CORPUS

POETARUM EPICORUM GRAECORUM

CONSILIO ET STUDIO

ARMINII KOECHLY

EDITUM.

IV

APOLLONII RHODII

ARGONAUTICA

EDIDIT

R. MERKEL

LIPSIAE

SUMPTIBUS ET TYPIS B. G. TEUBNERI.

MDCCCLII.

APOLLONII RHODII

ARGONAUTICA

AD COD. MS. LAURENTIANUM

RECENSUIT

R. MERKEL.

LIPSIAE
SUMPTIBUS ET TYPIS B. G. TEUBNERI.
MDCCCLII.

Apollonii διόρθωσιν dare volui, quales scimus a veteribus grammaticis adcurari solitas eorum poetarum, quos deinde enarraturi et emendaturi essent: vel potius eam ipsam recensionem, quam illi grammatici huius carminis reliquerunt, paulum quidem usibus nostris adcommodatam. Cuius rei novitas et difficultas non dubito, quin errorum benignum numerum proseminaverit, qui laborem quamvis pervicacem effugerint, in novorum exemplarium munditie mox sint emersuri. Itaque tantisper reliquis grammatici officiis, quae διόρθωσιν subsequuntur, supersedendum putavi, dum de hac re certius constiterit. Deinde repetetur editio maiore cultu: adicietur unus an alter prolegomenon liber de insigni huius poetae ad quaestiones Homericas, qui minus adhuc apparuit, usu. Interim si forte eius legendi non maior erit ardor eruditorum, quam usque adhuc fuit, libellus tamen Teubnerianus inspici et versari aliquo cum fructu poterit. Certe earum rerum, quae ad διορθωτικὸν et ἀναγνωστικὸν veterum pertinent, adeo ante oculos exposita summa nondum fuit: quotiens spes facta expositum iri, singulari aliquo casu ad irritum cecidit. Arcadii περὶ τόνων undeviginti aut viginti libri editi sunt, vicesimus primus, qui secundum πίνακα praefixum eam doctrinam continebat, reperiri non potuit. Villoisonius cum Iliadem codicis Veneti Marc. 454 per Jo. Antonium Coleti edendum curaret, passus est omitti accentus cum maximo horum studiorum incommodo ac detrimento, quod resarciri iampridem oportuit.

Codex bibliothecae Florentinae Laurent. plut. 32, 9 is est, qui ab eadem manu Sophoclem, Aeschylum, Apollonium continet cuiusque per Elmsleium maxime praestantia innotuit. Apollonii collatio ab Ang. Mar. Bandinio olim confecta per Wellauerum edita est, quae pro illa aetate non fuit indiligens. Sed pleniorem transmissam habui a Franc. del Furia, viro illustri, de nostratium studiis identidem egregie merito: postremo Henricus Keilius in itinere Italico librum eximium magna cura et intelligentia semel iterumque perlustratum excussit mihique suum exemplar ultro non pretio, sed, ut aiebat, amicitiae iure uten-

dum obtulit. Haec igitur collatio cum plurima alia plane in cognita ex eo libro, tum illam accentuum novitatem protulit, quae in hoc volumine primum, posthac fortasse in aliis conspicietur. Scilicet, quantum ex libris accuratius iam collatis apparere videtur, Harleiano Odysseae, Palatino Anthologiae, tragicis Laurentiani libri, vestigia eius etiam alibi extant satis luculenta. Verendum tamen est, ut praeter epicos usquam firmiori vestigio insisti possit. In ipsis epicis, atque adeo in ipso Apollonio saeculo decimo diversa secuti sunt grammatici. Huius altera fuit recensio, cuius discrimina plus quinquaginta locis in Laurentiano 9 a prima manu adnotantur; tota extat in codice Laurentiano **32**, **16** et in Guelferbytano. Differt in his, quod liquidae non geminantur, *ν ἐφελκ.* nisi ad hiatum vitandum non admittitur, iota subscr. omittitur, *οὐδέ* et *μηδέ* ubique coniunctim, *πέρι* pro *περισσῶς* cum anastrophe scribitur, oxytona in extremis versibus acuuntur, subtiliora de anastrophe et enclisi praecepta fere negliguntur. Horum pleraque in codice Veneto Villoisonii, qui eiusdem cum Laurent. 9 aetatis est, deprehendi videntur: de liquidis testatur Villoisonius praef. p. IV; littera paragogica ita fere expressa est; iota si in ordine adscriberetur, ut in Laurentiano fit, credo a Villoisonio alicubi adnotatum esset, subscriptum ubique, ut in exemplari Coletiano legitur, certe non fuit. Reliquorum si forte eadem sit convenientia, illam rationem putaverim noviciorum Aristarcheorum: codicis Laurentiani origo indidem repetenda erit, unde scholia.

Utut est, faciam quod Villoisonius praetermisit, ut earum maxime rerum, quarum ratio et vetustas vel aliunde comperta est, vel ex ipso codice evincitur, conspectum exhibeam.

De prosodia grammaticorum Alexandrinorum, quae pars potior est *τοῦ ἀναγνωστικοῦ*, doctas dissertationes habemus K. Lehrsii viri perillustris: quibus quae explicita sunt, clara et perspicua eadem prodierunt ex codice Laurentiano, poteruntque hoc loco recognosci. Quae reliqua sunt, pleraque delitescunt et extenuantur, ut adeo de gravissimis quibusdam in praesens sit ampliandum.

Πυθὼ δέ, κρήνην δέ et similia extant in cod. Laur. vicies quinquies eo, quo edidi, modo et quo grammatici praecipiunt:

undecies ita ut commemorat Apollonius de adv. p. 592, 30, quae ἀχώριστος σύνταξις appellatur An. Bekk. 702, 13, coniunctim cum duplici accentu; ita etiam ἅλαδέ, quod probat Apoll. de adv. p. 589, 27: quater fere vulgatum in modum, ποταμόνδε, qui gliscere coepit iam Herodiani aetate, siquidem scriptum invenit Il. *Π* 445 ὅνδε. Archetypum cod. Laur. ad vetera illa τονικὰ παραγγέλματα exactum fuisse videtur, de quibus Apoll. 593, 19, quae cuiuscumque fuerunt, sine dubio separandas voces et duas esse partes orationis monebant. neque improbabile est, maxime alia quaedam reputanti, Apollonium poetam ipsum inter primos de ea particula rationem iniisse; qui locos Homericos singulos nullo omisso imitatus sit; qui *B* 192 λευκανίην δέ dixerit ad exemplum correctionis Aristophanis Byzantii Od. *Ξ* 349 aut suae ipsius Il. *Δ* 97. Incertus sum, habeatne cod. Laur. *Γ* 53 τὸ δ' ἱκάνετον, quod ex Apoll. de adv. 591, 3 a diorthota inferri potuit: poetam fecisse a Zenodoto inductum Il. *Σ* 385 non credo.

In ἦ θέμις librarium cod. Laur. Apollonii et Herodiani praeceptis usum esse apparet. noviens cum inveniatur, quater emendate, reliquis locis levi cum discrimine extat, nusquam adscripto ι. Scribitur tamen etiam praeter illam formulam ἦ pro ὥς *Γ* 189, 1406, ceterum ἦ τοπικὸν saepissime. noviciorum grammaticorum hunc conatum Lehrsius existimat. Apollonius poeta quid statuerit, vix satis liquet. Scripsit ἦ θέμις, ὡς ἐπέοικεν et τὼς γὰρ θέμις: praeterea vero anxie reddidit Homerica, Od. *Ω* 286 *B* 802 et *Δ* 692 itidem *Δ* 692, devitato ἦτε θέμις Od. *I* 268, quod Apollonius Dysc. de adv. 559, 6 pro ἅτε, et Herodianus Il. *O* 365 pro ἠύτε acceperunt.

De ἦ — ἤ dubitativo quae a veteribus technicis praecipiuntur, minus quam expectes disertim exhibentur. Leguntur emendate in enunciato non suspenso *Γ* 12, 14, leviter corrupta *Γ* 676, sq., 1073, sq. *Δ* 4. In sententia pendente bis inveniuntur, sed utrobique alterum vitiose, *B* 77, *Γ* 399. Quod genus Lehrsius p. 62 med. commemoravit, uno loco *B* 246 recte traditum est, octo aliis restituendum fuit. Memorabilis praeterea usus particulae ἤ pro εἰ, quem exhibui *Δ* 491 *Γ* 730, posthabui *Γ* 402, 815. Ἥρα, cuius a Lehrsio p. 58 mentio facta est, extat distincte in cod. Laur. *Γ* 558.

Ἐπεὶ ἦ recte servatum est in Laur.: τί ἦ duobus locis vulgarem in modum in Laur. et Guelf. corruptum; tertio in Laur. τί ἦ in Guelf. τί ἡ legitur; quarto, *B* 624, in Laur. ἦ omissum propter sequens μ̄, unde deinde interpolatae scripturae τί μοί τοι, τί δή μοι profluxerunt: at in Guelf. tantumnon recte τί ἦ μοι. Ἑῆος quo uno loco extat, ad veterem normam exaratum est.

Praepositionum vulgaris anastrophe post substantivum, pronomen, verbum raro neglecta in codice. quae corrigenda putavi, eorum bona pars in disceptationem de tmesi aut enallage venire possit. Numquam gravatur διά, numquam τρίχρονοι, ὑπαί, ἀμφί, παρέξ (quod fortasse cum reliquis eiusdem modi non recte coniunctim dedi). Numquam, quae apostrophum habent sine interpunctione, praeterquam bis aut ter vitio. Numquam, quae a casu verbove suo interiecta voce distant, nisi sequatur interductus ut *B* 636 *Δ* 1355, et praeter *Δ* 492 et duo illa quae apostrophum habere dixi. Numquam, quae abundant, velut fortassis *B* 301 *Γ* 1016, 1247 *Δ* 1134, 1415, quandoquidem licentiam, non adverbialem usum veteres intellexisse videntur. Sed nec quae pro adverbiis sunt anastrophen admittunt praeter quidem ἄπο pro ἄποθεν et πέρι pro περισσῶς, quorum illud praepositum nihil mutat in codice, ne *B* 253 quidem, postpositum mutat *Γ* 907, 912: πέρι deprehenditur tantum *Γ* 74 *Δ* 1381. Monosyllaborum accentus plane leges Herodianeas sequuntur, et absunt in media oratione, ἐκ *A* 1212 *B* 50, 1153, 1167 *Δ* 708, ὡς *A* 240, 546 *Γ* 1322 *Δ* 1143, ἐν *Δ* 13, 316, ἐς *Δ* 521, οὐ *A* 8 alibi. acutus ponitur in fine versus *B* 267, 1025, contra atque in reliquis fit oxytonis, et ante interpunctionem *Δ* 1336, non *Γ* 141: excidit etiam *B* 568 *Γ* 181. Gravis semel reperitur ante hypodiastolen *A* 770 ἓν, ποτέ et praeterea *A* 1297 *B* 910 *Γ* 1123 *Δ* 1614. In praepositionibus medio inter substantivum et adiectivum loco positis possit Ptolemaei Ascalonitae ratio observata videri, cum post substantivum persaepe omittitur accentus, post pronomen et adiectivum haud raro retrahitur. verumtamen illud negligentia librarii factum, hoc ex inferioris aetatis doctrina fluxisse puto: sunt enim plerique loci eiusmodi, ut *Δ* 427, 986, 1093, 1137, 1142, ubi hyperbato intercedente propius ab adiectivo aut pronomine abest praepositio quam a substantivo, quod adeo ad metricam artem ali-

quid conferre infra demonstrabitur. Ratio vero metrica docet Apollonium Aristarchi de hac anastrophe legem secutum esse. Namque si reliquorum normam adhibeas *A* 70, 329, 1207 *B* 168, 646, 707, 860, 1059 *Γ* 57, 327, 389, 689 *Δ* 704, 1009, nascitur incisio intolerabilis, quam *A* 94 rectissime expunxerunt Gerhardus et Wellauerus. Contra nisi *Γ* 851, 1127 *Δ* 954 anastrophe utaris, aut si utaris *Δ* 782, perditur lex una metrica peculiaris Apollonio; altera vero, si *Γ* 411, 549, 703, 914 *Δ* 922, 944 ab Aristarcho discedas.

In enclisi ad Herodiani praecepta quaedam aeque arguta et subtilia accedunt, nihil autem eorum, quae recentioris aetatis esse constat, velut inclinatum δέ, accentus alter in properispomeno omissus, alia, quae in cod. Guelf. deprehenduntur. Observatur igitur primum illud, quod ab Aristarcho repetitur, ut paroxytonon quod trochaica est mensura, accentum accipiat in ultima; negligitur in ὄφρα quater, in οὔτε ter, in ἔνθα bis et praeterea *A* 357 bis, 381, 432, 677, 703 *B* 873 *Γ* 836 *Δ* 805, 1570: aliis locis, *A* 80, 135, 432, 1083 *B* 523, 1143 *Δ* 1570, spondeorum qui θέσει sunt rationem habitam paene crediderim, contra Herodiani exemplum ἄλλός τις apud Arcad. 146, 5; nec nisi bis, si memini, scribitur ἄλσός τι, Ἀργός τε. Illud etiam contra diserta Herodiani verba, An. Bekk. 1143, 18, fit, cum quae per geminationem metricam trochaica facta sunt, ὅττι, ὅσσα, ὅ ρρα, alterum accentum respuunt ubique praeter *A* 84 et, quod me invito mutatum est, *B* 185 ὅσσά οἱ; scripsit ita Aristarchus Il. Z 289. Contra quod tribus locis occurrit ἠΰτέ τις, sicut reddidi, factum puto προλήψει τοῦ διηρῆσθαι, secundum disputationem Apoll. de adv. 559, 33 et 560, 6. Excipiuntur a veteribus (Lehrs. p. 104, 106) ab illa regula verbum ἐστί, quod non memini extare apud Apollonium post trochaicam vocem, et pronomina a σφ incipientia, quae in pyrrhichium inclinantur, *A* 60 *Δ* 554, 1448; nolui obtemperare *Δ* 343 εὐδικίῃ σφεας. — Encliticam quae locum suum mutavit placuit non inclinari; pertinent huc fortasse *A* 705, 714 ὄφρα τί οἱ, 871 τὶς ἐλὼν θεός, quae mutavi, *Γ* 918 quod reddidi: minime in his sibi constat codex. Post praepositionem ne umquam inclinetur, diligenter cautum, etiam in iis, quae a σφ incipiunt, et ἐπι οἷ *A* 740 *B* 92, 1038; recte tamen *A* 1025 et *Δ* 1669 errori de

reflexivo consultum. Illud, quod Lehrsius in annotatione p. 109 aliquot locis Homericis docte adstruxit, saepissime apud Apollonium usu venit, *A* 111, 131, 455, 754, 1231, 1327 *B* 122, 305, 705, 1191 *Γ* 869, 1042, 1238 *Δ* 169, 223, 547, 1064, 1541: erratum in cod. tantum erat *Δ* 1191 propter ea quae sequuntur. Tertia causa intermissae inclinationis est emphasis, relatio ad subiectum, cetera. pronomen antecedens epitagmaticon *αὐτός* accentum habet *Γ* 331, vel ex sententia Ascalonitae, vel quia *σέθεν* ita scribi solet, neque aliter apud Apollonium extat, uti nec *σέο*, nisi quidem fallor. At *μοι αὐτῷ* est *Γ* 171, *οἱ αὐτῷ* *Γ* 626; *σφᾶς αὐτούς* *B* 961, vid. Lehrs. p. 124 ann. In antidiastole post *μέν* legitur enclitica *Γ* 32. Quod est *A* 980 *ὁ μὲν σφέων* non adversatur Buttmanno Lexil. I, p. 61. *B* 798 fortassis rectius se haberet *οὐδὲ ἕ*. In relatione ad subiectum vix erratum in codice praeter *Δ* 181 *ὄφρά ἑ* et, quod controversum, *B* 31 *τό ῥα οἵ τις*. — Ad ea, quae Lehrsius a p. 122 recensuit, pertinent haec: *τοι* enclitica *Δ* 30: *ὕμιν* clare extat *Γ* 314, alias semper *ὔμμιν*: *ἧμιν* perperam *Γ* 1110, alias ubique *ἧμιν* aut *ἡμῖν*. — Denique Herodianea illa de concursu encliticarum, Lehrs. p. 128, diligenter observantur *B* 1030 *Γ* 603, 918 *Δ* 1455. Accedit vero alterum hoc in codice, ut si duas encliticas antecedat proclitica, ea accentum non sustineat; quod ne dubium aut fortuitum putemus, facit primum constantia librarii, *A* 171 *αἱ*, 204, 770, 1208, 1339 *B* 230, 333 *Γ* 485, 693, 755, 1025, 1166, 1231, 1322 *Δ* 389, 1365, 1562, 1751, 1774; accedit plerumque codex Guelferbytanus, qui cum ipso Laurentiano utique negligit eam rem *A* 689, 807, 1333 *Γ* 493 *Δ* 417, 1680, solus autem tuetur *A* 875 *Γ* 895 *Δ* 1333, 1340, 1457. Deinde admodum consentaneum hoc dixeris legi illi de pronominibus post praepositiones, quae et ipsae sunt procliticae, non inclinandis nisi intercedat particula: neque enim recte ita dici puto, praepositiones efficere *ὀρθοτόνησιν*, Ap. de pron. 52 c. Procliticam, quae numquam desinit esse oxytonon, sustinere accentum encliticae rursusque sese applicare ad vocabulum plenissimo accentu instructum ex aequo convenit. Quamobrem cum in cod. Laur. ubique *οὔτέ τι*, *εἴτέ μιν* legatur, putavi particulam *τε* a pronominibus et particulis monosyllabis non esse separandam. — Particulae *νῦν*, *νυν* in codice sequuntur Hero-

diani legem praeter unum locum. τάρ semel scriptum perperam *B* 671, scribendum fortassis fuit *B* 1092. Accentus qui eduntur *Γ* 1060 *Δ* 319 sunt in codice; *B* 1060 in cod. Laur., *Δ* 1377 in Guelf.

Quod Lehrsius p. 133 commemoravit, veteres scripsisse τοῦσδε, οἶδε, schol. Il. *I*, 167, egregie confirmatur per codicem Laur., cuius cum librarius interdum ad vulgarem consuetudinem aberraverit, extat tamen frequentissime περισπασμὸς ille omnibusque in casibus et personis praeter quidem τᾶσδε. occurrit etiam ἧδε δέ τις *Δ* 1442, de quo Lehrs. p. 134. Aliquanto rariora neque tamen infrequentia sunt ἥγε, τῆνγε, ταῖγε, τοῦσγε, quae et ipsa vetusta esse constat.

Ad caput quartum Lehrsii p. 135 faciunt haec. Adverbia in ες Apollonius novit plurima, παλιμπετές, παλιντυπές, συνεχές, ἀτρεκές, πανατρεκές, ἠνεκές, quemadmodum in cod. Laur. scribitur *B* 1264 εὐρὺ ῥέοντα cum Apoll. de adv. p. 614, 20: neque tamen secundum eundem cod. abstinuit a syncope illa Callimachea, de qua Lehrs. p. 138: scriptum est *Δ* 1189 νεοζυγές, hoc accentu, estque notius adiectivum νεοζυγής quam νεόζυξ. Extat ἀκηδέες utrobique, *A* 556 et *Γ* 597, et προςκηδέος *Γ* 588, vid. Lehrs. p. 155. In εὐήκης semel exhibetur Herodianus *B* 101, semel Ascalonita *Δ* 1055, cuius modi discrimina servare institueram, si per operas licuisset. Ζαχρηεῖς ubique, ζαχρήεσιν a manu priore. De ἀπηρής *A* 888 nihil in codice superest praeter accentum, vid. Lehrs. p. 157. Προβαθής scripsi cum codice *Δ* 283 pro προβαθύς, ut a βριθύς est ἐμβριθής. Αἴγειαι recte est *Δ* 890.

Quae in Museo Rhen. 1843, p. 340—343 Lehrsius adiecit, insunt et ipsa in codice, sed singulis locis. τώ extat *A* 827, fuitque sine dubio recipiendum: quod ubique dedi τῶ nititur sane aliqua auctoritate, vix tamen cod. Laurentiani, qui ι subscriptum semper, si memini, habet, de qua re dubitare non debui: codex Villoisonii plerumque id omittit. Ἆσσον, de quo etiam Lobeck. Paral. p. 401, Lehrs. ad Herod. p. 129, deprehenditur *B* 107, alibi ἆσσον et ubique παρᾶσσον. Ἐΰ est *A* 1199 et sine accentu ἐυ *Δ* 356.

Aeque et proba et vetusta sunt, quae ex codice deprompsi, ἆσθμα, vid. Herod. περὶ διχρ. 297, 10, Lobeck Paral. p. 75

ann. Lehrs. ad Her. p. 331: ἀνῖαι, cuius vocalis nusquam apud Apollonium corripitur, postquam *A* 1216 emendavimus: τἆλλα, vid. Mehlhorn. gr. gr. p. 98 ann.: νηλίπος magis dubium.

Vetusta sunt et magna constantia in cod. L. tradita ὦλλοι, vid. sch. Il. *K* 1, l. 17; semel in L. ὤλλοι, in Guelf. ubique ὦλλοι: discrimen factum inter αὔτως, αὕτως, ὅμως, ὁμῶς, fortassis adco inter αὖθις et αὖτις, in quibus rarissime codicem deserui: nec me movit Choerobosci aut schol. B Il. *Δ* 306 auctoritas, quominus ἀργέσταο, ἀργεστᾶο cum cod. L. contrario atque vulgo praecipitur modo ederem, quae res notabilis etiam visa Lobeckio Paral. p. 273: cod. Guelph. sequitur et adscriptum habet illud scholion. πτερύγος, non πτέρυγος scriptum *Δ* 931; vid. Lehrsii Aristarchum p. 312.

In reliquis valde fluctuatur inter Herodianea et ea quae Herodianum improbasse et correxisse scimus. πλημμυρίς, cuius consonantes ad cod. fidem edidi, πελανός, κολῳός, ἀπορρώξ, ἐριῶλαι, ληίς, εὖνις, alia cum Herodiani examussim sint, non sunt Σινδοί, Ὠρικός, Σαλαγγών, φύλακος, vid. schol. *Δ* 322, Arcad. p. 48, 9; περὶ μον. 20, 21; schol. Il. *Φ* 141, Arc. p. 10, 20; schol. Il. *Ω* 566, quorum quaedam ex ipso Apollonio petivisse credibile est: de πλατάγη dubium, vid. schol. *B* 1057, Lob. Path. p. 15; de δῖψα magis etiam. χαμᾶζε Herodianus in Il. pros. probavit, χαμάζε, quod edidi, in usu fuisse testatur anecd. Cram. Ox. 3, 279, 18, Arcad. 183, 14. ἐπιζαφελόν convenit certe cum ἐπιζαφελῶς, Il. pros. *I* 516. Spiritus conveniunt fere cum Herodiano, ἵστωρ, ἑέρση, ἅρσετε; aut ubi differunt in ἅδην, ἀδινός, ἅμυδις, εἱαμενή coarguuntur ex tenuis aut aspiratae usu in elisionibus: id cum in ἅρμενος me fugisset, edidissemque plerisque locis uti extat in codice, contra Herodiani auctoritatem, sustinui semel, quod factum nollem, tenuem aspirata mutare. ἁραιός tamen eodem argumento edidi ex cod. contra Herodianum. ἵεμαι, quod περὶ μον. λ. 33, 26 est, extat in codice, rarius quidem. — Interaspirationem, quae saepissime in codice expressa est, omisi, quia manifesto a librario profecta, qui compositorum omnium impatiens fuisse videtur. ῤῥ in mediis vocabulis ut plurimum adest et agnoscitur ab Arcadio et Porphyrio; extat tamen etiam ρρ satis frequenter. crasi in diphthongo $\overline{ου}$ deest fere semper coronis.

Hactenus de prosodia. De ipsa orthographia singillatim dicendi finis nullus foret. generatim quaedam moneri satis est. Adsimilationem praepositionum et particularum praeterquam in apocope expunxi: extabant multa eiusmodi ut *ἐμ ποσίν*, *συμ παισί*, *αἰ κέμ πως*. — *Ἄρ* ubique ante vocales scriptum est, non *ἄρ'*, praeterquam septies, si memini. idem tuetur cod. Marcianus Villoisonii. Videntur probavisse Apoll. Dysc. de coni. 490, 8, qui cum *ἐπὶ τοῦ τοιούτου* dicit, videtur in *ἄρ* apocopen concedere, Herodianus ad Il. *A* 65, ubi *ἀπόστροφον* non *ἀποστρόφους* prohibet, et Anecd. Cram. Oxon. 3, 280, 8, Dionys. Thrax p. 643, 13, Göttlingius p. 359. — Iota mutum longis vocalibus in codice adscriptum delevi, ubicumque alia auctoritas deerat, in *κῶιας*, *κάλωιας*, *θρώισκω*, *θρωισμός*, vid. Franz. Aesch. Or. p. 370: admisi in *κολωιός* propter disertum Arcadii testimonium. poteram admittere *πρώιρης* et *A* 372 *πρώειραν ἔσω*, Bergkii coniecturam. *Ἐπήορος*, *τιμήορος*, *κατήορος*, *μετήορος*, *παρηορίη* in ipso codice alternabant: *κἀκεῖνος* constabat, ubique quidem sine coronide, ut a librario profectum esse possit, qui invenerit *και κεῖνος*, ut in Marciano Iliadis codice scribitur ubique. In *ἠῷος*, quod semel est *ἠοῖος*, *πατρώιην*, *ὑπηῷιος*, *Ἀργῷος*, *κλήισουσι* et reliquis id genus nihil erat dubitationis: *δήιος* cur scribendum nobis sit etiam ubi diaeresis locum non habet, cum scribatur *δηοῦντες*, in thesi posita syllaba, nihil video gravioris causae: accentus in libris, *δηΐων*, tantum non valebit; occurrit ita *Ἀργωίης*. Anyte sane corripuit primam vocalem: at Zenodotus alteram pro muta habuit, vid. schol. Il. *I* 594. Eandem litteram subtraxi bonae parti adverbiorum in *ῃ* et *ῳ*, quibus omnibus in codice additur, *προτέρωι*, *προτέρωισε*, *ἑκαστέρωι*, *ἄφνῳ*, quo in loco ad grammaticos exigendo operam huc usque lusi. Deest iota in codice infinitivis *ἀντιάαν*, *περάαν*, non secundis personis, *ἐπιμειδιάᾳς*: vid. Lobeck. Rhem. p. 188.

In geminandis liquidis quatenuscumque potui codicem secutus sum, aliquotiens remotis librarii additamentis, ut fuit *ἐπιρρήνεσσιν*, nusquam a me addita littera praeter *νείκεσσεν*, *ἀολλίσσας*, *σπασσάμενος*, *ὤλεσσα*. Est hoc ex iis, in quibus cum Aristophane Byzantio Apollonio convenit. De *συνεχές* adhuc dubitatio erat. schol. Il. *M* 26: *συννεχές*] *Ἀρίσταρχος καὶ Ἀριστοφάνης διὰ τοῦ ἑτέρου ν*: quod apud alios simplicem litteram

significat, vid. schol. Apoll. *Α* 769 coll. *Γ* 37, apud alios duplicem, Apoll. de adv. p. 565, 14. Codex igitur Laurentianus, qui talem geminationem numquam neglexit, ex tribus locis uno tantum, et a sec. manu, alterum ῡ adiectum habet. *Νείσομαι* et *λεύσω* scripsi quia vulgata singulis tantum aut binis locis in cod. deprehenduntur: *νίσομαι* et ipsum minus est frequens: alterum vetustius est corruptela loci *Γ* 430. Adversantur haec Herodiano Anecd. Paris. 4, 237, 29: *οὐ δύναται ἓν σ χαρακτηριστικὸν εἶναι βαρυτόνου ἐνεστῶτος*, suntque cum reliquis verborum formationibus alio loco diiudicanda. In augmentis nihil, ne in quinto quidem pede, mutavi. Declinationis primae dativos reddidi quales inveni.

Dixi quantum hic locus sinebat de iis, quae veterum technicorum auctoritate nituntur. Sunt quaedam alia, in quibus librariorum priscorum, qui codicem Laur. eiusque archetypum scripserunt, exemplum sequendum et a consuetudine posteriorum saeculorum, quae ad typographos nostros tradita est, discedendum idoneas ob causas putavi.

Godofredi Hermanni, immortalis gloriae viri, fuit sententia, voculas decem, quae sine accentu scribi consueverunt, tum praepositiones et coniunctiones quotiens vocalem ultimam elidunt (de em. r. p. 98), esse procliticas et accentum deponere in proximo vocabulo. Subsistendum in his putavit, quibus usus receptus patrocinaretur: vidit sine dubio aliquid causae, cur ne apocopen quidem praepositionum et adsimilationem ad proclisin referret: noluit Theodori Gazae quosdam locos, velut p. 338 de articulo, *αἱ μέντοι γε εὐθεῖαι καὶ αἰτατικαὶ τῶν προτακτικῶν οὐκ ὀξύνονται ὡς τὰ ὀνόματα, ἀλλὰ βαρύνονται ὡς αἱ προθέσεις καί τινες τῶν συνδέσμων*, p. 345 *πᾶσα πρόθεσις βαρύνεται*, p. 350 *εἰ μὴ ἴσως τὸ ἀλλά οὐκ ὀξυτονεῖσθαι ἀλλὰ βαρύνεσθαι λέγοι τις ὡς καί τινας τῶν ἄλλων συνδέσμων*, pro testimoniis de scriptura codicum admittere. Multa tamen sunt, quae dubitationem de tantulo numero procliticarum et suspicionem de aliquo Byzantinorum interventu moveant, quorum sola auctoritate is numerus traditus foret. Quaeri poterit, cur illae voces, ὁ ἡ οἱ αἱ εἰς ἐξ ἐν οὐ ὡς εἰ et secundum cod. Laur. *αἰ*, accentu destituantur, aliae prorsus adfines, *τόν τήν σύν πρός*,

eo instruantur. Veteres grammaticos constat et facile demonstratu est oxytonis ἐν τῇ συνεπείᾳ nullum accentum addidisse, quod βαρύνειν et ἐγκλίνειν dicunt. nihil igitur in scriptura differebat inclinatio procliticae aliusve oxytoni: quod cognoscitur vel ex illo Apollonii loco, quem Hermannus p. 99 adhibuit, vel ex ipsis primis paginis libri quarti de synt., vel undecumque. Oxytona ut gravi notarentur, homo Byzantinus apud Bekk. An. p. 714, 30 ait, ἔδοξε τοῖς νεωτέροις τῶν γραμματικῶν, ac repetit eum morem ex altero, qui olim obtinuerit, quem ipse l. 5—13 et alter p. 674, 31 ita exponunt, ut in extrema parte cuiusvis vocabuli non habentis in ultima acutum, ut puto in fine enunciati, gravis poni consueverit. Cram Anecd. Ox. 3, 264, 8. Habet hoc aliquam veri speciem, si putes hominem quiddam inaudivisse de artificio, quo in scholis pueri vocabulis dirimendis adsuefacti sunt. Atque hunc usum potissimum in scriptura continua graves appictos habuisse non est improbabile; poterant alioquin certe in tritissimis vocabulis compendii fieri. Ea intempestiva scribarum diligentia procliticas etiam subinde obrui neque solum ab antecedente, sed etiam a subsequente verbo dirimi necessarium erat; exceptis quidem illis supra dictis, quos spiritus satis visus est separare, quemadmodum pro diastole usurpatum legimus Bekk. An. 719, 30: ἀρκεῖ τὸ πνεῦμα τοῦ φωνήεντος εἰς διάγνωσιν τοῦ ἔ σ τ ι ν ἄ ξ ι ο ς. Atqui interdum aliarum etiam curam habitam Gazae testimonia videntur indicare, idque factum esse in antiquioribus libris exemplo sunt Venetus Villoisonii liber et nostri duo. Quod Villoisonius scripsit Anecd. p. 130, praef. ad Il. p. II, videri praepositiones in tmesi potissimum accentu carere, de eo alii viderint. In cod. Laur. ex dimidia fere parte aut paulo plures praepositionum accentus absunt, et totidem, non iidem, in cod. Guelf., qui Eustathii fere aetate ex antiquiori transscriptus est. in utroque qui adsunt, suppletos esse a librariis, argumento est, quod interdum deleti qui calamo exciderant, quod etiam synthesis vocabulorum compositorum plus centum locis accentu in praepositione posito in parathesin distracta, rursusque pro κατα στίβον, ἀνα στίβον scriptum καταστείβων, ἀναστείβων. Praeterea ex illo numero bona pars pro adverbiis ponuntur et suo iure, quia proclinari desierunt, accentum habent: adfirmari

id potest de iis omnibus, quae in indice Wellaueri eo nomine notantur, excepta ἀμφί, tum de compositis velut παρέξ *B* 272, *Γ* 195, 237, 1050, 1233. Quamquam eum usum aliquantum sane amplificavi. Namque tmesis in hoc poeta, adsit necne, profecto vix umquam dubium est. In illa vero et in hyperbato, quamquam vel tunc desinunt proclinari, accentum amittere praepositiones, id ex legibus veteris artis fit. Apollonius de adverb. p. 52 τὰ γὰρ ἐν ὑπερβάτῳ κείμενα, inquit, ὀφείλει τὸν λόγον ἀνεδέχεσθαι τῆς κατὰ φύσιν ἀκολουθίας. Haec igitur exhibenda putavi primum quia in veteribus libris haud dubie reperta sunt, quia per se probabilia et ad indicandam tmesin in quovis alio etiam poeta utilia: deinde quo alios commoverem ad interrogandos de Hermanniana doctrina veteres libros aut qualescumque testes: postremo quia, si vel maxime Apollonii propria sint, faciunt tam bene ad artem eius metricam illustrandam, ut vel eo nomine admitti potuerint. Si de pronunciatione procliticarum graecarum nullum inveniri possit utile testimonium, testis erit Apollonius. Hexametri Apolloniani insigni arte sunt elaborati, quam nescio numquis umquam imitari in animum induxerit praeter Catullum in epithalamio Pelei. Uniuscuiusque versus tres sunt ordines binis caesuris distincti: ordines sunt senorum, octonorum aut denorum temporum; quorum quivis aut dactylico aut anapaestico numero usu venit. Haec summa est artificii: exempla sunto *A* 8 et 12. Utraque caesura, quae antecedit quaeque sequitur principalem pedis tertii (quae nec ipsa deest nisi raro, velut *Δ* 1687), potest migrari ita, si hemistichium duobus vocabulis conficiatur, quod apud Catullum per elisiones fit, v. 5, 25, 41—44. Non est huius loci reliqua definire. Sufficit ad demonstrandum procliticarum usum, si vel minima versus descriptio spectetur. Pars ea versus, quae ab hephthemimeri ad quartum usque pedem decurrit, senorum aut, post trochaeum, quinorum temporum, expletur legitime uno vocabulo, nisi interpunctio subsit, *A* 111, 193, quam plerumque hyphen antecedit, *A* 103, 169, aut hyperbaton, de quo supra indicavi, *B* 355, 456, 608, aut hyphen solum, saepe cum liquida in arsi, μάλα μόλις, τρίποδα μέγαν. Sed plerumque unum vocabulum invenias quaeve pro uno vocabulo haberi possunt, encliticas, πατέρων ἔθεν, κού-

ρην τέ οἱ, in quibus occurrit γε μέν *A* 135, 163, 203, *Γ* 487, 1048, 1092 *Δ* 766, 1385, 1422, 1464 — atque huc pertinere videtur accentus ille *Γ* 1060 *Δ* 319 — et procliticas, h. e. praepositiones, vel suo loco, παρα ῥόον, ὑπειρ ἅλα, etiam ante adiectivum, *A* 429, 849, sed plerumque ita, ut hyperbatum adstringat, *A* 631, 1007 *B* 824, vel postposita cum anastrophe, sive quae accentu notatur, χορῷ ἔνι, Σικίνου ἄπο, ἐμέθεν πέρι, λιποῦσ' ἄπο, βαλὼν ὕπερ, sive quae non notatur, δόμων ἐξ, νέφος ὡς, χειρῶν τ' ἀπο, ἕδυ δ' ἀπο, accedente hic quoque hyperbato, de quo dixi, *A* 443, 554 *B* 166, 454, 833 *Γ* 63, 167, alibi. Ac quemadmodum in hac versus parte, ita etiam in reliquis praepositiones maxime ordines metricos firmant. Sunt etiam alia plurima, quae idem praestare videantur, καί, πρίν, πάρος, ἐπεί, ἤ, articuli, ex quibus certum procliticarum numerum iam nunc colligere velle vanum foret.

Venio ad alteram eiusdem modi controversiam, de distinguendis accentu pronominibus ὅ, ἥ, οἵ, αἵ ab articulo praepositivo. In ea quoque re sententiam Hermanni, de em. r. p. 110, adstruam certis librorum veterum testimoniis, quibus solis confirmari potest. A grammaticis veteribus nihil debuit argumenti peti propter ea, quae supra indicavi. Spitznerus ad Il. *A* 9 provocat ad Apollonium lex. Hom., credo p. 118, 1 Bekk.; potuisset etiam ad Apoll. de adv. p. 591, 25. Verum eodem modo, quo illic ὅ pronomen acui videtur, acuitur articulus apud Apoll. synt. p. 51, 24, Ap. lex. Hom. p. 82, 3. et tamen illud quoque verum, schol. B ad Il. *A* 125, πᾶν ἄρθρον ἀντὶ ἀντωνυμίας λαμβανόμενον βαρύνεται. Loci duo Eustathii, quos Reizii diligentia protulit, quibus ista ἄρθρα ἀντωνυμικὰ dicuntur σφοδρότερον ἐκφωνεῖσθαι κατὰ τοὺς τόνους, μετὰ σφοδρᾶς τονικῆς κρούσεως, ipse intellexit, de acc. incl. p. 24, non esse accipienda de accentu acuto, qui scribitur: pertinere enim idem dicitur ad τοῦ pro τούτου et τόν pro τοῦτον. Potuit hoc moneri vel ea aetate, qua nullum oxytonon accentum habuit adscriptum, vel ea, qua τό, τοί, τόν, τούς, τάς iam pridem procliticarum habitum deposuerant. Neque enim in cod. Laur. accentu carent: idque cur in his maturius placuerit, quam in praepositionibus, inde factum putaverim, quod illae voculae accentu destitutae prioribus suis

litteris in scriptura continua post unumquodque paroxytonon aut perispomenon difficultatem legentibus facessere poterant. Iam vero certum est, in cod. Laur. et Guelf. casus nominativos quotiens pronominis sunt, hoc, de quo quaeritur, accentu ubique instrui praeterquam quidem sequente *μέν* aut *δέ*, quod idem in vetustis Homeri editionibus fieri mirabatur Reizius p. 23. Explicare hoc studuit Buttmannus gr. ampl. I. p. 299 ann. 5. Ac de cod. Laur. nihil praeter hoc compertum habeo. In Guelf. autem plenissima inest huius doctrinae de discernendo pronomine et articulo illustratio et eius modi, quae etiam illam difficultatem tollat, quam Buttmannus p. 300 causatur, non posse discrimen notari in formis quae consonantem habeant. In his enim omnibus, sive per se positum est pronomen, sive *ἕκαστος* sequitur aut substantivum aliquod, ubique diastole ponitur, quae proclisin impediat, scribiturque *τὰ, μέν, τὰ, ἕκαστα, τὸ, γάρ, τῶ, καί, τῶν, ἤτοι,* etiam *τὼς, ἰδέειν, τὴν, ὁδόν Γ* 473, *συν τῷ, ἐφεζομένη π. λ. τὴν, δὲ καὶ Γ* 1000, *τὸ, κάλεσκέ μιν Δ* 1512, *ἄνδρα τὸν, ὅς, ἤματι τῷ, εἴ μοι,* quod idem signum saepe occurrit post anastrophen praepositionis, maxime ubi ex regula Herodiani, quam negligit is codex, non notatur, *Α* 86 *τῶ δ' ἄρ' ἔπι,* 95 *τοῖς δ' ἔπι,* 133 *τῶ δ' ἔπι.* Ubi vero *μέν* et *δέ* nominativum aliumve casum sequuntur, in his particulis ponitur signum singulare, duplex gravis, de quo Devarium monuisse scribit Reizius p. 43: adest idem in *τὸν ἐμὸν νόον Δ* 764, *πρὸς δὲ Δ* 1046, *καὶ φίλος Δ* 1071, *οὐκ ἂν Α* 334. Triplex haec ratio unde originem ducat, aut quae pars vetustior esse possit, ignoro. Satis mihi fuit ad Reizii et Hermanni rationem postliminio redire atque id ipsum periclitari, quod cum Buttmannus arbitrarium et difficile dixerit in Homero, apud Apollonium aliquanto sane si non difficilius, at molestius fit, ut distinguatur pronomen Homericum et articulus vulgaris sermonis, maxime in hyperbato *Α* 887, 1222 *Β* 1122, quod frequens etiam apud Aratum.

In his rebus cum egregia codd. sit evidentia, sperari poterat etiam de *ὧς, ὥς, ὡς* non nihil bonae admonitionis, quorum similis videtur condicio: quorum tamen in meis libris quae extat ratio adeo mihi inexplicabilis fuit, ut praeterquam in *ὧς*, quod semel aut bis reddidi, in vulgari consuetudine acquieverim, quae recentissima esse videtur. Libri nullum demonstra-

tivae aut relativae particulae discrimen faciunt, sed ut puto maioris aut minoris in pronunciando elationis. Ante δέ rarissime ὧς accentu notatur.

Tertium autem in cod. Laur. notatu dignum est, quod discernit οὐδέ, οὐ δέ: de qua itidem re veterum grammaticorum sententiam frustra quaesivi: nisi levibus indiciis utendum sit, qualia apud Apoll. de adv. p. 594, 19, schol. Il. Z 360, cod. Harl. Od. Δ 166. Singularis tamen libri constantia referenda videtur ad accuratissimum aliquem diorthotam, habetque fortassis apud Apollonium, quo se tueatur. Οὐδέ coniunctim scribitur duodetriginta locis, quibus omnibus est n e — q u i d e m, οὐδ' εἰ, οὐδ' ὧς, οὐδ' ὅσον, ὁπόσον, ἠβαιόν, ἐπι τυτθόν, μίνυνθα: non nisi quattuor huius modi locis dirimitur, Γ 584, 1092 Δ 395, 461. Μηδέ ter, si memini, eo modo occurrit, Β 260, 331 Γ 680, nusquam divisum, cum accentu tamen, μὴδ', μὴδεπερ. Haec igitur fuerit illa particula, quae in οὐδεμία οὐδὲ εἷς superest. Reliquis locis rarissime coniungitur utraque particula, cum vis copulativa inest. Habet hoc Apollonius, ut particulam δέ pro καί usurpet: Α 618 Γ 381, 1247 Δ 571, 783, 1244 et quae ex libris revocavi Β 532, Γ 375: atque id ipsum δέ quantumvis in magna locutionum varietate in οὐ δέ, μὴ δέ intelligi ubique licet, interdum necesse est. Licet in οὐ δέ τι, οὐ δέ πῃ, πω, ποτε, velut Γ 84, 621, in οὐ — οὐ δέ, οὐ δέ — οὐ δέ Α 1267 Γ 338, in οὐ μέν — οὐ δέ Α 91. Necessarium est in οὐ δέ — οὐ Β 409, Γ 748, in οὐ δὲ δίκαιοι Β 1183, οὐ δὲ δίκῃ Γ 130. Aliquot locis admisi οὔτε — οὐ δέ, μήτε — μὴ δέ, Α 1190 Δ 320, 617; Γ 679, quod scimus Ptolemaeum Ascalonitam probasse Il. Α 93. Nimium fortassis tribui codici Γ 935 Δ 429.

His potissimum rebus disponendis utilem hanc editionem putavi. in poeta ipso emendando operam insumptam, nisi forte res ipsa prodet, licebit dissimulare. Satisfacere volui legentibus, non vim facere. Cod. Laur. scripturas quas intelligi posse putarem, reddidi ubique: corruptis, ne ad obelum aut coniecturas confugerem, haud raro suffeci alius codicis quae per se suspecta non esset, auctoritatem. Velut Δ 1272 φαίνοιεν, singularem numerum, videbatur tueri Herod. ad Il. Ξ 241: contra Β 923 μέγαν

unius vulgaris libri longe praeferendum alteri, quod ex reliquis Brunckius et Wellauerus ediderunt. Sed vereor ne interdum nimium codici Laur. confisus videar. *Ποταμηΐδες* **Γ** 1218 et *αὐλείτης* **Δ** 1485 debentur fortasse typographis; correxit Buttmannus 2 p. 431, 432. *Διέτμαγον* significatu intransitivo bis ex cod. L. edidi propter scholion Aristonici Il. **Π** 354 et analogon *ἔτραφον* aeque a grammaticis proscriptum: nec sententiam mutaverim. *Ἀήθεσον* **Δ** 1171 mihi explicui ex placito celeberrimo grammaticorum, *μέλλων εἰς ἐνεστῶτα μεταβαίνει*, schol. Il. **Α** 120, 496 **Θ** 505, 545 **Η** 41, Od. **Δ** 1, 701. Extat apud Nicandrum Ther. 409 eiusque schol. 115, alibi. Ipse Apollonius secundum cod. L. **Γ** 644 *σβέσοι*, **Β** 1064 *ἄρσετε*, 1069 *ὄρσετε*, **Δ** 817 *πρήσοντα*: at **Β** 473 *μογήσαι* a ma. pr., *μογήσῃ* ab eadem supra scr. Verum egregia est correctio Ziegleri, *ἀήθεον*. *Συνευφράσσασθαι* **Γ** 917 lubricum dixit corrigere Lobeckius Par. ad Phr. p. 624: verissimum tamen est Apollonium affectare tmesin praep. *σύν* secundum Il. **Κ** 19, vid. **Γ** 700, 295, 707 **Β** 563 **Δ** 1275.

Num fieri potuerit, ut in aliorum coniecturis recipiendis lentior fuerim, quam in meis, aliorum esto iudicium. Videbar mihi earum, quas olim proposui, severam censuram instituisse: quarum triginta fere admisi, interdum novis argumentis, velut **Δ** 1216 ex Opp. Hal. **Β** 493. Accessit deinde novarum decuria, quarum causae breviter indicabuntur. **Β** 391 *ἀρητόν* idem volui significare, quod 1094 *ἐελδομένοισιν*. vulgato repugnare visus v. 393. **Γ** 294 emendavi ex Odyss. **Χ** 195 et Ap. **Δ** 606. **Γ** 891 nimis absurde ferebatur: *μετά* cum dativo est **Δ** 340, **Β** 757. **Γ** 1383 *ὤμων* inconcinnum: *κῶλα* apud Alexandrinos sunt pedes, Nic. Ther. 202 Lycophr. 616. **Δ** 145 cod. Laur. *κατόμματον εἴσετο*, Guelf. *κατ' ὄμματον εἴσετο*, quae fortassis olim diastole librarii fuit, ut in L. *δάκρυχέουσα* occurrit. *κατ' ὀφθαλμοὺς λέγειν*, *κατηγορεῖν* est Atticorum. *νίσσεσθαι* eodem quo hic sensu non est infrequens. **Δ** 269 libri *ἐύρροος*, ex compendio eius, quod restitui ex Aesch. apud Athen. II, 87. **Δ** 502 idem schema effeci, ut **Β** 225. **Δ** 666 satis audacter secundum Il. **Σ** 206 **Φ** 349. **Δ** 1198 ut **Γ** 647, *Πηλείωνα δέ* Il. **Ω** 338. **Δ** 1372 *ἡμέας* libri. alterum Nic. Alex. 517, Arat. 445, coll. sch. Il. **Φ** 444. **Δ** 1701: hiatus idem **Δ** 369, 408, 480, 586, 1202. Scr. Dec. MDCCCLI.

ΑΠΟΛΛΩΝΙΟΥ ΡΟΔΙΟΥ
ΑΡΓΟΝΑΥΤΙΚΩΝ Α.

Ἀρχόμενος σέο, Φοῖβε, παλαιγενέων κλέα φωτῶν
μνήσομαι, οἳ Πόντοιο κατα στόμα καὶ δια πέτρας
Κυανέας βασιλῆος ἐφημοσύνῃ Πελίαο
χρύσειον μετα κῶας ἐΰζυγον ἤλασαν Ἀργώ.
τοίην γὰρ Πελίης φάτιν ἔκλυεν, ὥς μιν ὀπίσσω
μοῖρα μένει στυγερή, τοῦδ᾽ ἀνέρος, ὅντιν᾽ ἴδοιτο
δημόθεν οἰοπέδιλον, ὑπ᾽ ἐννεσίῃσι δαμῆναι.
δηρὸν δ᾽ οὐ μετέπειτ᾽ ἐτεὴν κατα βάξιν Ἰήσων
χειμερίοιο ῥέεθρα κιὼν δια ποσσὶν ἀναύρου
ἄλλο μὲν ἐξεσάωσεν ὑπ᾽ ἰλύος, ἄλλο δ᾽ ἔνερθεν
κάλλιπεν αὖθι πέδιλον ἐνισχόμενον προχοῇσιν·
ἵκετο δ᾽ ἐς Πελίην αὐτοσχεδὸν ἀντιβολήσων
εἰλαπίνης, ἣν πατρὶ Ποσειδάωνι καὶ ἄλλοις
ῥέζε θεοῖς· Ἥρης δὲ Πελασγίδος οὐκ ἀλέγιζεν.
αἶψα δὲ τόνγ᾽ ἐσιδὼν ἐφράσσατο, καί οἱ ἄεθλον
ἔντυε ναυτιλίης πολυκηδέος, ὄφρ᾽ ἐνι πόντῳ
ἠὲ καὶ ἀλλοδαποῖσι μετ᾽ ἀνδράσι νόστον ὀλέσσῃ.
νῆα μὲν οὖν οἱ πρόσθεν ἔτι κλείουσιν ἀοιδοὶ
Ἄργον Ἀθηναίης καμέειν ὑποθημοσύνῃσιν.
νῦν δ᾽ ἂν ἐγὼ γενεήν τε καὶ οὔνομα μυθησαίμην
ἡρώων, δολιχῆς τε πόρους ἁλός, ὅσσα τ᾽ ἔρεξαν
πλαζόμενοι· Μοῦσαι δ᾽ ὑποφήτορες εἶεν ἀοιδῆς.
πρῶτά νυν Ὀρφῆος μνησώμεθα, τόν ῥά ποτ᾽ αὐτὴ
Καλλιόπη Θρήικι φατίζεται εὐνηθεῖσα

Οἰάγρῳ σκοπιῆς Πιμπληΐδος ἄγχι τεκέσθαι.
αὐτὰρ τόνγ' ἐνέπουσιν ἀτειρέας οὔρεσι πέτρας
θέλξαι ἀοιδάων ἐνοπῇ ποταμῶν τε ῥέεθρα.
φηγοὶ δ' ἀγριάδες, κείνης ἔτι σήματα μολπῆς,
ἀκτῆς Θρηικίης Ζώνης ἔπι τηλεθόωσαι
ἑξείης στιχόωσιν ἐπήτριμοι, ἃς ὅγ' ἐπιπρὸ
θελγομένας φόρμιγγι κατήγαγε Πιερίηθεν.
Ὀρφέα μὲν δὴ τοῖον ἑῶν ἐπαρωγὸν ἀέθλων
Αἰσονίδης Χείρωνος ἐφημοσύνῃσι πιθήσας
δέξατο, Πιερίῃ Βιστωνίδι κοιρανέοντα.
ἤλυθε δ' Ἀστερίων αὐτοσχεδόν, ὅν ῥα Κομήτης
γείνατο δινήεντος ἐφ' ὕδασιν Ἀπιδανοῖο,
Πειρεσιὰς ὄρεος Φυλληΐου ἀγχόθι ναίων,
ἔνθα μὲν Ἀπιδανός τε μέγας καὶ δῖος Ἐνιπεὺς
ἄμφω συμφορέονται, ἀπόπροθεν εἰς ἓν ἰόντες.
Λάρισαν δ' ἔπι τοῖσι λιπὼν Πολύφημος ἵκανεν
Εἰλατίδης, ὃς πρὶν μὲν ἐρισθενέων Λαπιθάων,
ὁππότε Κενταύροις Λαπίθαι ἐπι θωρήσσοντο,
ὁπλότερος πολέμιζε· τότ' αὖ βαρύθεσκέ οἱ ἤδη
γυῖα, μένεν δ' ἔτι θυμὸς ἀρήιος, ὡς τὸ πάρος περ.
οὐ δὲ μὲν Ἴφικλος Φυλάκῃ ἔνι δηρὸν ἔλειπτο,
μήτρως Αἰσονίδαο· κασιγνήτην γὰρ ὄπυιεν
Αἴσων Ἀλκιμέδην Φυλακηΐδα· τῆς μιν ἀνώγει
πηοσύνη καὶ κῆδος ἐνικρινθῆναι ὁμίλῳ.
οὐ δὲ Φεραῖς Ἄδμητος ἐυρρήνεσσιν ἀνάσσων
μίμνεν ὑπο σκοπιὴν ὄρεος Χαλκωδονίοιο.
οὐ δ' Ἀλόπῃ μίμνον πολυλήιοι Ἑρμείαο
υἱέες εὖ δεδαῶτε δόλους, Ἔρυτος καὶ Ἐχίων.
τοῖσι δ' ἐπι τρίτατος γνωτὸς κίε νεισομένοισιν
Αἰθαλίδης· καὶ τὸν μὲν ἐπ' Ἀμφρύσσοιο ῥοῇσιν
Μυρμιδόνος κούρη Φθιὰς τέκεν Εὐπολέμεια·
τὼ δ' αὖτ' ἐκγεγάτην Μενετηΐδος Ἀντιανείρης.

ἤλυθε δ' ἀφνειὴν προλιπὼν Γυρτῶνα Κόρωνος
Καινείδης, ἐσθλὸς μέν, ἑοῦ δ' οὐ πατρὸς ἀμείνων.
Καινέα γὰρ ζωόν περ ἔτι κλείουσιν ἀοιδοὶ
Κενταύροισιν ὀλέσθαι, ὅτέ σφεας οἶος ἀπ' ἄλλων
ἤλασ' ἀριστήων· οἱ δ' ἔμπαλιν ὁρμηθέντες
οὔτέ μιν ἀγκλῖναι προτέρω σθένον, οὔτε δαῖξαι·
ἀλλ' ἄρρηκτος ἄκαμπτος ἐδύσετο νειόθι γαίης,
θεινόμενος στιβαρῇσι καταΐγδην ἐλάτῃσιν.
ἤλυθε δ' αὖ Μόψος Τιταρήσιος, ὃν περὶ πάντων
Λητοΐδης ἐδίδαξε θεοπροπίας οἰωνῶν·
ἠδὲ καὶ Εὐρυδάμας Κτιμένου πάις· ἄγχι δὲ λίμνης
Ξυνιάδος Κτιμένην Δολοπηίδα ναιετάασκεν.
καὶ μὴν Ἄκτωρ υἷα Μενοίτιον ἐξ Ὀπόεντος
ὦρσεν, ἀριστήεσσι συν ἀνδράσιν ὄφρα νέοιτο.
εἵπετο δ' Εὐρυτίων τε καὶ ἀλκήεις Ἐριβώτης,
υἷες ὃ μὲν Τελέοντος, ὃ δ' Ἴρου Ἀκτορίδαο·
ἤτοι ὃ μὲν Τελέοντος ἐυκλειὴς Ἐριβώτης,
Ἴρου δ' Εὐρυτίων. σὺν καὶ τρίτος ἦεν Ὀιλεύς,
ἔξοχος ἠνορέην καὶ ἐπαΐξαι μετόπισθεν
εὖ δεδαὼς δήοισιν, ὅτε κλίνωσι φάλαγγας.
αὐτὰρ ἀπ' Εὐβοίης Κάνθος κίε, τόν ῥα Κάνηθος
πέμπεν Ἀβαντιάδης λελιημένον· οὐ μὲν ἔμελλεν
νοστήσειν Κήρινθον ὑπότροπος. αἶσα γὰρ ἦεν
αὐτὸν ὁμῶς Μόψόν τε δαήμονα μαντοσυνάων
πλαγχθέντας Λιβύης ἐνὶ πείρασι δῃωθῆναι.
ὡς οὐκ ἀνθρώποισι κακῶν μήκιστον ἐπαυρεῖν·
ὁππότε κἀκείνους Λιβύῃ ἔνι ταρχύσαντο,
τόσσον ἑκὰς Κόλχων, ὅσσον τέ περ ἠελίοιο
μεσσηγὺς δύσιές τε καὶ ἀντολαὶ εἰσορόωνται.
τῷ δ' ἄρ ἔπι Κλυτιός τε καὶ Ἴφιτος ἠγερέθοντο,
Οἰχαλίης ἐπίουροι, ἀπηνέος Εὐρύτου υἷες,
Εὐρύτου, ᾧ πόρε τόξον Ἑκηβόλος· οὐ δ' ἀπόνητο

δωτίνης· αὐτῷ γὰρ ἑκὼν ἐρίδηνε δοτῆρι.
τοῖσι δ' ἐπ' Αἰακίδαι μετεκίαθον· οὐ μὲν ἅμ' ἄμφω,
οὐ δ' ὁμόθεν. νόσφιν γὰρ ἀλευάμενοι κατένασθεν
Αἰγίνης, ὅτε Φῶκον ἀδελφεὸν ἐξενάριξαν
ἀφραδίῃ. Τελαμὼν μὲν ἐν Ἀτθίδι νάσσατο νήσῳ·
Πηλεὺς δὲ Φθίῃ ἐνι δώματα ναῖε λιασθείς.
τοῖς δ' ἐπι Κεκροπίηθεν ἀρήιος ἤλυθε Βούτης,
παῖς ἀγαθοῦ Τελέοντος, ἐυμμελίης τε Φάληρος.
Ἄλκων μιν προέηκε πατὴρ ἑός· οὐ μὲν ἔτ' ἄλλους
γήραος υἷας ἔχεν βιότοιό τε κηδεμονῆας.
ἀλλά ἑ τηλύγετόν περ ὁμῶς καὶ μοῦνον ἐόντα
πέμπεν, ἵνα θρασέεσσι μεταπρέποι ἡρώεσσιν.
Θησέα δ', ὃς περὶ πάντας Ἐρεχθείδας ἐκέκαστο,
Ταιναρίην ἀίδηλος ὑπο χθόνα δεσμὸς ἔρυκεν,
Πειρίθῳ ἑσπόμενον κοινὴν ὁδόν. ἦ τέ κεν ἄμφω
ῥηίτερον καμάτοιο τέλος πάντεσσιν ἔθεντο.
Τῖφυς δ' Ἁγνιάδης Σιφαέα κάλλιπε δῆμον
Θεσπιέων, ἐσθλὸς μὲν ὀρινόμενον προδαῆναι
κῦμ' ἁλὸς εὐρείης, ἐσθλὸς δ' ἀνέμοιο θυέλλας
καὶ πλόον ἠελίῳ τε καὶ ἀστέρι τεκμήρασθαι.
αὐτή μιν Τριτωνὶς ἀριστήων ἐς ὅμιλον
ὦρσεν Ἀθηναίη, μετα δ' ἤλυθεν ἐλδομένοισιν.
αὐτὴ γὰρ καὶ νῆα θοὴν κάμε· συν δέ οἱ Ἄργος
τεῦξεν Ἀρεστορίδης κείνης ὑποθημοσύνῃσιν.
τῷ καὶ πασάων προφερεστάτη ἔπλετο νηῶν,
ὅσσαι ὑπ' εἰρεσίῃσιν ἐπειρήσαντο θαλάσσης.
Φλίας δ' αὖτ' ἐπι τοῖσιν Ἀραιθυρέηθεν ἵκανεν,
ἔνθ' ἀφνειὸς ἔναιε Διωνύσοιο ἕκητι,
πατρὸς ἑοῦ, πηγῇσιν ἐφέστιος Ἀσωποῖο.
Ἀργόθεν αὖ Ταλαὸς καὶ Ἀρήιος, υἷε Βίαντος,
ἤλυθον ἴφθιμός τε Λεώδοκος, οὓς τέκε Πηρὼ
Νηληίς· τῆς δ' ἀμφι δύην ἐμόγησε βαρεῖαν

Αἰολίδης σταθμοῖσιν ἐν Ἰφίκλοιο Μελάμπους.
οὐ δὲ μὲν οὐδὲ βίην κρατερόφρονος Ἡρακλῆος
πευθόμεθ' Αἰσονίδαο λιλαιομένου ἀθερίξαι.
ἀλλ' ἐπεὶ ἄιε βάξιν ἀγειρομένων ἡρώων,
νεῖον ἀπ' Ἀρκαδίης Λυρκήιον Ἄργος ἀμείψας
τὴν ὁδόν, ᾗ ζωὸν φέρε κάπριον, ὅς ῥ' ἐνι βήσσῃς
φέρβετο Λαμπείης, Ἐρυμάνθιον ἂμ μέγα τῖφος,
τὸν μὲν ἐνι πρώτῃσι Μυκηναίων ἀγορῇσιν
δεσμοῖς ἰλλόμενον μεγάλων ἀπεθήκατο νώτων,
αὐτὸς δ' ᾗ ἰότητι παρεκ νόον Εὐρυσθῆος
ὡρμήθη· συν καί οἱ Ὕλας κίεν ἐσθλὸς ὀπάων,
πρωθήβης, ἰῶν τε φορεὺς φύλακός τε βιοῖο.
τῷ δ' ἐπι δὴ θείοιο κίεν Δαναοῖο γενέθλη,
Ναύπλιος. ἦ γὰρ ἔην Κλυτονήου Ναυβολίδαο·
Ναύβολος αὖ Λέρνου· Λέρνόν γε μὲν ἴδμεν ἐόντα
Προίτου Ναυπλιάδαο· Ποσειδάωνι δὲ κούρη
πρίν ποτ' Ἀμυμώνη Δαναὶς τέκεν εὐνηθεῖσα
Ναύπλιον, ὃς περὶ πάντας ἐκαίνυτο ναυτιλίῃσιν.
Ἴδμων δ' ὑστάτιος μετεκίαθεν, ὅσσοι ἔναιον
Ἄργος, ἐπεὶ δεδαὼς τὸν ἑὸν μόρον οἰωνοῖσιν
ἤιε, μή οἱ δῆμος ἐυκλείης ἀγάσαιτο.
οὐ μὲν ὅγ' ἦεν Ἄβαντος ἐτήτυμον, ἀλλά μιν αὐτὸς
γείνατο κυδαλίμοις ἐναρίθμιον Αἰολίδῃσιν
Λητοΐδης· αὐτὸς δὲ θεοπροπίας ἐδίδαξεν
οἰωνούς τ' ἀλέγειν ἠδ' ἔμπυρα σήματ' ἰδέσθαι.
καὶ μὴν Αἰτωλὶς κρατερὸν Πολυδεύκεα Λήδη
Κάστορά τ' ὠκυπόδων ὦρσεν δεδαημένον ἵππων
Σπάρτηθεν· τοὺς δ' ἤγε δόμοις ἔνι Τυνδαρέοιο
τηλυγέτους ὠδῖνι μιῇ τέκεν· οὐ δ' ἀπίθησεν
νεισομένοις· Ζηνὸς γὰρ ἐπάξια μήδετο λέκτρων.
οἵ τ' Ἀφαρητιάδαι Λυγκεὺς καὶ ὑπέρβιος Ἴδας
Ἀρήνηθεν ἔβαν, μεγάλῃ περιθαρσέες ἀλκῇ

ἀμφότεροι· Λυγκεὺς δὲ καὶ ὀξυτάτοις ἐκέκαστο
ὄμμασιν, εἰ ἐτεόν γε πέλει κλέος, ἀνέρα κεῖνον
ῥηϊδίως καὶ νέρθε κατα χθονὸς αὐγάζεσθαι.
σὺν δὲ Περικλύμενος Νηλήιος ὦρτο νέεσθαι,
πρεσβύτατος παίδων, ὅσσοι Πύλῳ ἐξεγένοντο
Νηλῆος θείοιο· Ποσειδάων δέ οἱ ἀλκὴν
δῶκεν ἀπειρεσίην ἠδ' ὅ ττι κεν ἀρήσαιτο
μαρνάμενος, τὸ πέλεσθαι ἐνὶ ξυνοχῇ πολέμοιο.
καὶ μὴν Ἀμφιδάμας Κηφεύς τ' ἴσαν Ἀρκαδίηθεν,
οἳ Τεγέην καὶ κλῆρον Ἀφειδάντειον ἔναιον,
υἷε δύω Ἀλεοῦ· τρίτατός γε μὲν ἕσπετ' ἰοῦσιν
Ἀγκαῖος, τὸν μέν ῥα πατὴρ Λυκόοργος ἔπεμπεν,
τῶν ἄμφω γνωτὸς προγενέστερος. ἀλλ' ὃ μὲν ἤδη
γηράσκοντ' Ἀλεὸν λίπετ' ἂμ πόλιν ὄφρα κομίζοι,
παῖδα δ' ἑὸν σφετέροισι κασιγνήτοισιν ὄπασσεν.
βῆ δ' ὅγε Μαιναλίης ἄρκτου δέρος ἀμφίτομόν τε
δεξιτερῇ πάλλων πέλεκυν μέγαν. ἔντεα γάρ οἱ
πατροπάτωρ Ἀλεὸς μυχάτῃ ἐνέκρυψε καλιῇ,
αἴ κέν πως ἔτι καὶ τὸν ἐρητύσειε νέεσθαι.
βῆ δὲ καὶ Αὐγείης, ὃν δὴ φάτις Ἠελίοιο
ἔμμεναι· Ἠλείοισι δ' ὅγ' ἀνδράσιν ἐμβασίλευεν,
ὄλβῳ κυδιόων· μέγα δ' ἵετο Κολχίδα γαῖαν
αὐτόν τ' Αἰήτην ἰδέειν σημάντορα Κόλχων.
Ἀστέριος δὲ καὶ Ἀμφίων Ὑπερασίου υἷες
Πελλήνης ἀφίκανον Ἀχαιίδος, ἥν ποτε Πέλλης
πατροπάτωρ ἐπόλισσεν ἐπ' ὀφρύσιν αἰγιαλοῖο.
Ταίναρον αὖτ' ἐπι τοῖσι λιπὼν Εὔφημος ἵκανεν,
τόν ῥα Ποσειδάωνι ποδωκηέστατον ἄλλων
Εὐρώπη Τιτυοῖο μεγασθενέος τέκε κούρη.
κεῖνος ἀνὴρ καὶ πόντου ἐπι γλαυκοῖο θέεσκεν
οἴδματος, οὐ δὲ θοοὺς βάπτεν πόδας· ἀλλ' ὅσον
ἄκροις

ἴχνεσι τεγγόμενος διερῇ πεφόρητο κελεύθῳ.
καὶ δ' ἄλλω δύο παῖδε Ποσειδάωνος ἵκοντο·
ἤτοι ὃ μὲν πτολίεθρον ἀγαυοῦ Μιλήτοιο
νοσφισθεὶς Ἐργῖνος, ὃ δ' Ἰμβρασίης ἕδος Ἥρης,
Παρθενίην, Ἀγκαῖος ὑπέρβιος· ἴστορε δ' ἄμφω
ἠμὲν ναυτιλίης ἠδ' ἄρεος εὐχετόωντο.
Οἰνείδης δ' ἐπὶ τοῖσιν ἀφορμηθεὶς Καλυδῶνος
ἀλκήεις Μελέαγρος ἀνήλυθε Λαοκόων τε,
Λαοκόων Οἰνῆος ἀδελφεός· οὐ μὲν ἰῆς γε
μητέρος· ἀλλά ἑ θῆσσα γυνὴ τέκε· τὸν μὲν ἄρ Οἰνεὺς
ἤδη γηραλέον κοσμήτορα παιδὸς ἴαλλεν·
ὧδ' ἔτι κουρίζων περιθαρσέα δῦνεν ὅμιλον
ἡρώων. τοῦ δ' οὔτιν' ὑπέρτερον ἄλλον ὀίω,
νόσφιν γ' Ἡρακλῆος, ἐπελθέμεν, εἴ κ' ἔτι μοῦνον
αὖθι μένων λυκάβαντα μετετράφη Αἰτωλοῖσιν.
καὶ μήν οἱ μήτρως αὐτὴν ὁδόν, εὖ μὲν ἄκοντι,
εὖ δὲ καὶ ἐν σταδίῃ δεδαημένος ἀντιφέρεσθαι,
Θεστιάδης Ἴφικλος ἐφωμάρτησε κιόντι.
σὺν δὲ Παλαιμόνιος Λέρνου πάϊς Ὠλενίοιο,
Λέρνου ἐπίκλησιν, γενεήν γε μὲν Ἡφαίστοιο·
τούνεκ' ἔην πόδα σιφλός· ἀτὰρ δέμας οὔ κέ τις ἔτλη
ἠνορέην τ' ὀνόσασθαι· ὃ καὶ μεταρίθμιος ἦεν
πᾶσιν ἀριστήεσσιν, Ἰήσονι κῦδος ἀέξων.
ἐκ δ' ἄρα Φωκήων κίεν Ἴφιτος Ὀρνυτίδαο
Ναυβόλου ἐκγεγαώς· ξεῖνος δέ οἱ ἔσκε πάροιθεν,
ἦμος ἔβη Πυθὼ δὲ θεοπροπίας ἐρεείνων
ναυτιλίης· τόθι γάρ μιν ἑοῖς ὑπέδεκτο δόμοισιν.
Ζήτης αὖ Κάλαΐς τε Βορήιοι υἷες ἵκοντο,
οὕς ποτ' Ἐρεχθηὶς Βορέῃ τέκεν Ὠρείθυια
ἐσχατιῇ Θρῄκης δυσχειμέρου· ἔνθ' ἄρα τήνγε
Θρηίκιος Βορέης ἀνερείψατο Κεκροπίηθεν

Ἰλισσοῦ προπάροιθε χορῷ ἔνι δινεύουσαν.
καί μιν ἄγων ἔκαθεν, Σαρπηδονίην ὅθι πέτρην
κλείουσιν, ποταμοῖο παρα ῥόον Ἐργίνοιο,
λυγαίοις ἐδάμασσε περι νεφέεσσι καλύψας.
τὼ μὲν ἐπ' ἀκροτάτοισι ποδῶν ἑκάτερθεν ἐρυμνὰς
σεῖον ἀειρομένω πτέρυγας, μέγα θάμβος ἰδέσθαι,
χρυσείαις φολίδεσσι διαυγέας· ἀμφι δὲ νώτοις
κράατος ἐξ ὑπάτοιο καὶ αὐχένος ἔνθα καὶ ἔνθα
κυάνεαι δονέοντο μετα πνοιῇσιν ἔθειραι.
οὐ δὲ μὲν οὐδ' αὐτοῖο πάις μενέαινεν Ἄκαστος
ἰφθίμου Πελίαο δόμοις ἔνι πατρὸς ἐῆος
μιμνάζειν, Ἄργός τε θεᾶς ὑποεργὸς Ἀθήνης·
ἀλλ' ἄρα καὶ τὼ μέλλον ἐνικρινθῆναι ὁμίλῳ.
τόσσοι ἄρ Αἰσονίδῃ συμμήστορες ἠγερέθοντο,
τοὺς μὲν ἀριστῆας Μινύας περιναιετάοντες
κίκλησκον μάλα πάντας, ἐπεὶ Μινύαο θυγατρῶν
οἱ πλεῖστοι καὶ ἄριστοι ἀφ' αἵματος εὐχετόωντο
ἔμμεναι· ὣς δὲ καὶ αὐτὸν Ἰήσονα γείνατο μήτηρ
Ἀλκιμέδη, Κλυμένης Μινυηίδος ἐκγεγαυῖα.
αὐτὰρ ἐπεὶ δμώεσσιν ἐπαρτέα πάντ' ἐτέτυκτο,
ὅσσα περ ἐντύνονται ἐπαρτέες ἔνδοθι νῆες,
εὖτ' ἂν ἄγῃ χρέος ἄνδρας ὑπειρ ἅλα ναυτίλλεσθαι,
δὴ τότ' ἴσαν μετα νῆα δι' ἄστεος, ἔνθά περ ἀκταὶ
κλείονται Παγασαὶ Μαγνήτιδες· ἀμφὶ δὲ λαῶν
πληθὺς σπερχομένων ἄμυδις θέεν· οἱ δὲ φαεινοὶ
ἀστέρες ὣς νεφέεσσι μετέπρεπον· ὧδε δ' ἕκαστος
ἔννεπεν εἰσορόων συν τεύχεσιν ἀίσσοντας
„Ζεῦ ἄνα, τίς Πελίαο νόος; πόθι τόσσον ὅμιλον
ἡρώων γαίης Παναχαίδος ἔκτοθι βάλλει;
αὐτῆμάρ κε δόμους ὀλοῷ πυρὶ δῃώσειαν
Αἰήτεω, ὅτε μή σφιν ἑκὼν δέρος ἐγγυαλίξῃ.
ἀλλ' οὐ φυκτὰ κέλευθα, πόνος δ' ἄπρηκτος ἰοῦσιν.“

ὣς φάσαν ἔνθα καὶ ἔνθα κατα πτόλιν· αἱ δὲ γυναῖκες
πολλὰ μάλ' ἀθανάτοισιν ἐς αἰθέρα χεῖρας ἄειρον
εὐχόμεναι νόστοιο τέλος θυμηδὲς ὀπάσσαι.
ἄλλη δ' εἰς ἑτέρην ὀλοφύρετο δάκρυ χέουσα
„δειλὴ Ἀλκιμέδη, καὶ σοὶ κακὸν ὀψέ περ ἔμπης
ἤλυθεν· οὐδ' ἐτέλεσσας ἐπ' ἀγλαΐῃ βιότοιο.
Αἴσων αὖ μέγα δή τι δυσάμμορος. ἦ τέ οἱ ἦεν
βέλτερον, εἰ τὸ πάροιθεν ἐνὶ κτερέεσσιν ἐλυσθεὶς
νειόθι γαίης κεῖτο, κακῶν ἔτι νῆις ἀέθλων.
ὡς ὄφελεν καὶ Φρίξον, ὅτ' ὤλετο παρθένος Ἕλλη,
κῦμα μέλαν κριῷ ἅμ' ἐπικλύσαι. ἀλλὰ καὶ αὐδὴν
ἀνδρομέην προέηκε κακὸν τέρας, ὥς κεν ἀνίας
Ἀλκιμέδῃ μετόπισθε καὶ ἄλγεα μυρία θείῃ."
αἳ μὲν ἄρ ὣς ἀγόρευον ἐπι προμολῇσι κιόντων.
ἤδη δὲ δμῶές τε πολεῖς δμῶαί τ' ἀγέροντο,
μήτηρ δ' ἀμφ' αὐτὸν βεβολημένη. ὀξὺ δ' ἑκάστην
δῦνεν ἄχος· συν δέ σφι πατὴρ ὀλοῷ ὑπο γήρᾳ
ἐντυπὰς ἐν λεχέεσσι καλυψάμενος γοάασκεν.
αὐτὰρ ὃ τῶν μὲν ἔπειτα κατεπρήυνεν ἀνίας
θαρσύνων, δμώεσσι δ' ἀρήια τεύχε' ἀείρειν
πέφραδεν· οἳ δ' αὖ σῖγα κατηφέες ἠείροντο.
μήτηρ δ' ὡς τὰ πρῶτ' ἐπεχεύατο πήχεε παιδί,
ὣς ἔχετο κλαίουσ' ἀδινώτερον, ἠύτε κούρη
οἰόθεν ἀσπασίως πολιὴν τροφὸν ἀμφιπεσοῦσα
μύρεται, ᾗ οὐκ εἰσὶν ἔτ' ἄλλοι κηδεμονῆες,
ἀλλ' ὑπο μητρυιῇ βίοτον βαρὺν ἡγηλάζει,
καί ἑ νέον πολέεσσιν ὀνείδεσιν ἐστυφέλιξεν·
τῇ δέ τ' ὀδυρομένῃ δέδεται κέαρ ἔνδοθεν ἄτῃ,
οὐδ' ἔχει ἐκφλύξαι τόσσον γόον, ὅσσον ὀρεχθεῖ·
ὣς ἀδινὸν κλαίεσκεν ἑὸν παῖδ' ἀγκὰς ἔχουσα
Ἀλκιμέδη. καὶ τοῖον ἔπος φάτο κηδοσύνῃσιν

„αἴθ' ὄφελον κεῖν' ἦμαρ, ὅτ' ἐξειπόντος ἄκουσα
δειλὴ ἐγὼ Πελίαο κακὴν βασιλῆος ἐφετμήν,
αὐτίκ' ἀπὸ ψυχὴν μεθέμεν, κηδέων τε λαθέσθαι,
ὄφρ' αὐτός με τεῇσι φίλαις ταρχύσαο χερσίν,
τέκνον ἐμόν· τὸ γὰρ οἶον ἔην ἔτι λοιπὸν ἐέλδωρ
ἐκ σέθεν, ἄλλα δὲ πάντα πάλαι θρεπτήρια πέσσω.
νῦν γε μὲν ἡ τὸ πάροιθεν Ἀχαιιάδεσσιν ἀγητὴ
δμωὶς ὅπως κενεοῖσι λελείψομαι ἐν μεγάροισιν,
σεῖο πόθῳ μινύθουσα δυσάμμορος, ᾧ ἔπι πολλὴν
ἀγλαΐην καὶ κῦδος ἔχον πάρος, ᾧ ἔπι μούνῳ
μίτρην πρῶτον ἔλυσα καὶ ὕστατον. ἔξοχα γάρ μοι
Εἰλείθυια θεὰ πολέος ἐμέγηρε τόκοιο.
ὤ μοι ἐμῆς ἄτης. τὸ μὲν οὐδ' ὅσον, οὐδ' ἐν ὀνείρῳ
ὠισάμην, εἰ Φρίξος ἐμοὶ κακὸν ἔσσετ' ἀλύξας.“
ὣς ἥγε στενάχουσα κινύρετο· ταὶ δὲ γυναῖκες
ἀμφίπολοι γοάασκον ἐπισταδόν· αὐτὰρ ὃ τήνγε
μειλιχίοις ἐπέεσσι παρηγορέων προσέειπεν
„μή μοι λευγαλέας ἐνιβάλλεο, μῆτερ, ἀνίας
ὧδε λίην· ἐπεὶ οὐ μὲν ἐρητύσεις κακότητος
δάκρυσιν, ἀλλ' ἔτι κεν καὶ ἐπ' ἄλγεσιν ἄλγος ἄροιο.
πήματα γάρ τ' ἀίδηλα θεοὶ θνητοῖσι νέμουσιν.
τῶν μοῖραν κατὰ θυμὸν ἀνιάζουσά περ ἔμπης
τλῆθι φέρειν· θάρσει δὲ συνημοσύνῃσιν Ἀθήνης
ἠδὲ θεοπροπίῃσιν, ἐπεὶ μάλα δεξιὰ Φοῖβος
ἔχρη, ἀτὰρ μετέπειτά γ' ἀριστήων ἐπαρωγῇ.
ἀλλὰ σὺ μὲν νῦν αὖθι μετ' ἀμφιπόλοισιν ἕκηλος
μίμνε δόμοις, μηδ' ὄρνις ἀεικελίη πέλε νηί·
κεῖσε δ' ὁμαρτήσουσιν ἔται δμῶές τε κιόντι.“
ἦ, καὶ ὃ μὲν προτέρωσε δόμων ἐξ ὦρτο νέεσθαι.
οἷος δ' ἐκ νηοῖο θυώδεος εἶσιν Ἀπόλλων
Δῆλον ἀν' ἠγαθέην, ἠὲ Κλάρον, ἢ ὅγε Πυθώ,
ἢ Λυκίην εὐρεῖαν ἐπὶ Ξάνθοιο ῥοῇσιν,

τοῖος ἀνα πληθὺν δήμου κίεν· ὦρτο δ' αὐτὴ
κεκλομένων ἄμυδις. τῷ δὲ ξύμβλητο γεραιὴ
Ἰφιὰς Ἀρτέμιδος πολιηόχου ἀρήτειρα,
καί μιν δεξιτερῆς χειρὸς κύσεν, οὐ δέ τι φάσθαι
ἔμπης ἱεμένη δύνατο, προθέοντος ὁμίλου·
ἀλλ' ἣ μὲν λίπετ' αὖθι παρακλιδόν, οἷα γεραιὴ
ὁπλοτέρων, ὃ δὲ πολλὸν ἀποπλαγχθεὶς ἐλιάσθη.
αὐτὰρ ἐπεί ῥα πόληος ἐυδμήτους λίπ' ἀγυιάς,
ἀκτὴν δ' ἵκανεν Παγασηίδα, τῇ μιν ἑταῖροι
δειδέχατ' Ἀργῴῃ ἄμυδις παρα νηὶ μένοντες.
στῆ δ' ἂρ ἐπι προμολῆς· οἳ δ' ἀντίοι ἠγερέθοντο.
ἐς δ' ἐνόησαν Ἄκαστον ὁμῶς Ἄργον τε πόληος
νόσφι καταβλώσκοντας, ἐθάμβησαν δ' ἐσιδόντες
πασσυδίῃ Πελίαο παρεκ νόον ἰθύνοντας.
δέρμα δ' ὃ μὲν ταύροιο ποδηνεκὲς ἀμφέχετ' ὤμους
Ἄργος Ἀρεστορίδης λάχνῃ μέλαν· αὐτὰρ ὃ καλὴν
δίπλακα, τήν οἱ ὄπασσε κασιγνήτη Πελόπεια.
ἀλλ' ἔμπης τὼ μέν τε διεξερέεσθαι ἕκαστα
ἔσχετο· τοὺς δ' ἀγορὴν δὲ συνεδριάασθαι ἄνωγεν.
αὐτοῦ δ' ἰλλομένοις ἐπι λαίφεσιν ἠδὲ καὶ ἱστῷ
κεκλιμένῳ μάλα πάντες ἐπισχερὼ ἑδριόωντο.
τοῖσιν δ' Αἴσονος υἱὸς ἐυφρονέων μετέειπεν
„ἄλλα μὲν ὅσσα τε νηὶ ἐφοπλίσσασθαι ἔοικεν, —
πάντα γὰρ εὖ κατα κόσμον — ἐπαρτέα κεῖται ἰοῦσιν.
τῶ οὐκ ἂν δηναιὸν ἐχοίμεθα τοῖο ἕκητι
ναυτιλίης, ὅτε μοῦνον ἐπιπνεύσουσιν ἀῆται.
ἀλλά, φίλοι, — ξυνὸς γὰρ ἐς Ἑλλάδα νόστος ὀπίσσω,
ξυναὶ δ' ἄμμι πέλονται ἐς Αἰήταο κέλευθοι —
τούνεκα νῦν τὸν ἄριστον ἀφειδήσαντες ἕλεσθε
ὄρχαμον ὑμείων, ᾧ κεν τὰ ἕκαστα μέλοιτο,
νείκεα συνθεσίας τε μετα ξείνοισι βαλέσθαι.
ὣς φάτο· πάπτηναν δέ νέοι θρασὺν Ἡρακλῆα

ἥμενον ἐν μέσσοισι· μιῇ δέ ἑ πάντες ἀυτῇ
σημαίνειν ἐπέτελλον· ὁ δ᾽ αὐτόθεν, ἔνθα περ ἧστο,
δεξιτερὴν ἀνὰ χεῖρα τανύσσατο φώνησέν τε
„μήτις ἐμοὶ τόδε κῦδος ὀπαζέτω. οὐ γὰρ ἔγωγε
πείσομαι· ὥστε καὶ ἄλλον ἀναστήσεσθαι ἐρύξω.
αὐτός, ὅτις ξυνάγειρε, καὶ ἀρχεύοι ὁμάδοιο."
ἦ ῥα μέγα φρονέων· ἐπὶ δ᾽ ἤνεον, ὡς ἐκέλευεν
Ἡρακλέης. ἀνὰ δ᾽ αὐτὸς ἀρήιος ὦρνυτ᾽ Ἰήσων
γηθόσυνος, καὶ τοῖα λιλαιομένοις ἀγόρευεν
„εἰ μὲν δή μοι κῦδος ἐπιτρωπᾶτε μέλεσθαι,
μηκέτ᾽ ἔπειθ᾽, ὡς καὶ πρίν, ἐρητύοιτο κέλευθα.
νῦν γε μὲν ἤδη Φοῖβον ἀρεσσάμενοι θυέεσσιν
δαῖτ᾽ ἐντυνώμεσθα παρασχεδόν. ὄφρα δ᾽ ἴασιν
δμῶες ἐμοὶ σταθμῶν σημάντορες, οἷσι μέμηλεν
δεῦρο βόας ἀγέληθεν ἐῢ κρίναντας ἐλάσσαι,
τόφρα κε νῆ᾽ ἐρύσαιμεν ἔσω ἁλός, ὅπλα τε πάντα
ἐνθέμενοι πεπάλαχθε κατὰ κληῖδας ἐρετμά.
τείως δ᾽ αὖ καὶ βωμὸν ἐπάκτιον Ἐμβασίοιο
θείομεν Ἀπόλλωνος, ὅ μοι χρείων ὑπέδεκτο
σημανέειν δείξειν τε πόρους ἁλός, εἴ κε θυηλαῖς
οὗ ἕθεν ἐξάρχωμαι ἀεθλεύων βασιλῆι."
ἦ ῥα, καὶ εἰς ἔργον πρῶτος τράπεθ᾽· οἱ δ᾽ ἐπανέσταν
πειθόμενοι· ἀπὸ δ᾽ εἵματ᾽ ἐπήτριμα νήσαντο
λείῳ ἔπι πλαταμῶνι, τὸν οὐκ ἐπέβαλλε θάλασσα
κύμασι, χειμερίη δὲ πάλαι ἀποέκλυσεν ἅλμη.
νῆα δ᾽ ἐπικρατέως Ἄργου ὑποθημοσύνῃσιν
ἔζωσαν πάμπρωτον ἐυστρεφεῖ ἔνδοθεν ὅπλῳ
τεινάμενοι ἑκάτερθεν, ἵν᾽ εὖ ἀραροίατο γόμφοις
δούρατα καὶ ῥοθίοιο βίην ἔχοι ἀντιόωσαν.
σκάπτον δ᾽ αἶψα κατ᾽ εὖρος ὅσον περιβάλλετο χῶρος
ἠδὲ κατὰ πρώραν εἴσω ἁλὸς ὁσσάτιόν περ
ἑλκομένη χείρεσσιν ἐπιδραμέεσθαι ἔμελλεν.

αἰεὶ δὲ προτέρω χθαμαλώτερον ἐξελάχαινον
στείρης, ἐν δ' ὁλκῷ ξεστὰς στορέσαντο φάλαγγας·
τὴν δὲ κατάντη κλῖναν ἐπὶ πρώτῃσι φάλαγξιν,
ὥς κεν ὀλισθαίνουσα δι' αὐτάων φορέοιτο.
ὕψι δ' ἄρ ἔνθα καὶ ἔνθα μεταστρέψαντες ἐρετμὰ
πήχυιον προύχοντα περὶ σκαλμοῖσιν ἔδησαν.
τῶν δ' ἐναμοιβαδὶς αὐτοὶ ἐνέσταθεν ἀμφοτέρωθεν,
στέρνά θ' ὁμοῦ καὶ χεῖρας ἐπήλασαν. ἐν δ' ἄρα Τῖφυς
βήσαθ', ἵν' ὀτρύνειε νέους κατα καιρὸν ἐρύσσαι·
κεκλόμενος δ' ἤυσε μάλα μέγα· τοὶ δὲ παράσσον
ᾧ κράτεϊ βρίσαντε μιῇ στυφέλιξαν ἐρωῇ
νειόθεν ἐξ ἕδρης, ἐπὶ δ' ἐρρώσαντο πόδεσσιν
προπροβιαζόμενοι· ἡ δ' ἕσπετο Πηλιὰς Ἀργὼ
ῥίμφα μάλ'· οἳ δ' ἑκάτερθεν ἐπίαχον ἀίσσοντες.
αἱ δ' ἄρ ὑπο τρόπιδι στιβαρῇ στενάχοντο φάλαγγες
τριβόμεναι· περι δέ σφιν ἀιδνὴ κήκιε λιγνὺς
βριθοσύνῃ, κατόλισθε δ' ἔσω ἁλός· οἳ δέ μιν αὖθι
ἂψ ἀνασειράζοντες ἔχον προτέρωσε κιοῦσαν.
σκαλμοῖς δ' ἀμφὶς ἐρετμὰ κατήρτυον· ἐν δέ οἱ ἱστὸν
λαίφεά τ' εὐποίητα καὶ ἁρμαλιὴν ἐβάλοντο.
  αὐτὰρ ἐπεὶ τὰ ἕκαστα περιφραδέως ἀλέγυναν,
κληῖδας μὲν πρῶτα πάλῳ διεμοιρήσαντο,
ἄνδρ' ἐντυναμένω δοιὼ μίαν· ἐκ δ' ἄρα μέσσην
ᾕρεον Ἡρακλῆι καὶ ἡρώων ἄτερ ἄλλων
Ἀγκαίῳ, Τεγέης ὅς ῥα πτολίεθρον ἔναιεν.
τοῖς μέσσην οἴοισιν ἄπο κληῖδα λίποντο
αὔτως, οὔτι πάλῳ· ἐπὶ δ' ἔτρεπον αἰνήσαντες
Τῖφυν ἐυστείρης οἰήια νηὸς ἔρυσθαι.
  ἔνθεν δ' αὖ λάιγγας ἁλὸς σχεδὸν ὀχλίζοντες
νήεον αὐτόθι βωμὸν ἐπάκτιον Ἀπόλλωνος,
Ἀκτίου Ἐμβασίοιό τ' ἐπώνυμον· ὦκα δὲ τοίγε
φιτροὺς ἀζαλέης στόρεσαν καθύπερθεν ἐλαίης.

τείως δ' αὖτ' ἀγέληθεν ἐπιπροέηκαν ἄγοντες
βουκόλοι Αἰσονίδαο δύω βόε. τοὺς δ' ἐρύσαντο
κουρότεροι ἑτάρων βωμοῦ σχεδόν. οἳ δ' ἄρ ἔπειτα
χέρνιβά τ' οὐλοχύτας τε παρέσχεθον. αὐτὰρ Ἰήσων
εὔχετο κεκλόμενος πατρώϊον Ἀπόλλωνα
„κλῦθι, ἄναξ Παγασάς τε πόλιν τ' Αἰσωνίδα ναίων,
ἡμετέροιο τοκῆος ἐπώνυμον, ὅς μοι ὑπέστης
Πυθοῖ χρειομένῳ ἄνυσιν καὶ πείραθ' ὁδοῖο
σημανέειν. αὐτὸς γὰρ ἐπαίτιος ἔπλευ ἀέθλων.
αὐτὸς νῦν ἄγε νῆα συν ἀρτεμέεσσιν ἑταίροις
κεῖσέ τε καὶ παλίνορσον ἐς Ἑλλάδα. σοὶ δ' ἂν ὀπίσσω
τόσσων, ὅσσοι κεν νοστήσομεν, ἀγλαὰ ταύρων
ἱρὰ πάλιν βωμῷ ἐπιθήσομεν· ἄλλα δὲ Πυθοῖ,
ἄλλα δ' ἐς Ὀρτυγίην ἀπερείσια δῶρα κομίσσω.
νῦν δ' ἴθι, καὶ τῆνδ' ἡμίν, Ἑκηβόλε, δέξο θυηλήν,
ἥν τοι τῆσδ' ἐπίβαθρα χάριν προτεθείμεθα νηὸς
πρωτίστην· λύσαιμι δ', ἄναξ, ἐπ' ἀπήμονι μοίρῃ
πείσματα σὴν δια μῆτιν· ἐπιπνεύσειε δ' ἀήτης
μείλιχος, ᾧ κ' ἐπι πόντον ἐλευσόμεθ' εὐδιόωντες."
ἦ καὶ ἅμ' εὐχωλῇ προχύτας βάλε. τὼ δ' ἐπι βουσὶν
ζωσάσθην, Ἀγκαῖος ὑπέρβιος Ἡρακλέης τε.
ἤτοι ὃ μὲν ῥοπάλῳ μέσσον κάρη ἀμφι μέτωπα
πλῆξεν, ὃ δ' ἀθρόος αὖθι πεσὼν ἐνερείσατο γαίῃ·
Ἀγκαῖος δ' ἑτέροιο κατα πλατὺν αὐχένα κόψας
χαλκείῳ πελέκει κρατεροὺς διέκερσε τένοντας·
ἤριπε δ' ἀμφοτέροισι περιρρηδὴς κεράεσσιν.
τοὺς δ' ἕταροι σφάξάν τε θοῶς, δεῖράν τε βοείας,
κόπτον, δαίτρευόν τε, καὶ ἱερὰ μῆρ' ἐτάμοντο,
καδ δ' ἄμυδις τάγε πάντα καλύψαντες πύκα δημῷ
καῖον ἐπι σχίζῃσιν· ὁ δ' ἀκρήτους χέε λοιβὰς
Αἰσονίδης, γήθει δὲ σέλας θηεύμενος Ἴδμων·
πάντοσε λαμπόμενον θυέων ἄπο τοῖό τε λιγνὺν

πορφυρέαις ἑλίκεσσιν ἐναίσιμον ἀΐσσουσαν·
αἶψα δ' ἀπηλεγέως νόον ἔκφατο Λητοΐδαο
„ὑμῖν μὲν δὴ μοῖρα θεῶν χρειώ τε περῆσαι
ἐνθάδε κῶας ἄγοντας· ἀπειρέσιοι δ' ἐνὶ μέσσῳ
κεῖσέ τε δεῦρό τ' ἔασιν ἀνερχομένοισιν ἄεθλοι.
αὐτὰρ ἐμοὶ θανέειν στυγερῇ ὑπο δαίμονος αἴσῃ
τηλόθι που πέπρωται ἐπ' Ἀσίδος ἠπείροιο.
ὧδε κακοῖς δεδαὼς ἔτι καὶ πάρος οἰωνοῖσιν
πότμον ἐμὸν πάτρης ἐξήιον, ὄφρ' ἐπιβαίην
νηός, ἐυκλείη δὲ δόμοις ἐπιβάντι λίπηται.“
ὣς ἄρ ἔφη· κοῦροι δὲ θεοπροπίης ἀίοντες
νόστῳ μὲν γήθησαν, ἄχος δ' ἕλεν Ἴδμονος αἴσῃ.
ἦμος δ' ἠέλιος σταθερὸν παραμείβεται ἦμαρ,
αἱ δὲ νέον σκοπέλοισιν ὑποσκιόωνται ἄρουραι,
δειελινὸν κλίνοντος ὑπο ζόφον ἠελίοιο,
τῆμος ἄρ ἤδη πάντες ἐπὶ ψαμάθοισι βαθεῖαν
φυλλάδα χευάμενοι πολιοῦ πρόπαρ αἰγιαλοῖο
κέκλινθ' ἑξείης· παρα δέ σφισι μυρί' ἔκειτο
εἴδατα καὶ μέθυ λαρόν, ἀφυσσαμένων προχόῃσιν
οἰνοχόων· μετέπειτα δ' ἀμοιβαδὶς ἀλλήλοισιν
μυθεῦνθ', οἷά τε πολλὰ νέοι παρα δαιτὶ καὶ οἴνῳ
τερπνῶς ἑψιόωνται, ὅτ' ἄατος ὕβρις ἀπείη.
ἔνθ' αὖτ' Αἰσονίδης μὲν ἀμήχανος εἰν ἑοῖ αὐτῷ
πορφύρεσκεν ἕκαστα κατηφιόωντι ἐοικώς.
τὸν δ' ἄρ ὑποφρασθεὶς μεγάλῃ ὀπὶ νείκεσεν Ἴδας
„Αἰσονίδη, τίνα τῆνδε μετα φρεσὶ μῆτιν ἑλίσσεις;
αὔδα ἐνὶ μέσσοισι τεὸν νόον. ἦέ σε δαμνᾷ
τάρβος ἐπιπλόμενον, τό, τ' ἀνάλκιδας ἄνδρας ἀτύζει;
ἴστω νῦν δόρυ θοῦρον, ὅτῳ περιώσιον ἄλλων
κῦδος ἐνὶ πτολέμοισιν ἀείρομαι, οὐ δέ μ' ὀφέλλει
Ζεὺς τόσον, ὁσσάτιόν περ ἐμὸν δόρυ, μή νύ τι πῆμα
λοίγιον ἔσσεσθαι, μὴ δ' ἀκράαντον ἄεθλον

Ἴδεω ἑσπομένοιο, καὶ εἰ θεὸς ἀντιόῳτο.
τοῖόν μ' Ἀρήνηθεν ἀοσσητῆρα κομίζεις.“
ἦ, καὶ ἐπισχόμενος πλεῖον δέπας ἀμφοτέρῃσιν
πῖνε χαλίκρητον λαρὸν μέθυ· δεύετο δ' οἴνῳ
χείλεα κυάνεαί τε γενειάδες· οἳ δ' ὁμάδησαν
πάντες ὁμῶς, Ἴδμων δὲ καὶ ἀμφαδίην ἀγόρευσεν
„δαιμόνιε, φρονέεις ὀλοφώια καὶ πάρος αὐτῷ.
ἦέ τοι εἰς ἄτην ζωρὸν μέθυ θαρσαλέον κῆρ
οἰδάνει ἐν στήθεσσι, θεοὺς δ' ἀνέηκεν ἀτίζειν;
ἄλλοι μῦθοι ἔασι παρήγοροι, οἷσί περ ἀνὴρ
θαρσύνοι ἕταρον· σὺ δ' ἀτάσθαλα πάμπαν ἔειπας.
τοῖα φάτις καὶ τοὺς πρὶν ἐπιφλύειν μακάρεσσιν
υἷας Ἀλωιάδας, οἷς οὐδ' ὅσον ἰσοφαρίζεις
ἠνορέην· ἔμπης δὲ θοοῖς ἐδάμησαν ὀιστοῖς
ἄμφω Λητοΐδαο, καὶ ἴφθιμοί περ ἐόντες.“
ὣς ἔφατ'· ἐκ δ' ἐγέλασσεν ἄδην Ἀφαρήιος Ἴδας,
καί μιν ἐπιλλίζων ἠμείβετο κερτομίοισιν
„ἄγρει νῦν τόδε σῇσι θεοπροπίῃσιν ἐνίσπες,
εἰ καὶ ἐμοὶ τοιόνδε θεοὶ τελέουσιν ὄλεθρον,
οἷον Ἀλωιάδῃσι πατὴρ τεὸς ἐγγυάλιξεν.
φράζεο δ', ὅππως χεῖρας ἐμὰς σόος ἐξαλέοιο,
χρειὼ θεσπίζων μεταμώνιον ἤ κεν ἁλῴης.“
χώετ' ἐνιπτάζων· προτέρω δέ κε νεῖκος ἐτύχθη,
εἰ μὴ δηριόωντας ὁμοκλήσαντες ἑταῖροι
αὐτός τ' Αἰσονίδης κατερήτυεν· ἂν δὲ καὶ Ὀρφεὺς
λαιῇ ἀνασχόμενος κίθαριν πείραζεν ἀοιδῆς.
ἤειδεν δ' ὡς γαῖα καὶ οὐρανὸς ἠδὲ θάλασσα,
τὸ πρὶν ἐπ' ἀλλήλοισι μιῇ συναρηρότα μορφῇ,
νείκεος ἐξ ὀλοοῖο διέκριθεν ἀμφὶς ἕκαστα·
ἠδ' ὡς ἔμπεδον αἰὲν ἐν αἰθέρι τέκμαρ ἔχουσιν
ἄστρα σεληναίη τε καὶ ἠελίοιο κέλευθοι·
οὔρεά θ' ὡς ἀνέτειλε, καὶ ὡς ποταμοὶ κελάδοντες

αὐτῇσιν νύμφῃσι, καὶ ἑρπετὰ πάντ' ἐγένοντο.
ἤειδεν δ' ὡς πρῶτον Ὀφίων Εὐρυνόμη τε
Ὠκεανὶς νιφόεντος ἔχον κράτος Οὐλύμποιο·
ὥς τε βίῃ καὶ χερσὶν ὃ μὲν Κρόνῳ εἴκαθε τιμῆς,
ἣ δὲ Ῥέῃ, ἔπεσον δ' ἐνὶ κύμασιν ὠκεανοῖο·
οἳ δὲ τέως μακάρεσσι θεοῖς Τιτῆσιν ἄνασσον,
ὄφρα Ζεὺς ἔτι κοῦρος, ἔτι φρεσὶ νήπια εἰδὼς
Δικταῖον ναίεσκεν ὑπο σπέος, οἱ δέ μιν οὔπω
Γηγενέες Κύκλωπες ἐκαρτύναντο κεραυνῷ
βροντῇ τε στεροπῇ τε· τὰ γὰρ Διὶ κῦδος ὀπάζει.
ἦ καὶ ὃ μὲν φόρμιγγα συν ἀμβροσίῃ σχέθεν αὐδῇ·
τοὶ δ' ἄμοτον λήξαντος ἔτι προύχοντο κάρηνα
πάντες ὁμῶς ὀρθοῖσιν ἐπ' οὔασιν ἠρεμέοντες
κηληθμῷ· τοῖόν σφιν ἐνέλλιπε θέλκτρον ἀοιδῆς.
οὐ δ' ἔπι δὴν μετέπειτα κερασσάμενοι Διὶ λοιβάς,
ἣ θέμις, εὐαγέως ἐπί τε γλώσσῃσι χέοντο
αἰθομέναις, ὕπνου δὲ δια κνέφας ἐμνώοντο.
αὐτὰρ ὅτ' αἰγλήεσσα φαεινοῖς ὄμμασιν Ἠὼς
Πηλίου αἰπεινὰς ἴδεν ἄκριας, ἐκ δ' ἀνέμοιο
εὔδιοι ἐκλύζοντο τινασσομένης ἁλὸς ἄκραι,
δὴ τότ' ἀνέγρετο Τῖφυς· ἄφαρ δ' ὀρόθυνεν ἑταίρους
βαινέμεναί τ' ἐπι νῆα καὶ ἀρτύνασθαι ἐρετμά.
σμερδαλέον δὲ λιμὴν Παγασήιος ἠδὲ καὶ αὐτὴ
Πηλιὰς ἴαχεν Ἀργὼ ἐπισπέρχουσα νέεσθαι.
ἐν γάρ οἱ δόρυ θεῖον ἐλήλατο, τό ῥ' ἀνα μέσσην
στεῖραν Ἀθηναίη Δωδωνίδος ἥρμοσε φηγοῦ.
οἳ δ' ἀνα σέλματα βάντες ἐπισχερὼ ἀλλήλοισιν,
ὡς ἐδάσαντο πάροιθεν ἐρεσσέμεν ᾧ ἐνι χώρῳ,
εὐκόσμως σφετέροισι παρ' ἔντεσιν ἑδριόωντο.
μέσσῳ δ' Ἀγκαῖος μέγα τε σθένος Ἡρακλῆος
ἵζανον· ἄγχι δέ οἱ ῥόπαλον θέτο, καί οἱ ἔνερθεν
ποσσὶν ὑπεκλύσθη νηὸς τρόπις. εἵλκετο δ' ἤδη

πείσματα, καὶ μέθυ λεῖβον ὕπερθ' ἁλός. αὐτὰρ Ἰήσων
δακρυόεις γαίης ἄπο πατρίδος ὄμματ' ἔνεικεν.
οἱ δ', ὥστ' ἠίθεοι Φοίβῳ χορὸν ἢ ἔνι Πυθοῖ
ἤ που ἐν Ὀρτυγίῃ, ἢ ἐφ' ὕδασιν Ἰσμηνοῖο
στησάμενοι φόρμιγγος ὕπαι περὶ βωμὸν ὁμαρτῇ
ἐμμελέως κραιπνοῖσι πέδον ῥήσσωσι πόδεσσιν·
ὣς οἱ ὑπ' Ὀρφῆος κιθάρῃ πέπληγον ἐρετμοῖς
πόντου λάβρον ὕδωρ, ἐπὶ δὲ ῥόθια κλύζοντο·
ἀφρῷ δ' ἔνθα καὶ ἔνθα κελαινὴ κήκιεν ἅλμη
δεινὸν μορμύρουσα ἐρισθενέων μένει ἀνδρῶν.
στράπτε δ' ὑπ' ἠελίῳ φλογὶ εἴκελα νηὸς ἰούσης
τεύχεα· μακραὶ δ' αἰὲν ἐλευκαίνοντο κέλευθοι,
ἀτραπὸς ὣς χλοεροῖο διειδομένη πεδίοιο.
πάντες δ' οὐρανόθεν λεῦσσον θεοὶ ἤματι κείνῳ
νῆα καὶ ἡμιθέων ἀνδρῶν μένος, οἳ τότ' ἄριστοι
πόντον ἐπιπλώεσκον· ἐπ' ἀκροτάτῃσι δὲ νύμφαι
Πηλιάδες κορυφῇσιν ἐθάμβεον εἰσορόωσαι
ἔργον Ἀθηναίης Ἰτωνίδος ἠδὲ καὶ αὐτοὺς
ἥρωας χείρεσσιν ἐπικραδάοντας ἐρετμά.
αὐτὰρ ὅγ' ἐξ ὑπάτου ὄρεος κίεν ἄγχι θαλάσσης
Χείρων Φιλλυρίδης, πολιῇ δ' ἐπὶ κύματος ἀγῇ
τέγγε πόδας, καὶ πολλὰ βαρείῃ χειρὶ κελεύων
νόστον ἐπευφήμησεν ἀκηδέα νεισομένοισιν.
συν καί οἱ παράκοιτις ἐπωλένιον φορέουσα
Πηλείδην Ἀχιλῆα, φίλῳ δειδίσκετο πατρί.
οἱ δ' ὅτε δὴ λιμένος περιηγέα κάλλιπον ἀκτὴν
φραδμοσύνῃ μήτι τε δαΐφρονος Ἁγνιάδαο
Τίφυος, ὅς ῥ' ἐνὶ χερσὶν ἐΰξοα τεχνηέντως
πηδάλι' ἀμφιέπεσκ', ὄφρ' ἔμπεδον ἐξιθύνοι,
δή ῥα τότε μέγαν ἱστὸν ἐνεστήσαντο μεσόδμῃ,
δῆσαν δὲ προτόνοισι, τανυσσάμενοι ἑκάτερθεν,
καδ δ' αὐτοῦ λίνα χεῦαν, ἐπ' ἠλακάτην ἐρύσαντες.

ἐν δὲ λιγὺς πέσεν οὖρος· ἐπ' ἰκριόφιν δὲ κάλωας
ξεστῇσιν περόνῃσι διακριδὸν ἀμφιβαλόντες
Τισαίην εὔκηλοι ὑπερ δολιχὴν θέον ἄκρην.
τοῖσι δὲ φορμίζων εὐθήμονι μέλπεν ἀοιδῇ
Οἰάγροιο πάις νηοσσόον εὐπατέρειαν
Ἄρτεμιν, ἣ κείνας σκοπιὰς ἁλὸς ἀμφιέπεσκεν
ῥυομένη καὶ γαῖαν Ἰωλκίδα· τοὶ δὲ βαθείης
ἰχθύες ἀίσσοντες ὕπερθ' ἁλός, ἄμμιγα παύροις
ἄπλετοι, ὑγρὰ κέλευθα διασκαίροντες ἕποντο.
ὡς δ' ὁπότ' ἀγραύλοιο κατ' ἴχνια σημαντῆρος
μυρία μῆλ' ἐφέπονται ἄδην κεκορημένα ποίης
εἰς αὖλιν, ὃ δέ τ' εἶσι πάρος σύριγγι λιγείῃ
καλὰ μελιζόμενος νόμιον μέλος· ὣς ἄρα τοίγε
ὡμάρτευν· τὴν δ' αἰὲν ἐπασσύτερος φέρεν οὖρος.
αὐτίκα δ' ἠερίη πολυλήιος αἶα Πελασγῶν
δύετο, Πηλιάδας δὲ παρεξήμειβον ἐρίπνας
αἰὲν ἐπιπροθέοντες· ἔδυνε δὲ Σηπιὰς ἄκρη,
φαίνετο δ' εἰναλίη Σκίαθος, φαίνοντο δ' ἄπωθεν
Πειρεσιαὶ Μάγνησά θ' ὑπεύδιος ἠπείροιο
ἀκτὴ καὶ τύμβος Δολοπήιος· ἔνθ' ἄρα τοίγε
ἑσπέριοι ἀνέμοιο παλιμπνοίῃσιν ἔκελσαν,
καί μιν κυδαίνοντες ὑπο κνέφας ἔντομα μήλων
κεῖαν ὀρινομένης ἁλὸς οἴδματι· διπλόα δ' ἀκταῖς
ἤματ' ἐλινύεσκον, ἀτὰρ τριτάτῳ προέηκαν
νῆα, τανυσσάμενοι περιώσιον ὑψόθι λαῖφος.
τὴν δ' ἀκτὴν Ἀφέτας Ἀργοῦς ἔτι κικλήσκουσιν.
ἔνθεν δὲ προτέρωσε παρεξέθεον Μελίβοιαν
ἀκτήν τ' αἰγιαλόν τε δυσήνεμον εἰσορόωντες.
— ἠῶθεν δ' Ὁμόλην αὐτοσχεδὸν εἰσορόωντες
πόντῳ κεκλιμένην παρεμέτρεον· οὐ δ' ἔτι δηρὸν
μέλλον ὑπεκ ποταμοῖο βαλεῖν Ἀμύροιο ῥέεθρα.
κεῖθεν δ' Εὐρυμενάς τε πολυκλύστους τε φάραγγας

Ὄσσης Οὐλύμποιό τ' ἐσέδρακον· αὐτὰρ ἔπειτα
κλίτεα Παλλήναια, Καναστραίην ὕπερ ἄκρην,
ἤνυσαν ἐννύχιοι πνοιῇς ἀνέμοιο θέοντες.
ἦρι δὲ νεισομένοισιν Ἄθω ἀνέτελλε κολώνη
Θρηικίη, ἣ τόσσον ἀπόπροθι Λῆμνον ἐοῦσαν,
ὅσσον ἐς ἔνδιόν κεν ἐΰστολος ὁλκὰς ἀνύσσαι,
ἀκροτάτῃ κορυφῇ σκιάει, καὶ ἐσάχρι Μυρίνης.
τοῖσιν δ' αὐτῆμαρ μὲν ἄεν καὶ ἐπι κνέφας οὖρος
πάγχυ μάλ' ἀκραής, τετάνυστο δὲ λαίφεα νηός.
αὐτὰρ ἅμ' ἠελίοιο βολαῖς ἀνέμοιο λιπόντος
εἰρεσίῃ κραναὴν Σιντηίδα Λῆμνον ἵκοντο.
ἔνθ' ἄμυδις πᾶς δῆμος ὑπερβασίῃσι γυναικῶν
νηλειῶς δέδμητο παροιχομένῳ λυκάβαντι.
δὴ γὰρ κουριδίας μὲν ἀπηνήναντο γυναῖκας
ἀνέρες ἐχθήραντες, ἔχον δ' ἐπι ληιάδεσσιν
τρηχὺν ἔρον, ἃς αὐτοὶ ἀγίνεον ἀντιπέρηθεν
Θρηικίην δῃοῦντες· ἐπεὶ χόλος αἰνὸς ὄπαζεν
Κύπριδος, οὕνεκά μιν γεράων ἐπι δηρὸν ἄτισσαν.
ὢ μέλεαι, ζήλοιό τ' ἐπισμυγερῶς ἀκόρητοι.
οὐκ οἶον σὺν τῇσιν ἑοὺς ἔρραισαν ἀκοίτας
ἀμφ' εὐνῇ, πᾶν δ' ἄρσεν ὁμοῦ γένος, ὥς κεν ὀπίσσω
μήτινα λευγαλέοιο φόνου τίσειαν ἀμοιβήν.
οἴη δ' ἐκ πασέων γεραροῦ περιφείσατο πατρὸς
Ὑψιπύλεια Θόαντος, ὃ δὴ κατα δῆμον ἄνασσεν·
λάρνακι δ' ἐν κοίλῃ μιν ὕπερθ' ἁλὸς ἧκε φέρεσθαι,
αἴ κε φύγῃ. καὶ τὸν μὲν ἐς Οἰνοίην ἐρύσαντο
πρόσθεν, ἀτὰρ Σίκινόν γε μεθ' ὕστερον αὐδηθεῖσαν
νῆσον, ἐπακτῆρες, Σικίνου ἄπο, τόν ῥα Θόαντι
νηιὰς Οἰνοίη νύμφη τέκεν εὐνηθεῖσα.
ταῖσι δὲ βουκολίαι τε βοῶν χάλκειά τε δύνειν
τεύχεα, πυροφόρους τε διατμήξασθαι ἀρούρας
ῥηΐτερον πάσῃσιν Ἀθηναίης πέλεν ἔργων,

οἷς αἰεὶ τὸ πάροιθεν ὁμίλεον. ἀλλὰ γὰρ ἔμπης
ἦ θαμὰ δὴ πάπταινον ἐπι πλατὺν ὄμμασι πόντον
δείματι λευγαλέῳ, ὁπότε Θρήικες ἴασιν.
τῶ καὶ ὅτ' ἐγγύθι νήσου ἐρεσσομένην ἴδον Ἀργώ,
αὐτίκα πασσυδίῃ πυλέων ἔκτοσθε Μυρίνης
δήια τεύχεα δῦσαι ἐς αἰγιαλὸν προχέοντο,
θυιάσιν ὠμοβόροις ἴκελαι· φὰν γάρ που ἱκάνειν
Θρήικας· ἡ δ' ἅμα τῇσι Θοαντιὰς Ὑψιπύλεια
δῦν' ἐνι τεύχεσι πατρός. ἀμηχανίῃ δ' ἐχέοντο
ἄφθογγοι· τοῖόν σφιν ἐπὶ δέος ἠωρεῖτο.
  τείως δ' αὖτ' ἐκ νηὸς ἀριστῆες προέηκαν
Αἰθαλίδην κήρυκα θοόν, τῷπέρ τε μέλεσθαι
ἀγγελίας καὶ σκῆπτρον ἐπέτρεπον Ἑρμείαο,
— σφωιτέροιο τοκῆος, ὅς οἱ μνῆστιν πόρε πάντων
ἄφθιτον· οὐδ' ἔτι νῦν περ ἐποιχομένου Ἀχέροντος
δίνας ἀπροφάτους ψυχὴν ἐπεδέδρομε λήθη·
ἀλλ' ἥγ' ἔμπεδον αἰὲν ἀμειβομένη μεμόρηται,
ἄλλοθ' ὑποχθονίοις ἐναρίθμιος, ἄλλοτ' ἐς αὐγὰς
ἠελίου ζωοῖσι μετ' ἀνδράσιν. ἀλλὰ τί μύθους
Αἰθαλίδεω χρειώ με διηνεκέως ἀγορεύειν;
ὅς ῥα τόθ' Ὑψιπύλην μειλίξατο δέχθαι ἰόντας
ἤματος ἀνομένοιο δια κνέφας· οὐδὲ μὲν ἠοῖ
πείσματα νηὸς ἔλυσαν ἐπι πνοιῇ βορέαο.
  Λημνιάδες δὲ γυναῖκες ἀνα πτόλιν ἷζον ἰοῦσαι
εἰς ἀγορήν· αὐτὴ γὰρ ἐπέφραδεν Ὑψιπύλεια.
καί ῥ' ὅτε δὴ μάλα πᾶσαι ὁμιλαδὸν ἠγερέθοντο,
αὐτίκ' ἄρ ἥγ' ἐνι τῇσιν ἐποτρύνουσ' ἀγόρευεν
„ὦ φίλαι, εἰ δ' ἄγε δὴ μενοεικέα δῶρα πόρωμεν
ἀνδράσιν, οἷά τ' ἔοικεν ἄγειν ἐπι νηὸς ἔχοντας,
ἤια καὶ μέθυ λαρόν, ἵν' ἔμπεδον ἔκτοθι πύργων
μίμνοιεν, μὴ δ' ἄμμε κατα χρειὼ μεθέποντες
ἀτρεκέως γνώωσι, κακὴ δ' ἐπι πολλὸν ἵκηται

ῥάξις· ἐπεὶ μέγα ἔργον ἐρέξαμεν, οὐ δέ τι πάμπαν
θυμηδὲς καὶ τοῖσι τόγ' ἔσσεται, εἴ κε δαεῖεν.
ἡμετέρη μὲν νῦν τοίη παρενήνοθε μῆτις.
ὑμέων δ' εἴ τις ἄρειον ἔπος μητίσεται ἄλλη,
ἐγρέσθω· τοῦ γάρ τε καὶ εἵνεκα δεῦρο κάλεσσα."
ὣς ἄρ ἔφη, καὶ θῶκον ἐφίζανε πατρὸς ἑοῖο
λάινον· αὐτὰρ ἔπειτα φίλη τροφὸς ὦρτο Πολυξώ,
γήραϊ δὴ ῥικνοῖσιν ἐπισκάζουσα πόδεσσιν,
βάκτρῳ ἐρειδομένη· περὶ δέ μενέαιν' ἀγορεῦσαι.
τῇ καὶ παρθενικαὶ πίσυρες σχεδὸν ἑδριόωντο
ἀδμῆτες λευκῇσιν ἐπιχνοαούσῃ ἐθείραις.
στῆ δ' ἄρ ἐνὶ μέσσῃ ἀγορῇ, ἀνὰ δ' ἔσχεθε δειρὴν
ἦκα μόλις κυφοῖο μεταφρένου, ὧδέ τ' ἔειπεν
„δῶρα μέν, ὡς αὐτῇ περ ἐφανδάνει Ὑψιπυλείῃ,
πέμπωμεν ξείνοισιν, ἐπεὶ καὶ ἄρειον ὀπάσσαι.
ὔμμί γε μὴν τίς μῆτις ἐπαυρέσθαι βιότοιο,
αἴ κεν ἐπιβρίσῃ Θρήιξ στρατός, ἠέ τις ἄλλος
δυσμενέων, ἅτε πολλὰ μετ' ἀνθρώποισι πέλονται;
ὡς καὶ νῦν ὅδ' ὅμιλος ἀνωίστως ἐφικάνει.
εἰ δὲ τὸ μὲν μακάρων τις ἀποτρέποι, ἄλλα δ' ὀπίσσω
μυρία δηιοτῆτος ὑπέρτερα πήματα μίμνει,
εὖτ' ἂν δὴ γεραραὶ μὲν ἀποφθινύθωσι γυναῖκες,
κουρότεραι δ' ἄγονοι στυγερὸν ποτὶ γῆρας ἵκησθε.
πῶς τῆμος βώσεσθε δυσάμμοροι; ἦε βαθείαις
αὐτόματοι βόες ὔμμιν ἐνιζευχθέντες ἀρούραις
γειοτόμον νειοῖο διειρύσσουσιν ἄροτρον,
καὶ πρόκα τελλομένου ἔτεος στάχυν ἀμήσονται;
ἦ μὲν ἐγών, εἰ καί με τὰ νῦν ἔτι πεφρίκασιν
Κῆρες, ἐπερχόμενόν που ὀίομαι εἰς ἔτος ἤδη
γαῖαν ἐφέσσεσθαι, κτερέων ἄπο μοῖραν ἑλοῦσαν
αὔτως, ᾗ θέμις ἐστί, πάρος κακότητα πελάσσαι.
ὁπλοτέρῃσι δὲ πάγχυ τάδε φράζεσθαι ἄνωγα.

νῦν γὰρ δὴ παρὰ ποσσὶν ἐπήβολός ἐστ' ἀλεωρή,
εἴ κεν ἐπιτρέψητε δόμους καὶ ληΐδα πᾶσαν
ὑμετέρην ξείνοισι καὶ ἀγλαὸν ἄστυ μέλεσθαι."
ὣς ἔφατ'· ἐν δ' ἀγορὴ πλῆτο θρόου. εὔαδε γάρ σφιν
μῦθος. ἀτὰρ μετὰ τήνγε παρασχεδὸν αὖθις ἀνῶρτο
Ὑψιπύλη, καὶ τοῖον ὑποβλήδην ἔπος ηὔδα
„εἰ μὲν δὴ πάσῃσιν ἐφανδάνει ἥδε μενοινή,
ἤδη κεν μετὰ νῆα καὶ ἄγγελον ὀτρύναιμι."
ἦ ῥα καὶ Ἰφινόην μετεφώνεεν ἄσσον ἐοῦσαν
„ὄρσό μοι, Ἰφινόη, τοῦδ' ἀνέρος ἀντιόωσα,
ἡμέτερον δὲ μολεῖν, ὅστις στόλου ἡγεμονεύει,
ὄφρα τί οἱ δήμοιο ἔπος θυμῆρες ἐνίσπω·
καὶ δ' αὐτοὺς γαίης τε καὶ ἄστεος, αἴ κ' ἐθέλωσιν,
κέκλεο θαρσαλέως ἐπιβαινέμεν εὐμενέοντας."
ἦ, καὶ ἔλυσ' ἀγορήν· μετὰ δ' εἰς ἑὸν ὦρτο νέεσθαι.
ὣς δὲ καὶ Ἰφινόη Μινύας ἵκεθ'· οἱ δ' ἐρέεινον,
χρεῖος ὅ τι φρονέουσα μετήλυθεν. ὦκα δὲ τούσγε
πασσυδίῃ μύθοισι προσέννεπεν ἐξερέοντας
„κούρη τοί μ' ἐφέηκε Θοαντιὰς ἐνθάδ' ἰοῦσαν,
Ὑψιπύλη, καλέειν νηὸς πρόμον, ὅστις ὄρωρεν,
ὄφρα τί οἱ δήμοιο ἔπος θυμῆρες ἐνίσπῃ·
καὶ δ' αὐτοὺς γαίης τε καὶ ἄστεος, αἴ κ' ἐθέλητε,
κέκλεται αὐτίκα νῦν ἐπιβαινέμεν εὐμενέοντας."
ὣς ἄρ ἔφη· πάντεσσι δ' ἐναίσιμος ἥνδανε μῦθος.
Ὑψιπύλην δ' εἴσαντο καταφθιμένοιο Θόαντος
τηλυγέτην γεγαυῖαν ἀνασσέμεν· ὦκα δὲ τόνγε
πέμπον ἴμεν, καὶ δ' αὐτοὶ ἐπεντύνοντο νέεσθαι.
αὐτὰρ ὅγ' ἀμφ' ὤμοισι θεᾶς Τριτωνίδος ἔργον,
δίπλακα πορφυρέην περονήσατο, τήν οἱ ὄπασσεν
Παλλάς, ὅτε πρῶτον δρυόχους ἐπεβάλλετο νηὸς
Ἀργοῦς, καὶ κανόνεσσι δάε ζυγὰ μετρήσασθαι.
τῆς μὲν ῥηΐτερόν κεν ἐς ἠέλιον ἀνιόντα

ὅσσε βάλοις, ἢ κεῖνο μεταβλέψειας ἔρευθος.
δὴ γάρ τοι μέσση μὲν ἐρευθήεσσα τέτυκτο,
ἄκρα δὲ πορφυρέη πάντῃ πέλεν· ἐν δ᾽ ἄρ ἑκάστῳ
τέρματι δαίδαλα πολλὰ διακριδὸν εὖ ἐκέκαστο.
ἐν μὲν ἔσαν Κύκλωπες ἐπ᾽ ἀφθίτῳ ἥμενοι ἔργῳ,
Ζηνὶ κεραυνὸν ἄνακτι πονεύμενοι· ὃς τόσον ἤδη
παμφαίνων ἐτέτυκτο, μιῆς δ᾽ ἔτι δεύετο μοῦνον
ἀκτῖνος, τὴν οἵγε σιδηρείης ἐλάασκον
σφύρησιν, μαλεροῖο πυρὸς ζείουσαν ἀυτμήν.
ἐν δ᾽ ἔσαν Ἀντιόπης Ἀσωπίδος υἱέε δοιώ,
Ἀμφίων καὶ Ζῆθος· ἀπύργωτος δ᾽ ἔτι Θήβη
κεῖτο πέλας, τῆς οἵγε νέον βάλλοντο δομαίους
ἱέμενοι. Ζῆθος μὲν ἐπωμαδὸν ἠέρταζεν
οὔρεος ἠλιβάτοιο κάρη, μογέοντι ἐοικώς·
Ἀμφίων δ᾽ ἐπι οἱ χρυσέῃ φόρμιγγι λιγαίνων
ἤιε, δὶς τόσση δὲ μετ᾽ ἴχνια νείσετο πέτρη.
ἑξείης δ᾽ ἤσκητο βαθυπλόκαμος Κυθέρεια,
Ἄρεος ὀχμάζουσα θοὸν σάκος· ἐκ δέ οἱ ὤμου
πῆχυν ἔπι σκαιὸν ξυνοχὴ κεχάλαστο χιτῶνος
νέρθεν ὑπεκ μαζοῖο· τὸ δ᾽ ἀντίον ἀτρεκὲς αὔτως
χαλκείῃ δείκηλον ἐν ἀσπίδι φαίνετ᾽ ἰδέσθαι.
ἐν δὲ βοῶν ἔσκεν λάσιος νομός· ἀμφι δὲ βουσὶν
Τηλεβόαι μάρναντο καὶ υἱέες Ἠλεκτρύωνος·
οἱ μὲν ἀμυνόμενοι, ἀτὰρ οἵγ᾽ ἐθέλοντες ἀμέρσαι,
λῃσταὶ Τάφιοι· τῶν δ᾽ αἵματι δεύετο λειμὼν
ἑρσήεις, πολέες δ᾽ ὀλίγους βιόωντο νομῆας.
ἐν δὲ δύω δίφροι πεπονήατο δηριόωντες·
καὶ τὸν μὲν προπάροιθε Πέλοψ ἴθυνε, τινάσσων
ἡνία, συν δέ οἱ ἔσκε παραιβάτις Ἱπποδάμεια·
τὸν δὲ μεταδρομάδην ἐπι Μυρτίλος ἤλασεν ἵππους,
συν τῷ δ᾽ Οἰνόμαος προτενὲς δόρυ χειρὶ μεμαρπὼς
ἄξονος ἐν πλήμνῃσι παρακλιδὸν ἀγνυμένοιο

πῖπτεν, ἐπεσσύμενος Πελοπήια νῶτα δαῖξαι.
ἐν καὶ Ἀπόλλων Φοῖβος ὀιστεύων ἐτέτυκτο,
βούπαις οὔπω πολλός, ἑὴν ἐρύοντα καλύπτρης
μητέρα θαρσαλέως Τιτυὸν μέγαν, ὅν ῥ' ἔτεκέν γε
δῖ' Ἐλάρη, θρέψεν δὲ καὶ ἂψ ἐλοχεύσατο Γαῖα.
ἐν καὶ Φρίξος ἔην Μινυήιος ὡς ἐτεόν περ
εἰσαΐων κριοῦ, ὃ δ' ἄρ ἐξενέποντι ἐοικώς.
κείνους κ' εἰσορόων ἀκέοις, ψεύδοιό τε θυμόν,
ἐλπόμενος πυκινήν τιν' ἀπο σφείων ἐσακοῦσαι
βάξιν· ὃ καὶ δηρόν περ ἐπ' ἐλπίδι θηήσαιο.
τοῖ' ἄρα δῶρα θεᾶς Τριτωνίδος ἦεν Ἀθήνης.
δεξιτερῇ δ' ἕλεν ἔγχος ἑκηβόλον, ὅ ῥ' Ἀταλάντη
Μαινάλῳ ἐν ποτέ οἱ ξεινήιον ἐγγυάλιξεν,
πρόφρων ἀντομένη· περὶ γὰρ μενέαινεν ἕπεσθαι
τὴν ὁδόν· ἀλλὰ γὰρ αὐτὸς ἑκὼν ἀπερήτυε κούρην,
δεῖσεν δ' ἀργαλέας ἔριδας φιλότητος ἕκητι.
βῆ δ' ἴμεναι προτι ἄστυ φαεινῷ ἀστέρι ἶσος,
ὅν ῥά τε νηγατέῃσιν ἐεργόμεναι καλύβῃσιν
νύμφαι θηήσαντο δόμων ὕπερ ἀντέλλοντα,
καί σφισι κυανέοιο δι' ἠέρος ὄμματα θέλγει
καλὸν ἐρευθόμενος, γάνυται δέ τε ἠιθέοιο
παρθένος ἱμείρουσα μετ' ἀλλοδαποῖσιν ἐόντος
ἀνδράσιν, ᾧ καί μιν μνηστὴν κομέουσι τοκῆες·
τῷ ἴκελος προ πόληος ἀνα στίβον ἤιεν ἥρως.
καί ῥ' ὅτε δὴ πυλέων τε καὶ ἄστεος ἐντὸς ἔβησαν,
δημότεραι μὲν ὄπισθεν ἐπεκλονέοντο γυναῖκες,
γηθόσυναι ξείνῳ· ὃ δ' ἐπι χθονὸς ὄμματ' ἐρείσας
νεῖσετ' ἀπηλεγέως, ὄφρ' ἀγλαὰ δώμαθ' ἵκανεν
Ὑψιπύλης· ἄνεσαν δὲ πύλας προφανέντι θεράπναι
δικλίδας, εὐτύκτοισιν ἀρηρεμένας σανίδεσσιν.
ἔνθά μιν Ἰφινόη κλισμῷ ἔνι παμφανόωντι
ἐσσυμένως καλῆς δια παστάδος εἷσεν ἄγουσα

ἀντία δεσποίνης· ἡ δ' ἐγκλιδὸν ὄσσε βαλοῦσα
παρθενικὰς ἐρύθηνε παρηίδας· ἔμπα δὲ τόνγε
αἰδομένη μύθοισι προσέννεπεν αἱμυλίοισιν.
„ξεῖνε, τί ἢ μίμνοντες ἔπι χρόνον ἔκτοθι πύργων
ἧσθ' αὔτως; ἐπεὶ οὐ μὲν ὑπ' ἀνδράσι ναίεται ἄστυ,
ἀλλὰ Θρηικίης ἐπινάστιοι ἠπείροιο
πυροφόρους ἀρόωσι γύας. κακότητα δὲ πᾶσαν
ἐξερέω νημερτές, ἵν' εὖ γνοίητε καὶ αὐτοί.
εὖτε Θόας ἀστοῖσι πατὴρ ἐμὸς ἐμβασίλευεν,
τηνίκα Θρηίκων, οἵτ' ἀντία ναιετάουσιν,
δήμου ἀπορνύμενοι λαοὶ πέρθεσκον ἐπαύλους
ἐκ νηῶν, αὐτῇσι δ' ἀπείρονα ληίδα κούραις
δεῦρ' ἄγον. οὐλομένης δὲ θεᾶς πορσύνετο μῆτις
Κύπριδος, ἥτέ σφιν θυμοφθόρον ἔμβαλεν ἄτην.
δὴ γὰρ κουριδίας μὲν ἀπέστυγον, ἐκ δὲ μελάθρων,
ᾗ ματίῃ εἴξαντες, ἀπεσσεύοντο γυναῖκας·
αὐτὰρ ληιάδεσσι δορικτήταις παρίαυον,
σχέτλιοι. ἦ μὲν δηρὸν ἐτέτλαμεν, εἴ κέ ποτ' αὖτις
ὀψὲ μεταστρέψωσι νόον· τὸ δὲ διπλόον αἰεὶ
πῆμα κακὸν προύβαινεν. ἀτιμάζοντο δὲ τέκνα
γνήσι' ἐνὶ μεγάροις, σκοτίη δ' ἀνέτελλε γενέθλη.
αὔτως δ' ἀδμῆτές τε κόραι χῆραί τ' ἐπὶ τῇσιν
μητέρες ἂμ πτολίεθρον ἀτημελέως ἀλάληντο·
οὐ δὲ πατὴρ ὀλίγον περ ἑῆς ἀλέγιζε θυγατρός,
εἰ καὶ ἐν ὀφθαλμοῖσι δαϊζομένην ὁρόῳτο
μητρυιῆς ὕπο χερσὶν ἀτασθάλου· οὐ δ' ἄπο μητρὸς
λώβην, ὡς τὸ πάροιθεν, ἀεικέα παῖδες ἄμυνον·
οὐ δὲ κασιγνήτοισι κασιγνήτη μέλε θυμῷ.
ἀλλ' οἶαι κοῦραι ληίτιδες ἔν τε δόμοισιν
ἔν τε χοροῖς ἀγορῇ τε καὶ εἰλαπίνῃσι μέλοντο·
εἰσόκε τις θεὸς ἄμμιν ὑπέρβιον ἔμβαλε θάρσος,
ἂψ ἀνερχομένους Θρῃκῶν ἄπο μηκέτι πύργοις

δέχθαι, ἵν' ἢ φρονέοιεν ἅπερ θέμις, ἠέ πῃ ἄλλῃ
αὐταῖς ληιάδεσσιν ἀφορμηθέντες ἵκοιντο.
οἳ δ' ἄρα θεσσάμενοι παίδων γένος, ὅσσον ἔλειπτο
ἄρσεν ἀνὰ πτολίεθρον, ἔβαν πάλιν, ἔνθ' ἔτι νῦν περ
Θρηϊκίης ἄροσιν χιονώδεα ναιετάουσιν.
τῷ ὑμεῖς στρωφᾶσθ' ἐπιδήμιοι· εἰ δέ κεν αὖθι
ναιετάειν ἐθέλοις, καί τοι ἅδοι, ἦ τ' ἂν ἔπειτα
πατρὸς ἐμοῖο Θόαντος ἔχοις γέρας· οὐ δέ τί σ' οἴω
γαῖαν ὀνόσσεσθαι· περι γὰρ βαθυλήιος ἄλλων
νήσων, Αἰγαίῃ ὅσαι εἰν ἁλὶ ναιετάουσιν.
ἀλλ' ἄγε νῦν ἐπι νῆα κιὼν ἑτάροισιν ἐνίσπες
μύθους ἡμετέρους, μὴ δ' ἔκτοθι μίμνε πόληος.“
ἴσκεν, ἀμαλδύνουσα φόνου τέλος, οἷον ἐτύχθη
ἀνδράσιν· αὐτὰρ ὃ τήνγε παραβλήδην προσέειπεν
„Ὑψιπύλη, μάλα κεν θυμηδέος ἀντιάσαιμεν
χρησμοσύνης, ἣν ἄμμι σέθεν χατέουσιν ὀπάζεις.
εἶμι δ' ὑπότροπος αὖτις ἀνα πτόλιν, εὖτ' ἂν ἕκαστα
ἐξείπω κατα κόσμον. ἀνακτορίη δὲ μελέσθω
σοί τ' αὐτῇ καὶ νῆσος· ἔγωγε μὲν οὐκ ἀθερίζων
χάζομαι, ἀλλά με λυγροὶ ἐπισπέρχουσιν ἄεθλοι.“
ἦ, καὶ δεξιτερῆς χειρὸς θίγεν· αἶψα δ' ὀπίσσω
βῆ ῥ' ἴμεν. ἀμφι δὲ τόνγε νεήνιδες ἄλλοθεν ἄλλαι
μυρίαι εἱλίσσοντο κεχαρμέναι, ὄφρα πυλάων
ἐξέμολεν. μετέπειτα δ' ἐυτροχάλοισιν ἁμάξαις
ἀκτὴν εἰσανέβαν ξεινήια πολλὰ φέρουσαι,
μῦθον ὅτ' ἤδη πάντα δεηνεκέως ἀγόρευσεν,
τόν ῥα καλεσσαμένη διεπέφραδεν Ὑψιπύλεια.
καὶ δ' αὐτοὺς ξεινοῦσθαι ἐπι σφέα δώματ' ἄγεσκον
ῥηιδίως. Κύπρις γὰρ ἐπι γλυκὺν ἵμερον ὦρσεν
Ἡφαίστοιο χάριν πολυμήτιος, ὄφρα κεν αὖτις
ναίηται μετόπισθεν ἀκήρατος ἀνδράσι Λῆμνος.
ἔνθ' ὁ μὲν Ὑψιπύλης βασιλήιον ἐς δόμον ὦρτο

Αἰσονίδης· οἱ δ' ἄλλοι ὅπῃ καὶ ἔκυρσαν ἕκαστος,
Ἡρακλῆος ἄνευθεν· ὃ γὰρ παρα νηὶ λέλειπτο
αὐτὸς ἑκὼν παῦροί τε διακρινθέντες ἑταῖροι.
αὐτίκα δ' ἄστυ χοροῖσι καὶ εἰλαπίνῃσι γεγήθει
καπνῷ κνισήεντι περίπλεον· ἔξοχα δ' ἄλλων
ἀθανάτων Ἥρης υἷα κλυτὸν ἠδὲ καὶ αὐτὴν
Κύπριν ἀοιδῇσιν θυέεσσί τε μειλίσσοντο.
ἀμβολίη δ' εἰς ἦμαρ ἀεὶ ἐξ ἤματος ἦεν
ναυτιλίης· δηρὸν δ' ἂν ἐλίννυον αὖθι μένοντες,
εἰ μὴ ἀολλίσσας ἑτάρους ἀπάνευθε γυναικῶν
Ἡρακλέης τοίοισιν ἐνιπτάζων μετέειπεν
„δαιμόνιοι, πάτρης ἐμφύλιον αἷμ' ἀποέργει
ἡμέας; ἦε γάμων ἐπιδευέες ἐνθάδ' ἔβημεν
κεῖθεν, ὀνοσσάμενοι πολιήτιδας; αὖθι δ' ἕαδεν
ναίοντας λιπαρὴν ἄροσιν Λήμνοιο ταμέσθαι;
οὐ μὰν εὐκλειεῖς γε συν ὀθνείῃσι γυναιξὶν
ἐσσόμεθ' ὧδ' ἐπι δηρὸν ἐελμένοι· οὐ δέ τι κῶας
αὐτόματον δώσει τις ἑλὼν θεὸς εὐξαμένοισιν.
ἴομεν αὖτις ἕκαστοι ἐπι σφέα· τὸν δ' ἐνι λέκτροις
Ὑψιπύλης εἰᾶτε πανήμερον, εἰσόκε Λῆμνον
παισὶν ἐσανδρώσῃ, μεγάλη τέ ἑ βάξις ἵκηται.“
ὣς νείκεσσεν ὅμιλον· ἐναντία δ' οὔ νύ τις ἔτλη
ὄμματ' ἀνασχεθέειν, οὐ δὲ προτιμυθήσασθαι·
ἀλλ' αὔτως ἀγορῆθεν ἐπαρτίζοντο νέεσθαι
σπερχόμενοι. ταὶ δέ σφιν ἐπέδραμον, εὖτ' ἐδάησαν.
ὡς δ' ὅτε λείρια καλὰ περιβρομέουσι μέλισσαι
πέτρης ἐκχύμεναι σιμβληίδος, ἀμφὶ δὲ λειμὼν
ἑρσήεις γάνυται, καὶ δὲ γλυκὺν ἄλλοτ' ἐπ' ἄλλον
καρπὸν ἀμέργουσιν πεποτημέναι· ὣς ἄρα ταίγε
ἐνδυκὲς ἀνέρας ἀμφι κινυρόμεναι προχέοντο,
χερσί τε καὶ μύθοισιν ἐδεικανόωντο ἕκαστον,
εὐχόμεναι μακάρεσσιν ἀπήμονα νόστον ὀπάσσαι.

ὣς δὲ καὶ Ὑψιπύλη ἠρήσατο χεῖρας ἑλοῦσα
Αἰσονίδεω, τὰ δέ οἱ ῥέε δάκρυα χήτει ἰόντος
„νείσεο, καί σε θεοὶ συν ἀπηρέσιν αὖτις ἑταίροις
χρύσειον βασιλῆι δέρος κομίσειαν ἄγοντα
αὔτως, ὡς ἐθέλεις καί τοι φίλον. ἥδε δὲ νῆσος
σκῆπτρά τε πατρὸς ἐμοῖο παρέσσεται, ἢν καὶ ὀπίσσω
δή ποτε νοστήσας ἐθέλῃς ἄψορρον ἱκέσθαι·
ῥηιδίως δ᾽ ἂν ἑοῖ καὶ ἀπείρονα λαὸν ἀγείραις
ἄλλων ἐκ πολίων. ἀλλ᾽ οὐ σύγε τῆνδε μενοινὴν
σχήσεις, οὔτ᾽ αὐτὴ προτιόσσομαι ὧδε τελεῖσθαι·
μνώεο μὴν ἀπεὼν περ ὁμῶς καὶ νόστιμος ἤδη
Ὑψιπύλης· λίπε δ᾽ ἡμὶν ἔπος, τό κεν ἐξανύσαιμι
πρόφρων, ἢν ἄρα δή με θεοὶ δώωσι τεκέσθαι.“
τὴν δ᾽ αὖτ᾽ Αἴσονος υἱὸς ἀγαιόμενος προσέειπεν
„Ὑψιπύλη, τὰ μὲν οὕτω ἐναίσιμα πάντα γένοιτο
ἐκ μακάρων. τύνη δ᾽ ἐμέθεν πέρι θυμὸν ἀρείω
ἴσχαν᾽· ἐπεὶ πάτρην μοι ἅλις Πελίαο ἕκητι
ναιετάειν· μοῦνόν με θεοὶ λύσειαν ἀέθλων.
εἰ δ᾽ οὔ μοι πέπρωται ἐς Ἑλλάδα γαῖαν ἱκέσθαι
τηλοῦ ἀναπλώοντι, σὺ δ᾽ ἄρσενα παῖδα τέκηαι,
πέμπέ μιν ἡβήσαντα Πελασγίδος ἔνδον Ἰωλκοῦ
πατρί τ᾽ ἐμῷ καὶ μητρὶ δύης ἄκος, ἢν ἄρα τούσγε
τέτμῃ ἔτι ζώοντας, ἵν᾽ ἄνδιχα τοῖο ἄνακτος
σφοῖσιν πορσύνωνται ἐφέστιοι ἐν μεγάροισιν.“
ἦ, καὶ ἔβαιν᾽ ἐπι νῆα παροίτατος· ὣς δὲ καὶ ἄλλοι
βαῖνον ἀριστῆες· λάζοντο δὲ χερσὶν ἐρετμὰ
ἐνσχερὼ ἑζόμενοι· πρυμνήσια δέ σφισιν Ἄργος
λῦσεν ὑπεκ πέτρης ἁλιμυρέος. ἔνθ᾽ ἄρα τοίγε
κόπτον ὕδωρ δολιχῇσιν ἐπικρατέως ἐλάτῃσιν.
ἑσπέριοι δ᾽ Ὀρφῆος ἐφημοσύνῃσιν ἔκελσαν
νῆσον ἐς Ἠλέκτρης Ἀτλαντίδος, ὄφρα δαέντες
ἀρρήτους ἀγανῇσι τελεσφορίῃσι θέμιστας

σωότεροι κρυόεσσαν ὕπειρ ἅλα ναυτίλλοιντο.
τῶν μὲν ἔτ' οὐ προτέρω μυθήσομαι· ἀλλὰ καὶ αὐτὴ
νῆσος ὁμῶς κεχάροιτο καὶ οἳ λάχον ὄργια κεῖνα
δαίμονες ἐνναέται, τὰ μὲν οὐ θέμις ἄμμιν ἀείδειν.
κεῖθεν δ' εἰρεσίῃ Μέλανος δια βένθεα πόντου
ἱέμενοι τῇ μὲν Θρῃκῶν χθόνα, τῇ δὲ περαίην
Ἴμβρον ἔχον καθύπερθε· νέον γε μὲν ἠελίοιο
δυομένου Χερόνησον ἔπι προύχουσαν ἵκοντο.
ἔνθά σφιν λαιψηρὸς ἄη νότος· ἱστία δ' οὔρῳ
στησάμενοι κούρης Ἀθαμαντίδος αἰπὰ ῥέεθρα
εἰσέβαλον· πέλαγος δὲ τὸ μὲν καθύπερθε λέλειπτο
ἦρι, τὸ δ' ἐννύχιοι Ῥοιτειάδος ἔνδοθεν ἀκτῆς
μέτρεον, Ἰδαίην ἐπι δεξιὰ γαῖαν ἔχοντες.
Δαρδανίην δὲ λιπόντες ἐπιπροσέβαλλον Ἀβύδῳ,
Περκώτην δ' ἐπὶ τῇ καὶ Ἀβαρνίδος ἠμαθόεσσαν
ἠιόνα ζαθέην τε παρήμειβον Πιτύειαν.
καὶ δὴ τῇγ' ἐπι νυκτὶ διάνδιχα νηὸς ἰούσης
δίνῃ πορφύροντα διήνυσαν Ἑλλήσποντον.
ἔστι δέ τις αἰπεῖα Προποντίδος ἔνδοθι νῆσος
τυτθὸν ἀπο Φρυγίης πολυληίου ἠπείροιο
εἰς ἅλα κεκλιμένη, ὅσσον τ' ἐπιμύρεται ἰσθμὸς
χέρσῳ ἐπιπρηνὴς καταειμένος. ἐν δέ οἱ ἀκταὶ
ἀμφίδυμοι, κεῖνται δ' ὕπερ ὕδατος Αἰσήποιο·
Ἄρκτων μιν καλέουσιν ὄρος περιναιετάοντες.
καὶ τὸ μὲν ὑβρισταί τε καὶ ἄγριοι αἰὲν ἔχουσιν
Γηγενέες, μέγα θαῦμα περικτιόνεσσιν ἰδέσθαι·
ἓξ γὰρ ἑκάστῳ χεῖρες ὑπέρβιοι ἠερέθονται,
αἱ μὲν ἀπο στιβαρῶν ὤμων δύο, ταὶ δ' ὑπένερθεν
τέσσαρες αἰνοτάτῃσιν ἐπι πλευρῇς ἀραρυῖαι.
ἰσθμὸν δ' αὖ πεδίον τε Δολίονες ἀμφενέμοντο
ἀνέρες· ἐν δ' ἥρως Αἰνήιος υἱὸς ἄνασσεν
Κύζικος, ὃν κούρη δίου τέκεν Εὐσώροιο

Αἰνήτη. τοὺς δ' οὔτι καὶ ἔκπαγλοί περ ἐόντες
Γηγενέες σίνοντο, Ποσειδάωνος ἀρωγῇ·
τοῦ γὰρ ἔσαν τὰ πρῶτα Δολίονες ἐκγεγαῶτες.
ἔνθ' Ἀργὼ προύτυψεν ἐπειγομένη ἀνέμοισιν
Θρηικίοις, καλὸς δὲ λιμὴν ὑπέδεκτο θέουσαν.
κεῖσε καὶ εὐναίης ὀλίγον λίθον ἐκλύσαντες
Τίφυος ἐννεσίῃσιν ὑπο κρήνῃ ἐλίποντο,
κρήνῃ ὑπ' Ἀρτακίῃ· ἕτερον δ' ἕλον, ὅστις ἀρήρει,
βριθύν· ἀτὰρ κεῖνόν γε θεοπροπίαις Ἑκάτοιο
Νηλεΐδαι μετόπισθεν Ἰάονες ἱδρύσαντο
ἱερόν, ᾗ θέμις ἦεν, Ἰησονίης ἐν Ἀθήνης.
τοὺς δ' ἄμυδις φιλότητι Δολίονες ἠδὲ καὶ αὐτὸς
Κύζικος ἀντήσαντες ὅτε στόλον ἠδὲ γενέθλην
ἔκλυον, οἵτινες εἶεν, ἐυξείνως ἀρέσαντο,
καί σφεας εἰρεσίῃ πέπιθον προτέρωσε κιόντας
ἄστεος ἐν λιμένι πρυμνήσια νηὸς ἀνάψαι.
ἔνθ' οἵγ' Ἐκβασίῳ βωμὸν θέσαν Ἀπόλλωνι
εἱσάμενοι παρα θῖνα, θυηπολίης τ' ἐμέλοντο.
δῶκεν δ' αὐτὸς ἄναξ λαρὸν μέθυ δευομένοισιν
μῆλά θ' ὁμοῦ· δὴ γάρ οἱ ἔην φάτις, εὖτ' ἂν ἵκωνται
ἀνδρῶν ἡρώων θεῖος στόλος, αὐτίκα τόνγε
μείλιχον ἀντιάαν, μὴ δὲ πτολέμοιο μέλεσθαι.
ἶσόν που κἀκείνῳ ἐπισταχύεσκον ἴουλοι,
οὐ δέ νύ πω παίδεσσιν ἀγαλλόμενος μεμόρητο·
ἀλλ' ἔτι οἱ κατα δώματ' ἀκήρατος ἦεν ἄκοιτις
ὠδίνων, Μέροπος Περκωσίου ἐκγεγαυῖα,
Κλείτη ἐυπλόκαμος, τὴν μὲν νέον ἐξέτι πατρὸς
θεσπεσίοις ἕδνοισιν ἀνήγαγεν ἀντιπέρηθεν.
ἀλλὰ καὶ ὧς θάλαμόν τε λιπὼν καὶ δέμνια νύμφης
τοῖς μέτα δαῖτ' ἀλέγυνε, βάλεν δ' ἄπο δείματα θυμοῦ.
ἀλλήλους δ' ἐρέεινον ἀμοιβαδίς. ἤτοι ὃ μὲν σφέων
πεύθετο ναυτιλίης ἄνυσιν Πελίαό τ' ἐφετμάς·

οἳ δὲ περικτιόνων πόλιας καὶ κόλπον ἅπαντα
εὐρείης πεύθοντο Προποντίδος· οὐ μὲν ἐπιπρὸ
ᾐείδει καταλέξαι ἐελδομένοισι δαῆναι.
ἠοῖ δ' εἰσανέβαν μέγα Δίνδυμον, ὄφρα καὶ αὐτοὶ
θηήσαιντο πόρους κείνης ἁλός· ἐκ δ' ἄρα τοίγε
νῆα Χυτοῦ λιμένος πρότερον ἐξήλασαν ὅρμου·
ἥδε δ' Ἰησονίη πέφαται ὁδός, ἥνπερ ἔβησαν.
Γηγενέες δ' ἑτέρωθεν ἀπ' οὔρεος ἀίξαντες
φράξαν ἀπειρεσίοιο Χυτοῦ στόμα νειόθι πέτρης
πόντιον, οἷά τε θῆρα λοχώμενοι ἔνδον ἐόντα.
ἀλλὰ γὰρ αὖθι λέλειπτο συν ἀνδράσιν ὁπλοτέροισιν
Ἡρακλέης, ὅς δή σφι παλίντονον αἶψα τανύσσας
τόξον, ἐπασσυτέρους πέλασε χθονί· τοὶ δὲ καὶ αὐτοὶ
πέτρας ἀμφιρρῶγας ἀερτάζοντες ἔβαλλον.
δὴ γάρ που κἀκεῖνα θεὰ τρέφεν αἰνὰ πέλωρα
Ἥρη, Ζηνὸς ἄκοιτις, ἀέθλιον Ἡρακλῆι.
σὺν δὲ καὶ ὧλλοι δῆθεν ὑπότροποι ἀντιόωντες,
πρίν περ ἀνελθέμεναι σκοπιήν, ἥπτοντο φόνοιο
Γηγενέων ἥρωες ἀρήιοι, ἠμὲν ὀιστοῖς
ἠδὲ καὶ ἐγχείῃσι δεδεγμένοι, εἰσόκε πάντας
ἀντιβίην ἀσπερχὲς ὀρινομένους ἐδάιξαν.
ὡς δ' ὅτε δούρατα μακρὰ νέον πελέκεσσι τυπέντα
ὑλοτόμοι στοιχηδὸν ἐπι ῥηγμῖνι βάλωσιν,
ὄφρα νοτισθέντα κρατεροὺς ἀνεχοίατο γόμφους·
ὣς οἳ ἐνι ξυνοχῇ λιμένος πολιοῖο τέταντο
ἑξείης, ἄλλοι μὲν ἐς ἁλμυρὸν ἀθρόοι ὕδωρ
δύπτοντες κεφαλὰς καὶ στήθεα, γυῖα δ' ὕπερθεν
χέρσῳ τεινάμενοι· τοὶ δ' ἔμπαλιν, αἰγιαλοῖο
κράατα μὲν ψαμάθοισι, πόδας δ' εἰς βένθος ἔρειδον,
ἄμφω ἅμ' οἰωνοῖσι καὶ ἰχθύσι κύρμα γενέσθαι.
ἥρωες δ', ὅτε δή σφιν ἀταρβὴς ἔπλετ' ἄεθλος,
δὴ τότε πείσματα νηὸς ἐπι πνοιῇς ἀνέμοιο

λυσάμενοι προτέρωσε διὲξ ἁλὸς οἶδμα νέοντο.
ἡ δ' ἔθεεν λαίφεσσι πανήμερος· οὐ μὲν ἰούσης
νυκτὸς ἔτι ῥιπὴ μένεν ἔμπεδον, ἀλλὰ θύελλαι
ἀντίαι ἁρπάγδην ὀπίσω φέρον, ὄφρ' ἐπέλασσαν
αὖθις ἐυξείνοισι Δολίοσιν. ἐκ δ' ἄρ ἔβησαν
αὐτονυχί· Ἱερὴ δὲ φατίζεται ἧδ' ἔτι πέτρη,
ᾗ πέρι πείσματα νηὸς ἐπεσσύμενοι ἐβάλοντο.
οὐ δέ τις αὐτὴν νῆσον ἐπιφραδέως ἐνόησεν
ἔμμεναι· οὐ δ' ὑπο νυκτὶ Δολίονες ἂψ ἀνιόντας
ἥρωας νημερτὲς ἐπήισαν· ἀλλά που ἀνδρῶν
Μακριέων εἴσαντο Πελασγικὸν ἄρεα κέλσαι.
τῶ καὶ τεύχεα δύντες ἐπί σφισι χεῖρας ἄειραν.
συν δ' ἔλασαν μελίας τε καὶ ἀσπίδας ἀλλήλοισιν
ὀξείῃ ἴκελοι ῥιπῇ πυρός, ἥτ' ἐνι θάμνοις
αὐαλέοισι πεσοῦσα κορύσσεται· ἐν δὲ κυδοιμὸς
δεινός τε ζαμενής τε Δολιονίῳ πέσε δήμῳ.
οὐ δ' ὅγε δηιοτῆτος ὑπερ μόρον αὖτις ἔμελλεν
οἴκαδε νυμφιδίους θαλάμους καὶ λέκτρον ἱκέσθαι.
ἀλλά μιν Αἰσονίδης τετραμμένον ἰθὺς ἑοῖο
πλῆξεν ἐπαΐξας στῆθος μέσον, ἀμφι δὲ δουρὶ
ὀστέον ἐρραίσθη· ὃ δ' ἐνι ψαμάθοισιν ἐλυσθεὶς
μοῖραν ἀνέπλησεν. τὴν γὰρ θέμις οὔποτ' ἀλύξαι
θνητοῖσιν· πάντη δὲ περὶ μέγα πέπταται ἕρκος.
ὡς τὸν ὀιόμενόν που ἀδευκέος ἔκτοθεν ἄτης
εἶναι ἀριστήων αὐτῇ ὑπο νυκτὶ πέδησεν .
μαρνάμενον κείνοισι· πολεῖς δ' ἐπαρηγόνες ἄλλοι
ἔκταθεν· Ἡρακλέης μὲν ἐνήρατο Τηλεκλῆα
ἠδὲ Μεγαβρόντην· Σφόδριν δ' ἐνάριξεν Ἄκαστος·
Πηλεὺς δὲ Ζέλυν εἷλεν ἀρηίθοόν τε Γέφυρον.
αὐτὰρ ἐυμμελίης Τελαμὼν Βασιλῆα κατέκτα.
Ἴδας δ' αὖ Προμέα, Κλυτίος δ' Ὑάκινθον ἔπεφνεν,
Τυνδαρίδαι δ' ἄμφω Μεγαλοσσάκεα Φλογίον τε.

Οἰνείδης δ' ἐπὶ τοῖσιν ἕλεν θρασὺν Ἰτυμονῆα
ἠδὲ καὶ Ἀρτακέα, πρόμον ἀνδρῶν· οὓς ἔτι πάντας
ἐνναέται τιμαῖς ἥρωίσι κυδαίνουσιν.
οἱ δ' ἄλλοι εἴξαντες ὑπέτρεσαν, ἠύτε κίρκους
ὠκυπέτας ἀγεληδὸν ὑποτρέσσωσι πέλειαι·
ἐς δὲ πύλας ὁμάδῳ πέσον ἀθρόοι· αἶψα δ' αὐτῆς
πλῆτο πόλις στονόεντος ὑποτροπίῃ πολέμοιο.
ἠῶθεν δ' ὀλοὴν καὶ ἀμήχανον εἰσενόησαν
ἀμπλακίην ἄμφω· στυγερὸν δ' ἄχος εἷλεν ἰδόντας
ἥρωας Μινύας Αἰνήιον υἷα πάροιθεν
Κύζικον ἐν κονίῃσι καὶ αἵματι πεπτηῶτα.
ἤματα δὲ τρία πάντα γόων, τίλλοντό τε χαίτας
αὐτοὶ ὁμῶς λαοί τε Δολίονες. αὐτὰρ ἔπειτα
τρὶς περὶ χαλκείοις συν τεύχεσι δινηθέντες
τύμβῳ ἐνεκτερέιξαν, ἐπειρήσαντό τ' ἀέθλων,
ἣ θέμις, ἀμ πεδίον λειμώνιον, ἔνθ' ἔτι νῦν περ
ἀγκέχυται τόδε σῆμα καὶ ὀψιγόνοισιν ἰδέσθαι.
οὐ δὲ μὲν οὐδ' ἄλοχος Κλείτη φθιμένοιο λέλειπτο
οὗ πόσιος μετόπισθε· κακῷ δ' ἐπὶ κύντερον ἄλλο
ἤνυσεν, ἁψαμένη βρόχον αὐχένι. τὴν δὲ καὶ αὐταὶ
νύμφαι ἀποφθιμένην ἀλσηίδες ὠδύραντο·
καί οἱ ἀπὸ βλεφάρων ὅσα δάκρυα χεῦαν ἔραζε,
πάντα τάγε κρήνην τεῦξαν θεαί, ἣν καλέουσιν
Κλείτην, δυστήνοιο περικλεὲς οὔνομα νύμφης.
αἰνότατον δὴ κεῖνο Δολιονίῃσι γυναιξὶν
ἀνδράσι τ' ἐκ Διὸς ἦμαρ ἐπήλυθεν· οὐδὲ γὰρ αὐτῶν
ἔτλη τις πάσσασθαι ἐδητύος, οὐ δ' ἐπὶ δηρὸν
ἐξ ἀχέων ἔργοιο μυληφάτου ἐμνώοντο·
ἀλλ' αὔτως ἄφλεκτα διαζώεσκον ἔδοντες.
ἔνθ' ἔτι νῦν, εὖτ' ἂν σφιν ἐτήσια χύτλα χέωνται
Κύζικον ἐνναίοντες Ἰάονες, ἔμπεδον αἰεὶ
πανδήμιοιο μύλης πελανοὺς ἐπαλετρεύουσιν.

ἐκ δὲ τόθεν τρηχεῖαι ἀνηέρθησαν ἄελλαι
ἤμαθ' ὁμοῦ νύκτας τε δυώδεκα, τοὺς δὲ κατ' αὖθι
ναυτίλλεσθαι ἔρυκον. ἐπιπλομένῃ δ' ἐνὶ νυκτὶ
ὧλλοι μέν ῥα πάρος δεδμημένοι εὐνάζοντο
ὕπνῳ ἀριστῆες πύματον λάχος· αὐτὰρ Ἄκαστος
Μόψος τ' Ἀμπυκίδης ἀδινὰ κνώσσοντας ἔρυντο.
ἣ δ' ἄρ ὑπὲρ ξανθοῖο καρήατος Αἰσονίδαο
πωτᾶτ' ἀλκυονὶς λιγυρῇ ὀπὶ θεσπίζουσα
λῆξιν ὀρινομένων ἀνέμων· συνέηκε δὲ Μόψος
ἀκταίης ὄρνιθος ἐναίσιμον ὄσσαν ἀκούσας.
καὶ τὴν μὲν θεὸς αὖτις ἀπέτραπεν, ἷζε δ' ὕπερθεν
νηίου ἀφλάστοιο μετήορος ἀίξασα·
τὸν δ' ὅγε κεκλιμένον μαλακοῖς ἐνὶ κώεσιν οἰῶν
κινήσας ἀνέγειρε παρασχεδόν, ὧδέ τ' ἔειπεν
„Αἰσονίδη, χρειώ σε τόδ' ἱερὸν εἰσανιόντα
Δινδύμου ὀκριόεντος ἐύθρονον ἱλάξασθαι
μητέρα συμπάντων μακάρων· λήξουσι δ' ἄελλαι
ζαχρηεῖς. τοίην γὰρ ἐγὼ νέον ὄσσαν ἄκουσα
ἀλκυόνος ἁλίης, ἥτε κνώσσοντος ὕπερθεν
σεῖο πέριξ τὰ ἕκαστα πιφαυσκομένη πεπότηται.
ἐκ γὰρ τῆς ἄνεμοί τε θάλασσά τε νειόθι τε χθὼν
πᾶσα πεπείρηται νιφόεν θ' ἕδος Οὐλύμποιο·
καί οἱ, ὅτ' ἐξ ὀρέων μέγαν οὐρανὸν εἰσαναβαίνῃ,
Ζεὺς αὐτὸς Κρονίδης ὑποχάζεται. ὣς δὲ καὶ ὧλλοι
ἀθάνατοι μάκαρες δεινὴν θεὸν ἀμφιέπουσιν."
ὣς φάτο· τῷ δ' ἀσπαστὸν ἔπος γένετ' εἰσαΐοντι.
ὤρνυτο δ' ἐξ εὐνῆς κεχαρημένος, ὦρσε δ' ἑταίρους
πάντας ἐπισπέρχων, καί τέ σφισιν ἐγρομένοισιν
Ἀμπυκίδεω Μόψοιο θεοπροπίας ἀγόρευεν.
αἶψα δὲ κουρότεροι μὲν ἄπο σταθμῶν ἐλάσαντες
ἔνθεν ἐς αἰπεινὴν ἄναγον βόας οὔρεος ἄκρην.
οἳ δ' ἄρα λυσάμενοι Ἱερῆς ἐκ πείσματα πέτρης

ἤρεσαν ἐς λιμένα Θρηίκιον· ἂν δὲ καὶ αὐτοὶ
βαῖνον, παυροτέρους ἑτάρων ἐν νηὶ λιπόντες.
τοῖσι δὲ Μακριάδες σκοπιαὶ καὶ πᾶσα περαίη
Θρηικίης ἐνὶ χερσὶν ἑαῖς προυφαίνετ' ἰδέσθαι·
φαίνετο δ' ἠερόεν στόμα Βοσπόρου ἠδὲ κολῶναι
Μυσίαι· ἐκ δ' ἑτέρης ποταμοῦ ῥόος Αἰσήποιο
ἄστυ τε καὶ πεδίον Νηπήιον Ἀδρηστείης.
ἔσκε δέ τι στιβαρὸν στύπος ἀμπέλου ἔντροφον ὕλῃ,
πρόχνυ γεράνδρυον· τὸ μὲν ἔκταμον, ὄφρα πέλοιτο
δαίμονος οὐρείης ἱερὸν βρέτας· ἔξεσε δ' Ἄργος
εὐκόσμως, καὶ δή μιν ἐπ' ὀκριόεντι κολωνῷ
ἵδρυσαν φηγοῖσιν ἐπηρεφὲς ἀκροτάτῃσιν,
αἵ ῥά τε πασάων πανυπέρταται ἐρρίζωνται.
βωμὸν δ' αὖ χεράδος παρενήνεον· ἀμφὶ δὲ φύλλοις
στεψάμενοι δρυΐνοισι θυηπολίης ἐμέλοντο
Μητέρα Δινδυμίην πολυπότνιαν ἀγκαλέοντες,
ἐνναέτιν Φρυγίης, Τιτίην θ' ἅμα Κύλληνόν τε,
οἳ μοῦνοι πολέων μοιρηγέται ἠδὲ πάρεδροι
Μητέρος Ἰδαίης κεκλήαται, ὅσσοι ἔασιν
Δάκτυλοι Ἰδαῖοι Κρηταιέες, οὕς ποτε νύμφη
Ἀγχιάλη Δικταῖον ἀνὰ σπέος ἀμφοτέρῃσιν
δραξαμένη γαίης Οἰαξίδος ἐβλάστησεν.
πολλὰ δὲ τήνγε λιτῇσιν ἀποστρέψαι ἐριώλας
Αἰσονίδης γουνάζετ' ἐπιλλείβων ἱεροῖσιν
αἰθομένοις· ἄμυδις δὲ νέοι Ὀρφῆος ἀνωγῇ
σκαίροντες βηταρμὸν ἐνόπλιον ὠρχήσαντο,
καὶ σάκεα ξιφέεσσιν ἐπέκτυπον, ὥς κεν ἰωὴ
δύσφημος πλάζοιτο δι' ἠέρος, ἣν ἔτι λαοὶ
κηδείῃ βασιλῆος ἀνέστενον. ἔνθεν ἐς αἰεὶ
ῥόμβῳ καὶ τυπάνῳ Ῥείην Φρύγες ἱλάσκονται.
ἡ δέ που εὐαγέεσσιν ἐπὶ φρένα θῆκε θυηλαῖς
ἀνταίη δαίμων· τὰ δ' ἐοικότα σήματ' ἔγεντο.

δένδρεα μὲν καρπὸν χέον ἄσπετον, ἀμφι δὲ ποσσὶν
αὐτομάτη φύε γαῖα τερείνης ἄνθεα ποίης.
θῆρες δ' εἰλυούς τε κατα ξυλόχους τε λιπόντες
οὐρῇσιν σαίνοντες ἐπήλυθον. ἣ δὲ καὶ ἄλλο
θῆκε τέρας· ἐπεὶ οὔτι παροίτερον ὕδατι ναῖεν
Δίνδυμον· ἀλλά σφιν τότ' ἀνέβραχε διψάδος αὔτως
ἐκ κορυφῆς ἄλληκτον· Ἰησονίην δ' ἐνέπουσιν
κεῖνο ποτὸν κρήνην περιναιέται ἄνδρες ὀπίσσω.
καὶ τότε μὲν δαῖτ' ἀμφι θεᾶς θέσαν οὔρεσιν Ἄρκτων,
μέλποντες Ῥείην πολυπότνιαν· αὐτὰρ ἐς ἠῶ
ληξάντων ἀνέμων νῆσον λίπον εἰρεσίῃσιν.
ἔνθ' ἔρις ἄνδρα ἕκαστον ἀριστήων ὀρόθυνεν,
ὅστις ἀπολλήξειε πανύστατος. ἀμφὶ γὰρ αἰθὴρ
νήνεμος ἐστόρεσεν δίνας, κατα δ' εὔνασε πόντον.
οἳ δὲ γαληναίῃ πίσυνοι ἐλάασκον ἐπιπρὸ
νῆα βίῃ· τὴν δ' οὔ κε διεξ ἁλὸς ἀίσσουσαν
οὐδὲ Ποσειδάωνος ἀελλόποδες κίχον ἵπποι.
ἔμπης δ' ἐγρομένοιο σάλου ζαχρήεσιν αὔραις,
αἳ νέον ἐκ ποταμῶν ὑπο δείελον ἠερέθονται,
τειρόμενοι καμάτῳ μετελώφεον· αὐτὰρ ὃ τούςγε
πασσυδίῃ μογέοντας ἐφέλκετο κάρτεϊ χειρῶν
Ἡρακλέης, ἐτίνασσε δ' ἀρηρότα δούρατα νηός.
ἀλλ' ὅτε δὴ Μυσῶν λελιημένοι ἠπείροιο
Ῥυνδακίδας προχοὰς μέγα τ' ἠρίον Αἰγαίωνος
τυτθὸν ὑπεκ Φρυγίης παρεμέτρεον εἰσορόωντες,
δὴ τότ' ἀνοχλίζων τετρηχότος οἴδματος ὁλκοὺς
μεσσόθεν ἄξεν ἐρετμόν. ἀτὰρ τρύφος ἄλλο μὲν αὐτὸς
ἄμφω χερσὶν ἔχων πέσε δόχμιος, ἄλλο δὲ πόντος
κλύζε παλιρροθίοισι φέρων. ἀνα δ' ἕζετο σιγῇ
παπταίνων· χεῖρες γὰρ ἀήθεσον ἠρεμέουσαι.
ἦμος δ' ἀγρόθεν εἶσι φυτοσκάφος ἤ τις ἀροτρεὺς
ἀσπασίως εἰς αὖλιν ἑήν, δόρποιο χατίζων,

αὐτοῦ δ' ἐν προμολῇ τετρυμένα γούνατ' ἔκαμψεν
αὐσταλέος κονίῃσι, περιτριβέας δέ τε χεῖρας
εἰσορόων κακὰ πολλὰ ἑῇ ἠρήσατο γαστρί·
τῆμος ἄρ οἵγ' ἀφίκοντο Κιανίδος ἤθεα γαίης
ἀμφ' Ἀργανθώνειον ὄρος προχοάς τε Κίοιο.
τοὺς μὲν ἐυξείνως Μυσοὶ φιλότητι κιόντας
δειδέχατ', ἐνναέται κείνης χθονός, ἤιά τέ σφιν
μῆλά τε δευομένοις μέθυ τ' ἄσπετον ἐγγυάλιξαν.
ἔνθα δ' ἔπειθ' οἳ μὲν ξύλα κάγκανα, τοὶ δὲ λεχαίην
φυλλάδα λειμώνων φέρον ἄσπετον ἀμήσαντες,
στόρνυσθαι· τοὶ δ' ἀμφι πυρήια δινεύεσκον·
οἳ δ' οἶνον κρητῆρσι κέρων, πονέοντό τε δαῖτα,
Ἐκβασίῳ ῥέξαντες ὑπο κνέφας Ἀπόλλωνι.
αὐτὰρ ὃ δαῖτα πένεσθαι ἑταίροις εὖ ἐπιτείλας
βῆ ῥ' ἴμεν εἰς ὕλην υἱὸς Διός, ὥς κεν ἐρετμὸν
οἷ αὐτῷ φθαίη καταχείριον ἐντύνασθαι.
εὗρεν ἔπειτ' ἐλάτην ἀλαλήμενος οὔτέ τι πολλοῖς
ἀχθομένην ὄζοις, οὐ δὲ μέγα τηλεθόωσαν·
ἀλλ' οἷον ταναῆς ἔρνος πέλει αἰγείροιο,
τόσση ὁμῶς μῆκός τε καὶ ἐς πάχος ἦεν ἰδέσθαι.
ῥίμφα δ' ὀιστοδόκην μὲν ἐπι χθονὶ θῆκε φαρέτρην
αὐτοῖσιν τόξοισιν, ἔδυ δ' ἀπο δέρμα λέοντος.
τὴν δ' ὅγε χαλκοβαρεῖ ῥοπάλῳ δαπέδοιο τινάξας
νειόθεν ἀμφοτέρῃσι περι στύπος ἔλλαβε χερσίν,
ἠνορέῃ πίσυνος· ἐν δὲ πλατὺν ὦμον ἔρεισεν
εὖ διαβάς· πεδόθεν δὲ βαθύρριζόν περ ἐοῦσαν
προσφὺς ἐξήειρε συν αὐτοῖς ἔχμασι γαίης.
ὡς δ' ὅτ' ἂν ἀπροφάτως ἱστὸν νεός, εὖτε μάλιστα
χειμερίη ὀλοοῖο δύσις πέλει Ὠρίωνος,
ὑψόθεν ἐμπλήξασα θοὴ ἀνέμοιο κατάιξ
αὐτοῖσιν σφήνεσσιν ὑπεκ προτόνων ἐρύσηται·
ὣς ὅγε τὴν ἤειρεν. ὁμοῦ δ' ἀνα τόξα καὶ ἰοὺς

δέρμα θ' ἑλὼν ῥόπαλόν τε παλίσσυτος ὤρτο νέεσθαι.
τόφρα δ' Ὕλας χαλκέῃ συν κάλπιδι νόσφιν ὁμίλου
δίζητο κρήνης ἱερὸν ῥόον, ὥς κέ οἱ ὕδωρ
φθαίη ἀφυσσάμενος ποτιδόρπιον, ἄλλά τε πάντα
ὀτραλέως κατα κόσμον ἐπαρτίσσειεν ἰόντι.
δὴ γάρ μιν τοίοισιν ἐν ἤθεσιν αὐτὸς ἔφερβεν
νηπίαχον τὰ πρῶτα, δόμων ἐκ πατρὸς ἀπούρας,
δίου Θειοδάμαντος, ὃν ἐν Δρυόπεσσιν ἔπεφνεν
νηλειῶς, βοὸς ἀμφι γεωμόρου ἀντιόωντα.
ἤτοι ὃ μὲν νειοῖο γύας τέμνεσκεν ἀρότρῳ
Θειοδάμας, ἄτῃ βεβολημένος· αὐτὰρ ὃ τόνγε
βοῦν ἀρότην ἤνωγε παρασχέμεν οὐκ ἐθέλοντα.
ἵετο γὰρ πρόφασιν πολέμου Δρυόπεσσι βαλέσθαι
λευγαλέην, ἐπεὶ οὔτι δίκης ἀλέγοντες ἔναιον.
ἀλλὰ τὰ μὲν τηλοῦ κεν ἀποπλάγξειεν ἀοιδῆς.
αἶψα δ' ὅγε κρήνην μετεκίαθεν, ἣν καλέουσιν
Πηγὰς ἀγχίγνοι περιναιέται. οἱ δέ που ἄρτι
νυμφάων ἵσταντο χοροί· μέλε γάρ σφισι πάσαις
ὅσσαι κεῖσ' ἐρατὸν νύμφαι ῥίον ἀμφενέμοντο,
Ἄρτεμιν ἐννυχίῃσιν ἀεὶ μέλπεσθαι ἀοιδαῖς.
αἳ μέν, ὅσαι σκοπιὰς ὀρέων λάχον ἢ καὶ ἐναύλους,
αἵ γε μὲν ὑλήωροι ἀπόπροθεν ἐστιχόωντο·
ἣ δὲ νέον κρήνης ἀνεδύετο καλλινάοιο
νύμφη ἐφυδατίη· τὸν δὲ σχεδὸν εἰσενόησεν
κάλλεϊ καὶ γλυκερῇσιν ἐρευθόμενον χαρίτεσσιν.
προς γάρ οἱ διχόμηνις ἀπ' αἰθέρος αὐγάζουσα
βάλλε σεληναίη. τῆς δὲ φρένας ἐπτοίησεν
Κύπρις, ἀμηχανίῃ δὲ μόγις συναγείρατο θυμόν.
αὐτὰρ ὅγ' ὡς τὰ πρῶτα ῥόῳ ἔνι κάλπιν ἔρεισεν
λέχρις ἐπιχριμφθείς, περὶ δ' ἄσπετον ἔβραχεν ὕδωρ
χαλκὸν ἐς ἠχήεντα φορεύμενον, αὐτίκα δ' ἥγε
λαιὸν μὲν καθύπερθεν ἐπ' αὐχένος ἄνθετο πῆχυν

κύσσαι ἐπιθύουσα τέρεν στόμα· δεξιτερῇ δὲ
ἀγκῶν' ἔσπασε χειρί, μέσῃ δ' ἐνικάββαλε δίνῃ.
τοῦ δ' ἥρως ἰάχοντος ἐπέκλυεν οἶος ἑταίρων
Εἰλατίδης Πολύφημος, ἰὼν προτέρωσε κελεύθου.
δέκτο γὰρ Ἡρακλῆα πελώριον, ὁππόθ' ἵκοιτο.
βῆ δὲ μεταΐξας Πηγέων σχεδόν ἠύτέ τις θὴρ
ἄγριος, ὅν ῥά τε γῆρυς ἀπόπροθεν ἵκετο μήλων,
λιμῷ δ' αἰθόμενος μετανείσεται, οὐ δ' ἐπέκυρσεν
ποίμνῃσιν· πρὸ γὰρ αὐτοὶ ἐνὶ σταθμοῖσι νομῆες
ἔλσαν· ὃ δὲ στενάχων βρέμει ἄσπετον, ὄφρα κάμῃσιν·
ὣς τότ' ἄρ Εἰλατίδης μεγάλ' ἔστενεν, ἀμφὶ δὲ χῶρον
φοίτα κεκληγώς· μελέη δέ οἱ ἔπλετο φωνή.
αἶψα δ' ἐρυσσάμενος μέγα φάσγανον ὦρτο νέεσθαι,
μήπως ἢ θήρεσσιν ἕλωρ πέλοι, ἠέ μιν ἄνδρες
μοῦνον ἐόντ' ἐλόχησαν, ἄγουσι δὲ ληίδ' ἑτοίμην.
ἔνθ' αὐτῷ ξύμβλητο κατα στίβον Ἡρακλῆι
γυμνὸν ἐπαΐσσων παλάμῃ ξίφος· εὖ δέ μιν ἔγνω
σπερχόμενον μετα νῆα δια κνέφας. αὐτίκα δ' ἄτην
ἔκφατο λευγαλέην, βεβαρημένος ἄσθματι θυμόν
„δαιμόνιε, στυγερόν τοι ἄχος πάμπρωτος ἐνίψω.
οὐ γὰρ Ὕλας κρήνηνδε κιὼν σόος αὖτις ἱκάνει·
ἀλλά ἑ ληιστῆρες ἐνιχρίμψαντες ἄγουσιν,
ἢ θῆρες σίνονται· ἐγὼ δ' ἰάχοντος ἄκουσα."
ὣς φάτο· τῷ δ' ἀίοντι κατα κροτάφων ἅλις ἱδρὼς
κήκιεν, ἐν δὲ κελαινὸν ὑπο σπλάγχνοις ζέεν αἷμα.
χωόμενος δ' ἐλάτην χαμάδις βάλεν, ἐς δὲ κέλευθον
τὴν θέεν, ᾗ πόδες αὐτὸν ὑπέκφερον ἀίσσοντα.
ὡς δ' ὅτε τίς τε μύωπι τετυμμένος ἔσσυτο ταῦρος
πίσεά τε προλιπὼν καὶ ἑλεσπίδας, οὐ δὲ νομήων,
οὐ δ' ἀγέλης ὄθεται, πρήσσει δ' ὁδόν, ἄλλοτ' ἄ-
παυστος,
ἄλλοτε δ' ἱστάμενος, καὶ ἀνα πλατὺν αὐχέν' ἀείρων

ἴησιν μύκημα, κακῷ βεβολημένος οἴστρῳ·
ὣς ὅγε μαιμώων ὁτὲ μὲν θοὰ γούνατ᾽ ἔπαλλεν
συνεχέως, ὁτὲ δ᾽ αὖτε μεταλλήγων καμάτοιο
τῆλε διαπρύσιον μεγάλη βοάασκεν ἀυτῇ.
αὐτίκα δ᾽ ἀκροτάτας ὑπερέσχεθεν ἄκριας ἀστὴρ
ἠῷος, πνοιαὶ δὲ κατήλυθον· ὦκα δὲ Τῖφυς
ἐςβαίνειν ὀρόθυνεν ἐπαύρεσθαί τ᾽ ἀνέμοιο.
οἳ δ᾽ εἴςβαινον ἄφαρ λελιημένοι· ὕψι δὲ νηὸς
εὐναίας ἐρύσαντες ἀνεκρούσαντο κάλωας.
κυρτώθη δ᾽ ἀνέμῳ λίνα μεσσόθι, τῆλε δ᾽ ἀπ᾽ ἀκτῆς
γηθόσυνοι φορέοντο παραὶ Ποσιδήιον ἄκρην.
ἦμος δ᾽ οὐρανόθεν χαροπὴ ὑπολάμπεται ἠὼς
ἐκ περάτης ἀνιοῦσα, διαγλαύσσουσι δ᾽ ἀταρποί,
καὶ πεδία δροσόεντα φαεινῇ λάμπεται αἴγλῃ,
τῆμος τούςγ᾽ ἐνόησαν ἀιδρείῃσι λιπόντες.
ἐν δέ σφιν κρατερὸν νεῖκος πέσεν, ἐν δὲ κολῳὸς
ἄσπετος, εἰ τὸν ἄριστον ἀποπρολιπόντες ἔβησαν
σφωιτέρων ἑτάρων. ὁ δ᾽ ἀμηχανίῃσιν ἀτυχθεὶς
οὔτέ τι τοῖον ἔπος μετεφώνεεν, οὔτέ τι τοῖον
Αἰσονίδης· ἀλλ᾽ ἧστο βαρείῃ νειόθεν ἄτῃ
θυμὸν ἔδων· Τελαμῶνα δ᾽ ἕλεν χόλος, ὧδέ τ᾽ ἔειπεν
„ἧσ᾽ αὔτως εὔκηλος, ἐπεί νύ τοι ἄρμενον ἦεν
Ἡρακλῆα λιπεῖν· σέο δ᾽ ἔκτοθι μῆτις ὄρωρεν,
ὄφρα τὸ κείνου κῦδος ἀν᾽ Ἑλλάδα μή σε καλύψῃ,
αἴ κε θεοὶ δώωσιν ὑπότροπον οἴκαδε νόστον.
ἀλλὰ τί μύθων ἦδος; ἐπεὶ καὶ νόσφιν ἑταίρων
εἶμι τέων, οἳ τόνγε δόλον συνετεκτήναντο.“
ἦ, καὶ ἐς Ἀγνιάδην Τῖφυν θόρε· τὼ δέ οἱ ὄσσε
ὄστλιγγες μαλεροῖο πυρὸς ὣς ἰνδάλλοντο.
καί νύ κεν ἂψ ὀπίσω Μυσῶν ἔπι γαῖαν ἵκοντο
λαῖτμα βιησάμενοι ἀνέμου τ᾽ ἄλληκτον ἰωήν,
εἰ μὴ Θρηικίοιο δύω υἷες Βορέαο

Αἰακίδην χαλεποῖσιν ἐρητύεσκον ἔπεσσιν,
σχέτλιοι· ἦ τέ σφιν στυγερὴ τίσις ἔπλετ' ὀπίσσω
χερσὶν ὑφ' Ἡρακλῆος, ὅ μιν δίζεσθαι ἔρυκον.
ἄθλων γὰρ Πελίαο δεδουπότος ἂψ ἀνιόντας
Τήνῳ ἐν ἀμφιρύτῃ πέφνεν, καὶ ἀμήσατο γαῖαν
ἀμφ' αὐτοῖς, στήλας τε δύω καθύπερθεν ἔτευξεν,
ὧν ἑτέρη, θάμβος περιώσιον ἀνδράσι λεύσειν,
κίνυται ἠχήεντος ὑπο πνοιῇ βορέαο.
καὶ τὰ μὲν ὧς ἤμελλε μετα χρόνον ἐκτελέεσθαι.
τοῖσιν δὲ Γλαῦκος βρυχίης ἁλὸς ἐξεφαάνθη,
Νηρῆος θείοιο πολυφράδμων ὑποφήτης·
ὕψι δὲ λαχνῆέν τε κάρη καὶ στήθε' ἀείρας
νειόθεν ἐκ λαγόνων στιβαρῇ ἐπορέξατο χειρὶ.
νηίου ὁλκαίοιο, καὶ ἴαχεν ἐσσυμένοισιν
„τίπτε παρεκ μεγάλοιο Διὸς μενεαίνετε βουλὴν
Αἰήτεω πτολίεθρον ἄγειν θρασὺν Ἡρακλῆα;
Ἄργει οἱ μοῖρ' ἐστὶν ἀτασθάλῳ Εὐρυσθῆι
ἐκπλῆσαι μογέοντα δυώδεκα πάντας ἀέθλους,
ναίειν δ' ἀθανάτοισι συνέστιον, εἴ κ' ἔτι παύρους
ἐξανύσῃ· τῷ μή τι ποθὴ κείνοιο πελέσθω.
αὔτως δ' αὖ Πολύφημον ἐπι προχοῇσι Κίοιο
πέπρωται Μυσοῖσι περικλεὲς ἄστυ καμόντα
μοῖραν ἀναπλήσειν Χαλύβων ἐν ἀπείρονι γαίῃ.
αὐτὰρ Ὕλαν φιλότητι θεὰ ποιήσατο νύμφη
ὃν πόσιν, οἷό περ οὕνεκ' ἀποπλαγχθέντες ἔλειφθεν."
ἦ, καὶ κῦμ' ἀλίαστον ἐφέσσατο νειόθι δύψας·
ἀμφι δέ οἱ δίνῃσι κυκώμενον ἄφρεεν ὕδωρ
πορφύρεον, κοίλην δὲ διεξ ἁλὸς ἔκλυσε νῆα.
γήθησαν δ' ἥρωες· ὃ δ' ἐσσυμένως ἐβεβήκει
Αἰακίδης Τελαμὼν ἐς Ἰήσονα, χεῖρα δὲ χειρὶ
ἄκρην ἀμφιβαλὼν προςπτύξατο, φώνησέν τε
„Αἰσονίδη, μή μοί τι χολώσεαι, ἀφραδίῃσιν

εἴ τί περ ἀασάμην· περὶ γάρ μ' ἄχος ἦκεν ἐνισπεῖν
μῦθον ὑπερφίαλόν τε καὶ ἄσχετον. ἀλλ' ἀνέμοισιν
δώομεν ἀμπλακίην, ὡς καὶ πάρος εὐμενέοντες.“
τὸν δ' αὖτ' Αἴσονος υἱὸς ἐπιφραδέως προσέειπεν·
„ὦ πέπον, ἦ μάλα δή με κακῷ ἐκυδάσσαο μύθῳ,
φὰς ἐνὶ τοῖσιν ἅπασιν ἐνηέος ἀνδρὸς ἀλείτην
ἔμμεναι. ἀλλ' οὐ θήν τοι ἀδευκέα μῆνιν ἀέξω
πρίν περ ἀνιηθείς· ἐπεὶ οὐ περὶ πώεσι μήλων,
οὐ δὲ περὶ κτεάτεσσι χαλεψάμενος μενέηνας,
ἀλλ' ἑτάρου περὶ φωτός. ἔολπα δέ τοι σὲ καὶ ἄλλῳ
ἀμφ' ἐμεῦ, εἰ τοιόνδε πέλοι ποτέ, δηρίσασθαι.“
ἦ ῥα, καὶ ἀρθμηθέντες, ὅπῃ πάρος, ἑδριόωντο.
τὼ δὲ Διὸς βουλῇσιν, ὃ μὲν Μυσοῖσι βαλέσθαι
μέλλεν ἐπώνυμον ἄστυ πολισσάμενος ποταμοῖο
Εἰλατίδης Πολύφημος, ὃ δ' Εὐρυσθῆος ἀέθλους
αὖτις ἰὼν πονέεσθαι. ἐπηπείλησε δὲ γαῖαν
Μυσίδ' ἀναστήσειν αὐτοσχεδόν, ὁππότε μή οἱ
ἢ ζωοῦ εὕροιεν Ὕλα μόρον, ἠὲ θανόντος.
τοῖο δὲ ῥύσι' ὄπασσαν ἀποκρίναντες ἀρίστους
υἱέας ἐκ δήμοιο, καὶ ὅρκια ποιήσαντο,
μήποτε μαστεύοντες ἀπολλήξειν καμάτοιο.
τούνεκεν εἰσέτι νῦν περ Ὕλαν ἐρέουσι Κιανοί,
κοῦρον Θειοδάμαντος, ἐυκτιμένης τε μέλονται
Τρηχῖνος. δὴ γάρ ῥα κατ' αὐτόθι νάσσατο παῖδας,
οὓς οἱ ῥύσια κεῖθεν ἐπιπροέηκαν ἄγεσθαι.
νηῦν δὲ πανημερίην ἄνεμος φέρε νυκτί τε πάσῃ
λάβρος ἐπιπνείων· ἀτὰρ οὐδ' ἐπὶ τυτθὸν ἄητο
ἠοῦς τελλομένης. οἳ δὲ χθονὸς εἰσανέχουσαν
ἀκτὴν ἐκ κόλποιο μάλ' εὐρεῖαν ἐσιδέσθαι
φρασσάμενοι, κώπῃσιν ἅμ' ἠελίῳ ἐπέκελσαν.

ΑΠΟΛΛΩΝΙΟΥ ΡΟΔΙΟΥ

ΑΡΓΟΝΑΥΤΙΚΩΝ Β.

Ἔνθα δ' ἔσαν σταθμοί τε βοῶν αὐλίς τ' Ἀμύκοιο,
Βεβρύκων βασιλῆος ἀγήνορος, ὅν ποτε νύμφη
τίκτε Ποσειδάωνι Γενεθλίῳ εὐνηθεῖσα
Βιθυνὶς Μελίη, ὑπεροπληέστατον ἀνδρῶν·
ὅστ' ἐπι καὶ ξείνοισιν ἀεικέα θεσμὸν ἔθηκεν,
μήτιν' ἀποστείχειν, πρὶν πειρήσασθαι ἑοῖο
πυγμαχίης· πολέας δὲ περικτιόνων ἐδάιξεν.
καὶ δὲ τότε προτὶ νῆα κιών, χρειώ μιν ἐρέσθαι
ναυτιλίης, οἵ τ' εἶεν, ὑπερβασίῃσιν ἄτισσεν,
τοῖον δ' ἐν πάντεσσι παρασχεδὸν ἔκφατο μῦθον
„κέκλυθ', ἁλίπλαγκτοι, τάπερ ἴδμεναι ὔμμιν ἔοικεν.
οὔτινα θέσμιόν ἐστιν ἀφορμηθέντα νέεσθαι
ἀνδρῶν ὀθνείων, ὅς κεν Βέβρυξι πελάσσῃ,
πρὶν χείρεσσιν ἐμῇσιν ἑὰς ἀνὰ χεῖρας ἀεῖραι.
τῶ καί μοι τὸν ἄριστον ἀποκριδὸν οἶον ὁμίλου
πυγμαχίῃ στήσασθε καταυτόθι δηρινθῆναι.
εἰ δ' ἂν ἀπηλεγέοντες ἐμὰς πατέοιτε θέμιστας,
ἦ κέν τις στυγερῶς κρατερὴ ἐπιέψετ' ἀνάγκη."
ἦ ῥα μέγα φρονέων. τοὺς δ' ἄγριος εἰσαΐοντας
εἷλε χόλος. περὶ δ' αὖ Πολυδεύκεα τύψεν ὁμοκλή.
αἶψα δ' ἑῶν ἑτάρων πρόμος ἵστατο φώνησέν τε
„ἴσχεο νῦν, μὴ δ' ἄμμι κακήν, ὅτις εὔχεαι εἶναι,
φαῖνε βίην· θεσμοῖς γὰρ ὑπείξομεν, ὡς ἀγορεύεις.
αὐτὸς ἑκὼν ἤδη τοι ὑπίσχομαι ἀντιάασθαι."
ὣς φάτ' ἀπηλεγέως· ὃ δ' ἐσέδρακεν ὄμμαθ' ἑλίξας,
ὥστε λέων ὑπ' ἄκοντι τετυμμένος, ὅντ' ἐν ὄρεσσιν
ἀνέρες ἀμφιπένονται· ὃ δ' ἰλλόμενός περ ὁμίλῳ

τῶν μὲν ἔτ' οὐκ ἀλέγει, ἐπι δ' ὄσσεται οἰόθεν οἶος
ἄνδρα τόν, ὅς μιν ἔτυψε παροίτατος, οὐ δ' ἐδάμασσεν.
ἔνθ' αὖ Τυνδαρίδης μὲν ἐΰστιπτον θέτο φᾶρος
λεπταλέον, τό ῥά οἵ τις ἑὸν ξεινήιον εἶναι
ὤπασε Λημνιάδων· ὃ δ' ἐρεμνὴν δίπτυχα λώπην
αὐτῇσιν περόνῃσι καλαύροπά τε τρηχεῖαν
κάββαλε, τὴν φορέεσκεν, ὀριτρεφέος κοτίνοιο.
αὐτίκα δ' ἐγγύθι χῶρον ἑαδότα παπτήναντες
ἶζον ἑοὺς δίχα πάντας ἐνι ψαμάθοισιν ἑταίρους,
οὐ δέμας, οὐ δὲ φυὴν ἐναλίγκιοι εἰσοράασθαι.
ἀλλ' ὃ μὲν ἢ ὀλοοῖο Τυφωέος, ἠὲ καὶ αὐτῆς
Γαίης εἶναι ἔικτο πέλωρ τέκος, οἷα πάροιθεῦ
χωομένη Διὶ τίκτεν· ὃ δ' οὐρανίῳ ἀτάλαντος
ἀστέρι Τυνδαρίδης, οὗπερ κάλλισται ἔασιν
ἑσπερίην δια νύκτα φαεινομένου ἀμαρυγαί.
τοῖος ἔην Διὸς υἱός, ἔτι χνοάοντας ἰούλους
ἀντέλλων, ἔτι φαιδρὸς ἐν ὄμμασιν. ἀλλά οἱ ἀλκὴ
καὶ μένος ἠύτε θηρὸς ἀέξετο· πῆλε δὲ χεῖρας
πειράζων, εἴθ' ὡς πρὶν ἐντρόχαλοι φορέονται,
μὴ δ' ἄμυδις καμάτῳ τε καὶ εἰρεσίῃ βαρύθοιεν.
οὐ μὰν αὖτ' Ἄμυκος πειρήσατο· σῖγα δ' ἄπωθεν
ἑστηὼς εἰς αὐτὸν ἔχ' ὄμματα, καί οἱ ὀρέχθει
θυμὸς ἐελδομένῳ στηθέων ἐξ αἷμα κεδάσσαι.
τοῖσι δὲ μεσσηγὺς θεράπων Ἀμύκοιο Λυκωρεὺς
θῆκε πάροιθε ποδῶν δοιοὺς ἑκάτερθεν ἱμάντας
ὠμούς, ἀζαλέους, περὶ δ' οἵγ' ἔσαν ἐσκληῶτες.
αὐτὰρ ὃ τόνγ' ἐπέεσσιν ὑπερφιάλοισι μετηύδα·
„τῶνδέ τοι ὅν κ' ἐθέλησθα, πάλου ἄτερ ἐγγυαλίξω
αὐτὸς ἑκών, ἵνα μή μοι ἀτέμβηαι μετόπισθεν.
ἀλλὰ βάλευ περι χειρί· δαεὶς δέ κεν ἄλλῳ ἐνίσποις,
ὅσσον ἐγὼ ῥινούς τε βοῶν περί τ' εἰμὶ ταμέσθαι
ἀζαλέας, ἀνδρῶν τε παρηίδας αἵματι φῦρσαι.“

ὣς ἔφατ᾽. αὐτὰρ ὅγ᾽ οὔτι παραβλήδην ἐρίδηνεν·
ἦκα δὲ μειδήσας, οἵ οἱ παρα ποσσὶν ἔκειντο,
τοὺς ἕλεν ἀπροφάτως· τοῦ δ᾽ ἀντίος ἤλυθε Κάστωρ
ἠδὲ Βιαντιάδης Ταλαὸς μέγας, ὦκα δ᾽ ἱμάντας
ἀμφέδεον, μάλα πολλὰ παρηγορέοντες ἐς ἀλκήν·
τῷ δ᾽ αὖτ᾽ Ἄρητός τε καὶ Ὄρνυτος, οὐ δέ τι ᾔδειν
νήπιοι ὕστατα κεῖνα κακῇ δήσαντες ἐν αἴσῃ.
οἱ δ᾽ ἐπεὶ οὖν ἱμᾶσι διασταδὸν ἠρτύναντο,
αὐτίκ᾽ ἀνασχόμενοι ῥεθέων προπάροιθε βαρείας
χεῖρας, ἐπ᾽ ἀλλήλοισι μένος φέρον ἀντιόωντες.
ἔνθα δὲ Βεβρύκων μὲν ἄναξ, ἅτε κῦμα θαλάσσης
τρηχὺ θοὴν ἐπι νῆα κορύσσεται, ἣ δ᾽ ὑπο τυτθὸν
ἰδρείῃ πυκινοῖο κυβερνητῆρος ἀλύσκει,
ἱεμένου φορέεσθαι ἔσω τοίχοιο κλύδωνος,
ὣς ὅγε Τυνδαρίδην φοβέων ἕπετ᾽, οὐ δέ μιν εἴα
δηθύνειν. ὃ δ᾽ ἄρ αἰὲν ἀνούτατος ἣν δια μῆτιν
ἀίσσοντ᾽ ἀλέεινεν· ἀπηνέα δ᾽ αἶψα νοήσας
πυγμαχίην, ᾗ κάρτος ἀάατος, ᾗ τε χερείων,
στῆ ῥ᾽ ἄμοτον καὶ χερσὶν ἐναντία χεῖρας ἔμιξεν.
ὡς δ᾽ ὅτε νήια δοῦρα θοοῖς ἀντίξοα γόμφοις
ἀνέρες ὑληουργοὶ ἐπιβλήδην ἐλάοντες
θείνωσιν σφύρῃσιν, ἐπ᾽ ἄλλῳ δ᾽ ἄλλος ἄηται
δοῦπος ἄδην· ὣς τοῖσι παρήιά τ᾽ ἀμφοτέρωθεν
καὶ γέννυες κτύπεον· βρυχὴ δ᾽ ὑπετέλλετ᾽ ὀδόντων
ἄσπετος, οὐ δ᾽ ἔλληξαν ἐπισταδὸν οὐτάζοντες,
ἔςτέ περ οὐλοὸν ἆσθμα καὶ ἀμφοτέρους ἐδάμασσεν.
στάντε δὲ βαιὸν ἄπωθεν ἀπωμόρξαντο μετώπων
ἱδρῶ ἅλις, καματηρὸν ἀυτμένα φυσιόωντε.
ἂψ δ᾽ αὖθις συνόρουσαν ἐναντίοι, ἠύτε ταύρω
φορβάδος ἀμφι βοὸς κεκοτηότε δηριάασθον.
ἔνθα δ᾽ ἔπειτ᾽ Ἄμυκος μὲν ἐπ᾽ ἀκροτάτοισιν ἀερθείς,
βουτύπος οἷα, πόδεσσι τανύσσατο, καδ δὲ βαρεῖαν

χεῖρ' ἐπι οἷ πελέμιξεν· ὃ δ' ἀίξαντος ὑπέστη,
κρᾶτα παρακλίνας, ὤμῳ δ' ἀνεδέξατο πῆχυν
τυτθόν· ὃ δ' ἄγχ' αὐτοῖο παρεκ γόνυ γουνὸς ἀμείβων
κόψε μεταΐγδην ὑπερ οὔατος, ὀστέα δ' εἴσω
ῥῆξεν· ὃ δ' ἀμφ' ὀδύνῃ γνὺξ ἤριπεν· οἱ δ' ἰάχησαν
ἥρωες Μινύαι· τοῦ δ' ἀθρόος ἔκχυτο θυμός.
οὐ δ' ἄρα Βέβρυκες ἄνδρες ἀφείδησαν βασιλῆος·
ἀλλ' ἄμυδις κορύνας ἀζηχέας ἠδὲ σιγύννους
ἰθὺς ἀνασχόμενοι Πολυδεύκεος ἀντιάασκον.
τοῦ δὲ πάρος κολεῶν εὐήκεα φάσγαν' ἑταῖροι
ἔσταν ἐρυσσάμενοι. πρῶτός γε μὲν ἀνέρα Κάστωρ
ἤλασ' ἐπεσσύμενον κεφαλῆς ὕπερ· ἣ δ' ἑκάτερθεν
ἔνθα καὶ ἔνθ' ὤμοισιν ἐπ' ἀμφοτέροισι κεάσθη.
αὐτὸς δ' Ἰτυμονῆα πελώριον ἠδὲ Μίμαντα,
τὸν μὲν ὑπο στέρνοιο θοῷ ποδὶ λὰξ ἐπορούσας
πλῆξε, καὶ ἐν κονίῃσι βάλεν· τοῦ δ' ἄσσον ἰόντος
δεξιτερῇ σκαιῆς ὑπερ ὀφρύος ἤλασε χειρί,
δρύψε δέ οἱ βλέφαρον, γυμνὴ δ' ὑπελείπετ' ὀπωπή.
Ὠρείδης δ' Ἀμύκοιο βίην ὑπέροπλος ὀπάων
οὖτα Βιαντιάδαο κατα λαπάρην Ταλαοῖο,
ἀλλά μιν οὐ κατέπεφνεν, ὅσον δ' ἐπι δέρματι μοῦνον
νηδυίων ἄψαυστος ὑπο ζώνην θόρε χαλκός.
αὔτως δ' Ἄρητος μενεδήιον Εὐρύτου υἷα
Ἴφιτον ἀζαλέῃ κορύνῃ στυφέλιξεν ἐλάσσας,
οὔπω κηρὶ κακῇ πεπρωμένον· ἦ τάχ' ἔμελλεν
αὐτὸς δῃώσεσθαι ὑπο ξίφεϊ Κλυτίοιο.
καὶ τότ' ἄρ Ἀγκαῖος Λυκοόργοιο θρασὺς υἱὸς
αἶψα μάλ' ἀντεταγὼν πέλεκυν μέγαν ἠδὲ κελαινὸν
ἄρκτου προσχόμενος σκαιῇ δέρος ἔνθορε μέσσῳ
ἐμμεμαὼς Βέβρυξιν· ὁμοῦ δέ οἱ ἐσσεύοντο
Αἰακίδαι συν δέ σφιν ἀρήιος ὤρνυτ' Ἰήσων.
ὡς δ' ὅτ' ἐνι σταθμοῖσιν ἀπείρονα μῆλ' ἐφόβησαν

ἤματι χειμερίῳ πολιοὶ λύκοι ὁρμηθέντες
λάθρῃ ἐῤῥίνων τε κυνῶν αὐτῶν τε νομήων,
μαίονται δ' ὅ τι πρῶτον ἐπαΐξαντες ἕλωσιν,
πόλλ' ἐπιπαμφαλόωντες ὁμοῦ· τὰ δὲ πάντοθεν αὔτως
στείνονται πίπτοντα περὶ σφίσιν· ὣς ἄρα τοίγε
λευγαλέως Βέβρυκας ὑπερφιάλους ἐφόβησαν.
ὡς δὲ μελισσάων σμῆνος μέγα μηλοβοτῆρες
ἠὲ μελισσοκόμοι πέτρῃ ἔνι καπνιόωσιν,
αἳ δ' ἤτοι τείως μὲν ἀολλέες ᾧ ἐνὶ σίμβλῳ
βομβηδὸν κλονέονται, ἐπιπρὸ δὲ λιγνυόεντι
καπνῷ τυφόμεναι πέτρης ἑκὰς ἀίσσουσιν·
ὣς οἵγ' οὐκέτι δὴν μένον ἔμπεδον, ἀλλὰ κέδασθεν
εἴσω Βεβρυκίης, Ἀμύκου μόρον ἀγγελέοντες·
νήπιοι, οὐ δ' ἐνόησαν ὃ δή σφισιν ἐγγύθεν ἄλλο
πῆμ' ἀίδηλον ἔην. πέρθοντο γὰρ ἠμὲν ἀλωαὶ
ἠδ' οἶαι τῆμος δῄω ὑπὸ δουρὶ Λύκοιο
καὶ Μαριανδυνῶν ἀνδρῶν, ἀπεόντος ἄνακτος.
αἰεὶ γὰρ μάρναντο σιδηροφόρου περὶ γαίης.
οἳ δ' ἤδη σταθμούς τε καὶ αὔλια δηιάασκον,
ἤδη δ' ἄσπετα μῆλα περιτροπάδην ἐτάμοντο
ἥρωες. καὶ δή τις ἔπος μετὰ τοῖσιν ἔειπεν
„φράζεσθ' ὅ ττι κεν ᾖσιν ἀναλκείῃσιν ἔρεξαν,
εἴ πως Ἡρακλῆα θεὸς καὶ δεῦρο κόμισσεν.
ἤτοι μὲν γὰρ ἐγὼ κείνου παρεόντος ἔολπα
οὐδ' ἂν πυγμαχίῃ κρινθήμεναι· ἀλλ' ὅτε θεσμοὺς
ἤλυθεν ἐξερέων, αὐτοῖς ἄφαρ οἷς ἀγόρευεν
θεσμοῖσιν ῥοπάλῳ μιν ἀγηνορίης λελαθέσθαι.
ναὶ μὲν ἀκήδεστον γαίῃ ἔνι τόνγε λιπόντες
πόντον ἐπέπλωμεν· μάλα δ' ἡμέων αὐτὸς ἕκαστος
εἴσεται οὐλομένην ἄτην, ἀπάνευθεν ἐόντος."
ὣς ἄρ ἔφη· τὰ δὲ πάντα Διὸς βουλῇσι τέτυκτο.
καὶ τότε μὲν μένον αὖθι διὰ κνέφας, ἕλκεά τ' ἀνδρῶν

οὐταμένων ἀκέοντο, καὶ ἀθανάτοισι θυηλὰς
ῥέξαντες μέγα δόρπον ἐφώπλισαν· οὐ δέ τιν' ὕπνος
εἷλε παρα κρητῆρι καὶ αἰθομένοις ἱεροῖσιν.
ξανθὰ δ' ἐρεψάμενοι δάφνῃ καθύπερθε μέτωπα
ἀγχιάλῳ, τῇ καί τε περι πρυμνήσι' ἀνῆπτο,
Ὀρφείῃ φόρμιγγι συνοίμιον ὕμνον ἄειδον
ἐμμελέως· περι δέ σφιν ἰαίνετο νήνεμος ἀκτὴ
μελπομένοις· κλεῖον δὲ Θεραπναῖον Διὸς υἷα.
ἦμος δ' ἠέλιος δροσερὰς ἐπέλαμψε κολώνας
ἐκ περάτων ἀνιών, ἤγειρε δὲ μηλοβοτῆρας,
δὴ τότε λυσάμενοι νεάτης ἐκ πείσματα δάφνης,
ληίδα τ' εἰςβήσαντες ὅσην χρεὼ ἦεν ἄγεσθαι,
πνοιῇ δινήεντ' ἀνα Βόσπορον ἰθύνοντο.
ἔνθα μὲν ἠλιβάτῳ ἐναλίγκιον οὔρεϊ κῦμα
ἀμφέρεται προπάροιθεν ἐπαΐσσοντι ἐοικός,
αἰὲν ὑπερ νεφέων ἠερμένον, οὐ δέ κε φαίης
φεύξεσθαι κακὸν οἶτον, ἐπεὶ μάλα μεσσόθι νηὸς
λάβρον ἐπικρέμαται ὑπερηφερές· ἀλλὰ τόγ' ἔμπης
στόρνυται, εἴ κ' ἐσθλοῖο κυβερνητῆρος ἐπαύρῃ.
τῶ καὶ Τίφυος οἶδε δαημοσύνῃσι νέοντο
ἀσκηθεῖς μέν, ἀτὰρ πεφοβημένοι. ἤματι δ' ἄλλῳ
ἀντιπέρην γαίῃ Βιθυνίδι πείσματ' ἀνῆψαν.
ἔνθα δ' ἐπάκτιον οἶκον Ἀγηνορίδης ἔχε Φινεύς,
ὃς περι δὴ πάντων ὀλοώτατα πήματ' ἀνέτλη
εἵνεκα μαντοσύνης, τήν οἱ πάρος ἐγγυάλιξεν
Λητοΐδης· οὐ δ' ὅσσον ὀπίζετο καὶ Διὸς αὐτοῦ
χρείων ἀτρεκέως ἱερὸν νόον ἀνθρώποισιν.
τῶ καί οἱ γῆρας μὲν ἐπι δηναιὸν ἴαλλεν,
ἐκ δ' ἕλετ' ὀφθαλμῶν γλυκερὸν φάος· οὐ δὲ γάνυσθαι
εἴα ἀπειρεσίοισιν ὀνείασιν, ὅσσα οἱ αἰεὶ
θέσφατα πευθόμενοι περιναιέται οἴκαδ' ἄγειρον.
ἀλλὰ δια νεφέων ἄφνω πέλας ἀίσσουσαι

Ἅρπυιαι στόματος χειρῶν τ' ἄπο γαμφηλῇσιν
συνεχέως ἥρπαζον. ἐλείπετο δ' ἄλλοτε φορβῆς
οὐδ' ὅσον, ἄλλοτε τυτθόν, ἵνα ζώων ἀκάχοιτο.
καὶ δ' ἐπι μυδαλέην ὀδμὴν χέον· οὐ δέ τις ἔτλη
μὴ καὶ λευκανίην δὲ φορεύμενος, ἀλλ' ἄπο τηλοῦ
ἑστηώς· τοῖόν οἱ ἀπέπνεε λείψανα δαιτός.
αὐτίκα δ' εἰσαΐων ἐνοπὴν καὶ δοῦπον ὁμίλου
τοὔσδ' αὐτοὺς παριόντας ἐπήισεν, ὧν οἱ ἰόντων
θέσφατον ἐκ Διὸς ἦεν ἑῆς ἀπόνασθαι ἐδωδῆς.
ὀρθωθεὶς δ' εὐνῆθεν, ἀκήριον ἠΰτ' ὄνειρον,
βάκτρῳ σκηπτόμενος ῥικνοῖς ποσὶν ἦε θύραζε,
τοίχους ἀμφαφόων· τρέμε δ' ἅψεα νεισομένοιο
ἀδρανίῃ γήρᾳ τε· πίνῳ τέ οἱ αὐσταλέος χρὼς
ἐσκλήκει, ῥινοὶ δὲ συν ὀστέα μοῦνον ἔεργον.
ἐκ δ' ἐλθὼν μεγάροιο καθέζετο γοῦνα βαρυνθεὶς
οὐδοῦ ἐπ' αὐλείοιο· κάρος δέ μιν ἀμφεκάλυψεν
πορφύρεος, γαῖαν δὲ πέριξ ἐδόκησε φέρεσθαι
νειόθεν, ἀβληχρῷ δ' ἐπι κώματι κέκλιτ' ἄναυδος.
οἳ δέ μιν ὡς εἴδοντο, περισταδὸν ἠγερέθοντο
καὶ τάφον. αὐτὰρ ὃ τοῖσι μάλα μόλις ἐξ ὑπάτοιο
στήθεος ἀμπνεύσας μετεφώνεε μαντοσύνῃσιν
„κλῦτε, Πανελλήνων προφερέστατοι, εἰ ἐτεὸν δὴ
οἵδ' ὑμεῖς, οὓς δὴ κρυερῇ βασιλῆος ἐφετμῇ
Ἀργῴης ἐπι νηὸς ἄγει μετα κῶας Ἰήσων.
ὑμεῖς ἀτρεκέως. ἔτι μοι νόος οἶδεν ἕκαστα
ᾗσι θεοπροπίῃσι. χάριν νύ τοι, ὦ ἄνα, Λητοῦς
υἱέ, καὶ ἀργαλέοισιν ἀνάπτομαι ἐν καμάτοισιν.
Ἱκεσίου πρὸς Ζηνός, ὅτις ῥίγιστος ἀλιτροῖς
ἀνδράσι, Φοίβου τ' ἀμφι καὶ αὐτῆς εἵνεκεν Ἥρης
λίσσομαι, ᾗ περίαλλα θεῶν μέμβλεσθε κιόντες,
χραίσμετέ μοι, ῥύσασθε δυσάμμορον ἀνέρα λύμης,
μὴ δέ μ' ἀκηδείῃσιν ἀφορμηθῆτε λιπόντες

αὔτως. οὐ γὰρ μοῦνον ἐπ᾽ ὀφθαλμοῖσιν Ἐρινὺς
λὰξ ἐπέβη, καὶ γῆρας ἀμήρυτον ἐς τέλος ἕλκω·
πρὸς δ᾽ ἔτι πικρότατον κρέμαται κακὸν ἄλλο κακοῖσιν.
Ἅρπυιαι στόματός μοι ἀφαρπάζουσιν ἐδωδὴν
ἔκ ποθεν ἀφράστοιο καταΐσσουσαι ὀλέθρου.
ἴσχω δ᾽ οὔτινα μῆτιν ἐπίρροθον. ἀλλά κε ῥεῖα
αὐτὸς ἐμὸν λελάθοιμι νόον δόρποιο μεμηλώς,
ἢ κείνας· ὧδ᾽ αἶψα διηέριαι ποτέονται.
τυτθὸν δ᾽ ἢν ἄρα δήποτ᾽ ἐδητύος ἄμμι λίπωσιν,
πνεῖ τόδε μυδαλέον τε καὶ οὐ τλητὸν μένος ὀδμῆς·
οὔ κέ τις οὐδὲ μίνυνθα βροτῶν ἄνσχοιτο πελάσσας,
οὐδ᾽ εἴ οἱ ἀδάμαντος ἐληλάμενον κέαρ εἴη.
ἀλλά με πικρὴ δῆτα καὶ ἄατος ἴσχει ἀνάγκη
μίμνειν καὶ μίμνοντα κακῇ ἐν γαστέρι θέσθαι.
τὰς μὲν θέσφατόν ἐστιν ἐρητῦσαι Βορέαο
υἱέας. οὐ δ᾽ ὀθνεῖοι ἀλαλκήσουσιν ἐόντες,
εἰ δὴ ἐγὼν ὁ πρίν ποτ᾽ ἐπικλυτὸς ἀνδράσι Φινεὺς
ὄλβῳ μαντοσύνῃ τε, πατὴρ δέ με γείνατ᾽ Ἀγήνωρ·
τῶν δὲ κασιγνήτην, ὅτ᾽ ἐνὶ Θρῄκεσσιν ἄνασσον,
Κλειοπάτρην ἕδνοισιν ἐμὸν δόμον ἦγον ἄκοιτιν."
ἴσκεν Ἀγηνορίδης· ἀδινὸν δ᾽ ἕλε κῆδος ἕκαστον
ἡρώων, περὶ δ᾽ αὖτε δύω υἷας Βορέαο.
δάκρυ δ᾽ ὀμορξαμένω σχεδὸν ἤλυθον, ὧδέ τ᾽ ἔειπεν
Ζήτης, ἀσχαλόωντος ἑλὼν χερὶ χεῖρα γέροντος
„ἆ δείλ᾽, οὔτινά φημι σέθεν σμυγερώτερον ἄλλων
ἔμμεναι ἀνθρώπων. τί νύ τοι τόσα κήδε᾽ ἀνῆπται;
ἦρα θεοὺς ὀλοῇσι παρήλιτες ἀφραδίῃσιν
μαντοσύνας δεδαώς; τῶ τοι μέγα μηνιόωσιν;
ἄμμι γε μὴν νόος ἔνδον ἀτύζεται ἱεμένοισιν
χραισμεῖν, εἰ δὴ πρόχνυ γέρας τόδε πάρθετο δαίμων
νῶιν. ἀρίζηλοι γὰρ ἐπιχθονίοισιν ἐνιπαὶ
ἀθανάτων. οὐ δ᾽ ἂν πρὶν ἐρητύσαιμεν ἰούσας

Ἁρπυίας, μάλα περ λελιημένοι, ἔςτ' ἂν ὀμόσσῃς,
μὴ μὲν τοιό γ' ἕκητι θεοῖς ἄπο θυμοῦ ἔσεσθαι.“
ὣς φάτο· τοῦ δ' ἰθὺς κενεὰς ὁ γεραιὸς ἀνέσχεν
γλήνας ἀμπετάσας, καὶ ἀμείψατο τοῖσδ' ἐπέεσσιν
„σίγα· μή μοι ταῦτα νόῳ ἔνι βάλλεο, τέκνον.
ἴστω Λητοῦς υἱός, ὅ με πρόφρων ἐδίδαξεν
μαντοσύνας· ἴστω δὲ δυσώνυμος, ἥ μ' ἔλαχεν, κὴρ
καὶ τόδ' ἐπ' ὀφθαλμῶν ἀλαὸν νέφος, οἵ θ' ὑπένερθεν
δαίμονες, οἳ μηδ' ὧδε θανόντι περ εὐμενέοιεν,
ὡς οὔ τις θεόθεν χόλος ἔσσεται εἵνεκ' ἀρωγῆς.“
τὼ μὲν ἔπειθ' ὅρκοισιν ἀλαλκέμεναι μενέαινον.
αἶψα δὲ κουρότεροι πεπονήατο δαῖτα γέροντι,
λοίσθιον Ἁρπυίῃσιν ἑλώριον· ἐγγύθι δ' ἄμφω
στῆσαν, ἵνα ξιφέεσσιν ἐπεσσυμένας ἐλάσειαν.
καὶ δὴ τὰ πρώτισθ' ὁ γέρων ἔψαυεν ἐδωδῆς,
αἱ δ' ἄφαρ ἠύτ' ἄελλαι ἀδευκέες, ἢ στεροπαὶ ὣς
ἀπρόφατοι νεφέων ἐξάλμεναι ἐσσεύοντο
κλαγγῇ μαιμώωσαι ἐδητύος· οἱ δ' ἐσιδόντες
ἥρωες μεσσηγὺς ἀνίαχον· αἱ δ' ἅμ' ἀυτῇ
πάντα καταβρώξασαι ὑπὲρ πόντοιο φέροντο
τῆλε παρέξ· ὀδμὴ δὲ δυσάσχετος αὖθι λέλειπτο.
τάων δ' αὖ κατόπισθε δύω υἷες Βορέαο
φάσγαν' ἐπισχόμενοι ὀπίσω θέον. ἐν γὰρ ἔηκεν
Ζεὺς μένος ἀκάματόν σφιν· ἀτὰρ Διὸς οὔ κεν ἐπέσθην
νόσφιν, ἐπεὶ ζεφύροιο παραΐσσεσκον ἀέλλας
αἰέν, ὅτ' ἐς Φινῆα καὶ ἐκ Φινῆος ἴοιεν.
ὡς δ' ὅτ' ἐνὶ κνημοῖσι κύνες δεδαημένοι ἄγρης
ἢ αἶγας κεραοὺς ἠὲ πρόκας ἰχνεύοντες
θείωσιν, τυτθὸν δὲ τιταινόμενοι μετόπισθεν
ἄκρῃς ἐν γενύεσσι μάτην ἀράβησαν ὀδόντας·
ὣς Ζήτης Κάλαΐς τε μάλα σχεδὸν ἀΐσσοντες
τάων ἀκροτάτῃσιν ἐπέχραον ἤλιθα χερσίν.

καί νύ κε δή σφ' ἀέκητι θεῶν διεδηλήσαντο
πολλὸν ἑκὰς νήσοισιν ἔπι Πλωτῇσι κιχόντες,
εἰ μὴ ἄρ ὠκέα Ἶρις ἴδεν, κατα δ' αἰθέρος ἆλτο
οὐρανόθεν, καὶ τοῖα παραιφαμένη κετέρυκεν
„οὐ θέμις, ὦ υἱεῖς Βορέω, ξιφέεσσιν ἐλάσσαι
Ἁρπυίας, μεγάλοιο Διὸς κύνας· ὅρκια δ' αὐτὴ
δώσω ἐγών, ὡς οὔ οἱ ἔτι χρίμψουσιν ἰοῦσαι."
ὣς φαμένη λοιβὴν Στυγὸς ὤμοσεν, ἥτε θεοῖσιν
ῥιγίστη πάντεσσιν ὀπιδνοτάτη τε τέτυκται,
μὴ μὲν Ἀγηνορίδαο δόμοις ἔτι τᾶσδε πελάσσαι
εἰσαῦτις Φινῆος, ἐπεὶ καὶ μόρσιμον ἦεν.
οἳ δ' ὅρκῳ εἴξαντες ὑπέστρεφον ἂψ ἐπι νῆα
σεύεσθαι. Στροφάδας δὲ μετακλείουσ' ἄνθρωποι
νήσους τοῖό γ' ἕκητι, πάρος Πλωτὰς καλέοντες.
Ἅρπυιαί τ' Ἶρίς τε διέτμαγον. αἳ μὲν ἔδυσαν
κευθμῶνα Κρήτης Μινωίδος· ἣ δ' ἀνόρουσεν
οὔλυμπον δὲ, θοῇσι μεταχθονίη πτερύγεσσιν.
τόφρα δ' ἀριστῆες πινόεν περὶ δέρμα γέροντος
πάντῃ φοιβήσαντες ἐπικριδὸν ἱρεύσαντο
μῆλα, τάτ' ἐξ Ἀμύκοιο λεηλασίης ἐκόμισσαν.
αὐτὰρ ἐπεὶ μέγα δόρπον ἐνι μεγάροισιν ἔθεντο,
δαίνυνθ' ἑζόμενοι· συν δέ σφισι δαίνυτο Φινεὺς
ἁρπαλέως, οἷόν τ' ἐν ὀνείρασι θυμὸν ἰαίνων.
ἔνθα δ' ἐπεὶ δόρποιο κορέσσαντ' ἠδὲ ποτῆτος,
παννύχιοι Βορέω μένον υἱέας ἐγρήσσοντες.
αὐτὸς δ' ἐν μέσσοισι παρ' ἐσχάρῃ ἧστο γεραιὸς
πείρατα ναυτιλίης ἐνέπων ἄνυσίν τε κελεύθου
„κλῦτέ νυν. οὐ μὲν πάντα πέλει θέμις ὔμμι δαῆναι
ἀτρεκές· ὅσσα δ' ὄρωρε θεοῖς φίλον, οὐκ ἐπικεύσω.
ἀασάμην καὶ πρόσθε Διὸς νόον ἀφραδίῃσιν
χρείων ἑξείης τε καὶ ἐς τέλος. ὧδε γὰρ αὐτὸς
βούλεται ἀνθρώποις ἐπιδευέα θέσφατα φαίνειν

μαντοσύνης, ἵνα καί τι θεῶν χατέωσι νόοιο.
πέτρας μὲν πάμπρωτον, ἀφορμηθέντες ἐμεῖο,
Κυανέας ὄψεσθε δύω ἁλὸς ἐν ξυνοχῇσιν.
τάων οὔτινά φημι διαμπερὲς ἐξαλέασθαι.
οὐ γάρ τε ῥίζῃσιν ἐρήρειντai νεάτῃσιν,
ἀλλὰ θαμὰ ξυνίασιν ἐναντίαι ἀλλήλῃσιν
εἰς ἕν, ὕπερθε δὲ πολλὸν ἁλὸς κορθύνεται ὕδωρ
βρασσόμενον, στρηνὲς δὲ περι στυφελῇ βρέμει ἀκτῇ.
τῷ νῦν ἡμετέρῃσι παραιφασίῃσι πίθεσθε,
εἰ ἐτεὸν πυκινῷ τε νόῳ μακάρων τ' ἀλέγοντες
πείρετε· μὴ δ' αὔτως αὐτάγρετον οἶτον ὄλησθε
ἀφραδέως, ἢ θύνετ' ἐπισπόμενοι νεότητι.
οἰωνῷ δὴ πρόσθε πελειάδι πειρήσασθαι
νηὸς ἀποπρομεθέντες ἐφιέμεν. ἢν δὲ δι' αὐτῶν
πετράων πόντον δὲ σόη πτερύγεσσι δίηται,
μηκέτι δὴν μηδ' αὐτοὶ ἐρητύεσθε κελεύθου,
ἀλλ' εὖ καρτύναντες ἑαῖς ἐνι χερσὶν ἐρετμὰ
τέμνεθ' ἁλὸς στεινωπόν· ἐπεὶ φάος οὐ νύ τι τόσσον
ἔσσετ' ἐν εὐχωλῇσιν, ὅσον τ' ἐνι κάρτεϊ χειρῶν.
τῷ καὶ τἄλλα μεθέντες ὀνήιστον πονέεσθε
θαρσαλέως· πρὶν δ' οὔτι θεοὺς λίσσεσθαι ἐρύκω.
εἰ δέ κεν ἀντικρὺ πταμένη μεσσηγὺς ὄληται,
ἄψορροι στέλλεσθε· ἐπεὶ πολὺ βέλτερον εἶξαι
ἀθανάτοις. οὐ γάρ κε κακὸν μόρον ἐξαλέαισθε
πετράων, οὐδ' εἴ κε σιδηρείη πέλοι Ἀργώ.
ὦ μέλεοι, μὴ τλῆτε παρὲξ ἐμὰ θέσφατα βῆναι,
εἰ καί με τρὶς τόσσον ὀίεσθ' οὐρανίδῃσιν,
ὅσσον ἀνάρσιός εἰμι, καὶ εἰ πλεῖον στυγέεσθαι·
μὴ τλῆτ' οἰωνοῖο παρὲξ ἔτι νηὶ περῆσαι.
καὶ τὰ μὲν ὥς κε πέλῃ, τὼς ἔσσεται. ἢν δὲ φύγητε
σύνδρομα πετράων ἀσκηθέες ἔνδοθι Πόντου,
αὐτίκα Βιθυνῶν ἐπι δεξιὰ γαῖαν ἔχοντες

πλώετε ῥηγμῖνας πεφυλαγμένοι, εἰσόκεν αὖτε
Ῥήβαν ὠκυρόην ποταμὸν ἀκτήν τε Μέλαιναν
γνάμψαντες νήσου Θυνηΐδος ὅρμον ἵκησθε.
κεῖθεν δ᾽ οὐ μάλα πουλὺ διὲξ ἁλὸς ἀντιπέραιαν
γῆν Μαριανδυνῶν ἐπικέλσετε νοστήσαντες.
ἔνθα μὲν εἰς Ἀΐδαο καταιβάτις ἐστὶ κέλευθος,
ἄκρη τε προβλὴς Ἀχερουσιὰς ὑψόθι τείνει,
δινήεις τ᾽ Ἀχέρων αὐτὴν δια νειόθι τέμνων
ἄκρην ἐκ μεγάλης προχοὰς ἵησι φάραγγος.
ἀγχίμολον δ᾽ ἐπι τῇ πολέας παρανεῖσθε κολωνοὺς
Παφλαγόνων, τοῖσιν Ἐνετήιος ἐμβασίλευσεν
πρῶτα Πέλοψ, τοῦ καί περ ἀφ᾽ αἵματος εὐχετόωνται.
ἔστι δέ τις ἄκρη Ἑλίκης κατεναντίον ἄρκτου,
πάντοθεν ἠλίβατος, καί μιν καλέουσι Κάραμβιν,
τῆς καὶ ὕπερ βορέαο περισχίζονται ἄελλαι·
ὧδε μάλ᾽ ἀμ πέλαγος τετραμμένη αἰθέρι κύρει.
τὴν δὲ περιγνάμψαντι πολὺς παρακέκλιται ἤδη
αἰγιαλός· πολέος δ᾽ ἐπι πείρασιν αἰγιαλοῖο
ἀκτῇ ἔπι προβλῆτι ῥοαὶ Ἅλυος ποταμοῖο
δεινὸν ἐρεύγονται· μετα τὸν δ᾽ ἀγχίρροος Ἶρις
μειότερος λευκῇσιν ἑλίσσεται εἰς ἅλα δίναις.
κεῖθεν δὲ προτέρωσε μέγας καὶ ὑπείροχος ἀγκὼν
ἐξανέχει γαίης· ἐπὶ δὲ στόμα Θερμώδοντος
κόλπῳ ἐν εὐδιόωντι Θεμισκύρειον ἐπ᾽ ἄκρην
μύρεται, εὐρείης διαειμένος ἠπείροιο.
ἔνθα δὲ Δοίαντος πεδίον, σχεδόθεν δὲ πόληες
τρισσαὶ Ἀμαζονίδων, μετά τε σμυγερώτατοι ἀνδρῶν
τρηχείην Χάλυβες καὶ ἀτειρέα γαῖαν ἔχουσιν,
ἐργατίναι· τοὶ δ᾽ ἀμφι σιδήρεα ἔργα μέλονται.
ἄγχι δὲ ναιετάουσι πολύρρηνες Τιβαρηνοὶ
Ζηνὸς Εὐξείνοιο Γενηταίην ὕπερ ἄκρην.
τῇ δ᾽ ἔπι Μοσσύνοικοι ὁμούριοι ὑλήεσσαν

ἑξείης ἤπειρον ὑπωρείας τε νέμονται,
δουρατέοις πύργοισιν ἐν οἰκία τεκτήναντες
κάλινα καὶ θαλάμους εὐπηγέας, οὓς καλέουσιν
μόσσυνας· καὶ δ' αὐτοὶ ἐπώνυμοι ἔνθεν ἔασιν.
τοὺς παραμειβόμενοι λισσῇ ἐπικέλσετε νήσῳ,
μήτι παντοίῃ μέγ' ἀναιδέας ἐξελάσαντες
οἰωνούς, οἳ δῆθεν ἀπειρέσιοι ἐφέπουσιν
νῆσον ἐρημαίην. τῇ μέν τ' ἐνι νηὸν Ἄρηος
λαΐνεον ποίησαν Ἀμαζονίδων βασίλειαι
Ὀτρηρή τε καὶ Ἀντιόπη, ὁπότε στρατόωντο.
ἔνθα γὰρ ὔμμιν ὄνειαρ ἀδευκέος ἐξ ἁλὸς εἶσιν
ἀρητόν· τῷ καί τε φίλα φρονέων ἀγορεύω
ἰσχέμεν. ἀλλὰ τί ἢ με πάλιν χρειὼ ἀλιτέσθαι
μαντοσύνῃ τὰ ἕκαστα διηνεκὲς ἐξενέποντι;
νήσου δὲ προτέρωσε καὶ ἠπείροιο περαίης
φέρβονται Φίλυρες· Φιλύρων δ' ἐφύπερθεν ἔασιν
Μάκρωνες· μετὰ δ' αὖ περιώσια φῦλα Βεχείρων.
ἑξείης δὲ Σάπειρες ἐπι σφίσι ναιετάουσιν·
Βύζηρες δ' ἐπι τοῖσιν ὁμώλακες, ὧν ὕπερ ἤδη
αὐτοὶ Κόλχοι ἔχονται ἀρήιοι. ἀλλ' ἐνι νηὶ
πείρεθ', ἕως μυχάτῃ κεν ἐνιχρίμψητε θαλάσσῃ.
ἔνθα δ' ἐπ' ἠπείροιο Κυταιίδος ἠδ' Ἀμαραντῶν
τηλόθεν ἐξ ὀρέων πεδίοιό τε Κιρκαίοιο
Φᾶσις δινήεις εὐρὺν ῥόον εἰς ἅλα βάλλει.
κείνου νῆ' ἐλάοντες ἐπι προχοὰς ποταμοῖο
πύργους εἰσόψεσθε Κυταιέος Αἰήταο
ἄλσός τε σκιόειν Ἄρεος, τόθι κῶας ἐπ' ἄκρης
πεπτάμενον φηγοῖο δράκων, τέρας αἰνὸν ἰδέσθαι,
ἀμφὶς ὀπιπτεύει δεδοκημένος· οὐ δέ οἱ ἦμαρ,
οὐ κνέφας ἥδυμος ὕπνος ἀναιδέα δάμναται ὄσσε."
ὣς ἄρ ἔφη· τοὺς δ' εἶθαρ ἕλεν δέος εἰσαΐοντας.
δὴν δ' ἔσαν ἀμφασίῃ βεβολημένοι· ὀψὲ δ' ἔειπεν

ἥρως Αἴσονος υἱὸς ἀμηχανέων κακότητι
„ὦ γέρον, ἤδη μέν τε διίκεο πείρατ' ἀέθλων
ναυτιλίης καὶ τέκμαρ, ὅτῳ στυγερὰς δια πέτρας
πειθόμενοι Πόντον δὲ περήσομεν· εἰ δέ κεν αὖτις
τᾶσδ' ἡμῖν προφυγοῦσιν ἐς Ἑλλάδα νόστος ὀπίσσω
ἔσσεται, ἀσπαστῶς κε παρα σέο καὶ τὸ δαείην.
πῶς ἔρδω, πῶς αὖτε τόσην ἁλὸς εἶμι κέλευθον,
νῆις ἐὼν ἑτάροις ἅμα νήισιν; Αἶα δὲ Κολχὶς
Πόντου καὶ γαίης ἐπικέκλιται ἐσχατιῇσιν.“
ὣς φάτο· τὸν δ' ὁ γεραιὸς ἀμειβόμενος προσέειπεν
„ὦ τέκος, εὖτ' ἂν πρῶτα φύγῃς ὀλοὰς δια πέτρας,
θάρσει· ἐπεὶ δαίμων ἕτερον πλόον ἡγεμονεύσει
ἐξ Αἴης· μετα δ' Αἶαν ἅλις πομπῆες ἔσονται.
ἀλλά, φίλοι, φράζεσθε θεᾶς δολόεσσαν ἀρωγὴν
Κύπριδος. ἐκ γὰρ τῆς κλυτὰ πείρατα κεῖται ἀέθλων.
καὶ δέ με μηκέτι τῶνδε παροιτέρω ἐξερέεσθε.“
ὣς φάτ' Ἀγηνορίδης· ἐπι δὲ σχεδὸν υἱέε δοιὼ
Θρηικίου Βορέαο κατ' αἰθέρος ἀΐξαντε
οὐδῷ ἔπι κραιπνοὺς ἔβαλον πόδας· οἱ δ' ἀνόρουσαν
ἐξ ἑδέων ἥρωες, ὅπως παρεόντας ἴδοντο.
Ζήτης δ' ἱεμένοισιν, ἔτ' ἄσπετον ἐκ καμάτοιο
ἆσθμ' ἀναφυσιόων, μετεφώνεεν, ὅσσον ἄπωθεν
ἤλασαν, ἠδ' ὡς Ἶρις ἐρύκακε τᾶσδε δαΐξαι,
ὅρκιά τ' εὐμενέουσα θεὰ πόρεν, αἳ δ' ὑπέδυσαν
δείματι Δικταίης περιώσιον ἄντρον ἐρίπνης.
γηθόσυνοι δ' ἤπειτα δόμοις ἔνι πάντες ἑταῖροι
αὐτός τ' ἀγγελίῃ Φινεὺς πέλεν. ὦκα δὲ τόνγε
Αἰσονίδης περιπολλὸν ἐυφρονέων προσέειπεν
„ἦ ἄρα δή τις ἔην, Φινεῦ, θεός, ὃς σέθεν ἄτης
κήδετο λευγαλέης, καὶ δ' ἡμέας αὖθι πέλασσεν
τηλόθεν, ὄφρά τοι υἷες ἀμύνειαν Βορέαο·
εἰ δὲ καὶ ὀφθαλμοῖσι φόως πόροι, ἦ τ' ἂν ὀίω

γηθήσειν, ὅσον εἴπερ ὑπότροπος οἴκαδ' ἱκοίμην."
ὣς ἔφατ'· αὐτὰρ ὅ τόνγε κατηφήσας προσέειπεν
„Αἰσονίδη, τὸ μὲν οὐ παλινάγρετον, οὐ δέ τι μῆχος
ἔστ' ὀπίσω· κενεαὶ γὰρ ὑποσμύχονται ὀπωπαί.
ἀντὶ δὲ τοῦ θάνατόν μοι ἄφαρ θεὸς ἐγγυαλίξαι,
καί τε θανὼν πάσῃσι μετέσσομαι ἀγλαΐῃσιν."
ὣς τώγ' ἀλλήλοισι παραβλήδην ἀγόρευον.
αὐτίκα δ' οὐ μετα δηρὸν ἀμειβομένων ἐφαάνθη
Ἠριγενής· τὸν δ' ἀμφι περικτίται ἠγερέθοντο
ἀνέρες, οἳ καὶ πρόσθεν ἐπ' ἤματι κεῖσε θάμιζον,
αἰὲν ὁμῶς φορέοντες ἑῆς ἀπο μοῖραν ἐδωδῆς.
τοῖς ὁ γέρων πάντεσσιν, ὅτις καὶ ἀφαυρὸς ἵκοιτο,
ἔχραεν ἐνδυκέως, πολέων δ' ἀπο πήματ' ἔλυσεν
μαντοσύνῃ· τῷ καί μιν ἐποιχόμενοι κομέεσκον.
συν τοῖσιν δ' ἵκανε Παραίβιος, ὅς ῥά οἱ ἦεν
φίλτατος· ἀσπάσιος δὲ δόμοις ἔνι τούσγ' ἐνόησεν.
πρὶν γὰρ δή νύ ποτ' αὐτὸς ἀριστήων στόλον ἀνδρῶν
Ἑλλάδος ἐξανιόντα μετα πτόλιν Αἰήταο
πείσματ' ἀνάψασθαι μυθήσατο Θυνίδι γαίῃ,
οἵτέ οἱ Ἁρπυίας Διόθεν σχήσουσιν ἰούσας.
τοὺς μὲν ἔπειτ' ἐπέεσσιν ἀρεσσάμενος πυκινοῖσιν
πέμφ' ὁ γέρων· οἶον δὲ Παραίβιον αὐτόθι μίμνειν
κέκλετ' ἀριστήεσσι συν ἀνδράσιν· αἶψα δὲ τόνγε
σφωιτέρων ὀίων ὅτις ἔξοχος, εἰς ἓ κομίσσαι
ἧκεν ἐποτρύνας. τοῦ δ' ἐκ μεγάροιο κιόντος
μειλιχίως ἐρέτῃσιν ὁμηγερέεσσι μετηύδα
„ὦ φίλοι, οὐκ ἄρα πάντες ὑπέρβιοι ἄνδρες ἔασιν,
οὐ δ' εὐεργεσίης ἀμνήμονες. ὡς καὶ ὅδ' ἀνὴρ
τοῖος ἐὼν δεῦρ' ἦλθεν, ἑὸν μόρον ὄφρα δαείη.
εὖτε γὰρ οὖν ὡς πλεῖστα κάμοι καὶ πλεῖστα μογήσαι,
δὴ τότε μιν περιπολλὸν ἐπασσυτέρη βιότοιο
χρησμοσύνη τρύχεσκεν· ἐπ' ἤματι δ' ἦμαρ ὀρώρει

κύντερον, οὐ δέ τις ἦεν ἀνάπνευσις μογέοντι.
ἀλλ' ὅγε πατρὸς ἑοῖο κακὴν τίνεσκεν ἀμοιβὴν
ἀμπλακίης. ὃ γὰρ οἶος ἐν οὔρεσι δένδρεα τέμνων
δή ποθ' ἁμαδρυάδος νύμφης ἀθέριξε λιτάων,
ἥ μιν ὀδυρομένη ἀδινῷ μειλίσσετο μύθῳ,
μὴ ταμέειν πρέμνον δρυὸς ἥλικος, ᾗ ἔπι πουλὺν
αἰῶνα τρίβεσκε διηνεκές· αὐτὰρ ὃ τήνγε
ἀφραδέως ἔτμηξεν ἀγηνορίῃ νεότητος.
τῷ δ' ἄρα νηκερδῆ νύμφη πόρεν οἶτον ὀπίσσω
αὐτῷ καὶ τεκέεσσιν. ἔγωγε μέν, εὖτ' ἀφίκανεν,
ἀμπλακίην ἔγνων· βωμὸν δ' ἐκέλευσα καμόντα
Θυνιάδος νύμφης, λωφήια ῥέξαι ἐπ' αὐτῷ
ἱερά, πατρῴην αἰτεύμενον αἶσαν ἀλύξαι.
ἔνθ' ἐπεὶ ἔκφυγε κῆρα θεήλατον, οὔποτ' ἐμεῖο
ἐκλάθετ', οὐ δ' ἀθέρισσε· μόλις δ' ἀέκοντα θύραζε
πέμπω, ἐπεὶ μέμονέν γε παρέμμεναι ἀσχαλόωντι."
ὣς φάτ' Ἀγηνορίδης· ὃ δ' ἐπισχεδὸν αὐτίκα δοιὼ
ἤλυθ' ἄγων ποίμνηθεν ὄϊς. ἀνα δ' ἵστατ' Ἰήσων,
ἀν δὲ Βορήιοι υἷες ἐφημοσύνῃσι γέροντος.
ὦκα δὲ κεκλόμενοι μαντήιον Ἀπόλλωνα
ῥέζον ἐπ' ἐσχαρόφιν νέον ἤματος ἀνομένοιο.
κουρότεροι δ' ἑτάρων μενοεικέα δαῖτ' ἀλέγυνον.
ἔνθ' εὖ δαισάμενοι, τοὶ μὲν παρα πείσμασι νηός,
τοὶ δ' αὐτοῦ κατα δώματ' ἀολλέες εὐνάζοντο.
ἦρι δ' ἐτήσιαι αὖραι ἐπέχραον, αἵτ' ἀνα πᾶσαν
γαῖαν ὁμῶς τοιῇδε Διὸς πνείουσιν ἀνωγῇ.
Κυρήνη πέφαταί τις ἕλος πάρα Πηνειοῖο
μῆλα νέμειν προτέροισι παρ' ἀνδράσιν· εὔαδε γάρ οἱ
παρθενίη καὶ λέκτρον ἀκήρατον. αὐτὰρ Ἀπόλλων
τήνγ' ἀνερειψάμενος ποταμῷ ἔπι ποιμαίνουσαν
τηλόθεν Αἱμονίης, χθονίης παρακάτθετο νύμφαις,
αἳ Λιβύην ἐνέμοντο παραι Μυρτώσιον αἶπος.

ἔνθα δ' Ἀρισταῖον Φοίβῳ τέκεν, ὃν καλέουσιν
Ἀγρέα καὶ Νόμιον πολυλήιοι Αἱμονιῆες.
τὴν μὲν γὰρ φιλότητι θεὸς ποιήσατο νύμφην
αὐτοῦ μακραίωνα καὶ ἀγρότιν· υἷα δ' ἔνεικεν
νηπίαχον Χείρωνος ὑπ' ἄντροισιν κομέεσθαι.
τῷ καὶ ἀεξηθέντι θεαὶ γάμον ἐμνήστευσαν
Μοῦσαι, ἀκεστορίην τε θεοπροπίας τ' ἐδίδαξαν·
καί μιν ἑῶν μήλων θέσαν ἤρανον, ὅσσ' ἐνέμοντο
ἀμ πεδίον Φθίης Ἀθαμάντιον ἀμφί τ' ἐρυμνὴν
Ὄθρυν καὶ ποταμοῦ ἱερὸν ῥόον Ἀπιδανοῖο.
ἦμος δ' οὐρανόθεν Μινωίδας ἔφλεγε νήσους
Σείριος, οὐδ' ἐπι δηρὸν ἔην ἄκος ἐνναέτῃσιν,
τῆμος τόνγ' ἐκάλεσσαν ἐφημοσύνῃς Ἑκάτοιο
λοιμοῦ ἀλεξητῆρα. λίπεν δ' ὅγε πατρὸς ἐφετμῇ
Φθίην, ἐν δὲ Κέῳ κατενάσσατο, λαὸν ἀγείρας
Παῤῥάσιον, τοίπέρ τε Λυκάονός εἰσι γενέθλης·
καὶ βωμὸν ποίησε μέγαν Διὸς Ἰκμαίοιο,
ἱερά τ' εὖ ἔρρεξεν ἐν οὔρεσιν ἀστέρι κείνῳ
Σειρίῳ, αὐτῷ τε Κρονίδῃ Διί. τοῖο δ' ἕκητι
γαῖαν ἐπιψύχουσιν ἐτήσιαι ἐκ Διὸς αὖραι
ἤματα τεσσαράκοντα· Κέῳ δ' ἔτι νῦν ἱερῆες
ἀντολέων προπάροιθε Κυνὸς ῥέζουσι θυηλάς.
καὶ τὰ μὲν ὣς ὑδέονται· ἀριστῆες δὲ κατ' αὖθι
μίμνον ἐρυκόμενοι· ξεινήια δ' ἄσπετα Θυνοὶ
πᾶν δ' ἦμαρ Φινῆι χαριζόμενοι προΐαλλον.
ἐκ δὲ τόθεν μακάρεσσι δυώδεκα δωμήσαντες
βωμὸν ἁλὸς ῥηγμῖνι πέρην καὶ ἐφ' ἱερὰ θέντες,
νῆα θοὴν εἴςβαινον ἐρεσσέμεν, οὐδὲ πελείης·
τρήρωνος λήθοντο μετα σφίσιν· ἀλλ' ἄρα τήνγε
δείματι πεπτηυῖαν ἑῇ φέρε χειρὶ μεμαρπὼς
Εὔφημος, γαίης δ' ἄπο διπλόα πείσματ' ἔλυσαν.
οὐδ' ἄρ' Ἀθηναίην προτέρω λάθον ὁρμηθέντες·

αὐτίκα δ' ἐσσυμένως νεφέλης ἐπιβᾶσα πόδεσσιν
κούφης, ἥ κε φέροι μιν ἄφαρ βριαρήν περ ἐοῦσαν,
σεύατ' ἴμεν πόντον δέ, φίλα φρονέουσ' ἐρέτῃσιν.
ὡς δ' ὅτε τις πάτρηθεν ἀλώμενος, οἷά τε πολλὰ
πλαζόμεθ' ἄνθρωποι τετληότες, οὐ δέ τις αἶα
τηλουρός, πᾶσαι δὲ κατόψιοί εἰσι κέλευθοι,
σφωιτέρους δ' ἐνόησε δόμους, ἄμυδις δὲ κέλευθος
ὑγρή τε τραφερή τ' ἰνδάλλεται, ἄλλοτε δ' ἄλλη
ὀξέα πορφύρων ἐπιμαίεται ὀφθαλμοῖσιν·
ὣς ἄρα καρπαλίμως κούρη Διὸς ἀΐξασα
θῆκεν ἐπ' ἀξείνοιο πόδας Θυνηΐδος ἀκτῆς.
οἳ δ' ὅτε δὴ σκολιοῖο πόρου στεινωπὸν ἵκοντο
τρηχείῃς σπιλάδεσσιν ἐεργμένον ἀμφοτέρωθεν,
δινήεις δ' ὑπένερθεν ἀνακλύζεσκεν ἰοῦσαν
νῆα ῥόος, πολλὸν δὲ φόβῳ προτέρωσε νέοντο,
ἤδη δέ σφισι δοῦπος ἀρασσομένων πετράων
νωλεμὲς οὔατ' ἔβαλλε, βόων δ' ἁλιμυρέες ἀκταί,
δὴ τότ' ἔπειθ' ὃ μὲν ὦρτο πελειάδα χειρὶ μεμαρπὼς
Εὔφημος πρῴρης ἐπιβήμεναι· οἳ δ' ὑπ' ἀνωγῇ
Τίφυος Ἁγνιάδαο θελήμονα ποιήσαντο
εἰρεσίην, ἵν' ἔπειτα διεκ πέτρας ἐλάσειαν,
κάρτεϊ ᾧ πίσυνοι. τὰς δ' αὐτίκα λοίσθιον ἄλλων
οἰγομένας ἀγκῶνα περιγνάμψαντες ἴδοντο.
συν δέ σφιν χύτο θυμός· ὃ δ' ἀΐξαι πτερύγεσσιν
Εὔφημος προέηκε πελειάδα· τοὶ δ' ἅμα πάντες
ἤειραν κεφαλὰς ἐσορώμενοι· ἣ δὲ δι' αὐτῶν
ἔπτατο· ταὶ δ' ἄμυδις πάλιν ἀντίαι ἀλλήλῃσιν
ἄμφω ὁμοῦ ξυνιοῦσαι ἐπέκτυπον. ὦρτο δὲ πολλὴ
ἅλμη ἀναβρασθεῖσα, νέφος ὥς· αὖε δὲ πόντος
σμερδαλέον· πάντῃ δὲ περὶ μέγας ἔβρεμεν αἰθήρ.
κοῖλαι δὲ σπήλυγγες ὑπο σπιλάδας τρηχείας
κλυζούσης ἁλὸς ἔνδον ἐβόμβεον· ὑψόθι δ' ὄχθης

λευκὴ καχλάζοντος ἀνέπτυε κύματος ἄχνη.
νῆα δ' ἔπειτα πέριξ εἴλει ῥόος. ἄκρα δ' ἔκοψαν
οὐραῖα πτερὰ ταίγε πελειάδος· ἣ δ' ἀπόρουσεν
ἀσκηθής. ἐρέται δὲ μέγ' ἴαχον· ἔβραχε δ' αὐτὸς
Τῖφυς ἐρεσσέμεναι κρατερῶς. οἴγοντο γὰρ αὖθις
ἄνδιχα. τοὺς δ' ἐλάοντας ἔχεν τρόμος, ὄφρά μιν αὖτις
πλημμυρὶς παλίνορσος ἀνερχομένη κατένεικεν
εἴσω πετράων. τότε δ' αἰνότατον δέος εἷλεν
πάντας· ὑπερ κεφαλῆς γὰρ ἀμήχανος ἦεν ὄλεθρος.
ἤδη δ' ἔνθα καὶ ἔνθα δια πλατὺς εἴδετο Πόντος,
καί σφισιν ἀπροφάτως ἀνέδυ μέγα κῦμα πάροιθεν
κυρτόν, ἀποτμῆγι σκοπιῇ ἴσον· οἳ δ' ἐσιδόντες
ἤμυσαν λοξοῖσι καρήασιν. εἴσατο γάρ ῥα
νηὸς ὑπερ πάσης κατεπάλμενον ἀμφικαλύψειν.
ἀλλά μιν ἔφθη Τῖφυς ὑπ' εἰρεσίῃ βαρύθουσαν
ἀγχαλάσας· τὸ δὲ πολλὸν ὑπο τρόπιν ἐξεκυλίσθη,
ἐκ δ' αὐτὴν πρύμνηθεν ἀνείρυσε τηλόθι νῆα
πετράων· ὑψοῦ δὲ μεταχθονίη πεφόρητο.
Εὔφημος δ' ἀνα πάντας ἰὼν βοάασκεν ἑταίρους,
ἐμβαλέειν κώπῃσιν ὅσον σθένος· οἳ δ' ἀλαλητῷ
κόπτον ὕδωρ. ὅσσον δ' ἂν ὑπείκαθε νηῦς ἐρέτῃσιν,
δὶς τόσον ἂψ ἀπόρουσεν· ἐπεγνάμπτοντο δὲ κῶπαι
ἠύτε καμπύλα τόξα, βιαζομένων ἡρώων.
ἔνθεν δ' αὐτίκ' ἔπειτα κατηρεφὲς ἔσσυτο κῦμα,
ἣ δ' ἄφαρ ὥστε κύλινδρος ἐπέτρεχε κύματι λάβρῳ
προπροκαταΐγδην κοίλης ἁλός. ἐν δ' ἄρα μέσσαις
Πληγάσι δινήεις εἶχεν ῥόος· αἳ δ' ἑκάτερθεν
σειόμεναι βρόμεον· πεπέδητο δὲ νήια δοῦρα.
καὶ τότ' Ἀθηναίη στιβαρῆς ἀντέσπασε πέτρης
σκαιῇ, δεξιτερῇ δὲ διαμπερὲς ὦσε φέρεσθαι·
ἣ δ' ἰκέλη πτερόεντι μετήορος ἔσσυτ' ὀιστῷ.
ἔμπης δ' ἀφλάστοιο παρέθρισαν ἄκρα κόρυμβα

νωλεμὲς ἐμπλήξασαι ἐναντίαι. αὐτὰρ Ἀθήνη
οὔλυμπον δ' ἀνόρουσεν, ὅτ' ἀσκηθεῖς ὑπάλυξαν.
πέτραι δ' εἰς ἕνα χῶρον ἐπισχεδὸν ἀλλήλῃσιν
νωλεμὲς ἐρρίζωθεν· ὃ δὴ καὶ μόρσιμον ἦεν
ἐκ μακάρων, εὖτ' ἄν τις ἰδὼν δια νηὶ περήσῃ.
οἱ δέ που ὀκρυόεντος ἀνέπνεον ἄρτι φόβοιο
ἠέρα παπταίνοντες ὁμοῦ πέλαγός τε θαλάσσης
τῆλ' ἀναπεπτάμενον. δὴ γὰρ φάσαν ἐξ Ἀίδαο
σώεσθαι· Τῖφυς δὲ παροίτατος ἤρχετο μύθων
„ἔλπομαι αὐτῇ νηὶ τόγ' ἔμπεδον ἐξαλέασθαι
ἡμέας· οὐ δέ τις ἄλλος ἐπαίτιος, ὅσσον Ἀθήνη,
ἥ οἱ ἐνέπνευσεν θεῖον μένος, εὖτέ μιν Ἄργος
γόμφοισιν συνάρασσε· θέμις δ' οὐκ ἔστιν ἁλῶναι.
Αἰσονίδη, τύνη δὲ τεοῦ βασιλῆος ἐφετμήν,
εὖτε διεκ πέτρας φυγέειν θεὸς ἧμιν ὄπασσεν,
μηκέτι δείδιθι τοῖον· ἐπεὶ μετόπισθεν ἀέθλους
εὐπαλέας τελέεσθαι Ἀγηνορίδης φάτο Φινεύς."
ἦ ῥ' ἅμα καὶ προτέρωσε παραὶ Βιθυνίδα γαῖαν
νῆα διεκ πέλαγος σεῦεν μέσον. αὐτὰρ ὅ τόνγε
μειλιχίοις ἐπέεσσι παραβλήδην προσέειπεν
„Τῖφυ, τί ἤ μοι ταῦτα παρηγορέεις ἀχέοντι;
ἤμβροτον ἀασάμην τε κακὴν καὶ ἀμήχανον ἄτην.
χρῆν γὰρ ἐφιεμένοιο κατ' ἀντικρὺ Πελίαο
αὐτίκ' ἀνήνασθαι τόνδε στόλον, εἰ καὶ ἔμελλον
νηλειῶς μελεϊστὶ κεδαιόμενος θανέεσθαι·
νῦν δὲ περισσὸν δεῖμα καὶ ἀτλήτους μελεδῶνας
ἄγκειμαι, στυγέων μὲν ἁλὸς κρυόεντα κέλευθα
νηὶ διαπλώειν, στυγέων δ', ὅτ' ἐπ' ἠπείροιο
βαίνωμεν. πάντῃ γὰρ ἀναρσιοι ἄνδρες ἔασιν.
αἰεὶ δὲ στονόεσσαν ἐπ' ἤματι νύκτα φυλάσσω,
ἐξότε τὸ πρώτιστον ἐμὴν χάριν ἠγερέεσθε,
φραζόμενος τὰ ἕκαστα· σὺ δ' εὐμαρέως ἀγορεύεις

οἶον ἑῆς ψυχῆς ἀλέγων ὕπερ· αὐτὰρ ἔγωγε
εἷο μὲν οὐδ' ἠβαιὸν ἀτύζομαι· ἀμφὶ δὲ τοῖο
καὶ τοῦ ὁμῶς, καὶ σεῖο, καὶ ἄλλων δείδι' ἑταίρων,
εἰ μὴ ἐς Ἑλλάδα γαῖαν ἀπήμονας ἄμμε κομίσσω."
ὣς φάτ' ἀριστήων πειρώμενος· οἳ δ' ὁμάδησαν
θαρσαλέοις ἐπέεσσιν. ὃ δὲ φρένας ἔνδον ἰάνθη
κεκλομένων, καί ῥ' αὖθις ἐπιρρήδην μετέειπεν
„ὦ φίλοι, ὑμετέρῃ ἀρετῇ ἔνι θάρσος ἀέξω.
τούνεκα νῦν οὐδ' εἴ κε διεξ Ἀίδαο βερέθρων
στελλοίμην, ἔτι τάρβος ἀνάψομαι, εὖτε πέλεσθε
ἔμπεδοι ἀργαλέοις ἐνὶ δείμασιν. ἀλλ' ὅτε πέτρας
Πληγάδας ἐξέπλωμεν, ὀίομαι οὐκέτ' ὀπίσσω
ἔσσεσθαι τοιόνδ' ἕτερον φόβον, εἰ ἐτεόν γε
φραδμοσύνῃ Φινῆος ἐπισπόμενοι νεόμεσθα."
ὣς φάτο, καὶ τοίων μὲν ἐλώφεον αὐτίκα μύθων,
εἰρεσίῃ δ' ἀλίαστον ἔχον πόνον· αἶψα δὲ τοίγε
Ῥήβαν ὠκυρόην ποταμὸν σκόπελόν τε Κολώνης,
ἄκρην δ' οὐ μετα δηθὰ παρεξενέοντο Μέλαιναν,
τῇ δ' ἄρ ἐπι προχοὰς Φυλληίδας, ἔνθα πάροιθεν
Διψακὸς υἷ' Ἀθάμαντος ἑοῖς ὑπέδεκτο δόμοισιν,
ὁππόθ' ἅμα κριῷ φεῦγε πτόλιν Ὀρχομενοῖο·
τίκτε δέ μιν νύμφη λειμωνιάς· οὐ δέ οἱ ὕβρις
ἥνδανεν, ἀλλ' ἐθελημὸς ἐφ' ὕδασι πατρὸς ἑοῖο
μητέρι συνναίεσκεν ἐπάκτια πώεα φέρβων.
τοῦ μέν θ' ἱερὸν αἶψα καὶ εὐρείας ποταμοῖο
ἠιόνας πεδίον τε, βαθυρρείοντά τε Κάλπην
δερκόμενοι παράμειβον, ὁμῶς δ' ἐπι ἤματι νύκτα
νήνεμον ἀκαμάτῃσιν ἐπερρώοντ' ἐλάτῃσιν.
οἷον δὲ πλαδόωσαν ἐπισχίζοντες ἄρουραν
ἐργατίναι μογέουσι βόες, περὶ δ' ἄσπετος ἱδρὼς
εἴβεται ἐκ λαγόνων τε καὶ αὐχένος· ὄμματα δέ σφιν
λοξὰ παραστρωφῶνται ὑπο ζυγοῦ· αὐτὰρ ἀυτμὴ

αὐαλέη στομάτων ἄμοτον βρέμει· οἱ δ' ἐνὶ γαίῃ
χηλὰς σκηρίπτοντε πανημέριοι πονέονται·
τοῖς ἴκελοι ἥρωες ὑπὲξ ἁλὸς εἷλκον ἐρετμά.
ἦμος δ' οὔτ' ἄρ πω φάος ἄμβροτον, οὔτ' ἔτι λίην
ὀρφναίη πέλεται, λεπτὸν δ' ἐπιδέδρομε νυκτὶ
φέγγος, ὅτ' ἀμφιλύκην μιν ἀνεγρόμενοι καλέουσιν,
τῆμος ἐρημαίης νήσου λιμέν' εἰσελάσαντες
Θυνιάδος καμάτῳ πολυπήμονι βαῖνον ἔραζε.
τοῖσι δὲ Λητοῦς υἱός, ἀνερχόμενος Λυκίηθεν
τῆλ' ἐπ' ἀπείρονα δῆμον Ὑπερβορέων ἀνθρώπων,
ἐξεφάνη· χρύσεοι δὲ παρειάων ἑκάτερθεν
πλοχμοὶ βοτρυόεντες ἐπερρώοντο κιόντι·
λαιῇ δ' ἀργύρεον νώμα βιόν, ἀμφὶ δὲ νώτοις
ἰοδόκη τετάνυστο κατωμαδόν· ἡ δ' ὑπὸ ποσσὶν
σείετο νῆσος ὅλη, κλύζεν δ' ἐπὶ κύματα χέρσῳ.
τοὺς δ' ἕλε θάμβος ἰδόντας ἀμήχανον· οὐ δέ τις ἔτλη
ἀντίον αὐγάσσασθαι ἐς ὄμματα καλὰ θεοῖο.
στὰν δὲ κάτω νεύσαντες ἐπὶ χθονός· αὐτὰρ ὁ τηλοῦ
βῆ ῥ' ἴμεναι πόντον δὲ δι' ἠέρος· ὀψὲ δὲ τοῖον
Ὀρφεὺς ἔκφατο μῦθον, ἀριστήεσσι πιφαύσκων
„εἰ δ' ἄγε δὴ νῆσον μὲν Ἑωίου Ἀπόλλωνος
τήνδ' ἱερὴν κλείωμεν, ἐπεὶ πάντεσσι φαάνθη
ἠῷος μετιών· τὰ δὲ ῥέξομεν, οἷα πάρεστιν,
βωμὸν ἀναστήσαντες ἐπάκτιον· εἰ δ' ἂν ὀπίσσω
γαῖαν ἐς Αἱμονίην ἀσκηθέα νόστον ὀπάσσῃ,
δὴ τότε οἱ κεραῶν ἐπὶ μηρία θήσομεν αἰγῶν.
νῦν δ' αὕτως κνίσῃ λοιβῇσί τε μειλίξασθαι
κέκλομαι. ἀλλ' ἵληθι, ἄναξ, ἵληθι φαανθείς.“
ὣς ἄρ ἔφη· καὶ τοὶ μὲν ἄφαρ βωμὸν τετύκοντο
χερμάσιν· οἱ δ' ἀνὰ νῆσον ἐδίνεον ἐξερέοντες,
εἴ κέ τιν' ἢ κεμάδων, ἢ ἀγροτέρων ἐσίδοιεν
αἰγῶν, οἷά τε πολλὰ βαθείῃ βόσκεται ὕλῃ.

τοῖσι δὲ Λητοΐδης ἄγρην πόρεν· ἐκ δέ νυ πάντων
εὐαγέως ἱερῷ ἀνα διπλόα μηρία βωμῷ
καῖον, ἐπικλείοντες Ἑώϊον Ἀπόλλωνα.
ἀμφι δὲ δαιομένοις εὐρὺν χορὸν ἐστήσαντο,
καλὸν Ἰηπαιήον' Ἰηπαιήονα Φοῖβον
μελπόμενοι· συν δέ σφιν ἐὺς πάις Οἰάγροιο
Βιστονίῃ φόρμιγγι λιγείης ἦρχεν ἀοιδῆς·
ὥς ποτε πετραίῃ ὑπο δειράδι Παρνησσοῖο
Δελφύνην τόξοισι πελώριον ἐξενάριξεν,
κοῦρος ἐὼν ἔτι γυμνός, ἔτι πλοκάμοισι γεγηθώς.
ἱλήκοις· αἰεί τοι, ἄναξ, ἄτμητοι ἔθειραι,
αἰέν ἀδήλητοι· τὼς γὰρ θέμις. οἰόθι δ' αὐτὴ
Λητὼ Κοιογένεια φίλαις ἐν χερσὶν ἀφάσσει.
πολλὰ δὲ Κωρύκιαι νύμφαι, Πλείστοιο θύγατρες,
θαρσύνεσκον ἔπεσσιν, Ἰήιε κεκληγυῖαι·
ἔνθεν δὴ τόδε καλὸν ἐφύμνιον ἔπλετο Φοίβῳ.
αὐτὰρ ἐπειδὴ τόνγε χορείῃ μέλψαν ἀοιδῇ,
λοιβαῖς εὐαγέεσσιν ἐπώμοσαν, ἦ μὲν ἀρήξειν
ἀλλήλοις εἰς αἰὲν ὁμοφροσύνῃσι νόοιο,
ἁπτόμενοι θυέων· καί τ' εἰσέτι νῦν γε τέτυκται
κεῖσ' Ὁμονοίης ἱρὸν ἐύφρονος, ὅ ῥ' ἐκάμοντο
αὐτοὶ κυδίστην τότε δαίμονα πορσαίνοντες.
ἦμος δὲ τρίτατον φάος ἤλυθε, δὴ τότ' ἔπειτα
ἀκραεῖ ζεφύρῳ νῆσον λίπον αἰπήεσσαν.
ἔνθεν δ' ἀντιπέρην ποταμοῦ στόμα Σαγγαρίοιο
καὶ Μαριανδυνῶν ἀνδρῶν ἐριθηλέα γαῖαν
ἠδὲ Λύκοιο ῥέεθρα καὶ Ἀνθεμοεισίδα λίμνην
δερκόμενοι παράμειβον· ὑπο πνοιῇ δὲ κάλωες
ὅπλά τε νήια πάντα τινάσσετο νεισομένοισιν.
ἠῶθεν δ' ἀνέμοιο δια κνέφας εὐνηθέντος
ἀσπασίως ἄκρης Ἀχερουσίδος ὅρμον ἵκοντο,
ἣ μέν τε κρημνοῖσιν ἀνίσχεται ἠλιβάτοισιν,

εἰς ἅλα δερκομένη Βιθυνίδα· τῇ δ' ὑπο πέτραι
λισσάδες ἐρρίζωνται ἁλίβροχοι· ἀμφι δὲ τῇσιν
κῦμα κυλινδόμενον μεγάλα βρέμει· αὐτὰρ ὕπερθεν
ἀμφιλαφεῖς πλατάνιστοι ἐπ' ἀκροτάτῃ πεφύασιν.
ἐκ δ' αὐτῆς εἴσω κατακέκλιται ἤπειρον δὲ
κοίλη ὕπαιθα νάπη, ἵνα τε σπέος ἔστ' Ἀίδαο
ὕλῃ καὶ πέτρῃσιν ἐπηρεφές, ἔνθεν ἀυτμὴ
πηγυλίς, ὀκριόεντος ἀναπνείουσα μυχοῖο
συνεχές, ἀργινόεσσαν ἀεὶ περιτέτροφε πάχνην,
ἥτε μεσημβριόωντος ἰαίνεται ἠελίοιο.
σιγὴ δ' οὔποτε τήνγε κατα βλοσυρὴν ἔχει ἄκρην,
ἀλλ' ἅμυδις πόντοιό θ' ὑπο στένει ἠχήεντος,
φύλλων τε πνοιῇσι τινασσομένων μυχίῃσιν.
ἔνθα δὲ καὶ προχοαὶ ποταμοῦ Ἀχέροντος ἔασιν,
ὅστε διεξ ἄκρης ἀνερεύγεται εἰς ἅλα βάλλων
ἠοίην· κοίλη δὲ φάραγξ κατάγει μιν ἄνωθεν.
τὸν μὲν ἐν ὀψιγόνοισι Σοωναύτην ὀνόμηναν
Νισαῖοι Μεγαρῆες, ὅτε νάσσεσθαι ἔμελλον
γῆν Μαριανδυνῶν. δὴ γάρ σφεας ἐξεσάωσεν
αὐτῇσιν νήεσσι, κακῇ χρίμψαντας ἀέλλῃ.
τῇ ῥ' οἵγ' αὐτίκα νηὶ διὲξ Ἀχερουσίδος ἄκρης
εἰσωποὶ ἀνέμοιο νέον λήγοντος ἔκελσαν.
οὐ δ' ἄρα δηθὰ Λύκον, κείνης πρόμον ἠπείροιο,
καὶ Μαριανδυνοὺς λάθον ἀνέρας ὁρμηθέντες
αὐθένται Ἀμύκοιο κατα κλέος, ὃ πρὶν ἄκουον·
ἀλλὰ καὶ ἀρθμὸν ἔθεντο μετα σφίσι τοῖο ἕκητι.
αὐτὸν δ' ὥστε θεὸν Πολυδεύκεα δεξιόωντο
πάντοθεν ἀγρόμενοι· ἐπεὶ ἦ μάλα τοίγ' ἐπι δηρὸν
ἀντιβίην Βέβρυξιν ὑπερφιάλοις πολέμιζον.
καὶ δὴ πασσυδίῃ μεγάρων ἔντοσθε Λύκοιο
κεῖν' ἦμαρ φιλότητι, μετα πτολίεθρον ἰόντες,
δαίτην ἀμφίεπον, τέρποντό τε θυμὸν ἔπεσσιν.

Αἰσονίδης μέν οἱ γενεὴν καὶ οὔνομ' ἑκάστου
σφωιτέρων μυθεῖθ' ἑτάρων, Πελίαό τ' ἐφετμάς,
ἠδ' ὡς Λημνιάδεσσιν ἐπεξεινοῦντο γυναιξίν,
ὅσσα τε Κύζικον ἀμφι Δολιονίην ἐτέλεσσαν,
Μυσίδα θ' ὡς ἀφίκοντο Κίον θ', ὅθι κάλλιπον ἥρω
Ἡρακλέην ἀέκοντι νόῳ, Γλαύκοιό τε βάξιν
πέφραδε, καὶ Βέβρυκας ὅπως Ἄμυκόν τ' ἐδάιξαν,
καὶ Φινῆος ἔειπε θεοπροπίας τε δύην τε,
ἠδ' ὡς Κυανέας πέτρας φύγον, ὥς τ' ἀβόλησαν
Λητοΐδῃ κατα νῆσον. ὃ δ' ἑξείης ἐνέποντος
θέλγετ' ἀκουῇ θυμόν· ἄχος δ' ἕλεν Ἡρακλῆι
λειπομένῳ, καὶ τοῖον ἔπος πάντεσσι μετηύδα
„ὦ φίλοι, οἵου φωτὸς ἀποπλαγχθέντες ἀρωγῆς
πείρετ' ἐς Αἰήτην τόσσον πλόον. εὖ γὰρ ἐγώ μιν
Δασκύλου ἐν μεγάροισι κατ' αὐτόθι πατρὸς ἐμοῖο
οἶδ' ἐσιδών, ὅτε δεῦρο δι' Ἀσίδος ἠπείροιο
πεζὸς ἔβη ζωστῆρα φιλοπτολέμοιο κομίζων
Ἱππολύτης· ἐμὲ δ' εὗρε νέον χνοάοντα ἰούλους·
ἔνθα δ' ἐπι Πριόλαο κασιγνήτοιο θανόντος
ἡμετέρου Μυσοῖσιν ὑπ' ἀνδράσιν, ὅντινα λαὸς
οἰκτίστοις ἐλέγοισιν ὀδύρεται ἐξέτι κείνου,
ἀθλεύων Τιτίην ἀπεκαίνυτο πυγμαχέοντα
καρτερόν, ὃς πάντεσσι μετέπρεπεν ἠιθέοισιν
εἶδός τ' ἠδὲ βίην· χαμάδις δέ οἱ ἤλασ' ὀδόντας.
αὐτὰρ ὁμοῦ Μυσοῖσιν ἐμῷ ὑπο πατρὶ δάμασσεν
καὶ Φρύγας, οἳ ναίουσιν ὁμώλακας ἧμιν ἀρούρας,
φῦλά τε Βιθυνῶν αὐτῇ κτεατίσσατο γαίῃ,
ἔστ' ἐπι Ῥηβαίου προχοὰς σκόπελόν τε Κολώνης·
Παφλαγόνες δ' ἐπι τοῖς Πελοπήιοι εἴκαθον αὔτως,
ὅσσους Βιλλαίοιο μέλαν περιάγνυται ὕδωρ.
ἀλλά με νῦν Βέβρυκες ὑπερβασίῃ τ' Ἀμύκοιο
τηλόθι ναιετάοντος ἐνόσφισαν Ἡρακλῆος,

δὴν ἀποτεμνόμενοι γαίης ἅλις, ὄφρ' ἐβάλοντο
οὖρα βαθυρρείοντος ὑφ' εἰαμεναῖς Ὑπίοιο.
ἔμπης δ' ἐξ ὑμέων ἔδοσαν τίσιν· οὐ δέ ἕ φημὶ
ἤματι τῷδ' ἀέκητι θεῶν ἐπελάσσαι ἄρηα,
Τυνδαρίδην Βέβρυξιν, ὅτ' ἀνέρα κεῖνον ἔπεφνεν.
τῶ νῦν ἥντιν' ἐγὼ τῖσαι χάριν ἄρκιός εἰμι,
τίσω προφρονέως. ἣ γὰρ θέμις ἠπεδανοῖσιν
ἀνδράσιν, εὖτ' ἄρξωσιν ἀρείονες ἄλλοι ὀφέλλειν·
ξυνῇ μὲν πάντεσσιν ὁμόστολον ὔμμιν ἕπεσθαι
Δάσκυλον ὀτρυνέω, ἐμὸν υἱέα· τοῖο δ' ἰόντος,
ἦ τ' ἂν ἐυξείνοισι διεξ ἁλὸς ἀντιάοιτε
ἀνδράσιν, ὄφρ' αὐτοῖο ποτι στόμα Θερμώδοντος.
νόσφι δὲ Τυνδαρίδαις Ἀχερουσίδος ὑψόθεν ἄκρης
εἴσομαι ἱερὸν αἰπύ· τὸ μὲν μάλα τηλόθι πάντες
ναυτίλοι ἀμ πέλαγος θηεύμενοι ἱλάξονται·
καί κέ σφιν μετέπειτα προ ἄστεος, οἷα θεοῖσιν,
πίονας εὐαρότοιο γύας πεδίοιο ταμοίμην."
ὣς τότε μὲν δαῖτ' ἀμφι πανήμεροι ἑψιόωντο.
ἠρί γε μὴν ἐπι νῆα κατήισαν ἐγκονέοντες·
καὶ δ' αὐτὸς συν τοῖσι Λύκος κίε, μυρί' ὀπάσσας
δῶρα φέρειν· ἅμα δ' υἷα δόμων ἐκ πέμπε νέεσθαι.
ἔνθα δ' Ἀβαντιάδην πεπρωμένη ἤλασε μοῖρα
Ἴδμονα, μαντοσύνῃσι κεκασμένον· ἀλλά μιν οὔτι
μαντοσύναι ἐσάωσαν, ἐπεὶ χρεὼ ἦγε δαμῆναι.
κεῖτο γὰρ εἰαμενῇ δονακώδεος ἐν ποταμοῖο
ψυχόμενος λαγόνας τε καὶ ἄσπετον ἰλύϊ νηδὺν
κάπριος ἀργιόδων, ὀλοὸν τέρας, ὅν ῥα καὶ αὐταὶ
νύμφαι ἑλειονόμοι ὑπεδείδισαν· οὐ δέ τις ἀνδρῶν
ἠείδει· οἶος δὲ κατα πλατὺ βόσκετο τῖφος.
αὐτὰρ ὅγ' ἰλυόεντος ἀνα θρωσμοὺς ποταμοῖο
νείσετ' Ἀβαντιάδης· ὃ δ' ἄρ ἔκ ποθεν ἀφράστοιο
ὕψι μάλ' ἐκ δονάκων ἀνεπάλμενος ἤλασε μηρὸν

αἰγδην, μέσσας δὲ συν ὀστέῳ ἶνας ἔκερσεν.
ὀξὺ δ' ὅγε κλάγξας οὔδει πέσεν· οἳ δὲ τυπέντος
ἀθρόοι ἀντιάχησαν. ὀρέξατο δ' αἶψ' ὀλοοῖο
Πηλεὺς αἰγανέῃ φυγάδ' εἰς ἕλος ὁρμηθέντος
καπρίου· ἔσσυτο δ' αὖτις ἐναντίος· ἀλλά μιν Ἴδας
οὔτασε, βεβρυχὼς δὲ θοῷ περι κάππεσε δουρί.
καὶ τὸν μὲν χαμάδις λίπον αὐτόθι πεπτηῶτα·
τὸν δ' ἕταροι ἐπι νῆα φέρον ψυχορραγέοντα
ἀχνύμενοι, χείρεσσι δ' ἑῶν ἐνικάτθαν' ἑταίρων.
ἔνθα δὲ ναυτιλίης μὲν ἐρητύοντο μέλεσθαι,
ἀμφι δὲ κηδείῃ νέκυος μένον ἀσχαλόωντες.
ἤματα δὲ τρία πάντα γόων· ἑτέρῳ δέ μιν ἤδη
τάρχυον μεγαλωστί· συνεκτερέιζε δὲ λαὸς
αὐτῷ ὁμοῦ βασιλῆι Λύκῳ· παρὰ δ' ἄσπετα μῆλα,
ἣ θέμις οἰχομένοισι, ταφήια λαιμοτόμησαν.
καὶ δή τοι κέχυται τοῦδ' ἀνέρος ἐν χθονὶ κείνῃ
τύμβος· σῆμα δ' ἔπεστι καὶ ὀψιγόνοισιν ἰδέσθαι,
νήιος ἐκ κοτίνοιο φάλαγξ· θαλέθει δέ τε φύλλοις
ἄκρης τυτθὸν ἔνερθ' Ἀχερουσίδος. εἰ δέ με καὶ τὸ
χρειὼ ἀπηλεγέως Μουσέων ὕπο γηρύσασθαι,
τόνδε πολισσοῦχον διεπέφραδε Βοιωτοῖσιν
Νισαίοισί τε Φοῖβος ἐπιρρήδην ἱλάεσθαι,
ἀμφὶ δὲ τήνγε φάλαγγα παλαιγενέος κοτίνοιο
ἄστυ βαλεῖν· οἳ δ' ἀντι θεουδέος Αἰολίδαο
Ἴδμονος εἰσέτι νῦν Ἀγαμήστορα κυδαίνουσιν.
τίς γὰρ δὴ θάνεν ἄλλος; ἐπεὶ καὶ ἔτ' αὖτις ἔχευαν
ἥρωες τότε τύμβον ἀποφθιμένου ἑτάροιο.
δοιὰ γὰρ οὖν κείνων ἔτι σήματα φαίνεται ἀνδρῶν.
Ἁγνιάδην Τῖφυν θανέειν φάτις· οὐ δέ οἱ ἦεν
μοῖρ' ἔτι ναυτίλλεσθαι ἑκαστέρω. ἀλλά νυ καὶ τὸν
αὖθι μινυνθαδίη πάτρης ἑκὰς εὔνασε νοῦσος,
εἰσότ' Ἀβαντιάδαο νέκυν κτερέιξεν ὅμιλος.

ἄτλητον δ᾽ ὀλοῷ ἐπι πήματι κῆδος ἕλοντο.
δὴ γὰρ ἐπεὶ καὶ τόνδε παρασχεδὸν ἐκτερέιξαν
αὐτοῦ, ἀμηχανίῃσιν ἁλὸς προπάροιθε πεσόντες,
ἐντυπὰς εὐκήλως εἰλυμένοι οὔτέ τι σίτου
μνώοντ᾽ οὔτε ποτοῖο· κατήμυσαν δ᾽ ἀχέεσσιν
θυμόν, ἐπεὶ μάλα πολλὸν ἀπ᾽ ἐλπίδος ἔπλετο νόστος.
καί νύ κ᾽ ἔτι προτέρω τετιημένοι ἰσχανόωντο,
εἰ μὴ ἄρ᾽ Ἀγκαίῳ περιώσιον ἔμβαλεν Ἥρη
θάρσος, ὃν Ἰμβρασίοισι παρ᾽ ὕδασιν Ἀστυπάλαια
τίκτε Ποσειδάωνι· περιπρὸ γὰρ εὖ ἐκέκαστο
ἰθύνειν. Πηλῆα δ᾽ ἐπεσσύμενος προσέειπεν
„Αἰακίδη, πῶς καλὸν ἀφειδήσαντας ἀέθλων
γαίῃ ἐν ἀλλοδαπῇ δὴν ἔμμεναι; οὐ μὲν ἄρηος
ἴδριν ἐόντά με τόσσον ἄγει μετὰ κῶας Ἰήσων
Παρθενίης ἀπάνευθεν, ὅσον τ᾽ ἐπιίστορα νηῶν.
τῶ μή μοι τυτθόν γε δέος περι νηὶ πελέσθω.
ὧς δὲ καὶ ὧλλοι δεῦρο δαήμονες ἄνδρες ἔασιν,
τῶν ὅτινα πρύμνης ἐπιβήσομεν, οὔτις ἰάψει
ναυτιλίην. ἀλλ᾽ ὦκα, παραιφάμενος τάδε πάντα,
θαρσαλέως ὀρόθυνον ἐπιμνήσασθαι ἀέθλου.“
  ὣς φάτο· τοῖο δὲ θυμὸς ὀρέξατο γηθοσύνῃσιν,
αὐτίκα δ᾽ οὐ μετα δηρὸν ἐνι μέσσοις ἀγόρευσεν
„δαιμόνιοι, τί νυ πένθος ἐτώσιον ἴσχομεν αὔτως;
οἳ μὲν γάρ ποθι τοῦτον, ὃν ἔλλαχον, οἶτον ὄλοντο·
ἧμῖν μέν τ᾽ ἄρ ἔασι κυβερνητῆρες ὁμίλῳ
καὶ πολέες. τῶ μή τι διατριβώμεθα πείρης·
ἀλλ᾽ ἔγρεσθ᾽ εἰς ἔργον, ἀπορρίψαντες ἀνίας.“
  τὸν δ᾽ αὖτ᾽ Αἴσονος υἱὸς ἀμηχανέων προσέειπεν
„Αἰακίδη, πῆ δ᾽ οἵδε κυβερνητῆρες ἔασιν;
οὓς μὲν γὰρ τὸ πάροιθε δαήμονας εὐχόμεθ᾽ εἶναι,
οἵδε κατηφήσαντες ἐμεῦ πλέον ἀσχαλόωσιν.
τῶ καὶ ὁμοῦ φθιμένοισι κακὴν προτιόσσομαι ἄτην,

εἰ δὴ μήτ' ὀλοοῖο μετα πτόλιν Αἰήταο
ἔσσεται, ἠὲ καὶ αὖτις ἐς Ἑλλάδα γαῖαν ἱκέσθαι
πετράων ἔκτοσθε, κατ' αὐτόθι δ' ἄμμε καλύψει
ἀκλειῶς κακὸς οἶτος, ἐτώσια γηράσκοντας."
ὣς ἔφατ'. Ἀγκαῖος δὲ μάλ' ἐσσυμένως ὑπέδεκτο
νῆα θοὴν ἄξειν· δὴ γὰρ θεοῦ ἐτράπεθ' ὁρμῇ.
τὸν δὲ μετ' Ἐργῖνος καὶ Ναύπλιος Εὔφημός τε
ὤρνυντ', ἰθύνειν λελιημένοι. ἀλλ' ἄρα τούςγε
ἔσχεθον· Ἀγκαίῳ δὲ πολεῖς ᾔνησαν ἑταίρων.
ἠῷοι δ' ἤπειτα δυωδεκάτῳ ἐπέβαινον
ἤματι· δὴ γάρ σφιν ζεφύρου μέγας οὖρος ἄητο.
καρπαλίμως δ' Ἀχέροντα διεξεπέρησαν ἐρετμοῖς,
ἐκ δ' ἔχεαν πίσυνοι ἀνέμῳ λίνα, πουλὺ δ' ἐπιπρὸ
λαιφέων πεπταμένων τέμνον πλόον εὐδιόωντες.
ὦκα δὲ Καλλιχόροιο παρα προχοὰς ποταμοῖο
ἤλυθον, ἔνθ' ἐνέπουσι Διὸς Νυσήιον υἷα,
Ἰνδῶν ἡνίκα φῦλα λιπὼν κατενάσσατο Θήβας,
ὀργιάσαι, στῆσαί τε χοροὺς ἄντροιο πάροιθεν,
ᾧ ἐν ἀμειδήτους ἁγίας εὐνάζετο νύκτας,
ἐξ οὗ Καλλίχορον ποταμὸν περιναιετάοντες
ἠδὲ καὶ Αὐλίον ἄντρον ἐπωνυμίην καλέουσιν.
ἔνθεν δὲ Σθενέλου τάφον ἔδρακον Ἀκτορίδαο,
ὅς ῥά τ' Ἀμαζονίδων πολυθαρσέος ἐκ πολέμοιο
ἂψ ἀνιών — δὴ γὰρ συνανήλυθεν Ἡρακλῆι —
βλήμενος ἰῷ κεῖθεν ἐπ' ἀγχιάλου θάνεν ἀκτῆς.
οὐ μέν θην προτέρω ἔτ' ἐμέτρεον. ἧκε γὰρ αὐτὴ
Φερσεφόνη ψυχὴν πολυδάκρυον Ἀκτορίδαο
λισσομένην τυτθόν περ ὁμήθεας ἄνδρας ἰδέσθαι.
τύμβου δὲ στεφάνης ἐπιβὰς σκοπιάζετο νῆα
τοῖος ἐών, οἷος πόλεμον δ' ἴεν· ἀμφι δὲ καλὴ
τετράφαλος φοίνικι λόφῳ ἐπελάμπετο πήληξ.
καί ῥ' ὃ μὲν αὖτις ἔδυνε μέγαν ζόφον· οἱ δ' ἐσιδόντες

θάμβησαν· τοὺς δ' ὦρσε θεοπροπέων ἐπικέλσαι
Ἀμπυκίδης Μόψος λοιβῇσί τε μειλίξασθαι.
οἱ δ' ἀνὰ μὲν κραιπνῶς λαῖφος σπάσαν, ἐκ δὲ βαλόντες
πείσματ' ἐν αἰγιαλῷ Σθενέλου τάφον ἀμφεπένοντο,
χύτλά τέ οἱ χεύοντο, καὶ ἥγνισαν ἔντομα μήλων.
ἄνδιχα δ' αὖ χύτλων νηοσσόῳ Ἀπόλλωνι
βωμὸν δειμάμενοι μῆλ' ἔφλεγον· ἂν δὲ καὶ Ὀρφεὺς
θῆκε λύρην· ἐκ τοῦ δὲ Λύρη πέλει οὔνομα χώρῳ.
αὐτίκα δ' οἵγ' ἀνέμοιο κατασπέρχοντος ἔβησαν
νῆ' ἔπι· κὰδ δ' ἄρα λαῖφος ἐρυσσάμενοι τανύοντο
ἐς πόδας ἀμφοτέρους· ἣ δ' ἐς πέλαγος πεφόρητο
ἐντενές, ἠύτε τίς τε δι' ἠέρος ὑψόθι κίρκος
ταρσὸν ἐφεὶς πνοιῇ φέρεται ταχύς, οὐ δὲ τινάσσει
ῥιπήν, εὐκήλοισιν ἐνευδιόων πτερύγεσσιν.
καὶ δὴ Παρθενίοιο ῥοὰς ἁλιμυρήεντος,
πρηΰτάτου ποταμοῦ, παρεμέτρεον, ᾧ ἔνι κούρη
Λητωίς, ἄγρηθεν ὅτ' οὐρανὸν εἰσαναβαίνῃ,
ὃν δέμας ἱμερτοῖσιν ἀναψύχει ὑδάτεσσιν.
νυκτὶ τ' ἔπειτ' ἄλληκτον ἐπὶ προτέρωσε θέοντες
Σήσαμον αἰπεινούς τε παρεξενέοντ' Ἐρυθίνους,
Κρωβίαλον, Κρώμναν τε καὶ ὑλήεντα Κύτωρον.
ἔνθεν δ' αὖτε Κάραμβιν ἅμ' ἠελίοιο βολῇσιν
γνάμψαντες παρὰ πουλὺν ἔπειτ' ἤλαυνον ἐρετμοῖς
αἰγιαλὸν πρόπαν ἦμαρ ὁμῶς καὶ ἐπ' ἤματι νύκτα.
αὐτίκα δ' Ἀσσυρίης ἐπέβαν χθονός, ἔνθα Σινώπην,
θυγατέρ' Ἀσωποῖο, καθίσσατο καί οἱ ὄπασσεν
παρθενίην Ζεὺς αὐτός, ὑποσχεσίῃσι δολωθείς.
δὴ γὰρ ὃ μὲν φιλότητος ἐέλδετο· νεῦσε δ' ὅγ' αὐτῇ
δωσέμεναι, ὅ κεν ᾗσι μετὰ φρεσὶν ἰθύσειεν.
ἣ δέ ἑ παρθενίην ᾐτήσατο κερδοσύνῃσιν.
ὣς δὲ καὶ Ἀπόλλωνα παρήπαφεν εὐνηθῆναι
ἱέμενον, ποταμόν τ' ἐπὶ τοῖς Ἅλυν· οὐ δὲ μὲν ἀνδρῶν

τήνγέ τις ἱμερτῇσιν ἐν ἀγκοίνῃσι δάμασσεν.
ἔνθα δὲ Τρικκαίοιο ἀγαυοῦ Δηιμάχοιο
υἷες, Δηιλέων τε καὶ Αὐτόλυκος Φλογίος τε
τῆμος ἔθ', Ἡρακλῆος ἀποπλαγχθέντες, ἔναιον·
οἵ ῥα τόθ', ὡς ἐνόησαν ἀριστήων στόλον ἀνδρῶν,
σφᾶς αὐτοὺς νημερτὲς ἐπέφραδον ἀντιάσαντες·
οὐ δ' ἔτι μιμνάζειν θέλον ἔμπεδον, ἀλλ' ἐνὶ νηί,
ἀργεστᾶο παράσσον ἐπιπνείοντος, ἔβησαν.
τοῖσι δ' ὁμοῦ μετέπειτα θοῇ πεφορημένοι αὔρῃ
λεῖπον Ἅλυν ποταμόν, λεῖπον δ' ἀγχίρροον Ἶριν
ἠδὲ καὶ Ἀσσυρίης πρόχυσιν χθονός· ἤματι δ' αὐτῷ
γνάμψαν Ἀμαζονίδων ἕκαθεν λιμενήοχον ἄκρην.
ἔνθά ποτε προμολοῦσαν Ἀρητιάδα Μελανίππην
ἥρως Ἡρακλέης ἐλοχήσατο, καί οἱ ἄποινα
Ἱππολύτη ζωστῆρα παναίολον ἐγγυάλιξεν
ἀμφὶ κασιγνήτης· ὃ δ' ἀπήμονα πέμψεν ὀπίσσω.
τῆς οἵγ' ἐν κόλπῳ, προχοαῖς ἔπι Θερμώδοντος,
κέλσαν, ἐπεὶ καὶ πόντος ὀρίνετο νεισομένοισιν.
τῷ δ' οὔτις ποταμῶν ἐναλίγκιος, οὐ δὲ ῥέεθρα
τόσσ' ἐπὶ γαῖαν ἵησι παρὲξ ἕθεν ἄνδιχα βάλλων.
τετράδος εἰς ἑκατὸν δεύοιτό κεν, εἴ τις ἕκαστα
πεμπάζοι· μία δ' οἴη ἐτήτυμος ἔπλετο πηγή.
ἣ μέν τ' ἐξ ὀρέων κατανείσεται ἤπειρον δὲ
ὑψηλῶν, ἅτε φασὶν Ἀμαζόνια κλείεσθαι.
ἔνθεν δ' αἰπυτέρην ἐπικίδναται ἔνδοθι γαῖαν
ἀντικρύ· τῷ καί οἱ ἐπίστροφοί εἰσι κέλευθοι·
αἰεὶ δ' ἄλλυδις ἄλλη, ὅπῃ κύρσειε μάλιστα
ἠπείρου χθαμαλῆς, εἱλίσσεται· ἣ μὲν ἄπωθεν,
ἣ δὲ πέλας· πολέες δὲ πόροι νώνυμνοι ἔασιν,
ὅππῃ ὑπεξαφύονται· ὃ δ' ἀμφαδὸν ἄμμιγα παύροις
Πόντον ἐς Ἄξεινον κυρτὴν ὑπερεύγεται ἄχνην.
καί νύ κε δηθύνοντες Ἀμαζονίδεσσιν ἔμιξαν

ὑσμίνην, καὶ δ' οὔ κεν ἀναιμωτί γ' ἐρίδηναν, —
οὐ γὰρ Ἀμαζονίδες μάλ' ἐπητέες, οὐ δὲ θέμιστας
τίουσαι πεδίον Δοιάντιον ἀμφενέμοντο·
ἀλλ' ὕβρις στονόεσσα καὶ Ἄρεος ἔργα μεμήλει·
δὴ γὰρ καὶ γενεὴν ἔσαν Ἄρεος Ἁρμονίης τε
νύμφης, ἥ τ' Ἄρηι φιλοπτολέμους τέκε κούρας,
ἄλσεος Ἀκμονίοιο κατα πτύχας εὐνηθεῖσα —
εἰ μὴ ἄρ ἐκ Διόθεν πνοιαὶ πάλιν ἀργεστᾶο
ἤλυθον. ἣ δ' ἀνέμῳ περιηγέα κάλλιπεν ἄκρην,
ἔνθα Θεμισκύρειαι Ἀμαζόνες ὡπλίζοντο.
οὐ γὰρ ὁμηγερέες μίαν ἂμ πόλιν, ἀλλ' ἀνα γαῖαν
κεκριμέναι κατα φῦλα διάτριχα ναιετάασκον·
νόσφι μὲν αἵδ' αὐταί, τῇσιν τότε κοιρανέεσκεν
Ἱππολύτη, νόσφιν δὲ Λυκάστιαι ἀμφενέμοντο,
νόσφι δ' ἀκοντοβόλοι Χαδήσιαι. ἤματι δ' ἄλλῳ
νυκτί τ' ἐπιπλομένῃ Χαλύβων παρα γαῖαν ἵκοντο.
τοῖσι μὲν οὔτε βοῶν ἄροτος μέλει, οὔτέ τις ἄλλη
φυταλιὴ καρποῖο μελίφρονος· οὐ δὲ μὲν οἵγε
ποίμνας ἑρσήεντι νομῷ ἔνι ποιμαίνουσιν.
ἀλλὰ σιδηροφόρον στυφελὴν χθόνα γατομέοντες
ὦνον ἀμείβονται βιοτήσιον· οὐ δέ ποτέ σφιν
ἠὼς ἀντέλλει καμάτων ἄτερ, ἀλλὰ κελαινῇ
λιγνύϊ καὶ καπνῷ κάματον βαρὺν ὀτλεύουσιν.
τοὺς δὲ μετ' αὐτίκ' ἔπειτα Γενηταίου Διὸς ἄκρην
γνάμψαντες σώοντο παρεξ Τιβαρηνίδα γαῖαν.
ἔνθ' ἐπεὶ ἄρ κε τέκωνται ὑπ' ἀνδράσι τέκνα γυναῖκες,
αὐτοὶ μὲν στενάχουσιν ἐνι λεχέεσσι πεσόντες,
κράατα δησάμενοι· ταὶ δ' εὖ κομέουσιν ἐδωδῇ
ἀνέρας, ἠδὲ λοετρὰ λεχώια τοῖσι πένονται.
Ἱερὸν αὖτ' ἐπι τοῖσιν ὄρος καὶ γαῖαν ἄμειβον,
ᾗ ἔνι Μοσσύνοικοι ἀν' οὔρεα ναιετάουσιν
μόσσυνας, καὶ δ' αὐτοὶ ἐπώνυμοι ἔνθεν ἔασιν.

ἀλλοίη δὲ δίκη καὶ θέσμια τοῖσι τέτυκται.
ὅσσα μὲν ἀμφαδίῃ ῥέζειν θέμις, ἢ ἐνὶ δήμῳ,
ἢ ἀγορῇ, τάδε πάντα δόμοις ἔνι μηχανόωνται·
ὅσσα δ' ἐνὶ μεγάροις πεπονήμεθα, κεῖνα θύραζε
ἀψεγέως μέσσῃσιν ἐνὶ ῥέζουσιν ἀγυιαῖς.
οὐ δ' εὐνῆς αἰδὼς ἐπιδήμιος, ἀλλὰ σύες ὣς
φορβάδες, οὐδ' ἠβαιὸν ἀτυζόμενοι παρεόντας,
μίσγονται χαμάδις ξυνῇ φιλότητι γυναικῶν.
αὐτὰρ ἐν ὑψίστῳ βασιλεὺς μόσσυνι θαάσσων
ἰθείας πολέεσσι δίκας λαοῖσι δικάζει,
σχέτλιος. ἢν γάρ πού τι θεμιστεύων ἀλίτηται,
λιμῷ μιν κεῖν' ἦμαρ ἐνικλείσαντες ἔχουσιν.
τοὺς παρανεισόμενοι καὶ δὴ σχεδὸν ἀντιπέρηθεν
νήσου Ἀρητιάδος τέμνον πλόον εἰρεσίῃσιν
ἠμάτιοι· λιαρὴ γὰρ ὑπὸ κνέφας ἔλλιπεν αὔρη.
ἤδη καί τιν' ὕπερθεν Ἀρήιον ἀίσσοντα
ἐνναέτην νήσοιο δι' ἠέρος ὄρνιν ἴδοντο,
ὅς ῥα τιναξάμενος πτέρυγας κατα νῆα θέουσαν
ἧκ' ἔπι οἷ πτερὸν ὀξύ· τὸ δ' ἐν λαιῷ πέσεν ὤμῳ
δίου Ὀιλῆος· μεθέηκε δὲ χερσὶν ἐρετμὸν
βλήμενος· οἳ δὲ τάφον πτερόεν βέλος εἰσορόωντες.
καὶ τὸ μὲν ἐξείρυσσε παρεδριόων Ἐριβώτης,
ἕλκος δὲ ξυνέδησεν, ἄπο σφετέρου κολεοῖο
λυσάμενος τελαμῶνα κατήορον· ἐκ δ' ἐφαάνθη
ἄλλος ἔπι προτέρῳ πεποτημένος· ἀλλά μιν ἥρως
Εὐρυτίδης Κλύτιος — πρὸ γὰρ ἀγκύλα τείνατο τόξα,
ἧκε δ' ἐπ' οἰωνὸν ταχινὸν βέλος, εὖτ' ἄρ ἐπέπτη —
πλῆξεν· δινηθεὶς δὲ θοῆς πέσεν ἀγχόθι νηός.
τοῖσιν δ' Ἀμφιδάμας μυθήσατο, παῖς Ἀλεοῖο
„νῆσος μὲν πέλας ἧμιν Ἀρητιάς· ἴστε καὶ αὐτοὶ
τοῦσδ' ὄρνιθας ἰδόντες. ἐγὼ δ' οὐκ ἔλπομαι ἰοὺς
τόσσον ἐπαρκέσσειν εἰς ἔκβασιν. ἀλλά τιν' ἄλλην

μῆτιν πορσύνωμεν ἐπίρροθον, εἴ κ' ἐπικέλσαι
μέλλετε, Φινῆος μεμνημένοι, ὡς ἐπέτελλεν.
οὐδὲ γὰρ Ἡρακλέης, ὁπότ' ἤλυθεν Ἀρκαδίην δέ,
πλωίδας ὄρνιθας Στυμφαλίδας ἔσθενε λίμνης
ὤσασθαι τόξοισι· τὸ μέν τ' ἐγὼ αὐτὸς ὄπωπα.
ἀλλ' ὅγε χαλκείην πλατάγην ἐνὶ χερσὶ τινάσσων
δούπει ἐπὶ σκοπιῆς περιμήκεος· αἳ δὲ φέβοντο
τηλοῦ, ἀτυζηλῷ ὑπο δείματι κεκληγυῖαι.
τῷ καὶ νῦν τοίην τίν' ἐπιφραζώμεθα μῆτιν·
αὐτὸς δ' ἂν τὸ πάροιθεν ἐπιφρασθεὶς ἐνέποιμι.
ἀνθέμενοι κεφαλῆσιν ἀερσιλόφους τρυφαλείας,
ἡμίσεες μὲν ἐρέσσετ' ἀμοιβαδίς, ἡμίσεες δὲ
δούρασί τε ξυστοῖσι καὶ ἀσπίσιν ἄρσετε νῆα.
αὐτὰρ πασσυδίῃ περιώσιον ὄρνυτ' ἀυτὴν
ἀθρόοι, ὄφρα κολῳὸν ἀηθείῃ φοβέωνται
νεύοντάς τε λόφους καὶ ἐπήορα δούραθ' ὕπερθεν.
εἰ δέ κεν αὐτὴν νῆσον ἱκώμεθα, δὴ τότ' ἔπειτα
σὺν κελάδῳ σακέεσσι πελώριον ὄρσετε δοῦπον."
ὣς ἄρ ἔφη· πάντεσσι δ' ἐπίρροθος ἥνδανε μῆτις.
ἀμφὶ δὲ χαλκείας κόρυθας κεφαλῆσιν ἔθεντο
δεινὸν λαμπομένας, ἐπὶ δὲ λόφοι ἐσσείοντο
φοινίκεοι. καὶ τοὶ μὲν ἀμοιβήδην ἐλάασκον,
τοὶ δ' αὖτ' ἐγχείῃσι καὶ ἀσπίσι νῆ' ἐκάλυψαν.
ὡς δ' ὅτε τις κεράμῳ κατερέψεται ἑρκίον ἀνήρ,
δώματος ἀγλαΐην τε καὶ ὑετοῦ ἔμμεναι ἄλκαρ,
ἄλλῳ δ' ἔμπεδον ἄλλος ὁμῶς ἐπαμοιβὸς ἄρηρεν·
ὣς οἵγ' ἀσπίσι νῆα συναρτύναντες ἔρεψαν.
οἵη δὲ κλαγγὴ δήου πέλει ἐξ ὁμάδοιο
ἀνδρῶν κινυμένων, ὁπότε ξυνίωσι φάλαγγες,
τοίη ἄρ ὑψόθι νηὸς ἐς ἠέρα κίδνατ' ἀυτή.
οὐ δέ τιν' οἰωνῶν ἔτ' ἐσέδρακον, ἀλλ' ὅτε νήσῳ
χρίμψαντες σακέεσσιν ἐπέκτυπον, αὐτίκ' ἄρ οἵγε

μυρίοι ἔνθα καὶ ἔνθα πεφυζότες ἠερέθοντο.
ὡς δ' ὁπότε Κρονίδης πυκινὴν ἐφέηκε χάλαζαν
ἐκ νεφέων ἀνά τ' ἄστυ καὶ οἰκία, τοὶ δ' ὑπο τοῖσιν
ἐνναέται κόναβον τεγέων ὕπερ εἰσαΐοντες
ἧνται ἀκήν, ἐπεὶ οὔ σφε κατέλλαβε χείματος ὥρη
ἀπροφάτως, ἀλλὰ πρὶν ἐκαρτύναντο μέλαθρον·
ὣς πυκινὰ πτερὰ τοῖσιν ἐφίεσαν ἀίσσοντες
ὕψι μάλ' ἂμ πέλαγος περάτης εἰς οὔρεα γαίης.
τίς γὰρ δὴ Φινῆος ἔην νόος, ἐνθάδε κέλσαι
ἀνδρῶν ἡρώων θεῖον στόλον; ἢ καὶ ἔπειτα
ποῖον ὄνειαρ ἔμελλεν ἐελδομένοισιν ἱκέσθαι;
υἱῆες Φρίξοιο μετα πτόλιν Ὀρχομενοῖο
ἐξ Αἴης ἐνέοντο παρ' Αἰήταο Κυταίου
Κολχίδα νῆ' ἐπιβάντες, ἵν' ἄσπετον ὄλβον ἄρωνται
πατρός· ὃ γὰρ θνήσκων ἐπετείλατο τήνδε κέλευθον.
καὶ δὴ ἔσαν νήσοιο μάλα σχεδὸν ἤματι κείνῳ.
Ζεὺς δ' ἀνέμου βορέαο μένος κίνησεν ἄηναι,
ὕδατι σημαίνων διερὴν ὁδὸν Ἀρκτούροιο·
αὐτὰρ ὅγ' ἠμάτιος μὲν ἐν οὔρεσι φύλλ' ἐτίνασσεν
τυτθὸν ἐπ' ἀκροτάτοισιν ἀήσυρος ἀκρεμόνεσσιν·
νυκτὶ δ' ἔβη πόντον δὲ πελώριος, ὦρσε δὲ κῦμα
κεκληγὼς πνοιῇσι· κελαινὴ δ' οὐρανὸν ἀχλὺς
ἄμπεχεν, οὐ δέ πῃ ἄστρα διαυγέα φαίνετ' ἰδέσθαι
ἐκ νεφέων, σκοτόεις δὲ περὶ ζόφος ἠρήρειστο.
οἱ δ' ἄρα μυδαλέοι, στυγερὸν τρομέοντες ὄλεθρον,
υἱῆες Φρίξοιο φέρονθ' ὑπο κύμασιν αὔτως.
ἱστία δ' ἐξήρπαξ' ἀνέμου μένος, ἠδὲ καὶ αὐτὴν
νῆα διάνδιχ' ἔαξε τινασσομένην ῥοθίοισιν.
ἔνθα δ' ὑπ' ἐννεσίῃσι θεῶν πίσυρές περ ἐόντες
δούρατος ὠρέξαντο πελωρίου, οἷά τε πολλὰ
ῥαισθείσης κεκέδαστο θοοῖς συναρηρότα γόμφοις.
καὶ τοὺς μὲν νῆσον δέ, παρεξ ὀλίγον θανάτοιο,

κύματα καὶ ῥιπαὶ ἀνέμου φέρον ἀσχαλόωντας.
αὐτίκα δ' ἐρράγη ὄμβρος ἀθέσφατος, ὗε δὲ πόντον
καὶ νῆσον καὶ πᾶσαν ὅσην κατεναντία νήσου
χώρην Μοσσύνοικοι ὑπέρβιοι ἀμφενέμοντο.
τοὺς δ' ἄμυδις κρατερῷ συν δούρατι κύματος ὁρμὴ
υἱῆας Φρίξοιο μετ' ἠιόνας βάλε νήσου
νύχθ' ὕπο λυγαίην· τὸ δὲ μυρίον ἐκ Διὸς ὕδωρ
λῆξεν ἅμ' ἠελίῳ· τάχα δ' ἐγγύθεν ἀντεβόλησαν
ἀλλήλοις, Ἄργος δὲ παροίτατος ἔκφατο μῦθον
„ἀντόμεθα πρὸς Ζηνὸς Ἐποψίου, οἵτινές ἐστε
ἀνδρῶν, εὐμενέειν τε καὶ ἀρκέσσαι χατέουσιν.
πόντῳ γὰρ τρηχεῖαι ἐπιβρίσασαι ἄελλαι
νηὸς ἀεικελίης δια δούρατα πάντ' ἐκέδασσαν,
ῇ ἔνι πείρομεν οἶμον ἐπι χρέος ἐμβεβαῶτες.
τούνεκα νῦν ὑμέας γουναζόμεθ', αἴ κε πίθησθε,
δοῦναι ὅσον θ' εἶλυμα περι χροός, ἠδὲ κομίσσαι
ἀνέρας οἰκτείραντας ὁμήλικας ἐν κακότητι.
ἀλλ' ἱκέτας ξείνους Διὸς εἵνεκεν αἰδέσσασθε
Ξεινίου Ἱκεσίου τε. Διὸς δ' ἄμφω ἱκέται τε
καὶ ξεῖνοι. ὃ δέ που καὶ ἐπόψιος ἄμμι τέτυκται.“
τὸν δ' αὖτ' Αἴσονος υἱὸς ἐπιφραδέως ἐρέεινεν,
μαντοσύνας Φινῆος ὀισσάμενος τελέεσθαι·
„ταῦτα μὲν αὐτίκα πάντα παρέξομεν εὐμενέοντες.
ἀλλ' ἄγε μοι κατάλεξον ἐτήτυμον, ὁππόθι γαίης
ναίετε, καὶ χρέος οἷον ὑπειρ ἅλα νεῖσθαι ἀνώγει,
αὐτῶν θ' ὑμείων ὄνομα κλυτὸν ἠδὲ γενέθλην.
τὸν δ' Ἄργος προσέειπεν ἀμηχανέων κακότητι
„Αἰολίδην Φρίξόν τιν' ἀφ' Ἑλλάδος Αἶαν ἱκέσθαι
ἀτρεκέως, δοκέω, που ἀκούετε καὶ πάρος αὐτοί,
Φρίξον, ὅτις πτολίεθρον ἀνήλυθεν Αἰήταο,
κριοῦ ἐπεμβεβαώς, τόν ῥα χρύσειον ἔθηκεν
Ἑρμείας· κῶας δὲ καὶ εἰσέτι νῦν κεν ἴδοισθε

πεπτάμενον λασίοισιν ἐπι δρυὸς ἀκρεμόνεσσιν.
τὸν μὲν ἔπειτ' ἔρρεξεν ἑῆς ὑποθημοσύνῃσιν
Φυξίῳ ἐκ πάντων Κρονίδῃ Διί. καί μιν ἔδεκτο
Αἰήτης μεγάρῳ, κούρην τέ οἱ ἐγγυάλιξεν
Χαλκιόπην ἀνάεδνον ἐυφροσύνῃσι νόοιο.
τῶν ἐξ ἀμφοτέρων εἰμὲν γένος. ἀλλ' ὃ μὲν ἤδη
γηραιὸς θάνε Φρίξος ἐν Αἰήταο δόμοισιν·
ἡμεῖς δ' αὐτίκα πατρὸς ἐφετμάων ἀλέγοντες
νεύμεθ' ἐς Ὀρχομενὸν κτεάνων Ἀθάμαντος ἕκητι.
εἰ δὲ καὶ οὔνομα δῆθεν ἐπιθύεις δεδαῆσθαι,
τῷδε Κυτίσωρος πέλει οὔνομα, τῷδέ τε Φρόντις,
τῷ δὲ Μέλας· ἐμὲ δ' αὐτὸν ἐπικλείοιτέ κεν Ἄργον."
ὣς φάτ'· ἀριστῆες δὲ συνηβολίῃ κεχάροντο,
καί σφεας ἀμφίεπον περιθαμβέες. αὐτὰρ Ἰήσων
ἐξαῦτις κατα μοῖραν ἀμείψατο τοῖσδ' ἐπέεσσιν
„ἦ ἄρα δὴ γνωτοὶ πατρώιοι ἄμμιν ἰόντες
λίσσεσθ' εὐμενέοντας ἐπαρκέσσαι κακότητα.
Κρηθεὺς γάρ ῥ' Ἀθάμας τε κασίγνητοι γεγάασιν.
Κρηθῆος δ' υἱωνὸς ἐγὼ συν τοισίδ' ἑταίροις
Ἑλλάδος ἐξ αὐτῆς νέομ' ἐς πόλιν Αἰήταο.
ἀλλὰ τὰ μὲν καὶ ἐσαῦτις ἐνίψομεν ἀλλήλοισιν·
νῦν δ' ἕσσασθε πάροιθεν. ὑπ' ἐννεσίῃσιν ὀίω
ἀθανάτων ἐς χεῖρας ἐμὰς χατέοντας ἱκέσθαι."
ἦ ῥα, καὶ ἐκ νηὸς δῶκέ σφισιν εἵματα δῦναι.
πασσυδίῃ δ' ἤπειτα κίον μετα νηὸν Ἄρηος,
μῆλ' ἱερευσόμενοι· περι δ' ἐσχάρῃ ἐστήσαντο
ἐσσυμένως, ἥτ' ἐκτὸς ἀνηρεφέος πέλε νηοῦ
στιάων· εἴσω δὲ μέλας λίθος ἠρήρειστο
ἱερός, ᾧ ποτε πᾶσαι Ἀμαζόνες εὐχετόωντο.
οὐ δέ σφιν θέμις ἦεν, ὅτ' ἀντιπέρηθεν ἵκοντο,
μήλων τ' ἠδὲ βοῶν τῇδ' ἐσχάρῃ ἱερὰ καίειν·
ἀλλ' ἵππους δαίτρευον, ἐπηετανὸν κομέουσαι.

αὐτὰρ ἐπεὶ ῥέξαντες ἐπαρτέα δαῖτα πάσαντο,
δὴ τότ' ἄρ Αἰσονίδης μετεφώνεεν, ἦρχέ τε μύθων
„Ζεὺς ἔτι που τὰ ἕκαστ' ἐπιδέρκεται· οὐδέ μιν ἄνδρες
λήθομεν, ἔμπεδον οἵ τε θεουδέες, οὐδὲ δίκαιοι·
ὡς μὲν γὰρ πατέρ' ὑμὸν ὑπεξείρυτο φόνοιο
μητρυιῆς, καὶ νόσφιν ἀπειρέσιον πόρεν ὄλβον,
ὡς δὲ καὶ ὑμέας αὖτις ἀπήμονας ἐξεσάωσεν
χείματος οὐλομένοιο. πάρεστι δὲ τῆσδ' ἐπι νηὸς
ἔνθα καὶ ἔνθα νέεσθαι, ὅπῃ φίλον, εἴτε μετ' Αἶαν,
εἴτε μετ' ἀφνειὴν θείου πόλιν Ὀρχομενοῖο.
τὴν γὰρ Ἀθηναίη τεχνήσατο, καὶ τάμε χαλκῷ
δούρατα Πηλιάδος κορυφῆς πέρι· συν δέ οἱ Ἄργος
τεῦξεν. ἀτὰρ κείνην γε κακὸν δια κῦμ' ἐκέδασσεν,
πρὶν καὶ πετράων σχεδὸν ἐλθεῖν, αἵτ' ἐνι πόντου
στεινωπῷ συνίασι πανήμεροι ἀλλήλῃσιν.
ἀλλ' ἄγεθ' ὧδε καὶ αὐτοὶ ἐς Ἑλλάδα μαιομένοισιν
κῶας ἄγειν χρύσειον ἐπίρροθοι ἄμμι πέλεσθε
καὶ πλόου ἡγεμονῆες, ἐπεὶ Φρίξοιο θυηλὰς
στέλλομαι ἀμπλήσων, Ζηνὸς χόλον Αἰολίδῃσιν.“
ἴσκε παρηγορέων· οἳ δ' ἔστυγον εἰσαΐοντες.
οὐ γὰρ ἔφαν τεύξεσθαι ἐνηέος Αἰήταο
κῶας ἄγειν κριοῖο μεμαότας. ὧδέ τ' ἔειπεν
Ἄργος, ἀτεμβόμενος τοῖον στόλον ἀμφιπένεσθαι
„ὦ φίλοι, ἡμέτερον μὲν ὅσον σθένος, οὔποτ' ἀρωγῆς
σχήσεται, οὐδ' ἠβαιόν, ὅτε χρειώ τις ἵκηται.
ἀλλ' αἰνῶς ὀλοῇσιν ἀπηνείῃσιν ἄρηρεν
Αἰήτης. τῶ καὶ περιδείδια ναυτίλλεσθαι.
στεῦται δ' Ἠελίου γόνος ἔμμεναι· ἀμφὶ δὲ Κόλχων
ἔθνεα ναιετάουσιν ἀπείρονα· καὶ δέ κεν Ἄρει
σμερδαλέην ἐνοπὴν μέγα τε σθένος ἰσοφαρίζοι.
οὐ μὰν οὐδ' ἀπάνευθεν ἑλεῖν δέρος Αἰήταο
ῥηίδιον· τοῖός μιν ὄφις περί τ' ἀμφί τ' ἔρυται

ἀθάνατος καὶ ἄυπνος, ὃν αὐτὴ Γαῖ' ἀνέφυσεν
Καυκάσου ἐν κνημοῖσι, Τυφαονίη ὅθι πέτρη,
ἔνθα Τυφάονα φασὶ Διὸς Κρονίδαο κεραυνῷ
βλήμενον, ὁππότε οἱ στιβαρὰς ἐπορέξατο χεῖρας,
θερμὸν ἄπο κρατὸς στάξαι φόνον· ἵκετο δ' αὔτως
οὔρεα καὶ πεδίον Νυσήιον, ἔνθ' ἔτι νῦν περ
κεῖται ὑποβρύχιος Σερβωνίδος ὕδασι λίμνης.“
ὣς ἄρ ἔφη· πολέεσσι δ' ἐπι χλόος εἷλε παρειὰς
αὐτίκα, τοῖον ἄεθλον ὅτ' ἔκλυον. αἶψα δὲ Πηλεὺς
θαρσαλέοις ἐπέεσσιν ἀμείψατο, φώνησέν τε
„μὴ δ' οὕτως, ἠθεῖε, λίην δειδίσσεο θυμῷ.
οὔτε γὰρ ὧδ' ἀλκὴν ἐπιδευόμεθ', ὥστε χερείους
ἔμμεναι Αἰήταο συν ἔντεσι πειρηθῆναι·
ἀλλὰ καὶ ἡμέας οἴω ἐπισταμένους πολέμοιο
κεῖσε μολεῖν, μακάρων σχεδὸν αἵματος ἐκγεγαῶτας.
τῷ εἰ μὴ φιλότητι δέρος χρύσειον ὀπάσσει,
οὔ οἱ χραισμήσειν ἐπιέλπομαι ἔθνεα Κόλχων.“
ὣς οἵγ' ἀλλήλοισιν ἀμοιβαδὸν ἠγορόωντο,
μέσφ' αὖτις δόρποιο κορεσσάμενοι κατέδαρθεν.
ἦρι δ' ἀνεγρομένοισιν ἐυκραὴς ἄεν οὖρος·
ἱστία δ' ἤειραν, τὰ δ' ὕπαι ῥιπῆς ἀνέμοιο
τείνετο· ῥίμφα δὲ νῆσον ἀποπροέλειπον Ἄρηος.
νυκτὶ δ' ἐπιπλομένῃ Φιλυρηίδα νῆσον ἄμειβον·
ἔνθα μὲν Οὐρανίδης Φιλύρῃ Κρόνος, εὖτ' ἐν Ὀλύμπῳ
Τιτήνων ἤνασσεν, ὁ δὲ Κρηταῖον ὑπ' ἄντρον
Ζεὺς ἔτι Κουρήτεσσι μετετρέφετ' Ἰδαίοισιν,
Ῥείην ἐξαπαφών, παρελέξατο· τοὺς δ' ἐνὶ λέκτροις
τέτμε θεὰ μεσσηγύς· ὁ δ' ἐξ εὐνῆς ἀνορούσας
ἔσσυτο χαιτήεντι φυὴν ἐναλίγκιος ἵππῳ·
ἡ δ' αἰδοῖ χῶρόν τε καὶ ἤθεα κεῖνα λιποῦσα
Ὠκεανὶς Φιλύρη εἰς οὔρεα μακρὰ Πελασγῶν
ἔρφ', ἵνα δὴ Χείρωνα πελώριον, ἄλλα μὲν ἵππῳ,

ἄλλα θεῷ ἀτάλαντον, ἀμοιβαίῃ τέκεν εὐνῇ.
κεῖθεν δ' αὖ Μάκρωνας ἀπειρεσίην τε Βεχείρων
γαῖαν ὑπερφιάλους τε παρεξενέοντο Σάπειρας,
Βύζηράς τ' ἐπὶ τοῖσιν· ἐπιπρὸ γὰρ αἰὲν ἔτεμνον
ἐσσυμένως, λιαροῖο φορεύμενοι ἐξ ἀνέμοιο.
καὶ δὴ νεισομένοισι μυχὸς διεφαίνετο πόντου·
καὶ δὴ Καυκασίων ὀρέων ἀνέτελλον ἐρίπναι
ἠλίβατοι, τόθι γυῖα περὶ στυφελοῖσι πάγοισιν
ἰλλόμενος χαλκέῃσιν ἀλυκτοπέδῃσι Προμηθεὺς
αἰετὸν ἥπατι φέρβε παλιμπετὲς ἀίσσοντα.
τὸν μὲν ἐπ' ἀκροτάτης ἴδον ἕσπερον ὀξέι ῥοίζῳ
νηὸς ὑπερπτάμενον νεφέων σχεδόν· ἀλλὰ καὶ ἔμπης
λαίφεα πάντ' ἐτίναξε, παραιθύξας πτερύγεσσιν.
οὐ γὰρ ὅγ' αἰθερίοιο φυὴν ἔχεν οἰωνοῖο,
ἶσα δ' ἐυξέστοις ὠκύπτερα πάλλεν ἐρετμοῖς.
δηρὸν δ' οὐ μετέπειτα πολύστονον ἄιον αὐδὴν
ἧπαρ ἀνελκομένοιο Προμηθέος· ἔκτυπε δ' αἰθὴρ
οἰμωγῇ, μέσφ' αὖτις ἀπ' οὔρεος ἀίσσοντα
αἰετὸν ὠμηστὴν αὐτὴν ὁδὸν εἰσενόησαν.
ἐννύχιοι δ' Ἄργοιο δαημοσύνῃσιν ἵκοντο
Φᾶσίν τ' εὐρὺ ῥέοντα, καὶ ἔσχατα πείρατα πόντου.
αὐτίκα δ' ἱστία μὲν καὶ ἐπίκριον ἔνδοθι κοίλης
ἱστοδόκης στείλαντες ἐκόσμεον· ἐν δὲ καὶ αὐτὸν
ἱστὸν ἄφαρ χαλάσαντο παρακλιδόν· ὦκα δ' ἐρετμοῖς
εἰσέλασαν ποταμοῖο μέγαν ῥόον· αὐτὰρ ὃ πάντῃ
καχλάζων ὑπόεικεν. ἔχον δ' ἐπ' ἀριστερὰ χειρῶν
Καύκασον αἰπήεντα Κυταιίδα τε πτόλιν Αἴης,
ἔνθεν δ' αὖ πεδίον τὸ Ἀρήιον ἱερά τ' ἄλση
τοῖο θεοῦ, τόθι κῶας ὄφις εἴρυτο δοκεύων
πεπτάμενον λασίοισιν ἐπὶ δρυὸς ἀκρεμόνεσσιν.
αὐτὸς δ' Αἰσονίδης χρυσέῳ ποταμὸν δὲ κυπέλλῳ
οἴνου ἀκηρασίοιο μελισταγέας χέε λοιβὰς

Γαίῃ τ' ἐνναέταις τε θεοῖς ψυχαῖς τε καμόντων
ἡρώων· γουνοῦτο δ' ἀπήμονας εἶναι ἀρωγοὺς
εὐμενέως, καὶ νηὸς ἐναίσιμα πείσματα δέχθαι.
αὐτίκα δ' Ἀγκαῖος τοῖον μετα μῦθον ἔειπεν
„Κολχίδα μὲν δὴ γαῖαν ἱκάνομεν ἠδὲ ῥέεθρα
Φάσιδος· ὥρη δ' ἧμιν ἐνι σφίσι μητιάασθαι,
εἴτ' οὖν μειλιχίῃ πειρησόμεθ' Αἰήταο,
εἴτε καὶ ἀλλοίη τις ἐπήβολος ἔσσεται ὁρμή."
ὣς ἔφατ'· Ἄργου δ' αὖτε παρηγορίῃσιν Ἰήσων
ὑψόθι νῆ' ἐκέλευσεν ἐπ' εὐναίῃσιν ἐρύσσαι
δάσκιον εἰσελάσαντας ἕλος· τὸ δ' ἐπισχεδὸν ἦεν
νεισομένων, ἔνθ' οἵγε δια κνέφας ηὐλίζοντο.
ἠὼς δ' οὐ μετα δηρὸν ἐελδομένοισι φαάνθη.

ΑΠΟΛΛΩΝΙΟΥ ΡΟΔΙΟΥ
ΑΡΓΟΝΑΥΤΙΚΩΝ Γ.

Εἰ δ' ἄγε νῦν, Ἐρατώ, παρά θ' ἵστασο καί μοι ἐνίσπες,
ἔνθεν ὅπως ἐς Ἰωλκὸν ἀνήγαγε κῶας Ἰήσων
Μηδείης ὑπ' ἔρωτι. σὺ γὰρ καὶ Κύπριδος αἶσαν
ἔμμορες, ἀδμῆτας δὲ τεοῖς μελεδήμασι θέλγεις
παρθενικάς· τῶ καί τοι ἐπήρατον οὔνομ' ἀνῆπται.
ὣς οἱ μὲν πυκινοῖσιν ἀνωίστως δονάκεσσιν
μίμνον ἀριστῆες λελοχημένοι. αἱ δ' ἐνόησαν
Ἥρη Ἀθηναίη τε· Διὸς δ' αὐτοῖο καὶ ἄλλων
ἀθανάτων ἀπονόσφι θεῶν θάλαμον δὲ κιοῦσαι
βούλευον· πείραζε δ' Ἀθηναίην πάρος Ἥρη
„αὐτὴ νῦν προτέρη, θύγατερ Διός, ἄρχεο βουλῆς.

τί χρέος; ἠὲ δόλον τινὰ μήσεαι, ᾧ κεν ἑλόντες
χρύσεον Αἰήταο μεθ' Ἑλλάδα κῶας ἄγοιντο,
ἦ καὶ τόνγ' ἐπέεσσι παραιφάμενοι πεπίθοιεν
μειλιχίοις; ἦ γὰρ ὅγ' ὑπερφίαλος πέλει αἰνῶς.
ἔμπης δ' οὔτινα πεῖραν ἀποτρωπᾶσθαι ἔοικεν."
ὣς φάτο· τὴν δὲ παράσσον Ἀθηναίη προσέειπεν
„καὶ δ' αὐτὴν ἐμὲ τοῖα μετα φρεσὶν ὁρμαίνουσαν,
Ἥρη, ἀπηλεγέως ἐξείρεαι. ἀλλά τοι οὔπω
φράσσασθαι νοέω τοῦτον δόλον, ὅστις ὀνήσει
θυμὸν ἀριστήων· πολέας δ' ἐπεδοίασα βουλάς."
ἦ, καὶ ἐπ' οὔδεος αἵγε ποδῶν πάρος ὄμματ' ἔπηξαν,
ἄνδιχα πορφύρουσαι ἐνι σφίσιν. αὐτίκα δ' Ἥρη
τοῖον μητιόωσα παροιτέρη ἔκφατο μῦθον
„δεῦρ' ἴομεν μετα Κύπριν· ἐπιπλόμεναι δέ μιν ἄμφω
παιδὶ ἑῷ εἰπεῖν ὀτρύνομεν, αἴ κε πίθηται
κούρην Αἰήτεω πολυφάρμακον οἷσι βέλεσσιν
θέλξαι ὀιστεύσας ἐπ' Ἰήσονι. τὸν δ' ἂν ὀίω
κείνης ἐννεσίῃσιν ἐς Ἑλλάδα κῶας ἀνάξειν."
ὣς ἄρ ἔφη. πυκινὴ δὲ συνεύαδε μῆτις Ἀθήνῃ,
καί μιν ἔπειτ' ἐξαῦτις ἀμείβετο μειλιχίοισιν
„Ἥρη, νήιδα μέν με πατὴρ τέκε τοῖο βολάων,
οὐ δέ τινα χρειὼ θελκτήριον οἶδα πόθοιο.
εἰ δὲ σοὶ αὐτῇ μῦθος ἐφανδάνει, ἦ τ' ἂν ἔγωγε
ἑσποίμην· σὺ δέ κεν φαίης ἔπος ἀντιόωσα."
ἦ, καὶ ἀναΐξασαι ἐπι μέγα δῶμα νέοντο
Κύπριδος, ὅ ῥά τέ οἱ δεῖμεν πόσις ἀμφιγυήεις,
ὁππότε μιν τὰ πρῶτα παραι Διὸς ἦγεν ἄκοιτιν.
ἕρκεα δ' εἰσελθοῦσαι ὑπ' αἰθούσῃ θαλάμοιο
ἔσταν, ἵν' ἐντύνεσκε θεὰ λέχος Ἡφαίστοιο.
ἀλλ' ὁ μὲν ἐς χαλκεῶνα καὶ ἄκμονας ἦρι βεβήκει,
νήσοιο πλαγκτῆς εὐρὺν μυχόν, ᾧ ἔνι πάντα
δαίδαλα χάλκευεν ῥιπῇ πυρός· ἣ δ' ἄρα μούνη

ἧστο δόμῳ δινωτὸν ἀνα θρόνον, ἄντα θυράων·
λευκοῖσιν δ' ἑκάτερθε κόμας ἐπιειμένη ὤμοις
κόσμει χρυσείῃ δια κερκίδι, μέλλε δὲ μακροὺς
πλέξασθαι πλοκάμους. τὰς δὲ προπάροιθεν ἰδοῦσα
ἔσχεθεν, εἴσω τέ σφ' ἐκάλει, καὶ ἀπο θρόνου ὦρτο,
εἷσέ τ' ἐνι κλισμοῖσιν· ἀτὰρ μετέπειτα καὶ αὐτὴ
ἵζανεν, ἀψήκτους δὲ χεροῖν ἀνεδήσατο χαίτας.
τοῖα δὲ μειδιόωσα προσέννεπεν αἱμυλίοισιν
„ἠθεῖαι, τίς δεῦρο νόος χρειώ τε κομίζει
δηναιὰς αὔτως; τί δ' ἱκάνετον, οὔτι πάρος γε
λίην φοιτίζουσαι; ἐπεὶ περίεστε θεάων."
τὴν δ' Ἥρη τοίοισιν ἀμειβομένη προσέειπεν
„κερτομέεις· νῶιν δὲ κέαρ συνορίνεται ἄτῃ.
ἤδη γὰρ ποταμῷ ἐνι Φάσιδι νῆα κατίσχει
Αἰσονίδης ἠδ' ἄλλοι ὅσοι μετα κῶας ἕπονται.
τῶν ἤτοι πάντων μέν, ἐπεὶ πέλας ἔργον ὄρωρεν,
δείδιμεν ἐκπάγλως, περι δ' Αἰσονίδαο μάλιστα.
τὸν μὲν ἐγών, εἰ καί περ ἐς Ἄιδα ναυτίλληται
λυσόμενος χαλκέων Ἰξίονα νειόθι δεσμῶν,
ῥύσομαι, ὅσσον ἐμοῖσιν ἔνι σθένος ἔπλετο γυίοις,
ὄφρα μὴ ἐγγελάσῃ Πελίης κακὸν οἶτον ἀλύξας,
ὅς μ' ὑπερηνορέῃ θυέων ἀγέραστον ἔθηκεν.
καὶ δ' ἄλλως ἔτι καὶ πρὶν ἐμοὶ μέγα φίλατ' Ἰήσων
ἐξότ' ἐπι προχοῇσιν ἅλις πλήθοντος Ἀναύρου
ἀνδρῶν εὐνομίης πειρωμένῃ ἀντεβόλησεν
θήρης ἐξανιών· νιφετῷ δ' ἐπαλύνετο πάντα
οὔρεα καὶ σκοπιαὶ περιμήκεες, οἱ δὲ κατ' αὐτῶν
χείμαρροι καναχηδὰ κυλινδόμενοι φορέοντο.
γρηὶ δέ μ' εἰσαμένην ὀλοφύρατο, καί μ' ἀναείρας
αὐτὸς ἑοῖς ὤμοισι διεκ προαλὲς φέρεν ὕδωρ.
τῷ νύ μοι ἄλληκτον περιτίεται· οὐ δέ κε λώβην
τίσειεν Πελίης, εἰ μὴ σύγε νόστον ὀπάσσοις."

ὣς ηὔδα· Κύπριν δ' ἐνεοστασίη λάβε μύθων.
ἅζετο δ' ἀντομένην Ἥρην ἔθεν εἰσορόωσα,
καί μιν ἔπειτ' ἀγανοῖσι προσέννεπεν ἥγ' ἐπέεσσιν
„πότνα θεά, μή τοι τι κακώτερον ἄλλο πέλοιτο
Κύπριδος, εἰ δὴ σεῖο λιλαιομένης ἀθερίζω
ἢ ἔπος ἠέ τι ἔργον, ὅ κεν χέρες αἵγε κάμοιεν
ἠπεδαναί· καὶ μή τις ἀμοιβαίη χάρις ἔστω."
ὣς ἔφαθ'· Ἥρη δ' αὖτις ἐπιφραδέως ἀγόρευσεν
„οὔτι βίης χατέουσαι ἱκάνομεν οὐ δέ τι χειρῶν.
ἀλλ' αὔτως ἀκέουσα τεῷ ἐπικέκλεο παιδὶ
παρθένον Αἰήτεω θέλξαι πόθῳ Αἰσονίδαο.
εἰ γάρ οἱ κείνη συμφράσσεται εὐμενέουσα,
ῥηιδίως μιν ἑλόντα δέρος χρύσειον ὀίω
νοστήσειν ἐς Ἰωλκόν· ἐπεὶ δολόεσσα τέτυκται."
ὣς ἄρ ἔφη· Κύπρις δὲ μετ' ἀμφοτέρῃσιν ἔειπεν
„Ἥρη, Ἀθηναίη τε, πίθοιτό κεν ὔμμι μάλιστα,
ἢ ἐμοί. ὑμείων γὰρ ἀναιδήτῳ περ ἐόντι
τυτθή γ' αἰδὼς ἔσσετ' ἐν ὄμμασιν· αὐτὰρ ἐμεῖο
οὐκ ὄθεται, μάλα δ' αἰὲν ἐριδμαίνων ἀθερίζει.
καὶ δή οἱ μενέηνα, περισχομένη κακότητι,
αὐτοῖσιν τόξοισι δυσηχέας ἆξαι ὀιστοὺς
ἀμφαδίην. τοῖον γὰρ ἐπηπείλησε χαλεφθείς,
εἰ μὴ τηλόθι χεῖρας, ἕως ἔτι θυμὸν ἐρύκει,
ἕξω ἐμάς, μετέπειτά γ' ἀτεμβοίμην ἑοῖ αὐτῇ."
ὣς φάτο· μείδησαν δὲ θεαί, καὶ ἐσέδρακον ἄντην
ἀλλήλαις. ἡ δ' αὖτις ἀκηχεμένη προσέειπεν
„ἄλλοις ἄλγεα τἀμὰ γέλως πέλει· οὐ δέ τί με χρὴ
μυθεῖσθαι πάντεσσιν· ἅλις εἰδυῖα καὶ αὐτή.
νῦν δ' ἐπεὶ ὔμμι φίλον τόδε δὴ πέλει ἀμφοτέρῃσιν,
πειρήσω, καί μιν μειλίξομαι· οὐ δ' ἀπιθήσει."
ὣς φάτο· τὴν δ' Ἥρη ῥαδινῆς ἐπεμάσσατο χειρός,
ἦκα δὲ μειδιόωσα παραβλήδην προσέειπεν

„οὕτω νῦν, Κυθέρεια, τόδε χρέος, ὡς ἀγορεύεις,
ἕρξον ἄφαρ· καὶ μή τι χαλέπτεο, μὴ δ' ἐρίδαινε
χωομένη σῷ παιδί· μεταλλήξει γὰρ ὀπίσσω.“
ἦ ῥα, καὶ ἔλλιπε θῶκον· ἐφωμάρτησε δ' Ἀθήνη.
ἐκ δ' ἴσαν ἄμφω ταίγε παλίσσυτοι, ἡδὲ καὶ αὐτὴ
βῆ ῥ' ἴμεν Οὐλύμποιο κατα πτύχας, εἴ μιν ἐφεύροι.
εὗρε δὲ τόνγ' ἀπάνευθε Διὸς θαλερῇ ἐν ἀλωῇ,
οὐκ οἶον, μετὰ καὶ Γανυμήδεα, τόν ῥά ποτε Ζεὺς
οὐρανῷ ἐγκατένασσεν ἐφέστιον ἀθανάτοισιν,
κάλλεος ἱμερθείς. ἀμφ' ἀστραγάλοισι δὲ τώγε
χρυσείοις, ἅτε κοῦροι ὁμήθεες, ἑψιόωντο.
καί ῥ' ὃ μὲν ἤδη πάμπαν ἐνίπλεον ᾧ ὑπο μαζῷ
μάργος Ἔρως λαιῆς ὑποΐσχανε χειρὸς ἀγοστόν,
ὀρθὸς ἐφεστηώς· γλυκερὸν δέ οἱ ἀμφι παρειὰς
χροιῇ θάλλεν ἔρευθος. ὃ δ' ἐγγύθεν ὀκλαδὸν ἧστο
σῖγα κατηφιόων· δοιὼ δ' ἔχεν, ἄλλον ἔτ' αὔτως
ἄλλῳ ἐπιπροϊείς· κεχόλωτο δὲ καγχαλόωντι.
καὶ μὴν τούσγε παράσσον ἐπι προτέροισιν ὀλέσσας
βῆ κενεαῖς συν χερσὶν ἀμήχανος, οὐ δ' ἐνόησεν
Κύπριν ἐπιπλομένην. ἣ δ' ἀντίη ἵστατο παιδός,
καί μιν ἄφαρ γναθμοῖο κατασχομένη προσέειπεν
„τίπτ' ἐπιμειδιάᾳς, ἄφατον κακόν; ἦέ μιν αὔτως
ἤπαφες, οὐ δὲ δίκῃ περιέπλεο, νῆιν ἐόντα;
εἰ δ' ἄγε μοι πρόφρων τέλεσον χρέος, ὅ ττι κεν εἴπω·
καί κέν τοι ὀπάσαιμι Διὸς περικαλλὲς ἄθυρμα
κεῖνο, τό οἱ ποίησε φίλη τροφὸς Ἀδρήστεια
ἄντρῳ ἐν Ἰδαίῳ ἔτι νήπια κουρίζοντι,
σφαῖραν ἐυτρόχαλον, τῆς οὐ σύγε μείλιον ἄλλο
χειρῶν Ἡφαίστοιο κατακτεατίσσῃ ἄρειον.
χρύσεα μέν οἱ κύκλα τετεύχαται· ἀμφι δ' ἑκάστῳ
διπλόαι ἀψῖδες περιηγέες εἱλίσσονται·
κρυπταὶ δὲ ῥαφαί εἰσιν· ἕλιξ δ' ἐπιδέδρομε πάσαις

κυανέῃ. ἀτὰρ εἴ μιν ἐαῖς ἐνὶ χερσὶ βάλοιο,
ἀστὴρ ὥς, φλεγέθοντα δι' ἠέρος ὁλκὸν ἵησιν.
τήν τοι ἐγὼν ὀπάσω· σὺ δὲ παρθένον Αἰήταο
θέλξον οἰστεύσας ἐπ' Ἰήσονι· μὴ δέ τις ἔστω
ἀμβολίη. δὴ γάρ κεν ἀφαυροτέρη χάρις εἴη."
ὣς φάτο· τῷ δ' ἀσπαστὸν ἔπος γένετ' εἰσαΐοντι.
μείλια δ' ἔκβαλε πάντα, καὶ ἀμφοτέρῃσι χιτῶνος
νωλεμὲς ἔνθα καὶ ἔνθα θεᾶς ἔχεν ἀμφιμεμαρπώς.
λίσσετο δ' αἶψα πορεῖν αὐτοσχεδόν· ἣ δ' ἀγανοῖσιν
ἀντομένη μύθοισιν, ἐπειρύσσασα παρειάς,
κύσσε ποτισχομένη, καὶ ἀμείβετο μειδιόωσα
„ἴστω νῦν τόδε σεῖο φίλον κάρη ἠδ' ἐμὸν αὐτῆς,
ἦ μέν τοι δῶρόν γε παρέξομαι, οὐδ' ἀπατήσω,
εἴ κεν ἐνισκίμψῃς κούρῃ βέλος Αἰήταο."
φῆ· ὁ δ' ἄρ ἀστραγάλους συναμήσατο, καδ δὲ φαεινῷ
μητρὸς ἑῆς εὖ πάντας ἀριθμήσας βάλε κόλπῳ.
αὐτίκα δ' ἰοδόκην χρυσέῃ περικάτθετο μίτρῃ
πρέμνῳ κεκλιμένην· ἀνὰ δ' ἀγκύλον εἵλετο τόξον.
βῆ δὲ διὲκ μεγάροιο Διὸς πάγκαρπον ἀλωήν.
αὐτὰρ ἔπειτα πύλας ἐξήλυθεν οὐλύμποιο
αἰθερίας· ἔνθεν δὲ καταιβάτις ἐστὶ κέλευθος
οὐρανίη· δοιὼ δὲ πόλοι ἀνέχουσι κάρηνα
οὐρέων ἠλιβάτων, κορυφαὶ χθονός, ἧχί τ' ἀερθεὶς
ἠέλιος πρώτῃσιν ἐρεύθεται ἀκτίνεσσιν.
νειόθι δ' ἄλλοτε γαῖα φερέσβιος ἄστεά τ' ἀνδρῶν
φαίνετο καὶ ποταμῶν ἱεροὶ ῥόοι, ἄλλοτε δ' αὖτε
ἄκριες, ἀμφὶ δὲ πόντος ἀν' αἰθέρα πολλὸν ἰόντι.
ἥρωες δ' ἀπάνευθεν ἑῆς ἐπὶ σέλμασι νηὸς
ἐν ποταμῷ καθ' ἕλος λελοχημένοι ἠγορόωντο.
αὐτὸς δ' Αἰσονίδης μετεφώνεεν· οἱ δ' ὑπάκουον
ἠρέμας ᾗ ἐνὶ χώρῃ ἐπισχερὼ ἑδριόωντες.
„ὦ φίλοι, ἤτοι ἐγὼ μὲν ὅ μοι ἐπιανδάνει αὐτῷ

*ἐξερέω· τοῦ δ' ὔμμι τέλος κρῆναι ἔοικεν.
ξυνὴ γὰρ χρειώ, ξυνοὶ δέ τε μῦθοι ἔασιν
πᾶσιν ὁμῶς· ὁ δὲ σῖγα νόον βουλήν τ' ἀπερύκων
ἴστω καὶ νόστου τόνδε στόλον οἶος ἀπούρας.
ὤλλοι μὲν κατα νῆα συν ἔντεσι μίμνεθ' ἕκηλοι·
αὐτὰρ ἐγὼν ἐς δώματ' ἐλεύσομαι Αἰήταο,
υἷας ἑλὼν Φρίξοιο δύω δ' ἐπι τοῖσιν ἑταίρους.
πειρήσω δ' ἐπέεσσι παροίτερον ἀντιβολήσας,
εἴ κ' ἐθέλοι φιλότητι δέρος χρύσειον ὀπάσσαι,
ἦε καὶ οὔ, πίσυνος δὲ βίῃ μετιόντας ἀτίσσει.
ὧδε γὰρ ἐξ αὐτοῖο πάρος κακότητα δαέντες
φρασσόμεθ', εἴτ' Ἄρηι συνοισόμεθ', εἴτέ τις ἄλλη
μῆτις ἐπίρροθος ἔσται ἐεργομένοισιν ἀυτῆς.
μὴ δ' αὔτως ἀλκῇ, πρὶν ἔπεσσί γε πειρηθῆναι,
τόνδ' ἀπαμείρωμεν σφέτερον κτέρας. ἀλλὰ πάροιθεν
λωίτερον μύθῳ μιν ἀρέσσασθαι μετιόντας.
πολλάκι τοι ῥέα μῦθος, ὅ κεν μόλις ἐξανύσειεν
ἠνορέη, τόδ' ἔρεξε κατα χρέος, ᾗπερ ἐῴκει
πρηΰνας. ὃ δὲ καί ποτ' ἀμύμονα Φρίξον ἔδεκτο
μητρυιῆς φεύγοντα δόλον πατρός τε θυηλάς.
πάντες ἐπεὶ πάντῃ καὶ ὅτις μάλα κύντατος ἀνδρῶν
Ξεινίου αἰδεῖται Ζηνὸς θέμιν ἠδ' ἀλεγίζει."
ὣς φάτ'· ἐπήνησαν δὲ νέοι ἔπος Αἰσονίδαο
πασσυδίῃ, οὐ δ' ἔσκε παρὲξ ὅτις ἄλλο κελεύοι.
καὶ τότ' ἄρ υἱῆας Φρίξου Τελαμῶνά θ' ἕπεσθαι
ὦρσε καὶ Αὐγείην· αὐτὸς δ' ἕλεν Ἑρμείαο
σκῆπτρον· ἄφαρ δ' ἄρα νηὸς ὑπερ δόνακάς τε καὶ ὕδωρ
χέρσον δ' ἐξαπέβησαν ἐπι θρωσμοῦ πεδίοιο.
Κιρκαῖον τόδε που κικλήσκεται· ἔνθα δὲ πολλαὶ
ἑξείης πρόμαλοί τε καὶ ἰτέαι ἐκπεφύασιν,
τῶν καὶ ἐπ' ἀκροτάτων νέκυες σειρῇσι κρέμανται*

δέσμιοι. εἰσέτι νῦν γὰρ ἄγος Κόλχοισιν ὄρωρεν
ἀνέρας οἰχομένους πυρὶ καιέμεν· οὐδ᾽ ἐνι γαίῃ
ἔστι θέμις στείλαντας ὕπερθ᾽ ἐπι σῆμα χέεσθαι·
ἀλλ᾽ ἐν ἀδεψήτοισι κατειλύσαντε βοείαις
δενδρέων ἐξάπτειν ἑκὰς ἄστεος. ἠέρι δ᾽ ἴσην
καὶ χθὼν ἔμμορεν αἶσαν, ἐπεὶ χθονὶ ταρχύουσιν
θηλυτέρας· ἣ γάρ τε δίκη θεσμοῖο τέτυκται.
τοῖσι δὲ νεισομένοις Ἥρη φίλα μητιόωσα
ἠέρα πουλὺν ἐφῆκε δι᾽ ἄστεος, ὄφρα λάθοιεν
Κόλχων μυρίον ἔθνος ἐς Αἰήταο κιόντες·
ὦκα δ᾽ ὅτ᾽ ἐκ πεδίοιο πόλιν καὶ δώμαθ᾽ ἵκοντο
Αἰήτεω, τότε δ᾽ αὖτις ἀπεσκέδασεν νέφος Ἥρη.
ἔσταν δ᾽ ἐν προμολῇσι τεθηπότες ἕρκε᾽ ἄνακτος
εὐρείας τε πύλας καὶ κίονας, οἳ περι τοίχους
ἑξείης ἄνεχον· θριγκὸς δ᾽ ἐφύπερθε δόμοιο
λαΐνεος χαλκέῃσιν ἐπι γλυφίδεσσιν ἀρήρει.
εὔκηλοι δ᾽ ὕπερ οὐδὸν ἔπειτ᾽ ἔβαν. ἄγχι δὲ τοῖο
ἡμερίδες χλοεροῖσι καταστεφέες πετάλοισιν
ὑψοῦ ἀειρόμεναι μέγ᾽ ἐθήλεον. αἳ δ᾽ ὕπο τῇσιν
ἀέναοι κρῆναι πίσυρες ῥέον, ἃς ἐλάχηνεν
Ἥφαιστος. καί ῥ᾽ ἣ μὲν ἀναβλύεσκε γάλακτι,
ἣ δ᾽ οἴνῳ, τριτάτη δὲ θυώδεϊ νᾶεν ἀλοιφῇ·
ἣ δ᾽ ἄρ ὕδωρ προρέεσκε, τὸ μέν ποθι δυομένῃσιν
θέρμετο Πληιάδεσσιν, ἀμοιβηδὶς δ᾽ ἀνιούσαις
κρυστάλλῳ ἴκελον κοίλης ἀνεκήκιε πέτρης.
τοῖ᾽ ἄρ ἐνι μεγάροισι Κυταιέος Αἰήταο
τεχνήεις Ἥφαιστος ἐμήσατο θέσκελα ἔργα.
καί οἱ χαλκόποδας ταύρους κάμε, χάλκεα δέ σφεων
ἦν στόματ᾽, ἐκ δὲ πυρὸς δεινὸν σέλας ἀμπνείεσκον·
πρὸς δὲ καὶ αὐτόγυον στιβαροῦ ἀδάμαντος ἄροτρον
ἤλασεν, Ἠελίῳ τίνων χάριν, ὅς ῥά μιν ἵπποις
δέξατο, Φλεγραίῃ κεκμηότα δηιοτῆτι.

ἔνθα δὲ καὶ μέσσαυλος ἐλήλατο· τῇ δ' ἐπι πολλαὶ
δικλίδες εὐπηγεῖς θάλαμοί τ' ἔσαν ἔνθα καὶ ἔνθα·
δαιδαλέη δ' αἴθουσα παρὲξ ἑκάτερθε τέτυκτο.
λέχρις δ' αἰπύτεροι δόμοι ἕστασαν ἀμφοτέρωθεν·
τῶν ἤτοι ἄλλῳ μέν, ὅτις καὶ ὑπείροχος ἦεν,
κρείων Αἰήτης συν ἑῇ ναίεσκε δάμαρτι·
ἄλλῳ δ' Ἄψυρτος ναῖεν πάις Αἰήταο·
τὸν μὲν Καυκασίη νύμφη τέκεν Ἀστερόδεια
πρίν περ κουριδίην θέσθαι Εἰδυῖαν ἄκοιτιν,
Τηθύος Ὠκεανοῦ τε πανοπλοτάτην γεγαυῖαν·
καί μιν Κόλχων υἷες ἐπωνυμίην Φαέθοντα
ἔκλεον, οὕνεκα πᾶσι μετέπρεπεν ἠιθέοισιν.
τοὺς δ' ἔχον ἀμφίπολοί τε καὶ Αἰήταο θύγατρες
ἄμφω, Χαλκιόπη, Μήδειά τε. τέτμον ἄρ οἵγε
ἐκ θαλάμου θάλαμον δὲ κασιγνήτην μετιοῦσαν.
Ἥρη γάρ μιν ἔρυκε δόμῳ· πρὶν δ' οὔτι θάμιζεν
ἐν μεγάροις, Ἑκάτης δὲ πανήμερος ἀμφεπονεῖτο
νηόν, ἐπεί ῥα θεᾶς αὐτὴ πέλεν ἀρήτειρα.
καί σφεας ὡς ἴδεν ἄσσον, ἀνίαχεν· ὀξὺ δ' ἄκουσεν
Χαλκιόπη· δμωαὶ δὲ ποδῶν προπάροιθε βαλοῦσαι
νήματα καὶ κλωστῆρας ἀολλέες ἔκτοθι πᾶσαι
ἔδραμον. ἣ δ' ἅμα τοῖσιν ἑοὺς υἷῆας ἰδοῦσα
ὑψοῦ χάρματι χεῖρας ἀνέσχεθεν· ὣς δὲ καὶ αὐτοὶ
μητέρα δεξιόωντο, καὶ ἀμφαγάπαζον ἰδόντες
γηθόσυνοι. τοῖον δὲ κινυρομένη φάτο μῦθον
„ἔμπης οὐκ ἄρ ἐμέλλετ' ἀκηδείῃ με λιπόντες
τηλόθι πλάγξασθαι· μετα δ' ὑμέας ἔτραπεν αἶσα.
δειλὴ ἐγώ, οἷον πόθον Ἑλλάδος ἔκποθεν ἄτης
λευγαλέης Φρίξοιο ἐφημοσύνῃσιν ἕλεσθε
πατρός. ὃ μὲν θνήσκων στυγερὰς ἐπετείλατ' ἀνίας
ἡμετέρῃ κραδίῃ. τί δέ κεν πόλιν Ὀρχομενοῖο,
ὅστις ὅδ' Ὀρχομενός, κτεάνων Ἀθάμαντος ἕκητι

μητέρ' ἐὴν ἀχέουσαν ἀποπρολιπόντες ἵκοισθε;"
ὣς ἔφατ'· Αἰήτης δὲ πανύστατος ὦρτο θύραζε,
ἐκ δ' αὐτὴ Εἴδυῖα δάμαρ κίεν Αἰήταο,
Χαλκιόπης ἀίουσα· τὸ δ' αὐτίκα πᾶν ὁμάδοιο
ἕρκος ἐπεπλήθει. τοὶ μὲν μέγαν ἀμφεπένοντο
ταῦρον ἅλις δμῶες· τοὶ δὲ ξύλα κάγκανα χαλκῷ
κόπτον· τοὶ δὲ λοετρὰ πυρὶ ζέον· οὐ δέ τις ἦεν,
ὃς καμάτου μεθίεσκεν, ὑποδρήσσων βασιλῆι.
τόφρα δ' Ἔρως πολιοῖο δι' ἠέρος ἷξεν ἄφαντος,
τετρηχώς, οἷόν τε νέαις ἐπι φορβάσιν οἶστρος
τέλλεται, ὅντε μύωπα βοῶν κλείουσι νομῆες.
ὦκα δ' ὑπο φλιὴν προδόμῳ ἔνι τόξα τανύσσας
ἰοδόκης ἀβλῆτα πολύστονον ἐξέλετ' ἰόν.
ἐκ δ' ὅγε καρπαλίμοισι λαθὼν ποσὶν οὐδὸν ἄμειψεν
ὀξέα δενδίλλων· αὐτῷ δ' ὑπο βαιὸς ἐλυσθεὶς
Αἰσονίδῃ γλυφίδας μέσσῃ ἐνικάτθετο νευρῇ,
ἰθὺς δ' ἀμφοτέρῃσι διασχόμενος παλάμῃσιν
ἧκ' ἐπι Μηδείῃ· τὴν δ' ἀμφασίη λάβε θυμόν.
αὐτὸς δ' ὑψορόφοιο παλιμπετὲς ἐκ μεγάροιο
καγχαλόων ἤιξε. βέλος δ' ἐνεδαίετο κούρῃ
νέρθεν ὑπο κραδίῃ, φλογὶ εἴκελον· ἀντία δ' αἰεὶ
βάλλεν ὑπ' Αἰσονίδην ἀμαρύγματα, καί οἱ ἄηντο
στηθέων ἐκ πυκιναὶ καμάτῳ φρένες, οὐ δέ τιν' ἄλλην
μνῆστιν ἔχεν, γλυκερῇ δὲ κατείβετο θυμὸν ἀνίῃ.
ὡς δὲ γυνὴ μαλερῷ περι κάρφεα χεύατο δαλῷ
χερνῆτις, τῇπερ ταλασήια ἔργα μέμηλεν,
ὥς κεν ὑπωρόφιον νύκτωρ σέλας ἐντύναιτο,
πάγχυ μάλ' ἐγρομένη· τὸ δ' ἀθέσφατον ἐξ ὀλίγοιο
δαλοῦ ἀνεγρόμενον συν κάρφεα πάντ' ἀμαθύνει·
τοῖος ὑπο κραδίῃ εἰλυμένος αἴθετο λάθρῃ
οὖλος ἔρως· ἁπαλὰς δὲ μετετρωπᾶτο παρειὰς
ἐς χλόον, ἄλλοτ' ἔρευθος, ἀκηδείῃσι νόοιο.

δμῶες δ' ὁππότε δή σφιν ἐπαρτέα θῆκαν ἐδωδήν,
αὐτοί τε λιαροῖσιν ἐφαιδρύναντο λοετροῖς,
ἀσπασίως δόρπῳ τε ποτῆτί τε θυμὸν ἄρεσσαν.
ἐκ δὲ τοῦ Αἰήτης σφετέρης ἐρέεινε θυγατρὸς
υἱῆας τοίοισι παρηγορέων ἐπέεσσιν
„παιδὸς ἐμῆς κοῦροι Φρίξοιό τε, τὸν περι πάντων
ξείνων ἡμετέροισιν ἐνι μεγάροισιν ἔτισα,
πῶς Αἶαν δὲ νέεσθε παλίσσυτοι; ἦέ τις ἄτη
σωομένοις μεσσηγὺς ἐνέκλασεν; οὐ μὲν ἐμεῖο
πείθεσθε προφέροντος ἀπείρονα μέτρα κελεύθου.
ᾔδειν γάρ ποτε πατρὸς ἐν ἅρμασιν Ἠελίοιο
δινεύσας, ὅτ' ἐμεῖο κασιγνήτην ἐκόμιζεν
Κίρκην ἑσπερίης εἴσω χθονός, ἐκ δ' ἱκόμεσθα
ἀκτὴν ἠπείρου Τυρσηνίδος, ἔνθ' ἔτι νῦν περ
ναιετάει, μάλα πολλὸν ἀπόπροθι Κολχίδος αἴης.
ἀλλὰ τί μύθων ἦδος; ἃ δ' ἐν ποσὶν ὔμμιν ὄρωρεν,
εἴπατ' ἀριφραδέως, ἠδ' οἵτινες οἵδ' ἐφέπονται
ἀνέρες, ὅππῃ τε γλαφυρῆς ἐκ νηὸς ἔβητε.“
τοῖά μιν ἐξερέοντα κασιγνήτων προπάροιθεν
Ἄργος ὑποδδείσας ἀμφι στόλῳ Αἰσονίδαο
μειλιχίως προσέειπεν, ἐπεὶ προγενέστερος ἦεν.
„Αἰήτη, κείνην μὲν ἄφαρ διέχευαν ἄελλαι
ζαχρηεῖς· αὐτοὺς δ' ὑπο δούρασι πεπτηῶτας
νήσου Ἐνυαλίοιο ποτι ξερὸν ἔκβαλε κῦμα
λυγαίῃ ὑπο νυκτί· θεὸς δέ τις ἄμμ' ἐσάωσεν.
οὐδὲ γὰρ αἳ τὸ πάροιθεν ἐρημαίην κατα νῆσον
ηὐλίζοντ' ὄρνιθες Ἀρήιαι, οὐδ' ἔτι κείνας
εὕρομεν. ἀλλ' οἵγ' ἄνδρες ἀπήλασαν, ἐξαποβάντες
νηὸς ἑῆς προτέρῳ ἐνι ἤματι· καί σφ' ἀπέρυκεν
ἡμέας οἰκτείρων Ζηνὸς νόος, ἠέ τις αἶσα·
αὐτίκ' ἐπεὶ καὶ βρῶσιν ἄλις καὶ εἵματ' ἔδωκαν,
οὔνομά τε Φρίξοιο περικλεὲς εἰσαΐοντες

ἠδ' αὐτοῖο σέθεν· μετὰ γὰρ τεὸν ἄστυ νέονται.
χρειὼ δ' ἣν ἐθέλῃς ἐξίδμεναι, οὔ σ' ἐπικεύσω.
τόνδε τις ἱέμενος πάτρης ἀπάνευθεν ἐλάσσαι
καὶ κτεάνων βασιλεύς, περιώσιον οὕνεκεν ἀλκῇ
σφωιτέρῃ πάντεσσι μετέπρεπεν Αἰολίδῃσιν,
πέμπει δεῦρο νέεσθαι ἀμήχανον· οὐδ' ὑπαλύξειν
στεῦται ἀμειλίκτοιο Διὸς θυμαλγέα μῆνιν
καὶ χόλον, οὐδ' ἄτλητον ἄγος Φρίξοιό τε ποινὰς
Αἰολιδέων γενεήν, πρὶν ἐς Ἑλλάδα κῶας ἱκέσθαι.
νῆα δ' Ἀθηναίη Παλλὰς κάμεν, οὐ μάλα τοίην,
οἷαί περ Κόλχοισι μετ' ἀνδράσι νῆες ἔασιν,
τάων αἰνοτάτης ἐπεκύρσαμεν· ἤλιθα γάρ μιν
λάβρον ὕδωρ πνοιή τε διέτμαγεν. ἡ δ' ἐνὶ γόμφοις
ἴσχεται, ἣν καὶ πᾶσαι ἐπιβρίσωσιν ἄελλαι.
ἶσον δ' ἐξ ἀνέμοιο θέει καὶ ὅτ' ἀνέρες αὐτοὶ
νωλεμέως χείρεσσιν ἐπισπέρχωσιν ἐρετμοῖς.
τῇ δ' ἐναγειράμενος Παναχαιίδος εἴ τι φέριστον
ἡρώων, τεὸν ἄστυ μετήλυθε, πόλλ' ἐπαληθεὶς
ἄστεα καὶ πελάγη στυγερῆς ἁλός, εἴ οἱ ὀπάσσαις.
αὐτῷ δ' ὥς κεν ἄδῃ, τὼς ἔσσεται· οὐ γὰρ ἱκάνει
χερσὶ βιησόμενος· μέμονεν δέ τοι ἄξια τίσειν
δωτίνης, ἀίων ἐμέθεν μέγα δυσμενέοντας
Σαυρομάτας, τοὺς σοῖσιν ὑπὸ σκήπτροισι δαμάσσει.
εἰ δὲ καὶ οὔνομα δῆθεν ἐπιθύεις γενεήν τε
ἴδμεναι, οἵτινές εἰσιν, ἕκαστά γε μυθησαίμην.
τόνδε μέν, οἷό περ οὕνεκ' ἀφ' Ἑλλάδος ὦλλοι ἄγερθεν,
κλείουσ' Αἴσονος υἱὸν Ἰήσονα Κρηθείδαο.
εἰ δ' αὐτοῦ Κρηθῆος ἐτήτυμόν ἐστι γενέθλης,
οὕτω κεν γνωτὸς πατρώιος ἄμμι πέλοιτο.
ἄμφω γὰρ Κρηθεὺς Ἀθάμας τ' ἔσαν Αἰόλου υἷες·
Φρίξος δ' αὖτ' Ἀθάμαντος ἔην πάις Αἰολίδαο.
τόνδε δ' ἄρ, Ἠελίου γόνον ἔμμεναι εἴ τιν' ἀκούεις,

δέρκεαι Αὐγείην· Τελαμὼν δ' ὅγε, κυδίστοιο
Αἰακοῦ ἐκγεγαώς· Ζεὺς δ' Αἰακὸν αὐτὸς ἔτικτεν.
ὣς δὲ καὶ ὧλλοι πάντες, ὅσοι συνέπονται ἑταῖροι,
αθανάτων υἶές τε καὶ υἱωνοὶ γεγάασιν."
τοῖα παρέννεπεν Ἄργος. ἄναξ δ' ἐπεχώσατο μύθοις
εἰσαΐων· ὑψοῦ δὲ χόλῳ φρένες ἠερέθοντο.
φῆ δ' ἐπαλαστήσας — μενέαινε δὲ παισὶ μάλιστα
Χαλκιόπης· τῶν γάρ σφε μετελθέμεν οὕνεκ' ἐώλπει·
ἐκ δέ οἱ ὄμματ' ἔλαμψεν ὑπ' ὀφρύσιν ἱεμένοιο —
„οὐκ ἄφαρ ὀφθαλμῶν μοι ἀπόπροθι, λωβητῆρες,
νεῖσθ' αὐτοῖσι δόλοισι παλίσσυτοι ἔκτοθι γαίης,
πρίν τινα λευγαλέον τε δέρος καὶ Φρίξον ἰδέσθαι;
αὐτίχ' ὁμαρτήσαντες ἀφ' Ἑλλάδος, οὐ δ' ἐπι κῶας,
σκῆπτρα δὲ καὶ τιμὴν βασιληίδα δεῦρο νέεσθαι.
εἰ δέ κε μὴ προπάροιθεν ἐμῆς ἥψασθε τραπέζης,
ἦτ' ἂν ἀπο γλώσσας τε ταμὼν καὶ χεῖρε κεάσσας
ἀμφοτέρας, οἴοισιν ἐπιπροέηκα πόδεσσιν,
ὥς κεν ἐρητύοισθε καὶ ὕστερον ὁρμηθῆναι·
οἷα δὲ καὶ μακάρεσσιν ἐπεψεύσασθε θεοῖσιν."
φῆ ῥα χαλεψάμενος· μέγα δὲ φρένες Αἰακίδαο
νειόθεν οἰδαίνεσκον· ἐέλδετο δ' ἔνδοθι θυμὸς
ἀντιβίην ὀλοὸν φάσθαι ἔπος· ἀλλ' ἀπέρυκεν
Αἰσονίδης· πρὸ γὰρ αὐτὸς ἀμείψατο μειλιχίοισιν
„Αἰήτη, σχέο μοι τῷδε στόλῳ. οὔτι γὰρ αὔτως
ἄστυ τεὸν καὶ δώμαθ' ἱκάνομεν, ὥς που ἔολπας,
οὐδὲ μὲν ἱέμενοι. τίς δ' ἂν τόσον οἶδμα περῆσαι
τλαίη ἑκὼν ὀθνεῖον ἐπι κτέρας; ἀλλά με δαίμων
καὶ κρυερὴ βασιλῆος ἀτασθάλου ὦρσεν ἐφετμή.
δὸς χάριν ἀντομένοισι· σέθεν δ' ἐγὼ Ἑλλάδι πάσῃ
θεσπεσίην οἴσω κληηδόνα· καὶ δέ τοι ἤδη
πρόφρονές εἰμεν Ἄρηι θοὴν ἀποτῖσαι ἀμοιβήν,
εἴτ' οὖν Σαυρομάτας γε λιλαίεαι, εἴτέ τιν' ἄλλον

δῆμον σφωιτέροισιν ὑπο σκήπτροισι δαμάσσαι.“
ἴσκεν ὑποσσαίνων ἀγανῇ ὀπί. τοῖο δὲ θυμὸς
διχθαδίην πόρφυρεν ἐνι στήθεσσι μενοινήν,
ἢ σφέας ὁρμηθεὶς αὐτοσχεδὸν ἐξεναρίζοι,
ἢ ὅγε πειρήσαιτο βίης. τό οἱ εἴσατ᾽ ἄρειον
φραζομένῳ· καὶ δή μιν ὑποβλήδην προσέειπεν
„ξεῖνε, τί κεν τὰ ἕκαστα διηνεκέως ἀγορεύοις;
εἰ γὰρ ἐτήτυμον ἔστε θεῶν γένος, ἠὲ καὶ ἄλλως
οὐδὲν ἐμεῖο χέρηες ἐπ᾽ ὀθνείοισιν ἔβητε,
δώσω τοι χρύσειον ἄγειν δέρος, ἤν κ᾽ ἐθέλησθα,
πειρηθείς. ἐσθλοῖς γὰρ ἐπ᾽ ἀνδράσιν οὔτι μεγαίρω,
ὡς αὐτοὶ μυθεῖσθε τὸν Ἑλλάδι κοιρανέοντα.
πεῖρα δέ τοι μένεός τε καὶ ἀλκῆς ἔσσετ᾽ ἄεθλος,
τόν ῥ᾽ αὐτὸς περίειμι χεροῖν, ὀλοόν περ ἐόντα.
δοιώ μοι πεδίον τὸ Ἀρήιον ἀμφινέμονται
ταύρω χαλκόποδε, στόματι φλόγα φυσιόωντες·
τοὺς ἐλάω ζεύξας στυφελὴν κατα νειὸν Ἄρηος
τετράγυον, τὴν αἶψα ταμὼν ἐπι τέλσον ἀρότρῳ
οὐ σπόρον ὁλκοῖσιν Δηοῦς ἐνιβάλλομαι ἀκτήν,
ἀλλ᾽ ὄφιος δεινοῖο μεταλδήσκοντας ὀδόντας
ἀνδράσι τευχηστῇσι δέμας. τοὺς δ᾽ αὖθι δαΐζων
κείρω ἐμῷ ὑπο δουρὶ περισταδὸν ἀντιόωντας.
ἠέριος ζεύγνυμι βόας, καὶ δείελον ὥρην
παύομαι ἀμήτοιο. σὺ δ᾽, εἰ τάδε τοῖα τελέσσεις,
αὐτῆμαρ τόδε κῶας ἀποίσεαι εἰς βασιλῆος.
πρὶν δέ κεν οὐ δοίην, μὴ δ᾽ ἔλπεο. δὴ γὰρ ἀεικὲς
ἄνδρ᾽ ἀγαθὸν γεγαῶτα κακωτέρῳ ἀνέρι εἶξαι.“
ὣς ἄρ ἔφη· ὃ δὲ σῖγα ποδῶν πάρος ὄμματα πήξας
ἧστ᾽ αὔτως ἄφθογγος, ἀμηχανέων κακότητι.
βουλὴν δ᾽ ἀμφιπολὺν στρώφα χρόνον, οὐ δέ πῃ εἶχεν
θαρσαλέως ὑποδέχθαι, ἐπεὶ μέγα φαίνετο ἔργον·
ὀψὲ δ᾽ ἀμειβόμενος προσελέξατο κερδαλέοισιν

„Αἰήτη, μάλα τοί με δίκῃ περιπολλὸν ἐέργεις.
τῶ καὶ ἐγὼ τὸν ἄεθλον ὑπερφίαλόν περ ἐόντα
τλήσομαι, εἰ καί μοι θανέειν μόρος. οὐ γὰρ ἔτ᾽ ἄλλο
ῥίγιον ἀνθρώποισι κακῆς ἐπικείσετ᾽ ἀνάγκης·
ἥ με καὶ ἐνθάδε νεῖσθαι ἐπέχραεν ἐκ βασιλῆος.“
ὣς φάτ᾽ ἀμηχανίῃ βεβολημένος· αὐτὰρ ὅ τόνγε
σμερδαλέοις ἐπέεσσι προσέννεπεν ἀσχαλόωντα
„ἔρχεο νῦν μεθ᾽ ὅμιλον, ἐπεὶ μέμονάς γε πόνοιο·
εἰ δὲ σύγε ζυγὰ βουσὶν ὑποδδείσαις ἐπαεῖραι,
ἠὲ καὶ οὐλομένου μεταχάσσεαι ἀμήτοιο,
αὐτῷ κεν τὰ ἕκαστα μέλοιτό μοι, ὄφρα καὶ ἄλλος
ἀνὴρ ἐρρίγῃσιν ἀρείονα φῶτα μετελθεῖν.“
ἴσκεν ἀπηλεγέως· ὃ δ᾽ ἀπο θρόνου ὤρνυτ᾽ Ἰήσων,
Αὐγείης Τελαμών τε παρασχεδόν· εἵπετο δ᾽ Ἄργος
οἶος, ἐπεὶ μεσσηγὺς ἔτ᾽ αὐτόθι νεῦσε λιπέσθαι
αὐτοκασιγνήτοις. οἳ δ᾽ ἤεσαν ἐκ μεγάροιο.
θεσπέσιον δ᾽ ἐν πᾶσι μετέπρεπεν Αἴσονος υἱὸς
κάλλεϊ καὶ χαρίτεσσιν· ἐπ᾽ αὐτῷ δ᾽ ὄμματα κούρη
λοξὰ παρα λιπαρὴν σχομένη θηεῖτο καλύπτρην,
κῆρ ἄχεϊ σμύχουσα· νόος δέ οἱ ἠύτ᾽ ὄνειρος
ἑρπύζων πεπότητο μετ᾽ ἴχνια νεισομένοιο.
καί ῥ᾽ οἳ μὲν ῥα δόμων ἐξήλυθον ἀσχαλόωντες.
Χαλκιόπη δὲ χόλον πεφυλαγμένη Αἰήταο
καρπαλίμως θάλαμον δὲ συν υἱάσιν οἷσι βεβήκει.
αὔτως δ᾽ αὖ Μήδεια μετέστιχε· πολλὰ δὲ θυμῷ
ὥρμαιν᾽, ὅσσα τ᾽ Ἔρωτες ἐποτρύνουσι μέλεσθαι.
προπρὸ δ᾽ ἄρ ὀφθαλμῶν ἔτι οἱ ἰνδάλλετο πάντα,
αὐτός θ᾽ οἷος ἔην, οἵοισί τε φάρεσιν ἕστο,
οἷά τ᾽ ἔειφ᾽, ὥς θ᾽ ἕζετ᾽ ἐπι θρόνου, ὥς τε θύραζε
ἤιεν· οὐ δέ τιν᾽ ἄλλον ὀίσσατο πορφύρουσα
ἔμμεναι ἀνέρα τοῖον· ἐν οὔασι δ᾽ αἰὲν ὀρώρει
αὐδή τε μῦθοί τε μελίφρονες, οὓς ἀγόρευσεν.

τάρβει δ᾽ ἀμφ᾽ αὐτῷ, μή μιν βόες ἠὲ καὶ αὐτὸς
Αἰήτης φθίσειεν· ὀδύρετο δ᾽ ἠύτε πάμπαν
ἤδη τεθνειῶτα, τέρεν δέ οἱ ἀμφὶ παρειὰς
δάκρυον αἰνοτάτῳ ἐλέῳ ῥέε κηδοσύνῃσιν·
ἦκα δὲ μυρομένη, λιγέως ἀνενείκατο μῦθον
„τίπτ᾽ ἐμὲ δειλαίην τόδ᾽ ἔχει ἄχος; εἴθ᾽ ὅγε πάντων
φθίσεται ἡρώων προφερέστατος, εἴτε χερείων,
ἐρρέτω. ἦ μὲν ὄφελλεν ἀκήριος ἐξαλέασθαι.
ναὶ δὴ τοῦτό γε, πότνα θεὰ Περσηί, πέλοιτο,
οἴκαδε νοστήσειε φυγὼν μόρον. εἰ δέ μιν αἶσα
δμηθῆναι ὑπὸ βουσί, τόδε προπάροιθε δαείη,
οὕνεκεν οὔ οἱ ἔγωγε κακῇ ἐπαγαίομαι ἄτῃ.“
ἣ μὲν ἄρ ὣς ἐόλητο νόον μελεδήμασι κούρη.
οἱ δ᾽ ἐπεὶ οὖν δήμου τε καὶ ἄστεος ἐκτὸς ἔβησαν
τὴν ὁδόν, ἣν τὸ πάροιθεν ἀνήλυθον ἐκ πεδίοιο,
δὴ τότ᾽ Ἰήσονα τοῖσδε προσέννεπεν Ἄργος ἔπεσσιν
„Αἰσονίδη, μῆτιν μὲν ὀνόσσεαι, ἥντιν᾽ ἐνίψω·
πείρης δ᾽ οὐ μάλ᾽ ἔοικε μεθιέμεν ἐν κακότητι.
κούρην δή τινα πρόσθεν ὑπέκλυες αὐτὸς ἐμεῖο
φαρμάσσειν Ἑκάτης Περσηίδος ἐννεσίῃσιν·
τὴν εἴ κεν πεπίθοιμεν, ὀίομαι, οὐκέτι τάρβος
ἔσσετ᾽ ἀεθλεύοντι δαμήμεναι· ἀλλὰ μάλ᾽ αἰνῶς
δείδω, μή πως οὔ μοι ὑποσταίη τόγε μήτηρ.
ἔμπης δ᾽ ἐξαῦτις μετελεύσομαι ἀντιβολήσων,
ξυνὸς ἐπεὶ πάντεσσιν ἐπικρέμαθ᾽ ἧμιν ὄλεθρος.“
ἴσκεν ἐυφρονέων· ὃ δ᾽ ἀμείβετο τοῖσδ᾽ ἐπέεσσιν
„ὦ πέπον, εἴ νύ τοι αὐτῷ ἐφανδάνει, οὔτι μεγαίρω.
βάσκ᾽ ἴθι καὶ πυκινοῖσι τεὴν παρὰ μητέρα μύθοις
ὄρνυθι λισσόμενος. μελέη γε μὲν ἧμιν ὄρωρεν
ἐλπωρή, ὅτε νόστον ἐπετραπόμεσθα γυναιξίν.“
ὣς ἔφατ᾽. ὦκα δ᾽ ἔλος μετεκίαθον. αὐτὰρ ἑταῖροι
γηθόσυνοι ἐρέεινον, ὅπως παρεόντας ἴδοντο.

τοῖσιν δ' Αἰσονίδης τετιημένος ἔκφατο μῦθον
„ὦ φίλοι, Αἰήταο ἀπηνέος ἄμμι φίλον κῆρ
ἀντικρὺ κεχόλωται. ἕκαστα γὰρ οὔ νύ τι τέκμωρ
οὔτ' ἐμοί, οὔτέ κεν ὔμμι διειρομένοισι πέλοιτο.
φῆ δὲ δύω πεδίον τὸ Ἀρήιον ἀμφινέμεσθαι
ταύρω χαλκόποδε, στόματι φλόγα φυσιόωντας.
τετράγυον δ' ἐπι τοῖσιν ἐφίετο νειὸν ἀρόσσαι·
δώσειν δ' ἐξ ὄφιος γενύων σπόρον, ὅς ῥ' ἀνίησιν
Γηγενέας χαλκέοις συν τεύχεσιν· ἤματι δ' αὐτῷ
χρειὼ τούσγε δαΐξαι. ὃ δή νύ οἱ — οὔτι γὰρ ἄλλο
βέλτερον ἦν φράσσασθαι — ἀπηλεγέως ὑποέστην."
ὣς ἄρ ἔφη· πάντεσσι δ' ἀνήνυτος εἴσατ' ἄεθλος,
δὴν δ' ἄνεῳ καὶ ἄναυδοι ἐς ἀλλήλους ὁρόωντο,
ἄτῃ ἀμηχανίῃ τε κατηφέες· ὀψὲ δὲ Πηλεὺς
θαρσαλέως μετα πᾶσιν ἀριστήεσσιν ἔειπεν·
„ὥρη μητιάασθαι ὅ κ' ἕρξομεν. οὐ μὲν ἔολπα
βουλῆς εἶναι ὄνειαρ, ὅσον τ' ἔπι κάρτεϊ χειρῶν.
εἰ μὲν νῦν τύνη ζεῦξαι βόας Αἰήταο,
ἥρως Αἰσονίδη, φρονέεις, μέμονάς τε πόνοιο,
ἦ τ' ἂν ὑποσχεσίην πεφυλαγμένος ἐντύναιο·
εἰ δ' οὔ τοι μάλα θυμὸς ἑῇ ἐπι πάγχυ πέποιθεν
ἠνορέῃ, μήτ' αὐτὸς ἐπείγεο, μήτέ τιν' ἄλλον
τῶνδ' ἀνδρῶν πάπταινε παρήμενος. οὐ γὰρ ἔγωγε
σχήσομ'· ἐπεὶ θάνατός γε τὸ κύντατον ἔσσεται ἄλγος."
ὣς ἔφατ' Αἰακίδης· Τελαμῶνι δὲ θυμὸς ὀρίνθη·
σπερχόμενος δ' ἀνόρουσε θοῶς· ἐπι δὲ τρίτος Ἴδας
ὦρτο μέγα φρονέων, ἐπι δ' υἱέε Τυνδαρέοιο·
σὺν δὲ καὶ Οἰνείδης ἐναρίθμιος αἰζηοῖσιν
ἀνδράσιν, οὐδέ περ ὅσσον ἐπανθιόωντας ἰούλους
ἀντέλλων· τοίῳ οἱ ἀείρετο κάρτεϊ θυμός.
οἱ δ' ἄλλοι εἴξαντες ἀκὴν ἔχον. αὐτίκα δ' Ἄργος
τοῖον ἔπος μετέειπεν ἐελδομένοισιν ἀέθλου

„ὦ φίλοι, ἤτοι μὲν τόδε λοίσθιον. ἀλλά τιν' οἴω
μητρὸς ἐμῆς ἔσσεσθαι ἐναίσιμον ὔμμιν ἀρωγήν.
τῶ καί περ μεμαῶτες, ἐρητύοισθ' ἐνὶ νηὶ
τυτθὸν ἔθ', ὡς τὸ πάροιθεν, ἐπεὶ καὶ ἐπισχέμεν ἔμπης
λώιον, ἢ κακὸν οἶτον ἀφειδήσαντας ἑλέσθαι.
κούρη τις μεγάροισιν ἐνιτρέφετ' Αἰήταο,
τὴν Ἑκάτη περίαλλα θεὰ δάε τεχνήσασθαι
φάρμαχ', ὅσ' ἤπειρός τε φύει καὶ νήχυτον ὕδωρ.
τοῖσι καὶ ἀκαμάτοιο πυρὸς μειλίσσετ' ἀυτμή,
καὶ ποταμοὺς ἵστησιν ἄφαρ κελαδεινὰ ῥέοντας,
ἄστρα τε καὶ μήνης ἱερῆς ἐπέδησε κελεύθους.
τῆς μὲν ἀπο μεγάροιο κατα στίβον ἐνθάδ' ἰόντες
μνησάμεθ', εἴ κε δύναιτο, κασιγνήτη γεγαυῖα,
μήτηρ ἡμετέρη πεπιθεῖν ἐπαρῆξαι ἀέθλῳ.
εἰ δὲ καὶ αὐτοῖσιν τόδ' ἐφανδάνει, ἦ τ' ἂν ἱκοίμην
ἤματι τῷδ' αὐτῷ πάλιν εἰς δόμον Αἰήταο
πειρήσων· τάχα δ' ἂν συν δαίμονι πειρηθείην.“
ὣς φάτο. τοῖσι δὲ σῆμα θεοὶ δόσαν εὐμενέοντες.
τρήρων μὲν φεύγουσα βίην κίρκοιο πελειὰς
ὑψόθεν Αἰσονίδεω πεφοβημένη ἔμπεσε κόλποις·
κίρκος δ' ἀφλάστῳ περικάππεσεν. ὦκα δὲ Μόψος
τοῖον ἔπος μετα πᾶσι θεοπροπέων ἀγόρευσεν
„ὔμμι, φίλοι, τόδε σῆμα θεῶν ἰότητι τέτυκται,
οὐ δέ πῃ ἄλλως ἐστὶν ὑποκρίνασθαι ἄρειον,
παρθενικὴν δ' ἐπέεσσι μετελθέμεν ἀμφιέποντας
μήτι παντοίῃ. δοκέω δέ μιν οὐκ ἀθερίξειν,
εἰ ἐτεὸν Φινεύς γε θεῇ ἐνὶ Κύπριδι νόστον
πέφραδεν ἔσσεσθαι. κείνης δ' ὅγε μείλιχος ὄρνις
πότμον ὑπεξήλυξε· κέαρ δέ μοι ὡς ἐνὶ θυμῷ
τόνδε κατ' οἰωνὸν προτιόσσεται, ὣς δὲ πέλοιτο.
ἀλλά, φίλοι, Κυθέρειαν ἐπικλείοντες ἀμύνειν,
ἤδη νῦν Ἄργοιο παραιφασίῃσι πίθεσθε.“

ἴσκεν· ἐπήνησαν δὲ νέοι, Φινῆος ἐφετμὰς
μνησάμενοι· μοῦνος δ' Ἀφαρήιος ἄνθορεν Ἴδας,
δείν' ἐπαλαστήσας μεγάλῃ ὀπί, φώνησέν τε
„ὢ πόποι, ἦρα γυναιξὶν ὁμόστολοι ἐνθάδ' ἔβημεν,
οἳ Κύπριν καλέουσιν ἐπίρροθον ἄμμι πέλεσθαι,
οὐκέτ' Ἐνυαλίοιο μέγα σθένος; ἐς δὲ πελείας
καὶ κίρκους λεύσοντες ἐρητύεσθε ἀέθλων;
ἔρρετε, μὴ δ' ὔμμιν πολεμήια ἔργα μέλοιτο,
παρθενικὰς δὲ λιτῇσιν ἀνάλκιδας ἠπεροπεύειν.“
ὣς ηὔδα μεμαώς· πολέες δ' ὁμάδησαν ἑταῖροι
ἦκα μάλ', οὐ δ' ἄρα τίς οἱ ἐναντίον ἔκφατο μῦθον.
χωόμενος δ' ὅγ' ἔπειτα καθέζετο· τοῖσι δ' Ἰήσων
αὐτίκ' ἐποτρύνων τὸν ἑὸν νόον ὧδ' ἀγόρευεν
„Ἄργος μὲν παρα νηός, ἐπεὶ τόδε πᾶσιν ἔαδεν,
στελλέσθω· ἀτὰρ αὐτοὶ ἐπι χθονὸς ἐκ ποταμοῖο
ἀμφαδὸν ἤδη πείσματ' ἀνάψομεν. ἦ γὰρ ἔοικεν
μηκέτι δὴν κρύπτεσθαι ὑποπτήσσοντας ἀυτήν.“
ὣς ἄρ ἔφη· καὶ τὸν μὲν ἄφαρ προΐαλλε νέεσθαι
καρπαλίμως ἐξαῦτις ἀνα πτόλιν· οἳ δ' ἐπι νηὸς
εὐναίας ἐρύσαντες ἐφετμαῖς Αἰσονίδαο
τυτθὸν ὑπὲξ ἕλεος χέρσῳ ἐπέκελσαν ἐρετμοῖς.
αὐτίκα δ' Αἰήτης ἀγορὴν ποιήσατο Κόλχων
νόσφιν ἑοῖο δόμου, τόθι περ καὶ πρόσθε κάθιζον,
ἀτλήτους Μινύαισι δόλους καὶ κήδεα τεύχων.
στεῦτο δ', ἐπεί κεν πρῶτα βόες διαδηλήσωνται
ἄνδρα τόν, ὅς ῥ' ὑπέδεκτο βαρὺν καμέεσθαι ἄεθλον,
δρυμὸν ἀναρρήξας λασίης καθύπερθε κολώνης
αὔτανδρον φλέξειν δόρυ νήιον, ὄφρ' ἀλεγεινὴν
ὕβριν ἀποφλύξωσιν ὑπέρβια μηχανόωντες.
οὐδὲ γὰρ Αἰολίδην Φρίξον μάλα περ χατέοντα
δέχθαι ἐνι μεγάροισιν ἐφέστιον, ὃς περι πάντων
ξείνων μειλιχίῃ τε θεουδείῃ τ' ἐκέκαστο,

εἰ μή οἱ Ζεὺς αὐτὸς ἀπ᾽ οὐρανοῦ ἄγγελον ἧκεν
Ἑρμείαν, ὥς κεν προςκηδέος ἀντιάσειεν.
μὴ καὶ ληιστῆρας ἑὴν ἐς γαῖαν ἰόντας
ἔσσεσθαι δηναιὸν ἀπήμονας, οἷσι μέμηλεν
ὀθνείοις ἐπι χεῖρα ἑὴν κτεάτεσσιν ἀείρειν,
κρυπταδίους τε δόλους τεκταινέμεν, ἠδὲ βοτήρων
αὔλια δυσκελάδοισιν ἐπιδρομίῃσι δαΐξαι.
νόσφι δὲ οἷ αὐτῷ φάτ᾽ ἐοικότα μείλια τίσειν
υἷας Φρίξοιο, κακορρέκτῃσιν ὀπηδοὺς
ἀνδράσι νοστήσαντας ὁμιλαδόν, ὄφρά ἑ τιμῆς
καὶ σκήπτρων ἐλάσειαν ἀκηδέες· ὥς ποτε βάξιν
λευγαλέην οὗ πατρὸς ἐπέκλυεν Ἠελίοιο,
χρειώ μιν πυκινόν τε δόλον βουλάς τε γενέθλης
σφωιτέρης ἄτην τε πολύτροπον ἐξαλέασθαι.
τῶ καὶ ἐελδομένους πέμπειν ἐς Ἀχαιίδα γαῖαν
πατρὸς ἐφημοσύνῃ, δολιχὴν ὁδόν. οὐ δὲ θυγατρῶν
εἶναί οἱ τυτθόν γε δέος, μή που τινα μῆτιν
φράσσωνται στυγερήν, οὐ δ᾽ υἱέος Ἀψύρτοιο·
ἀλλ᾽ ἐνι Χαλκιόπης γενεῇ τάδε λυγρὰ τετύχθαι.
καί ῥ᾽ ὃ μὲν ἄσχετα ἔργα πιφαύσκετο δημοτέροισιν
χωόμενος· μέγα δέ σφιν ἀπείλεε νῆά τ᾽ ἐρύσθαι
ἠδ᾽ αὐτούς, ἵνα μή τις ὑπεκ κακότητος ἀλύξῃ.
τόφρα δὲ μητέρ᾽ ἑήν, μετιὼν δόμον Αἰήταο,
Ἄργος παντοίοισι παρηγορέεσκεν ἔπεσσιν,
Μήδειαν λίσσεσθαι ἀμυνέμεν· ἣ δὲ καὶ αὐτὴ
πρόσθεν μητιάασκε. δέος δέ μιν ἴσχανε θυμόν,
μή πως ἠὲ παρ᾽ αἶσαν ἐτώσια μειλίξαιτο
πατρὸς ἀτυζομένην ὀλοὸν χόλον, ἠὲ λιτῇσιν
ἑσπομένης ἀρίδηλα καὶ ἀμφαδὰ ἔργα πέλοιτο.
κούρην δ᾽ ἐξ ἀχέων ἀδινὸς κατελώφεεν ὕπνος
λέκτρῳ ἀνακλινθεῖσαν. ἄφαρ δέ μιν ἠπεροπῆες,
οἷά τ᾽ ἀκηχεμένην, ὀλοοὶ ἐρέθεσκον ὄνειροι.

τὸν ξεῖνον δ' ἐδόκησεν ὑφεστάμεναι τὸν ἄεθλον,
οὔτι μάλ' ὁρμαίνοντα δέρος κριοῖο κομίσσαι,
οὐ δέ τι τοῖο ἕκητι μετα πτόλιν Αἰήταο
ἐλθέμεν, ὄφρα δέ μιν σφέτερον δόμον εἰσαγάγοιτο
κουριδίην παράκοιτιν· οἴετο δ' ἀμφι βόεσσιν
αὐτὴ ἀεθλεύουσα μάλ' εὐμαρέως πονέεσθαι·
σφωιτέρους δὲ τοκῆας ὑποσχεσίης ἀθερίζειν,
οὕνεκεν οὐ κούρῃ ζεῦξαι βόας, ἀλλά οἱ αὐτῷ
προύθεσαν. ἐκ δ' ἄρα τοῦ νεῖκος πέλεν ἀμφήριστον
πατρί τε καὶ ξείνοις· αὐτῇ δ' ἐπιέτρεπον ἄμφω
τὼς ἔμεν, ὥς κεν ἑῇσι μετα φρεσὶν ἰθύσειεν.
ἡ δ' ἄφνω τὸν ξεῖνον, ἀφειδήσασα τοκήων,
εἵλετο· τοὺς δ' ἀμέγαρτον ἄχος λάβεν, ἐκ δ' ἐβόησαν
χωόμενοι· τὴν δ' ὕπνος ἅμα κλαγγῇ μεθέηκεν.
παλλομένη δ' ἀνόρουσε φόβῳ, περί τ' ἀμφί τε τοίχους
πάπτηνεν θαλάμοιο· μόλις δ' ἐσαγείρατο θυμὸν
ὡς πάρος ἐν στέρνοις, ἀδινὴν δ' ἀνενείκατο φωνήν
„δειλὴ ἐγών, οἷόν με βαρεῖς ἐφόβησαν ὄνειροι.
δείδια, μὴ μέγα δή τι φέρῃ κακὸν ἥδε κέλευθος
ἡρώων. περί μοι ξείνῳ φρένες ἠερέθονται.
μνάσθω ἑὸν κατα δῆμον Ἀχαιίδα τηλόθι κούρην·
ἄμμι δὲ παρθενίη τε μέλοι καὶ δῶμα τοκήων.
ἔμπά γε μὴν θεμένη κύνεον κέαρ, οὐκέτ' ἄνευθεν
αὐτοκασιγνήτης πειρήσομαι, εἰ κέ μ' ἀέθλῳ
χραισμεῖν ἀντιάσῃσιν, ἐπι σφετέροις ἀχέουσα
παισί· τό κέν μοι λυγρὸν ἐνι κραδίῃ σβέσοι ἄλγος."
ἦ ῥα, καὶ ὀρθωθεῖσα θύρας ὤϊξε δόμοιο,
νηλίπος, οἰέανος· καὶ δὴ λελίητο νέεσθαι
αὐτοκασιγνήτην δέ, καὶ ἕρκεος οὐδὸν ἄμειψεν.
δὴν δὲ κατ' αὐτόθι μίμνεν ἐνι προδόμῳ θαλάμοιο,
αἰδοῖ ἐεργομένη· μετα δ' ἐτράπετ' αὖτις ὀπίσσω
στρεφθεῖσ'· ἐκ δὲ πάλιν κίεν ἔνδοθεν, ἄψ τ' ἀλέεινεν

εἴσω· τηΰσιοι δὲ πόδες φέρον ἔνθα καὶ ἔνθα·
ἤτοι ὅτ' ἰθύσειεν, ἔρυκέ μιν ἔνδοθεν αἰδώς·
αἰδοῖ δ' ἐργομένην θρασὺς ἵμερος ὀτρύνεσκεν.
τρὶς μὲν ἐπειρήθη, τρὶς δ' ἔσχετο· τέτρατον αὖτις
λέκτροισι πρηνὴς ἐνικάππεσεν εἱλιχθεῖσα.
ὡς δ' ὅτε τις νύμφη θαλερὸν πόσιν ἐν θαλάμοισιν
μύρεται, ᾧ μιν ὄπασσαν ἀδελφεοὶ ἠδὲ τοκῆες,
οὐ δέ τί πω πάσαις ἐπιμίσγεται ἀμφιπόλοισιν
αἰδοῖ ἐπιφροσύνῃ τε· μυχῷ δ' ἀχέουσα θαάσσει·
τὸν δέ τις ὤλεσε μοῖρα, πάρος ταρπήμεναι ἄμφω
δήνεσιν ἀλλήλων· ἡ δ' ἔνδοθι δαιομένη περ
σῖγα μάλα κλαίει χῆρον λέχος εἰσορόωσα,
μή μιν κερτομέουσαι ἐπιστοβέωσι γυναῖκες·
τῇ ἰκέλη Μήδεια κινύρετο. τὴν δέ τις ἄφνω
μυρομένην μεσσηγὺς ἐπιπρομολοῦσ' ἐνόησεν
δμωάων, ἥ οἱ ἐπέτις πέλε κουρίζουσα·
Χαλκιόπῃ δ' ἤγγειλε παρασχεδόν· ἡ δ' ἐνι παισὶν
ἧστ' ἐπιμητιόωσα κασιγνήτην ἀρέσασθαι.
ἀλλ' οὐδ' ὣς ἀπίθησεν, ὅτ' ἔκλυεν ἀμφιπόλοιο
μῦθον ἀνώιστον· δια δ' ἔσσυτο θαμβήσασα
ἐκ θαλάμου θάλαμον δὲ διαμπερές, ᾧ ἔνι κούρη
κέκλιτ' ἀκηχεμένη, δρύψεν δ' ἑκάτερθε παρειάς·
ὡς δ' ἴδε δάκρυσιν ὄσσε πεφυρμένα, φώνησέν μιν
„ὤ μοι ἐγώ, Μήδεια, τί δὴ τάδε δάκρυα λείβεις;
τίπτ' ἔπαθες; τί τοι αἰνὸν ὑπο φρένας ἵκετο πένθος;
ἤ νύ σε θευμορίη περιδέδρομεν ἅψεα νοῦσος,
ἠέ τιν' οὐλομένην ἐδάης ἐκ πατρὸς ἐνιπὴν
ἀμφί τ' ἐμοὶ καὶ παισίν; ὄφελλέ με μήτε τοκήων
δῶμα τόδ' εἰσοράαν, μὴ δὲ πτόλιν, ἀλλ' ἐπι γαίης
πείρασι ναιετάειν, ἵνα μηδέ περ οὔνομα Κόλχων.“
ὣς φάτο· τῆς δ' ἐρύθηνε παρήια· δὴν δέ μιν αἰδὼς
παρθενίη κατέρυκεν ἀμείψασθαι μεμαυῖαν.

μῦθος δ' ἄλλοτε μέν οἱ ἐπ' ἀκροτάτης ἀνέτελλεν
γλώσσης, ἄλλοτ' ἔνερθε κατα στῆθος πεπότητο.
πολλάκι δ' ἱμερόεν μὲν ἀνα στόμα θῦιεν ἐνισπεῖν·
φθογγῇ δ' οὐ προύβαινε παροιτέρω· ὀψὲ δ' ἔειπεν
τοῖα δόλῳ· θρασέες γὰρ ἐπικλονέεσκον Ἔρωτες.
„Χαλκιόπη, περί μοι παίδων σέο θυμὸς ἄηται,
μή σφε πατὴρ ξείνοισι συν ἀνδράσιν αὐτίκ' ὀλέσσῃ.
τοῖα κατακνώσσουσα μινυνθαδίῳ νέον ὕπνῳ
λεύσσω ὀνείρατα λυγρά· τά τις θεὸς ἀκράαντα
θείη, μὴ δ' ἀλεγεινὸν ἐφ' υἱάσι κῆδος ἕλοιο.“
φῆ ῥα, κασιγνήτης πειρωμένη, εἴ κέ μιν αὐτὴ
ἀντιάσειε πάροιθεν ἑοῖς τεκέεσσιν ἀμύνειν.
τὴν δ' αἰνῶς ἄτλητος ἐπέκλυσε θυμὸν ἀνίη
δείματι, τοῖ' ἐσάκουσεν· ἀμείβετο δ' ὧδ' ἐπέεσσιν
„καὶ δ' αὐτὴ τάδε πάντα μετήλυθον ὁρμαίνουσα,
εἴ τινα συμφράσσαιο καὶ ἀρτύνειας ἀρωγήν.
ἀλλ' ὄμοσον Γαῖάν τε καὶ Οὐρανόν, ὅ ττι τοι εἴπω
σχήσειν ἐν θυμῷ, σύν τε δρήστειρα πέλεσθαι.
λίσσομ' ὑπερ μακάρων σέο τ' αὐτῆς ἠδὲ τοκήων,
μή σφε κακῇ ὑπο κηρὶ διαρραισθέντας ἰδέσθαι
λευγαλέως· ἢ σοίγε φίλοις συν παισὶ θανοῦσα
εἴην ἐξ Ἀίδεω στυγερὴ μετόπισθεν Ἐρινύς.“
ὣς ἄρ ἔφη, τὸ δὲ πολλὸν ὑπεξέχυτ' αὐτίκα δάκρυ·
νειόθι δ' ἀμφοτέρῃσι περίσχετο γούνατα χερσίν,
συν δὲ κάρη κόλποις περικάββαλεν. ἔνθ' ἐλεεινὸν
ἄμφω ἐπ' ἀλλήλῃσι θέσαν γόον· ὦρτο δ' ἰωὴ
λεπταλέη δια δώματ' ὀδυρομένων ἀχέεσσιν.
τὴν δὲ πάρος Μήδεια προσέννεπεν ἀσχαλόωσα
„δαιμονίη, τί νύ τοι ῥέξω ἄκος, οἷ' ἀγορεύεις,
ἀράς τε στυγερὰς καὶ Ἐρινύας; αἰ γὰρ ὄφελλεν
ἔμπεδον εἶναι ἐπ' ἄμμι τεοὺς υἷῆας ἔρυσθαι.
ἴστω Κόλχων ὅρκος ὑπέρβιος, ὅντιν' ὀμόσσαι

αὐτὴ ἐποτρύνεις, μέγας Οὐρανὸς ἠδ' ὑπένερθεν
Γαῖα, θεῶν μήτηρ, ὅσσον σθένος ἐστὶν ἐμεῖο,
μή σ' ἐπιδευήσεσθαι, ἀνυστά περ ἀντιόωσαν."
φῆ ἄρα· Χαλκιόπη δ' ἠμείβετο τοῖσδ' ἐπέεσσιν·
„οὐκ ἂν δὴ ξείνῳ τλαίης χατέοντι καὶ αὐτῷ
ἢ δόλον, ἤ τινα μῆτιν ἐπιφράσσασθαι ἀέθλου,
παίδων εἵνεκ' ἐμεῖο; καὶ ἐκ κείνοιο δ' ἱκάνει
Ἄργος, ἐποτρύνων με τεῆς πειρῆσαι ἀρωγῆς·
μεσσηγὺς μὲν τόνγε δόμων λίπον ἐνθάδ' ἰοῦσα."
ὣς φάτο· τῇ δ' ἔντοσθεν ἀνέπτατο χάρματι θυμός,
φοινίχθη δ' ἄμυδις καλὸν χρόα, καδ δέ μιν ἀχλὺς
εἷλεν ἰαινομένην, τοῖον δ' ἐπὶ μῦθον ἔειπεν
„Χαλκιόπη, ὡς ὔμμι φίλον τερπνόν τε τέτυκται,
ὣς ἔρξω. μὴ γάρ μοι ἐν ὀφθαλμοῖσι φαείνοι
ἠώς, μὴ δέ με δηρὸν ἔτι ζώουσαν ἴδοιο,
ἤ τι σῆς ψυχῆς προφερέστερον, ἤ τι παίδων
σῶν θείην, οἵ δή μοι ἀδελφειοὶ γεγάασιν
κηδεμόνες τε φίλοι καὶ ὁμήλικες. ὣς δὲ καὶ αὐτὴ
φημὶ κασιγνήτη τε σέθεν κούρη τε πέλεσθαι,
ἶσον ἐπεὶ κείνοις με τεῷ ἐπαείραο μαζῷ
νηπυτίην, ὡς αἰὲν ἐγώ ποτε μητρὸς ἄκουον.
ἀλλ' ἴθι, κεῦθε δ' ἐμὴν σιγῇ χάριν, ὄφρα τοκῆας
λήσομαι ἐντύνουσα ὑπόσχεσιν· ἦρι δὲ νηὸν
οἴσομαι εἰς Ἑκάτης θελκτήρια φάρμακα ταύρων."
ὣς ἥγ' ἐκ θαλάμοιο πάλιν κίε, παισί τ' ἀρωγὴν
αὐτοκασιγνήτης διεπέφραδε. τὴν δὲ μάλ' αὖθις
αἰδώς τε στυγερόν τε δέος λάβε μουνωθεῖσαν,
τοῖα παρὲξ οὗ πατρὸς ἐπ' ἀνέρι μητιάασθαι.
νὺξ μὲν ἔπειτ' ἐπὶ γαῖαν ἄγεν κνέφας· οἱ δ' ἐνὶ πόντῳ
ναῦται εἰς Ἑλίκην τε καὶ ἀστέρας Ὠρίωνος
ἔδρακον ἐκ νηῶν· ὕπνοιο δὲ καί τις ὁδίτης

ἤδη καὶ πυλαωρὸς ἐέλδετο· καί τινα παίδων
μητέρα τεθνεώτων ἀδινὸν περι κῶμ' ἐκάλυπτεν·
οὐ δὲ κυνῶν ὑλακὴ ἔτ' ἀνα πτόλιν, οὐ θρόος ἦεν
ἠχήεις· σιγὴ δὲ μελαινομένην ἔχεν ὄρφνην.
ἀλλὰ μάλ' οὐ Μήδειαν ἐπι γλυκερὸς λάβεν ὕπνος.
πολλὰ γὰρ Αἰσονίδαο πόθῳ μελεδήματ' ἔγειρεν
δειδυῖαν ταύρων κρατερὸν μένος, οἷσιν ἔμελλεν
φθίσθαι ἀεικελίῃ μοίρῃ κατα νειὸν Ἄρηος.
πυκνὰ δέ οἱ κραδίη στηθέων ἔντοσθεν ἔθυιεν,
ἠελίου ὥς τίς τε δόμοις ἐνιπάλλεται αἴγλη
ὕδατος ἐξανιοῦσα, τὸ δὴ νέον ἠὲ λέβητι,
ἠέ που ἐν γαυλῷ κέχυται· ἣ δ' ἔνθα καὶ ἔνθα
ὠκείῃ στροφάλιγγι τινάσσεται ἀίσσουσα·
ὣς δὲ καὶ ἐν στήθεσσι κέαρ ἐλελίζετο κούρης.
δάκρυ δ' ἀπ' ὀφθαλμῶν ἐλέῳ ῥέεν· ἔνδοθι δ' αἰεὶ
τεῖρ' ὀδύνη σμύχουσα δια χροός, ἀμφί τ' ἀραιὰς
ἶνας καὶ κεφαλῆς ὑπο νείατον ἰνίον ἄχρις,
ἔνθ' ἀλεγεινότατον δύνει ἄχος, ὁππότ' ἀνίας
ἀκάματοι πραπίδεσσιν ἐνισκίμψωσιν Ἔρωτες.
φῆ δέ οἱ ἄλλοτε μὲν θελκτήρια φάρμακα ταύρων
δωσέμεν, ἄλλοτε δ' οὔτι· καταφθίσθαι δὲ καὶ αὐτή·
αὐτίκα δ' οὔτ' αὐτὴ θανέειν, οὐ φάρμακα δώσειν,
ἀλλ' αὔτως εὔκηλος ἑὴν ὀτλησέμεν ἄτην.
ἑζομένη δ' ἤπειτα δοάσσατο, φώνησέν τε
„δειλὴ ἐγώ, νῦν ἔνθα κακῶν ἢ ἔνθα γένωμαι;
πάντη μοι φρένες εἰσὶν ἀμήχανοι· οὐ δέ τις ἀλκὴ
πήματος· ἀλλ' αὔτως φλέγει ἔμπεδον. ὡς ὄφελόν γε
Ἀρτέμιδος κραιπνοῖσι πάρος βελέεσσι δαμῆναι,
πρὶν τόνγ' εἰσιδέειν, πρὶν Ἀχαιΐδα γαῖαν ἱκέσθαι
Χαλκιόπης υἷας· τοὺς μὲν θεὸς ἤ τις Ἐρινὺς
ἄμμι πολυκλαύτους δεῦρ' ἤγαγε κεῖθεν ἀνίας.
φθίσθω ἀεθλεύων, εἴ οἱ κατα νειὸν ὀλέσθαι

μοῖρα πέλει. πῶς γάρ κεν ἐμοὺς λελάθοιμι τοκῆας
φάρμακα μησαμένη; ποῖον δ' ἐπι μῦθον ἐνίψω;
τίς δὲ δόλος, τίς μῆτις ἐπίκλοπος ἔσσετ' ἀρωγῆς;
ἦ μιν ἄνευθ' ἑτάρων προσπτύξομαι οἶον ἰδοῦσα;
δύσμορος· οὐ μὲν ἔολπα καταφθιμένοιό περ ἔμπης
λωφήσειν ἀχέων. τότε δ' ἂν κακὸν ἄμμι πέλοιτο,
κεῖνος ὅτε ζωῆς ἀπαμείρεται. ἐρρέτω αἰδώς,
ἐρρέτω ἀγλαΐη· ὃ δ' ἐμῇ ἰότητι σαωθεὶς
ἀσκηθής, ἵνα οἱ θυμῷ φίλον, ἔνθα νέοιτο.
αὐτὰρ ἐγὼν αὐτῆμαρ, ὅτ' ἐξανύσειεν ἄεθλον,
τεθναίην, ἢ λαιμὸν ἀναρτήσασα μελάθρῳ,
ἢ καὶ πασσαμένη ῥαιστήρια φάρμακα θυμοῦ.
ἀλλὰ καὶ ὥς φθιμένῃ μοι ἐπιλλίζουσιν ὀπίσσω
κερτομίας· τηλοῦ δὲ πόλις περὶ πᾶσα βοήσει
πότμον ἐμόν· καί κέν με δια στόματος φορέουσαι
Κολχίδες ἄλλυδις ἄλλαι ἀεικέα μωμήσονται·
ἥτις κηδομένη τόσον ἀνέρος ἀλλοδαποῖο
κάτθανεν, ἥτις δῶμα καὶ οὓς ᾔσχυνε τοκῆας,
μαργοσύνῃ εἴξασα. τί δ' οὐκ ἐμὸν ἔσσεται αἶσχος;
ὤ μοι ἐμῆς ἄτης. ἦ τ' ἂν πολὺ κέρδιον εἴη
τῇδ' αὐτῇ ἐν νυκτὶ λιπεῖν βίον ἐν θαλάμοισιν
πότμῳ ἀνωίστῳ, κάκ' ἐλέγχεα πάντα φυγοῦσαν,
πρὶν τάδε λωβήεντα καὶ οὐκ ὀνομαστὰ τελέσσαι."
ἦ, καὶ φωριαμὸν μετεκίαθεν, ᾗ ἔνι πολλὰ
φάρμακά οἱ, τὰ μὲν ἐσθλά, τὰ δὲ ῥαιστήρι' ἔκειτο.
ἐνθεμένη δ' ἐπι γούνατ' ὀδύρετο. δεῦε δὲ κόλπους
ἄλληκτον δακρύοισι, τὰ δ' ἔρρεεν ἀσταγὲς αὔτως,
αἴν' ὀλοφυρομένης τὸν ἑὸν μόρον. ἵετο δ' ἥγε
φάρμακα λέξασθαι θυμοφθόρα, τόφρα πάσαιτο.
ἤδη καὶ δεσμοὺς ἀνελύετο φωριαμοῖο,
ἐξελέειν μεμαυῖα, δυσάμμορος. ἀλλά οἱ ἄφνω
δεῖμ' ὀλοὸν στυγεροῖο κατα φρένας ἦλθ' Ἀίδαο.

ἔσχετο δ' ἀμφασίῃ δηρὸν χρόνον, ἀμφὶ δὲ πᾶσαι
θυμηδεῖς βιότοιο μεληδόνες ἰνδάλλοντο.
μνήσατο μὲν τερπνῶν, ὅσ' ἔνι ζωοῖσι πέλονται,
μνήσαθ' ὁμηλικίης περιγηθέος, οἷά τε κούρη·
καί τέ οἱ ἠέλιος γλυκίων γένετ' εἰσοράασθαι,
ἢ πάρος, εἰ ἐτεόν γε νόῳ ἐπεμαίεθ' ἕκαστα.
καὶ τὴν μέν ῥα πάλιν σφετέρων ἀποκάτθετο γούνων,
Ἥρης ἐννεσίῃσι μετάτροπος, οὐδ' ἔτι βουλὰς
ἄλλῃ δοιάζεσκεν· ἐέλδετο δ' αἶψα φανῆναι
ἠῶ τελλομένην, ἵνα οἱ θελκτήρια δοίη
φάρμακα συνθεσίῃσι, καὶ ἀντήσειεν ἐς ὠπήν.
πυκνὰ δ' ἀνὰ κληῖδας ἑῶν λύεσκε θυράων,
αἴγλην σκεπτομένη· τῇ δ' ἀσπάσιον βάλε φέγγος
Ἠριγενής, κίνυντο δ' ἀνὰ πτολίεθρον ἕκαστοι.
ἔνθα κασιγνήτους μὲν ἔτ' αὐτόθι μεῖναι ἀνώγει
Ἄργος, ἵνα φράζοιντο νόον καὶ μήδεα κούρης·
αὐτὸς δ' αὖτ' ἐπὶ νῆα κίεν προπάροιθε λιασθείς.
ἡ δ' ἐπεὶ οὖν τὰ πρῶτα φαεινομένην ἴδεν ἠῶ
παρθενική, ξανθὰς μὲν ἀνήψατο χερσὶν ἐθείρας,
αἵ οἱ ἀτημελίῃ καταειμέναι ἠερέθοντο,
αὐσταλέας δ' ἔψησε παρηίδας· αὐτὰρ ἀλοιφῇ
νεκταρέῃ φαιδρύνετ' ἐπὶ χρόα· δῦνε δὲ πέπλον
καλόν, ἐυγνάμπτοισιν ἀρηρέμενον περόνῃσιν·
ἀμβροσίῳ δ' ἐφύπερθε καρήατι βάλλε καλύπτρην
ἀργυφέην. αὐτοῦ δὲ δόμοις ἐνιδινεύουσα
στεῖβε πέδον λήθῃ ἀχέων, τά οἱ ἐν ποσὶν ἦεν
θεσπέσι', ἄλλά τ' ἔμελλεν ἀεξήσεσθαι ὀπίσσω.
κέκλετο δ' ἀμφιπόλοις, αἵ οἱ δυοκαίδεκα πᾶσαι
ἐν προδόμῳ θαλάμοιο θυώδεος ηὐλίζοντο
ἥλικες, οὔπω λέκτρα συν ἀνδράσι πορσύνουσαι,
ἐσσυμένως οὐρῆας ὑποζεύξασθαι ἀπήνῃ,
οἵ κε μιν εἰς Ἑκάτης περικαλλέα νηὸν ἄγοιεν.

ἔνθ' αὖτ' ἀμφίπολοι μὲν ἐφοπλίζεσκον ἀπήνην·
ἣ δὲ τέως γλαφυρῆς ἐξείλετο φωριαμοῖο
φάρμακον, ὅ ῥά τε φασὶ Προμήθειον καλέεσθαι.
τῷ εἴ κ' ἐννυχίοισιν ἀρεσσάμενος θυέεσσιν
Κούρην μουνογένειαν ἑὸν δέμας ἰκμαίνοιτο,
ἦ τ' ἂν ὅγ' οὔτε ῥηκτὸς ἔοι χαλκοῖο τυπῇσιν,
οὔτέ κεν αἰθομένῳ πυρὶ εἰκάθοι· ἀλλὰ καὶ ἀλκῇ
λωίτερος κεῖν' ἦμαρ ὁμῶς κάρτει τε πέλοιτο.
πρωτοφυὲς τόγ' ἀνέσχε, καταστάξαντος ἔραζε
αἰετοῦ ὠμηστέω κνημοῖς ἔνι Καυκασίοισιν
αἱματόεντ' ἰχῶρα Προμηθῆος μογεροῖο.
τοῦ δ' ἤτοι ἄνθος μὲν ὅσον πήχυιον ὕπερθεν
χροιῇ Κωρυκίῳ ἴκελον κρόκῳ ἐξεφαάνθη,
καυλοῖσιν διδύμοισιν ἐπήορον· ἣ δ' ἐνὶ γαίῃ
σαρκὶ νεοτμήτῳ ἐναλιγκίη ἔπλετο ῥίζα.
τῆς οἵην τ' ἐν ὄρεσσι κελαινὴν ἰκμάδα φηγοῦ
Κασπίῃ ἐν κόχλῳ ἀμήσατο φαρμάσσεσθαι,
ἑπτὰ μὲν ἀενάοισι λοεσσαμένη ὑδάτεσσιν,
ἑπτάκι δὲ Βριμὼ κουροτρόφον ἀγκαλέσασα,
Βριμὼ νυκτιπόλον, χθονίην, ἐνέροισιν ἄνασσαν,
λυγαίῃ ἐνὶ νυκτί, σὺν ὀρφναίοισι φάρεσσιν.
μυκηθμῷ δ' ὑπένερθεν ἐρεμνὴ σείετο γαῖα
ῥίζης τεμνομένης Τιτηνίδος· ἔστενε δ' αὐτὸς
Ἰαπετοῖο πάις ὀδύνῃ πέρι θυμὸν ἀλύων.
τό ῥ' ἥγ' ἐξανελοῦσα θυώδεϊ κάτθετο μίτρῃ,
ἥτέ οἱ ἀμβροσίοισι περι στήθεσσιν ἔερτο.
ἐκ δὲ θύραζε κιοῦσα θοῆς ἐπεβήσατ' ἀπήνης·
συν δέ οἱ ἀμφίπολοι δοιαὶ ἑκάτερθεν ἔβησαν·
αὐτὴ δ' ἡνί' ἔδεκτο καὶ εὐποίητον ἱμάσθλην
δεξιτερῇ, ἔλαεν δὲ δι' ἄστεος· αἱ δὲ δὴ ἄλλαι
ἀμφίπολοι, πείρινθος ἐφαπτόμεναι μετόπισθεν,
τρώχων εὐρεῖαν κατ' ἀμαξιτόν· ἂν δὲ χιτῶνας

λεπταλέους λευκῆς ἐπιγουνίδος ἄχρις ἄειρον.
οἵη δὲ λιαροῖσιν ἐφ' ὕδασι Παρθενίοιο,
ἠὲ καὶ Ἀμνισοῖο λοεσσαμένη ποταμοῖο
χρυσείοις Λητωὶς ἐφ' ἅρμασιν ἑστηυῖα
ὠκείαις κεμάδεσσι διεξελάσῃσι κολώνας,
τηλόθεν ἀντιόωσα πολυκνίσου ἑκατόμβης·
τῇ δ' ἅμα νύμφαι ἕπονται ἀμορβάδες, αἱ μὲν ἐπ' αὐτῆς
ἀγρόμεναι πηγῆς Ἀμνισίδος, αἱ δὲ δὴ ἀμφὶ
ἄλσεα καὶ σκοπιὰς πολυπίδακας· ἀμφὶ δὲ θῆρες
κνυζηθμῷ σαίνουσιν ὑποτρομέοντες ἰοῦσαν·
ὣς αἵγ' ἐσσεύοντο δι' ἄστεος· ἀμφὶ δὲ λαοὶ
εἶκον, ἀλευάμενοι βασιληίδος ὄμματα κούρης.
αὐτὰρ ἐπεὶ πόλιος μὲν ἐυδμήτους λίπ' ἀγυιάς,
νηὸν δ' εἰσαφίκανε διεκ πεδίων ἐλάουσα,
δὴ τότ' ἐυτροχάλοιο κατ' αὐτόθι βήσατ' ἀπήνης
ἱεμένη, καὶ τοῖα μετα δμωῇσιν ἔειπεν
„ὦ φίλαι, ἦ μέγα δή τι παρήλιτον, οὐ δ' ἐνόησα
μήνιμ' ἀλλοδαποῖσι μετ' ἀνδράσιν, οἵτ' ἐπι γαῖαν
ἡμετέρην στρωφῶσιν. ἀμηχανίῃ βεβόληται
πᾶσα πόλις· τὸ καὶ οὔτις ἀνήλυθε δεῦρο γυναικῶν
τάων, αἳ τὸ πάροιθεν ἐπημάτιαι ἀγέρονται.
ἀλλ' ἐπεὶ οὖν ἱκόμεσθα, καὶ οὐ νύ τις ἄλλος ἔπεισιν,
εἰ δ' ἄγε μολπῇ θυμὸν ἀφειδείως κορέσωμεν
μειλιχίῃ, τὰ δὲ καλὰ τερείνης ἄνθεα ποίης
λεξάμεναι, τότ' ἔπειτ' αὐτὴν ἀπονεισόμεθ' ὥρην.
καὶ δέ κε συν πολέεσσιν ὀνείασιν οἴκαδ' ἵκοισθε
ἤματι τῷ, εἴ μοι συναρέσσετε τῆνδε μενοινήν.
Ἄργος γάρ μ' ἐπέεσσι παρατρέπει, ὣς δὲ καὶ αὐτὴ
Χαλκιόπη· — τάδε σῖγα νόῳ ἔχετ' εἰσαΐουσαι
ἐξ ἐμέθεν, μὴ πατρὸς ἐς οὔατα μῦθος ἵκηται —
τὸν ξεῖνόν με κέλονται, ὅτις περι βουσὶν ὑπέστη,
δῶρ' ἀποδεξαμένην ὀλοῶν ῥύσασθαι ἀέθλων.

αὐτὰρ ἐγὼ τὸν μῦθον ἐπήνεον, ἠδὲ καὶ αὐτὸν
κέκλομαι εἰς ὠπὴν ἑτάρων ἄπο μοῦνον ἱκέσθαι,
ὄφρα τὰ μὲν δασόμεσθα μετα σφίσιν, εἴ κεν ὀπάσσῃ
δῶρα φέρων, τῷ δ' αὖτε κακώτερον ἄλλο πόρωμεν
φάρμακον. ἀλλ' ἀπονόσφι πέλεσθέ μοι, εὖτ' ἂν ἵκηται.“
ὣς ηὔδα· πάσῃσι δ' ἐπίκλοπος ἥνδανε μῆτις.
αὐτίκα δ' Αἰσονίδην ἑτάρων ἄπο μοῦνον ἐρύσσας
Ἄργος, ὅτ' ἤδη τῆνδε κασιγνήτων ἐσάκουσεν
ἠερίην Ἑκάτης ἱερὸν μετα νηὸν ἰοῦσαν,
ἦγε διεκ πεδίου· ἅμα δέ σφισιν εἵπετο Μόψος
Ἀμπυκίδης, ἐσθλὸς μὲν ἐπιπροφανέντας ἐνισπεῖν
οἰωνούς, ἐσθλὸς δὲ συνευφράσσασθαι ἰοῦσιν.
ἔνθ' οὔπω τὶς τοῖος ἐπι προτέρων γένετ' ἀνδρῶν,
οὔθ' ὅσοι ἐξ αὐτοῖο Διὸς γένος, οὔθ' ὅσοι ἄλλων
ἀθανάτων ἥρωες ἀφ' αἵματος ἐβλάστησαν,
οἷον Ἰήσονα θῆκε Διὸς δάμαρ ἤματι κείνῳ
ἠμὲν ἐσάντα ἰδεῖν ἠδὲ προτιμυθήσασθαι.
τὸν καὶ παπταίνοντες ἐθάμβεον αὐτοὶ ἑταῖροι
λαμπόμενον χαρίτεσσιν· ἐγήθησεν δὲ κελεύθῳ
Ἀμπυκίδης, ἤδη που ὀισσάμενος τὰ ἕκαστα.
ἔστι δέ τις πεδίοιο κατα στίβον ἐγγύθι νηοῦ
αἴγειρος φύλλοισιν ἀπειρεσίοις κομόωσα,
τῇ θαμὰ δὴ λακέρυζαι ἐπηυλίζοντο κορῶναι.
τάων τις μεσσηγὺς ἀνα πτερὰ κινήσασα
ὑψοῦ ἐπ' ἀκρεμόνων Ἥρης ἠνίπαπε βουλάς
„ἀκλειὴς ὅδε μάντις, ὃς οὐδ' ὅσα παῖδες ἴσασιν
οἶδε νόῳ φράσσασθαι, ὀθούνεκεν οὔτέ τι λαρὸν
οὔτ' ἐρατὸν κούρῃ κεν ἔπος προτιμυθήσαιτο
ἠιθέῳ, εὖτ' ἄν σφιν ἐπήλυδες ἄλλοι ἕπωνται.
ἔρροις, ὦ κακόμαντι, κακοφραδές· οὐ δέ σε Κύπρις
οὔ τ' ἀγανοὶ φιλέοντες ἐπιπνείουσιν Ἔρωτες.“

ἴσκεν ἀτεμβομένη· μείδησε δὲ Μόψος ἀκούσας
ὀμφὴν οἰωνοῖο θεήλατον, ὧδέ τ' ἔειπεν
„τύνη μὲν νηὸν δὲ θεᾶς ἴθι, τῷ ἔνι κούρην
δήεις, Αἰσονίδη· μάλα δ' ἠπίη ἀντιβολήσεις
Κύπριδος ἐννεσίῃς, ἥ τοι συνέριθος ἀέθλων
ἔσσεται, ὡς δὴ καὶ πρὶν Ἀγηνορίδης φάτο Φινεύς.
νῶι δ', ἐγὼν Ἄργός τε, δεδεγμένοι εὖτ' ἂν ἵκηαι,
τῷδ' αὐτῷ ἐνὶ χώρῳ ἀπεσσόμεθ'· οἰόθι δ' αὐτὸς
λίσσεό μιν πυκινοῖσι παρατροπέων ἐπέεσσιν."
ἦ ῥα περιφραδέως, ἐπὶ δὲ σχεδὸν ᾔνεον ἄμφω.
οὐδ' ἄρα Μηδείης θυμὸς τράπετ' ἄλλο νοῆσαι,
μελπομένης περ ὁμῶς· πᾶσαι δέ οἱ, ἥντιν' ἀθύροι
μολπήν, οὐκ ἐπὶ δηρὸν ἐφήνδανεν ἑψιάασθαι.
ἀλλὰ μεταλλήγεσκεν ἀμήχανος, οὐδέ ποτ' ὄσσε
ἀμφιπόλων μεθ' ὅμιλον ἔχ' ἀτρέμας· ἐς δὲ κελεύθους
τηλόσε παπταίνεσκε, παρακλίνουσα παρειάς.
ἦ θαμὰ δὴ στηθέων ἐάγη κέαρ, ὁππότε δοῦπον
ἢ ποδὸς ἢ ἀνέμοιο παραθρέξαντα δοάσσαι.
αὐτὰρ ὅγ' οὐ μετὰ δηρὸν ἐελδομένῃ ἐφαάνθη
ὑψόσ' ἀναθρώσκων, ἅτε Σείριος ὠκεανοῖο,
ὃς δή τοι καλὸς μὲν ἀρίζηλός τ' ἐσιδέσθαι
ἀντέλλει, μήλοισι δ' ἐν ἄσπετον ἧκεν ὀιζύν·
ὣς ἄρα τῇ καλὸς μὲν ἐπήλυθεν εἰσοράασθαι
Αἰσονίδης, κάματον δὲ δυσίμερον ὦρσε φαανθείς.
ἐκ δ' ἄρα οἱ κραδίη στηθέων πέσεν, ὄμματα δ' αὔτως
ἤχλυσαν· θερμὸν δὲ παρηίδας εἷλεν ἔρευθος.
γούνατα δ' οὔτ' ὀπίσω, οὔτε προπάροιθεν ἀεῖραι
ἔσθενεν, ἀλλ' ὑπένερθε πάγη πόδας. αἱ δ' ἄρα τείως
ἀμφίπολοι μάλα πᾶσαι ἀπὸ σφείων ἐλίασθεν.
τὼ δ' ἄνεῳ καὶ ἄναυδοι ἐφέστασαν ἀλλήλοισιν,
ἢ δρυσίν, ἢ μακρῇσιν ἐειδόμενοι ἐλάτῃσιν,
αἵτε παράσσον ἔκηλοι ἐν οὔρεσιν ἐρρίζωνται,

νηνεμίη· μετὰ δ' αὖτις ὑπο ῥιπῆς ἀνέμοιο
κινύμεναι ὁμάδησαν ἀπείριτον· ὣς ἄρα τώγε
μέλλον ἅλις φθέγξασθαι ὑπο πνοιῇσιν Ἔρωτος.
γνῶ δέ μιν Αἰσονίδης ἄτῃ ἐνιπεπτηυῖαν
θευμορίῃ, καὶ τοῖον ὑποσσαίνων φάτο μῦθον
„τίπτέ με, παρθενική, τόσον ἅζεαι, οἷον ἐόντα;
οὔ τοι ἐγών, οἷοί τε δυσαυχέες ἄλλοι ἔασιν
ἀνέρες, οὐδ' ὅτε περ πάτρῃ ἔνι ναιετάασκον,
ἦα πάρος. τῶ μή με λίην ὑπεραίδεο, κούρη,
ἤ τι παρεξερέεσθαι, ὅ τοι φίλον, ἠέ τι φάσθαι.
ἀλλ' ἐπεὶ ἀλλήλοισιν ἱκάνομεν εὐμενέοντες
χώρῳ ἐν ἠγαθέῳ, ἵνα τ' οὐ θέμις ἔστ' ἀλιτέσθαι,
ἀμφαδίην ἀγόρευε καὶ εἴρεο· μὴ δέ με τερπνοῖς
φηλώσῃς ἐπέεσσιν, ἐπεὶ τὸ πρῶτον ὑπέστης
αὐτοκασιγνήτῃ μενοεικέα φάρμακα δώσειν.
πρός σ' αὐτῆς Ἑκάτης μειλίσσομαι ἠδὲ τοκήων
καὶ Διός, ὃς ξείνοις ἱκέτῃσί τε χεῖρ' ὑπερίσχει.
ἀμφότερον, ἱκέτης ξεῖνός τέ τοι ἐνθάδ' ἱκάνω,
χρειοῖ ἀναγκαίῃ γουνούμενος. οὐ γὰρ ἄνευθεν
ὑμείων στονόεντος ὑπέρτερος ἔσσομ' ἀέθλου.
σοὶ δ' ἂν ἐγὼ τίσαιμι χάριν μετόπισθεν ἀρωγῆς,
ἣ θέμις, ὡς ἐπέοικε διάνδιχα ναιετάοντας,
οὔνομα καὶ καλὸν τεύχων κλέος· ὣς δὲ καὶ ὧλλοι
ἥρωες κλήσουσιν ἐς Ἑλλάδα νοστήσαντες
ἡρώων τ' ἄλοχοι καὶ μητέρες, αἵ νύ που ἤδη
ἡμέας ἠιόνεσσιν ἐφεζόμεναι γοάουσιν·
τάων ἀργαλέας κεν ἀποσκεδάσειας ἀνίας.
δή ποτε καὶ Θησῆα κακῶν ὑπελύσατ' ἀέθλων
παρθενικὴ Μινωὶς ἐυφρονέουσ' Ἀριάδνη,
ἥν ῥά τε Πασιφάη κούρη τέκεν Ἠελίοιο.
ἀλλ' ἣ μὲν καὶ νηός, ἐπεὶ χόλον εὔνασε Μίνως,
συν τῷ ἐφεζομένη πάτρην λίπεν· οἱ δὲ καὶ αὐτοὶ

ἀθάνατοι φίλαντο, μέσῳ δέ οἱ αἰθέρι τέκμαρ
ἀστερόεις στέφανος, τόντε κλείουσ' Ἀριάδνης,
πάννυχος οὐρανίοισιν ἑλίσσεται εἰδώλοισιν.
ὣς καὶ σοὶ θεόθεν χάρις ἔσσεται, εἴ κε σαώσῃς
τόσσον ἀριστήων ἀνδρῶν στόλον. ἦ γὰρ ἔοικας
ἐκ μορφῆς ἀγανῇσιν ἐπητείῃσι κεκάσθαι."
ὣς φάτο κυδαίνων· ἣ δ' ἐγκλιδὸν ὄσσε βαλοῦσα
νεκτάρεον μείδησ'· ἐχύθη δέ οἱ ἔνδοθι θυμὸς
αἴνῳ ἀειρομένης. καὶ ἀνέδρακεν ὄμμασιν ἄντην·
οὐ δ' ἔχεν ὅ ττι πάροιθεν ἔπος προτιμυθήσαιτο,
ἀλλ' ἄμυδις μενέαινεν ἀολλέα πάντ' ἀγορεῦσαι.
προπρὸ δ' ἀφειδήσασα θυώδεος ἔξελε μίτρης
φάρμακον· αὐτὰρ ὅγ' αἶψα χεροῖν ὑπέδεκτο γεγηθώς·
καί νύ κέ οἱ καὶ πᾶσαν ἀπο στηθέων ἀρύσασα
ψυχὴν ἐγγυάλιξεν ἀγαιομένη χατέοντι·
τοῖος ἀπο ξανθοῖο καρήατος Αἰσονίδαο
στράπτεν Ἔρως ἡδεῖαν ἀπο φλόγα· τῆς δ' ἀμαρυγὰς
ὀφθαλμῶν ἥρπαζεν· ἰαίνετο δὲ φρένας εἴσω
τηκομένη, οἷόν τε περι ῥοδέῃσιν ἐέρση
τήκεται ἠῴοισιν ἰαινομένη φαέεσσιν.
ἄμφω δ' ἄλλοτε μέν τε κατ' οὔδεος ὄμματ' ἔρειδον
αἰδόμενοι, ὁτὲ δ' αὖτις ἐπι σφίσι βάλλον ὀπωπάς,
ἱμερόεν φαιδρῇσιν ὑπ' ὀφρύσι μειδιόωντες.
ὀψὲ δὲ δὴ τοίοισι μόλις προςπτύξατο κούρη
„φράζεο νῦν, ὥς κέν τοι ἐγὼ μητίσομ' ἀρωγήν.
εὖτ' ἂν δὴ μετιόντι πατὴρ ἐμὸς ἐγγυαλίξῃ
ἐξ ὄφιος γενύων ὀλοοὺς σπείρασθαι ὀδόντας,
δὴ τότε μέσσην νύκτα διαμμοιρηδὰ φυλάξας,
ἀκαμάτοιο ῥοῇσι λοεσσάμενος ποταμοῖο,
οἶος ἄνευθ' ἄλλων ἐνι φάρεσι κυανέοισιν
βόθρον ὀρύξασθαι περιηγέα· τῷ δ' ἐνι θῆλυν
ἀρνειὸν σφάζειν, καὶ ἀδαίετον ὠμοθετῆσαι,

αὐτῷ πυρκαϊὴν εὖ νηήσας ἐπι βόθρῳ.
μουνογενῆ δ' Ἑκάτην Περσηΐδα μειλίσσοιο,
λείβων ἐκ δέπαος σιμβλήϊα ἔργα μελισσῶν.
ἔνθα δ' ἐπεί κε θεὰν μεμνημένος ἱλάσσηαι,
ἂψ ἀπο πυρκαϊῆς ἀναχάζεο· μή δέ σε δοῦπος
ἠὲ ποδῶν ὄρσησι μεταστρεφθῆναι ὀπίσσω,
ἠὲ κυνῶν ὑλακή· μήπως τὰ ἕκαστα κολούσας
οὐδ' αὐτὸς κατα κόσμον ἑοῖς ἑτάροισι πελάσσῃς.
ἦρι δὲ μυδήνας τόδε φάρμακον, ἠύτ' ἀλοιφῇ
γυμνωθεὶς φαίδρυνε τεὸν δέμας· ἐν δέ οἱ ἀλκη
ἔσσετ' ἀπειρεσίη μέγα τε σθένος, οὐ δέ κε φαίης
ἀνδράσιν, ἀλλὰ θεοῖσιν ἰσαζέμεν ἀθανάτοισιν.
πρὸς δὲ καὶ αὐτῷ δουρὶ σάκος πεπαλαγμένον ἔστω
καὶ ξίφος. ἔνθ' οὐκ ἄν σε διατμήξειαν ἀκωκαὶ
γηγενέων ἀνδρῶν, οὐ δ' ἄσχετος ἀΐσσουσα
φλὸξ ὀλοῶν ταύρων. τοῖός γε μὲν οὐκ ἐπι δηρὸν
ἔσσεαι, ἀλλ' αὐτῆμαρ· ὅμως σύγε μήποτ' ἀέθλου
χάζεο. καὶ δέ τοι ἄλλο παρὲξ ὑποθήσομ' ὄνειαρ.
αὐτίκ' ἐπὴν κρατεροὺς ζεύξῃς βόας, ὦκα δὲ πᾶσαν
χερσὶ καὶ ἠνορέῃ στυφελὴν δια νειὸν ἀρόσσῃς,
οἱ δ' ἤδη κατα ὦλκας ἀνασταχύωσι Γίγαντες
σπειρομένων ὄφιος δνοφερὴν ἐπι βῶλον ὀδόντων,
αἴ κεν ὀρινομένους πολέας νειοῖο δοκεύσῃς,
λάθρῃ λᾶαν ἄφες στιβαρώτερον· οἱ δ' ἂν ἐπ' αὐτῷ,
καρχαλέοι κύνες ὥστε περι βρώμης, ὀλέκοιεν
ἀλλήλους· καὶ δ' αὐτὸς ἐπείγεο δηιοτῆτος
ἰθῦσαι. τὸ δὲ κῶας ἐς Ἑλλάδα τοῖό γ' ἕκητι
οἴσεαι ἐξ Αἴης τηλοῦ πόθι. νείσεο δ' ἔμπης,
ῇ φίλον ἤ τοι ἕαδεν ἀφορμηθέντι νέεσθαι."
ὣς ἄρ ἔφη, καὶ σῖγα ποδῶν πάρος ὄσσε βαλοῦσα
θεσπέσιον λιαροῖσι παρηΐδα δάκρυσι δεῦεν
μυρομένη, ὅτ' ἔμελλεν ἀπόπροθι πολλὸν ἑοῖο

πόντον ἐπιπλάγξεσθαι. ἀνιηρῷ δέ μιν ἄντην
ἐξαῦτις μύθῳ προσεφώνεεν, εἷλέ τε χειρὸς
δεξιτερῆς· δὴ γάρ οἱ ἀπ' ὀφθαλμοὺς λίπεν αἰδώς·
„μνώεο δ', ἢν ἄρα δή ποθ' ὑπότροπος οἴκαδ' ἵκηαι,
οὔνομα Μηδείης· ὣς δ' αὖτ' ἐγὼ ἀμφὶς ἐόντος
μνήσομαι. εἰπὲ δέ μοι πρόφρων τόδε, πῇ τοι ἔασιν
δώματα, πῇ νῦν ἔνθεν ὑπεὶρ ἅλα νηὶ περήσεις·
ἤ νύ που ἀφνειοῦ σχεδὸν ἵξεαι Ὀρχομενοῖο,
ἠὲ καὶ Αἰαίης νήσου πέλας; εἰπὲ δὲ κούρην,
ἥντινα τήνδ' ὀνόμηνας ἀριγνώτην γεγαυῖαν
Πασιφάης, ἣ πατρὸς ὁμόγνιός ἐστιν ἐμοῖο.“
ὣς φάτο· τὸν δὲ καὶ αὐτὸν ὑπήιε δάκρυσι κούρης
οὖλος ἔρως, τοῖον δὲ παραβλήδην ἔπος ηὔδα
„καὶ λίην οὐ νύκτας ὀίομαι, οὐ δέ ποτ' ἦμαρ
σεῦ ἐπιλήσεσθαι, προφυγὼν μόρον, εἰ ἐτεόν γε
φεύξομαι ἀσκηθὴς ἐς Ἀχαιίδα, μὴ δέ τιν' ἄλλον
Αἰήτης προβάλῃσι κακώτερον ἄμμιν ἄεθλον.
εἰ δέ τοι ἡμετέρην ἐξίδμεναι εὔαδε πάτρην,
ἐξερέω· μάλα γάρ με καὶ αὐτὸν θυμὸς ἀνώγει.
ἔστι τις αἰπεινοῖσι περίδρομος οὔρεσι γαῖα,
πάμπαν ἐύρρηνός τε καὶ εὔβοτος, ἔνθα Προμηθεὺς
Ἰαπετιονίδης ἀγαθὸν τέκε Δευκαλίωνα,
ὃς πρῶτος ποίησε πόλεις καὶ ἐδείματο νηοὺς
ἀθανάτοις, πρῶτος δὲ καὶ ἀνθρώπων βασίλευσεν.
Αἱμονίην δὴ τήνγε περικτίονες καλέουσιν.
ἐν δ' αὐτὴ Ἰαωλκός, ἐμὴ πόλις, ἐν δὲ καὶ ἄλλαι
πολλαὶ ναιετάουσιν, ἵν' οὐδέ περ οὔνομ' ἀκοῦσαι
Αἰαίης νήσου· Μινύην γε μὲν ὁρμηθέντα,
Αἰολίδην Μινύην ἔνθεν φάτις Ὀρχομενοῖο
δή ποτε Καδμείοισιν ὁμούριον ἄστυ πολίσσαι.
ἀλλὰ τί ἢ τάδε τοι μεταμώνια πάντ' ἀγορεύω,
ἡμετέρους τε δόμους τηλεκλείτην τ' Ἀριάδνην,

κούρην Μίνωος, τόπερ ἀγλαὸν οὔνομα κείνην
παρθενικὴν καλέεσκον ἐπήρατον, ἥν μ' ἐρεείνεις;
αἴθε γάρ, ὡς Θησῆι τότε ξυναρέσσατο Μίνως
ἀμφ' αὐτῆς, ὧς ἄμμι πατὴρ τεὸς ἄρθμιος εἴη."
ὧς φάτο, μειλιχίοισι καταψήχων ὀάροισιν.
τῆς δ' ἀλεγεινόταται κραδίην ἐρέθεσκον ἀνῖαι,
καί μιν ἀκηχεμένη ἀδινῷ προςπτύξατο μύθῳ.
„Ἑλλάδι που τάδε καλά, συνημοσύνας ἀλεγύνειν·
Αἰήτης δ' οὐ τοῖος ἐν ἀνδράσιν, οἷον ἔειπας
Μίνω Πασιφάης πόσιν ἔμμεναι· οὐδ' Ἀριάδνῃ
ἰσοῦμαι· τῶ μήτι φιλοξενίην ἀγόρευε.
ἀλλ' οἷον τύνη μὲν ἐμεῦ, ὅτ' Ἰωλκὸν ἵκηαι,
μνώεο· σεῖο δ' ἐγὼ καὶ ἐμῶν ἀέκητι τοκήων
μνήσομαι. ἔλθοι δ' ἧμιν ἀπόπροθεν ἠέ τις ὄσσα,
ἠέ τις ἄγγελος ὄρνις, ὅτ' ἐκλελάθοιο ἐμεῖο·
ἢ αὐτήν με ταχεῖαι ὑπὲρ πόντοιο φέροιεν
ἐνθένδ' εἰς Ἰαωλκὸν ἀναρπάξασαι ἄελλαι,
ὄφρα σ', ἐν ὀφθαλμοῖσιν ἐλεγχείας προφέρουσα,
μνήσω ἐμῇ ἰότητι πεφυγμένον. αἴθε γὰρ εἴην
ἀπροφάτως τότε σοῖσιν ἐφέστιος ἐν μεγάροισιν."
ὧς ἄρ ἔφη, ἐλεεινὰ καταπροχέουσα παρειῶν
δάκρυα· τὴν δ' ὅγε δῆθεν ὑποβλήδην προσέειπεν
„δαιμονίη, κενεὰς μὲν ἔα πλάζεσθαι ἀέλλας,
ὡς δὲ καὶ ἄγγελον ὄρνιν, ἐπεὶ μεταμώνια βάξεις.
εἰ δέ κεν ἤθεα κεῖνα καὶ Ἑλλάδα γαῖαν ἵκηαι,
τιμήεσσα γυναιξὶ καὶ ἀνδράσιν αἰδοίη τε
ἔσσεαι· οἱ δέ σε πάγχυ θεὸν ὡς πορσανέουσιν,
οὕνεκα τῶν μὲν παῖδες ὑπότροποι οἴκαδ' ἵκοντο
σῇ βουλῇ, τῶν δ' αὖτε κασίγνητοί τε ἔται τε
καὶ θαλεροὶ κακότητος ἄδην ἐσάωθεν ἀκοῖται.
ἡμέτερον δὲ λέχος θαλάμοις ἔνι κουριδίοισιν
πορσυνέεις· οὐδ' ἄμμε διακρινέει φιλότητος

ἄλλο, πάρος θάνατόν γε μεμορμένον ἀμφικαλύψαι.“
ὣς φάτο· τῇ δ᾽ ἔντοσθε κατείβετο θυμὸς ἀκουῇ,
ἔμπης δ᾽ ἔργ᾽ ἀίδηλα κατερρίγησεν ἰδέσθαι.
σχετλίη· οὐ μὲν δηρὸν ἀπαρνήσεσθαι ἔμελλεν
Ἑλλάδα ναιετάειν. ὣς γὰρ τόδε μήδετο Ἥρη,
ὄφρα κακὸν Πελίῃ ἱερὴν ἐς Ἰωλκὸν ἵκηται
Αἰαίη Μήδεια, λιποῦσ᾽ ἄπο πατρίδα γαῖαν.
ἤδη δ᾽ ἀμφίπολοι μὲν ὀπιπτεύουσαι ἄπωθεν
σιγῇ ἀνιάζεσκον· ἐδεύετο δ᾽ ἤματος ὥρη,
ἂψ οἶκον δὲ νέεσθαι ἑὴν μετα μητέρα κούρην.
ἣ δ᾽ οὔπω κομιδῆς μιμνήσκετο, τέρπετο γάρ οἱ
θυμὸς ὁμῶς μορφῇ τε καὶ αἱμυλίοισι λόγοισιν·
εἰ μὴ ἄρ Αἰσονίδης πεφυλαγμένος ὀψέ περ ηὔδα
„ὥρη ἀποβλώσκειν, μὴ πρὶν φάος ἠελίοιο
δύῃ ὑποφθάμενον, καί τις τὰ ἕκαστα νοήσῃ
ὀθνείων· αὖθις δ᾽ ἀβολήσομεν ἐνθάδ᾽ ἰόντες.“
ὣς τώγ᾽ ἀλλήλων ἀγανοῖς ἐπι τόσσον ἔπεσσιν
πείρηθεν· μετὰ δ᾽ αὖτε διέτμαγον. ἤτοι Ἰήσων
εἰς ἑτάρους καὶ νῆα κεχαρμένος ὦρτο νέεσθαι·
ἣ δὲ μετ᾽ ἀμφιπόλους· αἳ δὲ σχεδὸν ἀντεβόλησαν
πᾶσαι ομοῦ· τὰς δ᾽ οὔτι περιπλομένας ἐνόησεν.
ψυχὴ γὰρ νεφέεσσι μεταχρονίη πεπότητο.
αὐτομάτοις δὲ πόδεσσι θοῆς ἐπεβήσατ᾽ ἀπήνης,
καί ῥ᾽ ἑτέρῃ μὲν χειρὶ λάβ᾽ ἡνία, τῇ δ᾽ ἄρ ἱμάσθλην
δαιδαλέην, οὐρῆας ἐλαυνέμεν· οἳ δὲ πόλιν δὲ
θῦνον ἐπειγόμενοι ποτι δώματα. τὴν δ᾽ ἄρ ἰοῦσαν
Χαλκιόπη περι παισὶν ἀκηχεμένη ἐρέεινεν·
ἣ δὲ παλιντροπίῃσιν ἀμήχανος οὔτέ τι μύθων
ἔκλυεν, οὔτ᾽ αὐδῆσαι ἀνειρομένῃ λελίητο.
ἷζε δ᾽ ἐπι χθαμαλῷ σφέλαϊ κλιντῆρος ἔνερθεν
λέχρις ἐρεισαμένη λαιῇ ἐπι χειρὶ παρειήν·
ὑγρὰ δ᾽ ἐνι βλεφάροις ἔχεν ὄμματα, πορφύρουσα

οἷον ἑῇ κακὸν ἔργον ἐπιξυνώσατο βουλῇ.
  Αἰσονίδης δ' ὅτε δὴ ἑτάροις ἐξαῦτις ἔμικτο
ἐν χώρῃ, ὅθι τούςγε καταπρολιπὼν ἐλιάσθη,
ὦρτ' ἰέναι συν τοῖσι, πιφαυσκόμενος τὰ ἕκαστα,
ἡρώων ἐς ὅμιλον· ὁμοῦ δ' ἔπι νῆα πέλασσαν.
οἵ δέ μιν ἀμφαγάπαζον, ὅπως ἴδον, ἐκ τ' ἐρέοντο.
αὐτὰρ ὃ τοῖς πάντεσσι μετέννεπε δήνεα κούρης,
δεῖξέ τε φάρμακον αἰνόν· ὃ δ' οἰόθεν οἶος ἑταίρων
Ἴδας ἧστ' ἀπάνευθε δακὼν χόλον· οἱ δὲ δὴ ἄλλοι
γηθόσυνοι τῆμος μέν, ἐπεὶ κνέφας ἔργαθε νυκτός,
εὔκηλοι ἐμέλοντο περι σφίσιν. αὐτὰρ ἅμ' ἠοῖ
πέμπον ἐς Αἰήτην ἰέναι σπόρον αἰτήσοντας
ἄνδρε δύω, πρὸ μὲν αὐτὸν ἀρηίφιλον Τελαμῶνα,
σὺν δὲ καὶ Αἰθαλίδην, υἷα κλυτὸν Ἑρμείαο.
βὰν δ' ἴμεν, οὐδ' ἁλίωσαν ὁδόν· πόρε δέ σφιν ἰοῦσιν
κρείων Αἰήτης χαλεποὺς ἐς ἄεθλον ὀδόντας
Ἀονίοιο δράκοντος, ὃν Ὠγυγίῃ ἐνι Θήβῃ
Κάδμος, ὅτ' Εὐρώπην διζήμενος εἰσαφίκανεν,
πέφνεν Ἀρητιάδι κρήνῃ ἐπίουρον ἐόντα·
ἔνθα καὶ ἐννάσθη πομπῇ βοός, ἥν οἱ Ἀπόλλων
ὤπασε μαντοσύνῃσι προηγήτειραν ὁδοῖο.
τοὺς δὲ θεὰ Τριτωνὶς ὑπεκ γενύων ἐλάσασα
Αἰήτῃ πόρε δῶρον ὁμῶς αὐτῷ τε φονῆι.
καί ῥ' ὃ μὲν Ἀονίοισιν ἐνισπείρας πεδίοισιν
Κάδμος Ἀγηνορίδης γαιηγενῆ εἵσατο λαόν,
Ἄρεος ἀμώοντος ὅσοι ὑπο δουρὶ λίποντο·
τοὺς δὲ τότ' Αἰήτης ἔπορεν μετα νῆα φέρεσθαι
προφρονέως, ἐπεὶ οὔ μιν ὀίσσατο πείρατ' ἀέθλου
ἐξανύσειν, εἰ καί περ ἐπι ζυγὰ βουσὶ βάλοιτο.
  ἠέλιος μὲν ἄπωθεν ἐρεμνὴν δύετο γαῖαν
ἑσπέριος, νεάτας ὑπερ ἄκριας Αἰθιοπήων·
νὺξ δ' ἵπποισιν ἔβαλλεν ἔπι ζυγά· τοὶ δὲ χαμεύνας

ἔντυον ἥρωες παρα πείσμασιν. αὐτὰρ Ἰήσων
αυτίκ' ἐπεί ῥ' Ἑλίκης εὐφεγγέος ἀστέρες ἄρκτου
ἔκλιθεν, οὐρανόθεν δὲ πανεύκηλος γένετ' αἰθήρ,
βῆ ῥ' ἐς ἐρημαίην, κλωπήιος ἠΰτέ τις φώρ,
συν πᾶσιν χρήεσσι· προ γάρ τ' ἀλέγυνεν ἕκαστα
ἠμάτιος· θῆλυν μὲν ὄιν γάλα τ' ἔκτοθι ποίμνης
Ἄργος ἰὼν ἤνεικε· τὰ δ' ἐξ αὐτῆς ἕλε νηός.
ἀλλ' ὅτε δὴ ἴδε χῶρον, ὅτις πάτου ἔκτοθεν ἦεν
ἀνθρώπων, καθαρῇσιν ὑπεύδιος εἱαμενῇσιν,
ἔνθ' ἤτοι πάμπρωτα λοέσσατο μὲν ποταμοῖο
εὐαγέως θείοιο τέρεν δέμας· ἀμφι δὲ φᾶρος
ἕσσατο κυάνεον, τὸ μέν οἱ πάρος ἐγγυάλιξεν
Λημνιὰς Ὑψιπύλη, ἀδινῆς μνημήιον εὐνῆς.
πήχυιον δ' ἄρ ἔπειτα πέδῳ ἔνι βόθρον ὀρύξας
νήησεν σχίζας, ἐπὶ δ' ἀρνειοῦ τάμε λαιμόν,
αὐτόν τ' εὖ καθύπερθε τανύσσατο· δαῖε δὲ φιτροὺς
πῦρ ὑπένερθεν ἱείς, ἐπι δὲ μιγάδας χέε λοιβάς,
Βριμὼ κικλήσκων Ἑκάτην ἐπαρωγὸν ἀέθλων.
καί ῥ' ὃ μὲν ἀγκαλέσας πάλιν ἔστιχεν· ἡ δ' αἰουσα
κευθμῶν ἐξ ὑπάτων δεινὴ θεὸς ἀντεβόλησεν
ἱροῖς Αἰσονίδαο· πέριξ δέ μιν ἐστεφάνωντο
σμερδαλέοι δρυΐνοισι μετα πτόρθοισι δράκοντες·
στράπτε δ' ἀπειρέσιον δαΐδων σέλας· ἀμφι δὲ τήνγε
ὀξείῃ ὑλακῇ χθόνιοι κύνες ἐφθέγγοντο.
πίσεα δ' ἔτρεμε πάντα κατα στίβον· αἳ δ' ὀλόλυξαν
νύμφαι ἑλειονόμοι ποταμητίδες, αἳ περι κείνην
Φάσιδος εἱαμενὴν Ἀμαραντίου εἱλίσσονται.
Αἰσονίδην δ' ἤτοι μὲν ἕλεν δέος, ἀλλά μιν οὐδ' ὣς
ἐντροπαλιζόμενον πόδες ἔκφερον, ὄφρ' ἑτάροισιν
μίκτο κιών· ἤδη δὲ φόως νιφόεντος ὕπερθεν
Καυκάσου ἠριγενὴς Ἠὼς βάλεν ἀντέλλουσα.
καὶ τότ' ἄρ Αἰήτης περι μὲν στήθεσσιν ἕεστο

θώρηκα στάδιον, τόν οἱ πόρεν ἐξεναρίξας
σφωιτέρης Φλεγραῖον Ἄρης ὑπο χερσὶ Μίμαντα·
χρυσείην δ᾽ ἐπι κρατὶ κόρυν θέτο τετραφάληρον,
λαμπομένην οἱόν τε περίτροχον ἔπλετο φέγγος
ἠελίου, ὅτε πρῶτον ἀνέρχεται ὠκεανοῖο.
ἂν δὲ πολύρρινον νώμα σάκος, ἂν δὲ καὶ ἔγχος
δεινόν, ἀμαιμάκετον· τὸ μὲν οὐ κέ τις ἄλλος ὑπέστη
ἀνδρῶν ἡρώων, ὅτε κάλλιπον Ἡρακλῆα
τῆλε παρέξ, ὅ κεν οἶος ἐναντίβιον πτολέμιξεν.
τῷ δὲ καὶ ὠκυπόδων ἵππων εὐπηγέα δίφρον
ἔσχε πέλας Φαέθων ἐπιβήμεναι· ἂν δὲ καὶ αὐτὸς
βήσατο, ῥυτῆρας δὲ χεροῖν ἔχεν. ἐκ δὲ πόληος
ἤλασεν εὐρεῖαν κατ᾽ ἀμαξιτόν, ὥς κεν ἀέθλῳ
παρσταίη· συν δέ σφιν ἀπείριτος ἔσσυτο λαός.
οἷος δ᾽ Ἴσθμιον εἶσι Ποσειδάων ἐς ἀγῶνα
ἅρμασιν ἐμβεβαώς, ἢ Ταίναρον, ἢ ὅγε Λέρνης
ὕδωρ, ἠὲ κατ᾽ ἄλσος Ὑαντίου Ὀγχηστοῖο,
καί τε Καλαύρειαν μετα δῆθ᾽ ἅμα νείσεται ἵπποις,
πέτρην θ᾽ Αἱμονίην, ἢ δενδρήεντα Γεραιστόν·
τοῖος ἄρ Αἰήτης Κόλχων ἀγὸς ἦεν ἰδέσθαι.
τόφρα δὲ Μηδείης ὑποθημοσύνῃσιν Ἰήσων
φάρμακα μυδήνας ἠμὲν σάκος ἀμφεπάλυνεν
ἠδὲ δόρυ βριαρόν, περὶ δὲ ξίφος· ἀμφὶ δ᾽ ἑταῖροι
πείρησαν τευχέων βεβιημένοι, οὐ δὲ δύναντο
κεῖνο δόρυ γνάμψαι τυτθόν γέ περ, ἀλλὰ μάλ᾽ αὔτως
ἀαγὲς κρατερῇσιν ἐνεσκλήκει παλάμῃσιν.
αὐτὰρ ὅ τοῖς ἄμοτον κοτέων Ἀφαρήιος Ἴδας
κόψε παρ᾽ οὐρίαχον μεγάλῳ ξίφει· ἅλτο δ᾽ ἀκωκὴ
ῥαιστὴρ ἄκμονος ὥστε, παλιντυπές· οἳ δ᾽ ὁμάδησαν
γηθόσυνοι ἥρωες ἐπ᾽ ἐλπωρῇσιν ἀέθλου.
καὶ δ᾽ αὐτὸς μετέπειτα παλύνετο· δῦ δέ μιν ἀλκὴ
σμερδαλέη ἄφατός τε καὶ ἄτρομος· αἳ δ᾽ ἑκάτερθεν

χεῖρες ἐπερρώσαντο περὶ σθένεϊ σφριγόωσαι.
ὡς δ' ὅτ' ἀρήιος ἵππος ἐελδόμενος πολέμοιο
σκαρθμῷ ἐπιχρεμέθων κρούει πέδον, αὐτὰρ ὕπερθεν
κυδιόων ὀρθοῖσιν ἐπ' οὔασιν αὐχέν' ἀείρει·
τοῖος ἄρ Αἰσονίδης ἐπαγαίετο κάρτεϊ γυίων.
πολλὰ δ' ἄρ ἔνθα καὶ ἔνθα μετάρσιον ἴχνος ἔπαλλεν,
ἀσπίδα χαλκείην μελίην τ' ἐν χερσὶ τινάσσων.
φαίης κεν ζοφεροῖο κατ' αἰθέρος ἀίσσουσαν
χειμερίην στεροπὴν θαμινὸν μεταπαιφάσσεσθαι
ἐκ νεφέων, ὅτ' ἔπειτα μελάντατον ὄμβρον ἄγωνται.
καὶ τότ' ἔπειτ' οὐ δηρὸν ἔτι σχήσεσθαι ἀέθλων
μέλλον· ἀτὰρ κληῖσιν ἐπισχερὼ ἱδρυνθέντες
ῥίμφα μάλ' ἐς πεδίον τὸ Ἀρήιον ἠπείγοντο.
τόσσον δὲ προτέρω πέλεν ἄστεος ἀντιπέρηθεν,
ὅσσον τ' ἐκ βαλβῖδος ἐπήβολος ἅρματι νύσσα
γίνεται, ὁππότ' ἄεθλα καταφθιμένοιο ἄνακτος
κηδεμόνες πεζοῖσι καὶ ἱππήεσσι τίθενται.
τέτμον δ' Αἰήτην τε καὶ ἄλλων ἔθνεα Κόλχων,
τοὺς μὲν Καυκασίοισιν ἐφεσταότας σκοπέλοισιν,
τὸν δ' αὐτοῦ παρὰ χεῖλος ἑλισσόμενον ποταμοῖο.
  Αἰσονίδης δ', ὅτε δὴ πρυμνήσια δῆσαν ἑταῖροι,
δή ῥα τότε ξὺν δουρὶ καὶ ἀσπίδι βαῖν' ἐς ἄεθλον,
νηὸς ἀποπροθορών· ἄμυδις δ' ἕλε παμφανόωσαν
χαλκείην πήληκα θοῶν ἔμπλειον ὀδόντων
καὶ ξίφος ἀμφ' ὤμοις, γυμνὸς δέμας, ἄλλα μὲν Ἄρει
εἴκελος, ἄλλα δέ που χρυσάορι Ἀπόλλωνι.
παπτήνας δ' ἀνὰ νειὸν ἴδε ζυγὰ χάλκεα ταύρων
αὐτόγυόν τ' ἐπὶ τοῖς στιβαροῦ ἀδάμαντος ἄροτρον.
χρίμψε δ' ἔπειτα κιών, παρὰ δ' ὄβριμον ἔγχος ἔπηξεν
ὀρθὸν ἐπ' οὐριάχῳ, κυνέην δ' ἀποκάτθετ' ἐρείσας.
βῆ δ' αὐτῇ προτέρωσε σὺν ἀσπίδι νήριτα ταύρων
ἴχνια μαστεύων· οἳ δ' ἔκποθεν ἀφράστοιο

κευθμῶνος χθονίου, ἵνα τέ σφισιν ἔσκε βόαυλα
καρτερά, λιγνυόεντι πέριξ εἰλυμένα καπνῷ,
ἄμφω ὁμοῦ προγένοντο πυρὸς σέλας ἀμπνείοντες.
ἔδδεισαν δ' ἥρωες, ὅπως ἴδον. αὐτὰρ ὃ τούσγε,
εὖ διαβάς, ἐπιόντας, ἅτε σπιλὰς εἰν ἁλὶ πέτρη
μίμνει ἀπειρεσίῃσι δονεύμενα κύματ' ἀέλλαις.
πρόσθε δέ οἱ σάκος ἔσχεν ἐναντίον· οἳ δέ μιν ἄμφω
μυκηθμῷ κρατεροῖσιν ἐνέπληξαν κεράεσσιν,
οὐ δ' ἄρα μιν τυτθόν περ ἀνώχλισαν ἀντιόωντες.
ὡς δ' ὅτ' ἐνι τρητοῖσιν ἐύρρινοι χοάνοισιν
φῦσαι χαλκήων ὁτὲ μέν τ' ἀναμαρμαίρουσιν,
πῦρ ὀλοὸν πιμπρᾶσαι, ὅτ' αὖ λήγουσιν ἀυτμῆς,
δεινὸς δ' ἐξ αὐτοῦ πέλεται βρόμος, ὁππότ' ἀίξῃ
νειόθεν· ὣς ἄρα τώγε θοὴν φλόγα φυσιόωντες
ἐκ στομάτων ὁμάδευν, τὸν δ' ἄμφεπε δήιον αἶθος
βάλλον ἅτε στεροπή· κούρης δέ ἑ φάρμακ' ἔρυτο.
καί ῥ' ὅγε δεξιτεροῖο βοὸς κέρας ἄκρον ἐρύσσας
εἷλκεν ἐπικρατέως παντὶ σθένει, ὄφρα πελάσσῃ
ζεύγλῃ χαλκείῃ, τὸν δ' ἐν χθονὶ κάββαλεν ὀκλάξ,
ῥίμφα ποδὶ κρούσας πόδα χάλκεον. ὣς δὲ καὶ ἄλλον
σφῆλε γνὺξ ἐπιόντα, μιῇ βεβολημένον ὁρμῇ.
εὐρὺ δ' ἀποπροβαλὼν χαμάδις σάκος, ἔνθα καὶ ἔνθα
τῇ καὶ τῇ βεβαὼς ἄμφω ἔχε πεπτηῶτας
γούνασιν ἐν προτέροισι, δια φλογὸς εἶθαρ ἐλυσθείς.
θαύμασε δ' Αἰήτης σθένος ἀνέρος. οἳ δ' ἄρα τείως
Τυνδαρίδαι — δὴ γάρ σφι πάλαι προπεφραδμένον ἦεν —
ἀγχίμολον ζυγά οἱ πεδόθεν δόσαν ἀμφιβαλέσθαι.
αὐτὰρ ὃ εὖ ἐνέδησε λόφοις· μεσσηγὺ δ' ἀείρας
χάλκεον ἱστοβοῆα, θοῇ συνάρασσε κορώνῃ
ζεύγληθεν. καὶ τὼ μὲν ὑπεκ πυρὸς ἂψ ἐπι νῆα
χαζέσθην. ὃ δ' ἂρ αὖτις ἑλὼν σάκος ἔνθετο νώτῳ

ἐξόπιθεν, καὶ γέντο θοῶν ἔμπλειον ὀδόντων
πήληκα βριαρὴν δόρυ τ' ἄσχετον, ᾧ ῥ' ὕπο μέσσας
ἐργατίνης ὥς τίς τε Πελασγίδι νύσσεν ἀκαίνῃ
οὐτάζων λαγόνας· μάλα δ' ἔμπεδον εὖ ἀραρυῖαν
τυκτὴν ἐξ ἀδάμαντος ἐπιθύνεσκεν ἐχέτλην.
οἳ δ' εἵως μὲν δὴ περιώσια θυμαίνεσκον,
λάβρον ἐπιπνείοντε πυρὸς σέλας· ὦρτο δ' ἀυτμὴ
ἠύτε βυκτάων ἀνέμων βρόμος, οὕστε μάλιστα
δειδιότες μέγα λαῖφος ἁλίπλοοι ἐστείλαντο.
δηρὸν δ' οὐ μετέπειτα κελευόμενοι ὑπο δουρὶ
ἤισαν· ὀκρυόεσσα δ' ἐρείκετο νειὸς ὀπίσσω,
σχιζομένη ταύρων τε βίῃ κρατερῷ τ' ἀροτῆρι.
δεινὸν δ' ἐσμαράγευν ἄμυδις κατα ὦλκας ἀρότρου
βώλακες ἀγνύμεναι ἀνδραχθέες· εἵπετο δ' αὐτὸς
λαιὸν ἐπι στιβαρῷ πιέσας ποδί· τῆλε δ' ἑοῖο
βάλλεν ἀρηρομένην αἰεὶ κατα βῶλον ὀδόντας
ἐντροπαλιζόμενος, μή οἱ πάρος ἀντιάσειεν
γηγενέων ἀνδρῶν ὀλοὸς στάχυς· οἳ δ' ἄρ ἐπιπρὸ
χαλκείῃς χηλῇσιν ἐρειδόμενοι πονέοντο.
ἦμος δὲ τρίτατον λάχος ἤματος ἀνομένοιο
λείπεται ἐξ ἠοῦς, καλέουσι δὲ κεκμηῶτες
ἐργατίναι γλυκερόν σφιν ἄφαρ βουλυτὸν ἱκέσθαι,
τῆμος ἀρήροτο νειὸς ὑπ' ἀκαμάτῳ ἀροτῆρι,
τετράγυός περ ἐοῦσα· βοῶν τ' ἀπελύετ' ἄροτρα.
καὶ τοὺς μὲν πεδίον δὲ διεπτοίησε φέβεσθαι·
αὐτὰρ ὃ ἂψ ἐπι νῆα πάλιν κίεν, ὄφρ' ἔτι κεινὰς
γηγενέων ἀνδρῶν ἴδεν αὔλακας. ἀμφὶ δ' ἑταῖροι
θάρσυνον μύθοισιν. ὃ δ' ἐκ ποταμοῖο ῥοάων
αὐτῇ ἀφυσσάμενος κυνέῃ, σβέσεν ὕδατι δῖψαν·
γνάμψε δὲ γούνατ' ἐλαφρά, μέγαν δ' ἐμπλήσατο θυμὸν
ἀλκῆς, μαιμώων συῒ εἴκελος, ὅς ῥά τ' ὀδόντας

θήγει θηρευτῆσιν ἐπ' ἀνδράσιν, ἀμφὶ δὲ πολλὸς
ἀφρὸς ἀπο στόματος χαμάδις ῥέε χωομένοιο.
οἳ δ' ἤδη κατα πᾶσαν ἀνασταχύεσκον ἄρουραν
γηγενέες· φρίξεν δὲ περι στιβαροῖς σακέεσσιν
δούρασί τ' ἀμφιγύοις κορύθεσσί τε λαμπομένῃσιν
Ἄρηος τέμενος φθισιμβρότου· ἵκετο δ' αἴγλη
νειόθεν οὔλυμπον δὲ δι' ἠέρος ἀστράπτουσα.
ὡς δ' ὁπότ' ἐς γαῖαν πολέος νιφετοῖο πεσόντος
ἂψ ἀπο χειμερίας νεφέλας ἐκέδασσαν ἀῆται
λυγαίῃ ὑπο νυκτί, τὰ δ' ἀθρόα πάντα φαάνθη
τείρεα λαμπετόωντα δια κνέφας· ὣς ἄρα τοίγε
λάμπον ἀναλδήσκοντες ὑπερ χθονός. αὐτὰρ Ἰήσων
μνήσατο Μηδείης πολυκερδέος ἐννεσιάων,
λάζετο δ' ἐκ πεδίοιο μέγαν περιηγέα πέτρον,
δεινὸν Ἐνυαλίου σόλον Ἄρεος· οὐ κέ μιν ἄνδρες
αἰζηοὶ πίσυρες γαίης ἄπο τυτθὸν ἄειραν. [σοις
τόν ῥ' ἀνα χεῖρα λαβὼν μάλα τηλόθεν ἔμβαλε μέσ-
ἀΐξας· αὐτὸς δ' ὑφ' ἑὸν σάκος ἕζετο λάθρῃ
θαρσαλέως. Κόλχοι δὲ μέγ' ἴαχον, ὡς ὅτε πόντος
ἴαχεν ὀξείῃσιν ἐπιβρομέων σπιλάδεσσιν·
τὸν δ' ἕλεν ἀμφασίη ῥιπῇ στιβαροῖο σόλοιο,
Αἰήτην. οἳ δ' ὥστε θοοὶ κύνες ἀμφιθορόντες
ἀλλήλους βρυχηδὸν ἐδήιον· οἳ δ' ἐπι γαῖαν
μητέρα πῖπτον ἑοῖς ὑπο δούρασιν ἠύτε πεῦκαι
ἢ δρύες, ἅστ' ἀνέμοιο κατάικες δονέουσιν.
οἷος δ' οὐρανόθεν πυρόεις ἀναπάλλεται ἀστὴρ
ὁλκὸν ὑπαυγάζων, τέρας ἀνδράσιν, οἵ μιν ἴδωνται
μαρμαρυγῇ σκοτίοιο δι' ἠέρος ἀΐξαντα·
τοῖος ἄρ Αἴσονος υἱὸς ἐπέσσυτο γηγενέεσσιν·
γυμνὸν δ' ἐκ κολεοῖο φέρεν ξίφος, οὖτα δὲ μίγδην
ἀμώων, πολέας μὲν ἔτ' ἐς νηδὺν λαγόνας τε
ἡμίσεας ἀνέχοντας ἐς ἠέρα, τοὺς δὲ καὶ ἄχρις

κώλων τελλομένους, τοὺς δὲ νέον ἑστηῶτας,
τοὺς δ' ἤδη καὶ ποσσὶν ἐπειγομένους ἐς ἄρηα.
ὡς δ' ὁπότ', ἀμφ' οὔροισιν ἐγειρομένου πολέμοιο,
δείσας γειομόρος, μή οἱ προτάμωνται ἀρούρας,
ἅρπην εὐκαμπῆ νεοθηγέα χερσὶ μεμαρπὼς
ὠμὸν ἐπισπεύδων κείρει στάχυν, οὐδὲ βολῇσιν
μίμνει ἐς ὡραίην τερσήμεναι ἠελίοιο·
ὣς τότε γηγενέων κεῖρεν στάχυν· αἵματι δ' ὁλκοὶ
ἠύτε κρηναῖαι ἀμάραι πλήθοντο ῥοῇσιν.
πῖπτον δ', οἱ μὲν ὀδὰξ τετρηχότα βῶλον ὀδοῦσιν
λαζόμενοι πρηνεῖς, οἱ δ' ἔμπαλιν, οἱ δ' ἐπ' ἀγοστῷ
καὶ πλευροῖς, κήτεσσι δομὴν ἀτάλαντοι ἰδέσθαι.
πολλοὶ δ' οὐτάμενοι, πρὶν ἀπὸ χθονὸς ἴχνος ἀεῖραι,
ὅσσον ἄνω προύτυψαν ἐς ἠέρα, τόσσον ἔραζε
βριθόμενοι πλαδαροῖσι καρήασιν ἠρήρειντο.
ἔρνεά που τοίως, Διὸς ἄσπετον ὀμβρήσαντος,
φυταλιῇ νεόθρεπτα κατημύουσιν ἔραζε
κλασθέντα ῥίζηθεν, ἀλωήων πόνος ἀνδρῶν·
τὸν δὲ κατηφείη τε καὶ οὐλοὸν ἄλγος ἱκάνει
κλήρου σημαντῆρα φυτοτρόφον. ὣς τότ' ἄνακτος
Αἰήταο βαρεῖαι ὑπὸ φρένας ἤλυθον ἄνιαι.
ἤιε δ' ἐς πτολίεθρον ὑπότροπος ἄμμιγα Κόλχοις,
πορφύρων, ᾗ κέ σφι θοώτερον ἀντιόῳτο.
ἦμαρ ἔδυ, καὶ τῷ τετελεσμένος ἦεν ἄεθλος.

ΑΠΟΛΛΩΝΙΟΥ ΡΟΔΙΟΥ
ΑΡΓΟΝΑΥΤΙΚΩΝ Δ.

Αὐτὴ νῦν κάματόν γε, θεά, καὶ δήνεα κούρης
Κολχίδος ἔννεπε, Μοῦσα, Διὸς τέκος. ἦ γὰρ ἔμοιγε

ἀμφασίῃ νόος ἔνδον ἑλίσσεται ὁρμαίνοντι,
ἢ ἔμεν ἄτης πῆμα δυσιμέρου, ἤ τόγ' ἐνίσπω
φύζαν ἀεικελίην, ᾗ κάλλιπεν ἔθνεα Κόλχων.
ἤτοι ὃ μὲν δήμοιο μετ' ἀνδράσιν, ὅσσοι ἄριστοι,
παννύχιος δόλον αἰπὺν ἐπι σφίσι μητιάασκεν
οἷσιν ἐνι μεγάροις, στυγερῷ ἐπι θυμὸν ἀέθλῳ
Αἰήτης ἄμοτον κεχολωμένος· οὐ δ' ὅγε πάμπαν
θυγατέρων τάδε νόσφιν ἑῶν τελέεσθαι ἐώλπει.
τῇ δ' ἀλεγεινότατον κραδίῃ φόβον ἔμβαλεν Ἥρη·
τρέσσεν δ', ἠύτέ τις κούφη κεμάς, ἥντε βαθείης
τάρφεσιν ἐν ξυλόχοιο κυνῶν ἐφόβησεν ὁμοκλή.
αὐτίκα γὰρ νημερτὲς ὀίσσατο, μή μιν ἀρωγὴν
ληθέμεν, αἶψα δὲ πᾶσαν ἀναπλήσειν κακότητα.
τάρβει δ' ἀμφιπόλους ἐπιίστορας· ἐν δέ οἱ ὄσσε
πλῆτο πυρός, δεινὸν δὲ περιβρομέεσκον ἀκουαί.
πυκνὰ δὲ λαυκανίης ἐπεμάσσατο, πυκνὰ δὲ κουρὶξ
ἑλκομένη πλοκάμους γοερῇ βρυχήσατ' ἀνίῃ.
καί νύ κεν αὐτοῦ τῆμος ὑπερ μόρον ὤλετο κούρη,
φάρμακα πασσαμένη, Ἥρης δ' ἁλίωσε μενοινάς,
εἰ μή μιν Φρίξοιο θεὰ συν παισὶ φέβεσθαι
ὦρσεν ἀτυζομένην. πτερόεις δέ οἱ ἐν φρεσὶ θυμὸς
ἰάνθη. μετὰ δ' ἥγε παλίσσυτος ἀθρόα κόλπων
φάρμακα πάντ' ἄμυδις κατεχεύατο φωριαμοῖο.
κύσσε δ' ἑόν τε λέχος καὶ δικλίδας ἀμφοτέρωθεν
σταθμούς, καὶ τοίχων ἐπαφήσατο, χερσί τε μακρὸν
ῥηξαμένη πλόκαμον, θαλάμῳ μνημήια μητρὶ
κάλλιπε παρθενίης, ἀδινῇ δ' ὀλοφύρατο φωνῇ
„τόνδέ τοι ἀντ' ἐμέθεν ταναὸν πλόκον εἶμι λιποῦσα,
μῆτερ ἐμή· χαίροις δὲ καὶ ἄνδιχα πολλὸν ἰούσῃ·
χαίροις Χαλκιόπη, καὶ πᾶς δόμος. αἴθέ σε πόντος,
ξεῖνε, διέρραισεν, πρὶν Κολχίδα γαῖαν ἱκέσθαι.“
ὣς ἄρ ἔφη· βλεφάρων δὲ κατ' ἀθρόα δάκρυα χεῦεν.

οἵη δ' ἀφνειοῖο διειλυσθεῖσα δόμοιο
ληιάς, ἥντε νέον πάτρης ἀπενόσφισεν αἶσα,
οὐ δέ νύ πω μογεροῖο πεπείρηται καμάτοιο,
ἀλλ' ἔτ' ἀηθέσσουσα δύης καὶ δούλια ἔργα
εἶσιν ἀτυζομένη χαλεπὰς ὑπο χεῖρας ἀνάσσης·
τοίη ἄρ ἱμερόεσσα δόμων ἐξέσσυτο κούρη.
τῇ δὲ καὶ αὐτόματοι θυρέων ὑπόειξαν ὀχῆες,
ὠκείαις ἄψορροι ἀναθρώσκοντες ἀοιδαῖς.
γυμνοῖσιν δὲ πόδεσσιν ἀνα στεινὰς θέεν οἴμους,
λαιῇ μὲν χερὶ πέπλον ἐπ' ὀφρύσιν ἀμφι μέτωπα
στειλαμένη καὶ καλὰ παρήια, δεξιτερῇ δὲ
ἄκρην ὑψόθι πέζαν ἀερτάζουσα χιτῶνος.
καρπαλίμως δ' ἀίδηλον ἀνα στίβον ἔκτοθι πύργων
ἄστεος εὐρυχόροιο φόβῳ ἵκετ' · οὐ δέ τις ἔγνω
τῆνδε φυλακτήρων, λάθε δέ σφεας ὁρμηθεῖσα.
ἔνθεν ἴμεν νηὸν δὲ μάλ' ἐφράσατ' · οὐ γὰρ ἄιδρις
ἦεν ὁδῶν, θαμὰ καὶ πρὶν ἀλωμένη ἀμφί τε νεκρούς,
ἀμφί τε δυσπαλέας ῥίζας χθονός, οἷα γυναῖκες
φαρμακίδες· τρομερῷ δ' ὑπο δείματι πάλλετο θυμός.
τὴν δὲ νέον Τιτηνὶς ἀνερχομένη περάτηθεν
φοιταλέην ἐσιδοῦσα θεὰ ἐπεχήρατο Μήνη
ἁρπαλέως, καὶ τοῖα μετα φρεσὶν ᾗσιν ἔειπεν
„οὐκ ἄρ ἐγὼ μούνη μετα Λάτμιον ἄντρον ἀλύσκω,
οὐ δ' οἴη καλῷ περιδαίομαι Ἐνδυμίωνι.
ἦ θαμὰ δὴ καὶ σεῖο κίον δολίαισιν ἀοιδαῖς,
μνησαμένη φιλότητος, ἵνα σκοτίῃ ἐνι νυκτὶ
φαρμάσσῃς εὔκηλος, ἅ τοι φίλα ἔργα τέτυκται.
νῦν δὲ καὶ αὐτὴ δῆθεν ὁμοίης ἔμμορες ἄτης·
δῶκε δ' ἀνιηρόν τοι Ἰήσονα πῆμα γενέσθαι
δαίμων ἀλγινόεις. ἀλλ' ἔρχεο, τέτλαθι δ' ἔμπης,
καὶ πινυτή περ ἐοῦσα, πολύστονον ἄλγος ἀείρειν."
ὣς ἄρ ἔφη· τὴν δ' αἶψα πόδες φέρον ἐγκονέουσαν.

ἀσπασίως δ' ὄχθησιν ἐπηέρθη ποταμοῖο,
ἀντιπέρην λεύσουσα πυρὸς σέλας, ὅ ῥά τ' ἀέθλου
παννύχιοι ἥρωες ἐυφροσύνῃσιν ἔδαιον.
ὀξείῃ δ' ἤπειτα δια κνέφας ὄρθια φωνῇ
ὁπλότατον Φρίξοιο περαιόθεν ἤπυε παίδων,
Φρόντιν· ὃ δὲ ξυν ἑοῖσι κασιγνήτοις ὄπα κούρης
αὐτῷ τ' Αἰσονίδῃ τεκμήρατο· σῖγα δ' ἑταῖροι
θάμβεον, εὖτ' ἐνόησαν ὃ δὴ καὶ ἐτήτυμον ἦεν.
τρὶς μὲν ἀνήυσεν, τρὶς δ' ὀτρύνοντος ὁμίλου
Φρόντις ἀμοιβήδην ἀντίαχεν· οἱ δ' ἄρα τείως
ἥρωες μετα τήνγε θοοῖς ἐλάασκον ἐρετμοῖς.
οὔπω πείσματα νηὸς ἐπ' ἠπείροιο περαίης
βάλλον, ὃ δὲ κραιπνοὺς χέρσῳ πόδας ἧκεν Ἰήσων
ὑψοῦ ἀπ' ἰκριόφιν· μετὰ δὲ Φρόντίς τε καὶ Ἄργος,
υἷε δύω Φρίξου, χαμάδις θόρον· ἡ δ' ἄρα τούσγε
γούνων ἀμφοτέρῃσι περισχομένη προσέειπεν
„ἔκ με, φίλοι, ῥύσασθε δυσάμμορον, ὣς δὲ καὶ αὐτοὺς
ὑμέας Αἰήταο. προ γάρ τ' ἀναφανδὰ τέτυκται
πάντα μάλ', οὐ δέ τι μῆχος ἱκάνεται. ἀλλ' ἐπι νηὶ
φεύγωμεν, πρὶν τόνδε θοῶν ἐπιβήμεναι ἵππων.
δώσω δὲ χρύσειον ἐγὼ δέρος, εὐνήσασα
φρουρὸν ὄφιν· τύνη δὲ θεοὺς ἐνι σοῖσιν ἑταίροις,
ξεῖνε, τεῶν μύθων ἐπιίστορας, οὕς μοι ὑπέστης,
ποίησαι· μὴ δ' ἔνθεν ἑκαστέρω ὁρμηθεῖσαν
χήτει κηδεμόνων ὀνοτὴν καὶ ἀεικέα θείης.“
ἴσκεν ἀκηχεμένη· μέγα δὲ φρένες Αἰσονίδαο
γήθεον· αἶψα δέ μιν περι γούνασι πεπτηυῖαν
ἦκ' ἀναειρόμενος προσπτύξατο, θάρσυνέν τε
„δαιμονίη, Ζεὺς αὐτὸς Ὀλύμπιος ὅρκιος ἔστω,
Ἥρη τε Ζυγίη, Διὸς εὐνέτις, ἦ μὲν ἐμοῖσιν
κουριδίην σε δόμοισιν ἐνιστήσεσθαι ἄκοιτιν,
εὖτ' ἂν ἐς Ἑλλάδα γαῖαν ἱκώμεθα νοστήσαντες.“

ὣς ηὔδα, καὶ χεῖρα παρασχεδὸν ἤραρε χειρὶ
δεξιτερήν· ἡ δέ σφιν ἐς ἱερὸν ἄλσος ἀνώγει
νῆα θοὴν ἐλάαν αὐτοσχεδόν, ὄφρ' ἔτι νύκτωρ
κῶας ἑλόντες ἄγοιντο παρὲκ νόον Αἰήταο.
ἔνθ' ἔπος ἠδὲ καὶ ἔργον ὁμοῦ πέλεν ἐσσυμένοισιν.
εἰς γάρ μιν βήσαντες, ἀπο χθονὸς αὐτίκ' ἔωσαν
νῆα· πολὺς δ' ὀρυμαγδὸς ἐπειγομένων ἐλάτῃσιν
ἦεν ἀριστήων· ἡ δ' ἔμπαλιν ἀίσσουσα
γαίῃ χεῖρας ἔτεινεν ἀμήχανος. αὐτὰρ Ἰήσων
θάρσυνέν τ' ἐπέεσσι, καὶ ἴσχανεν ἀσχαλόωσαν.
ἦμος δ' ἀνέρες ὕπνον ἀπ' ὀφθαλμῶν ἐβάλοντο
ἀγρόται, οἵτε κύνεσσι πεποιθότες οὔποτε νύκτα
ἄγχαυρον κνώσσουσιν, ἀλευάμενοι φάος ἠοῦς,
μὴ πρὶν ἀμαλδύνῃ θηρῶν στίβον ἠδὲ καὶ ὀδμὴν
θηρείην λευκῇσιν ἐνισκίμψασα βολῇσιν·
τῆμος ἄρ Αἰσονίδης κούρη τ' ἀπο νηὸς ἔβησαν
ποιήεντ' ἀνα χῶρον, ἵνα Κριοῦ καλέονται
εὐναί, ὅθι πρῶτον κεκμηότα γούνατ' ἔκαμψεν
νώτοισιν φορέων Μινυήιον υἷ' Ἀθάμαντος.
ἐγγύθι δ' αἰθαλόεντα πέλεν βωμοῖο θέμεθλα,
ὅν ῥά ποτ' Αἰολίδης Διὶ Φυξίῳ εἵσατο Φρίξος,
ῥέζων κεῖνο τέρας παγχρύσεον, ὥς οἱ ἔειπεν
Ἑρμείας πρόφρων ξυμβλήμενος. ἔνθ' ἄρα τούσγε
Ἄργου φραδμοσύνῃσιν ἀριστῆες μεθέηκαν.
τὼ δὲ δι' ἀτραπιτοῖο μεθ' ἱερὸν ἄλσος ἵκοντο,
φηγὸν ἀπειρεσίην διζημένω, ᾗ ἔπι κῶας
βέβλητο, νεφέλῃ ἐναλίγκιον, ἥτ' ἀνιόντος
ἠελίου φλογερῇσιν ἐρεύθεται ἀκτίνεσσιν·
αὐτὰρ ὃ ἀντικρὺ περιμήκεα τείνετο δειρὴν
ὀξὺς ἀύπνοισι προϊδὼν ὄφις ὀφθαλμοῖσιν
νεισομένους, ῥοίζει δὲ πελώριον· ἀμφὶ δὲ μακραὶ
ἠιόνες ποταμοῖο καὶ ἄσπετον ἴαχεν ἄλσος.

ἔκλυον οἳ καὶ πολλὸν ἑκὰς Τιτηνίδος Αἴης
Κολχίδα γῆν ἐνέμοντο παρὰ προχοῇσι Λύκοιο,
ὅστ' ἀποκιδνάμενος ποταμοῦ κελάδοντος Ἀράξεω
Φάσιδι συμφέρεται ἱερὸν ῥόον· οἳ δὲ συνάμφω
Καυκασίην ἅλα δ' εἰς ἓν ἐλαυνόμενοι προχέουσιν.
δείματι δ' ἐξέγροντο λεχωίδες, ἀμφὶ δὲ παισὶν
νηπιάχοις, οἵτέ σφιν ὑπ' ἀγκαλίδεσσιν ἴαυον,
ῥοίζῳ παλλομένοις χεῖρας βάλον ἀσχαλόωσαι.
ὡς δ' ὅτε τυφομένης ὕλης ὕπερ αἰθαλόεσσαι
καπνοῖο στροφάλιγγες ἀπείριτοι εἱλίσσονται,
ἄλλη δ' αἶψ' ἑτέρῃ ἐπιτέλλεται αἰὲν ἐπιπρὸ
νειόθεν εἰλίγγοισιν ἐπήορος ἐξανιοῦσα·
ὣς τότε κεῖνο πέλωρον ἀπειρεσίας ἐλέλιξεν
ῥυμβόνας ἀζαλέῃσιν ἐπηρεφέας φολίδεσσιν.
τοῖο δ' ἑλισσομένοιο κατ' ὄμματα νείσετο κούρη,
Ὕπνον ἀοσσητῆρα, θεῶν ὕπατον, καλέουσα
ἡδείῃ ἐνοπῇ, θέλξαι τέρας· αὖε δ' ἄνασσαν
νυκτιπόλον, χθονίην, εὐαντέα δοῦναι ἐφορμήν.
εἵπετο δ' Αἰσονίδης πεφοβημένος. αὐτὰρ ὅγ' ἤδη
οἴμῃ θελγόμενος δολιχὴν ἀνελύετ' ἄκανθαν
γηγενέος σπείρης, μήκυνε δὲ μυρία κύκλα,
οἷον ὅτε βληχροῖσι κυλινδόμενον πελάγεσσιν
κῦμα μέλαν κωφόν τε καὶ ἄβρομον· ἀλλὰ καὶ ἔμπης
ὑψοῦ σμερδαλέην κεφαλὴν μενέαινεν ἀείρας
ἀμφοτέρους ὀλοῇσι περιπτύξαι γενύεσσιν.
ἣ δέ μιν ἀρκεύθοιο νέον τετμηότι θαλλῷ
βάπτουσ' ἐκ κυκεῶνος ἀκήρατα φάρμακ' ἀοιδαῖς,
ῥαῖνε κατ' ὀφθαλμῶν· περί τ' ἀμφί τε νήριτος ὀδμὴ
φαρμάκου ὕπνον ἔβαλλε· γένυν δ' αὐτῇ ἐνὶ χώρῃ
θῆκεν ἐρεισάμενος· τὰ δ' ἀπείρονα πολλὸν ὀπίσσω
κύκλα πολυπρέμνοιο διὲξ ὕλης τετάνυστο.
ἔνθα δ' ὃ μὲν χρύσειον ἄπο δρυὸς αἴνυτο κῶας,

κούρης κεκλομένης· ἡ δ' ἔμπεδον ἑστηυῖα
φαρμάκῳ ἔψηχεν θηρὸς κάρη, εἰσόκε δή μιν
αὐτὸς ἑὴν ἐπὶ νῆα παλιντροπάασθαι Ἰήσων
ἤνωγεν, λεῖπεν δὲ πολύσκιον ἄλσος Ἄρηος.
ὡς δὲ σεληναίην διχομήνιδα παρθένος αἴγλην
ὑψόθεν ἐξανέχουσαν ὑπωροφίου θαλάμοιο
λεπταλέῳ ἑανῷ ὑποΐσχεται· ἐν δέ οἱ ἦτορ
χαίρει δερκομένης καλὸν σέλας· ὣς τότ' Ἰήσων
γηθόσυνος μέγα κῶας ἑαῖς ἐναείρατο χερσίν·
καί οἱ ἐπὶ ξανθῇσι παρηίσιν ἠδὲ μετώπῳ
μαρμαρυγῇ ληνέων φλογὶ εἴκελον ἷζεν ἔρευθος.
ὅσση δὲ ῥινὸς βοὸς ἤνιος, ἢ ἐλάφοιο
γίνεται, ἥντ' ἀγρῶσται ἀχαιινέην καλέουσιν,
τοσσατίην πάντη χρύσεον ἐφύπερθεν ἄωτον
βεβρίθει λήνεσσιν ἐπηρεφές· ἤλιθα δὲ χθὼν
αἰὲν ὑποπρο ποδῶν ἀμαρύσσετο νεισομένοιο.
ἤιε δ' ἄλλοτε μὲν λαιῷ ἐπιειμένος ὤμῳ
αὐχένος ἐξ ὑπάτοιο ποδηνεκές, ἄλλοτε δ' αυτε
εἴλει ἀφασσόμενος· περὶ γὰρ δίεν, ὄφρα ἓ μή τις
ἀνδρῶν ἠὲ θεῶν νοσφίσσεται ἀντιβολήσας.
ἠὼς μέν ῥ' ἐπὶ γαῖαν ἐκίδνατο, τοὶ δ' ἐς ὅμιλον
ἷξον· θάμβησαν δὲ νέοι μέγα κῶας ἰδόντες
λαμπόμενον στεροπῇ ἴκελον Διός. ὦρτο δ' ἕκαστος
ψαῦσαι ἐελδόμενος δέχθαι τ' ἐνὶ χερσὶν ἑῇσιν.
Αἰσονίδης δ' ἄλλους μὲν ἐρήτυε, τῷ δ' ἐπι φᾶρος
κάββαλε νηγάτεον· πρύμνῃ δ' ἐνεείσατο κούρην
ἀνθέμενος, καὶ τοῖον ἔπος μετα πᾶσιν ἔειπεν
„μηκέτι νῦν χάζεσθε, φίλοι, πάτρην δὲ νέεσθαι.
ἤδη γὰρ χρειώ, τῆς εἵνεκα τῆνδ' ἀλεγεινὴν
ναυτιλίην ἔτλημεν ὀιζύϊ μοχθίζοντες,
εὐπαλέως κούρης ὑπο δήνεσι κεκράανται.
τὴν μὲν ἐγὼν ἐθέλουσαν ἀνάξομαι οἴκαδ' ἄκοιτιν

κουριδίην· ἀτὰρ ὔμμες Ἀχαιίδος οἷά τε πάσης
αὐτῶν θ' ὑμείων ἐσθλὴν ἐπαρωγὸν ἐοῦσαν
σώετε. δὴ γάρ που, μάλ' ὀίομαι, εἶσιν ἐρύξων
Αἰήτης ὁμάδῳ πόντον δ' ἴμεν ἐκ ποταμοῖο.
ἀλλ' οἳ μὲν δια νηός, ἀμοιβαδὶς ἀνέρος ἀνὴρ
ἑζόμενος, πηδοῖσιν ἐρέσσετε· τοὶ δὲ βοείας
ἀσπίδας ἡμίσεες, δήων θοὸν ἔχμα βολάων,
προσχόμενοι, νόστῳ ἐπαμύνετε. νῦν δ' ἐνι χερσὶν
παῖδας ἑοὺς πάτρην τε, φίλοι, γεραρούς τε τοκῆας
ἴσχομεν· ἡμετέρῃ δ' ἐπερείδεται Ἑλλὰς ἐφορμῇ,
ἠὲ κατηφείην, ἢ καὶ μέγα κῦδος ἀρέσθαι."
ὣς φάτο, δῦνε δὲ τεύχε' ἀρήια· τοὶ δ' ἰάχησαν
θεσπέσιον μεμαῶτες. ὃ δὲ ξίφος ἐκ κολεοῖο
σπασσάμενος πρυμναῖα νεὼς ἄπο πείσματ' ἔκοψεν·
ἄγχι δὲ παρθενικῆς κεκορυθμένος ἰθυντῆρι
Ἀγκαίῳ παρέβασκεν· ἐπείγετο δ' εἰρεσίῃ νηῦς
σπερχομένων ἄμοτον ποταμοῦ ἄφαρ ἐκτὸς ἐλάσσαι.
ἤδη δ' Αἰήτῃ ὑπερήνορι πᾶσί τε Κόλχοις
Μηδείης περίπυστος ἔρως καὶ ἔργ' ἐτέτυκτο,
ἐς δ' ἀγορὴν ἀγέροντ' ἐνι τεύχεσιν. ὅσσα τε πόντου
κύματα χειμερίοιο κορύσσεται ἐξ ἀνέμοιο,
ἢ ὅσα φύλλα χαμᾶζε περικλαδέος πέσεν ὕλης
φυλλοχόῳ ἐνι μηνί — τίς ἂν τάδε τεκμήραιτο; —
ὣς οἳ ἀπειρέσιοι ποταμοῦ παρεμέτρεον ὄχθας,
κλαγγῇ μαιμώωντες· ὁ δ' εὐτύκτῳ ἐνι δίφρῳ
Αἰήτης ἵπποισι μετέπρεπεν, οὕς οἱ ὄπασσεν
Ἠέλιος, πνοιῇσιν ἐειδομένους ἀνέμοιο·
σκαιῇ μέν ῥ' ἐνι χειρὶ σάκος δινωτὸν ἀείρων,
τῇ δ' ἑτέρῃ πεύκην περιμήκεα· παρ δέ οἱ ἔγχος
ἀντικρὺ τετάνυστο πελώριον· ἡνία δ' ἵππων
γέντο χεροῖν Ἄψυρτος. ὑπεκπρὸ δὲ πόντον ἔταμνεν
νηῦς ἤδη κρατεροῖσιν ἐπειγομένη ἐρέτῃσιν

καὶ μεγάλου ποταμοῖο καταβλώσκοντι ῥεέθρῳ.
αὐτὰρ ἄναξ ἄτῃ πολυπήμονι χεῖρας ἀείρας
Ἠέλιον καὶ Ζῆνα κακῶν ἐπιμάρτυρας ἔργων
κέκλετο· δεινὰ δὲ παντὶ παρασχεδὸν ἤπυε λαῷ
εἰ μή οἱ κούρην αὐτάγρετον, ἢ ἀνὰ γαῖαν,
ἢ πλωτῆς εὑρόντες ἔτ' εἰν ἁλὸς οἴδματι νῆα
ἄξουσιν, καὶ θυμὸν ἐνιπλήσει μενεαίνων
τίσασθαι τάδε πάντα, δαήσονται κεφαλῇσιν
πάντα χόλον καὶ πᾶσαν ἑὴν ὑποδέγμενοι ἄτην.
ὣς ἔφατ' Αἰήτης· αὐτῷ δ' ἐνὶ ἤματι Κόλχοι
νῆάς τ' εἰρύσσαντο καὶ ἄρμενα νηυσὶ βάλοντο,
αὐτῷ δ' ἤματι πόντον ἀνήιον· οὐ δέ κε φαίης
τόσσον νηίτην στόλον ἔμμεναι, ἀλλ' οἰωνῶν
ἰλαδὸν ἄσπετον ἔθνος ἐπιβρομέειν πελάγεσσιν.
οἱ δ' ἀνέμου λαιψηρὰ θεᾶς βουλῇσιν ἀέντος
Ἥρης, ὄφρ' ὤκιστα κακὸν Πελίαο δόμοισιν
Αἰαίη Μήδεια Πελασγίδα γαῖαν ἵκηται,
ἠοῖ ἐνὶ τριτάτῃ πρυμνήσια νηὸς ἔδησαν
Παφλαγόνων ἀκταῖσι, πάροιθ' Ἅλυος ποταμοῖο.
ἢ γάρ σφ' ἐξαποβάντας ἀρέσσασθαι θυέεσσιν
ἠνώγει Ἑκάτην. καὶ δὴ τὰ μέν, ὅσσα θυηλῇ
κούρη πορσανέουσα τιτύσκετο, μήτέ τις ἴστωρ
εἴη, μήτ' ἐμὲ θυμὸς ἐποτρύνειεν ἀείδειν.
ἅζομαι αὐδῆσαι. τό γε μὴν ἕδος ἐξέτι κείνου,
ὅ ῥα θεᾷ ἥρωες ἐπὶ ῥηγμῖσιν ἔδειμαν,
ἀνδράσιν ὀψιγόνοισι μένει καὶ τῆμος ἰδέσθαι.
αὐτίκα δ' Αἰσονίδης ἐμνήσατο, σὺν δὲ καὶ ὧλλοι
ἥρωες, Φινῆος, ὃ δὴ πλόον ἄλλον ἔειπεν
ἐξ Αἴης ἔσσεσθαι· ἀνώιστος δ' ἐτέτυκτο
πᾶσιν ὁμῶς. Ἄργος δὲ λιλαιομένοις ἀγόρευσεν
„νεισόμεθ' Ὀρχομενὸν τῇ ἔχραεν ὔμμι περῆσαι
νημερτὴς ὅδε μάντις, ὅτῳ ξυνέβητε πάροιθεν.

ἔστιν γὰρ πλόος ἄλλος, ὃν ἀθανάτων ἱερῆες
πέφραδον, οἳ Θήβης Τριτωνίδος ἐκγεγάασιν.
οὔπω τείρεα πάντα, τάτ' οὐρανῷ εἱλίσσονται,
οὐ δέ τί πω Δαναῶν ἱερὸν γένος ἦεν ἀκοῦσαι
πευθομένοις· οἶοι δ' ἔσαν Ἀρκάδες Ἀπιδανῆες,
Ἀρκάδες, οἳ καὶ πρόσθε σεληναίης ὑδέονται
ζώειν, φηγὸν ἔδοντες ἐν οὔρεσιν· οὐ δὲ Πελασγὶς
χθὼν τότε κυδαλίμοισιν ἀνάσσετο Δευκαλίδῃσιν,
ἦμος ὅτ' ἠερίη πολυλήιος ἐκλήιστο
μήτηρ Αἴγυπτος προτερηγενέων αἰζηῶν,
καὶ ποταμὸς Τρίτων ἐπτάρροος, ᾧ ὕπο πᾶσα
ἄρδεται Ἠερίη· Διόθεν δέ μίν οὔποτε δεύει
ὄμβρος· ἅλις προχοαῖσι δ' ἀνασταχύουσιν ἄρουραι.
ἔνθεν δή τινα φασὶ πέριξ δια πᾶσαν ὁδεῦσαι
Εὐρώπην Ἀσίην τε βίῃ καὶ κάρτεϊ λαῶν
σφωιτέρων θάρσει τε πεποιθότα· μυρία δ' ἄστη
νάσσατ' ἐποιχόμενος, τὰ μὲν ἤ ποθι ναιετάουσιν,
ἠὲ καὶ οὔ· πουλὺς γὰρ ἄδην ἐπενήνοθεν αἰών.
Αἶά γε μὴν ἔτι νῦν μένει ἔμπεδον υἱωνοί τε
τῶνδ' ἀνδρῶν, οὓς ὅγε καθίσσατο ναιέμεν Αἶαν,
οἳ δή τοι γραπτῦς πατέρων ἕθεν εἰρύονται,
κύρβιας, οἷς ἔνι πᾶσαι ὁδοὶ καὶ πείρατ' ἔασιν
ὑγρῆς τε τραφερῆς τε πέριξ ἐπινεισομένοισιν.
ἔστι δέ τις ποταμός, ὕπατον κέρας Ὠκεανοῖο,
εὐρύς τε προβαθής τε καὶ ὁλκάδι νηὶ περῆσαι·
Ἴστρόν μιν καλέοντες ἑκὰς διετεκμήραντο·
ὅς δή τοι τείως μὲν ἀπείρονα τέμνετ' ἄρουραν
εἷς οἶος· πηγαὶ γὰρ ὑπερ πνοιῆς βορέαο
Ῥιπαίοις ἐν ὄρεσσιν ἀπόπροθι μορμύρουσιν.
ἀλλ' ὁπότ' ἂν Θρήκων Σκυθέων τ' ἐνιβήσεται οὔρους,
ἔνθα διχῇ τὸ μὲν ἔνθα μετ' Ἰονίην ἅλα βάλλει
τῇδ' ὕδωρ, τὸ δ' ὄπισθε βαθὺν δια κόλπον ἵησιν

σχιζόμενος πόντου Τρινακρίου εἰσανέχοντα,
γαίῃ ὅς ὑμετέρῃ παρακέκλιται, εἰ ἐτεὸν δὴ
ὑμετέρης γαίης Ἀχελώιος ἐξανίησιν.“
ὣς ἄρ᾽ ἔφη· τοῖσιν δὲ θεὰ τέρας ἐγγυάλιξεν
αἴσιον, ᾧ καὶ πάντες ἐπευφήμησαν ἰδόντες,
στέλλεσθαι τῆνδ᾽ οἶμον. ἐπιπρὸ γὰρ ὁλκὸς ἐτύχθη
οὐρανίης ἀκτῖνος, ὅπῃ καὶ ἀμεύσιμον ἦεν.
γηθόσυνοι δὲ Λύκοιο κατ᾽ αὐτόθι παῖδα λιπόντες
λαίφεσι πεπταμένοισιν ὑπεὶρ ἅλα ναυτίλλοντο,
οὔρεα Παφλαγόνων θηεύμενοι. οὐ δὲ Κάραμβιν
γνάμψαν, ἐπει πνοαί τε καὶ οὐρανίου πυρὸς αἴγλη
μεῖνεν, ἕως Ἴστροιο μέγαν ῥόον εἰσαφίκοντο.
Κόλχοι δ᾽ αὖτ᾽ ἄλλοι μέν, ἐτώσια μαστεύοντες,
Κυανέας Πόντοιο διεκ πέτρας ἐπέρησαν·
ἄλλοι δ᾽ αὖ ποταμὸν μετεκίαθον, οἷσιν ἄνασσεν
Ἄψυρτος, Καλὸν δὲ δια στόμα πεῖρε λιασθείς.
τῶ καὶ ὑπέφθη τούςγε βαλὼν ὕπερ αὐχένα γαίης
κόλπον ἔσω πόντοιο πανέσχατον Ἰονίοιο.
Ἴστρῳ γάρ τις νῆσος ἐέργεται οὔνομα Πεύκη,
τριγλώχιν, εὖρος μὲν ἐς αἰγιαλοὺς ἀνέχουσα,
στεινὸν δ᾽ αὖτ᾽ ἀγκῶνα ποτι ῥόον· ἀμφὶ δὲ δοιαὶ
σχίζονται προχοαί. τὴν μὲν καλέουσι Νάρηκος·
τὴν δ᾽ ὑπο τῇ νεάτῃ, Καλὸν στόμα. τῇ δὲ διαπρὸ
Ἄψυρτος Κόλχοι τε θοώτερον ὡρμήθησαν·
οἳ δ᾽ ὑψοῦ νήσοιο κατ᾽ ἀκροτάτης ἐνέοντο
τηλόθεν. εἰαμεναῖσι δ᾽ ἐν ἄσπετα πώεα λεῖπον
ποιμένες ἄγραυλοι, νηῶν φόβῳ, οἷά τε θῆρας
ὀσσόμενοι πόντου μεγακήτεος ἐξανιόντας.
οὐ γάρ πω ἁλίας γε πάρος πόθι νῆας ἴδοντο,
οὔτ᾽ οὖν Θρήιξιν μιγάδες Σκύθαι, οὐ δὲ Σίγυννοι,
οὔτ᾽ οὖν Γραυκένιοι, οὔθ᾽ οἱ περι Λαύριον ἤδη
Σινδοὶ ἐρημαῖον πεδίον μέγα ναιετάοντες.

αὐτὰρ ἐπεί τ' Ἄγγουρον ὄρος καὶ ἄπωθεν ἐόντα
Ἀγγούρου ὄρεος σκόπελον πάρα Καυλιακοῖο,
ᾧ πέρι δὴ σχίζων Ἴστρος ῥόον ἔνθα καὶ ἔνθα
βάλλει ἅλις, πεδίον τε τὸ Λαύριον ἠμείψαντο,
δή ῥα τότε Κρονίην Κόλχοι ἅλα δ' ἐκπρομολόντες
πάντῃ, μή σφε λάθοιεν, ὑπετμήξαντο κελεύθους.
οἳ δ' ὄπιθεν ποταμοῖο κατήλυθον, ἐκ δ' ἐπέρησαν
δοιὰς Ἀρτέμιδος Βρυγηίδας ἀγχόθι νήσους.
τῶν δ' ἤτοι ἑτέρῃ μὲν ἐν ἱερὸν ἔσκεν ἔδεθλον·
ἐν δ' ἑτέρῃ, πληθὺν πεφυλαγμένοι Ἀψύρτοιο,
βαῖνον· ἐπεὶ κείνας πολέων λίπον ἔνδοθι νήσους
— αὔτως, ἀζόμενοι κούρην Διός· αἱ δὲ δὴ ἄλλαι
στεινόμεναι Κόλχοισι πόρους εἴρυντο θαλάσσης.
— ὣς δὲ καὶ εἰς ἀκτὰς πληθὺν λίπεν ἀγχόθι νήσους
μέσφα Σαλαγγῶνος ποταμοῦ καὶ Νέστιδος αἴης.
ἔνθά κε λευγαλέῃ Μινύαι τότε δηιοτῆτι
παυρότεροι πλεόνεσσιν ὑπείκαθον· ἀλλὰ πάροιθεν
συνθεσίῃ μέγα νεῖκος ἀλευάμενοι, ἐτάμοντο·
κῶας μὲν χρύσειον, ἐπεί σφισιν αὐτὸς ὑπέστη
Αἰήτης, εἰ κεῖνοι ἀναπλήσειαν ἀέθλους,
ἔμπεδον εὐδικίῃ σφέας ἑξέμεν, εἴτε δόλοισιν,
εἴτε καὶ ἀμφαδίην αὔτως ἀέκοντος ἀπηύρων·
αὐτὰρ Μήδειάν γε — τὸ γὰρ πέλεν ἀμφήριστον —
παρθέσθαι κούρῃ Λητωίδι νόσφιν ὁμίλου,
εἰσόκε τις δικάσῃσι θεμιστούχων βασιλήων,
εἴτέ μιν εἰς πατρὸς χρειὼ δόμον αὖτις ἱκάνειν,
εἴτε μεθ' Ἑλλάδα γαῖαν ἀριστήεσσιν ἕπεσθαι.
ἔνθα δ' ἐπεὶ τὰ ἕκαστα νόῳ πεμπάσσατο κούρη,
δή ῥά μιν ὀξεῖαι κραδίην ἐλέλιξαν ἀνῖαι
νωλεμές· αἶψα δὲ νόσφιν Ἰήσονα μοῦνον ἑταίρων
ἐκπροκαλεσσαμένη ἄγεν ἄλλυδις, ὄφρ' ἐλίασθεν
πολλὸν ἑκάς, στονόεντα δ' ἐνωπαδὶς ἔκφατο μῦθον

„Αἰσονίδη, τίνα τῆνδε συναρτύνασθε μενοινὴν
ἀμφ' ἐμοί; ἦέ σε πάγχυ λαθιφροσύναις ἐνέηκαν
ἀγλαΐαι, τῶν δ' οὔτι μετατρέπῃ, ὅσσ' ἀγόρευες
χρειοῖ ἐνισχόμενος; ποῦ τοι Διὸς Ἱκεσίοιο
ὅρκια, ποῦ δὲ μελιχραὶ ὑποσχεσίαι βεβάασιν;
ἧς ἐγὼ οὐ κατα κόσμον ἀναιδήτῳ ἰότητι
πάτρην τε κλέα τε μεγάρων αὐτούς τε τοκῆας
νοσφισάμην, τά μοι ἦεν ὑπέρτατα· τηλόθι δ' οἴη
λυγρῇσιν κατα πόντον ἅμ' ἀλκυόνεσσι φορεῦμαι,
σῶν ἕνεκεν καμάτων, ἵνα μοι σόος ἀμφί τε βουσὶν
ἀμφί τε γηγενέεσσιν ἀναπλήσειας ἀέθλους.
ὕστατον αὖ καὶ κῶας, ἐπεί τ' ἐπαϊστὸν ἐτύχθη,
εἷλες ἐμῇ ματίῃ· κατα δ' οὐλοὸν αἶσχος ἔχευα
θηλυτέραις. τῶ φημὶ τεὴ κούρη τε δάμαρ τε
αὐτοκασιγνήτη τε μεθ' Ἑλλάδα γαῖαν ἕπεσθαι.
πάντῃ νῦν πρόφρων ὑπερίστασο, μὴ δέ με μούνην
σεῖο λίπῃς ἀπάνευθεν, ἐποιχόμενος βασιλῆας.
ἀλλ' αὔτως εἴρυσο, δίκη δέ τοι ἔμπεδος ἔστω
καὶ θέμις, ἣν ἄμφω συναρέσσαμεν· ἢ σύγ' ἔπειτα
φασγάνῳ αὐτίκα τόνδε μέσον δια λαιμὸν ἀμῆσαι,
ὄφρ' ἐπίηρα φέρωμαι ἐοικότα μαργοσύνῃσιν.
σχετλίη, εἴ κεν δή με κασιγνήτοιο δικάσσῃ
ἔμμεναι οὗτος ἄναξ, τῷ ἐπίσχετε τάσδ' ἀλεγεινὰς
ἄμφω συνθεσίας. πῶς ἵξομαι ὄμματα πατρός;
ἦ ε μάλ' εὐκλειής; τίνα δ' οὐ τίσιν, ἢ ὲ βαρεῖαν
ἄτην οὐ σμυγερῶς δεινῶν ὕπερ, οἷα ἔοργα,
ὀτλήσω; σὺ δέ κεν θυμηδέα νόστον ἕλοιο;
μὴ τόγε παμβασίλεια Διὸς τελέσειεν ἄκοιτις,
ᾗ ἐπικυδιάεις. μνήσαιο δὲ καί ποτ' ἐμεῖο,
στρευγόμενος καμάτοισι· δέρος δέ τοι ἶσον ὀνείροις
οἴχοιτ' εἰς ἔρεβος μεταμώνιον. ἐκ δέ σε πάτρης
αὐτίκ' ἐμαί σ' ἐλάσειαν Ἐρινύες· οἷα καὶ αὐτὴ

σῇ πάθον ἀτροπίῃ. τὰ μὲν οὐ θέμις ἀκράαντα
ἐν γαίῃ πεσέειν. μάλα γὰρ μέγαν ἤλιτες ὅρκον,
νηλεές· ἀλλ' οὐ θήν μοι ἐπιλλίζοντες ὀπίσσω
δὴν ἔσσεσθ' εὔκηλοι ἕκητί γε συνθεσιάων."
ὧς φάτ' ἀναζείουσα βαρὺν χόλον· ἵετο δ' ἧγε
νῆα καταφλέξαι, διά τ' ἔμπεδα πάντα κεάσσαι,
ἐν δὲ πεσεῖν αὐτὴ μαλερῷ πυρί. τοῖα δ' Ἰήσων
μειλιχίοις ἐπέεσσιν ὑποδδείσας προσέειπεν
„ἴσχεο, δαιμονίη. τὰ μὲν ἀνδάνει οὐδ' ἐμοὶ αὐτῷ.
ἀλλά τιν' ἀμβολίην διζήμεθα δηιοτῆτος,
ὅσσον δυσμενέων ἀνδρῶν νέφος ἀμφιδέδηεν
εἵνεκα σεῦ. πάντες γάρ, ὅσοι χθόνα τῆνδε νέμονται,
Ἀψύρτῳ μεμάασιν ἀμυνέμεν, ὄφρά σε πατρί,
οἷά τε ληισθεῖσαν, ὑπότροπον οἴκαδ' ἄγοιντο.
αὐτοὶ δὲ στυγερῷ κεν ὀλοίμεθα πάντες ὀλέθρῳ,
μίξαντες δαΐ χεῖρας· ὅ τοι καὶ ῥίγιον ἄλγος
ἔσσεται, εἰ σὲ θανόντες ἕλωρ κείνοισι λίποιμεν.
ἥδε δὲ συνθεσίη κρανέει δόλον, ᾧ μιν ἐς ἄτην
βήσομεν. οὐ δ' ἂν ὁμῶς περιναιέται ἀντιόωντες
Κόλχοις ἦρα φέροιεν ὑπὲρ σέο νόσφιν ἄνακτος,
ὅς τοι ἀοσσητήρ τε κασίγνητός τε τέτυκται·
οὐ δ' ἂν ἐγὼ Κόλχοισιν ὑπείξω μὴ πτολεμίζειν
ἀντιβίην, ὅτε μή με διὲξ εἰῶσι νέεσθαι."
ἴσκεν ὑποσσαίνων· ἣ δ' οὐλοὸν ἔκφατο μῦθον
„φράζεο νῦν. χρειὼ γὰρ ἀεικελίοισιν ἐπ' ἔργοις
καὶ τόδε μητίσασθαι, ἐπεὶ τὸ πρῶτον ἀάσθην
ἀμπλακίῃ, θεόθεν δὲ κακὰς ἤνυσσα μενοινάς.
τύνη μὲν κατα μῶλον ἀλέξεο δούρατα Κόλχων·
αὐτὰρ ἐγὼ κεῖνόν γε τεὰς ἐς χεῖρας ἱκέσθαι
μειλίξω· σὺ δέ μιν φαιδροῖς ἀγαπάζεο δώροις·
εἴ κέν πως κήρυκας ἀπερχομένους πεπίθοιμι
οἰόθεν οἶον ἐμοῖσι συναρθμῆσαι ἐπέεσσιν.

ἔνθ' εἴ τοι τόδε ἔργον ἐφανδάνει, οὔτι μεγαίρω,
κτεῖνέ τε καὶ Κόλχοισιν ἀείρεο δηιοτῆτα."
ὣς τώγε ξυμβάντε μέγαν δόλον ἠρτύνοντο
Ἀψύρτῳ, καὶ πολλὰ πόρον ξεινήια δῶρα,
οἷς μέτα καὶ πέπλον δόσαν ἱερὸν Ὑψιπυλείης
πορφύρεον. τὸν μέν ῥα Διωνύσῳ κάμον αὐταὶ
Δίῃ ἐν ἀμφιάλῳ Χάριτες θεαί· αὐτὰρ ὃ παιδὶ
δῶκε Θόαντι μεταῦτις· ὃ δ' αὖ λίπεν Ὑψιπυλείῃ·
ἣ δ' ἔπορ' Αἰσονίδῃ πολέσιν μέτα καὶ τὸ φέρεσθαι
γλήνεσιν εὐεργὲς ξεινήιον. οὔ μιν ἀφάσσων,
οὔτέ κεν εἰσορόων γλυκὺν ἵμερον ἐμπλήσειας.
τοῦ δὲ καὶ ἀμβροσίη ὀδμὴ πέλεν ἐξέτι κείνου,
ἐξ οὗ ἄναξ αὐτὸς Νυσήιος ἐγκατέλεκτο
ἀκροχάλιξ οἴνῳ καὶ νέκταρι, καλὰ μεμαρπὼς
στήθεα παρθενικῆς Μινωίδος, ἥν ποτε Θησεὺς
Κνωσσόθεν ἑσπομένην Δίῃ ἔνι κάλλιπε νήσῳ·
ἣ δ' ὅτε κηρύκεσσιν ἐπεξυνώσατο μύθους,
θελγέμεν, εὖτ' ἂν πρῶτα θεᾶς περι νηὸν ἵκηται
συνθεσίῃ, νυκτός τε μέλαν κνέφας ἀμφιβάλῃσιν,
ἐλθέμεν, ὄφρα δόλον συμφράσσεται, ὥς κεν ἑλοῦσα
χρύσειον μέγα κῶας ὑπότροπος αὖτις ὀπίσσω
βαίη ἐς Αἰήταο δόμους· περὶ γάρ μιν ἀνάγκῃ
υἱῆες Φρίξοιο δόσαν ξείνοισιν ἄγεσθαι·
τοῖα παραιφαμένη, θελκτήρια φάρμακ' ἔπασσεν
αἰθέρι καὶ πνοιῇσι, τά κεν καὶ ἄπωθεν ἐόντα
ἄγριον ἠλιβάτοιο κατ' οὔρεος ἤγαγε θῆρα. [ποισιν·
σχέτλι' Ἔρως, μέγα πῆμα, μέγα στύγος ἀνθρώ–
ἐκ σέθεν οὐλόμεναί τ' ἔριδες στοναχαί τε γόοι τε,
ἄλγεά τ' ἄλλ' ἐπι τοῖσιν ἀπείρονα τετρήχασιν.
δυσμενέων ἐπι παισὶ κορύσσεο, δαῖμον, ἀερθείς,
οἷος Μηδείῃς στυγερὴν φρεσὶν ἔμβαλες ἄτην.
πῶς γὰρ δὴ μετιόντα κακῷ ἐδάμασσεν ὀλέθρῳ

Ἄψυρτον; τὸ γὰρ ἧμιν ἐπισχερὼ ἦεν ἀοιδῆς.
ἦμος ὅτ' Ἀρτέμιδος νήσῳ ἔνι τήνγ' ἐλίποντο
συνθεσίῃ, τοὶ μέν ῥα διάνδιχα νηυσὶν ἔκελσαν
σφωιτέραις κρινθέντες· ὃ δ' ἐς λόχον ἦεν Ἰήσων
δέγμενος Ἄψυρτόν τε καὶ οὓς ἐξαῦτις ἑταίρους.
αὐτὰρ ὅγ' αἰνοτάτῃσιν ὑποσχεσίῃσι δολωθεὶς
καρπαλίμως ᾗ νηὶ διὲξ ἁλὸς οἶδμα περήσας,
νύχθ' ὕπο λυγαίην ἱερῆς ἐπεβήσατο νήσου.
οἰόθι δ' ἀντικρὺ μετιὼν πειρήσατο μύθοις
εἷο κασιγνήτης, ἀταλὸς πάις οἷα χαράδρης
χειμερίης, ἣν οὐδὲ δι' αἰζηοὶ περόωσιν·
εἴ κε δόλον ξείνοισιν ἐπ' ἀνδράσι τεχνήσαιτο.
καὶ τὼ μὲν τὰ ἕκαστα συνῄνεον ἀλλήλοισιν·
αὐτίκα δ' Αἰσονίδης πυκινοῦ ἐξᾶλτο λόχοιο,
γυμνὸν ἀνασχόμενος παλάμῃ ξίφος· αἶψα δὲ κούρη
ἔμπαλιν ὄμματ' ἔνεικε, καλυψαμένη ὀθόνῃσιν,
μὴ φόνον ἀθρήσειε κασιγνήτοιο τυπέντος.
τὸν δ' ὅγε, βουτύπος ὥστε μέγαν κερεαλκέα ταῦρον,
πλῆξεν ὀπιπτεύσας νηοῦ σχεδόν, ὅν ποτ' ἔδειμαν
Ἀρτέμιδι Βρυγοὶ περιναιέται ἀντιπέρηθεν.
τοῦ ὅγ' ἐνὶ προδόμῳ γνὺξ ἤριπε· λοίσθια δ' ἥρως
θυμὸν ἀναπνείων χερσὶν μέλαν ἀμφοτέρῃσιν
αἷμα κατ' ὠτειλὴν ὑποΐσχετο· τῆς δὲ καλύπτρην
ἀργυφέην καὶ πέπλον ἀλευομένης ἐρύθηνεν.
ὀξὺ δὲ πανδαμάτωρ λοξῷ ἴδεν οἷον ἔρεξαν
ὄμματι νηλειὴς ὀλοφώιον ἔργον Ἐρινύς.
ἥρως δ' Αἰσονίδης ἐξάργματα τάμνε θανόντος,
τρὶς δ' ἀπέλειξε φόνου, τρὶς δ' ἐξ ἄγος ἔπτυσ' ὀδόντων,
ἣ θέμις αὐθέντῃσι δολοκτασίας ἱλάεσθαι.
ὑγρὸν δ' ἐν γαίῃ κρύψεν νέκυν, ἔνθ' ἔτι νῦν περ
κείαται ὀστέα κεῖνα μετ' ἀνδράσιν Ἀψυρτεῦσιν.
οἱ δ' ἄμυδις πυρσοῖο σέλας προπάροιθεν ἰδόντες,

τό σφιν παρθενικὴ τέκμαρ μετιοῦσιν ἄειρεν,
Κολχίδος ἀγχόθι νηὸς ἑὴν παρὰ νῆα βάλοντο
ἥρωες· Κόλχον δ' ὄλεκον στόλον, ἠύτε κίρκοι
φῦλα πελειάων, ἠὲ μέγα πῶυ λέοντες
ἀγρότεροι κλονέουσιν ἐνὶ σταθμοῖσι θορόντες.
οὐδ' ἄρα τις κείνων θάνατον φύγε, πάντα δ' ὅμιλον
πῦρ ἅτε δηιόωντες ἐπέδραμον· ὀψὲ δ' Ἰήσων
ἤντησεν, μεμαὼς ἐπαμυνέμεν οὐ μάλ' ἀρωγῆς
δευομένοις· ἤδη δὲ καὶ ἀμφ' αὐτοῖο μέλοντο.
ἔνθα δὲ ναυτιλίης πυκινὴν περὶ μητιάασκον
ἑζόμενοι βουλήν· ἐπὶ δέ σφισιν ἤλυθε κούρη
φραζομένοις· Πηλεὺς δὲ παροίτατος ἔκφατο μῦθον
„ἤδη νῦν κέλομαι νύκτωρ ἔτι νῆ' ἐπιβάντας
εἰρεσίῃ περάαν πλόον ἀντίον, ᾧ ἐπέχουσιν
δήιοι· ἠῶθεν γὰρ ἐπαθρήσαντας ἕκαστα
ἔλπομαι οὐχ ἕνα μῦθον, ὅτις προτέρωσε δίεσθαι
ἡμέας ὀτρυνέει, τοὺς πεισέμεν· οἷα δ' ἄνακτος
εὔνιδες, ἀργαλέῃσι διχοστασίῃς κεδόωνται.
ῥηιδίη δέ κεν ἄμμι κεδασθέντων δίχα λαῶν,
ἥ τ' εἴη μετέπειτα κατερχομένοισι κέλευθος.“
ὣς ἔφατ'· ἤνησαν δὲ νέοι ἔπος Αἰακίδαο.
ῥίμφα δὲ νῆ' ἐπιβάντες ἐπερρώοντ' ἐλάτῃσιν
νωλεμές, ὄφρ' ἱερὴν Ἠλεκτρίδα νῆσον ἵκοντο,
ἀλλάων ὑπάτην, ποταμοῦ σχεδὸν Ἠριδανοῖο.
Κόλχοι δ' ὁππότ' ὄλεθρον ἐπεφράσθησαν ἄνακτος,
ἤτοι μὲν δίζεσθαι ἐπέχραον ἔνδοθι πάσης
Ἀργὼ καὶ Μινύας Κρονίης ἁλός. ἀλλ' ἀπέρυκεν
Ἥρη σμερδαλέῃσι κατ' αἰθέρος ἀστεροπῇσιν.
ὕστατον αὐτοὶ δ' αὖτε Κυταιίδος ἤθεα γαίης
στύξαν, ἀτυζόμενοι χόλον ἄγριον Αἰήταο.
ἔμπεδον ἄλλυδις ἄλλοι ἐφορμηθέντες ἔνασθεν.
οἱ μὲν ἐπ' αὐτάων νήσων ἔβαν, ᾗσιν ἐπέσχον

ἥρωες, ναίουσι δ' ἐπώνυμοι Ἀψύρτοιο·
οἳ δ' ἄρ ἐπ' Ἰλλυρικοῖο μελαμβαθέος ποταμοῖο,
τύμβος ἵν' Ἁρμονίης Κάδμοιό τε, πύργον ἔδειμαν,
ἀνδράσιν Ἐγχελέεσσιν ἐφέστιοι· οἳ δ' ἐν ὄρεσσιν
ἐνναίουσιν, ἅ πέρ τε Κεραύνια κικλήσκονται
ἐκ τόθεν, ἐξότε τούςγε Διὸς Κρονίδαο κεραυνοὶ
νῆσον ἐς ἀντιπέραιαν ἀπέτραπον ὁρμηθῆναι.
ἥρωες δ', ὅτε δή σφιν ἐείσατο νόστος ἀπήμων,
δή ῥα τότε προμολόντες ἐπι χθονὶ πείσματ' ἔδησαν
Ὑλλήων. νῆσοι γὰρ ἐπιπρούχοντο θαμειαὶ
ἀργαλέην πλώουσιν ὁδὸν μεσσηγὺς ἔχουσαι.
οὐ δέ σφιν, ὡς καὶ πρίν, ἀνάρσια μητιάασκον
Ὑλλῆες· πρὸς δ' αὐτοὶ ἐμηχανόωντο κέλευθον,
μισθὸν ἀειρόμενοι τρίποδα μέγαν Ἀπόλλωνος.
δοιοὺς γὰρ τρίποδας τηλοῦ πόρε Φοῖβος ἄγεσθαι
Αἰσονίδῃ περόωντι κατα χρέος, ὁππότε Πυθὼ
ἱρὴν πευσόμενος μετεκίαθε τῆσδ' ὕπερ αὐτῆς
ναυτιλίης· πέπρωτο δ', ὅπῃ χθονὸς ἱδρυνθεῖεν,
μήποτε τὴν δηίοισιν ἀναστήσεσθαι ἰοῦσιν.
τούνεκεν εἰσέτι νῦν κείνῃ ὅδε κεύθεται αἴῃ
ἀμφι πόλιν ἀγανὴν Ὑλληίδα, πολλὸν ἔνερθεν
οὔδεος, ὥς κεν ἄφαντος ἀεὶ μερόπεσσι πέλοιτο.
οὐ μὲν ἔτι ζώοντα καταυτόθι τέτμον ἄνακτα
Ὕλλον, ὃν εὐειδὴς Μελίτη τέκεν Ἡρακλῆι
δήμῳ Φαιήκων. ὃ γὰρ οἰκία Ναυσιθόοιο
Μάκριν τ' εἰσαφίκανε, Διωνύσοιο τιθήνην,
νιψόμενος παίδων ὀλοὸν φόνον· ἔνθ' ὅγε κούρην
Αἰγαίου ἐδάμασσεν ἐρασσάμενος ποταμοῖο,
νηιάδα Μελίτην· ἣ δὲ σθεναρὸν τέκεν Ὕλλον.
οὐ δ' ἄρ ὅγ' ἡβήσας αὐτῇ ἐνι ἔλδετο νήσῳ
ναίειν, κοιρανέοντος ἐπ' ὀφρύσι Ναυσιθόοιο·
βῆ δ' ἅλα δὲ Κρονίην, αὐτόχθονα λαὸν ἀγείρας

Φαιήκων· συν γάρ οἱ ἄναξ πόρσυνε κέλευθον
ἥρως Ναυσίθοος· τόθι δ' εἵσατο, καί μιν ἔπεφνον
Μέντορες, ἀγραύλοισιν ἀλεξόμενον περι βουσίν.
ἀλλά, θεαί, πῶς τῆσδε παρεξ ἁλὸς ἀμφί τε γαῖαν
Αὐσονίην νήσους τε Λιγυστίδας, αἳ καλέονται
Στοιχάδες, Ἀργῴης περιώσια σήματα νηὸς
νημερτὲς πέφαται; τίς ἀπόπροθι τόσσον ἀνάγκη
καὶ χρειώ σφ' ἐκόμιξε; τίνές σφεας ἤγαγον αὖραι;
αὐτόν που μεγαλωστὶ δεδουπότος Ἀψύρτοιο
Ζῆνα, θεῶν βασιλῆα, χόλος λάβεν, οἷον ἔρεξαν·
Αἰαίης δ' ὀλοὸν τεκμήρατο δήνεσι Κίρκης
αἷμ' ἀπονιψαμένους, πρό τε μυρία πημανθέντας,
νοστήσειν. τὸ μὲν οὔτις ἀριστήων ἐνόησεν·
ἀλλ' ἔθεον γαίης Ὑλληίδος ἐξανιόντες
τηλόθι· τὰς δ' ἀπέλειπον, ὅσαι Κόλχοισι πάροιθεν
ἑξείης πλήθοντο Λιβυρνίδες εἰν ἁλὶ νῆσοι,
Ἴσσά τε Δυσκέλαδός τε καὶ ἱμερτὴ Πιτύεια.
αὐτὰρ ἔπειτ' ἐπι τῇσι παραι Κέρκυραν ἵκοντο,
ἔνθα Ποσειδάων Ἀσωπίδα νάσσατο κούρην,
ἠύκομον Κέρκυραν, ἑκὰς Φλιουντίδος αἴης,
ἁρπάξας ὑπ' ἔρωτι· μελαινομένην δέ μιν ἄνδρες
ναυτίλοι ἐκ πόντοιο κελαινῇ πάντοθεν ὕλῃ
δερκόμενοι Κέρκυραν ἐπικλείουσι Μέλαιναν.
τῇ δ' ἔπι καὶ Μελίτην, λιαρῷ περιγηθέες οὔρῳ,
αἰπεινήν τε Κερωσσόν, ὕπερθε δὲ πολλὸν ἐοῦσαν
Νυμφαίην παράμειβον, ἵνα κρείουσα Καλυψὼ
Ἀτλαντὶς ναίεσκε· τὰ δ' ἠεροειδέα λεύσειν
οὔρεα δοιάζοντο Κεραύνια. καὶ τότε βουλὰς
ἀμφ' αὐτοῖς Ζηνός τε μέγαν χόλον ἐφράσαθ' Ἥρη.
μηδομένη δ' ἄνυσιν τοῖο πλόου, ὦρσεν ἀέλλας
ἀντικρύ, ταῖς αὖτις ἀναρπάγδην φορέοντο
νήσου ἔπι κραναῆς Ἠλεκτρίδος. αὐτίκα δ' ἄφνω

ἴαχεν ἀνδρομέῃ ἐνοπῇ μεσσηγὺ θεόντων
αὐδῆεν γλαφυρῆς νηὸς δόρυ, τό ῥ' ἀνα μέσσην
στεῖραν Ἀθηναίη Δωδωνίδος ἥρμοσε φηγοῦ.
τοὺς δ' ὀλοὸν μεσσηγὺ δέος λάβεν εἰσαΐοντας
φθογγήν τε, Ζηνός τε βαρὺν χόλον. οὐ γὰρ ἀλύξειν
ἔννεπεν οὔτε πόρους δολιχῆς ἁλός, οὔτε θυέλλας
ἀργαλέας, ὅτε μὴ Κίρκη φόνον Ἀψύρτοιο
νηλέα νίψειεν· Πολυδεύκεα δ' εὐχετάασθαι
Κάστορά τ' ἀθανάτοισι θεοῖς ἤνωγε κελεύθους
Αὐσονίης ἔμπροσθε πορεῖν ἁλός, ᾗ ἔνι Κίρκην
δήουσιν, Πέρσης τε καὶ Ἠελίοιο θύγατρα.
ὣς Ἀργὼ ἰάχησεν ὑπο κνέφας· οἱ δ' ἀνόρουσαν
Τυνδαρίδαι, καὶ χεῖρας ἀνέσχεθον ἀθανάτοισιν
εὐχόμενοι τὰ ἕκαστα· κατηφείη δ' ἔχεν ἄλλους
ἥρωας Μινύας. ἡ δ' ἔσσυτο πολλὸν ἐπιπρὸ
λαίφεσιν, ἐς δ' ἔβαλον μύχατον ῥόον Ἠριδανοῖο·
ἔνθά ποτ' αἰθαλόεντι τυπεὶς προς στέρνα κεραυνῷ
ἡμιδαὴς Φαέθων πέσεν ἅρματος Ἠελίοιο
λίμνης ἐς προχοὰς πολυβενθέος· ἡ δ' ἔτι νῦν περ
τραύματος αἰθομένοιο βαρὺν ἀνακηκίει ἀτμόν.
οὐ δέ τις ὕδωρ κεῖνο δια πτερὰ κοῦφα τανύσσας
οἰωνὸς δύναται βαλέειν ὕπερ· ἀλλὰ μεσηγὺς
φλογμῷ ἐπιθρώσκει πετοτημένος. ἀμφὶ δὲ κοῦραι
Ἡλιάδες, ταναῇσιν ἐελμέναι αἰγείροισιν
μύρονται κινυρὸν μέλεαι γόον· ἐκ δὲ φαεινὰς
ἠλέκτρου λιβάδας βλεφάρων προχέουσιν ἔραζε,
αἵ μέν τ' ἠελίῳ ψαμάθοις ἔπι τερσαίνονται·
εὖτ' ἂν δὲ κλύζῃσι κελαινῆς οἴδματα λίμνης
ἠιόνας πνοιῇ πολυηχέος ἐξ ἀνέμοιο,
δὴ τότ' ἐς Ἠριδανὸν προκυλίνδεται ἀθρόα πάντα
κυμαίνοντι ῥόῳ. Κελτοὶ δ' ἐπὶ βάξιν ἔθεντο,
ὡς ἄρ Ἀπόλλωνος τάδε δάκρυα Λητοΐδαο

ἐμφέρεται δίναις, ἅτε μυρία χεῦε πάροιθεν,
ἦμος Ὑπερβορέων ἱερὸν γένος εἰσαφίκανεν,
οὐρανὸν αἰγλήεντα λιπὼν ἐκ πατρὸς ἐνιπῆς,
χωόμενος περι παιδί, τὸν ἐν λιπαρῇ Λακερείῃ
δῖα Κορωνὶς ἔτικτεν ἐπι προχοῇς Ἀμύροιο.
καὶ τὰ μὲν ὣς κείνοισι μετ' ἀνδράσι κεκλήισται.
τοὺς δ' οὔτε βρώμης ἤρει πόθος, οὐ δὲ ποτοῖο,
οὔτ' ἐπι γηθοσύνας τράπετο νόος. ἀλλ' ἄρα τοίγε
ἤματα μὲν στρεύγοντο περιβληχρὸν βαρύθοντες
ὀδμῇ λευγαλέῃ, τήν ῥ' ἄσχετον ἐξανίεσκον
τυφομένου Φαέθοντος ἐπιρροαὶ Ἠριδανοῖο·
νύκτας δ' αὖ γόον ὀξὺν ὀδυρομένων ἐσάκουον
Ἡλιάδων λιγέως· τὰ δὲ δάκρυα μυρομένῃσιν
οἷον ἐλαιηραὶ στάγες ὕδασιν ἐμφορέοντο.
ἐκ δὲ τόθεν Ῥοδανοῖο βαθὺν ῥόον εἰσαπέβησαν,
ὅστ' εἰς Ἠριδανὸν μετανείσεται· ἄμμιγα δ' ὕδωρ
ἐν ξυνοχῇ βέβρυχε κυκώμενον. αὐτὰρ ὃ γαίης
ἐκ μυχάτης, ἵνα τ' εἰσὶ πύλαι καὶ ἐδέθλια Νυκτός,
ἔνθεν ἀπορνύμενος τῇ μέν τ' ἐπερεύγεται ἀκτὰς
ὠκεανοῦ, τῇ δ' αὖτε μετ' Ἰονίην ἅλα βάλλει,
τῇ δ' ἐπι Σαρδόνιον πέλαγος καὶ ἀπείρονα κόλπον
ἑπτὰ δια στομάτων ἵει ῥόον. ἐκ δ' ἄρα τοῖο
λίμνας εἰσέλασαν δυσχείμονας, αἵτ' ἀνα Κελτῶν
ἤπειρον πέπτανται ἀθέσφατον· ἔνθά κεν οἵγε
ἄτῃ ἀεικελίῃ πέλασαν. φέρε γάρ τις ἀπορρὼξ
κόλπον ἐς ὠκεανοῖο, τὸν οὐ προδαέντες ἔμελλον
εἰςβαλέειν, τόθεν οὔ κεν ὑπότροποι ἐξεσάωθεν.
ἀλλ' Ἥρη σκοπέλοιο καθ' Ἑρκυνίου ἰάχησεν
οὐρανόθεν προθοροῦσα· φόβῳ δ' ἐτίναχθεν ἀυτῆς
πάντες ὁμῶς· δεινὸν γὰρ ἐπὶ μέγας ἔβραχεν αἰθήρ.
ἂψ δὲ παλιντροπόωντο θεᾶς ὕπο, καί ῥ' ἐνόησαν
τὴν οἶμον, τῇ πέρ τε καὶ ἔπλετο νόστος ἰοῦσιν.

δηναιοὶ δ' ἀκτὰς ἁλιμυρέας εἰσαφίκοντο
Ἥρης ἐννεσίῃσι, δι' ἔθνεα μυρία Κελτῶν
καὶ Λιγύων περόωντες ἀδήιοι. ἀμφὶ γὰρ αἰνὴν
ἠέρα χεῦε θεὰ πάντ' ἤματα νεισομένοισιν.
μεσσότατον δ' ἄρα τοίγε δια στόμα νηὶ βαλόντες
Στοιχάδας εἰσαπέβαν νήσους σόοι εἵνεκα κούρων
Ζηνός· ὃ δὴ βωμοί τε καὶ ἱερὰ τοῖσι τέτυκται
ἔμπεδον· οὐ δ' οἶον κείνης ἐπίκουροι ἕποντο
ναυτιλίης, Ζεὺς δέ σφι καὶ ὀψιγόνων πόρε νῆας.
Στοιχάδας αὖτε λιπόντες ἐς Αἰθαλίην ἐπέρησαν
νῆσον, ἵνα ψηφῖσιν ἀπωμόρξαντο καμόντες
ἱδρῶ ἅλις· χροιῇ δὲ κατ' αἰγιαλοῖο κέχυνται
εἴκελαι· ἐν δὲ σόλοι καὶ τρύχεα θέσκελα κείνων,
ἐν δὲ λιμὴν Ἀργῷος ἐπωνυμίην πεφάτισται.
καρπαλίμως δ' ἐνθένδε διεξ ἁλὸς οἶδμα νέοντο
Αὐσονίης ἀκτὰς Τυρσηνίδας εἰσορόωντες·
ἶξον δ' Αἰαίης λιμένα κλυτόν· ἐκ δ' ἄρα νηὸς
πείσματ' ἐπ' ἠιόνων σχεδόθεν βάλον. ἔνθα δὲ Κίρκην
εὗρον ἁλὸς νοτίδεσσι κάρη ἐπιφαιδρύνουσαν·
τοῖον γὰρ νυχίοισιν ὀνείρασιν ἐπτοίητο.
αἵματί οἱ θάλαμοί τε καὶ ἕρκεα πάντα δόμοιο
μύρεσθαι δόκεον· φλὸξ δ' ἀθρόα φάρμακ' ἔδαπτεν,
οἷσι πάρος ξείνους θέλγ' ἀνέρας, ὅστις ἵκοιτο·
τὴν δ' αὐτὴ φονίῳ σβέσεν αἵματι παμφανόωσαν,
χερσὶν ἀφυσσαμένη· λῆξεν δ' ὀλοοῖο φόβοιο.
τῶ καὶ ἐπιπλομένης ἠοῦς νοτίδεσσι θαλάσσης
ἐγρομένη πλοκάμους τε καὶ εἵματα φαιδρύνεσκεν.
θῆρες δ' οὐ θήρεσσιν ἐοικότες ὠμηστῇσιν,
οὐδὲ μὲν οὐδ' ἄνδρεσσιν ὁμὸν δέμας, ἄλλο δ' ἐπ' ἄλλων
συμμιγέες μελέων, κίον ἀθρόοι, ἠύτε μῆλα
ἐκ σταθμῶν ἅλις εἶσιν ὀπηδεύοντα νομῆι.
τοίους καὶ προτέρης ἐξ ἰλύος ἐβλάστησεν

χθὼν αὐτὴ μικτοῖσιν ἀρηρεμένους μελέεσσιν,
οὔπω διψαλέῳ μάλ' ὑπ' ἠέρι πιληθεῖσα,
οὐ δέ πω ἀζαλέοιο βολαῖς τόσον ἠελίοιο
ἰκμάδας αἰνυμένη· τὰ δ' ἐπι στίχας ἤγαγεν αἰὼν
συγκρίνας· τὼς οἵγε φυὴν ἀίδηλοι ἕποντο.
ἥρωας δ' ἕλε θάμβος ἀπείριτον· αἶψα δ' ἕκαστος
Κίρκης εἴς τε φυὴν εἴς τ' ὄμματα παπταίνοντες
ῥεῖα κασιγνήτην φάσαν ἔμμεναι Αἰήταο.
ἡ δ' ὅτε δὴ νυχίων ἀπο δείματα πέμψεν ὀνείρων,
αὐτίκ' ἔπειτ' ἄψορρον ἀπέστιχε· τοὺς δ' ἅμ' ἕπεσθαι,
χειρὶ καταρρέξασα, δολοφροσύνῃσιν ἄνωγεν.
ἔνθ' ἤτοι πληθὺς μὲν ἐφετμαῖς Αἰσονίδαο
μίμνεν ἀπηλεγέως· ὃ δ' ἐρύσσατο Κολχίδα κούρην.
ἄμφω δ' ἑσπέσθην αὐτὴν ὁδόν, ἔςτ' ἀφίκοντο
Κίρκης ἐς μέγαρον· τοὺς δ' ἐν λιπαροῖσι κέλευεν
ἧγε θρόνοις ἕζεσθαι, ἀμηχανέουσα κιόντων.
τὼ δ' ἄνεῳ καὶ ἄναυδοι ἐφ' ἑστίῃ ἀΐξαντε
ἵζανον, ἥτε δίκη λυγροῖς ἱκέτῃσι τέτυκται,
ἡ μὲν ἐπ' ἀμφοτέραις θεμένη χείρεσσι μέτωπα,
αὐτὰρ ὃ κωπῆεν μέγα φάσγανον ἐν χθονὶ πήξας,
ᾧ πέρ τ' Αἰήταο πάιν κτάνεν· οὐ δέ ποτ' ὄσσε
ἰθὺς ἐνι βλεφάροισιν ἀνέσχεθον. αὐτίκα δ' ἔγνω
Κίρκη φύξιον οἶτον ἀλιτροσύνας τε φόνοιο.
τῶ καὶ ὀπιζομένη Ζηνὸς θέμιν Ἱκεσίοιο,
ὃς μέγα μὲν κοτέει, μέγα δ' ἀνδροφόνοισιν ἀρήγει,
ῥέζε θυηπολίην, οἵῃ τ' ἀπολυμαίνονται
νηλεεῖς ἱκέται, ὅτ' ἐφέστιοι ἀντιόωσιν.
πρῶτα μὲν ἀτρέπτοιο λυτήριον ἧγε φόνοιο
τειναμένη καθύπερθε συὸς τέκος, ἧς ἔτι μαζοὶ
πλήμυρον λοχίης ἐκ νηδύος, αἵματι χεῖρας
τέγγεν, ἐπιτμήγουσα δέρην· αὖτις δὲ καὶ ἄλλοις
μείλισσεν χύτλοισι, καθάρσιον ἀγκαλέουσα

Ζῆνα, παλαμναίων τιμήορον ἱκεσιάων.
καὶ τὰ μὲν ἀθρόα πάντα δόμων ἐκ λύματ' ἔνεικαν
νηιάδες πρόπολοι, ταί οἱ πόρσυνον ἕκαστα.
ἡ δ' εἴσω πελανοὺς μείλικτρά τε νηφαλίῃσιν
καῖεν ἐπ' εὐχωλῇσι παρέστιος, ὄφρα χόλοιο
σμερδαλέας παύσειεν ἐρινύας, ἠδὲ καὶ αὐτὸς
εὐμειδής τε πέλοιτο καὶ ἤπιος ἀμφοτέροισιν,
εἴτ' οὖν ὀθνείῳ μεμιασμένοι αἵματι χεῖρας,
εἴτε καὶ ἐμφύλῳ προσκηδέες ἀντιόωσιν.
  αὐτὰρ ἐπεὶ μάλα πάντα πονήσατο, δὴ τότ' ἔπειτα
εἷσεν ἐπὶ ξεστοῖσιν ἀναστήσασα θρόνοισιν,
καὶ δ' αὐτὴ πέλας ἷζεν ἐνωπαδίς. αἶψα δὲ μύθῳ
χρειὼ ναυτιλίην τε διακριδὸν ἐξερέεινεν,
ἠδ' ὁπόθεν μετὰ γαῖαν ἑὴν καὶ δώματ' ἰόντες
αὔτως ἱδρύνθησαν ἐφέστιοι. ἦ γὰρ ὀνείρων
μνῆστις ἀεικελίη δῦνεν φρένας ὁρμαίνουσαν·
ἵετο δ' αὖ κούρης ἐμφύλιον ἴδμεναι ὀμφήν,
αὐτίχ' ὅπως ἐνόησεν ἀπ' οὔδεος ὄσσε βαλοῦσαν.
πᾶσα γὰρ Ἠελίου γενεὴ ἀρίδηλος ἰδέσθαι
ἦεν, ἐπεὶ βλεφάρων ἀποτηλόθι μαρμαρυγῇσιν
οἷόν τε χρυσέην ἀντώπιον ἵεσαν αἴγλην.
ἡ δ' ἄρα τῇ τὰ ἕκαστα διειρομένῃ κατέλεξεν,
Κολχίδα γῆρυν ἱεῖσα, βαρύφρονος Αἰήταο
κούρη μειλιχίως, ἠμὲν στόλον ἠδὲ κελεύθους
ἡρώων, ὅσα τ' ἀμφὶ θοοῖς ἐμόγησαν ἀέθλοις,
ὥς τε κασιγνήτης πολυκηδέος ἤλιτε βουλαῖς,
ὥς τ' ἀπονόσφιν ἄλυξεν ὑπέρβια δείματα πατρὸς
σὺν παισὶν Φρίξοιο· φόνον δ' ἀλέεινεν ἐνισπεῖν
Ἀψύρτου. τὴν δ' οὔτι νόῳ λάθεν· ἀλλὰ καὶ ἔμπης
μυρομένην ἐλέαιρεν, ἔπος δ' ἐπὶ τοῖον ἔειπεν
„σχετλίη, ἦρα κακὸν καὶ ἀεικέα μήσαο νόστον.
ἔλπομαι οὐκ ἐπὶ δήν σε βαρὺν χόλον Αἰήταο

ἐκφυγέειν· τάχα δ' εἶσι καὶ Ἑλλάδος ἤθεα γαίης
τισόμενος φόνον υἷος, ὅτ' ἄσχετα ἔργα τέλεσσας.
ἀλλ' ἐπεὶ οὖν ἱκέτις καὶ ὁμόγνιος ἔπλευ ἐμεῖο,
ἄλλο μὲν οὔτι κακὸν μητίσομαι ἐνθάδ' ἰούσῃ·
ἔρχεο δ' ἐκ μεγάρων ξείνῳ συνοπηδὸς ἐοῦσα,
ὅντινα τοῦτον ἄιστον ἀείραο πατρὸς ἄνευθεν·
μὴ δέ με γουνάσσηαι ἐφέστιος· οὐ γὰρ ἔγωγε
αἰνήσω βουλάς τε σέθεν καὶ ἀεικέα φύξιν.“
ὣς φάτο· τὴν δ' ἀμέγαρτον ἄχος λάβεν· ἀμφὶ δὲ πέπλον
ὀφθαλμοῖσι βαλοῦσα γόον χέεν, ὄφρά μιν ἥρως
χειρὸς ἐπισχόμενος μεγάρων ἐξῆγε θύραζε
δείματι παλλομένην· λεῖπον δ' ἄπο δώματα Κίρκης.
οὐ δ' ἄλοχον Κρονίδαο Διὸς λάθον· ἀλλά οἱ Ἶρις
πέφραδεν, εὖτ' ἐνόησεν ἄπο μεγάροιο κιόντας.
αὐτὴ γάρ μιν ἄνωγε δοκευέμεν, ὁππότε νῆα
στείχοιεν· τὸ καὶ αὖτις ἐποτρύνουσ' ἀγόρευεν
„Ἶρι φίλη, νῦν, εἴ ποτ' ἐμὰς ἐτέλεσσας ἐφετμάς,
εἰ δ' ἄγε λαιψηρῇσι μετοιχομένη πτερύγεσσιν
δεῦρο Θέτιν μοι ἄνωχθι μολεῖν ἁλὸς ἐξανιοῦσαν.
κείνης γὰρ χρειώ με κιχάνεται. αὐτὰρ ἔπειτα
ἐλθεῖν εἰς ἀκτάς, ὅθι τ' ἄκμονες Ἡφαίστοιο
χάλκειοι στιβαρῇσιν ἀράσσονται τυπίδεσσιν·
εἰπὲ δὲ κοιμῆσαι φύσας πυρός, εἰσόκεν Ἀργὼ
τάσγε παρεξελάσῃσιν. ἀτὰρ καὶ ἐς Αἴολον ἐλθεῖν,
Αἴολον, ὅστ' ἀνέμοις αἰθρηγενέεσσιν ἀνάσσει·
καὶ δὲ τῷ εἰπέμεναι τὸν ἐμὸν νόον, ὥς κεν ἀήτας
πάντας ἀπολλήξειεν ὑπ' ἠέρι, μηδέ τις αὔρη
τρηχύνοι πέλαγος· ζεφύρου γε μὲν οὖρος ἀήτω,
ὄφρ' οἵγ' Ἀλκινόου Φαιηκίδα νῆσον ἵκωνται.“
ὣς ἔφατ'· αὐτίκα δ' Ἶρις ἀπ' Οὐλύμποιο θοροῦσα
τέμνε, τανυσσαμένη κοῦφα πτερά. δῦ δ' ἐνὶ πόντῳ

Αἰγαίῳ, τόθι πέρ τε δόμοι Νηρῆος ἔασιν.
πρώτην δ' εἰσαφίκανε Θέτιν, καὶ ἐπέφραδε μῦθον
Ἥρης ἐννεσίης, ὦρσέν τέ μιν εἰς ἓ νέεσθαι.
δεύτερα δ' εἰς Ἥφαιστον ἐβήσατο· παῦσε δὲ τόνγε
ῥίμφα σιδηρείων τυπίδων· ἔσχοντο δ' ἀυτμῆς
αἰθαλέοι πρηστῆρες. ἀτὰρ τρίτον εἰσαφίκανεν
Αἴολον Ἱππότεω παῖδα κλυτόν. ὄφρα δὲ καὶ τῷ
ἀγγελίην φαμένη θοὰ γούνατα παῦσεν ὁδοῖο,
τόφρα Θέτις Νηρῆα κασιγνήτας τε λιποῦσα
ἐξ ἁλὸς οὔλυμπον δὲ θεὰν μετεκίαθεν Ἥρην·
ἡ δέ μιν ἄσσον ἑοῖο παρεῖσέ τε, φαῖνέ τε μῦθον
„κέκλυθι νῦν, Θέτι δῖα, τά τοι ἐπιέλδομ' ἐνισπεῖν.
οἶσθα μέν, ὅσσον ἐμῇσιν ἐνι φρεσὶ τίεται ἥρως
Αἰσονίδης οἵ δ' ἄλλοι ἀοσσητῆρες ἀέθλου,
οἵῃ τέ σφ' ἐσάωσα δια πλαγκτὰς περόωντας
πέτρας, ἔνθα πάρος δειναὶ βρομέουσι θύελλαι,
κύματά τε σκληρῇσι περιβλύει σπιλάδεσσιν.
νῦν δὲ παρα Σκύλλης σκόπελον μέγαν ἠδὲ Χάρυβδιν
δεινὸν ἐρευγομένην δέχεται ὁδός. ἀλλά σε γὰρ δὴ
ἐξέτι νηπυτίης αὐτὴ τρέφον ἠδ' ἀγάπησα
ἔξοχον ἀλλάων, αἵτ' εἰν ἁλὶ ναιετάουσιν,
οὕνεκεν οὐκ ἔτλης εὐνῇ Διὸς ἱεμένοιο
λέξασθαι. κείνῳ γὰρ ἀεὶ τάδε ἔργα μέμηλεν,
ἠὲ συν ἀθανάταις ἠὲ θνητῇσιν ἰαύειν.
ἀλλ' ἐμέ τ' αἰδομένη καὶ ἐνι φρεσὶ δειμαίνουσα
ἠλεύω· ὃ δ' ἔπειτα πελώριον ὅρκον ὄμοσσεν,
μήποτέ σ' ἀθανάτοιο θεοῦ καλέεσθαι ἄκοιτιν.
ἔμπης δ' οὐ μεθίεσκεν ὀπιπτεύων ἀέκουσαν,
εἰσότε οἱ πρέσβειρα Θέμις κατέλεξεν ἅπαντα,
ὡς δή τοι πέπρωται ἀμείνονα πατρὸς ἑοῖο
παῖδα τεκεῖν· τῷ καί σε λιλαιόμενος μεθέηκεν,
δείματι, μή τις ἑοῦ ἀντάξιος ἄλλος ἀνάσσοι

ἀθανάτων, ἀλλ' αἰὲν ἑὸν κράτος εἰρύοιτο.
αὐτὰρ ἐγὼ τὸν ἄριστον ἐπιχθονίων πόσιν εἶναι
δῶκά τοι, ὄφρα γάμου θυμηδέος ἀντιάσειας,
τέκνά τε φιτύσαιο· θεοὺς δ' εἰς δαῖτα κάλεσσα
πάντας ὁμῶς· αὐτὴ δὲ σέλας χείρεσσιν ἀνέσχον
νυμφίδιον, κείνης ἀγανόφρονος εἵνεκα τιμῆς.
ἀλλ' ἄγε καί τινά τοι νημερτέα μῦθον ἐνίψω.
εὖτ' ἂν ἐς Ἠλύσιον πεδίον τεὸς υἱὸς ἵκηται,
ὃν δὴ νῦν Χείρωνος ἐν ἤθεσι Κενταύροιο
νηιάδες κομέουσι, τεοῦ λίποντα γάλακτος,
χρειώ μιν κούρης πόσιν ἔμμεναι Αἰήταο
Μηδείης· σὺ δ' ἄρηγε νυῷ ἑκυρή περ ἐοῦσα,
ἠδ' αὐτῷ Πηλῆι. τί τοι χόλος ἐστήρικται;
ἀάσθη. καὶ γάρ τε θεοὺς ἐπινείσεται ἄτη.
ναὶ μὲν ἐφημοσύνῃσιν ἐμαῖς Ἥφαιστον ὀίω
λωφήσειν πρήσοντα πυρὸς μένος, Ἱπποτάδην δὲ
Αἴολον ὠκείας ἀνέμων ἄικας ἐρύξειν,
νόσφιν ἐυσταθέος ζεφύρου, τείως κεν ἵκωνται
Φαιήκων λιμένας· σὺ δ' ἀκηδέα μήδεο νόστον.
δεῖμα δέ τοι πέτραι καὶ ὑπέρβια κύματ' ἔασιν
μοῦνον, ἅ κεν τρέψαιο κασιγνήτῃσι συν ἄλλαις.
μὴ δὲ σύγ' ἠὲ Χάρυβδιν ἀμηχανέοντας ἐάσῃς
ἐσβαλέειν, μὴ πάντας ἀναβρόξασα φέρῃσιν,
ἠὲ παρα Σκύλλης στυγερὸν κευθμῶνα νέεσθαι,
Σκύλλης Αὐσονίης ὀλοόφρονος, ἣν τέκε Φόρκῳ
νυκτιπόλος Ἑκάτη, τήντε κλείουσι Κράταιιν,
μήπως σμερδαλέῃσιν ἐπαΐξασα γένυσσιν
λεκτοὺς ἡρώων δηλήσεται. ἀλλ' ἔχε νῆα
κεῖσ', ὅθι περ τυτθή γε παραίβασις ἔσσετ' ὀλέθρου."
ὣς φάτο· τὴν δὲ Θέτις τοίῳ προσελέξατο μύθῳ
„εἰ μὲν δὴ μαλεροῖο πυρὸς μένος ἠδὲ θύελλαι
ζαχρηεῖς λήξουσιν ἐτήτυμον, ἦ τ' ἂν ἔγωγε

θαρσαλέη φαίην καὶ κύματος ἀντιόωντος
νῆα σαωσέμεναι, ζεφύρου λίγα κινυμένοιο.
ἀλλ' ὥρη δολιχήν τε καὶ ἄσπετον οἶμον ὁδεύειν,
ὄφρα κασιγνήτας μετελεύσομαι, αἵ μοι ἀρωγοὶ
ἔσσονται, καὶ νηὸς ὅθι πρυμνήσι' ἀνῆπται,
ὥς κεν ὑπηῷοι μνησαίατο νόστον ἑλέσθαι."
ἦ καὶ ἀναΐξασα κατ' αἰθέρος ἔμπεσε δίναις
κυανέου πόντοιο· κάλει δ' ἐπαμυνέμεν ἄλλας
αὐτοκασιγνήτας Νηρηΐδας· αἳ δ' ἀίουσαι
ἤντεον ἀλλήλῃσι· Θέτις δ' ἀγόρευεν ἐφετμὰς
Ἥρης· αἶψα δ' ἴαλλε μετ' Αὐσονίην ἅλα πάσας.
αὐτὴ δ' ὠκυτέρη ἀμαρύγματος ἠὲ βολάων
ἠελίου, ὅτ' ἄνεισι περαίης ὑψόθι γαίης,
σεύατ' ἴμεν λαιψηρὰ δι' ὕδατος, ἔςτ' ἀφίκανεν
ἀκτὴν Αἰαίην Τυρσηνίδος ἠπείροιο.
τοὺς δ' εὗρεν παρα νηὶ σόλῳ ῥιπῇσί τ' ὀιστῶν
τερπομένους· ἣ δ' ἆσσον ὀρεξαμένη χερὸς ἄκρης
Αἰακίδεω Πηλῆος· ὃ γάρ ῥά οἱ ἦεν ἀκοίτης —
οὐ δέ τις εἰσιδέειν δύνατ' ἔμπεδον· ἀλλ' ἄρα τῷγε
οἴῳ ἐν ὀφθαλμοῖσιν ἐείσατο, φώνησέν τε
„μηκέτι νῦν ἀκταῖς Τυρσηνίσιν ἧσθε μένοντες·
ἠῶθεν δὲ θοῆς πρυμνήσια λύετε νηός,
Ἥρῃ πειθόμενοι ἐπαρηγόνι. τῆς γὰρ ἐφετμῆς
πασσυδίῃ κοῦραι Νηρηΐδες ἀντιόωσιν
νῆα διεκ πέτρας, αἵτε Πλαγκταὶ καλέονται,
ῥυσόμεναι. κείνη γὰρ ἐναίσιμος ὔμμι κέλευθος.
ἀλλὰ σὺ μήτῳ ἐμὸν δείξῃς δέμας, εὖτ' ἂν ἴδηαι
ἀντομένην συν τῇσι· νόῳ δ' ἔχε, μή με χολώσῃς
πλεῖον ἔτ', ἢ τὸ πάροιθεν ἀπηλεγέως ἐχόλωσας."
ἦ, καὶ ἔπειτ' ἀίδηλος ἐδύσατο βένθεα πόντου·
τὸν δ' ἄχος αἰνὸν ἔτυψεν, ἐπεὶ πάρος οὐκέτ' ἰοῦσαν
ἔδρακεν, ἐξότε πρῶτα λίπεν θάλαμόν τε καὶ εὐνὴν

χωσαμένη Ἀχιλῆος ἀγαυοῦ νηπιάχοντος.
ἡ μὲν γὰρ βροτέας αἰεὶ περι σάρκας ἔδαιεν
νύκτα δια μέσσην φλογμῷ πυρός· ἤματα δ' αὖτε
ἀμβροσίῃ χρίεσκε τέρεν δέμας, ὄφρα πέλοιτο
ἀθάνατος, καί οἱ στυγερὸν χροῒ γῆρας ἀλάλκοι.
αὐτὰρ ὅγ' ἐξ εὐνῆς ἀναπάλμενος εἰσενόησεν
παῖδα φίλον σπαίροντα δια φλογός, ἧκε δ' ἀυτὴν
σμερδαλέην ἐσιδών, μέγα νήπιος· ἡ δ' ἀίουσα
τὸν μὲν ἄρ ἁρπάγδην χαμάδις βάλε κεκληγῶτα,
αὐτὴ δὲ πνοιῇ ἰκέλη δέμας, ἠύτ' ὄνειρος,
βῆ ῥ' ἴμεν ἐκ μεγάροιο θοῶς, καὶ ἐσήλατο πόντον
χωσαμένη· μετὰ δ' οὔτι παλίσσυτος ἵκετ' ὀπίσσω.
τῷ μὲν ἀμηχανίη δῆσεν φρένας· ἀλλὰ καὶ ἔμπης
πᾶσαν ἐφημοσύνην Θέτιδος μετέειπεν ἑταίροις.
οἱ δ' ἄρα μεσσηγὺς λῆξαν καὶ ἔπαυσαν ἀέθλους
ἐσσυμένως, δόρπον τε χαμεύνας τ' ἀμφεπένοντο,
τῆς ἔνι δαισάμενοι νύκτ' ἄεσαν, ὡς τὸ πάροιθεν.
ἦμος δ' ἄκρον ἔβαλλε φαεσφόρος οὐρανὸν Ἠώς,
δὴ τότε λαιψηροῖο κατηλυσίῃ ζεφύροιο
βαῖνον ἐπι κληῖδας ἀπο χθονός· ἐκ δὲ βυθοῖο
εὐναίας εἷλκον περιγηθέες, ἄλλά τε πάντα
ἅρμενα μηρύοντο κατα χρέος· ὕψι δὲ λαῖφος
εἴρυσσαν τανύσαντες ἐν ἱμάντεσσι κεραίης.
νῆα δ' ἐυκραὴς ἄνεμος φέρεν. αἶψα δὲ νῆσον
καλὴν ἀνθεμόεσσαν ἐσέδρακον, ἔνθα λίγειαι
Σειρῆνες σίνοντ' Ἀχελωίδες, ἡδείῃσιν
θέλγουσαι μολπῇσιν, ὅτις παρα πεῖσμα βάλοιτο.
τὰς μὲν ἄρ εὐειδὴς Ἀχελωίῳ εὐνηθεῖσα
γείνατο Τερψιχόρη, Μουσέων μία· καί ποτε Δηοῦς
θυγατέρ' ἰφθίμην ἀδμῆτ' ἔτι πορσαίνεσκον
ἄμμιγα μελπόμεναι· τότε δ' ἄλλο μὲν οἰωνοῖσιν,
ἄλλο δ' παρθενικῇς ἐναλίγκιαι ἔσκον ἰδέσθαι.

αἰεὶ δ' εὐόρμου δεδοκημέναι ἐκ περιωπῆς
ἦ θαμὰ δὴ πολέων μελιηδέα νόστον ἕλοντο,
τηκεδόνι φθινύθουσαι· ἀπηλεγέως δ' ἄρα καὶ τοῖς
ἵεσαν ἐκ στομάτων ὄπα λείριον. οἳ δ' ἄπο νηὸς
ἤδη πείσματ' ἔμελλεν ἐπ' ἠιόνεσσι βαλέσθαι,
εἰ μὴ ἄρ Οἰάγροιο πάις Θρηίκιος Ὀρφεὺς
Βιστονίην ἐνὶ χερσὶν ἑαῖς φόρμιγγα τανύσσας
κραιπνὸν ἐυτροχάλοιο μέλος κανάχησεν ἀοιδῆς,
ὄφρ' ἄμυδις κλονέοντος ἐπιβρομέωνται ἀκουαὶ
κρεγμῷ· παρθενίην δ' ἐνοπὴν ἐβιήσατο φόρμιγξ.
νῆα δ' ὁμοῦ ζέφυρός τε καὶ ἠχῆεν φέρε κῦμα
πρυμνόθεν ὀρνύμενον· ταὶ δ' ἄκριτον ἵεσαν αὐδήν.
ἀλλὰ καὶ ὧς Τελέοντος ἐὺς πάις, οἶος ἑταίρων
προφθάμενος, ξεστοῖο κατα ζυγοῦ ἔνθορε πόντῳ
Βούτης, Σειρήνων λιγυρῇ ὀπὶ θυμὸν ἰανθείς·
νῆχε δὲ πορφυρέοιο δι' οἴδματος, ὄφρ' ἐπιβαίη,
σχέτλιος. ἦ τέ οἱ αἶψα κατ' αὐτόθι νόστον ἀπηύρων.
ἀλλά μιν οἰκτείρασα θεὰ Ἔρυκος μεδέουσα
Κύπρις ἔτ' ἐν δίναις ἀνερέψατο, καί ῥ' ἐσάωσεν
πρόφρων ἀντομένη Λιλυβηίδα ναιέμεν ἄκρην.
οἳ δ' ἄχεϊ σχόμενοι τὰς μὲν λίπον, ἄλλα δ' ὄπαζον
κύντερα μιξοδίῃσιν ἁλὸς ῥαιστήρια νηῶν.
τῇ μὲν γὰρ Σκύλλης λισσὴ προυφαίνετο πέτρη·
τῇ δ' ἄμοτον βοάασκεν ἀναβλύζουσα Χάρυβδις·
ἄλλοθι δὲ Πλαγκταὶ μεγάλῳ ὑπο κύματι πέτραι
ῥόχθεον, ἧχι πάροιθεν ἀπέπτυεν αἰθομένη φλὸξ
ἄκρων ἐκ σκοπέλων, πυριθαλπέος ὑψόθι πέτρης.
καπνῷ δ' ἀχλυόεις αἰθὴρ πέλεν· οὐ δέ κεν αὐγὰς
ἔδρακες ἠελίοιο. τότ' αὖ λήξαντος ἀπ' ἔργων
Ἡφαίστου θερμὴν ἔτι κήκιε πόντος ἀυτμήν.
ἔνθά σφιν κοῦραι Νηρηίδες ἄλλοθεν ἄλλαι
ἤντεον· ἣ δ' ὄπιθεν πτερύγος θίγε πηδαλίοιο

δῖα Θέτις, πλαγκτῇσιν ἔνι σπιλάδεσσιν ἐρύσσαι.
ὡς δ' ὁπότ' ἂν δελφῖνες ὕπεξ ἁλὸς εὐδιόωντες
σπερχομένην ἀγεληδὸν ἑλίσσωνται περι νῆα,
ἄλλοτε μὲν προπάροιθεν ὁρώμενοι, ἄλλοτ' ὄπισθεν,
ἄλλοτε παρβολάδην, ναύτῃσι δὲ χάρμα τέτυκται·
ὣς αἳ ὑπεκπροθέουσαι ἐπήτριμοι εἱλίσσοντο
Ἀργῴῃ περι νηί, Θέτις δ' ἴθυνε κέλευθον.
καί ῥ' ὅτε δὴ Πλαγκτῇσιν ἐνιχρίμψεσθαι ἔμελλον,
αὐτίκ' ἀνασχόμεναι λευκοῖς ἐπι γούνασι πέζας,
ὑψοῦ ἐπ' αὐτάων σπιλάδων καὶ κύματος ἀγῆς
ῥώοντ' ἔνθα καὶ ἔνθα διασταδὸν ἀλλήλῃσιν.
τὴν δὲ παρηορίην κόπτεν ῥόος· ἀμφὶ δὲ κῦμα
λάβρον ἀειρόμενον πέτραις ἐπικαχλάζεσκεν.
αἳ δ' ὁτὲ μὲν κρημνοῖς ἐναλίγκιαι ἠέρι κῦρον,
ἄλλοτε δὲ βρύχιαι νεάτῳ ὑπο πυθμένι πόντου
ἠρήρειν, τὸ δὲ πολλὸν ὑπείρεχεν ἄγριον οἶδμα.
αἳ δ', ὥστ' ἠμαθόεντος ἐπισχεδὸν αἰγιαλοῖο
παρθενικαί, δίχα κόλπον ἐπ' ἰξύας εἱλίξασαι,
σφαίρῃ ἀθύρουσιν περιηγέι· ἡ μὲν ἔπειτα
ἄλλη ὑπεξ ἄλλης δέχεται, καὶ ἐς ἠέρα πέμπει
ὕψι μεταχρονίην· ἡ δ' οὔποτε πίλναται οὔδει·
ὣς αἳ νῆα θέουσαν ἀμοιβαδὶς ἄλλοθεν ἄλλη
πέμπε διηερίην ἐπι κύμασιν, αἰὲν ἄπωθεν
πετράων· περι δέ σφιν ἐρευγόμενον ζέεν ὕδωρ.
τὰς δὲ καὶ αὐτὸς ἄναξ κορυφῆς ἔπι λισσάδος ἄκρης
ὀρθὸς ἐπι στελεῇ τυπίδος βαρὺν ὦμον ἐρείσας
Ἥφαιστος θηεῖτο, καὶ αἰγλήεντος ὕπερθεν
οὐρανοῦ ἑστηυῖα Διὸς δάμαρ· ἀμφι δ' Ἀθήνῃ
βάλλε χέρας· τοῖόν μιν ἔχεν δέος εἰσορόωσαν.
ὅσση δ' εἰαρινοῦ μηκύνεται ἤματος αἶσα,
τοσσάτιον μογέεσκον ἐπι χρόνον, ὀχλίζουσαι
νῆα διεκ πέτρας πολυηχέας· οἳ δ' ἀνέμοιο

αὖτις ἐπαυρόμενοι προτέρῳ θέον· ὦκα δ' ἄμειβον
Θρινακίης λειμῶνα, βοῶν τροφὸν Ἠελίοιο.
ἔνθ' αἳ μὲν κατα βένθος ἀλίγκιαι αἰθυίῃσιν
δῦνον, ἐπεί ῥ' ἀλόχοιο Διὸς πόρσυνον ἐφετμάς.
τοὺς δ' ἄμυδις βληχή τε δι' ἠέρος ἵκετο μήλων,
μυκηθμός τε βοῶν αὐτοσχεδὸν οὔατ' ἔβαλλεν.
καὶ τὰ μὲν ἑρσήεντα κατα δρία ποιμαίνεσκεν
ὁπλοτέρη Φαέθουσα θυγατρῶν Ἠελίοιο,
ἀργύρεον χαῖον παλάμῃ ἔνι πηχύνουσα·
Λαμπετίη δ' ἔπι βουσὶν ὀρειχάλκοιο φαεινοῦ
πάλλεν ὀπηδεύουσα καλαύροπα. τὰς δὲ καὶ αὐτοὶ
βοσκομένας ποταμοῖο παρ' ὕδασιν εἰσορόωντο
ἀμ πεδίον καὶ ἕλος λειμώνιον· οὐ δέ τις ἦεν
κυανέη μετα τῇσι δέμας, πᾶσαι δὲ γάλακτι
εἰδόμεναι χρυσέοισι κεράασι κυδιάασκον.
καὶ μὲν τὰς παράμειβον ἐπ' ἤματι· νυκτὶ δ' ἰούσῃ
πεῖρον ἁλὸς μέγα λαῖτμα κεχαρμένοι, ὄφρα καὶ αὖτις
Ἠὼς ἠριγενὴς φέγγος βάλε νεισομένοισιν.
ἔστι δέ τις πορθμοῖο παροιτέρη Ἰονίοιο
ἀμφιλαφὴς πίειρα Κεραυνίῃ εἰν ἁλὶ νῆσος,
ᾗ ὕπο δὴ κεῖσθαι δρέπανον φάτις — ἵλατε Μοῦσαι,
οὐκ ἐθέλων ἐνέπω προτέρων ἔπος — ᾧ ἄπο πατρὸς
μήδεα νηλειῶς ἔταμε Κρόνος· οἳ δέ ἑ Δηοῦς
κλείουσι χθονίης καλαμητόμον ἔμμεναι ἅρπην.
Δηὼ γὰρ κείνῃ ἐνι δή ποτε νάσσατο γαίῃ,
Τιτῆνας δ' ἔδαεν στάχυν ὄμπνιον ἀμήσασθαι,
Μάκριδα φιλαμένη. Δρεπάνη τόθεν ἐκλήισται
οὔνομα, Φαιήκων ἱερὴ τροφός· ὣς δὲ καὶ αὐτοὶ
αἵματος Οὐρανίοιο γένος Φαίηκες ἔασιν.
τοὺς Ἀργὼ πολέεσσιν ἐνισχομένη καμάτοισιν
Θρινακίης αὔρῃς ἵκετ' ἐξ ἁλός· οἳ δ' ἀγανῇσιν
Ἀλκίνοος λαοί τε θυηπολίῃσιν ἰόντας

δειδέχατ' ἀσπασίως· ἐπι δέ σφισι καγχαλάασκεν
πᾶσα πόλις· φαίης κεν ἑοῖς ἐπι παισὶ γάνυσθαι.
καὶ δ' αὐτοὶ ἥρωες ἀνα πληθὺν κεχάροντο,
τῷ ἴκελοι, οἷόν τε μεσαιτάτῃ ἐμβεβαῶτες
Αἱμονίῃ. μέλλον δὲ βοῇ ἔνι θωρήξεσθαι·
ὧδε μάλ' ἀγχίμολον στρατὸς ἄσπετος ἐξεφαάνθη
Κόλχων, οἳ Πόντοιο κατα στόμα καὶ δια πέτρας
Κυανέας μαστῆρες ἀριστήων ἐπέρησαν.
Μήδειαν δ' ἔξαιτον ἑοῦ ἐς πατρὸς ἄγεσθαι
ἵεντ' ἀπροφάτως, ἠὲ στονόεσσαν ἀυτὴν
νωμήσειν χαλεπῇσιν ὁμόκλεον ἀτροπίῃσιν
αὖθί τε καὶ μετέπειτα συν Αἰήταο κελεύθῳ.
ἀλλά σφεας κατέρυκεν ἐπειγομένους πολέμοιο
κρείων Ἀλκίνοος. λελίητο γὰρ ἀμφοτέροισιν
δηιοτῆτος ἄνευθεν ὑπέρβια νείκεα λῦσαι.
κούρη δ' οὐλομένῳ ὑπο δείματι πολλὰ μὲν αὐτοὺς
Αἰσονίδεω ἑτάρους μειλίσσετο, πολλὰ δὲ χερσὶν
Ἀρήτης γούνων ἀλόχου θίγεν Ἀλκινόοιο
„γουνοῦμαι, βασίλεια· σὺ δ' ἵλαθι, μὴ δέ με Κόλχοις
ἐκδώῃς ᾧ πατρὶ κομιζέμεν, εἴ νυ καὶ αὐτὴ
ἀνθρώπων γενεῆς μία φέρβεαι, οἷσιν ἐς ἄτην
ὠκύτατος κούφαισι θέει νόος ἀμπλακίῃσιν.
ὡς ἐμοὶ ἐκ πυκιναὶ ἔπεσον φρένες, οὐ μὲν ἕκητι
μαργοσύνης. ἴστω δ' ἱερὸν φάος Ἠελίοιο,
ἴστω νυκτιπόλου Περσηίδος ὄργια κούρης·
μὴ μὲν ἐγὼν ἐθέλουσα συν ἀνδράσιν ἀλλοδαποῖσιν
κεῖθεν ἀφωρμήθην· στυγερὸν δέ με τάρβος ἔπεισεν
τῆσγε φυγῆς μνήσασθαι, ὅτ' ἤλιτον· οὐ δέ τις ἄλλη
μῆτις ἔην. ἔτι μοι μίτρη μένει, ὡς ἐνι πατρὸς
δώμασιν, ἄχραντος καὶ ἀκήρατος. ἀλλ' ἐλέαιρε,
πότνα, τεόν τε πόσιν μειλίσσεο· σοὶ δ' ὀπάσειαν
ἀθάνατοι βίοτόν τε τελεσφόρον ἀγλαΐην τε

καὶ παῖδας καὶ κῦδος ἀπορθήτοιο πόληος.“
τοῖα μὲν Ἀρήτην γουνάζετο δάκρυ χέουσα·
τοῖα δ᾽ ἀριστήων ἐναμοιβαδὶς ἄνδρα ἕκαστον
„ὑμέων, ὦ περὶ δὴ μέγα φέρτατοι, ἀμφί τ᾽ ἀέθλοις
ὧν κάμον ὑμετέροισιν, ἀτύζομαι· ἧς ἰότητι
ταύρους τ᾽ ἐξεύξασθε, καὶ ἐκ θέρος οὐλοὸν ἀνδρῶν
κείρετε γηγενέων· ἧς εἵνεκεν Αἱμονίην δὲ
χρύσεον αὐτίκα κῶας ἀνάξετε νοστήσαντες.
ἥδ᾽ ἐγώ, ἣ πάτρην τε καὶ οὓς ὤλεσσα τοκῆας,
ἣ δόμον, ἣ σύμπασαν ἐυφροσύνην βιότοιο·
ὔμμι δὲ καὶ πάτρην καὶ δώματα ναιέμεν αὖτις
ἤνυσα· καὶ γλυκεροῖσιν ἔτ᾽ εἰσόψεσθε τοκῆας
ὄμμασιν· αὐτὰρ ἐμοὶ ἀπο δὴ βαρὺς εἵλετο δαίμων
ἀγλαΐας· στυγερὴ δὲ συν ὀθνείοις ἀλάλημαι.
δείσατε συνθεσίας τε καὶ ὅρκια, δείσατ᾽ Ἐρινὺν
Ἱκεσίην, νέμεσίν τε θεῶν, εἰς χεῖρας ἰοῦσαν
Αἰήτεω λώβῃ πολυπήμονι δῃωθῆναι.
οὐ νηούς, οὐ πύργον ἐπίρροθον, οὐκ ἀλεωρὴν
ἄλλην, οἰόθι δὲ προτιβάλλομαι ὑμέας αὐτούς.
σχέτλιοι ἀτροπίης καὶ ἀνηλέες· οὐ δ᾽ ἐνι θυμῷ
αἰδεῖσθε ξείνης μ᾽ ἐπι γούνατα χεῖρας ἀνάσσης
δερκόμενοι τείνουσαν ἀμήχανον· ἀλλά κε πᾶσιν,
κῶας ἑλεῖν μεμαῶτες, ἐμίξατε δούρατα Κόλχοις
αὐτῷ τ᾽ Αἰήτῃ ὑπερήνορι· νῦν δὲ λάθεσθε
ἠνορέης, ὅτε μοῦνοι ἀποτμηγέντες ἔασιν.“
ὣς φάτο λισσομένη· τῶν δ᾽ ὅντινα γουνάζοιτο,
ὅς μιν θαρσύνεσκεν ἐρητύων ἀχέουσαν.
σεῖον δ᾽ ἐγχείας εὐήκεας ἐν παλάμῃσιν,
φάσγανά τ᾽ ἐκ κολεῶν· οὐ δὲ σχήσεσθαι ἀρωγῆς
ἔννεπον, εἴ κε δίκης ἀλιτήμονος ἀντιάσειαν.
στρευγομένοις δ᾽ ἀν᾽ ὅμιλον ἐπήλυθεν εὐνήτειρα
Νὺξ ἔργων ἄνδρεσσι, κατευκήλησε δὲ πᾶσαν

γαῖαν ὁμῶς· τὴν δ' οὔτι μίνυνθά περ εὔνασεν ὕπνος
ἀλλά οἱ ἐν στέρνοις ἀχέων εἱλίσσετο θυμός.
οἷον ὅτε κλωστῆρα γυνὴ ταλαεργὸς ἑλίσσει
ἐννυχίη· τῇ δ' ἀμφι κινύρεται ὀρφανὰ τέκνα
χηροσύνῃ πόσιος· σταλάει δ' ὑπο δάκρυ παρειὰς
μυρομένης, οἵη μιν ἐπι σμυγερὴ λάβεν αἶσα·
ὣς τῆς ἰκμαίνοντο παρηίδες· ἐν δέ οἱ ἦτορ
ὀξείῃς εἰλεῖτο πεπαρμένον ἀμφ' ὀδύνῃσιν.
τὼ δ' ἔντοσθε δόμοιο κατα πτόλιν, ὡς τὸ πάροιθεν,
κρείων Ἀλκίνοος πολυπότνιά τ' Ἀλκινόοιο
Ἀρήτη ἄλοχος, κούρης πέρι μητιάασκον
οἷσιν ἐνι λεχέεσσι δια κνέφας· οἷα δ' ἀκοίτην
κουρίδιον θαλεροῖσι δάμαρ προσπτύσσετο μύθοις
„ναὶ φίλος, εἰ δ' ἄγε μοι πολυκηδέα ῥύεο Κόλχων
παρθενικήν, Μινύαισι φέρων χάριν. ἐγγύθι δ' Ἄργος
ἡμετέρης νήσοιο καὶ ἀνέρες Αἱμονιῆες·
Αἰήτης δ' οὔτ' ἂρ ναίει σχεδόν, οὐ δέ τι ἴδμεν
Αἰήτην, ἀλλ' οἷον ἀκούομεν· ἥδε δὲ κούρη
αἰνοπαθὴς κατά μοι νόον ἔκλασεν ἀντιόωσα.
μή μιν, ἄναξ, Κόλχοισι πόροις ἐς πατρὸς ἄγεσθαι.
ἀάσθη, ὅτε πρῶτα βοῶν θελκτήρια δῶκεν
φάρμακά οἱ· σχεδόθεν δὲ κακῷ κακόν, οἷά τε πολλὰ
ῥέζομεν ἀμπλακίῃσιν, ἀκειομένη ὑπάλυξεν
πατρὸς ὑπερφιάλοιο βαρὺν χόλον. αὐτὰρ Ἰήσων,
ὡς ἀίω, μεγάλοισιν ἐνίσχεται ἐξ ἕθεν ὅρκοις,
κουριδίην θήσεσθαι ἐνι μεγάροισιν ἄκοιτιν.
τῶ, φίλε, μήτ' οὖν αὐτὸν ἑκὼν ἐπίορκον ὀμόσσαι
θείης Αἰσονίδην, μήτ' ἄσχετα σεῖο ἕκητι
παῖδα πατὴρ θυμῷ κεκοτηότι δηλήσαιτο.
λίην γὰρ δύςζηλοι ἑαῖς ἐπι παισὶ τοκῆες·
οἷα μὲν Ἀντιόπην εὐώπιδα μήσατο Νυκτεύς·
οἷα δὲ καὶ Δανάη πόντῳ ἔνι πήματ' ἀνέτλη,

πατρὸς ἀτασθαλίῃσι· νέον γε μέν, οὐ δ' ἄπο τηλοῦ,
ὑβριστὴς Ἔχετος γλήναις ἔνι χάλκεα κέντρα
πῆξε θυγατρὸς ἑῆς· στονόεντι δὲ κάρφεται οἴτῳ
ὀρφναίῃ ἐνὶ χαλκὸν ἀλετρεύουσα καλιῇ."
ὣς ἔφατ' ἀντομένη· τοῦ δὲ φρένες ἰαίνοντο
ἧς ἀλόχου μύθοισιν, ἔπος δ' ἐπὶ τοῖον ἔειπεν
„Ἀρήτη, καί κεν συν τεύχεσιν ἐξελάσαιμι
Κόλχους, ἡρώεσσι φέρων χάριν, εἵνεκα κούρης.
ἀλλὰ Διὸς δείδοικα δίκην ἰθεῖαν ἀτίσσαι.
οὐ δὲ μὲν Αἰήτην ἀθεριζέμεν, ὡς ἀγορεύεις,
λώιον· οὐ γάρ τις βασιλεύτερος Αἰήταο.
καί κ' ἐθέλων, ἕκαθέν περ, ἐφ' Ἑλλάδι νεῖκος ἄγοιτο.
τῷ μ' ἐπέοικε δίκην, ἥτις μετα πᾶσιν ἀρίστη
ἔσσεται ἀνθρώποισι, δικαζέμεν· οὐ δέ σε κεύσω.
παρθενικὴν μὲν ἐοῦσαν, ἑῷ ἄπο πατρὶ κομίσσαι
ἰθύνω· λέκτρον δὲ συν ἀνέρι πορσαίνουσαν
οὔ μιν ἑοῦ πόσιος νοσφίσσομαι· οὐ δέ, γενέθλην
εἴ τιν' ὑπο σπλάγχνοισι φέρει, δῄοισιν ὀπάσσω."
ὣς ἄρ ἔφη· καὶ τὸν μὲν ἐπισχεδὸν εὔνασεν ὕπνος.
ἣ δ' ἔπος ἐν θυμῷ πυκινὸν βάλετ'· αὐτίκα δ' ὦρτο
ἐκ λεχέων ανα δῶμα· συνήιξαν δὲ γυναῖκες
ἀμφίπολοι, δέσποιναν ἑὴν μεταποιπνύουσαι.
σῖγα δ' ἑὸν κήρυκα καλεσσαμένη προσέειπεν,
ᾗσιν ἐπιφροσύνῃσιν ἐποτρυνέουσα μιγῆναι
Αἰσονίδην κούρῃ, μὴ δ' Ἀλκίνοον βασιλῆα
λίσσεσθαι· τὸ γὰρ αὐτὸς ἰὼν Κόλχοισι δικάσσει,
παρθενικὴν μὲν ἐοῦσαν, ἑοῦ ποτι δώματα πατρὸς
ἐκδώσειν· λέκτρον δὲ συν ἀνέρι πορσαίνουσαν
οὐκέτι κουριδίης μιν ἀποτμήξειν φιλότητος.
ὣς ἄρ ἔφη· τὸν δ' αἶψα πόδες φέρον ἐκ μεγάροιο,
ὥς κεν Ἰήσονι μῦθον ἐναίσιμον ἀγγείλειεν
Ἀρήτης, βουλάς τε θεουδέος Ἀλκινόοιο.

τοὺς δ' εὗρεν παρα νηὶ συν ἔντεσιν ἐγρήσσοντας
Ὑλλικῷ ἐν λιμένι, σχεδὸν ἄστεος· ἐκ δ' ἄρα πᾶσαν
πέφραδεν ἀγγελίην· γήθησε δὲ θυμὸς ἑκάστου
ἡρώων· μάλα γάρ σφιν ἑαδότα μῦθον ἔειπεν.
αὐτίκα δὲ κρητῆρα κερασσάμενοι μακάρεσσιν
ἣ θέμις, εὐαγέως ἐπιβώμια μῆλ' ἐρύσαντες,
αὐτονυχὶ κούρῃ θαλαμήιον ἔντυον εὐνὴν
ἄντρῳ ἐν ἠγαθέῳ, τόθι δή ποτε Μάκρις ἔναιεν,
κούρη Ἀρισταίοιο μελίφρονος, ὅς ῥα μελισσέων
ἔργα πολυκμήτοιό τ' ἀνεύρατο πῖαρ ἐλαίης.
κείνη δὴ πάμπρωτα Διὸς Νυσήιον υἷα
Εὐβοίης ἔντοσθεν Ἀβαντίδος ᾧ ἐνι κόλπῳ
δέξατο, καὶ μέλιτι ξηρὸν περὶ χεῖλος ἔδευσεν,
εὖτέ μιν Ἑρμείας φέρεν ἐκ πυρός· ἔδρακε δ' Ἥρη,
καί ἑ χολωσαμένη πάσης ἐξήλασε νήσου.
ἣ δ' ἄρα Φαιήκων ἱερῷ ἐνι τηλόθεν ἄντρῳ
νάσσατο, καὶ πόρεν ὄλβον ἀθέσφατον ἐνναέτῃσιν.
ἔνθα τότ' ἐστόρεσαν λέκτρον μέγα· τοῖο δ' ὕπερθεν
χρύσεον αἴγλῆεν κῶας βάλον, ὄφρα πέλοιτο
τιμήεις τε γάμος καὶ ἀοίδιμος. ἄνθεα δέ σφιν
νύμφαι ἀμεργόμεναι λευκοῖς ἐνι ποικίλα κόλποις
ἐσφόρεον· πάσας δὲ πυρὸς ὡς ἄμφεπεν αἴγλη·
τοῖον ἀπο χρυσέων θυσάνων ἀμαρύσσετο φέγγος.
δαῖε δ' ἐν ὀφθαλμοῖς γλυκερὸν πόθον· ἴσχε δ' ἑκάστην
αἰδὼς ἱεμένην περ ὅμως ἐπι χεῖρα βαλέσθαι.
αἳ μέν τ' Αἰγαίου ποταμοῦ καλέοντο θύγατρες·
αἳ δ' ὄρεος κορυφὰς Μελιτηίου ἀμφενέμοντο·
αἳ δ' ἔσαν ἐκ πεδίων ἀλσηίδες. ὦρσε γὰρ αὐτὴ
Ἥρη Ζηνὸς ἄκοιτις, Ἰήσονα κυδαίνουσα.
κεῖνο καὶ εἰσέτι νῦν ἱερὸν κλήιζεται ἄντρον
Μηδείης, ὅθι τούσγε συν ἀλλήλοισιν ἔμιξαν

τεινάμεναι ἑανοὺς εὐώδεας. οἱ δ' ἐνὶ χερσὶν
δούρατα νωμήσαντες ἀρήια, μὴ πρὶν ἐς ἀλκὴν
δυσμενέων ἀίδηλος ἐπιβρίσειεν ὅμιλος,
κράατα δ' εὐφύλλοις ἐστεμμένοι ἀκρεμόνεσσιν,
ἐμμελέως, Ὀρφῆος ὕπαι λίγα φορμίζοντος
νυμφιδίαις ὑμέναιον ἐπὶ προμολῇσιν ἄειδον.
οὐ μὲν ἐν Ἀλκινόοιο γάμον μενέαινε τελέσσαι
ἥρως Αἰσονίδης, μεγάροις δ' ἐνὶ πατρὸς ἑοῖο,
νοστήσας ἐς Ἰωλκὸν ὑπότροπος· ὣς δὲ καὶ αὐτὴ
Μήδεια φρονέεσκε. τότ' αὖ χρεὼ ἦγε μιγῆναι.
ἀλλὰ γὰρ οὔποτε φῦλα δυηπαθέων ἀνθρώπων
τερπωλῆς ἐπέβημεν ὅλῳ ποδί· σὺν δέ τις αἰεὶ
πικρὴ παρμέμβλωκεν ἐυφροσύνῃσιν ἀνίη.
τῶ καὶ τοὺς γλυκερῇ περ ἰαινομένους φιλότητι
δεῖμ' ἔχεν, εἰ τελέοιτο διάκρισις Ἀλκινόοιο.
Ἠὼς δ' ἀμβροσίοισιν ἀνερχομένη φαέεσσιν
λῦε κελαινὴν νύκτα δι' ἠέρος· αἱ δ' ἐγέλασσαν
ἠιόνες νήσοιο καὶ ἑρσήεσσαι ἄπωθεν
ἀτραπιτοὶ πεδίων· ἐν δὲ θρόος ἔσκεν ἀγυιαῖς·
κίνυντ' ἐνναέται μὲν ἀνὰ πτόλιν, οἱ δ' ἀπο τηλοῦ
Κόλχοι Μακριδίης ἐπὶ πείρασι χερνήσοιο.
αὐτίκα δ' Ἀλκίνοος μετεβήσατο συνθεσίῃσιν
ὃν νόον ἐξερέων κούρης ὕπερ· ἐν δ' ὅγε χειρὶ
σκῆπτρον ἔχεν χρυσοῖο δικασπόλον, ᾧ ὕπο λαοὶ
ἰθείας ἀνὰ ἄστυ διεκρίνοντο θέμιστας.
τῷ δὲ καὶ ἑξείης πολεμήια τεύχεα δύντες
Φαιήκων οἱ ἄριστοι ὁμιλαδὸν ἐστιχόωντο.
ἥρωας δὲ γυναῖκες ἀολλέες ἔκτοθι πύργων
βαῖνον ἐποψόμεναι· σὺν δ' ἀνέρες ἀγροιῶται
ἤντεον εἰσαΐοντες, ἐπεὶ νημερτέα βάξιν
Ἥρη ἐπιπροέηκεν. ἄγεν δ' ὃ μὲν ἔκκριτον ἄλλων
ἀρνειὸν μήλων, ὃ δ' ἀεργηλὴν ἔτι πόρτιν·

ἄλλοι δ' ἀμφιφορῆας ἐπισχεδὸν ἵστασαν οἴνου
κίρνασθαι· θυέων δ' ἄπο τηλόθι κήκιε λιγνύς.
αἳ δὲ πολυκμήτους ἑανοὺς φέρον, οἷα γυναῖκες,
μείλιά τε χρυσοῖο, καὶ ἀλλοίην ἐπὶ τοῖσιν
ἀγλαΐην, οἵην τε νεοζυγέες ἐντύνονται·
θάμβευν δ' εἰσορόωσαι ἀριπρεπέων ἡρώων
εἴδεα καὶ μορφάς, ἐν δέ σφισιν Οἰάγροιο
υἱὸν ὕπαι φόρμιγγος ἐυκρέκτου καὶ ἀοιδῆς
ταρφέα σιγαλόεντι πέδον κροτέοντα πεδίλῳ.
νύμφαι δ' ἄμμιγα πᾶσαι, ὅτε μνήσαιτο γάμοιο,
ἱμερόενθ' Ὑμέναιον ἀνήπυον· ἄλλοτε δ' αὖτε
οἰόθεν οἶαι ἄειδον ἑλισσόμεναι περὶ κύκλον,
Ἥρη, σεῖο ἕκητι· σὺ γὰρ καὶ ἐπὶ φρεσὶ θῆκας
Ἀρήτης, πυκινὸν φάσθαι ἔπος Ἀλκίνοον δέ.
αὐτὰρ ὅγ' ὡς τὰ πρῶτα δίκης ἀνὰ πείρατ' ἔειπεν
ἰθείης, ἤδη δὲ γάμου τέλος ἐκλήιστο,
ἔμπεδον ὣς ἀλέγυνε διαμπερές· οὐ δέ ἑ τάρβος
οὐλοόν, οὐ δὲ βαρεῖαι ἐπήλυθον Αἰήταο
μήνιες, ἀρρήκτοισι δ' ἐνιζεύξας ἔχεν ὅρκοις.
τῶ καὶ ὅτ' ἠλεμάτως Κόλχοι μάθον ἀντιόωντες,
καί σφεας ἠὲ θέμιστας ἑὰς εἴρυσθαι ἄνωγεν,
ἢ λιμένων γαίης τ' ἄπο τηλόθι νῆας ἐέργειν,
δὴ τότε δὴ βασιλῆος ἑοῦ τρομέοντες ἐνιπὰς
δέχθαι μειλίξαντο συνήμονας· αὖθι δὲ νήσῳ
δὴν μάλα Φαιήκεσσι μετ' ἀνδράσι ναιετάασκον,
εἰσότε Βακχιάδαι, γενεὴν Ἐφύρηθεν ἐόντες
ἀνέρες, ἐννάσσαντο μετὰ χρόνον· οἳ δὲ περαίην
νῆσον ἔβαν· κεῖθεν δὲ Κεραύνια μέλλον Ἀβάντων
οὔρεα Νεσταίους τε καὶ Ὤρικὸν εἰσαφικέσθαι·
ἀλλὰ τὰ μὲν στείχοντος ἅδην αἰῶνος ἐτύχθη.
Μοιράων δ' ἔτι κεῖσε θύη ἐπέτεια δέχονται
καὶ Νυμφέων Νομίοιο καθ' ἱερὸν Ἀπόλλωνος

βωμοί, τοὺς Μήδεια καθίσσατο. πολλὰ δ' ἰοῦσιν
Ἀλκίνοος Μινύαις ξεινήια, πολλὰ δ' ὄπασσεν
Ἀρήτη· μετὰ δ' αὖτε δυώδεκα δῶκεν ἕπεσθαι
Μηδείῃ δμωὰς Φαιηκίδας ἐκ μεγάροιο.
ἤματι δ' ἑβδομάτῳ Δρεπάνην λίπον· ἤλυθε δ' οὖρος
ἀκραὴς ἠῶθεν ὑπὲκ Διός· οἳ δ' ἀνέμοιο
πνοιῇ ἐπειγόμενοι προτέρω θέον. ἀλλὰ γὰρ οὔπω
αἴσιμον ἦν ἐπιβῆναι Ἀχαιίδος ἡρώεσσιν,
ὄφρ' ἔτι καὶ Λιβύης ἐπι πείρασιν ὀτλήσειαν.
ἤδη μέν ποθι κόλπον ἐπώνυμον Ἀμβρακιήων,
ἤδη Κουρῆτιν ἔλιπον χθόνα πεπταμένοισιν
λαίφεσι καὶ στεινὰς αὐταῖς συν Ἐχινάσι νήσους
ἑξείης, Πέλοπος δὲ νέον κατεφαίνετο γαῖα·
καὶ τότ' ἀναρπάγδην ὀλοὴ βορέαο θύελλα
μεσσηγὺς πέλαγος δὲ Λιβυστικὸν ἐννέα πάσας
νύκτας ὁμῶς καὶ τόσσα φέρ' ἤματα, μέχρις ἵκοντο
προπρὸ μάλ' ἔνδοθι Σύρτιν, ὅθ' οὐκέτι νόστος ὀπίσσω
νηυσὶ πέλει, ὅτε τόνγε βιῴατο κόλπον ἱκέσθαι.
πάντῃ γὰρ τέναγος, πάντῃ μνιόεντα βυθοῖο
τάρφεα· κωφὴ δέ σφιν ἐπιβλύει ὕδατος ἄχνη·
ἠερίη δ' ἄμαθος παρακέκλιται· οὐ δέ τι κεῖσε
ἑρπετόν, οὐ δὲ ποτητὸν ἀείρεται. ἔνθ' ἄρα τούςγε
πλημυρίς — καὶ γάρ τ' ἀναχάζεται ἠπείροιο
ἦ θαμὰ δὴ τόδε χεῦμα, καὶ ἂψ ἐπερεύγεται ἀκτὰς
λάβρον ἐποιχόμενον — μυχάτῃ ἐνέωσε τάχιστα
ἠιόνι, τρόπιος δὲ μάλ' ὕδασι παῦρον ἔλειπτο.
οἳ δ' ἀπο νηὸς ὄρουσαν, ἄχος δ' ἕλεν εἰσορόωντας
ἠέρα καὶ μεγάλης νῶτα χθονός, ἠέρι δ' ἶσα
τηλοῦ ὑπερτείνοντα διηνεκές· οὐ δέ τιν' ἀρδμόν,
οὐ πάτον, οὐκ ἀπάνευθε κατηυγάσσαντο βοτήρων
αὔλιον, εὐκήλῳ δὲ κατείχετο πάντα γαλήνῃ.
ἄλλος δ' αὖτ' ἄλλον τετιημένος ἐξερέεινεν

„τίς χθὼν εὔχεται ἥδε; πόθι ξυνέωσαν ἄελλαι
ἡμέας; αἴθ' ἔτλημεν, ἀφειδέες οὐλομένοιο
δείματος, αὐτὰ κέλευθα διαμπερὲς ὁρμηθῆναι
πετράων. ἦτ' ἂν καὶ ὑπερ Διὸς αἶσαν ἰοῦσιν
βέλτερον ἦν μέγα δή τι μενοινώοντας ὀλέσθαι.
νῦν δὲ τί κεν ῥέξαιμεν, ἐρυκόμενοι ἀνέμοισιν
αὖθι μένειν τυτθόν περ ἐπι χρόνον; οἷον ἐρήμη
πέζα διωλυγίης ἀναπέπταται ἠπείροιο."
ὣς ἄρ ἔφη· μετὰ δ' αὐτὸς ἀμηχανίῃ κακότητος
ἰθυντὴρ Ἀγκαῖος ἀκηχέμενος ἀγόρευσεν
„ὠλόμεθ' αἰνότατον δῆθεν μόρον, οὐ δ' ὑπάλυξις
ἔστ' ἄτης· πάρα δ' ἄμμι τὰ κύντατα πημανθῆναι
τῇδ' ὑπ' ἐρημαίῃ πεπτηότας, εἰ καὶ ἀῆται
χερσόθεν ἀμπνεύσειαν· ἐπεὶ τεναγώδεα λεύσσω
τῆλε περισκοπέων ἅλα πάντοθεν· ἤλιθα δ' ὕδωρ
ξαινόμενον πολιῇσιν ἐπιτροχάει ψαμάθοισιν.
καί κεν ἐπισμυγερῶς δια δὴ πάλαι ἥδε κεάσθη
νηῦς ἱερὴ χέρσου πολλὸν πρόσω· ἀλλά μιν αὐτὴ
πλημυρὶς ἐκ πόντοιο μεταχρονίην ἐκόμισσεν.
νῦν δ' ἣ μὲν πέλαγος δὲ μετέσσυται, οἰόθι δ' ἅλμη
ἄπλοος εἱλεῖται, γαίης ὑπερ ὅσσον ἔχουσα.
τούνεκ' ἐγὼ πᾶσαν μὲν ἀπ' ἐλπίδα φημὶ κεκόφθαι
ναυτιλίης νόστου τε. δαημοσύνην δέ τις ἄλλος
φαίνοιεν· πάρα γάρ οἱ ἐπ' οἰήκεσσι θαάσσειν
μαιομένῳ κομιδῆς. ἀλλ' οὐ μάλα νόστιμον ἦμάρ
Ζεὺς ἐθέλει καμάτοισιν ἐφ' ἡμετέροισι τελέσσαι."
ὣς φάτο δακρυόεις· συν δ' ἔννεπον ἀσχαλόωντι
ὅσσοι ἔσαν νηῶν δεδαημένοι· ἐν δ' ἄρα πᾶσιν
παχνώθη κραδίη, χύτο δέ χλόος ἀμφι παρειάς.
οἷον δ' ἀψύχοισιν ἐοικότες εἰδώλοισιν
ἀνέρες εἱλίσσονται ἀνα πτόλιν, ἢ πολέμοιο
ἢ λοιμοῖο τέλος ποτιδέγμενοι, ἠέ τιν' ὄμβρον

ἄσπετον, ὅστε βοῶν κατα μυρία ἔκλυσεν ἔργα,
ἢ ὅτ' ἂν αὐτόματα ξόανα ῥέῃ ἱδρώοντα
αἵματι, καὶ μυκαὶ σηκοῖς ἔνι φαντάζωνται,
ἠὲ καὶ ἠέλιος μέσῳ ἤματι νύκτ' ἐπάγῃσιν
οὐρανόθεν, τὰ δὲ λαμπρὰ δι' ἠέρος ἄστρα φαείνοι·
ὣς τότ' ἀριστῆες δολιχοῦ πρόπαρ αἰγιαλοῖο
ἤλυον ἑρπύζοντες. ἐπήλυθε δ' αὐτίκ' ἐρεμνὴ
ἕσπερος· οἳ δ' ἐλεεινὰ χεροῖν σφέας ἀμφιβαλόντες
δακρυόειν ἀγάπαζον, ἵν' ἄνδιχα δῆθεν ἕκαστος
θυμὸν ἀποφθίσειαν ἐνι ψαμάθοισι πεσόντες.
βὰν δ' ἴμεν ἄλλυδις ἄλλος ἑκαστέρω αὖλιν ἑλέσθαι·
ἐν δὲ κάρη πέπλοισι καλυψάμενοι σφετέροισιν
ἄκμηνοι καὶ ἄπαστοι ἐκείατο νύκτ' ἔπι πᾶσαν
καὶ φάος, οἰκτίστῳ θανάτῳ ἔπι. νόσφι δὲ κοῦραι
ἀθρόαι Αἰήταο παρεστενάχοντο θυγατρί.
ὡς δ' ὅτ' ἐρημαῖοι πεπτηότες ἔκτοθι πέτρης
χηραμοῦ ἀπτῆνες λιγέα κλάζουσι νεοσσοί·
ἢ ὅτε καλὰ νάοντος ἐπ' ὀφρύσι Πακτωλοῖο
κύκνοι κινήσουσιν ἑὸν μέλος, ἀμφὶ δὲ λειμὼν
ἑρσήεις βρέμεται, ποταμοῖό τε καλὰ ῥέεθρα·
ὣς αἳ ἐπι ξανθὰς θέμεναι κονίῃσιν ἐθείρας
παννύχιαι ἐλεεινὸν ἰήλεμον ὠδύροντο.
καί νύ κεν αὐτοῦ πάντες ἀπο ζωῆς ἐλίασθεν
νώνυμνοι καὶ ἄφαντοι ἐπιχθονίοισι δαῆναι
ἡρώων οἱ ἄριστοι ἀνηνύστῳ ἐπ' ἀέθλῳ·
ἀλλά σφεας ἐλέηραν ἀμηχανίῃ μινύθοντας
ἡρῷσσαι, Λιβύης τιμήοροι, αἵ ποτ' Ἀθήνην,
ἦμος ὅτ' ἐκ πατρὸς κεφαλῆς θόρε παμφαίνουσα,
ἀντόμεναι Τρίτωνος ἐφ' ὕδασι χυτλώσαντο.
ἔνδιον ἦμαρ ἔην, περὶ δ' ὀξύταται θέρον αὐγαὶ
ἠελίου Λιβύην· αἳ δὲ σχεδὸν Αἰσονίδαο
ἕσταν, ἕλον δ' ἀπο χερσὶ καρήατος ἠρέμα πέπλον.

αὐτὰρ ὅγ' εἰς ἑτέρωσε παλιμπετὲς ὄμματ' ἔνεικεν,
δαίμονας αἰδεσθείς. αὐτὸν δέ μιν ἀμφαδὸν οἷον
μειλιχίοις ἐπέεσσιν ἀτυζόμενον προσέειπον
„κάμμορε, τίπτ' ἐπι τόσσον ἀμηχανίῃ βεβόλησαι;
ἴδμεν ἐποιχομένους χρύσεον δέρος· ἴδμεν ἕκαστα
ὑμετέρων καμάτων, ὅσ' ἐπι χθονός, ὅσσα τ' ἐφ' ὑγρὴν
πλαζόμενοι κατα πόντον ὑπέρβια ἔργα κάμεσθε.
οἰοπόλοι δ' εἰμὲν χθόνιαι θεαὶ αὐδήεσσαι,
ἡρῶσσαι, Λιβύης τιμήοροι ἠδὲ θύγατρες.
ἀλλ' ἄνα· μὴ δ' ἔτι τοῖον ὀιζύων ἀκάχησο·
ἄνστησον δ' ἑτάρους. εὖτ' ἂν δέ τοι Ἀμφιτρίτη
ἅρμα Ποσειδάωνος ἐύτροχον αὐτίκα λύσῃ,
δή ῥα τότε σφετέρῃ ἀπο μητέρι τίνετ' ἀμοιβὴν
ὧν ἔκαμεν δηρὸν κατα νηδύος ὔμμε φέρουσα·
καί κεν ἔτ' ἠγαθέην ἐς Ἀχαιίδα νοστήσαιτε."
ὣς ἄρ ἔφαν, καὶ ἄφαντοι ἵν' ἔσταθεν, ἔνθ' ἄρα ταίγε
φθογγῇ ὁμοῦ ἐγένοντο παρασχεδόν. αὐτὰρ Ἰήσων
παπτήνας ἀν' ἂρ ἕζετ' ἐπι χθονός, ὧδέ τ' ἔειπεν
„ἵλατ' ἐρημονόμοι κυδραὶ θεαί· ἀμφι δὲ νόστῳ
οὔτι μάλ' ἀντικρὺ νοέω φάτιν. ἦ μὲν ἑταίρους
εἰς ἓν ἀγειράμενος μυθήσομαι, εἴ νύ τι τέκμωρ
δήοιμεν κομιδῆς· πολέων δέ τε μῆτις ἀρείων."
ἦ, καὶ ἀναΐξας ἑτάρους ἐπι μακρὸν ἄυτει,
αὐσταλέος κονίῃσι, λέων ὥς, ὅς ῥά τ' ἀν' ὕλην
σύννομον ἣν μεθέπων ὠρύεται· αἱ δὲ βαρείῃ
φθογγῇ ὑποτρομέουσιν ἀν' οὔρεα τηλόθι βῆσσαι·
δείματι δ' ἄγραυλοί τε βόες μέγα πεφρίκασιν
βουπελάται τε βοῶν. τοῖς δ' οὔ νύ τι γῆρυς ἐτύχθη
ῥιγεδανὴ ἑτάροιο φίλοις ἐπικεκλομένοιο.
ἀγχοῦ δ' ἠγερέθοντο κατηφέες· αὐτὰρ ὃ τούςγε
ἀχνυμένους ὅρμοιο πέλας μίγα θηλυτέρῃσιν
ἱδρύσας, μυθεῖτο πιφαυσκόμενος τὰ ἕκαστα

„κλῦτε, φίλοι· τρεῖς γάρ μοι ἀνιάζοντι θεάων,
στέρφεσιν αἰγείοις ἐζωσμέναι ἐξ ὑπάτοιο
αὐχένος ἀμφί τε νῶτα καὶ ἰξύας, ἠύτε κοῦραι,
ἔσταν ὑπερ κεφαλῆς μάλ' ἐπισχεδόν· ἂν δ' ἐκάλυψαν
πέπλον ἐρυσσάμεναι κούφῃ χερί, καί μ' ἐκέλοντο
αὐτόν τ' ἔγρεσθαι, ἀνά θ' ὑμέας ὄρσαι ἰόντα·
μητέρι δὲ σφετέρῃ μενοεικέα τῖσαι ἀμοιβὴν
ὧν ἔκαμεν δηρὸν κατα νηδύος ἄμμε φέρουσα,
ὁππότε κεν λύσῃσιν ἐύτροχον Ἀμφιτρίτη
ἅρμα Ποσειδάωνος. ἐγὼ δ' οὐ πάγχυ νοῆσαι
τῆσδε θεοπροπίης ἴσχω πέρι. φάν γε μὲν εἶναι
ἡρῷσσαι, Λιβύης τιμήοροι ἠδὲ θύγατρες.
καὶ δ' ὁπόσ' αὐτοὶ πρόσθεν ἐπι χθονὸς ἠδ' ὅσ' ἐφ' ὑγρὴν
ἔτλημεν, τὰ ἕκαστα διίδμεναι εὐχετόωντο.
οὐ δ' ἔτι τᾶσδ' ἀνα χῶρον ἐσέδρακον, ἀλλά τις ἀχλὺς
ἠὲ νέφος μεσσηγὺ φαεινομένας ἐκάλυψεν."
ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἐθάμβεον εἰσαΐοντες.
ἔνθα τὸ μήκιστον τεράων Μινύαισιν ἐτύχθη.
ἐξ ἁλὸς ἤπειρον δὲ πελώριος ἔκθορεν ἵππος,
ἀμφιλαφής, χρυσέῃσι μετήορος αὐχένα χαίταις·
ῥίμφα δὲ σεισάμενος γυίων ἄπο νήχυτον ἅλμην
ὦρτο θέειν, πνοιῇ ἴκελος πόδας. αἶψα δὲ Πηλεὺς
γηθήσας ἑτάροισιν ὁμηγερέεσσι μετηύδα
„ἅρματα μὲν δὴ φημὶ Ποσειδάωνος ἔγωγε
ἤδη νῦν ἀλόχοιο φίλης ὑπο χερσὶ λελύσθαι·
μητέρα δ' οὐκ ἄλλην προτιόσσομαι, ἤέ περ αὐτὴν
νῆα πέλειν· ἦ γὰρ κατα νηδύος ἄμμε φέρουσα
ἠνεκὲς ἀργαλέοισιν ὀιζύει καμάτοισιν.
ἀλλά μιν ἀστεμφεῖ τε βίῃ καὶ ἀτειρέσιν ὤμοις
ὑψόθεν ἀνθέμενοι ψαμαθώδεος ἔνδοθι γαίης
οἴσομεν, ᾗ προτέρωσε ταχὺς πόδας ἤλασεν ἵππος.

οὐ γὰρ ὅγε ξηρὴν ὑποδύσεται· ἴχνια δ' ἡμῖν
σημανέειν τίν' ἔολπα μυχὸν καθύπερθε θαλάσσης."
ὣς ηὔδα· πάντεσσι δ' ἐπήβολος ἥνδανε μῆτις.
Μουσάων ὅδε μῦθος· ἐγὼ δ' ὑπακουὸς ἀείδω
Πιερίδων, καὶ τήνδε πανατρεκὲς ἔκλυον ὀμφήν,
ὑμέας, ὦ περὶ δὴ μέγα φέρτατοι υἷες ἀνάκτων,
ᾗ βίῃ, ᾗ τ' ἀρετῇ Λιβύης ἀνα θῖνας ἐρήμους
νῆα μεταχρονίην ὅσα τ' ἔνδοθι νηὸς ἄγεσθε,
ἀνθεμένους ὤμοισι φέρειν δυοκαίδεκα πάντα
ἤμαθ' ὁμοῦ νύκτας τε. δύην γε μὲν ἢ καὶ ὀιζὺν
τίς κ' ἐνέποι, τὴν κεῖνοι ἀνέπλησαν μογέοντες;
ἔμπεδον ἀθανάτων ἔσαν αἵματος, οἷον ὑπέσταν
ἔργον, ἀναγκαίῃ βεβιημένοι. αὐτὰρ ἐπιπρὸ
τῆλε μάλ' ἀσπασίως Τριτωνίδος ὕδασι λίμνης
ὣς φέρον, ὣς εἰςβάντες ἄπο στιβαρῶν θέσαν ὤμων.
λυσσαλέοις δ' ἤπειτ' ἴκελοι κυσὶν ἀίσσοντες
πίδακα μαστεύεσκον· ἐπι ξηρὴ γὰρ ἔκειτο
δίψα δυηπαθίῃ τε καὶ ἄλγεσιν. οὐ δ' ἐμάτησαν
πλαζόμενοι· ἷξον δ' ἱερὸν πέδον, ᾧ ἔνι Λάδων
εἰσέτι που χθιζὸν παγχρύσεα ῥύετο μῆλα
χώρῳ ἐν Ἄτλαντος, χθόνιος ὄφις· ἀμφὶ δὲ νύμφαι
Ἑσπερίδες ποίπνυον, ἐφίμερον ἀείδουσαι.
δὴ τότε δ' ἤτοι, τῆμος ὑφ' Ἡρακλῆι δαϊχθείς,
μήλειον βέβλητο ποτι στύπος· οἰόθι δ' ἄκρῃ
οὐρῇ ἔτι σκαίρεσκεν· ἄπο κρατὸς δὲ κελαινὴν
ἄχρις ἐπ' ἄκνηστιν κεῖτ' ἄπνοος· ἐκ δὲ λιπόντων
ὕδρης Λερναίης χόλον αἵματι πικρὸν ὀιστῶν
μυῖαι πυθομένοισιν ἐφ' ἕλκεσι πορσαίνοντο.
ἀγχοῦ δ' Ἑσπερίδες κεφαλαῖς ἔπι χεῖρας ἔχουσαι
ἀργυφέας ξανθῇσι λίγ' ἔστενον· οἳ δ' ἐπέλασσαν
ἄφνω ὁμοῦ· ταὶ δ' αἶψα κόνις καὶ γαῖα, κιόντων
ἐσσυμένως, ἐγένοντο κατ' αὐτόθι. νώσατο δ' Ὀρφεὺς

θεῖα τέρα, τὰς δέ σφι παρηγορέεσκε λιτῇσιν
„δαίμονες ὦ καλαὶ καὶ εὔφρονες, ἵλατ', ἄνασσαι,
εἴτ' οὖν οὐρανίαις ἐναρίθμιοι ἐστὲ θεῇσιν,
εἴτε καταχθονίαις, εἴτ' οἰοπόλοι καλέεσθε
νύμφαι· ἴτ' ὦ νύμφαι, ἱερὸν γένος Ὠκεανοῖο,
δείξατ' ἐελδομένοισιν ἐνωπαδὶς ἄμμι φανεῖσαι
ἤ τινα πετραίην χύσιν ὕδατος, ἤ τινα γαίης
ἱερὸν ἐκβλύοντα, θεαί, ῥόον, ᾧ ἄπο δῖψαν
αἰθομένην ἄμοτον λωφήσομεν. εἰ δὲ καὶ αὖτις
δή ποτ' Ἀχαιίδα γαῖαν ἱκώμεθα ναυτιλίῃσιν,
δὴ τότε μυρία δῶρα μετα πρώτῃσι θεάων
λοιβάς τ' εἰλαπίνας τε παρέξομεν εὐμενέοντες."
ὣς φάτο λισσόμενος ἀδινῇ ὀπί· ταὶ δ' ἐλέαιρον
ἐγγύθεν ἀχνυμένους· καὶ δὴ χθονὸς ἐξανέτειλαν
ποίην πάμπρωτον· ποίης γε μὲν ὑψόθι μακροὶ
βλάστεον ὅρπηκες· μετὰ δ' ἔρνεα τηλεθάοντα
πολλὸν ὑπερ γαίης ὀρθοσταδὸν ἠέξοντο.
Ἑσπέρη αἴγειρος, πτελέη δ' Ἐρυθηὶς ἔγεντο·
Αἴγλη δ' ἰτείης ἱερὸν στύπος. ἐκ δέ νυ κείνων
δενδρέων, οἷαι ἔσαν, τοῖαι πάλιν ἔμπεδον αὔτως
ἐξέφανεν, θάμβος περιώσιον· ἔκφατο δ' Αἴγλη
μειλιχίοις ἐπέεσσιν ἀμειβομένη χατέοντας
„ἦ ἄρα δὴ μέγα πάμπαν ἐφ' ὑμετέροισιν ὄνειαρ
δεῦρ' ἔμολεν καμάτοισιν ὁ κύντατος, ὅστις ἀπούρας
φρουρὸν ὄφιν ζωῆς παγχρύσεα μῆλα θεάων
οἴχετ' ἀειράμενος· στυγερὸν δ' ἄχος ἄμμι λέλειπται.
ἤλυθε γὰρ χθιζός τις ἀνὴρ ὀλοώτατος ὕβριν
καὶ δέμας· ὄσσε δέ οἱ βλοσυρῷ ὑπέλαμπε μετώπῳ·
νηλής· ἀμφὶ δὲ δέρμα πελωρίου ἕστο λέοντος
ὠμόν, ἀδέψητον· στιβαρὸν δ' ἔχεν ὄζον ἐλαίης
τόξα τε, τοῖσι πέλωρ τόδ' ἀπέφθισεν ἰοβολήσας.
ἤλυθε δ' οὖν κἀκεῖνος, ἅτε χθόνα πεζὸς ὁδεύων,

δίψῃ καρχαλέος· παίφασσε δὲ τόνδ' ἀνα χῶρον,
ὕδωρ ἐξερέων, τὸ μὲν οὔ ποθι μέλλεν ἰδέσθαι.
ἧδε δέ τις πέτρη Τριτωνίδος ἐγγύθι λίμνης·
τὴν ὅγ' ἐπιφρασθείς, ἢ καὶ θεοῦ ἐννεσίῃσιν
λὰξ ποδὶ τύψεν ἔνερθε· τὸ δ' ἀθρόον ἔβλυσεν ὕδωρ.
αὐτὰρ ὅγ' ἄμφω χεῖρε πέδῳ καὶ στέρνον ἐρείσας
ῥωγάδος ἐκ πέτρης πίεν ἄσπετον, ὄφρα βαθεῖαν
νηδύν, φορβάδι ἶσος ἐπιπροπεσών, ἐκορέσθη."
ὣς φάτο· τοὶ δ' ἀσπαστόν, ἵνά σφισι πέφραδεν Αἴγλη
πίδακα, τῇ θέον αἶψα κεχαρμένοι, ὄφρ' ἐπέκυρσαν.
ὡς δ' ὁπότε στεινὴν περι χηραμὸν εἱλίσσονται
γειομόροι μύρμηκες ὁμιλαδόν, ἢ ὅτε μυῖαι
ἀμφ' ὀλίγην μέλιτος γλυκεροῦ λίβα πεπτηυῖαι
ἄπλητον μεμάασιν ἐπήτριμοι· ὣς τότ' ἀολλεῖς
πετραίῃ Μινύαι περι πίδακι δινεύεσκον.
καί που τις διεροῖς ἐπι χείλεσιν εἶπεν ἰανθείς
„ὢ πόποι, ἦ καὶ νόσφιν ἐὼν ἐσάωσεν ἑταίρους
Ἡρακλέης δίψῃ κεκμηότας. ἀλλά μιν εἴ πως
δήοιμεν στείχοντα δι' ἠπείροιο κιόντες."
ἦ, καὶ ἀμειβομένων, οἵθ' ἄρμενοι ἐς τόδε ἔργον,
ἔκριθεν ἄλλυδις ἄλλος ἐπαΐξας ἐρεείνειν.
ἴχνια γὰρ νυχίοισιν ἐπηλίνδητ' ἀνέμοισιν
κινυμένης ἀμάθου. Βορέαο μὲν ὡρμήθησαν
υἷε δύω, πτερύγεσσι πεποιθότε· ποσσὶ δὲ κούφοις
Εὔφημος πίσυνος, Λυγκεύς γε μὲν ὀξέα τηλοῦ
ὄσσε βαλεῖν· πέμπτος δὲ μετα σφίσιν ἔσσυτο Κάνθος.
τὸν μὲν ἄρ αἶσα θεῶν κείνην ὁδὸν ἠνορέῃ τε
ὦρσεν, ἵν' Ἡρακλῆος ἀπηλεγέως πεπύθοιτο,
Εἰλατίδην Πολύφημον ὅπῃ λίπε· μέμβλετο γάρ οἱ
οὗ ἔθεν ἀμφ' ἑτάροιο μεταλλῆσαι τὰ ἕκαστα.
ἀλλ' ὃ μὲν οὖν Μυσοῖσιν ἐπικλεὲς ἄστυ πολίσσας

νόστου κηδοσύνῃσιν ἔβη διζήμενος Ἀργὼ
τῆλε δι' ἠπείροιο· τέως δ' ἐξίκετο γαῖαν
ἀγχιάλων Χαλύβων· τόθι μιν καὶ Μοῖρ' ἐδάμασσεν.
καί οἱ ὑπὸ βλωθρὴν ἀχερωίδα σῆμα τέτυκται
τυτθὸν ἁλὸς προπάροιθεν. ἀτὰρ τότε γ' Ἡρακλῆα
μοῦνον ἀπειρεσίης τηλοῦ χθονὸς εἴσατο Λυγκεὺς
τὼς ἰδέειν, ὥς τίς τε νέῳ ἐνὶ ἤματι μήνην
ἢ ἴδεν, ἢ ἐδόκησεν ἐπαχλύουσαν ἰδέσθαι.
ἐς δ' ἑτάρους ἀνιὼν μυθήσατο, μή μιν ἔτ' ἄλλον
μαστῆρα στείχοντα κιχησέμεν· οἳ δὲ καὶ αὐτοὶ
ἤλυθον, Εὔφημός τε πόδας ταχὺς υἷέ τε δοιὼ
Θρηικίου Βορέω, μεταμώνια μοχθήσαντε.
Κάνθε, σὲ δ' οὐλόμεναι Λιβύῃ ἔνι Κῆρες ἕλοντο.
πώεσι φερβομένοισι συνήντεες· εἵπετο δ' ἀνὴρ
αὐλείτης, ὅ σ' ἑῶν μήλων πέρι, τόφρ' ἑτάροισιν
δευομένοις κομίσειας, ἀλεξόμενος κατέπεφνεν
λᾶι βαλών· ἐπεὶ οὐ μὲν ἀφαυρότερός γ' ἐτέτυκτο
υἱωνὸς Φοίβοιο Λυκωρείοιο Κάφαυρος
κούρης τ' αἰδοίης Ἀκακαλλίδος, ἥν ποτε Μίνως
ἐς Λιβύην ἀπένασσε θεοῦ βαρὺ κῦμα φέρουσαν,
θυγατέρα σφετέρην· ἡ δ' ἀγλαὸν υἱέα Φοίβῳ
τίκτεν, ὃν Ἀμφίθεμιν Γαράμαντά τε κικλήσκουσιν.
Ἀμφίθεμις δ' ἄρ ἔπειτα μίγη Τριτωνίδι νύμφῃ·
ἡ δ' ἄρα οἱ Νασάμωνα τέκε κρατερόν τε Κάφαυρον,
ὃς τότε Κάνθον ἔπεφνεν ἐπὶ ῥήνεσσιν ἑοῖσιν.
οὐ δ' ὅγ' ἀριστήων χαλεπὰς ἠλεύατο χεῖρας,
ὡς μάθον οἷον ἔρεξε. νέκυν δ' ἀνάειραν ὀπίσσω
πευθόμενοι Μινύαι, γαίῃ δ' ἐνὶ ταρχύσαντο·
μυρόμενοι δὲ τὰ μῆλα μετα σφέας οἴγ' ἐκόμισσαν.
ἔνθα καὶ Ἀμπυκίδην αὐτῷ ἐνὶ ἤματι Μόψον
νηλειὴς ἕλε πότμος· ἀδευκέα δ' οὐ φύγεν αἶσαν
μαντοσύναις. οὐ γάρ τις ἀποτροπίη θανάτοιο.

κεῖτο δ' ἐπι ψαμάθοισι μεσημβρινὸν ἦμαρ ἀλύσκων
δεινὸς ὄφις, νωθὴς μὲν ἑκὼν ἀέκοντα χαλέψαι,
οὐδ' ἂν ὑποτρέσσαντος ἐνωπαδὶς ἀίξειεν.
ἀλλ' ᾧ κεν τὰ πρῶτα μελάγχιμον ἰὸν ἐνείη
ζωόντων, ὅσα γαῖα φερέσβιος ἔμπνοα βόσκει,
οὐδ' ὁπόσον πήχυιον ἐς Ἄιδα γίνεται οἶμος,
οὐδ' εἰ Παιήων, εἴ μοι θέμις ἀμφαδὸν εἰπεῖν,
φαρμάσσοι, ὅτε μοῦνον ἐνιχρίμψησιν ὀδοῦσιν.
εὖτε γὰρ ἰσόθεος Λιβύην ὑπερέπτατο Περσεὺς
Εὐρυμέδων — καὶ γὰρ τὸ κάλεσκέ μιν οὔνομα μή-
τηρ —
Γοργόνος ἀρτίτομον κεφαλὴν βασιλῆι κομίζων,
ὅσσαι κυανέου στάγες αἵματος οὖδας ἵκοντο,
αἳ πᾶσαι κείνων ὀφίων γένος ἐβλάστησαν.
τῷ δ' ἄκρην ἐπ' ἄκανθαν ἐνεστηρίξατο Μόψος
λαιὸν ἐπιπροφέρων ταρσὸν ποδός· αὐτὰρ ὃ μέσσην
κερκίδα καὶ μυῶνα, πέριξ ὀδύνησιν ἑλιχθείς,
σάρκα δακὼν ἐχάραξεν. ἀτὰρ Μήδεια καὶ ἄλλαι
ἔτρεσαν ἀμφίπολοι· ὃ δὲ φοίνιον ἕλκος ἄφασσεν
θαρσαλέως, ἕνεκ' οὔ μιν ὑπέρβιον ἕλκος ἔτειρεν,
σχέτλιος· ἦ τέ οἱ ἤδη ὑπο χροῒ δύετο κῶμα
λυσιμελές, πολλὴ δὲ κατ' ὀφθαλμῶν χέετ' ἀχλύς.
αὐτίκα δὲ κλίνας δαπέδῳ βεβαρηότα γυῖα
ψύχετ' ἀμηχανίῃ· ἕταροι δέ μιν ἀμφαγέροντο,
ἥρως τ' Αἰσονίδης, ἀδινῇ περιθαμβέες ἄτῃ.
οὐ δὲ μὲν οὐδ' ἐπι τυτθὸν ἀποφθίμενός περ ἔμελλεν
κεῖσθαι ὑπ' ἠελίῳ. πύθεσκε γὰρ ἔνδοθι σάρκας
ἰὸς ἄφαρ, μυδόωσα δ' ἀπο χροὸς ἔρρεε λάχνη.
αἶψα δὲ χαλκείῃσι βαθὺν τάφον ἐξελάχαινον
ἐσσυμένως μακέλῃσιν· ἐμοιρήσαντο δὲ χαίτας
αὐτοὶ ὁμῶς κοῦραί τε, νέκυν ἐλεεινὰ παθόντα
μυρόμενοι· τρὶς δ' ἀμφι συν ἔντεσι δινηθέντες

εὖ κτερέων ἴσχοντα, χυτὴν ἐπι γαῖαν ἔθεντο.
ἀλλ' ὅτε δή ῥ' ἐπι νηὸς ἔβαν, πρήσσοντος ἀήτεω
ἂμ πέλαγος νοτίοιο, πόρους τ' ἀπετεκμήραντο
λίμνης ἐκπρομολεῖν Τριτωνίδος, οὔτινα μῆτιν
δὴν ἔχον, ἀφραδέως δὲ πανημέριοι φορέοντο.
ὡς δὲ δράκων σκολιὴν εἱλιγμένος ἔρχεται οἶμον,
εὖτέ μιν ὀξύτατον θάλπει σέλας ἠελίοιο·
ῥοίζῳ δ' ἔνθα καὶ ἔνθα κάρη στρέφει, ἐν δέ οἱ ὄσσε
σπινθαρύγεσσι πυρὸς ἐναλίγκια μαιμώοντι
λάμπεται, ὄφρα μυχὸν δὲ δια ῥωχμοῖο δύηται·
ὣς Ἀργὼ λίμνης στόμα ναύπορον ἐξερέουσα
ἀμφεπόλει δηναιὸν ἐπι χρόνον. αὐτίκα δ' Ὀρφεὺς
κέκλετ' Ἀπόλλωνος τρίποδα μέγαν ἔκτοθι νηὸς
δαίμοσιν ἐγγενέταις νόστῳ ἔπι μείλια θέσθαι.
καὶ τοὶ μὲν Φοίβου κτέρας ἵδρυον ἐν χθονὶ βάντες·
τοῖσιν δ' αἰζηῷ ἐναλίγκιος ἀντεβόλησεν
Τρίτων εὐρυβίης, γαίης δ' ἀνα βῶλον ἀείρας
ξείνι' ἀριστήεσσι προΐσχετο, φώνησέν τε
„δέχθε, φίλοι· ἐπεὶ οὐ περιώσιον ἐγγυαλίξαι
ἐνθάδε νῦν πάρ' ἐμοὶ ξεινήιον ἀντομένοισιν.
εἰ δέ τι τῆσδε πόρους μαίεσθ' ἁλός, οἷά τε πολλὰ
ἄνθρωποι χατέουσιν ἐπ' ἀλλοδαπῇ περόωντες,
ἐξερέω. δὴ γάρ με πατὴρ ἐπιίστορα πόντου
θῆκε Ποσειδάων τοῦδ' ἔμμεναι. αὐτὰρ ἀνάσσω
παρραλίης, εἰ δή τιν' ἀκούετε νόσφιν ἐόντες
Εὐρύπυλον Λιβύῃ θηροτρόφῳ ἐγγεγαῶτα."
ὣς ηὔδα· πρόφρων δ' ὑπερέσχεθε βώλακι χεῖρας
Εὔφημος, καὶ τοῖα παραβλήδην προσέειπεν
„Ἀπίδα καὶ πέλαγος Μινώιον εἰ νύ που, ἥρως,
ἐξεδάης, νημερτὲς ἀνειρομένοισιν ἐνίσπες.
δεῦρο γὰρ οὐκ ἐθέλοντες ἱκάνομεν, ἀλλὰ βαρείαις
χρίμψαντες γαίης ἐπι πείρασι τῆσδε θυέλλαις

νῆα μεταχρονίην ἐκομίσσαμεν ἐς τόδε λίμνης
χεῦμα δι' ἠπείρου βεβαρημένοι· οὐ δέ τι ἴδμεν,
πῇ πλόος ἐξανέχει Πελοπηίδα γαῖαν ἱκέσθαι."
ὣς ἄρ ἔφη· ὃ δὲ χεῖρα τανύσσατο, δεῖξε δ' ἄπωθεν
φωνήσας πόντόν τε καὶ ἀγχιβαθὲς στόμα λίμνης
„κείνη μὲν πόντοιο διήλυσις, ἔνθα μάλιστα
βένθος ἀκίνητον μελανεῖ· ἑκάτερθε δὲ λευκαὶ
ῥηγμῖνες φρίσσουσι διαυγέες· ἡ δὲ μεσηγὺ
ῥηγμίνων στεινὴ τελέθει ὁδὸς ἐκτὸς ἐλάσσαι.
κεῖνο δ' ὑπηέριον θείην Πελοπηίδα γαῖαν
εἰσανέχει πέλαγος Κρήτης ὕπερ· ἀλλ' ἐπὶ χειρὸς
δεξιτερῆς, λίμνηθεν ὅτ' εἰς ἁλὸς οἶδμα βάλητε,
τόφρ' αὐτὴν παρα χέρσον ἐεργμένοι ἰθύνεσθε,
ἔστ' ἂν ἄνω τείνῃσι· περιρρήδην δ' ἑτέρωσε
κλινομένης χέρσοιο, τότε πλόος ὔμμιν ἀπήμων
ἀγκῶνος τέταται ἰθὺς ἀπο προύχοντος ἰοῦσιν.
ἀλλ' ἴτε γηθόσυνοι, καμάτοιο δὲ μή τις ἀνίη
γινέσθω νεότητι κεκασμένα γυῖα μογῆσαι."
ἴσκεν ἐυφρονέων· οἱ δ' αἶψ' ἐπι νηὸς ἔβησαν
λίμνης ἐκπρομολεῖν λελιημένοι εἰρεσίῃσιν.
καὶ δὴ ἐπιπρονέοντο μεμαότες· αὐτὰρ ὁ τείως
Τρίτων ἀνθέμενος τρίποδα μέγαν, εἴσατο λίμνην
εἰςβαίνειν· μετὰ δ' οὔτις ἐσέδρακεν, οἷον ἄφαντος
αὐτῷ συν τρίποδι σχεδὸν ἔπλετο. τοῖσι δ' ἰάνθη
θυμός, ὃ δὴ μακάρων τις ἐναίσιμος ἀντεβόλησεν.
καί ῥά οἱ Αἰσονίδην μήλων ὅ τι φέρτατον ἄλλων
ἤνωγον ῥέξαι καὶ ἐπευφημῆσαι ἑλόντα.
αἶψα δ' ὅγ' ἐσσυμένως ἐκκρίνατο, καί μιν ἀείρας
σφάξε κατα πρύμνης, ἐπὶ δ' ἔννεπεν εὐχωλῇσιν
„δαῖμον, ὅτις λίμνης ἐπι πείρασι τῇσδ' ἐφαάνθης,
εἴτ' οὖν σε Τρίτων', ἅλιον τέρας, εἴτέ σε Φόρκυν,
ἢ Νηρῆα θύγατρες ἐπικλείουσ' ἁλοσύδναι,

ἵλαθι, καὶ νόστοιο τέλος θυμηδὲς ὄπαζε."
ἦ ῥ', ἅμα δ' εὐχωλῇσιν ἐς ὕδατα λαιμοτομήσας
ἧκε κατα πρύμνης· ὃ δὲ βένθεος ἐξεφαάνθη
τοῖος ἐών, οἷός περ ἐτήτυμος ἦεν ἰδέσθαι.
ὡς δ' ὅτ' ἀνὴρ θοὸν ἵππον ἐς εὐρέα κύκλον ἀγῶνος
στέλλῃ, ὀρεξάμενος λασίης εὐπειθέα χαίτης,
εἶθαρ ἐπιτροχάων. ὃ δ' ἐπ' αὐχένι γαῦρος ἀερθεὶς
ἕσπεται, ἀργινόεντα δ' ἐπι στομάτεσσι χαλινὰ
ἀμφὶς ὀδακτάζοντι παραβλήδην κροτέονται·
ὣς ὅγ' ἐπισχόμενος γλαφυρῆς ὁλκήιον Ἀργοῦς
ἦγ' ἅλα δὲ προτέρωσε. δέμας δέ οἱ ἐξ ὑπάτοιο
κράατος, ἀμφί τε νῶτα καὶ ἰξύας ἔςτ' ἐπι νηδὺν
ἀντικρὺ μακάρεσσι φυὴν ἔκπαγλον ἔικτο·
αὐτὰρ ὕπαι λαγόνων δίκραιρά οἱ ἔνθα καὶ ἔνθα
κήτεος ὁλκαίη μηκύνετο· κόπτε δ' ἀκάνθαις
ἄκρον ὕδωρ, αἵτε σκολιοῖς ἐπι νειόθι κέντροις
μήνης ὡς κεράεσσιν ἐειδόμεναι διχόωντο.
τόφρα δ' ἄγεν, τείως μιν ἐπιπροέηκε θαλάσσῃ
νεισομένην· δῦ δ' αἶψα μέγαν βυθόν· οἳ δ' ὁμάδησαν
ἥρωες, τέρας αἰνὸν ἐν ὀφθαλμοῖσιν ἰδόντες.
ἔνθα μὲν Ἀργῷός τε λιμὴν καὶ σήματα νηὸς
ἠδὲ Ποσειδάωνος ἰδὲ Τρίτωνος ἔασιν
βωμοί· ἐπεὶ κεῖν' ἦμαρ ἐπέσχεθον. αὐτὰρ ἐς ἠῶ
λαίφεσι πεπταμένοις αὐτὴν ἐπι δεξί' ἔχοντες
γαῖαν ἐρημαίην, πνοιῇ ζεφύροιο θέεσκον.
ἦρι δ' ἔπειτ' ἀγκῶνά θ' ὁμοῦ μυχάτην τε θάλασσαν
κεκλιμένην ἀγκῶνος ὕπερ προύχοντος ἴδοντο.
αὐτίκα δὲ ζέφυρος μὲν ἐλώφεεν, ἤλυθε δ' αὔρη
ἀργέσταο νότου· χήραντο δὲ θυμὸν ἰωῇ.
ἦμος δ' ἠέλιος μὲν ἔδυ, ἀνα δ' ἤλυθεν ἀστὴρ
αὔλιος, ὅστ' ἀνέπαυσεν ὀιζυροὺς ἀροτῆρας,

δὴ τότ' ἔπειτ' ἀνέμοιο κελαινῇ νυκτὶ λιπόντος
ἱστία λυσάμενοι, περιμήκεά τε κλίναντες
ἱστόν, ἐυξέστῃσιν ἐπερρώοντ' ἐλάτῃσιν
παννύχιοι καὶ ἐπ' ἦμαρ, ἐπ' ἤματι δ' αὖτις ἰοῦσαν
νύχθ' ἑτέρην. ὑπέδεκτο δ' ἀπόπροθι παιπαλόεσσα
Κάρπαθος· ἔνθεν δ' οἵγε περαιώσεσθαι ἔμελλον
Κρήτην, ἥτ' ἄλλων ὑπερέπλετο εἰν ἁλὶ νήσων.
τοὺς δὲ Τάλως χάλκειος, ἀπο στιβαροῦ σκοπέλοιο
ῥηγνύμενος πέτρας, εἶργε χθονὶ πείσματ' ἀνάψαι,
Δικταίην ὅρμοιο κατερχομένους ἐπιωγήν.
τὸν μὲν χαλκείης μελιηγενέων ἀνθρώπων
ῥίζης λοιπὸν ἐόντα μετ' ἀνδράσιν ἡμιθέοισιν
Εὐρώπῃ Κρονίδης νήσου πόρεν ἔμμεναι οὖρον,
τοῖς περι χαλκείοις Κρήτην ποσὶ δινεύοντα.
ἀλλ' ἤτοι τὸ μὲν ἄλλο δέμας καὶ γυῖα τέτυκτο
χάλκεος ἠδ' ἄρρηκτος· ὑπαι δέ οἱ ἔσκε τένοντος
σύριγξ αἱματόεσσα κατα σφυρόν· αὐτὰρ ὃ τήνγε
λεπτὸς ὑμὴν ζωῆς ἔχε πείρατα καὶ θανάτοιο.
οἱ δέ, δύῃ μάλα περ δεδμημένοι αἶψ' ἀπο χέρσου
νῆα περιδδείσαντες ἀνακρούεσκον ἐρετμοῖς.
καί νύ κ' ἐπισμυγερῶς Κρήτης ἑκὰς ἠέρθησαν,
ἀμφότερον δίψῃ τε καὶ ἄλγεσι μοχθίζοντες,
εἰ μή σφιν Μήδεια λιαζομένοις ἀγόρευσεν
„κέκλυτέ μευ. μούνη γὰρ ὀίομαι ὔμμι δαμάσσειν
ἄνδρα τόν, ὅστις ὅδ' ἐστί, καὶ εἰ παγχάλκεον ἴσχει
ὃν δέμας· ὁππότε μή οἱ ἐπ' ἀκάματος πέλοι αἰών.
ἀλλ' ἔχετ' αὐτοῦ νῆα θελήμονες ἐκτὸς ἐρωῆς
πετράων, εἵως κεν ἐμοὶ εἴξειε δαμῆναι.“
ὧς ἄρ ἔφη· καὶ τοὶ μὲν ὑπεκ βελέων ἐρύσαντο
νῆ' ἐπ' ἐρετμοῖσιν, δεδοκημένοι ἥντινα ῥέξει
μῆτιν ἀνωίστως· ἡ δὲ πτύχα πορφυρέοιο
προσχομένη πέπλοιο παρειάων ἑκάτερθεν

βήσατ' ἐπ' ἰκριόφιν· χειρὸς δέ ἑ χειρὶ μεμαρπὼς
Αἰσονίδης ἐκόμιζε δια κληῗδος ἰοῦσαν.
ἔνθα δ' ἀοιδῇσιν μειλίσσετο, μέλπε δὲ Κῆρας
θυμοβόρους, Ἀίδαο θοὰς κύνας, αἳ περι πᾶσαν
ἠέρα δινεύουσαι ἐπι ζωοῖσιν ἄγονται.
τὰς γουναζομένη τρὶς μὲν παρακέκλετ' ἀοιδαῖς,
τρὶς δὲ λιταῖς· θεμένη δὲ κακὸν νόον, ἐχθοδαποῖσιν
ὄμμασι χαλκείοιο Τάλω ἐμέγηρεν ὀπωπάς·
λευγαλέον δ' ἐπί οἱ πρῖεν χόλον, ἐκ δ' ἀίδηλα
δείκηλα προΐαλλεν, ἐπιζαφελὸν κοτέουσα.
Ζεῦ πάτερ, ἦ μέγα δή μοι ἐνι φρεσὶ θάμβος ἄηται,
εἰ δὴ μὴ νούσοισι τυπῇσί τε μοῦνον ὄλεθρος
ἀντιάει, καὶ δή τις ἀπόπροθεν ἄμμε χαλέπτει·
ὡς ὅγε χάλκειός περ ἐὼν ὑπόειξε δαμῆναι
Μηδείης βρίμῃ πολυφαρμάκου· ἀν δὲ βαρείας
ὀχλίζων λάιγγας, ἐρυκέμεν ὅρμον ἱκέσθαι,
πετραίῳ στόνυχι χρίμψε σφυρόν· ἐκ δέ οἱ ἰχὼρ
τηκομένῳ ἴκελος μολίβῳ ῥέεν· οὐ δ' ἔτι δηρὸν
εἱστήκει προβλῆτος ἐπεμβεβαὼς σκοπέλοιο.
ἀλλ' ὥς τίς τ' ἐν ὄρεσσι πελωρίη ὑψόθι πεύκη,
τήντε θοοῖς πελέκεσσιν ἔθ' ἡμιπλῆγα λιπόντες
ὑλοτόμοι δρυμοῖο κατήλυθον· ἡ δ' ὑπο νυκτὶ
ῥιπῇσιν μὲν πρῶτα τινάσσεται, ὕστερον αὖτε
πρυμνόθεν ἐξεαγεῖσα κατήριπεν· ὣς ὅγε ποσσὶν
ἀκαμάτοις τείως μὲν ἐπισταδὸν ἠωρεῖτο,
ὕστερον αὖτ' ἀμενηνὸς ἀπείρονι κάππεσε δούπῳ.
κεῖνο μὲν οὖν Κρήτῃ ἔνι δὴ κνέφας ηὐλίζοντο
ἥρωες· μετὰ δ' οἴγε νέον φαέθουσαν ἐς ἠῶ
ἱρὸν Ἀθηναίης Μινωίδος ἱδρύσαντο,
ὕδωρ τ' εἰσαφύσαντο καὶ εἰσέβαν, ὥς κεν ἐρετμοῖς
παμπρώτιστα βάλοιεν ὑπερ Σαλμωνίδος ἄκρης.
αὐτίκα δὲ Κρηταῖον ὑπερ μέγα λαῖτμα θέοντας

νὺξ ἐφόβει, τήν πέρ τε κατουλάδα κικλήσκουσιν.
νύκτ' ὀλοὴν οὐκ ἄστρα διίσχανεν, οὐκ ἀμαρυγαὶ
μήνης· οὐρανόθεν δὲ μέλαν χάος, ἠέ τις οὔλη
ὠρώρει σκοτίη μυχάτων ἀνιοῦσα βερέθρων.
αὐτοὶ δ', εἴτ' Ἀίδῃ, εἴθ' ὕδασιν ἐμφορέοντο,
ἠείδειν οὐδ' ὅσσον· ἐπέτρεψαν δὲ θαλάσσῃ
νόστον, ἀμηχανέοντες, ὅπῃ φέροι. αὐτὰρ Ἰήσων
χεῖρας ἀνασχόμενος μεγάλῃ ὀπὶ Φοῖβον ἀύτει
ῥύσασθαι ἀλέων· κατα δ' ἔρρεεν ἀσχαλόωντι
δάκρυα· πολλὰ δὲ Πυθοῖ ὑπίσχετο, πολλὰ δ' Ἀμύκλαις,
πολλὰ δ' ἐς Ὀρτυγίην ἀπερείσια δῶρα κομίσσειν.
Λητοΐδη, τύνη δὲ κατ' οὐρανοῦ ἵκεο πέτρας
ῥίμφα Μελαντίους ἀριήκοος, αἵτ' ἐνι πόντῳ
ἥνται· δοιάων δὲ μιῆς ἐφύπερθεν ὀρούσας,
δεξιτερῇ χρύσειον ἀνέσχεθες ὑψόθι τόξον·
μαρμαρέην δ' ἀπέλαμψε βιὸς περὶ πάντοθεν αἴγλην.
τοῖσι δέ τις Σποράδων βαιὴ ἀνα τόφρ' ἐφαάνθη
νῆσος ἰδεῖν, ὀλίγης Ἱππουρίδος ἀντία νήσου,
ἔνθ' εὐνὰς ἐβάλοντο καὶ ἔσχεθον· αὐτίκα δ' ἠὼς
φέγγεν ἀνερχομένη· τοὶ δ' ἀγλαὸν Ἀπόλλωνι
ἄλσει ἐνι σκιερῷ τέμενος σκιόεντά τε βωμὸν
ποίεον, Αἰγλήτην μὲν ἐυσκόπου εἵνεκεν αἴγλης·
Φοῖβον κεκλόμενοι· Ἀνάφην δέ τε λισσάδα νῆσον
ἴσκον, ὃ δὴ Φοῖβός μιν ἀτυζομένοις ἀνέφηνεν.
ῥέζον δ' ὅσσα περ ἄνδρες ἐρημαίῃ ἐνι ῥέζειν
ἀκτῇ ἐφοπλίσσειαν· ὃ δή σφεας ὁππότε δαλοῖς
ὕδωρ αἰθομένοισιν ἐπιλλείβοντας ἴδοντο
Μηδείης δμωαὶ Φαιηκίδες, οὐκέτ' ἔπειτα
ἴσχειν ἐν στήθεσσι γέλω σθένον, οἷα θαμειὰς
αἰὲν ἐν Ἀλκινόοιο βοοκτασίας ὁρόωσαι.
τὰς δ' αἰσχροῖς ἥρωες ἐπιστοβέεσκον ἔπεσσιν

χλεύῃ γηθόσυνοι· γλυκερὴ δ' ἀνεδαίετο τοῖσιν
κερτομίη καὶ νεῖκος ἐπεσβόλον. ἐκ δέ νυ κείνης
μολπῆς ἡρώων νήσῳ ἔνι τοῖα γυναῖκες
ἀνδράσι δηριόωνται, ὅτ' Ἀπόλλωνα θυηλαῖς
Αἰγλήτην Ἀνάφης τιμήορον ἱλάσκωνται.
ἀλλ' ὅτε δὴ κἀκεῖθεν ὑπεύδια πείσματ' ἔλυσαν,
μνήσατ' ἔπειτ' Εὔφημος ὀνείρατος ἐννυχίοιο,
ἁζόμενος Μαίης υἷα κλυτόν. εἴσατο γάρ οἱ
δαιμονίη βῶλαξ ἐπιμάστιος ᾧ ἐν ἀγοστῷ
ἄρδεσθαι λευκῇσιν ὑπαι λιβάδεσσι γάλακτος,
ἐκ δὲ γυνὴ βώλοιο πέλειν ὀλίγης περ ἐούσης
παρθενικῇ ἰκέλη· μίχθη δέ οἱ ἐν φιλότητι
ἄσχετον ἱμερθείς· ὀλοφύρετο δ' ἠύτε κούρην
ζευξάμενος, τήντ' αὐτὸς ἑῷ ἀτίταλλε γάλακτι·
ἡ δέ ἑ μειλιχίοισι παρηγορέεσκεν ἔπεσσιν
„Τρίτωνος γένος εἰμί, τεῶν τροφός, ὦ φίλε, παίδων,
οὐ κούρη· Τρίτων γὰρ ἐμοὶ Λιβύη τε τοκῆες.
ἀλλά με Νηρῆος παρακάτθεο παρθενικῇσιν
ἂμ πέλαγος ναίειν Ἀνάφης σχεδόν· εἶμι δ' ἐς αὐγὰς
ἠελίου μετόπισθε, τεοῖς νεπόδεσσιν ἑτοίμη."
τῶν ἄρ ἐπι μνῆστιν κραδίῃ βάλεν· ἐκ τ' ὀνόμηνεν
Αἰσονίδῃ· ὁ δ' ἔπειτα θεοπροπίας Ἑκάτοιο
θυμῷ πεμπάζων ἀνενείκατο φώνησέν τε
„ὦ πόποι, ἦ μέγα δή σε καὶ ἀγλαὸν ἔμμορε κῦδος.
βώλακα γὰρ τεύξουσι θεοὶ πόντον δὲ βαλόντι
νῆσον, ἵν' ὁπλότεροι παίδων σέθεν ἐννάσσονται
παῖδες· ἐπεὶ Τρίτων ξεινήιον ἐγγυάλιξεν
τῆνδέ τοι ἠπείροιο Λιβυστίδος· οὔ νύ τις ἄλλος
ἀθανάτων, ἢ κεῖνος, ὅ μιν πόρεν ἀντιβολήσας."
ὣς ἔφατ'· οὐδ' ἁλίωσεν ὑπόκρισιν Αἰσονίδαο
Εὔφημος· βῶλον δέ, θεοπροπίῃσιν ἰανθείς,
ἧκεν ὑποβρυχίην. τῆς δ' ἔκτοθι νῆσος ἀέρθη

Καλλίστη, παίδων ἱερὴ τροφὸς Εὐφήμοιο,
οἵ πρὶν μέν ποτε δὴ Σιντηίδα Λῆμνον ἔναιον,
Λήμνου τ' ἐξελαθέντες ὑπ' ἀνδράσι Τυρσηνοῖσιν
Σπάρτην εἰσαφίκανον ἐφέστιοι· ἐκ δὲ λιπόντας
Σπάρτην Αὐτεσίωνος ἐὺς πάις ἤγαγε Θήρας
Καλλίστην ἐπι νῆσον· ἀμείψατο δ' οὔνομα Θήρης
ἐξ ἕθεν. ἀλλὰ τὰ μὲν μετόπιν γένετ' Εὐφήμοιο.
κεῖθεν δ' ἀπτερέως δια μυρίον οἶδμα λιπόντες
Αἰγίνης ἀκτῇσιν ἐπέσχεθον· αἶψα δὲ τοίγε
ὑδρείης πέρι δῆριν ἀμεμφέα δηρίσαντο,
ὅς κεν ἀφυσσάμενος φθαίη μετα νῆα δ' ἱκέσθαι.
ἄμφω γὰρ χρειώ τε καὶ ἄσπετος οὖρος ἔπειγεν.
ἔνθ' ἔτι νῦν πλήθοντας ἐπωμαδὸν ἀμφιφορῆας
ἀνθέμενοι κούφοισιν ἄφαρ κατ' ἀγῶνα πόδεσσιν
κοῦροι Μυρμιδόνων νίκης πέρι δηριόωνται.
ἵλατ' ἀριστήων μακάρων γένος· αἵδε δ' ἀοιδαὶ
εἰς ἔτος ἐξ ἔτεος γλυκερώτεραι εἶεν ἀείδειν
ἀνθρώποις. ἤδη γὰρ ἐπι κλυτὰ πείραθ' ἱκάνω
ὑμετέρων καμάτων· ἐπεὶ οὔ νύ τις ὔμμιν ἄεθλος
αὖτις ἀπ' Αἰγίνηθεν ἀνερχομένοισιν ἐτύχθη,
οὔτ' ἀνέμων ἐριωλαὶ ἐνέσταθεν· ἀλλὰ ἕκηλοι
γαῖαν Κεκροπίην παρά τ' Αὐλίδα μετρήσαντες
Εὐβοίης ἔντοσθεν Ὀπούντιά τ' ἄστεα Λοκρῶν
ἀσπασίως ἀκτὰς Παγασηίδας εἰσαπέβητε.

LYSIAE

ORATIONES.

EDIDIT

CAROLUS SCHEIBE.

ACCEDUNT ORATIONUM DEPERDITARUM FRAGMENTA.

LIPSIAE
SUMPTIBUS ET TYPIS B. G. TEUBNERI.
MDCCCLII.

PRAEFATIO.

E Lysiae codicibus Palatinum sive Heidelbergensem X non solum fide et auctoritate praestare ceteris omnibus, sed eorum etiam parentem esse, Laurentiani vero C, quem unum praeter ceteros sequendum sibi arbitratus est I. Bekkerus, scriptorem fuisse ingeniosum illum quidem et Graecae linguae peritissimum hominem, sed qui tamen suopte iudicio et arbitrio permulta vel immutaverit vel inseruerit, cum alii intellexerunt, ut Foertschius in commentatione critica de locis nonnullis Lysiae et Demosthenis (Lips. 1827.) p. 37 sq., Emperius in observationibus in Lysiam (Brunsvigae 1833.) p. 4 sqq., ego in observationibus in oratores Atticos (Halis 1836.) p. 7 sqq., nuper Cobetus in oratione de arte interpretandi (Lugduni Bat. 1847.) p. 83 sqq., tum ad liquidum perduxit ipso cod. Heidelbergensi inspecto et usurpato vir doctissimus mihique amicissimus H. Sauppius in epistola critica ad God. Hermannum (Lips. 1841.) p. 8 sqq. Ex quo apparet quod hic atque Baiterus in egregio corpore oratorum Atticorum Turici 1838—1850. edito persequuti sunt consilium, ut verba oratoris ad scripturas huius codicis revocarent, quem inde ab oratione 21. demum ab iis adhiberi potuisse dolendum est, idem mihi in Lysiae orationibus emendandis tenendum fuisse. In hoc negotio quanquam illos (quos breviter Turicenses appellare libet) sollertissime diligentissimeque elaborasse inter omnes constat, penes quos quidem de arte critica iudicium est, restant tamen loci haud pauci quibus nondum est codicis optimi ope, ut oportebat, vera species restituta. Ac primum quidem in *collocandis verbis* scriptor codicis Laurent. C, maiorem scilicet sermonis elegantiam consectans aut, si quid insolentius positum esset, id ad vulgarem ordinis verborum consuetudinem redigere studens saepius discessit ab exemplo suo Heidelbergensi: sequutus est I. Bekkerus, cuius quot et quanta sint cum in alios veterum scriptores tum in oratores Atticos merita non est quod hic exponam, ac ne Turicenses quidem repudiarunt huius modi correctiones, quas ego religiosius archetypi vestigiis insistens sustuli his locis, in quibus recensendis, ne longus essem, primum singulas codicis X scripturas, tum pone uncos eum ordinem verborum notavi, quem secundum cod. C servaverunt Bekkerus et Turicenses. Or. 6. §. 7. **αὐτῷ οὐδὲν χαρισαμένοις** ego cum X] **οὐδὲν χαρισαμένοις αὐτῷ** Bekk. et Turn. cum C. — Eiusdem or. §. 36. **τούτῳ χάριν εἰδέναι**] **χάριν εἰδέναι**

τούτῳ. — Or. 7. §. 41. *ἀθλιώτατος ἂν*] *ἂν ἀθλιώτατος.* — Or. 9. §. 14. *διὰ τὴν ἀνάγκην καὶ διὰ τὴν ἡλικίαν* OX, praeterquam quod *καὶ* omittunt] *διὰ τὴν ἡλικίαν καὶ τὴν ἀνάγκην.* — Or. 10. §. 25. *ὑπὸ τῶν ἀποβαλόντων ψευδομαρτυριῶν*] *ψευδομαρτυριῶν ὑπὸ τῶν ἀποβαλόντων.* — Or. 12. §. 28. *πῶς ὑμᾶς εἰκὸς*] *πῶς εἰκὸς ὑμᾶς.* — Eiusdem or. §. 82. *ἀκρίτους ἀπέκτειναν*] *ἀπέκτειναν ἀκρίτους* (*ἀκρίτους* cum Turr. scripsi pro *ἀκρίτως*). — Or. 13. §. 39. *αὐτῶν κατεγνώσθη*] *κατεγν. αὐτῶν.* — Or. 14. §. 35. *μέγα ἐδύνατο*] *ἐδύνατο μέγα.* — Or. 25. §. 10. *ἐγίνετο ὠφέλεια*] *ὠφέλ. ἐγίν.* — Eiusdem or. §. 27. *διὰ τοὺς μὲν*] *διὰ μὲν τοὺς.* — Ibid. *πολλάκις χρῆσθαι*] *χρῆσθαι πολλάκις.* — Eiusdem or. §. 29. *ἐν ὀλιγαρχίᾳ καὶ ἐν δημοκρατίᾳ*] *ἐν δημοκρ. καὶ ἐν ὀλιγαρχίᾳ.* — Nec minus in or. 2. collocationem verborum ante Bekkerum vulgatam et e solo cod. F a Bekk. et Turicensibus immutatam restitui §. 6. *καὶ δοῦσαι δίκην τῆς ἀνοίας*] F: *καὶ δίκην τῆς ἀνοίας δοῦσαι.* — §. 47. *κινδύνοις ἐπιθέντες*] F: *ἐπιθέντες κινδύνοις.*

Deinde quaecumque verba sunt e cod. C neque sensu postulante nec alia necessitate cogente in orationem a Bekk. et Turic. *invecta*, ea exterminavi archetypo obsequntus. Or. 2. §. 1. *κειμένων* X et F (cfr. §. 20.)] Bekk. et Turr. e ceteris: *κειμένων ἀνδρῶν.* — Eiusdem orat. §. 42. *τῶν ἄλλων*] *τῶν ἄλλων ἁπάντων.* — Eiusd. or. §. 77. *ὄντες*] *ἅπαξ ὄντες.* — Eiusd. or. §. 78. *ἄξιον*] *ἄξιον ἦν.* — In or. 3. §. 31. *ὡς ἐγὼ* cum omnibus codd. ne C quidem excepto scripsi pro *ὡς ἄρ' ἐγὼ*, quod unde natum sit nescio. — Or. 6. §. 13. *ἦτε, ἐστὲ*] *ἦτε, καὶ ἐστὲ*, ubi Saupp. coniecit: *ἐστε, ὑμεῖς*, ac sane pronomine in apodosi aegre caremus. — Or. 13. §. 82. *καὶ ἔρριψεν*] *καὶ εἰ ἔρριψεν.* — Or. 14. §. 4. *ὅπῃ εἰς τὸν λοιπὸν*] *ὅπῃ καὶ εἰς τὸν λοιπὸν.* — Or. 19. §. 48. *τούτου τίμημ'*] *τούτου τοίνυν τίμ.* — Eiusd. or. §. 49. *καὶ τῶν νεωστὶ ἐν δόξῃ*] *καὶ τῶν νεωστὶ παρὰ τὸ εἰκὸς ἐν δόξῃ.* — De verbis or. 24. §. 10., quae ego primus emendavi, dicetur suo loco. — Or. 25. §. 27. *τοὺς μὲν*] *ὥστε τοὺς μὲν* (cf. Saupp. epist. crit. p. 23.).

Tum Lysiae reddidi quae a scriptore codicis C temere *immutata* sunt. Or. 11. §. 3. *ἐάν τις εἴπῃ* scripsi secundum X coll. or. 10. §. 6. pro *ἐάν τις φῇ*, quod C habet probaveruntque Bekk. et Turr. — Or. 12. §. 11. *ἀργυρίου* X] *ἀργυρᾶς* C (Bk. Turr.). — Or. 13. §. 36. *ἐγίγνετο* X] *ἐγένετο* C (Bk. Turr.). — Eiusdem or. §. 52. *ἐκεῖνο*] *ἐκείνων.* — §. 59. *ψηφίζεσθαι*] *ψηφίσασθαι.* — §. 78. *συλλάβοιεν*] *λάβοιεν.* — §. 82. *ἐπὶ Φυλὴν*] *ἐπὶ Φυλῇ* (cfr. §. 77. 78.). — §. 93. *ἐπεὶ ἐν*] *ἐπειδὴ ἐν.* — Or. 19. §. 30. *ἄξιον*] *ἄξια.* — Eiusd. or. §. 31. *φύλακας*] *φύλακα.* — Or. 20. §. 25. *ἀπελειπόμην*] *ἀπελιπόμην.* — Or. 21. §. 3. *εἰσφορὰν*] *εἰσφορὰς* (illud per attractionem). — Eiusd. or. §. 10. *ἐγίγνετο*] *ἐγένετο.* — Or. 26. §. 5. *γενομένων*] *γεγενημένων.* — Or. 31. §. 6. *καὶ γὰρ οἳ*] *ὅσοι δὲ*, quamvis id speciosum. Ceterum v. infra annot. ad or. 24. §. 8. or. 25. §. 16. or. 26. §. 6. 13. 19. cett. — Praeterea redii ad librorum *omnium* scripturam or. 2. §. 19., ubi *ὁρίσαι* scripsi pro *ὁρίσασθαι*, quod quamvis non infitier melius se habere, tamen illud propterea non reiiciendum esse loci docent Platonici a Tayloro allati. — Or. 3. §. 44. *ὑπὲρ τῆς πα-*

τρίδος revocavi pro περὶ τῆς πατρ. V. Schaefer. et Frank. ad Dem. Ol. I. p. 10, 17. §. 5. nos in Vindiciis Lysiacis p. 13. Weber. ad Demosth. Aristocr. p. 130. 131 *),

In *formis* verborum id laboravi, ut Lysiam, quo neminem magis Attice loquutum esse artium scriptores et grammatici consentiunt omnes, Atticum repraesentarem. Quare partim meo partim aliorum iudicio haec restitui: καθιστάναι ter pro καθιστάνειν, χρέως ter pro χρέους coll. Buttm. I. p. 241. Lobeckio ad Phryn. p. 391. Reisigio in enarr. ad Oedip. Col. p. LVII., τεθνεῶτος cett. ubique pro τεθνειότος cett., ἕνεκα quater pro οὕνεκα (εἵνεκα vero et ἕνεκεν, nisi codex archetypus alteram formam obtinet, non mutavi), Πειραιῶς semel pro Πειραιέως, optativorum formas in ειαν exeuntes quater pro terminatione αιεν (quanquam ab aliis scriptoribus, ut Antiphonte, Platone, Xenophonte, Demosthene vulgarem formam repudiatam non esse facile concesserim. V. Maetzner. ad Antiph. p. 122. Weber. ad Dem. Aristocr. p. 369.), κατάξαντες pro κατεάξαντες, ἐωνούμην pro ὠνούμην, ποθήσομαι pro ποθέσομαι, νεῶν pro νηῶν, Ἀκαδήμεια pro Ἀκαδημία, Χολλείδης pro Χολλίδης, ἐνέπληντο pro ἐνεπέπληντο, ἐξεκλησιάζετε pro ἐκκλησιάζετε, οὑτοσί pro οὗτος, ubicumque nomen eius, quem orator digito vel oculis designat, articulo carens praecedit aut sequitur (cfr. Elmslei. ad Aristoph. Acharn. 1062. sive 1049. ed. Br. Cobet. orat. de arte interpr. p. 95.) in or. 3. §. 4. or. 8. §. 10. or. 13. §. 41. et 52. or. 23. §. 1., fragm. 1. §. 2., fragm. 8.: alia, quae omnia suis locis commemorabuntur infra. Cogitans tamen ad unam normam non omnia esse exigenda, illius studii non adeo tenax fui, ut Cobetum, virum cetera ingeniosum atque in Lysia perquam versatum, usquequaque sequens contra codicis archetypi fidem usumque aliorum scriptorum tentarem ἠντιβόλει, quod legitur ter, ὤμνυε (v. ad or. 19. §. 26.), ἐλεεινός, ἐληιζόμην, εὐνοοῦντες (or. 13. §. 13.), κακονοοῦντες (or. 29. §. 10.): quid? quod nemo ἐλεύσεσθαι (or. 22. §. 11.) attrectare animum induxit. Quod συνοίδασιν intactum reliqui or. 11. §. 1. et δῴη or. 6. §. 19., id feci propterea quod has orationes ab Lysia abiudicandas esse existimavi; ὤφλησεν autem ex or. 13. §. 65. non sustuli, quum illud incisum insiticium mihi esse videretur.

Iam eos locos singulatim adiiciam, in quibus vel discessi ab auctoritate codicis X, vel verba oratoris aliter constitui atque factum est a superioribus editoribus, I. Bekkero potissimum et Turicensibus, quorum nomina ad eas scripturas apposui, quas assensu suo probaverunt, ne

---

*) **Sublungam quae quanquam minoris momenti sunt, tamen ne ipsa quidem quantivis, sed ex eo genere ut ab eiusmodi editore, qui non indulgeat eclecticae quam vocitant criticae, negligi non debeant. Or. 8. §. 13.** ἤδη **X] C:** ᾔδει **(Bk. Turr.). — Or. 13. §. 59.** νῦν δὲ **X] C:** νυνὶ δὲ **(Bk. Turr.). — Or. 19. §. 48.** πάνυ πολλὰ **restitui e cod. X] C:** πάμπολλα **(Bk. Turr.). — Eiusd. or. §. 56.** ἕνεκεν **X] C:** ἕνεκα **(Bk. Turr.).**

quibus rebus mea editio a ceteris distaret quemquam lateret. Nunquam tamen immemor fui e cod. X tanquam e communi fonte ceteros libros manu scriptos manasse, ita ut quae essent horum propria ac praecipua non pluris quam hominum doctorum coniecturas aestimarem (Sauppium sequutus in epist. crit. p. 9.). Quod autem salus permultorum locorum a sola coniectura petenda mihi visa est non mirabuntur neque reprehendent qui quam sint depravatae, laceratae, interpolatae Lysiae orationes exploratum habent. Atque emendationes quidem, quarum suum cuiusque auctorem ut investigarem operam dedi, non solum petii ab editoribus, sed etiam a Dobraeo, Emperio (in libello supra dicto), Bakio (in Scholicis hypomnematis II. Lugd. Bat. 1839. et III. 1844.), H. G. Hamakero (in quaestionibus de nonnullis Lysiae orationibus. Lugd. Bat. 1843.) *), Cobeto (in oratione de arte interpretandi), G. A. Hirschigio (in Miscellaneorum philologorum et paedagogicorum nova serie fasc. I. Amstelodami, 1850. p. 126—145.), aliis. Praeterea Theod. Bergkius meus et per litteras et coram complures coniecturas mecum communicavit. Sed haec omnia, quae per institutum Teubnerianum non licuit uberius exponere, alias pluribus. —

Or. 1. §. 6. *μήτε λυπεῖν* libri. Bergkius: *μήτε ἀπιστεῖν*. V. Reisk. p. 10. || §. 7. [*ἀγαθῇ*] inclusi Dobraeo auctore. || §. 12. *παιδίῳ* Bekkerus (Turr.). Libri *παιδί*. || §. 14. *οὐδὲν εἰπὼν*] G. A. Hirschig. in miscellan. philol. et paedag. nova scr. fasc. I. (Amstel.) p. 127. *οὐδὲν ὑπονοῶν*, neque id temere. || §. 15. *αὕτη δὲ* Taylorus. (Turr.) Bekk. *αὐτὴ δὲ*. || §. 17. *τέχνην* Bekk. coll. or. 6. §. 7. (Turr.) Libri *τὴν τέχνην*. || §. 20. *πεισθείη* Reiskius (Bk. Turr.). Libri *προσθείη*. || §. 22. *πέντε....*] Punctis adiectis significavi aliquid deesse mihi videri. V. Reisk. et Bakius in schol. hypomn. II. p. 198 sqq. || §. 24. *ὡς οἷόν τε*] G. A. Hirschig. *ὡς οἷός τε* coll. §. 42. || §. 26. *ἐποιήσω* Coraes in Isocr. II. p. 290. (Bk. Turr.). Libri *ἐποίησας*. || §. 29. *ΜΑΡΤΥΡΕΣ* cum Turr. e Coislin. Taylori et cod. N recepi. Cett. libri *ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ*. || §. 30. *ἐφ' ἡμῶν* Bergkius. Libri *ἐφ' ὑμῶν* (Bk. Turr.). || *τούτου — φόνον* Reisk. (Turr.) Libri *τοῦτον — φόνον* (Bk.). || §. 32. *ἐὰν δὲ γυναῖκα*] Cfr. potissimum C. Fr. Hermann. de iniuriarum actionibus. Gotting. 1847. p. 25 sqq. || §. 40. *κελεύειν*] Cum Reiskio malim *κελεῦσαι*. || §. 41. *τῶν φίλων τῶν ἐγγυτάτω*] Hamakerus quaestt. Lys. p. 2. *τοῦ φίλου τῶν ἐγγυτάτω*. Bergk. vel *τῶν φίλων τοῦ ἐγγυτ.* vel *τῶν φίλων τὴν ἐγγ.*, quod quidem, si minus toleranda erit vulg. scriptura (v. Vindicc. Lys. p. 3.), maxime placet. || §. 42. *ἐν ἐκείνῃ* Marklandus (Turr.). Libri om. *ἐν* (om. Bk.). Foertsch. observatt. crit. in Lys. or. p. 65. defendit librorum scripturam. || §. 44. *ἤλπιζον* corr. M. (Turr.) Cett. *ἤλπιζον μὲν*, quod fortasse ortum est ex *ἤλπιζόν με*, quae constructio quamvis rara tamen non prorsus inaudita est, ut §. 38. or. 23. §. 12. Xenoph. memor. I. 4, 8. II. 6, 35. et 38. Schaefer. ad Bos. Ellips. p. 224. et ad

*) Contra quas ego scripsi Vindicias Lysiacas. Lips. 1845.

Demosth. de f. Leg. p. 348, 11. || §. 45. οὐδὲ ἑωρακὼς corr. M. (Bk. Turr.) Cett. οὔτε ἑωρ. || §. 48. ταῖς ζημίαις] Cum Reiskio ταῖς ἐσχάταις vel ταῖς μεγίσταις ζημίαις verum puto.

Or. 2. §. 4. Ἄρεως CTU. (Turr.) Cett. Ἄρεος (Bk.). || ἐνομίζοντο διὰ Reisk. (Turr.) Libri ἐνομίζ. δὲ διὰ (Bk.), quod defendebat Foertsch. comm. crit. p. 41. || §. 6. ἐποίησαν Bekk. in add. (Turr.) Libri ἐποιήσαντο. || §. 13. ἄνδρες ἔσονται γενόμενοι] G. A. Hirschig. ἔσονται ἄνδρες γενόμενοι. || §. 15. παρ' αὐτῶν ἐξελεῖν TGU (Turr.). Cett. αὐτῶν ἐξελεῖν (Bk.). || §. 23. οὐ λογισμῷ .... εἰδότες libri praeter F, qui οὐ λογισμῷ δόντες, et G, qui οὐ λογισμῷ ἰδόντες. Plurimorum librorum scripturam defenderunt Reisk. in Var. Lect. Or. Att. Vol. VI. p. 664 sq. et Foertschius in observatt. crit. p. 58 sqq. Saupp. „Num ἐνδόντες, εἰδότες?“ Reiskio p. 84. post λογισμῷ videtur deesse χρώμενοι. Mihi aliquando in mentem venit οὐ λογισμῷ εἴκοντες τοῖς ἐν τῷ πολέμῳ κινδύνοις. || §. 30. ἐμβάντες F (Turr. coll. §. 32. 40.). Cett. aut ἐσβάντες aut βάντες aut εἰσβάντες (Bk.). || §. 31. ἔμελλον ....] Mihi ἀπώλοντο videtur addendum esse. || μάχεσθαι malim abesse cum G. A. Hirschigio coll. Lycurgi Leocr. §. 48. || §. 35. Σαλαμῖνι; οἷς Marklandus (Bk. Turr.). Libri praeter F (qui nihil nisi Σαλαμῖνι habet) Σαλαμινίοις. || §. 36. τὸ θάνατον] CN et corr. X (Turr.). Cett. τὸν θάνατ. (Bk.) || τὸν αὐτῶν προειδέναι libri (Turr. coll. R. Klotz. quaestt. crit. I. p. 15.) praeter FG, qui τὸν αὐτῶν, τῷ αὐτὸν προειδέναι (Bk.). || συμφοράν, ἃ Taylor. (Bk. Turr.). Libri ἃ om., quod defendebat Klotz. l. l. || §. 41. [πολιτευομένων] ego de meo addidi, cfr. Polyb. IV. 76. 2., ubi eadem est oppositio. Reisk. voluerat αὐτονομουμένων interponi. Praeterea ante ἐλευθερίας cum Reiskio desidero κοινῆς vel ἑτέρων. || §. 42. καίτοι libri (Bk. Turr.). Reisk. καὶ γάρ τοι. Dobraeus καὶ γάρ. Fortasse solum καὶ scriptum exstitit. || §. 43. ἀναμφισβήτητα τἀριστεῖα Reisk. et fortasse F (Bk. Turr.). G ἀναμφισβήτητ' ἀριστεῖα. Cett. ἀναμφισβητήτως ἀριστεῖα. || §. 45. τῶν Ἑλλήνων Reisk. (Turr.) Libri art. om. (om. Bk.) || §. 57. τῶν πόλεων] Saupp. coni. τῶν πολέμων. || §. 58. Ἐπέδειξαν] G. A. Hirschig. p. 127. Ἐπεδείξαντο. Sed v. praeter or. 18. §. 3. nostrae or. §. 69. extr. || §. 59. ἐγκαθεστᾶσιν Stephanus (Bk. Turr.). Libri vel ἐγκαθιστᾶσιν vel ἐγκαθιστῶσιν vel ἐν καθιστᾶσιν. || §. 63. τείχη δὲ ἀντὶ — ἀνέστησαν] Turr. coni. τείχη δὲ νέα ἀντὶ — ἀνέστησαν vel τείχη δὲ ἀντὶ — νέα ἀνέστησαν. Recte, opinor. || §. 67. καινοὶ Tayl. in lectt. Lysiac. p. 246. ed. R. et Reisk. (Bk. Turr.) Libri κοινοί. || §. 68. βέβαιον ἂν Markl. Libri ἂν om. (om. Bk. Turr.) || §. 70. μὲν γὰρ πατρίδι libri (Turr. coll. Foertsch. observ. crit. p. 60 sq.) praeter FV, qui γὰρ om. (om. Bk.) || §. 73. [καὶ θάψαι] Uncos admovi Reiskio auctore. || §. 74. αὐτῶν Baiter. Edebatur αὐτῶν. || §. 79. ὑπὲρ τῶν Franzius (Turr.). Libri τῶν om. (om. Bk.) || τὰ περὶ αὐτῶν corr. M., cett. τὰ om. (om. Bk. Turr.)

Or. 3. §. 3. περὶ τοιούτων πραγμάτων Franz. (Turr. coll. §. 40. 48.) Libri περὶ τῶν τραυμάτων (Bk). || §. 4. Σίμων οὑτοσί Cobetus p. 95. Libri Σίμων οὗτος (Bk. Turr.). || §. 9. πρέποντά ἐστι Dobraeus

(Turr.). Libri πρέποντα ἔσται (Bk.). || §. 11. εἰσαρπάσειαν ego de meo. Libri εἰσαρπάσαιεν (Bk. Turr.). || §. 12. ἤδη μεθύοντες οὗτοι ἐκπηδῶσιν ego de meo. Tum ἤδη non cum μεθύοντες, sed cum ἐκπηδ. coniungendum erit („statim, extemplo"). Libri ἤδη μεθύοντες. οὗτοι δ' ἐκπηδῶσιν (Bk.). Schottus οὗτοι δ' ἤδη μεθύοντες ἐκπηδῶσιν (Turr.). Bakius schol. hypomn. II. p. 204. καὶ δὴ μεθύοντες οὗτοι ἐκπ. || §. 14. κἀνταῦθα μὲν Markl. (Turr.) Libri καὶ ταῦτα μὲν. V. Saupp. ep. crit. ad God. Hermannum p. 10 sq. || ἵνα — γενέσθαι, οὔτε libri praeter C, qui δι' ἃ — γενέσθαι, ἔνθα οὔτε (Bk.). || §. 14. ὧν ἐγὼ Markl. Libri ὡς ἐγὼ (Bk. Turr.). || §. 15. μαρτυρόμενον] Malim διαμαρτυρόμενον. || §. 18. τυπτόντων αὐτῶν corr. CO et Reisk. (Turr.) cfr. §. 37. Cett. τυπτόντων αὐτὸν (Bk.). Reisk. in var. lect. p. 670. πιπτόντων αὐτῶν. H. G. Hamaker. quaest. de nonnullis Lys. loc. p. 2. τυπτόντων αὐτοὺς. || §. 23. ἀμφοτέρους Tayl. (Bk. Turr.) Libri ἅμ' ἀμφοτέρους. || μάλιστα] Hamaker. μέγιστα. Sed v. Vindic. Lys. p. 5. || §. 29. φοιτῶν] Hamak. p. 3. παροινῶν. V. Vindic. Lys. p. 6. || §. 35. γενομένης] Bakius λεγομένης. || §. 36. χρὴ Bekk. (Turr.) Libri χρῆν. || §. 37. ταῦτα εἰκότα] Reisk. ταῦτα μὲν εἰκότα. Saupp. ταῦτα εἰκότα μὲν. || περὶ αὐτῶν CO (Turr.). Cett. παρ'. αὐτῶν (Bk.). || §. 41. τραύματος delendum censet G. A. Hirschig. p. 129. coll. or. 4. §. 7. || §. 42. κατάξαντες Dobraeus. Libri κατεάξαντες (Bk. Turr.). || §. 43. παιδιῶν C (Turr.). Cett. παιδικῶν (Bk.). V. Vindic. Lys. p. 6. || §. 44. ἠπίστασθε Bernhardy synt. Gr. p. 375. (Emperius observatt. in Lys. p. 47. Cobetus or. de arte interpr. p. 100.) Libri ἐπίστησθε (Bk. Turr.). || καθίστη] Emper. p. 47. καθίστησι. || §. 45. στρατείας Tayl. (Bk. Turr.) Libri στρατιᾶς. || ἀκοσμότατος Emperius (Turr.). Libri κοσμιώτατος (Bk.).

Or. 4. [ΑΔΗΛΟΝ] addendum vidit Taylor. || §. 1. ἀπέδωκε C (Turr.). Cfr. Foertsch. observ. crit. p. 76 sq. Cett. ἀπέδωκα (Bk.). || §. 2. [δι'] seclusi Hamakeri (in quaestt. p. 8.) suasu. || ἃ ἔλαβεν Tayl. (Bk. Turr.) Libri ἣ ἔλαβεν. || γ' ἀληθῆ G. A. Hirschig. coll. §. 12. Libri τἀληθῆ (Bk. Turr.). || §. 4. ἧς Scaliger (Turr.). Libri ἣ (Bk.). Reiskius voluit ἦν. || §. 5. αὐτὸς αὐτὸν] Prius αὐτὸς Reiskio delendum videbatur, uncis inclusum est Bekkero. Sed v. Foertsch. comment. crit. p. 43. || §. 6. extr. et 7. πρόνοια Tayl. (Bk. Turr.) Libri προνοίᾳ. || §. 9. τραῦμά τε Reisk. (Bk. Turr.) Libri τραῦμά γε, unus O τραῦμά γ'. || §. 11. ῥᾴδιον αὐτῇ τοῖς Reisk. (Turr.), quod idem voluit cod. X, qui ῥᾴδιον αὐτὴ τοῖς. Cett. ῥᾴδιον τοῖς (Bk.). || §. 13. δεινόν γε· εἰς — [ἔδωκα τὸ ἀργύριον] — ἐξῆν ἄν μοι χρῆσθαι Hamakerus quaestt. p. 8 sq. (v. Bernhardy synt. Gr. p. 385.) Libri δεινόν γε, εἰ εἰς — ἔδ. τὸ ἀργύριον — ἐξῆν ἄν μοι χρ. Ego in Vindicc. Lys. p. XI. seclusis verbis ἔδωκα τὸ ἀργύριον particulam εἰ servandam, ἂν vero expungendam esse putavi. || §. 13. ποιοῦνται] Saupp. ἀντιποιοῦνται (cfr. Aeschin. or. 2. §. 33.). Baiterus προαιροῦνται. Possis etiam ἔργον ποιοῦνται, ut in Isocr. or. 16. §. 40. Plat. Phaedr. p. 232. A. || §. 16. extr. et 17. οὐδὲν ἐν ταύτῃ. ἔγωγ' ἂν ἄνισον εἶχον βασανισθείσης] Locum corruptum dedi, ut scriptus est in libris (praeter C), nisi quod

restitui ἂν ἄνισον, quod fortasse legitur in M, pro eo quod illi habent ἂν ἴσον. C: οὐδὲν αὐτήν. καίτοι ἔγωγ' οὐκ ἴσον εἶχον βάσαν. Saupp. suspicatur: οὐδέν. οὐδὲ ταύτης ἂν ἴσον εἶχον βάσαν. Sententiae aptum foret οὐδέν. ταύτης (per anaphoram) ἔγωγ' ἄνισον ἔχων βασανισθείσης ἀλλ'. || §. 18. ἐστιν, ἐν ὑπολόγῳ Markl. (Bk. Turr.) C: ἐστιν ὑπολόγῳ. Cett. ἐστι μὲν ὑπὸ λόγῳ. || προὐνοήθην Augerus (Bk. Turr.). Libri προνοηθῆναι, quod defendebat Foertsch. observ. crit. p. 77. || §. 19. ἀλλ' ἀλογώτατον Sluiterus et Coraes ad Isocr. p. 298. (Turr.) Libri ἀλλὰ λόγῳ τὸ τῶν (Bk.).

Or. 5. §. 1. ἱκετεύοντος G. A. Hirschig. p. 129. (v. etiam fragm. 78. §. 4.) cfr. or. 18. §. 27. or. 21. §. 21. Libri κελεύοντος.

Or. 6. §. 2. ὅτι Ἀνδοκίδης μηνύων τοὺς αὑτοῦ συγγενεῖς καὶ φίλους ἀπώλλυε, φάσκων αὐτοὺς συνεργοὺς εἶναι, quae pone λέγοντος posita erant Reiskius insiticia esse vidit, seclusit Bekkerus, ego omisi cum Turr. || §. 3. ἐπισταμένοις [ὅτι] ἐναργῶς — τιμωρεῖσθαι ego de meo. EKM ἐπισταμένοις ὅτι ἐναργῶς — τιμωρεῖται.* Cett. ἐπιστ. ὅτι ἐναργῶς — τιμωρεῖτε. Saupp. „immo τιμωροῦνται." Dobr. τιμωρεῖτον. || ἔσεσθαι . . . .] Mihi pariter ac Dobraeo sub fine deesse aliquid videri punctis indicavi. Saupp. aut in ὄντα latere aut post hoc excidisse suspicatur τιμωρὸν vel simile quid. || §. 4. Ἐλευσινίῳ — Ἐλευσῖνι Palmerius (Bk. Turr.). Libri Ἐλευσῖνι — Ἐλευσινίῳ. || μυστηρίοις libri (Turr. coll. Andoc. 1. §. 110.) praeter C, qui ἐν τοῖς μυστηρίοις (Bk.). || §. 5. τῆς ἑορτῆς . . . . ἢ θύειν] Verbum aliquod adveniendi deesse patet. Baiterus ex ἢ θύειν effecit ἦλθον, deleto ἢ ante θεωρεῖν, quod iam Tayloro in mentem venerat. Ego vero ἢ θύειν εἰς ταύτην τὴν πανήγ. tuear Thucyd. 6, 54. ἐς τὰ ἱερὰ ἔθυον. || §. 6. διὰ τὰ ἠσεβημένα — γιγνώσκεσθαι delenda censet G. A. Hirschig. p. 130. || §. 7. κακόν, — κακόν.] Prius κακόν Valckenarius tollebat, posterius Tayl. et G. A. Hirschig. coll. or. 9. §. 20. || §. 9. ἱερά . . . .] Lacuna est unius versus in C. || §. 11. μᾶλλον ἢ ἧττον eiicienda videntur Tayloro. || [Ἀνδοκίδης] ego sclusi. In meis observatt. in orat. Att. p. 41 sq. conieci Ἀρχίππῳ. || πρόσσχητε Turr. Libri πρόσχητε (Bk.). || καίπερ ego in iisdem observatt. in or. Att. p. 41. (Turr.) Libri καὶ (Bk.). || Ἄρχιππον Palmer. et Schottus (Turr.). Libri Ἀρίστιππον (Bk.). || §. 13. ἀλλὰ [καὶ] τῶν ἄλλων] Dobraeo auctore καὶ ut sententiam turbans inclusi. Sluiterus οὐχ ὅπως ὑπὲρ αὐτοῦ ἀπολογ., ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων. || οὐχ οὗτοι Saupp. Libri οὐχ om. (om. Bk. Turr.) || §. 14. ὁμολογούντων Reisk. Libri ὁμολογουμένων (Bk. Turr.). || §. 15. αὐτὸς] Dobr. οὗτος. || τοὺς ἐξ Ἀρείου πάγου cum Dobr. malim abesse. πάγου codd. uno, ut videtur, K excepto omnes omittunt. || Post πόλιν libri habent ἢ τραύματος ἐκ προνοίας, quae Bekk. inclusit, ego Tayloro monente cum Turr. omisi. Cfr. Meier de bonis damn. p. 100, nota 331. || οὐ τιμωρήσεσθε libri editi (Bk. Turr.). Codd. Bekkeri οὐ om. || §. 17. τὰ ἱερά. exterminandum statuit Valckenarius apud Sluiterum. || §. 18. ἀπάγοντι] Dobr. ἀγαγόντι. || §. 19. δῴη] „Apud quemvis alium scriptorem corrigeres δῷ vel δοίη." Turr. Vellem tamen δοίη recepissem, quum infra §. 21.

legatur *παραδοίη*. || §. 20. *οὐδὲ γὰρ* Reisk. Libri *οὔτε γὰρ* (Bk. Turr.). || *τέλος τούτων* Scaliger. (Bk.) Libri *τέλος τούτῳ* (Turr.). || §. 21. *ἐξ ἐπιβολῆς* Tayl. Libri *ἐξ ἐπιβουλῆς*. Meier. de lite Att. p. 35. n. 26. || *ἔδησεν* editi. Codd. *ἐδέησεν*. Valckenar. *λέληθεν*. At v. Meierus de lite Att. p. 179. n. 34. || §. 22. *μὴ μηνυτὴς* Stephanus (Bk. Turr.). Libri *μὴ* om. || *ἢ ἀργυρίου* Tayl. Libri *μαρτυρίου*, quod tueri conabatur Platner de lite Att. I. p. 270. || §. 23. *ἀφανὴς αὐτῷ*] Tayl. *ἀφανὴς ἦν αὐτῷ*. || §. 24. *μηδ' ἀδικούμενον* Reisk. (Turr. V. meae observatt. in orat. Atticos p. 41.) Libri *μὴ ἀδικουμένῳ* (Bk.). || §. 25. *γάρ πω* Reisk. Libri *γάρ που* (Bk. Turr.). || *Ἀθῆναι* Bekk. Libri *Ἀθηναίων*. Reiskiana *Ἀθηναῖοι*. || §. 27. *ἐπὶ τῶν* Tayl. Libri vel *ἐπεὶ τῶν* (Bk. Turr.) vel *ἐπ' εἶ τῶν* (X) vel *ἐπειδὴ τῶν* || . . . . *θεὸς λήθην ἔδωκεν*] Ante haec verba fere haec videntur excidisse *τοσαύτην δὲ αὐτῷ τῶν ἀσεβημάτων* (sive *ἀδικημάτων*). Turr. autem totum locum sic e codd. dederunt: *πόλιν, ἐπεὶ τῶν τετρακοσίων θεὸς λήθην ἔδωκεν*. || §. 28. *εἶρχθη* ego scripsi. Cett. *εἵρχθη*. V. Eustath. ad Od. *α*, 27. Buttmanni gr. Gr. ampl. vol. 2. §. 114. p. 125. Lobeck. ad Aiac. p. 338. Maetzner. ad Antiph. p. 37. Frank. ad Aeschin. Tim. §. 16. C. Fr. Hermann. de iniuriarum actionibus. Gotting. 1847. p. 20. n. 56. || *ἀποδρὰς δὲ* Reisk. Libri *ἀποδράσας* (*δὲ* add. solus M). Malim *ἀποδρὰς δὲ καί*. || §. 29. *εἰς τὴν ἑαυτοῦ πόλιν* insiticia putat Dobr. || *πρυτάνεσιν* Dobr. (Turr.) Libri *πρυτανεῦσιν* (Bk.). || *τοῖς θεοῖς*] Markl. *τοῖς ἔργοις*. An aliquid deest quale *πειθόμενοι* (vel *χαριζόμενοι*) *τοῖς θεοῖς καὶ βεβαιοῦντες*. || §. 30. [*ἐνιαυτῷ*] add. Reisk. (Turr.), libri om. (om. Bk.) || §. 31. *καὶ ὅταν*] Markl. *καίτοι ὅταν*. || *τὸ τὸν βίον* [*βιοῦν*] ego in observatt. in orat. Att. p. 50. (Turr.) Libri *βιοῦν* om. Stephanus voluerat *τὸ βιοῦν· τὸν βίον*. || §. 33. *τὰ πολιτικὰ πράττειν* Valckenar. diatr. Eurip. p. 254. et Foertsch. comment. crit. p. 1 sq. (Turr.) Libri *τῇ πόλει καὶ πράττει* (Bk.). || *καὶ ἐπιτιμᾷ καὶ ἀποδοκιμάζει τῶν ἀρχόντων τισί*] Reisk. *καὶ ἐπιτιμᾷ τῶν ἀρχόντων τισὶ καὶ ἀποδοκιμάζει*. Dobr. *τισί* tollebat. Sed v. Foertsch. l. l. p. 2. coll. Lobeckio ad Soph. Aiac. 475. || §. 35. *ἔχω*] Fran*. *ἔχει* coll. §. 6. Isocr. Aegin. §. 1. *περὶ ἀντιδόσ*. §. 53. 102. al. || §. 36. *ταραχῆς* Palmer. (Bk. Turr.) Libri *ἀρχῆς*. || *αὐτὸ τούτου* ego de meo. Cfr. or. 13. §. 51. or. 30. §. 19. Foertsch. observatt. p. 28. Libri *αὐτὸ τοῦτο* (Bk. Turr., *τοῦτο* secludentes). || §. 38. *οὔτε ὧν* Reisk. (Turr.) Libri *οὔτε τῶν* (Bk.). || *καὶ τοῦτον ἡμῶν ἀπολαῦσαι*] Saupp. *καὶ τοῦτον ὧν ἡμεῖς ἀπολαῦσαι*. Baiterus malit *καὶ τοῦτον ὧν ἡμᾶς ἀπολ* (cod. M *τούτων ἡμᾶς*). Equidem suspicor *καὶ τοῦτον τῶν ἡμετέρων ἀπολαῦσαι* coll. or. 28. §. 6. vel *τοῦτον τῶν αὐτῶν ἡμῖν ἀπολαῦσαι*. || §. 39. *ἐνδεεῖς ὄντες*] Emperius p. 13. *ἐν δέει ὄντες*. Franz. *ἐν δεινοῖς ὄντες*. || §. 42. *λέγειν* G. Hermannus de part. *ἄν* p. 130. (Turr.) Libri *λέγει*. Bekk. *λέγῃ*. || §. 44. *ἐξεληλεγμένοι* Reisk. (Bk. Turr.) Libri *ἐξηλεγμένοι*. || §. 45. *πλὴν* Reisk. et, ut videtur, G (Bk. Turr.). Cett. *πρίν*. || *Ἐλευσινόθεν* Reisk. (Bk. Turr.) Libri *Ἐλευσινιόθεν*. || *ἀγαπητῶς* [*ἔχειν*] ego de meo. Libri *ἔχειν* om. || *σωθέντα* GK et pr. M. Cett. *σωθῆναι*

(Bk. Turr.). Franz. totum locum sic scribendum coniecit: πάνυ δὴ ἀγαπητὸν ὑφ' ὑμῶν αὐτῷ σωθέντι. || §. 46. τί σκεψ. Tayl. (Bk. Turr.) Libri εἴ τι σκεψ. || §. 47. καίτοι Auger. et Bekk. (Turr.) Libri καὶ. || §. 48. γενόμενος ....] Hic aliquid excidisse videtur. Franz. lacunam explendam putat his verbis οὐδὲν συμβαλλόμενος. || εἰσφορὰν ....] „Post εἰσφορὰν C lacunam habet unius versus." Bekk. || §. 49. ἐπαρθεὶς] Aut ipsum hoc verbum depravatum est aut aliquid excidit. Sluiter. οὐκ ἐπήρθη, deleto ἐτόλμησεν. Reisk. ἐπαρθεὶς κέρδει. || ἀνταποδοὺς ....] „Post hanc vocem in C lacuna est trium paginarum." Bekk. De cod. X v. Saupp. ep. crit. p. 7. || ἐποίει Tayl. (Turr.) Libri ποιεῖ (Bk.). || §. 53. καθαίρειν] Post hoc verbum erant haec ἀρὰν ἀπάγεσθαι, quae ex interpretamento nata esse vidit Tayl., om. Bk. Turr.

Or. 7. §. 1. ἀπροσδοκήτοις Tayl. (Bk. Turr.) Libri ἀπροσδοκήτως. || κοινοὶ Stephan. (Bk. Turr.) Libri οἱ κοινοί. || §. 2. ἀποδεῖξαι] Hamakerus ψευδῆ ἀποδεῖξαι. Sed v. Rauchenstein. ad h. l. || §. 3. δεινὸν μὲν Bakius schol. hypomn. II. p. 213. Libri δεῖ με (Bk. Turr.). || ἅμ' — ἀκούσαντα Saupp. (ep. crit. p. 11 sq.) C: ἐν — ἀκούσασι (Bk.). Cett. ἀλλ' — ἀκούσαντας. || §. 4. ἑωνούμην ego correxi. Libri ὠνούμην (Bk. Turr.). Cfr. or. 22. §. 11. || §. 5. τοῦ μὲν προτέρου χρόνου] Hamak. ἐμὲ διὰ τὸν πρότερον χρόνον. Sed v. m. Vindicc. Lys. p. 10 sqq. || §. 6. ὁ πόλεμος Dobr. (Turr.) Libri art. om. (om. Bk.) || φίλων] Hamak. ψιλῶν. Sed v. m. Vindicc. Lys. p. 14 sqq. || ἄπρακτον O (Turr.). M ἄπραστον. Cett. ἄπρατον (Bk.). || πλεῖον pr. X (Turr. Saupp. ep. crit. p. 12.). C πλείω (Bk.). Cett. πλείονα. || §. 10. ὃς δύο ἔτη Harpocr. Suid. Phot. v. σηκός (Turr. Saupp. ep. crit. p. 103.). Lysiae libri δύο δ' ἔτη (Bk.). || ὁμοίως] Hamak. τελευταῖος. Sed v. m. Vindicc. Lys p. 16. || μάρτυρες. ΜΑΡΤΥΡΕΣ. Markl. (Turr.) Libri vel μάρτυρες. Μαρτυρίαι (Bk.), vel simpliciter μαρτυρίαι vel μάρτυρες. || §. 11. φανερωτέρως Markl. (Turr.) Libri φανερῶς (Bk). || §. 12. ἡγούμενος μᾶλλον λέγεσθαι ὥς] Saupp. coni. αἱρούμενος μᾶλλον λέγεσθαι ὥς. Tayl. et Madvig. in Philol. II. suppl. p. 19. not. 12. ἡγούμενος μᾶλλον λέγεσθαι ἢ ὥς et hic et §. 31. || ἵνα ἡγῆσθέ libri praeter O, qui ἵνα ἡγεῖσθαί. Baiter. ἵνα ἡγεῖσθέ. Rauchenstein. νὴ Δί' ἡγεῖσθαί. Ego malim ἵνα deleri, ut e proximo ἔχειν natum, scribique ἡγεῖσθαί. || §. 14. πολλὰς γὰρ Turr. Libri γὰρ om. V. m. Vindicc. Lys. p. 19 sq. || §. 16. ἂν εἰδείην] Emper. et Hamak. ἂν ᾔδειν, recte fortasse. || §. 17. οἰκετῶν Palmer. (Bk. Turr.) Libri εἰκότων. || τοῖς εἰργασμένοις] V. Hamak. quaestt. p. 14. Rauchenstein. τοῖς δ' εἰργασμ. || §. 18. ἀποκρυπτόμεθα μηδένα] G. A. Hirschig. ἀποκρυπτόμεθα καὶ οἰόμεθα μηδένα. || §. 20. ὑπέλιπες Franzius (Turr.). Libri ἀπέλιπες (Bk.). || §. 22. φήσας μ' ἰδεῖν Reisk. (Bk. Turr.) Libri φῂς μὴ δεῖν. V. Vindicc. Lys. p. 21 sq. || §. 23. ὅς, εἰ μὲν παρέσχετο] Ego in Vindicc. Lys. p. 23. conieci ὅτι, εἰ μὲν παρέσχ. vel pronomine ὃς expuncto: εἰ μὲν γὰρ παρέσχ. || ταύτην ζημίαν Franz. (Turr.) Libri ταύτην τὴν ζημ. (Bk. artic. inclusit). || ἅμα Bekk. (Turr.) Libri ἀλλά. || §. 26. [οὕτω] Cum Dobr. et Hamak. inclusi. || ὡς ἀφανί-

ζων νυνὶ κρίνομαι] Hamak. ἠφάνιζον ὡς νυνὶ κρίνομαι. Sed v. m. Vindicc. Lys. p. 25 sq. || §. 27. ἐξῆν] Auger. Dobr. Hamak. ἐξὸν. Sed v. m. Vindicc. Lys. praef. p. VII. || §. 29. με Tayl. et Emper. p. 16. (Turr.) Libri με ἐγγὺς. || §. 31. πεποίηκα ὡς] Tayl. et Madvig. (cfr. §. 12.) πεποίηκα ἢ ὡς. (Turr. consuli iubent Fritzsch. quaest. Lucian. p. 90.) || §. 32. ἄλλης delebat G. A. Hirschig. coll. §. 3. Sed v. §. 30. or. 18. §. 11. or. 26. §. 9. nos in observatt. in orat. Att. p. 9 sq. || §. 34. γὰρ ἔχων Reisk. (Bk. Turr.) Libri παρέχων. || εἴην Dobr. (Turr.) Libri ἤμην. || §. 37. προσῆκεν Markl. (Turr.) Libri προσήκει (Bk.). || §. 38. τοῦτον Tayl. (Bk. Turr.) Libri τούτῳ. || §. 39. [ἐγνωκέναι] add. Hamak. quaestt. p. 22. Libri om. (om. Bk. Turr.) || ἡγοῦμαι ὅτι libri praeter C, qui ἡγοῦμαι νομίζειν ὅτι (Bk. Turr.). || οἱ τοιοῦτοι Reisk. (Bk. Turr., qui tamen artic. incluserunt). Libri art. om. || §. 40. ἥδιον Tayl. (Bk. Turr.) Libri vel ἤδη vel δή. || ἐμὲ αὐτῶν Schott. (Turr.) Libri ἐμὲ αὐτὸν (Bekk. cum Reisk. ἐμὲ αὐτὸς).

Or. 8. §. 1. ἐπεγκαλῶ] Fort. ἐγκαλῶ. || τοὺς μὲν γὰρ οὐδὲν οἶμαι τιμήσειν] Emperius p. 17. τοὺς μὲν γὰρ παρ' οὐδὲν οἶμαι τιμήσειν. An forte: τοῖς μὲν γὰρ οὐδὲν οἶμαι μελήσειν. || ἐπιτηδείοις Tayl. Libri ἀνεπιτηδείοις (Bk. Turr.). || §. 3. τάχα δὴ βοηθῶν exterminanda et paullo post εἴπατε pro εἰπάτω scribendum censet Cobet. p. 86. || §. 4. καίτοι οὕτως — κατειπεῖν] Locus corruptissimus. Emper. p. 18. καίτοι οὗτος, ὃν ἐνοχλεῖν ᾤεσθε, περὶ πλείστου ἐποιήσατο δοκεῖν ἐμοῦ κήδεσθαι, καὶ μᾶλλον ἐμοὶ κατεῖπεν. Bakius schol. hypomn. vol. II. p. 230. alia lusit. || §. 4. λέξαιμι Markl. et Emper. p. 18. (Turr.) Libri δόξαιμι (Bk.). || §. 5. οἵτινες μὲν] μὲν a Bekk. inclusum tuentur Turr. coll. Lys. or. 10. §. 15. Plat. Civit. IV. p. 421. B. V. p. 479. A. || §. 5. ἄνδρα λάθρα Coisl. Taylori et Sangermannensis Augeri (Bk. Turr.). Cett. λάθρα ἄνδρα. || §. 7. αὐτὸς Schott. (Turr.) Libri οὗτος. Reisk. τοιοῦτον (Bk.). || οὐδὲ γὰρ ego scripsi. Libri οὔτε γὰρ (Bk. Turr.). Nunc tamen poenitet me a librorum scriptura discessisse. V. Xenoph. Anab. V. 9, 26. || οὐδ' αὖ πλουτοῦντας] Fort. οὐδ' αὖ ὑμᾶς μὲν πλουτ. || ὑπώπτευον ἄχθεσθαί μοι συνόντι] Malim aut συνόντας scribi aut συνόντι servato ante ὑπώπτευον interseri ὑμᾶς. || §. 8. καὶ ταῦτα δ' ὅτι πρὸς τοὺς τελευταίους ἔλεγεν, οὓς ᾤεσθε ἀπαγγελεῖν ἡμῖν.] Non multum afuit quin reciperem quod Saupp. suspicatus est, in quam eandem coniecturam incidit post illum Cobetus p. 93.: καὶ ταῦτα δ' ὅτε πρὸς τοὺς τελευταίους ἐλέγετε, οὐκ ᾤεσθε ἀπαγγελεῖν ἡμῖν. || κἀνταῦθα σόφισμα καλὸν εἶναι] „putabatis in eo quoque praeclaram sapientiam conspicuam esse." Saupp. καὶ ταῦτα σόφ. καλὸν εἶναι. || εἰδότες Reisk. (Turr.) Libri εἰπόντες (Bk.). || §. 9. ταὐτὰ Scaliger (Bk. Turr.). Libri Bekkeri τὰ, editi ante Reisk. ταῦτα. || ἐμοῖς Stephanus (Bk. Turr.). Libri ἐμοί. || §. 10. τοῦ ἵππου . . . . — φάσκων] Locus lacunosus et depravatus. Dobraeus τοῦ ἵππου πρὸς Ἡγέμαχον, κάμνοντα τὸν ἵππον ἀνάγειν με βουλόμενον: Emperius p. 20. in superioribus coni. πρᾶξαί με τὰ, dein pro μαχόμενον voluit Μάχων vel Ἡγέμαχος. Mihi pone ἵππου et nomen eius, de quo infra loquitur

orator, et verbum, e quo accusativus πράξαντά με pendebat, excidisse videtur. Tum pro μαχόμενον κάμνοντα, quod Reisk. defendit interpretans equum qui in pugna defatigatus est, nescio an scribendum sit μαραινόμενον καὶ κάμνοντα. || οὑτοσὶ Cobetus. Libri οὗτος (Bk. Turr.). || §. 11. σφῶν γε Dobr. (Turr.) Libri ἐφ' ὧν γε (Bk.). || ἀδικουμένῳ μοι μηδὲν] Dobr. διῳκούμην, περὶ τούτων μοι μηδὲν. An forte διῳκούμην αἰτουμένῳ μοι μηδὲν. || §. 12. ἀντέπραττον] Emper. p. 20 sq. ἀντέλεγον. || παρόντων τῶν] Fort. παρόντων οὖν τῶν. || ὀριζόμενος servare quam cum Turr. Marklaudi inventum ὀργιζόμενος recipere malui. Bakius schol. hypomn. II. p. 235. ἰσχυριζόμενος. || ἀποτρέψειν Markl. (Turr.) Libri ἀποτρέπειν (Bk.). || κωλύσαιτε Reisk. (Bk. Turr.) Libri κωλύσετε. || ἐξελέγχειν ἔτι; Reisk. Libri (praeter C) ἐξελέγχειν ὅτι. C: ἐξελέγχειν (et sic Bk. Turr.). || §. 13. ἐπιλέγειν Emper. p. 21. (Turr.) Libri ἐκλέγειν (Bk.). || ἐπεὶ] Emper. l. d. ἢ τί. Baiter. ἔπειτα τί. || §. 14. νῦν ἤδη καὶ πάλαι] Lobeck. ad Phryn. p. 323. nota νῦν τε καὶ πάλαι (cfr. or. 10. §. 20.). Emper. p. 22. νῦν τε δὴ καὶ πάλαι. || §. 15. μετὰ τοῦτο Augerus (Turr.). Libri μετὰ τοῦτον (Bk.). || §. 16. κακῶσαι λείπετε ἤδη οὐδέν ego emendavi e vestigiis librorum. X: κακώσας λέπτιδι οὐδέν. DO: κακώσας λέππιδι οὐδέν. G: κακώσας λέπτη δε. C: κακῶσαι λείπετε οὐδέν (Bk. Turr.). || βοηθεῖτε, πάντ' εἴρηκα DO. Cett. (praeter C qui βοηθεῖτε, πάντα γὰρ ἂν εἴρ.) βοηθεῖτε πάντες, εἴρ. (Bk. Turr.) || §. 17. κατὰ τί δὴ Bekk. e DO, ut videtur. GX: κατὰ τί δή τι. C: κατὰ τί δή ποτε (Turr.). || οὐκ ἐφυλαττ. Reisk. (Bk. Turr.) Libri om. οὐκ. || παρακαταθήκην ἔχων C (Bk. Turr.). Cett. καὶ παρακαταθήκην ἔχων, unde Dobr. καὶ παρακαταθήκην ἔχειν. Ceterum superiora δι' αὐτὸ τοῦτο — ἄλλους ἐλέγετε mihi videntur interpretamentum esse eorum quae sequuntur. || §. 18. ὅ τι ζημιωθήσομαι] Cobet. p. 84. ὅ τι καὶ ζημ. || ποθήσομαι DO. Cett. ποθέσομαι (Bk. Turr.). || §. 19. εὖνοι Reisk. (Bk. Turr.) Libri εὔνους. || μὴ ξυνῶ Markl. (Turr.) C: μηνίσω (Bk.). Cett. μηνύσω. || τρέψεσθε Markl. (Bk. Turr.) Libri τρέπεσθε.

Or. 9. §. 1. περὶ παντὸς Markl. (Turr.) Libri περὶ τοῦ παντὸς (Bk.). || §. 2. δι' εὔνοιαν] Jacobs. in animadverss. ad Athen. p. 134. et Dobr. δι' εὐήθειαν. De ceteris v. Franz. ad h. l. || §. 3. τὴν ἀπολογίαν Franz. (Turr.) Libri art. om. (om. Bk.) || § 5. Φιλίου] Bekk. Φιλέου. Dobr. Φιλίνου. || §. 6. V. C. Fr. Hermann. de iniuriarum actionibus. Gottingae 1847. p. 5 sqq. || §. 7. [δὲ] inclusi Reiskium et Emperium (p. 23.) sequutus (servarunt Bk. Turr.). || τοὺς παραδόντας Reisk. et Emper. (Turr.) Libri τοὺς παρόντας καὶ (Bk.). || τὴν γραφὴν] Reisk. τὴν ἀπογραφήν. || διὰ τὰς ἔχθρας] Bakius schol. hypomn. II. p. 247. δι' ἰδίας ἔχθρας et hic et §. 22. || ἔκριναν] „deest citatio testium.“ Baiter. Assentior. cfr. §. 9. Reiskius ad Νόμος addi voluerat Μάρτυρες. || §. 12. ἀπηλλαγμένος εἴην Schott. et Emper. p. 24. (Turr.) Libri ἀπηλλαγμένοι εἶεν (Bk.). || οὐδ' ἐννόμως Emper. p. 24. (Turr.) Libri οὐδ' om. (om. Bk.) || εὐθύνας Sluiter. (Turr.) Reiskius: αὐτοὶ εὐθύνας. Dobr. λόγους. Libri αὐτοῖς (Bk.). || §. 15. βουλεύσασθαι

Reisk. (Turr.) Libri βουλεῦσαι (Bk.). || §. 16. ἅπαντος λόγου Dobr. (Turr.) Libri ἅπαντος τοῦ λόγου. || τί δ' ἂν ἔπραξαν Saupp. (ep. crit. p. 13 sq.) Franz. πᾶν δ' ἂν ἔπρ. Libri praeter C, qui add. ἂν, obtinent πᾶν ἔπραξαν. Mihi aliquando scribendum videbatur [εἰκότως δὲ] πᾶν ἂν ἔπρ. || τοῦ ἀδίκου Markl. Libri τοῦ δικαίου (Bk.). Turr. cum Dobraeo τοῦ δικαιοῦν coll. Hesych. v. δικαιῶσαι, Suida v. δικαιούμενος, Wesselingio ad Herod. V. 92. Emperius τὰ δίκαια. || §. 17. ἀλλὰ γὰρ Turr. Libri ἀλλὰ γὰρ εἰ. Fort. ἀλλὰ γὰρ καί. || τὸ πέρας] Emper. p. 27. τὸ μέρος. || §. 19. ἐκ παντὸς τρόπου Dobr. ad §. 16. (Turr.) Libri ἐκ παντὸς τοῦ τρ. (Bk.) || §. 20. [ἂν] inclusi Baitero auctore. || τῆς πόλεως ....] Reisk. στερηθῆναι (vel ἐκπεσεῖν) τῆς πόλεως, quod probans ego puncta apposui. || §. 21. παραχθεὶς Markl. coll. §. 18. Cfr. etiam or. 13. §. 55. (Turr.) Libri πραχθεὶς (Bk.). || διανοηθέντα] V. Franz. ad h. l. || §. 22. ἀτυχήμασι Reisk. (Bk. Turr.) Libri ἀδικήμασι.

Or. 10. §. 2. γὰρ αὐτὸ Emper. p. 47. (Turr.) Libri γὰρ αὐτόν. || §. 3. περὶ τοῦ πατρός] Fort. περὶ τοῦ ἐμοῦ πατρὸς vel περὶ τοῦ πατρὸς τοῦ ἐμοῦ, quae opponantur illis §. 2. τὸν ἑαυτοῦ. || §. 4. τριάκοντα τρία Scaliger (Bk. Turr.). Libri τρία om. || ἐξ ὅτου δ' Reisk. (Bk. Turr.) Libri δ' om. || οὔτε τί ἐστιν ὀλ. E. Ziel. in diurnis antiquariis 1844. nr. 52. p. 415 sq. coll. or. 11. §. 2. Iam Stephanus voluerat οὔτ' ὅ τι ἐστιν ὀλ. Libri οὔτ' εἰ ἔστιν ὀλ. (Bk. Turr.) || ἐπεβούλευσα ἂν Markl. Libri ἂν om. (om. Bk. Turr.) Aliter comparata sunt illa in or. 11. §. 2. || §. 7. [ἀπεκτόνασί τινας — καὶ ὅσοι] add. Auger. et Dobr. coll. or. 11. §. 3. (Turr., nisi quod Saupp. hic quidem τῶν αὐτῶν abesse mavult.) Libri om. || ἂν ἔργον Turr. coll. or. 11. §. 4. Libri ἂν om. (om. Bk.) || §. 9. λέγοντι [ὅτι] οὐδέν σοι μέλει Franz. et Ziel. l. d. p. 114., cuius explicationem probo. Lennep. ad Phalar. epist. p. 190. λέγειν ὅτι οὐδέν σοι μέλοι. Stephan. λέγοντι οὐδέν σοι μέλειν (Turr.). Bergkius indicavit mihi legendum sibi videri λέγοντι· οὐδέν μοι μέλει. Libri λέγοντι οὐδέν σοι μέλει (Bk.). || §. 10. μαχῇ Bekkerus (Turr.). Erat μάχῃ. || §. 11. κακῶς Tayl. (Bk. Turr.) Libri καλῶς. || §. 12. δόξαντα Reisk. (Bk. Turr.) Libri δείξαντα. || εἴη ....] Pone hoc verbum mihi videtur ἀφεῖναι deesse. Reisk. post κτεῖναι interposuit ἀποφεύγειν (Bk.). Foertsch. observatt. p. 14 sqq. ἀφεῖναι pone κτεῖναι interserendum censuit. || οὐδὲν ἐν Markl. (Turr.) Libri οὐδὲν (Bk.). || §. 13. δέῃ σε Markl. (Turr.) Libri δεήσῃ (Bk.). || λαμβάνειν ab ἀξιοῖς suspensum. V. Klotz. quaestt. crit. I. p. 9. (Turr.) Tayl. λαμβάνεις (Bk.). Reisk. ἐκλαμβάνειν coll. or. 11. §. 6. || §. 14. Καί μοι Markl. (Turr.) Libri καίτοι (Bk.). Cfr. §. 15. || §. 15. ἀλλὰ νῦν libri. Reisk. ἀλλὰ νῦν γ' (Bk.). At v. quem Turr. consuli iubent Elmslei. ad Eur. Med. p. 219. Adde Aeschin. or. 1. §. 48. Herodot. IX. 42. Aristoph. Acharn. 1032. || §. 16. ἡμέρας πέντε] Saupp. coni. ἡμέρας πέντε καὶ νύκτας ἴσας coll. Dem. c. Timocr. §. 105. || ἐὰν Augerus (Turr.). V. Dem. l. d. (Boeckh. oecon. civil. Athen. vol. I. p. 491. nota a. ed. secundae.) Libri ἐὰν μή. || αὐτό ἐστιν Harpocr. v.

ποδοκάκκη (Turr.). Lysiae libri *αὕτη ἐστίν* (Bk.). Fort. *ταὐτό ἐστιν*. || *ἐξελθὼν* i. e. e carcere. Saupp. coni. *εἰσελθών*. || §. 17. *ὀμόσαντα* Harpocr. v. *ἐπιορκήσαντα* (Turr.). Lysiae libri *ὀμόσαι* (Bk.). || *τὸ ἀποκλείειν νομίζεται*] Markl. *τοῦτο ἀποκλείειν νομ.* || *διαφέρον* C. Cett. *διαφέρον*. || *τουτονὶ* Markl. Libri *τουτὶ* (Bk. Turr.). || §. 19. *πολοῦνται* C. — X: *πωλοῦνται*. V. Westermann. ad Plut. v. Solonis c. 23. p. 57. Praeterea cfr. Lobeck. ad Phryn. p. 583. C. Fr. Hermann. de iniuriarum actionibus. Gott. 1847. p. 28. || *οἰκῆος καὶ δούλης τὴν βλάβην εἶναι ὀφείλειν* Schott. et Herald. animadverss. in Salmas. V. 8. (qui tamen *εἶναι* om.) Libri *οἰκῆος καὶ βλάβης τὴν δούλην εἶναι ὀφείλειν* (Bk. Turr.). Reisk. *οἰκῆος βλάβην τῆς δούλης διπλῆν ὀφείλειν*. Herm. Schelling. de Solonis legibus p. 138. *καὶ οἰκῆος βλάβης τὴν διπλῆν εἶναι ὀφείλειν*. || §. 21. *ἔστιν .... ἀκούσαντα τὸν πατέρα*] Dobr. *ἔστι ζῆν ἀκούσαντα τὸν πατέρα* vel *ἔστιν ἀκοῦσαι τὸν πατ.* Foertsch. observatt. p. 15 sq. *ἔστιν ἀκοῦσαί τινα τὸν πατέρα*. || §. 22. *τούτῳ δ' οὐδενὸς ἀξίας εἰ* Markl. (Bk. Turr.) Aldina *τούτῳ δ' οὐδενὸς ἄξιος εἰ*. X: *τούτῳ δ' ἀξιώσει*. C *οὐδὲ*. || §. 23. *κατεσκέδασται* Reisk. (Bk. Turr.) Libri *κατεσκεύασται*. || §. 24. *δωρεὰν* Schott. (Bk. Turr.) Libri *δῶρον*. || *ἐν ᾗ*] Emper. p. 27 sq. *ἐν ᾧ*. Ego malim deleta praepos.: *ᾗ*, quod tum adverbii loco erit. || *λέγοντα* Reisk. (Turr.) Libri *καὶ λέγοντα* (Bk.). || §. 26. *ἀκούσαντα*] Bekk. malit *ἀκούσαντά τε*. || *ἐλεεῖτε καὶ*] Malim *ἐλεεῖτε μηδ'* coll. or. 11. §. 9. et mox *ὑβρίζοντί τε καὶ* coll. eodem loco. || *ἀκηκοότι*; *ὃς* Reisk. (Bk. Turr.) Libri *ἀκηκοότος*. || §. 27. *καὶ ἄλλους*] Dobr. *καὶ καλούς*. || §. 28. *ἀνῃρῆσθαι*] ego add. ex or. 11. §. 10. Libri om. || *ἱεροῖς* add. Wassius apud Taylorum ex or. 11. §. 10. (Bk. Turr.) Libri om. || §. 29. *νεανίαι*] G. A. Hirschig. p. 132. *νεανικώτεροι*. || §. 30. *τρέψεσθαι* Markl. (Turr. coll. or. 11. §. 11.) Libri *τρέπεσθαι* (Bk.). || *οὐδεμίαν* Markl. coll. or. 11. §. 11. (Turr.) Libri *οὐδεμιᾷ* (Bk.).

Or. 11. §. 3. *ὁπόσοι* Stephan. (Bk. Turr.) Libri *ὁποῖοι*. || *τοῦτον* Bekk. in addendis (Turr.). Libri *τουτονί*. || §. 4. *καλῇ σε* Markl. (Turr.) Libri *καλέσῃ*. || *τύπτειν φῇ* Emper. p. 47. (Turr.) Libri *τύπτῃ* (Bk.). Iam Stephan. *τύπτειν εἴπῃ*. || §. 5. *εἴποι* Franz. et Turr. ex Vindobonn. Libri *εἴπῃ* (Bk.). || *ἔξω θέμενος*] Marklandus *ἐκδεδυμένος εἴη*, recte, opinor. Emper. p. 47. *ἐξέδυσέ τινος*. || §. 6. *τιμωρεῖσθαι* Turr. coll. or. 10. §. 13. Libri *τιμωρεῖν* (Bk.). || *ἀξιοῦν* Tayl. (Turr.) Libri *ἄξιον* (Bk.). || §. 7. [*ἀκοῦσαι*] add. Turr. coll. or. 10. §. 21. Libri om. (om. Bk.) || *ἐγὼ γοῦν δεξαίμην ἂν* Markl. (Turr.) coll. or. 10. §. 21. Libri *ἐγὼ οὖν δεξαίμην* (Bk.). || *καίτοι γε* Contius et Franz. (Turr.) Libri *καί γε* (Bk.). || §. 8. *βελτίων οὗτος* Sluiterus coll. or. 10. §. 23. Libri *βελτίονος ὄντος* (Bk. Turr.). || §. 9. *κινδύνους* add. Tayl. (Bk. Turr.) Libri om. || *ἐπ' ὀλιγαρχίας* Baiterus. Libri *ὑπ' ὀλιγ.* (Bk. Turr.) Cfr. or. 10. §. 27. || §. 10. *ἢ* ante *εἰ τεθνηκὼς* ego add. coll. or. 10. §. 28. Libri om. V. Markl. p. 370. ed. Reisk. Index Reisk. v. *ἤ*. Lys. or. 2. §. 73. or. 25. §. 23. Isae. or. 1. §. 20. Heindorf. ad Plat. Gorg. p. 183. Schaef. ad Dem. p. 191, 22.

Or. 12. §. 5. ἀδίκων] Bakius schol. hypomn. II. p. 259. ἀδικούντων. || τραπέσθαι καὶ] Hamak. προαγαγέσθαι sine καὶ, quod iam Markl. voluerat expungi. V. nos in Viudicc. Lys. p. 35 sqq. et Rauchenstein. in ed. || §. 6. πένεσθαι, τὴν δ' Markl. et Emper. (Turr.) Libri γενέσθαι τήν. || §. 7. περὶ οὐδενὸς] Cobet. p. 99. παρ' οὐδὲν. || §. 12. εἰς τὰ τοῦ ἀδ.] Ego in Vindicc. Lys. p. 41. τὰ expungi volebam coll. §. 16. 19. || §. 14. πρόθυμον] G. A. Hirschig. προθύμως. || §. 17. ὑπ' ἐκείνων libri (Turr.). Ald. ἐπ' ἐκ. (Bk.) Cfr. Foertsch. observatt. p. 20. || §. 18. ἔτυχεν] Malim cum Toupio ad Longin. p. 364. ἔτυχεν ἔχων. || §. 20. λυσαμένους· τοιούτων ἠξίωσαν interpunxi e Bergkii sententia. Hamak. p. 27. τοιούτων ἠξίωσαν delebat. || §. 24. ὅ τι Brunck. ad Aristoph. pac. v. 118. (in addendis) et Bekk. (Turr.) Libri εἴ τι. || §. 26. ἀποκτείναις Bekk. in addendis (Turr.), fortasse etiam X. C: ἀποκτείνης. Cett. ἀποκτείνοις (Bk.). || §. 27. προσετάχθη Reisk. (Bk. Turr.) Libri ἐτάχθη, quod defendit Foertsch. observatt. p. 18 sq. || πίστιν] Bergk. πεῖραν. || ἐπεί τοι Tayl., Rauchenstein.: ἐπεὶ. Libri ἔπειτα (Bk. Turr.). || ἧττον Canterus (Bk. Turr.). Libri πίστιν. Markl. voluit omitti ut e superiore πίστιν natum. || §. 29. αὐτῆς] i. e. τῆς τῶν τριάκοντα, seclusit Dobr., Turr. aut abesse malint aut scribi αὐτῶν. || παρὰ τοῦ Canterus (Bk. Turr.). Libri παρ' αὐτοῦ. || §. 30. σῴζοντα αὐτόν, κατὰ τὰ τούτοις ἐψηφισμένα συλλ. Baiteri coniecturam recepi, quamvis ea locum persanatum non crediderim. Saupp. σῴζειν τε αὐτὸν (Polemarchum) καὶ τὰ τούτοις ἐψηφισμένα παρόν, συλλ. Comparanti mihi §. 31. διὰ τὴν ἑαυτῶν σωτηρίαν ἑτέρους ἀπολέσασι verisimile visum est tale quid scriptum fuisse: ὡς σώσων αὐτόν, κατὰ τὰ τούτοις ἐψηφισμένα αὐτὸν συλλ. ἀπήγ. Libri praeter C: σῴζοντα αὐτὸν καὶ τὰ τούτοις ἐψηφισμένα ὃν συλλ. C: σῴζων αὐτὸν καὶ τὰ τούτ. ἐψ. συλλ. (Bk.). || §. 31. τοῖς διὰ Reisk. (Bk. Turr.) Libri τούτοις διὰ. || §. 34. ἀπεψηφίσασθε] Rauchenstein. ἀποψηφίσαισθε. || §. 35. τιμωρουμένους Markl. (Turr. coll. or. 13. §. 74.) Canterus τειρομένους (Bk.). Libri τηρουμένους. || §. 38. ἐξαπατῶσιν, ὑμῖν] Bakius ἐξαπατῶσιν ὑμᾶς. || ἢ πόλεις Markl. (Bk. Turr.) Libri ἢ om. || §. 39. ὑμετέραν Reisk. (Turr.) Libri ἡμετέραν (Bk.). || §. 40. Pone ἐσκύλευσαν deesse videtur τοσαῦτα. || ὅτι αὐτοῖς Sluiter. (Turr.) Libri οἷς αὐτοῖς (Bk.). || §. 44. φυλάρχους] C. Fr. Hermann. progymn. in Aristoph. Equit. 2. p. 18. φρουράρχους coll. Xen. Oecon. 9, 15. Sed v. nos in Vindicc. Lys. p. 47. || φυλακὰς] Tayl. φυλάς. Sed v. nos l. d. p. 40 sq., de toto loco nos in libro qui inscribitur: Die oligarchische Umwälzung p. 35. n. 11. || ψηφίσαισθε Bekk.(Turr.) Libri vel ψηφίσησθε vel ψηφίσεσθε. || §. 50. ἐνταυθοῖ libri praeter C (Turr.). C: ἐνταῦθα (Bk.). Dindorf. ex praecepto Elmsleii ad Aristoph. Acharn. 152. correxisset ἐνταυθί, ut correxit in quindecim locis Demosthenis. Sed v. praeter Schaeferum ad complures Demosth. locos G. Hermann. ad Aristoph. nub. 813. Maetzner. ad Antiph. p. 201. Weber ad Dem. Aristocr. p. 221. Bremi ad Aeschin. vol. I. p. 164. Fritzsch. in comment. de Acharnens. Rostochii, 1831. p. 33. Kühner. ad Xen.

memor. IV. 2, 13. al. || §. 51. *ἀμφότερα ταῦτα*] Hamak. p. 31. *ἀμφότερά τε ταῦτα*, probabiliter. || §. 52. *εἰ ὑπὲρ* Canterus (Bk. Turr.). Libri *εἰ* om. || *εὔνοιαν* Markl. Libri *συνουσίαν* (Bk. Turr.). || *ἔσεσθαι*] Ego in Vindicc. Lys. p. 53. conieci *σπείσεσθαι*. || §. 53. *Πειραιῶς* Tayl. (Turr.) Libri *Πειραιέως* (Bk.). || §. 55. *Λαμπτρεὺς* Tayl. (Turr. coll. Schoem. ad Isae. p. 273. Adde Ross. dem. Att. p. 126 sq. Libri
οἰς
Λαμπρεὺς (Bk.). || *αὐτοὶ* Markl. Reisk.: *αὖτις*. X: *αὐτοὺς*. C: *αὐτοὺς* (Bk. Turr.). Bergk. includendum censet. || *Πειραιεῖ* Reisk. Sluiter. Emper. (Turr.) Libri: *Πειραιεῖ ἢ* (Bk.). || §. 56. *οἳ καὶ*] Reisk. *ἢ καὶ* (Bk. Turr.) e Vindob., qui habet *ἢ καί*. Bergk. *καί*. || §. 57. *ἀδίκως ἔφευγον, ὑμεῖς δικαίως* Sluiter. (Turr.) Libri *δικαίως ἔφευγον, ὑμεῖς ἀδίκως*, quae si servare volueris, deinceps necessario scribendum erit *εἰ δ' ὑμεῖς δικαίως, οἱ τριακ. ἀδίκως*. || §. 60. *οἷς ὑμεῖς* Tayl. (Bk. Turr.) Libri: *οὓς ὑμεῖς*. || §. 61. *πλείστων* Reisk. (Turr.) Libri: *πλεῖστον* (Bk.). || §. 62. *ἀπολογήσεσθαι* Markl. (Turr.) Libri: *ἀπολογήσασθαι* (Bk.). || *ἐκείνῳ* Tayl. (Turr.) Libri: *ἐκείνοις* (Bk.). || §. 63. *οὐ γὰρ*] Malim *καὶ γάρ*, ironice. || §. 64. *τοὺς Θηραμ.* ego de meo. Libri *τοῦ Θηραμ.* (Bk. Turr.) Cfr. ad or. 30. §. 2. et ad or. 32. §. 26. Nusquam in hac orat. articulus nomini Theramenis praefigitur. || *αἰτίου — γεγενημένου* Bekk. (Turr.) Libri: *αἰτίους — γεγενημένους*. || §. 65. *ὑπ' αὐτῶν* Saupp. Libri: *ὑπ' αὐτοῦ* (Bk.). || *ἑαυτὸν παρεῖχεν* Dobr. (Turr.) Libri: *ἑαυτὸν τῇ πόλει παρεῖχεν*. || §. 66. *προτέρους* Canterus (Turr.). Libri *πραοτέρους* (Bk.). || §. 68. *φάσκων — ἄξιον* post *παραδούς* posita voluit Hamaker. V. nos in Vindicc. Lys. p. 58 sq. || §. 69. *σωτηρίαν* libri (Bk.). Reisk. *σωτήρια* (Turr.). V. nos in libro: Die oligarch. Umwälzung p. 41. n. 41. || *ἕνεκεν* Vindob. (Turr.) C: *εἵνεκεν*. Cett. *οὕνεκεν*. || §. 70. *αὐτὸς ἐκείνοις* Canter. (Bk. Turr.) Libri: *αὐτοῖς ἐκείνοις*. || §. 72. *μηδὲ ἀπειλοῖ* Turr. Libri: *μήτε ἀπειλοῖτο* (Bk.). Emper. p. 30. *μηδὲ αἰτιῷτο*. || §. 73. *ἐξεκλησιάζετε* scripsi monente Sauppio, qui contulit or. 13. §. 73. 76. Adde Buttmann. ad Demosth. Mid. p. 102. (§. 193.) Libri: *ἐκκλησιάζετε*. || §. 74. *ποιήσαιθ' — κελεύοι*] Cobet. p. 100. *ποιήσεθ' — κελεύει*. || §. 77. *οὐδὲν φροντιζόντων* Dobr. et Emper. p. 30. (Turr.) X: *οὐδὲν φροντίζων*. C: *φροντίζων* (Bk.). || *αὐτὸς ἔργῳ* Dobr. (Turr.) C: *αὐτοῖς ἔργῳ* (Bk.). Cett. *αὐτῷ ἔργῳ*. || §. 78. *ἤδη γὰρ*] Saupp. malit *δὶς γὰρ* vel *ἤδη δὶς γάρ*. || §. 79. [*μὲν*] add. Reisk. (add. Bk. Turr.), libri om. || §. 81. *Κατηγόρηται* Bakius schol. hypomn. II. p. 263. Libri *κατηγορεῖτε* (Bk. Turr.). Saupp. voluerat *κατηγορεῖται* vel *κατηγορῶ*. || *δὴ Ἐρατοσθένους* ego de meo. Libri *δὲ Ἐρατ.* (Bk. Turr.) || §. 82. *ἀκρίτους* Turr. Libri: *ἀκρίτως* (Bk.). || §. 83. *ἀποκτείνοιτε*] Bekk. in addendis malit *ἀποκτείναιτε*. || *οὔτοι πολλὰ*] Saupp. *οὕτω πολλά*. || §. 84. *δίκην*] Reisk. *δίκην ἱκανήν*. G. A. Hirschig. *ἱκανὴν δίκην*. Vulg. defendit Rauchenstein. || *δύναισθε* Bekk. (Turr.) Libri *δύνησθε*. || *τοσοῦτον* [*δ'*]] *δ'* inclusi Reiskio auctore, defendit Foertsch. observatt. p. 23. || §. 85. *ἐδύναντο* Markl. et Dobr. (Turr.) Libri *δύναιντο* (Bk.). || *τῶν* [*τε*] Saupp. Libri *τε* om. || §. 86.

ξυνεϱούντων Bekk. (Turr.) CX: ξυνεϱγούντων. Reisk. συνεϱούντων. || αἰτήσονται deleri vult Bergk., cui assentior. Tayl.: ἀπολογήσονται. || τῆς τούτων Markl. (Bk. Turr.) Libri τῆς. || ἀπολλύναι Markl. (Bk. Turr.) Libri ἀποδοῦναι. || οὐδὲ τὰ Reisk. (Bk. Turr.) C: οὕτω τὰ. Cett. οὔτε τὰ. || §. 87. τοῦ ὑμετέϱου πλήθους] Dobr. et Hamak. τὸ ὑμέτεϱον πλῆθος. V. Vindicc. Lys. p. 59 sq. || §. 88. ἤ που ἐπ' Reisk. — X: ἤπου. — C: ἐπ' (Bk. Turr.). — Saupp. ep. crit. p. 14.: δήπου ἐπ'. || §. 89. καὶ μὲν δὴ — ἀπολογήσασθαι transponi voluit Bakius schol. hypomn. II. p. 264. post illa ἐπεχείϱησεν εἰπεῖν §. 86. Sed v. Rauchenstein. ad h. l. || ῥᾴδιον libri (Turr.). Stephan. ῥᾷον (Bk.). V. Lobeck. ad Phrynich. p. 403. || §. 90. ποιεῖτε Cobet. p. 100. Libri: ἐποιεῖτε (Bk. Turr.). || §. 91. ἀποψηφίζεσθαι] V. Foertsch. observatt. p. 25. || κϱύβδην τὴν ψῆφον εἶναι] Quum εἶναι e solo C accesserit, huius verbi, alioquin necessarii, sedes suspecta est. Nonne verisimilius ita scriptum fuisse κϱύβδην εἶναι τὴν ψῆφον? || §. 92. διὰ τούτων C (Turr.). X: διὰ τοῦτον (Bk.). || §. 93. ἂν ἐκ] Baiter. ἂν malit abesse. || §. 94. πονηϱοτάτων Reisk. (Bk. Turr.) Libri πονηϱοτέϱων. || σφετέϱας Markl. (Bk. Turr.) Libri: ὑμετέϱας. || §. 95. ἀπέκτειναν Bekk. (Turr.) X: ἀπέκτεινον. C: ἀπέκτενον. || ἀφέλκοντες Reisk. (Bk. Turr.) Libri ἀφελόντες. || §. 99. [οὐδὲν] add. Canter. (Bk. Turr.) Codd. om. An potius ante ὑπέϱ τε τῶν ἱεϱῶν excidit? || ὑπέϱ τε Saupp. Libri τε om. (om. Bk.) || εἴσεσθαι] Hamak. εἰσόψεσθαι. Sed v. Vindicc. Lys. p. 61. et p. 78. || καταψηφιεῖσθαι] Baiter. et Hamak. κατεψηφίσθαι. || τὰς τιμωϱ. Franz. (Turr.), quem consule etiam de πεποιημένους. Libri art. om.

Or. 13. Ἐνδείξεως „additamentum est grammatici, status caussae parum gnari. cfr. §. 85." Turr. V. Hoelscher. de vita et scr. Lysiae p. 81 sq. || §. 1. Πϱοσήκει μὲν — Διονυσόδωϱος γὰϱ] Hamak. p. 40 sqq. verbis inter ipsum initium et §. 2. expulsis sic seribendum coniecit Πϱοσήκει μέν, ὦ ἄνδϱες δικασταί, πᾶσιν ὑμῖν τιμωϱεῖν Ἀγόϱατον τουτονί, πϱοσήκει δὲ κἀμοὶ οὐχ ἥκιστα· Διονυσόδωϱος γὰϱ κ. τ. λ. V. Vindicc. Lys. p. 63 sqq. || §. 4. καὶ δὴ ὅ τι Markl. (Bk. Turr.) Libri: καὶ διότι. || ἀκϱιβῶς ἂν μαθόντες ἥδιον] Cobet. p. 99. ἀκϱιβῶς μαθόντες ἥδιον ἄν. || §. 5. ἐν τῇ πόλει] Hamak. p. 42. expungi voluit praepos. ἐν. Sed v. Vindicc. Lys. p. 66. || §. 9. ποιήσειν libri (Turr.). V. Foertsch. observ. p. 78. et Saupp. ep. crit. p. 32. Bekkerus: ποιήσει. || §. 12. εἰς τὰ ὅπλα ἀναπαυσόμενος] Hamak. p. 43 sqq. haec in suspicionem vocavit in iisque tale quid delitescere existimavit quod spectet ad actionem δήμου καταλύσεως. At v. Vindicc. Lys. p. 66 sqq. Marklandus: εἰς τὰ ὅπλα ἀναπαυσάμενος. || ἐν τῇ πϱοφ.] Baiterus ἐπὶ τῇ πϱοφ. At cfr. or. 7. §. 20. V. Hamak. p. 15., nos in Vindicc. Lys. p. XII sq. || §. 13. στϱατηγῶν Markl. (Bk. Turr.) Libri: στϱατιωτῶν. || εὐνοοῦντες] Cobetus p. 94. εὔνοι ὄντες. Cfr. or. 29. §. 10. || ἦν] Cobet. p. 95. οἵαν. || §. 14. κατασκάψαι Bekk. (Turr.) Libri διασκάψαι. || §. 15. γενομένην G. A. Hirschig. p. 133. Libri: λεγομένην (Bk. Turr.). || ἐπιτϱέψαι] Stephan. ἐπιτϱέψειν. cfr. §. 47. || νεῶν Turr., qui tamen

non receperunt. Libri *νηῶν* (Bk. Turr.). || §. 17. *δὲ ταῦτα*] Hamak. *δ' ἐκ τούτων*. Sed v. Vindicc. Lys. p. 69. || *τούτους* Markl. (Bk. Turr.) Libri *τοῦτον*. || §. 19. *ὑποφαίνοιτο*] Bekk. maluit *ἀποφαίνοιτο*. || [*τὴν πρὸ τ. τρ. βουλεύουσαν*] inclusi Dobraeo et Hamakero auctoribus. || §. 20. *ὡς ἴστε, μάλιστα*] Hamak. p. 47. *ὡς οἷόν τε μάλ.* Sed v. Vindicc. Lys. p. 70. || *ὑστέραν* Tayl. (Bk. Turr.) Libri: *ὑμετέραν*. || *βουλὴν τὴν* Reisk. (Bk. Turr.) Libri art. om. || *ψηφίσματα τὰ* Bekk. (Turr.) Libri art. om. || *οὐκ ἐπ'* Foertsch. comment. crit. p. 9. Libri: *οὐκέτι*. || *ἅπαντα ἐγένετο* Markl. Libri *ἅπαντα ἐλέγετο* (Bk. Turr.), quod defendit Reisk. Cfr. Bakius schol. hypomn. II. p. 266. || §. 22. *ἐψηφίσατο* Reisk. p. 514. et in var. lect. p. 688. (Bk. Turr.) C: *ψηφίσατο*. X: *ψηφίσετε*. Editi *ψηφίζεσθαι*. Fort. *ψηφίζεται*, quod delitescere videtur in *ψηφίσετε*. || §. 23. *οἱ αἱρεθέντες* Reisk. (Bk. Turr.) Libri *οἱ διαιρεθέντες*. || *παράξειν* Cobet. p. 93. cfr. §. 32. 55. Libri *παρέξειν*. (Bk. Turr.) || §. 24. *ἐκεῖ ἦσαν* Tayl. (Turr.) C: *ἐκάθισαν* (Bk.). Cett. *ἐκίνησαν*. Reisk. proposuit etiam *ἐκείνῃ ἦσαν*. || *ποιήσασθαι* Foertsch. observatt. p. 26 sq. et Franz. (Turr.) Libri *ποιῆσαι*. || §. 27. *ὅμοιά γε*] Cobet. p. 97. *ὅμοια γὰρ*. || *μέν γε*] Idem *μὲν γὰρ*. || *ἀπέλιπες*] G. A. Hirschig. p. 133. *κατέλιπες*. || §. 28. *ὡς δὲ* Tayl. (Bk. Turr.) Libri: *ὥστε*. || *σοῦ τὸ* Reisk. (Bk. Turr. coll. §. 50.) C: *τοῦτο*. Cett. *οὕτω*. || §. 31. *πλειόνων αὐτὸν* Tayl. (Bk. Turr.) Libri: *πλειόνων αὐτὸς*. || *ἐργάζεσθαι καὶ αὐτὸς* Saupp. ep. cr. p. 24 sq. — X: *ἐργάζεσθαι αὐτὸς*, C: *ἐργάζεσθαι αὐτὸν ὥστ'*. (Bk.) Cett. *ἐργάζεσθαι αὐτὸν*. In seqq. nonnulla videntur esse turbata. || §. 32. [*μετὰ τοῦτο προσαπογράφει ἑτέρους τῶν πολιτῶν*] delenda censuit Dobr. ut petita e §. 56., deleverunt Turr. conferentes §. 53. || *ἀπέχρη ἡ ἐν τῇ βουλῇ γεγενημένη* Bremius et Cobet. p. 94. — X: *ἀπέχρη ἐν τῇ βουλῇ μήνυσις μὲν ἡ γεγενημένη* (*μὲν ἡ* est iteratio initii insequentis verbi). C: *ἀπέχρη ἐν τῇ βουλῇ μήνυσις ἡ γεγενημένη* (Bk.). — Turr.: *ἀπέχρη ἐν τῇ βουλῇ μήνυσις μόνη γεγενημένη*. || *οὐ γὰρ ἂν — γενέσθαι* Reisk. Libri *ἂν* om. (om. Bk. Turr.), cuius particulae vestigium remansisse mihi videtur in scriptura cod. X, qui pro *οὐ γὰρ*, quod est in solo C, habet *ἀλλ'*. || §. 33. *ΨΗΦΙΣΜΑΤΑ*. Reisk. (Turr.) Libri singularem (Bk.). || *καὶ τὰ ἐν τῷ δήμῳ καὶ τὰ*] Utrumque *τὰ* delendum censet Hamak. p. 47. Sed v. Vindicc. Lys. p. 71. || §. 34. *κατεσκάφη καὶ* Reisk. (Bk. Turr.) Libri *κατεσκάφησαν*. || *καὶ τί οὐ τῶν δεινῶν* Saupp. (ep. crit. p. 78.) Libri: *καὶ τοιοῦτον δεινὸν* (Bk.). || §. 40. *μέλαν τὸ* Koen. ad Corinth. p. 72. et Franz. — Libri: *μέλαν τε*. || §. 41. *τουτουὶ* Cobet. p. 95. — Libri: *τούτου* (Bk. Turr.). || *αἴτιος ἦν*] Cobet. l. d. *αἴτιος αὐτῷ ἦν*. || *τουτῳὶ* Cobet. l. d. — Libri *τούτῳ*. || *ὑπὲρ αὑτοῦ* Saupp. coll. §. 42. 92. 94. Cett. *ὑπὲρ αὐτοῦ*. || §. 42. *κυεῖν* C (Turr.). X: *κύειν* (Bk.): illud recepi haud ignarus eorum quae Lobeck. ad Soph. Aiac. p. 182 sqq. observavit. || §. 45. [*σφετέρους αὐτῶν*] inclusi Dobraeo auctore. || *καταλείποντες* Hamak. p. 48. — Libri *καταλιπόντες* (Bk. Turr.). || *οἳ ἤλπιζον — ταφήσεσθαι* delebat Hamak. p. 47 sq. Sed v. Vindicc. Lys. p. 71 sq. || *τελευτήσειαν* Cobet. p. 92. — Libri *τελευ-*

τήσαιεν (Bk. Turr.). || §. 46. γένοιτο Tayl. (Turr.) Libri γένοιντο. || ἔτι δὲ τὰ τείχη — πόλεως τὴν πόλιν insiticia putat Hamak. p. 49. coll. §. 43. || §. 47. ταῦτα ἐκεῖνοι — §. 48. τῶν κακῶν τῶν γεγενημένων expungenda censet Hamak. p. 49. ut conflata e §. 15. 16. 33. || §. 48. βουλομένους] Ziel. in diurnis antiquar. 1844. n. 52. p. 415. βουλόμενός γ'. At cfr. §. 16. || πρᾶξαι τῇ πόλει] Markl. et Cobet. p. 93. πρᾶξαι τὴν πόλιν. Sed v. Voemel. ad Hegesippi or. de Halonn. p. 150. || τῇ πόλει ἐπιβουλ. libri (Turr.). — Reisk. τῇ βουλῇ ἐπιβουλ. (Bk.) || [τῷ πλήθει τῷ ὑμετέρῳ] inclusi Vanderheidio auctore. V. Taylor. ad h. l. || §. 49. δεῖν γὰρ αὐτὸν ἀποδεῖξαι ὡς οὐ κατεμήνυσε — τοῦ θανάτου οὐκ ἂν δύναιτο οὐδέποτε [ἀποδεῖξαι]. Sic ego locum correxi. δεῖν enim participium e mea coniectura scripsi pro librorum omnium lectione δεῖ. Cfr. or. 14. §. 7. (ubi eadem constructio ex optimo cod. restituta est) et Gregor. Corinth. LXXII. Deinde οὐκ ἂν dedi e vestigiis cod. X, qui κἂν habet, et e Vindob., qui ὃ οὐκ ἂν. Denique posterius ἀποδεῖξαι uncis circumclusi. Cobetus p. 86. rectam emendationis viam monstrans paullo violentius coniecit: καὶ γὰρ ὡς οὐ κατεμήνυσε — τοῦ θανάτου οὐκ ἂν δύναιτο οὐδέποτε ἀποδεῖξαι. — X: δεῖ γὰρ αὐτὸν ἀποδεῖξαι ὡς οὐ κατεμήνυσε — τοῦ θανάτου κἂν δύναιτο ἀποδεῖξαι. — In C eadem sunt, praeterquam quod pro κἂν scriptum exstat ὅπερ οὐκ ἄν, quod una cum illis receperunt Bk. et Turr. || §. 51. οὐδ' ἂν τοῦτο Stephan. (Turr.) Libri οὐδ' ἂν τοῦτον (Bk.). || καταλυθείη ἂν Markl. Cfr. Xen. Anab. V. 9, 28. (ibique Krüger.) Thucyd. II. 93. — Libri: καταλυθείησαν. — Bekkerus: καταλυθείη (Turr.). || τούτου libri (Turr.). Bekk. τοῦτον. V. Foertsch. observ. p. 27 sq. || μέμνησθε Tayl. (Turr.) Libri μεμνῆσθαι (Bk.). || τουτῳί Cobet. p. 95. — Libri τούτῳ (Bk. Turr.). || οἱ ἐγγυηταὶ Markl. (Bk. Turr.) Libri art. om. || §. 53. ἐπίθου Cobet. p. 95. — Libri ἐπείθου (Bk. Turr.). || §. 54. Καριδεύς Bergk. Cfr. Stephan. Byz. v. Καρία I. p. 359, 16. Meinek. — Libri Καριεύς, unde Palmerius: Ἰκαριεύς, quod receperunt editores omnes, falso. Hunc enim Xenophontem non fuisse civem Atheniensem manifestum est. Cfr. liber quem inscripsi Die oligarch. Umwälzung p. 52. Praeterea Bergk. coniecit Καρυεύς vel Καμιρεύς. || οὕτω .... libri praeter C, qui pro οὕτω lacunam novem litterarum habet (om. Bk. Turr.). V. Reisk. ad h. l. et liber meus Die oligarch. Umwälzung l. d. n. 18. || ἀπώλλυσαν] Hamak. p. 50. ἀπώλεσαν. || τὰ ἥδιστα] Hamak. l. d. τὰ βέλτιστα. Vindicc. Lys. p. 76. || §. 55. οὗτος Dobr. — Libri οὑτοσὶ (Bk. Turr.). || εὑρίσκονται Reisk. (Bk. Turr.) X: εὑρίσκων τε. C: εὑρίσκουσι. || §. 56. τἀληθῆ Augerus. (Turr. coll. §. 50., or. 6. §. 23. 24. Andoc. or. 1. §. 20.) Libri ἀληθῆ, quod non defenditur or. 4. §. 12. || δικαίως καταψηφισάμενοι] Hic δικαίως equidem deletum velim transpositumque ante ἐκεῖνος §. 57. || δημίῳ Schottus. Libri δήμῳ. || §. 57. ὅς γε Toup. ad Longin. p. 211. (Bk. Turr.) Libri ὥστε. || §. 58. Χολλείδῃ Harpocr. p. 185, 3. — Libri Lysiae Χολλίδῃ (Bk. Turr.). Cfr. Meier. de gentil. Att. p. 54. Ross. dem. Att. p. 63. (cfr. p. 140.) Stephan. Byz. I. p. 695, 6. ed. Meinek. (qui illic Χολλεῖδαι

scripsit, quanquam libri Χολλίδαι habent, sed vs. 8. cod. optimus Rehdig. Χολλειδεύς et vs. 8. et 9. idem Χολλειδῶν.) || §. 59. ἀπέγραψας καὶ C (Turr.). — X et Coisl. ἀπογράψας καί. Reisk.: ἀπέτριψας καὶ (Bk.). Iacobs. in animadvers. in Athen. p. 172. et Turr. ἀπογράψας ἀπέκτεινας καὶ coll. §. 61. 86.: quibus quidem nunc assentior. || οὐ καθαρῶς Tayl. coll. Luciani Tim. c. 52. (I. p. 69. ed. Iacobitz.) Adde eiusd. Rhetor. praec. c. 24. (III. p. 189. ed. Iac.) Demosth. or. 57. c. Eubul. §. 55. Liban. vita Dem. p. 5, 6. Bekk. — Libri οὐ καλῶς (Bk. Turr.). Dobr. voluerat οὐκ ἀληθῶς. || §. 61. [καὶ Ξενοφῶν — ὁ Θάσιος] inclusi Dobraeo auctore, qui haec desumpta putat e §. 54. || τῆς τότε Markl. (Bk. Turr.) Libri τῆς τε. || ἀπέγραφες Tayl. (Bk. Turr.) Libri ἀπεγράφης. || §. 64. Εὐμάρης Stephan. (Bk. Turr.) Libri Εὐμαρής. || §. 65. Πολλὰ τοίνυν — §. 67. ὡς δὲ ἀληθῆ λέγω, μάρτυρας κάλει ab interpolatore intrusa esse ostendit Hamaker. p. 53 sqq. || Πολλὰ] Dobr. et Foertsch. observ. p. 31. Τἄλλα. Bekk. coni. πάντα. || ὤφλησεν] Si haec Lysiae esse persuasum haberem, cum Sauppio corrigerem ὦφλεν. || §. 66. ἱκανῶς Bekk. (Turr.) Libri κακῶς. || §. 68. ἐνθάδε Markl. (Bk. Turr.) Libri ἐνθένδε. || §. 69. ἤ που τοῦ C (Turr.). — X: ὑπὸ τοῦ. — Taylor. ἤπου τούτου (Bk.). || §. 71. ἐπετυχέτην] Cobet. p. 92. περιετυχέτην. || ἅμα τούτῳ ego de meo. X: ἀλλὰ τούτῳ. C: ἀλλ' ἐν τούτῳ (Bk. Turr.). Reisk. voluerat ἀλλ' ἅμα τούτῳ. || Ἀγόρατος δὲ Markl. (Bk. Turr.) Libri Ἀγόρ. τε. || οἶδε] Dobr. et Hamak. εἶδε. Sed v. Vindicc. Lys. p. 78. || §. 72. πεποιημένον . . .] Plura hic desiderari vidit Tayl. || §. 73. καταφρονεῖ] Cobet. p. 100. κατεφρόνει. || οὐκ ἀπέκτεινε Contius (Turr.). Libri οὐκ ἂν ἀπέκτεινε (Bk.). || δι' ὃ Saupp. Libri: δι' ὃν (Bk. Turr.). Cf. §. 76. || §. 74. ἢ τότ' ἐπὶ τῶν ego de meo. X: ἢ ὅτ' ἐπὶ τῶν. Cett. ἢ ἐπὶ τῶν (Bk. Turr.). || φυγόντων Turr. — Libri φευγόντων (Bk.). || τιμωρεῖσθαι ἄν] Cum Reisk. mallem scriptum τιμωρήσασθαι ἄν. || §. 75. εἰ μὲν οὖν μὴ ἀποκτείνας προσποιεῖται, ἀδικεῖ] Hamak. p. 56 sq.: εἰ μὲν οὖν μὴ ἀπέκτεινας, πρὸς πολιτείαν ἀδικεῖς. Ego in Vindicc. Lys. p. 80 sq.: εἰ μὲν οὖν μὴ ἀποκτείνας προσποιεῖται πολίτης εἶναι (vel etiam ποιητὸς εἶναι coll. Aristot. Pol. III. 1. p. 71. ed. Göttling.), ἀδικεῖ. || §. 77. τινες ἐπὶ Φυλὴν] ἐπὶ Φυλὴν et hic et §. 78. et 79. cum Dobr. abesse malunt Turr. || §. 78. αὐτὸν τάχιστα, συλλαβόντες distinxi secundum Dobr. et Foertsch. observ. p. 32. — αὐτόν, τάχιστα συλλ. Bekk. et Turr. || οὔπω οὕτω vulgaris lectio ante Bekk. (Turr.) — X: οὔπω. C: οὐχ οὕτω (Bk.). || §. 79. οὔτε ταξίαρχος εἰς τὴν φυλὴν κατατάξας deleta vult Baiterus, Saupp. ὁ ταξίαρχος scribendum censet. || §. 80. αἱ διαλλαγαὶ Dobr. Libri art. om. (om. Bk. Turr.) || καὶ ἐκεῖ Schott. (Turr.) X: καὶ ἐκεῖνος. C: καὶ τότε (Bk.). An forte καὶ ἐκεῖ τότ'? || §. 81. πύλαις Palmer. (Bk. Turr.) Libri φυλαῖς. || §. 82. Hanc paragr. totam usque ad κατέταξεν ab Lysia abiudicandam putat Hamak. p. 58 sqq. V. Vindicc. Lys. p. 82 sqq. || οὐδεὶς γὰρ — αἴτιος delebat Dobr., ut e §. 79. huc translata. || πολίτας Tayl. (Bk. Turr.) Libri ὁπλίτας. || §. 83. [ἐγὼ μὲν οἶμαι] inclusi Reiskio auctore. || §. 85.

καὶ διισχυρίζεσθαι C (Turr.). — X: *καὶ ἰσχυρίζεσθαι*. Reisk.: *καὶ τῳδὶ ἰσχυρίζεσθαι* (Bk.). || *ῥᾳστώνην* Dobr. et Emper. p. 32. (Turr.) Libri: *ἔνοχος ὢν ῥᾳστώνην* (Bk.). || §. 86. *δοκοῦσι δ᾽ ἔμοιγε — γένοιτο τοῦ θανάτου*] Locus desperatus et saepe tentatus, quem sic dedi, ut legitur in libris manuscr., nisi quod *οὐκ* ante *οἰόμενοι* interposui cum Tayloro. — Saupp. in ep. crit. p. 142.: *δοκοῦσι δ᾽ ἔμοιγε οἱ ἕνδεκα οἱ παραδεξάμενοι τὴν ἀπαγωγὴν ταύτην οὐκ οἰόμενοι Ἀγοράτῳ συμπρ. τ. κ. διισχυριζόμενοι σφόδρα ὀρθῶς ποιῆσαι Δ. τ. ἀπ. ἀπάγειν καὶ ἀναγκάζοντες προσγράψασθαι τό γε ἐπ᾽ αὐτοφώρῳ. ἢ πῶς οὐκ ἂν εἴη; πρῶτον μὲν — ἀπογράψας. τίς ἂν ἀποκτείνειε καὶ αἴτιος γένοιτο τοῦ θανάτου;* Sed v. R. Rauchenstein. in Philologo V. 3. p. 519 sq., qui ipse caussa exposita ita coni.: *δοκοῦσι δ᾽ ἔμοιγε οἱ ἕνδ. οἱ παραδ. τὴν ἀπ. τ., οὐκ οἰόμενοι — Διονύσιον, τὴν ἀπαγωγὴν εἰσάγειν, ἀναγκάζοντες προσγράψασθαι τό γε ἐπ᾽ αὐτοφώρῳ τῇ ἀπαγωγῇ· ὃς πρῶτον μὲν ἐναντίον — τοῦ θανάτου.* || §. 87. *οἴεται*] Sluiter. *νομίζεται*. V. Foertsch. observ. p. 34. et nos in Vind. Lys. p. 52 sq. || *ὁ αἴτιος* Emper. p. 31. (Turr.) Libri art. om. (om. Bk.) || §. 88. *ἐπ᾽ αὐτοφώρῳ τι*] Reisk. *τι* om., Dobr. et Emper. p. 48. *τὸ ἐπ᾽ αὐτοφώρῳ*. V. Vindicc. Lys. p. 85. || *τῷ πράγματι* Reisk. (Bk. Turr.) Libri *τῷ γράμματι*. || *οὐ πιστεύει* C (Bk.). — X: *οὔτε πιστ.*, edd. ante Reisk. *οὔτοι πιστ.*, unde Reisk. *οὔ τι πιστ.* (Turr.) || §. 90. *εἶχον ἄν τινα* Baiterus. Libri *εἶχόν τινα* (Bk. Turr.). || *οὐδέν· οὐδένα* Reisk. (Bk. Turr.) Libri *οὐδὲν* om., quod defendit Foertsch. comment. p. 10 sq. || *ἢ τοῖς ἐν ἄστει* Baiter. Libri *ἢ* om. — Palmer. *τοῖς ἐν Πειραιεῖ* (Bk.). || §. 91. „C post *δήμου* lacunam habet versus dimidii. *πεποιῆσθαι* inserebat Reiskius.“ Bekk. || *προδοὺς* C. — In ed. Reisk. barbare *προδόσας*. — X Coisl. Vindob. *προδόντα*, unde Reisk. *προδοὺς πάντα*, recte fortasse. || *οὐ κατὰ* Emper. p. 35. (Turr.) Libri: *οὐ καὶ διὰ* (Bk.). || §. 92. *ἔμβραχυ* Dobr. — Libri: *βραχὺ* (Bk. Turr.). || §. 93. *ἀνεῖναι*] Markl. *ἀφεῖναι*. At recte Turr. conferunt Xen. Hell. II. 3, 51. Adde Anab. VII. 6, 30. || *περιεστηκότα* Markl. (Bk. Turr.) Libri *παρεστηκότα*. || *ἐργάσησθε*] Baiter. *ἐργάσεσθε*. || *τῇ αὐτῇ ψήφῳ* C. — X: *ἀλλὰ τῇ αὐτῇ ψήφῳ*, unde Dobr. *ἅμα τῇ αὐτῇ ψ.* || §. 95. *ἐγένοντο*] „immo *ἐγένετο*“ Saupp. || [*ἅπαντα*] inclusi Tayloro suadente. Franz. *ἅπασι*. || §. 96. *ἐδόκει* Markl. (Bk. Turr.) Libri *δοκεῖ*. || *οὐχ ὁμόψηφοι γίγνεσθε ἔπειτα* delenda censuit Reisk.

Or. 14. §. 2. *ἐπ᾽ ἐνίοις* Reisk. (Bk. Turr.) Libri: *ἐπινικίοις*. Tayl. voluerat *ἐπ᾽ ἐκείνοις*. || *τοὺς ἐχθροὺς*] Emper. p. 35.: aut *ἑτέρους* aut etiam *τοὺς ἑτέρους*. Ego vero *καὶ τοὺς ἐχθροὺς* scripserim. || §. 3. [*Ἀνάγνωθι — ΝΟΜΟΣ*.] secludenda esse vidit Bakius schol. hyp. II. p. 280. || §. 7. *καταλεγεὶς οὐ παρῆν, λειποταξίου δὲ ὅτι* Emper. p. 36. (Turr.) — Coislin. et Sangerm. *ὁ καταλεγεὶς ο πηρον*. — X et Vindob.: *ὃ καταλέγεις ὁ πατήρ*. — C: *οὐ κατελέγη, λειποταξίου δὲ ὅτι* (Bk.). Verba *λειποταξίου δὲ* e solo C accesserunt. Bergk.: *καταλεγεὶς ὁπλίτης οὐκ ἐπεξῆλθε μεθ᾽ ὑμῶν στρατοπεδευομένων, λειποταξίου δὲ ὅτι οὐ παρέσχε* — (in cod. X et Vindob. est *οὐ παρέσχε. ὁπλίτης*

pro ὁ πατὴρ iam Stephan. coniecerat). || ἐξῆλθε Reisk. Libri: ἐπεξῆλθε (Bk. Turr.). || στρατοπεδευόμενος Tayl. (Turr.) — XC: στρατοπέδῳ μόνος (Bk.). Editio Reisk. στρατοπεδευομένων, quod unde sumptum sit non liquet. || δεῖν αὐτὸν Schottus et Emper. l. d. (Turr.) Libri: δεῖ ἕκαστον. (Bk. δεῖν ἕκαστον.) || ὁπλιτῶν Stephan. (Bk. Turr.) Libri: πολιτῶν. || §. 9. τῶν πολιτῶν libri (Turr.). Reisk. τῶν ὁπλιτῶν (Bk.). || §. 10. ἱππεύσαντες δὲ Stephan. et Reiskiana, dubium an e codd. — X: ἵππον ὄντες δέ. C: ἔφιπποι δὲ ὄντες (Bk.). — Emper. p. 36. ἱππεύοντες δὲ (Turr.). || §. 11. δειλίαν deleri vult G. A. Hirschig. p. 134. || §. 12. τὸν ὑφ' ὑμῶν Reisk. (Bk. Turr.) Libri τὰ ὑφ' ὑμ. || §. 13. ἐὰν — καταψηφίσησθε Coraes ad Isocr. II. p. 313., qui aut illud, quod ego recepi, aut εἰ — καταψηφιεῖσθε, quod Turr. ediderunt, legi voluit. Libri: ἐὰν — καταψηφιεῖσθε (Bk.). Duplex protasis per eandem coniunctionem (ἐὰν — ἐὰν et εἰ — εἰ) et in principio et in fine enunciati introducta est etiam Lys. or. 21. §. 6., or. 26. §. 7. Dem. de cor. §. 217. (v. Dissen. ad Dem. de cor. p. LXVI.), Aeschin. or. 2. §. 33. || §. 14. ψιλοὶ Markl. (Bk. Turr.) Libri φίλοι. || §. 16. [ἐξαιτήσονται] G. A. Hirschig. p. 134. αἰτήσονται. Cfr. §. 22. || τοσαύτην δειλίαν idem delenda censet. || ὂν εἰ C (Bk. Turr.). — X: εἰ. || §. 17. ὅτε C (Bk. Turr.). X: ὅταν. Vindob. ὅτι. Sic infra §. 36. ὅτε μὲν C, cett. ὅταν μέν. || παῖς ὢν Reisk. (Turr.) C: παῖς ἦν καὶ (Bk.). — X: παῖς ἦν. || τὰ τοῦ πατρὸς Reisk. (Bk. Turr.) — X: τὰ πατρ. — C: τοῦ πατρ. || §. 18. τὸ αὐτῶν Baiter. Cett. τὸ αὐτῶν. || [ἂν] inclusi Cobeto (p. 87.) suadente. || μηδὲ διὰ τὰς C (Bk. Turr.). — X: μηδ' ἂν τάς. Cobet. l. d. μηδὲ alienum existimat. || §. 21. γὰρ ἂν Baiter. — Libri ἂν om. (om. Bk. Turr.) || ἡγοῖντο Markl. — Libri ἡγοῦντο (Bk. Turr.). || §. 22. ἱππεύει δεδοκιμασμένος Scaliger teste Tayloro. — X: ἱππεύειν δεδοκιμασμένος. C: ἱππεύειν δεδοκιμασμένος ἐστίν (Bk.). — Markl.: ἵππευε δεδοκιμασμένος (Turr.). || αὐτοῖς χαρίζεσθαι, μεμνῆσθαι Dobr. et Baiter. ad Lycurg. p. 153 sq. (Turr.) — X: αὐτοὶ ὀργίζεσθαι, μεμνῆσθαι. C: αὐτοὶ ὀργίζεσθε μεμνῆσθαι δέ. Bekk.: αὐτῷ ὀργίζεσθαι, μεμνῆσθαι. || §. 23. τὴν αὐτοῦ Markl. (Turr.) Cett. τὴν αὐτοῦ. || §. 25. ἔπινε μὲν Turr. — Reisk. ἔπινεν (Bk.). — X: ἔτι μέν. C: νυκτός τε. || ὑπὸ τῷ ἀετώματι est Bergkii in exercitatt. crit. spec. VI. Marburgi 1851. p. 7. coll. Harpocr. v. ἀετός emendatio ceteris illa quidem verisimilior, sed qua nec ipsa ulcus omnino sanatum esse mihi persuaserim. Alii coniecerunt vel ὑπὸ τῷ αὐτῷ ἱματίῳ (Turr.) vel ὑπὸ τῷ αὐτῷ εἵματι vel ὑπὸ τῷ αὐτῷ στρώματι (Bk.) vel ὑπὸ τῷ αὐτῷ στρωματεῖ. — X: ὑπὸ τῷ αὐτόματι. C: ὑπὸ τῷ αὐτῷ οἰκήματι. || ἐκώμαζε δὲ Reisk. (Bk. Turr.) — X: ἐκώμαζε. C: καὶ ἐκώμαζε. || δόξει Coisl. Vindob. Sangerm. (Turr.) — X: δείξει. C. δόξειεν (Bk.). || §. 26. ὑπὸ Ἀλκιβιάδου libri (Turr.). V. Dobr. et Emper. p. 36 sq. — Bekk. cum Reiskio ὑπὸ Ἀρχεβιάδου. || §. 27. οὐδ' ἂν Reisk. (Bk. Turr.) Libri οὐδέ. || Ἀρχεβιάδης Reisk. (Bk. Turr.) Libri Ἀρχιβιάδης. || §. 28. ὡς οὐκ ἀδελφὸν] G. A. Hirschig. p. 135. οὐχ ὡς ἀδ. || ἐκείνης] idem deleri vult. || §. 29. ἀλλ' ὂν Reisk. — Libri ὂν

μᾶλλον (Bk. Turr.), in qua scriptura illud ipsum delitescit quod dedi: μᾶλλον autem hic nihil valet. || οὗτος X (Turr.). V. Cobet. p. 88. — C: ὅδ'. Bekk.: ὁ δ'. || τῶν ὀνειδῶν τῶν Markl. (Bk. Turr.) — X: τῶν εἰδῶν τῶν. C: τῶν. || προσόντων Cobet. p. 88. coll. Dem. de cor. §. 264. — Libri: προσηκόντων (Bk. Turr.). || §. 32. στρατεύσας Markl. (Bk. Turr.) Libri στρατεύσασθαι. || §. 37. αὐτῶν τοῖς Λακεδ. ego de meo. Libri: αὐτοῖς Λακεδαιμονίοις (Bk.). — Markl. voluerat αὐτῶν Λακεδ. (Turr.) || §. 39. τῇ ναυμαχίᾳ Reisk. (Bk. Turr.) — Libri art. om. || καὶ τὸν πατρὸς πρὸς μητρὸς πάππον Turr. secundum Harpocr. v. Ἀλκιβιάδης. Cfr. Vater. Rerum Andoc. I. p. 12. nota. — Markl. voluerat καὶ τὸν πρὸς μητρὸς πάππον. — Libri: καὶ τὸν μητρὸς (Bk.). || §. 40. ὡμόσατε] Malim ὀμωμόκατε. || §. 42. διακείμενοι — πολιτευόμενοι] Bekk. in add. „fortasse πολιτευόμενοι — διακείμενοι.“ || καὶ πρὸς σφᾶς] Falk. in interpret. German. p. 194. καὶ πρὸς ὑμᾶς. || ἀλλὰ καὶ πεπόνθασι καὶ πεποιήκασιν ἅπαντα C (Bk. Turr.). — X: ἀλλ' ἅτε πεπόνθασιν ἅπαντα, ἃ πεποιήκασι καὶ πεπόνθασι. || §. 43. ᾔσθησθε Dobr. et Boissonad. ad Philostr. epist. p. 98. — Reisk.: ἴστε (Turr.). — Libri: εἴσεσθε (Bk.). || §. 47. Titulos tres add. Markl. (add. Turr., om. Bk.)

Or. 15. (Boeckh. oecon. pol. I. p. 368. n. ed. II. Falk. in interpret. German. p. 195.) §. 1. οἷς ἂν Markl. — Libri ὡς ἂν (Bk. Turr.). || §. 2. εἰ ἐν Reisk. (Bk. Turr.) Libri ἐν om. || διδόντες Tayl. (Bk. Turr.) — Libri: διαδόντες. || τῶν μὲν μὴ [καταψηφίζεσθαι, τῶν δὲ] καταψηφίζεσθαι Turr. — X: τὸν μὲν μὴ καταψηφίζεσθαι. C: μὴ καταψηφίζεσθαι (Bk.). Markl. voluerat τῶν μὲν καταψηφίζεσθαι, τῶν δὲ μή. || §. 3. τολμήσει ὁ Markl. (Bk. Turr.) Libri: τολμήσειε. || ἐν ταῖς Reisk. (Bk. Turr.) Libri ἐμβὰς. || §. 4. διοίσει Bekk. (Turr.) Libri δεήσει. || §. 6. ἕως ἐδοκιμάσθησαν Dobr. — Libri ἕως ἂν ἐδοκιμ. (Bk. Turr.) || §. 8. δικαίως χαρίζοισθε] Foertsch. comment. p. 12 sq. δικαίως ὀργίζοισθε. — Markl: ἀδίκως χαρίζοισθε. — Reisk.: εἰ καὶ μὴ δικαίως, χαρίζοισθε. || §. 11. ἐλάττονος Markl. (Bk. Turr.) Libri: ἐλαττόνων.

Or. 16. §. 3. οὔτ' ἐπεδήμουν libri (Bk.). — Turr.: οὐδ' ἐπεδ. Sed cfr. G. Hermann. ad Elmsleii Medeam v. 4. et 1321. et ad Aiac. v. 1199. || §. 5. ᾐτίμαζον καὶ] v. Rauchenstein. ad h. l. || §. 7. ἀποδείξειαν Cobet. p. 92. — Ald.: ἀποδείξειεν. Libri ἀποδείξαιεν (Bk. Turr.). || §. 11. διῴκηκα Saupp. — Libri διῴκησα (Bk. Turr.). || §. 14. ἀνάβητε, μάρτυρες Stephan. (Turr.) Libri μάρτυρες om. (om. Bk.) || §. 15. ἐνθανόντων] Markl. vel ἔνθα θανόντων. quod vereor ut Lysianum sit, vel ἐνταῦθα θανόντων, quod malim. || §. 18. εἴ τις τολμᾷ] Hamak. εἴ τις κομᾷ. V. Vindicc. Lys. p. 86. || §. 19. ἀμπεχόμενοι Dobr. (Turr.) Libri: ἀπερχόμενοι (Bk.). || §. 20. τῶν τῆς πόλεως libri (Bk.). — Dobr.: τὰ τῆς πόλ. (Turr.)

Or. 17. ΑΔΙΚΗΜΑΤΩΝ libri. — Schott.: ΧΡΗΜΑΤΩΝ (Bk. Turr.). — Hoelscherus de Lys. p. 88. titulum fuisse putat: Πρὸς τὸ δημόσιον περὶ τῶν Ἐράτωνος χρημάτων. || §. 2. τοσοῦτόν γε Steph.

(Bk. Turr.) — Libri τοσοῦτόν τε. || §. 4. αὐτῶν τῶν ἀπογραφῶν Reisk. (Bk. Turr.) Libri αὐτῶν ἀπογράφω. || ὅτι οὐκ ἂν παραλιπόντες — δημεύειν πάντα τὰ Ἐράτωνος ἀπέγραφον, [ἀπογράφοντες] καὶ ἃ ἐγὼ πολὺν ἤδη χρ. κέκτ. Sic ego locum emendavi, addens ἀπογράφοντες et cum Reiskio καὶ ἃ ἐγὼ pro καὶ λέγω scribens. — X: ὅτι οὐκ ἂν παραλιπόντες — δημεύειν τὴν πάντα τὰ Ἐράτωνος ἀπέγραφον καὶ λέγω (sic Sauppio in ep. crit. p. 14. teste, non λόγῳ, ut refert Bekk.) πολὺν ἤδη χρ. κέκτ., unde Sauppius in ep. cr. p. 15. (cuius quidem probo de argumentatione Lysiae sententiam) haec effecit: ὅτι οὐκ ἂν παραλιπόντες — οἱ δημεύοντες πάντα τὰ Ἐράτ. ἀπέγραφον, εἰ καὶ ἃ ἐγὼ πολ. ἤδη χρ. κέκτ. Mihi vero artic. τὴν aut ex dittographia τ' ἦν aut e syllaba proxime antecedentis verbi δημεύειν natum videtur: ἂν antem participio additum recte tuetur Saupp. l. d. — C: ὡς οὐκ ἂν παρέλιπον, — δημεύειν οἱ πάντα τοῦ Ἐράτ. ἀπογράφοντες· ἐγὼ δὲ πολὺν ἤδη χρ. κέκτ. (Bk.) || §. 5. χρέως Saupp. — Libri: χρέους (Bk. Turr.). || Κικυννοῖ Stephan. (Bk. Turr.) C: Κικυνοῖ, ut §. 8. — X: κινδύνοι. V. Aristoph. nubb. 135. || διεγράψαντο Meier. de lite Att. p. 27. n. et Dobr. — Libri διέγραψαν (Bk. Turr.). || λαχόντος Bekk. (Turr.) Libri: λαχόντες. || §. 6. τὰ Ἐρασιφῶντος] Meier. de bon. damnat. p. 192.: τὰ Ἐράτωνος. Cfr. Emper. p. 37 sq. || §. 7. τετίμηνται intell. cum Reisk. et Dobr. οἱ σύνδικοι. Scaliger et Cobet. p. 93. τετίμηται. || §. 8. τοῦ Κικυννοῖ Bekk. (Turr.) Libri: τὸ Κικ. || §. 10. ἀφεὶς Turr. coll. §. 6. — Libri ἀφιεὶς (Bk. Turr.). || ἐναντίον ὑμῶν] Dubium non est quin plura interciderint.

Or. 18. ΤΩΝ ΤΟΥ Bekk. in ed. Oxon. (Turr.), in ed. Berolin. ΤΟΥ. || Initium exordii deesse videtur. || §. 1. οἷοί Bekk. (Turr.) Libri: οἷ. || §. 2. καὶ [μεγάλων] ἀγαθῶν] καὶ e Galeno XVIII. 2. p. 657. ed. Kühn. dederunt Turr. — Libri ἰδίᾳ, unde ego aliquando in observ. in orat. Att. p. 40. conieci: ἤδη. — Deinde μεγάλων Baiterus oppositionis caussa addendum existimat. || §. 3. τὴν αὐτοῦ Saupp. — Libri αὐτοῦ (Bk.). || ἐπεδείξατο, quod ipsum voluit Vindob., qui ἐπεδείξα, praetulit Reiskius in var. lect. p. 698. — Cett. ἐπέδειξε, ut or. 1. §. 58. (Bk. Turr.) || §. 4. ἐν τῇ ναυμαχίᾳ Bekk. (Turr.) Libri art. om. (om. Bk.) || §. 6. ἐνομίζετο — αὐτῷ Baiter. — Libri ἐνόμιζε — αὐτῷ (Bk.). || §. 7. τῆς πόλεως Dobr. (Turr.) Libri: τῆς πολιτείας (Bk.). || λελειτουργηκόσι] G. A. Hirschig. p. 135. κεχορηγηκόσι. || λειτουργοῦσι] Dobr., Emper. p. 48., Hamak. p. 70.: ὑπουργοῦσι. Ego in Vindicc. Lys. p. VIII. librorum scripturam tueri conatus sum or. 19. §. 58. (adde or. 25. §. 12.) Nunc vero verba ἀλλὰ προθύμως λειτουργοῦσι, quum praesertim tempus praesens alienum sit, expunxerim. || §. 8 καίτοι — τῶν ὄντων delenda censet G. A. Hirschig. p. 136 sq., ut conflata e §. 12. et 22. || §. 9. ἔχαιρε accessit e solo C. — Ego in Vindicc. Lys. p. 55. cogitavi de ἐχαρίζετο. || αὐτῷ τῆς καθ., quod Baiter. maluit. Edd. omnes αὐτῷ τῆς καθ. || §. 10. Ἀκαδήμειαν Cobet. p. 92. — Libri Ἀκαδημίαν (Bk. Turr.). Cfr. Steph. thes. v., Buttm. gr. Gr. II. p. 283., Aristoph. nubb. 1005. ibique G. Hermann., Alexis apud Athen. VIII.

p. 336. E., Steph. Byzant. I. p. 56. ed. Mein., ubi codd. omnes illam formam nobis probatam obtinent praeter optimum Rehdig., qui Ἀκαδημεία. In Hyperidis fragm. nuper invento §. 20. ed. Saupp. vol. II. p. 351. a. 4. est Ἀκαδημίας. Certe apud Lysiam Ἀκαδήμιαν scribendum fuit. || §. 11. οἷς μάλ.] Cum Reiskio malim οὓς μάλ. || §. 12. τοιούτους] Hamak. p. 71. τηλικούτους, neque id temere. Ego vulg. defendi in Vindicc. Lys. p. 92. || §. 13. Πολίοχος Tayl. et Bergkius in epist. Andocidi Schilleriano adiuncta p. 140. coll. Harpocr. v. Πολίοχος (Turr.). — X: Πολίσχος. C: Πολίαχος. Galen.: Πολιοῦχος. Stephan.: Πολίαρχος (Bk.). || §. 14. ἐζημίωσε — νυνὶ δὲ κελεύων] Hamak. p. 66. ἐζημίωσα — νυνὶ δὲ Πολίαρχος κελεύων. Ego in Vindicc. Lys. p. 89. coni.: ἐζημιώσατε — νυνὶ δὲ (vel δ' ὁ) κελεύων. || παρανόμων φεύγοντος τοῦ αὐτοῦ ἀνδρός] Meier. de lite Att. p. 111. n. 27. παρανόμων διώκοντος καὶ φεύγοντος τοῦ αὐτοῦ ἀνδρός. Hamak. p. 69. ab interprete adiecta esse putat. || §. 15. ὀργίζοισθε] Cobet. p. 100. ὀργίζεσθε. Reisk. ὀργιεῖσθε. || ὥστ' οὐχ ὅ τι ἂν — ψηφίζεσθε] Ego in Vindicc. Lys. p. 93. οἱ ῥήτορες expungi, pone μέλλωσι pleniore interpunctione cum Baitero distingui, denique καὶ ante ταῦτα addi volui. Baiterus coniecerat: μέλλωσι· ταῦτα δ' ὑμεῖς. — Hamak. p. 72. ὥστ' οὐχ ὅ τι ἂν τῇ πόλει βέλτιστον ᾖ, τοῦτο ὑμεῖς ψηφίζεσθε, ἀλλ' ἀφ' ὧν ἂν αὐτοὶ κερδαίνειν μέλλωσι, ταῦτα οἱ ῥήτορες λέγουσι. || §. 18. [ἐπὶ τιμωρίαν — τραπόμενοι] seclusi Baitero auctore, ut conflata e §. 19. || §. 19. ταύτην Markl. (Bk. Turr.) Libri: αὐτήν. || §. 20. πείθησθε] Cobet. p. 96. πίθησθε. || §. 22. ἀθλιωτάτους Stephan. (Bk. Turr.) Libri ἀθλιοθεάτας.

Or. 19. §. 4. ὑπὲρ πάντων τῶν πεπραγμένων] Dobr. ὑφ' ἁπάντων τῶν παραγεγενημένων. Saupp. ὑπὸ πάντων ὑπὲρ τῶν πεπραγμ. || §. 5. ὅτ' οὖν] Cobet. p. 93. ὅτι οὖν. Sed v. Dem. de cor. §. 114. (ibique Dissen.), ubi optimi codd. ὅτε pro ὅτι. || §. 7. οὐδὲ γὰρ Dobr. et Emper. p. 47. (Turr.) Libri: οὐ γὰρ (Bk.). || δεινὴ ἡ συμφορὰ Reisk. — Libri art. om. (om. Bk. Turr.) || §. 10. λάβωσιν C (Bk. Turr.). — X: μὴ δῶσιν, unde Markl.: κληρονομήσωσιν coll. Aeschin. or. 1. §. 30. || §. 11. νομίζητε Reisk. (Turr.) — X; νομίζετε. — Reiskii libri: νομίζεται. C: νομίσητε (Bk.). || §. 12. τὴν ἀδελφὴν] Malim cum Tayl. τὴν ἐμὴν ἀδελφήν. || §. 13. τῇ τε πόλει ἔν γε Reisk. (Bk. Turr.) Libri τῇ πόλει ἔν τε. || §. 14. ἐν ἡλικίᾳ Cobet. p. 93. — Libri ἐν τῇ ἡλικίᾳ (Bk. Turr.). || §. 15. οὐ δέδωκεν] Malim cum Bekkero οὐκ ἔδωκεν. || §. 17. υἱεῖ Baiter. coll. §. 12. 36. 40. 47. — Libri υἱῷ (Bk. Turr.). || §. 18. πολλοῖς ἄλλοις Reisk. — Libri πολλοῖς ἂν (Bk. Turr.). || ἀνήλωσεν X. — C: ἀνάλωσεν (Bk.), quam ipsam formam ubique reponendam esse iudicat Cobet. p. 79.: at res contra se habet. V. Benseler. ad Isocr. Areopag. p. 135. || §. 19. ἐξ αὐτῶν ὧν] Cobet. p. 95. ἐξ ὧν. || §. 22. εἰπὼν X (Turr.). — C: λαβών. Iacobs.: πείθων. — Cobet. p. 89.: ἔχων. V. Reisk. et Rauchenstein. in ed. || ᾗ ἡ C (Bk.). — X: ᾗ, quod tuentur Turr. compluribus locis. || §. 23. [καὶ Λυσίαν] add. Markl. — Libri om. (om. Bk. Turr.) || §. 25. ὃ δὲ μέγιστον] Cobet.

p. 94. τὸ δὲ μέγ. At v. Bernhardy synt. Gr. p. 297 sq. Similibus locis idem flagitat Cobetus: hic igitur monuisse satis erit. || §. 25. αὐτῷ — [ὡς Ἀριστοφάνην] καὶ λαβεῖν — ἃς ἔχοι] Ego de meo ὡς Ἀριστοφ., quippe quod videatur interpretamentum praegressi αὐτῷ (i. e. ad Aristophanem), seclusi, deinde interposui καὶ ante λαβεῖν, denique ἃς ἔχοι ex Ald. dedi. — Libri: αὐτῷ — ὡς Ἀριστοφάνην (C: Ἀριστοφάνη) λαβεῖν — ἂν (C: ὡς ἃς) ἔχοι (Bk. Turr., nisi quod ille ὡς ἔχοι, hi ἃς ἔχοι). — Bergk.: [αὐτῷ] — ὡς Ἀριστοφάνην καὶ λαβεῖν — ἃς ἔχοι. || τὰς τριηραρχίας] An: τὰ τῆς τριηραρχίας? || λύσεσθαι Stephan. et Reisk. (Turr.) — Libri: λύσασθαι (Bk.). || καὶ χρημάτων Stephan. et Reisk. (Turr.) — Libri: χρημάτων. || §. 26. τὸ χρυσίον Saupp. — Libri art. om. (om. Bk. Turr.) || ὤμνυε] Cobet. p. 92. ὤμνυ. Sed v. Krügeri gr. Gr. I. §. 36. n. 2. (Thucyd. V. 19. et 24. Lys. or. 6. §. 51.) || ἥδιστ' ἂν Markl. et Franz. (Turr.) Libri ἂν om. (om. Bk.) || §. 28. ὅτι πρὶν Sluiter. et Dobr. (Turr.) Libri ὅτι πρὶν νικοφήμῳ ἢ καὶ ἀριστοφάνει πρὶν. — Reisk.: ὅτι Ἀριστοφάνει, πρὶν (Bk.). || δ' ἢ Reisk. (Bk. Turr.) Libri δὲ. || §. 29. δὶς χορηγῆσαι Reisk. (Bk. Turr.) — Libri: διαχορηγῆσαι. || οἴεσθε Reisk. — Libri οἴεσθαι (Bk. Turr.): tum pone καταλελοιπέναι signum interrogationis posui. || §. 30. τοιαῦτα ἃ Tayl. (Bk. Turr.) — Libri ἃ om. || §. 31. τὰ χρήματα Saupp. — Libri art. om. (om. Bk. Turr.) || κατεστήσαμεν ἐν Emper. p. 39. — Libri ἐν om. (om. Bk. Turr.) || [ἐμῇ] inclusi (om. Turr. post Tayl. et Emper. p. 39.). || πλεῖον ἢ Saupp. in ep. crit. p. 39. — Libri πλείω ἢ (Bk.). || §. 34. καὶ τοὺς προσήκοντας τοὺς ἐκείνου Saupp. — Libri: τοὺς ἐκείνου καὶ τοὺς προσήκοντας. Cfr. §. 38. || ἀπολέσαι Bergk. — Libri ἀπολέσθαι. || §. 35. ὁμολογήσειαν ἂν Emper. p. 48. (Turr.) — Libri ἂν om. (om. Bk.) || πλείονα] Saupp. mavult πλεῖον. || §. 36. γνῶναι] Cobet. p. 89. γνῶναι καὶ. Sed v. Markl. ad h. l. || ὅμως σφίσιν εἶναι ἴσα] Cobet. p. 89. ὁμοίως σφίσιν εἶναι σᾶ. || §. 38. δημεύσαιτε Reisk. (Bk. Turr.) — Libri δημεύσετε. || ἐλάττω δὲ C (Bk.). X: ἐλάττω ἐὰν (Turr.), quod quominus reciperem me non tam constructionis ratio quam collocatio coniunctionis ἐὰν impedivit. || λάβοιτ' ἢ ἐκ Palmer. (Bk. Turr.) — X: λάβοι τὴν ἐκ. C: λάβοιτε ὡς καὶ ἐκ. || §. 41. νόσῳ] Tayl. et Emper. p. 40. νήσῳ. || διέθετο Tayl. et Emper. p. 39. (Turr.) — Libri ᾔσθετο (Bk.). || §. 42. καὶ οἰκίαν Markl. (Boeckh. oecon. pol. Athen. I. p. 89. ed. II.) Libri καὶ οὐσίαν (Bk. Turr.). || κατεχορήγησε δὲ Reisk. (Bk. Turr.) — X: καὶ ἐχορηγήσε δὲ. C: καὶ ἐχορήγησε. || §. 44. αἰτιάσαισθε Dobr. Libri αἰτιᾶσθε (Bk. Turr., qui tamen malunt aut αἰτιάσαισθε aut ἂν abesse). || ἐπεὶ Reisk. (Turr.) X: ἐπὶ. C: εἰ (Bk.). || δοκούντων εἶναι Reisk. (Bk. Turr.) — Libri δοκούντων εἰ. || §. 45. καὶ ζῶντες] Tayl. οἳ ζῶντες. || §. 46. ἑκάτερος Dobr. — Libri: ἑκατέρῳ (Bk. Turr., qui etiam ἑκατέρῳ proposuerunt). || Θάλλον Turr. (sic Boeckh. quoque in inscr. navali X. d. vs. 89. p. 384. scribit.) Cett. Θαλλοῦ. || ἔφη] Bakius schol. hypomn. II. p. 242.: ἐφάνη. Sed v. Boeckh. oecon. pol. I. p. 629. ed. II. || §. 47. ταλάντων] Turr. conferunt Faesium in miscell. crit. Seebod. 2. p. 703. — Reisk. τάλαντα. || §. 48. ὅτε libri (Turr.). — Reisk.

ὅς, ὅτε (Bk.). || πλεῖστα Reisk. (Bk. Turr.) — Libri ὃς πλεῖστα. || ὥς φησι] Tayl. ὥς φασι. || τὸ δὲ Saupp. — X: τότε. C: τὸ. || §. 49. τεθνεώτων Markl. (Bk. Turr.) Libri: τεθνεῶτος. || §. 50. ἀπογράφοντος Reisk. (Turr.) Libri: ἀπογραφέντος (Bk.). || §. 51. πρὶν Steph. (Bk. Turr.) — Libri πλὴν. || εἶτα οἱ προσήκοντες] G. A. Hirschig. p. 137. εἶτ' οὐχ οἱ προσήκ. vel ἆρ' οὐχ οἱ προσήκ. Si quid mutandum sit, vocula εἶτα, quae forsitan e superiore εἶτα huc irrepserit, expuncta simpliciter scribi possit οὐχ vel οὐχὶ οἱ προσήκ. || καὶ δὴ ego in observatt. iu orat. Att. p. 40. (Turr.) — Libri καὶ ἰδίᾳ (Bk.). || γέ τινας Markl. (Turr.) — X: τέ τινας. C: τινὰς (Bk.). || §. 54. ἀπολέσαι Reisk. (Bk. Turr.) — Libri: ἀπολέσθαι, quod defensum ivit Foertsch. observatt. p. 47 sq. || §. 58. δοκοῦντά Markl. (Turr.) — Libri δοκοῦντάς (Bk.). || δαπάνην] Reisk. δίκην. Sed v. Rauchenstein. ad h. l. (ἐξ ἀρχῆς = a principio, von Hause aus). || §. 59. ἀκοῦσαί μου] Dobr. μου expungi voluit, vereor ne recte. || §. 62. τῷ γ' ἔργῳ Markl. (Bk. Turr.) Libri τῷ τ' ἔργῳ. || πάλαι ταῦτ' ἐστί . . . .] Reisk.: πάλαι ὑμέτερα ταῦτ' ἐστί. Dobr.: πάλαι τῆς πόλεως ταῦτ' ἐστί. Saupp. τῆς πόλεως ταῦτ' ἐστί. Ego puto: πάλαι ταῦτ' ἐστι κοινά. || §. 63. ἀθλητάς, καὶ C (Bk. Turr.). X καὶ om., quare Tayl. ἀθληταῖς, Markl. ἀθλητής.

Or. 20. §. 2. ἄριστα διαγνοῖεν ἂν C (Bk. Turr.). — X: ἄριστα διαγνοῖεν. Cobetus p. 98. ἂν pone ἄριστα ponendum censuit. || ἱκανός] Markl. ἱκανή. || §. 4. μηδὲ διὰ τὰ πρόσθεν ἁμαρτήματα post ἐπιθυμῆσαι habet X, C. om. (om. Bk. Turr.) || §. 6. προέδωκε] Saupp.: προὔδωκε. || §. 13. γράφοι ego in observatt. in orat. Att. p. 57. (Turr.) Libri γράφῃ (Bk.). || πλείους Dobr. (Turr.) Libri πλείστους. || §. 15. ἠδικηκότες delebat G. A. Hirschig. p. 138. Sed v. nostrae observatt. in or. Att. p. 41. || οὐδ' ἔδοξαν Dobr. et ego l. d. p. 41. — Libri οὐδὲν ἔδοξαν (Bk. Turr.). || §. 16. ὑμεῖς αὐτοὶ — παρέδοτε] Emper. p. 48. ὑμᾶς αὐτοὺς — παρέδοτε. Dobr. pone τοῖς πεντακισχιλίοις omissum putavit τὰ πράγματα, quod nunc ego probans puncta apposui. || χρῆν Markl. (Bk. Turr.)

ον

Libri χρῆ. || §. 18. ἔρημον Reisk. (Turr.) X certe: ἐρήμην. Cett. ἐρήμην (Bk.). || εἶχε μαρτυρίαν, εἶχε μαρτυρεῖν] Franz. εἶχε μαρτυρίαν, ἐμαρτύρει. Ego in observatt. in orat. Att. p. 50 sq. εἶχε μαρτυρεῖν, ἐμαρτύρει. Baiter.: εἶχεν, ἐμαρτύρει. Saupp. et Funkhaenel. εἶχεν, ἠνείχετο μαρτυρεῖν. || §. 19. ἀφεῖτε Dobr. (Turr.) Libri: ἀφῆτε (Bk.). || §. 20. ἀπόντες Markl. (Bk. Turr.) Libri: ἅπαντες. || §. 23. ὅσων] Reisk. ὅσῳ ἐστρατεύσασθε. || ἐξείη Dobr. (Turr.) Libri: ἐξῇ (Bk.). || §. 24. οὐκ ἦν . . . .] Post haec aliquid deesse mihi videtur. || τοὺς ἱππέας X (Turr.). C: κατειλεγμένον εἰς τοὺς ἱππέας (Bk.). — Turr. abesse malunt. || ἐληιζόμην Tayl. (Bk. Turr.) — X: ἠλπιζόμην. C: ὁπλιζόμην. — Cobet. p. 92. ἐληζόμην. Sed tum corrigendi erunt Andoc. or. 1. §. 101. Thucyd. I. 5. Xen. Anab. V. 1, 9. alii. || §. 25. ὁπλιτεύειν Foertsch. — Libri ἱππεύειν (Bk. Turr.). || οὐδενὸς C (Turr.). Cett. ἵππευον καὶ οὐδενὸς (Bk. inclusit ἵππευον καὶ). || ὁπλιτεύων ὢν Stephan. (Turr.) Cfr. §. 28. — X ὢν om. — C: ὁπλ. καὶ ὑπὲρ τούτων (Bk.). || §. 28. οἱ οὐ Tayl.

(Bk. Turr.) Libri οἱ om. || §. 30. εἰ — πάσχειν] Turr. voluerunt aut δεῖ τι ἡμᾶς πάσχειν aut cum Augero ἡμᾶς κακῶς πάσχειν. Ego malim: εἰ — πάσχειν τι. || §. 31. οὐ γὰρ Turr. — Libri οὐ γὰρ ἂν (Bk.). || χρὴ δὲ ὑμᾶς — εὖ ποιῇ] V. Markl. || §. 32. λόγον τὸν Markl. (Turr.) Libri λεγόντων (Bekk. alteram Marklandi coni. λόγον τῶν recepit). || §. 33. οὐκ εἴη] Markl. οὐκ ἂν εἴη. || ἐκτίσομεν] Cobet. p. 100. ἐκτίσωμεν. || ἀξιοῦμεν] Cobet. ἄξιοί ἐσμεν. || §. 34. παῖδας καὶ αὐτὸν] G. A. Hirschig. p. 138. παῖδας δι' αὐτὸν. || §. 36. ὅστις δ' Stephan. (Bk. Turr.) — Libri δ' om. || μηδὲ — τὸ σωθῆναι Dobr. (Turr.) Libri μηδὲν — τοῦ σωθ. (Bk.)

Or. 21. „Priorem orationis partem deesse primus notavit Vanderheidius." Turr. || §. 4. Κηφισοδώρῳ Clinton. in fast. Hellen. ad a. 402, 4. et Bergk. in calce Andocidis Schilleriani p. 138. (Turr.) Libri Κηφισοδότῳ (Bk.). || §. 9. καὶ τοῖς Markl. (Bk. Turr.) — X: δὲ τοῖς. C: τοῖς. || §. 10. Ναυσίμαχον Schott., Palmer., Bergk. l. d. p. 140. (Turr.) Libri Λυσίμαχον (Bk.). || §. 13. προσιόντα Reisk. (Bk. Turr.) Libri: προσόντα. || §. 15. ἑτέρων] Dobr. ὑμετέρων oppositionis gratia. || μὴ ἐπιθυμήσ. Schott. (Bk. Turr.) Libri μὴ om. || §. 18. τοῦτο δ' οὐκ ἂν C (Bk. Turr.), cuius tamen cod. scripturam veram non puto. Cett. τοῦτό γε, unde Dobr. fortasse rectius: οὐ γὰρ ἂν τοῦτό γε. || τῶν ἰδίων Bekk. (Turr.) Libri art. om. || §. 19. τὴν λειτουργίαν] Dobr. art. mavult abesse. || §. 20. οὕτω διακείμενος] Cfr. fragm. 53. §. 3. || §. 21. δι' ἃ Dobr. et Foertsch. comment. p. 16. (Turr.) Libri ἃ. || §. 22. γὰρ ἂν Bekk. (Turr.) Libri ἂν om. || §. 23. δέον .... cum Turr. edidi. — C: δέον ἐμνήσθην (Bk.). Rectius Reisk.: δέον ἐνεθυμήθην. Bakius schol. hypomn. III. p. 253. δέον ἐλογισάμην. — X: δέον.

Or. 22. §. 3. ἕνεκα ego scripsi et hic et §. 12. et or. 32. §. 10. pro οὕνεκα, quod est in libris (habentque Bk. Turr., qui: „immo ἕνεκα"). || §. 4. ἕνεκα δεδιὼς τὰς αἰτίας· αἰσχρὸν δ' ἡγοῦμαι Dobr. (Turr.) Libri ἕνεκα· δεδιὼς δὲ τὰς αἰτίας αἰσχρὸν ἡγοῦμαι (Bk.). || §. 7. χρῆν Reisk. (Bk. Turr.) Libri χρή. || §. 8. τέσσαρες Bergk. commentat. de reliq. comoed. Att. ant. p. 18. et Bak. schol. hypomn. III. p. 258. — Libri δύο (quod exarabatur δ'). Cfr. Boeckh. oecon. pol. I. p. 118. ed. II. || §. 9. ἐπὶ τῇσδε Bekk. (Turr.) — X: ἐπίτηδες. C: ἐξεπίτηδες. || §. 12. ὑμῖν μάρτυρας παρέξομαι. ΜΑΡΤΥΡΕΣ. Markl. (Turr.) Libri ὑμᾶς μάρτυρας παρέχομαι (Bk.). || §. 14. αὐτοὶ Markl. (Bk. Turr.) Libri οὗτοι. || κεκλεῖσθαι] Saupp. mavult κεκλῆσθαι. Illam formam optimi Demosth. codd. habent in or. de f. Leg. §. 315., or. I. c. Aristogit. §. 28. (Theodos. in Bekk. Anecd. p. 1020, 25.) || §. 18. τὴν αἰτίαν [λαμβάνειν]] Bekk. e Markl. sententia inclusit λαμβάνειν. Librorum depravatam scripturam non attrectavi, quod mihi de certa emendatione non constitit. Fortasse: τὴν αἰτίαν, ἀλλ' ἀμφισβητούντων (vel ἀπολυομένων). — Saupp. in ep. crit. p. 103. τὴν αἰτίαν, ἀλλ' ἀρνουμένων (Turr. τὴν αἰτίαν, omisso λαμβάνειν). || ἐπεθυμεῖτε Reisk. — Libri: ἐπιθυμεῖτε (Bk. Turr.). || §. 20. παραδείγματος inclusit Dobr. || πλεῖστοι] Bak. schol. hypomn. II. p. 209. πλειστάκις. || §. 21. ἐφ'

οὓς Reisk. — Libri ἐφ' οἷς (Bk. Turr.). Cfr. §. 17. || τίν' αὐτοὺς Reisk. (Bk. Turr.) C: τίνα αὐτοὺς. Cett. τὴν αὐτὴν. || εἰσπλέουσιν Reisk. coll. §. 17. (Bk. Turr.) — Libri ἐκπλέουσιν.

Or. 23. §. 1. τουτῳὶ ego scripsi. Libri: τούτῳ (Bk. Turr.). Cfr. §. 9. V. ad or. 3. §. 4. || §. 2. προσκαλεσάμενος] Bak. προσκαλεσόμενος. V. Meier, die Privatschiedsrichter p. 24 sq. || Ἱπποθωντίδι Saupp. coll. Boeckh. C. Inscr. pluribus locis. Libri Ἱπποτοωντίδι (Bk.). || §. 3. φεύγοι Reisk. — Libri φύγοι (Bk. Turr.). || §. 9. παρέξειν εἰς ἀγορὰν] Rauchenstein. παρέξειν εἰς αὔριον. || τοῦτον [ἀφαιροῖτο] ἢ ἄγοι φάσκων Saupp. — Libri: τοῦτον ἄγοι ἢ φάσκων, quod defendebat Foertsch. comment. p. 19 sq. (Bk. Turr.) || §. 15. ᾤκει ἐκεῖ Markl. (Bk. Turr.) Libri ᾤκει.

Or. 24. Boeckh. oecon. pol. I. p. 343. ed. II. ab Lysia abiudicat hanc orat. || §. 2. εἰ μὲν — ἕνεκα, συκοφαντεῖ· εἰ δ' — τιμωρεῖται, ψεύδεται· διὰ γὰρ] Cobet. p. 84. οὐ μὲν — ἕνεκα συκοφαντεῖ, οὐδ' — τιμωρεῖται· διὰ γάρ. V. Rauchenstein. ad h. l. || §. 3. καλῶς deleri vult Cobet. p. 138. || §. 5. ἐν τῇ τέχνῃ Baiterus mavult abesse. Cfr. §. 9. Tayl. ἐκ τῆς τέχνης. || τὸν ἄλλον τὸν ἐμὸν βίον C (Bk. Turr.). — X: τῶν ἄλλων τὸν ἐμὸν βίον. — G. A. Hirschig. τὸν ἄλλον βίον τὸν ἐμόν, quo non opus. V. or. 6. §. 24. Krügeri gramm. Gr. §. 50. 9. n. 1. || τυγχάνει libri (Turr.). Reisk. τυγχάνει ὤν, quum Ald. habeat τυγχάνω. Turr. conferunt or. 20. §. 36. (quae tamen dubium num Lysiae sit), Schneider. ad Plat. Civit. I. p. 151. V. Krügeri gramm. Gr. §. 56. 4. n. 3. || §. 6. ἣν ἂν Tayl. (Turr.) Libri ἧς ἂν (Bk.). || §. 7. τοὺς καὶ Reisk. (Bk. Turr.) Libri καὶ τοὺς. || ἐλεεινοὺς] Cobetus correxisset fort. ἐλεινοὺς, ut or. 27. §. 12., or. 29. §. 8. || §. 8. ἐχόμενα X. — C: ἑπόμενα (Bk. Turr.). Cfr. Saupp. ep. crit. p. 16. coll. Graseri adversar. Platon. p. 89. || §. 9. προκαλεσαίμην Reisk. (Bk. Turr.) Libri προσκαλ. || τύχοι τι Emper. p. 6. (Turr.) Libri τύχοι τις (Bk.). || γενόμενον X (Turr.). — C: γενόμενος (Bk.). || εἶναι; καὶ τί ἔτι Saupp. ep. crit. p. 16. — Libri εἶναι καὶ ἔτι (Bk.). || §. 10. ἔγνων γάρ ego de meo. — Libri ἐγὼ γάρ (Bk. Turr.). || πάντας τοὺς X. — C: πάντας οἶμαι τοὺς (Bk. Turr.). || τοιοῦτον Turr. e Vindob. — Cett. τοιοῦτο. || [ῥαστώνην τινα] add. solus C. || §. 11. ῥᾴδιόν ἐστι μαθεῖν ab interprete profectum esse mihi videtur. || §. 14. εὖ ποιῶν] Saupp. εὖ νοῶν, recte opinor. Markl. εὖ φρονῶν. || §. 15. πρᾳόνως, μηδὲ Turr. Libri: πρᾷον ὡς μηδὲ (Bk.). Emperius p. 41. voluerat πρᾳόνως μηδέν. || §. 16. πενομένους] Cum Reisk. malim τοὺς πενομ. || §. 20. ἁμοῦ Bekk. (Turr.) — Libri ἄλλου. || §. 22. μόνου Markl. (Bk. Turr.) Libri μόνον. || §. 23. θῆσθε Bekk. (Turr.) — Libri θέσθε. || τὴν ψῆφον Tayl. (Bk. Turr.) Libri τῇ ψήφῳ. || §. 25. extr. ἁπάντων] Dobr. περὶ vel ὑπὲρ ἁπάντων. Simplicius erat ἅπαντα, an forte κατ' αὐτῶν? siquidem κινδυνεύειν κατά τινος usquam legitur.

Or. 25. §. 1. οἱ σαφῶς] Reisk. εἰ σαφῶς. || τοὺς μηδὲν Reisk. (Bk. Turr.) X et Sangerm.: τοὺς μὲν. Ald. τοὺς μή. C: τοὺς. || κερδαίνειν ἢ i. e. „lucrum facere sive mercedem accipere, aut alioquin

(h. e. nisi eam acceperint) vobis persuadere.“ V. §. 3. 32. — Rauchenstein.: *κερδαίνειν καὶ.* || §. 2. *γεγένηται* Dobr. — Libri: *γεγένην-*
ειν
ται (Bk. Turr.). || *ἀποδείξω* Stephan. (Bk. Turr.) C: *ἀποδείξω.* Cett.: *ἀποδεῖξαι.* || *ὁ βέλτιστος* Reisk. (Bk. Turr.) Libri art. om. || §. 3. *καθιστάναι* Coraes ad Isocr. (Turr.) — Libri *καθιστάνειν* (Bk.). || *χρηματίζοιντο* Idem (Bk. Turr.). — Libri *χρηματίζειν τὸ.* || §. 4. *ἐὰν ἀποφανῶ*] Malim *ἐὰν φανῶ.* || §. 9. *ἀμφοτέρων τῶν* Reisk. (Bk. Turr.) — Libri art. om. || *αὖθις* Reisk. (Bk. Turr.) — X: *αὐτοῖς.* C: *αὐτῶν.* Bekk. mavult abesse. || §. 10. *ποιοῖσθε* Reisk. (Bk. Turr.) — X: *ποι-*
ει αι
ησθε. — C: *ποιῆσθε.* || *δικαιοτάτην τὴν* Rauchenstein. — Libri art. om. || §. 11. *εὐθύνας δεδωκότες*] Emper. p. 41 sq. *ἢ εὐθύνας* (vel *εὐθύναις*) *ἑαλωκότες.* Sed v. Rauchenstein. coll. or. 30. §. 3. || *ἀποδέχεσθαι* Tayl. (Turr.) Libri *ὑποδέχεσθαι.* || §. 12. *ἰδίᾳ — δημοσίᾳ* e Stephani sententia dedi. Cett. *ἰδία — δημοσία* (Bk. Turr.). || *τετριηράρχηκα* ego in observatt. in orat. Att. p. 57. — Libri *ἐτριηράρχησα* (Bk. Turr.). || §. 13. *ἐδαπανώμην* Stephan. (Bk. Turr.) — X: *ἐδαπανῶμεν.* C: *ἐδαπάνουν.* || §. 13. *ἀλλὰ [καὶ] ἐκ*] *καὶ* cum Emper. p. 48. inclusi. || §. 14. *οὔτε τῶν* Markl. et Emper. p. 42. (Turr.) Libri *οὔτε ἐπὶ τῶν* (Bk.). Cfr. or. 30. §. 7. || *οἱ τριάκοντα* (*οἱ Λ*) Markl. (Turr.) Libri *οἵδε.* — Reisk. *οἱ δέκα* (Bk.). || §. 15. *κεχρῆσθαι* Reisk. (Bk. Turr.) Libri *χρῆσθαι.* || §. 16. *οὐδ' εἰς — οὐδὲ δίαιταν* X (Bk.). — C: *οὐδ' εἰς — οὔτε δίαιτ.* — Turr.: *οὔτ' εἰς — οὔτε δίαιταν.* || *ὀργίζεσθε* Ald. (Bk. Turr.) Libri *ὀργίζοισθε.* || §. 18. *ἀφῃρημένους*] Saupp. *ὑφῃρημένους.* || *ὑπολειφθήσεται* Dobr. — Libri *ἀπολειφθ.* (Bk. Turr.) || §. 22. *στασιάζοντας — ἐκκεκηρυγμένους ἐκ τοῦ ἄστεος* Tayl. (Turr. coll. or. 31. §. 8., adde or. 12. §. 95.) — Libri *στασιάζοντας ἐκ τοῦ ἄστεος — ἐκκεκηρυγμένους* (Bk.). Verba *ἐκ τοῦ ἄστεος* expungi maluit Dobr. || §. 25. *μνησθῆναι τῶν*] Baiter. *μνησθ. καὶ τῶν.* || §. 28. *διεκελεύσαντο* Tayl. (Bk. Turr.) Libri: *διελύσαντο.* || *ἂν παραμεῖναι* Tayl. in annot. poster. VI. p. 55. R. (Turr.) — Libri *ἂν* om. (om. Bk.) || §. 31. *ὅμως* Reisk. (Bk. Turr.) — Libri *ὁμοίως*, quod defendebat Funkhaenel. in diurnis antiquar. 1845. suppl. n. 17. || §. 33. *τοὺς ἐκ Πειραιῶς*] Turr.: „Immo *τοὺς τῶν ἐκ Πειραιῶς.*“ || *αὐτοῖς ἐξεῖναι* Saupp. — Cett. *αὐτοῖς ἐξ.* || *δι' ἑτέρους* Tayl. (Turr.) — X: *δι' ἑτέρου.* — C: *δι' ἑτέρων* (Bk.). || *τούτους μὲν ἐπιλύσεσθαι, ἐκείνους δὲ*] Reisk. *τούτους μὲν ἐπηλυγάσεσθαι* (v. Ruhnk. ad Timaeum v. *ἐπηλυγάζονται* p. 85 sq.), *ἐκείνους δὲ.* Saupp. *τούτους μὲν ὑποδύσεσθαι, ἐκείνους δὲ.* Rauchenstein.: *αὐτοὶ μὲν ὑποδύσεσθαι, δι' ἐκείνους δὲ.* || *τὸ αὐτὸ* X (Turr.). — C: *δι' αὐτὸ* (Bk.). Emper. p. 7. *τὸ αὐτῶν.* Baiter. *τῷ αὐτῷ.* Saupp. *αὐτοὶ.* || §. 35. *περὶ ὑμᾶς* C (Turr.). — X: *περὶ ἡμᾶς* (Bk.). || *ὑπο ....*] C lacunam habet paginarum 2½. De X v. Saupp. ep. crit. p. 8., qui inter hanc et eam quae hic sequitur orationem in X olim orationem nunc plane deperditam *κατὰ νικίδου ἀργίας* fuisse ex indice illi cod. praemisso cognovit.

Or. 26. §. 3. ὑπὲρ τῶν αὐτοῦ κατηγορουμένων διὰ Baiter. — X: ὑπὲρ ὧν αὐτοῦ κατηγοροῦμεν ων διὰ (Bk. Turr. omisso ὧν). — C: ὑπὲρ ὧν αὐτοῦ κατηγοροῦμεν οὗ διὰ. || §. 6. ἀδύνατον Tayl. — X: δυνατὸν. C: οὐ δυνατὸν (Bk. Turr.). || πληρωθῆναι libri (Turr.). Markl. κληρωθῆναι (Bk.). || §. 7. ἐξιοῦσαν Vindob. et Scaliger. (Bk. Turr.) — Libri ἀξιοῦσαν. || §. 9. ἥκιστα περὶ libri (Turr. coll. Bernhardyi synt. p. 200.). Bekk. περὶ inclusit. || τῇ πολιτείᾳ inclusit Bekk. At v. Foertsch. comment. p. 21. || παραλαβόντες Markl. et Emper. p. 42. (Turr.) Libri προλαβόντες (Bk.). || §. 10. ἅρμα] Reisk. in animadv. II. p. 92. τοὔνομα. Emper. p. 42. γράμμα. || §. 11. ταύτην δὲ τὴν ἀρχὴν Markl. et Emper. p. 43. (Turr.) Libri ταύτης δὲ τῆς ἀρχῆς (Bk.). || §. 12. καθήκειν] Franz. προσήκειν. || §. 13. ἆρ' οὐκ Stephan. (Bk. Turr.) — Libri ἆρ' οὖν. || διάκειται Scaliger. — X: διακεῖσθαι. C: διέκειτο (Bk. Turr.). || §. 14. ἀγὼν Turr. Cett.: ἀγών. || §. 15. καθιστάναι Turr. coll. or. 25. §. 3. — Libri καθιστάνειν (Bk.). || ὑμῖν δὲ τόνδε ἀποδοκιμάσαι, δόξετε γὰρ κἀκεῖνον δικαίως ἀποδοκιμάσαι X, praeterquam quod pone δικαίως add. ἂν, quod delevi Dobraeo auctore (Turr.). V. imprimis Saupp. ep. crit. p. 17 sqq. C: καὶ εἰ μὲν τόνδε ἀποδοκιμάσετε, δόξετε κἀκεῖνον δικαίως ἂν ἀποδοκιμάσαι (Bk.). || §. 16. ἐξαμαρτανόντων] G. A. Hirschig. p. 139. ἐξαμαρτόντων. coll. §. 20. || §. 18. τοιούτους τοὺς Markl. (Bk. Turr.) Libri art. om. || ἐκφυγεῖν Markl. (Turr.) Libri ἐκφεύγειν (Bk.). || §. 19. ὃ ἄλογον δοκεῖ Stephan. — X: τὸ ἄλογον δοκεῖ. C: τὸ ἄλογον δοκοῦν (Bk. Turr.). || §. 20. πολλὰ Reisk. (Bk. Turr.) Libri πολλοὺς. || τοιαῦτά σοι ἐγὼ Turr. — Libri τοιαύτας οἵας ἐγὼ (Bk.). || §. 24. ἑκατέρῳ Reisk. (Turr.) Libri ἑκατέρων (Bk.).

Or. 27. καὶ τῶν συμπρεσβευτῶν et in titulo et §. 1. aut plane delendum aut καὶ τῶν συμποριστῶν scribendum censet Falk. in interpr. Germ. p. 306. || §. 1. ἐπιλείψει Reisk. (Turr.) Libri ὑπολείψει (Bk.). || §. 2. πλῆθος ....] Punctis aliquid deesse mihi videri significavi. Franz. πλῆθος τῶν κινδύνων. Saupp.: „sensui aptum fuerit ἔχθος." Reisk.: βλάβος. || ὁπόταν ego scripsi pro ὁπότε ἂν (Bk. Turr.). || §. 3. τὴν πόλιν Markl. — Libri τῇ πόλει (Bk. Turr.). || καταστάντες] G. A. Hirschig. κατασταθέντες. || §. 4. Ὀνομάσαντος] Reisk. Ὀνοσάνδρου vel Ὀνομακρίτου. Franz. Ὀνομακλέους. Rerum memoriae convenerit Τιμαγόρου (Athen. VI. p. 251. Dem. de f. Leg. §. 137.). || §. 6. ἔχουσι Dobr. — Libri ἕξουσι (Bk. Turr.). || ὀφθῶσιν] G. A. Hirschig. ληφθῶσιν. || ἀδικημάτων] Idem λημμάτων. Franz. comparat Plat. Civit. II. p. 365. extr. || §. 10. εἰσφορὰς Reisk. (Turr.) Libri εἰσφορὰν (Bk.). || §. 12. οἱ ἀδικούμενοι Contius et Brunck. ad Soph. Antig. 260. (Bk. Turr.) Libri art. om. || ἐξαιτεῖσθαι libri Reiskiani. Pendet ex εἰθισμένοι. — X: ἐξαιτεῖσθε. C: ἐξαιτήσονται (Bk. Turr.). || §. 13. ὥστ' Turr. — Markl. ὥστε (Bk.). X: ἴσως τ'. C: καὶ ἴσως. || §. 16. τιμήσατε Stephan. (Bk. Turr.) — Libri τιμωρήσατε.

Or. 28. §. 3. ἐπὶ ante τοῖς τοιούτ. delebat G. A. Hirschig. || §. 4. πάντας] Cobet. πάντας ἄν. Markl. voluerat ἔγωγ' ἂν πάντας. || §. 5.

καὶ ἐπειδὴ Stephan. (Bk. Turr.) Libri *ἐπειδὴ καί*. Ceterum v. Foertsch. comment. p. 31. || §. 6. *ἐνέπληντο* Cobet. p. 91. coll. Aristoph. Vesp. 1304 sq. — Libri *ἐνεπέπληντο* (Bk. Turr.). || §. 7. *ἅμα* Reisk. (Bk. Turr.) — Libri *ἀλλά*. || *ὑφήρηνται* Reisk. (Turr.) — Libri *ἀφήρηνται* (Bk.). || *καθιστάναι* Turr. — Libri *καθιστάνειν* (Bk.). || *ἕξειν*] Cobet. p. 93. *ἄξειν*. V. Benseler. ad Isocr. Areop. p. 93. || §. 9. *παρὰ τῶν ἐχθρῶν*] Ego in observatt. in orat. Att. p. 39. conieci *παρὰ τῶν προέδρων*, quod etiam nunc verum puto. || *διαφθείρειν* X (Turr.). — C: *διαφθείροντας* (Bk.). Cfr. Saupp. ep. crit. p. 21 sq. || §. 10. *ὦ ἄνδρ. δικασταί*] Schott. *ὦ ἄνδρ. Ἀθηναῖοι*. || §. 11. *ὅστις* libri (Turr.). — Stephanus *ὅτι ὅστις* (Bk.). V. Foertsch. observatt. p. 54. Saupp. ep. crit. p. 23. || §. 12. *οὐ τοιαύτην* Ald. (Turr.) Libri *οὐ* om. (om. Bk., qui deinde cum C: *ὅσοι* pro *ἀλλ' ὅσοι*, quod cett. habent quodque recepi cum Turr.) — Saupp. in ep. crit. p. 22. coni. *οὐ τὴν αὐτὴν* recte opinor. || §. 13. *ἰσχύειν* Markl. (Turr.) — Libri *ἴσχειν* (Bk.). || §. 14. *ποιήσειαν* ego de meo. — Libri: *ποιήσαιεν* (Bk. Turr.). || *ποιήσωσι* libri (Turr.). Markl.; *ποιήσουσι* (Bk.). || §. 15. *καὶ τοὺς ὑμ.* — *ποιήσετε* post *βουλεύεσθε* §. 16. poni voluit Bekk. Sed v. nos in Schneidewini Philol. V. p. 359 sqq. || §. 17. *καὶ οἱ Ἀλιχαρν.* Reisk. — Libri art. om. (om. Bk. Turr.) || *αὐτοῖς* scripsi cum Sauppio. Cett. *αὑτοῖς*.

Or. 29. §. 3. *πωλητὴν* Dobr. et Emper. p. 44. (Turr.) — Libri *πολιτῶν* (Bk.). || §. 5. *προσήκειν* X (Turr.). — C: *προσήκει* (Bk.). || *δεδόχθαι* Markl. et Emper. ibid. — Libri *δέδοκται* (Bk. Turr.). Tayl. *δεδόχθω*. Baiter. abesse vult. || §. 6. [*καὶ μὴ κατηγορεῖν*] inclusi Dobraeo auctore ut cum verbis proxime sequentibus pugnantia. || *βουλομένων* Tayl. — Libri *βουλομένην* (Bk. Turr.). || *μηνύειν* libri (Turr.). Stephan. *μηνύσειν* (Bk.). || §. 9. *καὶ γὰρ δὴ δεινὸν ἂν* Cobet. p. 96. perinde ac §. 11. — Utrobique libri: *καὶ γὰρ ἂν καὶ δεινὸν* (Bk. Turr.). || §. 10. *κακονοοῦντες*] Cobet. p. 94. *κακόνοι ὄντες*. Cfr. or. 13. §. 13. || §. 11. *τῆς αὐτοῦ* Turr. — Cett.: *τῆς αὑτοῦ*.

Or. 30. §. 2. *οἷα τὴν πόλιν* libri (etiam X, ut affirmant Turr.). Bekk. cum Ald. *ὅσα τὴν πόλιν*. || *τοὺς Σόλωνος* Reisk. (Bk. Turr.) Libri: *τοῦ Σόλωνος*. (V. nos ad or. 12. §. 64.) || *ἑξέτη* Tayl. (Bk. Turr.) Libri *ἓξ ἔτη*. || §. 4. *ἔπειτα διωρισμένον* Ald. (Bk. Turr.) — C: *ἔπειτα διωρισμένα*. Cett.: *ἐπὶ τὰ διωρισμένα*. || *καὶ ὅσα* .... *διαχειρίσας* Turr. post Reisk., qui recte: *καὶ ὅσα* [*οὐδεὶς ἄλλος*] *διαχειρίσας*. (Markl. iam coni. *διαχειρίσας*.) — X: *καὶ ὅσα χειρίσας*. — C: *καὶ τοσαῦτα χειρίσας*, unde Bekk. *καὶ τοσαῦτα διαχειρίσας*. || §. 6. *ἁπάντων γε αὐτῶν τὴν* Turr., qui codicem X habere affirmant *ἁπάντων γε αὖ τὴν*. — C: *ἁπάντων τὴν* (Bk.). Franz. *ἁπάντων αὐτῶν τὴν*. || §. 7. *τότε δὲ περὶ τῶν ἐμῶν τούτῳ* Vindob. (Turr.) — X: *τότε δὲ περὶ τῶν ἐμῶν τότε*. — C: *ἐγὼ δὲ περὶ τῶν ἐμῶν τότε* (Bk.). || *τετρακοσίων* Tayl., ut etiam infra (Bk. Turr.). Libri *τριακοσίων*. || *ἐνθυμεῖσθέ· τούτων* Saupp. — X: *ἐνθυμεῖσθε τῶν*. C: *ἐνθυμ. ὅτι ἐκ τῶν* (Bk.). || *τετρακοσίων πλεῖον ἢ χίλιοι* X, nisi quod *τετρακοσίων* a Tayl. pro *τριακοσίων* correctum est (Turr.). — C: *πλεῖον ἢ χίλιοι*

τῶν τριακοσίων (Bk., nisi quod *τετρακοσίων* scripsit). || §. 8. *τρισχιλίων*] Tayl. *πεντακισχιλίων*. V. Saupp. ep. crit. p. 22. || §. 9. *οἶμαι — νομίζω* C (Bk. Turr.). — X: *οἶμαι — νομίζων*. Tayl. alterutrum delebat. Baiter. malit: *ὦ ἄνδρες δικασταί, — νομίζω*. Reisk. in var. lect.: *ἔστι δ' οἶμαι θαυμαστὸν νομίζειν Νικόμαχον ἑτέροις ὑμᾶς ἀδικοῦσι δεῖν μνησικακεῖν, αὐτῷ δ' οὐκ ἀξιοῦν*. Equidem coni. vel *Ἔτι δὲ οἶμαι καὶ ὑμᾶς θαυμαστὸν νομίζειν*, ut or. 1. §. 28., vel *Ἔτι τοίνυν καὶ θαυμ. νομίζω*. || *ἀδικοῦσι* Reisk. (Bk. Turr.) Libri *ἀδίκοις*. Sed nescio an insiticium sit. || §. 10. *καὶ οὐ τὰ* Reisk. (Bk. Turr.) Libri *οὐ* om. || *Κηφισιεὺς* Palmer. (Bk. Turr.) Libri vel *Κηφισεὺς* vel *Κηφισσεύς*. || §. 11. *Νικομαχίδην*] Palmer. *Νικόμαχον*. V. Hemsterhus. ad Luciani Tim. 44. Foertsch. comment. p. 34. Schoemann. ad Isae. p. 344. || §. 12. *Χρέμων* Schott. (Turr. coll. §. 14.) Libri *Κλεοφῶν* (Bk.). || §. 15. [*καὶ*] post *σώζεσθαι* inclusi Reiskio auctore in var. lect. || §. 16. *οὐδένα* X (Turr.). — C: *οὐδὲν* (Bk.). || *τούτου* Saupp. coll. Dem. or. 25. §. 66. Dinarcho ap. Harpocr. v. *ὑπόλογος*. V. Saupp. ep. crit. p. 23. — X (testibus Turr.): *τουτ*. Cett.: *τοῦτο* (Bk.). || §. 17. *στηλῶν* Tayl. (Bk. Turr.) X: *εὔπλων*. C: *ὅπλων*. || §. 18. *χρὴ μανθάνειν* Turr. — C: *μανθάνειν χρή* (Bk.). X *χρὴ* om. || *παρέδοσαν, ὥστ' ἄξιον ἡμῖν τὰς*] Baiter. coni.: *παρέδοσαν ἡμῖν, ὥστ' ἄξιον τὰς*. Idem iam Reisk. suspicatus erat. || §. 19. *ἃ μᾶλλον συμφέρει*] Bergk.: *ἃ μάλιστα συμφέρει*. An forte *ἃ μέλλοι συμφέρειν*? || *προσιόντων* et infra *προσιόντα* Reisk. (Bk. Turr.) Libri *προσόντων* et *προσόντα*. || §. 20. *ἱκανὰ εἶναι* libri (Turr. coll. Bernhard. synt. Gr. p. 361.). — Markl.: *ἱκανὰ ἦν ἃ* (Bk.). || §. 21. *κἀπὶ τούτοις* ego scripsi post Markl., qui *καὶ ἐπὶ τούτοις*. — Reisk.: *καίτοι οὗτος* (Bk. Turr.). — Cobet. p. 92. *καθ'*. — Libri: *καὶ τούτοις*. || §. 22. *ἡ βουλεύουσα*] Sluiter. *ἡ ἀεὶ βουλ.* || *τοῖς τὰ πονηρ.* Reisk. — Libri art. om. (om. Bk. Turr.) || §. 23. *καθιστᾶσι* Reisk. (Bk. Turr.) Libri *καθιστῶσι*. || *αὐτῷ τιμήσ.* Reisk. (Bk. Turr.) Vindob. *αὐτῶν τιμ.* — Cett.: *αὐτὸν τιμ.* || §. 26. *ἀλλὰ τῶν*] Cobet. p. 85. *ἀλλὰ καὶ τῶν*. Sed v. Schoemann. ad Isae. p. 334. || §. 28. *αὐτοῖς* libri (Turr.). V. Emper. p. 45. nos in Vindicc. Lys. p. 106. — Markl. *αὐτοὺς* (Bk.). || §. 32. *ζητήσουσι [πείθειν]* ego scripsi e sententia Franzii et Turr. — X: *ζητήσουσι* (Turr.). — C: *ζητοῦσι* (Bk.), uterqne sine *πείθειν*. || §. 33. *ὥσπερ αὐτοὺς* ego de meo. — Libri: *ὥσπερ ἂν*. — Turr. *ὥσπερ καὶ*. Cobet. *ὥσπερ δὴ*. || *οὔτε Νικόμαχος οὔτε τῶν* inclusit Dobr. Nomen *Νικόμαχος* suspectum. Ego in Vindicc. Lys. p. 107. coni. *οὔτε Τισαμενὸς οὔτε τῶν* vel *τῶν ὑπὲρ Νικομάχου*. || §. 35. *ἀξιούμενοι*] Saupp. *ἐξαιτούμενοι*. || *παρακαλοῦμεν ὑμᾶς* dedi e coni. Turr. — Libri *ὑμᾶς* om. — Markl. voluerat *καὶ ὑμᾶς παρακαλοῦμεν*.

Or. 31. *βουλευτήριον* Bekk. (Turr.) — Libri *δικαστήριον*. || §. 3. *ἐγώ τε* Markl. (Bk. Turr.) — Libri *ἔγωγε*. || §. 4. *εἰσι τῷ λόγῳ* ego de meo. Libri art. om. Edd. distinguunt: *εἰσι, λόγῳ*. — Reisk. *εἰσὶ λέγειν*. || §. 9. *ἐνθάδε*] Bekk.: „immo *ἐνθένδε*.“ || §. 10. *καίτοιγε* ego de meo. Cfr. or. 1. §. 42. or. 8. §. 11. or. 11. §. 7., ubi *καίγε* in

codd. est pro καίτοιγε. — Libri: καὶ γὰρ. — Bekk. καίτοι (Turr.). || §. 11. τῶν αὐτῶν ἀδικημάτων] G. A. Hirschig. p. 141. τῶν ταὔτ' ἠδικηκότων. Sed v. Markl. p. 476. ed. R. || §. 12. ἦν ταλαιπωρεῖν Tayl. (Bk. Turr.) — Libri ἢ ταλαιπωρεῖ. || §. 13. ὅς οὔ τι Saupp. in ep. crit. p. 103. — Libri οὔτ' εἰ. Sluiter. ἐπεὶ οὐ vel οὐ γὰρ, quod receperunt Bk. Turr. || φῇ δὲ καὶ ταῦτα καὶ αὐτὸς γενόμενος X. — C: καὶ ταῦτα, ὥς φησι, καὶ ἀστὸς γενόμενος. Sluiter. et Saupp. φημὶ δὲ ταῦτα καὶ αὐτὸς παραγενόμενος. Sed quae sequuntur aliud quid requiri docent. Ego locum depravatum reliqui, quod quomodo ei mederer non habui. || §. 16. ἐνθάδ' Ald. (Bk. Turr.) X: ἔνθα. C om. || ἐλέγχειν αὐτόν ....] Puncta adieci, ut probationem ipsam excidisse indicarem. || Μαρτυρία τῶν αἱρεθέντων μετὰ Διοτίμου e notis cod. X eruit Saupp. ep. crit. p. 81. — Bekk. notis illis non recte intellectis legit: Μαρτυρία τῶν περὶ Διότιμον (Turr.). — C: Μάρτυρες. || §. 18. οἳ νῦν αὐτὸν] Reisk. et nuper Cobet. οἳ νῦν αὐτῷ. „Sed v. Antiph. 1. §. 11. or. 2. α. §. 2. or. 4. γ. §. 6. Dem. Mid. §. 107. c. Pantaen. §. 59.“ Turr. Adde Eur. Androm. 735. Maetzner. ad Antiph. p. 128. || §. 20. οἶδα Tayl. (Bk. Turr.) Libri ἤδη. || §. 21. ἂν ποιήσοντα] Dobr. ἂν delebat. Sed Turr. conferri iubent sua ad Lycurgum p. 131. et p. 270. — Adde Weber. ad Dem. Aristocr. p. 155. et Baeumlein de modis Graec. et de part. κέν et ἄν p. 358 sq. || §. 22. μηδ' ὠφελ.] Dobr. μίκρ' ὠφελ. || §. 24. Τί οὖν libri. — Bekk. Τί ἂν οὖν (Turr.). Sed v. G. Hermann. de part. ἄν p. 157 sqq. Bernhardy synt. Gr. p. 411., interpr. ad Lycurg. §. 144., imprimis Maetzner. p. 326. || περὶ τὴν πατρ.] Cobet. p. 93. delebat περὶ. || [ἤδη] ego inclusi ut e seq. natum. — Cobet. p. 99. πάλαι. || τετιμήσεται] Cobet. l. d. τιμήσεται. || §. 25. τοὺς πονηροὺς vir celeberrimus apud Taylorum (num forte Bentleius?), probantibus Bk. Turr. — Libri τοῖς πονηροῖς. || §. 26. οὐχ ὅπως τιμωρηθήσεται ....] Desunt nonnulla. Sluiter. add. ἀλλὰ καὶ βουλεύειν. Markl.: ἀλλ' ὅπως τιμηθήσεται. — Turr. οὐχ ὅπως μὴ τιμωρηθήσεται ἀλλ' ὅπως τιμηθήσεται. || δίκαιός γ' ἂν ἦν Cobet. p. 85.— Libri δικαίως γ' ἂν (Bk. Turr.). || ἀπορίας] Dobr. τιμωρίας. || ἐκκλησιάζεσθαι ego scripsi, quanquam aliud verbum requiri video, quale vel ἀγωνίζεσθαι Reiskii vel ἐξετάζεσθαι Emperii (p. 45.). — X: ἐκκλησιάζεται (Turr.). — C: ἐκκλησιάζοιτο (Bk.). || §. 28. οὐ γὰρ δήπου Cobet. p. 98. — Libri οὐ γὰρ ἂν δήπου (Bk. Turr.). || §. 30. εἰσήχθη ego de meo. — Libri ἐδείχθη (Bk. Turr.). Cfr. Demosth. or. 19. §. 2. — Dobr. ἐνομίσθη. Saupp. ἐτάχθη. || §. 33. διαμαχούμενος Markl. — Libri διαμαχόμενος (Bk. Turr.). || §. 34. αὐτοὺς Reisk. (Bk. Turr.) — Libri αὐτῶν. || κοινὰ] Tayl. καινά. Turr. δεινά.

Or. 32. Argumentum prius una cum initio orationis usque ad §. 4. τὴν ἑαυτοῦ θυγατέρα legitur in Walz. rhetor. Graec. V. p. 546 sq., alterum in Dionys. Hal. V. p. 497 sq., cui totum huius orationis fragmentum debetur. || §. 5. et 7. Θρασύλου Turr. — Libri Θρασύλλου, quod ego recepissem, nisi or. 21. §. 7. propter omnium codd. con-

sensum Θρασύλου probandum fuisset. Duplex enim λ alias libri mscr. tuentur. V. Schoemann. ad Isae. p. 354 sq. Lobeck. Patholog. p. 137. || δικαίῳ περὶ Saupp. coll. §. 23. (ep. crit. p. 143.), quum codd. AB Grosii habeant καὶ ὥσπερ. — Cett. ἑτέρῳ εἰς (Bk.). || §. 6. Post τετταράκ. μνᾶς .... Sauppio conferenti §. 15. videntur fere haec excidisse: ἐγγείους δὲ δισχιλίους δραχμὰς δεδανεισμένας. || §. 8. ἐπιλειπόντων Reisk. (Turr.) — Libri ὑπολειπόντων (Bekk. ὑπολιπόντων, unde Emper. p. 48. ἐπιλιπόντων). || §. 8. αὐτῇ Tayl. (Turr.) Libri αὐτῆς (Bk.). || §. 10. ἕνεκα Dobson. Libri οὕνεκα. V. ad or. 22. §. 3. || §. 11. πολὺ ἂν εἴη ἔργον ego scripsi, eodem verborum ordine, qui est §. 26. — Libri πολλὰ ἂν εἴη. Iam Cobet. p. 97. scite voluerat πολὺ ἂν ἔργον εἴη, sed ἔργον facilius ante λέγειν poterat excidere. || ἠντιβόλει] Cobet. p. 97. ἠντεβόλει. || §. 13. ἐξέπλει Tayl. (Bk. Turr.) Libri: ἐξέλιπε. || παρ' αὐτοῦ παρακαταθήκην Contius (Turr.). Libri vel παρ' αὐτοῦ παρακαθήκην vel παρ' αὐτοῦ καταθήκην (Bk.). || [κατα]λιπεῖν ego post Dobr., qui coni. λιπεῖν. Libri καταλιπεῖν. || §. 14. διοικίσει Reisk. (Bk. Turr.) — Libri διοικήσει. || Κολλυτοῦ Turr. — Libri Κολυττοῦ. Praeter locos a Turr. e C. Inscr. allatos v. G. Kiessling. de Hyperide comment. I. in Lycurgi deperd. or. fragm. p. 157 sq. Frank. ad Aeschin. Timarch. §. 41. Maetzner. ad Dinarch. or. 1. §. 76. || §. 15. ἐγγείους codd. AB Grosii atque etiam Reisk. in var. lect. (Turr.) Libri ἐγγύους (Bk.). || ἅπερ libri (Turr.). Cfr. §. 6. — Reisk.: ἃ παρ' (Bk.). || §. 18. πιστεῦσαί τινα] Malim abesse τινα. || §. 20. ἔχειν Reisk. (Bk. Turr.) — Libri ἐλεῖν. || τρέψειε Contius et Dobr. (Turr.) — Libri στρέψειε (Bk.). || γναφεῖον Reisk. (Turr.) — Libri γναφεῖον ἱμάτια (Bekk. ἱμάτια inclus.). || §. 21. αὐτῷ Reisk. (Turr.) Libri αὐτῶν (Bk.). || τὸ δὲ τούτοις λελόγισται Reisk. (Turr.) Libri: τούτοις λελογίσθαι (Bk.). || ἐφ' ᾧ Sylburg. (Turr.) — Libri: ἐφ' ὧν (Bk.). || §. 22. τῶν παιδίων AB Grosii (Turr.). — Cett. τῶν παίδων. || χρημάτων T et B Grosii (Turr.). — Cett.: τῶν χρημ. (Bk.) || §. 24. αὐτοῖς ὀρφανοῖς οὖσι ego de meo. — Libri: τοῖς ὀρφανοῖς οὖσι (Bk. Turr.). Reisk. voluerat τούτοις ὀρφ. οὖσι. || αὐτοῦ θυγατριδῶν Helmstad. et regii Taylori (Turr.). Cett. θυγατριδῶν αὐτοῦ (Bk.). V. Saupp. ep. crit. p. 143 sq. || §. 25. ὅποι AB Grosii (Turr.). Cett.: ὅπῃ (Bk.). || §. 26. τὸν Ἀλέξιδος AB Grosii (Turr.). Cett. τοῦ Ἀλέξιδος (Bk.). V. ad or. 12. §. 64. || §. 29. [τῶν τετταράκοντα μνῶν] add. Markl. — Libri om. (om. Bk. Turr.)

Or. 33. Ex eodem Dionys. Hal. V. p. 520 sqq. R. Cfr. Diodor. Sic. XIV. 109. || §. 1. πλούτου AB Grosii (Turr. coll. or. 2. §. 80.). Cett.: πλούτῳ (Bk.). || §. 3. σοφιστῶν λίαν ἀχρήστων Markl. (Bk. Turr.) — Libri: σοφῶν τῶν λίαν χρηστῶν. || §. 4. τῶν αὐτῶν] Saupp. τῶν εὖ νοούντων. Markl. τῶν ἀτυχούντων. Dobr. τῶν τἀναντία. || §. 5. αὐτὸς] Saupp. malit οὗτος. || §. 7. καιομένην] Dobr. κακουμένην. || οὐκ ἀδίκως καὶ — καὶ „et iure quidem quum propter — tum propter": quod moneo G. A. Hirschigii caussa, qui coni.: οὐκ ἀδίκως ἀλλά. || διὰ τὴν τῶν πρὸς Reisk. — Libri: διὰ τὴν πρὸς (Bk. Turr.).

|| §. 9. οὐκ ἂν ἐνορῶν] Stephan. οὐκ ἂν ἐνορῴη. — Baiter.: οὐκ ἂν ἀγανακτήσειεν ὁρῶν.

Or. 34. Et Ὑπόθεσις et ipsum orationis fragmentum debetur eidem Dionys. Hal. V. p. 525 sqq. — In Ὑποθ. τοῖς τὴν γῆν scripsi cum Baitero pro τοῖς γῆν coll. §. 4. || §. 1. δὶς ἤδη Dobr. (Turr.) — Libri διὸ δὴ (Bk.). || §. 2. ἐστὲ Markl. et Emper. (Turr.) — Libri: εἰσὶν (Bk.). || §. 3. [οὔτε οὐσίᾳ] add. Saupp. coll. or. 18. §. 6. — Libri om. (om. Bk.) — Stephan. addebat: οὔτε ἡλικίᾳ, Markl. οὔτε πλούτῳ. || ἐκεκτήμεθα scripsi cum Emperio p. 46., quae forma plusquamperfecti sola est Lysiaca. Cfr. (or. 2. §. 17. extr.) or. 19. §. 27. or. 24. §. 11. or. 31. §. 14. fragm. 78. — AB Grosii et Ald. ἐκτήμεθα (Turr.). — Cett.: ἐκτησάμεθα (Bk.). || §. 3. οὐχ ὅπως Stephan. (Turr.) Libri: οὐχ οὕτως (Bk.). || Ἀθηναίων τινὰ ἀπώσομεν Turr. — Libri: ἵνα Ἀθηναίων τινὰ ποιήσομεν. || §. 4. πείθησθε Sluiter. (Turr.) — Libri πειθώμεθα (Bk.). || [κἂν] add. Franz. — Libri om. (om. Bk.) — Reisk. add. solum ἐν (add. Turr.). || οὐ τοὺς γῆν Markl. (Turr.) Libri: καὶ οὐ τοὺς γ. || §. 6. εἶτα τοιούτων Baiter. — Libri εἶτα τοῖς τῶν (Bk. Turr.). — Sluiter. voluerat εἶτα τούτων. || ἐρωτῶσι Markl. (Turr.) — Libri: ἐρῶσι (Bk.). || §. 8. τούτους οὐ καταδουλ. Reisk. (Turr.) — Libri οὐ om. (om. Bk.) || [ἧττον] add. Reisk. et Emper. p. 46. (Turr.) Libri om. (om. Bk.) || §. 9. ὦ Ἀθηναῖοι AB Grosii (Turr.). — Cett.: ὦ ἄνδρες (Bk.). || ἡμῖν λέλειπται AB Grosii (Turr.). Cett.: ἡμῶν λέλ. (Bk.) || §. 10. ἀλλὰ γὰρ Reisk. (Bk. Turr.) — Libri γὰρ om. || καὶ ἐλπίζοντας] Immo: ἐλπίζοντας δέ. || ἐλπίζ. τὸ Tayl. (Turr.) — Libri: ἐλπίζ. ἐπὶ τὸ (Bk.). Sluiter. ἐλπίζοντας ἔτι τὸ (probante Franzio). || §. 11. οὐκ οὖν ego scripsi. Bk. et Turr. οὐκοῦν.

FRAGMENTA.

Non omnia Lysiae fragmenta quotquot reperta sunt in mea editione repetenda curavi, sed, singulis verbis quae a grammaticis vel lexicographis e perpetuitate orationis Lysiacae exempta afferuntur omissis, ea tantum recepi, quae continuo sermone continerentur atque aliquem certe qualemcumque funderent sensum. Post Taylorum, I. Bekkerum, alios scite ea diligenterque tractavit Lud. Hoelscherus in perutili libro qui est de vita et scriptis Lysiae oratoris Berol. 1837. *) Nemo tamen in illa colligenda, disponenda, emendanda, explicanda plura et maiora habuit merita quam H. Sauppius in Oratorum Attic. vol. II. p. 170—216.: cui quae accepta refero una cum iis quae ab aliis depromsi quaeque ipse inveni hoc loco enumerabo.

*) De quo libro quid sentirem publice professus sum copioseque exposui in Iahnii annalium philol. et paedag. vol. XXXI. fasc. 4. (1841.) p. 355 sqq.

Fragm. 1. §. 1. νομίζω δ' Saupp. Erat νομίζων. || περιιδεῖν αὐτὸν Saupp. Erat περιιδ. αὐτὸν. || §. 2. τουτονὶ ego de meo. Erat τοῦτον. || §. 3. προδόσεις Saupp. ex AP. Cett. προπόσεις (Bk.). || §. 4. του τεθνεῶτος Saupp. e C. — Cett.: τούτου τεθν. || §. 5. [οσῳ ἐλάττους ἦσαν] auctore Casaubono delevit Saupp. conferens Demetr. περὶ ἑρμ. §. 128. et 262. Phot. lex. p. 483, 21. Suid. 2, 2. p. 593. || ΜΑΡΤΥΡΕΣ add. Saupp. || *Fr.* 5. Ἀρχεβιάδης Saupp., qui tamen non recepit. Libri Ἀρχιβιάδης. Tayl. hoc fragm. recte ad orationem X. contra Archebiadem referre videtur. Apud Pollucem falso Isaeum pro Lysia horum verborum auctorem appellari docet Harpocr. v. πλειστηριάσαντες et ἐπίγειον, quod ἐπίγυον scribendum esse vidit Boeckh. tit. naval. p. 162. || *Fr.* 7. Οὔτε libri (Saupp.). Erat Οὐ. || δύναιντο ego in observatt. in orat. Att. p. 57. (Spp.) Erat δύνανται. || *Fr.* 8. πεποίηκεν οὑτοσί· γρ. distinxit Saupp., ego vero οὑτοσί pro οὗτος correxi. Erat: πεποίηκεν· οὗτος γρ. || *Fr.* 10. τρίς, ἐὰν Dobr., ut refert Saupp. a. 1834. et ego in observatt. in orat. Att. p. 54. duobus annis post (Spp.). Erat τίσαι· ἂν. || *Fr.* 14. τὰ γράμματα ego de meo. Omittebatur articulus. (Videntur intelligi inscriptiones sive tituli honorifici.) || τὴν ἀρετήν] Fort. τὴν ἐμὴν ἀρετήν vel τὴν ἀρετὴν τὴν ἐμήν. || *Fr.* 16. §. 1. εἴην Franz. (Spp.) — Libri ἦν. || χρέως ego correxi. Libri χρέους (Spp.). || δόξης Saupp. coll. p. 605, 2. Libri δοκῇς. || ἀλλ' ἄπει λαβὼν ἐπὶ τὰ σαυτοῦ Saupp. coll. p. 605, 3., ubi ἀλλὰ καὶ λαβ. ἐπὶ τ. σ. — Hoc loco libri: ἀλλὰ λαβὼν ἐπὶ τὰ σαυτοῦ. || §. 2. δὲ εἶ Reisk. in indice Graec. p. 784. (Spp.) Libri δέ εἰμι. || συμβολαίου Emperius (Spp.). Libri συμβουλεύειν. || ἐνεκάλει Bekk. (Spp.) — Libri ἐνεκαλεῖτο. || ἕως] Meier, Die Privatschiedsrichter u. die öffentlichen Diaeteten p. 7 sq. coni: εἰ καὶ. || *Fr.* 22. αὐτὴν ego scripsi (Spp.). — Erat αὐτὴν. || *Fr.* 23. εἴχετε — ἠξιοῦτε Saupp. — Erat ἔχετε — ἀξιοῦτε. Deinde Saupp. coni.: τῶν θυγατέρων ἠξιοῦτε ἐπιδικάσασθαι. || Post or. XV. ausus non sum orationem contra Dexippum, ab Harpocr. seu forte ab eius librariis Lycurgo tributam, Lysiae vindicare, quamvis hanc Sauppii coniecturam veri speciem habere non negem. || *Fr.* 29. Περὶ τοῦ Διογένους κλήρου Spengel. e Monac. et Paris. (Hoelsch. Spp.) — Erat Ὑπὲρ Διογένους· καὶ πρωΐ. || ὁπότε Monac. et Paris. (Hoelsch. Spp.) Cett. ὅτε. || *Fr.* 31. ὁ τῶν libri. — Saupp. edidit ὁ τῶν ι' τῶν. || *Fr.* 32. Duo fragm. in unum coniunxit Bekk. scribens ἀμφισβητεῖ pro ἀμφισβητεῖν. || Ἆρα οὖν Hoelsch. (Spp.) Cod. Ἆρα οὐκ. || *Fr.* 33. Meier. de lite Att. p. 320 sq. Isaei esse vidit: sequuti sunt Hoelsch. et Saupp. || ἐς Βόθυνον Saupp. ad Isaei fragm. p. 231. coll. Harpocr. v. βόθυνος (p. 45. Bk.) et Cratino in Bekk. Anecd. p. 85, 2. — Libri ἐν βοθύνοις. || De *fr.* 34. egi in Actis societ. Graecae Lips. 2. p. 97 sq. || εἴς τι libri (Spp.). Bekk.: εἰς τὸ. || ταὐτὰ libri (Spp.). — Bekk.: τοιαῦτα. Pone βουκεφάλια Sauppio fere haec excidisse videntur: εἶχε δὲ Λυσιμένης σκεῦος. || *Fr.* 40. ἰέναι Bekk. (Spp.) Erat εἶναι. || *Fr.* 41. Τοῖς — συνῴκουν Spengel. ad Varron. p. 632. e vestigiis cod. Monac. (Spp.) Putsch.:

Πρὸς τοὺς — συνοικοίη (Bk.). || *Fr.* 43. *ἐπιτροπείαν* Saupp. cum cod. A Grosii p. 600. — Codd. hic omnes *ἐπιτροπίαν*, p. 600. cett.: *ἐπιτροπὴν* (Bk.). || *Fr.* 48. et 49. coniunxit Saupp., quod dubitari possit utrum in oratione aliqua dicta fuerint an apophthegmata Iphicratis habenda sint. || XXXIII. Hanc orationem Saupp. non diversam putat a quinta. || *Fr.* 52. *πλείονος* Dobr. (Spp.) — Erat *πλείονα*. || *Fr.* 53. §. 1. Pro *γεγονέναι* mallem scriptum *γεγονότα*. || §. 2. *αὐτῶν* Saupp. — Erat *αὐτῶν*. || *Fr.* 54. *λαβὼν ἐξήγαγε ξίφος ἔχων ὑπὸ μάλης* ego correxi in Iahnii annal. XXXI. p. 378. (Spp.) — Erat *ὑπὸ μάλης λαβὼν ἐξήγαγε ξίφος ἔχων*. || *Fr.* 55. *πάθοι* Krehlii servavi, quamvis verum esse minime persuasum habeam. Monac. Spengelii (ad Varron. p. 633.) *ΠΑΘΟΙ*, unde Saupp. *παῖς εἴη*. || *οὐκ*] Putsch. *οὐδεὶς*. || *μητέρα τούτων τῶν* Saupp. e Monac., qui *μητερα αυτου του τον*. Spengel.: *μητέρα αὐτοῦ τούτων τῶν*. || *Fr.* 56. *τε ἢ*] Ego in Iahnii annal. l. d. p. 379. malebam *τε καὶ*. || XXXX. Titulum *Πρὸς Λαΐδα* cum Sauppio dedi ex Athen. XIII. p. 586. E. et Harpocr. — Athenaeus autem XIII. p. 592. E. *κατὰ Λαΐδος* probante Hoelsch. || *Fr.* 61. *Κάμψαντι — ἐστὶ* e Suida et proborum codd. vestigiis dedit Hoelsch. et Saupp. — Erat *Ἔστι δὲ κάμψαντι* — omisso altero *ἐστί*. || *πάνυ πολλή* Bekk. in fragm. Lys. — Libri vel *πάνυ πολλοῖς* vel *πάνυ πολὺς* vel *εὐρυχωρίᾳ πάνυ πολλῇ*. || XXXXIII. Orationem unam eamque *κατὰ Μικίνου*, non *πρὸς Μικίνην* (vel *Μικρίνην* vel *Σμικρίνην* cfr. Athen. VIII. p. 365. B. Harpocr. v. *ἐπιβλῆτας*) fuisse e verbis Anonymi in Rhetor. Gr. VII. p. 286. recte collegisse videtur Sauppius. || *Fr.* 65. *τὰ* add. Saupp. In libris deerat. || *ἑτέρας αἰτίας* cod. Monac. et Emper. observ. p. 47. (Hoelsch. Spp.) Erat *ἑταίρας ἀπίας* (Bk.). || *Fr.* 68. *οὐκ οἶνος* Lusac. exercit. acad. l. p. 30. et Bergk. comment. de reliq. comoed. Att. p. 428. n. (Spp.) Erat *οὐ κεῖνος*. Vales. ad Harpocr. *νοῦ κεῖνος*. || *μεν* . . . .] Sauppio p. 194. videtur *καὶ πεπλασμένας* vel simile partic. excidisse. || *Fr.* 71. Tria exempla a Theophrasto afferri vidit Markl. (Spp.) || *συγγένειαν εὐμένειαν* intactum reliqui. Saupp. *τε συγγένειαν καὶ εὐγένειαν*, qui *τε* ex Helmstad., *καὶ* de suo addiderit et *εὐγένειαν* cum Markl. scripserit. || *Fr.* 72. *δ᾽ ὀπώραν* ego correxi in Schneidewini Philol. I. p. 185. (Spp.) — Libri *δὲ ὥρα*. Lud. Dindorf. ad Diodor. vol. IV. p. 285 sq. voluerat *δὲ τὰ ὡραῖα*. || *τὸν ἀγρόν* Etym. M. (qui antea *ἀποδοὺς*). — Phot. et Suid.: *τὸ ἀργύριον*. || *Fr.* 75. §. 3. *καταλλαγεὶς* ego de meo. Cfr. §. 2. Erat *ἀπαλλαγεὶς*. Olim in observatt. in orat. Att. p. 46. conieci *διαλλαγεὶς*, quod recepit Sauppius. || *καθίστατο* ego de meo. — Libri vel *ἀφίστατο* vel *ἀφίσταται* (Spp.). — Cobet. p. 96.: *ἀφίκετο*. || *ὥστε ἐτύγχανε* libri. Ego in observatt. in orat. Att. p. 46. proposui *ὥστ᾽ ὅτ᾽ ἐτύγχανε* (prob. Hoelsch.). || *παριόντα* ego correxi in Iahnii annal. XXXI. p. 382. (Spp.) Erat tum *ἀπιόντα* tum *παριόντων*. || §. 4. Verba *ἐξηλωκὼς μὲν — πλούσιος εἶναι* ego deleri volui in Iahnii annal. l. d., tuitus est Saupp. || *τοὺς ἐν τῇ πόλει* ego de meo. Omittebatur art. *τοὺς*. || *Fr.* 76. forsitan ipsum initium orationis fuerit. || LIII. *Πρὸς*

Τληπόλεμον Saupp. — Libri ABV: *πρὸς Τακπόλεμον*. Cett.: *πρὸς τὸν Πόλεμον*, unde effecerunt *πρὸς τὸν Πολέμωνα* (Bk. Hoelsch.). || *Fr.* 78. §. 1. *θαυμάσῃ* Saupp. e p. 596. Erat *θαυμάζῃ*. || *πρῶτον ὑπὲρ* ego de meo. Erat *πρότερον ὑπὲρ*. || §. 4. *οὖν* Saupp. ex A Grosii. Cett. *οὖν μοι*. || *ἱκετεύοντος* G. A. Hirschig. (V. ad or. 5. §. 1.) Erat *κελεύοντος* (Spp.). || *Fr.* 79. *οὗτος — αὐτῷ* ego correxi in observatt. in or. Att. p. 46 sq. (Hoelsch. Spp.) Erat *οὐδὲν — αὐτῷ*. || *περὶ δὲ* ego ibid. — Erat *περὶ* sine *δὲ*. || *Fr.* 80. *οἴεσθε* ego correxi in Iahnii annal. XXXI. p. 384. (Spp.) Erat *οἴεσθαι*. || *Fr.* 84. forsitan ex or. 32. sumptum fuerit. Cfr. illic §. 17. extr. et §. 23. || *Fr.* 89. *ὑμῖν περὶ ψυχῆς* Bekk. — Libri *ἡμῖν περὶ φυγῆς*. || *Fr.* 91. *ναυτικοὺς ἡμᾶς*] Saupp. coniecit: *ναυτικὰ τὰ ἡμῶν*. Ego breviloquentiam vulgatae excusem. || *Fr.* 92. *ᾧ μὲν πολύ, πολύς, ᾧ δὲ μικρόν, μικρός*] Boissonad. ad Choricium Gaz. p. 325. proposuit *ᾧ μὲν πολύς, ᾧ δὲ μικρός*. || *Fr.* 95. *κνημίαν* Saupp. cum V. coll. Poll. X. 157. Erat *κνημίδα*. || *Fr.* 97. *Πολλαχῇ* Saupp. — Erat *Πολλαχοῦ*.

Scribebam Strelitia nova Megapolitana.

Car. Scheibe.

Quum iam omnia typis essent expressa, Th. Bergkius me per litteras certiorem fecit reconditum latere Lysiae fragmentum in Synesii epist. 32., quod quoniam in ipsam fragmentorum collectionem recipere non iam licuit, hoc loco subiiciam: *καὶ γὰρ ἔφυ καὶ τέθραπται κακῶς, καὶ ἀγωγῆς οὐκ ἀπέτυχεν ἀξίας τῆς φύσεως, ἐκ παιδὸς ἐν τηλίᾳ καὶ κύβοις καὶ καπηλείοις καλινδηθείς· ἀλλὰ νῦν Λυσίας ἂν εἴπεν· ἐξείργασται καὶ τέλος ἔχει καὶ πέρας ἀηδίας ἐστίν.*

ΛΥΣΙΑΣ.

1.

ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΕΡΑΤΟΣΘΕΝΟΥΣ ΦΟΝΟΥ ΑΠΟΛΟΓΙΑ. St.p. 92

Περὶ πολλοῦ ἂν ποιησαίμην, ὦ ἄνδρες, τὸ τοιούτους ὑμᾶς ἐμοὶ δικαστὰς περὶ τούτου τοῦ πράγματος γενέσθαι, οἷοίπερ ἂν ὑμῖν αὐτοῖς εἴητε τοιαῦτα πεπονθότες· εὖ γὰρ οἶδ' ὅτι, εἰ τὴν αὐτὴν γνώμην περὶ τῶν ἄλλων ἔχοιτε, ἥνπερ περὶ ὑμῶν αὐτῶν, οὐκ ἂν εἴη ὅστις οὐκ ἐπὶ τοῖς γεγενημένοις ἀγανακτοίη, ἀλλὰ πάντες ἂν περὶ τῶν τὰ τοιαῦτα ἐπιτηδευόντων τὰς ζημίας μικρὰς ἡγοῖσθε. καὶ ταῦτα οὐκ | ἂν εἴη μόνον παρ' ὑμῖν οὕτως 2
ἐγνωσμένα, ἀλλ' ἐν ἁπάσῃ τῇ Ἑλλάδι· περὶ τούτου γὰρ μόνου τοῦ ἀδικήματος καὶ ἐν δημοκρατίᾳ καὶ ὀλιγαρχίᾳ ἡ αὐτὴ τιμωρία τοῖς ἀσθενεστάτοις πρὸς τοὺς τὰ μέγιστα δυναμένους ἀποδέδοται, ωστε τὸν χείριστον τῶν αὐτῶν τυγχάνειν τῷ βελτίστῳ· οὕτως, ὦ ἄνδρες, ταύτην τὴν ὕβριν ἅπαντες ἄνθρωποι δεινοτάτην ἡγοῦνται.
περὶ μὲν οὖν τοῦ μεγέθους τῆς ζημίας ἅπαντας ὑμᾶς 3
νομίζω τὴν αὐτὴν διάνοιαν ἔχειν, καὶ οὐδένα οὕτως ὀλιγώρως διακεῖσθαι, ὅστις οἴεται δεῖν συγγνώμης τυγχάνειν ἢ μικρᾶς ζημίας ἀξίους ἡγεῖται τοὺς τῶν τοιούτων ἔργων αἰτίους· ἡγοῦμαι δέ, ὦ ἄνδρες, τοῦτό με δεῖν ἐπι- 4
δεῖξαι, ὡς ἐμοίχευεν Ἐρατοσθένης τὴν γυναῖκα τὴν ἐμὴν καὶ ἐκείνην τε διέφθειρε καὶ τοὺς παῖδας τοὺς ἐμοὺς ᾔσχυνε καὶ ἐμὲ αὐτὸν ὕβρισεν εἰς τὴν οἰκίαν τὴν ἐμὴν εἰσιών, καὶ οὔτε ἔχθρα ἐμοὶ καὶ ἐκείνῳ οὐδεμία ἦν πλὴν ταύτης, οὔτε χρημάτων ἕνεκα ἔπραξα ταῦτα, ἵνα

πλούσιος ἐκ πένητος γένωμαι, οὔτε ἄλλου κέρδους οὐ-
δενὸς πλὴν τῆς κατὰ νόμους τιμωρίας.
5 Ἐγὼ τοίνυν ἐξ ἀρχῆς ὑμῖν ἅπαντα ἐπιδείξω τὰ
ἐμαυτοῦ πράγματα, οὐδὲν παραλείπων, ἀλλὰ λέγων τἀ-
ληθῆ· ταύτην γὰρ ἐμαυτῷ μόνην ἡγοῦμαι σωτηρίαν,
6 ἐὰν ὑμῖν εἰπεῖν ἅπαντα δυνηθῶ τὰ πεπραγμένα. Ἐγὼ
γάρ, ὦ ἄνδρες, ἐπειδὴ ἔδοξέ μοι γῆμαι καὶ γυναῖκα ἠγα-
γόμην εἰς τὴν οἰκίαν, τὸν μὲν ἄλλον χρόνον οὕτω διε-
κείμην ὥστε μήτε λυπεῖν μήτε λίαν ἐπ' ἐκείνῃ εἶναι ὅ τι
ἂν θέλῃ ποιεῖν, ἐφύλαττόν τε ὡς οἷόν τε ἦν, καὶ προσ-
εῖχον τὸν νοῦν ὥσπερ εἰκὸς ἦν· ἐπειδὴ δέ μοι παιδίον
γίγνεται, ἐπίστευον ἤδη καὶ πάντα τὰ ἐμαυτοῦ ἐκείνῃ
παρέδωκα, ἡγούμενος ταύτην οἰκειότητα μεγίστην εἶναι.
7 ἐν μὲν οὖν τῷ πρώτῳ χρόνῳ, ὦ Ἀθηναῖοι, πασῶν ἦν
βελτίστη· καὶ γὰρ οἰκονόμος δεινὴ καὶ φειδωλὸς [ἀγαθὴ]
καὶ ἀκριβῶς πάντα διοικοῦσα· ἐπειδὴ δέ μοι ἡ μήτηρ
ἐτελεύτησε, πάντων τῶν κακῶν ἀποθανοῦσα αἰτία μοι
8 γεγένηται. ἐπ' ἐκφορὰν γὰρ αὐτῇ ἀκολουθήσασα ἡ ἐμὴ
γυνὴ ὑπὸ τούτου τοῦ ἀνθρώπου ὀφθεῖσα, χρόνῳ δια-
φθείρεται· ἐπιτηρῶν γὰρ τὴν θεράπαιναν τὴν εἰς τὴν
ἀγορὰν βαδίζουσαν καὶ λόγους προσφέρων ἀπώλεσεν
9 αὐτήν. Πρῶτον μὲν οὖν, ὦ ἄνδρες, (δεῖ γὰρ καὶ ταῦθ'
ὑμῖν διηγήσασθαι) οἰκίδιόν ἐστί μοι διπλοῦν, ἴσα ἔχον
τὰ ἄνω τοῖς κάτω, κατὰ τὴν γυναικωνῖτιν καὶ κατὰ τὴν
ἀνδρωνῖτιν. ἐπειδὴ δὲ τὸ παιδίον ἐγένετο ἡμῖν, ἡ μή-
τηρ αὐτὸ ἐθήλαζεν· ἵνα δὲ μή, ὁπότε λοῦσθαι δέοι,
κινδυνεύῃ κατὰ τῆς κλίμακος καταβαίνουσα, ἐγὼ μὲν
10 ἄνω διῃτώμην, αἱ δὲ γυναῖκες κάτω. καὶ οὕτως ἤδη
συνειθισμένον ἦν, ὥστε πολλάκις ἡ γυνὴ ἀπῄει κάτω
καθευδήσουσα ὡς τὸ παιδίον, ἵνα τὸν τιτθὸν αὐτῷ διδῷ
καὶ μὴ βοᾷ. καὶ ταῦτα πολὺν χρόνον οὕτως ἐγίνετο,
καὶ ἐγὼ οὐδέποτε ὑπώπτευσα, ἀλλ' οὕτως ἠλιθίως διε-

Reisk.

κείμην ὥστε ᾤμην τὴν ἐμαυτοῦ γυναῖκα πασῶν σωφρο-
νεστάτην εἶναι τῶν ἐν τῇ πόλει. Προϊόντος δὲ τοῦ χρό- 11
νου, ὦ ἄνδρες, ἧκον μὲν ἀπροσδοκήτως ἐξ ἀγροῦ, μετὰ
δὲ τὸ δεῖπνον τὸ παιδίον ἐβόα καὶ ἐδυσκόλαινεν, ὑπὸ
τῆς θεραπαίνης ἐπίτηδες λυπούμενον, ἵνα ταῦτα ποιῇ·
ὁ γὰρ ἄνθρωπος ἔνδον ἦν· ὕστερον γὰρ ἅπαντα ἐπυθό-
μην. καὶ ἐγὼ τὴν γυναῖκα ἀπιέναι ἐκέλευον καὶ δοῦναι 12
τῷ παιδίῳ τὸν τιτθόν, ἵνα παύσηται κλαῖον. ἡ δὲ τὸ
μὲν πρῶτον οὐκ ἤθελεν, ὡς ἂν ἀσμένη με ἑωρακυῖα
ἥκοντα διὰ χρόνου· ἐπειδὴ δὲ ἐγὼ ὠργιζόμην καὶ ἐκέ-
λευον αὐτὴν ἀπιέναι, „ἵνα σύ γε“ ἔφη „πειρᾷς ἐνταῦθα
την παιδίσκην· καὶ πρότερον δὲ μεθύων εἷλκες αὐτήν.“
κἀγὼ μὲν ἐγέλων, ἐκείνη δὲ ἀναστᾶσα καὶ ἀπιοῦσα προσ- 13
τίθησι τὴν θύραν, προσποιουμένη παίζειν, καὶ τὴν κλεῖν
ἐφέλκεται. κἀγὼ τούτων οὐδὲν ἐνθυμούμενος οὐδ' ὑπο-
νοῶν ἐκάθευδον ἄσμενος, ἥκων ἐξ ἀγροῦ. ἐπειδὴ δὲ ἦν 14
πρὸς ἡμέραν, ἧκεν ἐκείνη καὶ τὴν | θύραν ἀνέῳξεν. ἐρο-
μένου δ' ἐμοῦ τί αἱ θύραι νύκτωρ ψοφοῖεν, ἔφασκε τὸν
λύχνον ἀποσβεσθῆναι τὸν παρὰ τῷ παιδίῳ, εἶτα ἐκ τῶν
γειτόνων ἐνάψασθαι. ἐσιώπων ἐγὼ καὶ ταῦτα οὕτως
ἔχειν ἡγούμην. ἔδοξε δέ μοι, ὦ ἄνδρες, τὸ πρόσωπον
ἐψιμυθιῶσθαι, τοῦ ἀδελφοῦ τεθνεῶτος οὔπω τριάκονθ'
ἡμέρας· ὅμως δ' οὐδ' οὕτως οὐδὲν εἰπὼν περὶ τοῦ πράγ-
ματος, ἐξελθὼν ᾠχόμην ἔξω σιωπῇ. Μετὰ δὲ ταῦτα, 15
ὦ ἄνδρες, χρόνου μεταξὺ διαγενομένου καὶ ἐμοῦ πολὺ
ἀπολελειμμένου τῶν ἐμαυτοῦ κακῶν, προσέρχεταί μοί
τις πρεσβῦτις ἄνθρωπος, ὑπὸ γυναικὸς ὑποπεμφθεῖσα
ἣν ἐκεῖνος ἐμοίχευεν, ὡς ἐγὼ ὕστερον ἤκουον· αὕτη δὲ
ὀργιζομένη καὶ ἀδικεῖσθαι νομίζουσα, ὅτι οὐκέτι ὁμοίως
ἐφοίτα παρ' αὐτήν, ἐφύλαττεν ἕως ἐξεῦρεν ὅ τι εἴη τὸ
αἴτιον. προσελθοῦσα οὖν μοι ἐγγὺς ἡ ἄνθρωπος τῆς 16
οἰκίας τῆς ἐμῆς ἐπιτηροῦσα, „Εὐφίλητε“ ἔφη „μηδεμιᾷ

πολυπραγμοσύνῃ προσεληλυθέναι με νόμιζε πρός σε· ὁ
γὰρ ἀνὴρ ὁ ὑβρίζων εἰς σὲ καὶ τὴν σὴν γυναῖκα ἐχθρὸς
ὢν ἡμῖν τυγχάνει. ἐὰν οὖν λάβῃς τὴν θεράπαιναν τὴν
εἰς ἀγορὰν βαδίζουσαν καὶ διακονοῦσαν ὑμῖν καὶ βασα-
νίσῃς, ἅπαντα πεύσῃ. „ἔστι δ'“ ἔφη „Ἐρατοσθένης Οἴη-
θεν ὁ ταῦτα πράττων, ὃς οὐ μόνον τὴν σὴν γυναῖκα διέ-
φθαρκεν ἀλλὰ καὶ ἄλλας πολλάς· ταύτην γὰρ τέχνην
17 ἔχει.“ ταῦτα εἰποῦσα, ὦ ἄνδρες, ἐκείνη μὲν ἀπηλλάγη,
ἐγὼ δὲ εὐθέως ἐταραττόμην, καὶ πάντα μου εἰς τὴν γνώ-
μην εἰσῄει, καὶ μεστὸς ἦν ὑποψίας, ἐνθυμούμενος μὲν
ὡς ἀπεκλείσθην ἐν τῷ δωματίῳ, ἀναμιμνησκόμενος δὲ
ὅτι ἐν ἐκείνῃ τῇ νυκτὶ ἐψόφει ἡ μέταυλος θύρα καὶ ἡ
αὔλειος, ὃ οὐδέποτε ἐγένετο, ἔδοξέ τέ μοι ἡ γυνὴ ἐψιμυ-
θιῶσθαι. ταῦτά μου πάντα εἰς τὴν γνώμην εἰσῄει, καὶ
18 μεστὸς ἦν ὑποψίας. ἐλθὼν δὲ οἴκαδε ἐκέλευον ἀκολου-
θεῖν μοι τὴν θεράπαιναν εἰς τὴν ἀγοράν, ἀγαγὼν δ' αὐ-
τὴν ὡς τῶν ἐπιτηδείων τινὰ ἔλεγον ὅτι ἐγὼ πάντα εἴην
πεπυσμένος τὰ γινόμενα ἐν τῇ οἰκίᾳ· „σοὶ οὖν“ ἔφην
„ἔξεστι δυοῖν ὁπότερον βούλει ἑλέσθαι, ἢ μαστιγωθεῖ-
σαν εἰς μύλωνα ἐμπεσεῖν καὶ μηδέποτε παύσασθαι κα-
κοῖς τοιούτοις συνεχομένην, ἢ κατειποῦσαν ἅπαντα τἀ-
ληθῆ μηδὲν παθεῖν κακὸν ἀλλὰ συγγνώμης παρ' ἐμοῦ
τυχεῖν τῶν ἡμαρτημένων. ψεύσῃ δὲ μηδέν, ἀλλὰ πάντα
19 τἀληθῆ λέγε.“ κἀκείνη τὸ μὲν πρῶτον ἔξαρνος ἦν, καὶ
ποιεῖν ἐκέλευεν ὅ τι βούλομαι· οὐδὲν γὰρ εἰδέναι· ἐπει-
δὴ δὲ ἐγὼ ἐμνήσθην Ἐρατοσθένους πρὸς αὐτήν, καὶ εἶ-
πον ὅτι οὗτος ὁ φοιτῶν εἴη πρὸς τὴν γυναῖκα, ἐξεπλάγη
ἡγησαμένη με πάντα ἀκριβῶς ἐγνωκέναι. καὶ τότε ἤδη
πρὸς τὰ γόνατά μου πεσοῦσα, καὶ πίστιν παρ' ἐμοῦ λα-
20 βοῦσα μηδὲν πείσεσθαι κακόν, κατηγόρει πρῶτον μὲν
ὡς μετὰ τὴν ἐκφορὰν αὐτῇ προσίοι, ἔπειτα ὡς αὐτὴ τε-
λευτῶσα εἰσαγγείλειε καὶ ὡς ἐκείνη τῷ χρόνῳ πεισθείη,

Reisk.

καὶ τὰς εἰσόδους οἷς τρόποις προσίοι, καὶ ὡς Θεσμοφο-
ρίοις ἐμοῦ ἐν ἀγρῷ ὄντος ᾤχετο εἰς τὸ ἱερὸν μετὰ τῆς
μητρὸς τῆς ἐκείνου· καὶ τἆλλα τὰ γενόμενα πάντα ἀκρι-
βῶς διηγήσατο. ἐπειδὴ δὲ πάντα εἴρητο αὐτῇ, εἶπον 21
ἐγώ, „ὅπως τοίνυν ταῦτα μηδεὶς ἀνθρώπων πεύσεται·
εἰ δὲ μή, οὐδέν σοι κύριον ἔσται τῶν πρὸς ἔμ' ὡμολογη-
μένων. ἀξιῶ δέ σε ἐπ' αὐτοφώρῳ ταῦτά μοι ἐπιδεῖξαι·
ἐγὼ γὰρ οὐδὲν δέομαι λόγων, ἀλλὰ τὸ ἔργον φανερὸν
γενέσθαι, εἴπερ οὕτως ἔχει.“ ὡμολόγει ταῦτα ποιήσειν. 22
καὶ μετὰ ταῦτα διεγένοντο ἡμέραι τέσσαρες ἢ πέντε, ...
ὡς ἐγὼ μεγάλοις ὑμῖν τεκμηρίοις ἐπιδείξω. πρῶτον δὲ
διηγήσασθαι βούλομαι τὰ πραχθέντα τῇ τελευταίᾳ ἡμέ-
ρᾳ. Σώστρατος ἦν μοι ἐπιτήδειος καὶ φίλος. τούτῳ
ἡλίου δεδυκότος ἰόντι ἐξ ἀγροῦ ἀπήντησα. εἰδὼς δ' ἐγὼ
ὅτι τηνικαῦτα ἀφιγμένος οὐδὲν ἂν καταλήψοιτο οἴκοι
τῶν ἐπιτηδείων, ἐκέλευον συνδειπνεῖν· καὶ ἐλθόντες οἴ-
καδε ὡς ἐμέ, ἀναβάντες εἰς τὸ ὑπερῷον ἐδειπνοῦμεν.
ἐπειδὴ δὲ καλῶς αὐτῷ εἶχεν, ἐκεῖνος μὲν | ἀπιὼν ᾤχετο, 23
ἐγὼ δὲ ἐκάθευδον. ὁ δ' Ἐρατοσθένης, ὦ ἄνδρες, εἰσέρ-
χεται, καὶ ἡ θεράπαινα ἐπεγείρασά με εὐθὺς φράζει ὅτι
ἔνδον ἐστί. κἀγὼ εἰπὼν ἐκείνῃ ἐπιμελεῖσθαι τῆς θύρας,
καταβὰς σιωπῇ ἐξέρχομαι, καὶ ἀφικνοῦμαι ὡς τὸν καὶ
τόν, καὶ τοὺς μὲν ἔνδον κατέλαβον, τοὺς δὲ οὐκ ἐπιδη-
μοῦντας εὗρον. παραλαβὼν δ' ὡς οἷόν τε ἦν πλείστους 24
ἐκ τῶν παρόντων ἐβάδιζον. καὶ δᾷδας λαβόντες ἐκ τοῦ
ἐγγύτατα καπηλείου εἰσερχόμεθα, ἀνεῳγμένης τῆς θύ-
ρας καὶ ὑπὸ τῆς ἀνθρώπου παρεσκευασμένης. ὤσαντες
δὲ τὴν θύραν τοῦ δωματίου οἱ μὲν πρῶτοι εἰσιόντες ἔτι
εἴδομεν αὐτὸν κατακείμενον παρὰ τῇ γυναικί, οἱ δ' ὕστε-
ρον ἐν τῇ κλίνῃ γυμνὸν ἑστηκότα. ἐγὼ δ', ὦ ἄνδρες, 25
πατάξας καταβάλλω αὐτόν, καὶ τὼ χεῖρε περιαγαγὼν εἰς
τοὔπισθεν καὶ δήσας ἠρώτων διὰ τί ὑβρίζει εἰς τὴν οἰ-

p. 17—28.

κίαν τὴν ἐμὴν εἰσιών. κἀκεῖνος ἀδικεῖν μὲν ὡμολόγει,
ἠντιβόλει δὲ καὶ ἱκέτευε μὴ αὐτὸν κτεῖναι ἀλλ᾽ ἀργύριον
26 πράξασθαι. ἐγὼ δ᾽ εἶπον ὅτι „οὐκ ἐγώ σε ἀποκτενῶ,
ἀλλ᾽ ὁ τῆς πόλεως νόμος, ὃν σὺ παραβαίνων περὶ ἐλάτ-
τονος τῶν ἡδονῶν ἐποιήσω, καὶ μᾶλλον εἵλου τοιοῦτον
ἁμάρτημα ἐξαμαρτάνειν εἰς τὴν γυναῖκα τὴν ἐμὴν καὶ
εἰς τοὺς παῖδας τοὺς ἐμοὺς ἢ τοῖς νόμοις πείθεσθαι καὶ
27 κόσμιος εἶναι.“ οὕτως, ὦ ἄνδρες, ἐκεῖνος τούτων ἔτυ-
χεν ὧνπερ οἱ νόμοι κελεύουσι τοὺς τὰ τοιαῦτα πράττον-
τας, οὐκ εἰσαρπασθεὶς ἐκ τῆς ὁδοῦ, οὐδ᾽ ἐπὶ τὴν ἑστίαν
καταφυγών, ὥσπερ οὗτοι λέγουσι· πῶς γὰρ ἄν, ὅστις ἐν
τῷ δωματίῳ πληγεὶς κατέπεσεν εὐθύς, περιέστρεψα δ᾽
αὐτοῦ τὼ χεῖρε, ἔνδον δὲ ἦσαν ἄνθρωποι τοσοῦτοι, οὓς
διαφυγεῖν οὐκ ἠδύνατο, οὔτε σίδηρον οὔτε ξύλον οὔτε
28 ἄλλο οὐδὲν ἔχων, ᾧ τοὺς εἰσελθόντας ἂν ἠμύνατο. ἀλλ᾽,
ὦ ἄνδρες, οἶμαι καὶ ὑμᾶς εἰδέναι ὅτι οἱ μὴ τὰ δίκαια
πράττοντες οὐχ ὁμολογοῦσι τοὺς ἐχθροὺς λέγειν ἀληθῆ,
ἀλλ᾽ αὐτοὶ ψευδόμενοι καὶ τὰ τοιαῦτα μηχανώμενοι ὀρ-
γὰς τοῖς ἀκούουσι κατὰ τῶν τὰ δίκαια πραττόντων πα-
ρασκευάζουσι. Πρῶτον μὲν οὖν ἀνάγνωθι τὸν νόμον.

ΝΟΜΟΣ.

29 Οὐκ ἠμφισβήτει, ὦ ἄνδρες, ἀλλ᾽ ὡμολόγει ἀδικεῖν,
καὶ ὅπως μὲν μὴ ἀποθάνῃ ἠντιβόλει καὶ ἱκέτευεν, ἀπο-
τίνειν δ᾽ ἕτοιμος ἦν χρήματα. ἐγὼ δὲ τῷ μὲν ἐκείνου τι-
μήματι οὐ συνεχώρουν, τὸν δὲ τῆς πόλεως νόμον ἠξίουν
εἶναι κυριώτερον, καὶ ταύτην ἔλαβον τὴν δίκην, ἣν ὑμεῖς
δικαιοτάτην εἶναι ἡγησάμενοι τοῖς τὰ τοιαῦτα ἐπιτηδεύ-
ουσιν ἐτάξατε. Καί μοι ἀνάβητε τούτων μάρτυρες.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

30 Ἀνάγνωθι δέ μοι καὶ τοῦτον τὸν νόμον ἐκ τῆς στή-
λης τῆς ἐξ Ἀρείου πάγου.

ΝΟΜΟΣ.

Reisk.

Ἀκούετε, ὦ ἄνδρες, ὅτι αὐτῷ τῷ δικαστηρίῳ τῷ ἐξ Ἀρείου πάγου, ᾧ καὶ πάτριόν ἐστι καὶ ἐφ' ἡμῶν ἀποδέδοται τοῦ φόνου τὰς δίκας δικάζειν, διαῤῥήδην εἴρηται τούτου μὴ καταγινώσκειν φόνον, ὃς ἂν ἐπὶ δάμαρτι τῇ ἑαυτοῦ μοιχὸν λαβὼν ταύτην τὴν τιμωρίαν ποιήσηται.
καὶ οὕτω σφόδρα ὁ νομοθέτης ἐπὶ ταῖς γαμεταῖς γυναιξὶ 31
δίκαια ταῦτα ἡγήσατο εἶναι, ὥστε καὶ ἐπὶ ταῖς παλλακαῖς ταῖς ἐλάττονος ἀξίαις τὴν αὐτὴν δίκην ἐπέθηκε. καίτοι δῆλον ὅτι, εἴ τινα εἶχε ταύτης μείζω τιμωρίαν ἐπὶ ταῖς γαμεταῖς, ἐποίησεν ἄν. νῦν δὲ οὐχ οἷός τε ὢν ταύτης ἰσχυροτέραν ἐπ' ἐκείναις ἐξευρεῖν, τὴν αὐτὴν καὶ ἐπὶ ταῖς παλλακαῖς ἠξίωσε γίνεσθαι. Ἀνάγνωθι δέ μοι καὶ τοῦτον τὸν νόμον.

ΝΟΜΟΣ.

Ἀκούετε, ἄνδρες, ὅτι κελεύει, ἐάν τις ἄνθρωπον 32
ἐλεύθερον ἢ παῖδα αἰσχύνῃ βίᾳ, διπλῆν τὴν βλάβην ὀφείλειν, ἐὰν δὲ γυναῖκα, ἐφ' αἷσπερ ἀποκτείνειν ἔξεστιν, ἐν τοῖς αὐτοῖς ἐνέχεσθαι. οὕτως, ὦ ἄνδρες, τοὺς βιαζομένους ἐλάττονος ζημίας ἀξίους ἡγήσατο εἶναι ἢ τοὺς πείθοντας· τῶν μὲν γὰρ θάνατον κατέγνω, τοῖς δὲ
διπλῆν ἐποίησε τὴν βλάβην, ἡγούμενος τοὺς μὲν δια- 33
πραττομένους βίᾳ ὑπὸ τῶν βιασθέντων μισεῖσθαι, τοὺς δὲ πείσαντας οὕτως αὐτῶν τὰς ψυχὰς διαφθείρειν ὥστ' οἰκειοτέρας αὐτοῖς ποιεῖν τὰς ἀλλοτρίας | γυναῖκας ἢ τοῖς ἀνδράσι, καὶ πᾶσαν ἐπ' ἐκείνοις τὴν οἰκίαν γεγονέναι, καὶ τοὺς παῖδας ἀδήλους εἶναι ὁποτέρων τυγχάνουσιν ὄντες, τῶν ἀνδρῶν ἢ τῶν μοιχῶν· ἀνθ' ὧν ὁ τὸν
νόμον τιθεὶς θάνατον αὐτοῖς ἐποίησε τὴν ζημίαν. Ἐμοῦ 34
τοίνυν, ὦ ἄνδρες, οἱ μὲν νόμοι οὐ μόνον ἀπεγνωκότες εἰσὶ μὴ ἀδικεῖν, ἀλλὰ καὶ κεκελευκότες ταύτην τὴν δίκην λαμβάνειν· ἐν ὑμῖν δ' ἐστὶ πότερον χρὴ τούτους ἰσχυ-

35 ρους ἢ μηδενὸς ἀξίους εἶναι. ἐγὼ μὲν γὰρ οἶμαι πάσας
τὰς πόλεις διὰ τοῦτο τοὺς νόμους τίθεσθαι, ἵνα, περὶ
ὧν ἂν πραγμάτων ἀπορῶμεν, παρὰ τούτους ἐλθόντες
σκεψώμεθα ὅ τι ἡμῖν ποιητέον ἐστίν. οὗτοι τοίνυν περὶ
τῶν τοιούτων τοῖς ἀδικουμένοις τοιαύτην δίκην λαμβά-
36 νειν παρακελεύονται. οἷς ὑμᾶς ἀξιῶ τὴν αὐτὴν γνώμην
ἔχειν· εἰ δὲ μή, τοιαύτην ἄδειαν τοῖς μοιχοῖς ποιήσετε,
ὡς καὶ τοὺς κλέπτας ἐπαρεῖτε φάσκειν μοιχοὺς εἶναι, εὖ
εἰδότας ὅτι, ἐὰν ταύτην τὴν αἰτίαν περὶ ἑαυτῶν λέγωσι
καὶ ἐπὶ τούτῳ φάσκωσιν εἰς τὰς ἀλλοτρίας οἰκίας εἰσιέ-
ναι, οὐδεὶς αὐτῶν ἅψεται. πάντες γὰρ εἴσονται ὅτι τοὺς
μὲν νόμους τῆς μοιχείας χαίρειν ἐᾶν δεῖ, τὴν δὲ ψῆφον
τὴν ὑμετέραν δεδιέναι· αὕτη γάρ ἐστι πάντων τῶν ἐν τῇ
πόλει κυριωτάτη.

37 Σκέψασθε δέ, ὦ ἄνδρες· κατηγοροῦσι γάρ μου ὡς
ἐγὼ τὴν θεράπαιναν ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ μετελθεῖν ἐκέ-
λευσα τὸν νεανίσκον. ἐγὼ δέ, ὦ ἄνδρες, δίκαιον μὲν ἂν
ποιεῖν ἡγούμην ᾡτινιοῦν τρόπῳ τὸν τὴν γυναῖκα τὴν
38 ἐμὴν διαφθείραντα λαμβάνων· εἰ μὲν γὰρ λόγων εἰρη-
μένων ἔργου δὲ μηδενὸς γεγενημένου μετελθεῖν ἐκέ-
λευον ἐκεῖνον, ἠδίκουν ἄν· εἰ δὲ ἤδη πάντων διαπεπραγ-
μένων καὶ πολλάκις εἰσεληλυθότος εἰς τὴν οἰκίαν τὴν
ἐμὴν ᾡτινιοῦν τρόπῳ ἐλάμβανον αὐτόν, σωφρονεῖν
39 ἐμαυτὸν ἡγούμην· σκέψασθε δὲ ὅτι καὶ ταῦτα ψεύδον-
ται· ῥᾳδίως δὲ ἐκ τῶνδε γνώσεσθε. ἐμοὶ γάρ, ὦ ἄνδρες,
ὅπερ καὶ πρότερον εἶπον, φίλος ὢν Σώστρατος καὶ οἰ-
κείως διακείμενος ἀπαντήσας ἐξ ἀγροῦ περὶ ἡλίου δυ-
σμὰς συνεδείπνει, καὶ ἐπειδὴ καλῶς εἶχεν αὐτῷ, ἀπιὼν
40 ᾤχετο. καίτοι πρῶτον μέν, ὦ ἄνδρες, ἐνθυμήθητε ὅτι,
εἰ ἐν ἐκείνῃ τῇ νυκτὶ ἐγὼ ἐπεβούλευον Ἐρατοσθένει, πό-
τερον ἦν μοι κρεῖττον αὐτῷ ἑτέρωθι δειπνεῖν ἢ τὸν συν-
δειπνήσοντά μοι εἰσαγαγεῖν; οὕτω γὰρ ἂν ἧττον ἐτόλμη-

Reisk.

σεν ἐκεῖνος εἰσελθεῖν εἰς τὴν οἰκίαν. εἶτα δοκῶ ἂν ὑμῖν τὸν συνδειπνοῦντα ἀφεὶς μόνος καταλειφθῆναι καὶ ἔρημος γενέσθαι, ἢ κελεύειν ἐκεῖνον μένειν, ἵνα μετ' ἐμοῦ τὸν μοιχὸν ἐτιμωρεῖτο; ἔπειτα, ὦ ἄνδρες, οὐκ ἂν δοκῶ 41
ὑμῖν τοῖς ἐπιτηδείοις μεθ' ἡμέραν παραγγεῖλαι, καὶ κελεῦσαι αὐτοὺς συλλεγῆναι εἰς οἰκίαν τῶν φίλων τῶν ἐγγυτάτω, μᾶλλον ἢ ἐπειδὴ τάχιστα ᾐσθόμην τῆς νυκτὸς περιτρέχειν, οὐκ εἰδὼς ὅντινα οἴκοι καταλήψομαι καὶ ὅντινα ἔξω; καὶ ὡς Ἁρμόδιον μὲν καὶ τὸν δεῖνα ἦλθον οὐκ ἐπιδημοῦντας (οὐ γὰρ ᾔδειν), ἑτέρους δὲ οὐκ ἔνδον ὄντας κατέλαβον, οὓς δ' οἷός τε ἦν λαβὼν ἐβάδιζον. καί- 42
τοιγε εἰ προῄδειν, οὐκ ἂν δοκῶ ὑμῖν καὶ θεράποντας παρασκευάσασθαι καὶ τοῖς φίλοις παραγγεῖλαι, ἵν' ὡς ἀσφαλέστατα μὲν αὐτὸς εἰσῄειν (τί γὰρ ᾔδειν εἴ τι κἀκεῖνος εἶχε σιδήριον;), ὡς μετὰ πλείστων δὲ μαρτύρων τὴν τιμωρίαν ἐποιούμην; νῦν δ' οὐδὲν εἰδὼς τῶν ἐσομένων ἐν ἐκείνῃ τῇ νυκτί, οὓς οἷός τε ἦν παρέλαβον. *Καί* μοι ἀνάβητε τούτων μάρτυρες.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Τῶν μὲν μαρτύρων ἀκηκόατε, ὦ ἄνδρες· σκέψασθε 43
δὲ παρ' ὑμῖν αὐτοῖς οὕτω περὶ τούτου τοῦ πράγματος, ζητοῦντες εἴ τις ἐμοὶ καὶ Ἐρατοσθένει ἔχθρα γεγένηται πώποτε πλὴν ταύτης. οὐδεμίαν γὰρ εὑρήσετε. οὔτε 44
γὰρ συκοφαντῶν γραφάς με ἐγράψατο, οὔτε ἐκβάλλειν ἐκ τῆς πόλεως ἐπεχείρησεν, οὔτε ἰδίας δίκας ἐδικάζετο, οὔτε συνῄδει κακὸν οὐδὲν ὃ ἐγὼ δεδιὼς μή τις πύθηται ἐπεθύμουν αὐτὸν ἀπολέσαι, οὔτε εἰ ταῦτα διεπραξάμην, ἤλπιζον χρήματα λήψεσθαι· ἔνιοι γὰρ τοιούτων πραγμάτων ἕνεκεν θάνατον ἀλλήλοις ἐπιβουλεύουσι. τοσούτου 45
τοίνυν δεῖ | ἢ λοιδορία ἢ παροινία ἢ ἄλλη τις διαφορὰ ἡμῖν γεγονέναι, ὥστε οὐδὲ ἑωρακὼς ἦν τὸν ἄνθρωπον

*πώποτε πλὴν ἐν ἐκείνῃ τῇ νυκτί. τί ἂν οὖν βουλόμενος
ἐγὼ τοιοῦτον κίνδυνον ἐκινδύνευον, εἰ μὴ τὸ μέγιστον
46 τῶν ἀδικημάτων ἦν ὑπ' αὐτοῦ ἠδικημένος; ἔπειτα παρα-
καλέσας αὐτὸς μάρτυρας ἠσέβουν, ἐξόν μοι, εἴπερ ἀδί-
κως ἐπεθύμουν αὐτὸν ἀπολέσαι, μηδένα μοι τούτων
συνειδέναι;*

*47 Ἐγὼ μὲν οὖν, ὦ ἄνδρες, οὐκ ἰδίαν ὑπὲρ ἐμαυτοῦ
νομίζω ταύτην γενέσθαι τὴν τιμωρίαν, ἀλλ' ὑπὲρ τῆς
πόλεως ἁπάσης· οἱ γὰρ τοιαῦτα πράττοντες, ὁρῶντες οἷα
τὰ ἆθλα πρόκειται τῶν τοιούτων ἁμαρτημάτων, ἧττον
εἰς τοὺς ἄλλους ἐξαμαρτήσονται, ἐὰν καὶ ὑμᾶς ὁρῶσι τὴν
48 αὐτὴν γνώμην ἔχοντας. εἰ δὲ μή, πολὺ κάλλιον τοὺς
μὲν κειμένους νόμους ἐξαλεῖψαι, ἑτέρους δὲ θεῖναι, οἵτι-
νες τοὺς μὲν φυλάττοντας τὰς ἑαυτῶν γυναῖκας ταῖς ζη-
μίαις ζημιώσουσι, τοῖς δὲ βουλομένοις εἰς αὐτὰς ἁμαρτά-
49 νειν πολλὴν ἄδειαν ποιήσουσι. πολὺ γὰρ οὕτω δικαιό-
τερον ἢ ὑπὸ τῶν νόμων τοὺς πολίτας ἐνεδρεύεσθαι, οἳ
κελεύουσι μέν, ἐάν τις μοιχὸν λάβῃ, ὅ τι ἂν οὖν βούλη-
ται χρῆσθαι, οἱ δ' ἀγῶνες δεινότεροι τοῖς ἀδικουμένοις
καθεστήκασιν ἢ τοῖς παρὰ τοὺς νόμους τὰς ἀλλοτρίας
50 καταισχύνουσι γυναῖκας. ἐγὼ γὰρ νῦν καὶ περὶ τοῦ
σώματος καὶ περὶ τῶν χρημάτων καὶ περὶ τῶν ἄλλων
ἁπάντων κινδυνεύω, ὅτι τοῖς τῆς πόλεως νόμοις ἐπει-
θόμην.*

2.

ΕΠΙΤΑΦΙΟΣ
ΤΟΙΣ ΚΟΡΙΝΘΙΩΝ ΒΟΗΘΟΙΣ.

*Εἰ μὲν ἡγούμην οἷόν τε εἶναι, ὦ παρόντες ἐπὶ τῷδε
τῷ τάφῳ, λόγῳ δηλῶσαι τὴν τῶν ἐνθάδε κειμένων ἀρε-
τήν, ἐμεμψάμην ἂν τοῖς ἐπαγγείλασιν ἐπ' αὐτοῖς ἐξ ὀλί-*

Reisk.

γων ἡμερῶν λέγειν· ἐπειδὴ δὲ πᾶσιν ἀνθρώποις ὁ πᾶς χρόνος οὐχ ἱκανὸς λόγον ἴσον παρασκευάσαι τοῖς τούτων ἔργοις, διὰ τοῦτο καὶ ἡ πόλις μοι δοκεῖ, προνοουμένη τῶν ἐνθάδε λεγόντων, ἐξ ὀλίγου τὴν πρόσταξιν ποιεῖσθαι, ἡγουμένη οὕτως ἂν μάλιστα συγγνώμης αὐτοὺς παρὰ τῶν ἀκουσάντων τυγχάνειν. ὅμως δὲ ὁ μὲν 2
λόγος μοι περὶ τούτων, ὁ δ᾽ ἀγὼν οὐ πρὸς τὰ τούτων ἔργα ἀλλὰ πρὸς τοὺς πρότερον ἐπ᾽ αὐτοῖς εἰρηκότας. τοσαύτην γὰρ ἀφθονίαν παρεσκεύασεν ἡ τούτων ἀρετὴ καὶ τοῖς ποιεῖν δυναμένοις καὶ τοῖς εἰπεῖν βουληθεῖσιν, ὥστε καλὰ μὲν πολλὰ τοῖς προτέροις περὶ αὐτῶν εἰρῆσθαι, πολλὰ δὲ καὶ ἐκείνοις παραλελεῖφθαι, ἱκανὰ δὲ καὶ τοῖς ἐπιγιγνομένοις ἐξεῖναι εἰπεῖν· οὔτε γὰρ γῆς ἄπειροι οὔτε θαλάττης οὐδεμιᾶς, πανταχοῦ δὲ καὶ παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις οἱ τὰ αὑτῶν πενθοῦντες κακὰ τὰς τούτων ἀρετὰς ὑμνοῦσι.

Πρῶτον μὲν οὖν τοὺς παλαιοὺς κινδύνους τῶν 3
προγόνων δίειμι, μνήμην παρὰ τῆς φήμης λαβών· ἄξιον γὰρ πᾶσιν ἀνθρώποις κἀκείνων μεμνῆσθαι, ὑμνοῦντας μὲν ἐν ταῖς ᾠδαῖς, λέγοντας δ᾽ ἐν ταῖς τῶν ἀγαθῶν μνήμαις, τιμῶντας δ᾽ ἐν τοῖς καιροῖς τοῖς τοιούτοις, παιδεύοντας δ᾽ ἐν τοῖς τῶν τεθνεώτων ἔργοις τοὺς ζῶντας.

Ἀμαζόνες γὰρ Ἄρεως μὲν τὸ παλαιὸν ἦσαν θυγατέ- 4
ρες, οἰκοῦσαι δὲ παρὰ τὸν Θερμώδοντα ποταμόν, μόναι μὲν ὡπλισμέναι σιδήρῳ τῶν περὶ αὐτάς, πρῶται δὲ τῶν πάντων ἐφ᾽ ἵππους ἀναβᾶσαι, οἷς ἀνελπίστως δι᾽ ἀπειρίαν τῶν ἐναντίων ᾕρουν μὲν τοὺς φεύγοντας, ἀπέλειπον δὲ τοὺς διώκοντας, ἐνομίζοντο διὰ τὴν εὐψυχίαν μᾶλλον ἄνδρες ἢ διὰ τὴν φύσιν γυναῖκες· πλέον γὰρ ἐδόκουν τῶν ἀνδρῶν ταῖς ψυχαῖς διαφέρειν ἢ ταῖς ἰδέαις ἐλλείπειν. ἄρχουσαι δὲ πολλῶν ἐθνῶν, καὶ ἔργῳ μὲν 5
τοὺς περὶ αὐτὰς καταδεδουλωμέναι, λόγῳ δὲ περὶ τῆσδε

τῆς χώρας ἀκούουσαι κλέος μέγα, πολλῆς δόξης καὶ με-
γάλης ἐλπίδος χάριν παραλαβοῦσαι τὰ μαχιμώτατα τῶν
ἐθνῶν ἐστράτευσαν ἐπὶ τήνδε τὴν πόλιν. τυχοῦσαι δ'
ἀγαθῶν ἀνδρῶν ὁμοίας ἐκτήσαντο τὰς ψυχὰς τῇ φύσει,
καὶ ἐναντίαν τὴν δόξαν τῆς προτέρας λαβοῦσαι μᾶλλον
ἐκ τῶν κινδύνων ἢ ἐκ τῶν σωμάτων ἔδοξαν εἶναι γυναῖ-
6 κες. μόναις δ' αὐταῖς οὐκ | ἐξεγένετο ἐκ τῶν ἡμαρτη-
μένων μαθούσαις ἄμεινον περὶ τῶν λοιπῶν βουλεύσα-
σθαι, οὐδ' οἴκαδε ἀπελθούσαις ἀπαγγεῖλαι τήν τε σφε-
τέραν αὐτῶν δυστυχίαν καὶ τὴν τῶν ἡμετέρων προγόνων
ἀρετήν· αὐτοῦ γὰρ ἀποθανοῦσαι, καὶ δοῦσαι δίκην τῆς
ἀνοίας, τῆσδε μὲν τῆς πόλεως διὰ τὴν ἀρετὴν ἀθάνατον
μνήμην ἐποίησαν, τὴν δὲ ἑαυτῶν πατρίδα διὰ τὴν ἐν-
θάδε συμφορὰν ἀνώνυμον κατέστησαν. ἐκεῖναι μὲν οὖν
τῆς ἀλλοτρίας ἀδίκως ἐπιθυμήσασαι τὴν αὐτῶν δικαίως
ἀπώλεσαν.

7 Ἀδράστου δὲ καὶ Πολυνείκους ἐπὶ Θήβας στρατευ-
σάντων καὶ ἡττηθέντων μάχῃ, οὐκ ἐώντων Καδμείων
θάπτειν τοὺς νεκρούς, Ἀθηναῖοι ἡγησάμενοι ἐκείνους
μέν, εἴ τι ἠδίκουν, ἀποθανόντας δίκην ἔχειν τὴν μεγί-
στην, τοὺς δὲ κάτω τὰ αὑτῶν οὐ κομίζεσθαι, ἱερῶν δὲ
μιαινομένων τοὺς ἄνω θεοὺς ἀσεβεῖσθαι, τὸ μὲν πρῶ-
τον πέμψαντες κήρυκας ἐδέοντο αὐτῶν δοῦναι τὴν τῶν
8 νεκρῶν ἀναίρεσιν, νομίζοντες ἀνδρῶν μὲν ἀγαθῶν εἶ-
ναι ζῶντας τοὺς ἐχθροὺς τιμωρήσασθαι, ἀπιστούντων
δὲ σφίσιν αὐτοῖς ἐν τοῖς τῶν τεθνεώτων σώμασι τὴν εὐ-
ψυχίαν ἐπιδείκνυσθαι, οὐ δυνάμενοι δὲ τούτων τυχεῖν
ἐστράτευσαν ἐπ' αὐτούς, οὐδεμιᾶς διαφορᾶς πρότερον
πρὸς Καδμείους ὑπαρχούσης, οὐδὲ τοῖς ζῶσιν Ἀργείων
9 χαριζόμενοι, ἀλλὰ τοὺς τεθνεῶτας ἐν τῷ πολέμῳ ἀξιοῦν-
τες τῶν νομιζομένων τυγχάνειν πρὸς τοὺς ἑτέρους ὑπὲρ
ἀμφοτέρων ἐκινδύνευσαν, ὑπὲρ μὲν τῶν, ἵνα μηκέτι εἰς

Reisk.

τοὺς τεθνεῶτας ἐξαμαρτάνοντες πλείω περὶ τοὺς θεοὺς
ἐξυβρίσωσιν, ὑπὲρ δὲ τῶν ἑτέρων, ἵνα μὴ πρότερον εἰς
τὴν αὑτῶν ἀπέλθωσι πατρίου τιμῆς ἀτυχήσαντες καὶ
Ἑλληνικοῦ νόμου στερηθέντες καὶ κοινῆς ἐλπίδος ἡμαρ-
τηκότες. ταῦτα διανοηθέντες, καὶ τὰς ἐν τῷ πολέμῳ τύ- 10
χας κοινὰς ἁπάντων ἀνθρώπων νομίζοντες, πολλοὺς
μὲν πολεμίους κτώμενοι, τὸ δὲ δίκαιον ἔχοντες σύμμα-
χον ἐνίκων μαχόμενοι. καὶ οὐχ ὑπὸ τῆς τύχης ἐπαρθέν-
τες μείζονος παρὰ Καδμείων τιμωρίας ἐπεθύμησαν, ἀλλ'
ἐκείνοις μὲν ἀντὶ τῆς ἀσεβείας τὴν ἑαυτῶν ἀρετὴν ἐπε-
δείξαντο, αὐτοὶ δὲ λαβόντες τὰ ἆθλα ὧνπερ ἕνεκεν ἀφί-
κοντο, τοὺς Ἀργείων νεκρούς, ἔθαψαν ἐν τῇ αὑτῶν
Ἐλευσῖνι. περὶ μὲν οὖν τοὺς ἀποθανόντας τῶν ἑπτὰ ἐπὶ
Θήβας τοιοῦτοι γεγόνασιν.

Ὑστέρῳ δὲ χρόνῳ, ἐπειδὴ Ἡρακλῆς μὲν ἐξ ἀνθρώ- 11
πων ἠφανίσθη, οἱ δὲ παῖδες αὐτοῦ ἔφευγον μὲν Εὐρυ-
σθέα, ἐξηλαύνοντο δὲ ὑπὸ πάντων τῶν Ἑλλήνων, αἰσχυ-
νομένων μὲν τοῖς ἔργοις, φοβουμένων δὲ τὴν Εὐρυσθέως
δύναμιν, ἀφικόμενοι εἰς τήνδε τὴν πόλιν ἱκέται ἐπὶ τῶν
βωμῶν ἐκαθέζοντο· ἐξαιτουμένου δὲ αὐτοὺς Εὐρυσθέως 12
Ἀθηναῖοι οὐκ ἠθέλησαν ἐκδοῦναι, ἀλλὰ τὴν Ἡρακλέους
ἀρετὴν μᾶλλον ᾐδοῦντο ἢ τὸν κίνδυνον τὸν ἑαυτῶν ἐφο-
βοῦντο, καὶ ἠξίουν ὑπὲρ τῶν ἀσθενεστέρων μετὰ τοῦ
δικαίου διαμάχεσθαι μᾶλλον ἢ τοῖς δυναμένοις χαριζό-
μενοι τοὺς ὑπ' ἐκείνων ἀδικουμένους ἐκδοῦναι. ἐπι- 13
στρατεύσαντος δ' Εὐρυσθέως μετὰ τῶν ἐν ἐκείνῳ τῷ
χρόνῳ Πελοπόννησον ἐχόντων, οὐκ ἐγγὺς τῶν δεινῶν
γενόμενοι μετέγνωσαν, ἀλλὰ τὴν αὐτὴν εἶχον γνώμην
ἥνπερ πρότερον, ἀγαθὸν μὲν οὐδὲν ἰδίᾳ ὑπὸ τοῦ πατρὸς
αὐτῶν πεπονθότες, ἐκείνους τ' οὐκ εἰδότες ὁποῖοί τινες
ἄνδρες ἔσονται γενόμενοι· δίκαιον δὲ νομίζοντες εἶναι, 14
οὐ προτέρας ἔχθρας ὑπαρχούσης πρὸς Εὐρυσθέα, οὐδὲ

κέρδους προκειμένου πλὴν δόξης ἀγαθῆς, τοσοῦτον κίν-
δυνον ὑπὲρ αὐτῶν ἤραντο, τοὺς μὲν ἀδικουμένους ἐλε-
οῦντες, τοὺς δ᾽ ὑβρίζοντας μισοῦντες, καὶ τοὺς μὲν κω-
λύειν ἐπιχειροῦντες, τοῖς δ᾽ ἐπικουρεῖν ἀξιοῦντες,
ἡγούμενοι ἐλευθερίας μὲν σημεῖον εἶναι μηδὲν ποιεῖν
ἄκοντας, δικαιοσύνης δὲ τοῖς ἀδικουμένοις βοηθεῖν, εὐ-
ψυχίας δ᾽ ὑπὲρ τούτων ἀμφοτέρων, εἰ δέοι, μαχομένους
15 ἀποθνήσκειν. τοσοῦτον δ᾽ ἐφρόνουν ἀμφότεροι, ὥσθ᾽
οἱ μὲν μετ᾽ Εὐρυσθέως οὐδὲν παρ᾽ ἑκόντων | ἐζήτουν
εὑρίσκεσθαι, Ἀθηναῖοι δὲ οὐκ ἠξίουν Εὐρυσθέα αὐτὸν
ἱκετεύοντα τοὺς ἱκέτας παρ᾽ αὐτῶν ἐξελεῖν. παραταξά-
μενοι δ᾽ ἰδίᾳ δυνάμει τὴν ἐξ ἁπάσης Πελοποννήσου
στρατιὰν ἐλθοῦσαν ἐνίκων μαχόμενοι, καὶ τῶν Ἡρακλέ-
ους παίδων τὰ μὲν σώματα εἰς ἄδειαν κατέστησαν, ἀπαλ-
λάξαντες δὲ τοῦ δέους καὶ τὰς ψυχὰς ἠλευθέρωσαν, διὰ
δὲ τὴν τοῦ πατρὸς ἀρετὴν ἐκείνους τοῖς αὐτῶν κινδύ-
16 νοις ἐστεφάνωσαν. τοσοῦτον δὲ εὐτυχέστεροι παῖδες
ὄντες ἐγένοντο τοῦ πατρός· ὁ μὲν γάρ, καίπερ ὢν ἀγα-
θῶν πολλῶν αἴτιος ἅπασιν ἀνθρώποις, ἐπίπονον καὶ φι-
λόνεικον καὶ φιλότιμον αὑτῷ καταστήσας τὸν βίον τοὺς
μὲν ἄλλους ἀδικοῦντας ἐκόλασεν, Εὐρυσθέα δὲ καὶ ἐχ-
θρὸν ὄντα καὶ εἰς αὐτὸν ἐξαμαρτάνοντα οὐχ οἷός τε ἦν
τιμωρήσασθαι· οἱ δὲ παῖδες αὐτοῦ διὰ τήνδε τὴν πόλιν
τῇ αὐτῇ εἶδον ἡμέρᾳ τήν θ᾽ ἑαυτῶν σωτηρίαν καὶ τὴν
τῶν ἐχθρῶν τιμωρίαν.

17 Πολλὰ μὲν οὖν ὑπῆρχε τοῖς ἡμετέροις προγόνοις
μιᾷ γνώμῃ χρωμένοις περὶ τοῦ δικαίου διαμάχεσθαι. ἥ
τε γὰρ ἀρχὴ τοῦ βίου δικαία· οὐ γάρ, ὥσπερ οἱ πολλοί,
πανταχόθεν συνειλεγμένοι καὶ ἑτέρους ἐκβαλόντες τὴν
ἀλλοτρίαν ᾤκησαν, ἀλλ᾽ αὐτόχθονες ὄντες τὴν αὐτὴν
18 ἐκέκτηντο καὶ μητέρα καὶ πατρίδα. πρῶτοι δὲ καὶ μόνοι
ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ ἐκβαλόντες τὰς παρὰ σφίσιν αὐτοῖς

Reisk.

*δυναστείας δημοκρατίαν κατεστήσαντο, ἡγούμενοι τὴν
πάντων ἐλευθερίαν ὁμόνοιαν εἶναι μεγίστην, κοινὰς δ'
ἀλλήλοις τὰς ἐκ τῶν κινδύνων ἐλπίδας ποιήσαντες ἐλευ-
θέραις ταῖς ψυχαῖς ἐπολιτεύοντο, νόμῳ τοὺς ἀγαθοὺς* 19
*τιμῶντες καὶ τοὺς κακοὺς κολάζοντες, ἡγησάμενοι θη-
ρίων μὲν ἔργον εἶναι ὑπ' ἀλλήλων βίᾳ κρατεῖσθαι, ἀν-
θρώποις δὲ προσήκειν νόμῳ μὲν ὁρίσαι τὸ δίκαιον, λόγῳ
δὲ πεῖσαι, ἔργῳ δὲ τούτοις ὑπηρετεῖν, ὑπὸ νόμου μὲν
βασιλευομένους, ὑπὸ λόγου δὲ διδασκομένους.*

Καὶ γάρ τοι καὶ φύντες καλῶς καὶ γνόντες ὅμοια, 20
*πολλὰ μὲν καλὰ καὶ θαυμαστὰ οἱ πρόγονοι τῶν ἐνθάδε
κειμένων εἰργάσαντο, ἀείμνηστα δὲ καὶ μεγάλα καὶ παν-
ταχοῦ οἱ ἐξ ἐκείνων γεγονότες τρόπαια διὰ τὴν αὑτῶν
ἀρετὴν κατέλιπον. μόνοι γὰρ ὑπὲρ ἁπάσης τῆς Ἑλλάδος
πρὸς πολλὰς μυριάδας τῶν βαρβάρων διεκινδύνευσαν.
ὁ γὰρ τῆς Ἀσίας βασιλεὺς οὐκ ἀγαπῶν τοῖς ὑπάρχουσιν* 21
*ἀγαθοῖς, ἀλλ' ἐλπίζων καὶ τὴν Εὐρώπην δουλώσασθαι,
ἔστειλε πεντήκοντα μυριάδας στρατιάν. ἡγησάμενοι δέ,
εἰ τήνδε τὴν πόλιν ἢ ἑκοῦσαν φίλην ποιήσαιντο ἢ ἄκου-
σαν καταστρέψαιντο, ῥᾳδίως τῶν ἄλλων Ἑλλήνων ἄρ-
ξειν, ἀπέβησαν εἰς Μαραθῶνα, νομίσαντες οὕτως ἂν
ἐρημοτάτους εἶναι συμμάχων τοὺς Ἕλληνας, εἰ ἔτι στα-
σιαζούσης τῆς Ἑλλάδος ᾧ τινι χρὴ τρόπῳ τοὺς ἐπιόντας
ἀμύνασθαι, τὸν κίνδυνον ποιήσαιντο. ἔτι δ' αὐτοῖς ἐκ* 22
*τῶν προτέρων ἔργων περὶ τῆς πόλεως τοιαύτη δόξα παρ-
ειστήκει, ὡς εἰ μὲν πρότερον ἐπ' ἄλλην πόλιν ἴασιν,
ἐκείνοις καὶ Ἀθηναίοις πολεμήσουσι· προθύμως γὰρ
τοῖς ἀδικουμένοις ἥξουσι βοηθήσοντες· εἰ δ' ἐνθάδε
πρῶτον ἀφίξονται, οὐδένας ἄλλους τῶν Ἑλλήνων τολ-
μήσειν ἑτέρους σῴζοντας φανερὰν ἔχθραν πρὸς ἐκείνους
ὑπὲρ αὐτῶν καταθέσθαι. οἱ μὲν τοίνυν τοιαῦτα διενο-* 23
*οῦντο· οἱ δ' ἡμέτεροι πρόγονοι οὐ λογισμῷ *** εἰδότες*

p. 73—85.

τοὺς ἐν τῷ πολέμῳ κινδύνους, ἀλλὰ νομίζοντες τὸν εὔ-
κλεᾶ θάνατον ἀθάνατον περὶ τῶν ἀγαθῶν καταλείπειν
λόγον, οὐκ ἐφοβήθησαν τὸ πλῆθος τῶν ἐναντίων, ἀλλὰ
τῇ αὐτῶν ἀρετῇ μᾶλλον ἐπίστευσαν. καὶ αἰσχυνόμενοι
ὅτι ἦσαν οἱ βάρβαροι αὐτῶν ἐν τῇ χώρᾳ, οὐκ ἀνέμειναν
πυθέσθαι οὐδὲ βοηθῆσαι τοὺς συμμάχους, οὐδ' ᾠήθη-
σαν δεῖν ἑτέροις τῆς σωτηρίας χάριν εἰδέναι, ἀλλὰ σφί-
24 σιν αὐτοῖς τοὺς ἄλλους Ἕλληνας. ταῦτα μιᾷ γνώμῃ πάν-
τες γνόντες ἀπήντων ὀλίγοι πρὸς πολλούς· ἐνόμιζον γὰρ
ἀποθανεῖν μὲν αὐτοῖς μετὰ πάντων προσήκειν, ἀγαθοὺς
δ' εἶναι μετ' ὀλίγων, καὶ τὰς μὲν ψυχὰς ἀλλοτρίας διὰ |
τὸν θάνατον κεκτῆσθαι, τὴν δ' ἐκ τῶν κινδύνων μνή-
μην ἰδίαν καταλείψειν. ἠξίουν δ', οὓς μὴ μόνοι νικῷεν,
οὐδ' ἂν μετὰ συμμάχων δύνασθαι· καὶ ἡττηθέντες μὲν
ὀλίγῳ τῶν ἄλλων προαπολεῖσθαι, νικήσαντες δὲ καὶ τοὺς
25 ἄλλους ἐλευθερώσειν. ἄνδρες δ' ἀγαθοὶ γενόμενοι, καὶ
τῶν μὲν σωμάτων ἀφειδήσαντες, ὑπὲρ δὲ τῆς ἀρετῆς οὐ
φιλοψυχήσαντες, καὶ μᾶλλον τοὺς παρ' αὐτοῖς νόμους
αἰσχυνόμενοι ἢ τὸν πρὸς τοὺς πολεμίους κίνδυνον φο-
βούμενοι, ἔστησαν μὲν τρόπαια ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος τῶν
βαρβάρων ἐν τῇ αὐτῶν, ὑπὲρ χρημάτων εἰς τὴν ἀλλο-
26 τρίαν ἐμβαλόντων, παρὰ τοὺς ὅρους τῆς χώρας, οὕτω δὲ
διὰ ταχέων τὸν κίνδυνον ἐποιήσαντο, ὥστε οἱ αὐτοὶ τοῖς
ἄλλοις ἀπήγγειλαν τήν τ' ἐνθάδε ἄφιξιν τῶν βαρβάρων
καὶ τὴν τῶν προγόνων νίκην. καὶ γάρ τοι οὐδεὶς τῶν
ἄλλων ἔδεισεν ὑπὲρ τοῦ μέλλοντος κινδύνου, ἀλλ' ἀκού-
σαντες ὑπὲρ τῆς αὐτῶν ἐλευθερίας ἥσθησαν. ὥστε οὐ-
δὲν θαυμαστόν, πάλαι τῶν ἔργων γεγενημένων, ὥσπερ
καινῶν ὄντων ἔτι καὶ νῦν τὴν ἀρετὴν αὐτῶν ὑπὸ πάν-
των ἀνθρώπων ζηλοῦσθαι.

27 Μετὰ δὲ ταῦτα Ξέρξης ὁ τῆς Ἀσίας βασιλεύς, κατα-
φρονήσας μὲν τῆς Ἑλλάδος, ἐψευσμένος δὲ τῆς ἐλπίδος,

Reisk. p. 85—95.

ἀτιμαζόμενος δὲ τῷ γεγενημένῳ, ἀχθόμενος δὲ τῇ συμ-
φορᾷ, ὀργιζόμενος δὲ τοῖς αἰτίοις, ἀπαθὴς δ᾽ ὢν κακῶν
καὶ ἄπειρος ἀνδρῶν ἀγαθῶν, δεκάτῳ ἔτει παρασκευασά-
μενος χιλίαις μὲν καὶ διακοσίαις ναυσὶν ἀφίκετο, τῆς δὲ
πεζῆς στρατιᾶς οὕτως ἄπειρον τὸ πλῆθος ἦγεν, ὥστε καὶ
τὰ ἔθνη τὰ μετ᾽ αὐτοῦ ἀκολουθήσαντα πολὺ ἂν ἔργον
εἴη καταλέξαι· τὸ δὲ μέγιστον σημεῖον τοῦ πλήθους· 28
ἐξὸν γὰρ αὐτῷ χιλίαις ναυσὶ διαβιβάσαι κατὰ τὸ στενώ-
τατον τοῦ Ἑλλησπόντου τὴν πεζὴν στρατιὰν ἐκ τῆς
Ἀσίας εἰς τὴν Εὐρώπην, οὐκ ἠθέλησεν, ἡγούμενος τὴν
διατριβὴν αὐτῷ πολλὴν ἔσεσθαι· ἀλλ᾽ ὑπεριδὼν καὶ τὰ 29
φύσει πεφυκότα καὶ τὰ θεῖα πράγματα καὶ τὰς ἀνθρωπί-
νας διανοίας ὁδὸν μὲν διὰ τῆς θαλάσσης ἐποιήσατο,
πλοῦν δὲ διὰ τῆς γῆς ἠνάγκασε γενέσθαι, ζεύξας μὲν τὸν
Ἑλλήσποντον, διορύξας δὲ τὸν Ἄθω· ὑφισταμένου οὐ-
δενός, ἀλλὰ τῶν μὲν ἀκόντων ὑπακουόντων, τῶν δὲ
ἑκόντων προδιδόντων. οἱ μὲν γὰρ οὐχ ἱκανοὶ ἦσαν ἀμύ-
νασθαι, οἱ δ᾽ ὑπὸ χρημάτων διεφθαρμένοι· ἀμφότερα δ᾽
ἦν αὐτοὺς τὰ πείθοντα, κέρδος καὶ δέος. Ἀθηναῖοι δ᾽ 30
οὕτω διακειμένης τῆς Ἑλλάδος αὐτοὶ μὲν εἰς τὰς ναῦς
ἐμβάντες ἐπ᾽ Ἀρτεμίσιον ἐβοήθησαν, Λακεδαιμόνιοι δὲ
καὶ τῶν συμμάχων ἔνιοι εἰς Θερμοπύλας ἀπήντησαν,
ἡγούμενοι διὰ τὴν στενότητα τῶν χωρίων τὴν πάροδον
οἷοί τ᾽ ἔσεσθαι διαφυλάξαι. γενομένου δὲ τοῦ κινδύνου 31
κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον Ἀθηναῖοι μὲν ἐνίκων τῇ ναυμα-
χίᾳ, Λακεδαιμόνιοι δέ, οὐ ταῖς ψυχαῖς ἐνδεεῖς γενόμενοι,
ἀλλὰ τοῦ πλήθους ψευσθέντες καὶ οὓς φυλάξειν ᾤοντο
καὶ πρὸς οὓς κινδυνεύσειν ἔμελλον, ... οὐχ ἡττηθέν-
τες τῶν ἐναντίων, ἀλλ᾽ ἀποθανόντες οὗπερ ἐτάχθησαν
μάχεσθαι, τούτῳ δὲ τῷ τρόπῳ τῶν μὲν δυστυχησάντων, 32
τῶν δὲ τῆς παρόδου κρατησάντων, οἱ μὲν ἐπορεύοντο
ἐπὶ τήνδε τὴν πόλιν, οἱ δ᾽ ἡμέτεροι πρόγονοι πυθόμενοι

μὲν τὴν γεγενημένην Λακεδαιμονίοις συμφοράν, ἀπο-
ροῦντες δὲ τοῖς περιεστηκόσι πράγμασιν, εἰδότες δ' ὅτι,
εἰ μὲν κατὰ γῆν τοῖς βαρβάροις ἀπαντήσονται, ἐπιπλεύ-
σαντες χιλίαις ναυσὶν ἐρήμην τὴν πόλιν λήψονται, εἰ
δὲ εἰς τὰς τριήρεις ἐμβήσονται, ὑπὸ τῆς πεζῆς στρατιᾶς
ἁλώσονται, ἀμφότερα δ' οὐ δυνήσονται, ἀμύνασθαί τε
33 καὶ φυλακὴν ἱκανὴν καταλιπεῖν, δυοῖν δὲ προκειμένοιν,
πότερον χρὴ τὴν πατρίδα ἐκλιπεῖν ἢ μετὰ τῶν βαρβάρων
γενομένους καταδουλώσασθαι τους Ἕλληνας, ἡγησά-
μενοι κρεῖττον εἶναι μετ' ἀρετῆς καὶ πενίας καὶ φυγῆς
ἐλευθερίαν ἢ μετ' ὀνείδους καὶ πλούτου δουλείαν τῆς
πατρίδος, ἐξέλιπον ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος τὴν πόλιν, ἵν' ἐν
μέρει πρὸς ἑκατέραν ἀλλὰ μὴ πρὸς ἀμφοτέρας ἅμα τὰς
34 δυνάμεις | κινδυνεύσωσιν, ὑπεκθέμενοι δὲ παῖδας καὶ
γυναῖκας καὶ μητέρας εἰς Σαλαμῖνα, συνήθροιζον καὶ τὸ
τῶν ἄλλων συμμάχων ναυτικόν. οὐ πολλαῖς δ' ὕστερον
ἡμέραις ἦλθε καὶ ἡ πεζὴ στρατιὰ καὶ τὸ ναυτικὸν τὸ τῶν
βαρβάρων, ὃ τίς ἰδὼν οὐκ ἂν ἐφοβήθη, ὡς μέγας καὶ
δεινὸς τῇδε τῇ πόλει κίνδυνος ὑπὲρ τῆς τῶν Ἑλλήνων
35 ἐλευθερίας ἠγωνίσθη; ποίαν δὲ γνώμην εἶχον ἢ οἱ θεώ-
μενοι τοὺς ἐν ταῖς ναυσὶν ἐκείναις, οὔσης καὶ τῆς αὐτῶν
σωτηρίας ἀπίστου καὶ τοῦ προσιόντος κινδύνου, ἢ οἱ
μέλλοντες ναυμαχήσειν ὑπὲρ τῆς φιλότητος, ὑπὲρ τῶν
36 ἄθλων τῶν ἐν Σαλαμῖνι; οἷς τοσοῦτον πανταχόθεν πε-
ριειστήκει πλῆθος πολεμίων, ὥστε ἐλάχιστον μὲν αὐτοῖς
εἶναι τῶν παρόντων κακῶν τὸ θάνατον τὸν αὐτῶν προ-
ειδέναι, μεγίστην δὲ συμφοράν, ἃ ὑπὸ τῶν βαρβάρων
37 εὐτυχησάντων τοὺς ὑπεκτεθέντας ἤλπιζον πείσεσθαι. ἦ
που διὰ τὴν ὑπάρχουσαν ἀπορίαν πολλάκις μὲν ἐδεξιώ-
σαντο ἀλλήλους, εἰκότως δὲ σφᾶς αὐτοὺς ὠλοφύραντο,
εἰδότες μὲν τὰς σφετέρας ναῦς ὀλίγας οὔσας, ὁρῶντες δὲ
πολλὰς τὰς τῶν πολεμίων, ἐπιστάμενοι δὲ τὴν μὲν πόλιν

Reisk.

*ἠρημωμένην, τὴν δὲ χώραν πορθουμένην καὶ μεστὴν
τῶν βαρβάρων, ἱερῶν δὲ καιομένων, ἁπάντων δ' ἐγγὺς
ὄντων τῶν δεινῶν, ἀκούοντες δ' ἐν ταὐτῷ συμμεμιγμέ- 38
νου Ἑλληνικοῦ καὶ βαρβαρικοῦ παιᾶνος, παρακελευσμοῦ
δ' ἀμφοτέρων καὶ κραυγῆς τῶν διαφθειρομένων, καὶ
τῆς θαλάττης μεστῆς τῶν νεκρῶν, καὶ πολλῶν μὲν συμ-
πιπτόντων καὶ φιλίων καὶ πολεμίων ναυαγίων, ἀντι-
πάλου δὲ πολὺν χρόνον οὔσης τῆς ναυμαχίας δοκοῦντες
τοτὲ μὲν νενικηκέναι καὶ σεσῶσθαι, τοτὲ δ' ἡττῆσθαι
καὶ ἀπολωλέναι. ἦ που διὰ τὸν παρόντα φόβον πολλὰ 39
μὲν ᾠήθησαν ἰδεῖν ὧν οὐκ εἶδον, πολλὰ δ' ἀκοῦσαι ὧν
οὐκ ἤκουσαν. ποῖαι δ' οὐχ ἱκετεῖαι θεῶν ἐγένοντο ἢ θυ-
σιῶν ἀναμνήσεις, ἔλεός τε παίδων καὶ γυναικῶν πόθος
οἶκτός τε πατέρων καὶ μητέρων, λογισμὸς δ', εἰ δυστυ-
χήσειαν, τῶν μελλόντων ἔσεσθαι κακῶν; τίς οὐκ ἂν 40
θεῶν ἠλέησεν αὐτοὺς ὑπὲρ τοῦ μεγέθους τοῦ κινδύνου;
ἢ τίς ἀνθρώπων οὐκ ἂν ἐδάκρυσεν; ἢ τίς τῆς τόλμης
αὐτοὺς οὐκ ἂν ἠγάσθη; ἦ πολὺ πλεῖστον ἐκεῖνοι κατὰ
τὴν ἀρετὴν ἁπάντων ἀνθρώπων διήνεγκαν καὶ ἐν τοῖς
βουλεύμασι καὶ ἐν τοῖς τοῦ πολέμου κινδύνοις, ἐκλιπόν-
τες μὲν τὴν πόλιν, εἰς τὰς ναῦς δ' ἐμβάντες, τὰς δ' αὑ-
τῶν ψυχὰς ὀλίγας οὔσας ἀντιτάξαντες τῷ πλήθει τῷ τῆς
Ἀσίας. ἐπέδειξαν δὲ πᾶσιν ἀνθρώποις, νικήσαντες τῇ 41
ναυμαχίᾳ, ὅτι κρεῖττον μετ' ὀλίγων [πολιτευομένων]
ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας κινδυνεύειν ἢ μετὰ πολλῶν βασι-
λευομένων ὑπὲρ τῆς αὑτῶν δουλείας. πλεῖστα δὲ καὶ 42
κάλλιστα ἐκεῖνοι ὑπὲρ τῆς τῶν Ἑλλήνων ἐλευθερίας
συνεβάλοντο, στρατηγὸν μὲν Θεμιστοκλέα, ἱκανώτατον
εἰπεῖν καὶ γνῶναι καὶ πρᾶξαι, ναῦς δὲ πλείους τῶν ἄλ-
λων ἁπάντων συμμάχων, ἄνδρας δ' ἐμπειροτάτους. καίτοι
τίνες ἂν τούτοις τῶν ἄλλων Ἑλλήνων ἤρισαν γνώμῃ καὶ
πλήθει καὶ ἀρετῇ; ὥστε δικαίως μὲν ἀναμφισβήτητα 43*

τἀριστεῖα τῆς ναυμαχίας ἔλαβον παρὰ τῆς Ἑλλάδος, εἰ-
κότως δὲ τὴν εὐτυχίαν ὁμονοοῦσαν τοῖς κινδύνοις ἐκτή-
σαντο, γνησίαν δὲ καὶ αὐτόχθονα τοῖς ἐκ τῆς Ἀσίας
βαρβάροις τὴν αὐτῶν ἀρετὴν ἐπεδείξαντο.
44 Ἐν μὲν οὖν τῇ ναυμαχίᾳ τοιούτους αὐτοὺς παρα-
σχόντες καὶ πολὺ πλεῖστον τῶν κινδύνων μετασχόντες τῇ
ἰδίᾳ ἀρετῇ κοινὴν τὴν ἐλευθερίαν καὶ τοῖς ἄλλοις ἐκτή-
σαντο· ὕστερον δὲ Πελοποννησίων διατειχιζόντων τὸν
Ἰσθμόν, καὶ ἀγαπώντων μὲν τῇ σωτηρίᾳ, νομιζόντων δ'
ἀπηλλάχθαι τοῦ κατὰ θάλατταν κινδύνου, καὶ διανοου-
μένων τοὺς ἄλλους Ἕλληνας περιιδεῖν ὑπὸ τοῖς βαρβά-
45 ροις γενομένους, ὀργισθέντες Ἀθηναῖοι συνεβούλευον
αὐτοῖς, εἰ ταύτην τὴν γνώμην ἕξουσιν, περὶ ἅπασαν τὴν
Πελοπόννησον τεῖχος περιβαλεῖν· εἰ γὰρ αὐτοὶ ὑπὸ τῶν
Ἑλλήνων προδιδόμενοι μετὰ τῶν βαρβάρων ἔσονται,
οὔτ' ἐκείνοις δεήσειν χιλίων νεῶν οὔτε τούτους ὠφελή-
σειν τὸ ἐν | Ἰσθμῷ τεῖχος· ἀκινδύνως γὰρ ἔσεσθαι τὴν
46 τῆς θαλάττης ἀρχὴν βασιλέως. διδασκόμενοι δὲ καὶ νο-
μίζοντες αὐτοὶ μὲν ἄδικά τε ποιεῖν καὶ κακῶς βουλεύε-
σθαι, Ἀθηναίους δὲ δίκαιά τε λέγειν καὶ τὰ βέλτιστα
αὐτοῖς παραινεῖν, ἐβοήθησαν εἰς Πλαταιάς· ἀποδράντων
δὲ ὑπὸ νύκτα τῶν πλείστων συμμάχων ἐκ τῶν τάξεων
διὰ τὸ πλῆθος τῶν πολεμίων, Λακεδαιμόνιοι μὲν καὶ
Τεγεᾶται τοὺς βαρβάρους ἐτρέψαντο, Ἀθηναῖοι δὲ καὶ
Πλαταιεῖς πάντας τοὺς Ἕλληνας ἐνίκων μαχόμενοι τοὺς
ἀπογνόντας τῆς ἐλευθερίας καὶ ὑπομείναντας τὴν δου-
47 λείαν. ἐν ἐκείνῃ δὲ τῇ ἡμέρᾳ καλλίστην τελευτὴν τοῖς
προτέροις κινδύνοις ἐπιθέντες, βέβαιον μὲν τὴν ἐλευθε-
ρίαν τῇ Εὐρώπῃ κατειργάσαντο, ἐν ἅπασι δὲ τοῖς κινδύ-
νοις δόντες ἔλεγχον τῆς ἑαυτῶν ἀρετῆς, καὶ μόνοι καὶ
μεθ' ἑτέρων, καὶ πεζομαχοῦντες καὶ ναυμαχοῦντες, καὶ
πρὸς τοὺς βαρβάρους καὶ πρὸς τοὺς Ἕλληνας, ὑπὸ πάν-

Reisk.

των ἠξιώθησαν, καὶ μεθ᾽ ὧν ἐκινδύνευον καὶ πρὸς οὓς
ἐπολέμουν, ἡγεμόνες γενέσθαι τῆς Ἑλλάδος.
Ὑστέρῳ δὲ χρόνῳ Ἑλληνικοῦ πολέμου καταστάντος 48
διὰ ζῆλον τῶν γεγενημένων καὶ φθόνον τῶν πεπραγμέ-
νων, μέγα μὲν ἅπαντες φρονοῦντες, μικρῶν δ᾽ ἐγκλη-
μάτων ἕκαστοι δεόμενοι, ναυμαχίας Ἀθηναίοις πρὸς Αἰ-
γινήτας καὶ τοὺς ἐκείνων συμμάχους γενομένης ἑβδομή-
κοντα τριήρεις αὐτῶν ἐλάμβανον. πολιορκούντων δὲ 49
κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον Αἴγυπτόν τε καὶ Αἴγιναν, καὶ
τῆς ἡλικίας ἀπούσης ἔν τε ταῖς ναυσὶ καὶ ἐν τῷ πεζῷ
στρατεύματι, Κορίνθιοι καὶ οἱ ἐκείνων σύμμαχοι, ἡγού-
μενοι ἢ εἰς ἔρημον τὴν χώραν ἐμβαλεῖν ἢ ἐξ Αἰγίνης
ἄξειν τὸ στρατόπεδον, ἐξελθόντες πανδημεὶ Γεράνειαν
κατέλαβον· Ἀθηναῖοι δὲ τῶν μὲν ἀπόντων, τῶν δ᾽ ἐγγὺς 50
ὄντων, οὐδένα ἐτόλμησαν μεταπέμψασθαι· ταῖς δ᾽ αὑ-
τῶν ψυχαῖς πιστεύσαντες καὶ τῶν ἐπιόντων καταφρονή-
σαντες οἱ γεραίτεροι καὶ οἱ τῆς ἡλικίας ἐντὸς γεγονότες
ἠξίουν αὐτοὶ μόνοι τὸν κίνδυνον ποιήσασθαι, οἱ μὲν ἐμ- 51
πειρίᾳ τὴν ἀρετήν, οἱ δὲ φύσει κεκτημένοι· καὶ οἱ μὲν
αὐτοὶ πολλαχοῦ ἀγαθοὶ γεγενημένοι, οἱ δ᾽ ἐκείνους μι-
μούμενοι, τῶν μὲν πρεσβυτέρων ἄρχειν ἐπισταμένων,
τῶν δὲ νεωτέρων τὸ ἐπιταττόμενον ποιεῖν δυναμένων,
Μυρωνίδου στρατηγοῦντος ἀπαντήσαντες αὐτοὶ εἰς τὴν 52
Μεγαρικὴν ἐνίκων μαχόμενοι ἅπασαν τὴν δύναμιν τὴν
ἐκείνων τοῖς ἤδη ἀπειρηκόσι καὶ τοῖς οὔπω δυναμένοις,
τοὺς εἰς τὴν σφετέραν ἐμβαλεῖν ἀξιώσαντας εἰς τὴν ἀλ-
λοτρίαν ἀπαντήσαντες, τρόπαιον δὲ στήσαντες καλλί- 53
στου μὲν αὐτοῖς ἔργου, αἰσχίστου δὲ τοῖς πολεμίοις, οἱ
μὲν οὐκέτι τοῖς σώμασιν, οἱ δ᾽ οὔπω δυνάμενοι, ταῖς δὲ
ψυχαῖς ἀμφότεροι κρείττους γενόμενοι, μετὰ καλλίστης
δόξης εἰς τὴν αὐτῶν ἀπελθόντες οἱ μὲν πάλιν ἐπαιδεύ-
οντο, οἱ δὲ περὶ τῶν λοιπῶν ἐβουλεύοντο.

54 Καθ' ἕκαστον μὲν οὖν οὐ ῥᾴδιον τὰ ὑπὸ πολλῶν
κινδυνευθέντα ὑφ' ἑνὸς ῥηθῆναι, οὐδὲ τὰ ἐν ἅπαντι τῷ
χρόνῳ πραχθέντα ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ δηλωθῆναι. τίς γὰρ ἂν
ἢ χρόνος ἢ λόγος ἢ ῥήτωρ ἱκανὸς γένοιτο μηνῦσαι τὴν
55 τῶν ἐνθάδε κειμένων ἀνδρῶν ἀρετήν; μετὰ πλείστων
γὰρ πόνων καὶ φανερωτάτων ἀγώνων καὶ καλλίστων
κινδύνων ἐλευθέραν μὲν ἐποίησαν τὴν Ἑλλάδα, μεγί-
στην δ' ἀπέδειξαν τὴν ἑαυτῶν πατρίδα, ἑβδομήκοντα
μὲν ἔτη τῆς θαλάττης ἄρξαντες, ἀστασιάστους δὲ παρα-
56 σχόντες τοὺς συμμάχους, οὐ τοῖς ὀλίγοις τοὺς πολ-
λοὺς δουλεύειν ἀξιώσαντες, ἀλλὰ τὸ ἴσον ἔχειν ἅπαντας
ἀναγκάσαντες, οὐδὲ τοὺς συμμάχους ἀσθενεῖς ποιοῦν-
τες, ἀλλὰ κἀκείνους ἰσχυροὺς καθιστάντες, καὶ τὴν αὑ-
τῶν δύναμιν τοσαύτην ἐπιδείξαντες, ὥσθ' ὁ μέγας βα-
σιλεὺς οὐκέτι τῶν ἀλλοτρίων ἐπεθύμει, ἀλλ' ἐδίδου τῶν
57 ἑαυτοῦ καὶ περὶ τῶν λοιπῶν ἐφοβεῖτο, καὶ οὔτε τριήρεις
ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ ἐκ τῆς Ἀσίας ἔπλευσαν, οὔτε τύραν-
νος ἐν τοῖς Ἕλλησι κατέστη, οὔτε Ἑλληνὶς πόλις ὑπὸ τῶν
βαρβάρων ἠνδραποδίσθη· | τοσαύτην σωφροσύνην καὶ
δέος ἡ τούτων ἀρετὴ πᾶσιν ἀνθρώποις παρεῖχεν. ὧν
ἕνεκα δεῖ μόνους καὶ προστάτας τῶν Ἑλλήνων καὶ ἡγε-
μόνας τῶν πόλεων γίγνεσθαι.
58 Ἐπέδειξαν δὲ καὶ ἐν ταῖς δυστυχίαις τὴν ἑαυτῶν
ἀρετήν. ἀπολομένων γὰρ τῶν νεῶν ἐν Ἑλλησπόντῳ εἴτε
ἡγεμόνος κακίᾳ εἴτε θεῶν διανοίᾳ, καὶ συμφορᾶς ἐκεί-
νης μεγίστης γενομένης καὶ ἡμῖν δυστυχήσασι καὶ τοῖς
ἄλλοις Ἕλλησιν, ἐδήλωσαν οὐ πολλῷ χρόνῳ ὕστερον ὅτι
59 ἡ τῆς πόλεως δύναμις τῆς Ἑλλάδος ἦν σωτηρία. ἑτέρων
γὰρ ἡγεμόνων γενομένων ἐνίκησαν μὲν ναυμαχοῦντες
τοὺς Ἕλληνας οἱ πρότερον εἰς τὴν θάλατταν οὐκ ἐμβαί-
νοντες, ἔπλευσαν δ' εἰς τὴν Εὐρώπην, δουλεύουσι δὲ
πόλεις τῶν Ἑλλήνων, τύραννοι δ' ἐγκαθεστᾶσιν, οἱ μὲν

Reisk.

μετὰ τὴν ἡμετέραν συμφοράν, οἱ δὲ μετὰ τὴν νίκην τῶν
βαρβάρων. ὥστ' ἄξιον ἦν ἐπὶ τῷδε τῷ τάφῳ τότε κείρα- 60
σθαι τῇ Ἑλλάδι καὶ πενθῆσαι τοὺς ἐνθάδε κειμένους, ὡς
συγκαταθαπτομένης τῆς αὐτῶν ἐλευθερίας τῇ τούτων
ἀρετῇ· ὡς δυστυχὴς μὲν ἡ Ἑλλὰς τοιούτων ἀνδρῶν ὀρ-
φανὴ γενομένη, εὐτυχὴς δ' ὁ τῆς Ἀσίας βασιλεὺς ἑτέρων
ἡγεμόνων λαβόμενος· τῇ μὲν γὰρ τούτων στερηθείσῃ
δουλεία περιέστηκε, τῷ δ' ἄλλων ἀρξάντων ζῆλος ἐγγί-
νεται τῆς τῶν προγόνων διανοίας. Ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἐξή- 61
χθην ὑπὲρ πάσης ὀλοφύρασθαι τῆς Ἑλλάδος· ἐκείνων δὲ
τῶν ἀνδρῶν ἄξιον καὶ ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ μεμνῆσθαι, οἳ
φεύγοντες τὴν δουλείαν καὶ περὶ τοῦ δικαίου μαχόμενοι
καὶ ὑπὲρ τῆς δημοκρατίας στασιάσαντες, πάντας πολε-
μίους κεκτημένοι εἰς τὸν Πειραιᾶ κατῆλθον, οὐχ ὑπὸ
νόμου ἀναγκασθέντες, ἀλλ' ὑπὸ τῆς φύσεως πεισθέντες,
καινοῖς κινδύνοις τὴν παλαιὰν ἀρετὴν τῶν προγόνων
μιμησάμενοι, ταῖς αὑτῶν ψυχαῖς κοινὴν τὴν πόλιν καὶ 62
τοῖς ἄλλοις κτησάμενοι, θάνατον μετ' ἐλευθερίας αἱρού-
μενοι ἢ βίον μετὰ δουλείας, οὐχ ἧττον ταῖς συμφοραῖς
αἰσχυνόμενοι ἢ τοῖς ἐχθροῖς ὀργιζόμενοι, μᾶλλον βου-
ληθέντες ἐν τῇ αὑτῶν ἀποθνήσκειν ἢ ζῆν τὴν ἀλλοτρίαν
οἰκοῦντες, συμμάχους μὲν ὅρκους καὶ συνθήκας ἔχοντες,
πολεμίους δὲ τοὺς πρότερον ὑπάρχοντας καὶ τοὺς πολί-
τας τοὺς ἑαυτῶν. ἀλλ' ὅμως οὐ τὸ πλῆθος τῶν ἐναντίων 63
φοβηθέντες, ἀλλ' ἐν τοῖς σώμασι τοῖς ἑαυτῶν κινδυνεύ-
σαντες, τρόπαιον μὲν τῶν πολεμίων ἔστησαν, μάρτυρας
δὲ τῆς αὑτῶν ἀρετῆς ἐγγὺς ὄντας τοῦδε τοῦ μνήματος
τοὺς Λακεδαιμονίων τάφους παρέχονται. καὶ γάρ τοι
μεγάλην μὲν ἀντὶ μικρᾶς ἀπέδειξαν τὴν πόλιν, ὁμονοοῦ-
σαν δὲ ἀντὶ στασιαζούσης ἀπέφηναν, τείχη δὲ ἀντὶ τῶν
καθῃρημένων ἀνέστησαν. οἱ δὲ κατελθόντες αὐτῶν, 64
ἀδελφὰ τὰ βουλεύματα τοῖς ἔργοις τῶν ἐνθάδε κειμένων

p. 112—119.

ἐπιδεικνύντες, οὐκ ἐπὶ τιμωρίαν τῶν ἐχθρῶν ἀλλ' ἐπὶ
σωτηρίαν τῆς πόλεως ἐτράποντο, καὶ οὔτ' ἐλαττοῦσθαι
δυνάμενοι οὔτ' αὐτοὶ πλέον ἔχειν δεόμενοι τῆς μὲν αὐ-
τῶν ἐλευθερίας καὶ τοῖς βουλομένοις δουλεύειν μετέδο-
σαν, τῆς δ' ἐκείνων δουλείας αὐτοὶ μετέχειν οὐκ ἠξίω-
65 σαν. ἔργοις δὲ μεγίστοις καὶ καλλίστοις ἀπελογήσαντο,
ὅτι οὐ κακίᾳ τῇ αὐτῶν οὐδ' ἀρετῇ τῶν πολεμίων πρό-
τερον ἐδυστύχησεν ἡ πόλις· εἰ γὰρ στασιάσαντες πρὸς
ἀλλήλους βίᾳ παρόντων Πελοποννησίων καὶ τῶν ἄλλων
ἐχθρῶν εἰς τὴν αὐτῶν οἷοί τ' ἐγένοντο κατελθεῖν, δῆλον
ὅτι ῥᾳδίως ἂν ὁμονοοῦντες πολεμεῖν αὐτοῖς ἐδύναντο.

66 Ἐκεῖνοι μὲν οὖν διὰ τοὺς ἐν Πειραιεῖ κινδύνους ὑπὸ
πάντων ἀνθρώπων ζηλοῦνται· ἄξιον δὲ καὶ τοὺς ξένους
τοὺς ἐνθάδε κειμένους ἐπαινέσαι, οἳ τῷ πλήθει βοηθή-
σαντες καὶ περὶ τῆς ἡμετέρας σωτηρίας μαχόμενοι, πα-
τρίδα τὴν ἀρετὴν ἡγησάμενοι, τοιαύτην τοῦ βίου τελευ-
τὴν ἐποιήσαντο· ἀνθ' ὧν ἡ πόλις αὐτοὺς καὶ ἐπένθησε
καὶ ἔθαψε δημοσίᾳ, καὶ ἔδωκεν ἔχειν αὐτοῖς τὸν ἅπαντα
χρόνον τὰς αὐτὰς τιμὰς τοῖς ἀστοῖς.

67 Οἱ δὲ νῦν θαπτόμενοι, βοηθήσαντες Κορινθίοις
ὑπὸ παλαιῶν | φίλων ἀδικουμένοις καινοὶ σύμμαχοι
γενόμενοι, οὐ τὴν αὐτὴν γνώμην Λακεδαιμονίοις ἔχον-
τες (οἱ μὲν γὰρ τῶν ἀγαθῶν αὐτοῖς ἐφθόνουν, οἱ δὲ
ἀδικουμένους αὐτοὺς ἠλέουν, οὐ τῆς προτέρας ἔχθρας
μεμνημένοι, ἀλλὰ τὴν παροῦσαν φιλίαν περὶ πολλοῦ
ποιούμενοι) πᾶσιν ἀνθρώποις φανερὰν τὴν αὐτῶν ἀρε-
68 τὴν ἐπεδείξαντο. ἐτόλμησαν γὰρ μεγάλην ποιοῦντες τὴν
Ἑλλάδα οὐ μόνον ὑπὲρ τῆς αὐτῶν σωτηρίας κινδυνεύειν,
ἀλλὰ καὶ ὑπὲρ τῆς τῶν πολεμίων ἐλευθερίας ἀποθνή-
σκειν· τοῖς γὰρ Λακεδαιμονίων συμμάχοις περὶ τῆς ἐκεί-
νων ἐλευθερίας ἐμάχοντο. νικήσαντες μὲν γὰρ ἐκείνους

Reisk.

τῶν αὐτῶν ἠξίουν, δυστυχήσαντες δὲ βέβαιον ἂν τὴν δουλείαν τοῖς ἐν τῇ Πελοποννήσῳ κατέλιπον.

Ἐκείνοις μὲν οὖν οὕτω διακειμένοις ὁ βίος οἰκτρὸς 69
καὶ ὁ θάνατος εὐκτός· οὗτοι δὲ καὶ ζῶντες καὶ ἀποθανόντες ζηλωτοί, παιδευθέντες μὲν ἐν τοῖς τῶν προγόνων ἀγαθοῖς, ἄνδρες δὲ γενόμενοι τήν τ' ἐκείνων δόξαν διασώσαντες καὶ τὴν αὑτῶν ἀρετὴν ἐπιδείξαντες. πολλῶν 70
μὲν γὰρ καὶ καλῶν αἴτιοι γεγένηνται τῇ ἑαυτῶν πατρίδι, ἐπηνώρθωσαν δὲ τὰ ὑφ' ἑτέρων δυστυχηθέντα, πόρρω δ' ἀπὸ τῆς αὑτῶν τὸν πόλεμον κατέστησαν. ἐτελεύτησαν δὲ τὸν βίον, ὥσπερ χρὴ τοὺς ἀγαθοὺς ἀποθνήσκειν, τῇ μὲν γὰρ πατρίδι τὰ τροφεῖα ἀποδόντες, τοῖς δὲ θρέψασι λύπας καταλιπόντες. ὥστε ἄξιον τοῖς ζῶσι τούτους πο- 71
θεῖν καὶ σφᾶς αὐτοὺς ὀλοφύρεσθαι καὶ τοὺς προσήκοντας αὐτῶν ἐλεεῖν τοῦ ἐπιλοίπου βίου. τίς γὰρ αὐτοῖς ἔτι ἡδονὴ καταλείπεται τοιούτων ἀνδρῶν θαπτομένων, οἳ πάντα περὶ ἐλάττονος τῆς ἀρετῆς ἡγούμενοι αὐτοὺς μὲν ἀπεστέρησαν βίου, χήρας δὲ γυναῖκας ἐποίησαν, ὀρφανοὺς δὲ τοὺς αὑτῶν παῖδας ἀπέλιπον, ἐρήμους δ' ἀδελφοὺς καὶ πατέρας καὶ μητέρας κατέστησαν; Πολλῶν δὲ 72
καὶ δεινῶν ὑπαρχόντων τοὺς μὲν παῖδας αὐτῶν ζηλῶ, ὅτι νεώτεροί εἰσιν ἢ ὥστε εἰδέναι οἵων πατέρων ἐστέρηνται, ἐξ ὧν δ' οὗτοι γεγόνασιν, οἰκτείρω, ὅτι πρεσβύτεροι ἢ ὥστε ἐπιλαθέσθαι τῆς δυστυχίας τῆς ἑαυτῶν. τί 73
γὰρ ἂν τούτων ἀνιαρότερον γένοιτο, ἢ τεκεῖν μὲν καὶ θρέψαι [καὶ θάψαι] τοὺς αὑτῶν, ἐν δὲ τῷ γήρᾳ ἀδυνάτους μὲν εἶναι τῷ σώματι, πασῶν δ' ἀπεστερημένους τῶν ἐλπίδων ἀφίλους καὶ ἀπόρους γεγονέναι, ὑπὸ δὲ τῶν αὐτῶν πρότερον ζηλοῦσθαι καὶ νῦν ἐλεεῖσθαι, ποθεινότερον δ' αὐτοῖς εἶναι τὸν θάνατον τοῦ βίου; ὅσῳ γὰρ ἄνδρες ἀμείνους ἦσαν, τοσούτῳ τοῖς καταλειπομένοις τὸ πένθος μεῖζον. πῶς δ' αὐτοὺς χρὴ λῆξαι τῆς λύ- 74

πης; πότερον ἐν ταῖς τῆς πόλεως συμφοραῖς; ἀλλὰ τότε αὐτῶν εἰκὸς καὶ τοὺς ἄλλους μεμνῆσθαι. ἀλλ' ἐν ταῖς εὐτυχίαις ταῖς κοιναῖς; ἀλλ' ἱκανὸν λυπῆσαι, τῶν μὲν σφετέρων τέκνων τετελευτηκότων, τῶν δὲ ζώντων ἀπολαυόντων τῆς τούτων ἀρετῆς. ἀλλ' ἐν τοῖς ἰδίοις κινδύνοις, ὅταν ὁρῶσι τοὺς μὲν πρότερον ὄντας φίλους φεύγοντας τὴν αὐτῶν ἀπορίαν, τοὺς δ' ἐχθροὺς μέγα φρο-
75 νοῦντας ἐπὶ ταῖς δυστυχίαις ταῖς τούτων; Μόνην δ' ἂν μοι δοκοῦμεν ταύτην τοῖς ἐνθάδε κειμένοις ἀποδοῦναι χάριν, εἰ τοὺς μὲν τοκέας αὐτῶν ὁμοίως ὥσπερ ἐκεῖνοι περὶ πολλοῦ ποιοίμεθα, τοὺς δὲ παῖδας οὕτως ἀσπαζοίμεθα ὥσπερ αὐτοὶ πατέρες ὄντες, ταῖς δὲ γυναιξὶν εἰ τοιούτους βοηθοὺς ἡμᾶς αὐτοὺς παρέχοιμεν, οἷοίπερ
76 ἐκεῖνοι ζῶντες ἦσαν. τίνας γὰρ ἂν εἰκότως μᾶλλον τιμῷμεν τῶν ἐνθάδε κειμένων; τίνας δ' ἂν τῶν ζώντων δικαιότερον περὶ πολλοῦ ποιοίμεθα ἢ τοὺς τούτοις προσήκοντας, οἳ τῆς μὲν τούτων ἀρετῆς τὸ ἴσον τοῖς ἄλλοις ἀπέλαυσαν, ἀποθανόντων δὲ μόνοι γνησίως τῆς δυστυχίας μετέχουσιν.

77 Ἀλλὰ γὰρ οὐκ οἶδ' ὅ τι δεῖ τοιαῦτα ὀλοφύρεσθαι· οὐ γὰρ ἐλανθάνομεν ἡμᾶς αὐτοὺς ὄντες θνητοί· ὥστε τί δεῖ, ἃ πάλαι προσεδοκῶμεν πείσεσθαι, ὑπὲρ τούτων νῦν ἄχθεσθαι, ἢ λίαν οὕτω βαρέως φέρειν ἐπὶ ταῖς τῆς φύσεως συμφοραῖς, ἐπισταμένους ὅτι ὁ θάνατος κοινὸς καὶ τοῖς χειρίστοις καὶ τοῖς βελτίστοις; οὔτε | γὰρ τοὺς πονηροὺς ὑπερορᾷ οὔτε τοὺς ἀγαθοὺς θαυμάζει, ἀλλ' ἴσον
78 ἑαυτὸν παρέχει πᾶσιν. εἰ μὲν γὰρ οἷόν τε ἦν τοῖς τοὺς ἐν τῷ πολέμῳ κινδύνους διαφυγοῦσιν ἀθανάτους εἶναι τὸν λοιπὸν χρόνον, ἄξιον τοῖς ζῶσι τὸν ἅπαντα χρόνον πενθεῖν τοὺς τεθνεῶτας· νῦν δὲ ἥ τε φύσις καὶ νόσων ἥττων καὶ γήρως, ὅ τε δαίμων ὁ τὴν ἡμετέραν μοῖραν εἰ-
79 ληχὼς ἀπαραίτητος. ὥστε προσήκει τούτους εὐδαιμο-

Reisk.

νεστάτους ἡγεῖσθαι, οἵτινες ὑπὲρ τῶν μεγίστων καὶ
καλλίστων κινδυνεύσαντες οὕτω τὸν βίον ἐτελεύτησαν,
οὐκ ἐπιτρέψαντες τὰ περὶ αὐτῶν τῇ τύχῃ, οὐδ' ἀναμεί-
ναντες τὸν αὐτόματον θάνατον, ἀλλ' ἐκλεξάμενοι τὸν
κάλλιστον. καὶ γάρ τοι ἀγήρατοι μὲν αὐτῶν αἱ μνῆ-
μαι, ζηλωταὶ δὲ ὑπὸ πάντων ἀνθρώπων αἱ τιμαί· οἳ 80
πενθοῦνται μὲν διὰ τὴν φύσιν ὡς θνητοί, ὑμνοῦνται δὲ
ὡς ἀθάνατοι διὰ τὴν ἀρετήν. καὶ γάρ τοι θάπτονται
δημοσίᾳ, καὶ ἀγῶνες τίθενται ἐπ' αὐτοῖς ῥώμης καὶ σο-
φίας καὶ πλούτου, ὡς ἀξίους ὄντας τοὺς ἐν τῷ πολέμῳ
τετελευτηκότας ταῖς αὐταῖς τιμαῖς καὶ τοὺς ἀθανάτους
τιμᾶσθαι. ἐγὼ μὲν οὖν αὐτοὺς καὶ μακαρίζω τοῦ θα- 81
νάτου καὶ ζηλῶ, καὶ μόνοις τούτοις ἀνθρώπων οἶμαι
κρεῖττον εἶναι γενέσθαι, οἵτινες, ἐπειδὴ θνητῶν σωμά-
των ἔτυχον, ἀθάνατον μνήμην διὰ τὴν ἀρετὴν αὑτῶν
κατέλιπον· ὅμως δ' ἀνάγκη τοῖς ἀρχαίοις ἔθεσι χρῆσθαι,
καὶ θεραπεύοντας τὸν πάτριον νόμον ὀλοφύρεσθαι τοὺς
θαπτομένους.

3.

| ΑΠΟΛΟΓΙΑ ΠΡΟΣ ΣΙΜΩΝΑ.

Πολλὰ καὶ δεινὰ συνειδὼς Σίμωνι, ὦ βουλή, οὐκ
ἄν ποτ' αὐτὸν εἰς τοσοῦτον τόλμης ἡγησάμην ἀφικέσθαι,
ὥστε ὑπὲρ ὧν αὐτὸν ἔδει δοῦναι δίκην, ὑπὲρ τούτων ὡς
ἀδικούμενον ἔγκλημα ποιήσασθαι καὶ οὕτω μέγαν καὶ
σεμνὸν ὅρκον διομοσάμενον εἰς ὑμᾶς ἐλθεῖν. εἰ μὲν οὖν 2
ἄλλοι τινὲς ἔμελλον περὶ ἐμοῦ διαγνώσεσθαι, σφόδρα
ἂν ἐφοβούμην τὸν κίνδυνον, ὁρῶν ὅτι καὶ παρασκευαὶ
καὶ τύχαι ἐνίοτε τοιαῦται γίνονται, ὥστε πολλὰ καὶ παρὰ
γνώμην ἀποβαίνειν τοῖς κινδυνεύουσιν· εἰς ὑμᾶς δ'
εἰσελθὼν ἐλπίζω τῶν δικαίων τεύξεσθαι. μάλιστα δ' 3

p. 126—135.

ἀγανακτῶ, ὦ βουλή, ὅτι περὶ τοιούτων πραγμάτων εἰ-
πεῖν ἀναγκασθήσομαι πρὸς ὑμᾶς, ὑπὲρ ὧν ἐγὼ αἰσχυ-
νόμενος, εἰ μέλλοιεν πολλοί μοι συνείσεσθαι, ἠνεσχόμην
ἀδικούμενος. ἐπειδὴ δὲ Σίμων με εἰς τοιαύτην ἀνάγκην
κατέστησεν, οὐδὲν ἀποκρυψάμενος ἅπαντα διηγήσομαι
4 πρὸς ὑμᾶς τὰ πεπραγμένα. ἀξιῶ δέ, ὦ βουλή, εἰ μὲν
ἀδικῶ, μηδεμιᾶς συγγνώμης τυγχάνειν· ἐὰν δὲ περὶ
τούτων ἀποδείξω ὡς οὐκ ἔνοχός εἰμι οἷς Σίμων διωμό-
σατο, ἄλλως δὲ ὑμῖν φαίνωμαι παρὰ τὴν ἡλικίαν τὴν
ἐμαυτοῦ ἀνοητότερον πρὸς τὸ μειράκιον διατεθείς, αἰ-
τοῦμαι ὑμᾶς μηδέν με χείρω νομίζειν, εἰδότας ὅτι ἐπι-
θυμῆσαι μὲν ἅπασιν ἀνθρώποις ἔνεστιν, οὗτος δὲ βέλ-
τιστος ἂν εἴη καὶ σωφρονέστατος, ὅστις κοσμιώτατα τὰς
συμφορὰς φέρειν δύναται. οἷς ἅπασιν ἐμποδὼν ἐμοὶ γε-
γένηται Σίμων οὑτοσί, ὡς ἐγὼ ὑμῖν ἐπιδείξω.

5 Ἡμεῖς γὰρ ἐπεθυμήσαμεν, ὦ βουλή, Θεοδότου,
Πλαταϊκοῦ μειρακίου, καὶ ἐγὼ μὲν εὖ ποιῶν αὐτὸν
ἠξίουν εἶναί μοι φίλον, οὗτος δὲ ὑβρίζων καὶ παρανο-
μῶν ᾤετο ἀναγκάσειν αὐτὸν ποιεῖν ὅ τι βούλοιτο. ὅσα
μὲν οὖν ἐκεῖνος κακὰ ὑπ' αὐτοῦ πέπονθε, πολὺ ἂν ἔργον
εἴη λέγειν· ὅσα δ' εἰς ἐμὲ αὐτὸν ἐξημάρτηκεν, ἡγοῦμαι
6 ταῦθ' ὑμῖν προσήκειν ἀκοῦσαι. πυθόμενος γὰρ ὅτι τὸ
μειράκιον ἦν παρ' ἐμοί, ἐλθὼν ἐπὶ τὴν οἰκίαν τὴν ἐμὴν
νύκτωρ | μεθύων, ἐκκόψας τὰς θύρας εἰσῆλθεν εἰς τὴν
γυναικωνῖτιν, ἔνδον οὐσῶν τῆς τε ἀδελφῆς τῆς ἐμῆς καὶ
τῶν ἀδελφιδῶν, αἳ οὕτω κοσμίως βεβιώκασιν ὥστε καὶ
7 ὑπὸ τῶν οἰκείων ὁρώμεναι αἰσχύνεσθαι. οὗτος τοίνυν
εἰς τοῦτο ἦλθεν ὕβρεως ὥστ' οὐ πρότερον ἠθέλησεν
ἀπελθεῖν, πρὶν αὐτόν, ἡγούμενοι δεινὰ ποιεῖν οἱ παρα-
γενόμενοι καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ ἐλθόντες, ἐπὶ παῖδας κόρας
καὶ ὀρφανὰς εἰσιόντα, ἐξήλασαν βίᾳ. καὶ τοσούτου ἐδέη-
σεν αὐτῷ μεταμελῆσαι τῶν ὑβρισμένων, ὥστε ἐξευρὼν

Reisk.

οὗ ἐδειπνοῦμεν ἀτοπώτατον πρᾶγμα καὶ ἀπιστότατον
ἐποίησεν, εἰ μή τις εἰδείη τὴν τούτου μανίαν. ἐκκαλέσας 8
γάρ με ἔνδοθεν, ἐπειδὴ τάχιστα ἐξῆλθον, εὐθύς με τύ-
πτειν ἐπεχείρησεν· ἐπειδὴ δὲ αὐτὸν ἠμυνάμην ἐνστάς,
ἔβαλλέ με λίθοις. καὶ ἐμοῦ μὲν ἁμαρτάνει, Ἀριστοκρί-
του δέ, ὃς παρ' ἐμὲ ἦλθε μετ' αὐτοῦ, βαλὼν λίθῳ συν-
τρίβει τὸ μέτωπον. ἐγὼ τοίνυν, ὦ βουλή, ἡγούμενος 9
μὲν δεινὰ πάσχειν, αἰσχυνόμενος δέ, ὅπερ ἤδη καὶ πρό-
τερον εἶπον, τῇ συμφορᾷ, ἠνειχόμην, καὶ μᾶλλον ᾑρού-
μην μὴ λαβεῖν τούτων τῶν ἁμαρτημάτων δίκην ἢ δόξαι
τοῖς πολίταις ἀνόητος εἶναι, εἰδὼς ὅτι τῇ μὲν τούτου
πονηρίᾳ πρέποντά ἐστι τὰ πεπραγμένα, ἐμοῦ δὲ πολλοὶ
καταγελάσονται τοιαῦτα πάσχοντος τῶν φθονεῖν εἰθι-
σμένων, ἐάν τις ἐν τῇ πόλει προθυμῆται χρηστὸς εἶναι.
οὕτω δὲ σφόδρα ἠπορούμην ὅ τι χρησαίμην, ὦ βουλή, 10
τῇ τούτου παρανομίᾳ, ὥστε ἔδοξέ μοι κράτιστον εἶναι
ἀποδημῆσαι ἐκ τῆς πόλεως. λαβὼν δὴ τὸ μειράκιον
(ἅπαντα γὰρ δεῖ τἀληθῆ λέγειν) ᾠχόμην ἐκ τῆς πόλεως.
ἐπειδὴ δὲ ᾤμην ἱκανὸν εἶναι τὸν χρόνον Σίμωνι ἐπιλα-
θέσθαι μὲν τοῦ νεανίσκου, μεταμελῆσαι δὲ τῶν πρό-
τερον ἡμαρτημένων, ἀφικνοῦμαι πάλιν. κἀγὼ μὲν ᾠχό- 11
μην ἐς Πειραιᾶ, οὗτος δ' αἰσθόμενος εὐθέως ἥκοντα τὸν
Θεόδοτον καὶ διατρίβοντα παρὰ Λυσιμάχῳ ὃς ᾤκει πλη-
σίον τῆς οἰκίας ἧς οὗτος ἐμεμίσθωτο, παρεκάλεσέ τινας
τῶν τούτου ἐπιτηδείων. καὶ οὗτοι μὲν ἠρίστων καὶ ἔπι-
νον, φύλακας δὲ κατέστησαν ἐπὶ τοῦ τέγους, ἵν', ὁπότε
ἐξέλθοι τὸ μειράκιον, εἰσαρπάσειαν αὐτόν. ἐν δὲ τούτῳ 12
τῷ καιρῷ ἀφικνοῦμαι ἐγὼ ἐκ Πειραιῶς, καὶ τρέπομαι
παριὼν ὡς τὸν Λυσίμαχον· ὀλίγον δὲ χρόνον διατρί-
ψαντες ἐξερχόμεθα. ἤδη μεθύοντες οὗτοι ἐκπηδῶσιν
ἐφ' ἡμᾶς. καὶ οἱ μέν τινες αὐτῷ τῶν παραγενομένων οὐκ
ἠθέλησαν συνεξαμαρτεῖν, Σίμων δὲ οὑτοσὶ καὶ Θεόφιλος

καὶ Πρώταρχος καὶ Αὐτοκλῆς εἷλκον τὸ μειράκιον. ὁ δὲ
13 ῥίψας τὸ ἱμάτιον ᾤχετο φεύγων. ἐγὼ δὲ ἡγούμενος ἐκεῖ-
νον μὲν ἐκφεύξεσθαι, τούτους δ', ἐπειδὴ τάχιστα ἐντύ-
χοιεν ἀνθρώποις, αἰσχυνομένους ἀποτρέψεσθαι, ταῦτα
διανοηθεὶς ἑτέραν ὁδὸν ᾠχόμην ἀπιών· οὕτω σφόδρ'
αὐτοὺς ἐφυλαττόμην, καὶ πάντα ταῦτα ὑπὸ τούτων
14 γιγνόμενα μεγάλην ἐμαυτῷ συμφορὰν ἐνόμιζον. κἀν-
ταῦθα μέν, ἵνα φησὶ Σίμων τὴν μάχην γενέσθαι, οὔτε
τούτων οὔτε ἡμῶν οὐδεὶς οὔτε κατεάγη τὴν κεφαλὴν
οὔτε ἄλλο κακὸν οὐδὲν ἔλαβεν, ὧν ἐγὼ τοὺς παραγενο-
μένους ὑμῖν παρέξομαι μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

15 Ὅτι μὲν τοίνυν οὗτος ἦν ὁ ἀδικήσας, ὦ βουλή, καὶ
ἐπιβουλεύσας ἡμῖν, καὶ οὐκ ἐγὼ τούτῳ, ὑπὸ τῶν παρα-
γενομένων μεμαρτύρηται ὑμῖν. μετὰ δὲ ταῦτα τὸ μὲν
μειράκιον εἰς γναφεῖον κατέφυγεν, οὗτοι δὲ συνεισπε-
σόντες ἦγον αὐτὸν βίᾳ, βοῶντα καὶ κεκραγότα καὶ μαρ-
16 τυρόμενον. συνδραμόντων δὲ ἀνθρώπων πολλῶν καὶ
ἀγανακτούντων τῷ πράγματι καὶ δεινὰ φασκόντων εἶναι
τὰ γινόμενα, τῶν μὲν λεγομένων οὐδὲν ἐφρόντιζον,
Μόλωνα δὲ τὸν γναφέα καὶ ἄλλους τινὰς ἐπαμύνειν
17 ἐπιχειροῦντας συνέκοψαν. ἤδη δὲ αὐτοῖς οὖσι παρὰ τὴν
Λάμπωνος οἰκίαν ἐγὼ μόνος βαδίζων ἐντυγχάνω, δεινὸν
δὲ ἡγησάμενος εἶναι καὶ αἰσχρὸν περιιδεῖν οὕτως ἀνό-
μως καὶ βιαίως | ὑβρισθέντα τὸν νεανίσκον, ἐπιλαμβά-
νομαι αὐτοῦ. οὗτοι δέ, διότι μὲν τοιαῦτα παρηνόμουν
εἰς ἐκεῖνον, οὐκ ἠθέλησαν εἰπεῖν ἐρωτηθέντες, ἀφέ-
18 μενοι δὲ τοῦ νεανίσκου ἔτυπτον ἐμέ. μάχης δὲ γενομέ-
νης, ὦ βουλή, καὶ τοῦ μειρακίου βάλλοντος αὐτοὺς καὶ
περὶ τοῦ σώματος ἀμυνομένου καὶ τούτων ἡμᾶς βαλλόν-
των, ἔτι δὲ τυπτόντων αὐτῶν ὑπὸ τῆς μέθης, καὶ ἐμοῦ

Reisk.

ἀμυνομένου, καὶ τῶν παραγενομένων ὡς ἀδικουμένοις ἡμῖν ἁπάντων ἐπικουρούντων, ἐν τούτῳ τῷ θορύβῳ συντριβόμεθα τὰς κεφαλὰς ἅπαντες. καὶ οἱ μὲν ἄλλοι 19
οἱ μετὰ τούτου παροινήσαντες, ἐπειδὴ τάχιστά με εἶδον μετὰ ταῦτα, ἐδέοντό μου συγγνώμην ἔχειν, οὐχ ὡς ἀδικούμενοι ἀλλ' ὡς δεινὰ πεποιηκότες· καὶ ἐξ ἐκείνου τοῦ χρόνου τεττάρων ἐτῶν παρεληλυθότων οὐδέν μοι πώποτ' ἐνεκάλεσεν οὐδείς. Σίμων δ' οὑτοσί, ὁ πάντων τῶν 20
κακῶν αἴτιος γενόμενος, τὸν μὲν ἄλλον χρόνον ἡσυχίαν ἦγε δεδιὼς περὶ αὑτοῦ, ἐπειδὴ δὲ δίκας ἰδίας ᾔσθετο κακῶς ἀγωνισάμενον ἐξ ἀντιδόσεως, καταφρονήσας μου οὕτωσὶ τολμηρῶς εἰς τοιοῦτον ἀγῶνά με κατέστησεν. ὡς οὖν καὶ ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, τούτων ὑμῖν τοὺς παραγενομένους μάρτυρας παρέξομαι.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Τὰ μὲν οὖν γεγενημένα καὶ ἐμοῦ καὶ τῶν μαρτύρων 21
ἀκηκόατε· ἐβουλόμην δ' ἄν, ὦ βουλή, Σίμωνα τὴν αὐτὴν γνώμην ἐμοὶ ἔχειν, ἵν' ἀμφοτέρων ἡμῶν ἀκούσαντες τἀληθῆ ῥᾳδίως ἔγνωτε τὰ δίκαια. ἐπειδὴ δὲ αὐτῷ οὐδὲν μέλει τῶν ὅρκων ὧν διωμόσατο, πειράσομαι καὶ περὶ ὧν οὗτος ἔψευσται διδάσκειν ὑμᾶς. Ἐτόλμησε γὰρ 22
εἰπεῖν ὡς αὐτὸς μὲν τριακοσίας δραχμὰς ἔδωκε Θεοδότῳ, συνθήκας πρὸς αὐτὸν ποιησάμενος, ἐγὼ δὲ ἐπιβουλεύσας ἀπέστησα αὐτοῦ τὸ μειράκιον. καίτοι ἐχρῆν αὐτόν, εἴπερ ἦν ταῦτ' ἀληθῆ, παρακαλέσαντα μάρτυρας ὡς πλείστους κατὰ τοὺς νόμους διαπράττεσθαι περὶ αὐτῶν. οὗτος δὲ τοιοῦτον οὐδὲν πώποτε φαίνεται ποιήσας, ὑβρί- 23
ζων δὲ καὶ τύπτων ἀμφοτέρους ἡμᾶς καὶ κωμάζων καὶ τὰς θύρας ἐκβάλλων καὶ νύκτωρ εἰσιὼν ἐπὶ γυναῖκας ἐλευθέρας. ἃ χρὴ μάλιστα, ὦ βουλή, τεκμήρια νομίζειν ὅτι ψεύδεται πρὸς ὑμᾶς. σκέψασθε δὲ ὡς ἄπιστα εἴρηκε. 24

p. 143-148.

τὴν γὰρ οὐσίαν τὴν ἑαυτοῦ ἅπασαν πεντήκοντα καὶ δια-
κοσίων δραχμῶν ἐτιμήσατο. καίτοι θαυμαστὸν εἰ τὸν
ἑταιρήσοντα πλειόνων ἐμισθώσατο ὧν αὐτὸς τυγχάνει
25 κεκτημένος. εἰς τοῦτο δ' ἥκει τόλμης ὥστε οὐκ ἐξαρκεῖ
περὶ τούτου μόνον αὐτῷ ψεύσασθαι, περὶ τοῦ δεδωκέναι
τὸ ἀργύριον, ἀλλὰ καὶ κεκομίσθαι φησί· καίτοι πῶς εἰ-
κός ἐστι τότε μὲν ἡμᾶς τοιαῦτα ἐξαμαρτάνειν οἷα κατη-
γόρηκεν οὗτος, ἀποστερῆσαι βουλομένους τὰς τριακο-
σίας δραχμάς, ἐπειδὴ δὲ ἀπεμαχεσάμεθα, τηνικαῦτα
ἀποδοῦναι τὸ ἀργύριον αὐτῷ, μήτε ἀφειμένους τῶν
ἐγκλημάτων μήτε ἀνάγκης ἡμῖν μηδεμιᾶς γενομένης;
26 ἀλλὰ γάρ, ὦ βουλή, πάντα αὐτῷ ταῦτα σύγκειται καὶ
μεμηχάνηται, καὶ δοῦναι μέν φησιν, ἵνα μὴ δοκῇ δεινὰ
ποιεῖν, εἰ μηδενὸς αὐτῷ συμβολαίου γεγενημένου τοι-
αῦτα ἐτόλμα ὑβρίζειν τὸ μειράκιον, ἀπειληφέναι δὲ
προσποιεῖται, διότι φανερός ἐστιν ἐγκαλέσας οὐδέποτ'
ἀργύριον οὐδὲ μνείαν περὶ τούτου οὐδεμίαν ποιησά-
μενος.

27 Φησὶ δ' ἐπὶ ταῖς αὑτοῦ θύραις ὑπ' ἐμοῦ δεινῶς
διατεθῆναι τυπτόμενος. φαίνεται δὲ πλεῖον ἢ τέτταρα
στάδια ἀπὸ τῆς οἰκίας διώξας τὸ μειράκιον οὐδὲν κακὸν
ἔχων, καὶ ταῦτα πλέον ἢ διακοσίων ἰδόντων ἀνθρώπων
ἔξαρνός ἐστι.

28 Λέγει δ' ὡς ἡμεῖς ἤλθομεν ἐπὶ τὴν οἰκίαν τὴν τού-
του ὄστρακον ἔχοντες, καὶ ὡς ἠπείλουν αὐτῷ ἐγὼ ἀπο-
κτενεῖν, καὶ ὡς τοῦτό ἐστιν ἡ πρόνοια. ἐγὼ δ' ἡγοῦμαι,
ὦ βουλή, ῥᾴδιον εἶναι γνῶναι ὅτι ψεύδεται, οὐ μόνον
ὑμῖν τοῖς εἰωθόσι σκοπεῖσθαι περὶ τῶν τοιούτων, ἀλλὰ
29 καὶ τοῖς ἄλλοις ἅπασι. τῷ γὰρ ἂν δόξειε πιστὸν ὡς ἐγὼ
προνοηθεὶς καὶ ἐπιβουλεύων ἦλθον ἐπὶ | τὴν Σίμωνος
οἰκίαν μεθ' ἡμέραν, μετὰ τοῦ μειρακίου, τοσούτων ἀν-
θρώπων παρ' αὐτῷ συνειλεγμένων, εἰ μὴ εἰς τοῦτο μα-

Reisk. p. 148—154.

*νίας ἀφικόμην ὥστε ἐπιθυμεῖν εἰς ὧν πολλοῖς μάχεσθαι,
ἄλλως τε καὶ εἰδὼς ὅτι ἀσμένως ἄν με εἶδεν ἐπὶ ταῖς
θύραις ταῖς αὑτοῦ, ὃς καὶ ἐπὶ τὴν ἐμὴν οἰκίαν φοιτῶν
εἰσῄει βίᾳ, καὶ οὔτε τῆς ἀδελφῆς οὔτε τῶν ἀδελφιδῶν
φροντίσας ζητεῖν με ἐτόλμα, καὶ ἐξευρὼν οὗ δειπνῶν
ἐτύγχανον, ἐκκαλέσας ἔτυπτέ με. καὶ τότε μὲν ἄρα, ἵνα* 30
*μὴ περιβόητος εἴην, ἡσυχίαν ἦγον, συμφορὰν ἐμαυτοῦ
νομίζων τὴν τούτου πονηρίαν· ἐπειδὴ δὲ χρόνος διεγέ-
νετο, πάλιν, ὥς οὗτός φησιν, ἐπεθύμησα περιβόητος
γενέσθαι; καὶ εἰ μὲν ἦν παρὰ τούτῳ τὸ μειράκιον, εἶχεν* 31
*ἄν τινα λόγον τὸ ψεῦδος αὐτῷ, ὡς ἐγὼ διὰ τὴν ἐπιθυ-
μίαν ἠναγκαζόμην ἀνοητότερόν τι ποιεῖν τῶν εἰκότων·
νῦν δὲ τούτῳ μὲν οὐδὲ διελέγετο, ἀλλ' ἐμίσει πάντων
ἀνθρώπων μάλιστα, παρ' ἐμοὶ δ' ἐτύγχανε διαιτώμενον.
ὥστε τῷ ὑμῶν πιστὸν ὡς ἐγὼ πρότερον μὲν ἐξέπλευσα* 32
*ἐκ τῆς πόλεως ἔχων τὸ μειράκιον, ἵνα μὴ τούτῳ μαχοί-
μην, ἐπειδὴ δὲ ἀφικόμην πάλιν, ἦγον αὐτὸν ἐπὶ τὴν
οἰκίαν τὴν Σίμωνος, οὗ πλεῖστα ἔμελλον πράγματα
ἕξειν; καὶ ἐπεβούλευον μὲν αὐτῷ, οὕτω δὲ ἦλθον ἀπα-* 33
*ράσκευος, ὥστε μήτε φίλους μήτε οἰκέτας μήτε ἄλλον
ἄνθρωπον παρακαλέσαι μηδένα, εἰ μὴ τοῦτό γε τὸ παι-
δίον, ὃ ἐπικουρῆσαι μέν μοι οὐκ ἂν ἠδύνατο, μηνῦσαι δὲ
ἱκανὸν ἦν βασανιζόμενον, εἴ τι ἐγὼ ἐξημάρτανον; ἀλλ' εἰς* 34
*τοσοῦτον ἀμαθίας ἀφικόμην, ὥστε ἐπιβουλεύων Σίμωνι
οὐκ ἐτήρησα αὐτὸν οὗ μόνον οἷόν τ' ἦν λαβεῖν, ἢ νύ-
κτωρ ἢ μεθ' ἡμέραν, ἀλλ' ἐνταῦθα ἦλθον οὗ αὐτὸς ἔμελ-
λον ὑπὸ πλείστων ὀφθήσεσθαί τε καὶ συγκοπήσεσθαι,
ὥσπερ κατ' ἐμαυτοῦ τὴν πρόνοιαν ἐξευρίσκων, ἵν' ὡς
μάλιστα ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν ὑβρισθείην; Ἔτι τοίνυν, ὦ* 35
*βουλή, καὶ ἐκ τῆς μάχης τῆς γενομένης ῥᾴδιον γνῶναι
ὅτι ψεύδεται. τὸ γὰρ μειράκιον ὡς ἔγνω, ῥῖψαν θοἰμά-
τιον, φεῦγον ᾤχετο, οὗτοι δὲ αὐτὸν ἐπεδίωκον, ἐγὼ δὲ*

36 ἑτέραν ἀπελθὼν ὁδὸν ᾠχόμην. καίτοι ποτέρους χρὴ αἰ-
τίους τῶν γεγενημένων εἶναι νομίζειν, τοὺς φεύγοντας
ἢ τοὺς ζητοῦντας καταλαβεῖν; ἐγὼ μὲν γὰρ ἡγοῦμαι
πᾶσιν εἶναι δῆλον ὅτι φεύγουσι μὲν οἱ περὶ αὑτῶν δε-
37 διότες, διώκουσι δὲ οἱ βουλόμενοί τι ποιῆσαι κακόν. οὐ
τοίνυν ταῦτα εἰκότα, ἄλλως δὲ περὶ αὐτῶν πέπρακται,
ἀλλὰ καταλαβόντες τὸ μειράκιον ἐκ τῆς ὁδοῦ ἦγον βίᾳ,
ἐντυχὼν δ' ἐγὼ τούτων μὲν οὐχ ἡπτόμην, τοῦ μειρακίου
δ' ἐπελαμβανόμην· οὗτοι δὲ ἐκεῖνόν τε ἦγον βίᾳ καὶ ἐμὲ
ἔτυπτον. καὶ ταῦθ' ὑμῖν ὑπὸ τῶν παραγενομένων με-
μαρτύρηται. ὥστε δεινὸν εἰ περὶ τούτων ἐγὼ δόξω προ-
νοηθῆναι, περὶ ὧν οὗτοι τυγχάνουσιν οὕτω δεινὰ καὶ
38 παράνομα πεποιηκότες. τί δ' ἂν ποτε ἔπαθον, εἰ τἀναν-
τία τῶν νῦν γεγενημένων ἦν, εἰ πολλοὺς ἔχων τῶν ἐπι-
τηδείων ἐγώ, ἀπαντήσας Σίμωνι, ἐμαχόμην αὐτῷ καὶ
ἔτυπτον αὐτὸν καὶ ἐδίωκον καὶ καταλαβὼν ἄγειν βίᾳ
ἐζήτουν, ὅπου νῦν τούτου ταῦτα πεποιηκότος ἐγὼ εἰς
τοιοῦτον ἀγῶνα καθέστηκα, ἐν ᾧ καὶ περὶ τῆς πατρίδος
39 καὶ τῆς οὐσίας τῆς ἐμαυτοῦ ἁπάσης κινδυνεύω; Τὸ δὲ
μέγιστον καὶ περιφανέστατον πάντων· ὁ γὰρ ἀδικηθεὶς
καὶ ἐπιβουλευθεὶς ὑπ' ἐμοῦ, ὥς φησιν, οὐκ ἐτόλμησε
τεττάρων ἐτῶν ἐπισκήψασθαι εἰς ὑμᾶς. καὶ οἱ μὲν ἄλλοι,
ὅταν ἐρῶσι καὶ ἀποστερῶνται ὧν ἐπιθυμοῦσι καὶ συγ-
κοπῶσιν, ὀργιζόμενοι παραχρῆμα τιμωρεῖσθαι ζητοῦσιν,
οὗτος δὲ χρόνοις ὕστερον.
40 Ὅτι μὲν οὖν, ὦ βουλή, οὐδενὸς αἴτιός εἰμι τῶν γε-
γενημένων, ἱκανῶς ἀποδεδεῖχθαι νομίζω· οὕτω δὲ διά-
κειμαι πρὸς τὰς ἐκ τῶν τοιούτων πραγμάτων διαφοράς,
ὥστε καὶ ἄλλα πολλὰ ὑβρισμένος ὑπὸ Σίμωνος καὶ κατα-
γεὶς τὴν κεφαλὴν ὑπ' αὐτοῦ οὐκ ἐτόλμησα αὐτῷ ἐπισκή-
ψασθαι, ἡγούμενος δεινὸν εἶναι, εἰ ἄρα περὶ | παίδων
ἐφιλονεικήσαμεν ἡμεῖς πρὸς ἀλλήλους, τούτου ἕνεκα
Reisk.

ἐξελάσαι τινὰς ζητῆσαι ἐκ τῆς πατρίδος. ἔπειτα δὲ καὶ 41
οὐδεμίαν ἡγούμην πρόνοιαν εἶναι τραύματος, ὅστις μὴ
ἀποκτεῖναι βουλόμενος ἔτρωσε. τίς γὰρ οὕτως ἐστὶν
εὐήθης, ὅστις ἐκ πολλοῦ προνοεῖται ὅπως ἕλκος τις αὐ-
τοῦ τῶν ἐχθρῶν λήψεται; ἀλλὰ δῆλον ὅτι καὶ οἱ τοὺς 42
νόμους ἐνθάδε θέντες, οὐκ εἴ τινες μαχεσάμενοι ἔτυχον
ἀλλήλων κατάξαντες τὰς κεφαλάς, ἐπὶ τούτοις ἠξίωσαν
τῆς πατρίδος φυγὴν ποιήσασθαι· ἢ πολλούς γ' ἂν ἐξή-
λασαν· ἀλλ' ὅσοι ἐπιβουλεύσαντες ἀποκτεῖναί τινας
ἔτρωσαν, ἀποκτεῖναι δὲ οὐκ ἠδυνήθησαν, περὶ τῶν
τοιούτων τὰς τιμωρίας οὕτω μεγάλας κατεστήσαντο,
ἡγούμενοι, ὑπὲρ ὧν ἐβούλευσαν καὶ προὐνοήθησαν,
ὑπὲρ τούτων προσήκειν αὐτοῖς δίκην δοῦναι· εἰ δὲ μὴ
κατέσχον, οὐδὲν ἧττον τό γ' ἐκείνων πεποιῆσθαι. καὶ 43
ταῦτα ἤδη καὶ πρότερον πολλάκις ὑμεῖς οὕτω διέγνωτε
περὶ τῆς προνοίας. καὶ γὰρ δεινὸν ἂν εἴη, εἰ ὅσοι ἐκ
μέθης καὶ φιλονεικίας ἢ ἐκ παιδιῶν ἢ ἐκ λοιδορίας ἢ
περὶ ἑταίρας μαχόμενοι ἕλκος ἔλαβον, εἰ ὑπὲρ τούτων
ὧν, ἐπειδὰν βέλτιον φρονήσωσιν, ἅπασι μεταμέλει, οὕ-
τως ὑμεῖς μεγάλας καὶ δεινὰς τὰς τιμωρίας ποιήσεσθε,
ὥστε ἐξελαύνειν τινὰς τῶν πολιτῶν ἐκ τῆς πατρίδος.
Θαυμάζω δὲ μάλιστα τούτου τῆς διανοίας. οὐ γὰρ 44
τοῦ αὐτοῦ μοι δοκεῖ εἶναι ἐρᾶν τε καὶ συκοφαντεῖν, ἀλλὰ
τὸ μὲν τῶν εὐηθεστέρων, τὸ δὲ τῶν πανουργοτάτων.
ἐβουλόμην δ' ἂν ἐξεῖναί μοι παρ' ὑμῖν καὶ ἐκ τῶν ἄλλων
ἐπιδεῖξαι τὴν τούτου πονηρίαν, ἵνα ἠπίστασθε ὅτι πολὺ
ἂν δικαιότερον αὐτὸς περὶ θανάτου ἠγωνίζετο ἢ ἑτέρους
ὑπὲρ τῆς πατρίδος εἰς κίνδυνον καθίστη. τὰ μὲν οὖν 45
ἄλλα ἐάσω· ὃ δ' ἡγοῦμαι ὑμῖν προσήκειν ἀκοῦσαι καὶ
τεκμήριον ἔσεσθαι τῆς τούτου θρασύτητος καὶ τόλμης,
περὶ τούτου μνησθήσομαι. ἐν Κορίνθῳ γάρ, ἐπειδὴ
ὕστερον ἦλθε τῆς πρὸς τοὺς πολεμίους μάχης καὶ τῆς εἰς

Κορώνειαν στρατείας, ἐμάχετο τῷ ταξιάρχῳ Λάχητι καὶ
ἔτυπτεν αὐτόν, καὶ πανστρατιᾷ τῶν πολιτῶν ἐξελθόν-
των, δόξας ἀκοσμότατος εἶναι καὶ πονηρότατος, μόνος
Ἀθηναίων ὑπὸ τῶν στρατηγῶν ἐξεκηρύχθη.
46 Ἔχοιμι δ' ἂν καὶ ἄλλα πολλὰ εἰπεῖν περὶ τούτου,
ἀλλ' ἐπειδὴ παρ' ὑμῖν οὐ νόμιμόν ἐστιν ἔξω τοῦ πράγ-
ματος λέγειν, ἐκεῖνο ἐνθυμεῖσθε· οὗτοί εἰσιν οἱ βίᾳ εἰς
τὴν ἡμετέραν οἰκίαν εἰσιόντες, οὗτοι οἱ διώκοντες, οὗ-
47 τοι οἱ βίᾳ ἐκ τῆς ὁδοῦ συναρπάζοντες ἡμᾶς. ὧν ὑμεῖς
μεμνημένοι τὰ δίκαια ψηφίζεσθε, καὶ μὴ περιίδητε ἐκ
τῆς πατρίδος ἀδίκως ἐκπεσόντα, ὑπὲρ ἧς ἐγὼ πολλοὺς
κινδύνους κεκινδύνευκα καὶ πολλὰς λειτουργίας λελει-
τούργηκα, καὶ κακοῦ μὲν αὐτῇ οὐδενὸς αἴτιος γεγένη-
μαι, οὐδὲ τῶν ἐμῶν προγόνων οὐδείς, ἀγαθῶν δὲ πολ-
48 λῶν· ὥστε δικαίως ἂν ὑφ' ὑμῶν καὶ ὑπὸ τῶν ἄλλων ἐλεη-
θείην, οὐ μόνον εἴ τι πάθοιμι ὧν Σίμων βούλεται, ἀλλὰ
καὶ ὅτι ἠναγκάσθην ἐκ τοιούτων πραγμάτων εἰς τοιού-
τους ἀγῶνας καταστῆναι.

4.

ΠΕΡΙ ΤΡΑΥΜΑΤΟΣ ΕΚ ΠΡΟΝΟΙΑΣ, ΠΕΡΙ ΟΥ ΚΑΙ ΠΡΟΣ ΟΝ [ΑΔΗΛΟΝ].

Θαυμαστόν γε, ὦ βουλή, τὸ διαμάχεσθαι περὶ τού-
του, ὡς οὐκ ἐγένοντο ἡμῖν διαλλαγαί, καὶ τὸ μὲν ζεῦγος
καὶ τὰ ἀνδράποδα, καὶ ὅσα ἐξ ἀγροῦ κατὰ τὴν ἀντίδοσιν
ἔλαβε, μὴ ἂν δύνασθαι ἀρνηθῆναι ὡς οὐκ ἀπέδωκε,
φανερῶς δὲ περὶ πάντων διαλελυμένον ἀρνεῖσθαι τὰ
περὶ τῆς ἀνθρώπου, μὴ κοινῇ ἡμᾶς χρῆσθαι συγχωρῆ-
2 σαι. καὶ τὴν ἀντίδοσιν [δι'] ἐκείνην φανερός ἐστι ποιη-
σάμενος, τὴν | δ' αἰτίαν δι' ἣν ἀπέδωκεν ἃ ἔλαβεν, οὐκ
ἂν ἄλλην ἔχοι εἰπεῖν (βουλόμενός γ' ἀληθῆ λέγειν) ἢ ὅτι

Reisk.

οἱ φίλοι περὶ πάντων ἡμᾶς τούτων συνήλλαξαν. ἐβου- 3
λόμην δ' ἂν μὴ ἀπολαχεῖν αὐτὸν κριτὴν Διονυσίοις, ἵν'
ὑμῖν φανερὸς ἐγένετο ἐμοὶ διηλλαγμένος, κρίνας τὴν
ἐμὴν φυλὴν νικᾶν· νῦν δὲ ἔγραψε μὲν ταῦτα εἰς τὸ
γραμματεῖον, ἀπέλαχε δέ. καὶ ὅτι ἀληθῆ ταῦτα λέγω, 4
Φιλῖνος καὶ Διοκλῆς ἴσασιν· ἀλλ' οὐκ ἔστ' αὐτοῖς μαρ-
τυρῆσαι μὴ διομοσαμένοις περὶ τῆς αἰτίας ἧς ἐγὼ φεύγω,
ἐπεὶ σαφῶς ἔγνωτ' ἂν ὅτι ἡμεῖς ἦμεν αὐτὸν οἱ κριτὴν
ἐμβαλόντες καὶ ἡμῶν εἵνεκα ἐκαθέζετο. Ἀλλ' ἦν, εἰ βού- 5
λεται, ἐχθρός· δίδωμι γὰρ αὐτῷ τοῦτο· οὐδὲν γὰρ δια-
φέρει. οὐκοῦν ἦλθον αὐτὸς αὐτὸν ἀποκτενῶν, ὡς οὗτός
φησι, καὶ βίᾳ εἰς τὴν οἰκίαν εἰσῆλθον. διὰ τί οὖν οὐκ
ἀπέκτεινα, ὑποχείριον λαβὼν τὸ σῶμα, καὶ τοσοῦτον
κρατήσας ὥστε καὶ τὴν ἄνθρωπον λαβεῖν; φρασάτω
πρὸς ὑμᾶς. ἀλλ' οὐκ ἔχει εἰπεῖν. Καὶ μὴν οὐδείς γε 6
ὑμῶν ἀγνοεῖ ὅτι θᾶττον ἂν ἐγχειριδίῳ πληγεὶς ἀπέθανεν
ἢ πὺξ παιόμενος. φαίνεται τοίνυν οὐδ' αὐτὸς αἰτιώμε-
νος τοιοῦτόν τι ἔχοντας ἡμᾶς ἐλθεῖν, ἀλλ' ὀστράκῳ φησὶ
πληγῆναι. καίτοι φανερὸν ἤδη ἐξ ὧν εἴρηκεν, ὅτι οὐ
πρόνοια γεγένηται. οὐ γὰρ ἂν οὕτως ἤλθομεν, ἀδήλου 7
ὄντος εἰ παρὰ τούτῳ εὑρήσομεν ὄστρακον ἢ οὕτως αὐτὸν
ἀποκτενοῦμεν, ἀλλ' οἴκοθεν ἔχοντες ἂν ἐβαδίζομεν. νῦν
δ' ὁμολογούμεθα πρὸς παῖδας καὶ αὐλητρίδας καὶ μετ'
οἴνου ἐλθόντες. ὥστε πῶς ταῦτ' ἐστὶ πρόνοια; ἐγὼ μὲν
γὰρ οἶμαι οὐδαμῶς. Ἀλλ' οὗτος ἐναντίως τοῖς ἄλλοις 8
δύσερώς ἐστι, καὶ ἀμφότερα βούλεται, τό τε ἀργύριον
μὴ ἀποδοῦναι καὶ τὴν ἄνθρωπον ἔχειν. εἶτα ὑπὸ τῆς ἀν-
θρώπου παρωξυμμένος ὀξύχειρ λίαν καὶ πάροινός ἐστιν,
ἀνάγκη δ' ἀμύνασθαι. ἡ δὲ τοτὲ μὲν ἐμὲ περὶ πολλοῦ
τοτὲ δὲ τοῦτόν φησι ποιεῖσθαι, βουλομένη ὑπ' ἀμφοτέ-
ρων ἐρᾶσθαι. καὶ ἐγὼ μὲν ἐξ ἀρχῆς εὐκόλως εἶχον καὶ 9
νῦν ἔτι ἔχω· ὁ δ' εἰς τοῦτο βαρυδαιμονίας ἥκει, ὥστε

οὐκ αἰσχύνεται τραῦμά τε ὀνομάζων τὰ ὑπώπια καὶ ἐν κλίνῃ περιφερόμενος καὶ δεινῶς προσποιούμενος διακεῖσθαι ἕνεκα πόρνης ἀνθρώπου, ἣν ἔξεστιν αὐτῷ
10 ἀναμφισβητήτως ἔχειν ἐμοὶ ἀποδόντι τἀργύριον. καὶ φησὶ μὲν δεινῶς ἐπιβουλευθῆναι καὶ πρὸς ἅπανθ' ἡμῖν ἀμφισβητεῖ, ἐξὸν δ' ἐκ τῆς ἀνθρώπου βασανισθείσης τὸν ἔλεγχον ποιήσασθαι οὐκ ἠθέλησεν· ἣ πρῶτον μὲν τοῦτ' ἂν κατεῖπε, πότερα κοινὴ ἡμῖν ἦν ἢ ἰδία τούτου, καὶ πότερα τὸ ἥμισυ τοῦ ἀργυρίου ἐγὼ συνεβαλόμην ἢ οὗτος ἅπαν ἔδωκε, καὶ εἰ διηλλαγμένοι ἢ ἔτι ἐχθροὶ
11 ἦμεν, ἔτι δὲ εἰ μεταπεμφθέντες ἤλθομεν ἢ οὐδενὸς καλέσαντος, καὶ εἰ οὗτος ἦρχε χειρῶν ἀδίκων ἢ ἐγὼ πρότερος τοῦτον ἐπάταξα. τούτων καθ' ἓν ἕκαστον καὶ τῶν ἄλλων οὐδὲν ἦν ὅ τι οὐ ῥᾴδιον αὐτῇ τοῖς τε ἄλλοις ἐμφανὲς καὶ τούτοις ποιῆσαι.

12 Ὅτι μὲν οὖν οὔτε πρόνοια ἐγένετο οὔτε ἀδικῶ τοῦτον, ὦ βουλή, ἐκ τοσούτων τεκμηρίων καὶ μαρτυριῶν ὑμῖν ἐπιδέδεικται· ἀξιῶ δ' ὅσον ἂν ἐγένετο σημεῖον τούτῳ πρὸς τὸ δοκεῖν ἀληθῆ λέγειν φυγόντος ἐμοῦ τὴν βάσανον, τοσοῦτον ἐμοὶ τεκμήριον γενέσθαι ὅτι οὐ ψεύδομαι, διότι οὗτος οὐκ ἠθέλησεν ἐκ τῆς ἀνθρώπου ποιήσασθαι τὸν ἔλεγχον, καὶ μὴ τοσοῦτον ἰσχῦσαι τοὺς τούτου λόγους, ὅτι φησὶν αὐτὴν ἐλευθέραν εἶναι· ὁμοίως γὰρ προσήκει κἀμοὶ τῆς ἐλευθερίας, τὸ ἴσον καταθέντι
13 ἀργύριον: ἀλλὰ ψεύδεται καὶ οὐκ ἀληθῆ λέγει. ἦ δεινόν γε· εἰς μὲν λύσιν τοῦ σώματος [ἔδωκα τὸ ἀργύριον] ἐκ τῶν πολεμίων ἐξῆν ἄν μοι χρῆσθαι αὐτῇ ὅ τι ἐβουλόμην, κινδυνεύοντι δέ μοι περὶ τῆς πατρίδος οὐδὲ πυθέσθαι παρ' αὐτῆς τἀληθῆ ἐκγενήσεται περὶ ὧν εἰς τὴν κρίσιν καθέστηκα; καὶ μὲν δὴ πολὺ ἂν δικαιότερον ἐπὶ ταύτῃ τῇ αἰτίᾳ βασανισθείη ἢ ἐπὶ τῇ ἐκ τῶν πολεμίων λύσει πραθείη, ὅσῳ παρὰ μὲν ἐκείνων βουλομένων ἀπο-

Reisk.

λῦσαι ἔστι καὶ ἄλλοθεν | εὐπορήσαντι κομισθῆναι, ἐπὶ
δὲ τοῖς ἐχθροῖς γενόμενον οὐ δυνατόν· οὐ γὰρ ἀργύριον
λαβεῖν προθυμοῦνται, ἀλλ' ἐκ τῆς πατρίδος ἐκβαλεῖν
αὐτὸν ποιοῦνται. ὥσθ' ὑμῖν προσήκει μὴ ἀποδέχεσθαι 14
αὐτοῦ διὰ τοῦτο οὐκ ἀξιοῦντος βασανισθῆναι τὴν ἄν-
θρωπον, ὅτι αὐτὴν ἐλευθέραν ἐσκήπτετο εἶναι, ἀλλὰ
πολὺ μᾶλλον συκοφαντίαν καταγινώσκειν, ὅτι παρα-
λιπὼν ἔλεγχον οὕτως ἀκριβῆ ἐξαπατήσειν ὑμᾶς ῥᾳδίως
ᾠήθη. οὐ γὰρ δή που τήν γε τούτου πρόκλησιν πιστο- 15
τέραν ὑμᾶς νομίζειν δεῖ τῆς ἡμετέρας, ἐφ' οἷς τοὺς αὐ-
τοῦ οἰκέτας ἠξίου βασανίζεσθαι. ἃ μὲν γὰρ ἐκεῖνοι ᾔδε-
σαν, ἐλθόντας ἡμᾶς ὡς τοῦτον, καὶ ἡμεῖς ὁμολογοῦμεν·
εἰ δὲ μεταπεμφθέντες ἢ μή, καὶ πότερον πρότερον ἐπλή-
γην ἢ ἐπάταξα, ἐκείνη μᾶλλον ἂν ᾔδει. ἔτι δὲ τοὺς μὲν 16
τούτου οἰκέτας ἰδίους ὄντας τούτου εἰ ἐβασανίζομεν,
ἀνοήτως ἄν τι τούτῳ χαριζόμενοι καὶ παρὰ τὴν ἀλήθειαν
ἐμοῦ κατεψεύσαντο· αὕτη δὲ ὑπῆρχε κοινή, ὁμοίως ἀμ-
φοτέρων ἀργύριον κατατεθεικότων, καὶ μάλιστα ᾔδει.
διὰ ταύτην ἅπαντα τὰ πραχθέντα ἡμῖν γεγένηται, καὶ
οὐ λήσει οὐδὲν ἐν ταύτῃ. ἔγωγ' ἂν ἄνισον εἶχον βασα- 17
νισθείσης, ἀλλ' ἀπεκινδύνευον τοῦτο· πολὺ γὰρ περὶ
πλείονος τοῦτον ἢ ἐμὲ φαίνεται ποιησαμένη, καὶ μετὰ
μὲν τούτου ἐμὲ ἠδικηκυῖα, μετ' ἐμοῦ δ' οὐδεπώποτε εἰς
τοῦτον ἐξαμαρτοῦσα. ἀλλ' ὅμως ἐγὼ μὲν εἰς ταύτην
κατέφυγον, οὗτος δὲ οὐκ ἐπίστευσεν αὐτῇ.

Οὔκουν δεῖ ὑμᾶς, ὦ βουλή, τηλικούτου ὄντος τοῦ 18
κινδύνου, ῥᾳδίως ἀποδέχεσθαι τοὺς τούτου λόγους, ἀλλ'
ἐνθυμουμένους ὅτι περὶ τῆς πατρίδος μοι καὶ τοῦ βίου
ὁ ἀγών ἐστιν, ἐν ὑπολόγῳ ταύτας τὰς προκλήσεις ποιεῖ-
σθαι. καὶ μὴ ζητεῖτε τούτων ἔτι μείζους πίστεις· οὐ γὰρ
ἂν ἔχοιμι εἰπεῖν ἀλλ' ἢ ταύτας, ὡς οὐδὲν εἰς τοῦτον
προὐνοήθην. ἀγανακτῶ δ', ὦ βουλή, εἰ διὰ πόρνην καὶ 19

δούλην ἄνθρωπον περὶ τῶν μεγίστων εἰς κίνδυνον καθέστηκα, τί κακὸν πώποτε τὴν πόλιν ἢ αὐτὸν τοῦτον εἰργασμένος, ἢ εἰς τίνα τῶν πολιτῶν ὁτιοῦν ἐξαμαρτών; οὐδὲν γάρ ἔμοιγέ ἐστι τοιοῦτον πεπραγμένον, ἀλλ' ἀλογώτατον πάντων κινδυνεύω πολὺ μείζω συμφορὰν ἐμαυτῷ διὰ τούτους ἐπαγαγέσθαι. πρὸς οὖν παίδων καὶ γυναικῶν καὶ θεῶν τῶν τόδε τὸ χωρίον ἐχόντων ἱκετεύω ὑμᾶς καὶ ἀντιβολῶ, ἐλεήσατέ με, καὶ μὴ περιίδητε ἐπὶ τούτῳ γενόμενον, μηδὲ ἀνηκέστῳ συμφορᾷ περιβάλητε· οὐ γὰρ ἄξιος οὔτ' ἐγὼ φεύγειν τὴν ἐμαυτοῦ, οὔτε οὗτος τοσαύτην δίκην παρ' ἐμοῦ λαβεῖν ὑπὲρ ὧν φησιν ἠδικῆσθαι, οὐκ ἠδικημένος.

5.

ΥΠΕΡ ΚΑΛΛΙΟΥ ΙΕΡΟΣΥΛΙΑΣ ΑΠΟΛΟΓΙΑ.

Εἰ μὲν περὶ ἄλλου τινὸς ἢ τοῦ σώματος, ὦ ἄνδρες δικασταί, Καλλίας ἠγωνίζετο, ἐξήρκει ἄν μοι καὶ τὰ παρὰ τῶν ἄλλων εἰρημένα· νῦν δέ μοι δοκεῖ αἰσχρὸν εἶναι, ἱκετεύοντος καὶ δεομένου, καὶ φίλου ὄντος καὶ ἐμοὶ καὶ ἕως ἔζη τῷ πατρί, καὶ πολλῶν συμβολαίων ἡμῖν πρὸς ἀλλήλους γεγενημένων, μὴ βοηθῆσαι Καλλίᾳ τὰ δίκαια,
2 ὅπως ἂν δύνωμαι. ἐνόμιζον μὲν οὖν οὕτω μετοικεῖν αὐτὸν ἐν ταύτῃ τῇ πόλει, ὥστε πολὺ πρότερον ἀγαθοῦ τινος τεύξεσθαι παρ' ὑμῶν ἢ ἐπὶ τοιαύταις αἰτίαις εἰς τοσοῦτον κίνδυνον καταστήσεσθαι· νῦν δὲ οἱ ἐπιβουλεύοντες οὐχ ἧττον ἐπικίνδυνον ποιοῦσι τὸν βίον τοῖς μηδὲν ἀδικοῦσιν ἢ τοῖς πολλῶν κακῶν αἰτίοις οὖσιν.
3 ὑμᾶς δὲ ἄξιον μὴ τοὺς μὲν τῶν θεραπόντων λόγους πιστοὺς | νομίζειν, τοὺς δὲ τούτων ἀπίστους, ἐνθυμουμένους ὅτι Καλλίᾳ μὲν οὐδεὶς πώποτε οὔτ' ἰδιώτης ἐνε- Reisk.

κάλεσεν οὔτε ἄρχων, οἰκῶν δ' ἐν ταύτῃ τῇ πόλει πολλὰ μὲν ἀγαθὰ ὑμᾶς ἐποίησεν, οὐδεμίαν δὲ σχὼν αἰτίαν εἰς τοῦτο τῆς ἡλικίας ἀφῖκται, οὗτοι δὲ ἐν ἅπαντι τῷ βίῳ μεγάλα ἡμαρτηκότες καὶ πολλῶν κακῶν πεπειραμένοι, ὥσπερ ἀγαθοῦ τινος αἴτιοι γεγενημένοι περὶ ἐλευθερίας
νυνὶ ποιοῦνται τοὺς λόγους. καὶ οὐ θαυμάζω· ἴσασι 4
γὰρ ὅτι, ἂν ψευδόμενοι ἐλεγχθῶσιν, οὐδὲν μεῖζον τῶν ὑπαρχόντων πείσονται, ἐὰν δὲ ὑμᾶς ἐξαπατήσωσι, τῶν παρόντων κακῶν ἔσονται ἀπηλλαγμένοι. καίτοι τοὺς τοιούτους οὔτε κατηγόρους οὔτε μάρτυρας πιστοὺς χρὴ νομίζειν εἶναι, οἵτινες αὐτοὶ μεγάλα κερδαίνοντες περὶ ἑτέρων ποιοῦνται τοὺς λόγους, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ὅσοι τῷ δημοσίῳ βοηθοῦντες εἰς κινδύνους σφᾶς αὐτοὺς καθ-
ιστᾶσιν. ἄξιον δέ μοι δοκεῖ εἶναι οὐ τούτων ἴδιον ἡγεῖ- 5
σθαι τὸν ἀγῶνα, ἀλλὰ κοινὸν ἁπάντων τῶν ἐν τῇ πόλει· οὐ γὰρ τούτοις μόνοις εἰσὶ θεράποντες, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἄλλοις ἅπασιν, οἳ πρὸς τὴν τούτων τύχην ἀποβλέποντες οὐκέτι σκέψονται ὅ τι ἀγαθὸν εἰργασμένοι τοὺς δεσπότας ἐλεύθεροι γένοιντο, ἀλλ' ὅ τι ψεῦδος περὶ αὐτῶν μηνύσαντες.

6.

ΚΑΤ' ΑΝΔΟΚΙΔΟΥ ΑΣΕΒΕΙΑΣ.

. . . . ἔδησε τὸν ἵππον ἐκ τοῦ ῥόπτρου τοῦ ἱεροῦ ὡς ἀποδιδούς, τῇ δ' ἐπιούσῃ νυκτὶ ὑφείλετο. οὗτος οὖν ὁ ταῦτα ποιήσας θανάτῳ τῷ ἀλγίστῳ ἀπώλετο, λιμῷ· πολλῶν γὰρ καὶ ἀγαθῶν αὐτῷ ἐπὶ τὴν τράπεζαν παρατιθεμένων ὄζειν ἐδόκει τοῦ ἄρτου καὶ τῆς μάζης κάκιστον, καὶ οὐκ ἠδύνατο ἐσθίειν. καὶ ταῦτα πολλοὶ ἡμῶν ἤκουον τοῦ
ἱεροφάντου λέγοντος. δίκαιον οὖν μοι δοκεῖ εἶναι νῦν 3
ἐπὶ τούτῳ τὰ τότε λεχθέντα ἀναμνῆσαι, καὶ μὴ μόνον

p. 183—192.

τοὺς τούτου φίλους ὑπὸ τούτου καὶ τῶν τούτου λόγων
ἀπόλλυσθαι, ἀλλὰ καὶ αὐτὸν τοῦτον ὑφ' ἑτέρου. ἀδύνα-
τον δὲ καὶ ὑμῖν ἐστι, περὶ τοιούτου πράγματος φέρουσι
τὴν ψῆφον, ἢ κατελεῆσαι ἢ καταχαρίσασθαι Ἀνδοκίδῃ,
ἐπισταμένοις ἐναργῶς τὼ θεὼ τούτῳ τιμωρεῖσθαι τοὺς
ἀδικοῦντας. ἐλπίσαι οὖν χρὴ πάντα ἄνθρωπον ὄντα καὶ
ἑαυτῷ καὶ ἑτέρῳ ἔσεσθαι. . . . .
4 Φέρε γάρ, ἂν νυνὶ Ἀνδοκίδης ἀθῷος ἀπαλλαγῇ
ἡμῶν ἐκ τοῦδε τοῦ ἀγῶνος καὶ ἔλθῃ κληρωσόμενος τῶν
ἐννέα ἀρχόντων καὶ λάχῃ βασιλεύς, ἄλλο τι ἢ ὑπὲρ ἡμῶν
καὶ θυσιάσει καὶ εὐχὰς εὔξεται κατὰ τὰ πάτρια, τὰ μὲν
ἐν τῷ ἐνθάδε Ἐλευσινίῳ, τὰ δὲ ἐν τῷ Ἐλευσῖνι ἱερῷ, καὶ
τῆς ἑορτῆς ἐπιμελήσεται μυστηρίοις, ὅπως ἂν μηδεὶς
5 ἀδικῇ μηδὲ ἀσεβῇ περὶ τὰ ἱερά; καὶ τίνα γνώμην οἴεσθε
ἕξειν τοὺς μύστας τοὺς ἀφικνουμένους, ἐπειδὰν ἴδωσι
τὸν βασιλέα ὅστις ἐστὶ καὶ ἀναμνησθῶσι πάντα τὰ ἠσε-
βημένα αὐτῷ, ἢ τοὺς ἄλλους Ἕλληνας, οἳ ἕνεκα ταύτης
τῆς ἑορτῆς . . . . ἢ θύειν εἰς ταύτην τὴν πανήγυριν βου-
6 λόμενοι ἢ θεωρεῖν; οὐδὲ γὰρ ἀγνὼς ὁ Ἀνδοκίδης οὔτε
τοῖς ἔξω οὔτε τοῖς ἐνθάδε διὰ τὰ ἠσεβημένα. ἀναγκαίως
γὰρ ἔχει ἀπὸ τῶν πολὺ διαφερόντων ἢ κακῶν ἢ ἀγαθῶν
ἔργων τοὺς ποιήσαντας γιγνώσκεσθαι. ἔπειτα δὲ καὶ
διώχληκε πόλεις πολλὰς ἐν τῇ ἀποδημίᾳ, Σικελίαν, Ἰτα-
λίαν, Πελοπόννησον, Θετταλίαν, Ἑλλήσποντον, Ἰωνίαν,
Κύπρον· βασιλέας πολλοὺς κεκολάκευκεν, ᾧ ἂν ξυγγέ-
7 νηται, πλὴν τοῦ Συρακουσίου Διονυσίου. οὗτος δὲ ἢ
πάντων εὐτυχέστατός ἐστιν ἢ πλεῖστον γνώμῃ διαφέρει
τῶν ἄλλων, ὃς μόνος τῶν συγγενομένων Ἀνδοκίδῃ οὐκ
ἐξηπατήθη ὑπ' ἀνδρὸς τοιούτου, ὃς τέχνην ταύτην ἔχει,
τοὺς μὲν ἐχθροὺς μηδὲν ποιεῖν κακόν, τοὺς δὲ φίλους ὅ
τι ἂν δύνηται κακόν. ὥστε μὰ τὸν Δία οὐ ῥᾴδιόν ἐστιν
ὑμῖν αὐτῷ οὐδὲν χαρισαμένοις | παρὰ τὸ δίκαιον λαθεῖν
Reisk.

τοὺς Ἕλληνας. νῦν οὖν ὑμῖν ἐν ἀνάγκῃ ἐστὶ βουλεύ- 8
σασθαι περὶ αὐτοῦ. εὖ γὰρ ἐπίστασθε, ὦ ἄνδρες Ἀθη-
ναῖοι, ὅτι οὐχ οἷόν τε ὑμῖν ἐστιν ἅμα τοῖς τε νόμοις τοῖς
πατρίοις καὶ Ἀνδοκίδῃ χρῆσθαι, ἀλλὰ δυοῖν θάτερον,
ἢ τοὺς νόμους ἐξαλειπτέον ἐστὶν ἢ ἀπαλλακτέον τοῦ
ἀνδρός.

Εἰς τοσοῦτο δὲ τόλμης ἀφῖκται, ὥστε καὶ λέγει περὶ 9
τοῦ νόμου, ὡς καθῄρηται ὁ περὶ αὐτοῦ κείμενος καὶ ἔξε-
στιν αὐτῷ ἤδη εἰσιέναι εἰς τὴν ἀγορὰν καὶ εἰς τὰ ἱερά....
ἂν ἔτι καὶ νῦν Ἀθηναίων ἐν τῷ βουλευτηρίῳ. καίτοι 10
Περικλέα ποτέ φασι παραινέσαι ὑμῖν περὶ τῶν ἀσεβούν-
των, μὴ μόνον χρῆσθαι τοῖς γεγραμμένοις νόμοις περὶ
αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἀγράφοις, καθ' οὓς Εὐμολπίδαι
ἐξηγοῦνται, οὓς οὐδείς πω κύριος ἐγένετο καθελεῖν οὐδὲ
ἐτόλμησεν ἀντειπεῖν, οὐδὲ αὐτὸν τὸν θέντα ἴσασιν·
ἡγεῖσθαι γὰρ ἂν αὐτοὺς οὕτως οὐ μόνον τοῖς ἀνθρώποις
ἀλλὰ καὶ τοῖς θεοῖς διδόναι δίκην. Ἀνδοκίδης δὲ τοσοῦ- 11
τον καταπεφρόνηκε τῶν θεῶν καὶ ὧν ἐκείνοις δεῖ τιμω-
ρεῖν, ὥστε πρὶν μᾶλλον ἢ ἧττον ἢ ἐπιδεδημηκέναι δέκα
ἡμέρας ἐν τῇ πόλει προσεκαλέσατο δίκην ἀσεβείας πρὸς
τὸν βασιλέα, καὶ ἔλαχεν [Ἀνδοκίδης], καίπερ πεποιηκὼς
ἃ οὗτος πεποίηκε περὶ τοὺς θεούς, καὶ ἵνα μᾶλλον πρόσ-
σχητε τὸν νοῦν, φάσκων τὸν Ἄρχιππον ἀσεβεῖν περὶ τὸν
Ἑρμῆν τὸν αὐτοῦ πατρῷον. ὁ δὲ Ἄρχιππος ἠντιδίκει ἦ 12
μὴν τὸν Ἑρμῆν ὑγιᾶ τε καὶ ὅλον εἶναι, καὶ μηδὲν παθεῖν
ὧνπερ οἱ ἄλλοι Ἑρμαῖ· ὅμως μέντοι ἵνα μὴ ὑπὸ τούτου
τοιούτου ὄντος πράγματ' ἔχοι, δοὺς ἀργύριον ἀπηλλάγη.
καίτοι ὁπότε οὗτος παρ' ἑτέρου ἠξίωσε δίκην ἀσεβείας
λαβεῖν, ἦ που ἑτέρους γε παρὰ τούτου λαβεῖν δίκαιον
καὶ εὐσεβές ἐστιν.

Ἀλλὰ λέξει δεινὸν εἶναι, εἰ ὁ μὲν μηνυτὴς τὰ ἔσχατα 13
πείσεται, οἱ δὲ μηνυθέντες τῶν αὐτῶν ὑμῖν ἐπίτιμοι

ὄντες μεθέξουσι. καίτοι οὐχ ὑπὲρ αὑτοῦ ἀπολογήσεται, ἀλλὰ [καὶ] τῶν ἄλλων κατηγορήσει. τοὺς μὲν οὖν ἄλλους οἱ ἐπιτάξαντες καταδέξασθαι ἀδικοῦσι, καὶ τοῦ αὐτοῦ ἀσεβήματος αἴτιοί εἰσιν· εἰ δ' ὑμεῖς αὐτοκράτορες ἦτε, ἐστὲ οἱ ἀφελόντες τὰς τιμωρίας τῶν θεῶν, ἀλλ' οὐχ οὗτοι αἴτιοι ἔσονται. ὑμεῖς οὖν μὴ βούλεσθε εἰς ὑμᾶς τὴν αἰτίαν ταύτην περιτρέψαι, ἐξὸν τὸν ἀδικοῦντα κολά-
14 σασιν ἀπηλλάχθαι. ἔπειτα δ' ἐκεῖνοι μὲν ἀρνοῦνται τὰ μεμηνυμένα, οὗτος δὲ ὁμολογεῖ ποιῆσαι. καίτοι καὶ ἐν Ἀρείῳ πάγῳ, ἐν τῷ σεμνοτάτῳ καὶ δικαιοτάτῳ δικαστηρίῳ, ὁμολογῶν μὲν ἀδικεῖν ἀποθνήσκει, ἐὰν δὲ ἀμφισβητῇ, ἐλέγχεται, καὶ πολλοὶ οὐδ' ἔδοξαν ἀδικεῖν. οὔκουν ὁμοίαν χρὴ γνώμην ἔχειν περί τε τῶν ἀρνουμέ-
15 νων καὶ περὶ τῶν ὁμολογούντων. δεινὸν δέ μοι δοκεῖ εἶναι· ἂν μέν τις ἀνδρὸς σῶμα τρώσῃ, κεφαλὴν ἢ πρόσωπον ἢ χεῖρας ἢ πόδας, αὐτὸς μὲν κατὰ τοὺς νόμους τοὺς ἐξ Ἀρείου πάγου φεύξεται τὴν τοῦ ἀδικηθέντος πόλιν, καὶ ἐὰν κατίῃ, ἐνδειχθεὶς θανάτῳ ζημιωθήσεται· ἐὰν δέ τις τὰ αὐτὰ ταῦτα ἀδικήσῃ τὰ ἀγάλματα τῶν θεῶν, οὐδ' αὐτῶν κωλύσετε τῶν ἱερῶν ἐπιβαίνειν ἢ εἰσιόντα τιμωρήσεσθε; καὶ μὲν δὴ τούτων καὶ δίκαιον καὶ ἀγαθόν ἐστιν ἐπιμελεῖσθαι, ὑφ' ὧν καὶ εὖ καὶ κακῶς
16 δυνήσεσθε πάσχειν. φασὶ δὲ καὶ τῶν Ἑλλήνων πολλοὺς διὰ τὰ ἐνθάδε ἀσεβήματα ἐκ τῶν παρ' αὐτοῖς ἱερῶν ἐξείργειν. ὑμεῖς δὲ αὐτοὶ οἱ ἀδικηθέντες περὶ ἐλάττονος
17 ποιεῖσθε τὰ παρ' ὑμῖν νόμιμα ἢ ἕτεροι τὰ ὑμέτερα. τοσοῦτο δ' οὗτος Διαγόρου τοῦ Μηλίου ἀσεβέστερος γεγένηται· ἐκεῖνος μὲν γὰρ λόγῳ περὶ τὰ ἀλλότρια ἱερὰ καὶ ἑορτὰς ἠσέβει, οὗτος δὲ ἔργῳ περὶ τὰ ἐν τῇ αὑτοῦ πόλει. ὀργίζεσθαι οὖν χρή, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοῖς ἀστοῖς ἀδικοῦσι μᾶλλον ἢ τοῖς ξένοις περὶ ταῦτα τὰ ἱερά· τὸ μὲν γὰρ ὥσπερ ἀλλότριόν ἐστιν ἁμάρτημα, τὸ δ' οἰκεῖον.

Reisk.

καὶ μὴ οὓς μὲν ἔχετε ἀδικοῦντας ἀφίετε, τοὺς δὲ φεύ- 18
γοντας ζητεῖτε συλλαμβάνειν, ἐπικηρύττοντες τάλαντον
ἀργυρίου δώσειν τῷ | ἀπάγοντι ἢ ἀποκτείναντι. εἰ δὲ
μή, δόξετε τοῖς Ἕλλησι κομπάζειν μᾶλλον ἢ τιμωρεῖσθαι
βούλεσθαι. ἐπεδείξατο δὲ καὶ τοῖς Ἕλλησιν ὅτι θεοὺς οὐ 19
νομίζει. οὐ γὰρ ὡς δεδιὼς τὰ πεποιημένα, ἀλλ' ὡς θαρ-
ρῶν, ναυκληρίᾳ ἐπιθέμενος τὴν θάλατταν ἔπλει. ὁ δὲ
θεὸς ὑπῆγεν αὐτόν, ἵνα ἀφικόμενος εἰς τὰ ἁμαρτήματα
ἐπὶ τῇ ἐμῇ προφάσει δῷη δίκην. ἐλπίζω μὲν οὖν αὐτὸν 20
καὶ δώσειν δίκην, θαυμάσιον δὲ οὐδὲν ἄν μοι γένοιτο.
οὐδὲ γὰρ ὁ θεὸς παραχρῆμα κολάζει, ἀλλ' αὕτη μέν ἐστιν
ἀνθρωπίνη δίκη. πολλαχόθεν δὲ ἔχω τεκμαιρόμενος
εἰκάζειν, ὁρῶν καὶ ἑτέρους ἠσεβηκότας χρόνῳ δεδωκό-
τας δίκην, καὶ τοὺς ἐξ ἐκείνων διὰ τὰ τῶν προγόνων
ἁμαρτήματα. ἐν δὲ τούτῳ τῷ χρόνῳ δέη πολλὰ καὶ κιν-
δύνους ὁ θεὸς ἐπιπέμπει τοῖς ἀδικοῦσιν, ὥστε πολλοὺς
ἤδη ἐπιθυμῆσαι τελευτήσαντας τῶν κακῶν ἀπηλλάχθαι.
ὁ δὲ θεὸς τέλος τούτων λυμηνάμενος τῷ βίῳ θάνατον
ἐπέθηκε. σκέψασθε δὲ καὶ αὐτοῦ Ἀνδοκίδου τὸν βίον, 21
ἀφ' οὗ ἠσέβηκε, καὶ εἴ τις τοιοῦτος ἕτερός ἐστιν. Ἀνδο-
κίδης γὰρ ἐπειδὴ ἥμαρτεν, ἐξ ἐπιβολῆς εἰσαχθεὶς εἰς τὸ
δικαστήριον, ἔδησεν ἑαυτὸν τιμησάμενος δεσμοῦ, εἰ μὴ
παραδοίη τὸν ἀκόλουθον· εὖ δ' ᾔδει οὐ δυνησόμενος 22
παραδοῦναι, ὃς διὰ τοῦτον καὶ τὰ τούτου ἁμαρτήματα
ἀπέθανεν, ἵνα μὴ μηνυτὴς γένοιτο. καίτοι πῶς οὐ θεῶν
τις τὴν τούτου γνώμην διέφθειρεν, ὃς ῥᾷον ἡγήσατο
δεσμοῦ τιμήσασθαι ἢ ἀργυρίου ἐπ' ἐλπίδι τῇ αὐτῇ; ἐκ δ' 23
οὖν τούτου τοῦ τιμήματος ἐδέδετο ἐγγὺς ἐνιαυτόν, καὶ
ἐμήνυσε δεδεμένος κατὰ τῶν αὐτοῦ συγγενῶν καὶ φί-
λων, ἀδείας δοθείσης αὐτῷ, εἰ δόξειε τἀληθῆ μηνῦσαι.
καὶ τίνα αὐτὸν δοκεῖτε ψυχὴν ἔχειν, ὁπότε τὰ μὲν ἔσχατα
καὶ τὰ αἴσχιστα ἐποίει μηνύων κατὰ τῶν ἑαυτοῦ φίλων,

p. 207–222.

24 ἡ δὲ σωτηρία ἀφανὴς αὐτῷ; μετὰ δὲ ταῦτα, ἐπειδὴ ἀπε-
κτονὼς ἦν οὓς αὐτὸς ἔφη περὶ πλείστου ποιεῖσθαι, ἔδοξε
τἀληθῆ μηνῦσαι καὶ ἐλύθη, καὶ προσεψηφίσασθε ὑμεῖς
αὐτὸν εἴργεσθαι τῆς ἀγορᾶς καὶ τῶν ἱερῶν, ὥστε μηδ'
ἀδικούμενον ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν δύνασθαι δίκην λαβεῖν.
25 οὐδεὶς γάρ πω, ἐξ ὅσου Ἀθῆναι ἀείμνηστοί εἰσιν, ἐπὶ
τοιαύτῃ αἰτίᾳ ἠτιμώθη. δικαίως· οὐδὲ γὰρ ἔργα τοιαῦτα
οὐδείς πω εἰργάσατο. καὶ τούτων πότερα τοὺς θεοὺς
26 χρὴ ἢ τὸ αὐτόματον αἰτιᾶσθαι; μετὰ δὲ ταῦτα ἔπλευσεν
ὡς τὸν Κιττιέων βασιλέα, καὶ προδιδοὺς ληφθεὶς ὑπ'
αὐτοῦ ἐδέθη, καὶ οὐ μόνον τὸν θάνατον ἐφοβεῖτο ἀλλὰ
καὶ τὰ καθ' ἡμέραν αἰκίσματα, οἰόμενος τὰ ἀκρωτήρια
27 ζῶντος ἀποτμηθήσεσθαι. ἀποδρὰς δὲ ἐκ τούτου τοῦ
κινδύνου κατέπλευσεν εἰς τὴν ἑαυτοῦ πόλιν ἐπὶ τῶν τε-
τρακοσίων .... θεὸς λήθην ἔδωκεν, ὥστε εἰς τοὺς ἠδι-
κημένους αὐτοὺς ἐπεθύμησεν ἀφικέσθαι. ἀφικόμενος δὲ
28 ἐδέθη καὶ ᾐκίσθη, ἀπώλετο δὲ οὐχί, ἀλλ' ἐλύθη. ἔνθεν
δὲ ἔπλευσεν ὡς Εὐαγόραν τὸν Κύπρου βασιλεύοντα, καὶ
ἀδικήσας εἴρχθη. ἀποδρὰς δὲ τοῦτον ἔφευγε μὲν τοὺς
ἐνθάδε θεούς, ἔφευγε δὲ τὴν ἑαυτοῦ πόλιν, ἔφευγε δὲ
εἰς οὓς τὸ πρῶτον ἀφίκοιτο τόπους. καίτοι τίς χάρις τῷ
βίῳ, κακοπαθεῖν μὲν πολλάκις, ἀναπαύσασθαι δὲ μηδέ-
29 ποτε; καταπλεύσας δὲ ἐκεῖθεν δεῦρο εἰς δημοκρατίαν εἰς
τὴν ἑαυτοῦ πόλιν τοῖς μὲν πρυτάνεσιν ἔδωκε χρήματα,
ἵνα αὐτὸν προσαγάγοιεν ἐνθάδε, ὑμεῖς δ' αὐτὸν ἐξηλά-
σατε ἐκ τῆς πόλεως, τοῖς θεοῖς βεβαιοῦντες τοὺς νόμους
30 οὓς ἐψηφίσασθε. καὶ τὸν ἄνδρα οὐ δῆμος, οὐκ ὀλιγαρ-
χία, οὐ τύραννος, οὐ πόλις ἐθέλει δέξασθαι διὰ τέλους,
ἀλλὰ πάντα τὸν χρόνον, ἐξ ὅσου ἠσέβησεν, ἀλώμενος
διάγει, πιστεύων ἀεὶ μᾶλλον τοῖς ἀγνῶσι τῶν γνωρίμων
διὰ τὸ ἠδικηκέναι οὓς γινώσκει. τὸ δὲ τελευταῖον νῦν
ἀφικόμενος εἰς τὴν πόλιν δὶς ἐν τῷ αὐτῷ [ἐνιαυτῷ] ἐνδέ-
Reisk.

δεικται. καὶ τὸ μὲν σῶμα ἀεὶ ἐν δεσμοῖς ἔχει, ἡ δὲ οὐσία 31 αὐτοῦ ἐλάττων ἐκ τῶν κινδύνων γίνεται. καίτοι ὅταν τις τὸν αὑτοῦ βίον τοῖς ἐχθροῖς καὶ τοῖς συκοφάνταις διανέμῃ, τοῦτ' ἔστι τὸ τὸν βίον [βιοῦν] ἀβίωτον. ἃ τούτῳ | ὁ θεὸς οὐκ ἐπὶ σωτηρίᾳ ἐπινοεῖν δίδωσιν, ἀλλὰ τιμωρούμενος τῶν γεγενημένων ἀσεβημάτων. τὸ δὲ τε- 32 λευταῖον νυνὶ παραδέδωκεν αὑτὸν ὑμῖν χρῆσθαι ὅ τι ἂν βούλησθε, οὐ τῷ μὴ ἀδικεῖν πιστεύων, ἀλλ' ὑπὸ δαιμονίου τινὸς ἀγόμενος ἀνάγκης. οὔκουν χρὴ μὰ τὸν Δία οὔτε πρεσβύτερον ὄντα οὔτε νεώτερον, ὁρῶντας Ἀνδοκίδην ἐκ τῶν κινδύνων σωζόμενον, συνειδότας αὐτῷ ἔργα ἀνόσια εἰργασμένῳ, ἀθεωτέρους γίνεσθαι, ἐνθυμουμένους ὅτι ἥμισυς ὁ βίος βιῶναι κρείττων ἀλύπως ἐστὶν ἢ διπλάσιος λυπουμένῳ, ὥσπερ οὗτος.

Εἰς τοσοῦτο δὲ ἀναισχυντίας ἀφῖκται, ὥστε καὶ 33 παρασκευάζεται τὰ πολιτικὰ πράττειν καὶ ἤδη δημηγορεῖ καὶ ἐπιτιμᾷ καὶ ἀποδοκιμάζει τῶν ἀρχόντων τισί, καὶ συμβουλεύει εἰς τὴν βουλὴν εἰσιὼν περὶ θυσιῶν καὶ προσόδων καὶ εὐχῶν καὶ μαντειῶν. καίτοι τούτῳ πειθόμενοι ποίοις θεοῖς ἡγήσεσθε κεχαρισμένα ποιεῖν; μὴ γὰρ οἴεσθε, ὦ ἄνδρες δικασταί, εἰ ὑμεῖς βούλεσθε τὰ τούτῳ πεποιημένα ἐπιλαθέσθαι, καὶ τοὺς θεοὺς ἐπιλήσεσθαι. ἀξιοῖ δὲ οὐχ ὡς ἠδικηκὼς ἡσυχίαν ἔχων πολι- 34 τεύεσθαι, ἀλλ' ὥσπερ αὐτὸς ἐξευρὼν τοὺς τὴν πόλιν ἀδικήσαντας, οὕτω διανοεῖται, καὶ παρασκευάζεται ὅπως ἑτέρων μεῖζον δυνήσεται, ὥσπερ οὐ διὰ πρᾳότητα καὶ ἀσχολίαν τὴν ὑμετέραν οὐ δεδωκὼς ὑμῖν δίκην, εἰς οὓς νῦν ἁμαρτάνων οὐ λανθάνει, ἀλλ' ἅμα ἐξελεγχθήσεταί τε καὶ δώσει δίκην.

Ἰσχυριεῖται δὲ καὶ τούτῳ τῷ λόγῳ· ἀναγκαίως γὰρ 35 ἔχω ὑμᾶς διδάσκειν ἃ οὗτος ἀπολογήσεται, ἵν' ἀκούσαντες παρ' ἀμφοτέρων ἄμεινον διαγνῶτε. φησὶ γὰρ ἀγαθὰ

μεγάλα ποιῆσαι τὴν πόλιν μηνύσας καὶ ἀπαλλάξας δέους
καὶ ταραχῆς τῆς τότε. τίς δὲ τῶν μεγάλων κακῶν αἴτιος
36 ἐγένετο; οὐκ αὐτὸς οὗτος, ποιήσας ἃ ἐποίησεν; εἶτα
τῶν μὲν ἀγαθῶν δεῖ τούτῳ χάριν εἰδέναι, ὅτι ἐμήνυσε,
μισθὸν ὑμῶν αὐτῷ διδόντων τὴν ἄδειαν, τῆς δὲ ταρα-
χῆς καὶ τῶν κακῶν ὑμεῖς αἴτιοί ἐστε, ὅτι ἐζητεῖτε τοὺς
ἠσεβηκότας; οὐ δήπουθεν, ἀλλ' αὐτὸ τούτου τοὐναν-
τίον ἐτάραξε μὲν οὗτος τὴν πόλιν, κατεστήσατε δ' ὑμεῖς.
37 Πυνθάνομαι δ' αὐτὸν μέλλειν ἀπολογήσεσθαι ὡς αἱ
συνθῆκαι καὶ αὐτῷ εἰσι, καθάπερ καὶ τοῖς ἄλλοις Ἀθη-
ναίοις. καὶ τοῦτο πρόσχημα ποιούμενος οἴεται πολλοὺς
ὑμῶν, δεδιότας μὴ λύσητε τὰς συνθήκας, αὐτοῦ ἀπο-
38 ψηφιεῖσθαι. ὡς οὖν οὐδὲν προσήκει Ἀνδοκίδῃ τῶν συν-
θηκῶν, περὶ τούτου λέξω, οὔτε μὰ τὸν Δία τῶν πρὸς
Λακεδαιμονίους, ἃς ὑμεῖς συνέθεσθε, οὔτε ὧν πρὸς
τοὺς ἐν τῷ ἄστει οἱ ἐκ Πειραιῶς. οὐδενὶ γὰρ ὑμῶν το-
σούτων ὄντων τὰ αὐτὰ ἁμαρτήματα οὐδ' ὅμοια ἦν τοῖς
39 Ἀνδοκίδου, ὥστε καὶ τοῦτον ἡμῶν ἀπολαῦσαι. ἀλλ' οὐ
μὲν δὴ ἕνεκά γε τούτου διαφερόμενοι, ἐπειδὴ καὶ τούτῳ
μετέδομεν τῶν συνθηκῶν, τότε διηλλάγημεν. οὐ γὰρ
ἕνεκα ἑνὸς ἀνδρὸς ἀλλ' ἕνεκα ἡμῶν τῶν ἐξ ἄστεος καὶ ἐκ
Πειραιῶς αἱ συνθῆκαι ἐγένοντο καὶ οἱ ὅρκοι, ἐπεί τοι
δεινὸν ἂν εἴη, εἰ περὶ Ἀνδοκίδου ἀποδημοῦντος αὐτοὶ
ἐνδεεῖς ὄντες ἐπεμελήθημεν, ὅπως ἐξαλειφθείη αὐτῷ
40 τὰ ἁμαρτήματα. ἀλλὰ Λακεδαιμόνιοι γὰρ ἐν ταῖς πρὸς
αὐτοὺς συνθήκαις ἐπεμελήθησαν Ἀνδοκίδου, ὅτι ἔπα-
θον ἀγαθόν τι ὑπ' αὐτοῦ; ἀλλ' ὑμεῖς ἐπεμελήθητέ γε
αὐτοῦ; ἀντὶ ποίας εὐεργεσίας; ὅτι πολλάκις δι' ὑμᾶς
41 ὑπὲρ τῆς πόλεως ἐκινδύνευσεν; οὐκ ἔστιν, ὦ ἄνδρες
Ἀθηναῖοι, τούτῳ ἀληθὴς αὕτη ἡ ἀπολογία, μηδ' ὑμεῖς
ἐξαπατᾶσθε. οὐ γὰρ τοῦτο λύειν ἐστὶ τὰ συγκείμενα, εἰ
Ἀνδοκίδης ἕνεκα τῶν ἰδίων ἁμαρτημάτων δίδωσι δίκην,

ἀλλ' ἐάν τις ἕνεκα τῶν δημοσίων συμφορῶν ἰδίᾳ τινα
τιμωρῆται.
Ἴσως οὖν καὶ Κηφισίου ἀντικατηγορήσει, καὶ ἕξει 42
ὅ τι λέγειν· τὰ γὰρ ἀληθῆ χρὴ λέγειν. ἀλλ' ὑμεῖς οὐκ ἂν
δύναισθε τῇ αὐτῇ ψήφῳ τόν τε ἀπολογούμενον καὶ τὸν
κατηγοροῦντα κολάσαι. ἀλλὰ νῦν μὲν περὶ τούτου και-
ρός ἐστι γνῶναι τὰ δίκαια, ἕτερος δὲ ἥξει Κηφισίῳ καὶ
ἡμῶν ἑκάστῳ, ὧν οὗτος νῦν | μεμνήσεται. μὴ οὖν καὶ
δι' ἑτέραν ὀργὴν τούτου ἀδικοῦντος νῦν ἀποψηφίσησθε.
Ἀλλὰ λέξει ὅτι μηνυτὴς ἐγένετο, καὶ ἕτερος οὐδεὶς 43
ὑμῖν ἐθελήσει μηνύειν, ἐὰν κολάζητε. Ἀνδοκίδης δὲ
ἔχει τὰ μήνυτρα παρ' ὑμῶν, σώσας τὴν αὑτοῦ ψυχὴν
ἑτέρων διὰ ταῦτα ἀποθανόντων. τῆς μὲν οὖν σωτηρίας
υμεῖς τούτῳ αἴτιοί ἐστε, τῶν δὲ κακῶν τῶνδε καὶ τῶν
κινδύνων αὐτὸς ἑαυτῷ, παραβὰς τὰ δόγματα καὶ τὴν
ἄδειαν ἐφ' ᾗ μηνυτὴς ἐγένετο. οὔκουν ἐξουσίαν χρὴ 44
ποιεῖν τοῖς μηνυταῖς ἀδικεῖν (ἀρκεῖ γὰρ τὰ πεποιημένα),
ἀλλὰ παραβαίνοντας κολάζειν. καὶ οἱ μὲν ἄλλοι μηνυ-
ταί, ὁπόσοι ἐπ' αἰσχραῖς αἰτίαις ἐξεληλεγμένοι σφᾶς αὐ-
τοὺς ἐμήνυσαν, ἓν γοῦν ἐπίστανται, μὴ ἐνοχλεῖν τοῖς
ἠδικημένοις, ἡγούμενοι ἀποδημοῦντες μὲν ἀθῷοι καὶ
ἐπίτιμοι δόξειν εἶναι, ἐπιδημοῦντες δὲ παρὰ τοῖς πολί-
ταις τοῖς ἠδικημένοις πονηροὶ δόξειν καὶ ἀσεβεῖς εἶναι.
ὁ γοῦν πάντων πονηρότατος Βάτραχος πλὴν τούτου, γε- 45
νόμενος ἐπὶ τῶν τριάκοντα μηνυτὴς καὶ οὐσῶν αὐτῷ
συνθηκῶν καὶ ὅρκων καθάπερ τοῖς Ἐλευσινόθεν, δεί-
σας ὑμῶν οὓς ἠδίκησεν, ἐν ἑτέρᾳ πόλει ᾤκει. Ἀνδοκίδης
δὲ καὶ αὐτοὺς τοὺς θεοὺς ἀδικήσας περὶ ἐλάττονος αὐ-
τοὺς ἔθετο, εἰσιὼν εἰς τὰ ἱερά, ἢ Βάτραχος τοὺς ἀνθρώ-
πους. ὅστις οὖν καὶ πονηρότερος καὶ ἀμαθέστερος Βα-
τράχου ἐστί, πάνυ δεῖ ἀγαπητῶς [ἔχειν] ὑφ' ὑμῶν αὐτὸν
σωθέντα.

46 Φέρε δή, τί σκεψαμένους χρὴ ὑμᾶς Ἀνδοκίδου ἀπο-
ψηφίσασθαι; πότερον ὡς στρατιώτης ἀγαθός; ἀλλ'
οὐδεπώποτ' ἐκ τῆς πόλεως ἐστρατεύσατο, οὔτε ἱππεὺς
οὔτε ὁπλίτης, οὔτε τριήραρχος οὔτ' ἐπιβάτης, οὔτε πρὸ
τῆς συμφορᾶς οὔτε μετὰ τὴν συμφοράν, πλέον ἢ τεττα-
47 ράκοντα ἔτη γεγονώς. καίτοι ἕτεροι φεύγοντες ἐν Ἑλλησ-
πόντῳ συνετριηράρχουν ὑμῖν. ἀναμνήσθητε δὲ καὶ
αὐτοὶ ἐξ ὅσων κακῶν καὶ πολέμου ὑμᾶς αὐτοὺς περιε-
ποιήσατε καὶ τὴν πόλιν, πολλὰ μὲν τοῖς σώμασι πονή-
σαντες, πολλὰ δὲ ἀναλώσαντες χρήματα καὶ ἰδίᾳ καὶ δη-
μοσίᾳ, πολλοὺς δὲ καὶ ἀγαθοὺς τῶν πολιτῶν καταθά-
48 ψαντες διὰ τὸν γενόμενον πόλεμον. Ἀνδοκίδης δὲ ἀπα-
θὴς τούτων τῶν κακῶν γενόμενος .... εἰς τὴν σωτηρίαν
τῇ πατρίδι, ἀξιοῖ νυνὶ μετέχειν τῆς πόλεως, ἀσεβῶν ἐν
αὐτῇ. ἀλλὰ πλουτῶν γὰρ καὶ δυνάμενος τοῖς χρήμασι
καὶ βασιλεῦσιν ἐξενωμένος καὶ τυράννοις; ἃ νυνὶ κομ-
πάσει, ἐπιστάμενος τοὺς ὑμετέρους τρόπους. ποίαν
49 εἰσφορὰν ..... τούτῳ ἀγαθὸν γένοιντο, καὶ ἐπιστάμε-
νος ἐν πολλῷ σάλῳ καὶ κινδύνῳ τὴν πόλιν γενομένην,
ναυκληρῶν οὐκ ἐτόλμησεν ἐπαρθεὶς σῖτον εἰσαγαγὼν
ὠφελῆσαι τὴν πατρίδα. ἀλλὰ μέτοικοι μὲν καὶ ξένοι
ἕνεκα τῆς μετοικίας ὠφέλουν τὴν πόλιν εἰσάγοντες· σὺ
δὲ τί καὶ ἀγαθὸν ποιήσας, ὦ Ἀνδοκίδη, ποῖα ἁμαρτή-
ματα ἀνακαλεσάμενος, ποῖα τροφεῖα ἀνταποδοὺς ....
50 Ἀθηναῖοι, μνήσθητε τὰ πεποιημένα Ἀνδοκίδῃ, ἐνθυ-
μήθητε δὲ καὶ τῆς ἑορτῆς, δι' ἣν ὑπὸ τῶν πολλῶν προὐ-
τιμήθητε. ἀλλ' ἐστὲ γὰρ ὑπὸ τῶν τούτου ἁμαρτημάτων
ἤδη καταπλῆγες διὰ τὸ πολλάκις ἰδεῖν καὶ ἀκοῦσαι, ὥστε
οὐδὲ τὰ δεινὰ ἔτι δεινὰ δοκεῖ ὑμῖν εἶναι. ἀλλὰ προσέχετε
τὸν νοῦν, δοκείτω δ' ὑμῖν ἡ γνώμη ὁρᾶν ἃ οὗτος ἐποίει,
51 καὶ διαγνώσεσθε ἄμεινον. οὗτος γὰρ ἐνδὺς στολήν, μι-
μούμενος τὰ ἱερὰ ἐπεδείκνυε τοῖς ἀμυήτοις καὶ εἶπε τῇ

Reisk.

φωνῇ τὰ ἀπόρρητα, τῶν δὲ θεῶν, οὓς ἡμεῖς θεοὺς νο-
μίζομεν καὶ θεραπεύοντες καὶ ἁγνεύοντες θύομεν καὶ
προσευχόμεθα, τούτους περιέκοψε. καὶ ἐπὶ τούτοις
ἱέρειαι καὶ ἱερεῖς στάντες κατηράσαντο πρὸς ἑσπέραν
καὶ φοινικίδας ἀνέσεισαν, κατὰ τὸ νόμιμον τὸ παλαιὸν
καὶ ἀρχαῖον. ὡμολόγησε δὲ οὗτος ποιῆσαι. ἔτι δὲ παρελ- 52
θὼν τὸν νόμον ὃν ὑμεῖς ἔθεσθε, εἴργεσθαι τῶν ἱερῶν
αὐτὸν ὡς ἀλιτήριον ὄντα, ταῦτα πάντα βιασάμενος
εἰσελήλυθεν ἡμῶν εἰς τὴν πόλιν, καὶ ἔθυσεν ἐπὶ τῶν
βωμῶν ὧν οὐκ ἐξῆν αὐτῷ, καὶ ἀπήντα τοῖς ἱεροῖς περὶ
ἃ ἠσέβησεν, εἰσῆλθεν εἰς τὸ Ἐλευσίνιον, ἐχερνίψατο ἐκ
| τῆς ἱερᾶς χέρνιβος. τίνα χρὴ ταῦτα ἀνασχέσθαι; ποῖον 53
φίλον, ποῖον συγγενῆ, ποῖον δικαστὴν χρὴ τούτῳ χαρι-
σάμενον κρύβδην φανερῶς τοῖς θεοῖς ἀπέχθεσθαι; νῦν
οὖν χρὴ νομίζειν τιμωρουμένους καὶ ἀπαλλαττομένους
Ἀνδοκίδου τὴν πόλιν καθαίρειν καὶ ἀποδιοπομπεῖσθαι
καὶ φαρμακὸν ἀποπέμπειν καὶ ἀλιτηρίου ἀπαλλάττε-
σθαι, ὡς ἓν τούτων οὗτός ἐστι.

Βούλομαι τοίνυν εἰπεῖν ἃ Διοκλῆς ὁ Ζακόρου τοῦ 54
ἱεροφάντου, πάππος δὲ ἡμέτερος, συνεβούλευσε βου-
λευομένοις ὑμῖν ὅ τι δεῖ χρῆσθαι Μεγαρεῖ ἀνδρὶ ἠσεβη-
κότι. κελευόντων γὰρ ἑτέρων ἄκριτον παραχρῆμα ἀπο-
κτεῖναι, παρῄνεσε κρῖναι τῶν ἀνθρώπων ἕνεκα, ἵνα
ἀκούσαντες καὶ ἰδόντες σωφρονέστεροι οἱ ἄλλοι ὦσι, τῶν
δὲ θεῶν ἕνεκα οἴκοθεν ἕκαστον, ἃ δεῖ τὸν ἀσεβοῦντα
παθεῖν, αὐτὸν παρ᾽ ἑαυτῷ κεκρικότα εἰς τὸ δικαστήριον
εἰσιέναι. καὶ ὑμεῖς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, (ἐπίστασθε 55
γὰρ ἃ δεῖ ποιῆσαι) μὴ ἀναπεισθῆτε ὑπὸ τούτου. φανε-
ρῶς ἔχετε αὐτὸν ἀσεβοῦντα· εἴδετε, ἠκούσατε τὰ τούτου
ἁμαρτήματα. ἀντιβολήσει καὶ ἱκετεύσει ὑμᾶς· μὴ ἐλε-
εῖτε. οὐ γὰρ οἱ δικαίως ἀποθνήσκοντες ἀλλ᾽ οἱ ἀδίκως
ἄξιοί εἰσιν ἐλεεῖσθαι.

7.

ΑΡΕΟΠΑΓΙΤΙΚΟΣ
ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΣΗΚΟΥ ΑΠΟΛΟΓΙΑ.

Πρότερον μέν, ὦ βουλή, ἐνόμιζον ἐξεῖναι τῷ βου-
λομένῳ, ἡσυχίαν ἄγοντι, μήτε δίκας ἔχειν μήτε πράγ-
ματα· νυνὶ δὲ οὕτως ἀπροσδοκήτοις αἰτίαις καὶ πονη-
ροῖς συκοφάνταις περιπέπτωκα, ὥστ' εἴ πως οἷόν τε,
δοκεῖ μοι δεῖν καὶ τοὺς μὴ γεγονότας ἤδη δεδιέναι περὶ
τῶν μελλόντων ἔσεσθαι· διὰ γὰρ τοὺς τοιούτους οἱ κίν-
δυνοι κοινοὶ γίγνονται καὶ τοῖς μηδὲν ἀδικοῦσι καὶ τοῖς
2 πολλὰ ἡμαρτηκόσιν. οὕτω δ' ἄπορος ὁ ἀγών μοι καθέ-
στηκεν, ὥστε ἀπεγράφην τὸ μὲν πρῶτον ἐλαίαν ἐκ τῆς
γῆς ἀφανίζειν, καὶ πρὸς τοὺς ἐωνημένους τοὺς καρποὺς
τῶν μοριῶν πυνθανόμενοι προσῄεσαν· ἐπειδὴ δ' ἐκ
τούτου τοῦ τρόπου ἀδικοῦντά με οὐδὲν εὑρεῖν ἐδυνή-
θησαν, νυνί με σηκὸν ἀφανίζειν, ἡγούμενοι ἐμοὶ μὲν
ταύτην τὴν αἰτίαν ἀπορωτάτην εἶναι ἀποδεῖξαι, αὐτοῖς
3 δὲ ἐξεῖναι μᾶλλον ὅ τι ἂν βούλωνται λέγειν. καὶ δεινὸν
μέν, περὶ ὧν οὗτος ἐπιβεβουλευκὼς ἥκει, ἅμ' ὑμῖν τοῖς
διαγνωσομένοις περὶ τοῦ πράγματος ἀκούσαντα καὶ περὶ
τῆς πατρίδος καὶ περὶ τῆς οὐσίας ἀγωνίσασθαι. ὅμως δὲ
4 πειράσομαι ἐξ ἀρχῆς ὑμᾶς διδάξαι. Ἦν μὲν γὰρ τοῦτο
Πεισάνδρου τὸ χωρίον, δημευθέντων τῶν ὄντων δ' ἐκεί-
νου Ἀπολλόδωρος ὁ Μεγαρεὺς δωρεὰν παρὰ τοῦ δήμου
λαβὼν τὸν μὲν ἄλλον χρόνον ἐγεώργει, ὀλίγῳ δὲ πρὸ
τῶν τριάκοντα Ἀντικλῆς παρ' αὐτοῦ πριάμενος ἐξεμί-
σθωσεν· ἐγὼ δὲ παρ' Ἀντικλέους εἰρήνης οὔσης ἐωνού-
5 μην. ἡγοῦμαι τοίνυν, ὦ βουλή, ἐμὸν ἔργον ἀποδεῖξαι
ὡς, ἐπειδὴ τὸ χωρίον ἐκτησάμην, οὔτ' ἐλαία οὔτε σηκὸς
ἐνῆν ἐν αὐτῷ. νομίζω γὰρ τοῦ μὲν προτέρου χρόνου,
οὐδ' εἰ πάλαι ἐνῆσαν μυρίαι, οὐκ ἂν δικαίως ζημιοῦ-

Reisk.

σθαι· εἰ γὰρ μὴ δι' ἡμᾶς εἰσιν ἠφανισμέναι, οὐδὲν προσ-
ήκει περὶ τῶν ἀλλοτρίων ἁμαρτημάτων ὡς ἀδικοῦντας
κινδυνεύειν. πάντες γὰρ ἐπίστασθε ὅτι ὁ πόλεμος καὶ 6
ἄλλων πολλῶν αἴτιος κακῶν γεγένηται, καὶ τὰ μὲν
πόρρω ὑπὸ Λακεδαιμονίων ἐτέμνετο, τὰ δ' ἐγγὺς ὑπὸ
τῶν φίλων διηρπάζετο· ὥστε πῶς ἂν δικαίως ὑπὲρ τῶν
τῇ πόλει γεγενημένων συμφορῶν ἐγὼ νυνὶ δίκην δι-
δοίην; ἄλλως τε καὶ τοῦτο τὸ χωρίον ἐν τῷ πολέμῳ δη-
μευθὲν ἄπρακτον ἦν πλεῖον ἢ τρία ἔτη. οὐ θαυμαστὸν 7
δ' εἰ τότε τὰς | μορίας ἐξέκοπτον, ἐν ᾧ οὐδὲ τὰ ἡμέτερ'
αὐτῶν φυλάττειν ἠδυνάμεθα. ἐπίστασθε δέ, ὦ βουλή,
ὅσοι μάλιστα τῶν τοιούτων ἐπιμελεῖσθε, πολλὰ ἐν ἐκεί-
νῳ τῷ χρόνῳ δασέα ὄντα ἰδίαις καὶ μορίαις ἐλαίαις, ὧν
νῦν τὰ πολλὰ ἐκκέκοπται καὶ ἡ γῆ ψιλὴ γεγένηται· καὶ
τῶν αὐτῶν καὶ ἐν τῇ εἰρήνῃ καὶ ἐν τῷ πολέμῳ κεκτημέ-
νων οὐκ ἀξιοῦτε παρ' αὐτῶν, ἑτέρων ἐκκοψάντων, δίκην
λαμβάνειν. καίτοι εἰ τοὺς διὰ παντὸς τοῦ χρόνου γεωρ- 8
γοῦντας τῆς αἰτίας ἀφίετε, ἦ που χρὴ τούς γ' ἐν τῇ εἰ-
ρήνῃ πριαμένους ἀφ' ὑμῶν ἀζημίους γενέσθαι.

Ἀλλὰ γάρ, ὦ βουλή, περὶ μὲν τῶν πρότερον γεγε- 9
νημένων πολλὰ ἔχων εἰπεῖν ἱκανὰ νομίζω τὰ εἰρημένα·
ἐπειδὴ δ' ἐγὼ παρέλαβον τὸ χωρίον, πρὶν ἡμέρας πέντε
γενέσθαι, ἀπεμίσθωσα Καλλιστράτῳ, ἐπὶ Πυθοδώρου
ἄρχοντος· ὃς δύο ἔτη ἐγεώργησεν, οὔτε ἰδίαν ἐλαίαν 10
οὔτε μορίαν οὔτε σηκὸν παραλαβών. τρίτῳ δ' ἔτει Δη-
μήτριος οὑτοσὶ εἰργάσατο ἐνιαυτόν· τῷ δὲ τετάρτῳ Ἀλ-
κίᾳ Ἀντισθένους ἀπελευθέρῳ ἐμίσθωσα, ὃς τέθνηκε
ταῦτα τρία ἔτη. ὁμοίως καὶ Πρωτέας ἐμισθώσατο. Καί
μοι δεῦρο ἴτε μάρτυρες.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Ἐπειδὴ τοίνυν ὁ χρόνος οὗτος ἐξήκει, αὐτὸς γεωρ- 11
γῶ. φησὶ δὲ ὁ κατήγορος ἐπὶ Σουνιάδου ἄρχοντος σηκὸν

ὑπ' ἐμοῦ ἐκκεκόφθαι. ὑμῖν δὲ μεμαρτυρήκασιν οἱ πρότερον ἐργαζόμενοι καὶ πολλὰ ἔτη παρ' ἐμοῦ μεμισθωμένοι μὴ εἶναι σηκὸν ἐν τῷ χωρίῳ. καίτοι πῶς ἄν τις φανερωτέρως ἐξελέγξειε ψευδόμενον τὸν κατήγορον; οὐ γὰρ οἷόν τε, ἃ πρότερον μὴ ἦν, ταῦτα τὸν ὕστερον ἐργαζόμενον ἀφανίζειν.

12 Ἐγὼ τοίνυν, ὦ βουλή, ἐν μὲν τῷ τέως χρόνῳ, ὅσοι με φάσκοιεν δεινὸν εἶναι καὶ ἀκριβῆ καὶ οὐδὲν ἂν εἰκῇ καὶ ἀλογίστως ποιῆσαι, ἠγανάκτουν ἄν, ἡγούμενος μᾶλλον λέγεσθαι ὥς μοι προσῆκε· νῦν δὲ πάντας ἂν ὑμᾶς βουλοίμην περὶ ἐμοῦ ταύτην τὴν γνώμην ἔχειν, ἵνα ἡγῆσθέ με σκοπεῖν, εἴπερ τοιούτοις ἔργοις ἐπεχείρουν, καὶ ὅ τι κέρδος ἐγένετο τῷ ἀφανίσαντι καὶ ἥτις ζημία τῷ ποιήσαντι, καὶ τί ἂν λαθὼν διεπραξάμην καὶ τί ἂν φανε-
13 ρὸς γενόμενος ὑφ' ὑμῶν ἔπασχον. πάντες γὰρ ἄνθρωποι τὰ τοιαῦτα οὐχ ὕβρεως ἀλλὰ κέρδους ἕνεκα ποιοῦσι· καὶ ὑμᾶς εἰκὸς οὕτω σκοπεῖν, καὶ τοὺς ἀντιδίκους ἐκ τούτων τὰς κατηγορίας ποιεῖσθαι, ἀποφαίνοντας ἥτις ὠφέλεια
14 τοῖς ἀδικήσασιν ἐγένετο. οὗτος μέντοι οὐκ ἂν ἔχοι ἀποδεῖξαι οὔθ' ὡς ὑπὸ πενίας ἠναγκάσθην τοιούτοις ἔργοις ἐπιχειρεῖν, οὔθ' ὡς τὸ χωρίον μοι διαφθείρεται τοῦ σηκοῦ ὄντος, οὔθ' ὡς ἀμπέλοις ἐμποδὼν ἦν, οὔθ' ὡς οἰκίας ἐγγύς, οὔθ' ὡς ἐγὼ ἄπειρος τῶν παρ' ὑμῖν κινδύνων, εἴ τι τούτων ἔπραττον. πολλὰς γὰρ ἂν καὶ μεγάλας
15 ἐμαυτῷ ζημίας γενομένας ἀποφήναιμι· ὃς πρῶτον μὲν μεθ' ἡμέραν ἐξέκοπτον τὸν σηκόν, ὥσπερ οὐ πάντας λαθεῖν δέον, ἀλλὰ πάντας Ἀθηναίους εἰδέναι. καὶ εἰ μὲν αἰσχρὸν ἦν μόνον τὸ πρᾶγμα, ἴσως ἄν τις τῶν παριόντων ἠμέλησε· νῦν δ' οὐ περὶ αἰσχύνης ἀλλὰ τῆς μεγί-
16 στης ζημίας ἐκινδύνευον. πῶς δ' οὐκ ἂν ἦν ἀθλιώτατος ἀνθρώπων ἁπάντων, εἰ τοὺς ἐμαυτοῦ θεράποντας μηκέτι δούλους ἔμελλον ἕξειν ἀλλὰ δεσπότας τὸν λοιπὸν

Reisk.

βίον, τοιοῦτον ἔργον συνειδότας; ὥστε εἰ καὶ τὰ μέγιστα
εἰς ἐμὲ ἐξημάρτανον, οὐκ ἂν οἷόν τε ἦν δίκην με παρ'
αὐτῶν λαμβάνειν· εὖ γὰρ ἂν εἰδείην ὅτι ἐπ' ἐκείνοις ἦν
καὶ ἐμὲ τιμωρήσασθαι καὶ αὐτοῖς μηνύσασιν ἐλευθέροις
γενέσθαι. ἔτι τοίνυν εἰ τῶν οἰκετῶν παρέστη μοι μηδὲν 17
φροντίζειν, πῶς ἂν ἐτόλμησα τοσούτων μεμισθωμένων
καὶ ἁπάντων συνειδότων ἀφανίσαι τὸν σηκὸν βραχέος
μὲν κέρδους ἕνεκα, προθεσμίας δὲ οὐδεμιᾶς οὔσης τῷ
κινδύνῳ τοῖς εἰργασμένοις ἅπασι τὸ χωρίον ὁμοίως προσ-
ῆκον εἶναι σῶον τὸν σηκόν, ἵν' εἴ τις αὐτοὺς ᾐτιᾶτο,
εἶχον ἀνενεγκεῖν ὅτῳ παρέδοσαν. νῦν δὲ καὶ ἐμὲ ἀπολύ-
σαντες φαίνονται, καὶ σφᾶς αὐτούς, εἴπερ ψεύδονται,
μετόχους τῆς αἰτίας καθιστάντες. εἰ τοίνυν καὶ ταῦτα | 18
παρεσκευασάμην, πῶς ἂν οἷός τ' ἦν πάντας πεῖσαι τοὺς
παριόντας, ἢ τοὺς γείτονας, οἳ οὐ μόνον ἀλλήλων ταῦτ'
ἴσασιν ἃ πᾶσιν ὁρᾶν ἔξεστιν, ἀλλὰ καὶ περὶ ὧν ἀποκρυ-
πτόμεθα μηδένα εἰδέναι, καὶ περὶ ἐκείνων πυνθάνον-
ται; ἐμοὶ τοίνυν τούτων οἱ μὲν φίλοι οἱ δὲ διάφοροι περὶ
τῶν ἐμῶν τυγχάνουσιν ὄντες. οὓς ἐχρῆν τοῦτον παρα- 19
σχέσθαι μάρτυρας, καὶ μὴ μόνον οὕτω τολμηρὰς κατη-
γορίας ποιεῖσθαι· ὅς φησιν ὡς ἐγὼ μὲν παρειστήκειν,
οἱ δ' οἰκέται ἐξέτεμνον τὰ πρέμνα, ἀναθέμενος δὲ ὁ βοη-
λάτης ᾤχετο ἀπάγων τὰ ξύλα. καίτοι, ὦ Νικόμαχε, χρῆν 20
σε τότε καὶ παρακαλεῖν τοὺς παριόντας μάρτυρας, καὶ
φανερὸν ποιεῖν τὸ πρᾶγμα· καὶ ἐμοὶ μὲν οὐδεμίαν ἂν
ἀπολογίαν ὑπέλιπες, αὐτὸς δέ, εἰ μέν σοι ἐχθρὸς ἦν, ἐν
τούτῳ τῷ τρόπῳ ᾔσθα ἄν με τετιμωρημένος, εἰ δὲ τῆς
πόλεως ἕνεκα ἔπραττες, οὕτως ἐξελέγξας οὐκ ἂν ἐδόκεις
εἶναι συκοφάντης, εἰ δὲ κερδαίνειν ἐβούλου, τότ' ἂν 21
πλεῖστον ἔλαβες· φανεροῦ γὰρ ὄντος τοῦ πράγματος
οὐδεμίαν ἄλλην ἡγούμην ἂν εἶναί μοι σωτηρίαν ἢ σὲ
πεῖσαι. τούτων τοίνυν οὐδὲν ποιήσας διὰ τοὺς σοὺς λό-

γους ἀξιοῖς με ἀπολέσθαι, καὶ κατηγορεῖς ὡς ὑπὸ τῆς
ἐμῆς δυνάμεως καὶ τῶν ἐμῶν χρημάτων οὐδεὶς ἐθέλει
22 σοι μαρτυρεῖν. καίτοι εἰ φήσας μ' ἰδεῖν τὴν μορίαν ἀφα-
νίζοντα τοὺς ἐννέα ἄρχοντας ἐπήγαγες ἢ ἄλλους τινὰς
τῶν ἐξ Ἀρείου πάγου, οὐκ ἂν ἑτέρων ἔδει σοι μαρτύρων·
οὕτω γὰρ ἄν σοι συνῄδεσαν ἀληθῆ λέγοντι, οἵπερ καὶ
23 διαγινώσκειν ἔμελλον περὶ τοῦ πράγματος. δεινότατα
οὖν πάσχω, ὃς εἰ μὲν παρέσχετο μάρτυρας, τούτοις ἂν
ἠξίου πιστεύειν, ἐπειδὴ δὲ οὐκ εἰσὶν αὐτῷ, ἐμοὶ καὶ
ταύτην ζημίαν οἴεται χρῆναι γενέσθαι. καὶ τούτου μὲν
οὐ θαυμάζω· οὐ γὰρ δήπου συκοφαντῶν ἅμα τοιούτων
γε λόγων ἀπορήσει καὶ μαρτύρων· ὑμᾶς δ' οὐκ ἀξιῶ τὴν
24 αὐτὴν τούτῳ γνώμην ἔχειν. ἐπίστασθε γὰρ ἐν τῷ πεδίῳ
πολλὰς μορίας οὔσας καὶ πυρκαϊὰς ἐν τοῖς ἄλλοις τοῖς
ἐμοῖς χωρίοις, ἅς, εἴπερ ἐπεθύμουν, πολὺ ἦν ἀσφαλέ-
στερον καὶ ἀφανίσαι καὶ ἐκκόψαι καὶ ἐπεργάσασθαι,
ὅσωπερ ἧττον τὸ ἀδίκημα πολλῶν οὐσῶν ἔμελλε δῆλον
25 ἔσεσθαι. νῦν δ' οὕτως αὐτὰς περὶ πολλοῦ ποιοῦμαι
ὥσπερ καὶ τὴν ἄλλην οὐσίαν, ἡγούμενος περὶ ἀμφοτέ-
ρων τούτων εἶναί μοι τὸν κίνδυνον. αὐτοὺς τοίνυν
ὑμᾶς τούτων μάρτυρας παρέξομαι, ἐπιμελουμένους μὲν
ἑκάστου μηνός, γνώμονας δὲ πέμποντας καθ' ἕκαστον
ἐνιαυτόν· ὧν οὐδεὶς πώποτ' ἐζημίωσεν ὡς ἐργαζόμενον
26 τὰ περὶ τὰς μορίας χωρία. καίτοι οὐ δήπου τὰς μὲν μι-
κρὰς ζημίας οὕτω περὶ πολλοῦ ποιοῦμαι, τοὺς δὲ περὶ
τοῦ σώματος κινδύνους [οὕτω] περὶ οὐδενὸς ἡγοῦμαι·
καὶ τὰς μὲν πολλὰς ἐλαίας, εἰς ἃς ἐξῆν μᾶλλον ἐξαμαρ-
τάνειν, οὕτω θεραπεύων φαίνομαι, τὴν δὲ μορίαν, ἣν
οὐχ οἷόν τ' ἦν λαθεῖν ἐξορύξαντα, ὡς ἀφανίζων νυνὶ
27 κρίνομαι. Πότερον δέ μοι κρεῖττον ἦν, ὦ βουλή, δημο-
κρατίας οὔσης παρανομεῖν ἢ ἐπὶ τῶν τριάκοντα; καὶ οὐ
λέγω ὡς τότε δυνάμενος ἢ ὡς νῦν διαβεβλημένος, ἀλλ'

Reisk.

ὡς τῷ βουλομένῳ τότε μᾶλλον ἐξῆν ἀδικεῖν ἢ νυνί. ἐγὼ
τοίνυν οὐδ᾿ ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ οὔτε τοιοῦτον οὔτε ἄλλο
οὐδὲν κακὸν ποιήσας φανήσομαι. Πῶς δ᾿ ἄν, εἰ μὴ πάν- 28
των ἀνθρώπων ἐμαυτῷ κακονούστατος ἦν, ὑμῶν οὕτως
ἐπιμελουμένων ἐκ τούτου τὴν μορίαν ἀφανίζειν ἐπεχεί-
ρησα τοῦ χωρίου, ἐν ᾧ δένδρον μὲν οὐδὲ ἕν ἐστι, μιᾶς
δὲ ἐλαίας σηκός, ὥς οὗτός φησιν εἶναι, κυκλόθεν δὲ
ὁδὸς περιέχει, ἀμφοτέρωθεν δὲ γείτονες περιοικοῦσιν,
ἄερκτον δὲ καὶ πανταχόθεν κάτοπτόν ἐστιν; ὥστε τίς ἂν
ἀπετόλμησε, τούτων οὕτως ἐχόντων, ἐπιχειρῆσαι τοι-
ούτῳ πράγματι; Δεινὸν δέ μοι δοκεῖ εἶναι ὑμᾶς μέν, οἷς 29
ὑπὸ τῆς πόλεως τὸν ἅπαντα χρόνον προστέτακται τῶν
μοριῶν ἐλαιῶν ἐπιμελεῖσθαι, μήθ᾿ ὡς ἐπεργαζόμενον
πώποτε ζημιῶσαι μήθ᾿ ὡς ἀφανίσαντα εἰς κίνδυνον κα-
ταστῆσαι, | τοῦτον δ᾿, ὃς οὔτε γεωργῶν ἐγγὺς τυγχάνει
οὔτ᾿ ἐπιμελητὴς ᾑρημένος οὔθ᾿ ἡλικίαν ἔχων εἰδέναι
περὶ τῶν τοιούτων, ἀπογράψαι με μορίαν ἀφανίζειν.

Ἐγὼ τοίνυν δέομαι ὑμῶν μὴ τοὺς τοιούτους λόγους 30
πιστοτέρους ἡγήσασθαι τῶν ἔργων, μηδὲ περὶ ὧν αὐτοὶ
σύνιστε, ταῦτ᾿ ἀνασχέσθαι τῶν ἐμῶν ἐχθρῶν λεγόντων,
ἐνθυμουμένους καὶ ἐκ τῶν εἰρημένων καὶ ἐκ τῆς ἄλλης
πολιτείας. ἐγὼ γὰρ τὰ ἐμοὶ προστεταγμένα ἅπαντα προ- 31
θυμότερον πεποίηκα, ὡς ὑπὸ τῆς πόλεως ἠναγκαζόμην,
καὶ τριηραρχῶν καὶ εἰσφορὰς εἰσφέρων καὶ χορηγῶν καὶ
τἆλλα λειτουργῶν οὐδενὸς ἧττον πολυτελῶς τῶν πολι-
τῶν. καίτοι ταῦτα μὲν μετρίως ποιῶν ἀλλὰ μὴ προθύμως 32
οὔτ᾿ ἂν περὶ φυγῆς οὔτ᾿ ἂν περὶ τῆς ἄλλης οὐσίας ἠγω-
νιζόμην, πλείω δ᾿ ἂν ἐκεκτήμην, οὐδὲν ἀδικῶν οὐδ᾿
ἐπικίνδυνον ἐμαυτῷ καταστήσας τὸν βίον· ταῦτα δὲ
πράξας, ἃ οὗτός μου κατηγορεῖ, ἐκέρδαινον μὲν οὐδέν,
ἐμαυτὸν δ᾿ εἰς κίνδυνον καθίστην. καίτοι πάντες ἂν 33
ὁμολογήσαιτε δικαιότερον εἶναι τοῖς μεγάλοις χρῆσθαι

τεκμηρίοις περὶ τῶν μεγάλων, καὶ πιστότερα ἡγεῖσθαι περὶ ὧν ἅπασα ἡ πόλις μαρτυρεῖ, μᾶλλον ἢ περὶ ὧν μόνος οὗτος κατηγορεῖ.

34 Ἔτι τοίνυν, ὦ βουλή, ἐκ τῶν ἄλλων σκέψασθε. μάρτυρας γὰρ ἔχων αὐτῷ προσῆλθον, λέγων ὅτι μοι πάντες εἰσὶν οἱ θεράποντες, οὓς ἐκεκτήμην ἐπειδὴ παρέλαβον τὸ χωρίον, καὶ ἕτοιμος εἴην, εἴ τινα βούλοιτο, παραδοῦναι βασανίζειν, ἡγούμενος οὕτως ἂν τὸν ἔλεγχον ἰσχυρότερον γενέσθαι τῶν τούτου λόγων καὶ τῶν ἔργων
35 τῶν ἐμῶν. οὗτος δ' οὐκ ἤθελεν, οὐδὲν φάσκων πιστὸν εἶναι τοῖς θεράπουσιν. ἐμοὶ δὲ δοκεῖ εἶναι, εἰ περὶ αὐτῶν μὲν οἱ βασανιζόμενοι κατηγοροῦσιν, εὖ εἰδότες ὅτι ἀποθανοῦνται· περὶ δὲ τῶν δεσποτῶν, οἷς πεφύκασι κακονούστατοι, μᾶλλον ἂν εἵλοντο ἀνέχεσθαι βασανιζόμενοι ἢ κατειπόντες ἀπηλλάχθαι τῶν παρόντων κακῶν;
36 καὶ μὲν δή, ὦ βουλή, φανερὸν οἶμαι εἶναι ὅτι, εἰ Νικομάχου ἐξαιτοῦντος τοὺς ἀνθρώπους μὴ παρεδίδουν, ἐδόκουν ἂν ἐμαυτῷ ξυνειδέναι· ἐπειδὴ τοίνυν ἐμοῦ παραδιδόντος οὗτος παραλαβεῖν οὐκ ἤθελε, δίκαιον καὶ περὶ τούτου τὴν αὐτὴν γνώμην σχεῖν, ἄλλως τε καὶ τοῦ
37 κινδύνου οὐκ ἴσου ἀμφοτέροις ὄντος. περὶ ἐμοῦ μὲν γὰρ εἰ ἔλεγον, οὐδ' ἂν ἀπολογήσασθαί μοι ἐξεγένετο· τούτῳ δ' εἰ μὴ ὡμολόγουν ἃ οὗτος ἐβούλετο, οὐδεμιᾷ ζημίᾳ ἔνοχος ἦν. ὥστε πολὺ μᾶλλον τοῦτον παραλαμβάνειν ἐχρῆν ἢ ἐμὲ παραδοῦναι προσῆκεν. ἐγὼ τοίνυν εἰς τοῦτο προθυμίας ἀφικόμην, ἡγούμενος πρὸς ἐμοῦ εἶναι καὶ ἐκ βασάνων καὶ ἐκ μαρτύρων καὶ ἐκ τεκμηρίων ὑμᾶς περὶ
38 τοῦ πράγματος τἀληθῆ πυθέσθαι. ἐνθυμεῖσθαι δὲ χρή, ὦ βουλή, ποτέροις χρὴ πιστεύειν μᾶλλον, οἷς πολλοὶ μεμαρτυρήκασιν ἢ ᾧ μηδεὶς τετόλμηκε, καὶ πότερον εἰκὸς μᾶλλον τοῦτον ἀκινδύνως ψεύδεσθαι ἢ μετὰ τοσούτου κινδύνου τοιοῦτον ἐμὲ ἔργον ἐργάσασθαι, καὶ

Reisk.

πότερον οἴεσθε αὐτὸν ὑπὲρ τῆς πόλεως βοηθεῖν ἢ συκο-
φαντοῦντα αἰτιάσασθαι; ἐγὼ μὲν [ἐγνωκέναι] ὑμᾶς 39
ἡγοῦμαι ὅτι Νικόμαχος ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν πεισθεὶς τῶν
ἐμῶν τοῦτον τὸν ἀγῶνα ἀγωνίζεται, οὐχ ὡς ἀδικοῦντα
ἐλπίζων ἀποδείξειν, ἀλλ' ὡς ἀργύριον παρ' ἐμοῦ λήψε-
σθαι προσδοκῶν. ὅσῳ γὰρ οἱ τοιοῦτοί εἰσιν ἐπαιτιώτα-
τοι καὶ ἀπορώτατοι τῶν κινδύνων, τοσούτῳ πάντες αὐ-
τοὺς φεύγουσι μάλιστα. ἐγὼ δέ, ὦ βουλή, οὐκ ἠξίουν, 40
ἀλλ' ἐπειδήπερ με ᾐτιάσατο, παρέσχον ἐμαυτὸν ὅ τι βού-
λεσθε χρῆσθαι, καὶ τούτου ἕνεκα τοῦ κινδύνου οὐδενὶ
ἐγὼ τῶν ἐχθρῶν διηλλάγην, οἳ ἐμὲ ἥδιον κακῶς λέγου-
σιν ἢ σφᾶς αὐτοὺς ἐπαινοῦσι, καὶ φανερῶς μὲν οὐδεὶς
πώποτε ἐμὲ αὐτῶν ἐπεχείρησε ποιῆσαι κακὸν οὐδέν, τοι-
ούτους δὲ ἐπιπέμπουσί μοι, οἷς ὑμεῖς οὐκ ἂν δικαίως
πιστεύοιτε. πάντων γὰρ ἀθλιώτατος ἂν γενοίμην, εἰ 41
φυγὰς ἀδίκως καταστήσομαι, ἄπαις μὲν ὢν καὶ μόνος,
ἐρήμου δὲ τοῦ οἴκου γενομένου, | μητρὸς δὲ πάντων ἐν-
δεοῦς, πατρίδος δὲ τοιαύτης ἐπ' αἰσχίσταις στερηθεὶς
αἰτίαις, πολλὰς μὲν ναυμαχίας ὑπὲρ αὐτῆς νεναυμαχη-
κώς, πολλὰς δὲ μάχας μεμαχημένος, κόσμιον δ' ἐμαυτὸν
καὶ ἐν δημοκρατίᾳ καὶ ἐν ὀλιγαρχίᾳ παρασχών.

Ἀλλὰ γάρ, ὦ βουλή, ταῦτα μὲν ἐνθάδε οὐκ οἶδ' ὅ 42
τι δεῖ λέγειν· ἀπέδειξα δ' ὑμῖν ὡς οὐκ ἐνῆν σηκὸς ἐν τῷ
χωρίῳ, καὶ μάρτυρας παρεσχόμην καὶ τεκμήρια. ἃ χρὴ
μεμνημένους διαγιγνώσκειν περὶ τοῦ πράγματος, καὶ
ἀξιοῦν παρὰ τούτου πυθέσθαι ὅτου ἕνεκα, ἐξὸν ἐπ' αὐ-
τοφώρῳ ἐλέγξαι, τοσούτῳ χρόνῳ ὕστερον εἰς τοσοῦτόν
με κατέστησεν ἀγῶνα, καὶ μάρτυρα οὐδένα παρασχόμε- 43
νος ἐκ τῶν λόγων ζητεῖ πιστὸς γενέσθαι, ἐξὸν αὐτοῖς
τοῖς ἔργοις ἀδικοῦντα ἀποδεῖξαι, καὶ ἐμοῦ ἅπαντας δι-
δόντος τοὺς θεράποντας, οὕς φησι παραγενέσθαι, πα-
ραλαβεῖν οὐκ ἤθελεν.

P. 286—294.

8.

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΣΥΝΟΥΣΙΑΣΤΑΣ ΚΑΚΟΛΟΓΙΩΝ.

Ἐπιτήδειόν μοι δοκῶ καιρὸν εἰληφέναι περὶ ὧν εἰπεῖν ἐβουλόμην πάλαι· πάρεισι μὲν γὰρ οἷς ἐπεγκαλῶ, πάρεισι δὲ ὧν ἐναντίον ἐπιθυμῶ μέμψασθαι τοῖς ἀδικοῦσιν ἐμέ. καίτοι πολλῷ πλείων ἐστὶ σπουδὴ πρὸς τοὺς παρόντας· τοὺς μὲν γὰρ οὐδὲν οἶμαι τιμήσειν, εἰ τοῖς ἐπιτηδείοις ἀνεπιτήδειοι δόξουσιν εἶναι (τὴν γὰρ ἀρχὴν
2 οὐδ' ἂν ἐπεχείρουν ἐξαμαρτάνειν εἰς ἐμέ), τοῖς δὲ βουλοίμην ἂν δόξαι μηδὲν ἀδικῶν τούτους ὑπὸ τούτων ἀδικεῖσθαι πρότερον. ἀνιαρὸν μὲν οὖν ἀναγκάζεσθαι λέγειν περὶ τούτων, ἀδύνατον δὲ μὴ λέγειν, ὅταν ἐναντίον τῆς ἐλπίδος κακῶς πάσχω καὶ τοὺς δοκοῦντας εἶναι φίλους ἀδικοῦντας εὑρίσκω.

3 Πρῶτον μὲν οὖν, ἵνα μή τις ὑμῶν τάχα δὴ βοηθῶν οἷς ἐξημάρτηκε πρόφασιν πορίσηται τῆς ἁμαρτίας, εἰπάτω οὖν τίς ὑμῶν ὑπ' ἐμοῦ κακῶς ἀκήκοεν ἢ πέπονθεν, ἢ τίς ἐμοῦ δεηθεὶς οὐκ ἔτυχεν ὧν ἐγώ τε δυνατὸς ἦν κἀκεῖνος ἐπήγγειλε. τί δῆτά με κακῶς τὰ μὲν λέγειν τὰ δὲ ποιεῖν ἐπιχειρεῖτε, καὶ ταῦτα πρὸς τούτους ἡμᾶς
4 διαβάλλειν, οὓς πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς διεβάλλετε; καίτοι οὕτως ἐνοχλεῖ, ὥστε περὶ πλείονος ἐποιήσατο δοκεῖν ἐμοῦ κήδεσθαι, καὶ μᾶλλον ἐμοῦ κατειπεῖν. ἃ δ' ἔλεγε, πάντα μὲν οὐκ ἂν εἴποιμι· καὶ γὰρ ἀκούων ἠχθόμην, οὐδ' ἂν ὑμῖν ἐπικαλῶν, ὅτι ἐλέγετε κατ' ἐμοῦ ταῦτα, λέξαιμι· καὶ γὰρ ἂν ἀπολύοιμι τῆς αἰτίας ὑμᾶς, εἴπερ ὑμῖν ταὐτὰ
5 λέγοιμι περὶ ἐμαυτοῦ· ἃ δὲ ὑβρίζειν οἰόμενοι ἐμὲ καταγελάστους ὑμᾶς αὐτοὺς ἐποιεῖτε, ταῦτα λέξω. βίᾳ γὰρ ὑμῖν ἐφάσκετέ με ξυνεῖναι καὶ διαλέγεσθαι, καὶ πάντα ποιοῦντες οὐκ ἔχειν ὅπως ἀπαλλαγῆτέ μου, καὶ τὸ τελευ-

Reisk.

ταῖον ἀκόντων ὑμῶν Ἐλευσῖνάδε ξυνθεωρεῖν. καὶ ταῦτα
λέγοντες οἴεσθε μὲν ἐμὲ κακολογεῖν, ἀποφαίνετε δὲ σκαι-
οτάτους ἑαυτούς, οἵτινες μὲν ὑπὸ τὸν αὐτὸν χρόνον τὸν
αὐτὸν ἄνδρα λάθρα μὲν ἐλοιδορεῖτε, φανερῶς δὲ φίλον
ἐνομίζετε. χρῆν γὰρ ὑμᾶς ἢ μὴ κακῶς λέγειν ἢ μὴ ξυνεῖ- 6
ναι, καὶ ταῦτα φανερῶς ἀπειπόντας ὁμιλίαν. εἰ δὲ αἰ-
σχρὸν ἡγεῖσθε τοῦτο, πῶς αἰσχρὸν ἦν ὑμῖν ξυνεῖναι,
πρὸς ὃν οὐδὲ ἀπειπεῖν καλὸν ἡγεῖσθε; καὶ μὴν οὐδὲν 7
αὐτὸς ἐξεῦρον ὁπόθεν ἂν εἰκότως ὑπερείδετε τὴν ἐμὴν
ὁμιλίαν. οὐδὲ γὰρ ὑμᾶς σοφωτάτους ἑώρων ὄντας, ἐμαυ-
τὸν δ' ἀμαθέστατον, οὐ μὴν οὐδὲ πολυφίλους ὑμᾶς,
ἐμαυτὸν δ' ἔρημον φίλων, οὐδ' αὖ πλουτοῦντας, ἐμὲ δὲ
πενόμενον, οὐδ' αὖ ὑμᾶς μὲν ὑπερευδοκιμοῦντας, ἐμαυ-
τὸν δὲ διαβεβλημένον, οὐδὲ τὰ μὲν ἐμὰ πράγματα κινδυ-
νεύοντα, | τὰ δ' ὑμέτερα ἀσφαλῶς ἔχοντα. πόθεν ἂν
οὖν εἰκότως ὑπώπτευον ἄχθεσθαί μοι συνόντι; καὶ ταῦτα 8
δ', ὅτι πρὸς τοὺς τελευταίους ἔλεγεν, οὓς ᾤεσθε ἀπαγ-
γελεῖν ἡμῖν, κἀνταῦθα σόφισμα καλὸν εἶναι, εἰ περιήλ-
θετε πάντες ὑμῶν αὐτῶν κατηγοροῦντες ὅτι πονηροῖς
ἑκόντες ὁμιλεῖτε. περὶ μὲν οὖν τοῦ λέγοντος οὐδὲν ἂν
περαίνοιτε πυνθανόμενοι. πρῶτον μὲν γὰρ εἰδότες ἐρή-
σεσθε τὸν εἰπόντα μοι· πῶς γὰρ οὐκ ἴστε πρὸς ὃν ἐλέ-
γετε τὸν λόγον; ἔπειτα κακὸς ἂν εἴην, εἰ ταὐτὰ ποιή- 9
σαιμι αὐτὸν ἅπερ ἐκεῖνος ὑμᾶς. οὐ γὰρ ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς
ἐκεῖνος ἡμῖν ἀπήγγελλεν, ἐφ' οἷσπερ ὑμεῖς ἐλέγετε πρὸς
ἐκεῖνον. ἐκεῖνος μὲν γὰρ ἐμοὶ χαριζόμενος ἀπήγγειλε
τοῖς ἐμοῖς ἀναγκαίοις, ὑμεῖς δὲ βλάπτειν ἐμὲ βουλόμενοι
πρὸς ἐκεῖνον ἐλέγετε. καὶ ταῦτα εἰ μὲν ἠπίστουν, ἐξε-
λέγχειν ἂν ἐζήτουν· νῦν δέ· ξυμβαίνει γὰρ καὶ ταῦτα
τοῖς πρὸ τοῦ, καὶ ἐμοὶ σημεῖα ταῦτα μὲν ἐκείνων ἐστίν,
ἐκεῖνα δὲ τούτων ἱκανά. πρῶτον μὲν ἅπαντα δι' ὑμῶν 10
πράξαντά με περὶ τῆς θέσεως τοῦ ἵππου .... προσῆγε

μαχόμενον κάμνοντα τὸν ἵππον, ἀνάγειν με βουλόμενον
Διόδωρος οὑτοσὶ ἀποτρέπειν ἐπειρᾶτο, φάσκων οὐδὲν
ἀντιλέξειν περὶ τῶν δώδεκα μνῶν Πολυκλέα, ἀλλ' ἀπο-
δώσειν. τότε λέγων ταῦτα, μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἵππου
κατέστη τελευτῶν ἀντίδικος μετὰ τούτων, λέγων ὡς οὐ
11 δίκαιόν με εἴη κομίσασθαι τὸ ἀργύριον. καίτοιγε σφῶν
γε αὐτῶν κατηγόρουν. εἰ γὰρ ἃ μετὰ τούτων ἀδικου-
μένῳ μοι μηδὲν ἦν δίκαιον εἰπεῖν, ἤ που καλῶς συν-
έπραττον. καὶ ἐγὼ μὲν ᾤμην φιλοσοφοῦντας αὐτοὺς
περὶ τοῦ πράγματος ἀντιλέγειν τὸν ἐναντίον λόγον· οἱ
12 δ' ἄρα οὐκ ἀντέλεγον ἀλλ' ἀντέπραττον. καὶ διὰ τοῦτο
ἀντέπραττον, ἵνα τὸν ἐμὸν λόγον εἰδείη Πολυκλῆς· ἐδη-
λώθη γὰρ ταῦτα. παρόντων τῶν διαιτητῶν ὁριζόμενος
ὁ Πολυκλῆς εἶπεν ὅτι καὶ τοῖς ἐμοῖς ἐπιτηδείοις ἀδικεῖν
δοκοίην, ὡς πρὸς ἐκεῖνον λέγοιεν. ἆρά γε ταῦτα ξυμβαί-
νει τοῖς ἀπαγγελλομένοις; ὁ γὰρ αὐτὸς ἀπήγγειλεν ὡς
τοὺς ὑπὲρ ἐμοῦ μέλλοντας λέγειν ἀποτρέψειν φάσκοιτε,
τοὺς δέ τινας ἤδη κωλύσαιτε. καὶ ταῦτα τί με δεῖ φανε-
13 ρώτερον ἐξελέγχειν ἔτι; φέρε γάρ, ἤδη πότ' ἐκεῖνος ὅτι
Κλειτοδίκου δεηθεὶς ἐπιλέγειν οὐκ ἔτυχον; οὐ γὰρ δὴ
παρῆν τούτοις· ἐπεὶ κέρδος ἦν αὐτῷ διαβάλλειν ἐμὲ πρὸς
ὑμᾶς οὕτω προθύμως, ὥστε σπουδάσαι πρὸς τοὺς ἐμοὺς
14 ἀναγκαίους πλάσασθαι ταῦτα; Γινώσκω δὲ νῦν ἤδη καὶ
πάλαι ζητοῦντας πρόφασιν, ἡνίκα Θρασύμαχον ὑμᾶς
ἐφάσκετε κακῶς λέγειν δι' ἐμέ. καὶ ἐγὼ μὲν ἠρώτων αὐ-
τὸν εἰ δι' ἐμὲ κακῶς λέγοι Διόδωρον· ὁ δὲ τοσοῦτον
ὑπερεῖδε τὸ δι' ἐμέ· πολλοῦ γὰρ δεῖν ἔφη δι' ὁντινοῦν εἰ-
ρηκέναι Διόδωρον κακῶς. καὶ ταῦτα προσάγοντος ἐμοῦ
πρόθυμος ὁ Θρασύμαχος ἦν ἐξελέγχεσθαι, περὶ ὧν οὗ-
15 τος ἔλεγεν· οὗτος δὲ πάντα μᾶλλον διεπράττετο. μετὰ
τοῦτο Αὐτοκράτης ἐμοῦ παρόντος Θρασυμάχῳ ἔλεγεν
Εὐρυπτόλεμον αὐτῷ μέμφεσθαι, φάσκοντα κακῶς ἀκού-

Reisk.

ειν ὑπ᾽ αὐτοῦ· τὸν ἀπαγγέλλοντα δὲ εἶναι Μηνόφιλον.
εὐθὺς δ᾽ ἐκεῖνος ἐπὶ τὸν Μηνόφιλον ἐβάδιζε μετ᾽ ἐμοῦ·
κἀκεῖνος οὔτε ἀκοῦσαι πώποτε ἔφασκεν οὔτε ἀπαγγεῖλαι
πρὸς Εὐρυπτόλεμον, καὶ οὐ ταῦτα μόνον, ἀλλ᾽ οὐδὲ δι-
ειλέχθαι πολλοῦ χρόνου. τοιαύτας προφάσεις προφασι- 16
ζόμενοι τότε μὲν ἐκ τῆς ἐμῆς καὶ Θρασυμάχου συνουσίας
ἐστὲ φανεροί, νῦν δὲ ἐπειδὴ ἐκλελοίπασιν ὑμᾶς αἱ προ-
φάσεις, ἐλευθεριώτερόν με κακῶσαι λείπετε ἤδη οὐδέν.
χρῆν μὲν οὖν τότε με γινώσκειν ὀφειλόμενόν μοι ταῦτα
παθεῖν, ὅτε καὶ πρὸς ἐμὲ περὶ ὑμῶν αὐτῶν ἐλέγετε κα-
κῶς· ἔπειτα καὶ περὶ Πολυκλέους, ᾧ νυνὶ βοηθεῖτε,
πάντ᾽ εἴρηκα πρὸς ὑμᾶς. κατὰ τί δὴ ταῦτα οὐκ ἐφυλατ- 17
τόμην; εὔηθές τι ἔπαθον. ᾤμην γὰρ ἀπόθετος ὑμῖν εἶ-
ναι φίλος τοῦ μηδὲν ἀκοῦσαι κακὸν δι᾽ αὐτὸ τοῦτο, διότι
πρὸς ἐμὲ τοὺς ἄλλους ἐλέγετε, παρακαταθήκην ἔχων
ὑμῶν | παρ᾽ ἑκάστου λόγους πονηροὺς περὶ ἀλλήλων.

Ἐγὼ τοίνυν ἑκὼν ὑμῖν ἐξίσταμαι τῆς φιλίας, ἐπεί 18
τοι μὰ τοὺς θεοὺς οὐκ οἶδ᾽ ὅ τι ζημιωθήσομαι μὴ ξυνὼν
ὑμῖν· οὐδὲ γὰρ ὠφελούμην ξυνών. πότερον γάρ, ὅταν
ᾖ τί μοι πρᾶγμα, τότε ποθήσομαι τὸν ἐροῦντα καὶ τοὺς
μαρτυρήσοντας; καὶ νῦν ἀντὶ μὲν τοῦ λέγειν ὑπὲρ ἐμοῦ
τὸν λέγοντα πειρᾶσθε κωλύειν, ἀντὶ δὲ τοῦ βοηθεῖν ἐμοὶ
καὶ μαρτυρεῖν τὰ δίκαια ξύνεστε τοῖς ἐμοῖς ἀντιδίκοις καὶ
μαρτυρεῖτε. ἀλλ᾽ ὡς εὖνοι ὄντες ἐμοὶ τὰ βέλτιστα ἐρεῖτε 19
περὶ ἐμοῦ; ἀλλὰ καὶ νῦν ὑμεῖς με μόνον κακῶς λέγετε.
τὸ μὲν οὖν ἐμὸν οὐκ ἐμποδὼν ὑμῖν ἔσται. τοιοῦτον γὰρ
πρὸς ὑμᾶς αὐτοὺς πείσεσθε, ἐπειδή περ ὑμῖν ἔθος ἐστὶν
ἕνα τῶν ξυνόντων ἀεὶ κακῶς λέγειν καὶ ποιεῖν· ἐπειδὰν
ὑμῖν ἐγὼ μὴ ξυνῶ, πρὸς ὑμᾶς αὐτοὺς τρέψεσθε, κἄπειτα
καθ᾽ ἕνα ἕκαστον ὑμῖν αὐτοῖς ἀπεχθήσεσθε, τὸ δὲ τελευ-
ταῖον ὁ εἷς ὁ λειπόμενος αὐτὸς αὐτὸν κακῶς ἐρεῖ. κερδα- 20
νῶ δὲ τοσοῦτον, ὅτι πρῶτον μὲν ὑμῶν ἀπαλλαγεὶς ἐλά-

χιστα κακῶς ὑφ' ὑμῶν πείσομαι· τοὺς μὲν γὰρ χρωμένους ὑμῖν κακῶς καὶ λέγετε καὶ ποιεῖτε, τῶν δὲ μὴ χρωμένων οὐδένα πώποτε.

9.

ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΙΩΤΟΥ.

Τί ποτε διανοηθέντες οἱ ἀντίδικοι τοῦ μὲν πράγματος παρημελήκασι, τὸν δὲ τρόπον μου ἐπεχείρησαν διαβάλλειν; πότερον ἀγνοοῦντες ὅτι περὶ τοῦ πράγματος προσήκει λέγειν; ἢ τόδε μὲν ἐπίστανται, ἡγούμενοι δὲ λήσειν περὶ παντὸς πλείω λόγον ἢ τοῦ προσήκοντος ποι-
2 οῦνται; ὅτι μὲν οὖν οὐκ ἐμοῦ καταφρονήσαντες ἀλλὰ τοῦ
πράγματος τοὺς λόγους ποιοῦνται, σαφῶς ἐπίσταμαι· εἰ
μέντοι ὑμᾶς οἴονται δι' εὔνοιαν ὑπὸ τῶν διαβολῶν πει-
3 σθέντας καταψηφιεῖσθαί μου, οὐκ ἂν θαυμάσαιμι. ᾤμην μὲν οὖν, ὦ ἄνδρες δικασταί, περὶ τοῦ ἐγκλήματος, οὐ περὶ τοῦ τρόπου τὸν ἀγῶνά μοι προκεῖσθαι· διαβαλλόντων δέ με τῶν ἀντιδίκων ἀναγκαῖόν ἐστι περὶ πάντων τὴν ἀπολογίαν ποιήσασθαι. πρῶτον μὲν οὖν περὶ τῆς ἀπογραφῆς ὑμᾶς διδάξω.

4 Ἀφικόμενος προπέρυσιν εἰς τὴν πόλιν, οὔπω δύο μῆνας ἐπιδεδημηκὼς κατελέγην στρατιώτης. αἰσθόμενος δὲ τὸ πραχθὲν ὑπετοπούμην εὐθέως ἐπὶ μηδενὶ ὑγιεῖ κατειλέχθαι. προσελθὼν οὖν τῷ στρατηγῷ ἐδήλωσα ὅτι ἐστρατευμένος εἴην, ἔτυχον δὲ οὐδενὸς τῶν μετρίων. προπηλακιζόμενος δὲ ἠγανάκτουν μέν, ἡσυχίαν δ' εἶχον.
5 ἀπορούμενος δὲ καὶ συμβουλευόμενός τινι τῶν πολιτῶν
τί χρήσωμαι τῷ πράγματι, ἐπυθόμην ὡς καὶ δήσειν με
ἀπειλοῖεν, λέγοντες ὅτι οὐδὲν ἔλαττω χρόνον Καλλικρά-
τους Πολύαινος ἐνδημοίη. κἀμοὶ μὲν τὰ προειρημένα δι-
6 είλεκτο ἐπὶ τῇ Φιλίου τραπέζῃ· οἱ δὲ μετὰ Κτησικλέους

Reisk. p. 316—327.

*τοῦ ἄρχοντος, ἀπαγγείλαντός τινος ὡς ἐγὼ λοιδοροῖμι,
τοῦ νόμου ἀπαγορεύοντος ἐάν τις ἀρχὴν ἐν συνεδρίῳ
λοιδορῇ, παρὰ τὸν νόμον ζημιῶσαι ἠξίωσαν. ἐπιβαλόντες
δὲ τὸ ἀργύριον πράξασθαι μὲν οὐκ ἐπεχείρησαν, ἐξιούσης
δὲ τῆς ἀρχῆς γράψαντες εἰς λεύκωμα τοῖς ταμίαις παρέ-
δοσαν. οἵδε μὲν τάδε διεπράξαντο· οἱ δὲ ταμίαι οὐδὲν 7
ὅμοιον τοῖσδε διανοηθέντες, ἀνακαλεσάμενοι [δὲ] τοὺς
παραδόντας τὴν γραφήν, ἐσκοποῦντο τῆς αἰτίας τὴν πρό-
φασιν. ἀκούσαντες δὲ τὸ γεγενημένον, ἐννοούμενοι οἷα
πεπονθὼς ἦν, τὸ μὲν πρῶτον ἔπειθον αὐτοὺς ἀφεῖναι,
διδάσκοντες ὡς οὐκ ἐπιεικὲς εἴη τῶν | πολιτῶν τινας διὰ
τὰς ἔχθρας ἀναγράφεσθαι, ἀποροῦντες δὲ μεταπεῖσαι
αὐτούς, τὸν παρ' ὑμῶν κίνδυνον ὑποστάντες ἄκυρον
τὴν ζημίαν ἔκριναν.*

*Ὅτι μὲν οὖν ἀφείθην ὑπὸ τῶν ταμιῶν, ἐπίστασθε· 8
προσήκειν δὲ ἡγούμενος καὶ διὰ ταύτην τὴν ἀπόδειξιν
ἀπηλλάχθαι τοῦ ἐγκλήματος, ἔτι πλείονας καὶ νόμους
καὶ ἄλλας δικαιώσεις παρασχήσομαι.* Καί μοι λαβὲ τὸν
νόμον.

ΝΟΜΟΣ.

*Τοῦ μὲν νόμου διαρρήδην ἀγορεύοντος τοὺς ἐν τῷ 9
συνεδρίῳ λοιδοροῦντας ζημιοῦν ἀκηκόατε· ἐγὼ δ' ὅτι
μὲν οὐκ εἰσῆλθον εἰς τὸ ἀρχεῖον, μάρτυρας παρεσχόμην,
ἀδίκως δὲ ζημιωθεὶς οὔτ' ὀφείλω οὔτ' ἐκτῖσαι δίκαιός
εἰμι. εἰ γὰρ φανερός εἰμι μὴ ἐλθὼν εἰς τὸ συνέδριον, ὁ 10
δὲ νόμος τοὺς ἐντὸς πλημμελοῦντας ἀγορεύει τὴν ζημίαν
ὀφείλειν, ἠδικηκὼς μὲν οὐδὲν φαίνομαι, ἔχθρᾳ δὲ ἄνευ
τούτου παραλόγως ζημιωθείς. συνέγνωσαν δὲ καὶ αὐτοὶ 11
σφίσιν ὡς ἠδικηκότες· οὔτε γὰρ εὐθύνας ὑπέσχον, οὔτε
εἰς δικαστήριον εἰσελθόντες τὰ πραχθέντα ψήφῳ κύρια
κατέστησαν. εἰ δ' οὖν ἐζημίωσαν μὲν οἵδε προσηκόντως,
ἐκύρωσαν δ' ἐν ὑμῖν τὴν ἐπιβολήν, τῶν ταμιῶν ἀφέν-*

12 των, εἰκότως ἂν τοῦ ἐγκλήματος ἀπηλλαγμένος εἴην. εἰ
μὲν γὰρ κύριοι ἦσαν πράξασθαι ἢ ἀφεῖναι, οὐδ' ἐννόμως
ζημιωθεὶς εὐλόγως ἂν ὤφειλον· εἰ δ' ἔξεστι μὲν αὐτοῖς
ἀφεῖναι, διδόασι δ' εὐθύνας ὑπὲρ ὧν ἂν διαχειρίζωσιν, εἴ
τι ἠδικήκασι, τῆς προσηκούσης ῥαδίως δίκης τεύξονται.
13 Ὧι μὲν τρόπῳ παρεδόθην καὶ ἐζημιώθην, ἐπίστα-
σθε· δεῖ δ' ὑμᾶς μὴ μόνον τοῦ ἐγκλήματος τὴν αἰτίαν
ἀλλὰ καὶ τῆς ἔχθρας τὴν πρόφασιν εἰδέναι. Σωστράτῳ
γὰρ φίλος ἐγενόμην πρότερον μὲν τῆς τούτων ἔχθρας,
14 εἰδὼς δὲ περὶ τὴν πόλιν ἄξιον λόγου γεγενημένον. γνώ-
ριμος δὲ γενόμενος διὰ τῆς ἐκείνου δυναστείας οὔτ'
ἐχθρὸν ἐτιμωρησάμην οὔτε φίλον εὐηργέτησα· ζῶντος
μὲν γὰρ διὰ τὴν ἀνάγκην καὶ διὰ τὴν ἡλικίαν ἐσχόλαζον,
ἐκλιπόντος δὲ τὸν βίον οὔτε λόγῳ οὔτε ἔργῳ ἔβλαψα οὐ-
δένα τῶν κατηγορούντων, ἔχω δὲ καὶ τοιαῦτα εἰπεῖν, ἐξ
ὧν ὠφελοίμην ἂν πολὺ δικαιότερον ὑπὸ τῶν ἀντιδίκων
15 ἢ κακῶς πάσχοιμι. τὴν μὲν οὖν ὀργὴν διὰ τὰ προειρη-
μένα συνεστήσαντο, προφάσεως οὐδεμιᾶς πρὸς ἔχθραν
ὑπαρχούσης. ὀμόσαντες μὲν οὖν τοὺς ἀστρατεύτους κα-
ταλέξειν παρέβησαν τοὺς ὅρκους, προὔθεσαν δὲ τῷ πλή-
16 θει βουλεύσασθαι περὶ τοῦ σώματος, ζημιώσαντες μὲν
ὡς τὴν ἀρχὴν λοιδοροῦντα, κατολιγωρήσαντες δὲ τοῦ δι-
καίου, βιαζόμενοι βλάπτειν ἐξ ἅπαντος λόγου· τί δ' ἂν
ἔπραξαν μέλλοντες μεγάλα μὲν ἐμὲ βλάψειν, πολλὰ δ'
ἑαυτοὺς ὠφελήσειν, οἵτινες οὐδετέρου τούτων ὑπάρχον-
17 τος πάντα περὶ ἐλάττονος ποιοῦνται τοῦ ἀδίκου. ἀλλὰ
γὰρ κατεφρόνησαν τοῦ ὑμετέρου πλήθους, οὐδὲ φοβη-
θῆναι τοὺς θεοὺς ἠξίωσαν, ἀλλ' οὕτως ὀλιγώρως καὶ
παρανόμως προσηνέχθησαν, ὥστε ἀπολογήσασθαι μὲν
περὶ τῶν πεπραγμένων οὐδ' ἐπεχείρησαν, τὸ δὲ τελευ-
ταῖον, νομίζοντες οὐχ ἱκανῶς με τετιμωρῆσθαι, τὸ πέρας
18 ἐκ τῆς πόλεως ἐξήλασαν. διατεθέντες δὲ οὕτω παρανό-

Reisk.

*μως καὶ βιαίως, ἐπικρύψασθαι τὴν ἀδικίαν περὶ οὐδενὸς
ἐποιήσαντο, παραγαγόντες δὲ πάλιν περὶ τῶν αὐτῶν
ἠδικηκότα με οὐδὲν ἐπιδεικνύουσι καὶ λοιδοροῦσι, τοῖς
μὲν ἐμοῖς ἐπιτηδεύμασιν οὐ προσηκούσας διαβολὰς ἐπι-
φέροντες, τοῖς δ᾽ αὐτῶν τρόποις τὰς οἰκείας καὶ συν-
ήθεις.*

Οἵδε μὲν οὖν ἐκ παντὸς τρόπου προθυμοῦνταί με τῇ 19
*δίκῃ ἁλῶναι· ὑμεῖς δὲ μήτε ταῖς τούτων διαβολαῖς ἐπαρ-
θέντες ἐμοῦ καταψηφίσησθε, μήτε τοὺς βέλτιον καὶ δι-
καίως βουλευσαμένους ἀκύρους καταστήσητε. οἵδε μὲν
γὰρ ἅπαντα καὶ κατὰ τοὺς νόμους καὶ κατὰ τὸ εἰκὸς ἔπρα-
ξαν, καὶ ἠδικηκότες μὲν οὐδὲν φαίνονται, λόγον δὲ πλεῖ-
στον τοῦ δικαίου ποιησάμενοι. τούτων μὲν οὖν ἀδικούν-* 20
*των μετρίως [ἂν] ἠγανάκτουν, ἡγούμενος τετάχθαι τοὺς
μὲν ἐχθροὺς κακῶς | ποιεῖν, τοὺς δὲ φίλους εὖ· παρ᾽
ὑμῶν δὲ τοῦ δικαίου στερηθεὶς πολὺ ἂν μᾶλλον λυπη-
θείην. δι᾽ ἔχθραν μὲν γὰρ οὐ δόξω κακῶς πεπονθέναι,
διὰ κακίαν δὲ τῆς πόλεως .... λόγῳ μὲν οὖν περὶ τῆς* 21
*ἀπογραφῆς ἀγωνίζομαι, ἔργῳ δὲ περὶ πολιτείας. τυχὼν
μὲν γὰρ τῶν δικαίων (πιστεύω δὲ τῇ ὑμετέρᾳ γνώμῃ)
μείναιμι ἂν ἐν τῇ πόλει· παραχθεὶς δὲ ὑπὸ τῶνδε εἰ ἀδί-
κως ἁλοίην, ἀποδραίην ἄν. τίνι γὰρ ἐπαρθέντα ἐλπίδι
δεῖ με συμπολιτεύεσθαι, ἢ τί με χρὴ διανοηθέντα, εἰδότα
μὲν τῶν ἀντιδίκων τὴν προθυμίαν, ἀποροῦντα δ᾽ ὅθεν
χρὴ τῶν δικαίων τινὸς τυχεῖν; περὶ πλείστου οὖν ποιη-* 22
*σάμενοι τὸ δίκαιον, καὶ ἐνθυμηθέντες ὅτι καὶ ὑπὲρ τῶν
περιφανῶν ἀδικημάτων συγγνώμην ποιεῖσθε, τοὺς μη-
δὲν ἀδικήσαντας διὰ τὰς ἔχθρας μὴ περιίδητε ἀδίκως
τοῖς μεγίστοις ἀτυχήμασι περιπεσόντας.*

10.

ΚΑΤΑ ΘΕΟΜΝΗΣΤΟΥ Α.

Μαρτύρων μὲν οὐκ ἀπορίαν μοι ἔσεσθαι δοκῶ, ὦ
ἄνδρες δικασταί· πολλοὺς γὰρ ὑμῶν ὁρῶ δικάζοντας τῶν
τότε παρόντων, ὅτε Λυσίθεος Θεόμνηστον εἰσήγγελλε τὰ
ὅπλα ἀποβεβληκότα, οὐκ ἐξὸν αὐτῷ, δημηγορεῖν· ἐν
ἐκείνῳ γὰρ τῷ ἀγῶνι τὸν πατέρα μ' ἔφασκεν ἀπεκτονέναι
2 τὸν ἐμαυτοῦ. ἐγὼ δ', εἰ μὲν τὸν ἑαυτοῦ με ἀπεκτονέναι
ᾐτιᾶτο, συγγνώμην ἂν εἶχον αὐτῷ τῶν εἰρημένων (φαῦ-
λον γὰρ αὐτὸ καὶ οὐδενὸς ἄξιον ἡγούμην)· οὐδ' εἴ τι
ἄλλο τῶν ἀπορρήτων ἤκουσα, οὐκ ἂν ἐπεξῆλθον αὐτῷ
(ἀνελεύθερον γὰρ καὶ λίαν φιλόδικον εἶναι νομίζω κακη-
3 γορίας δικάζεσθαι)· νυνὶ δὲ αἰσχρόν μοι εἶναι δοκεῖ περὶ
τοῦ πατρός, οὕτω πολλοῦ ἀξίου γεγενημένου καὶ ὑμῖν
καὶ τῇ πόλει, μὴ τιμωρήσασθαι τὸν ταῦτ' εἰρηκότα. καὶ
παρ' ὑμῶν εἰδέναι βούλομαι πότερον δώσει δίκην, ἢ
τούτῳ μόνῳ Ἀθηναίων ἐξαίρετόν ἐστι καὶ ποιεῖν καὶ λέ-
γειν παρὰ τοὺς νόμους ὅ τι ἂν βούληται.
4 Ἐμοὶ γάρ, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἔτη εἰσὶ τριάκοντα
τρία, ἐξ ὅτου δ' ὑμεῖς κατεληλύθατε, εἰκοστὸν τουτί.
φαίνομαι οὖν τρισκαιδεκέτης ὢν ὅτε ὁ πατὴρ ὑπὸ τῶν
τριάκοντα ἀπέθνησκε. ταύτην δὲ ἔχων τὴν ἡλικίαν οὔτε
τί ἔστιν ὀλιγαρχία ἠπιστάμην, οὔτε ἂν ἐκείνῳ ἀδικουμέ-
5 νῳ ἠδυνάμην βοηθῆσαι. καὶ μὲν δὴ οὐκ ὀρθῶς τῶν χρη-
μάτων ἕνεκα ἐπεβούλευσα ἂν αὐτῷ· ὁ γὰρ πρεσβύτερος
ἀδελφὸς Πανταλέων ἅπαντα παρέλαβε, καὶ ἐπιτροπεύ-
σας ἡμᾶς τῶν πατρῴων ἀπεστέρησεν, ὥστε πολλῶν ἕνε-
κα, ὦ ἄνδρες δικασταί, προσῆκέ μοι αὐτὸν βούλεσθαι
ζῆν. ἀνάγκη μὲν οὖν περὶ αὐτῶν μνησθῆναι, οὐδὲν δὲ
δεῖ πολλῶν λόγων· σχεδὸν ἐπίστασθε ἅπαντες ὅτι ἀλη-
θῆ λέγω. ὅμως δὲ μάρτυρας αὐτῶν παρέξομαι.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Ἴσως τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταί, περὶ τούτων μὲν 6
οὐδὲν ἀπολογήσεται, ἐρεῖ δὲ πρὸς ὑμᾶς ἅπερ ἐτόλμα λέ-
γειν καὶ πρὸς τὸν διαιτητήν, ὡς οὐκ ἔστι τῶν ἀπορρή-
των, ἐάν τις εἴπῃ τὸν πατέρα ἀπεκτονέναι· τὸν γὰρ νό-
μον οὐ ταῦτ' ἀπαγορεύειν, ἀλλ' ἀνδροφόνον οὐκ ἐᾶν
λέγειν. ἐγὼ δ' οἶμαι ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες δικασταί, οὐ περὶ 7
τῶν ὀνομάτων διαφέρεσθαι ἀλλὰ τῆς τούτων διανοίας,
καὶ πάντας εἰδέναι ὅτι, ὅσοι [ἀπεκτόνασί τινας, καὶ ἀν-
δροφόνοι τῶν αὐτῶν εἰσι, καὶ ὅσοι] ἀνδροφόνοι εἰσί, καὶ
ἀπεκτόνασί τινας. πολὺ γὰρ ἂν ἔργον ἦν τῷ νομοθέτῃ
ἅπαντα τὰ ὀνόματα γράφειν, ὅσα τὴν αὐτὴν δύναμιν
ἔχει· ἀλλὰ περὶ ἑνὸς εἰπὼν περὶ πάντων ἐδήλωσεν. οὐ 8
γὰρ δήπου, ὦ Θεόμνηστε, εἰ μέν τίς σ' εἴποι πατραλοίαν
ἢ μητραλοίαν, ἠξίους ἂν αὐτὸν ὀφλεῖν σοι δίκην, εἰ δέ
τις εἴποι ὡς τὴν τεκοῦσαν ἢ τὸν φύσαντα ἔτυπτες, ᾤου
ἂν αὐτὸν ἀζήμιον δεῖν εἶναι ὡς οὐδὲν τῶν ἀπορρήτων
εἰρηκότα. ἡδέως | γὰρ ἄν σου πυθοίμην (περὶ τούτο γὰρ 9
δεινὸς εἶ καὶ μεμελέτηκας καὶ ποιεῖν καὶ λέγειν)· εἴ τίς
σε εἴποι ῥῖψαι τὴν ἀσπίδα, ἐν δὲ τῷ νόμῳ εἴρητο, ἐάν τις
φάσκῃ ἀποβεβληκέναι, ὑπόδικον εἶναι, οὐκ ἂν ἐδικάζου
αὐτῷ, ἀλλ' ἐξήρκει ἄν σοι ἐρριφέναι τὴν ἀσπίδα λέγοντι
ὅτι οὐδέν σοι μέλει; οὐδὲ γὰρ τὸ αὐτό ἐστι ῥῖψαι καὶ ἀπο-
βεβληκέναι. ἀλλ' οὐδ' ἂν τῶν ἕνδεκα γενόμενος ἀποδέ- 10
ξαιο, εἴ τις ἀπάγοι τινὰ φάσκων θοιμάτιον ἀποδεδύσθαι
ἢ τὸν χιτωνίσκον ἐκδεδύσθαι, ἀλλ' ἀφείης ἂν τὸν αὐτὸν
τρόπον, ὅτι οὐ λωποδύτης ὀνομάζεται. οὐδ' εἴ τις παῖδα
ἐξαγαγὼν ληφθείη, οὐκ ἂν φάσκοις αὐτὸν ἀνδραποδι-
στὴν εἶναι, εἴπερ μαχῇ τοῖς ὀνόμασιν, ἀλλὰ μὴ τοῖς ἔρ-
γοις τὸν νοῦν προσέξεις, ὧν ἕνεκα τὰ ὀνόματα πάντες
τίθενται. Ἔτι τοίνυν σκέψασθε, ὦ ἄνδρες δικασταί· 11
οὑτοσὶ γάρ μοι δοκεῖ ὑπὸ ῥᾳθυμίας καὶ μαλακίας οὐδ' εἰς

*Ἄρειον πάγον ἀναβεβηκέναι. πάντες γὰρ ἐπίστασθε ὅτι
ἐν ἐκείνῳ τῷ χωρίῳ, ὅταν τὰς τοῦ φόνου δίκας δικάζων-
ται, οὐ διὰ τούτου τοῦ ὀνόματος τὰς διωμοσίας ποιοῦνται,
ἀλλὰ δι' οὗπερ ἐγὼ κακῶς ἀκήκοα· ὁ μὲν γὰρ διώκων ὡς
12 ἔκτεινε διόμνυται, ὁ δὲ φεύγων ὡς οὐκ ἔκτεινεν. οὐκ-
οῦν ἄτοπον ἂν εἴη .... τὸν δόξαντα κτεῖναι φάσκοντα
ἀνδροφόνον εἶναι, ὅτι ὁ διώκων, ὡς ἔκτεινε, τὸν φεύ-
γοντα διωμόσατο. τί γὰρ ταῦτα, ὧν οὗτος ἐρεῖ, διαφέ-
ρει; καὶ αὐτὸς μὲν Θέωνι κακηγορίας ἐδικάσω εἰπόντι σε
ἐρριφέναι τὴν ἀσπίδα. καίτοι περὶ μὲν τοῦ ῥῖψαι οὐδὲν
ἐν τῷ νόμῳ εἴρηται, ἐὰν δέ τις εἴπῃ ἀποβεβληκέναι τὴν
13 ἀσπίδα, πεντακοσίας δραχμὰς ὀφείλειν κελεύει. οὐκ-
οῦν δεινόν, εἰ ὅταν μὲν δέῃ σε κακῶς ἀκούσαντα τοὺς
ἐχθροὺς τιμωρεῖσθαι, οὕτω τοὺς νόμους ὥσπερ ἐγὼ νῦν
λαμβάνειν, ὅταν δ' ἕτερον παρὰ τοὺς νόμους εἴπῃς κα-
κῶς, οὐκ ἀξιοῖς δοῦναι δίκην. πότερον οὕτω σὺ δεινὸς εἶ
ὥστε, ὅπως ἂν βούλῃ, οἷός τ' εἶ χρῆσθαι τοῖς νόμοις, ἢ
τοσοῦτον δύνασαι ὥστ' οὐδέποτε οἴει τοὺς ἀδικουμένους
14 ὑπὸ σοῦ τιμωρίας τεύξεσθαι; εἶτ' οὐκ αἰσχύνῃ οὕτως
ἀνοήτως διακείμενος, ὥστ' οὐκ ἐξ ὧν εὖ πεποίηκας τὴν
πόλιν, ἀλλ' ἐξ ὧν ἀδικῶν οὐ δέδωκας δίκην, οἴει δεῖν πλε-
ονεκτεῖν; Καί μοι ἀνάγνωθι τὸν νόμον.*

ΝΟΜΟΣ.

*15 Ἐγὼ τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὑμᾶς μὲν πάντας
εἰδέναι ἡγοῦμαι ὅτι ἐγὼ μὲν ὀρθῶς λέγω, τοῦτον δὲ οὕ-
τω σκαιὸν εἶναι ὥστε οὐ δύνασθαι μαθεῖν τὰ λεγόμενα.
βούλομαι οὖν αὐτὸν καὶ ἐξ ἑτέρων νόμων περὶ τούτων
διδάξαι, ἄν πως ἀλλὰ νῦν ἐπὶ τοῦ βήματος παιδευθῇ καὶ
τὸ λοιπὸν ἡμῖν μὴ παρέχῃ πράγματα. Καί μοι ἀνάγνωθι
τούτους τοὺς νόμους τοὺς Σόλωνος τοὺς παλαιούς.*

*16 ΝΟΜΟΣ. Δεδέσθαι δ' ἐν τῇ ποδοκάκκῃ ἡμέρας
πέντε τὸν πόδα, ἐὰν προστιμήσῃ ἡ ἡλιαία.*

Reisk.

Ἡ ποδοκάκκη αὐτό ἐστιν, ὦ Θεόμνηστε, ὃ νῦν καλεῖται ἐν τῷ ξύλῳ δεδέσθαι. εἰ οὖν ὁ δεθεὶς ἐξελθὼν ἐν ταῖς εὐθύναις τῶν ἕνδεκα κατηγοροίη ὅτι οὐκ ἐν τῇ ποδοκάκκῃ ἐδέδετο ἀλλ' ἐν τῷ ξύλῳ, οὐκ ἂν ἠλίθιον αὐτὸν νομίζοιεν; Λέγε ἕτερον νόμον.

ΝΟΜΟΣ. Ἐπεγγυᾷν δ' ἐπιορκήσαντα τὸν Ἀπόλλω. 17
δεδιότα δὲ δίκης ἕνεκα δρασκάζειν.

Τούτων τὸ μὲν ἐπιορκήσαντα ὀμόσαντά ἐστι, τὸ δὲ δρασκάζειν, ὃ νῦν ἀποδιδράσκειν ὀνομάζομεν.

Ὅστις δὲ ἀπίλλει τῇ θύρᾳ, ἔνδον τοῦ κλέπτου ὄντος.

Τὸ ἀπίλλειν τὸ ἀποκλείειν νομίζεται, καὶ μηδὲν διὰ τοῦτο διαφέρου.

Τὸ ἀργύριον στάσιμον εἶναι ἐφ' ὁπόσῳ ἂν βούληται 18
ὁ δανείζων.

Τὸ στάσιμον τοῦτό ἐστιν, ὦ βέλτιστε, οὐ ζυγῷ ἱστάναι ἀλλὰ τόκον πράττεσθαι ὁπόσον ἂν βούληται. Ἐπανάγνωθι τουτουὶ τοῦ νόμου τὸ τελευταῖον.

Ὅσαι δὲ πεφασμένως πολοῦνται, 19
καὶ

οἰκῆος καὶ δούλης τὴν βλάβην εἶναι ὀφείλειν.

Προσέχετε τὸν νοῦν. τὸ μὲν πεφασμένως ἐστὶ φανερῶς, πολεῖσθαι δὲ βαδίζειν, τὸ δὲ οἰκῆος θεράποντος.
πολλὰ δὲ τοιαῦτα καὶ ἄλλα ἐστίν, ὦ ἄνδρες δικασταί. 20
ἀλλ' εἰ μὴ σιδηροῦς ἐστιν, οἴομαι αὐτὸν ἔννουν γεγονέναι ὅτι τὰ μὲν πράγματα ταὐτά ἐστι νῦν τε καὶ πάλαι, | τῶν δὲ ὀνομάτων ἐνίοις οὐ τοῖς αὐτοῖς χρώμεθα νῦν τε καὶ πρότερον. δηλώσει δέ· οἰχήσεται γὰρ ἀπιὼν ἀπὸ τοῦ
βήματος σιωπῇ. εἰ δὲ μή, δέομαι ὑμῶν, ὦ ἄνδρες δικα- 21
σταί, τὰ δίκαια ψηφίσασθαι, ἐνθυμουμένους ὅτι πολὺ μεῖζον κακόν ἐστιν .... ἀκούσαντα τὸν πατέρα ἀπεκτονέναι ἢ τὴν ἀσπίδα ἀποβεβληκέναι. ἐγὼ γοῦν δεξαίμην ἂν πάσας τὰς ἀσπίδας ἐρριφέναι ἢ τοιαύτην γνώμην ἔχειν

22 περὶ τὸν πατέρα. οὗτος οὖν ἔνοχος μὲν ὢν τῇ αἰτίᾳ,
ἐλάττονος δὲ οὔσης αὐτῷ τῆς συμφορᾶς, οὐ μόνον ὑφ'
ὑμῶν ἠλεήθη, ἀλλὰ καὶ τὸν μαρτυρήσαντα ἠτίμωσεν.
ἐγὼ δὲ ἑωρακὼς μὲν ἐκεῖνο τοῦτον ποιήσαντα ὃ καὶ ὑμεῖς
ἴστε, αὐτὸς δὲ σώσας τὴν ἀσπίδα, ἀκηκοὼς δὲ οὕτως
ἄνομον καὶ δεινὸν πρᾶγμα, μεγίστης δὲ οὔσης μοι τῆς
συμφορᾶς, εἰ ἀποφεύξεται, τούτῳ δ' οὐδενὸς ἀξίας, εἰ
κακηγορίας ἁλώσεται, οὐκ ἄρα δίκην παρ' αὐτοῦ λήψο-
23 μαι; τίνος ὄντος ἐμοὶ πρὸς ὑμᾶς ἐγκλήματος; πότερον
ὅτι δικαίως ἀκήκοα; ἀλλ' οὐδ' ἂν αὐτοὶ φήσαιτε. ἀλλ'
ὅτι βελτίων καὶ ἐκ βελτιόνων ὁ φεύγων ἐμοῦ; ἀλλ' οὐδ'
ἂν αὐτὸς ἀξιώσειεν. ἀλλ' ὅτι ἀποβεβληκὼς τὰ ὅπλα δι-
κάζομαι κακηγορίας τῷ σώσαντι; ἀλλ' οὐχ οὗτος ὁ λόγος
24 ἐν τῇ πόλει κατεσκέδασται. ἀναμνήσθητε δὲ ὅτι μεγάλην
καὶ καλὴν ἐκείνην δωρεὰν αὐτῷ δεδώκατε· ἐν ᾗ τίς οὐκ
ἂν ἐλεήσειεν Διονύσιον, τοιαύτῃ μὲν συμφορᾷ περιπε-
πτωκότα, ἄνδρα δὲ ἄριστον ἐν τοῖς κινδύνοις γεγενημέ-
25 νον, ἀπιόντα δὲ ἀπὸ τοῦ δικαστηρίου λέγοντα ὅτι δυσ-
τυχεστάτην ἐκείνην εἴημεν στρατείαν ἐστρατευμένοι,
ἐν ᾗ πολλοὶ μὲν ἡμῶν ἀπέθανον, οἱ δὲ σώσαντες τὰ
ὅπλα ὑπὸ τῶν ἀποβαλόντων ψευδομαρτυριῶν ἑαλώκασι,
κρεῖττον δὲ ἦν αὐτῷ τότε ἀποθανεῖν ἢ οἴκαδ' ἐλθόντι
26 τοιαύτῃ τύχῃ χρῆσθαι; μὴ τοίνυν ἀκούσαντα Θεόμνη-
στον κακῶς τὰ προσήκοντα ἐλεεῖτε, καὶ ὑβρίζοντι καὶ
λέγοντι παρὰ τοὺς νόμους συγγνώμην ἔχετε. τίς γὰρ ἂν
ἐμοὶ μείζων ταύτης γένοιτο συμφορά, περὶ τοιούτου πα-
27 τρὸς οὕτως αἰσχρὰς αἰτίας ἀκηκοότι; ὃς πολλάκις μὲν
ἐστρατήγησε, πολλοὺς δὲ καὶ ἄλλους κινδύνους μεθ'
ὑμῶν ἐκινδύνευσε· καὶ οὔτε τοῖς πολεμίοις τὸ ἐκείνου
σῶμα ὑποχείριον ἐγένετο, οὔτε τοῖς πολίταις οὐδεμίαν
πώποτε ὦφλεν εὐθύνην, ἔτη δὲ γεγονὼς ἑπτὰ καὶ ἑξή-
κοντα ἐν ὀλιγαρχίᾳ δι' εὔνοιαν τοῦ ὑμετέρου πλήθους

Reisk.

ἀπέθανεν. ἆρ' ἄξιον ὀργισθῆναι τῷ εἰρηκότι καὶ βοηθῆ- 28
σαι τῷ πατρί, ὡς καὶ ἐκείνου κακῶς ἀκηκοότος; τί γὰρ
ἂν τούτου ἀνιαρότερον γένοιτο αὐτῷ, ἢ τεθνάναι μὲν
ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν, αἰτίαν δ' ἔχειν ὑπὸ τῶν παίδων [ἀνη-
ρῆσθαι]; οὗ ἔτι καὶ νῦν, ὦ ἄνδρες δικασταί, τῆς ἀρε-
τῆς τὰ μνημεῖα πρὸς τοῖς ὑμετέροις ἱεροῖς ἀνάκειται,
τὰ δὲ τούτου καὶ τοῦ τούτου πατρὸς τῆς κακίας πρὸς
τοῖς τῶν πολεμίων· οὕτω σύμφυτος αὐτοῖς ἡ δειλία.
καὶ μὲν δή, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὅσῳ μείζους εἰσὶ καὶ 29
νεανίαι τὰς ὄψεις, τοσούτῳ μᾶλλον ὀργῆς ἄξιοί εἰσι· δῆ-
λον γὰρ ὅτι τοῖς μὲν σώμασι δύνανται, τὰς δὲ ψυχὰς οὐκ
ἔχουσιν.

Ἀκούω δ' αὐτόν, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἐπὶ τοῦτον τὸν 30
λόγον τρέψεσθαι, ὡς ὀργισθεὶς εἴρηκε ταῦτα ἐμοῦ μαρ-
τυρήσαντος τὴν αὐτὴν μαρτυρίαν Διονυσίῳ. ὑμεῖς δ'
ἐνθυμεῖσθε, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὅτι ὁ νομοθέτης οὐδε-
μίαν ὀργῇ συγγνώμην δίδωσιν, ἀλλὰ ζημιοῖ τὸν λέγοντα,
ἐὰν μὴ ἀποφαίνῃ ὡς ἔστιν ἀληθῆ τὰ εἰρημένα. ἐγὼ δὲ
δὶς ἤδη περὶ τούτου μεμαρτύρηκα· οὐ γάρ πω ᾔδειν ὅτι
ὑμεῖς τοὺς μὲν ἰδόντας τιμωρεῖσθε, τοῖς δὲ ἀποβάλλουσι
συγγνώμην ἔχετε.

Περὶ μὲν οὖν τούτων οὐκ οἶδ' ὅ τι δεῖ πλείω λέγειν· 31
ἐγὼ δ' ὑμῶν δέομαι καταψηφίσασθαι Θεομνήστου, ἐνθυ-
μουμένους ὅτι οὐκ ἂν γένοιτο τούτου μείζων ἀγών μοι.
νῦν γὰρ διώκω κακηγορίας, τῇ δ' αὐτῇ ψήφῳ φόνου
φεύγω τοῦ πατρός, ὃς μόνος, ἐπειδὴ τάχιστα ἐδοκιμά-
σθην, ἐπεξῆλθον τοῖς τριάκοντα ἐν Ἀρείῳ πάγῳ. ὧν 32
μεμνημένοι καὶ ἐμοὶ καὶ τῷ πατρὶ βοηθήσατε καὶ τοῖς νό-
μοις τοῖς κειμένοις καὶ τοῖς ὅρκοις οἷς ὀμωμόκατε.

11.

| ΚΑΤΑ ΘΕΟΜΝΗΣΤΟΥ Β.

Ὅτι μὲν τὸν πατέρα μ' ἔφασκεν ἀπεκτονέναι, πολλοὶ
συνοίδασιν ὑμῶν, καὶ μαρτυροῦσι δέ μοι· ὅτι δὲ οὐ πε-
ποίηκα, ἔτη γάρ ἐστί μοι δύο καὶ τριάκοντα, ἐξ οὗ δ'
2 ὑμεῖς κατήλθετε, εἰκοστὸν τουτί. φαίνομαι οὖν δωδεκα-
έτης ὤν, ὅτε ὁ πατὴρ ὑπὸ τῶν τριάκοντα ἀπέθνησκεν,
ὥστ' οὐδ' ὅ τι ὀλιγαρχία ἦν ᾔδειν, οὐδὲ τῷ πατρὶ βοη-
θεῖν οἷός τ' ἦν. ἀλλὰ μὴν οὐδὲ τῶν χρημάτων ἕνεκα ἐπε-
βούλευσα αὐτῷ· ὁ γὰρ πρεσβύτερος ἀδελφὸς πάντα λα-
βὼν ἀπεστέρησεν ἡμᾶς.
3 Ἴσως δ' ἐρεῖ ὡς οὐκ ἔστι τῶν ἀπορρήτων, ἐάν τις εἴπῃ
τὸν πατέρα ἀπεκτονέναι· τὸν γὰρ νόμον οὐ ταῦτ' ἀπαγο-
ρεύειν, ἀλλ' ἀνδροφόνον οὐκ ἐᾶν λέγειν. ἐγὼ δ' οἶμαι δεῖν
οὐ περὶ τῶν ὀνομάτων διαφέρεσθαι, ἀλλὰ περὶ τῆς τῶν
ἔργων διανοίας, καὶ πάντας εἰδέναι ὅτι ὁπόσοι ἀπεκτόνασί
τινας, καὶ ἀνδροφόνοι τῶν αὐτῶν εἰσι, καὶ ὅσοι ἀνδροφό-
4 νοι τινός, καὶ ἀπεκτόνασι τοῦτον. πολὺ γὰρ ἂν ἔργον εἴη
τῷ νομοθέτῃ πάντα γράφειν τὰ ὀνόματα, ὅσα τὴν αὐτὴν
δύναμιν ἔχει· ἀλλὰ περὶ ἑνὸς εἰπὼν περὶ πάντων ἐδήλω-
σεν. οὐ γὰρ δή που ἐὰν μέν τις πατραλοίαν ἢ μητραλοίαν
καλῇ σε, ὑπόδικός ἐστιν, ἐὰν δέ τις τὴν τεκοῦσαν ἢ τὸν φυ-
5 τεύσαντα τύπτειν φῇ, ἀζήμιος ἔσται. καὶ εἴ τις εἴποι ῥί-
ψασπιν, ἀθῷος ἔσται· τὸν γὰρ νόμον, ἐάν τις εἴπῃ ἀποβε-
βληκέναι τὴν ἀσπίδα, ζημίαν τάττειν, ἀλλ' οὐκ ἄν τις ῥῖψαι
φῇ αὐτήν. ὁμοίως δ' ἂν καὶ τῶν ἕνδεκα γενόμενος οὐκ ἂν
ἀπεδέχου τὸν ἀπαγόμενον, ὅτι θοἰμάτιον ἔξω θέμενος ἢ
6 τὸν χιτωνίσκον, εἰ μὴ λωποδύτην ὠνόμαζεν. οὐδ' εἴ τις
παῖδ' ἐξῆγεν ὡς ἀνδραποδιστήν. καὶ αὐτὸς μὲν ἐδικάσω
κακηγορίας τῷ εἰπόντι σε ῥῖψαι τὴν ἀσπίδα. καίτοι ἐν τῷ
νόμῳ οὐ γέγραπται, ἀλλ' ἐάν τις φῇ ἀποβεβληκέναι. πῶς

Reisk

*οὖν οὐ δεινόν, ἐὰν μέν τις σὲ εἴπῃ, τοὺς νόμους ἐκλαμβά-
νειν οὕτως ὥσπερ ἐγὼ νῦν, καὶ τιμωρεῖσθαι τοὺς ἐχθρούς,
ἐὰν δ' αὐτὸς εἴπῃς, οὐκ ἀξιοῦν δοῦναι δίκην; βοηθήσατε* 7
*οὖν μοι, ἐνθυμούμενοι ὅτι μεῖζόν ἐστι κακὸν [ἀκοῦσαι]
τὸν πατέρα ἀπεκτονέναι ἢ τὴν ἀσπίδα ῥῖψαι. ἐγὼ γοῦν
δεξαίμην ἂν πάσας ἀποβεβληκέναι ἢ τοιαύτην γνώμην
περὶ τὸν πατέρα ἔχειν. καίτοι γε τοῦτον μὲν ἑώρακα ποι-
οῦντα, ὡς καὶ ὑμεῖς ἴστε, αὐτὸς δ' ἔσωσα τὴν ἀσπίδα.
ὥστε διὰ τί οὐκ ἂν λάβοιμι δίκην παρ' αὐτοῦ; τίνος ἐγ-* 8
*κλήματός μοι ὄντος; πότερον ὡς δικαίως ἤκουσα; ἀλλ'
οὐδ' ἂν αὐτοὶ φήσαιτε. ἀλλ' ὡς βελτίων οὗτος; ἀλλ' οὐδ'
ἂν αὐτὸς ἀξιώσειεν. ἀλλ' ὅτι ἀποβεβληκὼς τὰ ὅπλα σώ-
σαντι δικάζομαι; ἀλλ' οὐχ οὗτος ὁ λόγος διέσπαρται κατὰ
τὴν πόλιν. μὴ δὴ κακῶς ἀκούοντα τὰ προσήκοντα ἐλε-* 9
*εῖτε, μηδ' ὑβρίζοντί τε καὶ λέγοντι παρὰ τοὺς νόμους
συγγνώμην ἔχετε, καὶ ταῦτα εἰς ἄνδρα ὃς πολλὰς μὲν
στρατηγίας ἐστρατήγηκε, πολλοὺς δὲ μεθ' ὑμῶν κινδύ-
νους κεκινδύνευκε, καὶ οὔτε τοῖς πολεμίοις ὑποχείριος
γέγονεν οὔθ' ὑμῖν εὔθυναν ὦφλεν, ἑβδομήκοντα δ' ἐτῶν
ὢν ἐπ' ὀλιγαρχίας ἐτελεύτησε διὰ τὴν ὑμετέραν εὔνοιαν.
ἄξιον δὲ ὀργισθῆναι ὑπὲρ αὐτοῦ· τί γὰρ ἂν τούτου ἀνια-* 10
*ρότερον ἀκούσειεν, ἢ εἰ τεθνηκὼς ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν αἰ-
τίαν ἔχοι ὑπὸ τῶν τέκνων ἀνῃρῆσθαι; οὗ τῆς ἀρετῆς τὰ
μνημεῖα πρὸς τοῖς ὑμετέροις ἱεροῖς ἀνάκειται, τῆς δὲ
τούτων κακίας πρὸς τοῖς τῶν πολεμίων;*

Ἐρεῖ δὲ ὡς ὀργισθεὶς εἴρηκεν. ὑμεῖς δ' ἐνθυμεῖσθε 11
*ὅτι ὁ νομοθέτης οὐδεμίαν συγγνώμην ὀργῇ δίδωσιν, ἀλλὰ
ζημιοῖ τὸν λέγοντα, ἐὰν μὴ ἀποδεικνύῃ ἀληθῆ. ἐγὼ δὲ
δὶς περὶ τούτου μεμαρτύρηκα· οὐ γὰρ ᾔδειν ὅτι ὑμεῖς
τοὺς μὲν ἰδόντας τιμωρεῖσθε, τοῖς δὲ ἀποβάλλουσι συγ-
γνώμην ἔχετε. δέομαι οὖν καταψηφίσασθαι | αὐτοῦ.
νυνὶ γὰρ διώκω μὲν κακηγορίας, τῇ δ' αὐτῇ ψήφῳ φό-* 12

νου φεύγω τοῦ πατρός, οὗ μείζων ἀγὼν οὐκ ἂν γένοιτό μοι, ὃς μόνος δοκιμασθεὶς τοῖς τριάκοντ' ἐπεξῆλθον ἐν Ἀρείῳ πάγῳ. βοηθήσατ' οὖν κἀκείνῳ κἀμοί.

12.

ΚΑΤΑ ΕΡΑΤΟΣΘΕΝΟΥΣ

ΤΟΥ ΓΕΝΟΜΕΝΟΥ ΤΩΝ ΤΡΙΑΚΟΝΤΑ, ΟΝ ΑΥΤΟΣ ΕΙΠΕ ΛΥΣΙΑΣ.

Οὐκ ἄρξασθαί μοι δοκεῖ ἄπορον εἶναι, ὦ ἄνδρες δικασταί, τῆς κατηγορίας, ἀλλὰ παύσασθαι λέγοντι· τοιαῦτα αὐτοῖς τὸ μέγεθος καὶ τοσαῦτα τὸ πλῆθος εἴργασται, ὥστε μήτ' ἂν ψευδόμενον δεινότερα τῶν ὑπαρχόντων κατηγορῆσαι, μήτε τἀληθῆ βουλόμενον εἰπεῖν ἅπαντα δύνασθαι, ἀλλ' ἀνάγκη ἢ τὸν κατήγορον ἀπειπεῖν ἢ
2 τὸν χρόνον ἐπιλιπεῖν. τοὐναντίον δέ μοι δοκοῦμεν πείσεσθαι ἢ ἐν τῷ πρὸ τοῦ χρόνῳ. πρότερον μὲν γὰρ ἔδει τὴν ἔχθραν τοὺς κατηγοροῦντας ἐπιδεῖξαι, ἥτις εἴη πρὸς τοὺς φεύγοντας· νυνὶ δὲ παρὰ τῶν φευγόντων χρὴ πυνθάνεσθαι ἥτις ἦν αὐτοῖς πρὸς τὴν πόλιν ἔχθρα, ἀνθ' ὅτου τοιαῦτα ἐτόλμησαν εἰς αὐτὴν ἐξαμαρτάνειν. οὐ μέντοι ὡς οὐκ ἔχων οἰκείας ἔχθρας καὶ συμφορὰς τοὺς λόγους ποιοῦμαι, ἀλλ' ὡς ἅπασι πολλῆς ἀφθονίας οὔσης
3 ὑπὲρ τῶν ἰδίων ἢ ὑπὲρ τῶν δημοσίων ὀργίζεσθαι. ἐγὼ μὲν οὖν, ὦ ἄνδρες δικασταί, οὔτ' ἐμαυτοῦ πώποτε οὔτε ἀλλότρια πράγματα πράξας νῦν ἠνάγκασμαι ὑπὸ τῶν γεγενημένων τούτου κατηγορεῖν, ὥστε πολλάκις εἰς πολλὴν ἀθυμίαν κατέστην, μὴ διὰ τὴν ἀπειρίαν ἀναξίως καὶ ἀδυνάτως ὑπὲρ τοῦ ἀδελφοῦ καὶ ἐμαυτοῦ τὴν κατηγορίαν ποιήσωμαι· ὅμως δὲ πειράσομαι ὑμᾶς ἐξ ἀρχῆς ὡς ἂν δύνωμαι δι' ἐλαχίστων διδάξαι.

4 Οὑμὸς πατὴρ Κέφαλος ἐπείσθη μὲν ὑπὸ Περικλέους

Reisk.

*εἰς ταύτην τὴν γῆν ἀφικέσθαι, ἔτη δὲ τριάκοντα ᾤκησε, καὶ
οὐδενὶ πώποτε οὔτε ἡμεῖς οὔτε ἐκεῖνος δίκην οὔτε ἐδικα-
σάμεθα οὔτε ἐφύγομεν, ἀλλ' οὕτως ᾠκοῦμεν δημοκρατού-
μενοι ὥστε μήτε εἰς τοὺς ἄλλους ἐξαμαρτάνειν μήτε ὑπὸ
τῶν ἄλλων ἀδικεῖσθαι. ἐπειδὴ δ' οἱ τριάκοντα πονηροὶ* 5
*μὲν καὶ συκοφάνται ὄντες εἰς τὴν ἀρχὴν κατέστησαν, φά-
σκοντες χρῆναι τῶν ἀδίκων καθαρὰν ποιῆσαι τὴν πόλιν
καὶ τοὺς λοιποὺς πολίτας ἐπ' ἀρετὴν καὶ δικαιοσύνην τρα-
πέσθαι, καὶ τοιαῦτα λέγοντες οὐ τοιαῦτα ποιεῖν ἐτόλμων,
ὡς ἐγὼ περὶ τῶν ἐμαυτοῦ πρῶτον εἰπὼν καὶ περὶ τῶν ὑμε-
τέρων ἀναμνῆσαι πειράσομαι. Θέογνις γὰρ καὶ Πείσων* 6
*ἔλεγον ἐν τοῖς τριάκοντα περὶ τῶν μετοίκων, ὡς εἶέν τινες
τῇ πολιτείᾳ ἀχθόμενοι· καλλίστην οὖν εἶναι πρόφασιν τι-
μωρεῖσθαι μὲν δοκεῖν, τῷ δ' ἔργῳ χρηματίζεσθαι· πάν-
τως δὲ τὴν μὲν πόλιν πένεσθαι, τὴν δ' ἀρχὴν δεῖσθαι
χρημάτων. καὶ τοὺς ἀκούοντας οὐ χαλεπῶς ἔπειθον·* 7
*ἀποκτιννύναι μὲν γὰρ ἀνθρώπους περὶ οὐδενὸς ἡγοῦντο,
λαμβάνειν δὲ χρήματα περὶ πολλοῦ ἐποιοῦντο. ἔδοξεν
οὖν αὐτοῖς δέκα συλλαβεῖν, τούτων δὲ δύο πένητας, ἵνα
αὐτοῖς ᾖ πρὸς τοὺς ἄλλους ἀπολογία, ὡς οὐ χρημάτων
ἕνεκα ταῦτα πέπρακται, ἀλλὰ συμφέροντα τῇ πολιτείᾳ γε-
γένηται, ὥσπερ τι τῶν ἄλλων εὐλόγως πεποιηκότες. δια-* 8
*λαβόντες δὲ τὰς οἰκίας ἐβάδιζον· καὶ ἐμὲ μὲν ξένους ἑστι-
ῶντα κατέλαβον, οὓς ἐξελάσαντες Πείσωνί με παραδι-
δόασιν· οἱ δὲ ἄλλοι εἰς τὸ ἐργαστήριον ἐλθόντες τὰ ἀν-
δράποδα ἀπεγράφοντο. ἐγὼ δὲ Πείσωνα μὲν ἠρώτων εἰ
βούλοιτό με σῶσαι χρήματα λαβών· | ὁ δ' ἔφασκεν, εἰ* 9
*πολλὰ εἴη. εἶπον οὖν ὅτι τάλαντον ἀργυρίου ἕτοιμος
εἴην δοῦναι· ὁ δ' ὡμολόγησε ταῦτα ποιήσειν. ἠπιστά-
μην μὲν οὖν ὅτι οὔτε θεοὺς οὔτ' ἀνθρώπους νομίζει,
ὅμως δ' ἐκ τῶν παρόντων ἐδόκει μοι ἀναγκαιότατον εἶναι
πίστιν παρ' αὐτοῦ λαβεῖν. ἐπειδὴ δὲ ὤμοσεν ἐξώλειαν* 10

ἑαυτῷ καὶ τοῖς παισὶν ἐπαρώμενος, λαβὼν τὸ τάλαντόν
με σώσειν, εἰσελθὼν εἰς τὸ δωμάτιον τὴν κιβωτὸν ἀνοί-
γνυμι· Πείσων δ' αἰσθόμενος εἰσέρχεται, καὶ ἰδὼν τὰ
ἐνόντα καλεῖ τῶν ὑπηρετῶν δύο, καὶ τὰ ἐν τῇ κιβωτῷ
11 λαβεῖν ἐκέλευσεν. ἐπεὶ δὲ οὐχ ὅσον ὡμολόγησα εἶχεν, ὦ
ἄνδρες δικασταί, ἀλλὰ τρία τάλαντα ἀργυρίου καὶ τετρα-
κοσίους κυζικηνοὺς καὶ ἑκατὸν δαρεικοὺς καὶ φιάλας ἀρ-
γυρίου τέσσαρας, ἐδεόμην αὐτοῦ ἐφόδιά μοι δοῦναι, ὁ
12 δ' ἀγαπήσειν με ἔφασκεν, εἰ τὸ σῶμα σώσω. ἐξιοῦσι
δ' ἐμοὶ καὶ Πείσωνι ἐπιτυγχάνει Μηλόβιός τε καὶ Μνη-
σιθείδης ἐκ τοῦ ἐργαστηρίου ἀπιόντες, καὶ καταλαμβά-
νουσι πρὸς αὐταῖς ταῖς θύραις, καὶ ἐρωτῶσιν ὅπη βαδί-
ζοιμεν· ὁ δ' ἔφασκεν εἰς τὰ τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ ἐμοῦ, ἵνα
καὶ τὰ ἐν ἐκείνῃ τῇ οἰκίᾳ σκέψηται. ἐκεῖνον μὲν οὖν ἐκέ-
λευον βαδίζειν, ἐμὲ δὲ μεθ' αὐτῶν ἀκολουθεῖν εἰς Δα-
13 μνίππου. Πείσων δὲ προσελθὼν σιγᾶν μοι παρεκελεύετο
καὶ θαρρεῖν, ὡς ἥξων ἐκεῖσε. καταλαμβάνομεν δὲ αὐ-
τόθι Θέογνιν ἑτέρους φυλάττοντα· ᾧ παραδόντες ἐμὲ
πάλιν ᾤχοντο. ἐν τοιούτῳ δ' ὄντι μοι κινδυνεύειν ἐδό-
14 κει, ὡς τοῦ γε ἀποθανεῖν ὑπάρχοντος ἤδη. καλέσας δὲ
Δάμνιππον λέγω πρὸς αὐτὸν τάδε, „ἐπιτήδειος μέν μοι
τυγχάνεις ὤν, ἥκω δ' εἰς τὴν σὴν οἰκίαν, ἀδικῶ δ' οὐδέν,
χρημάτων δ' ἕνεκα ἀπόλλυμαι. σὺ οὖν ταῦτα πάσχοντί
μοι πρόθυμον παράσχου τὴν σεαυτοῦ δύναμιν εἰς τὴν
ἐμὴν σωτηρίαν.“ ὁ δ' ὑπέσχετο ταῦτα ποιήσειν. ἐδόκει
δ' αὐτῷ βέλτιον εἶναι πρὸς Θέογνιν μνησθῆναι· ἡγεῖτο
15 γὰρ ἅπαν ποιήσειν αὐτόν, εἴ τις ἀργύριον διδοίη. ἐκεί-
νου δὲ διαλεγομένου Θεόγνιδι (ἔμπειρος γὰρ ὢν ἐτύγχα-
νον τῆς οἰκίας, καὶ ᾔδειν ὅτι ἀμφίθυρος εἴη) ἐδόκει μοι
ταύτῃ πειρᾶσθαι σωθῆναι, ἐνθυμουμένῳ ὅτι, ἐὰν μὲν
λάθω, σωθήσομαι, ἐὰν δὲ ληφθῶ, ἡγούμην μέν, εἰ
Θέογνις εἴη πεπεισμένος ὑπὸ τοῦ Δαμνίππου χρήματα

Reisk.

λαβεῖν, οὐδὲν ἧττον ἀφεθήσεσθαι, εἰ δὲ μή, ὁμοίως
ἀποθανεῖσθαι. ταῦτα διανοηθεὶς ἔφευγον, ἐκείνων ἐπὶ 16
τῇ αὐλείῳ θύρᾳ τὴν φυλακὴν ποιουμένων· τριῶν δὲ
θυρῶν οὐσῶν, ἃς ἔδει με διελθεῖν, ἅπασαι ἀνεῳγμέναι
ἔτυχον. ἀφικόμενος δὲ εἰς Ἀρχένεω τοῦ ναυκλήρου ἐκεῖ-
νον πέμπω εἰς ἄστυ, πευσόμενον περὶ τοῦ ἀδελφοῦ·
ἥκων δὲ ἔλεγεν ὅτι Ἐρατοσθένης αὐτὸν ἐν τῇ ὁδῷ λαβὼν
εἰς τὸ δεσμωτήριον ἀπαγάγοι. καὶ ἐγὼ τοιαῦτα πεπυσμέ- 17
νος τῆς ἐπιούσης νυκτὸς διέπλευσα Μέγαράδε. Πολε-
μάρχῳ δὲ παρήγγειλαν οἱ τριάκοντα τὸ ὑπ' ἐκείνων εἰθι-
σμένον παράγγελμα, πίνειν κώνειον, πρὶν τὴν αἰτίαν εἰ-
πεῖν δι' ἥντινα ἔμελλεν ἀποθανεῖσθαι· οὕτω πολλοῦ ἐδέ-
ησε κριθῆναι καὶ ἀπολογήσασθαι. καὶ ἐπειδὴ ἀπεφέρετο 18
ἐκ τοῦ δεσμωτηρίου τεθνεώς, τριῶν ἡμῖν οἰκιῶν οὐσῶν
οὐδεμιᾶς εἴασαν ἐξενεχθῆναι, ἀλλὰ κλίσιον μισθωσάμενοι
προὔθεντο αὐτόν. καὶ πολλῶν ὄντων ἱματίων αἰτοῦσιν
οὐδὲν ἔδοσαν εἰς τὴν ταφήν, ἀλλὰ τῶν φίλων ὁ μὲν ἱμά-
τιον ὁ δὲ προσκεφάλαιον ὁ δὲ ὅ τι ἕκαστος ἔτυχεν ἔδωκεν
εἰς τὴν ἐκείνου ταφήν. καὶ ἔχοντες μὲν ἑπτακοσίας ἀσπί- 19
δας τῶν ἡμετέρων, ἔχοντες δὲ ἀργύριον καὶ χρυσίον το-
σοῦτον, χαλκὸν δὲ καὶ κόσμον καὶ ἔπιπλα καὶ ἱμάτια γυ-
ναικεῖα ὅσα οὐδεπώποτε ᾤοντο κτήσασθαι, καὶ ἀνδρά-
ποδα εἴκοσι καὶ ἑκατόν, ὧν τὰ μὲν βέλτιστα ἔλαβον, τὰ
δὲ λοιπὰ εἰς τὸ δημόσιον ἀπέδοσαν, εἰς τοσαύτην ἀπλη-
στίαν καὶ αἰσχροκέρδειαν ἀφίκοντο καὶ τοῦ τρόπου τοῦ
αὑτῶν ἀπόδειξιν ἐποιήσαντο· τῆς γὰρ Πολεμάρχου γυ-
ναικὸς χρυσοῦς ἑλικτῆρας, οὓς ἔχουσα ἐτύγχανεν, ὅτε τὸ
πρῶτον ἦλθεν εἰς τὴν οἰκίαν Μηλόβιος, ἐκ τῶν ὤτων
ἐξείλετο. καὶ οὐδὲ κατὰ | τὸ ἐλάχιστον μέρος τῆς οὐσίας 20
ἐλέου παρ' αὐτῶν ἐτυγχάνομεν. ἀλλ' οὕτως εἰς ἡμᾶς διὰ
τὰ χρήματα ἐξημάρτανον, ὥσπερ ἂν ἕτεροι μεγάλων ἀδι-
κημάτων ὀργὴν ἔχοντες, οὐ τούτων ἀξίους γε ὄντας τῇ

πόλει, ἀλλὰ πάσας τὰς χορηγίας χορηγήσαντας, πολλὰς
δ' εἰσφορὰς εἰσενεγκόντας, κοσμίους δ' ἡμᾶς αὐτοὺς παρ-
έχοντας καὶ πᾶν τὸ προσταττόμενον ποιοῦντας, ἐχθρὸν
δ' οὐδένα κεκτημένους, πολλοὺς δ' Ἀθηναίων ἐκ τῶν
πολεμίων λυσαμένους· τοιούτων ἠξίωσαν οὐχ ὁμοίως
21 μετοικοῦντας ὥσπερ αὐτοὶ ἐπολιτεύοντο. οὗτοι γὰρ πολ-
λοὺς μὲν τῶν πολιτῶν εἰς τοὺς πολεμίους ἐξήλασαν, πολ-
λοὺς δ' ἀδίκως ἀποκτείναντες ἀτάφους ἐποίησαν, πολ-
λοὺς δ' ἐπιτίμους ὄντας ἀτίμους τῆς πόλεως κατέστησαν,
πολλῶν δὲ θυγατέρας μελλούσας ἐκδίδοσθαι ἐκώλυσαν.
22 Καὶ εἰς τοσοῦτόν εἰσι τόλμης ἀφιγμένοι ὥσθ' ἥκουσιν
ἀπολογησόμενοι, καὶ λέγουσιν ὡς οὐδὲν κακὸν οὐδ' αἰ-
σχρὸν εἰργασμένοι εἰσίν. ἐγὼ δ' ἐβουλόμην ἂν αὐτοὺς
ἀληθῆ λέγειν· μετῆν γὰρ ἂν καὶ ἐμοὶ τούτου τἀγαθοῦ οὐκ
23 ἐλάχιστον μέρος. νῦν δὲ οὔτε πρὸς τὴν πόλιν αὐτοῖς τοι-
αῦτα ὑπάρχει οὔτε πρὸς ἐμέ· τὸν ἀδελφὸν γάρ μου,
ὥσπερ καὶ πρότερον εἶπον, Ἐρατοσθένης ἀπέκτεινεν,
οὔτε αὐτὸς ἰδίᾳ ἀδικούμενος οὔτε εἰς τὴν πόλιν ὁρῶν
ἐξαμαρτάνοντα, ἀλλὰ τῇ ἑαυτοῦ παρανομίᾳ προθύμως
24 ἐξυπηρετῶν. ἀναβιβασάμενος δ' αὐτὸν βούλομαι ἐρέ-
σθαι, ὦ ἄνδρες δικασταί. τοιαύτην γὰρ γνώμην ἔχω·
ἐπὶ μὲν τῇ τούτου ὠφελείᾳ καὶ πρὸς ἕτερον περὶ τούτου
διαλέγεσθαι ἀσεβὲς εἶναι νομίζω, ἐπὶ δὲ τῇ τούτου βλάβῃ
καὶ πρὸς αὐτὸν τοῦτον ὅσιον καὶ εὐσεβές. ἀνάβηθι σύν
μοι καὶ ἀπόκριναι, ὅ τι ἄν σε ἐρωτῶ.
25 Ἀπήγαγες Πολέμαρχον ἢ οὔ; Τὰ ὑπὸ τῶν ἀρχόντων
προσταχθέντα δεδιὼς ἐποίουν. Ἦσθα δ' ἐν τῷ βουλευ-
τηρίῳ, ὅτε οἱ λόγοι ἐγίνοντο περὶ ἡμῶν; Ἦν. Πότερον
συνηγόρευες τοῖς κελεύουσιν ἀποκτεῖναι ἢ ἀντέλεγες;
Ἀντέλεγον. Ἵνα μὴ ἀποθάνωμεν; Ἵνα μὴ ἀποθάνητε.
Ἡγούμενος ἡμᾶς ἄδικα πάσχειν ἢ δίκαια; Ἄδικα.
26 Εἶτ', ὦ σχετλιώτατε πάντων, ἀντέλεγες μὲν ἵνα

*σώσειας, συνελάμβανες δὲ ἵνα ἀποκτείναις; καὶ ὅτε μὲν
τὸ πλῆθος ἦν ὑμῶν κύριον τῆς σωτηρίας τῆς ἡμετέρας,
ἀντιλέγειν φῂς τοῖς βουλομένοις ἡμᾶς ἀπολέσαι, ἐπειδὴ
δὲ ἐπὶ σοὶ μόνῳ ἐγένετο καὶ σῶσαι Πολέμαρχον καὶ μή,
εἰς τὸ δεσμωτήριον ἀπήγαγες; εἶθ' ὅτι μέν, ὡς φῄς, ἀντ-
ειπὼν οὐδὲν ὠφέλησας, ἀξιοῖς χρηστὸς νομίζεσθαι, ὅτι
δὲ συλλαβὼν ἀπέκτεινας, οὐκ οἴει ἐμοὶ καὶ τουτοισὶ δοῦ-
ναι δίκην;*

Καὶ μὴν οὐδὲ τοῦτο εἰκὸς αὐτῷ πιστεύειν, εἴπερ 27
*ἀληθῆ λέγει φάσκων ἀντειπεῖν, ὡς αὐτῷ προσετάχθη.
οὐ γὰρ δή που ἐν τοῖς μετοίκοις πίστιν παρ' αὐτοῦ ἐλάμ-
βανον. ἐπεί τοι τῷ ἧττον εἰκὸς ἦν προσταχθῆναι ἢ ὅστις
ἀντειπών γε ἐτύγχανεν καὶ γνώμην ἀποδεδειγμένος;
τίνα γὰρ εἰκὸς ἦν ἧττον ταῦτα ὑπηρετῆσαι ἢ τὸν ἀντει-
πόντα οἷς ἐκεῖνοι ἐβούλοντο πραχθῆναι; Ἔτι δὲ τοῖς μὲν* 28
*ἄλλοις Ἀθηναίοις ἱκανή μοι δοκεῖ πρόφασις εἶναι τῶν
γεγενημένων εἰς τοὺς τριάκοντα ἀναφέρειν τὴν αἰτίαν·
αὐτοὺς δὲ τοὺς τριάκοντα, ἂν εἰς σφᾶς αὐτοὺς ἀναφέ-
ρωσι, πῶς ὑμᾶς εἰκὸς ἀποδέχεσθαι; εἰ μὲν γάρ τις ἦν ἐν* 29
*τῇ πόλει ἀρχὴ ἰσχυροτέρα αὐτῆς, ὑφ' ἧς αὐτῷ προσετάτ-
τετο παρὰ τὸ δίκαιον ἀνθρώπους ἀπολλύναι, ἴσως ἂν
εἰκότως αὐτῷ συγγνώμην εἴχετε· νῦν δὲ παρὰ τοῦ ποτε
καὶ λήψεσθε δίκην, εἴπερ ἐξέσται τοῖς τριάκοντα λέγειν
ὅτι τὰ ὑπὸ τῶν τριάκοντα προσταχθέντα ἐποίουν; Καὶ* 30
*μὲν δὴ οὐκ ἐν τῇ οἰκίᾳ ἀλλ' ἐν τῇ ὁδῷ σῴζοντα αὐτόν,
κατὰ τὰ τούτοις ἐψηφισμένα συλλαβὼν ἀπήγαγεν. ὑμεῖς
δὲ πάντες ὀργίζεσθε, ὅσοι εἰς τὰς οἰκίας ἦλθον τὰς ὑμε-
τέρας ζήτησιν ποιούμενοι ἢ ὑμῶν ἢ τῶν ὑμετέρων τινός.
καίτοι εἰ χρὴ τοῖς διὰ τὴν ἑαυτῶν σωτηρίαν ἑτέρους |* 31
*ἀπολέσασι συγγνώμην ἔχειν, ἐκείνοις ἂν δικαιότερον
ἔχοιτε· κίνδυνος γὰρ ἦν πεμφθεῖσι μὴ ἐλθεῖν καὶ κατα-
λαβοῦσιν ἐξάρνοις γενέσθαι. τῷ δὲ Ἐρατοσθένει ἐξῆν*

εἰπεῖν ὅτι οὐκ ἀπήντησεν, ἔπειτα ὅτι οὐκ εἶδεν· ταῦτα γὰρ οὔτ' ἔλεγχον οὔτε βάσανον εἶχεν, ὥστε μηδ' ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν βουλομένων οἷόν τ' εἶναι ἐξελεγχθῆναι.
32 χρῆν δέ σε, ὦ Ἐρατόσθενες, εἴπερ ἦσθα χρηστός, πολὺ μᾶλλον τοῖς μέλλουσιν ἀδίκως ἀποθανεῖσθαι μηνυτὴν γενέσθαι ἢ τοὺς ἀδίκως ἀπολουμένους συλλαμβάνειν. νῦν δέ σου τὰ ἔργα φανερὰ γεγένηται οὐχ ὡς ἀνιωμένου,
33 ἀλλ' ὡς ἡδομένου τοῖς γιγνομένοις, ὥστε τούσδε ἐκ τῶν ἔργων χρὴ μᾶλλον ἢ ἐκ τῶν λόγων τὴν ψῆφον φέρειν, ἃ ἴσασι γεγενημένα τῶν τότε λεγομένων τεκμήρια λαμβάνοντας, ἐπειδὴ μάρτυρας περὶ αὐτῶν οὐχ οἷόν τε παρασχέσθαι. οὐ γὰρ μόνον ἡμῖν παρεῖναι οὐκ ἐξῆν, ἀλλ' οὐδὲ παρ' αὐτοῖς εἶναι, ὥστ' ἐπὶ τούτοις ἐστὶ πάντα τὰ κακα εἰργασμένοις τὴν πόλιν πάντα τἀγαθὰ περὶ αὑτῶν
34 λέγειν. τοῦτο μέντοι οὐ φεύγω, ἀλλ' ὁμολογῶ σοι, εἰ βούλει, ἀντειπεῖν. θαυμάζω δὲ τί ἂν ποτε ποιήσαις συνειπών, ὁπότε ἀντειπεῖν φάσκων ἀπέκτεινας Πολέμαρχον. φέρε δή, τί ἂν εἰ καὶ ἀδελφοὶ ὄντες ἐτύχετε' αὐτοῦ ἢ καὶ υἱεῖς; ἀπεψηφίσασθε; δεῖ γάρ, ὦ ἄνδρες δικασταί, Ἐρατοσθένην δυοῖν θάτερον ἀποδεῖξαι, ἢ ὡς οὐκ ἀπήγαγεν αὐτόν, ἢ ὡς δικαίως τοῦτ' ἔπραξεν. οὗτος δὲ ὡμολόγηκεν ἀδίκως συλλαβεῖν, ὥστε ῥᾳδίαν ὑμῖν τὴν
35 διαψήφισιν περὶ αὐτοῦ πεποίηκε. Καὶ μὲν δὴ πολλοὶ καὶ τῶν ἀστῶν καὶ τῶν ξένων ἥκουσιν εἰσόμενοι τίνα γνώμην περὶ τούτων ἕξετε. ὧν οἱ μὲν ὑμέτεροι ὄντες πολῖται μαθόντες ἀπίασιν ὅτι ἢ δίκην δώσουσιν ὧν ἂν ἐξαμάρτωσιν, ἢ πράξαντες μὲν ὧν ἐφίενται τύραννοι τῆς πόλεως ἔσονται, δυστυχήσαντες δὲ τὸ ἴσον ὑμῖν ἕξουσιν· ὅσοι δὲ ξένοι ἐπιδημοῦσιν, εἴσονται πότερον ἀδίκως τοὺς τριάκοντα ἐκκηρύττουσιν ἐκ τῶν πόλεων ἢ δικαίως. εἰ γὰρ δὴ αὐτοὶ οἱ κακῶς πεπονθότες λαβόντες ἀφήσουσιν, ἦ που σφᾶς αὐτοὺς ἡγήσονται περιέργους ὑπὲρ ὑμῶν τιμωρουμέ-

Reisk.

νους. οὐκ οὖν δεινὸν εἰ τοὺς μὲν στρατηγούς, οἳ ἐνίκων 36
ναυμαχοῦντες, ὅτι διὰ χειμῶνα οὐχ οἷοί τ' ἔφασαν εἶναι
τοὺς ἐκ τῆς θαλάττης ἀνελέσθαι, θανάτῳ ἐζημιώσατε,
ἡγούμενοι χρῆναι τῇ τῶν τεθνεώτων ἀρετῇ παρ' ἐκείνων
δίκην λαβεῖν, τούτους δὲ δή, οἳ ἰδιῶται μὲν ὄντες καθ'
ὅσον ἐδύναντο ἐποίησαν ἡττηθῆναι ναυμαχοῦντας, ἐπει-
δὴ δὲ εἰς τὴν ἀρχὴν κατέστησαν, ὁμολογοῦσιν ἑκόντες
πολλοὺς τῶν πολιτῶν ἀκρίτους ἀποκτιννύναι, οὐκ ἄρα
χρὴ αὐτοὺς καὶ τοὺς παῖδας ὑφ' ὑμῶν ταῖς ἐσχάταις
ζημίαις κολάζεσθαι;

Ἐγὼ τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἠξίουν ἱκανὰ εἶναι 37
τὰ κατηγορημένα· μέχρι γὰρ τούτου νομίζω χρῆναι κατ-
ηγορεῖν ἕως ἂν θανάτου δόξῃ τῷ φεύγοντι ἄξια εἰργά-
σθαι· ταύτην γὰρ ἐσχάτην δίκην δυνάμεθα παρ' αὐτῶν
λαβεῖν. ὥστ' οὐκ οἶδ' ὅ τι δεῖ πολλὰ κατηγορεῖν τοιού-
των ἀνδρῶν, οἳ οὐδ' ὑπὲρ ἑνὸς ἑκάστου τῶν πεπραγμέ-
νων δὶς ἀποθανόντες δίκην δοῦναι δύναιντ' ἄν. οὐ γὰρ 38
δὴ οὐδὲ τοῦτο αὐτῷ προσήκει ποιῆσαι, ὅπερ ἐν τῇδε τῇ
πόλει εἰθισμένον ἐστίν, πρὸς μὲν τὰ κατηγορημένα
μηδὲν ἀπολογεῖσθαι, περὶ δὲ σφῶν αὐτῶν ἕτερα λέ-
γοντες ἐνίοτε ἐξαπατῶσιν, ὑμῖν ἀποδεικνύντες ὡς στρα-
τιῶται ἀγαθοί εἰσιν, ἢ ὡς πολλὰς τῶν πολεμίων ναῦς
ἔλαβον τριηραρχήσαντες, ἢ πόλεις πολεμίας οὔσας φίλας
ἐποίησαν· ἐπεὶ κελεύετε αὐτὸν ἀποδεῖξαι ὅπου τοσού- 39
τους τῶν πολεμίων ἀπέκτειναν ὅσους τῶν πολιτῶν, ἢ
ναῦς ὅπου τοσαύτας ἔλαβον ὅσας αὐτοὶ παρέδοσαν, ἢ
πόλιν ἥν τινα τοιαύτην προσεκτήσαντο οἵαν τὴν ὑμε-
τέραν κατεδουλώσαντο. ἀλλὰ γὰρ ὅπλα τῶν πολεμίων 40
ἐσκύλευσαν ὅσα περ ὑμῶν ἀφείλοντο; ἀλλὰ τείχη τοι-
αῦτα εἷλον οἷα τῆς ἑαυτῶν πατρίδος κατέσκαψαν; | οἵ-
τινες καὶ τὰ περὶ τὴν Ἀττικὴν φρούρια καθεῖλον, καὶ
ὑμῖν ἐδήλωσαν ὅτι οὐδὲ τὸν Πειραιᾶ Λακεδαιμονίων

προσταττόντων περιεῖλον, ἀλλ' ὅτι αὐτοῖς τὴν ἀρχὴν
οὕτω βεβαιοτέραν ἐνόμιζον εἶναι.
41 *Πολλάκις οὖν ἐθαύμασα τῆς τόλμης τῶν λεγόντων*
ὑπὲρ αὐτῶν, πλὴν ὅταν ἐνθυμηθῶ ὅτι τῶν αὐτῶν ἐστιν
αὐτούς τε πάντα τὰ κακὰ ἐργάζεσθαι καὶ τοὺς τοιούτους
42 *ἐπαινεῖν. οὐ γὰρ νῦν πρῶτον τῷ ὑμετέρῳ πλήθει τὰ*
ἐναντία ἔπραξεν, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν τετρακοσίων ἐν τῷ
στρατοπέδῳ ὀλιγαρχίαν καθιστὰς ἔφευγεν ἐξ Ἑλλησπόν-
του τριήραρχος καταλιπὼν τὴν ναῦν, μετὰ Ἰατροκλέους
καὶ ἑτέρων, ὧν τὰ ὀνόματα οὐδὲν δέομαι λέγειν. ἀφικό-
μενος δὲ δεῦρο τἀναντία τοῖς βουλομένοις δημοκρατίαν
εἶναι ἔπραττεν. καὶ τούτων μάρτυρας ὑμῖν παρέξομαι.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

43 *Τὸν μὲν τοίνυν μεταξὺ βίον αὐτοῦ παρήσω· ἐπειδὴ*
δὲ ἡ ναυμαχία καὶ ἡ συμφορὰ τῇ πόλει ἐγένετο, δημο-
κρατίας ἔτι οὔσης, ὅθεν τῆς στάσεως ἦρξαν, πέντε ἄν-
δρες ἔφοροι κατέστησαν ὑπὸ τῶν καλουμένων ἑταίρων,
συναγωγεῖς μὲν τῶν πολιτῶν, ἄρχοντες δὲ τῶν συνω-
μοτῶν, ἐναντία δὲ τῷ ὑμετέρῳ πλήθει πράττοντες· ὧν
44 *Ἐρατοσθένης καὶ Κριτίας ἦσαν. οὗτοι δὲ φυλάρχους τε*
ἐπὶ τὰς φυλακὰς κατέστησαν, καὶ ὅ τι δέοι χειροτονεῖ-
σθαι καὶ οὕστινας χρείη ἄρχειν παρήγγελλον, καὶ εἴ τι
ἄλλο πράττειν βούλοιντο, κύριοι ἦσαν· οὕτως οὐχ ὑπὸ
τῶν πολεμίων μόνον ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τούτων πολιτῶν ὄν-
των ἐπεβουλεύεσθε ὅπως μήτ' ἀγαθὸν μηδὲν ψηφίσαισθε
45 *πολλῶν τε ἐνδεεῖς ἔσεσθε. τοῦτο γὰρ καὶ ἠπίσταντο, ὅτι*
ἄλλως μὲν οὐχ οἷοί τε ἔσονται περιγενέσθαι, κακῶς δὲ
πραττόντων δυνήσονται· καὶ ὑμᾶς ἡγοῦντο τῶν παρόν-
των κακῶν ἐπιθυμοῦντας ἀπαλλαγῆναι περὶ τῶν μελ-
46 *λόντων οὐκ ἐνθυμήσεσθαι. ὡς τοίνυν τῶν ἐφόρων ἐγέ-*
νετο, μάρτυρας ὑμῖν παρέξομαι, οὐ τοὺς τότε συμπράτ-

Reisk.

τοντας (οὐ γὰρ ἂν δυναίμην), ἀλλὰ τοὺς αὐτοῦ Ἐρατοσθένους ἀκούσαντας. καίτοι εἰ ἐσωφρόνουν κατεμαρτύ- 47
ρουν ἂν αὐτῶν, καὶ τοὺς διδασκάλους τῶν σφετέρων ἁμαρτημάτων σφόδρ' ἂν ἐκόλαζον, καὶ τοὺς ὅρκους, εἰ ἐσωφρόνουν, οὐκ ἂν ἐπὶ μὲν τοῖς τῶν πολιτῶν κακοῖς πιστοὺς ἐνόμιζον, ἐπὶ δὲ τοῖς τῆς πόλεως ἀγαθοῖς ῥᾳδίως παρέβαινον. πρὸς μὲν οὖν τούτους τοσαῦτα λέγω, τοὺς δὲ μάρτυράς μοι κάλει. Καὶ ὑμεῖς ἀνάβητε.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Τῶν μὲν μαρτύρων ἀκηκόατε. τὸ δὲ τελευταῖον εἰς 48
τὴν ἀρχὴν καταστὰς ἀγαθοῦ μὲν οὐδενὸς μετέσχεν, ἄλλων δὲ πολλῶν. καίτοι εἴπερ ἦν ἀνὴρ ἀγαθός, ἐχρῆν ἂν πρῶτον μὲν μὴ παρανόμως ἄρχειν, ἔπειτα τῇ βουλῇ μηνυτὴν γίνεσθαι περὶ τῶν εἰσαγγελιῶν ἁπασῶν, ὅτι ψευδεῖς εἶεν, καὶ Βάτραχος καὶ Αἰσχυλίδης οὐ τἀληθῆ μηνύουσιν, ἀλλὰ τὰ ὑπὸ τῶν τριάκοντα πλασθέντα εἰσαγγέλλουσι, συγκείμενα ἐπὶ τῇ τῶν πολιτῶν βλάβῃ. καὶ 49
μὲν δή, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὅσοι κακόνοι ἦσαν τῷ ὑμετέρῳ πλήθει, οὐδὲν ἔλαττον εἶχον σιωπῶντες· ἕτεροι γὰρ ἦσαν οἱ λέγοντες καὶ πράττοντες ὧν οὐχ οἷόν τ' ἦν μείζω κακὰ γενέσθαι τῇ πόλει. ὁπόσοι δ' εὖνοί φασιν εἶναι, πῶς οὐκ ἐνταῦθα ἔδειξαν, αὐτοί τε τὰ βέλτιστα λέγοντες καὶ τοὺς ἐξαμαρτάνοντας ἀποτρέποντες;

Ἴσως δ' ἂν ἔχοι εἰπεῖν ὅτι ἐδεδοίκει, καὶ ὑμῶν τοῦτο 50
ἐνίοις ἱκανὸν ἔσται. ὅπως τοίνυν μὴ φανήσεται ἐν τῷ λόγῳ τοῖς τριάκοντα ἐναντιούμενος· εἰ δὲ μή, ἐνταυθοῖ δῆλος ἔσται ὅτι ἐκεῖνά τε αὐτῷ ἤρεσκε, καὶ τοσοῦτον ἐδύνατο ὥστε ἐναντιούμενος μηδὲν κακὸν παθεῖν ὑπ' αὐτῶν. χρῆν δ' αὐτὸν ὑπὲρ τῆς ὑμετέρας σωτηρίας ταύτην τὴν προθυμίαν ἔχειν, ἀλλὰ μὴ ὑπὲρ Θηραμένους, ὃς εἰς ὑμᾶς πολλὰ ἐξήμαρτεν. ἀλλ' οὗτος τὴν μὲν πόλιν 51

ἐχθρὰν ἐνόμιζεν εἶναι, τοὺς δ' ὑμετέρους ἐχθροὺς φί-
λους, ὡς ἀμφότερα ταῦτα ἐγὼ πολλοῖς τεκμηρίοις παρα-
στήσω, | καὶ τὰς πρὸς ἀλλήλους διαφορὰς οὐχ ὑπὲρ ὑμῶν
ἀλλ' ὑπὲρ ἑαυτῶν γινομένας, ὁπότεροι ταῦτα πράξουσι
52 καὶ τῆς πόλεως ἄρξουσι. καὶ γὰρ εἰ ὑπὲρ τῶν ἀδικουμέ-
νων ἐστασίαζον, ποῦ κάλλιον ἂν ἦν ἀνδρὶ ἄρχοντι, ἢ
Θρασυβούλου Φυλὴν κατειληφότος, τότ' ἐπιδείξασθαι
τὴν αὑτοῦ εὔνοιαν; ὁ δ' ἀντὶ τοῦ ἐπαγγείλασθαί τι ἢ
πρᾶξαι ἀγαθὸν πρὸς τοὺς ἐπὶ Φυλῇ, ἐλθὼν μετὰ τῶν
συναρχόντων εἰς Σαλαμῖνα καὶ Ἐλευσῖνάδε τριακοσίους
τῶν πολιτῶν ἀπήγαγεν εἰς τὸ δεσμωτήριον, καὶ μιᾷ ψή-
53 φῳ αὐτῶν ἁπάντων θάνατον κατεψηφίσατο. ἐπειδὴ δὲ
εἰς τὸν Πειραιᾶ ἤλθομεν καὶ αἱ ταραχαὶ γεγενημέναι
ἦσαν καὶ περὶ τῶν διαλλαγῶν οἱ λόγοι ἐγίνοντο, πολλὰς
ἑκάτεροι ἐλπίδας εἴχομεν πρὸς ἀλλήλους ἔσεσθαι ὡς ἀμ-
φότεροι ἔδοξαν. οἱ μὲν γὰρ ἐκ Πειραιῶς κρείττους ὄντες
54 εἴασαν αὐτοὺς ἀπελθεῖν· οἱ δὲ εἰς τὸ ἄστυ ἐλθόντες τοὺς
μὲν τριάκοντα ἐξέβαλον πλὴν Φείδωνος καὶ Ἐρατοσθέ-
νους, ἄρχοντας δὲ τοὺς ἐκείνοις ἐχθίστους εἵλοντο,
ἡγούμενοι δικαίως ἂν ὑπὸ τῶν αὐτῶν τούς τε τριάκοντα
55 μισεῖσθαι καὶ τοὺς ἐν Πειραιεῖ φιλεῖσθαι. τούτων τοί-
νυν Φείδων ὁ τῶν τριάκοντα γενόμενος καὶ Ἱπποκλῆς
καὶ Ἐπιχάρης ὁ Λαμπτρεὺς καὶ ἕτεροι οἱ δοκοῦντες εἶναι
ἐναντιώτατοι Χαρικλεῖ καὶ Κριτίᾳ καὶ τῇ ἐκείνων ἑται-
ρείᾳ ἐπειδὴ αὐτοὶ εἰς τὴν ἀρχὴν κατέστησαν, πολὺ μείζω
στάσιν καὶ πόλεμον ἐπὶ τοὺς ἐν Πειραιεῖ τοῖς ἐξ ἄστεος
56 ἐποίησαν· οἳ καὶ φανερῶς ἐπεδείξαντο ὅτι οὐχ ὑπὲρ τῶν
ἐν Πειραιεῖ οὐδ' ὑπὲρ τῶν ἀδίκως ἀπολλυμένων ἐστα-
σίαζον, οὐδ' οἱ τεθνεῶτες αὐτοὺς ἐλύπουν, οὐδ' οἱ μέλ-
λοντες ἀποθανεῖσθαι, ἀλλ' οἱ μεῖζον δυνάμενοι καὶ θᾶσ-
57 σον πλουτοῦντες. λαβόντες γὰρ τὰς ἀρχὰς καὶ τὴν πόλιν
ἀμφοτέροις ἐπολέμουν, τοῖς τε τριάκοντα πάντα κακὰ

Reisk.

εἰργασμένοις καὶ ὑμῖν πάντα κακὰ πεπονθόσι. καίτοι
τοῦτο πᾶσι δῆλον ἦν, ὅτι εἰ μὲν ἐκεῖνοι ἀδίκως ἔφευγον,
ὑμεῖς δικαίως, εἰ δ' ὑμεῖς ἀδίκως, οἱ τριάκοντα δικαίως·
οὐ γὰρ δὴ ἑτέρων ἔργων αἰτίαν λαβόντες ἐκ τῆς πόλεως
ἐξέπεσον, ἀλλὰ τούτων. ὥστε σφόδρα χρὴ ὀργίζεσθαι, 58
ὅτι Φείδων αἱρεθεὶς ὑμᾶς διαλλάξαι καὶ καταγαγεῖν τῶν
αὐτῶν ἔργων Ἐρατοσθένει μετεῖχε καὶ τῇ αὐτῇ γνώμῃ
τοὺς μὲν κρείττους αὐτῶν δι' ὑμᾶς κακῶς ποιεῖν ἕτοιμος
ἦν, ὑμῖν δὲ ἀδίκως φεύγουσιν οὐκ ἠθέλησεν ἀποδοῦναι
τὴν πόλιν, ἀλλ' ἐλθὼν εἰς Λακεδαίμονα ἔπειθεν αὐτοὺς
στρατεύσασθαι, διαβάλλων ὅτι Βοιωτῶν ἡ πόλις ἔσται,
καὶ ἄλλα λέγων οἷς ᾤετο πείσειν μάλιστα. οὐ δυνάμενος 59
δὲ τούτων τυχεῖν, εἴτε καὶ τῶν ἱερῶν ἐμποδὼν ὄντων
εἴτε καὶ αὐτῶν οὐ βουλομένων, ἑκατὸν τάλαντα ἐδανεί-
σατο, ἵνα ἔχοι ἐπικούρους μισθοῦσθαι. καὶ Λύσανδρον
ἄρχοντα ᾐτήσαντο, εὐνούστατον μὲν ὄντα τῇ ὀλιγαρχίᾳ,
κακονούστατον δὲ τῇ πόλει, μισοῦντα δὲ μάλιστα τοὺς
ἐν Πειραιεῖ. μισθωσάμενοι δὲ πάντας ἀνθρώπους ἐπ' 60
ὀλέθρῳ τῆς πόλεως, καὶ πόλεις ἐπάγοντες, καὶ τελευ-
τῶντες Λακεδαιμονίους καὶ τῶν συμμάχων ὁπόσους ἐδύ-
ναντο πεῖσαι, οὐ διαλλάξαι ἀλλ' ἀπολέσαι παρεσκευά-
ζοντο τὴν πόλιν εἰ μὴ δι' ἄνδρας ἀγαθούς, οἷς ὑμεῖς
δηλώσατε παρὰ τῶν ἐχθρῶν δίκην λαβόντες, ὅτι καὶ
ἐκείνοις χάριν ἀποδώσετε. ταῦτα δὲ ἐπίστασθε μὲν καὶ 61
αὐτοί, καὶ οἶδ' ὅτι οὐ δεῖ μάρτυρας παρασχέσθαι· ὅμως
δ'· ἐγώ τε γὰρ δέομαι ἀναπαύσασθαι, ὑμῶν τ' ἐνίοις
ἥδιον ὡς πλείστων τοὺς αὐτοὺς λόγους ἀκούειν.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Φέρε δὴ καὶ περὶ Θηραμένους ὡς ἂν δύνωμαι 62
διὰ βραχυτάτων διδάξω. δέομαι δ' ὑμῶν ἀκοῦσαι ὑπέρ
τ' ἐμαυτοῦ καὶ τῆς πόλεως. καὶ μηδενὶ τοῦτο παραστῇ,

p. 417—424.

ὡς Ἐρατοσθένους κινδυνεύοντος Θηραμένους κατηγο-
ρῶ· πυνθάνομαι γὰρ ταῦτα ἀπολογήσεσθαι αὐτόν, ὅτι
63 ἐκείνῳ φίλος ἦν καὶ τῶν αὐτῶν ἔργων μετεῖχε. καίτοι
σφόδρ᾽ ἂν αὐτὸν οἶμαι | μετὰ Θεμιστοκλέους πολιτευό-
μενον προσποιεῖσθαι πράττειν ὅπως οἰκοδομηθήσεται
τὰ τείχη, ὁπότε καὶ μετὰ Θηραμένους ὅπως καθαιρεθή-
σεται. οὐ γάρ μοι δοκοῦσιν ἴσου ἄξιοι γεγενῆσθαι· ὁ μὲν
γὰρ Λακεδαιμονίων ἀκόντων ᾠκοδόμησεν αὐτά, οὗτος
64 δὲ τοὺς πολίτας ἐξαπατήσας καθεῖλε. περιέστηκεν οὖν
τῇ πόλει τοὐναντίον ἢ ὡς εἰκὸς ἦν. ἄξιον μὲν γὰρ καὶ
τοὺς φίλους τοὺς Θηραμένους προσαπολωλέναι, πλὴν εἴ
τις ἐτύγχανεν ἐκείνῳ τἀναντία πράττων· νῦν δὲ ὁρῶ τάς
τε ἀπολογίας εἰς ἐκεῖνον ἀναφερομένας, τούς τ᾽ ἐκείνῳ
συνόντας τιμᾶσθαι πειρωμένους, ὥσπερ πολλῶν ἀγα-
65 θῶν αἰτίου ἀλλ᾽ οὐ μεγάλων κακῶν γεγενημένου. ὃς
πρῶτον μὲν τῆς προτέρας ὀλιγαρχίας αἰτιώτατος ἐγέ-
νετο, πείσας ὑμᾶς τὴν ἐπὶ τῶν τετρακοσίων πολιτείαν
ἑλέσθαι. καὶ ὁ μὲν πατὴρ αὐτοῦ τῶν προβούλων ὢν
ταῦτ᾽ ἔπραττεν, αὐτὸς δὲ δοκῶν εὐνούστατος εἶναι τοῖς
66 πράγμασι στρατηγὸς ὑπ᾽ αὐτῶν ᾑρέθη. καὶ ἕως μὲν ἐτι-
μᾶτο, πιστὸν ἑαυτὸν παρεῖχεν· ἐπειδὴ δὲ Πείσανδρον
μὲν καὶ Κάλλαισχρον καὶ ἑτέρους ἑώρα προτέρους αὐτοῦ
γινομένους, τὸ δὲ ὑμέτερον πλῆθος οὐκέτι βουλόμενον
τούτων ἀκροᾶσθαι, τότ᾽ ἤδη διά τε τὸν πρὸς ἐκείνους
φθόνον καὶ τὸ παρ᾽ ὑμῶν δέος μετέσχε τῶν Ἀριστοκρά-
67 τους ἔργων. βουλόμενος δὲ τῷ ὑμετέρῳ πλήθει δοκεῖν
πιστὸς εἶναι Ἀντιφῶντα καὶ Ἀρχεπτόλεμον φιλτάτους
ὄντας αὐτῷ κατηγορῶν ἀπέκτεινεν, εἰς τοσοῦτον δὲ κα-
κίας ἦλθεν, ὥστε ἅμα μὲν διὰ τὴν πρὸς ἐκείνους πίστιν
ὑμᾶς κατεδουλώσατο, διὰ δὲ τὴν πρὸς ὑμᾶς τοὺς φίλους
68 ἀπώλεσεν. τιμώμενος δὲ καὶ τῶν μεγίστων ἀξιούμενος,
αὐτὸς ἐπαγγειλάμενος σώσειν τὴν πόλιν αὐτὸς ἀπώλεσε,
Reisk.

φάσκων πρᾶγμα εὑρηκέναι μέγα καὶ πολλοῦ ἄξιον. ὑπέσχετο δὲ εἰρήνην ποιήσειν μήτε ὅμηρα δοὺς μήτε τὰ τείχη καθελὼν μήτε τὰς ναῦς παραδούς· ταῦτα δὲ εἰπεῖν μὲν οὐδενὶ ἠθέλησεν, ἐκέλευσε δὲ αὐτῷ πιστεύειν. ὑμεῖς δέ, 69
ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πραττούσης μὲν τῆς ἐν Ἀρείῳ πάγῳ βουλῆς σωτηρίαν, ἀντιλεγόντων δὲ πολλῶν Θηραμένει, εἰδότες δὲ ὅτι οἱ μὲν ἄλλοι ἄνθρωποι τῶν πολεμίων ἕνεκεν τἀπόρρητα ποιοῦνται, ἐκεῖνος δ' ἐν τοῖς αὑτοῦ πολίταις οὐκ ἠθέλησεν εἰπεῖν ταῦθ' ἃ πρὸς τοὺς πολεμίους ἔμελλεν ἐρεῖν, ὅμως ἐπετρέψατε αὐτῷ πατρίδα καὶ παῖδας καὶ γυναῖκας καὶ ὑμᾶς αὐτούς. ὁ δὲ ὧν μὲν ὑπέσχετο 70
οὐδὲν ἔπραξεν, οὕτω δὲ ἐνετεθύμητο ὡς χρὴ μικρὰν καὶ ἀσθενῆ γενέσθαι τὴν πόλιν, ὥστε περὶ ὧν οὐδεὶς πώποτε οὔτε τῶν πολεμίων ἐμνήσθη οὔτε τῶν πολιτῶν ἤλπισε, ταῦθ' ὑμᾶς ἔπεισε πρᾶξαι, οὐχ ὑπὸ Λακεδαιμονίων ἀναγκαζόμενος, ἀλλ' αὐτὸς ἐκείνοις ἐπαγγελλόμενος, τοῦ τε Πειραιῶς τὰ τείχη περιελεῖν καὶ τὴν ὑπάρχουσαν πολιτείαν καταλῦσαι, εὖ εἰδὼς ὅτι, εἰ μὴ πασῶν τῶν ἐλπίδων ἀποστερηθήσεσθε, ταχεῖαν παρ' αὐτοῦ τὴν τιμωρίαν κομιεῖσθε. καὶ τὸ τελευταῖον, ὦ ἄνδρες δικα- 71
σταί, οὐ πρότερον εἴασε τὴν ἐκκλησίαν γενέσθαι, ἕως ὁ λεγόμενος ὑπ' ἐκείνου καιρὸς ἐπιμελῶς ὑπ' αὐτοῦ ἐτηρήθη, καὶ μετεπέμψατο μὲν τὰς μετὰ Λυσάνδρου ναῦς ἐκ Σάμου, ἐπεδήμησε δὲ τὸ τῶν πολεμίων στρατόπεδον. τότε δὲ τούτων ὑπαρχόντων, καὶ παρόντων Λυσάνδρου 72
καὶ Φιλοχάρους καὶ Μιλτιάδου, περὶ τῆς πολιτείας τὴν ἐκκλησίαν ἐποίουν, ἵνα μήτε ῥήτωρ μηδεὶς αὐτοῖς ἐναντιοῖτο μηδὲ ἀπειλοῖ, ὑμεῖς τε μὴ τὰ τῇ πόλει συμφέροντα ἕλοισθε, ἀλλὰ τἀκείνοις δοκοῦντα ψηφίσαισθε. ἀναστὰς 73
δὲ Θηραμένης ἐκέλευσεν ὑμᾶς τριάκοντα ἀνδράσιν ἐπιτρέψαι τὴν πόλιν, καὶ τῇ πολιτείᾳ χρῆσθαι ἣν Δρακοντίδης ἀπέφαινεν. ὑμεῖς δ' ὅμως καὶ οὕτω διακείμενοι

ἐθορυβεῖτε ὡς οὐ ποιήσοντες ταῦτα· ἐγινώσκετε γὰρ ὅτι περὶ δουλείας καὶ ἐλευθερίας ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἐξεκλη-
74 σιάζετε. Θηραμένης δέ, ὦ ἄνδρες δικασταί, (καὶ τούτων ὑμᾶς αὐτοὺς | μάρτυρας παρέξομαι) εἶπεν ὅτι οὐδὲν αὐτῷ μέλοι τοῦ ὑμετέρου θορύβου, ἐπειδὴ πολλοὺς μὲν Ἀθηναίων εἰδείη τοὺς τὰ ὅμοια πράττοντας αὐτῷ, δοκοῦντα δὲ Λυσάνδρῳ καὶ Λακεδαιμονίοις λέγοι. μετ' ἐκεῖνον δὲ Λύσανδρος ἀναστὰς ἄλλα τε πολλὰ εἶπε καὶ ὅτι παρασπόνδους ὑμᾶς ἔχοι, καὶ ὅτι οὐ περὶ πολιτείας ὑμῖν ἔσται ἀλλὰ περὶ σωτηρίας, εἰ μὴ ποιήσαιθ' ἃ Θηρα-
75 μένης κελεύοι. τῶν δ' ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ὅσοι ἄνδρες ἀγαθοὶ ἦσαν, γνόντες τὴν παρασκευὴν καὶ τὴν ἀνάγκην, οἱ μὲν αὐτοῦ μένοντες ἡσυχίαν ἦγον, οἱ δ' ᾤχοντο ἀπιόντες, τοῦτο γοῦν σφίσιν αὐτοῖς συνειδότες, ὅτι οὐδὲν κακὸν τῇ πόλει ἐψηφίσαντο· ὀλίγοι δέ τινες καὶ πονηροὶ καὶ κακῶς βουλευόμενοι τὰ προσταχθέντα ἐχειροτόνησαν.
76 παρηγγέλλετο γὰρ αὐτοῖς δέκα μὲν οὓς Θηραμένης ἀπέδειξε χειροτονῆσαι, δέκα δὲ οὓς οἱ καθεστηκότες ἔφοροι κελεύοιεν, δέκα δ' ἐκ τῶν παρόντων· οὕτω γὰρ τὴν ὑμετέραν ἀσθένειαν ἑώρων καὶ τὴν αὑτῶν δύναμιν ἠπίσταντο, ὥστε πρότερον ᾔδεσαν τὰ μέλλοντα ἐν τῇ ἐκ-
77 κλησίᾳ πραχθήσεσθαι. ταῦτα δὲ οὐκ ἐμοὶ δεῖ πιστεῦσαι, ἀλλὰ ἐκείνῳ· πάντα γὰρ τὰ ὑπ' ἐμοῦ εἰρημένα ἐν τῇ βουλῇ ἀπολογούμενος ἔλεγεν, ὀνειδίζων μὲν τοῖς φεύγουσιν, ὅτι δι' αὐτὸν κατέλθοιεν, οὐδὲν φροντιζόντων Λακεδαιμονίων, ὀνειδίζων δὲ τοῖς τῆς πολιτείας μετέχουσιν ὅτι πάντων τῶν πεπραγμένων τοῖς εἰρημένοις τρόποις ὑπ' ἐμοῦ αὐτὸς αἴτιος γεγενημένος τοιούτων τυγχάνοι, πολλὰς πίστεις αὐτὸς ἔργῳ δεδωκὼς καὶ παρ'
78 ἐκείνων ὅρκους εἰληφώς. καὶ τοσούτων καὶ ἑτέρων κακῶν καὶ αἰσχρῶν καὶ πάλαι καὶ νεωστὶ καὶ μικρῶν καὶ μεγάλων αἰτίου γεγενημένου τολμήσουσιν αὐτοὺς φί-

Reisk.

λους ὄντας ἀποφαίνειν, οὐχ ὑπὲρ ὑμῶν ἀποθανόντος Θηραμένους ἀλλ' ὑπὲρ τῆς αὐτοῦ πονηρίας, καὶ δικαίως μὲν ἐν ὀλιγαρχίᾳ δίκην δόντος (ἤδη γὰρ αὐτὴν κατέλυσε), δικαίως δ' ἂν ἐν δημοκρατίᾳ· δὶς γὰρ ὑμᾶς κατεδουλώσατο, τῶν μὲν παρόντων καταφρονῶν, τῶν δὲ ἀπόντων ἐπιθυμῶν, καὶ τῷ καλλίστῳ ὀνόματι χρώμενος δεινοτάτων ἔργων διδάσκαλος καταστάς.

Περὶ μὲν τοίνυν Θηραμένους ἱκανά μοί ἐστι τὰ 79
κατηγορημένα· ἥκει δ' ὑμῖν ἐκεῖνος ὁ καιρός, ἐν ᾧ δεῖ συγγνώμην καὶ ἔλεον μὴ εἶναι ἐν ταῖς ὑμετέραις γνώμαις, ἀλλὰ παρὰ Ἐρατοσθένους καὶ τῶν τουτουὶ συναρχόντων δίκην λαβεῖν, μηδὲ μαχομένους [μὲν] κρείττους εἶναι τῶν πολεμίων, ψηφιζομένους δὲ ἥττους τῶν ἐχ-
θρῶν. μηδ' ὧν φασι μέλλειν πράξειν πλείω χάριν αὐ- 80
τοῖς ἴστε, ἢ ὧν ἐποίησαν ὀργίζεσθε· μηδ' ἀποῦσι μὲν τοῖς τριάκοντα ἐπιβουλεύετε, παρόντας δ' ἀφῆτε· μηδὲ τῆς τύχης, ἣ τούτους παρέδωκε τῇ πόλει, κάκιον ὑμῖν αὐτοῖς βοηθήσητε.

Κατηγόρηται δὴ Ἐρατοσθένους καὶ τῶν τούτου φί- 81
λων, οἷς τὰς ἀπολογίας ἀνοίσει καὶ μεθ' ὧν αὐτῷ ταῦτα πέπρακται. ὁ μέντοι ἀγὼν οὐκ ἐξ ἴσου τῇ πόλει καὶ Ἐρατοσθένει· οὗτος μὲν γὰρ κατήγορος καὶ δικαστὴς αὐτὸς ἦν τῶν γινομένων, ἡμεῖς δὲ νυνὶ εἰς κατηγορίαν καὶ
ἀπολογίαν καθέσταμεν. καὶ οὗτοι μὲν τοὺς οὐδὲν ἀδι- 82
κοῦντας ἀκρίτους ἀπέκτειναν, ὑμεῖς δὲ τοὺς ἀπολέσαντας τὴν πόλιν κατὰ τὸν νόμον ἀξιοῦτε κρίνειν, παρ' ὧν οὐδ' ἂν παρανόμως βουλόμενοι δίκην λαμβάνειν ἀξίαν τῶν ἀδικημάτων ὧν τὴν πόλιν ἠδικήκασι λάβοιτε. τί γὰρ ἂν παθόντες δίκην τὴν ἀξίαν εἴησαν τῶν ἔργων
δεδωκότες; πότερον εἰ αὐτοὺς ἀποκτείνοιτε καὶ τοὺς 83
παῖδας αὐτῶν, ἱκανὴν ἂν τοῦ φόνου δίκην λάβοιμεν, ὧν οὗτοι πατέρας καὶ υἱεῖς καὶ ἀδελφοὺς ἀκρίτους ἀπέ-

κτειναν; ἀλλὰ γὰρ εἰ τὰ χρήματα τὰ φανερὰ δημεύσετε,
καλῶς ἂν ἔχοι ἢ τῇ πόλει, ἧς οὗτοι πολλὰ εἰλήφασιν, ἢ
84 τοῖς ἰδιώταις, ὧν οἰκίας ἐξεπόρθησαν; ἐπειδὴ τοίνυν
πάντα ποιοῦντες δίκην παρ' αὐτῶν οὐκ ἂν δύναισθε
λαβεῖν, πῶς οὐκ αἰσχρὸν ὑμῖν καὶ ἡντινοῦν ἀπολιπεῖν,
ἥντινά τις βούλοιτο παρὰ τούτων | λαμβάνειν; πᾶν δ'
ἄν μοι δοκεῖ τολμῆσαι, ὅστις νυνὶ οὐχ ἑτέρων ὄντων
τῶν δικαστῶν ἀλλ' αὐτῶν τῶν κακῶς πεπονθότων, ἥκει
ἀπολογησόμενος πρὸς αὐτοὺς τοὺς μάρτυρας τῆς τούτου
πονηρίας· τοσοῦτον [δ'] ὑμῶν καταπεφρόνηκεν ἢ ἑτέ-
85 ροις πεπίστευκεν. ὧν ἀμφοτέρων ἄξιον ἐπιμεληθῆναι,
ἐνθυμουμένους ὅτι οὔτ' ἂν ἐκεῖνα ἐδύναντο ποιεῖν μὴ
ἑτέρων συμπραττόντων οὔτ' ἂν νῦν ἐπεχείρησαν ἐλθεῖν
μὴ ὑπὸ τῶν αὐτῶν οἰόμενοι σωθήσεσθαι, οἳ οὐ τούτοις
ἥκουσι βοηθήσοντες, ἀλλὰ ἡγούμενοι πολλὴν ἄδειαν
σφίσιν ἔσεσθαι τῶν [τε] πεπραγμένων καὶ τοῦ λοιποῦ
ποιεῖν ὅ τι ἂν βούλωνται, εἰ τοὺς μεγίστων κακῶν αἰ-
τίους λαβόντες ἀφήσετε.

86 Ἀλλὰ καὶ τῶν ξυνερούντων αὐτοῖς ἄξιον θαυμά-
ζειν, πότερον ὡς καλοὶ κἀγαθοὶ αἰτήσονται, τὴν αὐτῶν
ἀρετὴν πλείονος ἀξίαν ἀποφαίνοντες τῆς τούτων πονη-
ρίας· ἐβουλόμην μέντ' ἂν αὐτοὺς οὕτω προθύμους εἶναι
σώζειν τὴν πόλιν, ὥσπερ οὗτοι ἀπολλύναι· ἢ ὡς δεινοὶ
λέγειν ἀπολογήσονται καὶ τὰ τούτων ἔργα πολλοῦ ἄξια
ἀποφανοῦσιν. ἀλλ' οὐχ ὑπὲρ ὑμῶν οὐδεὶς αὐτῶν οὐδὲ
τὰ δίκαια πώποτε ἐπεχείρησεν εἰπεῖν.

87 Ἀλλὰ τοὺς μάρτυρας ἄξιον ἰδεῖν, οἳ τούτοις μαρ-
τυροῦντες αὐτῶν κατηγοροῦσι, σφόδρα ἐπιλήσμονας
καὶ εὐήθεις νομίζοντες ὑμᾶς εἶναι, εἰ διὰ μὲν τοῦ ὑμε-
τέρου πλήθους ἀδεῶς ἡγοῦνται τοὺς τριάκοντα σώσειν,
διὰ δὲ Ἐρατοσθένην καὶ τοὺς συνάρχοντας αὐτοῦ δεινὸν
88 ἦν καὶ τῶν τεθνεώτων ἐπ' ἐκφορὰν ἐλθεῖν. καίτοι οὗτοι

Reisk.

μὲν σωθέντες πάλιν ἂν δύναιντο τὴν πόλιν ἀπολέσαι·
ἐκεῖνοι δέ, οὓς οὗτοι ἀπώλεσαν, τελευτήσαντες τὸν βίον
πέρας ἔχουσι τῆς παρὰ τῶν ἐχθρῶν τιμωρίας. οὐκ οὖν
δεινὸν εἰ τῶν μὲν ἀδίκως τεθνεώτων οἱ φίλοι συναπώλ-
λυντο, αὐτοῖς δὲ τοῖς τὴν πόλιν ἀπολέσασιν ἦ που ἐπ'
ἐκφορὰν πολλοὶ ἥξουσιν, ὁπότε βοηθεῖν τοσοῦτοι παρα-
σκευάζονται; καὶ μὲν δὴ πολὺ ῥᾴδιον ἡγοῦμαι εἶναι ὑπὲρ 89
ὧν ὑμεῖς ἐπάσχετε ἀντειπεῖν, ἢ ὑπὲρ ὧν οὗτοι πεποιή-
κασιν ἀπολογήσασθαι. καίτοι λέγουσιν ὡς Ἐρατοσθένει
ἐλάχιστα τῶν τριάκοντα κακὰ εἴργασται, καὶ διὰ τοῦτο
αὐτὸν ἀξιοῦσι σωθῆναι· ὅτι δὲ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων
πλεῖστα εἰς ὑμᾶς ἐξημάρτηκεν, οὐκ οἴονται χρῆναι αὐ-
τὸν ἀπολέσθαι. ὑμεῖς δὲ δείξατε ἥν τινα γνώμην ἔχετε 90
περὶ τῶν πραγμάτων. εἰ μὲν γὰρ τούτου καταψηφιεῖσθε,
δῆλοι ἔσεσθε ὡς ὀργιζόμενοι τοῖς πεπραγμένοις· εἰ δὲ
ἀποψηφιεῖσθε, ὀφθήσεσθε τῶν αὐτῶν ἔργων ἐπιθυμηταὶ
τούτοις ὄντες, καὶ οὐχ ἕξετε λέγειν ὅτι τὰ ὑπὸ τῶν τριά-
κοντα προσταχθέντα ποιεῖτε· νυνὶ μὲν γὰρ οὐδεὶς ὑμᾶς 91
ἀναγκάζει παρὰ τὴν ὑμετέραν γνώμην ἀποψηφίζεσθαι.
ὥστε συμβουλεύω μὴ τούτων ἀποψηφισαμένους ὑμῶν
αὐτῶν καταψηφίσασθαι. μηδ' οἴεσθε κρύβδην τὴν ψῆ-
φον εἶναι· φανερὰν γὰρ τῇ πόλει τὴν ὑμετέραν γνώμην
ποιήσετε.

Βούλομαι δὲ ὀλίγα ἑκατέρους ἀναμνήσας καταβαί- 92
νειν, τούς τε ἐξ ἄστεος καὶ τοὺς ἐκ Πειραιῶς, ἵνα τὰς
ὑμῖν διὰ τούτων γεγενημένας συμφορὰς παραδείγματα
ἔχοντες τὴν ψῆφον φέρητε. καὶ πρῶτον μὲν ὅσοι ἐξ
ἄστεός ἐστε, σκέψασθε ὅτι ὑπὸ τούτων οὕτω σφόδρα
ἤρχεσθε, ὥστε ἀδελφοῖς καὶ υἱέσι καὶ πολίταις ἠναγκά-
ζεσθε πολεμεῖν τοιοῦτον πόλεμον, ἐν ᾧ ἡττηθέντες μὲν
τοῖς νικήσασι τὸ ἴσον ἔχετε, νικήσαντες δ' ἂν τούτοις
ἐδουλεύετε. καὶ τοὺς ἰδίους οἴκους οὗτοι μὲν ἂν ἐκ τῶν 93

πραγμάτων μεγάλους ἐκτήσαντο, ὑμεῖς δὲ διὰ τὸν πρὸς
ἀλλήλους πόλεμον ἐλάττους ἔχετε· συνωφελεῖσθαι μὲν
γὰρ ὑμᾶς οὐκ ἠξίουν, συνδιαβάλλεσθαι δ' ἠνάγκαζον,
εἰς τοσοῦτον ὑπεροψίας ἐλθόντες ὥστε οὐ τῶν ἀγαθῶν
κοινούμενοι πιστοὺς ὑμᾶς ἐκτῶντο, ἀλλὰ τῶν ὀνειδῶν
94 μεταδιδόντες εὔνους ᾤοντο εἶναι. ἀνθ' ὧν ὑμεῖς νῦν ἐν
τῷ θαρραλέῳ ὄντες, καθ' ὅσον δύνασθε, καὶ ὑπὲρ ὑμῶν
αὐτῶν καὶ ὑπὲρ τῶν ἐκ Πειραιῶς τιμωρήσασθε, | ἐν-
θυμηθέντες μὲν ὅτι ὑπὸ τούτων πονηροτάτων ὄντων
ἤρχεσθε, ἐνθυμηθέντες δὲ ὅτι μετ' ἀνδρῶν νῦν ἀρίστων
πολιτεύεσθε καὶ τοῖς πολεμίοις μάχεσθε καὶ περὶ τῆς
πόλεως βουλεύεσθε, ἀναμνησθέντες δὲ τῶν ἐπικούρων,
οὓς οὗτοι φύλακας τῆς σφετέρας ἀρχῆς καὶ τῆς ὑμετέρας
95 δουλείας εἰς τὴν ἀκρόπολιν κατέστησαν. καὶ πρὸς ὑμᾶς
μὲν ἔτι πολλῶν ὄντων εἰπεῖν τοσαῦτα λέγω. ὅσοι δ' ἐκ
Πειραιῶς ἐστε, πρῶτον μὲν τῶν ὅπλων ἀναμνήσθητε,
ὅτι πολλὰς μάχας ἐν τῇ ἀλλοτρίᾳ μαχεσάμενοι οὐχ ὑπὸ
τῶν πολεμίων ἀλλ' ὑπὸ τούτων εἰρήνης οὔσης ἀφῃρέ-
θητε τὰ ὅπλα, ἔπειθ' ὅτι ἐξεκηρύχθητε μὲν ἐκ τῆς πό-
λεως, ἣν ὑμῖν οἱ πατέρες παρέδοσαν, φεύγοντας δὲ ὑμᾶς
96 ἐκ τῶν πόλεων ἐξῃτοῦντο. ἀνθ' ὧν ὀργίσθητε μὲν ὥσπερ
ὅτ' ἐφεύγετε, ἀναμνήσθητε δὲ καὶ τῶν ἄλλων κακῶν ἃ
πεπόνθατε ὑπ' αὐτῶν, οἳ τοὺς μὲν ἐκ τῆς ἀγορᾶς τοὺς δ'
ἐκ τῶν ἱερῶν συναρπάζοντες βιαίως ἀπέκτειναν, τοὺς δὲ
ἀπὸ τέκνων καὶ γονέων καὶ γυναικῶν ἀφέλκοντες φονέας
αὑτῶν ἠνάγκασαν γενέσθαι καὶ οὐδὲ ταφῆς τῆς νομιζο-
μένης εἴασαν τυχεῖν, ἡγούμενοι τὴν αὑτῶν ἀρχὴν βε-
97 βαιοτέραν εἶναι τῆς παρὰ τῶν θεῶν τιμωρίας. ὅσοι δὲ
τὸν θάνατον διέφυγον, πολλαχοῦ κινδυνεύσαντες καὶ
εἰς πολλὰς πόλεις πλανηθέντες καὶ πανταχόθεν ἐκκη-
ρυττόμενοι, ἐνδεεῖς ὄντες τῶν ἐπιτηδείων, οἱ μὲν ἐν
πολεμίᾳ τῇ πατρίδι τοὺς παῖδας καταλιπόντες, οἱ δ' ἐν

Reisk.

ξένῃ γῇ, πολλῶν ἐναντιουμένων ἤλθετε εἰς τὸν Πειραιᾶ.
πολλῶν δὲ καὶ μεγάλων κινδύνων ὑπαρξάντων ἄνδρες
ἀγαθοὶ γενόμενοι τοὺς μὲν ἠλευθερώσατε, τοὺς δ' εἰς
τὴν πατρίδα κατηγάγετε. εἰ δὲ ἐδυστυχήσατε καὶ τούτων 98
ἡμάρτετε, αὐτοὶ μὲν ἂν δείσαντες ἐφεύγετε μὴ πάθητε
τοιαῦτα οἷα καὶ πρότερον, καὶ οὔτ' ἂν ἱερὰ οὔτε βωμοὶ
ὑμᾶς ἀδικουμένους διὰ τοὺς τούτων τρόπους ὠφέλησαν,
ἃ καὶ τοῖς ἀδικοῦσι σωτήρια γίνεται· οἱ δὲ παῖδες ὑμῶν,
ὅσοι μὲν ἐνθάδε ἦσαν, ὑπὸ τούτων ἂν ὑβρίζοντο, οἱ δ'
ἐπὶ ξένης μικρῶν ἂν ἕνεκα συμβολαίων ἐδούλευον ἐρη-
μίᾳ τῶν ἐπικουρησόντων.

Ἀλλὰ γὰρ οὐ τὰ μέλλοντα ἔσεσθαι βούλομαι λέγειν, 99
τὰ πραχθέντα ὑπὸ τούτων οὐ δυνάμενος εἰπεῖν· οὐδὲ
γὰρ ἑνὸς κατηγόρου οὐδὲ δυοῖν ἔργον ἐστίν, ἀλλὰ πολ-
λῶν. ὅμως δὲ τῆς ἐμῆς προθυμίας [οὐδὲν] ἐλλέλειπται,
ὑπέρ τε τῶν ἱερῶν, ἃ οὗτοι τὰ μὲν ἀπέδοντο τὰ δ' εἰσ-
ιόντες ἐμίαινον, ὑπέρ τε τῆς πόλεως, ἣν μικρὰν ἐποί-
ουν, ὑπέρ τε τῶν νεωρίων, ἃ καθεῖλον, καὶ ὑπὲρ τῶν
τεθνεώτων, οἷς ὑμεῖς, ἐπειδὴ ζῶσιν ἐπαμῦναι οὐκ ἠδύ-
νασθε, ἀποθανοῦσι βοηθήσατε. οἶμαι δ' αὐτοὺς ἡμῶν 100
τε ἀκροᾶσθαι καὶ ὑμᾶς εἴσεσθαι τὴν ψῆφον φέροντας,
ἡγουμένους, ὅσοι μὲν ἂν τούτων ἀποψηφίσησθε, αὐτῶν
θάνατον καταψηφιεῖσθαι, ὅσοι δ' ἂν παρὰ τούτων δίκην
λάβωσιν, ὑπὲρ αὐτῶν τὰς τιμωρίας πεποιημένους.

Παύσομαι κατηγορῶν. ἀκηκόατε, ἑωράκατε, πε-
πόνθατε, ἔχετε. δικάζετε.

13.

ΚΑΤΑ ΑΓΟΡΑΤΟΥ ΕΝΔΕΙΞΕΩΣ.

Προσήκει μέν, ὦ ἄνδρες δικασταί, πᾶσιν ὑμῖν
τιμωρεῖν ὑπὲρ τῶν ἀνδρῶν οἳ ἀπέθανον εὖνοι ὄντες

p. 442—447.

τῷ πλήθει τῷ ὑμετέρῳ, προσήκει δὲ κἀμοὶ οὐχ ἥκιστα·
κηδεστὴς γάρ μοι ἦν Διονυσόδωρος καὶ ἀνεψιός. τυγχά-
νει οὖν ἐμοὶ ἡ αὐτὴ ἔχθρα πρὸς Ἀγόρατον τουτονὶ καὶ
τῷ πλήθει τῷ ὑμετέρῳ ὑπάρχουσα· ἔπραξε γὰρ οὗτος
τοιαῦτα, δι' ἃ ὑπ' ἐμοῦ νυνὶ εἰκότως μισεῖται, ὑπό τε
2 ὑμῶν, ἂν θεὸς θέλῃ, | δικαίως τιμωρηθήσεται. Διονυ-
σόδωρον γὰρ τὸν κηδεστὴν τὸν ἐμὸν καὶ ἑτέρους πολ-
λούς, ὧν δὴ τὰ ὀνόματα ἀκούσεσθε, ἄνδρας ὄντας ἀγα-
θοὺς περὶ τὸ πλῆθος τὸ ὑμέτερον, ἐπὶ τῶν τριάκοντα
ἀπέκτεινε, μηνυτὴς κατ' ἐκείνων γενόμενος. ποιήσας
δὲ ταῦτα ἐμὲ μὲν ἰδίᾳ καὶ ἕκαστον τῶν προσηκόντων
μεγάλα ἐζημίωσε, τὴν δὲ πόλιν κοινῇ πᾶσαν τοιούτων
ἀνδρῶν ἀποστερήσας οὐ μικρά, ὡς ἐγὼ νομίζω, ἔβλα-
3 ψεν. ἐγὼ οὖν, ἄνδρες δικασταί, δίκαιον καὶ ὅσιον ἡγοῦ-
μαι εἶναι καὶ ἐμοὶ καὶ ὑμῖν ἅπασι τιμωρεῖσθαι καθ' ὅσον
ἕκαστος δύναται· καὶ ποιοῦσι ταῦτα νομίζω ἡμῖν καὶ
παρὰ θεῶν καὶ παρ' ἀνθρώπων ἄμεινον ἂν γίγνεσθαι.
δεῖ δ' ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἐξ ἀρχῆς τῶν πραγμά-
4 των ἁπάντων ἀκοῦσαι, ἵν' εἰδῆτε πρῶτον μὲν ᾧ τρόπῳ
ὑμῖν ἡ δημοκρατία κατελύθη καὶ ὑφ' ὅτου, ἔπειτα ᾧ
τρόπῳ οἱ ἄνδρες ὑπ' Ἀγοράτου ἀπέθανον, καὶ δὴ ὅ τι
ἀποθνήσκειν μέλλοντες ἐπέσκηψαν· ἅπαντα γὰρ ταῦτα
ἀκριβῶς ἂν μαθόντες ἥδιον καὶ ὁσιώτερον Ἀγοράτου
τουτουῒ καταψηφίζοισθε. ὅθεν οὖν ἡμεῖς τε ῥᾷστα δι-
δάξομεν καὶ ὑμεῖς μαθήσεσθε, ἐντεῦθεν ὑμῖν ἄρξομαι
διηγεῖσθαι.

5 Ἐπειδὴ γὰρ αἱ νῆες αἱ ὑμέτεραι διεφθάρησαν καὶ
τὰ πράγματα ἐν τῇ πόλει ἀσθενέστερα ἐγεγένητο, οὐ
πολλῷ χρόνῳ ὕστερον αἵ τε νῆες αἱ Λακεδαιμονίων ἐπὶ
τὸν Πειραιᾶ ἀφικνοῦνται, καὶ ἅμα λόγοι πρὸς Λακεδαι-
6 μονίους περὶ τῆς εἰρήνης ἐγίγνοντο. ἐν δὲ τῷ χρόνῳ
τούτῳ οἱ βουλόμενοι νεώτερα πράγματα ἐν τῇ πόλει

*γίγνεσθαι ἐπεβούλευον, νομίζοντες κάλλιστον καιρὸν
εἰληφέναι καὶ μάλιστα ἐν τῷ τότε χρόνῳ τὰ πράγματα,
ὡς αὐτοὶ ἠβούλοντο, καταστήσασθαι. ἡγοῦντο δὲ οὐδὲν* 7
*ἄλλο σφίσιν ἐμποδὼν εἶναι ἢ τοὺς τοῦ δήμου προεστη-
κότας καὶ τοὺς στρατηγοῦντας καὶ ταξιαρχοῦντας. τού-
τους οὖν ἐβούλοντο ἀμωσγέπως ἐκποδὼν ποιήσασθαι,
ἵνα ῥαδίως ἃ βούλοιντο διαπράττοιντο. πρῶτον μὲν οὖν
Κλεοφῶντι ἐπέθεντο ἐκ τρόπου τοιούτου. ὅτε γὰρ ἡ* 8
*πρώτη ἐκκλησία περὶ τῆς εἰρήνης ἐγίγνετο, καὶ οἱ παρὰ
Λακεδαιμονίων ἥκοντες ἔλεγον ἐφ' οἷς ἕτοιμοι εἶεν τὴν
εἰρήνην ποιεῖσθαι Λακεδαιμόνιοι, εἰ κατασκαφείη τῶν
τειχῶν τῶν μακρῶν ἐπὶ δέκα στάδια ἑκατέρου, τότε
ὑμεῖς τε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, οὐκ ἠνέσχεσθε ἀκού-
σαντες περὶ τῶν τειχῶν τῆς κατασκαφῆς, Κλεοφῶν τε
ὑπὲρ ὑμῶν πάντων ἀναστὰς ἀντεῖπεν ὡς οὐδενὶ τρόπῳ
οἷόν τε εἴη ποιεῖν ταῦτα. μετὰ δὲ ταῦτα Θηραμένης,* 9
*ἐπιβουλεύων τῷ πλήθει τῷ ὑμετέρῳ, ἀναστὰς λέγει ὅτι,
ἐὰν αὐτὸν ἕλησθε περὶ τῆς εἰρήνης πρεσβευτὴν αὐτο-
κράτορα, ποιήσειν ὥστε μήτε τῶν τειχῶν διελεῖν μήτε
ἄλλο τὴν πόλιν ἐλαττῶσαι μηδέν· οἴοιτο δὲ καὶ ἄλλο τι
ἀγαθὸν παρὰ Λακεδαιμονίων τῇ πόλει εὑρήσεσθαι. πει-* 10
*σθέντες δὲ ὑμεῖς εἵλεσθε ἐκεῖνον πρεσβευτὴν αὐτοκρά-
τορα, ὃν τῷ προτέρῳ ἔτει στρατηγὸν χειροτονηθέντα
ἀπεδοκιμάσατε, οὐ νομίζοντες εὔνουν εἶναι τῷ πλήθει
τῷ ὑμετέρῳ. ἐκεῖνος μὲν οὖν ἐλθὼν εἰς Λακεδαίμονα* 11
*ἔμεινεν ἐκεῖ πολὺν χρόνον, καταλιπὼν ὑμᾶς πολιορκου-
μένους, εἰδὼς τὸ ὑμέτερον πλῆθος ἐν ἀπορίᾳ ἐχόμενον
καὶ διὰ τὸν πόλεμον καὶ τὰ κακὰ τοὺς πολλοὺς τῶν ἐπι-
τηδείων ἐνδεεῖς ὄντας, νομίζων, εἰ διαθείη ὑμᾶς ἀπόρως
ὥσπερ διέθηκεν, ἀσμένως ὁποιαντινοῦν ἐθελῆσαι ἂν
εἰρήνην ποιήσασθαι. οἱ δ' ἐνθάδε ὑπομένοντες καὶ ἐπι-* 12
βουλεύοντες καταλῦσαι τὴν δημοκρατίαν εἰς ἀγῶνα

*Κλεοφῶντα καθιστᾶσι, πρόφασιν μὲν ὅτι οὐκ ἦλθεν εἰς
τὰ ὅπλα ἀναπαυσόμενος, τὸ δ' ἀληθὲς ὅτι ἀντεῖπεν ὑπὲρ
ὑμῶν μὴ καθαιρεῖν τὰ τείχη. ἐκείνῳ μὲν οὖν δικαστή-
ριον παρασκευάσαντες καὶ εἰσελθόντες οἱ βουλόμενοι
ὀλιγαρχίαν καταστήσασθαι ἀπέκτειναν ἐν τῇ προφάσει
13 ταύτῃ. Θηραμένης δὲ ὕστερον ἀφικνεῖται ἐκ Λακεδαί-
μονος. προσιόντες δ' αὐτῷ τῶν τε στρατηγῶν τινες καὶ
τῶν ταξιάρχων, ὧν ἦν Στρομβιχίδης καὶ Διονυσόδωρος,
καὶ | ἄλλοι τινὲς τῶν πολιτῶν εὐνοοῦντες ὑμῖν, ὥς γ'
ἐδήλωσαν ὕστερον, ἠγανάκτουν σφόδρα. ἦλθε γὰρ φέ-
ρων εἰρήνην τοιαύτην, ἣν ἡμεῖς ἔργῳ μαθόντες ἔγνω-
μεν· πολλοὺς γὰρ τῶν πολιτῶν καὶ ἀγαθοὺς ἀπωλέ-
14 σαμεν, καὶ αὐτοὶ ὑπὸ τῶν τριάκοντα ἐξηλάθημεν. ἦν
γὰρ ἀντὶ μὲν τοῦ ἐπὶ δέκα στάδια τῶν μακρῶν τειχῶν
διελεῖν ὅλα τὰ μακρὰ τείχη κατασκάψαι, ἀντὶ δὲ τοῦ
ἄλλο τι ἀγαθὸν τῇ πόλει εὑρέσθαι τάς τε ναῦς παρα-
δοῦναι τοῖς Λακεδαιμονίοις καὶ τὸ περὶ τὸν Πειραιᾶ
15 τεῖχος περιελεῖν. ὁρῶντες δὲ οὗτοι οἱ ἄνδρες ὀνόματι
μὲν εἰρήνην γενομένην, τῷ δ' ἔργῳ τὴν δημοκρατίαν
καταλυομένην, οὐκ ἔφασαν ἐπιτρέψαι ταῦτα γενέσθαι,
οὐκ ἐλεοῦντες, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὰ τείχη, εἰ πεσεῖ-
ται, οὐδὲ κηδόμενοι τῶν νεῶν, εἰ Λακεδαιμονίοις παρα-
δοθήσονται (οὐδὲν γὰρ αὐτοῖς τούτων πλεῖον ἢ ὑμῶν
16 ἑκάστῳ προσῆκεν), ἀλλ' αἰσθόμενοι ἐκ τοῦ τρόπου τού-
του τὸ ὑμέτερον πλῆθος καταλυθησόμενον, οὐδ' (ὥς
φασί τινες) οὐκ ἐπιθυμοῦντες εἰρήνην γίγνεσθαι, ἀλλὰ
βουλόμενοι βελτίω ταύτης εἰρήνην τῷ δήμῳ τῶν Ἀθη-
ναίων ποιήσασθαι. ἐνόμιζον δὲ δυνήσεσθαι, καὶ ἔπρα-
ξαν ἂν ταῦτα, εἰ μὴ ὑπ' Ἀγοράτου τουτουῒ ἀπώλοντο.
17 γνοὺς δὲ ταῦτα Θηραμένης καὶ οἱ ἄλλοι οἱ ἐπιβουλεύον-
τες ὑμῖν, ὅτι εἰσί τινες οἳ κωλύσουσι τὸν δῆμον κατα-
λυθῆναι καὶ ἐναντιώσονται περὶ τῆς ἐλευθερίας, εἵλοντο,*

Reisk.

πρὶν τὴν ἐκκλησίαν τὴν περὶ τῆς εἰρήνης γενέσθαι, τούτους πρῶτον εἰς διαβολὰς καὶ κινδύνους καταστῆσαι, ἵνα μηδεὶς ἐκεῖ ὑπὲρ τοῦ ὑμετέρου πλήθους ἀντιλέγοι. ἐπιβουλὴν οὖν τοιαύτην ἐπιβουλεύουσι. πείθουσι γὰρ 18
Ἀγόρατον τουτονὶ μηνυτὴν κατὰ τῶν στρατηγῶν καὶ τῶν ταξιάρχων γενέσθαι, οὐ ξυνειδότα ἐκείνοις, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, οὐδέν (οὐ γὰρ δήπου ἐκεῖνοι οὕτως ἀνόητοι ἦσαν καὶ ἄφιλοι, ὥστε περὶ τηλικούτων ἂν πραγμάτων πράττοντες Ἀγόρατον ὡς πιστὸν καὶ εὔνουν, δοῦλον καὶ ἐκ δούλων ὄντα, παρεκάλεσαν), ἀλλ' ἐδόκει αὐτοῖς οὗτος ἐπιτήδειος εἶναι μηνυτής. ἐβού- 19
λοντο οὖν ἄκοντα δοκεῖν αὐτὸν καὶ μὴ ἑκόντα μηνύειν, ὅπως πιστότερα ὑμῖν ὑποφαίνοιτο. ὡς δὲ ἑκὼν ἐμήνυσε, καὶ ὑμᾶς οἶμαι ἐκ τῶν πεπραγμένων αἰσθήσεσθαι. ἐκπέμπουσι γὰρ εἰς τὴν βουλὴν [τὴν πρὸ τῶν τριάκοντα βουλεύουσαν] Θεόκριτον τὸν τοῦ Ἐλαφοστίκτου καλούμενον· ὁ δὲ Θεόκριτος οὗτος ἑταῖρος ἦν τῷ Ἀγοράτῳ καὶ ἐπιτήδειος. ἡ δὲ βουλὴ ἡ πρὸ τῶν τριάκοντα βου- 20
λεύουσα διέφθαρτο καὶ ὀλιγαρχίας ἐπεθύμει, ὡς ἴστε, μάλιστα. τεκμήριον δέ· οἱ γὰρ πολλοὶ ἐξ ἐκείνης τῆς βουλῆς τὴν ὑστέραν βουλὴν τὴν ἐπὶ τῶν τριάκοντα ἐβούλευον. τοῦ δ' ἕνεκα ταῦτα λέγω ὑμῖν; ἵν' εἰδῆτε ὅτι τὰ ψηφίσματα τὰ ἐξ ἐκείνης τῆς βουλῆς οὐκ ἐπ' εὐνοίᾳ τῇ ὑμετέρᾳ ἀλλ' ἐπὶ καταλύσει τοῦ δήμου τοῦ ὑμετέρου ἅπαντα ἐγένετο, καὶ ὡς τοιούτοις οὖσιν αὐτοῖς τὸν νοῦν προσέχητε. εἰσελθὼν δὲ εἰς ταύτην τὴν 21
βουλὴν ἐν ἀπορρήτῳ Θεόκριτος μηνύει ὅτι συλλέγονταί τινες ἐναντιωσόμενοι τοῖς τότε καθισταμένοις πράγμασι. τὰ μὲν οὖν ὀνόματα οὐκ ἔφη αὐτῶν ἐρεῖν καθ' ἕκαστον· ὅρκους τε γὰρ ὀμωμοκέναι τοὺς αὐτοὺς ἐκείνοις, καὶ εἶναι ἑτέρους οἳ ἐροῦσι τὰ ὀνόματα, αὐτὸς δὲ οὐκ ἂν ποτε ποιῆσαι ταῦτα. καίτοι εἰ μὴ ἐκ παρασκευῆς ἐμη- 22

νύετο, πῶς οὐκ ἂν ἠνάγκασεν ἡ βουλὴ εἰπεῖν τὰ ὀνόματα Θεόκριτον καὶ μὴ ἀνώνυμον τὴν μήνυσιν ποιήσασθαι; νυνὶ δὲ τοῦτο τὸ ψήφισμα ἐψηφίσατο.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

23 Ἐπειδὴ τοίνυν τοῦτο τὸ ψήφισμα ἐψηφίσθη, κατέρχονται ἐπὶ τὸν Ἀγόρατον εἰς τὸν Πειραιᾶ οἱ αἱρεθέντες τῶν βουλευτῶν, καὶ περιτυχόντες αὐτῷ ἐν ἀγορᾷ ἐζήτουν ἄγειν. παραγενόμενος δὲ Νικίας καὶ Νικομένης καὶ ἄλλοι τινές, ὁρῶντες τὰ πράγματα οὐχ οἷα βέλτιστα ἐν τῇ πόλει | ὄντα, ἄγειν μὲν τὸν Ἀγόρατον οὐκ ἔφασαν προήσεσθαι, ἀφῃροῦντο δὲ καὶ ἠγγυῶντο καὶ ὡμολό-
24 γουν παράξειν εἰς τὴν βουλήν. γραψάμενοι δὲ οἱ βουλευταὶ τὰ ὀνόματα τῶν ἐγγυωμένων καὶ κωλυόντων, ἀπιόντες ᾤχοντο εἰς ἄστυ. ὁ δὲ Ἀγόρατος καὶ οἱ ἐγγυηταὶ καθίζουσιν ἐπὶ τὸν βωμὸν Μουνυχίασιν· ἐπειδὴ δὲ ἐκεῖ ἦσαν, ἐβουλεύοντο τί χρὴ ποιεῖν. ἐδόκει οὖν τοῖς ἐγγυηταῖς καὶ τοῖς ἄλλοις ἅπασιν ἐκποδὼν ποιήσασθαι
25 τὸν Ἀγόρατον ὡς τάχιστα, καὶ παρορμίσαντες δύο πλοῖα Μουνυχίασιν ἐδέοντο αὐτοῦ παντὶ τρόπῳ ἀπελθεῖν Ἀθήνηθεν, καὶ αὐτοὶ ἔφασαν συνεκπλευσεῖσθαι, ἕως τὰ πράγματα κατασταίη, λέγοντες ὅτι, εἰ κομισθείη εἰς τὴν βουλήν, βασανιζόμενος ἴσως ἀναγκασθήσεται ὀνόματα εἰπεῖν Ἀθηναίων ὧν ἂν ὑποβάλωσιν οἱ βουλόμενοι
26 κακόν τι ἐν τῇ πόλει ἐργάζεσθαι. ταῦτα ἐκείνων δεομένων, καὶ παρασκευασάντων πλοῖα, καὶ αὐτῶν ἑτοίμων ὄντων συνεκπλεῖν, οὐκ ἠθέλησε πείθεσθαι αὐτοῖς Ἀγόρατος οὑτοσί. καίτοι, ὦ Ἀγόρατε, εἰ μή τί σοι ἦν παρεσκευασμένον καὶ ἐπίστευες μηδὲν κακὸν πείσεσθαι, πῶς οὐκ ἂν ᾤχου καὶ πλοίων παρεσκευασμένων καὶ τῶν ἐγγυητῶν ἑτοίμων ὄντων σοι συνεκπλεῖν; ἔτι γὰρ οἷόν τέ
27 σοι ἦν, καὶ οὔπω ἡ βουλή σου ἐκράτει. ἀλλὰ μὲν δὴ οὐχ ὅμοιά γε σοὶ καὶ ἐκείνοις ὑπῆρχε. πρῶτον μέν γε Ἀθη-

*ναῖοι ἦσαν ὥστε οὐκ ἐδεδίεσαν βασανισθῆναι· ἔπειτα
πατρίδα σφετέραν αὐτῶν καταλιπόντες ἕτοιμοι ἦσαν
συνεκπλεῖν μετὰ σοῦ, ἡγησάμενοι ταῦτα μᾶλλον λυσι-
τελεῖν ἢ τῶν πολιτῶν πολλοὺς καὶ ἀγαθοὺς ὑπὸ σοῦ
ἀδίκως ἀπολέσθαι. σοὶ δὲ πρῶτον μὲν κίνδυνος ἦν βα-
σανισθῆναι ὑπομείναντι, ἔπειτα οὐ πατρίδα ἂν σαυτοῦ
ἀπέλιπες· ὥστ' ἐκ παντὸς τρόπου σοὶ μᾶλλον ἐκπλεῦσαι* 28
*ἢ ἐκείνοις συνέφερεν, εἰ μή τι ἦν ᾧ ἐπίστευες. νῦν δὲ
ἄκων μὲν προσποιῇ, ἑκὼν δὲ πολλοὺς καὶ ἀγαθοὺς Ἀθη-
ναίων ἀπέκτεινας. ὡς δὲ παρεσκευάσθη ἅπαντα ἃ ἐγὼ
λέγω, καὶ μάρτυρές εἰσι καὶ αὐτὸ τὸ ψήφισμα σοῦ τὸ
τῆς βουλῆς καταμαρτυρήσει.*

ΨΗΦΙΣΜΑ.

Ἐπειδὴ τοίνυν τοῦτο τὸ ψήφισμα ἐψηφίσθη καὶ ἦλ- 29
*θον οἱ ἐκ τῆς βουλῆς Μουνυχίαζε, ἑκὼν ἀνέστη Ἀγό-
ρατος ἀπὸ τοῦ βωμοῦ· καίτοι νῦν γε βίᾳ φησὶν ἀφαι-
ρεθῆναι. ἐπειδὴ δὲ εἰς τὴν βουλὴν ἐκομίσθη, ἀπογράφει* 30
*Ἀγόρατος πρῶτον μὲν τῶν αὐτοῦ ἐγγυητῶν τὰ ὀνόματα,
ἔπειτα τῶν στρατηγῶν καὶ τῶν ταξιάρχων, ἔπειτα δὲ καὶ
ἄλλων τινῶν πολιτῶν. ἡ δὲ ἀρχὴ αὕτη τοῦ παντὸς κακοῦ
ἐγένετο. ὡς δὲ ἀπέγραψε τὰ ὀνόματα, οἶμαι μὲν καὶ αὐ-
τὸν ὁμολογήσειν· εἰ δὲ μή, ἐπ' αὐτοφώρῳ ἐγὼ αὐτὸν
ἐξελέγξω. Ἀπόκριναι δή μοι.*

ΕΡΩΤΗΣΙΣ.

Ἐβούλοντο τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἔτι πλειό- 31
*νων αὐτὸν τὰ ὀνόματα ἀπογράψαι· οὕτω σφόδρα ἔρρωτο
ἡ βουλὴ κακόν τι ἐργάζεσθαι, καὶ αὐτὸς οὐκ ἐδόκει αὐ-
τοῖς ἅπαντα τἀληθῆ πω κατηγορηκέναι. τούτους μὲν οὖν
ἅπαντας ἑκὼν ἀπογράφει, οὐδεμιᾶς αὐτῷ ἀνάγκης οὔ-
σης. [μετὰ τοῦτο προσαπογράφει ἑτέρους τῶν πολιτῶν.]*

p. 458—464.

32 ἐπειδὴ δὲ ἡ ἐκκλησία Μουνυχίασιν ἐν τῷ θεάτρῳ ἐγίγνετο, οὕτω σφόδρα τινὲς ἐπεμελοῦντο ὅπως καὶ ἐν τῷ δήμῳ περὶ τῶν στρατηγῶν καὶ τῶν ταξιάρχων μήνυσις γένοιτο (περὶ δὲ τῶν ἄλλων ἀπέχρη ἡ ἐν τῇ βουλῇ [μήνυσις] γεγενημένη), ὥστε καὶ ἐκεῖ παράγουσιν εἰς τὸν δῆμον. Καί μοι ἀπόκριναι, ὦ Ἀγόρατε· οὐ γὰρ ἂν οἶμαί σε ἔξαρνον γενέσθαι ἃ ἐναντίον Ἀθηναίων ἁπάντων ἐποίησας.

ΕΡΩΤΗΣΙΣ.

33 Ὁμολογεῖ μὲν καὶ αὐτός, ὅμως δὲ καὶ τὰ ψηφίσματα ὑμῖν τοῦ δήμου ἀναγνώσεται.

ΨΗΦΙΣΜΑΤΑ.

Ὅτι μὲν ἀπέγραψεν Ἀγόρατος οὑτοσὶ τῶν ἀνδρῶν
ἐκείνων τὰ ὀνόματα, καὶ τὰ ἐν τῇ βουλῇ καὶ τὰ ἐν τῷ
δήμῳ, καὶ ἔστι φονεὺς ἐκείνων, σχεδόν τι οἶμαι ὑμᾶς
ἐπίστασθαι· ὡς τοίνυν ἁπάντων τῶν κακῶν αἴτιος τῇ
πόλει ἐγένετο καὶ οὐδ' ὑφ' ἑνὸς αὐτὸν προσήκει ἐλεεῖ-
34 σθαι, ἐγὼ οἶμαι ὑμῖν ἐν κεφαλαίοις ἀποδείξειν. ἐπειδὴ
γὰρ ἐκεῖνοι συλληφθέντες ἐδέθησαν, | τότε καὶ ὁ Λύ-
σανδρος εἰς τοὺς λιμένας τοὺς ὑμετέρους εἰσέπλευσε, καὶ
αἱ νῆες αἱ ὑμέτεραι Λακεδαιμονίοις παρεδόθησαν, καὶ
τὰ τείχη κατεσκάφη, καὶ οἱ τριάκοντα κατέστησαν, καὶ
35 τί οὐ τῶν δεινῶν τῇ πόλει ἐγένετο; ἐπειδὴ τοίνυν οἱ
τριάκοντα κατεστάθησαν, εὐθέως κρίσιν τοῖς ἀνδράσι
τούτοις ἐποίουν ἐν τῇ βουλῇ, ὁ δὲ δῆμος ἐν τῷ δικα-
στηρίῳ ἐν δισχιλίοις ἐψηφίσατο. Καί μοι ἀνάγνωθι τὸ
ψήφισμα.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

36 Εἰ μὲν οὖν ἐν τῷ δικαστηρίῳ ἐκρίνοντο, ῥᾳδίως ἂν ἐσῴζοντο· ἅπαντες γὰρ ἤδη ἐγνωκότες ἦτε οὗ ἦν κακοῦ

Reisk.

ἡ πόλις, ἐν ᾧ οὐδὲν ἔτι ὠφελεῖν ἐδύνασθε· νῦν δ' εἰς
τὴν βουλὴν αὐτοὺς τὴν ἐπὶ τῶν τριάκοντα εἰσάγουσιν.
ἡ δὲ κρίσις τοιαύτη ἐγίγνετο, οἵαν καὶ ὑμεῖς αὐτοὶ ἐπί-
στασθε. οἱ μὲν γὰρ τριάκοντα ἐκάθηντο ἐπὶ τῶν βάθρων, 37
οὗ νῦν οἱ πρυτάνεις καθέζονται· δύο δὲ τράπεζαι ἐν τῷ
πρόσθεν τῶν τριάκοντα ἐκείσθην· τὴν δὲ ψῆφον οὐκ εἰς
καδίσκους ἀλλὰ φανερὰν ἐπὶ τὰς τραπέζας ταύτας ἔδει
τίθεσθαι, τὴν μὲν ἐπὶ τὴν πρώτην, τὴν δὲ καθαιροῦσαν
ἐπὶ τὴν ὑστέραν· ὥστ' ἐκ τίνος τρόπου ἔμελλέ τις αὐτῶν
σωθήσεσθαι; ἑνὶ δὲ λόγῳ, ὅσοι εἰς τὸ βουλευτήριον ἐπὶ 38
τῶν τριάκοντα εἰσῆλθον κριθησόμενοι, ἁπάντων θά-
νατος κατεγινώσκετο καὶ οὐδενὸς ἀπεψηφίσαντο, πλὴν
Ἀγοράτου τουτουΐ· τοῦτον δὲ ἀφεῖσαν ὡς εὐεργέτην
ὄντα· ἵνα δὲ εἰδῆτε ὡς πολλοὶ ὑπὸ τούτου τεθνᾶσι, βού-
λομαι ὑμῖν τὰ ὀνόματα αὐτῶν ἀναγνῶναι.

ΟΝΟΜΑΤΑ.

Ἐπειδὴ τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταί, θάνατος αὐτῶν 39
κατεγνώσθη καὶ ἔδει αὐτοὺς ἀποθνήσκειν, μεταπέμπον-
ται εἰς τὸ δεσμωτήριον ὁ μὲν ἀδελφήν, ὁ δὲ μητέρα, ὁ
δὲ γυναῖκα, ὁ δ' ἥ τις ἦν ἑκάστῳ αὐτῶν προσήκουσα,
ἵνα τὰ ὕστατα ἀσπασάμενοι τοὺς αὐτῶν οὕτω τὸν βίον
τελευτήσειαν. καὶ δὴ καὶ Διονυσόδωρος μεταπέμπεται 40
τὴν ἀδελφὴν τὴν ἐμὴν εἰς τὸ δεσμωτήριον, γυναῖκα
ἑαυτοῦ οὖσαν. πυθομένη δ' ἐκείνη ἀφικνεῖται, μέλαν
τὸ ἱμάτιον ἠμφιεσμένη, ὡς εἰκὸς ἦν ἐπὶ τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς
τοιαύτῃ συμφορᾷ κεχρημένῳ. ἐναντίον δὲ τῆς ἀδελφῆς 41
τῆς ἐμῆς Διονυσόδωρος τά τε οἰκεῖα τὰ ἑαυτοῦ διέθετο
ὅπως αὐτῷ ἐδόκει, καὶ περὶ Ἀγοράτου τουτουὶ ἔλεγεν
ὅτι αἴτιος ἦν τοῦ θανάτου, καὶ ἐπέσκηπτεν ἐμοὶ καὶ
Διονυσίῳ τουτῳί, τῷ ἀδελφῷ τῷ αὐτοῦ, καὶ τοῖς φίλοις
πᾶσι τιμωρεῖν ὑπὲρ αὐτοῦ Ἀγόρατον· καὶ τῇ γυναικὶ τῇ 42

αὐτοῦ ἐπέσκηπτε, νομίζων αὐτὴν κυεῖν ἐξ αὐτοῦ, ἐὰν
γένηται αὐτῇ παιδίον, φράζειν τῷ γενομένῳ ὅτι τὸν
πατέρα αὐτοῦ Ἀγόρατος ἀπέκτεινε, καὶ κελεύειν τιμω-
ρεῖν ὑπὲρ αὐτοῦ ὡς φονέα ὄντα. ὡς οὖν ἀληθῆ λέγω,
μάρτυρας τούτων παρέξομαι.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

43 Οὗτοι μὲν τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὑπ' Ἀγορά-
του ἀπογραφέντες ἀπέθανον· ἐπεὶ δὲ τούτους ἐκποδὼν
ἐποιήσαντο οἱ τριάκοντα, σχεδὸν οἶμαι ὑμᾶς ἐπίστασθαι
ὡς πολλὰ καὶ δεινὰ μετὰ ταῦτα τῇ πόλει ἐγένετο· ὧν
οὗτος ἁπάντων αἴτιός ἐστιν, ἀποκτείνας ἐκείνους. ἀνιῶ-
μαι μὲν οὖν ὑπομιμνήσκων τὰς γεγενημένας συμφορὰς
44 τῇ πόλει, ἀνάγκη δ' ἐστίν, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἐν τῷ
παρόντι καιρῷ, ἵν' εἰδῆτε ὡς σφόδρα ὑμῖν ἐλεεῖν προσή-
κει Ἀγόρατον. ἴστε μὲν γὰρ τοὺς ἐκ Σαλαμῖνος τῶν πο-
λιτῶν κομισθέντας, οἷοι ἦσαν καὶ ὅσοι, καὶ οἵῳ ὀλέθρῳ
ὑπὸ τῶν τριάκοντα ἀπώλοντο· ἴστε δὲ τοὺς ἐξ Ἐλευσῖ-
νος, ὡς πολλοὶ ταύτῃ τῇ συμφορᾷ ἐχρήσαντο· μέμνησθε
δὲ καὶ τοὺς ἐνθάδε διὰ τὰς ἰδίας ἔχθρας ἀπαγομένους εἰς
45 τὸ δεσμωτήριον· οἳ οὐδὲν κακὸν τὴν πόλιν ποιήσαντες
ἠναγκάζοντο αἰσχίστῳ καὶ ἀκλεεστάτῳ ὀλέθρῳ ἀπόλλυ-
σθαι, οἱ μὲν γονέας [σφετέρους αὐτῶν] πρεσβύτας κατα-
λείποντες, οἳ ἤλπιζον ὑπὸ τῶν σφετέρων αὐτῶν παίδων
γηροτροφηθέντες, ἐπειδὴ τελευτήσειαν τὸν βίον, ταφή-
σεσθαι, | οἱ δὲ ἀδελφὰς ἀνεκδότους, οἱ δὲ παῖδας μι-
46 κροὺς πολλῆς ἔτι θεραπείας δεομένους· οὓς, ὦ ἄνδρες
δικασταί, ποίαν τινὰ οἴεσθε γνώμην περὶ τούτου ἔχειν,
ἢ ποίαν τινὰ ἂν ψῆφον θέσθαι, εἰ ἐπ' ἐκείνοις γένοιτο,
ἀποστερηθέντας διὰ τοῦτον τῶν ἡδίστων; ἔτι δὲ τὰ τείχη
ὡς κατεσκάφη, καὶ αἱ νῆες τοῖς πολεμίοις παρεδόθησαν,
καὶ τὰ νεώρια καθῃρέθη, καὶ Λακεδαιμόνιοι τὴν ἀκρό-

Reisk.

πολιν ὑμῶν εἶχον, καὶ ἡ δύναμις ἅπασα τῆς πόλεως παρελύθη, ὥστε μηδὲν διαφέρειν τῆς ἐλαχίστης πόλεως τὴν πόλιν. πρὸς δὲ τούτοις τὰς ἰδίας οὐσίας ἀπωλέσατε, 47
καὶ τὸ τελευταῖον συλλήβδην ἅπαντες ὑπὸ τῶν τριάκοντα ἐκ τῆς πατρίδος ἐξηλάθητε. ταῦτα ἐκεῖνοι οἱ ἀγαθοὶ ἄνδρες αἰσθόμενοι οὐκ ἔφασαν ἐπιτρέψαι τὴν εἰρήνην, ὦ ἄνδρες δικασταί, ποιήσασθαι· οὓς σύ, Ἀγό- 48
ρατε, βουλομένους ἀγαθόν τι πρᾶξαι τῇ πόλει ἀπέκτεινας, μηνύσας αὐτοὺς τῇ πόλει ἐπιβουλεύειν [τῷ πλήθει τῷ ὑμετέρῳ], καὶ αἴτιος εἶ ἁπάντων τῇ πόλει τῶν κακῶν τῶν γεγενημένων. νῦν οὖν μνησθέντες καὶ τῶν ἰδίων ἕκαστος δυστυχημάτων καὶ τῶν κοινῶν τῆς πόλεως, τιμωρεῖσθε τὸν αἴτιον τούτων.

Θαυμάζω δ' ἔγωγε, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὅ τί ποτε 49
τολμήσει πρὸς ὑμᾶς ἀπολογεῖσθαι· δεῖν γὰρ αὐτὸν ἀποδεῖξαι ὡς οὐ κατεμήνυσε τῶν ἀνδρῶν τούτων οὐδ' αἴτιος αὐτοῖς ἐστι τοῦ θανάτου, οὐκ ἂν δύναιτο οὐδέποτε [ἀποδεῖξαι]. πρῶτον μὲν γὰρ τὰ ψηφίσματα αὐτοῦ τὰ ἐκ 50
τῆς βουλῆς καὶ τοῦ δήμου καταμαρτυρεῖ, διαρρήδην ἀγορεύοντα περὶ ὧν Ἀγόρατος κατείρηκεν· ἔπειτα ἡ κρίσις, ἣν ἐκρίθη ἐπὶ τῶν τριάκοντα καὶ ἀφείθη, διαρρήδην λέγει, „διότι" φησίν „ἔδοξε τἀληθῆ εἰσαγγεῖλαι." Καί μοι ἀνάγνωθι.

ΨΗΦΙΣΜΑΤΑ. ΓΝΩΣΙΣ. ΓΡΑΦΑΙ.

Ὡς μὲν οὖν οὐκ ἀπέγραψεν, οὐδενὶ τρόπῳ δύναιτ' 51
ἂν ἀποδεῖξαι· δεῖ τοίνυν αὐτὸν ὡς δικαίως ἐμήνυσε ταῦτα ἀποφαίνειν, ὁρῶν αὐτοὺς πονηρὰ καὶ οὐκ ἐπιτήδεια τῷ δήμῳ τῷ ὑμετέρῳ πράττοντας. οἴομαι δ' οὐδ' ἂν τοῦτο αὐτὸν ἐπιχειρῆσαι ἀποδεικνύναι. οὐ γὰρ δήπου, εἴ τι κακὸν τὸν δῆμον τῶν Ἀθηναίων εἰργάσαντο, οἱ τριάκοντα, δεδιότες μὴ καταλυθείη ἂν ὁ δῆμος, τι-

μωροῦντες ὑπὲρ τοῦ δήμου ἂν αὐτοὺς ἀπέκτειναν, ἀλλ' οἶμαι πολὺ τοὐναντίον τούτου.

52 Ἀλλ' ἴσως φήσει ἄκων τοσαῦτα κακὰ ἐργάσασθαι. ἐγὼ δ' οὐκ οἶμαι, ὦ ἄνδρες δικασταί, οὐδ' ἐάν τις ὑμᾶς ὡς μάλιστα ἄκων μεγάλα κακὰ ἐργάσηται, ὧν μὴ οἷόν τε γενέσθαι ἐστὶν ὑπερβολήν, οὐ τούτου ἕνεκα οὐ δεῖν ὑμᾶς ἀμύνεσθαι. εἶτα δὲ καὶ ἐκεῖνο μέμνησθε, ὅτι ἐξῆν Ἀγοράτῳ τουτῳί, πρὶν εἰς τὴν βουλὴν κομισθῆναι, ὅτ' ἐπὶ τοῦ βωμοῦ ἐκάθητο Μουνυχίασι, σωθῆναι· καὶ γὰρ πλοῖα παρεσκεύαστο καὶ οἱ ἐγγυηταὶ ἕτοιμοι ἦσαν συν-
53 απιέναι. καίτοι εἰ ἐκείνοις ἐπίθου καὶ ἠθέλησας ἐκπλεῦσαι μετ' ἐκείνων, οὔτ' ἂν ἑκὼν οὔτε ἄκων τοσούτους Ἀθηναίους ἀπέκτεινας· νῦν δὲ πεισθεὶς ὑφ' ὧν τότε ἐπείσθης, εἰ τῶν στρατηγῶν καὶ τῶν ταξιάρχων τὰ ὀνόματα μόνον εἴποις, μέγα τι ᾤου παρ' αὐτῶν διαπράξασθαι. οὔκουν τούτου ἕνεκα δεῖ σε παρ' ἡμῶν συγγνώμης τινὸς τυχεῖν, ἐπεὶ οὐδὲ ἐκεῖνοι παρὰ σοῦ οὐδεμιᾶς ἔτυ-
54 χον, οὓς σὺ ἀπέκτεινας. καὶ Ἱππίας μὲν ὁ Θάσιος καὶ Ξενοφῶν ὁ Καριδεύς, οἳ ἐπὶ τῇ αὐτῇ αἰτίᾳ τούτῳ ὑπὸ τῆς βουλῆς μετεπέμφθησαν, οὗτοι μὲν ἀπέθανον, ὁ μὲν στρεβλωθείς, Ξενοφῶν, ὁ δὲ Ἱππίας οὕτω ..., διότι οὐκ ἄξιοι ἐδόκουν τοῖς τριάκοντα σωτηρίας εἶναι (οὐδένα γὰρ Ἀθηναίων ἀπώλλυσαν)· Ἀγόρατος δὲ ἀφείθη, διότι ἐδόκει ἐκείνοις τὰ ἥδιστα πεποιηκέναι.

55 Ἀκούω δ' αὐτὸν καὶ εἰς Μενέστρατον ἀναφέρειν τι περὶ τῶν γραφῶν τούτων. τὸ δὲ τοῦ Μενεστράτου πρᾶγμα τοιοῦτον ἐγένετο. ὁ Μενέστρατος οὗτος ἀπεγράφη ὑπὸ τοῦ Ἀγοράτου καὶ συλληφθεὶς ἐδέδετο· | Ἁγνόδωρος δ' ἦν Ἀμφιτροπαιεύς, δημότης τοῦ Μενεστράτου, Κριτίου κηδεστὴς τοῦ τῶν τριάκοντα. οὗτος οὖν, ὅτε ἡ ἐκκλησία Μουνυχίασιν ἐν τῷ θεάτρῳ ἐγίνετο, ἅμα μὲν βουλόμενος τὸν Μενέστρατον σωθῆναι, ἅμα

Reisk.

δὲ ὡς πλείστους ἀπογραφέντας ἀπολέσθαι, παράγει αὐ-
τὸν εἰς τὸν δῆμον, καὶ εὑρίσκονται αὐτῷ κατὰ τὸ ψή-
φισμα τουτὶ ἄδειαν.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

Ἐπειδὴ δὲ τοῦτο τὸ ψήφισμα ἐγένετο, μηνύει ὁ 56
Μενέστρατος καὶ προσαπογράφει ἑτέρους τῶν πολιτῶν.
τοῦτον μέντοι οἱ μὲν τριάκοντα ἀφεῖσαν ὥσπερ Ἀγόρα-
τον τουτονί, δόξαντα τἀληθῆ εἰσαγγεῖλαι, ὑμεῖς δὲ πολ-
λῷ χρόνῳ ὕστερον λαβόντες ἐν δικαστηρίῳ ὡς ἀνδροφό-
νον ὄντα, θάνατον δικαίως καταψηφισάμενοι, τῷ δημίῳ
παρέδοτε, καὶ ἀπετυμπανίσθη. καίτοι εἰ ἐκεῖνος ἀπέ- 57
θανεν, ἦ που Ἀγόρατός γε δικαίως ἀποθανεῖται, ὅς γε
τόν τε Μενέστρατον ἀπογράψας αἴτιος ἐκείνῳ ἐστὶ τοῦ
θανάτου, καὶ τοῖς ὑπὸ Μενεστράτου ἀπογραφεῖσι τίς αἰ-
τιώτερος ἢ ὁ εἰς τοιαύτην ἀνάγκην ἐκεῖνον καταστήσας;

Ἀνόμοιος δέ μοι δοκεῖ Ἀριστοφάνει γενέσθαι τῷ 58
Χολλείδῃ, ὃς ἐγγυητὴς τότε τούτου ἐγένετο καὶ τὰ πλοῖα
παρασκευάσας Μουνυχίασιν ἕτοιμος ἦν συνεκπλεῖν μετὰ
τούτου. καὶ τό γε ἐπ' ἐκεῖνον εἶναι ἐσώθης, καὶ οὔτ' ἂν
Ἀθηναίων οὐδένα ἀπώλεσας οὔτ' ἂν αὐτὸς σὺ εἰς τοιού-
τους κινδύνους κατέστης· νῦν δὲ καὶ τὸν σωτῆρα τὸν 59
σαυτοῦ ἐτόλμησας ἀπογράψαι, καὶ ἀπέγραψας καὶ ἐκεῖ-
νον καὶ τοὺς ἄλλους ἐγγυητάς. τοῦτον μέντοι ὡς οὐ
καθαρῶς Ἀθηναῖον ὄντα ἐβούλοντό τινες βασανισθῆναι,
καὶ τουτὶ τὸ ψήφισμα τὸν δῆμον ἀναπείθουσι ψηφίζεσθαι.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

Μετὰ τοῦτο τοίνυν προσιόντες τῷ Ἀριστοφάνει οἱ 60
πράττοντες τότε τὰ πράγματα ἐδέοντο αὐτοῦ κατειπεῖν
καὶ σῴζεσθαι, καὶ μὴ κινδυνεύειν ἀγωνισάμενον τῆς
ξενίας τὰ ἔσχατα παθεῖν. ὁ δὲ οὐκ ἔφη οὐδέποτε· οὕτω

p. 476—483.

χρηστὸς ἦν καὶ περὶ τοὺς δεδεμένους καὶ περὶ τὸν δῆμον τῶν Ἀθηναίων, ὥστε εἵλετο μᾶλλον ἀποθανεῖν ἢ κατει-
61 *πεῖν καὶ ἀδίκως τινὰς ἀπολέσαι. ἐκεῖνος μὲν τοίνυν καὶ ὑπὸ σοῦ ἀπολλύμενος τοιουτοσὶ ἐγένετο [καὶ Ξενοφῶν ὁ στρεβλωθεὶς καὶ Ἱππίας ὁ Θάσιος]· σὺ δ' οὐδὲν τοῖς ἀνδράσιν ἐκείνοις συνειδώς, πεισθεὶς δὲ ὡς σύ γε, ἂν ἐκεῖνοι ἀπόλωνται, μεθέξεις τῆς τότε πολιτείας καθισταμένης, ἀπέγραφες καὶ ἀπέκτεινας Ἀθηναίων πολλοὺς καὶ ἀγαθούς.*

62 *Βούλομαι δ' ὑμῖν, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἐπιδεῖξαι οἵων ἀνδρῶν ὑπ' Ἀγοράτου ἀπεστέρησθε. εἰ μὲν οὖν οὐ πολλοὶ ἦσαν, καθ' ἕκαστον ἂν περὶ αὐτῶν ἠκούετε, νῦν δὲ συλλήβδην περὶ πάντων. οἱ μὲν γὰρ στρατηγήσαντες ὑμῖν πολλάκις μείζω τὴν πόλιν τοῖς διαδεχομένοις στρατηγοῖς παρεδίδοσαν· οἱ δ' ἑτέρας μεγάλας ἀρχὰς ἄρξαντες καὶ τριηραρχίας πολλὰς τριηραρχήσαντες οὐδε-*
63 *πώποτε ὑφ' ὑμῶν οὐδεμίαν αἰτίαν αἰσχρὰν ἔσχον. οἱ δ' αὐτῶν περιγενόμενοι καὶ σωθέντες, οὓς οὗτος μὲν ἀπέκτεινεν ὠμῶς καὶ θάνατος αὐτῶν κατεγνώσθη, ἡ δὲ τύχη καὶ ὁ δαίμων περιεποίησε· φυγόντες γὰρ ἐνθένδε καὶ οὐ συλληφθέντες οὐδὲ ὑπομείναντες τὴν κρίσιν, κατελθόντες ἀπὸ Φυλῆς τιμῶνται ὑφ' ὑμῶν ὡς ἄνδρες ἀγαθοὶ ὄντες.*

64 *Τούτους μέντοι τοιούτους ὄντας Ἀγόρατος τοὺς μὲν ἀπέκτεινε, τοὺς δὲ φυγάδας ἐντεῦθεν ἐποίησε, τίς ὢν αὐτός; δεῖ γὰρ ὑμᾶς εἰδέναι ὅτι δοῦλος καὶ ἐκ δούλων ἐστίν, ἵν' εἰδῆτε οἷος ὢν ὑμᾶς ἐλυμαίνετο. τούτῳ μὲν γὰρ πατὴρ ἦν Εὐμάρης, ἐγένετο δὲ ὁ Εὐμάρης οὗτος Νικοκλέους καὶ Ἀντικλέους. Καί μοι ἀνάβητε μάρτυρες.*

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

65 *Πολλὰ τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὅσα κακὰ καὶ αἰσχρὰ καὶ τούτῳ καὶ τοῖς τούτου ἀδελφοῖς ἐπιτετήδευ-*

Reisk.

ται, πολὺ ἂν εἴη ἔργον λέγειν. περὶ δὲ συκοφαντίας, ὅσας οὗτος ἢ δίκας ἰδίας συκοφαντῶν ἐδικάζετο ἢ γραφὰς ὅσας ἐγράφετο ἢ ἀπογραφὰς ἀπέγραφεν, οὐδέν με δεῖ καθ' ἕκαστον λέγειν· συλλήβδην γὰρ ὑμεῖς ἅπαντες καὶ ἐν τῷ δήμῳ καὶ ἐν τῷ δικαστηρίῳ συκοφαντίας | αὐτοῦ κατέγνωτε καὶ ὤφλησεν ὑμῖν μυρίας δραχμάς, ὥστε 66
τοῦτο μὲν ἱκανῶς ὑπὸ ὑμῶν ἁπάντων μεμαρτύρηται. γυναῖκας τοίνυν τῶν πολιτῶν τοιοῦτος ὢν μοιχεύειν καὶ διαφθείρειν ἐλευθέρας ἐπεχείρησε, καὶ ἐλήφθη μοιχός· καὶ τούτου θάνατος ἡ ζημία ἐστίν. Ὡς δὲ ἀληθῆ λέγω, μάρτυρας κάλει.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

67 Ἦσαν τοίνυν οὗτοι, ὦ ἄνδρες δικασταί, τέτταρες ἀδελφοί. τούτων εἷς μὲν ὁ πρεσβύτερος ἐν Σικελίᾳ παραφρυκτωρευόμενος τοῖς πολεμίοις ληφθεὶς ὑπὸ Λαμάχου ἀπετυμπανίσθη· ὁ δὲ ἕτερος εἰς Κόρινθον μὲν ἐντευθενὶ ἀνδράποδον ἐξήγαγεν, ἐκεῖθεν δὲ παιδίσκην ἀστῆς ἐξαγαγὼν ἁλίσκεται, καὶ ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ δεδεμένος ἀπέθανε· τὸν δὲ τρίτον Φαινιππίδης ἐνθάδε 68
λωποδύτην ἀπήγαγε, καὶ ὑμεῖς κρίναντες αὐτὸν ἐν τῷ δικαστηρίῳ καὶ καταγνόντες αὐτοῦ θάνατον ἀποτυμπανίσαι παρέδοτε. ὡς δὲ ἀληθῆ λέγω, καὶ αὐτὸν οἶμαι ὁμολογήσειν τοῦτον καὶ μάρτυρας παρεξόμεθα.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

69 Πῶς οὖν οὐχ ἅπασι προσήκει ὑμῖν τούτου καταψηφίζεσθαι; εἰ γὰρ τούτων ἕκαστος δι' ἓν ἁμάρτημα θανάτου ἠξιώθη, ἦ που τοῦ γε πολλὰ ἐξημαρτηκότος καὶ δημοσίᾳ εἰς τὴν πόλιν καὶ ἰδίᾳ εἰς ἕκαστον ὑμῶν, ὧν ἑκάστου ἁμαρτήματος ἐν τοῖς νόμοις θάνατος ἡ ζημία ἐστί, δεῖ ὑμᾶς σφόδρα θάνατον αὐτοῦ καταψηφίσασθαι.

70 *Λέξει δέ, ὦ ἄνδρες δικασταί, καὶ ἐξαπατῆσαι ὑμᾶς
πειράσεται, ὡς ἐπὶ τῶν τετρακοσίων Φρύνιχον ἀπέκτεινε,
καὶ ἀντὶ τούτου φησὶν αὐτὸν Ἀθηναῖον τὸν δῆμον ποιή-
σασθαι, ψευδόμενος, ὦ ἄνδρες δικασταί· οὔτε γὰρ Φρύ-
νιχον ἀπέκτεινεν, οὔτε Ἀθηναῖον αὐτὸν ὁ δῆμος ἐποιή-
71 σατο. Φρυνίχῳ γάρ, ὦ ἄνδρες δικασταί, κοινῇ Θρασύ-
βουλός τε ὁ Καλυδώνιος καὶ Ἀπολλόδωρος ὁ Μεγαρεὺς
ἐπεβούλευσαν· ἐπειδὴ δὲ ἐπετυχέτην αὐτῷ βαδίζοντι, ὁ
μὲν Θρασύβουλος τύπτει τὸν Φρύνιχον καὶ καταβάλλει
πατάξας, ὁ δὲ Ἀπολλόδωρος οὐχ ἥψατο· ἅμα τούτῳ
κραυγὴ γίνεται καὶ ᾤχοντο φεύγοντες. Ἀγόρατος δὲ
οὑτοσὶ οὔτε παρεκλήθη οὔτε παρεγένετο οὔτε οἶδε τοῦ
πράγματος οὐδέν. ὡς δὲ ἀληθῆ λέγω, αὐτὸ ὑμῖν τὸ ψή-
φισμα δηλώσει.*

ΨΗΦΙΣΜΑ.

72 *Ὅτι μὲν οὐκ ἀπέκτεινε Φρύνιχον, ἐξ αὐτοῦ τοῦ ψηφίσματος δῆλον· οὐδαμοῦ γάρ ἐστιν Ἀγόρατον Ἀθηναῖον εἶναι ὥσπερ Θρασύβουλον καὶ Ἀπολλόδωρον· καίτοι εἴπερ ἀπέκτεινε Φρύνιχον, ἔδει αὐτὸν ἐν τῇ αὐτῇ στήλῃ, ἵνα περ Θρασύβουλον καὶ Ἀπολλόδωρον, Ἀθηναῖον πεποιημένον ... τὰ μέντοι ὀνόματα διαπράττονται σφῶν αὐτῶν, δόντες ἀργύριον τῷ ῥήτορι, προσγραφῆναι εἰς τὴν στήλην ὡς εὐεργέτας ὄντας. καὶ ὡς ἀληθῆ λέγω, τοῦτο τὸ ψήφισμα ἐλέγξει.*

ΨΗΦΙΣΜΑ.

73 *Οὕτω μέντοι οὗτος πολὺ ὑμῶν καταφρονεῖ, ὥστε οὐκ ὢν Ἀθηναῖος καὶ ἐδίκαζε καὶ ἐξεκλησίαζε καὶ γραφὰς τὰς ἐξ ἀνθρώπων ἐγράφετο, ἐπιγραφόμενος Ἀναγυράσιος εἶναι. ἔπειτα δὲ καὶ ἕτερον μέγα τεκμήριον ὡς οὐκ ἀπέκτεινε Φρύνιχον, δι' ὃ Ἀθηναῖός φησι γεγενῆσθαι.*

Reisk.

ὁ Φρύνιχος γὰρ οὗτος τοὺς τετρακοσίους κατέστησεν·
ἐπειδὴ δ' ἐκεῖνος ἀπέθανεν, οἱ πολλοὶ τῶν τετρακοσίων
ἔφυγον. πότερον οὖν δοκοῦσιν ὑμῖν οἱ τριάκοντα καὶ ἡ 74
βουλὴ ἡ τοτ' ἐπὶ τῶν τριάκοντα βουλεύουσα, οἳ αὐτοὶ
ἦσαν ἅπαντες τῶν τετρακοσίων τῶν φυγόντων, ἀφεῖναι
ἂν λαβόντες τὸν Φρύνιχον ἀποκτείναντα, ἢ τιμωρήσα-
σθαι ὑπὲρ Φρυνίχου καὶ τῆς φυγῆς ἧς αὐτοὶ ἔφυγον;
ἐγὼ μὲν οἶμαι τιμωρεῖσθαι ἄν. εἰ μὲν οὖν μὴ ἀποκτείνας 75
προσποιεῖται, ἀδικεῖ, ὡς ἐγώ φημι· εἰ δὲ ἀμφισβητεῖς
καὶ φῂς Φρύνιχον ἀποκτεῖναι, δῆλον ὅτι μείζω τὸν δῆ-
μον τῶν Ἀθηναίων κακὰ ποιήσας τὴν ὑπὲρ Φρυνίχου
αἰτίαν πρὸς τοὺς τριάκοντα ἀπελύσω· οὐδέποτε γὰρ πεί-
σεις οὐδένα ἀνθρώπων ὡς Φρύνιχον ἀποκτείνας ἀφεί-
θης ἂν | ὑπὸ τῶν τριάκοντα, εἰ μὴ μεγάλα τὸν δῆμον
τῶν Ἀθηναίων καὶ ἀνήκεστα κακὰ εἰργάσω. ἐὰν μὲν οὖν 76
φάσκῃ Φρύνιχον ἀποκτεῖναι, τούτων μέμνησθε, καὶ
τοῦτον τιμωρεῖσθε ἀνθ' ὧν ἐποίησεν· ἐὰν δ' οὐ φάσκῃ,
ἔρεσθε αὐτὸν δι' ὅ τι φησὶν Ἀθηναῖος ποιηθῆναι. ἐὰν
δὲ μὴ ἔχῃ ἀποδεῖξαι, τιμωρεῖσθε αὐτὸν ὅτι καὶ ἐδίκαζε
καὶ ἐξεκλησίαζε καὶ ἐσυκοφάντει πολλοὺς ὡς Ἀθηναῖος
τοὔνομα ἐπιγραφόμενος.

Ἀκούω δ' αὐτὸν παρασκευάζεσθαι ἀπολογεῖσθαι ὡς 77
ἐπὶ Φυλήν τε ᾤχετο καὶ συγκατῆλθε τοῖς ἀπὸ Φυλῆς, καὶ
τοῦτο μέγιστον ἀγώνισμα εἶναι. ἐγένετο δὲ τοιοῦτον.
ἦλθεν οὗτος ἐπὶ Φυλήν· καίτοι πῶς ἂν γένοιτο ἄνθρω-
πος μιαρώτερος, ὅστις εἰδὼς ὅτι εἰσί τινες ἐπὶ Φυλὴν
τῶν ὑπὸ τούτου ἐκπεπτωκότων ἐτόλμησεν ἐλθεῖν ὡς
τούτους; ἐπειδὴ δὲ εἶδον αὐτὸν τάχιστα, συλλαβόντες 78
ἄγουσιν ἄντικρυς ὡς ἀποκτενοῦντες, οὗπερ καὶ τοὺς
ἄλλους ἀπέσφαττον, εἴ τινα λῃστὴν ἢ κακοῦργον συλ-
λάβοιεν. στρατηγῶν δὲ Ἄνυτος ἐπὶ Φυλὴν οὐκ ἔφη
χρῆναι ποιεῖν αὐτοὺς ταῦτα, λέγων ὅτι οὔπω οὕτω δια-

κέοιντο, ὥστε τιμωρεῖσθαί τινας τῶν ἐχθρῶν, ἀλλὰ νῦν
μὲν δεῖν αὐτοὺς ἡσυχίαν ἔχειν, εἰ δέ ποτε οἴκαδε κατέλ-
79 θοιεν, τότε καὶ τιμωρήσοιντο τοὺς ἀδικοῦντας. ταῦτα
λέγων αἴτιος ἐγένετο τοῦ ἀποφυγεῖν τοῦτον ἐπὶ Φυλήν·
ἀνάγκη δὲ ἦν στρατηγοῦ ἀνδρὸς ἀκροᾶσθαι, εἴπερ ἔμελ-
λον σωθήσεσθαι. ἀλλ' ἕτερον· οὔτε γὰρ συσσιτήσας τού-
τῳ οὐδεὶς φανήσεται οὔτε σύσκηνος γενόμενος, οὔτε τα-
ξίαρχος εἰς τὴν φυλὴν κατατάξας, ἀλλ' ὥσπερ ἀλιτηρίῳ
οὐδεὶς ἀνθρώπων αὐτῷ διελέγετο. Καί μοι κάλει τὸν
ταξίαρχον.

ΜΑΡΤΥΣ.

80 Ἐπειδὴ δὲ αἱ διαλλαγαὶ πρὸς ἀλλήλους ἐγένοντο καὶ
ἔπεμψαν οἱ πολῖται ἐκ Πειραιῶς τὴν πομπὴν εἰς πόλιν,
ἡγεῖτο μὲν Αἴσιμος τῶν πολιτῶν, οὗτος δὲ οὕτω τολμη-
ρὸς καὶ ἐκεῖ ἐγένετο· συνηκολούθει γὰρ λαβὼν τὰ ὅπλα
καὶ συνέπεμπε τὴν πομπὴν μετὰ τῶν πολιτῶν πρὸς τὸ
81 ἄστυ. ἐπειδὴ δὲ πρὸς ταῖς πύλαις ἦσαν καὶ ἔθεντο τὰ
ὅπλα, πρὶν εἰσιέναι εἰς τὸ ἄστυ, ὁ μὲν Αἴσιμος αἰσθά-
νεται καὶ προσελθὼν τήν τε ἀσπίδα αὐτοῦ λαβὼν ἔρριψε,
καὶ ἀπιέναι ἐκέλευσεν ἐς κόρακας ἐκ τῶν πολιτῶν· οὐ
γὰρ ἔφη δεῖν ἀνδροφόνον αὐτὸν ὄντα συμπέμπειν τὴν
πομπὴν τῇ Ἀθηνᾷ. τούτῳ τῷ τρόπῳ ὑπὸ Αἰσίμου ἀπη-
λάθη. Ὡς δ' ἀληθῆ λέγω, κάλει μοι τοὺς μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

82 Τούτῳ τῷ τρόπῳ, ὦ ἄνδρες δικασταί, καὶ ἐπὶ Φυλὴν καὶ ἐν Πειραιεῖ πρὸς τοὺς πολίτας διέκειτο· οὐδεὶς γὰρ αὐτῷ διελέγετο ὡς ἀνδροφόνῳ ὄντι, τοῦ τε μὴ ἀποθανεῖν Ἄνυτος ἐγένετο αὐτῷ αἴτιος. ἐὰν οὖν τῇ ἐπὶ Φυλὴν ὁδῷ ἀπολογίᾳ χρῆται, ὑπολαμβάνειν χρὴ εἰ Ἄνυτος αὐτῷ ἐγένετο αἴτιος μὴ ἀποθανεῖν ἑτοίμων ὄντων τιμωρεῖ-

Reisk. p. 497–505.

σθαι, καὶ ἔρριψεν αὐτοῦ Αἴσιμος τὴν ἀσπίδα καὶ οὐκ
εἴα μετὰ τῶν πολιτῶν πέμπειν τὴν πομπήν, καὶ εἴ τις
αὐτὸν ταξίαρχος εἰς τάξιν τινὰ κατέταξεν.
Μήτε οὖν ταῦτα αὐτοῦ ἀποδέχεσθε, μήτε ἂν λέγῃ 83
ὅτι πολλῷ χρόνῳ ὕστερον τιμωρούμεθα. οὐ γὰρ οἶμαι
οὐδεμίαν τῶν τοιούτων ἀδικημάτων προθεσμίαν εἶναι,
ἀλλ' [ἐγὼ μὲν οἶμαι,] εἴτ' εὐθὺς εἴτε χρόνῳ τις τιμωρεῖ-
ται, τοῦτον δεῖν ἀποδεικνύναι ὡς οὐ πεποίηκε περὶ ὧν
ἐστιν ἡ αἰτία. οὗτος τοίνυν τοῦτο ἀποφαινέτω, ἢ ὡς 84
οὐκ ἀπέκτεινεν ἐκείνους ἢ ὡς δικαίως, κακόν τι ποιοῦν-
τας τὸν δῆμον τῶν Ἀθηναίων. εἰ δὲ πάλαι δέον τιμωρεῖ-
σθαι ὕστερον ἡμεῖς τιμωρούμεθα, τὸν χρόνον κερδαίνει
ὃν ἔζη οὐ προσῆκον αὐτῷ, οἱ δὲ ἄνδρες ὑπὸ τούτου
οὐδὲν ἧττον τεθνήκασιν.
Ἀκούω δ' αὐτὸν καὶ διισχυρίζεσθαι, ὅτι ἐπ' αὐτο- 85
φώρῳ τῇ ἀπαγωγῇ ἐπιγέγραπται· ὃ πάντων ἐγὼ οἶμαι
εὐηθέστατον· ὡς εἰ μὲν τὸ ἐπ' αὐτοφώρῳ μὴ προσεγέ-
γραπτο, ἔνοχος ὢν τῇ ἀπαγωγῇ· διότι δὲ τοῦτο | προσ-
γέγραπται, ῥᾳστώνην τινὰ οἴεται αὑτῷ εἶναι. τοῦτο δὲ
οὐδενὶ ἄλλῳ ἔοικεν ἢ ὁμολογεῖν ἀποκτεῖναι, μὴ ἐπ' αὐτο-
φώρῳ δέ, καὶ περὶ τούτου διισχυρίζεσθαι, ὥσπερ, εἰ μὴ
ἐπ' αὐτοφώρῳ μέν, ἀπέκτεινε δέ, τούτου ἕνεκα δέον αὐτὸν
σώζεσθαι. δοκοῦσι δ' ἔμοιγε οἱ ἕνδεκα οἱ παραδεξάμενοι 86
τὴν ἀπαγωγὴν ταύτην, οὐκ οἰόμενοι Ἀγοράτῳ συμ-
πράττειν τότε καὶ διισχυριζόμενοι σφόδρα ὀρθῶς ποιῆ-
σαι Διονύσιον, τὴν ἀπαγωγὴν ἀπάγειν ἀναγκάζοντες,
προσγράψασθαι τότε ἐπ' αὐτοφώρῳ, ἦ ὅπου ἂν ᾖ· πρῶ-
τον μὲν ἐναντίον πεντακοσίων ἐν τῇ βουλῇ, εἶτα πάλιν
ἐναντίον Ἀθηναίων ἁπάντων ἐν τῷ δήμῳ ἀπογράψας
τινὰς ἀποκτείνειε καὶ αἴτιος γένοιτο τοῦ θανάτου. οὐ γὰρ 87
δήπου τοῦτο μόνον οἴεται ἐπ' αὐτοφώρῳ, ἐάν τις ξύλῳ
ἢ μαχαίρᾳ πατάξας καταβάλῃ, ἐπεὶ ἔκ γε τοῦ σοῦ λόγου

οὐδεὶς φανήσεται ἀποκτείνας τοὺς ἄνδρας οὓς σὺ ἀπέγραψας· οὔτε γὰρ ἐπάταξεν αὐτοὺς οὐδεὶς οὔτ' ἀπέσφαξεν, ἀλλ' ἀναγκασθέντες ὑπὸ τῆς σῆς ἀπογραφῆς ἀπέθανον. οὐκ οὖν ὁ αἴτιος τοῦ θανάτου, οὗτος ἐπ' αὐτοφώρῳ ἐστί; τίς οὖν ἄλλος αἴτιος ἢ σὺ ἀπογράψας; ὥστε πῶς οὐκ ἐπ' αὐτοφώρῳ σὺ εἶ ὁ ἀποκτείνας;

88 Πυνθάνομαι δ' αὐτὸν καὶ περὶ τῶν ὅρκων καὶ περὶ τῶν συνθηκῶν μέλλειν λέγειν, ὡς παρὰ τοὺς ὅρκους καὶ τὰς συνθήκας ἀγωνίζεται ἃς συνεθέμεθα πρὸς τοὺς ἐν ἄστει οἱ ἐν τῷ Πειραιεῖ. σχεδὸν μὲν οὖν τούτοις ἰσχυριζόμενος ὁμολογεῖ ἀνδροφόνος εἶναι· ἐμποδὼν γοῦν ἢ ὅρκους ἢ συνθήκας ἢ χρόνον ἢ ἐπ' αὐτοφώρῳ τι ποιεῖται, αὐτῷ δὲ τῷ πράγματι οὐ πιστεύει καλῶς
89 ἀγωνιεῖσθαι. ὑμῖν δέ, ὦ ἄνδρες δικασταί, οὐ προσήκει περὶ τούτων ἀποδέχεσθαι· ἀλλ' ὡς οὐκ ἀπέγραψεν οὐδὲ οἱ ἄνδρες τεθνᾶσι, περὶ τούτων κελεύετε αὐτὸν ἀπολογεῖσθαι. ἔπειτα τοὺς ὅρκους καὶ τὰς συνθήκας οὐδὲν ἡγοῦμαι προσήκειν ἡμῖν πρὸς τοῦτον. οἱ γὰρ ὅρκοι τοῖς
90 ἐν ἄστει πρὸς τοὺς ἐν Πειραιεῖ γεγένηνται. εἰ μὲν οὖν οὗτος μὲν ἐν ἄστει ἡμεῖς δ' ἐν Πειραιεῖ ἦμεν, εἶχον ἄν τινα λόγον αὐτῷ αἱ συνθῆκαι· νῦν δὲ καὶ οὗτος ἐν Πειραιεῖ ἦν καὶ ἐγὼ καὶ Διονύσιος καὶ οὗτοι ἅπαντες οἱ τοῦτον τιμωρούμενοι, ὥστε οὐκ ἔστιν ἡμῖν ἐμποδὼν οὐδέν· οὐδένα γὰρ ὅρκον οἱ ἐν Πειραιεῖ ἢ τοῖς ἐν ἄστει ὤμοσαν.

91 Ἐκ παντὸς δὲ τρόπου ἔμοιγε δοκεῖ οὐχ ἑνὸς θανάτου ἄξιος εἶναι, ὅστις φησὶ μὲν ὑπὸ τοῦ δήμου ...., τὸν δὲ δῆμον, ὃν αὐτός φησι πατέρα αὐτοῦ εἶναι, φαίνεται κακώσας, καὶ ἀφεὶς καὶ προδοὺς ἐξ ὧν ἐκεῖνος μείζων καὶ ἰσχυρότερος ἐγίγνετο. ὅστις οὖν τόν τε γόνῳ πατέρα τὸν αὐτοῦ ἔτυπτε καὶ οὐδὲν παρεῖχε τῶν ἐπιτηδείων, τόν τε ποιητὸν πατέρα ἀφείλετο ἃ ἦν ὑπάρχοντα ἐκείνῳ

Reisk.

*ἀγαθά, πῶς οὐ καὶ διὰ τοῦτο κατὰ τὸν τῆς κακώσεως
νόμον ἄξιός ἐστι θανάτῳ ζημιωθῆναι;*
Προσήκει δ' ὑμῖν, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἅπασι τι- 92
*μωρεῖν ὑπὲρ ἐκείνων τῶν ἀνδρῶν ὁμοίως ὥσπερ ἡμῶν
ἑνὶ ἑκάστῳ. ἀποθνήσκοντες γὰρ ἡμῖν ἐπέσκηψαν καὶ
ὑμῖν καὶ τοῖς ἄλλοις ἅπασι τιμωρεῖν ὑπὲρ σφῶν αὐτῶν
Ἀγόρατον τουτονὶ ὡς φονέα ὄντα, καὶ κακῶς ποιεῖν καθ'
ὅσον ἂν ἔμβραχυ ἕκαστος δύνηται. εἰ τοίνυν τι ἐκεῖνοι
ἀγαθὸν τὴν πόλιν ἢ τὸ πλῆθος τὸ ὑμέτερον φανεροί εἰσι
πεποιηκότες, ἃ καὶ αὐτοὶ ὑμεῖς ὁμολογεῖτε, ἀνάγκη
ὑμᾶς ἐστι πάντας ἐκείνοις φίλους καὶ ἐπιτηδείους εἶναι,
ὥστε οὐδὲν μᾶλλον ἡμῖν ἢ καὶ ὑμῶν ἑνὶ ἑκάστῳ ἐπέσκη-
ψαν. οὔκουν οὔτε ὅσιον οὔτε νόμιμον ὑμῖν ἐστιν ἀνεῖ-* 93
*ναι Ἀγόρατον τουτονί. ὑμεῖς τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθη-
ναῖοι, νυνὶ δή, ἐπεὶ ἐν τῷ τότε χρόνῳ, ἐν ᾧ ἐκεῖνοι
ἀπέθνησκον, οὐχ οἷοί τε ἐκείνοις ἐπαρκέσαι γεγόνατε
διὰ τὰ πράγματα τὰ περιεστηκότα, νυνί, ἐν ᾧ δύνασθε,
τιμωρήσατε τὸν ἐκείνων φονέα. ἐνθυμεῖσθε δ', ὦ ἄν-
δρες Ἀθηναῖοι, ὅπως μὴ πάντων ἔργον σχετλιώτατον
ἐργάσησθε. εἰ γὰρ ἀποψηφιεῖσθε Ἀγοράτου | τουτουΐ,
οὐ μόνον τοῦτο διαπράττεσθε, ἀλλὰ καὶ ἐκείνων τῶν
ἀνδρῶν, οὓς ὁμολογεῖτε ὑμῖν εὔνους εἶναι, τῇ αὐτῇ
ψήφῳ ταύτῃ θάνατον καταψηφίζεσθε· ἀπολύοντες γὰρ* 94
*τὸν αἴτιον ὄντα ἐκείνοις τοῦ θανάτου οὐδὲν ἄλλο γι-
γνώσκετε ἢ ἐκείνους δικαίως ὑπὸ τούτου τεθνηκέναι.
καὶ οὕτως ἂν δεινότατα πάντων πάθοιεν, εἰ οἷς ἐπέ-
σκηπτον ἐκεῖνοι ὡς φίλοις οὖσι τιμωρεῖν ὑπὲρ αὐτῶν,
οὗτοι ὁμόψηφοι κατ' ἐκείνων τῶν ἀνδρῶν τοῖς τριά-
κοντα γενήσονται. μηδαμῶς, ὦ ἄνδρες δικασταί, πρὸς* 95
*θεῶν Ὀλυμπίων, μήτε τέχνῃ μήτε μηχανῇ μηδεμιᾷ θάνα-
τον ἐκείνων τῶν ἀνδρῶν καταψηφίσησθε, οἳ πολλὰ κἀ-
γαθὰ ὑμᾶς ποιήσαντες διὰ ταῦτα ὑπὸ τῶν τριάκοντα*

καὶ Ἀγοράτου τουτουὶ ἀπέθανον. ἀναμνησθέντες οὖν ἁπάντων τῶν δεινῶν, καὶ τῶν κοινῶν τῇ πόλει καὶ τῶν ἰδίων, ὅσα ἑκάστῳ ἐγένοντο ἐπειδὴ ἐκεῖνοι οἱ ἄνδρες ἐτελεύτησαν, τιμωρήσατε τὸν αἴτιον τούτων. ἀποδέδεικται δ᾽ ὑμῖν [ἅπαντα] καὶ ἐκ τῶν ψηφισμάτων καὶ ἐκ τῶν ἀπογραφῶν καὶ ἐκ τῶν ἄλλων ἁπάντων Ἀγόρατος
96 ὢν αὐτοῖς αἴτιος τοῦ θανάτου. ἔτι δὲ καὶ προσήκει ὑμῖν ἐναντία τοῖς τριάκοντα ψηφίζεσθαι. ὧν μὲν τοίνυν ἐκεῖνοι θάνατον κατέγνωσαν, ὑμεῖς ἀποψηφίσασθε· ὧν δ᾽ ἐκεῖνοι θάνατον οὐ κατέγνωσαν, ὑμεῖς καταγινώσκετε. οἱ τριάκοντα τοίνυν τῶν μὲν ἀνδρῶν τούτων, οἳ ἦσαν ὑμέτεροι φίλοι, θάνατον κατέγνωσαν, ὧν δεῖ ὑμᾶς ἀποψηφίζεσθαι· Ἀγοράτου δὲ ἀπεψηφίσαντο, διότι ἐδόκει προθύμως τούτους ἀπολλύναι· οὗ προσήκει καταψηφί-
97 ζεσθαι. ἐὰν οὖν τὰ ἐναντία τοῖς τριάκοντα ψηφίζησθε, πρῶτον μὲν οὐχ ὁμόψηφοι γίγνεσθε, ἔπειτα τοῖς ὑμετέροις αὐτῶν φίλοις τετιμωρηκότες ἔσεσθε, ἔπειτα τοῖς πᾶσιν ἀνθρώποις δόξετε δίκαια καὶ ὅσια ψηφίσασθαι.

14.

ΚΑΤΑ ΑΛΚΙΒΙΑΔΟΥ ΛΕΙΠΟΤΑΞΙΟΥ.

Ἡγοῦμαι μέν, ὦ ἄνδρες δικασταί, οὐδεμίαν ὑμᾶς ποθεῖν ἀκοῦσαι πρόφασιν παρὰ τῶν βουλομένων Ἀλκιβιάδου κατηγορεῖν· τοιοῦτον γὰρ πολίτην ἑαυτὸν ἐξ ἀρχῆς παρέσχεν, ὥστε καὶ εἰ μή τις ἰδίᾳ ἀδικούμενος ὑπ᾽ αὐτοῦ τυγχάνει, οὐδὲν ἧττον προσήκει ἐκ τῶν ἄλλων
2 ἐπιτηδευμάτων ἐχθρὸν αὐτὸν ἡγεῖσθαι. οὐ γὰρ μικρὰ τὰ ἁμαρτήματα οὐδὲ συγγνώμης ἄξια, οὐδ᾽ ἐλπίδα παρέχοντα ὡς ἔσται τοῦ λοιποῦ βελτίων, ἀλλ᾽ οὕτω πεπραγμένα καὶ εἰς τοσοῦτον κακίας ἀφιγμένα, ὥστ᾽ ἐπ᾽ ἐνίοις ὧν οὗτος φιλοτιμεῖται τοὺς ἐχθροὺς αἰσχύνεσθαι. ἐγὼ

Reisk.

*μέντοι, ὦ ἄνδρες δικασταί, καὶ πρότερον πρὸς τοὺς
πατέρας ἡμῖν διαφορᾶς ὑπαρχούσης, καὶ πάλαι τοῦτον
ἐχθρὸν ἡγούμενος, καὶ νῦν ὑπ' αὐτοῦ πεπονθὼς κακῶς,
πειράσομαι περὶ πάντων τῶν πεπραγμένων μεθ' ὑμῶν
αὐτὸν τιμωρήσασθαι. περὶ μὲν οὖν τῶν ἄλλων Ἀρχε- 3
στρατίδης ἱκανῶς κατηγόρησε· καὶ γὰρ τοὺς νόμους ἐπέ-
δειξε καὶ μάρτυρας πάντων παρέσχετο· ὅσα δ' οὗτος
παραλέλοιπεν, ἐγὼ καθ' ἕκαστον ὑμᾶς διδάξω. [Ἀνά-
γνωθι δέ μοι τὸν νόμον.*

ΝΟΜΟΣ.]

*Εἰκὸς τοίνυν ἐστίν, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἐξ οὗ τὴν 4
εἰρήνην ἐποιησάμεθα, πρῶτον περὶ τούτων νυνὶ δικά-
ζοντας μὴ μόνον δικαστὰς ἀλλὰ καὶ νομοθέτας αὐτοὺς
γενέσθαι, εὖ εἰδότας ὅτι, ὅπως ἂν ὑμεῖς νυνὶ περὶ αὐ-
τῶν γνῶτε, οὕτω καὶ τὸν ἄλλον χρόνον ἡ πόλις αὐτοῖς
χρήσεται. δοκεῖ δέ μοι καὶ πολίτου χρηστοῦ καὶ δικαστοῦ
δικαίου ἔργον εἶναι ταύτῃ τοὺς νόμους διαλαμβάνειν,
ὅπῃ εἰς τὸν λοιπὸν χρόνον μέλλει συνοίσειν τῇ πόλει.
τολμῶσι γάρ τινες | λέγειν ὡς οὐδεὶς ἔνοχός ἐστι λειπο- 5
ταξίου οὐδὲ δειλίας· μάχην γὰρ οὐδεμίαν γεγονέναι, τὸν
δὲ νόμον κελεύειν, ἐάν τις λίπῃ τὴν τάξιν εἰς τοὐπίσω
δειλίας ἕνεκα, μαχομένων τῶν ἄλλων, περὶ τούτου τοὺς
στρατιώτας δικάζειν. ὁ δὲ νόμος οὐ περὶ τούτων κελεύει
μόνον, ἀλλὰ καὶ ὁπόσοι ἂν μὴ παρῶσιν ἐν τῇ πεζῇ στρα-
τιᾷ. Ἀνάγνωθί μοι τὸν νόμον.*

ΝΟΜΟΣ.

*Ἀκούετε, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὅτι περὶ ἀμφοτέρων 6
κεῖται, καὶ ὅσοι ἂν μάχης οὔσης εἰς τοὐπίσω ἀναχωρή-
σωσι, καὶ ὅσοι ἂν ἐν τῇ πεζῇ στρατιᾷ μὴ παρῶσι. σκέ-
ψασθε δὲ τίνες εἰσὶν οὓς δεῖ παρεῖναι. οὐχ οἵτινες ἂν
τὴν ἡλικίαν ταύτην ἔχωσιν; οὐχ οὓς ἂν οἱ στρατηγοὶ*

7 καταλέξωσιν; ἡγοῦμαι δ', ὦ ἄνδρες δικασταί, ὅλῳ τῷ
νόμῳ μόνον αὐτὸν τῶν πολιτῶν ἔνοχον εἶναι. ἀστρα-
τείας μὲν γὰρ δικαίως ἂν αὐτὸν ἁλῶναι, ὅτι καταλεγεὶς
οὐ παρῆν, λειποταξίου δέ, ὅτι οὐκ ἐξῆλθε μεθ' ὑμῶν
στρατοπεδευόμενος, οὐδὲ παρέσχε μετὰ τῶν ἄλλων ἑαυ-
τὸν τάξαι, δειλίας δέ, ὅτι δεῖν αὐτὸν μετὰ τῶν ὁπλιτῶν
8 κινδυνεύειν ἱππεύειν εἵλετο. καίτοι φασὶν αὐτὸν ταύ-
την τὴν ἀπολογίαν ποιήσεσθαι, ὡς ἐπειδήπερ ἵππευεν,
οὐδὲν ἠδίκει τὴν πόλιν. ἐγὼ δ' ἡγοῦμαι διὰ τοῦθ' ὑμᾶς
δικαίως ἂν αὐτῷ ὀργίζεσθαι, ὅτι τοῦ νόμου κελεύοντος,
ἐάν τις ἀδοκίμαστος ἱππεύῃ, ἄτιμον εἶναι, ἐτόλμησεν
ἀδοκίμαστος ἱππεύειν. Καί μοι ἀνάγνωθι τὸν νόμον.

ΝΟΜΟΣ.

9 Οὗτος τοίνυν εἰς τοῦτ' ἦλθε πονηρίας, καὶ οὕτως
ὑμῶν κατεφρόνησε καὶ τοὺς πολεμίους ἔδεισε καὶ ἱπ-
πεύειν ἐπεθύμησε καὶ τῶν νόμων οὐκ ἐφρόντισεν, ὥστε
οὐδὲν αὐτῷ τούτων τῶν κινδύνων ἐμέλησεν, ἀλλ' ἐβου-
λήθη καὶ ἄτιμος εἶναι καὶ τὰ χρήματ' αὐτοῦ δημευθῆναι
καὶ πάσαις ταῖς κειμέναις ζημίαις ἔνοχος γενέσθαι μᾶλλον
10 ἢ μετὰ τῶν πολιτῶν εἶναι καὶ ὁπλίτης γενέσθαι. καὶ
ἕτεροι μὲν οὐδεπώποτε ὁπλιτεύσαντες, ἱππεύσαντες δὲ
τὸν ἄλλον χρόνον καὶ πολλὰ κακὰ τοὺς πολεμίους πε-
ποιηκότες, οὐκ ἐτόλμησαν ἐπὶ τοὺς ἵππους ἀναβῆναι,
δεδιότες ὑμᾶς καὶ τὸν νόμον· οὕτω γὰρ ἦσαν παρε-
σκευασμένοι, οὐχ ὡς ἀπολουμένης τῆς πόλεως, ἀλλ'
ὡς σωθησομένης καὶ μεγάλης ἐσομένης καὶ τιμωρη-
σομένης τοὺς ἀδικοῦντας· Ἀλκιβιάδης δ' ἐτόλμησεν
ἀναβῆναι, οὔτε εὔνους ὢν τῷ πλήθει οὔτε πρότερον
ἱππεύσας οὔτε νῦν ἐπιστάμενος οὔτε ὑφ' ὑμῶν δο-
κιμασθείς, ὡς οὐκ ἐξεσόμενον τῇ πόλει δίκην παρὰ
11 τῶν ἀδικούντων λαμβάνειν. ἐνθυμηθῆναι δὲ χρὴ ὅτι,
εἰ ἐξέσται ὅ τι ἂν τις βούληται ποιεῖν, οὐδὲν ὄφελος

Reisk.

*νόμους κεῖσθαι ἢ ὑμᾶς συλλέγεσθαι ἢ στρατηγοὺς αἱρεῖ-
σθαι. θαυμάζω δέ, ὦ ἄνδρες δικασταί, εἴ τις ἀξιοῖ,
ἐὰν μέν τις προσιόντων τῶν πολεμίων τῆς πρώτης τάξεως
τεταγμένος τῆς δευτέρας γένηται, τούτου μὲν δειλίαν
καταψηφίζεσθαι, ἐὰν δέ τις ἐν τοῖς ὁπλίταις τεταγμένος
ἐν τοῖς ἱππεῦσιν ἀναφανῇ, τούτῳ συγγνώμην ἔχειν.
καὶ μὲν δή, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἡγοῦμαι δικάζειν* 12
*ὑμᾶς οὐ μόνον τῶν ἐξαμαρτανόντων ἕνεκα, ἀλλ' ἵνα καὶ
τοὺς ἄλλους τῶν ἀκοσμούντων σωφρονεστέρους ποιῆτε.
ἐὰν μὲν τοίνυν τοὺς ἀγνῶτας κολάζητε, οὐδεὶς ἔσται τῶν
ἄλλων βελτίων· οὐδεὶς γὰρ εἴσεται τὸν ὑφ' ὑμῶν κατα-
ψηφισθέντα· ἐὰν δὲ τοὺς ἐπιφανεστάτους τῶν ἐξαμαρ-
τανόντων τιμωρῆσθε, πάντες πεύσονται, ὥστε τούτῳ
παραδείγματι χρώμενοι βελτίους ἔσονται οἱ πολῖται. ἐὰν* 13
*τοίνυν τούτου καταψηφίσησθε, οὐ μόνον οἱ ἐν τῇ πόλει
εἴσονται, ἀλλὰ καὶ οἱ σύμμαχοι αἰσθήσονται καὶ οἱ πο-
λέμιοι πεύσονται, καὶ ἡγήσονται πολὺ πλείονος ἀξίαν
εἶναι τὴν πόλιν, ἐὰν ὁρῶσιν ἐπὶ τοῖς τοιούτοις τῶν ἁμαρ-
τημάτων μάλισθ' ὑμᾶς ὀργιζομένους καὶ μηδεμιᾶς συγ-
γνώμης τοὺς ἀκοσμοῦντας ἐν τῷ πολέμῳ τυγχάνοντας.
ἐνθυμεῖσθε δ', ὦ ἄνδρες δικασταί, ὅτι τῶν στρατιωτῶν* 14
*οἱ μὲν κάμνοντες ἐτύγχανον, οἱ δὲ ἐνδεεῖς ὄντες τῶν
ἐπιτηδείων, καὶ ἡδέως ἂν οἱ μὲν ἐν ταῖς πόλεσι κατα-
μείναντες ἐθεραπεύοντο, οἱ δὲ οἴκαδ' ἀπελθόντες τῶν
οἰκείων | ἐπεμέλοντο, οἱ δὲ ψιλοὶ ἐστρατεύοντο, οἱ δ'
ἐν τοῖς ἱππεῦσιν ἐκινδύνευον· ἀλλ' ὅμως οὐκ ἐτολμᾶτε* 15
*ἀπολιπεῖν τὰς τάξεις οὐδὲ τὰ ἀρεστὰ ὑμῖν αὐτοῖς αἱρεῖ-
σθαι, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ἐφοβεῖσθε τοὺς τῆς πόλεως
νόμους ἢ τὸν πρὸς τοὺς πολεμίους κίνδυνον. ὧν χρὴ
μεμνημένους ὑμᾶς νυνὶ τὴν ψῆφον φέρειν, καὶ πᾶσι
φανερὸν ποιεῖν ὅτι Ἀθηναίων οἱ μὴ βουλόμενοι τοῖς πο-
λεμίοις μάχεσθαι ὑφ' ὑμῶν κακῶς πείσονται.*

p. 521—527.

16 Ἡγοῦμαι δ', ὦ ἄνδρες δικασταί, περὶ μὲν τοῦ
νόμου καὶ αὐτοῦ τοῦ πράγματος οὐχ ἕξειν αὐτοὺς ὅ τι
λέξουσιν· ἀναβαίνοντες δ' ὑμᾶς ἐξαιτήσονται καὶ ἀντι-
βολήσουσιν, οὐκ ἀξιοῦντες τοῦ Ἀλκιβιάδου υἱέος το-
σαύτην δειλίαν καταγνῶναι, ὡς ἐκεῖνον πολλῶν ἀγαθῶν
ἀλλ' οὐχὶ πολλῶν κακῶν αἴτιον γεγενημένον, ὃν εἰ
τηλικοῦτον ὄντα ἀπεκτείνατε, ὅτε πρῶτον εἰς ὑμᾶς ἐλά-
βετε ἐξαμαρτάνοντα, οὐκ ἂν ἐγένοντο συμφοραὶ τοσαῦ-
17 ται τῇ πόλει. δεινὸν δέ μοι δοκεῖ, ὦ ἄνδρες δικασταί,
εἶναι, εἰ αὐτοῦ μὲν ἐκείνου θάνατον κατέγνωτε, τοῦ δὲ
υἱοῦ ἀδικοῦντος δι' ἐκεῖνον ἀποψηφιεῖσθε, ὃς αὐτὸς
μὲν οὐκ ἐτόλμα μεθ' ὑμῶν μάχεσθαι, ὁ δὲ πατὴρ αὐτοῦ
μετὰ τῶν πολεμίων ἠξίου στρατεύεσθαι. καὶ ὅτε μὲν
παῖς ὢν οὔπω δῆλος ἦν ὁποῖός τις ἔσται, διὰ τὰ τοῦ
πατρὸς ἁμαρτήματα ὀλίγου τοῖς ἕνδεκα παρεδόθη· ἐπει-
δὴ δὲ πρὸς τοῖς ἐκείνῳ πεπραγμένοις ἐπίστασθε καὶ τὴν
τούτου πονηρίαν, διὰ τὸν πατέρα ἐλεεῖν αὐτὸν ἀξιώ-
18 σετε; οὐκ οὖν δεινόν, ὦ ἄνδρες δικασταί, τούτους μὲν
οὕτως εὐτυχεῖς εἶναι, ὥστ', ἐπειδὰν ἐξαμαρτάνοντες
ληφθῶσι, διὰ τὸ αὐτῶν γένος σώζεσθαι, ἡμᾶς δέ, εἰ
ἐδυστυχήσαμεν διὰ τοὺς οὕτως ἀτακτοῦντας, μηδένα
[ἂν] δύνασθαι παρὰ τῶν πολεμίων ἐξαιτήσασθαι μηδὲ διὰ
19 τὰς τῶν προγόνων ἀρετάς; καίτοι πολλαὶ καὶ μεγάλαι
καὶ ὑπὲρ ἁπάντων τῶν Ἑλλήνων γεγόνασι, καὶ οὐδὲν
ὅμοιαι τοῖς ὑπὸ τούτων περὶ τὴν πόλιν πεπραγμένοις, ὦ
ἄνδρες δικασταί. εἰ δ' ἐκεῖνοι δοκοῦσι βελτίους εἶναι
σώζοντες τοὺς φίλους, δῆλον ὅτι καὶ ὑμεῖς ἀμείνους
20 δόξετε εἶναι τιμωρούμενοι τοὺς ἐχθρούς. ἀξιῶ δ', ὦ ἄν-
δρες δικασταί, ἐὰν μέν τινες τῶν συγγενῶν αὐτὸν ἐξαι-
τῶνται, ὀργίζεσθαι ὅτι τούτου μὲν οὐκ ἐπεχείρησαν δεη-
θῆναι, ἢ δεηθέντες οὐκ ἐδύναντο εὑρέσθαι, ποιεῖν τὰ
ὑπὸ τῆς πόλεως προστattόμενα, ὑμᾶς δὲ πείθειν πει-

Reisk.

ρῶνται ὡς οὐ χρὴ παρὰ τῶν ἀδικούντων δίκην λαμβά-
νειν· ἐὰν δέ τινες τῶν ἀρχόντων βοηθῶσιν αὐτῷ ἐπίδει- 21
ξιν μὲν τῆς ἑαυτῶν δυνάμεως ποιούμενοι, φιλοτιμού-
μενοι δὲ ὅτι καὶ τοὺς φανερῶς ἡμαρτηκότας σώζειν
δύνανται, ὑμᾶς δὲ χρὴ ὑπολαμβάνειν πρῶτον μὲν ὅτι,
εἰ πάντες Ἀλκιβιάδῃ ὅμοιοι ἐγένοντο, οὐδὲν ἂν ἔδει τοῦ
στρατηγεῖν (οὐδὲ γὰρ ἂν εἶχον ὅτου ἡγοῖντο), ἔπειθ' ὅτι
πολὺ μᾶλλον αὐτοὺς προσήκει τῶν λιπόντων τὴν τάξιν
κατηγορεῖν ἢ ὑπὲρ τῶν τοιούτων ἀπολογεῖσθαι. τίς γὰρ
ἐστιν ἐλπὶς τοὺς ἄλλους ἐθελήσειν ποιεῖν τὰ ὑπὸ τῶν
στρατηγῶν προσταττόμενα, ὅταν αὐτοὶ οὗτοι τοὺς ἀκο-
σμοῦντας σώζειν πειρῶνται; ἐγὼ τοίνυν ἀξιῶ, ἂν μὲν 22
ἀποδείξωσιν οἱ λέγοντες καὶ αἰτούμενοι ὑπὲρ Ἀλκιβιά-
δου ὡς ἐστρατεύσατο ἐν τοῖς ὁπλίταις ἢ ὡς ἱππεύει δε-
δοκιμασμένος, ἀποψηφίσασθαι· ἐὰν δὲ μηδὲν ἔχοντες δί-
καιον κελεύωσιν αὐτοῖς χαρίζεσθαι, μεμνῆσθαι χρὴ ὅτι
διδάσκουσιν ὑμᾶς ἐπιορκεῖν καὶ τοῖς νόμοις μὴ πείθε-
σθαι, καὶ ὅτι λίαν προθύμως τοῖς ἀδικοῦσι βοηθοῦντες
πολλοὺς τῶν αὐτῶν ἔργων ἐπιθυμεῖν ποιήσουσιν.

Θαυμάζω δὲ μάλιστα, ὦ ἄνδρες δικασταί, εἴ τις 23
ὑμῶν τὸν Ἀλκιβιάδην ἀξιώσει διὰ μὲν τοὺς βοηθοῦντας
σώζεσθαι, διὰ δὲ τὴν αὑτοῦ πονηρίαν μὴ ἀπολέσθαι. ἧς
ἄξιον ὑμᾶς ἀκοῦσαι, ἵν' ἐπίστησθε ὅτι οὐκ ἂν εἰκότως
αὐτοῦ ἀποψηφίζοισθε, ὡς ταῦτα μὲν ἡμαρτηκότος, τὰ
δ' ἄλλα πολίτου χρηστοῦ γεγενημένου· ἐκ γὰρ τῶν ἄλ-
λων τῶν τούτῳ πεπραγμένων δικαίως ἂν αὐτοῦ θάνατον
καταψηφίζοισθε. προσήκει δ' ὑμῖν περὶ αὐτῶν εἰδέναι· 24
ἐπειδὴ γὰρ καὶ τῶν | ἀπολογουμένων ἀποδέχεσθε λεγόν-
των τὰς σφετέρας αὐτῶν ἀρετὰς καὶ τὰς τῶν προγόνων
εὐεργεσίας, εἰκὸς ὑμᾶς καὶ τῶν κατηγόρων ἀκροᾶσθαι,
ἐὰν ἀποφαίνωσι τοὺς φεύγοντας πολλὰ εἰς ὑμᾶς ἡμαρ-
τηκότας καὶ τοὺς προγόνους αὐτῶν πολλῶν κακῶν αἰ-

25 τίους γεγενημένους. Οὗτος γὰρ παῖς μὲν ὢν παρ' Ἀρχε-
δήμῳ τῷ γλάμωνι, οὐκ ὀλίγα τῶν ὑμετέρων ὑφῃρημένῳ,
πολλῶν ὁρώντων ἔπινε μὲν ὑπὸ τῷ ἀετώματι κατακεί-
μενος, ἐκώμαζε δὲ μεθ' ἡμέραν, ἄνηβος ἑταίραν ἔχων,
μιμούμενος τοὺς ἑαυτοῦ προγόνους, καὶ ἡγούμενος οὐκ
ἂν δύνασθαι πρεσβύτερος ὢν λαμπρὸς γενέσθαι, εἰ μὴ
26 νέος ὢν πονηρότατος δόξει εἶναι. μετεπέμφθη δ' ὑπὸ
Ἀλκιβιάδου, ἐπειδὴ φανερῶς ἐξημάρτανε. καίτοι ποῖόν
τινα χρὴ αὐτὸν ὑφ' ὑμῶν νομίζεσθαι εἶναι, ὅστις κά-
κείνῳ τοιαῦτ' ἐπιτηδεύων διεβέβλητο, ὃς τοὺς ἄλλους
ταῦτ' ἐδίδασκε; μετὰ Θεοτίμου δὲ ἐπιβουλεύσας τῷ πα-
τρὶ Ὠρεοὺς προὔδωκεν. ὁ δὲ παραλαβὼν τὸ χωρίον
πρότερον μὲν ὕβριζεν αὐτὸν ὡραῖον ὄντα, τελευτῶν δὲ
27 δήσας ἀργύριον εἰσεπράττετο. ὁ δὲ πατὴρ αὐτὸν οὕτως
ἐμίσει σφόδρα, ὥστ' οὐδ' ἂν ἀποθανόντος ἔφασκε τὰ
ὀστᾶ κομίσασθαι. τελευτήσαντος δ' ἐκείνου ἐραστὴς γε-
νόμενος Ἀρχεβιάδης αὐτὸν ἐλύσατο. οὐ πολλῷ δὲ χρόνῳ
ὕστερον καταχυβεύσας τὰ ὄντα, ἐκ Λευκῆς ἀκτῆς ὁρμώ-
28 μενος τοὺς φίλους κατεπόντιζεν. ὅσα μὲν οὖν, ὦ ἄνδρες
δικασταί, ἢ εἰς τοὺς πολίτας ἢ εἰς τοὺς οἰκείους ἢ περὶ
τοὺς αὐτοῦ ξένους ἢ περὶ τοὺς ἄλλους ἡμάρτηκε, μακρὸν
ἂν εἴη λέγειν· Ἱππόνικος δὲ πολλοὺς παρακαλέσας ἐξέ-
πεμψε τὴν αὐτοῦ γυναῖκα, φάσκων τοῦτον ὡς οὐκ ἀδελ-
φὸν αὐτῆς ἀλλ' ὡς ἄνδρα ἐκείνης εἰς τὴν οἰκίαν εἰσιέναι
29 τὴν αὐτοῦ. καὶ τοιαῦθ' ἡμαρτηκότι καὶ οὕτω δεινὰ καὶ
πολλὰ καὶ μεγάλα πεποιηκότι οὔτε τῶν πεπραγμένων
αὐτῷ μεταμέλει οὔτε τῶν μελλόντων ἔσεσθαι, ἀλλ' ὃν
ἔδει κοσμιώτατον εἶναι τῶν πολιτῶν, ἀπολογίαν ποιού-
μενον τὸν ἑαυτοῦ βίον τῶν τοῦ πατρὸς ἁμαρτημάτων,
οὗτος ἑτέρους ὑβρίζειν πειρᾶται, ὥσπερ δυνάμενος ἂν
πολλοστὸν μέρος τῶν ὀνειδῶν τῶν ἑαυτῷ προσόντων
30 τοῖς ἄλλοις μεταδοῦναι, καὶ ταῦθ' υἱὸς ὢν Ἀλκιβιάδου,

Reisk.

ὃς ἔπεισε μὲν Δεκέλειαν Λακεδαιμονίους ἐπιτειχίσαι, ἐπὶ
δὲ τὰς νήσους ἀποστήσων ἔπλευσε, διδάσκαλος δὲ τῶν
τῆς πόλεως κακῶν ἐγένετο, πλεονάκις δὲ μετὰ τῶν ἐχ-
θρῶν ἐπὶ τὴν πατρίδα ἐστρατεύσατο ἢ μετὰ τῶν πολιτῶν
ἐπ' ἐκείνους. ἀνθ' ὧν καὶ ὑμῖν καὶ τοῖς μέλλουσιν ἔσε-
σθαι τιμωρεῖσθαι προσήκει ὅντινα λαμβάνετε τούτων.
καίτοι σφόδρα εἴθισται λέγειν ὡς οὐκ εἰκός ἐστι τὸν μὲν 31
πατέρα αὐτοῦ κατελθόντα δωρεὰς παρὰ τοῦ δήμου λα-
βεῖν, τοῦτον δ' ἀδίκως διὰ τὴν φυγὴν τὴν ἐκείνου δια-
βεβλῆσθαι. ἐμοὶ δὲ δοκεῖ δεινὸν εἶναι, εἰ τὰς μὲν δωρεὰς
αὐτοῦ ἀφείλεσθε ὡς οὐ δικαίως δεδωκότες, τούτου δὲ
ἀδικοῦντος ἀποψηφιεῖσθε ὡς τοῦ πατρὸς χρηστοῦ περὶ
τὴν πόλιν γεγενημένου. Καὶ μὲν δή, ὦ ἄνδρες δικασταί, 32
ἄλλων τε πολλῶν ἄξιον ἕνεκεν αὐτοῦ καταψηφίσασθαι,
καὶ ὅτι ταῖς ὑμετέραις ἀρεταῖς χρῆται παραδείγματι περὶ
τῆς ἑαυτοῦ πονηρίας. τολμᾷ γὰρ λέγειν ὡς Ἀλκιβιάδης οὐ-
δὲν δεινὸν εἰργάσται ἐπὶ τὴν πατρίδα στρατεύσας· καὶ γὰρ 33
ὑμᾶς φεύγοντας Φυλὴν καταλαβεῖν καὶ δένδρα τεμεῖν
καὶ πρὸς τὰ τείχη προσβαλεῖν, καὶ ταῦτα ποιήσαντας οὐκ
ὄνειδος τοῖς παισὶ καταλιπεῖν, ἀλλὰ τιμὴν παρὰ πᾶσιν
ἀνθρώποις κτήσασθαι, ὡς τῶν αὐτῶν ὄντας ἀξίους ὅσοι
φυγόντες μετὰ τῶν πολεμίων ἐπὶ τὴν χώραν ἐστράτευ-
σαν, καὶ ὅσοι κατῄεσαν Λακεδαιμονίων ἐχόντων τὴν
πόλιν. καὶ μὲν δὴ πᾶσιν ἡγοῦμαι δῆλον εἶναι ὅτι οὗτοι 34
μὲν ἐζήτουν κατιέναι ὡς τὴν μὲν τῆς θαλάττης ἀρχὴν
Λακεδαιμονίοις παραδώσοντες, αὐτοὶ δ' ὑμῶν ἄρξοντες·
τὸ δ' ὑμέτερον πλῆθος κατελθὸν τοὺς μὲν πολεμίους
ἐξήλασε, τῶν δὲ πολιτῶν καὶ τοὺς βουλομένους δου-
λεύειν ἠλευθέρωσεν· | ὥστ' οὐχ ὁμοίων τῶν ἔργων ἀμ-
φοτέροις γεγενημένων τοὺς λόγους ποιεῖται. Ἀλλ' ὅμως 35
τοσούτων συμφορῶν καὶ οὕτως αὐτῷ μεγάλων ὑπαρ-
χουσῶν ἐπὶ τῇ τοῦ πατρὸς πονηρίᾳ φιλοτιμεῖται, καὶ

λέγει ὡς οὕτως ἐκεῖνος μέγα ἐδύνατο, ὥστε τῇ πόλει
πάντων κακῶν αἴτιος γεγένηται. καίτοι τίς οὕτως ἄπει-
ρος τῆς ἑαυτοῦ πατρίδος, ὃς οὐκ ἂν βουλόμενος εἶναι
πονηρὸς εἰσηγήσαιτο μὲν τοῖς πολεμίοις ἃ χρὴ καταλα-
βεῖν τῶν χωρίων, δηλώσειε δ' ἂν ἃ κακῶς φυλάττεται
τῶν φρουρίων, διδάξειε δ' ἂν ἃ πονηρῶς ἔχει τῶν πραγ-
μάτων, μηνύσειε δ' ἂν τοὺς βουλομένους ἀφίστασθαι
36 τῶν συμμάχων; οὐ γὰρ δήπου, ὅτε μὲν ἔφευγε, διὰ τὴν
δύναμιν κακῶς οἷός τ' ἦν ποιεῖν τὴν πόλιν, ἐπειδὴ δὲ
ὑμᾶς ἐξαπατήσας κατῆλθε καὶ πολλῶν ἦρξε τριήρων,
οὔτε τοὺς πολεμίους ἐδύνατο ἐκ τῆς χώρας ἐκβαλεῖν,
οὔτε Χίους οὓς ἀπέστησε πάλιν φίλους ποιῆσαι, οὔτε
37 ἄλλο οὐδὲν ἀγαθὸν ὑμᾶς ἐργάσασθαι. ὥστ' οὐ χαλεπὸν
γνῶναι ὅτι Ἀλκιβιάδης δυνάμει μὲν οὐδὲν τῶν ἄλλων
διέφερε, πονηρίᾳ δὲ τῶν πολιτῶν πρῶτος ἦν. ἃ μὲν γὰρ
ᾔδει τῶν ὑμετέρων κακῶς ἔχοντα, μηνυτὴς αὐτῶν τοῖς
Λακεδαιμονίοις ἐγένετο· ἐπειδὴ δ' ἔδει αὐτὸν στρατη-
γεῖν, οὐδὲν κακὸν ποιεῖν ἐκείνους ἐδύνατο, ἀλλ' ὑπο-
σχόμενος δι' ἑαυτὸν παρέξειν βασιλέα χρήματα, πλέον
38 ἢ διακόσια τάλαντα τῆς πόλεως ὑφείλετο. καὶ οὕτω πολ-
λὰ ἐνόμιζεν εἰς ὑμᾶς ἡμαρτηκέναι, ὥστε λέγειν δυνά-
μενος καὶ φίλων ὄντων καὶ χρήματα κεκτημένος οὐδέποτ'
ἐλθὼν εὐθύνας ἐτόλμησε δοῦναι, ἀλλὰ φυγὴν αὐτοῦ
καταγνοὺς καὶ Θρᾴκης καὶ πάσης πόλεως ἐβούλετο πολί-
της γενέσθαι μᾶλλον ἢ τῆς πατρίδος εἶναι τῆς ἑαυτοῦ.
καὶ τὸ τελευταῖον, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὑπερβολὴν ποιη-
σάμενος τῆς προτέρας πονηρίας ἐτόλμησε τὰς ναῦς Λυ-
39 σάνδρῳ μετὰ Ἀδειμάντου προδοῦναι. ὥστε εἴ τις ὑμῶν
ἢ τοὺς τεθνεῶτας ἐν τῇ ναυμαχίᾳ ἐλεεῖ, ἢ ὑπὲρ τῶν δου-
λευσάντων τοῖς πολεμίοις αἰσχύνεται, ἢ τῶν τειχῶν
καθῃρημένων ἀγανακτεῖ, ἢ Λακεδαιμονίους μισεῖ, ἢ
τοῖς τριάκοντα ὀργίζεται, τούτων ἁπάντων χρὴ τὸν τού-

Reisk.

του πατέρα αἴτιον ἡγεῖσθαι, καὶ ἐνθυμηθῆναι ὅτι Ἀλκι-
βιάδην μὲν τὸν πρόπαππον αὐτοῦ καὶ τὸν πατρὸς πρὸς
μητρὸς πάππον Μεγακλέα οἱ ὑμέτεροι πρόγονοι δὶς ἀμ-
φοτέρους ἐξωστράκισαν, τοῦ δὲ πατρὸς αὐτοῦ οἱ πρεσβύ-
τεροι ὑμῶν θάνατον κατέγνωσαν, ὥστε νῦν χρὴ ἡγησα- 40
μένους πατρικὸν ἐχθρὸν τοῦτον εἶναι τῇ πόλει καταψη-
φίσασθαι, καὶ μήτε ἔλεον μήτε συγγνώμην μήτε χάριν
μηδεμίαν περὶ πλείονος ποιήσασθαι τῶν νόμων τῶν κει-
μένων καὶ τῶν ὅρκων οὓς ὠμόσατε.

Σκέψασθαι δὲ χρή, ὦ ἄνδρες δικασταί, διὰ τί ἄν τις 41
τοιούτων ἀνδρῶν φείσαιτο; πότερον ὡς πρὸς μὲν τὴν
πόλιν δεδυστυχήκασιν, ἄλλως δὲ κόσμιοί εἰσι καὶ σωφρό-
νως βεβιώκασιν; οὐχ οἱ μὲν πολλοὶ αὐτῶν ἡταιρήκασιν,
οἱ δὲ ἀδελφαῖς συγγεγόνασι, τοῖς δ' ἐκ θυγατέρων παῖδες
γεγόνασιν, οἱ δὲ μυστήρια πεποιήκασι καὶ τοὺς Ἑρμᾶς 42
περικεκόφασι καὶ περὶ πάντας τοὺς θεοὺς ἠσεβήκασι καὶ
εἰς ἅπασαν τὴν πόλιν ἡμαρτήκασιν, ἀδίκως καὶ παρανό-
μως καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους διακείμενοι καὶ πρὸς σφᾶς
αὐτοὺς πολιτευόμενοι, οὐδεμιᾶς τόλμης ἀπεχόμενοι,
οὐδὲ ἔργου δεινοῦ ἄπειροι γεγενημένοι; ἀλλὰ καὶ πε-
πόνθασι καὶ πεποιήκασιν ἅπαντα. οὕτω γὰρ διάκεινται,
ὥστ' ἐπὶ μὲν τοῖς καλοῖς αἰσχύνεσθαι, ἐπὶ δὲ τοῖς κακοῖς
φιλοτιμεῖσθαι. Καὶ μὲν δή, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἤδη τι- 43
νῶν ἀπεψηφίσασθε ἀδικεῖν μὲν νομίσαντες, οἰόμενοι δ'
εἰς τὸ λοιπὸν χρησίμους ὑμῖν ἔσεσθαι. τίς οὖν ἐλπὶς ὑπὸ
τούτου τι ἀγαθὸν πείσεσθαι τὴν πόλιν, ὃν ὑμεῖς, ὅτι μὲν
οὐδενος ἄξιός ἐστιν, ἐπειδὰν ἀπολογῆται, εἴσεσθε, ὅτι
δὲ πονηρός ἐστιν, ἐκ τῶν ἄλλων ἐπιτηδευμάτων ᾔσθη-
σθε; Ἀλλὰ μὲν δὴ οὐδ' ἂν ἐξελθὼν ἐκ τῆς πόλεως οὐδὲν 44
δύναιτο κακὸν ὑμᾶς ἐργάσασθαι, | δειλὸς ὢν καὶ πένης
καὶ πράττειν ἀδύνατος καὶ τοῖς οἰκείοις διάφορος καὶ
ὑπὸ τῶν ἄλλων μισούμενος. ὥστ' οὐδὲ τούτων ἕνεκα

45 αὐτὸν ἄξιον φυλάττεσθαι, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον παράδειγμα ποιῆσαι καὶ τοῖς ἄλλοις καὶ τοῖς τούτου φίλοις, οἳ τὰ μὲν προσταττόμενα ποιεῖν οὐκ ἐθέλουσι, τοιούτων δ' ἔργων ἐπιθυμοῦσι, καὶ περὶ τῶν σφετέρων αὐτῶν κακῶς βουλευσάμενοι περὶ τῶν ὑμετέρων δημηγοροῦσιν.
46 Ἐγὼ μὲν οὖν ὡς ἐδυνάμην ἄριστα κατηγόρηκα, ἐπίσταμαι δ' ὅτι οἱ μὲν ἄλλοι τῶν ἀκροωμένων θαυμάζουσιν, ὅπως ποθ' οὕτως ἀκριβῶς ἐδυνήθην ἐξευρεῖν τὰ τούτων ἁμαρτήματα, οὗτος δέ μου καταγελᾷ, ὅτι οὐδὲ πολλοστὸν μέρος εἴρηκα τῶν τούτοις ὑπαρχόντων κακῶν.
47 ὑμεῖς οὖν καὶ τὰ εἰρημένα καὶ τὰ παραλελειμμένα ἀναλογισάμενοι πολὺ μᾶλλον αὐτοῦ καταψηφίσασθε, ἐνθυμηθέντες ὅτι ἔνοχος μέν ἐστι τῇ γραφῇ, μεγάλη δ' εὐτυχία τὸ τοιούτων πολιτῶν ἀπαλλαγῆναι πόλει. Ἀνάγνωθι δ' αὐτοῖς τοὺς νόμους καὶ τοὺς ὅρκους καὶ τὴν γραφήν· καὶ τούτων μεμνημένοι ψηφιοῦνται τὰ δίκαια.

ΝΟΜΟΙ. ΟΡΚΟΙ. ΓΡΑΦΗ.

15.

ΚΑΤΑ ΑΛΚΙΒΙΑΔΟΥ ΑΣΤΡΑΤΕΙΑΣ.

Ἐγὼ μέν, ὦ ἄνδρες δικασταί, καὶ ὑμᾶς αἰτοῦμαι τὰ δίκαια ψηφίσασθαι, καὶ τῶν στρατηγῶν δέομαι, ἐπεὶ καὶ ἐν τῇ ἄλλῃ ἀρχῇ πολλοῦ ἄξιοι τῇ πόλει γεγόνασι, καὶ περὶ τῶν τῆς ἀστρατείας γραφῶν κοινοὺς εἶναι τῷ τε διώκοντι καὶ τῷ φεύγοντι, καὶ μὴ βοηθοῦντας οἷς ἂν βούλωνται πᾶσαν προθυμίαν ἔχειν παρὰ τὸ δίκαιον ὑμᾶς
2 ψηφίσασθαι, ἐνθυμουμένους ὅτι σφόδρ' ἂν ἠγανακτεῖτε, εἰ ἐν τῇ ὑμετέρᾳ δοκιμασίᾳ οἱ θεσμοθέται ἀναβάντες ὑμῶν ἐδέοντο καταψηφίσασθαι, ἡγούμενοι δεινὸν εἶναι, εἰ οἱ τιθέντες τὸν ἀγῶνα καὶ τὴν ψῆφον διδόντες παρακελεύσονται τῶν μὲν μὴ [καταψηφίζεσθαι τῶν δὲ] κατα-
3 ψηφίζεσθαι. τί δ' ἂν αἴσχιον ἔθος ἢ δεινότερον πρᾶγμα

Reisk.

τούτου τῇ πόλει γένοιτο, εἰ τολμήσει ὁ μὲν ἄρχων ἐν ταῖς
τῶν ἐπικλήρων δίκαις ἀντιβολεῖν καὶ ἱκετεύειν τοὺς δι-
καστὰς ὅ τι ἂν βούληται πραχθῆναι, ὁ δὲ πολέμαρχος καὶ
οἱ ἕνδεκα δεήσονται ἐν ταῖς δίκαις ταῖς ὑφ᾽ ἑαυτῶν εἰσα-
γομέναις, ὥσπερ καὶ νῦν; χρὴ τοίνυν καὶ ὑπὲρ ὑμῶν αὐ- 4
τῶν τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχειν, ἐνθυμουμένους ὅτι οὐδὲν
διοίσει ὑμᾶς ἰδίᾳ περὶ τῆς ἀστρατείας βοηθεῖν, ἢ τούτων
τινὰς δεῖσθαι αὐτοὺς τὴν ψῆφον διδόντας. σκέψασθε δέ, 5
ὦ ἄνδρες δικασταί, ἐὰν ἱκανὸν γένηται τεκμήριον ὅτι
οὐδείς πω τῶν ἀρχόντων ἐν τῷ στρατοπέδῳ Ἀλκιβιάδῃ
ἦν παρεσκευασμένος. ἐχρῆν γὰρ αὐτούς, εἴπερ ἀληθῆ
λέγουσιν, ἀνακαλεῖν μὲν Πάμφιλον, ὅτι ἀφαιρῶν τὸν
ἵππον ἱππέως ἀπεστέρει τὴν πόλιν, ἐπιβάλλειν δὲ τῷ
φυλάρχῳ, ὅτι ἐξελαύνων Ἀλκιβιάδην ἐκ τῆς φυλῆς ἄκυ-
ρον ἐποίει τὴν τούτων τάξιν, κελεύειν δὲ τὸν ταξίαρχον
ἐξαλείφειν αὐτὸν ἐκ τοῦ τῶν ὁπλιτῶν καταλόγου. νῦν 6
δὲ τούτων οὐδὲν ἐποίησαν, ἀλλ᾽ ἐν μὲν τῷ στρατοπέδῳ
περιεώρων αὐτὸν ὑπὸ πάντων προπηλακιζόμενον κἂν
τοῖς ἱπποτοξόταις ἱππεύοντα, ἐπειδὴ δὲ ὑμᾶς δεῖ παρὰ
τῶν ἀδικούντων δίκην λαμβάνειν, χαριζόμενοι μαρτυ-
ροῦσιν ὑφ᾽ ἑαυτῶν αὐτὸν τετάχθαι. καίτοι δεινόν, ὦ
ἄνδρες δικασταί, αὐτοὺς μὲν τοὺς στρατηγοὺς ὑπὸ τοῦ
δήμου χειροτονηθέντας μὴ ἂν τολμῆσαι πρότερον ἡμῶν
ἡγήσασθαι, ἕως ἐδοκιμάσθησαν κατὰ τοὺς νόμους, Ἀλ-
κιβιάδην δὲ τολμᾶν παρὰ τοὺς τῆς πόλεως νόμους ὑπ᾽
αὐτῶν ταχθῆναι. δεινὸν δέ μοι δοκεῖ εἶναι, ὦ ἄνδρες 7
δικασταί, εἰ τῶν μὲν | δεδοκιμασμένων ἱππέων οὐκ ἐπὶ
τούτοις ἐστὶν ὅντινα βούλονται αὐτοὶ εἰς τοὺς ὁπλίτας
καταλέξαι, τῶν δὲ ὁπλιτῶν ἀδοκιμάστων ὄντων ἐπὶ τού-
τοις ἔσται ὅντιν᾽ ἂν βούλωνται ἱππεύειν. εἰ μὲν τοίνυν, 8
ὦ ἄνδρες δικασταί, ὄντες κύριοι πολλῶν βουλομένων
μηδένα τῶν ἄλλων ἱππεύειν εἴασαν, οὐκ ἂν δικαίως χα-

ρίζοισθε αὐτοῖς· εἰ δ' ἄκυροι ὄντες ὁμολογήσουσι τάξαι,
ἐνθυμεῖσθαι χρὴ ὅτι ὀμωμόκατε τὰ δίκαια γνώσεσθαι,
ἀλλ' οὐχ ὅ τι ἂν οὗτοι κελεύωσι ψηφιεῖσθαι, ὥστε οὐ-
δένα χρὴ τῶν δεομένων περὶ πλείονος ὑμῶν αὐτῶν καὶ
9 τῶν ὅρκων ποιεῖσθαι. καὶ μὲν δή, ὦ ἄνδρες δικασταί, εἴ
τῳ δοκεῖ μεγάλη ἡ ζημία εἶναι καὶ λίαν ἰσχυρὸς ὁ νόμος,
μεμνῆσθαι χρὴ ὅτι οὐ νομοθετήσοντες περὶ αὐτῶν ἥκετε,
ἀλλὰ κατὰ τοὺς κειμένους νόμους ψηφιούμενοι, οὐδὲ
τοὺς ἀδικοῦντας ἐλεήσοντες, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον αὐτοῖς
ὀργιούμενοι καὶ ὅλῃ τῇ πόλει βοηθήσοντες, εὖ εἰδότες
ὅτι ὑπὲρ τῶν παρεληλυθότων ὀλίγους τιμωρησάμενοι
πολλοὺς ποιήσετε κοσμιωτέρους ἐν τοῖς μέλλουσι κινδυ-
10 νεύειν. χρὴ δέ, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὥσπερ οὗτος ἀμελή-
σας τῆς πόλεως τὴν αὑτοῦ σωτηρίαν ἐσκέψατο, οὕτως
ὑμᾶς ἀμελήσαντας τούτου τῇ πόλει τὰ βέλτιστα ψηφίσα-
σθαι, ἄλλως τε καὶ ὅρκους ὀμωμοκότας καὶ περὶ Ἀλκι-
βιάδου μέλλοντας ψηφίσασθαι, ὃς ἂν ὑμᾶς ἐξαπατήσῃ,
καταγελῶν τῆς πόλεως ἄπεισιν· οὐ γὰρ δὴ χάριν γε ὑμῖν
ἀποδώσει τῇ ψήφῳ κρύβδην εὖ παθών, ὃς τῶν φίλων
11 τοὺς φανερῶς αὐτὸν εὖ ποιήσαντας κακῶς ποιεῖ. ὑμεῖς
οὖν, ὦ ἄνδρες δικασταί, τὰς τούτων δεήσεις περὶ ἐλάτ-
τονος ποιησάμενοι τὰ δίκαια ψηφίσασθε. ἀποδέδεικται
δὲ καταλεγεὶς εἰς τοὺς ὁπλίτας καὶ λιπὼν τὴν τάξιν καὶ
τῶν νόμων κωλυόντων ἀδοκίμαστος ἱππεύσας, καὶ περὶ
ὧν οἱ νόμοι διαρρήδην οὔτε στρατηγὸν οὔτε ἵππαρχον
οὔτε ἄλλον οὐδένα κυριώτερον ἐκείνων ἀποδεικνύουσι,
περὶ τούτων ἰδιώτης ὢν τὴν ἐξουσίαν αὑτῷ δεδωκώς.
12 ἐγὼ μὲν οὖν καὶ φίλῳ ὄντι Ἀρχεστρατίδῃ βοηθῶν, καὶ
Ἀλκιβιάδην ἐχθρὸν ὄντα ἐμαυτοῦ τιμωρούμενος, δέομαι
τὰ δίκαια ψηφίσασθαι· ὑμᾶς δὲ χρὴ τὴν αὐτὴν γνώμην
ἔχοντας τὴν ψῆφον φέρειν, ἥνπερ ὅτε ᾤεσθε πρὸς τοὺς
πολεμίους διακινδυνεύειν.

Reisk. p. 566—573.

16.

ΕΝ ΒΟΥΛΗΙ
ΜΑΝΤΙΘΕΩΙ ΔΟΚΙΜΑΖΟΜΕΝΩΙ ΑΠΟΛΟΓΙΑ.

*Εἰ μὴ συνῄδειν, ὦ βουλή, τοῖς κατηγόροις βουλο-
μένοις ἐκ παντὸς τρόπου κακῶς ἐμὲ ποιεῖν, πολλὴν ἂν
αὐτοῖς χάριν εἶχον ταύτης τῆς κατηγορίας· ἡγοῦμαι γὰρ
τοῖς ἀδίκως διαβεβλημένοις τούτους εἶναι μεγίστων ἀγα-
θῶν αἰτίους, οἵτινες ἂν αὐτοὺς ἀναγκάζωσιν εἰς ἔλεγχον
τῶν αὐτοῖς βεβιωμένων καταστῆναι. ἐγὼ γὰρ οὕτω σφό- 2
δρα ἐμαυτῷ πιστεύω, ὥστ' ἐλπίζω καὶ εἴ τις πρός με
τυγχάνει ἀηδῶς ἢ κακῶς διακείμενος, ἐπειδὰν ἐμοῦ λέ-
γοντος ἀκούσῃ περὶ τῶν πεπραγμένων, μεταμελήσειν αὐ-
τῷ καὶ πολὺ βελτίω με εἰς τὸν λοιπὸν χρόνον ἡγήσεσθαι.
ἀξιῶ δέ, ὦ βουλή, ἐὰν μὲν τοῦτο μόνον ὑμῖν ἐπιδείξω, 3
ὡς εὔνους εἰμὶ τοῖς καθεστηκόσι πράγμασι καὶ ὡς ἠνάγ-
κασμαι τῶν αὐτῶν κινδύνων μετέχειν ὑμῖν, μηδέν πώ
μοι πλέον εἶναι· ἐὰν δὲ φαίνωμαι περὶ τὰ ἄλλα μετρίως
βεβιωκὼς καὶ πολὺ παρὰ τὴν δόξαν καὶ παρὰ τοὺς λό-
γους τοὺς τῶν ἐχθρῶν, δέομαι ὑμῶν ἐμὲ μὲν δοκιμάζειν,
τούτους δὲ ἡγεῖσθαι χείρους εἶναι. πρῶτον δὲ ἀποδείξω
ὡς οὐχ ἵππευον οὔτ' ἐπεδήμουν ἐπὶ τῶν τριάκοντα, οὐδὲ
μετέσχον τῆς τότε πολιτείας.*

*Ἡμᾶς γὰρ ὁ πατὴρ πρὸ τῆς ἐν Ἑλλησπόντῳ συμ- 4
φορᾶς ὡς Σάτυρον τὸν ἐν τῷ Πόντῳ διαιτησομένους
ἐξέπεμψε, καὶ οὔτε | τῶν τειχῶν καθαιρουμένων οὔτε
μεθισταμένης τῆς πολιτείας, ἀλλ' ἤλθομεν πρὶν τοὺς
ἀπὸ Φυλῆς εἰς τὸν Πειραιᾶ κατελθεῖν πρότερον πένθ'
ἡμέραις. καίτοι οὔτε ἡμᾶς εἰκὸς ἦν εἰς τοιοῦτον καιρὸν 5
ἀφιγμένους ἐπιθυμεῖν μετέχειν τῶν ἀλλοτρίων κινδύ-
νων, οὔτ' ἐκεῖνοι φαίνονται τοιαύτην γνώμην ἔχοντες
ὥστε καὶ τοῖς ἀποδημοῦσι καὶ τοῖς μηδὲν ἐξαμαρτάνουσι*

μεταδιδόναι τῆς πολιτείας, ἀλλὰ μᾶλλον ἠτίμαζον καὶ
6 τοὺς συγκαταλύσαντας τὸν δῆμον. Ἔπειτα δὲ ἐκ μὲν τοῦ σανιδίου τοὺς ἱππεύσαντας σκοπεῖν εὔηθές ἐστιν· ἐν τούτῳ γὰρ πολλοὶ μὲν τῶν ὁμολογούντων ἱππεύειν οὐκ ἔνεισιν, ἔνιοι δὲ τῶν ἀποδημούντων ἐπιγεγραμμένοι εἰσίν. ἐκεῖνος δ' ἐστὶν ἔλεγχος μέγιστος· ἐπειδὴ γὰρ κατήλθετε, ἐψηφίσασθε τοὺς φυλάρχους ἀπενεγκεῖν τοὺς ἱππεύσαντας, ἵνα τὰς καταστάσεις ἀναπράττητε παρ'
7 αὐτῶν. ἐμὲ τοίνυν οὐδεὶς ἂν ἀποδείξειεν οὔτ' ἀπενεχθέντα ὑπὸ τῶν φυλάρχων οὔτε παραδοθέντα τοῖς συνδίκοις οὔτε κατάστασιν παραλαβόντα. καίτοι πᾶσι ῥᾴδιον τοῦτο γνῶναι, διότι ἀναγκαῖον ἦν τοῖς φυλάρχοις, εἰ μὴ ἀποδείξειαν τοὺς ἔχοντας τὰς καταστάσεις, αὐτοῖς ζημιοῦσθαι. ὥστε πολὺ ἂν δικαιότερον ἐκείνοις τοῖς γράμμασιν ἢ τούτοις πιστεύοιτε· ἐκ μὲν γὰρ τούτων ῥᾴδιον ἦν ἐξαλειφθῆναι τῷ βουλομένῳ, ἐν ἐκείνοις δὲ τοὺς ἱππεύσαντας ἀναγκαῖον ἦν ὑπὸ τῶν φυλάρχων
8 ἀπενεχθῆναι. Ἔτι δέ, ὦ βουλή, εἴπερ ἵππευσα, οὐκ ἂν ἦν ἔξαρνος ὡς δεινόν τι πεποιηκώς, ἀλλ' ἠξίουν, ἀποδείξας ὡς οὐδεὶς ὑπ' ἐμοῦ τῶν πολιτῶν κακῶς πέπονθε, δοκιμάζεσθαι. ὁρῶ δὲ καὶ ὑμᾶς ταύτῃ τῇ γνώμῃ χρωμένους, καὶ πολλοὺς μὲν τῶν τότε ἱππευσάντων βουλεύοντας, πολλοὺς δ' αὐτῶν στρατηγοὺς καὶ ἱππάρχους κεχειροτονημένους. ὥστε μηδὲν δι' ἄλλο με ἡγεῖσθε ταύτην ποιεῖσθαι τὴν ἀπολογίαν, ἢ ὅτι περιφανῶς ἐτόλμησάν μου καταψεύσασθαι. Ἀνάβηθι δέ μοι καὶ μαρτύρησον.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

9 Περὶ μὲν τοίνυν ταύτης τῆς αἰτίας οὐκ οἶδ' ὅ τι δεῖ πλείω λέγειν· δοκεῖ δέ μοι, ὦ βουλή, ἐν μὲν τοῖς ἄλλοις ἀγῶσι περὶ αὐτῶν μόνων τῶν κατηγορημένων προσήκειν ἀπολογεῖσθαι, ἐν δὲ ταῖς δοκιμασίαις δίκαιον εἶναι παντὸς τοῦ βίου λόγον διδόναι. δέομαι οὖν ὑμῶν μετ' εὐ-

Reisk.

*νοίας ἀκροάσασθαί μου. ποιήσομαι δὲ τὴν ἀπολογίαν ὡς
ἂν δύνωμαι διὰ βραχυτάτων.*

Ἐγὼ γὰρ πρῶτον μὲν οὐσίας μοι οὐ πολλῆς κατα- 10
*λειφθείσης διὰ τὰς συμφορὰς καὶ τὰς τοῦ πατρὸς καὶ τὰς
τῆς πόλεως, δύο μὲν ἀδελφὰς ἐξέδωκα, ἐπιδοὺς τριά-
κοντα μνᾶς ἑκατέρᾳ, πρὸς τὸν ἀδελφὸν δ᾿ οὕτως ἐνειμά-
μην ὥστ᾿ ἐκεῖνον πλέον ὁμολογεῖν ἔχειν ἐμοῦ τῶν πα-
τρῴων, καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους ἅπαντας οὕτω βεβίωκα
ὥστε μηδεπώποτέ μοι μηδὲ πρὸς ἕνα μηδὲν ἔγκλημα
γενέσθαι. καὶ τὰ μὲν ἴδια οὕτω διῴκηκα· περὶ δὲ τῶν* 11
*κοινῶν μοι μέγιστον ἡγοῦμαι τεκμήριον εἶναι τῆς ἐμῆς
ἐπιεικείας, ὅτι τῶν νεωτέρων ὅσοι περὶ κύβους ἢ πότους
ἢ περὶ τὰς τοιαύτας ἀκολασίας τυγχάνουσι τὰς διατριβὰς
ποιούμενοι, πάντας αὐτοὺς ὄψεσθέ μοι διαφόρους ὄντας,
καὶ πλεῖστα τούτους περὶ ἐμοῦ λογοποιοῦντας καὶ ψευ-
δομένους. καίτοι δῆλον ὅτι, εἰ τῶν αὐτῶν ἐπεθυμοῦμεν,
οὐκ ἂν τοιαύτην γνώμην εἶχον περὶ ἐμοῦ. ἔτι δ᾿, ὦ βουλή,* 12
*οὐδεὶς ἂν ἀποδεῖξαι περὶ ἐμοῦ δύναιτο οὔτε δίκην αἰ-
σχρὰν οὔτε γραφὴν οὔτε εἰσαγγελίαν γεγενημένην· καί-
τοι ἑτέρους ὁρᾶτε πολλάκις εἰς τοιούτους ἀγῶνας καθε-
στηκότας. πρὸς τοίνυν τὰς στρατείας καὶ τοὺς κινδύνους
τοὺς πρὸς τοὺς πολεμίους σκέψασθε οἷον ἐμαυτὸν παρ-
έχω τῇ πόλει. πρῶτον μὲν γάρ, ὅτε τὴν συμμαχίαν ἐποιή-* 13
*σασθε πρὸς τοὺς Βοιωτοὺς καὶ εἰς Ἁλίαρτον ἔδει βοηθεῖν,
ὑπὸ Ὀρθοβούλου κατειλεγμένος ἱππεύειν, ἐπειδὴ πάντας
ἑώρων τοῖς μὲν ἱππεύουσιν ἀσφάλειαν εἶναι δεῖν νομί-
ζοντας, τοῖς δ᾿ ὁπλίταις κίνδυνον ἡγουμένους, ἑτέρων
ἀναβάντων ἐπὶ τοὺς ἵππους ἀδοκιμάστων παρὰ | τὸν
νόμον ἐγὼ προσελθὼν ἔφην τῷ Ὀρθοβούλῳ ἐξαλεῖψαί
με ἐκ τοῦ καταλόγου, ἡγούμενος αἰσχρὸν εἶναι τοῦ πλή-
θους μέλλοντος κινδυνεύειν ἄδειαν ἐμαυτῷ παρασκευά-
σαντι στρατεύεσθαι. Καί μοι ἀνάβηθι, Ὀρθόβουλε.*

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

14 Συλλεγέντων τοίνυν τῶν δημοτῶν πρὸ τῆς ἐξόδου, εἰδὼς αὐτῶν ἐνίους πολίτας μὲν χρηστοὺς ὄντας καὶ προθύμους, ἐφοδίων δὲ ἀποροῦντας, εἶπον ὅτι χρὴ τοὺς ἔχοντας παρέχειν τὰ ἐπιτήδεια τοῖς ἀπόρως διακειμένοις. καὶ οὐ μόνον τοῦτο συνεβούλευον τοῖς ἄλλοις, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ἔδωκα δυοῖν ἀνδροῖν τριάκοντα δραχμὰς ἑκατέρῳ, οὐχ ὡς πολλὰ κεκτημένος, ἀλλ' ἵνα παράδειγμα τοῦτο τοῖς ἄλλοις γένηται. Καί μοι ἀνάβητε, [μάρτυρες].

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

15 Μετὰ ταῦτα τοίνυν, ὦ βουλή, εἰς Κόρινθον ἐξόδου γενομένης καὶ πάντων προειδότων ὅτι δεήσει κινδυνεύειν, ἑτέρων ἀναδυομένων ἐγὼ διεπραξάμην ὥστε τῆς πρώτης τεταγμένος μάχεσθαι τοῖς πολεμίοις· καὶ μάλιστα τῆς ἡμετέρας φυλῆς δυστυχησάσης, καὶ πλείστων ἐνθανόντων, ὕστερον ἀνεχώρησα τοῦ σεμνοῦ Στειριέως
16 τοῦ πᾶσιν ἀνθρώποις δειλίαν ὠνειδικότος. καὶ οὐ πολλαῖς ἡμέραις ὕστερον μετὰ ταῦτα ἐν Κορίνθῳ χωρίων ἰσχυρῶν κατειλημμένων, ὥστε τοὺς πολεμίους μὴ δύνασθαι προσιέναι, Ἀγησιλάου δ' εἰς τὴν Βοιωτίαν ἐμβαλόντος, ψηφισαμένων τῶν ἀρχόντων ἀποχωρίσαι τάξεις αἵτινες βοηθήσουσι, φοβουμένων ἁπάντων (εἰκότως, ὦ βουλή· δεινὸν γὰρ ἦν ἀγαπητῶς ὀλίγῳ πρότερον σεσωσμένους ἐφ' ἕτερον κίνδυνον ἰέναι) προσελθὼν ἐγὼ τὸν ταξίαρχον ἐκέλευον ἀκληρωτὶ τὴν ἡμετέραν τάξιν πέμ-
17 πειν. ὥστ' εἴ τινες ὑμῶν ὀργίζονται τοῖς τὰ μὲν τῆς πόλεως ἀξιοῦσι πράττειν, ἐκ δὲ τῶν κινδύνων ἀποδιδράσκουσιν, οὐκ ἂν δικαίως περὶ ἐμοῦ τὴν γνώμην ταύτην ἔχοιεν· οὐ γὰρ μόνον τὰ προσταττόμενα ἐποίουν προθύμως, ἀλλὰ καὶ κινδυνεύειν ἐτόλμων. καὶ ταῦτ' ἐποίουν οὐχ ὡς οὐ δεινὸν ἡγούμενος εἶναι Λακεδαιμονίοις μάχε-

Reisk.

σθαι, ἀλλ' ἵνα, εἴ ποτε ἀδίκως εἰς κίνδυνον καθισταίμην, διὰ ταῦτα βελτίων ὑφ' ὑμῶν νομιζόμενος ἁπάντων τῶν δικαίων τυγχάνοιμι. Καί μοι ἀνάβητε τούτων μάρτυρες.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Τῶν τοίνυν ἄλλων στρατειῶν καὶ φρουρῶν οὐδε- 18
μιᾶς ἀπελείφθην πώποτε, ἀλλὰ πάντα τὸν χρόνον διατετέλεκα μετὰ τῶν πρώτων μὲν τὰς ἐξόδους ποιούμενος, μετὰ τῶν τελευταίων δὲ ἀναχωρῶν. καίτοι χρὴ τοὺς φιλοτίμως καὶ κοσμίως πολιτευομένους ἐκ τῶν τοιούτων σκοπεῖν, ἀλλ' οὐκ εἴ τις τολμᾷ, διὰ τοῦτο μισεῖν· τὰ μὲν γὰρ τοιαῦτα ἐπιτηδεύματα οὔτε τοὺς ἰδιώτας οὔτε τὸ κοινὸν τῆς πόλεως βλάπτει, ἐκ δὲ τῶν κινδυνεύειν ἐθελόντων πρὸς τοὺς πολεμίους ἅπαντες ὑμεῖς ὠφελεῖσθε.
ὥστε οὐκ ἄξιον ἀπ' ὄψεως, ὦ βουλή, οὔτε φιλεῖν οὔτε 19
μισεῖν οὐδένα, ἀλλ' ἐκ τῶν ἔργων σκοπεῖν· πολλοὶ μὲν γὰρ μικρὸν διαλεγόμενοι καὶ κοσμίως ἀμπεχόμενοι μεγάλων κακῶν αἴτιοι γεγόνασιν, ἕτεροι δὲ τῶν τοιούτων ἀμελοῦντες πολλὰ κἀγαθὰ ὑμᾶς εἰσιν εἰργασμένοι.

Ἤδη δέ τινων ᾐσθόμην, ὦ βουλή, καὶ διὰ ταῦτα 20
ἀχθομένων μοι, ὅτι νεώτερος ὢν ἐπεχείρησα λέγειν ἐν τῷ δήμῳ. ἐγὼ δὲ τὸ μὲν πρῶτον ἠναγκάσθην ὑπὲρ τῶν ἐμαυτοῦ πραγμάτων δημηγορῆσαι, ἔπειτα μέντοι καὶ ἐμαυτῷ δοκῶ φιλοτιμότερον διατεθῆναι τοῦ δέοντος, ἅμα μὲν τῶν προγόνων ἐνθυμούμενος, ὅτι οὐδὲν πέπαυνται τῶν τῆς πόλεως πράττοντες, ἅμα δὲ ὑμᾶς ὁρῶν 21
(τὰ γὰρ ἀληθῆ χρὴ λέγειν) τούτους μόνους ἀξίους νομίζοντας εἶναι, ὥστε ὁρῶν ὑμᾶς ταύτην τὴν γνώμην ἔχοντας τίς οὐκ ἂν ἐπαρθείη πράττειν καὶ λέγειν ὑπὲρ τῆς πόλεως; ἔτι δὲ τί ἂν τοῖς τοιούτοις ἄχθοισθε; οὐ γὰρ ἕτεροι περὶ αὐτῶν κριταί εἰσιν, ἀλλ' ὑμεῖς.

17.

| ΠΕΡΙ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΑΔΙΚΗΜΑΤΩΝ.

Ἴσως τινὲς ὑμῶν, ὦ ἄνδρες δικασταί, διὰ τὸ βούλεσθαί με ἄξιον εἶναί τινος ἡγοῦνται καὶ εἰπεῖν ἂν μᾶλλον ἑτέρου δύνασθαι· ἐγὼ δὲ τοσούτου δέω περὶ τῶν μὴ προσηκόντων ἱκανὸς εἶναι λέγειν, ὥστε δέδοικα μὴ καὶ περὶ ὧν ἀναγκαῖόν μοί ἐστι λέγειν, ἀδύνατος ὦ τὰ δέοντα εἰπεῖν. οἴομαι μὲν οὖν, ἂν πάντα διηγήσωμαι τὰ πεπραγμένα ἡμῖν πρὸς Ἐράτωνα καὶ τοὺς ἐκείνου παῖδας, ῥαδίως ἐξ αὐτῶν ὑμᾶς εὑρήσειν ἃ προσήκει σκέψασθαι περὶ ταύτης τῆς διαδικασίας. ἐξ ἀρχῆς οὖν ἀκούσατε.

2 Ἐράτων ὁ Ἐρασιφῶντος πατὴρ ἐδανείσατο παρὰ τοῦ ἐμοῦ πάππου τάλαντα δύο. ὅτι μὲν οὖν ἔλαβε τἀργύριον καὶ ὡς τοσοῦτόν γε ἐδεήθη δανεῖσαι, ὧν ἐναντίον ἐδόθη, μάρτυρας ὑμῖν παρέξομαι· ἃ δ' ἐχρήσατο αὐτῷ καὶ ὅσα ὠφελήθη, οἱ μᾶλλόν τε ἐμοῦ εἰδότες καὶ παραγεγενημένοι οἷς ἐκεῖνος ἔπραττε διηγήσονται ὑμῖν καὶ μαρτυρήσουσι. Καί μοι κάλει μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

3 Ἕως τοίνυν ὁ Ἐράτων ἔζη, τούς τε τόκους ἀπελάμβανον ἐγὼ καὶ τἆλλα τὰ συγκείμενα· ἐπειδὴ δὲ ἐτελεύτησε καταλιπὼν υἱοὺς τρεῖς, Ἐρασιφῶντα καὶ Ἐράτωνα καὶ Ἐρασίστρατον, οὗτοι οὐδὲν ἔτι ἡμῖν τῶν δικαίων ἐποίουν. ἐν μὲν οὖν τῷ πολέμῳ, διότι οὐκ ἦσαν δίκαι, οὐ δυνατοὶ ἦμεν παρ' αὐτῶν ἃ ὤφειλον πράξασθαι· ἐπειδὴ δὲ εἰρήνη ἐγένετο, ὅτε περ πρῶτον αἱ ἀστικαὶ δίκαι ἐδικάζοντο, λαχὼν ὁ πατὴρ παντὸς τοῦ συμβολαίου Ἐρασιστράτῳ, ὅσπερ μόνος τῶν ἀδελφῶν ἐπεδήμει, κατ-

Reisk.

ἐδικάσατο ἐπὶ Ξεναινέτου ἄρχοντος. μάρτυρας δὲ καὶ τούτων παρέξομαι ὑμῖν. Καί μοι κάλει μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Ὅτι μὲν τὰ Ἐράτωνος δικαίως ἂν ἡμέτερα εἴη, ἐκ 4
τούτων ῥᾴδιον εἰδέναι, ὅτι δὲ πάντα δημεύεται, ἐξ αὐτῶν τῶν ἀπογραφῶν· τρεῖς γὰρ καὶ τέσσαρες ἕκαστα ἀπογεγράφασι. καίτοι τοῦτό γε παντὶ εὔγνωστον, ὅτι οὐκ ἂν παραλιπόντες, εἴ τι ἄλλο τῶν Ἐράτωνος οἷόν τε ἦν δημεύειν, πάντα τὰ Ἐράτωνος ἀπέγραφον, [ἀπογράφοντες] καὶ ἃ ἐγὼ πολὺν ἤδη χρόνον κέκτημαι. ὡς μὲν οὖν ἡμῖν οὐδ' ἑτέρωθεν εἰσπράξασθαι οἷόν τε, ἂν ὑμεῖς ταῦτα δημεύσητε, εὔγνωστόν μοι δοκεῖ εἶναι· ὡς δὲ τὴν 5
ἀμφισβήτησιν ἐποιησάμην πρός τε ὑμᾶς καὶ τοὺς ἰδιώτας, ἔτι ἀκούσατε. ἕως μὲν γὰρ ἡμῖν οἱ Ἐρασιφῶντος οἰκεῖοι τούτων τῶν χρημάτων ἠμφισβήτουν, ἅπαντα ἠξίουν ἐμὰ εἶναι, διότι ὑπὲρ ἅπαντος τοῦ χρέως ἀντιδικῶν πρὸς τὸν πατέρα ὁ Ἐρασίστρατος ἡττήθη· καὶ τὰ μὲν Σφηττοῖ ἤδη τρία ἔτη μεμίσθωκα, τῶν δὲ Κικυννοῖ καὶ τῆς οἰκίας ἐδικαζόμην τοῖς ἔχουσι. πέρυσι μὲν οὖν διεγράψαντό μου τὰς δίκας, ἔμποροι φάσκοντες εἶναι· νυνὶ δὲ λαχόντος ἐν τῷ Γαμηλιῶνι μηνὶ οἱ ναυτοδίκαι οὐκ ἐξεδίκασαν. ἐπειδὴ δ' ὑμῖν τὰ Ἐρασιφῶντος δη- 6
μεύειν ἔδοξε, ἀφεὶς τῇ πόλει τὼ δύο μέρη τὰ Ἐρασιστράτου ἀξιῶ μοι ψηφισθῆναι, διότι ταῦτά γε ἤδη καὶ πρότερον ἐγνώκατε ἡμέτερα εἶναι. ὡρισάμην οὖν ἐμαυτῷ τὸ τρίτον μέρος τῆς ἐκείνων οὐσίας οὐ τὴν ἀκρίβειαν ἐπισκεψάμενος, ἀλλὰ πολλῷ πλέον ἢ τὼ δύω μέρη τῷ δημοσίῳ ὑπολιπών. ῥᾴδιον δὲ γνῶναι ἐκ τοῦ τιμήματος 7
τοῦ ἐπιγεγραμμένου τοῖς χρήμασιν. ἅπαντα μὲν γὰρ πλείονος ἢ ταλάντου τετίμηνται, ὧν δ' ἐγὼ ἀμφισβητῶ τῷ μὲν πέντε μνᾶς τῷ δὲ χιλίας δραχμὰς ἐπεγραψάμην·

p. 586—594.

καὶ εἰ πλείονος ἄξιά ἐστιν ἢ τοσούτου, ἀποκηρυχθέντων
8 τὸ περιττὸν ἡ πόλις λήψεται. ἵνα οὖν εἰδῆτε ὅτι ταῦτα
ἀληθῆ ἐστι, μάρτυρας ὑμῖν παρέξομαι πρῶτον μὲν τοὺς
μεμισθωμένους παρ' ἐμοῦ τὸ Σφηττοῖ χωρίον, ἔπειτα
τοῦ | Κικυννοῖ τοὺς γείτονας, οἳ ἴσασιν ἡμᾶς ἤδη τρία
ἔτη ἀμφισβητοῦντας, ἔτι δὲ τούς τε πέρυσιν ἄρξαντας,
πρὸς οὓς αἱ δίκαι ἐλήχθησαν, καὶ τοὺς νῦν ναυτοδίκας.
9 ἀναγνωσθήσονται δὲ ὑμῖν καὶ αὐταὶ αἱ ἀπογραφαί· ἐκ
τούτων γὰρ μάλιστα γνώσεσθε ὅτι οὔτε νεωστὶ ταῦτα
τὰ χρήματα ἀξιοῦμεν ἡμέτερα εἶναι, οὔτε νυνὶ τῷ δημοσίῳ πλειόνων ἀμφισβητοῦμεν ἢ τῷ ἔμπροσθεν χρόνῳ τοῖς ἰδιώταις. Καί μοι κάλει μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

10 Ὅτι μὲν οὖν, ὦ ἄνδρες δικασταί, οὐ παρὰ τὸ δίκαιον ἀξιῶ μοι ψηφίσασθαι τὸ διαδίκασμα, ἀλλ' αὐτὸς τῇ πόλει πολλὰ τῶν ἐμαυτοῦ ἀφεὶς τοῦτο ἀξιῶ μοι ἀποδοθῆναι, ἀποδέδεικται. ἤδη δέ μοι δοκεῖ δίκαιον εἶναι καὶ δεηθῆναι ὑμῶν τε καὶ τῶν συνδίκων ἐναντίον ὑμῶν.

18.

ΠΕΡΙ ΔΗΜΕΥΣΕΩΣ ΤΩΝ ΤΟΥ ΝΙΚΙΟΥ ΑΔΕΛΦΟΥ ΕΠΙΛΟΓΟΣ.

Ἐνθυμήθητε τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταί, οἷοί τινες
ὄντες πολῖται καὶ αὐτοὶ καὶ ὧν προσήκοντες ἀδικούμενοι
ἀξιοῦμεν ἐλεεῖσθαι ὑφ' ὑμῶν καὶ τῶν δικαίων τυγχάνειν·
οὐ γὰρ μόνον περὶ τῆς οὐσίας ἀγωνιζόμεθα, ἀλλὰ καὶ
περὶ τῆς πολιτείας, εἰ χρὴ δημοκρατουμένης τῆς πόλεως
ἡμῖν μετεῖναι. πρῶτον μὲν οὖν περὶ Νικίου τοῦ ἡμε-
2 τέρου θείου ἀναμνήσθητε. ἐκεῖνος γὰρ ὅσα μὲν τῇ ἑαυ-
τοῦ γνώμῃ χρώμενος ὑπὲρ τοῦ πλήθους τοῦ ὑμετέρου

Reisk.

ἔπραξε, πανταχοῦ φανήσεται πολλῶν μὲν καὶ ἀγαθῶν
αἴτιος τῇ πόλει γεγενημένος, πλεῖστα δὲ καὶ μέγιστα κακὰ
τοὺς πολεμίους εἰργασμένος· ὅσα δὲ οὐ βουλόμενος ἀλλ'
ἄκων ἠναγκάσθη ποιῆσαι, τῶν μὲν κακῶν οὐκ ἐλάχιστον
αὐτὸς μετέσχε μέρος, τὴν δ' αἰτίαν τῆς συμφορᾶς οἱ
πείσαντες ὑμᾶς δικαίως ἂν ἔχοιεν, ἐπεὶ τήν γε πρὸς ὑμᾶς 3
εὔνοιαν καὶ τὴν ἀρετὴν τὴν αὑτοῦ ἐν ταῖς εὐτυχίαις ταῖς
ὑμετέραις καὶ ταῖς δυστυχίαις ταῖς τῶν ἐχθρῶν ἐπεδεί-
ξατο· στρατηγῶν γὰρ πολλὰς μὲν πόλεις εἷλε, πολλὰ δὲ
καὶ καλὰ κατὰ τῶν πολεμίων ἔστησε τρόπαια, ὧν καθ'
ἓν ἕκαστον πολὺ ἂν ἔργον εἴη λέγειν. Εὐκράτης τοίνυν, 4
ἀδελφὸς μὲν ὢν ἐκείνου, πατὴρ δ' ἐμός, ἤδη τῆς τελευ-
ταίας ναυμαχίας γεγενημένης φανερὰν ἐπεδείξατο τὴν
εὔνοιαν ἣν εἶχε περὶ τὸ πλῆθος τὸ ὑμέτερον· ἡττημένων
γὰρ ἐν τῇ ναυμαχίᾳ στρατηγὸς ὑφ' ὑμῶν ᾑρημένος, καὶ
παρακαλούμενος μετέχειν τῆς ὀλιγαρχίας ὑπὸ τῶν ἐπι-
βουλευόντων τῷ πλήθει, οὐκ ἠθέλησεν αὐτοῖς πείθε-
σθαι, ἐν τοιούτῳ καιρῷ ληφθεὶς ἐν ᾧ οἱ πλεῖστοι τῶν 5
ἀνθρώπων καὶ μεταβάλλονται πρὸς τὰ παρόντα καὶ ταῖς
τύχαις εἴκουσι, δυστυχοῦντος τοῦ δήμου, οὐκ ἀπελαυ-
νόμενος τῆς πολιτείας οὐδ' ἰδίας ἔχθρας ὑπαρχούσης
πρὸς τοὺς ἄρξειν μέλλοντας, ἀλλ' ἐξὸν αὐτῷ καὶ τῶν
τριάκοντα γενέσθαι καὶ μηδενὸς ἔλαττον δύνασθαι, μᾶλ-
λον εἵλετο πράττων ὑπὲρ τῆς ὑμετέρας σωτηρίας ἀπολέ-
σθαι ἢ ἐπιδεῖν τὰ τείχη καθαιρούμενα καὶ τὰς ναῦς τοῖς
πολεμίοις παραδιδομένας καὶ τὸ ὑμέτερον πλῆθος κατα-
δουλούμενον. καὶ οὐ πολλῷ χρόνῳ ὕστερον Νικήρατος, 6
ἀνεψιὸς ὢν ἐμὸς καὶ υἱὸς Νικίου, εὔνους ὢν τῷ ὑμετέρῳ
πλήθει, συλληφθεὶς ὑπὸ τῶν τριάκοντα ἀπέθανεν, οὔτε
γένει οὔτε οὐσίᾳ οὔθ' ἡλικίᾳ δοκῶν ἀνάξιος εἶναι τῆς
πολιτείας μετασχεῖν· ἀλλὰ τοιαῦτα ἐνομίζετο τὰ ὑπάρ-
χοντα αὐτῷ πρὸς τὸ ὑμέτερον πλῆθος εἶναι καὶ διὰ τοὺς

p. 595—602.

προγόνους καὶ αὐτόν, ὥστε οὐκ ἂν ποθ' ἑτέρας ἐπιθυ-
7 μῆσαι πολιτείας. συνῄδεσαν γὰρ ἅπασιν αὐτοῖς ὑπὸ τῆς
πόλεως τιμωμένοις, καὶ πολλαχοῦ μὲν ὑπὲρ ὑμῶν κεκιν-
δυνευκόσι, μεγάλας δ' εἰσφορὰς εἰσενηνοχόσι | καὶ λε-
λειτουργηκόσι κάλλιστα, καὶ τῶν ἄλλων οὐδενὸς πώ-
ποτ' ἀποστᾶσιν ὧν ἡ πόλις αὐτοῖς προσέταξεν, ἀλλὰ
8 προθύμως λειτουργοῦσι. καίτοι τίνες ἂν ἡμῶν εἴησαν
δυστυχέστεροι, εἰ ἐν μὲν τῇ ὀλιγαρχίᾳ ἀποθνήσκοιμεν
εὖνοι ὄντες τῷ πλήθει, ἐν δὲ τῇ δημοκρατίᾳ ὡς κακόνοι
9 ὄντες τῷ πλήθει ἀποστεροίμεθα τῶν ὄντων; καὶ μὲν δή,
ὦ ἄνδρες δικασταί, καὶ Διόγνητος διαβληθεὶς μὲν ὑπὸ
τῶν συκοφαντῶν φεύγων ᾤχετο, μετ' ὀλίγων δὲ τῶν
ἐκπεπτωκότων οὔτ' ἐπὶ τὴν πόλιν ἐστρατεύσατο οὔτ'
εἰς Δεκέλειαν ἀφίκετο· οὐδ' ἔστιν ὅτου κακοῦ αἴτιος
οὔτε φυγὼν οὔτε κατελθὼν τῷ ὑμετέρῳ πλήθει γεγένη-
ται, ἀλλ' εἰς τοῦτ' ἀρετῆς ἦλθεν ὥστε μᾶλλον ὠργίζετο
τοῖς εἰς ὑμᾶς ἡμαρτηκόσιν ἢ τοῖς αὐτῷ τῆς καθόδου αἰ-
10 τίοις γεγενημένοις ἔχαιρε. καὶ ἀρχὴν μὲν οὐδεμίαν ἦρξεν
ἐν τῇ ὀλιγαρχίᾳ· ἐπειδὴ δὲ τάχιστα ἦλθον εἰς τὴν Ἀκα-
δήμειαν Λακεδαιμόνιοι καὶ Παυσανίας, λαβὼν τὸν Νι-
κηράτου καὶ ἡμᾶς παῖδας ὄντας, ἐκεῖνον μὲν κατέθηκεν
ἐπὶ τοῖς γόνασι τοῖς Παυσανίου, ἡμᾶς δὲ παραστησά-
μενος ἔλεγε πρὸς ἐκεῖνον καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς παρόν-
τας ὅσα εἴημεν πεπονθότες καὶ οἵαις τύχαις κεχρημέ-
νοι, καὶ ἠξίου Παυσανίαν βοηθῆσαι καὶ διὰ τὴν φι-
λίαν καὶ διὰ τὴν ξενίαν τὴν ὑπάρχουσαν, καὶ τι-
11 μωρὸν γενέσθαι τῶν εἰς ἡμᾶς ἡμαρτηκότων. ὅθεν
Παυσανίας ἤρξατο εὔνους εἶναι τῷ δήμῳ, παράδειγμα
ποιούμενος πρὸς τοὺς ἄλλους Λακεδαιμονίους τὰς ἡμε-
τέρας συμφορὰς τῆς τῶν τριάκοντα πονηρίας· δῆλον γὰρ
ἅπασι τοῖς ἐλθοῦσι Πελοποννησίων ἐγεγένητο, ὅτι οὐ
τοὺς πονηροτάτους τῶν πολιτῶν ἀπέκτεινον, ἀλλ' οἷς

Reisk.

μάλιστα προσῆκον καὶ διὰ γένος καὶ διὰ πλοῦτον καὶ διὰ
τὴν ἄλλην ἀρετὴν τιμᾶσθαι. οὕτω δ' ἠλεούμεθα καὶ 12
πᾶσι δεινὰ ἐδοκοῦμεν πεπονθέναι, ὥστε Παυσανίας τὰ
μὲν παρὰ τῶν τριάκοντα ξένια οὐκ ἠθέλησε λαβεῖν, τὰ
δὲ παρ' ἡμῶν ἐδέξατο. καίτοι δεινόν, ὦ ἄνδρες δικασταί,
ὑπὸ μὲν τῶν πολεμίων παῖδας ὄντας ἡμᾶς ἐλεεῖσθαι, οἳ
τῇ ὀλιγαρχίᾳ βοηθήσοντες ἦλθον, ὑπὸ δὲ ὑμῶν, ὦ ἄνδρες
δικασταί, τοιούτους γεγενημένους τῶν ὄντων ἀποστερεῖ-
σθαι, ὧν οἱ πατέρες ὑπὲρ τῆς δημοκρατίας ἀπέθανον.
Εὖ δ' οἶδ', ὦ ἄνδρες δικασταί, ὅτι περὶ πλείστου 13
ἂν ποιήσαιτο Πολίοχος τοῦτον τὸν ἀγῶνα κατορθῶσαι,
ἡγούμενος αὐτῷ καλὴν εἶναι τὴν ἀπόδειξιν καὶ πρὸς
τοὺς πολίτας καὶ τοὺς ξένους, ὅτι Ἀθήνησι τοσοῦτον
δύναται, ὥσθ' ὑμᾶς τοὺς αὐτούς, περὶ ὧν ὅρκους ὀμω-
μόκατε, ὑμῖν αὐτοῖς τἀναντία ποιεῖν ψηφίζεσθαι. πάν- 14
τες γὰρ εἴσονται ὅτι τότε μὲν χιλίαις δραχμαῖς ἐζημίωσε
τὸν βουλόμενον τὴν ἡμετέραν γῆν δημοσίαν ποιῆσαι,
νυνὶ δὲ κελεύων δημεῦσαι νενίκηκε, καὶ περὶ τούτων
δὴ ἀμφοτέρων Ἀθηναῖοι, παρανόμων φεύγοντος τοῦ
αὐτοῦ ἀνδρός, τἀναντία σφίσιν αὐτοῖς ἐψηφίσαντο. οὐκ 15
οὖν αἰσχρόν, εἰ ἃ μὲν Λακεδαιμονίοις συνέθεσθε βε-
βαιώσετε, ἃ δὲ αὐτοῖς ἐψηφίσασθε οὕτω ῥᾳδίως διαλύ-
σετε· καὶ τὰς μὲν πρὸς ἐκείνους συνθήκας κυρίας ποιή-
σετε, τὰς δὲ πρὸς αὐτοὺς ἀκύρους· καὶ τοῖς μὲν ἄλλοις
Ἕλλησιν ὀργίζοισθε, εἴ τις Λακεδαιμονίους ὑμῶν περὶ
πλείονος ποιεῖται, ὑμεῖς δ' αὐτοὶ φανήσεσθε πιστότερον
πρὸς ἐκείνους ἢ πρὸς ὑμᾶς αὐτοὺς διακείμενοι; ἄξιον 16
δὲ μάλιστα φθονῆσαι, ὅτι οὕτως ἤδη οἱ τὰ τῆς πόλεως
πράττοντες διάκεινται, ὥστ' οὐχ ὅ τι ἂν τῇ πόλει βέλ-
τιστον ᾖ, τοῦτο οἱ ῥήτορες λέγουσιν, ἀλλ' ἀφ' ὧν ἂν
αὐτοὶ κερδαίνειν μέλλωσι, ταῦτα ὑμεῖς ψηφίζεσθε. καὶ 17
εἰ μὲν τῷ ὑμετέρῳ πλήθει συνέφερε τοὺς μὲν ἔχειν τὰ

αὐτῶν, τῶν δὲ ἀδίκως δημεύεσθαι τὴν οὐσίαν, εἰκότως
ἂν ἠμελεῖτε τῶν ὑφ' ἡμῶν λεγομένων· νυνὶ δὲ πάντες
ἂν ὁμολογήσαιτε ὁμόνοιαν μέγιστον ἀγαθὸν εἶναι πόλει,
στάσιν δὲ πάντων κακῶν αἰτίαν, διαφέρεσθαι δὲ πρὸς
ἀλλήλους ἐκ τῶν τοιούτων μάλιστ', ἂν οἱ μὲν τῶν ἀλλο-
18 τρίων ἐπιθυμῶσιν, οἱ δ' ἐκ τῶν ὄντων | ἐκπίπτωσι. καὶ
ταῦθ' ὑμεῖς ἔγνωτε νεωστὶ κατελθόντες, ὀρθῶς βου-
λευόμενοι· ἔτι γὰρ ἐμέμνησθε τῶν γεγενημένων συμ-
φορῶν, καὶ τοῖς θεοῖς εἰς ὁμόνοιαν εὔχεσθε καταστῆναι
τὴν πόλιν μᾶλλον, ἢ [ἐπὶ τιμωρίαν τῶν παρεληλυθότων
τραπόμενοι] τὴν μὲν πόλιν στασιάσαι, τοὺς δὲ λέγοντας
19 ταχέως πλουτῆσαι. καίτοι πλείων συγγνώμη μνησικα-
κεῖν νεωστὶ κατεληλυθόσιν, ἔτι τῆς ὀργῆς οὔσης προσ-
φάτου, ἢ τοσούτῳ χρόνῳ ὕστερον ἐπὶ τιμωρίαν τῶν
παρεληλυθότων τραπέσθαι, ὑπὸ τοιούτων πεισθέντας
οἳ ἐν ἄστει μείναντες ταύτην ὑμῖν οἴονται διδόναι πίστιν
τῆς αὑτῶν εὐνοίας, ἑτέρους κακῶς ποιοῦντες, ἀλλ' οὐ
σφᾶς αὐτοὺς χρηστοὺς παρέχοντες, καὶ νυνὶ τῶν τῆς
πόλεως εὐτυχιῶν ἀπολαύοντες, ἀλλ' οὐ πρότερον τῶν
ὑμετέρων κινδύνων μετέχοντες.

20 Καὶ εἰ μὲν ἑωρᾶτε, ὦ ἄνδρες δικασταί, σωζόμενα
τῇ πόλει τὰ ὑπὸ τούτων δημευόμενα, συγγνώμην ἂν εἴ-
χομεν· νῦν δ' ἐπίστασθε ὅτι τὰ μὲν αὐτῶν ὑπὸ τούτων
ἀφανίζεται, τὰ δὲ πολλοῦ ἄξια ὄντα ὀλίγου πιπράσκεται.
ἂν δ' ἐμοὶ πείθησθε, οὐκ ἐλάττω ἀπ' αὐτῶν ὑμεῖς ὠφε-
21 ληθήσεσθε ἢ ἡμεῖς οἱ κεκτημένοι, ἐπεὶ καὶ νυνὶ Διόμνη-
στος καὶ ἐγὼ καὶ ὁ ἀδελφὸς ἐκ μιᾶς οἰκίας τρεῖς ὄν-
τες τριηραρχοῦμεν, καὶ ὅταν ἡ πόλις δέηται χρημάτων,
ἀπὸ τούτων ὑμῖν εἰσφέρομεν. ὡς οὖν ἡμῶν ταύτῃ τῇ
γνώμῃ χρωμένων, καὶ τῶν προγόνων τῶν ἡμετέρων
22 τοιούτων γεγενημένων, φείδεσθε ἡμῶν. οὐδὲν γὰρ ἂν
ἡμᾶς κωλύοι, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἀθλιωτάτους εἶναι,

Reisk.

ἐπὶ μὲν τῶν τριάκοντα ὀρφανοὺς καταλειφθέντας, ἐν δὲ τῇ δημοκρατίᾳ τῶν ὄντων ἐστερημένους, οἷς ἡ τύχη παρέδωκεν ὥστ' ἔτι ἡμᾶς παῖδας ὄντας ἐπὶ τὴν Πανσανίου σκηνὴν ἐλθόντας βοηθῆσαι τῷ πλήθει. καὶ τοιούτων ἡμῖν ὑπαρχόντων εἰς τίνας ἂν ἐβουλήθημεν δικαστὰς καταφυγεῖν; οὐκ εἰς τοὺς οὕτω πολιτευομένους 23
ὑπὲρ τῆς πολιτείας ἧς καὶ ὁ πατὴρ καὶ οἱ προσήκοντες ἡμῖν ἀπέθανον; νῦν τοίνυν ταύτην ἀνθ' ἁπάντων ἀπαιτοῦμεν ὑμᾶς τὴν χάριν, μὴ περιιδεῖν ἡμᾶς ἀπόρως διατεθέντας μηδ' ἐνδεεῖς τῶν ἐπιτηδείων γενομένους, μηδὲ τὴν τῶν προγόνων εὐδαιμονίαν καταλῦσαι, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον παράδειγμα ποιῆσαι τοῖς βουλομένοις τὴν πόλιν εὖ ποιεῖν, οἵων ὑμῶν ἐν τοῖς κινδύνοις τεύξονται.

Οὐκ ἔχω, ὦ ἄνδρες δικασταί, οὕστινας δεησομένους 24
ὑπὲρ ἡμῶν ἀναβιβάσομαι· τῶν γὰρ προσηκόντων οἱ μὲν ἄνδρας ἀγαθοὺς αὐτοὺς παρασχόντες καὶ μεγάλην τὴν πόλιν ποιοῦντες ἐν τῷ πολέμῳ τεθνᾶσιν, οἱ δ' ὑπὲρ τῆς δημοκρατίας καὶ τῆς ὑμετέρας ἐλευθερίας ὑπὸ τῶν τριάκοντα κώνειον πιόντες, ὥστε τῆς ἐρημίας τῆς ἡμετέρας 25
αἴτιαι γεγόνασιν αἵ τε τῶν προσηκόντων ἀρεταὶ καὶ αἱ τῆς πόλεως συμφοραί. ὧν ἄξιον ὑμᾶς ἐνθυμηθέντας προθύμως ἡμῖν βοηθῆσαι, ἡγησαμένους τούτους ἂν ἐν δημοκρατίᾳ δικαίως εὖ πάσχειν ὑφ' ὑμῶν, οἵπερ ἐν ὀλιγαρχίᾳ τῶν συμφορῶν μετέσχον τὸ μέρος. Ἄξιον δὲ καὶ 26
τούτους τοὺς συνδίκους εὔνους ἡμῖν εἶναι, ἐκείνου τοῦ χρόνου μνησθέντας, ὅτ' ἐκ τῆς πατρίδος ἐκπεπτωκότες καὶ τὰς οὐσίας ἀπολωλεκότες ἄνδρας ἀρίστους ἐνομίζετ' εἶναι τοὺς ὑπὲρ ὑμῶν ἀποθνήσκοντας, καὶ τοῖς θεοῖς εὔχεσθε δυνηθῆναι χάριν τοῖς ἐξ ἐκείνων ἀποδοῦναι. ἡμεῖς τοίνυν, υἱεῖς ὄντες καὶ συγγενεῖς τῶν ὑπὲρ τῆς 27
ἐλευθερίας προκεκινδυνευκότων, ἀπαιτοῦμεν ὑμᾶς νυνὶ ταύτην τὴν χάριν, καὶ ἀξιοῦμεν μὴ ἀδίκως ἡμᾶς ἀπολέ-

11 λίσκειν. χαλεπὸν μὲν οὖν, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἀπολο-
γεῖσθαι πρὸς δόξαν ἣν ἔνιοι ἔχουσι περὶ τῆς Νικοφήμου
οὐσίας, καὶ σπάνιν ἀργυρίου ἣ νῦν ἐστιν ἐν τῇ πόλει,
καὶ τοῦ ἀγῶνος πρὸς τὸ δημόσιον ὄντος· ὅμως | δὲ καὶ
τούτων ὑπαρχόντων ῥᾳδίως γνώσεσθε ὅτι οὐκ ἀληθῆ
ἐστι τὰ κατηγορημένα. δέομαι δ' ὑμῶν πάσῃ τέχνῃ καὶ
μηχανῇ μετ' εὐνοίας ἀκροασαμένους ἡμῶν διὰ τέλους,
ὅ τι ἂν ὑμῖν ἄριστον καὶ εὐορκότατον νομίζητε εἶναι,
τοῦτο ψηφίσασθαι.

12 Πρῶτον μὲν οὖν, ᾧ τρόπῳ κηδεσταὶ ἡμῖν ἐγένοντο,
διδάξω ὑμᾶς. στρατηγῶν γὰρ Κόνων περὶ Πελοπόννη-
σον, τριηραρχήσαντι τῷ ἐμῷ πατρὶ πάλαι φίλος γεγενη-
μένος, ἐδεήθη δοῦναι τὴν ἀδελφὴν αἰτοῦντι τῷ υἱεῖ τῷ
13 Νικοφήμου. ὁ δὲ ὁρῶν αὐτοὺς ὑπ' ἐκείνου τε πεπιστευ-
μένους γεγονότας τε ἐπιεικεῖς τῇ τε πόλει ἔν γε τῷ τότε
χρόνῳ ἀρέσκοντας, ἐπείσθη δοῦναι, οὐκ εἰδὼς τὴν ἐσο-
μένην διαβολήν, ἀλλ' ὅτε καὶ ὑμῶν ὁστισοῦν ἂν ἐκεί-
νοις ἠξίωσε κηδεστὴς γενέσθαι, ἐπεὶ ὅτι γε οὐ χρημά-
των ἕνεκα, ῥᾴδιον γνῶναι ἐκ τοῦ βίου παντὸς καὶ τῶν
14 ἔργων τῶν τοῦ πατρός. ἐκεῖνος γὰρ ὅτ' ἦν ἐν ἡλικίᾳ,
παρὸν μετὰ πολλῶν χρημάτων γῆμαι ἄλλην, τὴν ἐμὴν
μητέρα ἔλαβεν οὐδὲν ἐπιφερομένην, ὅτι δὲ Ξενοφῶντος
ἦν θυγάτηρ τοῦ Εὐριπίδου υἱέος, ὃς οὐ μόνον ἰδίᾳ χρη-
στὸς ἐδόκει εἶναι, ἀλλὰ καὶ στρατηγεῖν αὐτὸν ἠξιώσατε,
15 ὡς ἐγὼ ἀκούω. τὰς τοίνυν ἐμὰς ἀδελφὰς θελόντων τι-
νῶν λαβεῖν ἀπροίκους πάνυ πλουσίων οὐ δέδωκεν, ὅτι
ἐδόκουν κάκιον γεγονέναι, ἀλλὰ τὴν μὲν Φιλομήλῳ τῷ
Παιανιεῖ, ὃν οἱ πολλοὶ βελτίονα ἡγοῦνται εἶναι ἢ πλου-
σιώτερον, τὴν δὲ πένητι γεγενημένῳ οὐ διὰ κακίαν,
ἀδελφιδῷ δὲ Φαίδρῳ ὄντι Μυρρινουσίῳ, ἐπιδοὺς τετ-
16 ταράκοντα μνᾶς, καὶ Ἀριστοφάνει τὸ ἴσον. πρὸς δὲ
τούτοις ἐμοὶ πολλὴν ἐξὸν πάνυ προῖκα λαβεῖν ἐλάττω

*συνεβούλευσεν, ὥστ' εὖ εἰδέναι ὅτι κηδεσταῖς χρησοί-
μην κοσμίοις καὶ σώφροσι. καὶ νῦν ἔχω γυναῖκα τὴν
Κριτοδήμου θυγατέρα τοῦ Ἀλωπεκῆθεν, ὃς ὑπὸ Λακε-
δαιμονίων ἀπέθανεν, ὅτε ἡ ναυμαχία ἐγένετο ἐν Ἑλλησ-
πόντῳ. καίτοι, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὅστις αὐτός τε ἄνευ* 17
*χρημάτων ἔγημε ταῖν τε θυγατέροιν πολὺ ἀργύριον ἐπέ-
δωκε τῷ τε υἱεῖ ὀλίγην προῖκα ἔλαβε, πῶς οὐκ εἰκὸς περὶ
τούτου πιστεύειν ὡς οὐχ ἕνεκα χρημάτων τούτοις κηδε-
στὴς ἐγένετο;*

Ἀλλὰ μὴν ὅ γε Ἀριστοφάνης ἤδη ἔχων τὴν γυναῖκα 18
*ὅτι πολλοῖς ἄλλοις μᾶλλον ἐχρῆτο ἢ τῷ ἐμῷ πατρί, ῥᾴδιον
γνῶναι. ἥ τε γὰρ ἡλικία πολὺ διάφορος, ἥ τε φύσις ἔτι
πλέον· ἐκείνῳ μὲν γὰρ ἦν τὰ ἑαυτοῦ πράττειν, Ἀριστο-
φάνης δὲ οὐ μόνον τῶν ἰδίων ἀλλὰ καὶ τῶν κοινῶν ἐβού-
λετο ἐπιμελεῖσθαι, καὶ εἴ τι ἦν αὐτῷ ἀργύριον, ἀνήλωσεν
ἐπιθυμῶν τιμᾶσθαι. γνώσεσθε δὲ ὅτι ἀληθῆ λέγω ἐξ αὐ-* 19
*τῶν ὧν ἐκεῖνος ἔπραττε. πρῶτον μὲν γὰρ βουλομένου
Κόνωνος πέμπειν τινὰ εἰς Σικελίαν, ᾤχετο ὑποστὰς μετὰ
Εὐνόμου καὶ Λυσίου, φίλου ὄντος καὶ ξένου, τὸ πλῆθος
τὸ ὑμέτερον πλεῖστα ἀγαθὰ πεποιηκότος, ὡς ἐγὼ ἀκή-
κοα τῶν ἐν Πειραιεῖ παραγενομένων. ἦσαν δ' ἐλπίδες* 20
*τοῦ πλοῦ πεῖσαι Διονύσιον κηδεστὴν μὲν γενέσθαι Εὐα-
γόρᾳ, πολέμιον δὲ Λακεδαιμονίοις, φίλον δὲ καὶ σύμ-
μαχον τῇ πόλει τῇ ὑμετέρᾳ. καὶ ταῦτ' ἔπραττον πολλῶν
κινδύνων ὑπαρχόντων πρὸς τὴν θάλασσαν καὶ τοὺς πο-
λεμίους, καὶ ἔπεισαν Διονύσιον μὴ πέμψαι τριήρεις ἃς
τότε παρεσκευάσατο Λακεδαιμονίοις. μετὰ δὲ ταῦτα* 21
*ἐπειδὴ οἱ πρέσβεις ἧκον ἐκ Κύπρου ἐπὶ τὴν βοήθειαν,
οὐδὲν ἐνέλιπε προθυμίας σπεύδων. ὑμεῖς δὲ τριήρεις
αὐτοῖς ἔδοτε καὶ τἄλλα ἐψηφίσασθε, ἀργυρίου δ' εἰς τὸν
ἀπόστολον ἠπόρουν. ὀλίγα μὲν γὰρ ἦλθον ἔχοντες χρή-
ματα, πολλῶν δὲ προσεδεήθησαν· οὐ γὰρ μόνον εἰς*

τὰς ναῦς, ἀλλὰ καὶ πελταστὰς ἐμισθώσαντο καὶ ὅπλα
22 ἐπρίαντο. Ἀριστοφάνης δ' οὖν τῶν χρημάτων τὰ μὲν
πλεῖστα αὐτὸς παρέσχεν· ἐπειδὴ δὲ οὐχ ἱκανὰ ἦν, τοὺς
φίλους ἔπειθε δεόμενος καὶ ἐγγυώμενος, καὶ τοῦ ἀδελ-
φοῦ τοῦ ὁμοπατρίου ἀποκειμένας παρ' αὐτῷ τεσσαρά-
κοντα μνᾶς εἰπὼν κατεχρήσατο. τῇ δὲ προτεραίᾳ ᾗ ἤ
ἀνήγετο, | εἰσελθὼν ὡς τὸν πατέρα τὸν ἐμὸν ἐκέλευσε
χρῆσαι ὅ τι εἴη ἀργύριον. προσδεῖν γὰρ ἔφη πρὸς τὸν
μισθὸν τοῖς πελτασταῖς. ἦσαν δ' ἡμῖν ἔνδον ἑπτὰ μναῖ·
23 ὁ δὲ καὶ ταύτας λαβὼν κατεχρήσατο. τίνα γὰρ οἴεσθε,
ὦ ἄνδρες δικασταί, φιλότιμον μὲν ὄντα, ἐπιστολῶν δ'
αὐτῷ ἡκουσῶν παρὰ τοῦ πατρὸς μηδὲν ἀπορήσειν ἐκ
Κύπρου, ᾑρημένον δὲ πρεσβευτὴν καὶ μέλλοντα πλεῖν
ὡς Εὐαγόραν, ὑπολείπεσθαι ἄν τι τῶν ὄντων, ἀλλ' οὐκ
εἰ ἦν δυνατὸς πάντα παρασχόντα χαρίσασθαι ἐκείνῳ τε
καὶ κομίσασθαι μὴ ἐλάττω; Ὡς τοίνυν ταῦτ' ἐστὶν ἀληθῆ,
κάλει μοι Εὔνομον [καὶ Λυσίαν].

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

24 Τῶν μὲν μαρτύρων ἀκούετε, οὐ μόνον ὅτι ἔχρησαν
ἐκείνου δεηθέντος, ἀλλὰ καὶ ὅτι ἀπειλήφασιν· ἐκομίσθη
γὰρ αὐτοῖς ἐπὶ τῆς τριήρους.

Ῥᾴδιον μὲν οὖν ἐκ τῶν εἰρημένων γνῶναι ὅτι τοι-
ούτων καιρῶν συμπεσόντων οὐδενὸς ἂν ἐφείσατο τῶν
25 ἑαυτοῦ· ὃ δὲ μέγιστον τεκμήριον· Δῆμος γὰρ ὁ Πυρι-
λάμπους, τριηραρχῶν εἰς Κύπρον, ἐδεήθη μου προσελ-
θεῖν αὐτῷ, λέγων ὅτι ἔλαβε σύμβολον παρὰ βασιλέως
τοῦ μεγάλου φιάλην χρυσῆν, [ὡς Ἀριστοφάνην,] καὶ λα-
βεῖν ἑκκαίδεκα μνᾶς ἐπ' αὐτῇ, ἃς ἔχοι ἀναλίσκειν εἰς τὰς
τριηραρχίας· ἐπειδὴ δὲ εἰς Κύπρον ἀφίκοιτο, λύσεσθαι
ἀποδοὺς εἴκοσι μνᾶς· πολλῶν γὰρ ἀγαθῶν καὶ ἄλλων
καὶ χρημάτων εὐπορήσειν διὰ τὸ σύμβολον ἐν πάσῃ τῇ

Reisk.

ἠπείρῳ. Ἀριστοφάνης τοίνυν ἀκούων μὲν ταῦτα Δήμου, 26
δεομένου δ' ἐμοῦ, μέλλων δ' ἄξειν τὸ χρυσίον, τέτταρας
δὲ μνᾶς τόκον λήψεσθαι, οὐκ ἔφη εἶναι, ἀλλ' ὤμνυε καὶ
προσδεδανεῖσθαι τοῖς ξένοις ἄλλοθεν, ἐπειδὴ ἥδιστ'
ἂν ἀνθρώπων ἄγειν τε εὐθὺς ἐκεῖνο τὸ σύμβολον καὶ
χαρίσασθαι ἡμῖν ἃ ἐδεόμεθα. ὡς δὲ ταῦτ' ἐστὶν ἀληθῆ, 27
μάρτυρας ὑμῖν παρέξομαι.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Ὅτι μὲν τοίνυν οὐ κατέλιπεν Ἀριστοφάνης ἀργύριον οὐδὲ χρυσίον, ῥᾴδιον γνῶναι ἐκ τῶν εἰρημένων καὶ μεμαρτυρημένων· χαλκώματα δὲ σύμμικτα οὐ πολλὰ ἐκέκτητο. ἀλλὰ καὶ ὅθ' εἱστία τοὺς παρ' Εὐαγόρου πρεσβεύοντας, αἰτησάμενος ἐχρήσατο. ἃ δὲ κατέλιπεν, ἀναγνώσεται ὑμῖν.

ΑΠΟΓΡΑΦΗ ΧΡΗΜΑΤΩΝ.

Ἴσως ἐνίοις ὑμῶν, ὦ ἄνδρες δικασταί, δοκεῖ ὀλίγα 28
εἶναι· ἀλλ' ἐκεῖνο ἐνθυμεῖσθε, ὅτι πρὶν τὴν ναυμαχίαν
νικῆσαι, γῆ μὲν οὐκ ἦν ἀλλ' ἢ χωρίδιον μικρὸν Ῥαμνοῦντι. ἐγένετο δ' ἡ ναυμαχία ἐπ' Εὐβούλου ἄρχοντος.
ἐν οὖν τέτταρσιν ἢ πέντε ἔτεσι, πρότερον μὴ ὑπαρχού- 29
σης οὐσίας, χαλεπόν, ὦ ἄνδρες δικασταί, τραγῳδοῖς τε
δὶς χορηγῆσαι, ὑπὲρ αὑτοῦ τε καὶ τοῦ πατρός, καὶ τρία
ἔτη συνεχῶς τριηραρχῆσαι, εἰσφοράς τε πολλὰς εἰσενηνοχέναι, οἰκίαν τε πεντήκοντα μνῶν πρίασθαι, γῆς τε
πλέον ἢ τριακόσια πλέθρα κτήσασθαι. ἔτι δὲ πρὸς τούτοις οἴεσθε χρῆναι ἔπιπλα πολλὰ καταλελοιπέναι; ἀλλ' 30
οὐδ' οἱ πάλαι πλούσιοι δοκοῦντες εἶναι ἄξιον λόγου
ἔχοιεν ἂν ἐξενεγκεῖν· ἐνίοτε γὰρ οὐκ ἔστιν, οὐδ' ἐάν τις
πάνυ ἐπιθυμῇ, πρίασθαι τοιαῦτα ἃ κτησαμένῳ εἰς τὸν
λοιπὸν χρόνον ἡδονὴν ἂν παρέχοι. ἀλλὰ τόδε σκοπεῖτε. 31

τῶν ἄλλων ὅσων ἐδημεύσατε τὰ χρήματα, οὐχ ὅπως σκεύη ἀπέδοσθε, ἀλλὰ καὶ αἱ θύραι ἀπὸ τῶν οἰκημάτων ἀφηρπάσθησαν· ἡμεῖς δὲ ἤδη δεδημευμένων καὶ ἐξεληλυθυίας τῆς ἐμῆς ἀδελφῆς φύλακας κατεστήσαμεν ἐν τῇ [ἐμῇ] οἰκίᾳ, ἵνα μήτε θυρώματα μήτε ἀγγεῖα μήτε ἄλλο μηδὲν ἀπόλοιτο. ἔπιπλα δὲ ἀπεφαίνοντο πλεῖον ἢ χιλίων
32 δραχμῶν, ὅσα οὐδενὸς πώποτ' ἐλάβετε. πρὸς δὲ τούτοις καὶ πρότερον πρὸς τοὺς συνδίκους καὶ νῦν ἐθέλομεν πίστιν δοῦναι, ἥτις ἐστὶ μεγίστη τοῖς ἀνθρώποις, μὴ ἔχειν τῶν Ἀριστοφάνους χρημάτων, ὀφείλεσθαι δὲ τὴν προῖκα τῆς ἀδελφῆς καὶ ἑπτὰ μνᾶς, ἃς ᾤχετο λαβὼν
33 παρὰ τοῦ πατρὸς τοῦ ἐμοῦ. πῶς ἂν οὖν εἶεν ἄνθρωποι ἀθλιώτεροι, ἢ εἰ τὰ σφέτερ' αὐτῶν ἀπολωλεκότες δοκοῖεν τἀκείνων ἔχειν; ὃ δὲ πάντων δεινότατον, τὴν ἀδελφὴν | ὑποδέξασθαι παιδία ἔχουσαν πολλά, καὶ ταῦτα τρέφειν, μηδ' αὐτοὺς ἔχοντας μηδέν, ἐὰν ὑμεῖς τὰ
34 ὄντ' ἀφέλησθε. φέρε πρὸς θεῶν Ὀλυμπίων· οὕτω γὰρ σκοπεῖτε, ὦ δικασταί. εἴ τις ὑμῶν ἔτυχε δοὺς Τιμοθέῳ τῷ Κόνωνος τὴν θυγατέρα ἢ τὴν ἀδελφήν, καὶ ἐκείνου ἀποδημήσαντος καὶ ἐν διαβολῇ γενομένου ἐδημεύθη ἡ οὐσία, καὶ μὴ ἐγένετο τῇ πόλει πραθέντων ἁπάντων τέτταρα τάλαντα ἀργυρίου, διὰ τοῦτο ἠξιοῦτε καὶ τοὺς προσήκοντας τοὺς ἐκείνου ἀπολέσαι, ὅτι οὐδὲ πολλοστὸν μέρος τῆς δόξης τῆς παρ' ὑμῖν ἐφάνη τὰ χρήματα;
35 ἀλλὰ μὴν τοῦτο πάντες ἐπίστασθε, Κόνωνα μὲν ἄρχοντα, Νικόφημον δὲ ποιοῦντα ὅ τι ἐκεῖνος προστάττοι. τῶν οὖν ὠφελειῶν Κόνωνα εἰκὸς πολλοστὸν μέρος ἄλλῳ τινὶ μεταδιδόναι, ὥστ' εἰ οἴονται πολλὰ γενέσθαι Νικοφήμῳ, ὁμολογήσειαν ἂν τὰ Κόνωνος εἶναι πλείονα ἢ
36 δεκαπλάσια. ἔτι δὲ φαίνονται οὐδὲν πώποτε διενεχθέντες, ὥστ' εἰκὸς καὶ περὶ τῶν χρημάτων ταὐτὰ γνῶναι, ἱκανὰ μὲν ἐνθάδε τῷ υἱεῖ ἑκάτερον καταλιπεῖν, τὰ δὲ

Reisk.

*ἄλλα παρ' αὐτοῖς ἔχειν· ἦν γὰρ Κόνωνι μὲν υἱὸς ἐν Κύ-
πρῳ καὶ γυνή, Νικοφήμῳ δὲ γυνὴ καὶ θυγάτηρ, ἡγοῦντο
δὲ καὶ τὰ ἐκεῖ ὅμως σφίσιν εἶναι ἴσα ὥσπερ καὶ τὰ ἐν-
θάδε. πρὸς δὲ τούτοις ἐνθυμεῖσθε ὅτι καὶ εἴ τις μὴ κτη-* 37
*σάμενος ἀλλὰ παρὰ τοῦ πατρὸς παραλαβὼν τοῖς παισὶ
διένειμεν, οὐκ ἐλάχιστα ἂν αὐτῷ ὑπέλιπε· βούλονται
γὰρ πάντες ὑπὸ τῶν παίδων θεραπεύεσθαι ἔχοντες χρή-
ματα μᾶλλον ἢ ἐκείνων δεῖσθαι ἀποροῦντες. νῦν τοίνυν* 38
*εἰ δημεύσαιτε τὰ Τιμοθέου, — ὃ μὴ γένοιτο, εἰ μή τι
μέλλει μέγα ἀγαθὸν ἔσεσθαι τῇ πόλει —, ἐλάττω δὲ ἐξ
αὐτῶν λάβοιτ' ἢ ἐκ τῶν Ἀριστοφάνους γεγένηται, τού-
του ἕνεκα ἠξιοῦτε τοὺς ἀναγκαίους τοὺς ἐκείνου τὰ
σφέτερ' αὐτῶν ἀπολέσαι; ἀλλ' οὐκ εἰκός, ὦ ἄνδρες δι-* 39
*κασταί· ὁ γὰρ Κόνωνος θάνατος καὶ αἱ διαθῆκαι, ἃς
διέθετο ἐν Κύπρῳ, σαφῶς ἐδήλωσαν ὅτι πολλοστὸν μέ-
ρος ἦν τὰ χρήματα ὧν ὑμεῖς προσεδοκᾶτε· τῇ μὲν γὰρ
Ἀθηνᾷ καθιέρωσεν εἰς ἀναθήματα καὶ τῷ Ἀπόλλωνι εἰς
Δελφοὺς πεντακισχιλίους στατῆρας· τῷ δὲ ἀδελφιδῷ τῷ* 40
*ἑαυτοῦ, ὃς ἐφύλαττεν αὐτῷ καὶ ἐταμίευε πάντα τὰ ἐν
Κύπρῳ, ἔδωκεν ὡς μυρίας δραχμάς, τῷ δὲ ἀδελφῷ τρία
τάλαντα· τὰ δὲ λοιπὰ τῷ υἱεῖ κατέλιπε, τάλαντα ἑπτα-
καίδεκα. τούτων δὲ κεφάλαιον γίγνεται περὶ τετταρά-
κοντα τάλαντα. καὶ οὐδενὶ οἷόν τε εἰπεῖν ὅτι διηρπάσθη* 41
*ἢ ὡς οὐ δικαίως ἀπεφάνθη· αὐτὸς γὰρ ἐν τῇ νόσῳ ὢν εὖ
φρονῶν διέθετο. Καί μοι κάλει τούτων μάρτυρας.*

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Ἀλλὰ μὴν ὁστισοῦν, ὦ ἄνδρες δικασταί, πρὶν ἀμ- 42
*φότερα δῆλα γενέσθαι, πολλοστὸν μέρος τὰ Νικοφήμου
τῶν Κόνωνος χρημάτων ᾠήθη ἂν εἶναι. Ἀριστοφάνης
τοίνυν γῆν μὲν καὶ οἰκίαν ἐκτήσατο πλέον ἢ πέντε τα-
λάντων, κατεχορήγησε δὲ ὑπὲρ αὐτοῦ καὶ τοῦ πατρὸς*

πεντακισχιλίας δραχμάς, τριηραρχῶν δὲ ἀνήλωσεν ὀγ-
43 δοήκοντα μνᾶς. εἰσενήνεκται δὲ ὑπὲρ ἀμφοτέρων οὐκ
ἔλαττον μνῶν τετταράκοντα. εἰς δὲ τὸν ἐν Σικελίᾳ πλοῦν
ἀνήλωσεν ἑκατὸν μνᾶς. εἰς δὲ τὸν ἀπόστολον τῶν τριή-
ρων, ὅτε οἱ Κύπριοι ἦλθον καὶ ἔδοτε αὐτοῖς τὰς δέκα
ναῦς, καὶ τῶν πελταστῶν τὴν μίσθωσιν καὶ τῶν ὅπλων
τὴν ὠνὴν παρέσχε τρισμυρίας δραχμάς. καὶ τούτων κε-
φάλαιον πάντων γίγνεται μικροῦ λείποντος πεντεκαί-
44 δεκα τάλαντα. ὥστ' οὐκ ἂν εἰκότως ἡμᾶς αἰτιάσαισθε, ἐπεὶ
τῶν Κόνωνος, τῶν ὁμολογουμένων δικαίως ἀποφανθῆ-
ναι ὑπ' αὐτοῦ ἐκείνου, πολλαπλασίων δοκούντων πλέον
ἢ τρίτον μέρος φαίνεται τὰ Ἀριστοφάνους. καὶ οὐ προσ-
λογιζόμεθα ὅσα αὐτὸς ἐν Κύπρῳ ἔσχε Νικόφημος, οὔσης
αὐτῷ ἐκεῖ γυναικὸς καὶ θυγατρός.
45 Ἐγὼ μὲν οὐκ ἀξιῶ, ὦ ἄνδρες δικασταί, οὕτω πολλὰ
καὶ μεγάλα τεκμήρια παρασχομένους ἡμᾶς ἀπολέσθαι
ἀδίκως. ἀκήκοα γὰρ ἔγωγε καὶ τοῦ πατρὸς καὶ ἄλλων
πρεσβυτέρων, | ὅτι οὐ νῦν μόνον ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ πρό-
σθεν χρόνῳ πολλῶν ἐψεύσθητε τῆς οὐσίας, καὶ ζῶντες
μὲν πλουτεῖν ἐδόκουν, ἀποθανόντες δὲ πολὺ παρὰ τὴν
46 δόξαν τὴν ὑμετέραν ἐφάνησαν. αὐτίκα Ἰσχομάχῳ, ἕως
ἔζη, πάντες ᾤοντο εἶναι πλέον ἢ ἑβδομήκοντα τάλαντα,
ὡς ἐγὼ ἀκούω· ἐνειμάσθην δὲ τὼ υἱέε οὐδὲ δέκα τάλαντα
ἑκάτερος ἀποθανόντος. Στεφάνῳ δὲ τῷ Θάλλου ἐλέ-
γετο εἶναι πλέον ἢ πεντήκοντα ταλάντων, ἀποθανόν-
47 τος δ' ἡ οὐσία ἐφάνη περὶ ἕνδεκα τάλαντα. ὁ τοίνυν
Νικίου οἶκος προσεδοκᾶτο εἶναι οὐκ ἔλαττον ἢ ἑκατὸν
ταλάντων, καὶ τούτων τὰ πολλὰ ἔνδον ἦν· Νικήρατος
δ' ὅτ' ἀπέθνησκεν, ἀργύριον μὲν ἢ χρυσίον οὐδ' αὐτὸς
ἔφη καταλιπεῖν οὐδέν, ἀλλὰ τὴν οὐσίαν ἣν κατέλιπε
τῷ υἱεῖ, οὐ πλείονος ἀξία ἐστὶν ἢ τεττάρων καὶ δέκα
48 ταλάντων. Καλλίας τοίνυν ὁ Ἱππονίκου, ὅτε νεωστὶ

Reisk.

*ἐτεθνήκει ὁ πατήρ, πλεῖστα τῶν Ἑλλήνων ἐδόκει κεκτῆ-
σθαι, καὶ ὥς φησι, διακοσίων ταλάντων ἐτιμήσατο αὐ-
τοῦ ὁ πάππος· τὸ δὲ τούτου τίμημ' οὐδὲ δυοῖν ταλάν-
τοιν ἐστί. Κλεοφῶντα δὲ πάντες ἴστε, ὅτι πολλὰ ἔτη
διεχείρισε τὰ τῆς πόλεως πάντα καὶ προσεδοκᾶτο πάνυ
πολλὰ ἐκ τῆς ἀρχῆς ἔχειν· ἀποθανόντος δ' αὐτοῦ οὐ-
δαμοῦ δῆλα τὰ χρήματα, ἀλλὰ καὶ οἱ προσήκοντες καὶ
οἱ κηδεσταί, παρ' οἷς κατέλιπεν, ὁμολογουμένως πένη-
τές εἰσι. φαινόμεθα δὴ καὶ τῶν ἀρχαιοπλούτων πολὺ* 49
*ἐψευσμένοι καὶ τῶν νεωστὶ ἐν δόξῃ γεγενημένων. αἴτιον
δέ μοι δοκεῖ εἶναι, ὅτι ῥᾳδίως τινὲς τολμῶσι λέγειν ὡς
ὁ δεῖνα ἔχει τάλαντα πολλὰ ἐκ τῆς ἀρχῆς. καὶ ὅσα μὲν
περὶ τεθνεώτων λέγουσιν, οὐ πάνυ θαυμάζω (οὐ γὰρ
ὑπό γε ἐκείνων ἐξελεγχθεῖεν ἄν), ἀλλ' ὅσα ζώντων ἐπι-
χειροῦσι καταψεύδεσθαι. αὐτοὶ γὰρ ἔναγχος ἠκούετε* 50
*ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, ὡς Διότιμος ἔχοι τάλαντα τετταράκοντα
πλείω ἢ ὅσα αὐτὸς ὡμολόγει παρὰ τῶν ναυκλήρων καὶ
ἐμπόρων· καὶ ταῦτα, ἐπειδὴ ἦλθεν, ἐκείνου ἀπογρά-
φοντος καὶ χαλεπῶς φέροντος ὅτι ἀπὼν διεβάλλετο, οὐ-
δεὶς ἐξήλεγξε, δεομένης μὲν τῆς πόλεως χρημάτων, ἐθέ-
λοντος δὲ ἐκείνου λογίσασθαι. ἐνθυμεῖσθε τοίνυν οἷον* 51
*ἂν ἐγένετο, εἰ Ἀθηναίων ἁπάντων ἀκηκοότων ὅτι τετ-
ταράκοντα τάλαντα ἔχοι Διότιμος, εἶτα ἔπαθέ τι πρὶν
καταπλεῦσαι δεῦρο. εἶτα οἱ προσήκοντες ἂν αὐτοῦ ἐν
κινδύνῳ ἦσαν τῷ μεγίστῳ, εἰ ἔδει αὐτοὺς πρὸς τοσαύτην
διαβολὴν ἀπολογεῖσθαι, μὴ εἰδότας μηδὲν τῶν πεπραγ-
μένων. αἴτιοι οὖν εἰσι καὶ ὑμῖν πολλῶν ἤδη ψευσθῆναι
καὶ δὴ ἀδίκως γέ τινας ῥᾳδίως ἀπολέσθαι οἱ τολμῶντες
ψεύδεσθαι καὶ συκοφαντεῖν ἀνθρώπους ἐπιθυμοῦντες.
ἔπειτ' οἴομαι ὑμᾶς εἰδέναι ὅτι Ἀλκιβιάδης τέτταρα ἢ* 52
*πέντε ἔτη ἐφεξῆς ἐστρατήγει ἐπικρατῶν καὶ νενικηκὼς
Λακεδαιμονίους, καὶ διπλάσια ἐκείνῳ ἠξίουν αἱ πόλεις*

διδόναι ἢ ἄλλῳ τινὶ τῶν στρατηγῶν, ὥστ' ᾤοντο εἶναί
τινες αὐτῷ πλέον ἢ ἑκατὸν τάλαντα. ὁ δ' ἀποθανὼν
ἐδήλωσεν ὅτι οὐκ ἀληθῆ ταῦτα ἦν· ἐλάττω γὰρ οὐσίαν
κατέλιπε τοῖς παισὶν ἢ αὐτὸς παρὰ τῶν ἐπιτροπευσάν-
των παρέλαβεν.
53 Ὅτι μὲν οὖν καὶ ἐν τῷ ἔμπροσθεν χρόνῳ τοιαῦτα
ἐγίγνετο, ῥᾴδιον γνῶναι· φασὶ δὲ καὶ τοὺς ἀρίστους καὶ
σοφωτάτους μάλιστα ἐθέλειν μεταγινώσκειν. εἰ οὖν δο-
κοῦμεν εἰκότα λέγειν καὶ ἱκανὰ τεκμήρια παρέχεσθαι,
ὦ ἄνδρες δικασταί, πάσῃ τέχνῃ καὶ μηχανῇ ἐλεήσατε,
ὡς ἡμεῖς τῆς μὲν διαβολῆς οὕτω μεγάλης οὔσης ἀεὶ
προσεδοκῶμεν κρατήσειν μετὰ τοῦ ἀληθοῦς· ὑμῶν δὲ
μηδενὶ τρόπῳ ἐθελησάντων πεισθῆναι οὐδ' ἐλπὶς οὐδε-
54 μία σωτηρίας ἐδόκει ἡμῖν εἶναι. ἀλλὰ πρὸς θεῶν Ὀλυμ-
πίων, ὦ ἄνδρες δικασταί, βούλεσθε ἡμᾶς δικαίως σῶσαι
μᾶλλον ἢ ἀδίκως ἀπολέσαι, καὶ πιστεύετε τούτοις ἀληθῆ
λέγειν, οἳ ἂν καὶ σιωπῶντες ἐν ἅπαντι τῷ βίῳ παρέχωσι
σώφρονας σφᾶς αὐτοὺς καὶ δικαίους.
55 Περὶ μὲν οὖν αὐτῆς τῆς γραφῆς, καὶ ᾧ τρόπῳ κη-
δεσταὶ ἡμῖν ἐγένοντο, καὶ ὅτι οὐκ ἐξήρκει τὰ ἐκείνου εἰς
τὸν ἔκπλουν, ἀλλὰ καὶ ὡς ἄλλοθεν | προσεδανείσατο
ἀκηκόατε καὶ μεμαρτύρηται ὑμῖν· περὶ δ' ἐμαυτοῦ βρα-
χέα βούλομαι εἰπεῖν. ἐγὼ γὰρ ἔτη γεγονὼς ἤδη τριά-
κοντα οὔτε τῷ πατρὶ οὐδὲν πώποτε ἀντεῖπον, οὔτε τῶν
πολιτῶν οὐδείς μοι ἐνεκάλεσεν, ἐγγύς τε οἰκῶν τῆς
ἀγορᾶς οὔτε πρὸς δικαστηρίῳ οὔτε πρὸς βουλευτηρίῳ
ὤφθην οὐδεπώποτε, πρὶν ταύτην τὴν συμφορὰν γενέ-
56 σθαι. περὶ μὲν οὖν ἐμαυτοῦ τοσαῦτα λέγω, περὶ δὲ τοῦ
πατρός, ἐπειδὴ ὥσπερ ἀδικοῦντος αἱ κατηγορίαι γεγέ-
νηνται, συγγνώμην ἔχετε, ἐὰν λέγω ἃ ἀνήλωσεν εἰς τὴν
πόλιν καὶ εἰς τοὺς φίλους· οὐ γὰρ φιλοτιμίας ἕνεκεν
ἀλλὰ τεκμήριον ποιούμενος ὅτι οὐ τοῦ αὐτοῦ ἐστιν

Reisk.

ἀνδρὸς ἄνευ ἀνάγκης τε πολλὰ ἀναλίσκειν καὶ μετὰ κινδύνου τοῦ μεγίστου ἐπιθυμῆσαι ἔχειν τι τῶν κοινῶν. εἰσὶ δέ τινες οἱ προαναλίσκοντες οὐ μόνον τούτου ἕνε- 57
κεν, ἀλλ' ἵνα ἄρχειν ὑφ' ὑμῶν ἀξιωθέντες διπλάσια κομίσωνται. ὁ τοίνυν ἐμὸς πατὴρ ἄρχειν μὲν οὐδεπώποτε ἐπεθύμησε, τὰς δὲ χορηγίας ἁπάσας κεχορήγηκε, τετριηράρχηκε δὲ ἑπτάκις, εἰσφορὰς δὲ πολλὰς καὶ μεγάλας εἰσενήνοχεν. ἵνα δὲ εἰδῆτε καὶ ὑμεῖς, καθ' ἑκάστην ἀναγνώσεται.

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΙ.

Ἀκούετε, ὦ ἄνδρες δικασταί, τὸ πλῆθος. πεντή- 58
κοντα γὰρ ἔτη ἐστὶν ὅσα ὁ πατὴρ καὶ τοῖς χρήμασι καὶ τῷ σώματι τῇ πόλει ἐλειτούργει. ἐν οὖν τοσούτῳ χρόνῳ δοκοῦντά τι ἐξ ἀρχῆς ἔχειν οὐδεμίαν εἰκὸς δαπάνην πεφευγέναι. ὅμως δὲ καὶ μάρτυρας ὑμῖν παρέξομαι.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Τούτων συμπάντων κεφάλαιόν ἐστιν ἐννέα τάλαντα 59
καὶ δισχίλιαι δραχμαί. ἔτι τοίνυν καὶ ἰδίᾳ τισὶ τῶν πολιτῶν ἀποροῦσι συνεξέδωκε θυγατέρας καὶ ἀδελφάς, τοὺς δ' ἐλύσατο ἐκ τῶν πολεμίων, τοῖς δ' εἰς ταφὴν παρεῖχεν ἀργύριον. καὶ ταῦτ' ἐποίει ἡγούμενος εἶναι ἀνδρὸς ἀγαθοῦ ὠφελεῖν τοὺς φίλους, καὶ εἰ μηδεὶς μέλλοι εἴσεσθαι· νῦν δὲ πρέπον ἐστὶ καὶ ὑμᾶς ἀκοῦσαί μου. Καί μοι κάλει τὸν καὶ τόν.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Τῶν μὲν οὖν μαρτύρων ἀκηκόατε· ἐνθυμεῖσθε δὲ 60
ὅτι ὀλίγον μὲν χρόνον δύναιτ' ἄν τις πλάσασθαι τὸν τρόπον τὸν αὑτοῦ, ἐν ἑβδομήκοντα δὲ ἔτεσιν οὐδ' ἂν εἷς λάθοι πονηρὸς ὤν. τῷ τοίνυν πατρὶ τῷ ἐμῷ ἄλλα μὲν ἄν τις ἔχοι ἐπικαλέσαι ἴσως, εἰς χρήματα δὲ οὐδεὶς οὐδὲ

61 τῶν ἐχθρῶν ἐτόλμησε πώποτε. οὔκουν ἄξιον τοῖς τῶν
κατηγόρων λόγοις πιστεῦσαι μᾶλλον ἢ τοῖς ἔργοις, ἃ
ἐπράχθη ἐν ἅπαντι τῷ βίῳ, καὶ τῷ χρόνῳ, ὃν ὑμεῖς
σαφέστατον ἔλεγχον τοῦ ἀληθοῦς νομίσατε. εἰ γὰρ μὴ
ἦν τοιοῦτος, οὐκ ἂν ἐκ πολλῶν ὀλίγα κατέλιπεν, ἐπεὶ εἰ
νῦν γε ἐξαπατηθείητε ὑπὸ τούτων καὶ δημεύσαιθ' ἡμῶν
τὴν οὐσίαν, οὐδὲ δύο τάλαντα λάβοιτ' ἄν. ὥστ' οὐ μόνον
πρὸς δόξαν ἀλλὰ καὶ εἰς χρημάτων λόγον λυσιτελεῖ μᾶλ-
λον ὑμῖν ἀποψηφίσασθαι· πολὺ γὰρ πλείω ὠφελήσεσθε,
62 ἂν ἡμεῖς ἔχωμεν. σκοπεῖτε δὲ ἐκ τοῦ παρεληλυθότος
χρόνου, ὅσα φαίνεται ἀνηλωμένα εἰς τὴν πόλιν· καὶ νῦν
ἀπὸ τῶν ὑπολοίπων τριηραρχῶ μὲν ἐγώ, τριηραρχῶν δὲ
ὁ πατὴρ ἀπέθανεν, πειράσομαι δ', ὥσπερ ἐκεῖνον ἑώ-
ρων, ὀλίγα κατὰ μικρὸν παρασκευάσασθαι εἰς τὰς κοινὰς
ὠφελείας. ὥστε τῷ γ' ἔργῳ πάλαι ταῦτ' ἐστί ...., καὶ
οὔτ' ἐγὼ ἀφῃρημένος ἀδικεῖσθαι οἰήσομαι, ὑμῖν δὲ πλεί-
63 ους οὕτως αἱ ὠφέλειαι ἢ εἰ δημεύσαιτε. πρὸς δὲ τούτοις
ἄξιον ἐνθυμηθῆναι οἵαν φύσιν εἶχεν ὁ πατήρ. ὅσα γὰρ
ἔξω τῶν ἀναγκαίων ἐπεθύμησεν ἀναλίσκειν, πάντα
φανήσεται τοιαῦτα ὅθεν καὶ τῇ πόλει τιμὴ ἔμελλεν ἔσε-
σθαι. αὐτίκα ὅτε ἵππευεν, οὐ μόνον ἵππους ἐκτήσατο
λαμπροὺς ἀλλὰ καὶ ἀθλητάς, καὶ ἐνίκησεν Ἰσθμοῖ καὶ
Νεμέᾳ, ὥστε τὴν πόλιν κηρυχθῆναι καὶ αὐτὸν στεφανω-
64 θῆναι. δέομαι οὖν ὑμῶν, ὦ ἄνδρες δικασταί, καὶ τούτων
καὶ τῶν ἄλλων μεμνημένους ἁπάντων τῶν εἰρημένων
βοηθεῖν ἡμῖν καὶ μὴ περιιδεῖν ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν ἀναιρε-
θέντας. καὶ ταῦτα ποιοῦντες τά τε δίκαια ψηφιεῖσθε καὶ
ὑμῖν αὐτοῖς τὰ συμφέροντα.

Reisk.

20.

| ΥΠΕΡ ΠΟΛΥΣΤΡΑΤΟΥ, ΔΗΜΟΥ ΚΑΤΑΛΥ-ΣΕΩΣ ΑΠΟΛΟΓΙΑ.

*Οὔ μοι δοκεῖ χρῆναι ὀργίζεσθαι ὑμᾶς τῷ ὀνόματι
τῷ τῶν τετρακοσίων, ἀλλὰ τοῖς ἔργοις ἐνίων. οἱ μὲν γὰρ
ἐπιβουλεύσαντες ἦσαν αὐτῶν, οἱ δ' ἵνα μήτε τὴν πόλιν
μηδὲν κακὸν ἐργάσαιντο μήθ' ὑμῶν μηδένα, ἀλλ' εὖνοι
ὄντες εἰσῆλθον εἰς τὸ βουλευτήριον, ὧν εἷς ὢν οὗτος
τυγχάνει Πολύστρατος. οὗτος γὰρ ᾑρέθη μὲν ὑπὸ τῶν 2
φυλετῶν ὡς χρηστὸς ὢν ἀνὴρ καὶ περὶ τοὺς δημότας καὶ
περὶ τὸ πλῆθος τὸ ὑμέτερον· κατηγοροῦσι δὲ αὐτοῦ ὡς
οὐκ εὔνους ἦν τῷ πλήθει τῷ ὑμετέρῳ, αἱρεθεὶς ὑπὸ τῶν
φυλετῶν, οἳ ἄριστα διαγνοῖεν ἂν περὶ σφῶν αὐτῶν
ὁποῖοί τινές εἰσιν. οὗτος δὲ τίνος ἂν ἕνεκα ὀλιγαρχίας 3
ἐπεθύμησε; πότερον ὡς ἡλικίαν εἶχε λέγων τι διαπράτ-
τεσθαι παρ' ὑμῖν, ἢ τῷ σώματι πιστεύων, ἵνα ὑβρίζοι
εἰς τῶν ὑμετέρων τινά; ἀλλ' ὁρᾶτε αὐτοῦ τὴν ἡλικίαν,
ἣ καὶ τοὺς ἄλλους ἱκανός ἐστιν ἀποτρέπειν τούτων. ὅστις 4
μὲν οὖν ἄτιμος ὤν, κακόν τι ἐργασάμενος ἐν τῷ πρόσθεν
χρόνῳ, ἑτέρας πολιτείας ἐπεθύμησε, διὰ τὰ πρόσθεν
ἁμαρτήματα αὐτοῦ ἕνεκ' ἂν ἔπραττε· τούτῳ δὲ τοιοῦτον
οὐδὲν ἡμάρτηται, ὥστε αὐτοῦ ἕνεκα μισεῖν τὸ πλῆθος
τὸ ὑμέτερον, ἢ τῶν παίδων. ὁ μὲν γὰρ ἐν Σικελίᾳ ἦν,
οἱ δ' ἐν Βοιωτοῖς· ὥστε μηδὲ τούτων ἕνεκα ἑτέρας πολι-
τείας ἐπιθυμῆσαι. καὶ κατηγοροῦσι μὲν αὐτοῦ ὡς πολ- 5
λὰς ἀρχὰς ἦρξεν, ἀποδεῖξαι δὲ οὐδεὶς οἷός τέ ἐστιν ὡς οὐ
καλῶς ἦρξεν. ἐγὼ δ' ἡγοῦμαι οὐ τούτους ἀδικεῖν ἐν τοῖς
πράγμασιν ἐκείνοις, ἀλλ' εἴ τις ὀλίγας ἄρξας ἀρχὰς μὴ
τὰ ἄριστα ἦρξε τῇ πόλει. οὐ γὰρ οἱ καλῶς ἄρχοντες
προὐδίδοσαν τὴν πόλιν, ἀλλ' οἱ μὴ δικαίως. οὗτος δὲ 6*

πρῶτον μὲν ἄρξας ἐν Ὠρωπῷ οὔτε προέδωκε καὶ ἑτέραν
πολιτείαν κατέστησε, τῶν ἄλλων ἁπάντων, ὅσοι ἦρχον,
καταπροδόντων τὰ πράγματα. οἳ δ' οὐχ ὑπέμειναν, κα-
ταγνόντες σφῶν αὐτῶν ἀδικεῖν· ὁ δὲ ἡγούμενος μηδὲν
7 ἠδικηκέναι δίκην δίδωσι. καὶ τοὺς μὲν ἀδικοῦντας οἱ
κατήγοροι ἐκκλέπτουσιν, ἀργύριον λαμβάνοντες· παρ'
ὧν δ' ἂν μὴ κερδαίνωσιν, ἀδικοῦντας ἀποφαίνουσι. καὶ
ὁμοίας τὰς κατηγορίας ποιοῦνται τῶν τε εἰπόντων γνώ-
μην τινὰ ἐν τῇ βουλῇ καὶ τῶν μή. οὗτος δὲ οὐδὲ γνώμην
8 οὐδεμίαν εἶπε περὶ τοῦ ὑμετέρου πλήθους. ἐγὼ δ' ἡγοῦ-
μαι ἀξίους εἶναι τούτους μηδὲν πάσχειν ὑφ' ὑμῶν κακόν,
εἰ ὑμῖν μὲν εὖνοι ἦσαν, ἐκείνοις δὲ οὐκ ἀπηχθάνοντο.
τῶν γὰρ λεγόντων ἐναντία ἐκείνοις οἱ μὲν ἔφευγον οἱ δ'
ἀπέθνησκον, ὥστ' εἴ τις καὶ ἐβούλετο ἐναντιοῦσθαι ὑπὲρ
ὑμῶν, τὸ δέος καὶ ὁ φόβος τῶν πεπονθότων ἀπέτρεπε
9 πάντας. ὥστε οἱ πολλοὶ πάντα ἐγίγνωσκον αὐτῶν· τοὺς
μὲν γὰρ ἐξήλαυνον αὐτῶν, τοὺς δὲ ἀπεκτίννυσαν. οἳ δὲ
ἐκείνων ἔμελλον ἀκροᾶσθαι καὶ μηδὲν ἐπιβουλεύειν
μηδὲ ἐξαγγέλλειν, τούτους ἂν καθίσταντο. ὥστε οὐκ
ἂν ῥᾳδίως μετέστη ἂν ὑμῖν ἡ πολιτεία. οὔκουν δίκαιοί
10 εἰσιν, ὧν ὑμῖν εὖνοι ἦσαν, τούτων δίκην διδόναι. δει-
νὸν δέ μοι δοκεῖ εἶναι, εἰ τοῖς εἰποῦσι περὶ τὸ πλῆθος τὸ
ὑμέτερον μὴ τὰ ἄριστα ὁ μηδὲν εἰπὼν ταὐτὰ πείσεται.
καὶ ἐν μὲν ἑβδομήκοντα ἔτεσιν οὐδὲν ἐξήμαρτεν εἰς ὑμᾶς,
ἐν ὀκτὼ δ' ἡμέραις· καὶ οἱ μὲν τὸν βίον ἅπαντα πονηροὶ
ὄντες χρηστοὶ ἐν τῷ λογιστηρίῳ γεγένηνται, πείσαντες
τοὺς κατηγόρους, οἳ δ' ἀεὶ ὑμῖν χρηστοὶ ἦσαν, οὗτοι
11 πονηροί. Καίτοι ἔν γε ταῖς πρότερον κατηγορίαις τά τε
ἄλλα κατηγόρησαν ψευδῆ τοῦ πατρός, καὶ συγγενῆ Φρύ-
νιχον αὐτοῦ εἶναι ἔφασαν. καίτοι εἴ τις βούλεται, ἐν τῷ
λόγῳ τῷ ἐμῷ μαρτυρησάτω ὡς ἀναγκαῖον ὄντα | Φρυ-
νίχῳ. ἀλλὰ γὰρ ψευδῆ κατηγόρουν. ἀλλὰ μὴν οὐδ' ἐκ

Reisk.

παιδείας φίλος ἦν αὐτῷ· ὁ μὲν γὰρ ἐν ἀγρῷ πένης ὢν ἐποίμαινεν, ὁ δὲ πατὴρ ἐν τῷ ἄστει ἐπαιδεύετο. καὶ 12
ἐπειδὴ ἀνὴρ ἐγένετο, ὁ μὲν ἐγεώργει, ὁ δ' ἐλθὼν εἰς τὸ ἄστυ ἐσυκοφάντει, ὥστε μηδὲν ὁμολογεῖν τὼ τρόπω τὼ ἀλλήλων. καὶ ὅτ' ἐξέτινε τῷ δημοσίῳ, οὐκ εἰσήνεγκεν αὐτῷ τὸ ἀργύριον· καίτοι ἐν τοῖς τοιούτοις μάλιστα δηλοῦσιν οἳ ἂν φίλοι ὦσιν. εἰ δ' ἦν δημότης, οὐ δίκαιος διὰ τοῦτο βλάπτεσθαί ἐστιν ὁ πατήρ, εἰ μὴ καὶ ὑμεῖς ἀδικεῖτε, ὅτι ὑμῶν ἐστι πολίτης. Πῶς δ' ἂν γένοιτο δη- 13
μοτικώτερος, ἢ ὅστις ὑμῶν ψηφισαμένων πεντακισχιλίοις παραδοῦναι τὰ πράγματα καταλογεὺς ὢν ἐννακισχιλίους κατέλεξεν, ἵνα μηδεὶς αὐτῷ διάφορος εἴη τῶν δημοτῶν, ἀλλ' ἵνα τὸν μὲν βουλόμενον γράφοι, εἰ δέ τῳ μὴ οἷόν τ' εἴη, χαρίζοιτο. καίτοι οὐχ οἳ ἂν πλείους πολίτας ποιῶσιν, οὗτοι καταλύουσι τὸν δῆμον, ἀλλ' οἳ ἂν ἐκ πλειόνων ἐλάττους. οὗτος δὲ οὔτε ὀμόσαι ἤθελεν οὔτε 14
καταλέγειν, ἀλλ' αὐτὸν ἠνάγκαζον, ἐπιβολὰς ἐπιβάλλοντες καὶ ζημιοῦντες· ἐπεὶ δὲ ἠναγκάσθη καὶ ὤμοσε τὸν ὅρκον, ὀκτὼ ἡμέρας εἰσελθὼν εἰς τὸ βουλευτήριον ἐξέπλει εἰς Ἐρέτριαν, καὶ ἐδόκει ἐκεῖ τὴν ψυχὴν οὐ πονηρὸς εἶναι ἐν ταῖς ναυμαχίαις, καὶ τετρωμένος δεῦρ' ἦλθε, καὶ ἤδη μετεπεπτώκει τὰ πράγματα. καὶ οὗτος μὲν οὔτ' εἰπὼν γνώμην οὐδεμίαν, οὔτε πλέον ὀκτὼ ἡμερῶν ἐλθὼν εἰς τὸ βουλευτήριον ὦφλε χρήματα τοσαῦτα· τῶν δὲ εἰπόντων ὑμῖν τἀναντία καὶ διὰ τέλους ἐν τῷ βουλευτηρίῳ ὄντων πολλοὶ ἀποπεφεύγασι. καὶ οὐ φθονῶν τού- 15
τοις λέγω, ἀλλ' ἡμᾶς ἐλεῶν· οἱ μὲν γὰρ δοκοῦντες ἀδικεῖν ἐξῃτημένοι εἰσὶν ὑπὸ τῶν ὑμῖν προθύμων ἐν τοῖς πράγμασι γενομένων, οἱ δ' ἠδικηκότες ἐκπριάμενοι τοὺς κατηγόρους οὐδ' ἔδοξαν ἀδικεῖν. πῶς ἂν οὖν οὐκ ἂν δεινὰ πάσχοιμεν; καὶ κατηγοροῦσι μὲν τῶν τετρακο- 16
σίων, ὅτι ἦσαν κακοί· καίτοι ὑμεῖς αὐτοὶ πεισθέντες

ὑπὸ τούτων παρέδοτε τοῖς πεντακισχιλίοις . . . ., καὶ εἰ
αὐτοὶ τοσοῦτοι ὄντες ἐπείσθητε, ἕνα ἕκαστον τῶν τετρα-
κοσίων οὐ χρῆν πεισθῆναι; ἀλλ' οὐχ οὗτοι ἀδικοῦσιν,
ἀλλ' οἱ ὑμᾶς ἐξηπάτων καὶ κακῶς ἐποίουν. οὗτος δ' ἐν
πολλοῖς δηλοῖ ὑμῖν ὅτι, εἴ πέρ τι νεωτερίζειν ἐβούλετο
εἰς τὸ ὑμέτερον πλῆθος, οὐκ ἄν ποτ' ἐν ὀκτὼ ἡμέραις
17 εἰσελθὼν εἰς τὸ βουλευτήριον ᾤχετο ἐκπλέων. ἀλλ' εἴποι
ἄν τις ὅτι κερδαίνειν ἐπιθυμῶν ἐξέπλευσεν, ὥσπερ ἔνιοι
ἥρπαζον καὶ ἔφερον. οὐδεὶς τοίνυν ἂν εἴποι ὅπως τι τῶν
ὑμετέρων ἔχει, ἀλλὰ πάντα μᾶλλον κατηγοροῦσιν ἢ εἰς
τὴν ἀρχήν. καὶ οἱ κατήγοροι τότε μὲν οὐδαμῇ εὖνοι ὄν-
τες ἐφαίνοντο τῷ δήμῳ οὐδὲ ἐβοήθουν· νῦν δὲ ἡνίκα
αὐτὸς ἑαυτῷ εὐνούστατός ἐστιν ὁ δῆμος, βοηθοῦσι τῷ
18 μὲν ὀνόματι ὑμῖν, τῷ δὲ ἔργῳ σφίσιν αὐτοῖς. καὶ μὴ
θαυμάζετε, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὅτι τοσαῦτα ὦφλε χρή-
ματα. ἔρημον γὰρ αὐτὸν λαβόντες, αὐτοῦ τε καὶ ἡμῶν
κατηγοροῦντες εἷλον. τῷ μὲν γὰρ οὐδ' εἴ τις εἶχε μαρ-
τυρίαν, εἶχε μαρτυρεῖν διὰ τὸ δέος τὸ τῶν κατηγόρων,
19 τοῖς δὲ καὶ τὰ ψευδῆ δεδοικότες ἐμαρτύρουν. ἦ δεινά γ'
ἂν πάθοιμεν, ὦ ἄνδρες δικασταί, εἰ τοὺς μὲν οὐχ οἵους
τε ὄντας ἐξάρνους εἶναι μὴ οὐ χρήματα ἔχειν ὑμῶν, τού-
τους μὲν ἀφεῖτε ἀνδρὶ ἐξαιτουμένῳ, ἡμῖν δὲ αὐτοῖς τε
προθύμοις γεγενημένοις περὶ τὸ πλῆθος τὸ ὑμέτερον,
καὶ τοῦ πατρὸς οὐδὲν ὑμᾶς ἠδικηκότος, οὐ χαριεῖσθε. καὶ
εἰ μὲν ξένος τις ἐλθὼν ὑμᾶς ἢ χρήματα ᾔτει ἢ εὐεργέτης
ἀναγραφῆναι ἠξίου, ἔδοτε ἂν αὐτῷ· ἡμῖν δὲ οὐ δώσετε
20 ἡμᾶς αὐτοὺς ἐπιτίμους ὑμῖν γενέσθαι. εἰ δέ τινες κακό-
νοι ἐγένοντο εἰς τὰ ὑμέτερα πράγματα ἢ γνώμην μὴ ἐπι-
τηδείαν εἶπον, οὐχ οἱ ἀπόντες τούτων αἴτιοί εἰσιν, ἐπεὶ
καὶ τοὺς παρόντας ὑμεῖς ἀπελύσατε. οὐδὲ γὰρ εἴ τις τῶν
ἐνθάδε μὴ τὰ ἄριστα λέγων πείθει ὑμᾶς, οὐχ ὑμεῖς ἐστε
21 αἴτιοι, ἀλλ' ὁ ἐξαπατῶν ὑμᾶς. ἐκεῖνοι δὲ σφῶν αὐτῶν

Reisk.

*προκαταγνόντες ἀδικεῖν οἴχονται, | ἵνα μὴ δοῖεν δίκην·
καὶ εἴ τινες ἄλλοι ἀδικοῦσιν, ἧττον μὲν ἐκείνων, ἀδι-
κοῦσι δέ, τὸ δέος αὐτοὺς ποιεῖ τό τε ὑμέτερον καὶ τὸ τῶν
κατηγόρων μὴ ἐπιδημεῖν ἀλλὰ στρατεύεσθαι, ἵνα ἢ ὑμᾶς
πραοτέρους ποιῶσιν ἢ τούτους πείθωσιν. οὗτος δὲ ὑμῖν* 22
*δίκην δέδωκεν, οὐδὲν ὑμᾶς ἀδικῶν, εὐθὺς μετὰ τὰ πράγ-
ματα, ὅτε ὑμεῖς τε μάλιστα ἐμέμνησθε τῶν γενομένων
καὶ οὗτος ἐλεγχθήσεσθαι ἔμελλε, πιστεύων αὑτῷ μηδὲν
ἡμαρτῆσθαι ἀλλ' ἀγωνιεῖσθαι εὖ μετὰ τοῦ δικαίου. ὡς
δ' ἦν δημοτικός, ἐγὼ ὑμῖν ἀποδείξω. πρῶτον μὲν γὰρ* 23
*ὅσων οὐδεμιᾶς στρατείας ἀπελείφθη, ἀλλ' ἐστρατεύετο,
ὡς συνειδότες ἂν εἴποιεν οἱ δημόται· καὶ ἐξὸν αὐτῷ τὴν
οὐσίαν ἀφανῆ καταστήσαντι μηδὲν ὑμᾶς ὠφελεῖν, εἵλετο
μᾶλλον συνειδέναι ὑμᾶς, ἵν', εἰ καὶ βούλοιτο κακὸς εἶναι,
μὴ ἐξείη αὐτῷ, ἀλλ' εἰσφέροι τε τὰς εἰσφορὰς καὶ λει-
τουργοίη. καὶ ἡμᾶς παρεσκεύασεν, ὡς ἂν τῇ πόλει ὠφε-
λιμώτατοι εἴημεν. καὶ ἐμὲ μὲν εἰς Σικελίαν ἐξέπεμψεν,* 24
*ὑμῖν δ' οὐκ ἦν ...., ὥστ' εἰδέναι τοὺς ἱππέας, οἷος ἦν τὴν
ψυχήν, ἕως τὸ στρατόπεδον σῶν ἦν· ἐπειδὴ δὲ διεφθάρη
καὶ ἀνεσώθην εἰς Κατάνην, ἐληιζόμην ὁρμώμενος ἐν-
τεῦθεν καὶ τοὺς πολεμίους κακῶς ἐποίουν, ὥστε τῇ θεῷ
τε τὰς δεκάτας ἐξαιρεθῆναι πλέον ἢ τριάκοντα μνᾶς καὶ
τοῖς στρατιώταις εἰς σωτηρίαν, ὅσοι ἐν τοῖς πολεμίοις
ἦσαν. καὶ ἐπειδὴ Καταναῖοι ἠνάγκαζον ὁπλιτεύειν, οὐ-* 25
*δενὸς οὐδ' ἐνταῦθα κινδύνου ἀπελειπόμην, ὥστ' εἰδέναι
ἅπαντας οἷος ἦν τὴν ψυχὴν ἱππεύων τε καὶ ὁπλιτεύων.
ὧν ὑμῖν τοὺς μάρτυρας παρέξομαι.*

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Ἀκηκόατε μὲν τῶν μαρτύρων, ὦ ἄνδρες δικασταί· 26
*οἷος δ' εἰμὶ περὶ τὸ ὑμέτερον πλῆθος, ἐγὼ ὑμῖν ἀπο-
δείξω. ἀφικομένου γὰρ ἐκεῖσε Συρακουσίου ὅρκιον ἔχον-*

τος καὶ ἑτοίμου ὄντος ὁρκοῦν καὶ προσιόντος πρὸς ἕνα ἕκαστον τῶν ἐκεῖ ὄντων, ἀντεῖπον εὐθὺς αὐτῷ, καὶ ἐλθὼν ὡς Τυδέα διηγούμην ταῦτα, καὶ συλλογὴν ἐποίει, καὶ λόγοι οὐκ ὀλίγοι ἦσαν. ὧν δ' οὖν ἐγὼ εἶπον, καλῶ μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

27 Σκέψασθε δὴ καὶ τοῦ πατρὸς τὴν ἐπιστολήν, ἣν ἔδωκεν ἀποδοῦναί μοι, πότερα τῷ ὑμετέρῳ πλήθει ἀγαθὸς ἦν ἢ οὔ. τά τε γὰρ οἰκεῖα ἐνεγέγραπτο, καὶ ἔτι, ὅτε καλῶς ἔχοι τὰ ἐν Σικελίᾳ, ἥκειν. καίτοι ταὐτὰ ὑμῖν συνέφερε καὶ τοῖς ἐκεῖ· ὥστ' εἰ μὴ εὔνους ἦν τῇ πόλει καὶ ὑμῖν, οὐκ ἄν ποτε τοιαῦτα ἐπέστελλεν.

28 Ἀλλὰ μὴν καὶ τὸν ἀδελφὸν τὸν νεώτατον, οἷος εἰς ὑμᾶς ἐστιν, ἐγὼ ἀποδείξω. καταδρομῆς γὰρ γενομένης τῶν φυγάδων, οἳ οὐ μόνον ἐνθάδε ὅ τι οἷοί τ' ἦσαν κακὸν εἰργάζοντο, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τοῦ τείχους ἔφερον καὶ ἦγον ὑμᾶς, ἐξελάσας ἐκ τῶν ἄλλων ἱππέων ἕνα ἀπέκτεινεν. ὧν ὑμῖν αὐτοὺς μάρτυρας τοὺς παραγενομένους παρέξομαι.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

29 Τὸν δὲ πρεσβύτατον ἀδελφὸν αὐτοὶ οἱ συστρατευόμενοι ἴσασιν, οἵτινες ἐνθάδε ὄντες ἦτε ἐν Ἑλλησπόντῳ, ὥστε νομίζειν μηδενὸς ἧττον' εἶναι ἀνθρώπων τὴν ψυχήν. Καί μοι ἀνάβητε δεῦρο.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

30 Πῶς οὖν οὐ χρὴ χάριν παρ' ὑμῶν ἀπολαμβάνειν, εἰ τοιοῦτοί ἐσμεν; ὧν μὲν ὁ πατὴρ διαβέβληται εἰς ὑμᾶς οὐ δικαίως, τούτων δεῖ ἡμᾶς ἕνεκα ἀπολέσθαι, δι' ὧν δὲ πρόθυμοι εἰς τὴν πόλιν γεγενήμεθα, μηδεμίαν ὠφέλειαν γενέσθαι; ἀλλ' οὐ δίκαιον. ἀλλ' εἰ διὰ τὴν τούτου

διαβολὴν δεῖ ἡμᾶς πάσχειν, δίκαιοί ἐσμεν διὰ τὴν ἡμετέραν προθυμίαν τοῦτόν τε σῶσαι καὶ ἡμᾶς. οὐ γὰρ ἡμεῖς 31
χρημάτων γε ἕνεκα, ἵνα λάβοιμεν, εὖ ὑμᾶς ἐποιοῦμεν, ἀλλ' ἵνα, εἴ ποτε κίνδυνος εἴη ἡμῖν, ἐξαιτούμενοι παρ' ὑμῶν τὴν ἀξίαν χάριν ἀπολάβοιμεν. χρὴ δὲ ὑμᾶς καὶ τῶν ἄλλων ἕνεκα τοιούτους εἶναι, γιγνώσκοντας ὅτι, ἐάν τις πρόθυμος, εἰς ὑμᾶς ᾖ, οὐ μόνον ἡμᾶς ὠφελήσετε. ἡμῶν μὲν γὰρ καὶ πρὶν δεηθῆναι πεπείρασθε, οἷοί ἐσμεν εἰς ὑμᾶς· τοὺς δὲ ἄλλους προθυμοτέρους ποιήσετε, κατ' ἀξίαν χαριζόμενοι, ὅταν τις ὑμᾶς εὖ ποιῇ. καὶ μη- 32
δαμῶς τοῖς λέγουσι βεβαιώσητε | λόγον τὸν πάντων πονηρότατον· λέγεται γὰρ τοὺς κακῶς πεπονθότας μεμνῆσθαι μᾶλλον ἢ τοὺς εὖ. τίς γὰρ ἔτι θελήσει χρηστὸς εἶναι, εἰ ἡττηθήσονται τῶν κακῶς ὑμᾶς ποιούντων οἱ εὖ ποιοῦντες; ἔχει δ' ὑμῖν, ὦ ἄνδρες δικασταί, οὕτω. περὶ ἡμῶν γάρ ἐστι ψῆφος ὑμῖν, καὶ οὐ περὶ χρημάτων. ἕως 33
μὲν γὰρ εἰρήνη ἦν, ἡμῖν φανερὰ οὐσία, καὶ ἦν ὁ πατὴρ ἀγαθὸς γεωργός· ἐπειδὴ δὲ εἰσέβαλον οἱ πολέμιοι, πάντων τούτων ἐστερήθημεν. ὥστε αὐτῶν τούτων ἕνεκα πρόθυμοί ἐσμεν εἰς ὑμᾶς, εἰδότες ὅτι χρήματα μὲν ἡμῖν οὐκ εἴη πόθεν ἐκτίσομεν, αὐτοὶ δὲ πρόθυμοι ὄντες εἰς ὑμᾶς ἀξιοῦμεν εὑρίσκεσθαι χάριν. καίτοι ὁρῶμέν γ' 34
ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἐάν τις παῖδας αὑτοῦ ἀναβιβασάμενος κλαίῃ καὶ ὀλοφύρηται, τούς τε παῖδας καὶ αὐτὸν εἰ ἀτιμωθήσονται ἐλεοῦντας, καὶ ἀφιέντας τὰς τῶν πατέρων ἁμαρτίας διὰ τοὺς παῖδας, οὓς οὔπω ἴστε εἴτε ἀγαθοὶ εἴτε κακοὶ ἡβήσαντες γενήσονται· ἡμᾶς δ' ἴστε ὅτι πρόθυμοι γεγενήμεθα εἰς ὑμᾶς, καὶ τὸν πατέρα οὐδὲν ἡμαρτηκότα. ὥστε πολλῷ δικαιότεροί ἐστε, ὧν πεπείρασθε, τούτοις χαρίσασθαι, ἢ οὓς οὐκ ἴστε ὁποῖοί τινες ἔσονται. πεπόνθαμεν δὲ τοὐναντίον τοῖς ἄλλοις 35
ἀνθρώποις. οἱ μὲν γὰρ ἄλλοι τοὺς παῖδας παραστησά-

μενοι ἐξαιτοῦνται ὑμᾶς, ἡμεῖς δὲ τὸν πατέρα τουτονὶ καὶ ἡμᾶς ἐξαιτούμεθα, μὴ ἡμᾶς ἀντὶ μὲν ἐπιτίμων ἀτίμους ποιήσητε, ἀντὶ δὲ πολιτῶν ἀπόλιδας· ἀλλ' ἐλεήσατε καὶ τὸν πατέρα γέροντα ὄντα καὶ ἡμᾶς. εἰ δὲ ἡμᾶς ἀδίκως ἀπολεῖτε, πῶς ἢ οὗτος ἡμῖν ἡδέως συνέσται ἢ ἡμεῖς ἀλλήλοις ἐν τῷ αὐτῷ, ὄντες ὑμῶν τε ἀνάξιοι καὶ τῆς πόλεως; ἀλλ' ὑμῶν δεόμεθα τρεῖς ὄντες ἐᾶσαι ἡμᾶς ἔτι
36 προθυμοτέρους γενέσθαι. δεόμεθα οὖν ὑμῶν πρὸς τῶν ὑπαρχόντων ἀγαθῶν ἑκάστῳ, ὅτῳ μέν εἰσιν υἱεῖς, τούτων ἕνεκεν ἐλεῆσαι, ὅστις δ' ἡμῖν ἡλικιώτης τυγχάνει ἢ τῷ πατρί, ἐλεήσαντας ἀποψηφίσασθαι· καὶ μὴ ἡμᾶς βουλομένους εὖ ποιεῖν τὴν πόλιν ὑμεῖς κωλύσητε. δεινὰ δ' ἂν πάθοιμεν, εἰ ὑπὸ τῶν πολεμίων μὲν ἐσώθημεν, οὓς εἰκὸς ἦν διακωλύειν μὴ σώζεσθαι, παρ' ὑμῶν δὲ μηδὲ εὑρησόμεθα τὸ σωθῆναι.

21.

ΑΠΟΛΟΓΙΑ ΔΩΡΟΔΟΚΙΑΣ ΑΠΑΡΑΣΗΜΟΣ.

Περὶ μὲν τῶν κατηγορημένων, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἱκανῶς ὑμῖν ἀποδέδεικται· ἀκοῦσαι δὲ καὶ περὶ τῶν ἄλλων ὑμᾶς ἀξιῶ, ἵν' ἐπίστησθε περὶ οἵου τινὸς ὄντος ἐμοῦ ψηφιεῖσθε. ἐγὼ γὰρ ἐδοκιμάσθην μὲν ἐπὶ Θεοπόμπου ἄρχοντος, καταστὰς δὲ χορηγὸς τραγῳδοῖς ἀνήλωσα τριάκοντα μνᾶς καὶ τρίτῳ μηνὶ Θαργηλίοις νικήσας ἀνδρικῷ χορῷ δισχιλίας δραχμάς, ἐπὶ δὲ Γλαυκίππου ἄρχοντος εἰς πυρριχιστὰς Παναθηναίοις τοῖς μεγάλοις
2 ὀκτακοσίας. ἔτι δ' ἀνδράσι χορηγῶν εἰς Διονύσια ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἄρχοντος ἐνίκησα, καὶ ἀνήλωσα σὺν τῇ τοῦ τρίποδος ἀναθέσει πεντακισχιλίας δραχμάς, καὶ ἐπὶ Διοκλέους Παναθηναίοις τοῖς μικροῖς κυκλικῷ χορῷ τριακοσίας. τὸν δὲ μεταξὺ χρόνον ἐτριηράρχουν ἑπτὰ ἔτη,

καὶ ἓξ τάλαντα ἀνήλωσα. καὶ τοσαύτας δαπάνας δαπα- 3
νώμενος, καὶ καθ' ἡμέραν ὑπὲρ ὑμῶν κινδυνεύων καὶ
ἀποδημῶν, ὅμως εἰσφορὰν τὴν μὲν τριάκοντα μνᾶς τὴν
δὲ τετρακισχιλίας δραχμὰς εἰσενήνοχα. ἐπειδὴ δὲ κατέ-
πλευσα ἐπὶ Ἀλεξίου ἄρχοντος, εὐθὺς ἐγυμνασιάρχουν
εἰς Προμήθεια, καὶ ἐνίκων ἀναλώσας δώδεκα μνᾶς. καὶ 4
| ὕστερον κατέστην χορηγὸς παιδικῷ χορῷ, καὶ ἀνήλωσα
πλέον ἢ πεντεκαίδεκα μνᾶς. ἐπὶ δὲ Εὐκλείδου ἄρχοντος
κωμῳδοῖς χορηγῶν Κηφισοδώρῳ ἐνίκων, καὶ ἀνήλωσα
σὺν τῇ τῆς σκευῆς ἀναθέσει ἑκκαίδεκα μνᾶς, καὶ Πανα-
θηναίοις τοῖς μικροῖς ἐχορήγουν πυρριχισταῖς ἀγενείοις,
καὶ ἀνήλωσα ἑπτὰ μνᾶς. νενίκηκα δὲ τριήρει μὲν ἁμιλ- 5
λώμενος ἐπὶ Σουνίῳ, ἀναλώσας πεντεκαίδεκα μνᾶς·
χωρὶς δὲ ἀρχιθεωρίας καὶ ἀρρηφορίας καὶ ἄλλα τοιαῦτα,
εἰς ἃ ἐμοὶ δεδαπάνηται πλέον ἢ τριάκοντα μναῖ. καὶ τού-
των ὧν κατέλεξα, εἰ ἐβουλόμην κατὰ τὰ γεγραμμένα ἐν
τῷ νόμῳ λειτουργεῖν, οὐδ' ἂν τὸ τέταρτον μέρος ἀνή-
λωσα. τὸν δὲ χρόνον ὃν ἐτριηράρχουν, ἡ ναῦς ἀρίστά 6
μοι ἔπλει παντὸς τοῦ στρατοπέδου. τεκμήριον δὲ τούτου
ὑμῖν μέγιστον ἐρῶ. πρῶτον μὲν γὰρ Ἀλκιβιάδης, ὃν ἐγὼ
περὶ πολλοῦ ἂν ἐποιησάμην μὴ συμπλεῖν μοι, οὔτε φίλος
ὢν οὔτε συγγενὴς οὔτε φυλέτης ἔπλει ἐπὶ τῆς ἐμῆς νεώς.
καίτοι ὑμᾶς οἶμαι εἰδέναι ὅτι στρατηγὸς ὤν, ᾧ ἐξῆν ποι- 7
εῖν ὅ τι ἐβούλετο, οὐκ ἄν ποτε ἀνέβη ἐπ' ἄλλην ναῦν εἰ
μὴ τὴν ἄριστα πλέουσαν, μέλλων αὐτὸς κινδυνεύσειν.
ἐπειδὴ δὲ ἐκείνους μὲν ὑμεῖς ἐπαύσατε τῆς ἀρχῆς, τοὺς
δὲ μετὰ Θρασύλου δέκα εἵλεσθε, οὗτοι πάντες ἐβούλοντο 8
ἐπὶ τῆς ἐμῆς νεὼς πλεῖν, ἀνέβη μέντοι πολλῶν λοιδοριῶν
αὐτοῖς γενομένων Ἀρχέστρατος ὁ Φρεάρριος· ἀποθα-
νόντος δὲ τούτου ἐν Μιτυλήνῃ Ἐρασινίδης μετ' ἐμοῦ
συνέπλει. καίτοι οὕτω παρεσκευασμένην τριήρη πόσα
οἴεσθε ἀνηλωκέναι χρήματα ἢ πόσα τοὺς πολεμίους εἰρ-

9 γάσθαι κακά, ἢ πόσα τὴν πόλιν εὖ πεποιηκέναι; τεκμή-
ριον δὲ τούτου μέγιστον· ὅτε γὰρ ἐν τῇ τελευταίᾳ ναυ-
μαχίᾳ αἱ νῆες διεφθάρησαν, οὐδενός μοι συμπλέοντος
στρατηγοῦ (ἵνα καὶ τούτου μνησθῶ, ἐπειδὴ καὶ τοῖς
τριηράρχοις ὠργίσθητε διὰ τὴν γενομένην συμφοράν)
ἐγὼ τήν τε ἐμαυτοῦ ναῦν ἐκόμισα καὶ τὴν Ναυσιμάχου
10 τοῦ Φαληρέως ἔσωσα. καὶ ταῦτα οὐκ ἀπὸ τύχης ἐγίγνετο,
ἀλλ' ἀπὸ παρασκευῆς τῆς ἐμῆς· εἶχον γὰρ χρήμασι πείσας
κυβερνήτην Φαντίαν ἅπαντα τὸν χρόνον, ὃς ἐδόκει τῶν
Ἑλλήνων ἄριστος εἶναι, παρεσκευασάμην δὲ καὶ τὸ πλή-
ρωμα πρὸς ἐκεῖνον καὶ τὴν ἄλλην ὑπηρεσίαν ἀκόλουθον.
καὶ ταῦθ' ὅτι ἀληθῆ λέγω, πάντες ἐπίστασθε, ὅσοι ἐτυγ-
χάνετε ὄντες ἐκεῖ τῶν στρατιωτῶν. κάλεσον δὲ καὶ Ναυ-
σίμαχον.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

11 *Αἱ μὲν τοίνυν σωθεῖσαι τῶν νεῶν δώδεκα ἦσαν·
ἐγὼ δ' ὑμῖν δύο ἐκόμισα, τὴν ἐμαυτοῦ καὶ τὴν Ναυσι-
μάχου τριήρη.*

Καὶ οὕτω πολλοὺς κινδύνους ὑπὲρ ὑμῶν κεκινδυ-
νευκὼς καὶ τοσαῦτα ἀγαθὰ εἰργασμένος τὴν πόλιν, νυνὶ
δέομαι οὐ δωρεὰν ὥσπερ ἕτεροι ἀντὶ τούτων παρ' ὑμῶν
λαβεῖν, ἀλλὰ μὴ στερηθῆναι τῶν ἐμαυτοῦ, ἡγούμενος
καὶ ὑμῖν αἰσχρὸν εἶναι παρά τε ἑκόντος ἐμοῦ καὶ παρ'
12 ἄκοντος λαμβάνειν. καὶ οὐ τοσοῦτόν μοι μέλει εἴ με δεῖ
τὰ ὄντα ἀπολέσαι· ἀλλ' οὐκ ἂν δεξαίμην ὑβρισθῆναι,
οὐδὲ παραστῆναι τοῖς διαδυομένοις τὰς λειτουργίας ἐμοὶ
μὲν ἀχάριστα εἶναι τὰ εἰς ὑμᾶς ἀνηλωμένα, ἐκείνους δὲ
δοκεῖν ὀρθῶς βεβουλεῦσθαι ὅτι ὑμῖν οὐδὲν προεῖνται
τῶν σφετέρων αὐτῶν. ἂν οὖν ἐμοὶ πεισθῆτε, τά τε
δίκαια ψηφιεῖσθε καὶ τὰ λυσιτελοῦντα ὑμῖν αὐτοῖς αἱ-
13 ρήσεσθε. ὁρᾶτε γάρ, ὦ ἄνδρες δικασταί, τὰ προσιόντα
τῇ πόλει ὡς ὀλίγα ἐστί, καὶ ταῦτα ὡς ὑπὸ τῶν ἐφεστη-

Reisk

κότων ἁρπάζεται· ὥστ' ἄξιον ταύτην ἡγεῖσθαι πρόσοδον
βεβαιοτάτην τῇ πόλει, τὰς οὐσίας τῶν ἐθελόντων λει-
τουργεῖν. ἂν οὖν εὖ βουλεύσησθε, οὐδὲν ἧττον ἐπι-
μελήσεσθε τῶν ἡμετέρων χρημάτων ἢ τῶν ἰδίων τῶν
ὑμετέρων αὐτῶν, εἰδότες ὅτι ἕξετε πᾶσι χρῆσθαι τοῖς 14
ἡμετέροις ὥσπερ καὶ πρότερον. οἶμαι δὲ πάντας ὑμᾶς
ἐπίστασθαι ὅτι τῶν ἐμῶν ἐγὼ πολὺ βελτίων ὑμῖν ἔσομαι
ταμίας τῶν τὰ τῆς πόλεως ὑμῖν ταμιευόντων. ἐὰν δ' ἐμὲ
πένητα ποιήσητε, καὶ ὑμᾶς αὐτοὺς ἀδικήσετε· ἕτεροι δὲ
καὶ ταῦτα διανεμοῦνται, ὥσπερ καὶ τἆλλα.

Ἄξιον δέ ἐστιν | ἐνθυμηθῆναι ὅτι πολὺ μᾶλλον 15
ὑμῖν προσήκει τῶν ὑμετέρων ἐμοὶ διδόναι ἢ τῶν ἐμῶν
ἐμοὶ ἀμφισβητῆσαι, καὶ πένητα γενόμενον ἐλεῆσαι μᾶλ-
λον ἢ πλουτοῦντι φθονῆσαι, καὶ τοῖς θεοῖς εὔχεσθαι
τοὺς ἄλλους εἶναι τοιούτους πολίτας, ἵνα τῶν μὲν ἑτέ-
ρων μὴ ἐπιθυμήσωσι, τὰ δὲ σφέτερα αὐτῶν εἰς ὑμᾶς
ἀναλίσκωσιν. ἡγοῦμαι δ', ὦ ἄνδρες δικασταί (καὶ μηδεὶς 16
ὑμῶν ἀχθεσθῇ), πολὺ ἂν δικαιότερον ὑμᾶς ὑπὸ τῶν ζη-
τητῶν ἀπογραφῆναι τὰ ἐμὰ ἔχειν, ἢ ἐμὲ νυνὶ κινδυνεύειν
ὡς τοῦ δημοσίου χρήματα ἔχοντα. τοιοῦτον γὰρ ἐμαυτὸν
τῇ πόλει παρέχω, ὥστ' ἰδίᾳ μὲν φείδομαι, δημοσίᾳ δὲ
λειτουργῶν ἥδομαι, καὶ οὐκ ἐπὶ τοῖς περιοῦσι μέγα φρο-
νῶ, ἀλλ' ἐπὶ τοῖς εἰς ὑμᾶς ἀνηλωμένοις, ἡγούμενος τού- 17
των μὲν αὐτὸς αἴτιος εἶναι, τὴν δ' οὐσίαν ἑτέρους μοι
καταλιπεῖν, καὶ διὰ ταύτην μὲν ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν ἀδίκως
συκοφαντεῖσθαι, δι' ἐκεῖνα δὲ ὑφ' ὑμῶν δικαίως σώζε-
σθαι. ὥστ' οὐκ ἂν εἰκότως ἕτεροί με ἐξῃτήσαντο παρ'
ὑμῶν, ἀλλὰ καὶ εἴ τις τῶν ἐμῶν φίλων τοιοῦτον ἀγῶνα
ἠγωνίζετο, ὑμᾶς ἂν ἠξίουν ἐμοὶ δοῦναι τὴν χάριν, καὶ
εἰ παρ' ἄλλοις ἐκινδύνευον, ὑμᾶς εἶναι τοὺς δεομένους
ὑπὲρ ἐμοῦ. τοῦτο δ' οὐκ ἂν εἰπεῖν ἔχοι τις, ὡς πολλὰς 18
ἀρχὰς ἄρξας ἐκ τῶν ὑμετέρων ὠφέλημαι, ἢ ὡς αἰσχρὰς

δίκας δεδίκασμαι, ἢ ὡς αἰσχροῦ τινος αἴτιός εἰμι, ἢ ὡς
τὰς τῆς πόλεως συμφορὰς ἀσμένως εἶδον· ὑπὲρ ἁπάν-
των δὲ καὶ τῶν ἰδίων καὶ τῶν δημοσίων οὕτως ἡγοῦμαί
μοι πεπολιτεῦσθαι, καὶ ὑμᾶς εἰδέναι, ὥστε οὐδὲν δεῖν
19 με ἀπολογήσασθαι περὶ αὐτῶν. δέομαι οὖν ὑμῶν, ὦ
ἄνδρες δικασταί, τὴν αὐτὴν νῦν περὶ ἐμοῦ γνώμην ἔχειν
ἥνπερ καὶ ἐν τῷ τέως χρόνῳ, καὶ μὴ μόνον τῶν δημο-
σίων λειτουργιῶν μεμνῆσθαι, ἀλλὰ καὶ τῶν ἰδίων ἐπι-
τηδευμάτων ἐνθυμεῖσθαι, ἡγουμένους ταύτην εἶναι τὴν
λειτουργίαν ἐπιπονωτάτην, διὰ τέλους τὸν πάντα χρό-
νον κόσμιον εἶναι καὶ σώφρονα καὶ μήθ' ὑφ' ἡδονῆς ἡτ-
τηθῆναι μήθ' ὑπὸ κέρδους ἐπαρθῆναι, ἀλλὰ τοιοῦτον
παρασχεῖν ἑαυτὸν ὥστε μηδένα τῶν πολιτῶν μήτε μέμ-
ψασθαι μήτε δίκην τολμῆσαι προσκαλέσασθαι.
20 Οὔκουν ἄξιον, ὦ ἄνδρες δικασταί, πειθομένους
κατηγόροις τοιούτοις ἐμοῦ καταψηφίσασθαι, οἳ περὶ
ἀσεβείας μὲν ἀγωνιζόμενοι τηλικοῦτοι γεγόνασιν, οὐκ
ἂν δυνάμενοι δ' ὑπὲρ τῶν σφετέρων ἁμαρτημάτων ἀπο-
λογήσασθαι ἑτέρων κατηγορεῖν τολμῶσι. καὶ ὧν Κινη-
σίας οὕτω διακείμενος πλείους στρατείας ἐστράτευται,
οὗτοι περὶ τῶν τῆς πόλεως ἀγανακτοῦσι. καὶ ἐξ ὧν μὲν
ἡ πόλις εὐδαίμων ἔσται, οὐ συμβάλλονται, πάντα δὲ
ποιοῦσιν ὅπως ὑμεῖς τοῖς εὖ πεποιηκόσιν ὀργισθήσεσθε.
21 οὗτοι μὲν οὖν, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἐν τῷ δήμῳ κατεί-
ποιεν ὑμῖν τὰ σφέτερ' αὐτῶν ἐπιτηδεύματα· οὐ γὰρ ἂν
ἔχοιμι ὅ τι τούτου μεῖζον αὐτοῖς εὔξαίμην κακόν· ἐγὼ
δ' ὑμῶν δέομαι καὶ ἱκετεύω καὶ ἀντιβολῶ μὴ καταγνῶ-
ναι δωροδοκίαν ἐμοῦ, μηδ' ἡγήσασθαι τοσαῦτα χρήματα
εἶναι, δι' ἃ ἐγὼ βουληθείην ἄν τι κακὸν τῇ πόλει γενέ-
22 σθαι. μαινοίμην γὰρ ἄν, ὦ ἄνδρες δικασταί, εἰ τὴν μὲν
πατρῴαν οὐσίαν φιλοτιμούμενος εἰς ὑμᾶς ἀναλίσκοιμι,
ἐπὶ δὲ τῷ τῆς πόλεως κακῷ παρὰ τῶν ἄλλων δωροδο-

κοίην. ἐγὼ μὲν οὖν, ὦ ἄνδρες δικασταί, οὐκ οἶδ' οὕστινας ἢ ὑμᾶς ἐβουλήθην περὶ ἐμοῦ δικαστὰς γενέσθαι, εἴπερ χρὴ τοὺς εὖ πεπονθότας περὶ τῶν εὖ πεποιηκότων εὔχεσθαι τὴν ψῆφον φέρειν. καὶ μὲν δή, ὦ ἄνδρες 23
δικασταί (ἐπιθυμῶ γὰρ καὶ τούτων μνησθῆναι), οὐδεπώποτε λειτουργεῖν ὑπὲρ ὑμῶν δέον . . . ., εἰ τοσούτῳ πενεστέρους τοὺς παῖδας καταλείψω, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον εἰ μὴ προθύμως ποιήσω τὰ προσταχθέντα· οὐδ' εἴ ποτε 24
κινδυνεύσειν ἐν ταῖς ναυμαχίαις μέλλοιμι, οὐδεπώποτ' ἠλέησα οὐδ' ἐδάκρυσα οὐδ' ἐμνήσθην γυναικὸς οὐδὲ παίδων τῶν ἐμαυτοῦ, οὐδ' ἡγούμην δεινὸν εἶναι εἰ τελευτήσας ὑπὲρ τῆς πατρίδος τὸν βίον ὀρφανοὺς καὶ πατρὸς ἀπεστερημένους αὐτοὺς καταλείψω, ἀλλὰ πολὺ | μᾶλλον εἰ σωθεὶς αἰσχρῶς ὀνείδη καὶ ἐμαυτῷ καὶ ἐκείνοις περιάψω. ἀνθ' ὧν ὑμᾶς ἀπαιτῶ νῦν τὴν χάριν, καὶ 25
ἀξιῶ, ἐν τοῖς κινδύνοις ἐμοῦ τοιαύτην περὶ ὑμῶν γνώμην ἔχοντος, ὑμᾶς νυνὶ ἐν τῷ θαρραλέῳ ὄντας ἐμὲ καὶ τοὺς παῖδας τούτους περὶ πολλοῦ ποιήσασθαι, ἡγουμένους ἡμῖν μὲν δεινὸν ὑμῖν δὲ αἰσχρὸν εἶναι, εἰ ἀναγκασθησόμεθα ἐπὶ τοιαύταις αἰτίαις ἄτιμοι γενέσθαι, ἢ στερηθέντες τῶν ὑπαρχόντων πένητες εἶναι καὶ πολλῶν ἐνδεεῖς ὄντες περιιέναι, ἀνάξια μὲν ἡμῶν αὐτῶν πεπονθότες, ἀνάξια δὲ τῶν εἰς ὑμᾶς ὑπηργμένων. μηδαμῶς, ὦ ἄνδρες δικασταί· ἀλλ' ἀποψηφισάμενοι τοιούτοις ἡμῖν χρῆσθε πολίταις οἷοισπερ ἐν τῷ πρόσθεν χρόνῳ.

22.

ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΣΙΤΟΠΩΛΩΝ.

Πολλοί μοι προσεληλύθασιν, ὦ ἄνδρες δικασταί, θαυμάζοντες ὅτι ἐγὼ τῶν σιτοπωλῶν ἐν τῇ βουλῇ κατηγόρουν, καὶ λέγοντες ὅτι ὑμεῖς, εἰ ὡς μάλιστα αὐτοὺς

p. 706—712.

ἀδικεῖν ἡγεῖσθε, οὐδὲν ἧττον καὶ τοὺς περὶ τούτων ποιουμένους λόγους συκοφαντεῖν νομίζετε. ὅθεν οὖν ἠνάγκασμαι κατηγορεῖν αὐτῶν, περὶ τούτων πρῶτον εἰπεῖν βούλομαι.

2 Ἐπειδὴ γὰρ οἱ πρυτάνεις ἀπέδοσαν εἰς τὴν βουλὴν περὶ αὐτῶν, οὕτως ὠργίσθησαν αὐτοῖς, ὥστε ἔλεγόν τινες τῶν ῥητόρων ὡς ἀκρίτους αὐτοὺς χρὴ τοῖς ἕνδεκα παραδοῦναι θανάτῳ ζημιῶσαι. ἡγούμενος δὲ ἐγὼ δεινὸν εἶναι τοιαῦτα ἐθίζεσθαι ποιεῖν τὴν βουλήν, ἀναστὰς εἶπον ὅτι μοι δοκοίη κρίνειν τοὺς σιτοπώλας κατὰ τὸν νόμον, νομίζων, εἰ μέν εἰσιν ἄξια θανάτου εἰργασμένοι, ὑμᾶς οὐδὲν ἧττον ἡμῶν γνώσεσθαι τὰ δίκαια, εἰ δὲ μηδὲν ἀδικοῦσιν, οὐ δεῖν αὐτοὺς ἀκρίτους ἀπολωλέναι.
3 πεισθείσης δὲ τῆς βουλῆς ταῦτα, διαβάλλειν ἐπεχείρουν με λέγοντες ὡς ἐγὼ σωτηρίας ἕνεκα τῆς τῶν σιτοπωλῶν τοὺς λόγους τούτους ἐποιούμην. πρὸς μὲν οὖν τὴν βουλήν, ὅτ' ἦν αὐτοῖς ἡ κρίσις, ἔργῳ ἀπελογησάμην· τῶν γὰρ ἄλλων ἡσυχίαν ἀγόντων ἀναστὰς αὐτῶν κατηγόρουν, καὶ πᾶσι φανερὸν ἐποίησα ὅτι οὐχ ὑπὲρ τούτων
4 ἔλεγον, ἀλλὰ τοῖς νόμοις τοῖς κειμένοις ἐβοήθουν. ἠρξάμην μὲν οὖν τούτων ἕνεκα, δεδιὼς τὰς αἰτίας· αἰσχρὸν δ' ἡγοῦμαι πρότερον παύσασθαι, πρὶν ἂν ὑμεῖς περὶ αὐτῶν ὅ τι ἂν βούλησθε ψηφίσησθε.

5 Καὶ πρῶτόν μὲν ἀνάβηθι καὶ εἰπὲ σὺ ἐμοί, μέτοικος εἶ; Ναί. Μετοικεῖς δὲ πότερον ὡς πεισόμενος τοῖς νόμοις τῆς πόλεως, ἢ ὡς ποιήσων ὅ τι ἂν βούλῃ; Ὡς πεισόμενος. Ἄλλο τι οὖν ἀξιοῖς ἢ ἀποθανεῖν, εἴ τι πεποίηκας παρὰ τοὺς νόμους, ἐφ' οἷς θάνατος ἡ ζημία; Ἔγωγε. Ἀπόκριναι δή μοι, εἰ ὁμολογεῖς πλείω σῖτον συμπρίασθαι πεντήκοντα φορμῶν, ὧν ὁ νόμος ἐξεῖναι κελεύει. Ἐγὼ τῶν ἀρχόντων κελευόντων συνεπριάμην.

6 Ἂν μὲν τοίνυν ἀποδείξῃ, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὡς

Reisk.

ἔστι νόμος ὃς κελεύει τοὺς σιτοπώλας συνωνεῖσθαι τὸν
σῖτον, ἂν οἱ ἄρχοντες κελεύωσιν, ἀποψηφίσασθε· εἰ δὲ
μή, δίκαιον ὑμᾶς καταψηφίσασθαι. ἡμεῖς γὰρ ὑμῖν παρ-
εσχόμεθα τὸν νόμον, ὃς ἀπαγορεύει μηδένα τῶν ἐν τῇ
πόλει πλείω σῖτον πεντήκοντα φορμῶν συνωνεῖσθαι.

Χρῆν μὲν τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἱκανὴν εἶναι 7
ταύτην τὴν κατηγορίαν, ἐπειδὴ οὗτος μὲν ὁμολογεῖ συμ-
πρίασθαι, ὁ δὲ νόμος ἀπαγορεύων φαίνεται, ὑμεῖς δὲ
κατὰ τοὺς νόμους ὀμωμόκατε ψηφιεῖσθαι· ὅμως δ' ἵνα
πεισθῆτε ὅτι καὶ κατὰ τῶν ἀρχόντων ψεύδονται, ἀνάγκη
καὶ μακρότερον εἰπεῖν περὶ αὐτῶν. ἐπειδὴ γὰρ οὗτοι 8
τὴν αἰτίαν εἰς ἐκείνους ἀνέφερον, παρακαλέσαντες τοὺς
ἄρχοντας ἠρωτῶμεν. καὶ οἱ μὲν τέσσαρες οὐδὲν ἔφασαν
εἰδέναι τοῦ πράγματος, Ἄνυτος δ' ἔλεγεν ὡς τοῦ προ-
τέρου χειμῶνος, ἐπειδὴ τίμιος ἦν ὁ σῖτος, | τούτων
ὑπερβαλλόντων ἀλλήλους καὶ πρὸς σφᾶς αὐτοὺς μαχο-
μένων συμβουλεύσειεν αὐτοῖς παύσασθαι φιλονεικοῦ-
σιν, ἡγούμενος συμφέρειν ὑμῖν τοῖς παρὰ τούτων ὠνου-
μένοις ὡς ἀξιώτατον τούτους πρίασθαι· δεῖν γὰρ αὐτοὺς
ὀβολῷ μόνον πωλεῖν τιμιώτερον. ὡς τοίνυν οὐ συμ- 9
πριαμένους καταθέσθαι ἐκέλευεν αὐτούς, ἀλλὰ μὴ ἀλλή-
λοις ἀντωνεῖσθαι συνεβούλευεν, αὐτὸν ὑμῖν Ἄνυτον
μάρτυρα παρέξομαι, καὶ ὡς οὗτος μὲν ἐπὶ τῆς προτέρας
βουλῆς τούτους εἶπε τοὺς λόγους, οὗτοι δ' ἐπὶ τῆσδε
συνωνούμενοι φαίνονται.

ΜΑΡΤΥΣ.

Ὅτι μὲν τοίνυν οὐχ ὑπὸ τῶν ἀρχόντων κελευσθέν- 10
τες συνεπρίαντο τὸν σῖτον, ἀκηκόατε· ἡγοῦμαι δ', ἂν
ὡς μάλιστα περὶ τούτων ἀληθῆ λέγωσιν, οὐχ ὑπὲρ αὐ-
τῶν αὐτοὺς ἀπολογήσεσθαι, ἀλλὰ τούτων κατηγορήσειν·
περὶ γὰρ ὧν εἰσὶ νόμοι διαρρήδην γεγραμμένοι, πῶς οὐ

χρὴ διδόναι δίκην καὶ τοὺς μὴ πειθομένους καὶ τοὺς κελεύοντας τούτοις τἀναντία πράττειν;

11 Ἀλλὰ μὲν γάρ, ὦ ἄνδρες δικασταί, οἴομαι αὐτοὺς ἐπὶ μὲν τοῦτον τὸν λόγον οὐκ ἐλεύσεσθαι· ἴσως δ' ἐροῦσιν, ὥσπερ καὶ ἐν τῇ βουλῇ, ὡς ἐπ' εὐνοίᾳ τῆς πόλεως συνεωνοῦντο τὸν σῖτον, ἵν' ὡς ἀξιώτατον ὑμῖν πωλοῖεν. μέγιστον δ' ὑμῖν ἐρῶ καὶ περιφανέστατον τεκμήριον ὅτι
12 ψεύδονται. ἐχρῆν γὰρ αὐτούς, εἴπερ ὑμῶν ἕνεκα ἔπραττον ταῦτα, φαίνεσθαι τῆς αὐτῆς τιμῆς πολλὰς ἡμέρας πωλοῦντας, ἕως ὁ συνεωνημένος αὐτοὺς ἐπέλιπε· νυνὶ δ' ἐνίοτε τῆς αὐτῆς ἡμέρας ἐπώλουν δραχμῇ τιμιώτερον, ὥσπερ κατὰ μέδιμνον συνωνούμενοι. καὶ τούτων ὑμῖν μάρτυρας παρέξομαι.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

13 Δεινὸν δέ μοι δοκεῖ εἶναι, εἰ ὅταν μὲν εἰσφορὰν εἰσενεγκεῖν δέῃ, ἣν πάντες εἴσεσθαι μέλλουσιν, οὐκ ἐθέλουσιν, ἀλλὰ πενίαν προφασίζονται, ἐφ' οἷς δὲ θάνατός ἐστιν ἡ ζημία καὶ λαθεῖν αὐτοῖς συνέφερε, ταῦτα ἐπ' εὐνοίᾳ φασὶ τῇ ὑμετέρᾳ παρανομῆσαι. καίτοι πάντες ἐπίστασθε ὅτι τούτοις ἥκιστα προσήκει τοιούτους ποιεῖσθαι λόγους. τἀναντία γὰρ αὐτοῖς καὶ τοῖς ἄλλοις συμφέρει· τότε γὰρ πλεῖστα κερδαίνουσιν, ὅταν κακοῦ τινος
14 ἀπαγγελθέντος τῇ πόλει τίμιον τὸν σῖτον πωλῶσιν. οὕτω δ' ἄσμενοι τὰς συμφορὰς τὰς ὑμετέρας ὁρῶσιν, ὥστε τὰς μὲν πρότεροι τῶν ἄλλων πυνθάνονται, τὰς δ' αὐτοὶ λογοποιοῦσιν, ἢ τὰς ναῦς διεφθάρθαι τὰς ἐν τῷ Πόντῳ, ἢ ὑπὸ Λακεδαιμονίων ἐκπλεούσας συνειλῆφθαι, ἢ τὰ ἐμπόρια κεκλεῖσθαι, ἢ τὰς σπονδὰς μέλλειν ἀπορρηθήσε-
15 σθαι, καὶ εἰς τοῦτ' ἔχθρας ἐληλύθασιν, ὥστ' ἐν τούτοις τοῖς καιροῖς ἐπιβουλεύουσιν ἡμῖν, ἐν οἷσπερ οἱ πολέμιοι. ὅταν γὰρ μάλιστα σίτου τυγχάνητε δεόμενοι, ἀναρπά-

Reisk.

*ζουσιν οὗτοι καὶ οὐκ ἐθέλουσι πωλεῖν, ἵνα μὴ περὶ τῆς
τιμῆς διαφερώμεθα, ἀλλ' ἀγαπῶμεν ἂν ὁποσουτινοσοῦν
πριάμενοι παρ' αὐτῶν ἀπέλθωμεν· ὥστ' ἐνίοτε εἰρήνης
οὔσης ὑπὸ τούτων πολιορκούμεθα. οὕτω δὲ πάλαι περὶ* 16
*τῆς τούτων πανουργίας καὶ κακονοίας ἡ πόλις ἔγνωκεν,
ὥστ' ἐπὶ μὲν τοῖς ἄλλοις ὠνίοις ἅπασι τοὺς ἀγορανόμους
φύλακας κατεστήσατε, ἐπὶ δὲ ταύτῃ μόνῃ τῇ τέχνῃ χωρὶς
σιτοφύλακας ἀποκληροῦτε· καὶ πολλάκις ἤδη παρ' ἐκεί-
νων πολιτῶν ὄντων δίκην τὴν μεγίστην ἐλάβετε, ὅτι οὐχ
οἷοί τ' ἦσαν τῆς τούτων πονηρίας ἐπικρατῆσαι. καίτοι
τί χρὴ αὐτοὺς τοὺς ἀδικοῦντας ὑφ' ὑμῶν πάσχειν, ὁπότε
καὶ τοὺς οὐ δυναμένους φυλάττειν ἀποκτείνετε;*

Ἐνθυμεῖσθαι δὲ χρὴ ὅτι ἀδύνατόν ἐστιν ὑμῖν ἀπο- 17
*ψηφίσασθαι. εἰ γὰρ ἀπογνώσεσθε ὁμολογούντων αὐτῶν
ἐπὶ τοὺς ἐμπόρους συνίστασθαι, δόξεθ' ὑμεῖς ἐπιβου-
λεύειν τοῖς εἰσπλέουσιν. εἰ μὲν γὰρ ἄλλην τινὰ ἀπολο-
γίαν ἐποιοῦντο, οὐδεὶς ἂν εἶχε τοῖς ἀποψηφισαμένοις
ἐπιτιμᾶν· ἐφ' ὑμῖν γὰρ ὁποτέροις βούλεσθε πιστεύειν·
νῦν δὲ πῶς οὐ δεινὰ ἂν δόξαιτε ποιεῖν, εἰ τοὺς ὁμολο-
γοῦντας παρανομεῖν ἀζημίους ἀφήσετε; ἀναμνήσθητε* 18
*δέ, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὅτι πολλῶν ἤδη ἐχόντων ταύ-
την τὴν αἰτίαν [λαμβάνειν] καὶ μάρτυρας παρεχομέ-
νων | θάνατον κατέγνωτε, πιστοτέρους ἡγησάμενοι
τοὺς τῶν κατηγόρων λόγους. καίτοι πῶς ἂν οὐ θαυμα-
στὸν εἴη, εἰ περὶ τῶν αὐτῶν ἁμαρτημάτων δικάζοντες
μᾶλλον ἐπεθυμεῖτε παρὰ τῶν ἀρνουμένων δίκην λαμβά-
νειν; Καὶ μὲν δή, ὦ ἄνδρες δικασταί, πᾶσιν ἡγοῦμαι* 19
*φανερὸν εἶναι ὅτι οἱ περὶ τῶν τοιούτων ἀγῶνες κοινότα-
τοι τυγχάνουσιν ὄντες τοῖς ἐν τῇ πόλει, ὥστε πεύσονται
ἥντινα γνώμην περὶ αὐτῶν ἔχετε, ἡγούμενοι, ἂν μὲν
θάνατον αὐτῶν καταγνῶτε, κοσμιωτέρους ἔσεσθαι τοὺς
λοιπούς· ἂν δ' ἀζημίους ἀφῆτε, πολλὴν ἄδειαν αὐτοῖς*

20 ἐψηφισμένοι ἔσεσθε ποιεῖν ὅ τι ἂν βούλωνται. χρὴ δέ,
ὦ ἄνδρες δικασταί, μὴ μόνον τῶν παρεληλυθότων ἕνεκα
αὐτοὺς κολάζειν, ἀλλὰ καὶ παραδείγματος ἕνεκα τῶν
μελλόντων ἔσεσθαι· οὕτω γὰρ ἔσονται μόγις ἀνεκτοί.
ἐνθυμεῖσθε δ' ὅτι ἐκ ταύτης τῆς τέχνης πλεῖστοι περὶ
τοῦ σώματός εἰσιν ἠγωνισμένοι· καὶ οὕτω μεγάλα ἐξ
αὐτῆς ὠφελοῦνται, ὥστε μᾶλλον αἱροῦνται καθ' ἑκάστην
ἡμέραν περὶ τῆς ψυχῆς κινδυνεύειν ἢ παύσασθαι παρ'
21 ὑμῶν ἀδίκως κερδαίνοντες. καὶ μὲν δὴ οὐδ' ἂν ἀντιβο-
λῶσιν ὑμᾶς καὶ ἱκετεύωσι, δικαίως ἂν αὐτοὺς ἐλεήσαιτε,
ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον τῶν τε πολιτῶν οἳ διὰ τὴν τούτων
πονηρίαν ἀπέθνησκον, καὶ τοὺς ἐμπόρους ἐφ' οὓς οὗ-
τοι συνέστησαν· οἷς ὑμεῖς χαριεῖσθε καὶ προθυμοτέρους
ποιήσετε, δίκην παρ' αὐτῶν λαμβάνοντες. εἰ δὲ μή,
τίν' αὐτοὺς οἴεσθε γνώμην ἕξειν, ἐπειδὰν πύθωνται
ὅτι τῶν καπήλων, οἳ τοῖς εἰσπλέουσιν ὡμολόγησαν ἐπι-
βουλεύειν, ἀπεψηφίσασθε;
22 Οὐκ οἶδ' ὅ τι δεῖ πλείω λέγειν· περὶ μὲν γὰρ τῶν
ἄλλων τῶν ἀδικούντων, ὅτε δικάζονται, δεῖ παρὰ τῶν
κατηγόρων πυθέσθαι, τὴν δὲ τούτων πονηρίαν ἅπαντες
ἐπίστασθε. ἂν οὖν τούτων καταψηφίσησθε, τά τε δίκαια
ποιήσετε καὶ ἀξιώτερον τὸν σῖτον ὠνήσεσθε· εἰ δὲ μή,
τιμιώτερον.

23.

ΚΑΤΑ ΠΑΓΚΛΕΩΝΟΣ ΟΤΙ ΟΥΚ ΗΝ ΠΛΑΤΑΙΕΥΣ.

Πολλὰ μὲν λέγειν, ὦ ἄνδρες δικασταί, περὶ τουτουὶ τοῦ πράγματος οὔτ' ἂν δυναίμην οὔτε μοι δοκεῖ δεῖν· ὡς δὲ ὀρθῶς τὴν δίκην ἔλαχον τουτῳὶ Παγκλέωνι οὐκ ὄντι Πλαταιεῖ, τοῦτο ὑμῖν πειράσομαι ἀποδεῖξαι.

Reisk.

Ὡς γὰρ ἀδικῶν με πολὺν χρόνον οὐκ ἐπαύετο, ἐλ- 2
θὼν ἐπὶ τὸ γναφεῖον, ἐν ᾧ εἰργάζετο, προσεκαλεσάμην
αὐτὸν πρὸς τὸν πολέμαρχον, νομίζων μέτοικον εἶναι.
εἰπόντος δὲ τούτου ὅτι Πλαταιεὺς εἴη, ἠρόμην ὁπόθεν
δημοτεύοιτο, παραινέσαντός τινος τῶν παρόντων προσ-
καλέσασθαι καὶ πρὸς τὴν φυλήν, ἧς τινος εἶναι σκή-
πτοιτο. ἐπειδὴ δὲ ἀπεκρίνατο ὅτι Δεκελειόθεν, προσ-
καλεσάμενος αὐτὸν καὶ πρὸς τοὺς τῇ Ἱπποθωντίδι δι-
κάζοντας, ἐλθὼν ἐπὶ τὸ κουρεῖον τὸ παρὰ τοὺς Ἑρμᾶς, 3
ἵνα οἱ Δεκελεῖς προσφοιτῶσιν, ἠρώτων, οὓς τε ἐξευρί-
σκοιμι Δεκελέων ἐπυνθανόμην εἴ τινα γιγνώσκοιεν Δε-
κελειόθεν δημοτευόμενον Παγκλέωνα. ἐπειδὴ δὲ οὐδεὶς
ἔφασκεν γιγνώσκειν αὐτόν, πυθόμενος ὅτι καὶ ἑτέρας
δίκας τὰς μὲν φεύγοι τὰς δ' ὠφλήκοι παρὰ τῷ πολεμάρ-
χῳ, ἔλαχον καὶ ἐγώ.

Πρῶτον μὲν οὖν ὑμῖν Δεκελέων οὓς ἠρόμην μάρτυ- 4
ρας παρέξομαι, ἔπειτα δὲ καὶ τῶν ἄλλων τῶν λαχόντων
τε δίκας αὐτῷ πρὸς τὸν πολέμαρχον καὶ καταδικασαμέ-
νων, ὅσοι τυγχάνουσι παρόντες. Καί μοι ἐπίλαβε τὸ
ὕδωρ.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Ἐκ μὲν τούτων πεισθεὶς πρὸς τὸν πολέμαρχον αὐτῷ 5
τὴν δίκην ἔλαχον· ἐπειδὴ δέ μοι αὐτὴν ἀντεγράψατο μὴ
εἰσαγώγιμον εἶναι, περὶ | πολλοῦ ποιούμενος μηδενὶ
δόξαι ὑβρίζειν βούλεσθαι μᾶλλον ἢ δίκην λαβεῖν ὧν ἠδι-
κήθην, πρῶτον μὲν Εὐθύκριτον, ὃν πρεσβύτατόν τε
Πλαταιέων ἐγίγνωσκον καὶ μάλιστα ᾤμην εἰδέναι, ἠρό-
μην εἴ τινα γιγνώσκοι Ἱππαρμοδώρου υἱὸν Παγκλέωνα
Πλαταιέα· ἔπειτα δέ, ἐπειδὴ ἐκεῖνος ἀπεκρίνατό μοι ὅτι 6
τὸν Ἱππαρμόδωρον μὲν γιγνώσκοι, υἱὸν δὲ ἐκείνῳ οὐ-
δένα οὔτε Παγκλέωνα οὔτε ἄλλον οὐδένα εἰδείη ὄντα,

ἠρώτων δὴ καὶ τῶν ἄλλων ὅσους ᾔδειν Πλαταιέας ὄντας. πάντες οὖν ἀγνοοῦντες τὸ ὄνομα αὐτοῦ, ἀκριβέστατα ἂν ἔφασάν με πυθέσθαι ἐλθόντα εἰς τὸν χλωρὸν τυρὸν τῇ ἕνῃ καὶ νέᾳ· ταύτῃ γὰρ τῇ ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς ἑκάστου
7 ἐκεῖσε συλλέγεσθαι τοὺς Πλαταιέας. ἐλθὼν οὖν εἰς τὸν τυρὸν ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ ἐπυνθανόμην αὐτῶν, εἴ τινα γιγνώσκοιεν Παγκλέωνα πολίτην σφέτερον. καὶ οἱ μὲν ἄλλοι οὐκ ἔφασαν γιγνώσκειν, εἷς δέ τις εἶπεν ὅτι τῶν μὲν πολιτῶν οὐδενὶ εἰδείη τοῦτο ὂν τὸ ὄνομα, δοῦλον μέντοι ἔφη ἑαυτοῦ ἀφεστῶτα εἶναι Παγκλέωνα, τήν τε ἡλικίαν λέγων τὴν τούτου καὶ τὴν τέχνην ᾗ οὗτος χρῆται.
8 Ταῦτ' οὖν ὡς ἀληθῆ ἐστι, τόν τε Εὐθύκριτον, ὃν πρῶτον ἠρόμην, καὶ τῶν ἄλλων Πλαταιέων ὅσοις προσῆλθον, καὶ τὸν ὃς ἔφη δεσπότης τούτου εἶναι, μάρτυρας παρέξομαι. Καί μοι ἐπίλαβε τὸ ὕδωρ.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

9 Ἡμέραις τοίνυν μετὰ ταῦτα οὐ πολλαῖς ὕστερον ἰδὼν ἀγόμενον τουτονὶ Παγκλέωνα ὑπὸ Νικομήδους, ὃς ἐμαρτύρησεν αὐτοῦ δεσπότης εἶναι, προσῆλθον βουλόμενος εἰδέναι ὁποῖόν τι περὶ αὐτοῦ πραχθήσοιτο. τότε μὲν οὖν ἐπειδὴ ἐπαύσαντο μαχόμενοι, εἰπόν τινες τῶν τούτῳ παρόντων ὅτι εἴη αὐτῷ ἀδελφὸς ὃς ἐξαιρήσοιτο αὐτὸν εἰς ἐλευθερίαν· ἐπὶ τούτοις ἐγγυησάμενοι παρέ-
10 ξειν εἰς ἀγορὰν ᾤχοντο ἀπιόντες. τῇ δ' ὑστεραίᾳ τῆς τε ἀντιγραφῆς ἕνεκα ταυτησὶ καὶ αὐτῆς τῆς δίκης ἔδοξέ μοι χρῆναι μάρτυρας λαβόντι παραγενέσθαι, ἵν' εἰδείην τόν τ' ἐξαιρησόμενον αὐτὸν καὶ ὅ τι λέγων ἀφαιρήσοιτο. ἐφ' οἷς μὲν οὖν ἐξηγγυήθη, οὔτε ἀδελφὸς οὔτε ἄλλος οὐδεὶς ἦλθε, γυνὴ δὲ φάσκουσα αὑτῆς αὐτὸν εἶναι δοῦλον, ἀμφισβητοῦσα τῷ Νικομήδει, καὶ οὐκ ἔφη ἐάσειν
11 αὐτὸν ἄγειν. ὅσα μὲν οὖν αὐτόθι ἐρρήθη, πολὺς ἂν εἴη μοι λόγος διηγεῖσθαι· εἰς τοῦτο δὲ βιαιότητος ἦλθον οἵ

Reisk.

Περὶ μὲν οὖν τούτων τοσαῦτά μοι εἰρήσθω· ὑπὲρ 4
ὧν δέ μοι προσήκει λέγειν ὡς ἂν οἷόν τε διὰ βραχυτάτων
ἐρῶ. φησὶ γὰρ ὁ κατήγορος οὐ δικαίως με λαμβάνειν τὸ
παρὰ τῆς πόλεως ἀργύριον· καὶ γὰρ τῷ σώματι δύνα-
σθαι καὶ οὐκ εἶναι τῶν ἀδυνάτων, καὶ τέχνην ἐπίστασθαι
τοιαύτην ὥστε καὶ ἄνευ τοῦ διδομένου τούτου ζῆν. καὶ 5
τεκμηρίοις χρῆται τῆς μὲν τοῦ σώματος ῥώμης, ὅτι ἐπὶ
τοὺς ἵππους ἀναβαίνω, τῆς δ' ἐν τῇ τέχνῃ εὐπορίας, ὅτι
δύναμαι συνεῖναι δυναμένοις ἀνθρώποις ἀναλίσκειν.
τὴν μὲν οὖν ἐκ τῆς τέχνης εὐπορίαν καὶ τὸν ἄλλον τὸν
ἐμὸν βίον, οἷος τυγχάνει, πάντας ὑμᾶς οἴομαι γινώσκειν·
ὅμως δὲ κἀγὼ διὰ βραχέων ἐρῶ. ἐμοὶ γὰρ ὁ μὲν πατὴρ 6
κατέλιπεν οὐδέν, τὴν δὲ μητέρα τελευτήσασαν πέπαυμαι
τρέφων τρίτον ἔτος τουτί, παῖδες δέ μοι οὔπω εἰσὶν οἵ
με θεραπεύσουσι. τέχνην δὲ κέκτημαι βραχέα δυναμένην
ὠφελεῖν, ἣν αὐτὸς μὲν ἤδη χαλεπῶς ἐργάζομαι, τὸν δια-
δεξόμενον δ' αὐτὴν οὔπω δύναμαι κτήσασθαι. πρόσοδος
δέ μοι οὐκ ἔστιν ἄλλη πλὴν ταύτης, ἣν ἂν ἀφέλησθέ με,
κινδυνεύσαιμ' ἂν ὑπὸ τῇ δυσχερεστάτῃ γενέσθαι τύχῃ.
μὴ τοίνυν, ἐπειδή γε ἔστιν, ὦ βουλή, σῶσαί με δικαίως, 7
ἀπολέσητε ἀδίκως· μηδὲ ἃ νεωτέρῳ καὶ μᾶλλον ἐρρω-
μένῳ ὄντι ἔδοτε, πρεσβύτερον καὶ ἀσθενέστερον γιγνό-
μενον ἀφέλησθε· μηδὲ πρότερον καὶ περὶ τοὺς οὐδὲν
ἔχοντας κακὸν ἐλεημονέστατοι δοκοῦντες εἶναι νυνὶ διὰ
τοῦτον τοὺς καὶ τοῖς ἐχθροῖς ἐλεεινοὺς ὄντας ἀγρίως
ἀποδέξησθε· μηδ' ἐμὲ τολμήσαντες ἀδικῆσαι καὶ τοὺς
ἄλλους τοὺς ὁμοίως ἐμοὶ διακειμένους ἀθυμῆσαι ποιή-
σητε. καὶ γὰρ ἂν ἄτοπον εἴη, ὦ βουλή, εἰ ὅτε μὲν ἁπλῆ 8
μοι ἦν ἡ συμφορά, τότε μὲν φαινοίμην λαμβάνων τὸ
ἀργύριον τοῦτο, νῦν δ' ἐπειδὴ καὶ γῆρας καὶ νόσοι καὶ
τὰ τούτοις ἐχόμενα κακὰ | προσγίνεταί μοι, τότε ἀφαι-
ρεθείην. δοκεῖ δέ μοι τῆς πενίας τῆς ἐμῆς τὸ μέγεθος ὁ 9

κατήγορος ἂν ἐπιδεῖξαι σαφέστατα μόνος ἀνθρώπων. εἰ γὰρ ἐγὼ κατασταθεὶς χορηγὸς τραγῳδοῖς προκαλεσαίμην αὐτὸν εἰς ἀντίδοσιν, δεκάκις ἂν ἕλοιτο χορηγῆσαι μᾶλλον ἢ ἀντιδοῦναι ἅπαξ. καὶ πῶς οὐ δεινόν ἐστι νῦν μὲν κατηγορεῖν ὡς διὰ πολλὴν εὐπορίαν ἐξ ἴσου δύναμαι συνεῖναι τοῖς πλουσιωτάτοις, εἰ δὲ ὧν ἐγὼ λέγω τύχοι τι γενόμενον, τοιοῦτον εἶναι; καὶ τί ἔτι πονηρότερον;

10 Περὶ δὲ τῆς ἐμῆς ἱππικῆς, ἧς οὗτος ἐτόλμησε μνησθῆναι πρὸς ὑμᾶς, οὔτε τὴν τύχην δείσας οὔτε ὑμᾶς αἰσχυνθείς, οὐ πολὺς ὁ λόγος. ἔγνων γάρ, ὦ βουλή, πάντας τοὺς ἔχοντάς τι δυστύχημα τοιοῦτον [ῥαστώνην τινὰ] ζητεῖν καὶ τοῦτο φιλοσοφεῖν, ὅπως ὡς ἀλυπότατα μεταχειριοῦνται τὸ συμβεβηκὸς πάθος. ὧν εἷς ἐγώ, καὶ περιπεπτωκὼς τοιαύτῃ συμφορᾷ ταύτην ἐμαυτῷ ῥαστώνην ἐξεῦρον εἰς τὰς ὁδοὺς τὰς μακροτέρας τῶν ἀναγ-
11 καίων. ὃ δὲ μέγιστον, ὦ βουλή, τεκμήριον ὅτι διὰ τὴν συμφορὰν ἀλλ' οὐ διὰ τὴν ὕβριν, ὡς οὗτός φησιν, ἐπὶ τοὺς ἵππους ἀναβαίνω, ῥᾴδιόν ἐστι μαθεῖν. εἰ γὰρ ἐκεκτήμην οὐσίαν, ἐπ' ἀστράβης ἂν ὠχούμην, ἀλλ' οὐκ ἐπὶ τοὺς ἀλλοτρίους ἵππους ἀνέβαινον· νυνὶ δ' ἐπειδὴ τοιοῦτον οὐ δύναμαι κτήσασθαι, τοῖς ἀλλοτρίοις ἵπποις
12 ἀναγκάζομαι χρῆσθαι πολλάκις. καίτοι πῶς οὐκ ἄτοπόν ἐστιν, ὦ βουλή, τοῦτον αὐτόν, εἰ μὲν ἐπ' ἀστράβης ὀχούμενον ἑώρα με, σιωπᾶν (τί γὰρ ἂν καὶ ἔλεγεν;), ὅτι δ' ἐπὶ τοὺς ᾐτημένους ἵππους ἀναβαίνω, πειρᾶσθαι πείθειν ὑμᾶς ὡς δυνατὸς εἴην; καὶ ὅτι μὲν δυοῖν βακτηρίαιν χρῶμαι, τῶν ἄλλων μιᾷ χρωμένων, μὴ κατηγορεῖν ὡς καὶ τοῦτο τῶν δυναμένων ἐστίν· ὅτι δ' ἐπὶ τοὺς ἵππους ἀναβαίνω, τεκμηρίῳ χρῆσθαι πρὸς ὑμᾶς ὡς εἰμὶ τῶν δυναμένων; οἷς ἐγὼ διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν ἀμφοτέροις χρῶμαι.

13 Τοσοῦτον δὲ διενήνοχεν ἀναισχυντίᾳ τῶν ἁπάντων

Reisk.

*ἀνθρώπων, ὥστε ὑμᾶς πειρᾶται πείθειν, τοσούτους
ὄντας εἷς ὤν, ὡς οὐκ εἰμὶ τῶν ἀδυνάτων ἐγώ. καίτοι
εἰ τοῦτο πείσει τινὰς ὑμῶν, ὦ βουλή, τί με κωλύει
κληροῦσθαι τῶν ἐννέα ἀρχόντων, καὶ ὑμᾶς ἐμοῦ μὲν
ἀφελέσθαι τὸν ὀβολὸν ὡς ὑγιαίνοντος, τούτῳ δὲ ψηφί-
σασθαι πάντας ὡς ἀναπήρῳ; οὐ γὰρ δήπου τὸν αὐτὸν
ὑμεῖς μὲν ὡς δυνάμενον ἀφαιρήσεσθε τὸ διδόμενον, οἱ
δὲ ὡς ἀδύνατον ὄντα κληροῦσθαι κωλύσουσιν. ἀλλὰ* 14
*γὰρ οὔτε ὑμεῖς τούτῳ τὴν αὐτὴν ἔχετε γνώμην, οὔθ'
οὗτος εὖ ποιῶν. ὁ μὲν γὰρ ὥσπερ ἐπικλήρου τῆς συμ-
φορᾶς οὔσης ἀμφισβητήσων ἥκει καὶ πειρᾶται πείθειν
ὑμᾶς ὡς οὐκ εἰμὶ τοιοῦτος οἷον ὑμεῖς ὁρᾶτε πάντες·
ὑμεῖς δὲ (ὃ τῶν εὖ φρονούντων ἔργον ἐστί) μᾶλλον
πιστεύετε τοῖς ὑμετέροις αὐτῶν ὀφθαλμοῖς ἢ τοῖς τού-
του λόγοις.*

Λέγει δ' ὡς ὑβριστής εἰμι καὶ βίαιος καὶ λίαν ἀσελ- 15
*γῶς διακείμενος, ὥσπερ εἰ φοβερῶς ὀνομάσαι, μέλλων
ἀληθῆ λέγειν, ἀλλ' οὐκ ἂν πάνυ πραόνως, μηδὲ ψεύ-
δηται, ταῦτα ποιήσων. ἐγὼ δ' ὑμᾶς, ὦ βουλή, σαφῶς
οἶμαι δεῖν διαγινώσκειν οἷς τ' ἐγχωρεῖ τῶν ἀνθρώπων
ὑβρισταῖς εἶναι καὶ οἷς οὐ προσήκει. οὐ γὰρ πενομένους* 16
*καὶ λίαν ἀπόρως διακειμένους ὑβρίζειν εἰκός, ἀλλὰ τοὺς
πολλῷ πλείω τῶν ἀναγκαίων κεκτημένους· οὐδὲ τοὺς
ἀδυνάτους τοῖς σώμασιν ὄντας, ἀλλὰ τοὺς μάλιστα πι-
στεύοντας ταῖς αὐτῶν ῥώμαις· οὐδὲ τοὺς ἤδη προβεβη-
κότας τῇ ἡλικίᾳ, ἀλλὰ τοὺς ἔτι νέους καὶ νέαις ταῖς δια-
νοίαις χρωμένους. οἱ μὲν γὰρ πλούσιοι τοῖς χρήμασιν* 17
*ἐξωνοῦνται τοὺς κινδύνους, οἱ δὲ πένητες ὑπὸ τῆς παρ-
ούσης ἀπορίας σωφρονεῖν ἀναγκάζονται· καὶ οἱ μὲν νέοι
συγγνώμης ἀξιοῦνται τυγχάνειν παρὰ τῶν πρεσβυτέ-
ρων, τοῖς δ' ἑτέροις ἐξαμαρτάνουσιν ὁμοίως ἐπιτιμῶσιν
ἀμφότεροι· καὶ τοῖς μὲν ἰσχυροῖς ἐγχωρεῖ μηδὲν αὐτοῖς* 18

πάσχουσιν, οὓς ἂν βουληθῶσιν, ὑβρίζειν, τοῖς δὲ ἀσθενέσιν οὐκ ἔστιν οὔτε ὑβριζομένοις ἀμύνεσθαι τοὺς ὑπάρξαντας οὔτε ὑβρίζειν βουλομένοις περιγίνεσθαι τῶν | ἀδικουμένων. ὥστε μοι δοκεῖ ὁ κατήγορος εἰπεῖν περὶ τῆς ἐμῆς ὕβρεως οὐ σπουδάζων, ἀλλὰ παίζων, οὐδ' ὑμᾶς πεῖσαι βουλόμενος ὡς εἰμὶ τοιοῦτος, ἀλλ' ἐμὲ κωμῳδεῖν βουλόμενος, ὥσπερ τι καλὸν ποιῶν.

19 Ἔτι δὲ καὶ συλλέγεσθαί φησιν ἀνθρώπους ὡς ἐμὲ πονηροὺς καὶ πολλούς, οἳ τὰ μὲν ἑαυτῶν ἀνηλώκασι, τοῖς δὲ τὰ σφέτερα σώζειν βουλομένοις ἐπιβουλεύουσιν. ὑμεῖς δὲ ἐνθυμήθητε πάντες ὅτι ταῦτα λέγων οὐδὲν ἐμοῦ κατηγορεῖ μᾶλλον ἢ τῶν ἄλλων ὅσοι τέχνας ἔχουσιν, οὐδὲ τῶν ὡς ἐμὲ εἰσιόντων μᾶλλον ἢ τῶν ὡς τοὺς ἄλλους δη-
20 μιουργούς. ἕκαστος γὰρ ὑμῶν εἴθισται προσφοιτᾶν ὁ μὲν πρὸς μυροπωλεῖον, ὁ δὲ πρὸς κουρεῖον, ὁ δὲ πρὸς σκυτοτομεῖον, ὁ δ' ὅποι ἂν τύχῃ, καὶ πλεῖστοι μὲν ὡς τοὺς ἐγγυτάτω τῆς ἀγορᾶς κατεσκευασμένους, ἐλάχιστοι δὲ ὡς τοὺς πλεῖστον ἀπέχοντας αὐτῆς· ὥστ' εἴ τις ὑμῶν πονηρίαν καταγνώσεται τῶν ὡς ἐμὲ εἰσιόντων, δῆλον ὅτι καὶ τῶν παρὰ τοῖς ἄλλοις διατριβόντων· εἰ δὲ κἀκείνων, ἁπάντων Ἀθηναίων· ἅπαντες γὰρ εἴθισθε προσφοιτᾶν καὶ διατρίβειν ἁμοῦ γέ που.

21 Ἀλλὰ γὰρ οὐκ οἶδ' ὅ τι δεῖ λίαν με ἀκριβῶς ἀπολογούμενον πρὸς ἓν ἕκαστον ὑμῖν τῶν εἰρημένων ἐνοχλεῖν πλείω χρόνον. εἰ γὰρ ὑπὲρ τῶν μεγίστων εἴρηκα, τί δεῖ περὶ τῶν ὁμοίως τούτῳ φαύλων σπουδάζειν; ἐγὼ δ' ὑμῶν, ὦ βουλή, δέομαι πάντων τὴν αὐτὴν ἔχειν περὶ
22 ἐμοῦ διάνοιαν, ἥνπερ καὶ πρότερον. μηδ' οὗ μόνου μεταλαβεῖν ἔδωκεν ἡ τύχη μοι τῶν ἐν τῇ πατρίδι, τούτου διὰ τουτονὶ ἀποστερήσητέ με· μηδ' ἃ πάλαι κοινῇ πάντες ἔδοτέ μοι, νῦν οὗτος εἷς ὢν πείσῃ πάλιν ὑμᾶς ἀφελέσθαι. ἐπειδὴ γάρ, ὦ βουλή, τῶν μεγίστων ἀρχῶν ὁ δαί-

Reisk.

μων ἀπεστέρησεν ἡμᾶς, ἡ πόλις ἡμῖν ἐψηφίσατο τοῦτο
τὸ ἀργύριον, ἡγουμένη κοινὰς εἶναι τὰς τύχας τοῖς
ἅπασι καὶ τῶν κακῶν καὶ τῶν ἀγαθῶν. πῶς οὖν οὐκ 23
ἂν δειλαιότατος εἴην, εἰ τῶν μὲν καλλίστων καὶ μεγί-
στων διὰ τὴν συμφορὰν ἀπεστερημένος εἴην, ἃ δ' ἡ πό-
λις ἔδωκε προνοηθεῖσα τῶν οὕτως διακειμένων, διὰ τὸν
κατήγορον ἀφαιρεθείην; μηδαμῶς, ὦ βουλή, ταύτῃ θῆ-
σθε τὴν ψῆφον. διὰ τί γὰρ ἂν καὶ τύχοιμι τοιούτων
ὑμῶν; πότερον ὅτι δι' ἐμέ τις εἰς ἀγῶνα πώποτε κατα- 24
στὰς ἀπώλεσε τὴν οὐσίαν; ἀλλ' οὐδ' ἂν εἷς ἀποδείξειεν.
ἀλλ' ὅτι πολυπράγμων εἰμὶ καὶ θρασὺς καὶ φιλαπεχθή-
μων; ἀλλ' οὐ τοιαύταις ἀφορμαῖς τοῦ βίου πρὸς τὰ
τοιαῦτα τυγχάνω χρώμενος. ἀλλ' ὅτι λίαν ὑβριστὴς καὶ 25
βίαιος; ἀλλ' οὐδ' ἂν αὐτὸς φήσειεν, εἰ μὴ βούλοιτο καὶ
τοῦτο ψεύδεσθαι τοῖς ἄλλοις ὁμοίως. ἀλλ' ὅτι ἐπὶ τῶν
τριάκοντα γενόμενος ἐν δυνάμει κακῶς ἐποίησα πολλοὺς
τῶν πολιτῶν; ἀλλὰ μετὰ τοῦ ὑμετέρου πλήθους ἔφυγον
εἰς Χαλκίδα τὴν ἐπ' Εὐρίπῳ, καὶ ἐξόν μοι μετ' ἐκείνων
ἀδεῶς πολιτεύεσθαι, μεθ' ὑμῶν εἱλόμην κινδυνεύειν
ἁπάντων. μὴ τοίνυν, ὦ βουλή, μηδὲν ἡμαρτηκὼς ὁμοίως 26
ὑμῶν τύχοιμι τοῖς πολλὰ ἠδικηκόσιν, ἀλλὰ τὴν αὐτὴν
ψῆφον θέσθε περὶ ἐμοῦ ταῖς ἄλλαις βουλαῖς, ἀναμνη-
σθέντες ὅτι οὔτε χρήματα διαχειρίσας τῆς πόλεως δίδωμι
λόγον αὐτῶν, οὔτε ἀρχὴν ἄρξας οὐδεμίαν εὐθύνας ὑπ-
έχω νῦν αὐτῆς, ἀλλὰ περὶ ὀβολοῦ μόνον ποιοῦμαι τοὺς
λόγους. καὶ οὕτως ὑμεῖς μὲν τὰ δίκαια γνώσεσθε πάν- 27
τες, ἐγὼ δὲ τούτων ὑμῖν τυχὼν ἕξω τὴν χάριν, οὗτος δὲ
τοῦ λοιποῦ μαθήσεται μὴ τοῖς ἀσθενεστέροις ἐπιβου-
λεύειν ἀλλὰ τῶν ὁμοίων αὐτῷ περιγίνεσθαι.

δὲ τῶν ἐκείνους ἐκβαλόντων αὐτοὶ αὖθις τῶν τριάκοντα ἐγένοντο; εἰσὶ δὲ οἵτινες | τῶν Ἐλευσῖνάδε ἀπογραψαμένων, ἐξελθόντες μεθ' ὑμῶν, ἐπολιορκοῦντο μετ' αὐ-
10 τῶν. οὔκουν χαλεπὸν γνῶναι, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὅτι οὐ περὶ πολιτείας εἰσὶν αἱ πρὸς ἀλλήλους διαφοραί, ἀλλὰ περὶ τῶν ἰδίᾳ συμφερόντων ἑκάστῳ. ὑμᾶς οὖν χρὴ ἐκ τούτων δοκιμάζειν τοὺς πολίτας, σκοποῦντας μὲν ὅπως ἦσαν ἐν τῇ δημοκρατίᾳ πεπολιτευμένοι, ζητοῦντας δὲ εἴ τις αὐτοῖς ἐγίνετο ὠφέλεια τῶν πραγμάτων μεταπεσόντων· οὕτω γὰρ ἂν δικαιοτάτην τὴν κρίσιν περὶ αὐτῶν
11 ποιοῖσθε. ἐγὼ τοίνυν ἡγοῦμαι, ὅσοι μὲν ἐν τῇ δημοκρατίᾳ ἄτιμοι ἦσαν εὐθύνας δεδωκότες ἢ τῶν ὄντων ἀπεστερημένοι ἢ ἄλλῃ τινὶ συμφορᾷ τοιαύτῃ κεχρημένοι, προσήκειν αὐτοῖς ἑτέρας ἐπιθυμεῖν πολιτείας, ἐλπίζοντας τὴν μεταβολὴν ὠφέλειάν τινα αὐτοῖς ἔσεσθαι· ὅσοι δὲ τὸν δῆμον πολλὰ κἀγαθὰ εἰργασμένοι εἰσί, κακὸν δὲ μηδὲν πώποτε, ὀφείλεται δὲ αὐτοῖς χάριν κομίσασθαι παρ' ὑμῶν μᾶλλον ἢ δοῦναι δίκην τῶν πεπραγμένων, οὐκ ἄξιον τὰς τούτων ἀποδέχεσθαι διαβολάς, οὐδ' ἂν πάντες οἱ τὰ τῆς πόλεως πράττοντες ὀλιγαρχικοὺς αὐ-
12 τοὺς φάσκωσιν εἶναι. ἐμοὶ τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταί, οὔτ' ἰδίᾳ οὔτε δημοσίᾳ συμφορὰ ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ οὐδεμία πώποτε ἐγένετο, ἀνθ' ἧς τινος ἂν προθυμούμενος τῶν παρόντων κακῶν ἀπαλλαγῆναι ἑτέρων ἐπεθύμουν πραγμάτων. τετριηράρχηκα μὲν γὰρ πεντάκις, καὶ τετράκις νεναυμάχηκα, καὶ εἰσφορὰς ἐν τῷ πολέμῳ πολλὰς εἰσενήνοχα, καὶ τἆλλα λελειτούργηκα οὐδενὸς χεῖρον
13 τῶν πολιτῶν. καίτοι διὰ τοῦτο πλείω τῶν ὑπὸ τῆς πόλεως προσταττομένων ἐδαπανώμην, ἵνα καὶ βελτίων ὑφ' ὑμῶν νομιζοίμην, καὶ εἴ πού μοί τις συμφορὰ γένοιτο, ἄμεινον ἀγωνιζοίμην. ὧν ἐν τῇ ὀλιγαρχίᾳ ἁπάντων ἀπεστερούμην· οὐ γὰρ τοὺς τῷ πλήθει ἀγαθοῦ τινος

Reisk.

αἰτίους γεγενημένους χάριτος παρ' αὐτῶν ἠξίουν τυγχάνειν, ἀλλὰ τοὺς πλεῖστα κακὰ ὑμᾶς εἰργασμένους εἰς τὰς τιμὰς καθίστασαν, ὡς ταύτην παρ' ἡμῶν πίστιν εἰληφότες. ἃ χρὴ πάντας ἐνθυμουμένους μὴ τοῖς τούτων λόγοις πιστεύειν, ἀλλὰ [καὶ] ἐκ τῶν ἔργων σκοπεῖν ἃ
ἑκάστῳ τυγχάνει πεπραγμένα. ἐγὼ γάρ, ὦ ἄνδρες δικα- 14
σταί, οὔτε τῶν τετρακοσίων ἐγενόμην· ἢ τῶν κατηγόρων ὁ βουλόμενος παρελθὼν ἐλεγξάτω· οὐ τοίνυν οὐδ' ἐπειδὴ οἱ τριάκοντα κατέστησαν, οὐδείς με ἀποδείξει οὔτε βουλεύσαντα οὔτε ἀρχὴν οὐδεμίαν ἄρξαντα. καίτοι εἰ μὲν ἐξόν μοι ἄρχειν μὴ ἠβουλόμην, ὑφ' ὑμῶν νυνὶ τιμᾶσθαι δίκαιός εἰμι· εἰ δὲ οἱ τότε δυνάμενοι μὴ ἠξίουν μοι μεταδιδόναι τῶν πραγμάτων, πῶς ἂν φανερώτερον ἢ οὕτω ψευδομένους ἀποδείξαιμι τοὺς κατηγόρους;

Ἔτι τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταί, καὶ ἐκ τῶν ἄλλων 15
τῶν ἐμοὶ πεπραγμένων ἄξιον σκέψασθαι. ἐγὼ γὰρ τοιοῦτον ἐμαυτὸν ἐν ταῖς τῆς πόλεως συμφοραῖς παρέσχον ὥστε, εἰ πάντες τὴν αὐτὴν γνώμην ἔσχον ἐμοί, μηδένα ἂν ὑμῶν μηδεμιᾷ κεχρῆσθαι συμφορᾷ. ὑπ' ἐμοῦ γὰρ ἐν τῇ ὀλιγαρχίᾳ οὔτε ἀπαχθεὶς οὐδεὶς φανήσεται, οὔτε τῶν ἐχθρῶν οὐδεὶς τετιμωρημένος, οὔτε τῶν φίλων
εὖ πεπονθώς. καὶ τοῦτο μὲν οὐκ ἄξιον θαυμάζειν· εὖ 16
μὲν γὰρ ποιεῖν ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ χαλεπὸν ἦν, ἐξαμαρτάνειν δὲ τῷ βουλομένῳ ῥᾴδιον. οὐ τοίνυν οὐδ' εἰς τὸν κατάλογον Ἀθηναίων καταλέξας οὐδένα φανήσομαι, οὐδὲ δίαιταν καταδιαιτησάμενος οὐδενός, οὐδὲ πλουσιώτερος ἐκ τῶν ὑμετέρων γεγονὼς συμφορῶν. καίτοι εἰ τοῖς τῶν γεγενημένων κακῶν αἰτίοις ὀργίζεσθε, εἰκὸς καὶ τοὺς
μηδὲν ἡμαρτηκότας βελτίους ὑφ' ὑμῶν νομίζεσθαι. καὶ 17
μὲν δή, ὦ ἄνδρες δικασταί, μεγίστην ἡγοῦμαι περὶ ἐμαυτοῦ τῇ δημοκρατίᾳ πίστιν δεδωκέναι. ὅστις γὰρ τότε οὐδὲν ἐξήμαρτον οὕτω πολλῆς δεδομένης ἐξουσίας,

ἤ που νῦν σφόδρα προθυμηθήσομαι χρηστὸς εἶναι, εὖ
εἰδὼς ὅτι, ἐὰν ἀδικῶ, παραχρῆμα δώσω δίκην. ἀλλὰ
γὰρ τοιαύτην διὰ τέλους γνώμην ἔχω, ὥστ᾽ ἐν ὀλιγαρ-
χίᾳ | μὲν μὴ ἐπιθυμεῖν τῶν ἀλλοτρίων, ἐν δημοκρατίᾳ δὲ
τὰ ὄντα προθύμως εἰς ὑμᾶς ἀναλίσκειν.

18 Ἡγοῦμαι δ᾽, ὦ ἄνδρες δικασταί, οὐκ ἂν δικαίως
ὑμᾶς μισεῖν τοὺς ἐν τῇ ὀλιγαρχίᾳ μηδὲν πεπονθότας κα-
κόν, ἐξὸν ὀργίζεσθαι τοῖς εἰς τὸ πλῆθος ἐξημαρτηκόσιν,
οὐδὲ τοὺς μὴ φυγόντας ἐχθροὺς νομίζειν, ἀλλὰ τοὺς
ὑμᾶς ἐκβαλόντας, οὐδὲ τοὺς προθυμουμένους τὰ ἑαυ-
τῶν σῶσαι, ἀλλὰ τοὺς τὰ τῶν ἄλλων ἀφῃρημένους, οὐδὲ
οἳ τῆς σφετέρας αὐτῶν σωτηρίας ἕνεκα ἔμειναν ἐν τῷ
ἄστει, ἀλλ᾽ οἵτινες ἑτέρους ἀπολέσαι βουλόμενοι μετέ-
σχον τῶν πραγμάτων. εἰ δὲ οἴεσθε χρῆναι, οὓς ἐκεῖνοι
παρέλιπον ἀδικοῦντες, ὑμεῖς ἀπολέσαι, οὐδεὶς τῶν πο-
λιτῶν ὑπολειφθήσεται.

19 Σκοπεῖν δὲ χρὴ καὶ ἐκ τῶνδε, ὦ ἄνδρες δικασταί.
πάντες γὰρ ἐπίστασθε ὅτι ἐν τῇ προτέρᾳ δημοκρατίᾳ τῶν
τὰ τῆς πόλεως πραττόντων πολλοὶ μὲν τὰ δημόσια ἔκλε-
πτον, ἔνιοι δ᾽ ἐπὶ τοῖς ὑμετέροις ἐδωροδόκουν, οἱ δὲ
συκοφαντοῦντες τοὺς συμμάχους ἀφίστασαν. καὶ εἰ μὲν
οἱ τριάκοντα τούτους μόνους ἐτιμωροῦντο, ἄνδρας ἀγα-
θοὺς καὶ ὑμεῖς ἂν αὐτοὺς ἡγεῖσθε· νῦν δέ, ὅτι ὑπὲρ τῶν
ἐκείνοις ἡμαρτημένων τὸ πλῆθος κακῶς ποιεῖν ἠξίουν,
ἠγανακτεῖτε, ἡγούμενοι δεινὸν εἶναι τὰ τῶν ὀλίγων ἀδι-
20 κήματα πάσῃ τῇ πόλει κοινὰ γίνεσθαι. οὐ τοίνυν ἄξιον
χρῆσθαι τούτοις, οἷς ἐκείνους ἑωρᾶτε ἐξαμαρτάνοντας,
οὐδὲ ἃ πάσχοντες ἄδικα ἐνομίζετε πάσχειν, ὅταν ἑτέρους
ποιῆτε, δίκαια ἡγεῖσθαι, ἀλλὰ τὴν αὐτὴν κατελθόντες
περὶ αὐτῶν γνώμην ἔχετε, ἥνπερ φεύγοντες περὶ ὑμῶν
αὐτῶν εἴχετε· ἐκ τούτων γὰρ καὶ ὁμόνοιαν πλείστην

Reisk.

*ποιήσετε, καὶ ἡ πόλις ἔσται μεγίστη, καὶ τοῖς ἐχθροῖς
ἀνιαρότατα ψηφιεῖσθε.*

Ἐνθυμηθῆναι δὲ χρή, ὦ ἄνδρες δικασταί, καὶ τῶν ἐπὶ 21
*τῶν τριάκοντα γεγενημένων, ἵνα τὰ τῶν ἐχθρῶν ἁμαρ-
τήματα ἄμεινον ὑμᾶς ποιήσῃ περὶ τῶν ὑμετέρων αὐτῶν
βουλεύσασθαι. ὅτε μὲν γὰρ ἀκούοιτε τοὺς ἐν ἄστει τὴν
αὐτὴν γνώμην ἔχειν, μικρὰς ἐλπίδας εἴχετε τῆς καθό-
δου, ἡγούμενοι τὴν ἡμετέραν ὁμόνοιαν μέγιστον κακὸν
εἶναι τῇ ὑμετέρᾳ φυγῇ· ἐπειδὴ δὲ πυνθάνοισθε τοὺς* 22
*μὲν τρισχιλίους στασιάζοντας, τοὺς δὲ ἄλλους πολίτας
ἐκκεκηρυγμένους ἐκ τοῦ ἄστεος, τοὺς δὲ τριάκοντα μὴ
τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχοντας, πλείους δ' ὄντας τοὺς ὑπὲρ
ἡμῶν δεδιότας ἢ τοὺς ὑμῖν πολεμοῦντας, τότ' ἤδη καὶ
κατιέναι προσεδοκᾶτε καὶ παρὰ τῶν ἐχθρῶν λήψεσθαι
δίκην. ταῦτα γὰρ τοῖς θεοῖς εὔχεσθε, ἅπερ ἐκείνους
ἑωρᾶτε ποιοῦντας, ἡγούμενοι διὰ τὴν τῶν τριάκοντα
πονηρίαν πολὺ μᾶλλον σωθήσεσθαι ἢ διὰ τὴν τῶν φευ-
γόντων δύναμιν κατιέναι. χρὴ τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικα-* 23
*σταί, τοῖς πρότερον γεγενημένοις παραδείγμασι χρωμέ-
νους βουλεύεσθαι περὶ τῶν μελλόντων ἔσεσθαι, καὶ τού-
τους ἡγεῖσθαι δημοτικωτάτους, οἵτινες ὁμονοεῖν ὑμᾶς
βουλόμενοι τοῖς ὅρκοις καὶ ταῖς συνθήκαις ἐμμένουσι,
νομίζοντες καὶ τῆς πόλεως ταύτην ἱκανωτάτην εἶναι σω-
τηρίαν καὶ τῶν ἐχθρῶν μεγίστην τιμωρίαν· οὐδὲν γὰρ
ἂν εἴη αὐτοῖς χαλεπώτερον τούτων, ἢ πυνθάνεσθαι μὲν
ἡμᾶς μετέχοντας τῶν πραγμάτων, αἰσθάνεσθαι δὲ οὕτω
διακειμένους τοὺς πολίτας ὥσπερ μηδενὸς ἐγκλήματος
πρὸς ἀλλήλους γεγενημένου. χρὴ δὲ εἰδέναι, ὦ ἄνδρες δι-* 24
*κασταί, ὅτι οἱ φεύγοντες τῶν ἄλλων πολιτῶν ὡς πλείστους
καὶ διαβεβλῆσθαι καὶ ἠτιμῶσθαι βούλονται, ἐλπίζοντες
τοὺς ὑφ' ὑμῶν ἀδικουμένους ἑαυτοῖς ἔσεσθαι συμμάχους,
τοὺς δὲ συκοφάντας εὐδοκιμεῖν δέξαιντ' ἂν παρ' ὑμῖν*

καὶ μέγα δύνασθαι ἐν τῇ πόλει· τὴν γὰρ τούτων πονηρίαν ἑαυτῶν ἡγοῦνται σωτηρίαν.

25 Ἄξιον δὲ μνησθῆναι τῶν μετὰ τοὺς τετρακοσίους πραγμάτων· εὖ γὰρ εἴσεσθε ὅτι, ἃ μὲν οὗτοι συμβουλεύουσιν, οὐδεπώποτε ὑμῖν ἐλυσιτέλησεν, ἃ δ' ἐγὼ παραινῶ, ἀμφοτέραις ἀεὶ ταῖς πολιτείαις συμφέρει. ἴστε γὰρ Ἐπιγένην καὶ Δημοφάνην καὶ | Κλεισθένην ἰδίᾳ μὲν καρπωσαμένους τὰς τῆς πόλεως συμφοράς, δημοσίᾳ δὲ
26 ὄντας μεγίστων κακῶν αἰτίους. ἐνίων μὲν γὰρ ἔπεισαν ὑμᾶς ἀκρίτων θάνατον καταψηφίσασθαι, πολλῶν δὲ ἀδίκως δημεῦσαι τὰς οὐσίας, τοὺς δ' ἐξελάσαι καὶ ἀτιμῶσαι τῶν πολιτῶν· τοιοῦτοι γὰρ ἦσαν ὥστε τοὺς μὲν ἡμαρτηκότας ἀργύριον λαμβάνοντες ἀφιέναι, τοὺς δὲ μηδὲν ἠδικηκότας εἰς ὑμᾶς εἰσιόντες ἀπολλύναι. καὶ οὐ πρότερον ἐπαύσαντο, ἕως τὴν μὲν πόλιν εἰς στάσεις καὶ τὰς μεγίστας συμφορὰς κατέστησαν, αὐτοὶ δ' ἐκ πενήτων
27 πλούσιοι ἐγένοντο. ὑμεῖς δὲ οὕτω διετέθητε· τοὺς μὲν φεύγοντας κατεδέξασθε, τοὺς δ' ἀτίμους ἐπιτίμους ἐποιήσατε, τοῖς δ' ἄλλοις περὶ ὁμονοίας ὅρκους ὤμνυτε· τελευτῶντες δὲ ἥδιον ἂν τοὺς ἐν τῇ δημοκρατίᾳ συκοφαντοῦντας ἐτιμωρήσασθε ἢ τοὺς ἄρξαντας ἐν τῇ ὀλιγαρχίᾳ. καὶ εἰκότως, ὦ ἄνδρες δικασταί· πᾶσι γὰρ ἤδη φανερόν ἐστιν ὅτι διὰ τοὺς μὲν ἀδίκως πολιτευομένους ἐν τῇ ὀλιγαρχίᾳ δημοκρατία γίνεται, διὰ δὲ τοὺς ἐν τῇ δημοκρατίᾳ συκοφαντοῦντας ὀλιγαρχία δὶς κατέστη. ὥστε οὐκ ἄξιον τούτοις πολλάκις χρῆσθαι συμβούλοις, οἷς
28 οὐδὲ ἅπαξ ἐλυσιτέλησε πειθομένοις. σκέψασθαι δὲ χρὴ ὅτι καὶ τῶν ἐκ Πειραιῶς οἱ μεγίστην δόξαν ἔχοντες καὶ μάλιστα κεκινδυνευκότες καὶ πλεῖστα ὑμᾶς ἀγαθὰ εἰργασμένοι πολλάκις ἤδη τῷ ὑμετέρῳ πλήθει διεκελεύσαντο τοῖς ὅρκοις καὶ ταῖς συνθήκαις ἐμμένειν, ἡγούμενοι ταύτην δημοκρατίας εἶναι φυλακήν· τοῖς μὲν γὰρ

Reisk.

*ἐξ ἄστεος ὑπὲρ τῶν παρεληλυθότων ἄδειαν ποιήσειν,
τοῖς δ' ἐκ Πειραιῶς οὕτω πλεῖστον χρόνον τὴν πολιτείαν
ἂν παραμεῖναι. οἷς ὑμεῖς πολὺ ἂν δικαιότερον πιστεύοιτε* 29
*ἢ τούτοις, οἳ φεύγοντες μὲν δι' ἑτέρους ἐσώθησαν, κατ-
ελθόντες δὲ συκοφαντεῖν ἐπιχειροῦσιν. ἡγοῦμαι δ', ὦ
ἄνδρες δικασταί, τοὺς μὲν τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχοντας
ἐμοὶ τῶν ἐν ἄστει μεινάντων φανεροὺς γεγενῆσθαι καὶ
ἐν ὀλιγαρχίᾳ καὶ ἐν δημοκρατίᾳ, ὁποῖοί τινές εἰσι πο-
λῖται· τούτων δ' ἄξιον θαυμάζειν, ὅ τι ἂν ἐποίησαν, εἴ* 30
*τις αὐτοὺς εἴασε τῶν τριάκοντα γενέσθαι, οἳ νῦν δημο-
κρατίας οὔσης ταὐτὰ ἐκείνοις πράττουσι, καὶ ταχέως μὲν
ἐκ πενήτων πλούσιοι γεγένηνται, πολλὰς δ' ἀρχὰς ἄρ-
χοντες οὐδεμιᾶς εὐθύνην διδόασιν, ἀλλ' ἀντὶ μὲν ὁμο-
νοίας ὑποψίαν πρὸς ἀλλήλους πεποιήκασιν, ἀντὶ δὲ εἰρή-
νης πόλεμον κατηγγέλκασι, διὰ τούτους δὲ ἄπιστοι τοῖς
Ἕλλησι γεγενήμεθα. καὶ τοσούτων κακῶν καὶ ἑτέρων* 31
*πολλῶν ὄντες αἴτιοι, καὶ οὐδὲν διαφέροντες τῶν τριά-
κοντα πλὴν ὅτι ἐκεῖνοι μὲν ὀλιγαρχίας οὔσης ἐπεθύμουν
ὧνπερ οὗτοι, οὗτοι δὲ δημοκρατίας τῶν αὐτῶν ὧνπερ
ἐκεῖνοι, ὅμως οἴονται χρῆναι οὕτω ῥαδίως ὃν ἂν βού-
λωνται κακῶς ποιεῖν, ὥσπερ τῶν μὲν ἄλλων ἀδικούν-
των, ἄριστοι δὲ ἄνδρες αὐτοὶ γεγενημένοι. καὶ τούτων* 32
*μὲν οὐκ ἄξιον θαυμάζειν, ὑμῶν δέ, ὅτι οἴεσθε μὲν δη-
μοκρατίαν εἶναι, γίγνεται δὲ ὅ τι ἂν οὗτοι βούλωνται,
καὶ δίκην διδόασιν οὐχ οἱ τὸ ὑμέτερον πλῆθος ἀδικοῦν-
τες, ἀλλ' οἱ τὰ σφέτερα αὐτῶν μὴ διδόντες. καὶ δέξαιντ'
ἂν μικρὰν εἶναι τὴν πόλιν μᾶλλον ἢ δι' ἄλλους μεγάλην
καὶ ἐλευθέραν, ἡγούμενοι νῦν μὲν διὰ τοὺς ἐκ Πειραιῶς* 33
*κινδύνους αὑτοῖς ἐξεῖναι ποιεῖν ὅ τι ἂν βούλωνται, ἐὰν
δ' ὕστερον ὑμῖν δι' ἑτέρους σωτηρία γένηται, τούτους
μὲν ἐπιλύσεσθαι, ἐκείνους δὲ μεῖζον δυνήσεσθαι· ὥστε
τὸ αὐτὸ πάντες ἐμποδών εἰσιν, ἐάν τι δι' ἄλλων ἀγαθὸν*

34 ὑμῖν φαίνηται. τοῦτο μὲν οὖν οὐ χαλεπὸν τῷ βουλομένῳ
κατανοῆσαι· αὐτοί τε γὰρ οὐκ ἐπιθυμοῦσι λανθάνειν,
ἀλλ' αἰσχύνονται μὴ δοκοῦντες εἶναι πονηροί, ὑμεῖς δὲ
τὰ μὲν αὐτοὶ ὁρᾶτε τὰ δ' ἑτέρων πολλῶν ἀκούετε. ἡμεῖς
δέ, ὦ ἄνδρες δικασταί, δίκαιον μὲν ἡγούμεθ' εἶναι πρὸς
πάντας ὑμᾶς τοὺς πολίτας ταῖς συνθήκαις καὶ τοῖς ὅρ-
35 κοις ἐμμένειν, ὅμως δέ, ὅταν μὲν ἴδωμεν τοὺς τῶν κακῶν
αἰτίους δίκην διδόντας, τῶν τότε περὶ ὑμᾶς γεγενημέ-
νων μεμνημένοι συγγνώμην ἔχομεν, ὅταν δὲ φανεροὶ
γένησθε τοὺς μηδὲν αἰτίους ἐξ ἴσου τοῖς ἀδικοῦσι τι-
μωρούμενοι, τῇ αὐτῇ ψήφῳ πάντας ἡμᾶς εἰς ὑπο......

26.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΥΑΝΔΡΟΥ ΔΟΚΙΜΑΣΙΑΣ.

..... ἡγούμενος ἀκριβῆ νῦν τὴν δοκιμασίαν αὐτοὺς διὰ
τὸν χρόνον ποιήσεσθαι, ἐπεὶ σύνοισθα πολλὰ καὶ δεινὰ
εἰς αὐτοὺς ἐξημαρτηκώς, ὧν ἐπιλελῆσθαι καὶ οὐδ' ἀνα-
μνησθήσεσθαι ἐνίους αὐτῶν νομίζεις. ὃ δὴ ἔγωγε καὶ
ἀγανακτῶ, εἰ ταύτῃ τῇ ἐλπίδι εἰς ὑμᾶς ἥκει πιστεύων,
ὥσπερ ἄλλων μέν τινων ὄντων τῶν ἠδικημένων, ἑτέρων
δὲ τῶν ταῦτα διαψηφιουμένων, ἀλλ' οὐκ ἀμφότερα τῶν
2 αὐτῶν καὶ πεπονθότων καὶ ἀκουσομένων. αἴτιοι δὲ
τούτων ὑμεῖς ἐστε· οὐ γὰρ ἐνθυμεῖσθε ὅτι οὗτοι μέν,
ὅτε ἡ πόλις ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων ἤρχετο, οὐδὲ τῆς
αὐτῆς δουλείας ὑμῖν μεταδοῦναι ἠξίωσαν, ἀλλὰ καὶ τῆς
πόλεως ἐξήλασαν, ὑμεῖς δ' ἐλευθέραν αὐτὴν ποιήσαντες
οὐ μόνον τῆς ἐλευθερίας αὐτοῖς ἀλλὰ καὶ τοῦ δικάζειν
καὶ τοῦ ἐκκλησιάζειν περὶ τῶν κοινῶν μετέδοτε, ὥστε
εἰκότως ὑμῶν ταύτην τὴν εὐήθειαν καταγιγνώσκουσιν.
3 ὧν εἷς οὗτος ὢν οὐκ ἀγαπᾷ εἴ τις αὐτὸν ἐᾷ τούτων μετ-
έχειν, ἀλλὰ καὶ πρὶν ἐκείνων δοῦναι δίκην πάλιν ἄρχειν

Reisk.

ἀξιοῖ. καὶ νυνὶ αὐτὸν ἀκούομεν ὑπὲρ τῶν αὑτοῦ κατη-
γορουμένων διὰ βραχέων ἀπολογήσεσθαι, ἐπισύροντα
τὰ πράγματα καὶ διακλέπτοντα τῇ ἀπολογίᾳ τὴν κατη-
γορίαν, λέξειν δὲ ὡς πολλὰ εἰς τὴν πόλιν ἀνηλώκασι καὶ
φιλοτίμως λελειτουργήκασι καὶ νίκας πολλὰς καὶ καλὰς
ἐν δημοκρατίᾳ νενικήκασι, καὶ ὅτι αὐτὸς κόσμιός ἐστι
καὶ οὐχ ὁρᾶται ποιῶν ἃ ἕτεροι ἐνταῦθα τολμῶσιν, ἀλλὰ
τὰ ἑαυτοῦ πράττειν ἀξιοῖ. ἐγὼ δὲ πρὸς τούτους τοὺς 4
λόγους οὐ χαλεπὸν οἶμαι ἀντειπεῖν· πρὸς μὲν τὰς λει-
τουργίας, ὅτι κρείττων ἦν ὁ πατὴρ αὐτοῦ μὴ λειτουργή-
σας ἢ τοσαῦτα τῶν ἑαυτοῦ ἀναλώσας· διὰ γὰρ ταῦτα
πιστευθεὶς ὑπὸ τοῦ δήμου κατέλυσε τὴν δημοκρατίαν,
ὥστ' εἶναι ταῦτα τὰ ἔργα ἀειμνηστότερα ἢ τὰ ἐκ τῶν
λειτουργιῶν αὐτῷ ἀναθήματα· πρὸς δὲ τὴν ἡσυχιότητα 5
τὴν τούτου, ὅτι οὐ νῦν δεῖ αὐτὸν ἐξετάζειν εἰ σώφρων
ἐστίν, ὅτ' αὐτὸν οὐκ ἔξεστιν ἀσελγαίνειν, ἀλλ' ἐκεῖνον
τὸν χρόνον σκοπεῖν, ἐν ᾧ ἐξὸν ὁποτέρως ἐβούλετο ζῆν
εἵλετο παρανόμως πολιτευθῆναι. τοῦ μὲν γὰρ νῦν μη-
δὲν ἐξαμαρτάνειν οἱ κωλύσαντες αἴτιοι, τῶν δὲ τότε γε-
νομένων ὁ τούτου τρόπος καὶ οἱ τούτῳ ἐπιτρέπειν ἀξι-
οῦντες. ὥστε ἂν ἐκ τούτων δοκιμάζεσθαι ἀξιοῖ, ταῦτα
χρὴ ὑπολαμβάνειν, μὴ εὐήθεις αὐτῷ εἶναι δοκῆτε.

Ἂν δὲ καὶ ἐπὶ τοιόνδε λόγον τράπωνται, ὡς ὁ χρό- 6
νος οὐκ ἐγχωρεῖ ἄλλον ἀποκληρῶσαι, ἀλλ' ἀνάγκη, ἐὰν
αὐτὸν ἀποδοκιμάσητε, ἄθυτα τὰ πάτρια ἱερὰ γίγνεσθαι,
τάδ' ἐνθυμήθητε, ὅτι πάλαι ὁ χρόνος ἤδη παρελήλυθεν.
ἡ γὰρ αὔριον ἡμέρα μόνη λοιπὴ τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐστιν, ἐν
δὲ ταύτῃ τῷ Διὶ τῷ σωτῆρι θυσία γίγνεται, δικαστήριον
δὲ παρὰ τοὺς νόμους ἀδύνατον πληρωθῆναι. εἰ δὲ ταῦτα 7
πάνθ' οὗτος ὥστε γενέσθαι διαπέπρακται, τί προσδο-
κῆσαι δεῖ δοκιμασθέντ' αὐτὸν ποιήσειν, εἰ τὴν ἐξιοῦσαν
ἀρχὴν πέπεικεν αὐτοῦ ἕνεκα παρανομῆσαι; ἆρ' ἂν ὀλίγα

τοιαῦτα ἐν τῷ ἐνιαυτῷ διαπράξασθαι; ἐγὼ μὲν γὰρ οὐκ
8 ἂν οἶμαι. ἔστι δ' ὑμῖν οὐ τοῦτο μόνον σκεπτέον, ἀλλὰ
καὶ πότερον εὐσεβέστερον τὸν βασιλέα καὶ τοὺς συνάρ-
χοντας τὰ ὑπὲρ τοῦ μέλλοντος ἄρξειν ἱερὰ θῦσαι, ὡς καὶ
πρότερον ἤδη γεγένηται, ἢ καὶ τοῦτον, ὃν οὐδὲ καθαρὸν
εἶναι τὰς χεῖρας οἱ εἰδότες μεμαρτυρήκασι, καὶ πότερον
ὑμεῖς ὠμόσατε εἰς τὴν ἀρχὴν ἀδοκίμαστον καταστή-
σειν, ἢ δοκιμάσαντες τὸν ἄξιον τῆς ἀρχῆς | στεφανώσειν.
9 ταῦτα γὰρ σκοπεῖσθε· κἀκεῖνο ἐνθυμεῖσθε, ὅτι ὁ θεὶς
τὸν περὶ τῶν δοκιμασιῶν νόμον οὐχ ἥκιστα περὶ τῶν
ἐν ὀλιγαρχίᾳ ἀρξάντων ἕνεκα ἔθηκεν, ἡγούμενος δει-
νὸν εἶναι, εἰ δι' οὓς ἡ δημοκρατία κατελύετο, οὗτοι ἐν
αὐτῇ τῇ πολιτείᾳ πάλιν ἄρξουσι, καὶ κύριοι γενήσονται
τῶν νόμων καὶ τῆς πόλεως, ἣν πρότερον παραλαβόντες
οὕτως αἰσχρῶς καὶ δεινῶς ἐλωβήσαντο. ὥστ' οὐκ ἄξιον
τῆς δοκιμασίας ὀλιγώρως ἔχειν, οὐδὲ μικρὸν ἡγουμένους
τὸ πρᾶγμα μὴ φροντίζειν αὐτῆς, ἀλλὰ φυλάττειν· ὡς
ἐν τῷ ἕκαστον δικαίως ἄρχειν ἥ τε πολιτεία καὶ τὸ ἄλλο
10 πλῆθος τὸ ὑμέτερον σώζεται. εἰ μὲν δὴ βουλεύσων
νυνὶ ἐδοκιμάζετο καὶ ὡς ἱππευκότος αὐτοῦ ἐπὶ τῶν τριά-
κοντα ἄρμα ἐν ταῖς σανίσιν ἐνεγέγραπτο, καὶ ἄνευ κατη-
γόρου ἂν αὐτὸν ἀπεδοκιμάζετε· νυνὶ δέ, ὅτε μὴ μόνον
ἱππευκὼς μηδὲ βεβουλευκώς, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ πλῆθος
ἐξημαρτηκὼς φαίνεται, οὐκ ἂν ἄτοπον ποιήσαιτε, εἰ
μὴ τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχοντες περὶ αὐτοῦ φανοῖσθε;
11 καὶ μὲν δὴ βουλεύειν γε δοκιμασθεὶς πεντακοσιοστὸς ὢν
μετὰ τῶν ἄλλων ἐνιαυτὸν ἂν μόνον ἐβούλευσεν, ὥστε
καὶ εἴ τι ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ ἐξαμαρτάνειν ἐβούλετο, ῥᾳ-
δίως ἂν ὑπὸ τῶν ἄλλων ἐκωλύετο. ταύτην δὲ τὴν ἀρχὴν
ἀξιοῖ μόνος αὐτὸς καθ' αὐτὸν ἄρχειν, καὶ μετὰ τῆς ἐν
Ἀρείῳ πάγῳ βουλῆς τὸν ἅπαντα χρόνον τῶν μεγίστων
12 κύριος γενέσθαι· ὥστε ὑμῖν καθήκειν περὶ ταύτης τῆς

Reisk. p. 792—799.

ἀρχῆς ἀκριβεστέραν τὴν δοκιμασίαν ἢ περὶ τῶν ἄλλων
ἀρχῶν ποιεῖσθαι. εἰ δὲ μή, πῶς οἴεσθε τὸ ἄλλο πλῆθος
τῶν πολιτῶν διακείσεσθαι, ὅταν αἴσθωνται, ὃν προσῆκε
δίκας τῶν ἡμαρτημένων διδόναι, τοῦτον ὑφ' ὑμῶν τοι-
αύτης ἀρχῆς ἠξιωμένον; καὶ φόνου δίκας δικάζοντα, ὃν
ἔδει αὐτὸν ὑπὸ τῆς ἐν Ἀρείῳ πάγῳ βουλῆς κρίνεσθαι;
καὶ πρὸς τούτοις ἴδωσιν ἐστεφανωμένον, καὶ ἐπικλήρων
καὶ ὀρφανῶν κύριον γεγενημένον, ὧν ἐνίοις αὐτὸς οὗτος
τῆς ὀρφανίας αἴτιος γεγένηται; ἆρ' οὐκ οἴεσθε αὐτοὺς 13
χαλεπῶς διακείσεσθαι καὶ ὑμᾶς αὐτῶν αἰτίους ἡγήσε-
σθαι, ὅταν γένωνται ἐν ἐκείνοις τοῖς χρόνοις, ἐν οἷς
αὐτῶν πολλοὶ εἰς τὸ δεσμωτήριον ἀπήγοντο καὶ ἄκριτοι
ὑπὸ τούτων ἀπώλλυντο καὶ φεύγειν τὴν σφετέραν αὐ-
τῶν ἠναγκάζοντο; κἀκεῖνο προσενθυμηθῶσιν, ὅτι ὁ αὐ-
τὸς οὗτος ἀνὴρ Θρασύβουλος αἴτιος γεγένηται Λεωδά-
μαντά τε ἀποδοκιμασθῆναι καὶ τοῦτον δοκιμασθῆναι,
τοῦ μὲν κατήγορος γενόμενος, ὑπὲρ τούτου δὲ ἀπολογή-
σασθαι παρασκευασάμενος; ὃς ὅπως πρὸς τὴν πόλιν διά-
κειται καὶ πόσων αἴτιος αὐτῇ κακῶν γεγένηται . . . . ἢ 14
πειθόμενοι πῶς ἂν οἴεσθε διαβληθῆναι; τότε μὲν γὰρ
ὑμᾶς ᾤοντο ὀργισθέντας Λεωδάμαντα ἀποδοκιμάσαι·
ἐὰν δὲ αὐτὸν δοκιμάσητε, εὖ εἴσονται ὅτι οὐ δικαίᾳ
γνώμῃ περὶ αὐτοῦ κέχρησθε. ἔστι δὲ τούτοις μὲν πρὸς
ὑμᾶς ἀγών, ὑμῖν δὲ πρὸς ἅπασαν τὴν πόλιν, ἣ σκοπεῖ
νυνὶ τίνα ὑμεῖς γνώμην περὶ αὐτῆς ἕξετε. καὶ μηδεὶς 15
ὑμῶν ἡγείσθω με Λεωδάμαντι χαριζόμενον κατηγορεῖν
Εὐάνδρου, ὅτι φίλος ὢν τυγχάνει, ἀλλ' ὑπὲρ ὑμῶν καὶ
τῆς πόλεως προνοούμενον. ῥᾴδιον δ' ἐξ αὐτοῦ τοῦ πράγ-
ματος μαθεῖν. Λεωδάμαντι γὰρ συμφέρει τοῦτον δοκι-
μασθῆναι, οὕτω γὰρ ὑμεῖς μάλιστα διαβληθήσεσθε, καὶ
δόξετε ἀντὶ δημοτικῶν ἀνθρώπων ὀλιγαρχικοὺς εἰς τὰς
ἀρχὰς καθιστάναι· ὑμῖν δὲ τόνδε ἀποδοκιμάσαι, δόξετε

γὰρ κἀκεῖνον δικαίως ἀποδοκιμάσαι· ἐὰν δὲ μηδὲ τόνδε, οὐδ' ἐκεῖνον δικαίως.

16 *Καίτοιγε αὐτὸν ἀκούω λέξειν ὡς οὐ περὶ αὐτοῦ μόνον ἡ δοκιμασία ἐστίν, ἀλλὰ περὶ πάντων τῶν ἐν ἄστει μεινάντων, καὶ τοὺς ὅρκους καὶ τὰς συνθήκας ὑμᾶς ὑπομνήσειν, ὡς ἐκ τούτων προσληψόμενον αὐτὸν δοκιμαστὰς τοὺς ἐν ἄστει μείναντας. ἐγὼ δ' ὑπὲρ τοῦ πλήθους βραχέα πρὸς αὐτὸν εἰπεῖν βούλομαι, ὅτι ὁ δῆμος οὐ τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχει περὶ πάντων τῶν ἐν ἄστει μεινάντων, ἀλλὰ περὶ μὲν τῶν τοιαῦτα ἐξα|μαρτανόντων οἵαν ἐγώ φημι δεῖν, περὶ δὲ τῶν ἄλλων τὴν ἐναν-*
17 *τίαν. τεκμήριον δέ· οὐ γὰρ ἐλάττους τούτων ἡ πόλις τετίμηκε τῶν ἐπὶ Φυλὴν ἐλθόντων καὶ τὸν Πειραιᾶ καταλαβόντων. εἰκότως· τοὺς μὲν γὰρ ἴσασιν ὁποῖοί τινες ἐν δημοκρατίᾳ μόνῃ γεγένηνται, ὁποῖοι δ' ἂν τινες ἐν ὀλιγαρχίᾳ γένοιντο, οὔπω πεῖραν εἰλήφασι· παρὰ δὲ τούτων ἑκατέρας τῆς πολιτείας ἱκανὴν βάσανον ἔχουσιν,*
18 *ὥστ' εἰκότως πιστεύειν. καὶ ἡγοῦνταί γε διὰ μὲν τοὺς τοιούτους τοὺς συλληφθέντας τότε ἀποθανεῖν, διὰ δὲ τοὺς ἄλλους τοὺς συλληφθέντας ἐκφυγεῖν, ἐπεὶ εἴ γε τὴν αὐτὴν γνώμην ἅπαντες ἔσχον, οὔτ' ἂν φυγὴ οὔτ' ἂν κάθοδος οὔτ' ἄλλο οὐδὲν ἂν τῶν γεγενημένων τῇ πόλει*
19 *συνέβη. ἀλλὰ καὶ ὃ ἄλογον δοκεῖ εἶναι παρά τισιν, ὅπως ποτὲ πολλοὶ ὄντες ὑπ' ὀλίγων τῶν ἐν Πειραιεῖ ἡττήθησαν, οὐδαμόθεν ἄλλοθεν ἢ ἐκ τῆς τούτων προνοίας γεγένηται· οὗτοι γὰρ εἵλοντο μετὰ τῶν κατελθόντων πολιτεύεσθαι μᾶλλον ἢ μετὰ τῶν τριάκοντα Λακεδαιμονίοις*
20 *δουλεύειν. τοιγάρτοι ἀντὶ τούτων αὐτοὺς ὁ δῆμος ταῖς μεγίσταις τιμαῖς τετίμηκεν, ἱππαρχεῖν καὶ στρατηγεῖν καὶ πρεσβεύειν ὑπὲρ αὐτῶν αἱρούμενοι· καὶ οὐδέποτε αὐτοῖς μετεμέλησε. καὶ διὰ μέν γε τοὺς πολλὰ ἐξαμαρτόντας τὰς δοκιμασίας εἶναι ἐψηφίσαντο, διὰ δὲ τοὺς*

Reisk.

μηδὲν τοιοῦτον πράξαντας τὰς συνθήκας ἐποιήσαντο. τοιαῦτά σοι ἐγὼ ὑπὲρ τοῦ δήμου ἀποκρίνομαι.

Ὑμέτερον δὴ ἔργον ἐστίν, ὦ ἄνδρες βουλευταί, σκέ- 21
ψασθαι ποτέρῳ ἂν πειθόμενοι περὶ τῆς δοκιμασίας ταύτης ἄμεινον βουλεύσαισθε, πότερον ἐμοὶ ἢ Θρασυβούλῳ, ὃς αὐτῷ ἀπολογήσεται. περὶ μὲν οὖν ἐμοῦ ἢ τοῦ πατρὸς ἢ τῶν προγόνων οὐδὲν οὗτος εἰπεῖν ἕξει εἰς μισοδημίαν. οὔτε γὰρ ὡς ὀλιγαρχίας μετέσχον (ὕστερον γὰρ τῶν χρόνων τούτων ἀνὴρ εἶναι ἐδοκιμάσθην), οὔθ' ὡς ὁ πατὴρ (πρὸ γὰρ τῶν στάσεων πολὺ ἐν Σικελίᾳ ἄρχων ἐτελεύτησεν)· οὐδ' ὡς οἱ πρόγονοι ὑπὸ τοῖς τυράννοις ἐγέ- 22
νοντο· στασιάζοντες γὰρ πρὸς αὐτοὺς τὸν ἅπαντα χρόνον διετέλεσαν. ἀλλὰ μὲν δὴ οὐδὲ τὴν οὐσίαν ἡμᾶς ἐν τῷ πολέμῳ φήσει κτήσασθαι, εἰς δὲ τὴν πόλιν οὐδὲν ἀνηλωκέναι· πᾶν γὰρ τοὐναντίον, ἐν εἰρήνῃ μὲν ὀγδοηκοντατάλαντος ἡμῶν ὁ οἶκος ἐγένετο, εἰς δὲ τὴν τῆς πόλεως σωτηρίαν ἐν τῷ πολέμῳ ἅπας ἀνηλώθη. ἐγὼ δὲ 23
περὶ τούτου τρία ἔξω εἰπεῖν τηλικαῦτα τὸ μέγεθος, ὥστ' ἄξιον εἶναι ἕκαστον ἔργον θανάτου· πρῶτον μὲν ὅτι τὴν ἐν Βοιωτοῖς πολιτείαν χρήματα λαβὼν μετέστησε καὶ τῆς συμμαχίας ὑμᾶς ταύτης ἀπεστέρησεν, ἔπειτα ὅτι τὰς ναῦς προὔδωκε καὶ τὴν πόλιν περὶ σωτηρίας βουλεύεσθαι πεποίηκεν, ἔπειτα ὅτι παρὰ τῶν αἰχμαλώτων, οὓς 24
αὐτὸς ἀπώλεσε, τριάκοντα μνᾶς ἐσυκοφάντησεν, οὐ φάσκων αὐτοὺς λύσεσθαι, εἰ μὴ τοῦτο αὐτῷ παρὰ σφῶν αὐτῶν παράσχοιεν. συνειδότες οὖν ἡμῶν ἑκατέρῳ τὸν βίον, πρὸς ταῦτα βουλεύεσθε ὁποτέρῳ χρὴ πιστεύειν περὶ τῆς Εὐάνδρου δοκιμασίας, καὶ οὕτως οὐκ ἐξαμαρτήσεσθε.

27.

ΚΑΤΑ ΕΠΙΚΡΑΤΟΥΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΣΥΜΠΡΕΣΒΕΥΤΩΝ ΕΠΙΛΟΓΟΣ ΩΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ.

*Κατηγόρηται μέν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, Ἐπικράτους
ἱκανὰ καὶ τῶν συμπρεσβευτῶν· ἐνθυμεῖσθαι δὲ χρὴ ὅτι
πολλάκις ἠκούσατε τούτων λεγόντων, ὁπότε βούλοιντό
τινα ἀδίκως ἀπολέσαι, ὅτι, εἰ μὴ καταψηφιεῖσθε ὧν αὐ-
2 τοὶ κελεύουσιν, ἐπιλείψει ὑμᾶς ἡ μισθοφορά. καὶ νῦν
οὐδὲν ἧττον τοσοῦτον | ἐνδεῖ, ὥστε τὸ μὲν πλῆθος . . . .
καὶ ἡ αἰσχύνη ἡ διὰ τούτων ὑμῖν γίγνεται, ἡ δ᾽ ὠφέλεια
τούτοις· πεπείρανται γὰρ ὅτι, ὁπόταν οὗτοι καὶ οἱ τού-
των λόγοι δοκῶσιν αἴτιοι εἶναι ψηφιεῖσθαι ὑμᾶς παρὰ
τὸ δίκαιον, ῥᾳδίως παρὰ τῶν ἀδικούντων χρήματα λαμ-
3 βάνουσι. καίτοι τίνα χρὴ ἐλπίδα ἔχειν σωτηρίας, ὁπόταν
ἐν χρήμασιν ᾖ καὶ σωθῆναι τὴν πόλιν καὶ μή, ταῦτα δὲ
οὗτοι, φύλακες ὑφ᾽ ὑμῶν καταστάντες, οἱ τῶν ἀδικούν-
των κολασταί, κλέπτωσί τε καὶ καταδωροδοκῶσι; καὶ οὐ
νῦν πρῶτον ὤφθησαν ἀδικοῦντες, ἀλλὰ καὶ πρότερον
4 ἤδη δώρων ἐκρίθησαν. καὶ ὑμῖν ἔχω ἐπικαλέσαι ὅτι τοῦ
αὐτοῦ ἀδικήματος Ὀνομάσαντος μὲν κατεψηφίσασθε,
τούτου δὲ ἀπεψηφίσασθε, τοῦ αὐτοῦ ἀνδρὸς ἁπάντων
κατηγοροῦντος καὶ τῶν αὐτῶν καταμαρτυρούντων, οἳ
οὐχ ἑτέρων ἤκουσαν, ἀλλ᾽ αὐτοὶ ἦσαν οἱ περὶ τῶν χρη-
5 μάτων καὶ τῶν δώρων πρὸς τούτους πράττοντες. καίτοι
τοῦτο ἅπαντες ἐπίστασθε, ὅτι οὐχ ὅταν τοὺς μὴ δυνα-
μένους λέγειν κολάζητε, τότε ἔσται παράδειγμα τοῦ μὴ
ὑμᾶς ἀδικεῖν, ἀλλ᾽ ὁπόταν παρὰ τῶν δυναμένων δίκην
λαμβάνητε, τότε πάντες παύσονται ἐπιχειροῦντες εἰς
6 ὑμᾶς ἐξαμαρτάνειν. νῦν δ᾽ ἀσφαλῶς αὐτοῖς ἔχει τὰ ὑμέ-
τερα κλέπτειν. ἂν μὲν γὰρ λάθωσιν, ἀδεῶς αὐτοῖς ἔχουσι*

Reisk.

χρῆσθαι· ἂν δὲ ὀφθῶσιν, ἢ μέρει τῶν ἀδικημάτων τὸν
κίνδυνον ἐξεπρίαντο, ἢ εἰς ἀγῶνα καταστάντες τῇ αὑτῶν
δυνάμει ἐσώθησαν. νῦν τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταί, πα-
ράδειγμα ποιήσετε τοῖς ἄλλοις δικαίοις εἶναι, παρὰ τού-
των δίκην λαβόντες. ἥκουσι δὲ πάντες οἱ τὰ τῆς πόλεως 7
πράττοντες οὐχ ἡμῶν ἀκροασόμενοι, ἀλλ' ὑμᾶς εἰσόμε-
νοι ἥντινα γνώμην περὶ τῶν ἀδικούντων ἕξετε. ὥστ' εἰ
μὲν ἀποψηφιεῖσθε τούτων, οὐδὲν δεινὸν δόξει αὐτοῖς
εἶναι ὑμᾶς ἐξαπατήσαντας ἐκ τῶν ὑμετέρων ὠφελεῖσθαι·
ἐὰν δὲ καταψηφισάμενοι θανάτου τιμήσητε, τῇ αὐτῇ
ψήφῳ τούς τε ἄλλους κοσμιωτέρους ποιήσετε ἢ νῦν εἰσι,
καὶ παρὰ τούτων δίκην εἰληφότες ἔσεσθε. ἡγοῦμαι δ', 8
ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, οὐδ' εἰ μὴ προθέντες αὐτοῖς κρίσιν,
ἢ ἀπολογουμένων μὴ ἐθελήσαντες ἀκοῦσαι, καταψηφι-
σάμενοι τῶν ἐσχάτων τιμήσαιτε, οὐκ ἂν ἀκρίτους αὐτοὺς
ἀπολωλέναι, ἀλλὰ τὴν προσήκουσαν δίκην δεδωκέναι.
οὐ γὰρ οὗτοι ἄκριτοί εἰσι, περὶ ὧν ἂν ὑμεῖς εἰδότες τὰ
πραχθέντα ψηφίσησθε, ἀλλ' οἵτινες ἂν ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν
διαβληθέντες περὶ ὧν ὑμεῖς μὴ ἴστε, ἀκροάσεως μὴ τύ-
χωσι. τούτων δὲ τὰ μὲν πράγματα κατηγορεῖ, ἡμεῖς δὲ
καταμαρτυροῦμεν· καὶ οὐ τοῦτο δέδοικα, ὡς ἐὰν ἀκροᾶ- 9
σθε αὐτῶν ἀποψηφιεῖσθε· ἀλλ' οὐκ ἂν ἡγοῦμαι αὐτοὺς
δίκην ἀξίαν δεδωκέναι, εἰ ἀκροασάμενοι αὐτῶν κατα-
ψηφίσαισθε. πῶς γάρ, ὦ ἄνδρες δικασταί, οἷς οὐδὲ
ταὐτὰ καὶ ὑμῖν συμφέρει; οὗτοι μὲν γὰρ ἐν τῷ πολέμῳ
ἐκ πενήτων πλούσιοι γεγόνασιν ἐκ τῶν ὑμετέρων, ὑμεῖς
δὲ διὰ τούτους πένητες. καίτοι οὐ ταῦτα ἀγαθῶν δημα- 10
γωγῶν ἐστι, τὰ ὑμέτερα ἐν ταῖς ὑμετέραις συμφοραῖς
λαμβάνειν, ἀλλὰ τὰ ἑαυτῶν ὑμῖν διδόναι. καὶ γάρ τοι
εἰς τοσοῦτον ἥκομεν, ὥσθ' οἳ πρότερον ἐν τῇ εἰρήνῃ
οὐδὲ σφᾶς αὐτοὺς ἐδύναντο τρέφειν, νῦν ὑμῖν εἰσφορὰς
εἰσφέρουσι καὶ χορηγοῦσι καὶ οἰκίας μεγάλας οἰκοῦσι.

11 καίτοι ἑτέροις ὑμεῖς ἔστιν ὅτε τὰ πατρῷα κεκτημένοις
ταῦτα ποιοῦσιν ἐφθονεῖτε· νῦν δ᾽ οὕτως ἡ πόλις διά-
κειται, ὥστε οὐκέτι ὧν οὗτοι κλέπτουσιν ὀργίζεσθε, ἀλλ᾽
ὧν αὐτοὶ λαμβάνετε χάριν ἴστε, ὥσπερ ὑμεῖς τὰ τούτων
μισθοφοροῦντες, ἀλλ᾽ οὐ τούτων τὰ ὑμέτερα κλεπτόν-
12 των. τὸ δὲ πάντων ὑπερφυέστατον, ὅτι ἐν μὲν τοῖς ἰδίοις
οἱ ἀδικούμενοι δακρύουσι καὶ ἐλεεινοί εἰσιν, ἐν δὲ τοῖς
δημοσίοις οἱ μὲν ἀδικοῦντες ἐλεεινοί, ὑμεῖς δ᾽ οἱ ἀδι-
κούμενοι ἐλεεῖτε. καὶ νῦν ἴσως ποιήσουσιν ἅπερ καὶ
πρότερον ἦσαν εἰθισμένοι καὶ δημόται καὶ φίλοι, κλαί-
13 οντες ἐξαιτεῖσθαι αὐτοὺς παρ᾽ ὑμῶν. ἐγὼ δ᾽ οὕτως ἀξιῶ
γενέσθαι· εἰ μὲν ἀδικεῖν τούτους μηδὲν νομίζουσιν,
ἀποδείξαντας ὡς ψευδῆ τὰ κατηγορημένα, οὕτω πείθειν
ὑμᾶς ἀποψηφίσασθαι· εἰ δὲ νομίσαντες ἀδικεῖν αἰτή-
σονται, δῆλον ὅτι τοῖς ἀδικοῦσιν εὐνούστεροί εἰσιν ἢ
ὑμῖν τοῖς ἀδικουμένοις, ὥστ᾽ οὐ χάριτος ἄξιοι τυχεῖν
14 ἀλλὰ τιμωρίας, ὁπόταν ὑμεῖς δύνησθε. ἔτι δὲ τοὺς αὐ-
τοὺς ἡγεῖσθαι χρὴ καὶ τῶν κατηγόρων σφόδρα δεήσε-
σθαι, νομίζοντας πολὺ ἂν θᾶττον παρ᾽ ἡμῶν ὀλίγων
ὄντων ταύτην τὴν χάριν λαμβάνειν ἢ παρ᾽ ὑμῶν, ἔτι δὲ
ῥᾷον ἄλλους τινὰς τὰ ὑμέτερα καταχαρίζεσθαι ἢ ὑμᾶς
15 αὐτούς γε. ἡμεῖς μὲν τοίνυν οὐκ ἠθελήσαμεν προδοῦ-
ναι, ἀξιοῦμεν δὲ μηδ᾽ ὑμᾶς, ἐνθυμουμένους ὅτι σφόδρ᾽
ἂν ἡμῖν ὠργίζεσθε καὶ ἐτιμωρεῖσθε, ὅπου παρεπίπτομεν,
ὡς εἰκὸς τοὺς ἀδικοῦντας, εἰ ἡμεῖς παρὰ τούτων ἢ χρή-
ματα λαβόντες ἢ ἄλλῳ τινὶ τρόπῳ διηλλάγημεν. καίτοι
εἰ τοῖς μὴ δικαίως ἐπεξιοῦσιν ὀργίζεσθε, ἦ που σφόδρα
16 χρὴ αὐτοὺς τοὺς ἀδικοῦντας τιμωρεῖσθαι. νῦν τοίνυν,
ὦ ἄνδρες δικασταί, καταψηφισάμενοι Ἐπικράτους τῶν
ἐσχάτων τιμήσατε, καὶ μή, ὥσπερ ἐν τῷ τέως χρόνῳ εἰ-
θισμένοι ἐστέ, ἐπειδὰν καταψηφισάμενοι ἐξελέγξητε τοὺς
ἀδικοῦντας, ἐν τῷ τιμήματι ἀζημίους ἀφίετε, ἔχθραν,

Reisk.

οὐ δίκην παρὰ τῶν ἀδικούντων λαμβάνοντες, ὥσπερ τοῦ ὀνείδους ἀλλ' οὐ τῆς ζημίας αὐτοῖς μέλον, εὖ εἰδότες ὅτι ἐν μὲν τῇ ψήφῳ οὐδὲν ἄλλο ποιεῖτε ἢ ὀνειδίζετε τοῖς ἀδικοῦσιν, ἐν δὲ τῷ τιμήματι τιμωρεῖσθε τοὺς ἐξαμαρτάνοντας.

28.

ΚΑΤΑ ΕΡΓΟΚΛΕΟΥΣ ΕΠΙΛΟΓΟΣ.

Τὰ μὲν κατηγορημένα οὕτως ἐστὶ πολλὰ καὶ δεινά, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὥστε οὐκ ἄν μοι δοκεῖ δύνασθαι Ἐργοκλῆς ὑπὲρ ἑνὸς ἑκάστου τῶν πεπραγμένων αὐτῷ πολλάκις ἀποθανὼν δοῦναι δίκην ἀξίαν τῷ ὑμετέρῳ πλήθει. καὶ γὰρ πόλεις προδεδωκὼς φαίνεται, καὶ προξένους καὶ πολίτας ὑμετέρους ἠδικηκώς, καὶ ἐκ πένητος ἐκ τῶν ὑμετέρων πλούσιος γεγενημένος. καίτοι πῶς αὐ- 2
τοῖς χρὴ συγγνώμην ἔχειν, ὅταν ὁρᾶτε τὰς μὲν ναῦς, ὧν ἦρχον οὗτοι, δι' ἀπορίαν χρημάτων καταλυομένας καὶ ἐκ πολλῶν ὀλίγας γινομένας, τούτους δὲ πένητας καὶ ἀπόρους ἐκπλεύσαντας οὕτω ταχέως πλείστην τῶν πολιτῶν οὐσίαν κεκτημένους; ὑμέτερον τοίνυν ἔργον ἐστίν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἐπὶ τοῖς τοιούτοις ὀργίζεσθαι· καὶ 3
γὰρ δὴ δεινὸν ἂν εἴη, εἰ νῦν μὲν οὕτως αὐτοὶ πιεζόμενοι ταῖς εἰσφοραῖς συγγνώμην τοῖς κλέπτουσι καὶ τοῖς δωροδοκοῦσιν ἔχοιτε, ἐν δὲ τῷ τέως χρόνῳ, καὶ τῶν οἴκων τῶν ὑμετέρων μεγάλων ὄντων καὶ τῶν δημοσίων προσόδων μεγάλων οὐσῶν, θανάτῳ ἐκολάζετε τοὺς τῶν ὑμετέρων ἐπιθυμοῦντας. οἶμαι δ' ἔγωγε πάντας ὑμᾶς ὁμολο- 4
γῆσαι, εἰ ὑμῖν Θρασύβουλος ἐπηγγέλλετο τριήρεις ἔχων ἐκπλεύσεσθαι καὶ ταύτας παλαιὰς ἀντὶ καινῶν παραδώσειν, καὶ τοὺς μὲν κινδύνους ὑμετέρους ἔσεσθαι, τὰς δ' ὠφελείας τῶν αὐτοῦ φίλων, καὶ ὑμᾶς μὲν διὰ τὰς εἰσφο-

ρὰς πενεστέρους ἀποδείξειν, Ἐργοκλέα δὲ καὶ τοὺς κόλακας τοὺς αὐτοῦ πλουσιωτάτους τῶν πολιτῶν ποιήσειν, οὐδένα ἂν ὑμῶν ἐπιτρέψαι τὰς ναῦς ἐκεῖνον ἔχοντα ἐκ-
5 πλεῦσαι. ἄλλως τε καὶ ἐπειδὴ τάχιστα ὑμεῖς ἐψηφίσασθε τὰ χρήματα ἀπογράψαι τὰ ἐκ τῶν πόλεων εἰλημμένα καὶ τοὺς ἄρχοντας τοὺς μετ' ἐκείνου καταπλεῖν εὐθύνας δώσοντας, Ἐργοκλῆς ἔλεγεν ὡς ἤδη συκοφαντεῖτε καὶ τῶν ἀρχαίων νόμων ἐπιθυμεῖτε, καὶ Θρασυβούλῳ συνεβούλευε Βυζάντιον καταλαβεῖν καὶ τὰς ναῦς ἔχειν | καὶ
6 τὴν Σεύθου θυγατέρα γαμεῖν· „ἵνα αὐτῶν ἐκκόψῃς" ἔφη „τὰς συκοφαντίας· ποιήσεις γὰρ αὐτοὺς οὐκ ἐπιβουλεύοντας σοὶ καθῆσθαι καὶ τοῖς σοῖς φίλοις, ἀλλὰ περὶ αὐτῶν δεδιέναι." οὕτως, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἐπειδὴ τάχιστα ἐνέπληντο καὶ τῶν ὑμετέρων ἀπέλαυσαν, ἀλ-
7 λοτρίους τῆς πόλεως ἑαυτοὺς ἡγήσαντο. ἅμα γὰρ πλουτοῦσι καὶ ὑμᾶς μισοῦσι, καὶ οὐκέτι ὡς ἀρξόμενοι παρασκευάζονται ἀλλ' ὡς ὑμῶν ἄρξοντες, καὶ δεδιότες ὑπὲρ ὧν ὑφῄρηνται ἕτοιμοί εἰσι καὶ χωρία καταλαμβάνειν καὶ ὀλιγαρχίαν καθιστάναι καὶ πάντα πράττειν, ὅπως ὑμεῖς ἐν τοῖς δεινοτάτοις κινδύνοις καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἔσεσθε· οὕτω γὰρ ἡγοῦνται οὐκέτι τοῖς σφετέροις αὐτῶν ἁμαρτήμασι τὸν νοῦν ὑμᾶς προσέξειν, ἀλλ' ὑπὲρ ὑμῶν αὐτῶν καὶ τῆς πόλεως ὀρρωδοῦντας ἡσυχίαν πρὸς τού-
8 τους ἕξειν. Θρασύβουλος μὲν οὖν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, (οὐδὲν γὰρ δεῖ περὶ αὐτοῦ πλείω λέγειν) καλῶς ἐποίησεν οὕτω τελευτήσας τὸν βίον· οὐ γὰρ ἔδει αὐτὸν οὔτε ζῆν τοιούτοις ἔργοις ἐπιβουλεύοντα, οὔθ' ὑφ' ὑμῶν ἀποθανεῖν ἤδη τι δοκοῦντα ὑμᾶς ἀγαθὸν πεποιηκέναι, ἀλλὰ
9 τοιούτῳ τρόπῳ τῆς πόλεως ἀπαλλαγῆναι. ὁρῶ δ' αὐτοὺς διὰ τὴν πρῴην ἐκκλησίαν οὐκέτι φειδομένους τῶν χρημάτων, ἀλλ' ὠνουμένους τὰς αὐτῶν ψυχὰς καὶ παρὰ τῶν λεγόντων καὶ παρὰ τῶν ἐχθρῶν καὶ παρὰ τῶν πρυτά-

νεων, καὶ πολλοὺς Ἀθηναίων ἀργυρίῳ διαφθείρειν.
ὑπὲρ ὧν ὑμῖν ἄξιόν ἐστιν ἀπολογήσασθαι παρὰ τούτου
νῦν δίκην λαβοῦσι, καὶ πᾶσιν ἀνθρώποις ἐπιδεῖξαι ὅτι
οὐκ ἔστι τοσαῦτα χρήματα, ὧν ὑμεῖς ἡττήσεσθε ὥστε μὴ
τιμωρεῖσθαι τοὺς ἀδικοῦντας. ἐνθυμεῖσθε γάρ, ὦ ἄν- 10
δρες Ἀθηναῖοι, ὅτι οὐκ Ἐργοκλῆς μόνος κρίνεται, ἀλλὰ
καὶ ἡ πόλις ὅλη. νυνὶ γὰρ τοῖς ἄρχουσι τοῖς ὑμετέροις
ἐπιδείξετε πότερον χρὴ δικαίοις εἶναι, ἢ ὡς πλεῖστα τῶν
ὑμετέρων ὑφελομένοις τῷ αὐτῷ τρόπῳ τὴν σωτηρίαν
παρασκευάζεσθαι, ᾧπερ οὗτοι νυνὶ πειρῶνται. καίτοι
εὖ εἰδέναι χρή, ὦ ἄνδρες δικασταί· ὅστις ἐν τοσαύτῃ 11
ἀπορίᾳ τῶν ὑμετέρων πραγμάτων ἢ πόλεις προδίδωσιν
ἢ χρήματα κλέπτειν ἢ δωροδοκεῖν ἀξιοῖ, οὗτος καὶ τὰ
τείχη καὶ τὰς ναῦς τοῖς πολεμίοις παραδίδωσι καὶ ὀλι-
γαρχίαν ἐκ δημοκρατίας καθίστησιν· ὥστ᾽ οὐκ ἄξιον
ὑμῖν τῆς τούτων παρασκευῆς ἡττᾶσθαι, ἀλλὰ παρά-
δειγμα πᾶσιν ἀνθρώποις ποιῆσαι καὶ μήτε κέρδος μήτε
ἔλεον μήτ᾽ ἄλλο μηδὲν περὶ πλείονος ποιήσασθαι τῆς
τούτων τιμωρίας.

Οἶμαι δ᾽ Ἐργοκλέα, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, περὶ μὲν 12
Ἁλικαρνασσοῦ καὶ περὶ τῆς ἀρχῆς καὶ περὶ τῶν αὐτῷ
πεπραγμένων οὐκ ἐπιχειρήσειν ἀπολογεῖσθαι, ἐρεῖν δὲ
ὡς ἀπὸ Φυλῆς κατῆλθε καὶ ὡς δημοτικός ἐστι καὶ ὡς τῶν
κινδύνων τῶν ὑμετέρων μετέσχεν. ἐγὼ δέ, ὦ ἄνδρες
Ἀθηναῖοι, οὐ τοιαύτην γνώμην ἔχω περὶ τῶν τοιούτων·
ἀλλ᾽ ὅσοι μὲν ἐλευθερίας καὶ τοῦ δικαίου ἐπιθυμοῦντες 13
καὶ τοὺς νόμους ἰσχύειν βουλόμενοι καὶ τοὺς ἀδικοῦν-
τας μισοῦντες τῶν ὑμετέρων κινδύνων μετέσχον, οὐ
πονηροὺς εἶναι πολίτας, οὐδὲ ἀδίκως τούτοις φημὶ ἂν
εἶναι ὑπόλογον τὴν ἐκείνων φυγήν· ὅσοι δὲ κατελθόντες
ἐν δημοκρατίᾳ τὸ μὲν ὑμέτερον πλῆθος ἀδικοῦσι, τοὺς
δὲ ἰδίους οἴκους ἐκ τῶν ὑμετέρων μεγάλους ποιοῦσι,

πολὺ μᾶλλον αὐτοῖς προσήκει ὀργίζεσθαι ἢ τοῖς τριά-
14 κοντα. οἱ μὲν γὰρ ἐπὶ τοῦτ᾽ ἐχειροτονήθησαν, ἵνα κακῶς, εἴ πῃ δύναιντο, ὑμᾶς ποιήσειαν· τούτοις δ᾽ ὑμᾶς αὐτοὺς ἐπετρέψατε, ὡς μεγάλην καὶ ἐλευθέραν τὴν πόλιν ποιήσωσιν· ὧν ὑμῖν οὐδὲν ἀποβέβηκεν, ἀλλὰ τὸ ἐπὶ τούτοις εἶναι ἐν τοῖς δεινοτάτοις κινδύνοις καθεστήκατε, ὥστε πολὺ ἂν δικαιότερον ὑμᾶς αὐτοὺς ἢ τούτους ἐλεοῖτε, καὶ τοὺς ὑμετέρους παῖδας καὶ γυναῖκας, ὅτι ὑπὸ τοιούτων
15 ἀνδρῶν λυμαίνεσθε. ὅταν γὰρ ἡγησώμεθα σωτηρίας ἀντειλῆφθαι, δεινότερα ὑπὸ τῶν ἡμετέρων ἀρχόντων πάσχομεν ἢ ὑπὸ τῶν πολεμίων. καίτοι | πάντες ἐπίστασθε ὅτι οὐδεμία ἐλπὶς σωτηρίας ὑμῖν δυστυχήσασιν. ὥστε ἄξιον ὑμᾶς παρακελευσαμένους ὑμῖν αὐτοῖς παρὰ τούτων νυνὶ τὴν μεγίστην δίκην λαβεῖν, καὶ τοῖς ἄλλοις Ἕλλησιν ἐπιδεῖξαι ὡς τοὺς ἀδικοῦντας τιμωρεῖσθε, καὶ
16 τοὺς ὑμετέρους ἄρχοντας βελτίους ποιήσετε. ἐγὼ μὲν οὖν ταῦθ᾽ ὑμῖν παρακελεύομαι· ὑμᾶς δὲ χρὴ εἰδέναι ὅτι, ἂν μὲν ἐμοὶ πεισθῆτε, εὖ περὶ αὐτῶν βουλεύσεσθε, εἰ δὲ μή, χείροσι τοῖς ἄλλοις πολίταις χρήσεσθε. ἔτι δέ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἂν αὐτῶν ἀποψηφίσησθε, οὐδεμίαν ὑμῖν εἴσονται χάριν, ἀλλὰ τοῖς ἀνηλωμένοις καὶ τοῖς χρήμασιν οἷς ὑφῄρηνται· ὥστε τὴν μὲν ἔχθραν ὑμῖν αὐτοῖς καταλείψετε, τῆς δὲ σωτηρίας ἐκείνοις εἴσονται
17 χάριν. καὶ μὲν δή, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ οἱ Ἁλικαρνασσεῖς καὶ οἱ ἄλλοι οἱ ὑπὸ τούτων ἠδικημένοι, ἂν μὲν παρὰ τούτων τὴν μεγίστην δίκην λάβητε, νομιοῦσιν ὑπὸ τούτων μὲν ἀπολωλέναι, ὑμᾶς δὲ αὐτοῖς βεβοηθηκέναι· ἐὰν δὲ τούτους σώσητε, ἡγήσονται καὶ ὑμᾶς ὁμογνώμονας γεγονέναι τοῖς αὐτοὺς προδεδωκόσιν. ὥστ᾽ ἄξιον τούτων ἁπάντων ἐνθυμηθέντας ἅμα τοῖς φίλοις τοῖς ὑμετεροις ἀποδοῦναι χάριν καὶ παρὰ τῶν ἀδικούντων τὴν δίκην λαβεῖν.

Reisk.

29.

ΚΑΤΑ ΦΙΛΟΚΡΑΤΟΥΣ ΕΠΙΛΟΓΟΣ.

Ὁ μὲν ἀγὼν οὗτος, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἐρημότερος γεγένηται ἢ ἐγὼ προσεδόκων. πολλοὶ γὰρ ἦσαν οἱ ἀπειλοῦντες καὶ οἱ φάσκοντες Φιλοκράτους κατηγορήσειν· ὧν οὐδεὶς νυνὶ φαίνεται. ὃ κἀμοὶ δοκεῖ οὐδενὸς ἔλαττον εἶναι τεκμήριον τῆς ἀπογραφῆς ὅτι ἀληθὴς οὖσα τυγχάνει· εἰ γὰρ μὴ πολλὰ τῶν Ἐργοκλέους εἶχε χρημάτων, οὐκ ἂν οὕτως οἷός τ' ἦν ἀπαλλάξαι τοὺς κατηγόρους. ἐγὼ δέ, ὦ ἄνδρες δικασταί, πάντας ὑμᾶς ἡγοῦμαι εἰδέ- 2
ναι ὅτι Ἐργοκλέους διὰ τοῦτο ὑμεῖς θάνατον κατεχειροτονήσατε, ὅτι κακῶς διαθεὶς τὰ τῆς πόλεως πλέον ἢ τριάκοντα ταλάντων οὐσίαν ἐκτήσατο. καὶ τούτων τῶν χρημάτων οὐδὲν ἐν τῇ πόλει φαίνεται. καίτοι ποῖ χρὴ τραπέσθαι ἢ πῇ ζητῆσαι τὰ χρήματα; εἰ γὰρ παρὰ τοῖς κηδεσταῖς καὶ οἷς ἐκεῖνος οἰκειότατ' ἀνθρώπων ἐχρῆτο μὴ φανήσεται, χαλεπῶς παρὰ τοῖς ἐχθροῖς εὑρεθήσεται. τίνα δὲ Ἐργοκλῆς περὶ πλείονος Φιλοκράτους ἐποιεῖτο, 3
ἢ πρὸς τίν' ἀνθρώπων διέκειτο οἰκειότερον; οὐ τῶν μὲν ὑμετέρων πωλητὴν αὐτὸν ἐξήγαγε, τῶν δ' αὐτοῦ χρημάτων ταμίαν ἐποίησε, καὶ τὸ τελευταῖον τριήραρχον αὐτὸν κατέστησε; καίτοι δεινὸν εἰ οἱ μὲν τὰς οὐσίας 4
ἔχοντες ὀλοφυροῦνται τριηραρχοῦντες, οὗτος δὲ οὐδὲν πρότερον κεκτημένος ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ ἐθελοντὴς ὑπέστη ταύτην τὴν λειτουργίαν. οὐκοῦν δὴ οὐχ ὡς ζημιωθησόμενον αὐτὸν τριήραρχον κατέστησεν, ἀλλ' ὡς ὠφεληθησόμενον καὶ φυλάξοντα τὰ αὑτοῦ χρήματα, οὐκ ἔχων ὅτῳ χρὴ μᾶλλον τούτου πιστεῦσαι. ἡγοῦμαι δέ, ὦ 5
ἄνδρες δικασταί, Φιλοκράτει δύο εἶναι καὶ μόνας ἀπολογίας· προσήκειν γὰρ αὐτῷ ἀποδεῖξαι ἢ ἑτέρους ἔχον-

τας τὰ Ἐργοκλέους χρήματα, ἢ ἀδίκως ἀπολωλότα ἐκεῖ
νον καὶ οὐδὲν ὑφῃρημένον τῶν ὑμετέρων οὐδὲ δεδωρο
δοκηκότα. εἰ δὲ τούτων μηδέτερον ποιήσει, δεδόχθα
καταψηφίζεσθαι, καὶ μὴ τοῖς μὲν παρὰ τῶν ἄλλων λαμ-
βάνουσιν ὀργίζεσθαι, τοῖς δὲ τὰ ὑμέτερ' αὐτῶν ἔχουσι
συγγνώμην ἔχειν.
6 Τίς δ' οὐκ οἶδεν Ἀθηναίων τρία τάλαντα | παρ'
Ἐργοκλέους μεσεγγυηθέντα τοῖς λέγουσιν, εἰ δύναιντο
αὐτὸν σῶσαι [καὶ μὴ κατηγορεῖν]; οἳ ἐπειδὴ ἑώρων τὴν
ὑμετέραν ὀργὴν τιμωρεῖσθαι βουλομένων, ἡσυχίαν ἦγον
καὶ οὐκ ἐτόλμων σφᾶς αὐτοὺς φανεροὺς ποιῆσαι. καὶ τὸ
μὲν πρῶτον οὗτος οὐ κομιζόμενος παρ' αὐτῶν τὰ χρή-
7 ματα μηνύειν ἔφη τῇ πόλει· ἐπειδὴ δὲ καὶ ταῦτα ἀπεί-
ληφε καὶ τῶν ἄλλων τῶν ἐκείνου κύριος γεγένηται, εἰς
τοῦτο τόλμης ἐλήλυθεν, ὥστε μάρτυρας πεπόρισται οἳ
μαρτυρήσουσιν αὐτῷ ὡς ἦν ἔχθιστος ἁπάντων ἀνθρώ-
πων Ἐργοκλεῖ. καίτοι οἴεσθ' ἂν αὐτόν, ὦ ἄνδρες δικα-
σταί, εἰς τοῦτο μανίας ἀφικέσθαι, ὥστε Θρασυβούλου
στρατηγοῦντος καὶ Ἐργοκλέους αὐτῷ διαφερομένου ἐθε-
λοντὴν ὑποστῆναι τριήραρχον; πῶς γὰρ ἂν θᾶττον ἀπώ-
λετο, ἢ πῶς ἂν μᾶλλον ἐπηρεάζετο;
8 Περὶ μὲν οὖν τούτων ἱκανὰ τὰ εἰρημένα· ἐγὼ δ'
ὑμᾶς ἀξιῶ ὑμῖν αὐτοῖς βοηθῆσαι, καὶ πολὺ μᾶλλον τοὺς
ἀδικοῦντας τιμωρεῖσθαι ἢ τοὺς τὰ τῆς πόλεως ἔχοντας
ἐλεεινοὺς ἡγεῖσθαι. οὐδὲν γὰρ τῶν αὐτοῦ καταθήσει,
ἀλλὰ τὰ ὑμέτερα ὑμῖν αὐτοῖς ἀποδώσει, καὶ πολλῷ πλείω
9 αὐτῷ τούτων περιέσται. καὶ γὰρ δὴ δεινὸν ἂν εἴη, ὦ
ἄνδρες δικασταί, εἰ τοῖς μὲν μὴ δυναμένοις τὰ σφέτερ'
αὐτῶν εἰσφέρειν ὀργίζοισθε καὶ τὰς οὐσίας αὐτῶν ὡς
ἀδικούντων δημεύοιτε, τοὺς δὲ τὰ ὑμέτερ' αὐτῶν ἔχον-
τας μὴ τιμωροῖσθε, ἀλλὰ τῶν τε χρημάτων ἀποστεροῖσθε
10 καὶ τούτους χαλεπωτέρους ἐχθροὺς ἔχοιτε. ἕως γὰρ ἂν

Reisk.

τὰ ὑμέτερα ἔχοντες σφίσιν αὐτοῖς ξυνειδῶσιν, οὐδέποτε
ὑμῖν παύσονται κακονοοῦντες, νομίζοντες τὰς τῆς πό-
λεως δυστυχίας μόνας ἀπαλλαγὴν εἶναι τῶν πρὸς αὐτοὺς
πραγμάτων.

Ἡγοῦμαι δ', ὦ ἄνδρες δικασταί, οὐ μόνον περὶ 11
χρημάτων αὐτῷ προσήκειν ἀγωνίζεσθαι, ἀλλὰ καὶ περὶ
τοῦ σώματος κινδυνεύειν. καὶ γὰρ δὴ δεινὸν ἂν εἴη, εἰ
οἱ μὲν τὰ τῶν ἰδιωτῶν ἀπολλύμενα τοῖς κλέπταις συνει-
δότες τοῖς αὐτοῖς ἐνέχοιντο, οὗτος δὲ τὰ τῆς πόλεως
Ἐργοκλεῖ συνειδὼς κλέπτοντι καὶ ἐπὶ τοῖς ὑμετέροις
δωροδοκοῦντι μὴ τῆς αὐτῆς τιμωρίας τυγχάνοι, ἀλλὰ
ἆθλα λάβοι τὴν ὑπ' ἐκείνου καταλειφθεῖσαν οὐσίαν
ἀντὶ τῆς αὐτοῦ πονηρίας. ἄξιοι δ' ὑμῖν εἰσιν ὀργῆς, 12
ὦ ἄνδρες δικασταί. οὗτοι γάρ, ὅτε Ἐργοκλῆς ἐκρίνετο,
ἐν τῷ δήμῳ περιιόντες ἔλεγον ὡς πεντακόσιοι μὲν αὐ-
τοῖς εἴησαν ἐκ τοῦ Πειραιῶς δεδεκασμένοι, ἑξακόσιοι
δὲ καὶ χίλιοι ἐκ τοῦ ἄστεος· μᾶλλον δὲ προσεποιοῦντο
πιστεύειν τοῖς χρήμασιν ἢ δεδιέναι τὰ αὐτῶν ἁμαρτή-
ματα. ἐκεῖ μὲν οὖν ἐπεδείξατε αὐτοῖς, ἐὰν δὲ εὖ φρονῆτε, 13
καὶ νυνὶ τοῦτο φανερὸν πᾶσιν ἀνθρώποις ποιήσετε, ὅτι
οὐκ ἔστι τοσαῦτα χρήματα ἃ ὑμᾶς, οὓς ἂν λαμβάνητε
ἀδικοῦντας, ἀποτρέψει τιμωρεῖσθαι, καὶ μηδεμίαν αὐ-
τοῖς ἄδειαν δώσετε τὰ ὑμέτερα αὐτῶν διαρπάζουσι καὶ
κλέπτουσιν. ἐγὼ μὲν οὖν ταῦτα ὑμῖν παραινῶ. πάντες 14
γὰρ ἐπίστασθε ὅτι Ἐργοκλῆς χρηματιούμενος ἀλλ' οὐ
πρὸς ὑμᾶς φιλοτιμησόμενος ἐξέπλευσε, καὶ οὐδεὶς ἄλ-
λος ἔχει τὰ χρήματα ἢ οὗτος. ἐὰν οὖν σωφρονῆτε, τὰ
ὑμέτερ' αὐτῶν κομιεῖσθε.

30.

ΚΑΤΑ ΝΙΚΟΜΑΧΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΕΩΣ ΕΥΘΥΝΩΝ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ.

Ἤδη, ὦ ἄνδρες δικασταί, τινὲς εἰς κρίσιν καταστάντες ἀδικεῖν μὲν ἔδοξαν, ἀποφαίνοντες δὲ τὰς τῶν προγόνων ἀρετὰς καὶ τὰς σφετέρας αὐτῶν εὐεργεσίας συγγνώμης ἔτυχον παρ᾽ ὑμῶν. ἐπειδὴ τοίνυν καὶ τῶν ἀπολογουμένων ἀποδέχεσθε, ἐάν τι ἀγαθὸν φαίνωνται τὴν πόλιν πεποιηκότες, ἀξιῶ καὶ τῶν κατηγόρων ὑμᾶς ἀκροάσασθαι, ἐὰν ἀποφαίνωσι τοὺς φεύγοντας πάλαι
2 *πονηροὺς ὄντας. ὅτι μὲν τοίνυν ὁ πατὴρ ὁ Νικομάχου δημόσιος ἦν, καὶ οἷα νέος ὢν οὗτος ἐπετήδευσε, καὶ ὅσα ἔτη γεγονὼς εἰς τοὺς φράτορας εἰσήχθη, πολὺ ἂν ἔργον εἴη λέγειν· ἐπειδὴ δὲ τῶν νόμων ἀναγραφεὺς ἐγένετο, τίς οὐκ οἶδεν οἷα τὴν πόλιν ἐλυμήνατο; προσταχθὲν γὰρ αὐτῷ τεσσάρων μηνῶν ἀναγράψαι τοὺς νόμους τοὺς Σόλωνος, ἀντὶ μὲν Σόλωνος αὐτὸν νομοθέτην κατέστησεν, ἀντὶ δὲ τεττάρων μηνῶν ἑξέτη τὴν ἀρχὴν ἐποιήσατο, καθ᾽ ἑκάστην δὲ ἡμέραν ἀργύριον λαμβάνων τοὺς*
3 *μὲν ἐνέγραφε τοὺς δὲ ἐξήλειφεν. εἰς τοῦτο δὲ κατέστημεν ὥστε ἐκ τῆς τούτου χειρὸς τεταμιεύμεθα τοὺς νόμους· καὶ οἱ ἀντίδικοι ἐπὶ τοῖς δικαστηρίοις ἐναντίους παρείχοντο, ἀμφότεροι παρὰ Νικομάχου φάσκοντες εἰληφέναι. ἐπιβαλλόντων δὲ τῶν ἀρχόντων ἐπιβολὰς καὶ εἰσαγόντων εἰς τὸ δικαστήριον οὐκ ἠθέλησε παραδοῦναι τοὺς νόμους· ἀλλὰ πρότερον ἡ πόλις εἰς τὰς μεγίστας συμφορὰς κατέστη, πρὶν τοῦτον ἀπαλλαγῆναι τῆς ἀρχῆς καὶ*
4 *τῶν πεπραγμένων εὐθύνας ὑποσχεῖν. καὶ γάρ τοι, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἐπειδὴ ἐκείνων δίκην οὐ δέδωκεν, ὁποίαν καὶ νῦν τὴν ἀρχὴν κατεστήσατο; ὅστις πρῶτον*

Reisk.

μὲν τέτταρα ἔτη ἀνέγραψεν, ἐξὸν αὐτῷ τριάκοντα ἡμε-
ρῶν ἀπαλλαγῆναι· ἔπειτα διωρισμένον ἐξ ὧν ἔδει ἀνα-
γράφειν, αὐτὸν ἁπάντων κύριον ἐποιήσατο, καὶ ὅσα ....
διαχειρίσας μόνος οὗτος τῶν ἀρξάντων εὐθύνας οὐκ
ἔδωκεν, ἀλλ' οἱ μὲν ἄλλοι τῆς αὑτῶν ἀρχῆς κατὰ πρυ- 5
τανείαν λόγον ἀναφέρουσι, σὺ δέ, ὦ Νικόμαχε, οὐδὲ
τεττάρων ἐτῶν ἠξίωσας ἐγγράψαι, ἀλλὰ μόνῳ σοὶ τῶν
πολιτῶν ἐξεῖναι νομίζεις ἄρχειν πολὺν χρόνον, καὶ μήτε
εὐθύνας διδόναι μήτε τοῖς ψηφίσμασι πείθεσθαι μήτε
τῶν νόμων φροντίζειν, ἀλλὰ τὰ μὲν ἐγγράφεις τὰ δ'
ἐξαλείφεις, καὶ εἰς τοῦτο ὕβρεως ἥκεις ὥστε σαυτοῦ
νομίζεις εἶναι τὰ τῆς πόλεως, αὐτὸς δημόσιος ὤν. ὑμᾶς 6
τοίνυν χρή, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἀναμνησθέντας καὶ τῶν
προγόνων τῶν Νικομάχου, οἵτινες ἦσαν, καὶ οὗτος ὡς
ἀχαρίστως ὑμῖν προσενήνεκται παρανομήσας, κολάσαι
αὐτόν, καὶ ἐπειδὴ ἑνὸς ἑκάστου δίκην οὐκ εἰλήφατε, νῦν
ὑπὲρ ἁπάντων γε αὐτῶν τὴν τιμωρίαν ποιήσασθαι.
Ἴσως δέ, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἐπειδὰν περὶ αὑτοῦ 7
μηδὲν δύνηται ἀπολογεῖσθαι, ἐμὲ διαβάλλειν πειράσε-
ται. τότε δὲ περὶ τῶν ἐμῶν τούτῳ ἀξιῶ πιστεύειν ὑμᾶς,
ὁπόταν ἀπολογίας ἐμοὶ δοθείσης μὴ δύνωμαι ψευδόμε-
νον αὐτὸν ἐξελέγξαι. ἐὰν δ' ἄρα ἐπιχειρῇ λέγειν ἅπερ ἐν
τῇ βουλῇ, ὡς ἐγὼ τῶν τετρακοσίων ἐγενόμην, ἐνθυ-
μεῖσθε· τούτων τοιαῦτα λεγόντων ἐκ τῶν τετρακοσίων
πλεῖον ἢ χίλιοι γενήσονται· καὶ γὰρ τοὺς ἔτι παῖδας ὄν-
τας ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ καὶ τοὺς ἀποδημοῦντας οἱ δια-
βάλλειν βουλόμενοι ταῦτα λοιδοροῦσιν. ἐγὼ δὲ οὕτω 8
πολλοῦ ἐδέησα τῶν τετρακοσίων γενέσθαι, ὥστε οὐδὲ
τῶν τρισχιλίων κατελέγην. δεινὸν δέ μοι δοκεῖ εἶναι ὅτι,
εἰ μὲν περὶ ἰδίων συμβολαίων ἀγωνιζόμενος οὕτω φα-
νερῶς ἐξήλεγχον αὐτὸν ἀδικοῦντα, οὐδ' ἂν αὐτὸς ἠξίωσε
τοιαῦτα ἀπολογούμενος ἀποφεύγειν, νυνὶ δὲ περὶ τῶν

τῆς | πόλεως κρινόμενος οἰήσεται χρῆναι ἐμοῦ κατηγο-
ρῶν ὑμῖν μὴ δοῦναι δίκην.
9 Ἔτι δέ, οἶμαι, θαυμαστὸν νομίζω Νικόμαχον ἑτέροις
ἀδικοῦσι μνησικακεῖν ἀξιοῦν, ὃν ἐγὼ ἐπιβουλεύσαντα
τῷ πλήθει ἀποδείξω. καί μου ἀκούσατε· δίκαιον γάρ, ὦ
ἄνδρες δικασταί, περὶ τῶν τοιούτων ἀνθρώπων τὰς τοι-
αύτας κατηγορίας ἀποδέχεσθαι, οἵτινες τότε συγκατα-
10 λύσαντες τὸν δῆμον νυνὶ δημοτικοί φασιν εἶναι. ἐπειδὴ
γὰρ ἀπολομένων τῶν νεῶν ἡ μετάστασις ἐπράττετο,
Κλεοφῶν τὴν βουλὴν ἐλοιδόρει, φάσκων συνεστάναι καὶ
οὐ τὰ βέλτιστα βουλεύειν τῇ πόλει. Σάτυρος δὲ Κη-
φισιεὺς βουλεύων ἔπεισε τὴν βουλὴν δήσαντας αὐτὸν
11 παραδοῦναι δικαστηρίῳ. οἱ δὲ βουλόμενοι αὐτὸν ἀπο-
λέσαι, δεδιότες μὴ οὐκ ἀποκτείνωσιν ἐν τῷ δικαστηρίῳ,
πείθουσι Νικομαχίδην νόμον ἀποδεῖξαι ὡς χρὴ καὶ τὴν
βουλὴν συνδικάζειν. καὶ ὁ πάντων οὗτος πονηρότατος
οὕτω φανερῶς συνεστασίασεν, ὥστε τῇ ἡμέρᾳ ᾗ ἡ κρίσις
12 ἐγένετο ἀποδεῖξαι τὸν νόμον. Κλεοφῶντος τοίνυν, ὦ
ἄνδρες δικασταί, ἕτερα μὲν ἄν τις ἔχοι κατηγορῆσαι·
τοῦτο δὲ παρὰ πάντων ὁμολογεῖται, ὅτι οἱ καταλύοντες
τὸν δῆμον ἐκεῖνον ἐβούλοντο μάλιστα τῶν πολιτῶν ἐκ-
ποδὼν γενέσθαι, καὶ ὅτι Σάτυρος καὶ Χρέμων οἱ τῶν
τριάκοντα γενόμενοι οὐχ ὑπὲρ ὑμῶν ὀργιζόμενοι Κλεο-
φῶντος κατηγόρουν, ἀλλ' ἵνα ἐκεῖνον ἀποκτείναντες
13 αὐτοὶ ὑμᾶς κακῶς ποιῶσι. καὶ ταῦτα διεπράξαντο διὰ
τὸν νόμον ὃν Νικόμαχος ἀπέδειξεν. εἰκὸς τοίνυν, ὦ
ἄνδρες δικασταί, ἐνθυμεῖσθαι καὶ ὁπόσοι ὑμῶν ἐνό-
μιζον Κλεοφῶντα κακὸν πολίτην εἶναι, ὅτι καὶ τῶν ἐν
τῇ ὀλιγαρχίᾳ ἀποθανόντων ἴσως τις ἦν πονηρός, ἀλλ'
ὅμως καὶ διὰ τοὺς τοιούτους ὠργίζεσθε τοῖς τριάκοντα,
ὅτι οὐ τῶν ἀδικημάτων ἕνεκα ἀλλὰ κατὰ στάσιν αὐτοὺς
14 ἀπέκτειναν. ἐὰν οὖν πρὸς ταῦτα ἀπολογῆται, τοσοῦτον

Reisk. p. 845–854.

μέμνησθε, ὅτι ἐν τοιούτῳ καιρῷ τον νόμον ἀπέδειξεν ἐν ᾧ ἡ πολιτεία μεθίστατο, καὶ τούτοις χαριζόμενος οἳ τὸν δῆμον κατέλυσαν, καὶ ταύτην τὴν βουλὴν συνδικάζειν ἐποίησεν ἐν ᾗ Σάτυρος μὲν καὶ Χρέμων μέγιστον ἐδύναντο, Στρομβιχίδης δὲ καὶ Καλλιάδης καὶ ἕτεροι πολλοὶ καὶ καλοὶ κἀγαθοὶ τῶν πολιτῶν ἀπώλλυντο.

Καὶ περὶ τούτων οὐδένα ἂν ἐποιησάμην λόγον, εἰ 15
μὴ ᾐσθανόμην αὐτὸν ὡς δημοτικὸν ὄντα πειράσεσθαι παρὰ τὸ δίκαιον σώζεσθαι, [καὶ] τῆς εὐνοίας τῆς εἰς τὸ πλῆθος τεκμηρίῳ χρησόμενον ὅτι ἔφυγεν. ἐγὼ δὲ καὶ ἑτέρους ἂν ἔχοιμι ἐπιδεῖξαι τῶν συγκαταλυσάντων τὸν δῆμον τοὺς μὲν ἀποθανόντας, τοὺς δὲ φυγόντας τε καὶ οὐ μετασχόντας τῆς πολιτείας, ὥστε οὐδένα εἰκὸς αὐτῷ 16
τούτου ὑπόλογον γενέσθαι. τοῦ μὲν γὰρ ὑμᾶς φυγεῖν μέρος τι καὶ οὗτος συνεβάλετο, τοῦ δὲ τοῦτον κατελθεῖν τὸ πλῆθος τὸ ὑμέτερον αἴτιον ἐγένετο. ἔτι δὲ καὶ δεινόν, εἰ ὧν μὲν ἄκων ἔπαθε χάριν αὐτῷ εἴσεσθε, ὧν δ' ἑκὼν ἐξήμαρτε μηδεμίαν τιμωρίαν ποιήσεσθε.

Πυνθάνομαι δὲ αὐτὸν λέγειν ὡς ἀσεβῶ καταλύων 17
τὰς θυσίας. ἐγὼ δ' εἰ μὲν νόμους ἐτίθην περὶ τῆς ἀναγραφῆς, ἡγούμην ἂν ἐξεῖναι Νικομάχῳ τοιαῦτα εἰπεῖν περὶ ἐμοῦ· νῦν δὲ τοῖς κοινοῖς καὶ κειμένοις ἀξιῶ τοῦτον πείθεσθαι. θαυμάζω δὲ εἰ μὴ ἐνθυμεῖται, ὅταν ἐμὲ φάσκῃ ἀσεβεῖν λέγοντα ὡς χρὴ θύειν τὰς θυσίας τὰς ἐκ τῶν κύρβεων καὶ τῶν στηλῶν κατὰ τὰς συγγραφάς, ὅτι καὶ τῆς πόλεως κατηγορεῖ· ταῦτα γὰρ ὑμεῖς ἐψηφίσασθε. ἔπειτα εἰ ταῦτα νομίζεις δεινά, ἦ που σφόδρα ἐκείνους ἡγῇ ἀδικεῖν, οἳ τὰ ἐκ τῶν κύρβεων μόνον ἔθυον. καίτοι, 18
ὦ ἄνδρες δικασταί, περὶ εὐσεβείας οὐ παρὰ Νικομάχου χρὴ μανθάνειν, ἀλλ' ἐκ τῶν γεγενημένων σκοπεῖν. οἱ τοίνυν πρόγονοι τὰ ἐκ τῶν κύρβεων θύοντες μεγίστην καὶ εὐδαιμονεστάτην τῶν Ἑλληνίδων την πόλιν παρέδο-

σαν, ὥστ᾽ ἄξιον ἡμῖν τὰς αὐτὰς ἐκείνοις θυσίας ποιεῖ-
σθαι καὶ εἰ μηδὲν δι᾽ ἄλλο, τῆς τύχης ἕνεκα τῆς ἐξ ἐκεί-
19 νων τῶν ἱερῶν γεγενημένης. πῶς | δ᾽ ἂν τις εὐσεβέστε-
ρος γένοιτο ἐμοῦ, ὅστις ἀξιῶ πρῶτον μὲν κατὰ τὰ πάτρια
θύειν, ἔπειτα ἃ μᾶλλον συμφέρει τῇ πόλει, ἔτι δὲ ἃ ὁ
δῆμος ἐψηφίσατο καὶ δυνησόμεθα δαπανᾷν ἐκ τῶν προσ-
ιόντων χρημάτων; σὺ δέ, ὦ Νικόμαχε, τούτων τἀναν-
τία πεποίηκας· ἀναγράψας γὰρ πλείω τῶν προσταχθέν-
των αἴτιος γεγένησαι τὰ προσιόντα χρήματα εἰς ταῦτα
μὲν ἀναλίσκεσθαι, ἐν δὲ ταῖς πατρίοις θυσίαις ἐπιλεί-
20 πειν. αὐτίκα πέρυσιν ἱερὰ ἄθυτα τριῶν ταλάντων γε-
γένηται τῶν ἐν ταῖς κύρβεσι γεγραμμένων. καὶ οὐχ οἷόν
τε εἰπεῖν ὡς οὐχ ἱκανὰ εἶναι προσῆλθε τῇ πόλει· εἰ γὰρ
οὗτος μὴ πλείω ἀνέγραψεν ἓξ ταλάντοις, εἴς τε τὰς
θυσίας τὰς πατρίους ἂν ἐξήρκεσε καὶ τρία τάλαντα ἂν
περιεγένετο τῇ πόλει. περὶ δὲ τῶν εἰρημένων καὶ μάρ-
τυρας ὑμῖν παρέξομαι.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

21 Ἐνθυμεῖσθε τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὅτι, ὅταν
μὲν κατὰ τὰς συγγραφὰς ποιῶμεν, ἅπαντα τὰ πάτρια
θύεται, ἐπειδὰν δὲ κατὰ τὰς στήλας ἃς οὗτος ἀνέγραψε,
πολλὰ τῶν ἱερῶν καταλύεται. κἀπὶ τούτοις ὁ ἱερόσυλος
περιτρέχει, λέγων ὡς εὐσέβειαν ἀλλ᾽ οὐκ εὐτέλειαν ἀνέ-
γραψε· καὶ εἰ μὴ ταῦτα ὑμῖν ἀρέσκει, ἐξαλείφειν κε-
λεύει, καὶ ἐκ τούτων οἴεται πείθειν ὡς οὐδὲν ἀδικεῖ·
ὃς ἐν δυοῖν μὲν ἐτοῖν πλείω ἤδη τοῦ δέοντος δώδεκα
ταλάντοις ἀνάλωσε, παρ᾽ ἕκαστον δὲ τὸν ἐνιαυτὸν ἐπε-
22 χείρησεν ἓξ ταλάντοις τὴν πόλιν ζημιῶσαι, καὶ ταῦτα
ὁρῶν αὐτὴν ἀπορούσαν χρημάτων καὶ Λακεδαιμονίους
μὲν ἀπειλοῦντας, ὅταν μὴ ἀποπέμψωμεν αὐτοῖς τὰ χρή-
ματα, Βοιωτοὺς δὲ σῦλα ποιουμένους, ὅτι οὐ δυνάμεθα

Reisk.

δύο τάλαντα ἀποδοῦναι, τοὺς δὲ νεωσοίκους καὶ τὰ τείχη περικαταρρέοντα, εἰδὼς δὲ ὅτι ἡ βουλὴ ἡ βουλεύουσα, ὅταν μὲν ἔχῃ ἱκανὰ χρήματα εἰς διοίκησιν, οὐδὲν ἐξαμαρτάνει, ὅταν δὲ εἰς ἀπορίαν καταστῇ, ἀναγκάζεται εἰσαγγελίας δέχεσθαι καὶ δημεύειν τὰ τῶν πολιτῶν καὶ τῶν ῥητόρων τοῖς τὰ πονηρότατα λέγουσι πείθεσθαι.
χρὴ τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταί, μὴ τοῖς βουλεύουσιν 23
ἑκάστοτε ὀργίζεσθαι, ἀλλὰ τοῖς εἰς τοιαύτας ἀπορίας καθιστᾶσι τὴν πόλιν. προσέχουσι τὸν νοῦν οἱ βουλόμενοι τὰ κοινὰ κλέπτειν, ὅπως Νικόμαχος ἀγωνιεῖται· οἷς ὑμεῖς, ἐὰν μὴ τοῦτον τιμωρήσησθε, πολλὴν ἄδειαν ποιήσετε· ἐὰν δὲ καταψηφισάμενοι τῶν ἐσχάτων αὐτῷ τιμήσητε, τῇ αὐτῇ ψήφῳ τούς τε ἄλλους βελτίους ποιήσετε καὶ παρὰ τούτου δίκην εἰληφότες ἔσεσθε. ἐπίστα- 24
σθε δέ, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὅτι παράδειγμα τοῖς ἄλλοις ἔσται μὴ τολμᾶν εἰς ὑμᾶς ἐξαμαρτάνειν οὐχ ὅταν τοὺς ἀδυνάτους εἰπεῖν κολάζητε, ἀλλ' ὅταν παρὰ τῶν δυναμένων λέγειν δίκην λαμβάνητε. τίς οὖν τῶν ἐν τῇ πόλει ἐπιτηδειότερος Νικομάχου δοῦναι δίκην; τίς ἐλάττω τὴν πόλιν ἀγαθὰ πεποίηκεν ἢ πλείω ἠδίκηκεν; ὃς καὶ τῶν 25
ὁσίων καὶ τῶν ἱερῶν ἀναγραφεὺς γενόμενος εἰς ἀμφότερα ταῦτα ἡμάρτηκεν. ἀναμνήσθητε δὲ ὅτι πολλοὺς ἤδη τῶν πολιτῶν ἐπὶ κλοπῇ χρημάτων ἀπεκτείνατε. καίτοι ἐκεῖνοι μὲν τοσοῦτον μόνον ὑμᾶς ἔβλαψαν ὅσον ἐν τῷ παρόντι, οὗτοι δ' ἐπὶ τῇ τῶν νόμων ἀναγραφῇ καὶ τῶν ἱερῶν δῶρα λαμβάνοντες εἰς ἅπαντα τὸν χρόνον τὴν πόλιν ζημιοῦσι.

Διὰ τί δ' ἄν τις ἀποψηφίσαιτο τούτου; πότερον 26
ὡς ἀνδρὸς ἀγαθοῦ πρὸς τοὺς πολεμίους καὶ πολλαῖς μάχαις καὶ ναυμαχίαις παραγεγενημένου; ἀλλὰ ὅτε ὑμεῖς ἐκινδυνεύετε ἐκπλέοντες, οὗτος αὐτοῦ μένων τοὺς Σόλωνος νόμους ἐλυμαίνετο. ἀλλ' ὅτι χρήματα δεδαπάνηκε

καὶ πολλὰς εἰσφορὰς εἰσενήνοχεν; ἀλλ' οὐχ ὅπως ὑμῖν
τῶν αὑτοῦ τι ἐπέδωκεν, αλλὰ τῶν ὑμετέρων πολλὰ ὑφή-
27 ρηται. ἀλλὰ διὰ τοὺς προγόνους; ἤδη γάρ τινες καὶ διὰ
τοῦτο συγγνώμης ἔτυχον παρ' ὑμῶν. ἀλλὰ τούτῳ γε
προσήκει διὰ μὲν αὐτὸν τεθνάναι, διὰ δὲ τοὺς προγόνους
πεπρᾶσθαι. ἀλλ' ὡς, ἐὰν νῦν αὐτοῦ φείσησθε, αὖθις
ἀποδώσει | τὰς χάριτας; ὃς οὐδ' ὧν πρότερον μετέλαβε
παρ' ὑμῶν ἀγαθῶν μέμνηται. καίτοι ἀντὶ μὲν δούλου
πολίτης γεγένηται, ἀντὶ δὲ πτωχοῦ πλούσιος, ἀντὶ δὲ
28 ὑπογραμματέως νομοθέτης. ἃ καὶ ὑμῶν ἔχοι ἄν τις κατη-
γορῆσαι, ὅτι οἱ μὲν πρόγονοι νομοθέτας ᾑροῦντο Σό-
λωνα καὶ Θεμιστοκλέα καὶ Περικλέα, ἡγούμενοι τοιού-
τους ἔσεσθαι τοὺς νόμους οἷοί περ ἂν ὦσιν οἱ τιθέντες,
ὑμεῖς δὲ Τισαμενὸν τὸν Μηχανίωνος καὶ Νικόμαχον καὶ
ἑτέρους ἀνθρώπους ὑπογραμματέας· καὶ τὰς μὲν ἀρχὰς
ὑπὸ τῶν τοιούτων ἡγεῖσθε διαφθείρεσθαι, αὐτοῖς δὲ
29 τούτοις πιστεύετε. ὃ δὲ πάντων δεινότατον· ὑπογραμ-
ματεῦσαι μὲν οὐκ ἔξεστι δὶς τὸν αὐτὸν τῇ ἀρχῇ τῇ αὐτῇ,
περὶ δὲ τῶν μεγίστων τοὺς αὐτοὺς ἐᾶτε πολὺν χρόνον
κυρίους εἶναι. καὶ τὸ τελευταῖον Νικόμαχον εἵλεσθε
ἀναγράφειν τὰ πάτρια, ᾧ κατὰ πατέρα τῆς πόλεως οὐ
30 προσήκει· καὶ ὃν ἔδει ὑπὲρ τοῦ δήμου κρίνεσθαι, οὗτος
τὸν δῆμον συγκαταλύσας φαίνεται. νῦν τοίνυν ὑμῖν
μεταμελησάτω τῶν πεπραγμένων, καὶ μὴ ὑπὸ τούτων
ἀεὶ κακῶς πάσχοντες ἀνέχεσθε, μηδὲ ἰδίᾳ μὲν ὀνειδίζετε
τοῖς ἀδικοῦσιν, ἐπειδὰν δ' ἐξῇ δίκην παρ' αὐτῶν λαμ-
βάνειν, ἀποψηφίζεσθε.

31 Καὶ περὶ μὲν τούτων ἱκανά μοι τὰ εἰρημένα· περὶ
δὲ τῶν ἐξαιτησομένων βραχέα πρὸς ὑμᾶς εἰπεῖν βούλο-
μαι. παρεσκευασμένοι τινές εἰσι καὶ τῶν φίλων καὶ τῶν
τὰ τῆς πόλεως πραττόντων δεῖσθαι ὑπὲρ αὐτοῦ· ὧν ἐγὼ
ἡγοῦμαι ἐνίοις προσήκειν ὑπὲρ τῶν ἑαυτοῖς πεπραγμέ-

Reisk.

νων ἀπολογεῖσθαι πολὺ μᾶλλον ἢ τοὺς ἀδικοῦντας σώ-
ζειν προαιρεῖσθαι. δεινὸν δέ μοι δοκεῖ εἶναι, ὦ ἄνδρες 32
δικασταί, εἰ τούτου μὲν ἑνὸς ὄντος καὶ οὐδὲν ὑπὸ τῆς
πόλεως ἠδικημένου οὐκ ἐπεχείρησαν δεῖσθαι ὡς χρὴ
παύσασθαι εἰς ὑμᾶς ἐξαμαρτάνοντα, ὑμᾶς δὲ τοσούτους
ὄντας καὶ ἠδικημένους ὑπὸ τούτου ζητήσουσιν [πείθειν]
ὡς οὐ χρὴ δίκην παρ' αὐτοῦ λαμβάνειν. χρὴ τοίνυν, 33
ὥσπερ αὐτοὺς τούτους ὁρᾶτε προθύμως σώζοντας τοὺς
φίλους, οὕτως καὶ ὑμᾶς τοὺς ἐχθροὺς τιμωρεῖσθαι, εὖ
εἰδότας ὅτι τούτοις πρώτοις ἄνδρες ἀμείνους δόξετε
εἶναι, ἐπὰν παρὰ τῶν ἀδικούντων δίκην λαμβάνητε. ἐν-
θυμεῖσθε δὲ ὅτι οὔτε Νικόμαχος οὔτε τῶν αἰτησομένων
οὐδεὶς τοσαῦτα ἀγαθὰ πεποίηκε τὴν πόλιν, ὅσα οὗτος
ἠδίκηκεν, ὥστε πολὺ μᾶλλον ὑμῖν προσήκει τιμωρεῖσθαι
ἢ τούτοις βοηθεῖν. εὖ δ' εἰδέναι χρὴ τοὺς αὐτοὺς τού- 34
τους, ὅτι πολλὰ δεηθέντες τῶν κατηγόρων ἡμᾶς μὲν
οὐδαμῶς ἔπεισαν, τὴν δὲ ὑμετέραν ψῆφον καταπειρά-
σοντες εἰσεληλύθασιν εἰς τὸ δικαστήριον, καὶ ἐλπίζουσιν
ὑμᾶς ἐξαπατήσαντες ἄδειαν εἰς τὸν λοιπὸν χρόνον λήψε-
σθαι τοῦ ποιεῖν ὅ τι ἂν βούλωνται. ἡμεῖς μὲν τοίνυν 35
οὐκ ἠθελήσαμεν ὑπὸ τούτων ἀξιούμενοι πεισθῆναι, τὸ
δὲ αὐτὸ τοῦτο παρακαλοῦμεν ὑμᾶς, μὴ πρὸ τῆς κρίσεως
μισοπονηρεῖν, ἀλλ' ἐν τῇ κρίσει τιμωρεῖσθαι τοὺς τὴν
ὑμετέραν νομοθεσίαν ἀφανίζοντας· οὕτω γὰρ ἐννόμως
διοικηθήσεται τὰ κατὰ τὴν πολιτείαν ἅπαντα.

31.

ΚΑΤΑ ΦΙΛΩΝΟΣ ΔΟΚΙΜΑΣΙΑΣ.

Ὤιμην μέν, ὦ βουλή, οὐκ ἄν ποτ' εἰς τοῦτο τόλμης Φίλωνα ἀφικέσθαι, ὥστε ἐθελῆσαι ὡς ὑμᾶς ἐλθεῖν δοκιμασθησόμενον· ἐπειδὴ δὲ οὐχ ἕν τι μόνον ἀλλὰ

p. 863—869.

πολλὰ τολμηρός ἐστιν, ἐγὼ δὲ ὀμόσας εἰσῆλθον εἰς τὸ
2 βουλευτήριον τὰ βέλτιστα συμβουλεύσειν τῇ πόλει, ἔν-
εστί τε ἐν τῷ ὅρκῳ ἀποφαίνειν εἴ τίς τινα οἶδε τῶν λα-
χόντων ἀνεπιτήδειον ὄντα βουλεύειν, ἐγὼ τὴν κατὰ
τουτουὶ Φίλωνος ποιήσομαι | κατηγορίαν, οὐ μέντοι γε
ἰδίαν ἔχθραν οὐδεμίαν μεταπορευόμενος, οὐδὲ τῷ δύνα-
σθαι καὶ εἰωθέναι λέγειν ἐν ὑμῖν ἐπαρθείς, ἀλλὰ τῷ
πλήθει τῶν ἁμαρτημάτων αὐτοῦ πιστεύων, καὶ τοῖς
3 ὅρκοις οἷς ὤμοσα ἐμμένειν ἀξιῶν. γνώσεσθε μὲν οὖν
ὅτι οὐκ ἀπὸ ἴσης παρασκευῆς ἐγώ τε τοῦτον ἐλέγξω οἷός
ἐστι, καὶ οὗτος ἐπεχείρησε πονηρὸς εἶναι· ὅμως εἴ τι
ἐγὼ ἐλλείποιμι τῷ λόγῳ τῆς κατηγορίας, οὐκ ἂν δίκαιος
εἴη οὗτος διὰ τοῦτο ὠφεληθῆναι, ἀλλὰ μᾶλλον, ὅ τι
4 ἱκανῶς διδάξαιμι, ἐκ τούτων ἀποδοκιμασθῆναι. ἐνδεῶς
μὲν γὰρ διὰ τὴν ἀπειρίαν πάντων τῶν τούτῳ πεπραγμέ-
νων, ἱκανῶς δὲ διὰ τὴν περὶ αὐτὸν κακίαν εἰρηκὼς ἂν
εἴην. ἀξιῶ δὲ καὶ ὑμῶν οἵτινες δυνατώτεροι ἐμοῦ εἰσι
τῷ λόγῳ, ἀποφῆναι μείζω ὄντα αὐτοῦ τὰ ἁμαρτήματα,
καὶ ἐξ ὧν ἂν ἐγὼ ὑπολίπωμαι, πάλιν αὐτοὺς περὶ ὧν
ἴσασι κατηγορῆσαι Φίλωνος· οὐ γὰρ ἐκ τῶν ὑπ' ἐμοῦ
λεγομένων δεῖ ὑμᾶς περὶ αὐτοῦ ὁποῖός ἐστι σκέψασθαι.
5 Ἐγὼ γὰρ οὐκ ἄλλους τινάς φημι δίκαιον εἶναι βουλεύειν
περὶ ἡμῶν, ἢ τοὺς πρὸς τῷ εἶναι πολίτας καὶ ἐπιθυ-
μοῦντας τούτου. τούτοις μὲν γὰρ μεγάλα τὰ διαφέροντά
ἐστιν εὖ τε πράττειν τὴν πόλιν τήνδε καὶ ἀνεπιτηδείως
διὰ τὸ ἀναγκαῖόν σφισιν αὐτοῖς ἡγεῖσθαι εἶναι μετέχειν
τὸ μέρος τῶν δεινῶν, ὥσπερ καὶ τῶν ἀγαθῶν μετέχου-
6 σιν· καὶ γὰρ οἳ φύσει μὲν πολῖταί εἰσι, γνώμῃ δὲ χρῶν-
ται ὡς πᾶσα γῆ πατρὶς αὐτοῖς ἐστιν ἐν ᾗ ἂν τὰ ἐπιτήδεια
ἔχωσιν, οὗτοι δῆλοί εἰσιν ὅτι ἂν παρέντες τὸ τῆς πόλεως
κοινὸν ἀγαθὸν ἐπὶ τὸ ἑαυτῶν ἴδιον κέρδος ἔλθοιεν διὰ
τὸ μὴ τὴν πόλιν ἀλλὰ τὴν οὐσίαν πατρίδα ἑαυτοῖς ἡγεῖ-
Reisk.

σθαι. ἐγὼ τοίνυν ἀποφανῶ Φίλωνα τουτονὶ περὶ πλείο- 7
νος ποιησάμενον τὴν ἰδίαν ἀσφάλειαν ἢ τὸν κοινὸν τῆς
πόλεως κίνδυνον, καὶ ἡγησάμενον κρεῖττον εἶναι αὐτὸν
ἀκινδύνως τὸν βίον διάγειν ἢ τὴν πόλιν σώζειν ὁμοίως
τοῖς ἄλλοις πολίταις κινδυνεύοντα. οὗτος γάρ, ὦ βουλή, 8
ὅτε ἡ συμφορὰ τῇ πόλει ἦν (ἧς ἐγώ, καθ' ὅσον ἀναγκά-
ζομαι, κατὰ τοῦτο μέμνημαι), ἐκκεκηρυγμένος ἐκ τοῦ
ἄστεος ὑπὸ τῶν τριάκοντα μετὰ τοῦ ἄλλου πλήθους τῶν
πολιτῶν τέως μὲν ᾤκει ἐν ἀγρῷ, ἐπειδὴ δὲ οἱ ἀπὸ Φυλῆς
κατῆλθον εἰς τὸν Πειραιᾶ, καὶ οὐ μόνον οἱ ἐκ τῶν
ἀγρῶν ἀλλὰ καὶ οἱ ἐκ τῆς ὑπερορίας οἱ μὲν εἰς τὸ ἄστυ
οἱ δ' εἰς τὸν Πειραιᾶ συνελέγοντο, καὶ καθ' ὅσον ἕκα-
στος οἷός τ' ἦν, κατὰ τοσοῦτον ἐβοήθει τῇ πατρίδι, τὰ
ἐναντία ἅπασι τοῖς ἄλλοις πολίταις ἐποίησε· συσκευασά- 9
μενος γὰρ τὰ ἑαυτοῦ ἐνθάδε εἰς τὴν ὑπερορίαν ἐξῴκησε,
καὶ ἐν Ὠρωπῷ μετοίκιον κατατιθεὶς ἐπὶ προστάτου ᾤκει,
βουληθεὶς παρ' ἐκείνοις μετοικεῖν μᾶλλον ἢ μεθ' ἡμῶν
πολίτης εἶναι. οὐ τοίνυν οὐδ' ὥσπερ ἔνιοί τινες τῶν
πολιτῶν μετεβάλοντο, ἐπειδὴ ἑώρων τοὺς ἀπὸ Φυλῆς
ἐν οἷς ἔπραττον εὐτυχοῦντας, οὐδὲ τούτων τι τῶν εὐ-
τυχημάτων ἠξίωσε μετασχεῖν, ἐπὶ κατειργασμένοις μᾶλ-
λον ἐλθεῖν βουλόμενος ἢ συγκατελθεῖν κατεργασάμενός
τι τῶν τῇ κοινῇ πολιτείᾳ συμφερόντων· οὐδ' ἦλθεν εἰς
τὸν Πειραιᾶ, οὐδ' ἔστιν ὅπου ἑαυτὸν ὑμῖν τάξαι παρ-
έσχε. καίτοιγε ὅστις εὐτυχοῦντας ὁρῶν ὑμᾶς ἐτόλμα 10
προδιδόναι, τί ποτε ὡς μὴ βουλόμεθά γε πράττοντας
ἐποίησεν ἄν; ὅσοι μὲν τοίνυν διὰ συμφορὰς ἰδίας οὐ
μετέσχον τῶν τότε γενομένων τῇ πόλει κινδύνων, συγ-
γνώμης τινὸς ἄξιοί εἰσι τυχεῖν· οὐδενὶ γὰρ οὐδὲν ἑκού-
σιον δυστύχημα γίγνεται· ὅσοι δὲ γνώμῃ τοῦτο ἔπραξαν, 11
οὐδεμιᾶς συγγνώμης ἄξιοί εἰσιν· οὐ γὰρ διὰ δυστυχιαν
ἀλλὰ δι' ἐπιβουλὴν ἐποίησαν αὐτό. καθέστηκε δέ τι

*ἔθος δίκαιον πᾶσιν ἀνθρώποις τῶν αὐτῶν ἀδικημάτων
μάλιστα ὀργίζεσθαι τοῖς μάλιστα δυναμένοις μὴ ἀδικεῖν,
τοῖς δὲ πένησιν ἢ ἀδυνάτοις τῷ σώματι συγγνώμην ἔχειν
12 διὰ τὸ ἡγεῖσθαι ἄκοντας αὐτοὺς ἁμαρτάνειν. οὗτος τοί-
νυν οὐδεμιᾶς συγγνώμης ἄξιός ἐστι τυχεῖν· οὔτε γὰρ
τῷ σώματι ἀδύνατος ἦν ταλαιπωρεῖν, ὡς καὶ ὑμεῖς
ὁρᾶτε, οὔτε τῇ | οὐσίᾳ ἄπορος λειτουργεῖν, ὡς ἐγὼ ἀπο-
δείξω. ὅστις οὖν ὅσον δυνατὸς ἦν ὠφελεῖν, τοσοῦτον
κακὸς ἦν, πῶς οὐκ ἂν εἰκότως ὑπὸ πάντων ὑμῶν μι-
13 σοῖτο; ἀλλὰ μὴν οὐδ' ἀπεχθήσεσθέ γε τῶν πολιτῶν
οὐδενὶ τοῦτον ἀποδοκιμάσαντες, ὃς οὔ τι τοὺς ἑτέρους
ἀλλ' ἀμφοτέρους φανερός ἐστι προδούς, ὥστε μήτε τοῖς
ἐν τῷ ἄστει γενομένοις φίλον προσήκειν εἶναι τοῦτον
(οὐ γὰρ ἠξίωσεν ὡς αὐτοὺς ἐλθεῖν κινδυνεύοντας), μήτε
τοῖς τὸν Πειραιᾶ καταλαβοῦσιν· οὐδὲ γὰρ τούτοις ἠθέ-
λησε συγκατελθεῖν. φὴ δὲ καὶ ταῦτα καὶ αὐτὸς γενόμε-
14 νος. εἰ μέντοι τι μέρος περίεστι τῶν πολιτῶν ὅ τι τῶν
αὐτῶν μετέσχε τούτῳ πραγμάτων, μετ' ἐκείνων, ἐάν ποτε
(ὃ μὴ γένοιτο) λάβωσι τὴν πόλιν, βουλεύειν ἀξιούτω.
Ὡς οὖν ᾤκει τε ἐν Ὠρωπῷ ἐπὶ προστάτου καὶ ἐκέ-
κτητο ἱκανὴν οὐσίαν καὶ οὔτ' ἐν τῷ Πειραιεῖ οὔτ' ἐν τῷ
ἄστει ἔθετο τὰ ὅπλα, ἵνα εἰδῆτε ὅτι ταῦτα πρῶτον ἀληθῆ
λέγω, ἀκούσατε τῶν μαρτύρων.*

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

*15 Ὑπολείπεται τοίνυν αὐτῷ λέγειν ὡς τῷ μὲν σώματι
δι' ἀσθένειάν τινα γενομένην ἀδύνατος κατέστη βοηθῆ-
σαι εἰς τὸν Πειραιᾶ, ἀπὸ δὲ τῶν ὑπαρχόντων ἐπαγγειλά-
μενος αὐτὸς ἢ χρήματ' εἰσενεγκεῖν εἰς τὸ πλῆθος τὸ ὑμέ-
τερον ἢ ὁπλίσαι τινὰς τῶν ἑαυτοῦ δημοτῶν, ὥσπερ καὶ
ἄλλοι πολλοὶ τῶν πολιτῶν αὐτοὶ οὐ δυνάμενοι λειτουρ-
16 γεῖν τοῖς σώμασιν. ἵνα οὖν μὴ ἐγγένηται αὐτῷ ψευσα-*

Reisk.

μένῳ ἐξαπατῆσαι, καὶ περὶ τούτων ἤδη σαφῶς ὑμῖν ἀποδείξω, ἐπειδὴ ὕστερον οὐκ ἐξέσται μοι παρελθόντι ἐνθάδ' ἐλέγχειν αὐτόν..... Καί μοι κάλει αὐτὸν Διότιμον Ἀχαρνέα καὶ τοὺς αἱρεθέντας μετ' αὐτοῦ τοὺς δημότας ὁπλίσαι ἀπὸ τῶν εἰσενεχθέντων χρημάτων.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ ΤΩΝ ΑΙΡΕΘΕΝΤΩΝ ΜΕΤΑ ΔΙΟΤΙΜΟΥ.

Οὗτος τοίνυν οὐχ ὅπως ὠφελήσει τὴν πόλιν ἐν τοι- 17
ούτῳ καιρῷ καὶ τοιαύτῃ καταστάσει διενοήθη, ἀλλ' ὅπως
τι κερδανεῖ ἀπὸ τῶν ὑμετέρων συμφορῶν παρεσκευάσατο·
ὁρμώμενος γὰρ ἐξ Ὠρωποῦ, τοτὲ μὲν αὐτὸς μόνος, τοτὲ
δ' ἑτέροις ἡγούμενος οἷς τὰ ὑμέτερα δυστυχήματα εὐτυ-
χήματα ἐγεγόνει, περιιὼν κατὰ τοὺς ἀγροὺς καὶ ἐντυγ- 18
χάνων τῶν πολιτῶν τοῖς πρεσβυτάτοις, οἳ κατέμειναν
ἐν τοῖς δήμοις ὀλίγα μὲν τῶν ἐπιτηδείων ἔχοντες, ἀναγ-
καῖα δέ, εὖνοι μὲν ὄντες τῷ πλήθει, ἀδύνατοι δὲ ὑπὸ
τῆς ἡλικίας βοηθεῖν, τούτους ἀφῄρεῖτο τὰ ὑπάρχοντα,
περὶ πλείονος ποιούμενος αὐτὸς μικρὰ κερδαίνειν ἢ
ἐκείνους μηδὲν ἀδικεῖν· οἳ νῦν αὐτὸν δι' αὐτὸ τοῦτο
οὐχ οἷοί τέ εἰσιν ἐπεξελθεῖν ἅπαντες, δι' ὅπερ καὶ τότε
ἀδύνατοι τῇ πόλει βοηθεῖν ἦσαν. οὐ μέντοι τοῦτόν γε 19
χρὴ διὰ τὴν ἐκείνων ἀδυναμίαν δὶς ὠφεληθῆναι, τότε τ'
ἀφελόμενον ἃ εἶχον, νῦν τε δοκιμασθέντα ὑφ' ὑμῶν·
ἀλλὰ κἂν ὁστισοῦν παραγένηται τῶν ἀδικηθέντων, μέγα
αὐτὸ ἡγήσασθε εἶναι, καὶ τοῦτον ὑπερμισήσατε, ὅστις
ἐτόλμησεν, οἷς ἕτεροι διδόναι παρ' ἑαυτῶν τι προῃ-
ροῦντο διὰ τὴν ἀπορίαν οἰκτείραντες αὐτούς, τούτων
ἀφαιρεῖσθαι τὰ ὑπάρχοντα. Κάλει μοι τοὺς μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Οὐ τοίνυν ἔγωγε οἶδα ὅ τι ὑμᾶς διαφερόντως δεῖ 20
γιγνώσκειν περὶ αὐτοῦ ἢ οἱ οἰκεῖοι γιγνώσκουσι· τοι-

αὕτα γάρ ἐστιν, ὥστ' εἰ καὶ μηδὲν αὐτῷ ἄλλο ἡμάρτητο,
διὰ μόνα ταῦτα ἱκανὸν εἶναι ἀποδοκιμασθῆναι. οἷα μὲν
οὖν ζῶσα ἡ μήτηρ αὐτοῦ κατηγόρει, παρήσω· ἐξ ὧν δὲ
τελευτῶσα τὸν βίον διεπράξατο τεκμαιρομένοις ῥᾴδιόν
21 ἐστιν ὑμῖν γνῶναι ὁποῖός τις ἦν περὶ αὐτήν. ἐκείνη γὰρ
τούτῳ μὲν ἠπίστησεν ἀποθανοῦσαν ἑαυτὴν ἐπιτρέψαι,
Ἀντιφάνει δὲ οὐδὲν προσήκουσα πιστεύσασα ἔδωκεν εἰς
τὴν ἑαυτῆς ταφὴν τρεῖς μνᾶς ἀργυρίου, παραλιποῦσα
τοῦτον υἱὸν ὄντα ἑαυτῆς. ἆρα δῆλον ὅτι εὖ ᾔδει αὐτὸν
οὐδὲ διὰ τὸ προσήκειν αὐτῇ τὰ δέοντα ἂν ποιήσοντα;
22 καίτοι εἰ μήτηρ, ἣ πέφυκε καὶ ἀδικουμένη ὑπὸ τῶν ἑαυ-
τῆς παίδων μάλιστα ἀνέχεσθαι καὶ μηδ' ὠφελουμένη με-
γάλα ἔχειν ἡγεῖσθαι διὰ τὸ εὐνοίᾳ μᾶλλον ἢ ἐλέγχῳ τὰ
γιγνόμενα | δοκιμάζειν, ἐνόμιζε τοῦτον κἂν ἀπὸ τεθνεώ-
σης φέρειν ἑαυτῆς, τί χρὴ ὑμᾶς περὶ αὐτοῦ διανοηθῆ-
23 ναι; ὅστις γὰρ περὶ τοὺς ἑαυτοῦ ἀναγκαίους τοιαῦτα
ἁμαρτάνει ἁμαρτήματα, τί ἂν περί γε τοὺς ἀλλοτρίους
ποιήσειεν; Ὡς οὖν καὶ ταῦτ' ἀληθῆ ἐστιν, ἀκούσατε αὐ-
τοῦ τοῦ λαβόντος τὸ ἀργύριον καὶ θάψαντος αὐτήν.

ΜΑΡΤΥΣ.

24 Τί οὖν βουληθέντες ὑμεῖς τοῦτον δοκιμάσαιτε;
πότερον ὡς οὐχ ἡμαρτηκότα; ἀλλὰ τὰ μέγιστα περὶ τὴν
πατρίδα ἠδίκηκεν· ἀλλ' ὡς ἔσται βελτίων; τοιγάρτοι
πρότερον βελτίων γενόμενος περὶ τὴν πόλιν ὕστερον
βουλεύειν ἀξιούτω, φανερόν τι ἀγαθὸν ὥσπερ τότε κα-
κὸν ποιήσας. σωφρονέστερον γάρ ἐστιν ὕστερον πᾶσι
τῶν ἔργων τὰς χάριτας ἀποδιδόναι· δεινὸν γὰρ ἔμοιγε
δοκεῖ εἶναι, εἰ ἐξ ὧν μὲν [ἤδη] ἡμάρτηκε μηδέποτε τι-
μωρηθήσεται, ἐξ ὧν δὲ μέλλει εὖ ποιήσειν ἤδη τετι-
25 μήσεται. ἀλλ' ἆρα ἵνα βελτίους ὦσιν οἱ πολῖται ὁρῶν-
τες ἅπαντας ὁμοίως τιμωμένους, διὰ τοῦτο δοκιμαστέον

Reisk.

ἐστίν; ἀλλὰ κίνδυνος καὶ τοὺς χρηστούς, ἐὰν αἰσθάνωνται ὁμοίως τοὺς πονηροὺς τιμωμένους, παύσεσθαι τῶν χρηστῶν ἐπιτηδευμάτων, τῶν αὐτῶν ἡγουμένους εἶναι τούς τε κακοὺς τιμᾶν καὶ τῶν ἀγαθῶν ἀμνημονεῖν.
ἄξιον δὲ καὶ τόδε ἐνθυμηθῆναι, ὅτι εἰ μέν τις φρούριόν 26
τι προὔδωκεν ἢ ναῦν ἢ στρατόπεδόν τι, ἐν ᾧ μέρος τι ἐτύγχανε τῶν πολιτῶν ὄν, ταῖς ἐσχάταις ἂν ζημίαις ἐζημιοῦτο, οὗτος δὲ προδοὺς ὅλην τὴν πόλιν οὐχ ὅπως τιμωρηθήσεται ..... παρασκευάζεται. καίτοι δίκαιός γ' ἂν [ἦν] ὅστις φανερῶς ὥσπερ οὗτος προὔδωκε τὴν ἐλευθερίαν, οὐ περὶ τοῦ βουλεύειν ἀλλὰ περὶ τοῦ δουλεύειν καὶ τῆς μεγίστης ἀπορίας ἐκκλησιάζεσθαι.

Ἀκούω δ' αὐτὸν λέγειν ὡς, εἴ τι ἦν ἀδίκημα τὸ μὴ 27
παραγενέσθαι ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ, νόμος ἂν ἔκειτο περὶ αὐτοῦ διαρρήδην, ὥσπερ καὶ περὶ τῶν ἄλλων ἀδικημάτων. οὐ γὰρ οἴεται ὑμᾶς γνώσεσθαι ὅτι διὰ τὸ μέγεθος τοῦ ἀδικήματος οὐδεὶς περὶ αὐτοῦ ἐγράφη νόμος. τίς γὰρ ἄν ποτε ῥήτωρ ἐνεθυμήθη ἢ νομοθέτης ἤλπισεν ἁμαρτήσεσθαί τινα τῶν πολιτῶν τοσαύτην ἁμαρτίαν;
οὐ γὰρ δή που, εἰ μέν τις λίποι τὴν τάξιν μὴ αὐτῆς τῆς 28
πόλεως ἐν κινδύνῳ οὔσης ἀλλ' ἑτέρους εἰς τοῦτο καθιστάσης, ἐτέθη νόμος ὡς μεγάλα ἀδικοῦντος, εἰ δέ τις αὐτῆς τῆς πόλεως ἐν κινδύνῳ οὔσης λίποι τὴν πόλιν αὐτήν, οὐκ ἂν ἄρα ἐτέθη. σφόδρα γ' ἄν, εἴ τις ᾠήθη
τινὰ τῶν πολιτῶν ἁμαρτήσεσθαί τι τοιοῦτόν ποτε. τίς 29
δ' οὐκ ἂν εἰκότως ἐπιτιμήσειεν ὑμῖν, εἰ τοὺς μετοίκους μέν, ὅτι οὐ κατὰ τὸ προσῆκον ἑαυτοῖς ἐβοήθησαν τῷ δήμῳ, ἐτιμήσατε ἀξίως τῆς πόλεως, τοῦτον δέ, ὅτι παρὰ τὸ προσῆκον ἑαυτῷ προὔδωκε τὴν πόλιν, μὴ κολάσετε, εἰ μή γε ἄλλῳ τινὶ μείζονι, τῇ γε παρούσῃ ἀτιμίᾳ; ἀναμνήσθητε δὲ δι' ὅ τι ποτὲ τοὺς ἀγαθοὺς ἄνδρας 30
γινομένους περὶ τὴν πόλιν τιμᾶτε καὶ τοὺς κακοὺς ἀτι-

p. 883—888.

μάζετε. εἰσήχθη γὰρ ἀμφότερα ταῦτα οὐ τῶν γεγενη-
μένων μᾶλλόν τι ἕνεκα ἢ τῶν γενησομένων, ἵν' ἀγαθοὶ
προθυμῶνται γίνεσθαι ἐκ παρασκευῆς, κακοὶ δὲ μηδὲ
31 ἐξ ἑνὸς τρόπου ἐπιχειρῶσιν. ἔτι δὲ ἐνθυμήθητε ποίων
ἂν ὑμῖν δοκεῖ οὗτος ὅρκων φροντίσαι, ὃς ἔργῳ τοὺς πα-
τρῴους θεοὺς προὔδωκεν; ἢ πῶς ἂν χρηστόν τι βου-
λεῦσαι περὶ τῆς πολιτείας, ὃς οὐδὲ ἐλευθερῶσαι τὴν
πατρίδα ἐβουλήθη; ἢ ποῖα ἂν ἀπόρρητα τηρῆσαι, ὃς
οὐδὲ τὰ προειρημένα ποιῆσαι ἠξίωσε; πῶς δ' εἰκός ἐστι
τοῦτον, ὃς οὐδὲ τελευταῖος ἐπὶ τοὺς κινδύνους ἦλθε,
πρότερον τῶν κατεργασαμένων καὶ οὕτω συντιμηθῆναι;
σχέτλιον δ' ἂν εἴη, εἰ οὗτος μὲν ἅπαντας τοὺς πολίτας
περὶ οὐδενὸς ἡγήσατο, ὑμεῖς δὲ τοῦτον ἕνα ὄντα μὴ
32 ἀποδοκιμάσαιτε. ὁρῶ δέ τινας οἳ νῦν μὲν τούτῳ παρα-
σκευάζονται βοηθεῖν καὶ δεῖσθαι ὑμῶν, ἐπειδὴ ἐμὲ οὐκ
ἠδύναντο πεῖσαι· τότε δέ, ὅτε οἱ κίνδυνοι μὲν ὑμῖν
καὶ οἱ μέγιστοι ἀγῶνες ἦσαν, τὰ δὲ ἆθλα αὐτὴ ἡ πολι-
τεία ἔκειτο, καὶ ἔδει οὐ μόνον περὶ τοῦ βουλεύειν ἀλλὰ
καὶ περὶ | τῆς ἐλευθερίας βουλεύεσθαι, τότε οὐκ ἐδέοντο
αὐτοῦ βοηθῆσαι καὶ ὑμῖν καὶ κοινῇ τῇ πόλει, καὶ μὴ
προδοῦναι μήτε τὴν πατρίδα μήτε τὴν βουλήν, ἧς νῦν
ἀξιοῖ τυχεῖν οὐ μετὸν αὐτῷ, ἄλλων γε κατεργασαμένων.
33 μόνος δή, ὦ βουλή, δικαίως οὐδ' ἂν ἀγανακτοίη μὴ τυ-
χών· οὐ γὰρ ὑμεῖς νῦν αὐτὸν ἀτιμάζετε, ἀλλ' αὐτὸς
αὑτὸν τότε ἀπεστέρησεν, ὅτε οὐκ ἠξίωσεν, ὥσπερ νῦν
προθύμως κληρωσόμενος ἦλθε, καὶ τότε διαμαχούμενος
περὶ αὐτῆς καταστῆναι μεθ' ὑμῶν.

34 Ἱκανά μοι νομίζω εἰρῆσθαι, καίτοι πολλά γε παρα-
λιπών· ἀλλὰ πιστεύω ὑμᾶς καὶ ἄνευ τούτων αὐτοὺς τὰ
συμφέροντα τῇ πόλει γνώσεσθαι. οὐ γὰρ ἄλλοις τισὶν
ὑμᾶς δεῖ περὶ τῶν ἀξίων ὄντων βουλεύειν τεκμηρίοις
χρῆσθαι ἢ ὑμῖν αὐτοῖς, ὁποῖοί τινες ὄντες αὐτοὶ περὶ
Reisk.

τὴν πόλιν ἐδοκιμάσθητε. ἔστι γὰρ τὰ τούτου ἐπιτηδεύματα κοινὰ παραδείγματα καὶ πάσης δημοκρατίας ἀλλότρια.

32.

ΚΑΤΑ ΔΙΟΓΕΙΤΟΝΟΣ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΜΑΞΙΜΟΥ ΤΟΥ ΠΛΑΝΟΥΔΟΥ.

Διόδοτος Διογείτονος τοῦ ἀδελφοῦ θυγατέρα γήμας καὶ σχὼν ἐξ αὐτῆς παῖδας ἐξιὼν ἐπὶ πόλεμον ἐν τοῖς Πελοποννησιακοῖς ἐπίτροπον καταλιμπάνει τῶν παίδων τὸν ἀδελφόν, καὶ μαχόμενος ἐν Ἐφέσῳ τελευτᾷ τὸν βίον· Ἀθηναίων δέ τις γήμας τὴν Διοδότου μὲν θυγατέρα, Διογείτονος δὲ θυγατριδῆν, ἐγράψατο Διογείτονα κακῆς ἐπιτροπῆς τῶν παίδων· ᾧ Λυσίας γέγραφε τὸν κατὰ Διογείτονος λόγον.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΤΟΥ ΑΛΙΚΑΡΝΑΣΣΕΩΣ.

Διόδοτος, εἷς τῶν μετὰ Θρασύλου καταλεγέντων ἐν τῷ Πελοποννησιακῷ πολέμῳ, μέλλων ἐκπλεῖν εἰς τὴν Ἀσίαν ἐπὶ Γλαυκίππου ἄρχοντος, ἔχων νήπια παιδία, διαθήκας ἐποιήσατο, καταλιπὼν αὐτοῖς ἐπίτροπον τὸν ἑαυτοῦ μὲν ἀδελφόν, Διογείτονα, τῶν δὲ παιδίων θεῖόν τε καὶ πάππον ἀπὸ μητρός. αὐτὸς μὲν οὖν ἐν Ἐφέσῳ μαχόμενος ἀποθνήσκει· Διογείτων δὲ πᾶσαν τὴν οὐσίαν τῶν ὀρφανῶν διαχειρισάμενος, καὶ ἐκ πολλῶν πάνυ χρημάτων οὐδὲν ἀποδείξας, αὐτὸς ἔτι περιὼν κατηγορεῖται πρὸς ἑνὸς τῶν μειρακίων δοκιμασθέντος κακῆς ἐπιτροπῆς. λέγει δὲ κατ' αὐτοῦ τὴν δίκην ὁ τῆς ἐκείνου μὲν θυγατριδῆς, τῶν δὲ μειρακίων ἀδελφῆς, ἀνήρ.

Εἰ μὲν μὴ μεγάλα ἦν, ὦ ἄνδρες δικασταί, τὰ δια- 1
φέροντα, οὐκ ἄν ποτε εἰς ὑμᾶς εἰσελθεῖν τούτους εἴασα, νομίζων αἴσχιστον εἶναι πρὸς τοὺς οἰκείους διαφέρεσθαι, εἰδὼς τε ὅτι οὐ μόνον οἱ ἀδικοῦντες χείρους ὑμῖν εἶναι δοκοῦσιν, ἀλλὰ καὶ οἵτινες ἂν ἔλαττον ὑπὸ τῶν προση-

*κόντων ἔχοντες ἀνέχεσθαι μὴ δύνωνται· ἐπειδὴ μέν-
τοι, ὦ ἄνδρες δικασταί, πολλῶν χρημάτων ἀπεστέρην-
ται καὶ πολλὰ καὶ δεινὰ πεπονθότες ὑφ' ὧν ἥκιστα
ἐχρῆν, ἐπ' ἐμὲ κηδεστὴν ὄντα κατέφυγον, ἀνάγκη
2 μοι γεγένηται εἰπεῖν ὑπὲρ αὐτῶν. ἔχω δὲ τούτων μὲν
ἀδελφήν, Διογείτονος δὲ θυγατριδῆν, καὶ πολλὰ δεη-
θεὶς ἀμφοτέρων τὸ μὲν πρῶτον ἔπεισα αὐτοὺς τοῖς φίλοις
ἐπιτρέψαι δίαιταν, περὶ πολλοῦ ποιούμενος τὰ τούτων
πράγματα μηδένα τῶν ἄλλων εἰδέναι· ἐπεὶ δὲ ὁ Διογεί-
των ἃ φανερῶς ἔχων ἐξηλέγχετο, περὶ τούτων οὐδενὶ
τῶν αὑτοῦ φίλων ἐτόλμα πείθεσθαι, ἀλλ' ἐβουλήθη καὶ
φεύγειν δίκας καὶ μὴ οὔσας διώκειν καὶ ὑπομεῖναι τοὺς
ἐσχάτους κινδύνους μᾶλλον ἢ τὰ δίκαια ποιήσας ἀπηλ-
λάχθαι τῶν πρὸς τούτους ἐγκλημάτων, ὑμῶν δέομαι,
3 ἐὰν μὲν ἀποδείξω οὕτως αἰσχρῶς αὐτοὺς ἐπιτετροπευ-
μένους ὑπὸ τοῦ πάππου ὡς οὐδεὶς πώποτε ὑπὸ τῶν
οὐδὲν προσηκόντων ἐν τῇ πόλει, βοηθεῖν αὐτοῖς τὰ δί-
καια, εἰ δὲ μή, τούτῳ μὲν ἅπαντα πιστεύειν, ἡμᾶς δὲ
εἰς τὸν λοιπὸν χρόνον ἡγεῖσθαι χείρους εἶναι. ἐξ ἀρχῆς
δ' ὑμᾶς περὶ αὐτῶν διδάξαι πειράσομαι.
4 Ἀδελφοὶ ἦσαν, ὦ ἄνδρες δικασταί, Διόδοτος καὶ
Διογείτων ὁμοπάτριοι καὶ ὁμομήτριοι, καὶ τὴν μὲν
ἀφανῆ οὐσίαν ἐνείμαντο, τῆς δὲ φανερᾶς ἐκοινώνουν.
ἐργασαμένου δὲ Διοδότου κατ' ἐμπορίαν πολλὰ χρήματα
πείθει αὐτὸν λαβεῖν Διογείτων τὴν ἑαυτοῦ θυγατέρα,
ἥπερ ἦν αὐτῷ μόνη· καὶ γίνονται αὐτῷ δύο υἱοὶ καὶ
5 θυγάτηρ. χρόνῳ δὲ ὕστερον καταλεγεὶς Διόδοτος μετὰ
Θρασύλλου τοῦ ἐπὶ τῶν ὁπλιτῶν, καλέσας τὴν ἑαυτοῦ
γυναῖκα, ἀδελφιδῆν οὖσαν, καὶ τὸν ἐκείνης μὲν πατέρα,
αὑτοῦ δὲ κηδεστὴν καὶ ἀδελφὸν ὁμοπάτριον, πάππον
δὲ τῶν παιδίων καὶ θεῖον, ἡγούμενος διὰ ταύτας τὰς
ἀνάγκας οὐδενὶ μᾶλλον προσήκειν δικαίῳ περὶ τοὺς αὐ-*

Reisk.

τοῦ παῖδας ἐπιτρόπῳ γενέσθαι, διαθήκην αὐτῷ δίδωσι καὶ πέντε τάλαντα ἀργυρίου παρακαταθήκην· ναυτικὰ 6 δὲ ἐπέδειξεν ἐκδεδομένα ἑπτὰ τάλαντα καὶ τετταράκοντα μνᾶς . . . ., δισχιλίας δὲ ὀφειλομένας ἐν Χερρονήσῳ. ἐπέσκηψε δέ, ἐάν τι πάθῃ, τάλαντον μὲν ἐπιδοῦναι τῇ γυναικὶ καὶ τὰ ἐν τῷ δωματίῳ δοῦναι, τάλαντον δὲ τῇ θυγατρί. κατέλιπε δὲ καὶ εἴκοσι μνᾶς τῇ γυναικὶ καὶ τριάκοντα στατῆρας Κυζικηνούς. ταῦτα δὲ πράξας καὶ 7 οἴκοι ἀντίγραφα καταλιπὼν ᾤχετο στρατευσόμενος μετὰ Θρασύλου. ἀποθανόντος δὲ ἐκείνου ἐν Ἐφέσῳ Διογείτων τὴν μὲν θυγατέρα ἔκρυπτε τὸν θάνατον τοῦ ἀνδρός, καὶ τὰ γράμματα λαμβάνει ἃ κατέλιπε σεσημασμένα, φάσκων τὰ ναυτικὰ χρήματα δεῖν ἐκ τούτων τῶν γραμματείων κομίσασθαι. ἐπεὶ δὲ τῷ χρόνῳ ἐδήλωσε τὸν 8 θάνατον αὐτοῖς καὶ ἐποίησαν τὰ νομιζόμενα, τὸν μὲν πρῶτον ἐνιαυτὸν ἐν Πειραιεῖ διῃτῶντο· ἅπαντα γὰρ αὐτοῦ κατελέλειπτο τὰ ἐπιτήδεια· ἐκείνων δὲ ἐπιλειπόντων τοὺς μὲν παῖδας εἰς ἄστυ ἀναπέμπει, τὴν δὲ μητέρα αὐτῶν ἐκδίδωσιν ἐπιδοὺς πεντακισχιλίας δραχμάς, χιλίαις ἔλαττον ὧν ὁ ἀνὴρ αὐτῇ ἔδωκεν. ὀγδόῳ δ' 9 ἔτει δοκιμασθέντος μετὰ ταῦτα τοῦ πρεσβυτέρου τοῖν μειρακίοιν, καλέσας αὐτοὺς εἶπε Διογείτων ὅτι καταλίποι αὐτοῖς ὁ πατὴρ εἴκοσι μνᾶς ἀργυρίου καὶ τριάκοντα στατῆρας. „ἐγὼ οὖν πολλὰ τῶν ἐμαυτοῦ δεδαπάνηκα εἰς τὴν ὑμετέραν τροφήν. καὶ ἕως μὲν εἶχον, οὐδέν μοι διέφερε· νυνὶ δὲ καὶ αὐτὸς ἀπόρως διάκειμαι. σὺ οὖν, ἐπειδὴ δεδοκίμασαι καὶ ἀνὴρ γεγένησαι, σκόπει αὐτὸς ἤδη πόθεν ἕξεις τὰ ἐπιτήδεια." ταῦτ' 10 ἀκούσαντες ἐκπεπληγμένοι καὶ δακρύοντες ᾤχοντο πρὸς τὴν μητέρα, καὶ παραλαβόντες ἐκείνην ἧκον πρὸς ἐμέ, οἰκτρῶς ὑπὸ τοῦ πάθους διακείμενοι καὶ ἀθλίως ἐκπεπτωκότες, κλαίοντες καὶ παρακαλοῦντές με μὴ περιιδεῖν

αὐτοὺς ἀποστερηθέντας τῶν πατρῴων μηδ' εἰς πτωχείαν
καταστάντας, ὑβρισμένους ὑφ' ὧν ἥκιστα ἐχρῆν, ἀλλὰ
11 βοηθῆσαι καὶ τῆς ἀδελφῆς ἕνεκα καὶ σφῶν αὐτῶν. πολὺ
ἂν εἴη ἔργον λέγειν, ὅσον πένθος ἐν τῇ ἐμῇ οἰκίᾳ ἦν ἐν
ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ. τελευτῶσα δὲ ἡ μήτηρ αὐτῶν ἠντι-
βόλει με καὶ ἱκέτευε συναγαγεῖν αὐτῆς τὸν πατέρα καὶ
τοὺς φίλους, εἰποῦσα ὅτι, εἰ καὶ πρότερον μὴ εἴθισται
λέγειν ἐν ἀνδράσι, τὸ μέγεθος αὐτὴν ἀναγκάσει τῶν
συμφορῶν περὶ τῶν σφετέρων κακῶν δηλῶσαι πάντα
12 πρὸς ἡμᾶς. ἐλθὼν δ' ἐγὼ ἠγανάκτουν μὲν πρὸς Ἡγή-
μονα τὸν ἔχοντα τὴν τούτου θυγατέρα, λόγους δ' ἐποι-
ούμην πρὸς τοὺς ἄλλους ἐπιτηδείους, ἠξίουν δὲ τοῦτον
εἰς ἔλεγχον ἰέναι περὶ τῶν πραγμάτων. Διογείτων δὲ τὸ
μὲν πρῶτον οὐκ ἤθελε, τελευτῶν δὲ ὑπὸ τῶν φίλων
ἠναγκάσθη. ἐπειδὴ δὲ συνήλθομεν, ἤρετο αὐτὸν ἡ
γυνή, τίνα ποτὲ ψυχὴν ἔχων ἀξιοῖ περὶ τῶν παίδων τοι-
αύτῃ γνώμῃ χρῆσθαι, „ἀδελφὸς μὲν ὢν τοῦ πατρὸς
13 αὐτῶν, πατὴρ δ' ἐμός, θεῖος δὲ αὐτοῖς καὶ πάππος. καὶ εἰ
μηδένα ἀνθρώπων ᾐσχύνου, τοὺς θεοὺς ἐχρῆν σε" φησί
„δεδιέναι· ὃς ἔλαβες μέν, ὅτ' ἐκεῖνος ἐξέπλει, πέντε
τάλαντα παρ' αὐτοῦ παρακαταθήκην. καὶ περὶ τούτων
ἐγὼ θέλω τοὺς παῖδας παραστησαμένη καὶ τούτους καὶ
τοὺς ὕστερον ἐμαυτῇ γενομένους ὀμόσαι ὅπου ἂν αὐτὸς
λέγῃς. καίτοι οὐχ οὕτως ἐγώ εἰμι ἀθλία, οὐδ' οὕτω περὶ
πολλοῦ ποιοῦμαι χρήματα, ὥστ' ἐπιορκήσασα κατὰ τῶν
παίδων τῶν ἐμαυτῆς τὸν βίον [κατα]λιπεῖν, ἀδίκως δὲ
14 ἀφελέσθαι τὴν τοῦ πατρὸς οὐσίαν." ἔτι τοίνυν ἐξήλεγ-
χεν αὐτὸν ἑπτὰ τάλαντα κεκομισμένον ναυτικὰ καὶ τε-
τρακισχιλίας δραχμάς, καὶ τούτων τὰ γράμματα ἀπέ-
δειξεν· ἐν γὰρ τῇ διοικίσει, ὅτ' ἐκ Κολλυτοῦ διῳκίζετο
εἰς τὴν Φαίδρου οἰκίαν, τοὺς παῖδας ἐπιτυχόντας ἐκβε-
15 βλημένῳ τῷ βιβλίῳ ἐνεγκεῖν πρὸς ταύτην. ἀπέφηνε δ'

*αὐτὸν ἑκατὸν μνᾶς κεκομισμένον ἐγγείους ἐπὶ τόκῳ δε-
δανεισμένας, καὶ ἑτέρας δισχιλίας δραχμὰς καὶ ἔπιπλα
πολλοῦ ἄξια· φοιτᾷν δὲ καὶ σῖτον αὐτοῖς ἐκ Χερρονήσου
καθ' ἕκαστον ἐνιαυτόν. „ἔπειτα σὺ ἐτόλμησας" ἔφη
„εἰπεῖν, ἔχων τοσαῦτα χρήματα, ὡς δισχιλίας δραχμὰς
ὁ τούτων πατὴρ κατέλιπε καὶ τριάκοντα στατῆρας, ἅπερ
ἐμοὶ καταλειφθέντα ἐκείνου τελευτήσαντος ἐγώ σοι ἔδω-
κα; καὶ ἐκβαλεῖν τούτους ἠξίωκας θυγατριδοῦς ὄντας ἐκ* 16
*τῆς οἰκίας τῆς αὑτῶν ἐν τριβωνίοις, ἀνυποδήτους, οὐ
μετὰ ἀκολούθου, οὐ μετὰ στρωμάτων, οὐ μετὰ ἱματίων,
οὐ μετὰ τῶν ἐπίπλων ἃ ὁ πατὴρ αὐτοῖς κατέλιπεν,
οὐδὲ μετὰ τῶν παρακαταθηκῶν ἃς ἐκεῖνος παρὰ σοὶ κατ-
έθετο. καὶ νῦν τοὺς μὲν ἐκ τῆς μητρυιᾶς τῆς ἐμῆς παι-* 17
*δεύεις ἐν πολλοῖς χρήμασιν εὐδαίμονας ὄντας· καὶ ταῦτα
μὲν καλῶς ποιεῖς· τοὺς δ' ἐμοὺς ἀδικεῖς, οὓς ἀτίμως ἐκ
τῆς οἰκίας ἐκβαλὼν ἀντὶ πλουσίων πτωχοὺς ἀποδεῖξαι
προθυμῇ. καὶ ἐπὶ τοιούτοις ἔργοις οὔτε τοὺς θεοὺς
φοβῇ, οὔτε ἐμὲ τὴν σὴν θυγατέρα τὴν συνειδυῖαν αἰ-
σχύνῃ, οὔτε τοῦ ἀδελφοῦ μέμνησαι, ἀλλὰ πάντας ἡμᾶς
περὶ ἐλάττονος ποιῇ χρημάτων." τότε μὲν οὖν, ὦ ἄνδρες* 18
*δικασταί, πολλῶν καὶ δεινῶν ὑπὸ τῆς γυναικὸς ῥηθέν-
των οὕτω διετέθημεν πάντες οἱ παρόντες ὑπὸ τῶν τούτῳ
πεπραγμένων καὶ τῶν λόγων τῶν ἐκείνης, ὁρῶντες μὲν
τοὺς παῖδας, οἷα ἦσαν πεπονθότες, ἀναμιμνησκόμενοι
δὲ τοῦ ἀποθανόντος, ὡς ἀνάξιον τῆς οὐσίας τὸν ἐπί-
τροπον κατέλιπεν, ἐνθυμούμενοι δὲ ὡς χαλεπὸν ἐξευ-
ρεῖν ὅτῳ χρὴ περὶ τῶν ἑαυτοῦ πιστεῦσαί τινα, ὥστε, ὦ
ἄνδρες δικασταί, μηδένα τῶν παρόντων δύνασθαι φθέγ-
ξασθαι, ἀλλὰ καὶ δακρύοντας μηδὲν ἧττον τῶν πεπον-
θότων ἀπιόντας οἴχεσθαι σιωπῇ.*

Πρῶτον μὲν οὖν τούτων ἀνάβητέ μοι μάρτυρες.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

19 Ἀξιῶ τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταί, τῷ λογισμῷ προσ-
έχειν τὸν νοῦν, ἵνα τοὺς μὲν νεανίσκους διὰ τὸ μέγεθος
τῶν συμφορῶν ἐλεήσητε, τοῦτον δ' ἅπασι τοῖς πολίταις
ἄξιον ὀργῆς ἡγήσησθε. εἰς τοσαύτην γὰρ ὑποψίαν Διο-
γείτων πάντας ἀνθρώπους εἰς ἀλλήλους καθίστησιν, ὥστε
μήτε ζῶντας μήτε ἀποθνήσκοντας μηδὲν μᾶλλον τοῖς οἰ-
20 κειοτάτοις ἢ τοῖς ἐχθίστοις πιστεύειν· ὃς ἐτόλμησε τὰ μὲν
ἔξαρνος γενέσθαι, τὰ δὲ τελευτῶν ὁμολογήσας ἔχειν, εἰς
δύο παῖδας καὶ ἀδελφὴν λῆμμα καὶ ἀνάλωμα ἐν ὀκτὼ ἔτε-
σιν ἑπτὰ τάλαντα ἀργυρίου καὶ ἑπτακισχιλίας δραχμὰς
ἀποδεῖξαι. καὶ εἰς τοῦτο ἦλθεν ἀναισχυντίας, ὥστε οὐκ
ἔχων ὅποι τρέψειε τὰ χρήματα, εἰς ὄψον μὲν δυοῖν παι-
δίοιν καὶ ἀδελφῇ πέντε ὀβολοὺς τῆς ἡμέρας ἐλογίζετο, εἰς
ὑποδήματα δὲ καὶ εἰς γναφεῖον καὶ εἰς κουρεῖον οὐκ ἦν
αὐτῷ κατὰ μῆνα οὐδὲ κατ' ἐνιαυτὸν γεγραμμένα, συλ-
λήβδην δὲ παντὸς τοῦ χρόνου πλεῖον ἢ τάλαντον ἀργυ-
21 ρίου. εἰς δὲ τὸ μνῆμα τοῦ πατρὸς οὐκ ἀναλώσας πέντε
καὶ εἴκοσι μνᾶς ἐκ πεντακισχιλίων δραχμῶν, τὸ μὲν
ἥμισυ αὐτῷ τίθησι, τὸ δὲ τούτοις λελόγισται. εἰς Διο-
νύσια τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταί, (οὐκ ἄτοπον γάρ μοι
δοκεῖ καὶ περὶ τούτου μνησθῆναι) ἑκκαίδεκα δραχμῶν
ἀπέφαινεν ἐωνημένον ἀρνίον, καὶ τούτων τὰς ὀκτὼ
δραχμὰς ἐλογίζετο τοῖς παισίν· ἐφ' ᾧ ἡμεῖς οὐχ ἥκιστα
ὠργίσθημεν. οὕτως, ὦ ἄνδρες, ἐν ταῖς μεγάλαις ζημίαις
ἐνίοτε οὐχ ἧττον τὰ μικρὰ λυπεῖ τοὺς ἀδικουμένους· λίαν
γὰρ φανερὰν τὴν πονηρίαν τῶν ἀδικούντων ἐπιδείκνυ-
22 σιν. εἰς τοίνυν τὰς ἄλλας ἑορτὰς καὶ θυσίας ἐλογίσατο
αὐτοῖς πλέον ἢ τετρακισχιλίας δραχμὰς ἀνηλωμένας,
ἕτερά τε παμπληθῆ, ἃ πρὸς τὸ κεφάλαιον συνελογίζετο,
ὥσπερ διὰ τοῦτο ἐπίτροπος τῶν παιδίων καταλειφθείς,
ἵνα γράμματα αὐτοῖς ἀντὶ χρημάτων ἀποδείξειε καὶ πε-
νεστάτους ἀντὶ πλουσίων ἀποφήνειε, καὶ ἵνα, εἰ μέν τις
Reisk.

αὐτοῖς πατρικὸς ἐχθρὸς ἦν, ἐκείνου μὲν ἐπιλάθωνται,
τῷ δ', ἐπεὶ τῶν πατρῴων εἰσὶν ἀπεστερημένοι, πολεμῶσι.
καίτοι εἰ ἐβούλετο δίκαιος εἶναι περὶ τοὺς παῖδας, ἐξῆν 23
αὐτῷ, κατὰ τοὺς νόμους οἳ κεῖνται περὶ τῶν ὀρφανῶν καὶ
τοῖς ἀδυνάτοις τῶν ἐπιτρόπων καὶ τοῖς δυναμένοις, μι-
σθῶσαι τὸν οἶκον ἀπηλλαγμένος πολλῶν πραγμάτων, ἢ
γῆν πριάμενος ἐκ τῶν προσιόντων τοὺς παῖδας τρέφειν·
καὶ ὁπότερον τούτων ἐποίησεν, οὐδενὸς ἂν ἧττον Ἀθη-
ναίων πλούσιοι ἦσαν. νῦν δέ μοι δοκεῖ οὐδεπώποτε
διανοηθῆναι ὡς φανερὰν καταστήσων τὴν οὐσίαν, ἀλλ'
ὡς αὐτὸς ἕξων τὰ τούτων, ἡγούμενος δεῖν τὴν αὐτοῦ
πονηρίαν κληρονόμον εἶναι τῶν τοῦ τεθνεῶτος χρημά-
των. ὃ δὲ πάντων δεινότατον, ὦ δικασταί· οὗτος γὰρ 24
συντριηραρχῶν Ἀλέξιδι τῷ Ἀριστοδίκου, φάσκων δυοῖν
δεούσας πεντήκοντα μνᾶς ἐκείνῳ συμβαλέσθαι, τὸ ἥμισυ
τούτων αὐτοῖς ὀρφανοῖς οὖσι λελόγισται, οὓς ἡ πόλις οὐ
μόνον παῖδας ὄντας ἀτελεῖς ἐποίησεν, ἀλλὰ καὶ ἐπειδὰν
δοκιμασθῶσιν ἐνιαυτὸν ἀφῆκεν ἁπασῶν τῶν λειτουργιῶν.
οὗτος δὲ πάππος ὢν παρὰ τοὺς νόμους τῆς ἑαυτοῦ τριη-
ραρχίας παρὰ τῶν αὑτοῦ θυγατριδῶν τὸ ἥμισυ πράτ-
τεται. καὶ ἀποπέμψας εἰς τὸν Ἀδρίαν ὁλκάδα δυοῖν 25
ταλάντοιν, ὅτε μὲν ἀπέστελλεν, ἔλεγε πρὸς τὴν μητέρα
αὐτῶν ὅτι τῶν παίδων ὁ κίνδυνος εἴη, ἐπεὶ δὲ ἐσώθη καὶ
ἐδιπλασίασεν, αὑτοῦ τὴν ἐμπορίαν ἔφασκεν εἶναι. καίτοι
εἰ μὲν τὰς ζημίας τούτων ἀποδείξει, τὰ δὲ σωθέντα τῶν
χρημάτων αὐτὸς ἕξει, ὅποι μὲν ἀνήλωται τὰ χρήματα,
οὐ χαλεπῶς εἰς τὸν λόγον ἐγγράψει, ῥᾳδίως δὲ ἐκ τῶν
ἀλλοτρίων αὐτὸς πλουτήσει. καθ' ἕκαστον μὲν οὖν, ὦ 26
δικασταί, πολὺ ἂν εἴη ἔργον πρὸς ὑμᾶς λογίζεσθαι·
ἐπειδὴ δὲ μόλις παρ' αὐτοῦ παρέλαβον τὰ γράμματα,
μάρτυρας ἔχων ἠρώτων Ἀριστόδικον τὸν ἀδελφὸν τὸν
Ἀλέξιδος (αὐτὸς γὰρ ἐτύγχανε τετελευτηκώς) εἰ ὁ λόγος

αὐτῷ εἴη τῆς τριηραρχίας· ὁ δὲ ἔφασκεν εἶναι, καὶ ἐλθόντες οἴκαδε εὕρομεν Διογείτονα τέτταρας καὶ εἴκοσι
27 μνᾶς ἐκείνῳ συμβεβλημένον εἰς τὴν τριηραρχίαν. οὗτος δὲ ἐπέδειξε δυοῖν δεούσας πεντήκοντα μνᾶς ἀνηλωκέναι, ὥστε τούτοις λελογίσθαι ὅσον περ ὅλον τὸ ἀνάλωμα αὐτῷ γεγένηται. καίτοι τί αὐτὸν οἴεσθε πεποιηκέναι περὶ ὧν αὐτῷ οὐδεὶς σύνοιδεν ἀλλ᾽ αὐτὸς μόνος διεχείριζεν, ὃς ἃ δι᾽ ἑτέρων ἐπράχθη καὶ οὐ χαλεπὸν ἦν περὶ τούτων πυθέσθαι, ἐτόλμησε ψευσάμενος τέτταρσι καὶ εἴκοσι μναῖς τοὺς αὑτοῦ θυγατριδοῦς ζημιῶσαι; Καί μοι ἀνάβητε τούτων μάρτυρες.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

28 Τῶν μὲν μαρτύρων ἀκηκόατε, ὦ δικασταί· ἐγὼ δ᾽ ὅσα τελευτῶν ὡμολόγησεν αὐτὸς ἔχειν χρήματα, ἑπτὰ τάλαντα καὶ τετταράκοντα μνᾶς, ἐκ τούτων αὐτῶν λογιοῦμαι, πρόσοδον μὲν οὐδεμίαν ἀποφαίνων, ἀπὸ δὲ τῶν ὑπαρχόντων ἀναλίσκων, καὶ θήσω ὅσον οὐδεὶς πώποτε ἐν τῇ πόλει, εἰς δύο παῖδας καὶ ἀδελφὴν καὶ παιδαγωγὸν καὶ θεράπαιναν χιλίας δραχμὰς ἑκάστου ἐνιαυτοῦ, μικρῷ ἔλαττον ἢ τρεῖς δραχμὰς τῆς ἡμέρας.
29 ἐν ὀκτὼ αὗται ἔτεσι γίνονται ὀκτακισχίλιαι δραχμαί, καὶ ἀποδείκνυνται ἓξ τάλαντα περιόντα τῶν ἑπτὰ ταλάντων καὶ εἴκοσι μναῖ [τῶν τετταράκοντα μνῶν]. οὐ γὰρ ἂν δύναιτο ἀποδεῖξαι οὔθ᾽ ὑπὸ τῶν λῃστῶν ἀπολωλεκὼς οὔτε ζημίαν εἰληφὼς οὔτε χρήσταις ἀποδεδωκώς.....

33.

ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Ἔστι δή τις αὐτῷ πανηγυρικὸς λόγος, ἐν ᾧ πείθει τοὺς Ἕλληνας ἀγομένης Ὀλυμπίασι τῆς πανηγύρεως, ἐκβάλλειν Διονύσιον τὸν τύραννον τῆς ἀρχῆς καὶ Σικελίαν ἐλευθερῶ-
Reisk.

σαι, ἄρξασθαί τε τῆς ἔχθρας αὐτίκα μάλα διαρπάσαντας τὴν τοῦ τυράννου σκηνὴν χρυσῷ τε καὶ πορφύρᾳ καὶ ἄλλῳ πλούτῳ πολλῷ κεκοσμημένην. ἔπεμψε γὰρ θεωροὺς εἰς τὴν πανήγυριν ὁ Διονύσιος ἄγοντας θυσίαν τῷ θεῷ, μεγαλοπρεπής τε καταγωγὴ τῶν θεωρῶν ἐγίνετο ἐν τῷ τεμένει καὶ πολυτελής, ἵνα θαυμασθείη μᾶλλον ὁ τύραννος ὑπὸ τῆς Ἑλλάδος. ταύτην λαβὼν τὴν ὑπόθεσιν τοιαύτην πεποίηται τὴν ἀρχὴν τοῦ λόγου·

Ἄλλων τε πολλῶν καὶ καλῶν ἔργων ἕνεκα, ὦ ἄνδρες, ἄξιον Ἡρακλέους μεμνῆσθαι, καὶ ὅτι τόνδε τὸν ἀγῶνα πρῶτος συνήγειρε δι' εὔνοιαν τῆς Ἑλλάδος. ἐν μὲν γὰρ τῷ τέως χρόνῳ ἀλλοτρίως αἱ πόλεις πρὸς ἀλλήλας διέκειντο· ἐπειδὴ δὲ ἐκεῖνος τοὺς τυράννους ἔπαυσε καὶ 2
τοὺς ὑβρίζοντας ἐκώλυσεν, ἀγῶνα μὲν σωμάτων ἐποίησε, φιλοτιμίαν δὲ πλούτου, γνώμης δ' ἐπίδειξεν ἐν τῷ καλλίστῳ τῆς Ἑλλάδος, ἵνα τούτων ἁπάντων ἕνεκα εἰς τὸ αὐτὸ συνέλθωμεν, τὰ μὲν ὀψόμενοι, τὰ δὲ ἀκουσόμενοι· ἡγήσατο γὰρ τὸν ἐνθάδε σύλλογον ἀρχὴν γενήσεσθαι τοῖς Ἕλλησι τῆς πρὸς ἀλλήλους φιλίας. ἐκεῖνος μὲν οὖν 3
ταῦθ' ὑφηγήσατο, ἐγὼ δ' ἥκω οὐ μικρολογησόμενος οὐδὲ περὶ τῶν ὀνομάτων μαχούμενος. ἡγοῦμαι γὰρ ταῦτα ἔργα μὲν εἶναι σοφιστῶν λίαν ἀχρήστων καὶ σφόδρα βίου δεομένων, ἀνδρὸς δὲ ἀγαθοῦ καὶ πολίτου πολλοῦ ἀξίου περὶ τῶν μεγίστων συμβουλεύειν, ὁρῶν οὕτως αἰσχρῶς διακειμένην τὴν Ἑλλάδα, καὶ πολλὰ μὲν αὐτῆς ὄντα ὑπὸ τῷ βαρβάρῳ, πολλὰς δὲ πόλεις ὑπὸ τυράννων ἀναστάτους γεγενημένας. καὶ ταῦτα εἰ μὲν δι' ἀσθένειαν 4
ἐπάσχομεν, στέργειν ἂν ἦν ἀνάγκη τὴν τύχην· ἐπειδὴ δὲ διὰ στάσιν καὶ τὴν πρὸς ἀλλήλους φιλονεικίαν, πῶς οὐκ ἄξιον τῶν μὲν παύσασθαι τὰ δὲ κωλῦσαι, εἰδότας ὅτι φιλονεικεῖν μέν ἐστιν εὖ πραττόντων, γνῶναι δὲ τὰ βέλτιστα τῶν αὐτῶν; ὁρῶμεν γὰρ τοὺς κινδύνους καὶ 5
μεγάλους καὶ πανταχόθεν περιεστηκότας· ἐπίστασθε δὲ

ὅτι ἡ μὲν ἀρχὴ τῶν κρατούντων τῆς θαλάσσης, τῶν δὲ
χρημάτων βασιλεὺς ταμίας, τὰ δὲ τῶν Ἑλλήνων σώματα
τῶν δαπανᾶσθαι δυναμένων, ναῦς δὲ πολλὰς μὲν αὐτὸς
6 κέκτηται, πολλὰς δ' ὁ τύραννος τῆς Σικελίας. ὥστε ἄξιον
τὸν μὲν πρὸς ἀλλήλους πόλεμον καταθέσθαι, τῇ δ' αὐτῇ
γνώμῃ χρωμένους τῆς σωτηρίας ἀντέχεσθαι, καὶ περὶ
μὲν τῶν παρεληλυθότων αἰσχύνεσθαι, περὶ δὲ τῶν μελ-
λόντων ἔσεσθαι δεδιέναι, καὶ τοὺς προγόνους μιμεῖσθαι,
οἳ τοὺς μὲν βαρβάρους ἐποίησαν τῆς ἀλλοτρίας ἐπιθυ-
μοῦντας τῆς σφετέρας αὐτῶν ἐστερῆσθαι, τοὺς δὲ τυ-
ράννους ἐξελάσαντες κοινὴν ἅπασι τὴν ἐλευθερίαν κατ-
7 έστησαν. θαυμάζω δὲ Λακεδαιμονίους πάντων μάλιστα,
τίνι ποτὲ γνώμῃ χρώμενοι καιομένην τὴν Ἑλλάδα περι-
ορῶσιν, ἡγεμόνες ὄντες τῶν Ἑλλήνων οὐκ ἀδίκως καὶ
διὰ τὴν ἔμφυτον ἀρετὴν καὶ διὰ τὴν τῶν πρὸς τὸν πό-
λεμον ἐπιστήμην, μόνοι δὲ οἰκοῦντες ἀπόρθητοι καὶ
ἀτείχιστοι καὶ ἀστασίαστοι καὶ ἀήττητοι καὶ τρόποις ἀεὶ
τοῖς αὐτοῖς χρώμενοι· ὧν ἕνεκα ἐλπὶς ἀθάνατον τὴν
ἐλευθερίαν αὐτοὺς κεκτῆσθαι, καὶ ἐν τοῖς παρεληλυθόσι
κινδύνοις σωτῆρας γενομένους τῆς Ἑλλάδος περὶ τῶν
8 μελλόντων προορᾶσθαι. οὐ τοίνυν ὁ ἐπιὼν καιρὸς τοῦ
παρόντος βελτίων· οὐ γὰρ ἀλλοτρίας δεῖ τὰς τῶν ἀπο-
λωλότων συμφορὰς νομίζειν ἀλλ' οἰκείας, οὐδ' ἀναμεῖ-
ναι, ἕως ἂν ἐπ' αὐτοὺς ἡμᾶς αἱ δυνάμεις ἀμφοτέρων
ἔλθωσιν, ἀλλ' ἕως ἔτι ἔξεστι, τὴν τούτων ὕβριν κωλῦ-
9 σαι. τίς γὰρ οὐκ ἂν ἐνορῶν ἐν τῷ πρὸς ἀλλήλους πολέμῳ
μεγάλους αὐτοὺς γεγενημένους; ὧν οὐ μόνον αἰσχρῶν
ὄντων ἀλλὰ καὶ δεινῶν, τοῖς μὲν μεγάλα ἡμαρτηκόσιν
ἐξουσία γεγένηται τῶν πεπραγμένων, τοῖς δὲ Ἕλλησιν
οὐδεμία αὐτῶν τιμωρία .....

Reisk.

34.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΜΗ ΚΑΤΑΛΥΣΑΙ ΤΗΝ ΠΑΤΡΙΟΝ ΠΟΛΙΤΕΙΑΝ ΑΘΗΝΗΣΙ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Τοῦ δήμου κατελθόντος ἐκ Πειραιῶς καὶ ψηφισαμένου διαλύσασθαι πρὸς τοὺς ἐν ἄστει καὶ μηδενὸς τῶν γεγενημένων μνησικακεῖν, δέους δὲ ὄντος μὴ πάλιν τὸ πλῆθος εἰς τοὺς εὐπόρους ὑβρίζῃ τὴν ἀρχαίαν ἐξουσίαν κεκομισμένον, καὶ πολλῶν ὑπὲρ τούτου γινομένων λόγων, Φορμίσιός τις τῶν συγκατελθόντων μετὰ τοῦ δήμου γνώμην εἰσηγήσατο, τοὺς μὲν φεύγοντας κατιέναι, τὴν δὲ πολιτείαν μὴ πᾶσιν ἀλλὰ τοῖς γῆν ἔχουσι παραδοῦναι, βουλομένων ταῦτα γενέσθαι καὶ Λακεδαιμονίων. ἔμελλον δὲ τοῦ ψηφίσματος τούτου κυρωθέντος πεντακισχίλιοι σχεδὸν Ἀθηναίων ἀπελαθήσεσθαι τῶν κοινῶν. ἵνα δὴ μὴ τοῦτο γένοιτο, γράφει τὸν λόγον τόνδε ὁ Λυσίας τῶν ἐπισήμων τινὶ καὶ πολιτευομένων.

Ὅτε ἐνομίζομεν, ὦ Ἀθηναῖοι, τὰς γεγενημένας συμ-
φορὰς ἱκανὰ μνημεῖα τῇ πόλει καταλελεῖφθαι, ὥστε μηδ'
ἂν τοὺς ἐπιγινομένους ἑτέρας πολιτείας ἐπιθυμεῖν, τότε
δὴ οὗτοι τοὺς κακῶς πεπονθότας καὶ ἀμφοτέρων πεπει-
ραμένους ἐξαπατῆσαι ζητοῦσι τοῖς αὐτοῖς ψηφίσμασιν
οἷσπερ καὶ πρότερον δὶς ἤδη. καὶ τούτων μὲν οὐ θαυ- 2
μάζω, ὑμῶν δὲ τῶν ἀκροωμένων, ὅτι πάντων ἐστὲ ἐπι-
λησμονέστατοι ἢ πάσχειν ἑτοιμότατοι κακῶς ὑπὸ τοιού-
των ἀνδρῶν, οἳ τῇ μὲν τύχῃ τῶν ἐκ Πειραιῶς πραγμάτων
μετέσχον, τῇ δὲ γνώμῃ τῶν ἐξ ἄστεος. καίτοι τί ἔδει φεύ-
γοντας κατελθεῖν, εἰ χειροτονοῦντες ὑμᾶς αὐτοὺς κατα-
δουλώσεσθε; ἐγὼ μὲν οὖν, ὦ Ἀθηναῖοι, [οὔτε οὐσίᾳ] 3
οὔτε γένει ἀπελαυνόμενος, ἀλλ' ἀμφότερα τῶν ἀντι-
λεγόντων πρότερος ὤν, ἡγοῦμαι ταύτην μόνην σωτηρίαν
εἶναι τῇ πόλει, ἅπασιν Ἀθηναίοις τῆς πολιτείας μετεῖναι,

p. 914–919.

ἐπεὶ ὅτε καὶ τὰ τείχη καὶ τὰς ναῦς καὶ τὰ χρήματα καὶ
συμμάχους ἐκεκτήμεθα, οὐχ ὅπως Ἀθηναίων τινὰ ἀπώ-
σομεν διενοούμεθα, ἀλλὰ καὶ Εὐβοεῦσιν ἐπιγαμίαν ἐποι-
ούμεθα· νῦν δὲ καὶ τοὺς ὑπάρχοντας πολίτας ἀπολοῦ-
4 μεν; οὐκ ἂν ἔμοιγε πείθησθε, οὐδὲ μετὰ τῶν τειχῶν
καὶ ταῦτα ἡμῶν αὐτῶν περιαιρησόμεθα, ὁπλίτας πολ-
λοὺς καὶ ἱππέας καὶ τοξότας, ὧν ὑμεῖς ἀντεχόμενοι βε-
βαίως δημοκρατήσεσθε, τῶν δὲ ἐχθρῶν πλέον ἐπικρα-
τήσετε, ὠφελιμώτεροι δὲ τοῖς συμμάχοις ἔσεσθε· ἐπίστα-
σθε γὰρ κἀν ταῖς ἐφ' ἡμῶν ὀλιγαρχίαις γεγενημέναις οὐ
τοὺς γῆν κεκτημένους ἔχοντας τὴν πόλιν, ἀλλὰ καὶ πολ-
λοὺς μὲν αὐτῶν ἀποθανόντας, πολλοὺς δ' ἐκ τῆς πόλεως
5 ἐκπεσόντας, οὓς ὁ δῆμος καταγαγὼν ὑμῖν μὲν τὴν ὑμετέ-
ραν ἀπέδωκεν, αὐτὸς δὲ ταύτης οὐκ ἐτόλμησε μετασχεῖν.
ὥστε, ἂν ἔμοιγε πείθησθε, οὐ τοὺς εὐεργέτας, καθὸ
δύνασθε, τῆς πατρίδος ἀποστερήσετε, οὐδὲ τοὺς λόγους
πιστοτέρους τῶν ἔργων οὐδὲ τὰ μέλλοντα τῶν γεγενημέ-
νων νομιεῖτε, ἄλλως τε καὶ μεμνημένοι τῶν περὶ τῆς
ὀλιγαρχίας μαχομένων, οἳ τῷ μὲν λόγῳ τῷ δήμῳ πολε-
μοῦσι, τῷ δὲ ἔργῳ τῶν ὑμετέρων ἐπιθυμοῦσιν· ἅπερ
6 κτήσονται, ὅταν ὑμᾶς ἐρήμους συμμάχων λάβωσιν. εἶτα
τοιούτων ὑμῖν ὑπαρχόντων ἐρωτῶσι τίς ἔσται σωτηρία
τῇ πόλει, εἰ μὴ ποιήσομεν ἃ Λακεδαιμόνιοι κελεύουσιν;
ἐγὼ δὲ τούτους εἰπεῖν ἀξιῶ, τί τῷ πλήθει περιγενήσεται,
εἰ ποιήσαιμεν ἃ ἐκεῖνοι προστάττουσιν; εἰ δὲ μή, πολὺ
κάλλιον μαχομένους ἀποθνήσκειν ἢ φανερῶς ἡμῶν αὐτῶν
7 θάνατον καταψηφίσασθαι. ἡγοῦμαι γάρ, ἐὰν μὲν πείθω,
ἀμφοτέροις κοινὸν εἶναι κίνδυνον. ὁρῶ δὲ Ἀργείους καὶ
Μαντινέας τὴν αὐτὴν ἔχοντας γνώμην τὴν αὐτῶν οἰ-
κοῦντας, τοὺς μὲν ὁμόρους ὄντας Λακεδαιμονίοις, τοὺς
δὲ ἐγγὺς οἰκοῦντας, καὶ τοὺς μὲν οὐδὲν ἡμῶν πλείους,
8 τοὺς δὲ οὐδὲ τρισχιλίους ὄντας. ἴσασι γὰρ ὅτι, κἂν πολ-

Reisk.

λάκις εἰς τὴν τούτων ἐμβάλλωσι, πολλάκις αὐτοῖς ἀπαν-
τήσονται ὅπλα λαβόντες, ὥστε οὐ καλὸς ὁ κίνδυνος
αὐτοῖς δοκεῖ εἶναι, ἐὰν μὲν νικήσωσι, τούτους οὐ κατα-
δουλώσεσθαί γε, ἐὰν δὲ ἡττηθῶσι, σφᾶς αὐτοὺς τῶν
ὑπαρχόντων ἀγαθῶν ἀποστερῆσαι· ὅσῳ δ' ἂν ἄμεινον
πράττωσι, τοσούτῳ [ἧττον] ἐπιθυμοῦσι κινδυνεύειν.
εἴχομεν δέ, ὦ Ἀθηναῖοι, καὶ ἡμεῖς ταύτην τὴν γνώμην, 9
ὅτε τῶν Ἑλλήνων ἤρχομεν, καὶ ἐδοκοῦμεν καλῶς βου-
λεύεσθαι περιορῶντες μὲν τὴν χώραν τεμνομένην, οὐ
νομίζοντες δὲ χρῆναι περὶ αὐτῆς διαμάχεσθαι· ἄξιον γὰρ
ἦν ὀλίγων ἀμελοῦντας πολλῶν ἀγαθῶν φείσασθαι. νῦν
δέ, ἐπεὶ ἐκείνων μὲν ἁπάντων μάχῃ ἐστερήμεθα, ἡ δὲ
πατρὶς ἡμῖν λέλειπται, ἴσμεν ὅτι ὁ κίνδυνος οὗτος μόνος
ἔχει τὰς ἐλπίδας τῆς σωτηρίας. ἀλλὰ γὰρ χρὴ ἀναμνη- 10
σθέντας ὅτι ἤδη καὶ ἑτέροις ἀδικουμένοις βοηθήσαντες
ἐν τῇ ἀλλοτρίᾳ πολλὰ τρόπαια τῶν πολεμίων ἐστήσαμεν,
ἄνδρας ἀγαθοὺς περὶ τῆς πατρίδος καὶ ἡμῶν αὐτῶν
γίνεσθαι, πιστεύοντας μὲν τοῖς θεοῖς καὶ ἐλπίζοντας τὸ
δίκαιον μετὰ τῶν ἀδικουμένων ἔσεσθαι. δεινὸν γὰρ ἂν 11
εἴη, ὦ Ἀθηναῖοι, εἰ, ὅτε μὲν ἐφεύγομεν, ἐμαχόμεθα
Λακεδαιμονίοις, ἵνα κατέλθωμεν, κατελθόντες δὲ φευξό-
μεθα, ἵνα μὴ μαχώμεθα. οὐκ οὖν αἰσχρὸν εἰ εἰς τοῦτο
κακίας ἥξομεν, ὥστε οἱ μὲν πρόγονοι καὶ ὑπὲρ τῆς τῶν
ἄλλων ἐλευθερίας Ἑλλήνων διεκινδύνευον, ὑμεῖς δὲ οὐδὲ
ὑπὲρ τῆς ὑμετέρας αὐτῶν τολμᾶτε πολεμεῖν; .....

---

p. 919–924.

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΙΑ.

I. *ΠΡΟΣ ΑΙΣΧΙΝΗΝ ΤΟΝ ΣΩΚΡΑΤΙΚΟΝ ΧΡΕΩΣ.*

1. Οὐκ ἄν ποτ' ᾠήθην, ἄνδρες δικασταί, Αἰσχίνην τολμῆ-
σαι οὕτως αἰσχρὰν δίκην δικάσασθαι, νομίζω δ' οὐκ ἂν ῥαδίως
αὐτὸν ἑτέραν ταύτης συκοφαντωδεστέραν ἐξευρεῖν. Οὗτος γάρ,
ὦ ἄνδρες δικασταί, ὀφείλων ἀργύριον ἐπὶ τρισὶ δραχμαῖς Σωσι-
νόμῳ τῷ τραπεζίτῃ καὶ Ἀριστογείτονι προσελθὼν πρὸς ἐμὲ ἐδεῖτο
μὴ περιιδεῖν αὐτὸν διὰ τοὺς τόκους ἐκ τῶν ὄντων ἐκπεσόντα.
2 „κατασκευάζομαι δ'" ἔφη „τέχνην μυρεψικήν· ἀφορμῆς δὲ δέο-
μαι, καὶ οἴσω δέ σοι ἐννέ' ὀβολοὺς τῆς μνᾶς τόκους." πεισθεὶς
δ' ὑπ' αὐτοῦ τοιαῦτα λέγοντος καὶ ἅμα οἰόμενος τουτονὶ Αἰσχί-
νην Σωκράτους γεγονέναι μαθητὴν καὶ περὶ δικαιοσύνης καὶ
ἀρετῆς πολλοὺς καὶ σεμνοὺς λέγοντα λόγους οὐκ ἄν ποτε ἐπιχει-
ρῆσαι οὐδὲ τολμῆσαι ἅπερ οἱ πονηρότατοι καὶ ἀδικώτατοι ἄν-
θρωποι ἐπιχειροῦσι πράττειν. . . . .
3 Ἀλλὰ γάρ, ὦ ἄνδρες δικασταί, οὐκ εἰς ἐμὲ μόνον τοιοῦτός
ἐστιν, ἀλλὰ καὶ εἰς τοὺς ἄλλους ἅπαντας τοὺς αὐτῷ κεχρημένους.
οὐχ οἱ μὲν κάπηλοι οἱ ἐγγὺς οἰκοῦντες, παρ' ὧν προδόσεις λαμ-
βάνων οὐκ ἀποδίδωσι, δικάζονται αὐτῷ συγκλείσαντες τὰ κα-
πηλεῖα, οἱ δὲ γείτονες οὕτως ὑπ' αὐτοῦ δεινὰ πάσχουσιν ὥστ' ἐκ-
4 λιπόντες τὰς αὑτῶν οἰκίας ἑτέρας πόρρω μισθοῦνται; ὅσους δ'
ἐράνους συνείλεκται, τὰς μὲν ὑπολοίπους φορὰς οὐ κατατίθησιν,
ἀλλὰ περὶ τοῦτον τὸν κάπηλον ὡς περὶ στήλην διαφθείρονται.
τοσοῦτοι δὲ ἐπὶ τὴν οἰκίαν ἅμα τῇ ἡμέρᾳ ἀπαιτήσοντες τὰ ὀφει-
λόμενα ἔρχονται, ὥστε οἴεσθαι τοὺς παριόντας ἐπ' ἐκφορὰν αὐ-
τοὺς ἥκειν τοῦ τεθνεῶτος. οὕτω δ' οἱ ἐν τῷ Πειραιεῖ διάκεινται,
ὥστε πολὺ ἀσφαλέστερον εἶναι δοκεῖν εἰς τὸν Ἀδρίαν πλεῖν ἢ
5 τούτῳ συμβάλλειν· πολὺ γὰρ μᾶλλον ἃ ἂν δανείσηται αὐτοῦ νο-

μίζει εἶναι ἢ ἃ ὁ πατὴρ αὐτῷ κατέλιπεν. ἀλλὰ γὰρ οὐ τὴν οὐσίαν κέκτηται Ἑρμαίου τοῦ μυροπώλου, τὴν γυναῖκα διαφθείρας ἑβδομήκοντα ἔτη γεγονυῖαν; ἧς ἐρᾶν προσποιησάμενος οὕτω διέθηκεν, ὥστε τὸν μὲν ἄνδρα αὐτῆς καὶ τοὺς υἱοὺς πτωχοὺς ἐποίησεν, αὐτὸν δὲ ἀντὶ καπήλου μυροπώλην ἀπέδειξεν. οὕτως ἐρωτικῶς τὸ κόριον μετεχειρίζετο, τῆς ἡλικίας αὐτῆς ἀπολαύων, ἧς ῥᾷον τοὺς ὀδόντας ἀριθμῆσαι [ὅσῳ ἐλάττους ἦσαν] ἢ τῆς χειρὸς τοὺς δακτύλους. Καί μοι ἀνάβητε τούτων μάρτυρες.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Ὁ μὲν οὖν βίος τοῦ σοφιστοῦ τοιοῦτος. Athen. 13. p. 611. D.

II. ΚΑΤ' ΑΙΣΧΙΝΟΥ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΔΗΜΕΥΣΕΩΣ ΤΩΝ ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΟΥΣ ΧΡΗΜΑΤΩΝ.

2. Ἐπειδὴ τοίνυν τοὺς Χύτρους ὁ Δημάρατος ἑάλω προδιδούς. Harpocr. v. Χύτροι.

III. ΠΡΟΣ ΑΙΣΧΙΝΗΝ ΒΛΑΒΗΣ.

3. Οὗτος ἐμοὶ βλάβης δεδίκασται. Bekk. Anecd. p. 132, 23.

IV. ΠΡΟΣ ΑΛΚΙΒΙΑΔΗΝ ΠΕΡΙ ΟΙΚΙΑΣ.

4. Ἐκπλεύσαντες γὰρ κοινῇ Ἀξίοχος καὶ Ἀλκιβιάδης εἰς Ἑλλήσποντον ἔγημαν ἐν Ἀβύδῳ δύο ὄντε Μεδοντιάδα τὴν Ἀβυδηνὴν καὶ ξυνῳκείτην. ἔπειτα αὐτοῖν γίγνεται θυγάτηρ, ἣν οὐκ ἔφαντο δύνασθαι γνῶναι ὁποτέρου εἴη. ἐπεὶ δὲ ἦν ἀνδρὸς ὡραία, ξυνεκοιμῶντο καὶ ταύτῃ, καὶ εἰ μὲν χρῷτο καὶ ἔχοι Ἀλκιβιάδης, Ἀξιόχου ἔφασκεν εἶναι θυγατέρα, εἰ δὲ Ἀξίοχος, Ἀλκιβιάδου. Athen. 12. p. 534. F.

5. Οἶμαι τοίνυν καὶ ἐκεῖνο ὑμᾶς αἰσθάνεσθαι ὅτι Ἀρχεβιάδης οὐκ ἄλλο τι ἐζήτει κομίσασθαι, ἀλλὰ τῶν ἐμῶν ἠμφισβήτει. Suid. v. αἰσθέσθαι.

6. Καίτοι εἰ ἀποδεδώκει τῷ Κτησικλεῖ τὰς ν' παλαιάς, ὥσπερ οὗτός φησιν. Phot. lex. p. 370, 26. Suid. v. παλαιόν.

V. ΠΡΟΣ ΑΝΔΟΚΙΔΗΝ ΑΠΟΣΤΑΣΙΟΥ.

7. Οὔτε τιμῆς τεταγμένης πωλοῦσιν, ἀλλ' ὡς ἂν δύναιντο πλειστηριάσαντες πλείστου ἀπέδοντο. Pollux 7. §. 14.

VI. ΚΑΤΑ ΑΝΤΙΓΕΝΟΥΣ ΑΜΒΛΩΣΕΩΣ.

8. Σκέψασθε δὲ καὶ ὡς Ἀντιγένης πεποίηκεν οὑτοσί· γραψάμενος τὴν μητέρα ἡμῶν ἀξιοῖ λαβεῖν τὴν ἀδελφὴν καὶ ἀγωνίσασθαι μέν, ἵνα μὴ ἀποτίσῃ τὰς χιλίας δραχμάς, ἃς δεῖ ἀποτί-

νειν ἐάν τις μὴ ἐπεξέλθῃ γραψάμενος. Fragm. lex. rhet. Cantabr. p. 669, 20. Dobr.

VII. *ΠΡΟΣ ΑΡΕΣΑΝΔΡΟΝ.*

9. *Νῦν δὲ πρὸς τοὺς ἐκλογέας τοῦ φόρου ἅπαντα ἀπογραφόμεθα.* Harpocr. v. *ἐκλογεῖς.*

VIII. *ΚΑΤΑ ΑΡΙΣΤΩΝΟΣ ΑΡΓΙΑΣ.*

10. *Δράκων ἦν ὁ θεὶς τὸν νόμον, αὖθις δὲ καὶ Σόλων ἐχρήσατο, θάνατον οὐχ ὁρίσας ὥσπερ ἐκεῖνος, ἀλλ' ἀτιμίαν, ἐάν τις ἁλῷ τρίς, ἐὰν δ' ἅπαξ, ζημιοῦσθαι δραχμὰς ἑκατόν.* Fragm. lex. rhet. Cantabr. p. 665, 19.

IX. *ΠΡΟΣ ΑΡΜΟΔΙΟΝ ΠΕΡΙ ΙΦΙΚΡΑΤΟΥΣ ΔΩΡΕΩΝ.*

11. *Εἰ, πρὶν ποιῆσαι, ἠξίουν τῆς εἰκόνος τυχεῖν ἐὰν ποιήσω, ἔδοτε ἄν· ποιήσαντι δ' ἄρ' οὐ δώσετε; μὴ τοίνυν μέλλοντες μὲν ὑπισχνεῖσθε, παθόντες δ' ἀφαιρεῖσθε.* Aristot. rhetor. 2. 23. Dionys. Hal. 6. p. 739. R.

12. *Καὶ γὰρ Ἁρμοδίῳ καὶ Ἀριστογείτονι οὐδὲν πρότερον ὑπῆρχε γενναῖον πρὶν γενναῖόν τι πρᾶξαι. τὰ γοῦν ἔργα συγγενέστερά ἐστι τὰ ἐμὰ τοῖς Ἁρμοδίου καὶ Ἀριστογείτονος ἢ τὰ σά.* Aristot. ibid.

13. *Εἰ ἑπτὰ ὑμῖν ἦσαν τοιοῦτοι στρατηγοὶ οἷος ἐγώ, ἀοίκητος ἂν ἦν ἡ Λακεδαίμων.* Aristid. or. 49. p. 518. Dind.

14. *Ὑμεῖς μὲν οἴεσθε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, παρ' ὑμῶν ταῦτά μοι τὰ γράμματα καὶ τὴν στήλην εἶναί τι σεμνόν, ἐμοὶ δὲ στήλη οὐρανομήκης ἕστηκεν ἐν τῇ Πελοποννήσῳ μαρτυροῦσα τὴν ἀρετήν.* Aristid. ibid.

15. *Τὸ μὲν ἐμὸν ἀπ' ἐμοῦ γένος ἄρχεται, τὸ δὲ σὸν ἐν σοὶ παύεται.* Plut. apophthegm. p. 187. B. (cfr. Arsenius viol. p. 308. Io. Stobaeus floril. 86, 15. Ulpianus ad Demosth. Mid. §. 62. p. 79. sq. ed. Meier. ita habet idem fragm.: *τὸ μὲν ἐμὸν γένος ἀπ' ἐμοῦ τὴν ἀρχὴν τοῦ γνωρίζεσθαι λαμβάνει, τὸ δὲ σὸν μέχρι σοῦ τὴν δόξαν ἔστησεν.*)

X. *ΠΡΟΣ ΑΡΧΕΒΙΑΔΗΝ.*

16. *Ἐπειδὴ τάχιστα ἔλαχέ μοι ταύτην τὴν δίκην Ἀρχεβιάδης, ὦ ἄνδρες δικασταί, προσῆλθον αὐτῷ λέγων ὅτι νέος καὶ ἄπειρος εἴην πραγμάτων καὶ οὐδὲν δεόμενος εἰσιέναι εἰς δικαστήριον· „ἐγὼ οὖν σε ἀξιῶ μὴ εὕρημα ἡγεῖσθαι τὴν ἡλικίαν τὴν*

ἐμήν, ἀλλὰ παραλαβόντα τοὺς ἐμοὺς φίλους καὶ τοὺς σαυτοῦ διηγήσασθαι περὶ τοῦ χρέως ὅθεν γεγένηται. κἂν δόξῃς ἀληθῆ λέγειν ἐκείνοις, οὐδέν σοι δεήσει πραγμάτων, ἀλλ' ἄπει λαβὼν ἐπὶ τὰ σαυτοῦ. δίκαιος δὲ εἶ μηδὲν παραλιπεῖν, ἀλλ' εἰπεῖν ἅπαντα, ἐπειδὴ νεώτερός εἰμι τοῦ συμβολαίου, ἵνα ἀκούσαντες περὶ ὧν οὐκ ἴσμεν βουλευσώμεθα περὶ ὧν σὺ λέγεις, ἐάν πως φανερὸν γένηται, πότερον ἀδίκως τῶν ἐμῶν ἐφίεσαι ἢ δικαίως τὰ σαυτοῦ ζητεῖς κομίσασθαι." ταῦτ' ἐμοῦ προκαλουμένου οὐδεπώποτ' ἠθέλησε συνελθεῖν οὐδὲ λόγον περὶ ὧν ἐνεκάλει ποιήσασθαι, οὐδὲ δίαιταν ἐπιτρέψαι, ἕως ὑμεῖς τὸν νόμον τὸν περὶ τῶν διαιτητῶν ἔθεσθε. Dionys. Hal. 5. p. 601. coll. p. 604. R.

XI. *ΚΑΤ' ΑΥΤΟΚΛΕΟΥΣ.*

17. *Ψηφοπαικτοῦσι τὸ δίκαιον.* Pollux 7, 200.

XII. *ΚΑΤ' ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΥΣ ΜΟΙΧΕΙΑΣ.*

18. *Τοῖς ὀψιζομένοις ἐν ταῖς ὁδοῖς ἐπιτιθέμενοι τὰ ἱμάτια ἀποδύονται.* Bekk. Anecd. p. 110, 29.

19. *Τετύχηκε δέ μοι καὶ εἰκοσίμνως ἔρανος.* Pollux 9, 56.

20. *Τὸν παῖδα τὸν ἀκολουθοῦντα μετ' αὐτοῦ.* Phrynichi epitome p. 353. Lob.

21. *Μεταλλαξαμένη χιτῶνα.* Pollux 7, 44.

XIII. *ΥΠΕΡ ΑΧΙΛΛΕΙΔΟΥ ΦΟΝΟΥ.*

22. *Ἀκράτης λύπης γενηθεῖσα αὐτὴν ἀπέκτεινε.* Apsines in Rhetor. Gr. 9. p. 591. Walz.

XIV. *ΠΡΟΣ ΓΛΑΥΚΩΝΑ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΟΓΕΝΟΥΣ ΚΛΗΡΟΥ.*

23. *Καὶ μὲν δὴ οὐδὲ τοῦτο ἂν ἔχοι Γλαύκων εἰπεῖν ἢ ἄλλος τις τῶν Δικαιογένους συγγενῶν, ὡς, ὅτε μὲν προὔκειτο, ὤκνουν καὶ ᾐσχύνοντο λόγους περὶ αὐτοῦ ποιεῖσθαι, ἐξενεχθέντος δὲ ἢ περὶ τῶν χρημάτων τινὰ μνείαν εἴχετε ἢ τὰς θυγατέρας ἠξιοῦτε διαιτᾶσθαι.* Suid. v. προὔκειτο.

24. *Δικαιογένης δὲ τέως μὲν ᾤκει παρ' ἡμῖν, δοκιμασθεὶς δὲ ἔγημε.* Suid. v. τέως.

XV. *ΥΠΕΡ ΔΕΞΙΟΥ ΑΠΟΣΤΑΣΙΟΥ.*

25. *Καθίστησιν αὐτὸν ἐπὶ τὰς αἶγας, καὶ ᾐπόλει αὐταῖς.* Bekk. Anecd. p. 129, 15.

26. Ἐχρῆν τὸν Κλειτοφῶντα καὶ τοὺς ἀντιδικοῦντας αὐτῷ. Ibid. p. 129, 18.

XVI. ΚΑΤΑ ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ.

27. Εἰ γάρ τι ἐγκαλεῖς τῷδε τῷ μειρακίῳ καὶ τῶν σῶν τι ἔχει, δίκασαι αὐτῷ κατὰ τοὺς νόμους, εἰ μὲν χωρίου ἀμφισβητεῖς, καρποῦ, εἰ δὲ οἰκίας, ἐνοικίου, ὥσπερ οὗτος σοὶ νῦν ἐπιτροπῆς δικάζεται. Harpocr. v. καρποῦ δίκη.

28. Πέντε μησὶ μετὰ τῶν ἐλεοκόπων διαιτώμενος. Harpocr. v. ἐλεοκόπων.

XVII. ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΔΙΟΓΕΝΟΥΣ ΚΛΗΡΟΥ.

29. Διογένει δὲ οἰκειότατα πάντων ἀνθρώπων ἐχρώμεθα, καὶ ἕως γε ὑγίαινεν, ἐξ ἀγροῦ ὁπότε ἔλθοι, παρ' ἡμῖν διῃτᾶτο. Priscian. 18. c. 25. p. 230. Kr.

30. Ἦν γὰρ αὐτῇ υἱὸς ἐκ τοῦ προτέρου ἀνδρὸς ἐτῶν γεγονὼς ἑκκαίδεκα. Priscian. ib. p. 210. Kr.

31. Μόλπις ὁ τῶν ἐν Πειραιεῖ. Harpocr. v. Μόλπις.

XVIII. ΠΡΟΣ ΔΙΟΓΕΝΗΝ ΠΕΡΙ ΧΩΡΙΟΥ.

32. Ἆρα οὖν ἀπράγμων εἶναι δοκεῖ ὑμῖν Δικαιογένης, ὃς ἐπιδικάζεται μὲν τῶν κλήρων, ἀμφισβητεῖ δὲ τοῖς ὀρφανοῖς ὧν αὐτοῖς οἱ πατέρες κατέλιπον; Bekk. Anecd. p. 145, 8. et 120, 14.

[XIX. ΚΑΤΑ ΔΙΟΚΛΕΟΥΣ ΥΒΡΕΩΣ.

33. Ὁ ἀδελφὸς ὁ ἐμὸς καὶ Κτήσων, οἰκεῖος ὢν ἡμῖν, συντυγχάνουσι τῷ Ἕρμωνι ἐς Βόθυνον ἀπιόντι. Bekk. Anecd. p. 173, 26.]

XX. ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΓΓΥΘΗΚΗΣ.

34. Εἰ μὲν δίκαιον ἔλεγεν ἢ μέτριον, ἄνδρες δικασταί, Λυσιμένης. . . . .
οὐκ ἂν ἐσπούδαζον περὶ αὐτῆς τῆς ἐγγυθήκης δικαιολογεῖσθαι, ἢ οὐκ ἔστιν ἀξία τριάκοντα δραχμῶν. πέρυσι δὲ ἐπισκευάσαι αὐτὴν βουλόμενος ἐξέδωκα εἴς τι χαλκεῖον. ἔστι γὰρ συνθετὴ καὶ Σατύρων ἔχει πρόσωπα καὶ βουκεφάλια . . . .
ἄλλο ἔτι μέγεθος τὸ αὐτό. ὁ γὰρ αὐτὸς τεχνίτης πολλὰ σκεύη ταὐτὰ καὶ ὅμοια ἐργάζεται. Athen. 5. p. 209. F.

XXI. ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΠΙΓΕΝΟΥΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ.

35. Ἐπειδὴ τοίνυν Ἐπιγένης ἀσθενὴς τριηραρχεῖν ἠναγ-

κάζετο, ἀνάργυρος ὢν καὶ τῆς γῆς τῶν πολεμίων κρατούντων. Suid. v. *ἀνάργυρος.*

XXII. *ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΙΔΙΩΝ ΕΥΕΡΓΕΣΙΩΝ.*

36. *Οἱ Κεῖοι μὲν πόλις τοσαύτη.* Harpocr. v. *Κεῖοι.*

XXIII. *ΚΑΤ' ΕΥΘΥΔΙΚΟΥ.*

37. *Οὐ δυνάμενος δ' ἐκβαλεῖν διὰ τὸ ἀμφιδέαις δεδέσθαι τὰς θύρας.* Harpocr. v. *ἀμφιδέαι.*

XXIV. *ΥΠΕΡ ΕΥΘΥΝΟΥ.*

38. *Καὶ τοῦτο ἐποιήσαμεν οὐκ αὐτοτελῶς, ἀλλ' ἀκριβῶς.* Bekk. Anecd. p. 467, 32.

XXV. *ΥΠΕΡ ΕΥΚΡΙΤΟΥ ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΙΑ.*

39. *'Αδηφάγους τριήρεις.* Harpocr. h. v.

XXVI. *ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΗΓΗΣΑΝΔΡΟΥ ΚΛΗΡΟΥ.*

40. *'Ως ἔμελλεν ἐπί τε τοὺς βωμοὺς ἰέναι καὶ τὰ νομιζόμενά γε ποιήσειν.* Priscian. 18. p. 221. Krehl.

41. *Τοῖς ἐγγύτατα γένους συνῴκουν.* Idem 18. p. 187. Kr.

XXVII. *ΚΑΤΑ ΘΕΟΠΟΜΠΟΥ ΑΙΚΙΑΣ.*

42. *'Εγὼ δ' ὀξύμελι πίνω.* Athen. 2. p. 67. E.

XXVIII. *ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΠΑΙΔΑΣ.*

43. *Οὐχ ἱκανόν, ὦ ἄνδρες δικασταί, τοῖς ἐπιτρόποις ὅσα πράγματα διὰ τὴν ἐπιτροπείαν ἔχουσιν, ἀλλὰ καὶ διασώζοντες τὰς τῶν φίλων οὐσίας συκοφαντοῦνται ὑπὸ τῶν ὀρφανῶν πολλοί· ὅπερ κἀμοὶ νῦν συμβέβηκεν. ἐγὼ γάρ, ὦ ἄνδρες δικασταί, καταλειφθεὶς ἐπίτροπος τῶν Ἱπποκράτους χρημάτων καὶ διαχειρίσας ὀρθῶς καὶ δικαίως τὴν οὐσίαν καὶ παραδοὺς τοῖς υἱοῖς δοκιμασθεῖσι τὰ χρήματα ὧν ἐπίτροπος κατελείφθην, συκοφαντοῦμαι νῦν ὑπ' αὐτῶν ἀδίκως.* Dionys. Hal. 5. p. 599. R. coll. p. 600.

XXIX. *ΠΡΟΣ ΙΣΟΚΡΑΤΗΝ* [*ΙΠΠΟΚΡΑΤΗΝ* Poll. 8, 46.] *ΑΙΚΙΑΣ.*

44. *Καίτοι τίς οὐκ οἶδεν ὑμῶν ὅτι τὴν μὲν αἰκίαν χρημάτων ἔστι μόνον τιμῆσαι, τοὺς δὲ ὑβρίζειν δόξαντας ἔξεστιν ὑμῖν θανάτῳ ζημιοῦν;* Phot. p. 614, 10. Suid. et Etym. M. v. *ὕβρις.*

[XXX. *ΥΠΕΡ ΙΦΙΚΡΑΤΟΥΣ ΠΡΟΔΟΣΙΑΣ ΑΠΟΛΟΓΙΑ.*

45. *Εἶτα σὺ μὲν ὢν 'Αριστοφῶν οὐκ ἂν προδοίης, ἐγὼ δ'*

ὧν Ἰφικράτης; Aristot. rhetor. 2, 23. p. 1398. (*Σὺ δ' αὐτὸς εἰ κύριος ἦσθα τῶν νεῶν, πότερον προὔδωκας ἂν ἢ οὔ; — εἶτα σὺ μὲν οὐκ ἂν προὔδωκας ὢν Ἀριστοφῶν, Ἰφικράτης δὲ προὔδωκεν;* Aristid. or. 49. vol. 2. p. 519. Dind.)

46. *Ἡ γὰρ ὁδός μοι τῶν λόγων διὰ μέσων τῶν Χάρητι πεπραγμένων ἐστίν.* Aristot. rhetor. 3, 11. p. 1411.

47. *Τραύματα ἔχων οὐχ ἑτέρων ἐπ' ἐμὲ ἐρχομένων, ἀλλ' αὐτὸς ἐπιών.* Schol. Hom. Il. p. 364. B. 22. Bk.

48. *Οἷα ποιεῖς, ὦ ἄνθρωπε, πολέμου περιεστῶτος τὴν πόλιν περὶ ἐμοῦ πείθων βουλεύεσθαι καὶ μὴ μετ' ἐμοῦ.* Plut. moral. p. 187. B.

49. *Βελτίων μὲν ὁ τῶν ἀντιδίκων ὑποκριτής, δρᾶμα δὲ τοὐμὸν ἄμεινον.* Plut. moral. p. 801. F.]

XXXI. *ΥΠΕΡ ΚΑΛΛΑΙΣΧΡΟΥ.*

50. *Μετ' ἀβακίου δὲ καὶ τραπεζίου πωλῶν ἑαυτόν.* Pollux 10, 105.

XXXII. *ΚΑΤΑ ΚΑΛΛΙΟΥ ΥΒΡΕΩΣ.*

51. *Καὶ ἐξελθοῦσα ἡ παιδίσκη τὴν θύραν ἀνοίγνυσι.* Poll. 3, 76.

[XXXIII. *ΥΠΕΡ ΚΑΛΛΙΟΥ.*

52. *Οὗτοι δὲ φάσκοντες πλείονος μισθώσασθαι καὶ τίμημα καταστήσασθαι.* Harpocr. et Suid. v. *τίμημα.*]

XXXIV. *ΚΑΤΑ ΚΙΝΗΣΙΟΥ ΥΠΕΡ ΦΑΝΙΟΥ ΠΑΡΑΝΟΜΩΝ.*

53. *Θαυμάζω δὲ εἰ μὴ βαρέως φέρετε ὅτι Κινησίας ἐστὶν ὁ τοῖς νόμοις βοηθός, ὃν ὑμεῖς πάντες ἐπίστασθε ἀσεβέστατον ἁπάντων καὶ παρανομώτατον ἀνθρώπων γεγονέναι. Οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ τοιαῦτα περὶ θεοὺς ἐξαμαρτάνων, ἃ τοῖς μὲν ἄλλοις αἰ-*
2 *σχρόν ἐστι καὶ λέγειν, τῶν κωμῳδοδιδασκάλων δ' ἀκούετε καθ' ἕκαστον ἐνιαυτόν; οὐ μετὰ τούτου ποτὲ Ἀπολλοφάνης καὶ Μυσταλίδης καὶ Λυσίθεος συνειστιῶντο, μίαν ἡμέραν ταξάμενοι τῶν ἀποφράδων, ἀντὶ νουμηνιαστῶν κακοδαιμονιστὰς σφίσιν αὐτοῖς τοὔνομα θέμενοι, πρέπον μὲν ταῖς αὐτῶν τύχαις, οὐ μὴν ὡς τοῦτο διαπραττόμενοι τὴν διάνοιαν ἔσχον, ἀλλ' ὡς καταγε-*
3 *λῶντες τῶν θεῶν καὶ τῶν νόμων τῶν ἡμετέρων. ἐκείνων μὲν οὖν ἕκαστος ἀπώλετο, ὥσπερ εἰκὸς τοὺς τοιούτους· τοῦτον δὲ*

τὸν ὑπὸ πλείστων γιγνωσκόμενον οἱ θεοὶ οὕτω διέθεσαν, ὥστε τοὺς ἐχθροὺς αὐτὸν βούλεσθαι ζῆν μᾶλλον ἢ τεθνάναι, παράδειγμα τοῖς ἄλλοις, ἵν' ἴδωσιν ὅτι τοῖς λίαν ὑβριστικῶς πρὸς τὰ θεῖα διακειμένοις οὐκ εἰς τοὺς παῖδας ἀποτίθενται τὰς τιμωρίας, ἀλλ' αὐτοὺς κακῶς ἀπολλύουσι, μείζους καὶ χαλεπωτέρας τὰς συμφορὰς καὶ τὰς νόσους ἢ τοῖς ἄλλοις ἀνθρώποις προσβάλλοντες. τὸ μὲν γὰρ ἀποθανεῖν ἢ καμεῖν νομίμως κοινὸν ἅπασιν ἡμῖν ἐστί, τὸ δ' οὕτως ἔχοντα τοσοῦτον χρόνον διατελεῖν καὶ καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἀποθνήσκοντα μὴ δύνασθαι τελευτῆσαι τὸν βίον τούτοις μόνοις προσήκει τοῖς τὰ τοιαῦτα ἅπερ οὗτος ἐξημαρτηκόσιν. Athen. 12. p. 551. D.

XXXV. ΠΡΟΣ ΚΛΕΙΝΙΑΝ ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΙΑ.

54. Ἐπειδὴ πάντες κατέδαρθον, ἐσκευασμένος τῶν χαλκωμάτων ὅσα οἷός τ' ἦν πλεῖστα, λαβὼν ἐξήγαγε ξίφος ἔχων ὑπὸ μάλης. Suid. v. ὑπὸ μάλης.

XXXVI. ΠΡΟΣ ΚΛΕΟΣΤΡΑΤΟΝ.

55. Οὐδὲ εἴ τις εἰσποίητος πάθοι, οὐκ ἀποστερεῖ τὴν μητέρα τούτων τῶν χρημάτων. Priscian. 18. p. 235. Kr.

XXXVII. ΠΡΟΣ ΚΛΕΩΝΑ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΧΡΥΣΟΥ ΤΡΙΠΟΔΟΣ.

56. Ἀργυρώματά τε ἢ χρυσώματα ἔτι ἦν διδόναι. Athen. 6. p. 231. B. (cfr. Poll. 10, 174. 7, 103 et 104.)

XXXVIII. ΚΑΤΑ ΚΤΗΣΙΦΩΝΤΟΣ.

57. Καὶ τοὺς μὲν τῶν ἄλλων Ἀθηναίων παῖδας, ὧν οἱ πατέρες βοηθήσαντες ὑμῖν ἔτι ζῶσιν, ἀπειπεῖν ἐν τοῖς νόμοις μήτε ἄδικον μήτε δίκαιον λέγειν. Suid. v. ἀπειπεῖν.

XXXIX. ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΚΥΝΟΣ ΑΠΟΛΟΓΙΑ.

58. Ἐλυμαίνοντο γάρ μου τὸν καρκίνον εἰσφοιτῶσαι αἱ κύνες. Harpocr. v. καρκίνος.

XXXX. ΠΡΟΣ ΛΑΙΔΑ.

59. Φιλύρα γέ τοι ἐπαύσατο πορνευομένη ἔτι νέα οὖσα καὶ Σκιώνη καὶ Ἱππάφεσις καὶ Θεόκλεια καὶ Ψαμάθη καὶ Λαγίσκα καὶ Ἄνθεια (καὶ Ἀριστόκλεια. Athen. 13. p. 592. E.). Athen. 13. p. 586. E.

XXXXI. ΠΡΟΣ ΛΑΚΡΑΤΗΝ.

60. Οὐδ' ἂν εἰ πολὺ ἐλάττονα τόκον λογίσαιτό τις ἢ ὅσον

οὗτοι οἱ ὀβολοστατοῦντες τοὺς ἄλλους πράττονται. Harpocr. v. *ὀβολοστατεῖ.*

XXXXII. *ΚΑΤΑ ΛΥΣΙΘΕΟΥ.*

61. *Κάμψαντι τοῦ τείχους, ὦ βουλή, ἐστὶ γωνιασμὸς ἐν ἀριστερᾷ καὶ εὐρυχωρία πάνυ πολλή.* Harpocr. v. *γωνιασμός.* Suid. v. *γωνία.*

62. *Ἐβιάζετό τε γὰρ καὶ οἷος ἦν ἐξευρεῖν τὴν θύραν.* Phot. lex. p. 323, 5.

XXXXIII. *ΚΑΤΑ ΜΙΚΙΝΟΥ ΦΟΝΟΥ.*

63. *Τὴν νύκτα ἐκάθητο ἐν τῷ ἱερῷ τὴν ὄψιν κατακαλυψάμενος.* Anonym. in Rhet. Gr. 7. p. 286. Walz.

64. *Οἱ μὲν ἄλλοι συγγενεῖς παρεγένοντο, μόνος δ' ἀπελείφθη.* Idem eod. loco.

65. *Τὰ πρὸς ἑτέρας αἰτίας ἀνήκειν δοκοῦντα παραλελείψεται.* Priscian. 18. p. 194. Kr.

66. *Ἐπὶ τὸ σύνδειπνον κεκλημένον.* Athen. 8. p. 365. B.

XXXXIV. *ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΜΙΞΙΔΗΜΟΥ ΓΡΑΦΗΝ.*

67. *Καὶ δύο παῖδας αὐτῷ ἀκολούθους εἶναι, ὧν οὗτος τὸν μὲν Μουσαῖον καλεῖ τὸν δὲ Ἡσίοδον.* Harpocr. v. *Μουσαῖος.*

XXXXV. *ΠΡΟΣ ΜΝΗΣΙΜΑΧΟΝ.*

68. *Συντίθεται δὲ τούτοις καὶ Καρκίνος ὁ ποιητὴς εἰπών·*
οὐκ οἶνος ἐξέστησε· τὰς γὰρ ἐμφύτους
ὀρθῶς παγείσας — μεν — φρένας
οὐδεὶς ἐπαίρει καιρὸς ἐξαμαρτάνειν. Harpocr. v. *Καρκίνος.*

XXXXVI. *ΠΡΟΣ ΝΑΥΣΙΑΝ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΤΥΠΟΥ.*

69. *Ἀλλὰ διὰ τὸ τρεῖς τέχνας ἐργάζεσθαι, τήν τε λιθουργικὴν καὶ λιθοτριβικὴν καὶ πρὸς τούτοις τὸ τετρυφηκέναι.* Suid. v. *λιθουργική.*

XXXXVII. *ΠΡΟΣ ΝΙΚΙΑΝ ΠΕΡΙ ΠΑΡΑΚΑΤΑΘΗΚΗΣ.*

70. *Τὴν μὲν παρασκευὴν καὶ τὴν προθυμίαν τῶν ἀντιδίκων ὁρᾶτε, ὦ ἄνδρες δικασταί.* Clem. Alex. strom. 6. p. 626. Sylb.

[XXXXVIII. *ΥΠΕΡ ΝΙΚΙΟΥ.*

71. *Κλαίω τὸν ἀμάχητον καὶ ἀναυμάχητον ὄλεθρον. — ἱκέται μὲν αὐτοὶ τῶν θεῶν καθίζοντες, προδότας δὲ τῶν ὅρκων*

ἡμᾶς ἀποφαίνοντες. — ἀνακαλοῦντες συγγένειαν εὐμένειαν. Dionys. Hal. 5. p. 483. R.]

IL. *ΠΡΟΣ ΞΕΝΟΚΡΑΤΗΝ* (vel *ΞΕΝΟΦΩΝΤΑ*).

72. *Συγκομίσας δ' ὀπώραν καὶ ἀποδόμενος τὸν ἀγρόν.* Phot. lex. p. 546. et 767. Suid. v. *συγκομιδή.*

L. *ΠΡΟΣ ΤΙΜΩΝΑ.*

73. *Οἱ δ' ἀλαζονεύονται μὲν Τίμωνι παραπλησίως καὶ ἐσχηματισμένοι περιέρχονται ὥσπερ οὗτος.* Suid. v. *ἐσχηματισμένος.*

LI. *ΠΡΟΣ ΤΙΜΩΝΙΔΗΝ.*

74. *Πῶς δ' ἂν τῆς διαθέσεως τοῦ τετελευτηκότος ἀμελήσαιμεν, ἣν ἐκεῖνος διέθετο οὐ παρανοῶν οὐδὲ γυναικὶ πεισθείς;* Suid. v. *διάθεσις.*

LII. *ΚΑΤΑ ΤΙΣΙΔΟΣ.*

75. *Ἄρχιππος γὰρ οὑτοσί, ὦ Ἀθηναῖοι, ἀπεδύσατο μὲν εἰς την αὐτὴν παλαίστραν οὗπερ καὶ Τῖσις ὁ φεύγων τὴν δίκην, ὀργῆς δὲ γενομένης ἐς σκώμματά τε αὐτοῖς καὶ ἀντιλογίαν καὶ ἔχθραν καὶ λοιδορίαν κατέστησαν. Ἔστιν οὖν Πυθέας ἐραστὴς μὲν τοῦ μειρακίου — πάντα γὰρ εἰρήσεται τἀληθῆ πρὸς ὑμᾶς — ἐπίτροπος δὲ ὑπὸ τοῦ πατρὸς καταλελειμμένος. οὗτος, ἐπειδὴ* 2
Τῖσις πρὸς αὐτὸν τὴν ἐν τῇ παλαίστρᾳ λοιδορίαν διηγήσατο, βουλόμενος χαρίζεσθαι καὶ δοκεῖν δεινὸς καὶ ἐπίβουλος εἶναι, ἐκέλευσεν αὐτόν, ὡς ἡμεῖς ἔκ τε τῶν πεπραγμένων ᾐσθήμεθα καὶ τῶν εὖ εἰδότων ἐπυθόμεθα, ἐν μὲν τῷ παρόντι διαλλαγῆναι, σκοπεῖν δὲ ὅπως αὐτὸν μόνον που λήψεται. πεισθεὶς δὲ ταῦτα καὶ 3
καταλλαγεὶς καὶ χρώμενος καὶ προσποιούμενος ἐπιτήδειος εἶναι εἰς τοῦτο μανίας τηλικοῦτος ὢν καθίστατο, ὥστε ἐτύγχανε μὲν οὖσα ἱπποδρομία Ἀνακείων, ἰδὼν δ' αὐτὸν μετ' ἐμοῦ παρὰ τὴν θύραν παριόντα — γείτονες γὰρ ἀλλήλοις τυγχάνουσιν ὄντες — τὸ μὲν πρῶτον συνδειπνεῖν ἐκέλευεν, ἐπειδὴ δ' οὐκ ἠθέλησεν, ἐδεήθη ἥκειν αὐτὸν ἐπὶ κῶμον, λέγων ὅτι μεθ' αὐτοῦ καὶ τῶν οἰκετῶν πιέτω. δειπνήσαντες οὖν ἤδη συσκοτάζοντος ἐλθόντες 4
κόπτομεν τὴν θύραν, οἱ δ' ἡμᾶς ἐκέλευον εἰσιέναι. ἐπειδὴ δὲ ἔνδον ἐγενόμεθα, ἐμὲ μὲν ἐκβάλλουσιν ἐκ τῆς οἰκίας, τουτονὶ δὲ συναρπάσαντες ἔδησαν πρὸς τὸν κίονα, καὶ λαβὼν μάστιγά τις ἐντείνας πολλὰς πληγὰς εἰς οἴκημα αὐτὸν καθεῖρξε. καὶ οὐκ ἐξ-

16 *

*ἤρκεσεν αὐτῷ ταῦτα μόνον ἐξαμαρτεῖν, ἀλλ' ἐξηλωκὼς μὲν τῶν
νεωτέρων τοὺς πονηροτάτους τοὺς ἐν τῇ πολει, νεωστὶ δὲ τὰ πα-
τρῷα παρειληφὼς καὶ προσποιούμενος νέος καὶ πλούσιος εἶναι, πά-
λιν τοὺς οἰκέτας ἐκέλευσεν ἡμέρας ἤδη γενομένης πρὸς τὸν κίονα
5 αὐτὸν μαστιγοῦν δήσαντας. οὕτω δὲ τοῦ σώματος πονήρως ἤδη
διακειμένου Ἀντίμαχον μεταπεμψάμενος τῶν μὲν γεγενημένων
οὐδὲν εἶπεν, ἔλεγε δ' ὡς αὐτὸς μὲν δειπνῶν τύχοι, ουτος δὲ με-
θύων ἔλθοι, ἐκκόψας δὲ τὴν θύραν καὶ εἰσελθὼν κακῶς λέγοι
αὐτὸν καὶ τον Ἀντίμαχον καὶ τὰς γυναῖκας αὐτῶν. Ἀντίμαχος
δὲ ὠργίζετο μὲν αὐτοῖς ὡς μεγάλα ἡμαρτηκόσιν, ὅμως δὲ μάρτυ-
ρας παρακαλέσας ἠρώτα αὐτὸν πῶς εἰσέλθοι· ὁ δὲ κελεύσαντος
6 Τίσιδος καὶ τῶν οἰκετῶν ἔφασκε. συμβουλευόντων δὲ τῶν εἰσελ-
θόντων ὡς τάχιστα λῦσαι καὶ τὰ γεγενημένα δεινὰ νομιζόντων
εἶναι ἀπέδοσαν αὐτὸν τοῖς ἀδελφοῖς. οὐ δυναμένου δὲ βαδίζειν
ἐκόμισαν αὐτὸν εἰς τὸ δεῖγμα ἐν κλίνῃ, καὶ ἐπέδειξαν πολλοῖς
μὲν Ἀθηναίων, πολλοῖς δὲ καὶ τῶν ἄλλων ξένων οὕτω διακείμε-
νον ὥστε τοὺς ἰδόντας μὴ μόνον τοῖς ποιήσασιν ὀργίζεσθαι, ἀλλὰ
καὶ τῆς πόλεως κατηγορεῖν ὅτι οὐ δημοσίᾳ οὐδὲ παραχρῆμα τοὺς
τὰ τοιαῦτα ἐξαμαρτάνοντας τιμωρεῖται.* Dionys. Hal. 6. p. 983. R.

76. *Ἐπιτήδειός μοί ἐστιν Ἄρχιππος οὑτοσί, ὦ δικασταί.* Anonymus Seguerii p. 34.

LIII. *ΠΡΟΣ ΤΛΗΠΟΛΕΜΟΝ.*

77. *Οὑτοσὶ δὲ πυροὺς ἐπὶ καλάμῃ ἀροῖ.* Suid. v. *ἐπὶ καλάμῃ ἀροῦν.*

LIV. *ΥΠΕΡ ΦΕΡΕΝΙΚΟΥ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΑΝΔΡΟΚΛΕΙΔΟΥ ΚΛΗΡΟΥ.*

78. *Ἀναγκαῖόν μοι δοκεῖ εἶναι, ὦ ἄνδρες δικασταί, περὶ
τῆς φιλίας τῆς ἐμῆς καὶ τῆς Φερενίκου πρῶτον εἰπεῖν πρὸς ὑμᾶς,
ἵνα μηδεὶς ὑμῶν θαυμάσῃ ὅτι ὑπὲρ οὐδενὸς ὑμῶν πώποτε εἰρη-
2 κὼς πρῶτον ὑπὲρ τούτου νυνὶ λέγω. ἐμοὶ γάρ, ὦ ἄνδρες δικα-
σταί, ξένος ἦν Κηφισόδοτος ὁ τούτου πατήρ, καὶ ὅτε ἐφεύγομεν,
ἐν Θήβαις παρ' ἐκείνῳ κατηγόμην καὶ ἐγὼ καὶ ἄλλος Ἀθηναίων
ὁ βουλόμενος, καὶ πολλὰ καὶ ἀγαθὰ καὶ ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ πα-
3 θόντες ὑπ' αὐτοῦ εἰς τὴν ἡμετέραν αὐτῶν κατήλθομεν. ἐπεὶ δ'
οὖν οὗτοι ταῖς αὐταῖς τύχαις ἐχρήσαντο καὶ φυγάδες Ἀθήναζε
ἀφίκοντο, ἡγούμενος τὴν μεγίστην αὐτοῖς ὀφείλειν χάριν, οὕτως*

οἰκείως αὐτοὺς ὑπεδεξάμην, ὥστε μηδένα γνῶναι τῶν εἰσιόντων, εἰ μή τις πρότερον ἠπίστατο, ὁπότερος ἡμῶν ἐκέκτητο τὴν οὐσίαν. οἶδε μὲν οὖν καὶ Φερένικος, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὅτι πολλοὶ 4 *λέγειν εἰσὶν ἐμοῦ δεινότεροι καὶ μᾶλλον τοιούτων πραγμάτων ἔμπειροι· ἀλλ' ὅμως ἡγεῖται τὴν ἐμὴν οἰκειότητα πιστοτάτην εἶναι. αἰσχρὸν οὖν δοκεῖ εἶναι ἱκετεύοντος τούτου καὶ δεομένου τὰ δίκαια αὐτῷ βοηθῆσαι περιιδεῖν αὐτόν, καθ' ὅσον οἷός τ' εἰμὶ ἐγώ, τῶν ὑπ' Ἀνδροκλείδου δεδομένων στερηθῆναι.* Dionys. Hal. 5. p. 594. coll. p. 596. sq. R.

79. *Εἰ μὲν γὰρ ἀγροὺς κατέλιπεν Ἀνδροκλείδης ἢ ἄλλην φανερὰν οὐσίαν, ἐξῆν ἂν εἰπεῖν τῷ βουλομένῳ, ὅτι οὗτος μὲν ψεύδεται, αὐτῷ δὲ δέδοται. περὶ δὲ ἀργυρίου καὶ χρυσίου καὶ ἀφανοῦς οὐσίας δῆλον ὅτι, ὅστις ἔχων αὐτὰ φαίνεται, τούτῳ δέδωκεν.* Suid. v. *οὐσία φανερά.*

LV. *ΚΑΤΑ ΦΙΛΙΠΠΟΥ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ.*

80. *Φιλίππῳ δὲ μὴ οἴεσθε ταῦτ' ἀποχρᾶν.* Zonar. lex. v. *ἀποχρῆν καὶ ἀποχρᾶν.*

LVI. *ΠΡΟΣ ΦΙΛΩΝΑ ΥΠΕΡ ΘΕΟΚΛΕΙΔΟΥ ΦΟΝΟΥ.*

81. *Ἀλλ' εἰς τὸ οἰκάριον τὸ ὄπισθε τῆς γυναικωνίτιδος.* Poll. 9, 39.

LVII. *ΚΑΤΑ ΦΙΛΩΝΙΔΟΥ ΒΙΑΙΩΝ.*

82. *Ἔστιν οὖν γυνὴ ἑταίρα, Ναῒς ὄνομα, ἧς Ἀρχίας κύριός ἐστιν, ὁ δ' Ὑμέναιος ἐπιτήδειος, ὁ Φιλωνίδης δ' ἐρᾶν φησίν.* Athen. 13. p. 592. C.

LVIII. *ΠΡΟΣ ΧΥΤΡΙΝΟΝ.*

83. *Ἐξαίφνης τοῦ συνακολουθοῦντος οἰκέτου λίθον τις λαβὼν ἔκρουσε τὸν λυχνοῦχον.* Pollux 10, 116.

ΑΠΑΡΑΣΗΜΑ.

84. *Καὶ φανερὸς γέγονεν οὐ τῶν σωμάτων συγγενὴς ὢν ἀλλὰ τῶν χρημάτων.* Clem. Alex. strom. 6. p. 226. Sylb.

85. *Ὅστις τοῦ μὲν μὴ ἀδικεῖν οὐ προνοεῖται, τοῦ δὲ μὴ δοῦναι δίκην ἐπιμελεῖται, κακουργεῖ.* Stob. floril. 2, 24.

86. *Ψεύδεσθαι προχειρότατον τοῖς πολλάκις ἁμαρτάνουσιν.* Id. 12, 21.

87. *Τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχειν δικάζοντας ἄξιον ἥνπερ νομοθετοῦντας.* Id. 46, 17.

88. *Εἰ μὲν οἷόν τ' ἦν ἐκ τῶν προτέρων λόγων τὰ δίκαια γιγνώσκειν, οὐδὲν ἂν ἔδει τοὺς φεύγοντας ἀπολογεῖσθαι, ἀλλ' ἀκριτὶ ἀποθνήσκειν· ἐπεὶ δὲ τὰ ψευδῆ λέγειν δυνατόν ἐστι τοῖς κατηγοροῦσι, δίκαιον ἀμφοτέρων τῶν ἀντιδίκων ἀκούσαντας τηνικαῦτα τὴν περὶ τοῦ δικαίου ψῆφον φέρειν.* Id. 46, 110.

89. *Προσήκει δ' ὑμῖν περὶ ψυχῆς δικάζουσι μὴ παρανομεῖν ἀλλ' εὐσεβεῖν, μηδὲ θορύβῳ τὰ πράγματα κρίνειν ἀλλὰ σιωπῇ τὰ δίκαια γιγνώσκειν.* Id. 46, 111.

90. *Ἣι γὰρ ἂν ἡμέρᾳ γυνὴ προδῷ τὸ σῶμα καὶ τὴν τάξιν λίπῃ τῆς αἰδοῦς, εὐθέως παραλλάττει τῶν φρενῶν, ὥστε νομίζειν τοὺς μὲν οἰκείους ἐχθρούς, τοὺς δὲ ἀλλοτρίους πιστούς, περὶ δὲ τῶν καλῶν καὶ αἰσχρῶν ἐναντίαν ἔχειν τὴν γνώμην.* Id. 68, 32.

91. *Τοῦ νόμου κελεύοντος τοὺς ἐπιτρόπους τοῖς ὀρφανοῖς ἔγγειον τὴν οὐσίαν καθιστάναι, οὗτος δὲ ναυτικοὺς ἡμᾶς ἀποφαίνει.* Suid. v. ἔγγειον.

92. *Ἡ γὰρ γλῶττα νοῦν οὔτε πολὺν οὔτε μικρὸν ἔχει, ὁ δὲ νοῦς, ᾧ μὲν πολύ, πολύς, ᾧ δὲ μικρόν, μικρός.* Gregor. Cor. p. 4. Schaef.

93. *Ὅσας ἄξιος ἦν λαβεῖν πληγάς, τοσαύτας εἴληφε δραχμάς.* Demetr. in Rhetor. Gr. 9. p. 58. W.

94. *Εἰσιόντων πρὸς τῇ Νεμέᾳ ἕστηκεν ἐπιδέξια.* Poll. 2, 159.

95. *Ἁρπάσας τὴν κνημίαν τῆς ἁμάξης.* Poll. 7, 116.

96. *Ἀδελφιδοῦς μοί ἐστιν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι.* Maxim. Plan. in Rhet. Gr. 5. p. 382. W.

97. *Πολλαχῇ οἰκειότατον ἐμαυτῷ νομίζω βοηθεῖν.* Apsines in Rhet. Gr. 9. p. 482.

98. *Εἴ τις ἄλλος βούλεται, αἰτείσθω ὑμῶν.* Bekk. Anecd. p. 122.

99. *Ὃς λειτουργῆσαι μὲν οὐδὲν πώποτε ἐτόλμησε τῇ πόλει.* Ibid. p. 155.

100. *Ὅτι προδικῶ τοῦ ἀλλοτρίου ἀπελευθέρου.* Ibid. p. 169.

101. *Ἦν γὰρ προϊδόντα τινὰ καὶ τὸ πῦρ τῆς Χιμαίρας φυλάξασθαι.* Tzetz. ad Lycophr. v. 17.